คำนำ

การพิมพ์หนังสือนี้ ด้วยความมุ่งหมายของคณะผู้เริ่มก่อการเพื่อจะเผยแผ่ประวัติการอันเป็นตำนานแห่งชาติตามลำดับยุคพระราชพงษาวดารสยาม ตั้งแต่กรุงศุโขทัยเป็นราชธานีตลอดมาจนรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นการแพร่หลายเพิ่มจำนวนสมุดให้ไพศาลยิ่งขึ้นทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ นอกจากประวัติการดังกล่าวมาแล้ว จักได้แสดงนานาสถิติพยากรณ์แห่งการพาณิชและธุรกิจการต่าง ๆ ไว้เป็นหลักแห่งการอาชีพของผู้พึงปรารถนาที่จะค้นคว้าหาเงื่อนเค้า ทั้งประกอบภาพอันมีค่าของพระมหานครให้เป็นที่เจริญตาแห่งผู้ประสพอีกด้วย หวังว่าจะเป็นที่พอใจแห่งท่านทั้งหลายผู้พึงปรารถนาสิ่งอันมีค่าไว้ในเคหาสน์สถาน.

ความจำนงดังกล่าวมานี้ ได้เริ่มรวบรวมและจัดการพิมพ์มาแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ ได้ประสพเหตุการณ์อันเป็นอุปสรรคด้วยประการทั้งปวง ดุจเรือตกอยู่ในกลางมหาสมุทซึ่งต้องฝ่าคลื่นอันใหญ่อยู่ฉะนั้น จนเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๗๐ การจึงแล้วเสร็จเรียบร้อย เป็นสมุดอันงดงามขึ้นเห็นปานนี้เทียมทันสมุด "ธิเทวนติเอท เซนจูรี อิมเปรสชันออฟไซแอม" คณะอำนวยการขอแสดงความขอบใจและขอบคุณนายหลุย คีรีวัต ผู้จัดการโรงพิมพ์กรุงเทพ ฯ เดลิเมล์ ที่ได้ช่วยเหลือในกิจการเป็นอย่างดี ไว้ในที่นี้ด้วย.

อนึ่งการพิมพ์หนังสือนี้ ได้เร่งรีบกระทำเพื่อให้แล้วเสร็จโดยพลัน จึงมีการผิดเพี้ยนพลั้งพลาดขาดวิ่นในนามและตำแหน่งบางแห่งบางตอน คณะอำนวยการรู้สึกเสียใจยิ่งนักด้วยจัดการแก้ไขไม่ทันท่วงที ทั้งนี้หวังว่าจะได้รับอภัยจากท่านผู้ที่ได้พบเห็นนั้นด้วย.

กรุงเทพ ฯ วันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๗๐.

คณะอำนวยการ

ที่ระลึก
สยามรัฐพิพิธภัณฑ์
สวนลุมพินี
พระพุทธศักราช ๒๔๖๘

The Souvenir of the
SIAMESE KINGDOM EXHIBITION
at Lumbini Park
B.E. 2468.

ปฐมการแห่งสยามรัฐพิพิธภัณฑ์

งานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ครั้งนี้ มีขึ้นด้วยเดชพระบารมีและพระปรีชาญาณอันสุขุมแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระราชดำริการในทางชอบด้วยรัฐประศาสโนบายยิ่ง กล่าวคือ จำเดิมแต่เสด็จพระราชดำเนินประพาสชายพระราชอาณาเขตทางจังหวัดสิงคโปร์ครั้งนั้น ได้ทรงทอดพระเนตร์เห็นวิถีการแห่งความเจริญหลายอย่าง เป็นที่ต้องพระราชหฤทัย ถูกพระราชประสงค์อย่างยิ่ง ทำให้ทรงรู้สึกโดยพระมหากรุณาธิคุณใคร่จะโปรดเกล้า ฯ พระราชทานลัทธิวิธีการดำเนินแบบนั้นให้มีขึ้นในสยามรัฐสีมาอาณาจักร์ ประจวบกับนักขัตตสมัยที่เวียนมาบรรจบ คือ กาลพิเศษนับแต่เถลิงถวัลยราชสมบัติมาจนบัดนี้ล่วงได้ ๑๕ ปีบริบูรณ์ เป็นมหุตมฤกษ์อันสมควรจะมีพิธีฉลองมงคลวารดิถี เป็นงานมโหฬารอย่าง ๑ จึงทรงพระราชปรารภให้มีงานอันนับเนื่องในส่วน ๑ แห่งการสมโภชสยามรัฐ เป็นการแสดงหรือเผยแผ่กิจการที่ได้เป็นไปแล้ว และกำลังเป็นอยู่ในพระราชอาณาจักร์ยุครัชกาลแห่งพระองค์ เป็นงานมหะกรรมที่ระคนปนด้วยความร่าเริงบรรเทิงใจของประชาชน.

อนึ่งงานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ ซึ่งโปรดเกล้า ฯ จัดให้มีขึ้นทั้งนี้ ปวงชนย่อมแลเห็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างเด่นชัด ในข้อที่ทรงกระทำหิตานุหิตประโยชน์ให้เกิดแก่ภูมิประเทศ อาทิคือพื้นที่ดินตำบลสาลาแดง ซึ่งพระราชทานให้เป็นที่สำหรับจัดงานครั้งนี้ เมื่อเสร็จงานแล้วยังทำประโยชน์ในความเป็นอุทยานที่สวยงามแห่ง ๑ ของพระนคร เป็นรมณียสถานสำหรับประชาชนเครื่องเตร่หย่อนใจในเวลาว่าง จัดว่ากรุงเทพพระมหานครบังเกิดสถานที่อันเหมาะ โดยนานากิจการขึ้นอีกแห่ง ๑ เป็นแห่งพิเศษยิ่งที่ใด ๆ คือ สวนลุมพินี.

พระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงพระราชปรารภให้มีงานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ ย่อมปรากฏผลอันอเนกแก่เหล่าพสกนิกรซึ่งไม่แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ได้เห็นกิจการที่ตนเองสามารถกระทำได้อย่างเดียว ยังเป็นเครื่องเปิดหูเปิดตาให้ได้บังเกิดความคิดใหม่ในการประดิษฐ์สรรพหัตถกรรมขึ้นโดยนานัปการ ซึ่งสรุปรวมก็คือส่วน ๑ แห่งความเจริญดำเนินนำสำหรับชาติบ้านเกิดเมืองมารดรของเรานี้ สมควรที่ทวยราษฎร์ทั้งมวลจักรู้สึกรำลึกถึงพระเมตตาคุณที่ทรงมีครั้งนี้จงมาก แล้วและตั้งใจมุ่งกระทำกิจเพื่อผดุงความเจริญของประเทศให้สถาพรชั่วกาลนาน.

The Souvenir

of the

Siamese Kingdom Exhibition.

"LUMBINI."

ITS MEANING.

When it had been decided to hold an exhibition in celebration of His Majesty having reigned fifteen years, the momentous question of a desirable site arose. Two main factors which then presented themselves were ; one, a good site ; two, a site within easy access of the city. Now, His Majesty had presented as a Royal gift to the nation the large piece of land at Sala Deng on which the Ploughing Ceremony was annually accustomed to take place. This, reaching as it does, right up to the Wireless Road, and, in particular, being fed by numerous road arteries which concentrate on that locality in a manner not to be found anywhere else in our metropolis, and also by the Paknam Railway and its tram service, marked it out at once as the site of sites for the purpose in view. There was, of course, the great difficulty of converting rice-marsh into flood-free ground; but, then, where could other conditions more favourable have been obtained in our delectable old deposit of those "golden sands" which eternally roll down indefatigably from the back of beyond to keep the Kingdom going—and going in increasing degree, according to the steady generosity from the source of supply ? So Sala Deng had it ! Then came the momentous question of a name, which was solved by His Majesty bestowing upon the area the euphonious title of "Lumbini." That all-important matter was settled, but an unlooked for situation occurred when two bellicose armchair warriors began to bark at each other in the columns of a leading organ of the Press. The point at issue was whether the "B" in Lumbini should be "B" or whether it should

ที่ระลึก
สยามรัฐพิพิธภัณฑ์ สวนลุมพินี
พระพุทธศักราช ๒๔๖๘

ปฐมประวัติแห่งนาม
ลุมพินี

เมื่อปรากฏความตกลงในการแสดงสยามรัฐพิพิธภัณฑ์เป็นความแน่นอนแล้วฉะนั้น ปัญหาเรื่องตำบลสถานที่ ที่จะจัดให้มีงาน ก็มีว่า ทำไฉนจึงจะได้ที่ดินแห่งใดแห่ง ๑ ให้เป็นสถานที่ทั้งดีทั้งสดวกแก่การไปมาในพระนคร ปัญหาอันนี้สำเร็จลงด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ตำบลศาลาแดงอันมีค่าซึ่งเป็นสถานที่กระทำพระราชพิธีจรดพระนังคัลประจำปีอยู่แล้วให้เป็นสมบัติของรัฐบาลสยามจัดงานแสดงพิพิธภัณฑ์.

ภูมิทำเลแห่งตำบลศาลาแดงนั้น ควรกล่าวได้ว่าเป็นภูมิทำเลอันดียิ่งและเหมาะสำหรับกิจการต่าง ๆ ทุกอย่าง อาทิคือ เป็นตำบลสดวกแก่การคมนาคมติดเนื่องกับถนนวิทยุ เป็นชุมทางแห่งถนนหลายสายมารวมกัน มียวดยานผ่านไปมามิได้ขาด ตลอดจนใกล้ชิดติดกับทางรถไฟสายปากน้ำกับรถรางซึ่งเดินในทางนั้น เป็นการให้ความสดวกแก่ชาวชนผู้จะไปมาโดยนานัปการ สถานที่ซึ่งพระราชทานนั้น เป็นตำบลอันเหมาะไม่มีที่ใดยิ่งไปกว่า จริงอยู่, แม้จะต้องมีการถมที่ปราบท้องนาให้ราบเรียบเสมอกัน เรียกว่าเปลี่ยน "นา" ให้กลายเป็น "อุทยาน" อันเป็นความลำบากอย่างหนักแรงอยู่บ้างก็ดี แต่ก็ตำบลในพระนครอันงามเจริญตา ทั้งมีพื้นที่เรียบราบโดยมิต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้น มีอยู่ตรงแห่งใดบ้าง ฤา

ปัญหาถัดจากนั้น ในเมื่อเลือกได้พื้นที่แล้ว ก็คือนามสถานที่จะควรเรียกว่ากระไร จึงจะเหมาะแก่ภูมิประเทศและเหตุการณ์ การให้นามสถานที่นับเป็น

be pronounced "P" in accordance with the laws governing the pronunciation of Pali words, for it was admitted to be of that persuasion, or whether it should be "B"="B." Just as the situation threatened to become acute, some kindly angel apparently poured the requisite amount of oil upon those troubled waters, and the threatened crisis was averted by it being decided that the Pali, "B" must be pronounced like "P". With "B" settled, everything appeared to be smooth sailing, but still there remained the matter of the proper value to be given to the "U". Was it to be short, as in the word "mud," or long as in "moon"—i.e. "Lum-peeny" or "Loom-peeny"? When it became known that the latter pronunciation was the correct one, with the final syllable slightly accentuated also, thus making "Loom-pee-nee," then at last the feelings of the outraged champions of spelling were of necessity assuaged, and that normality followed which would never have been disturbed but for the above stormlets "in a teacup".

SIAMESE YOUTHS.
เด็กไทย

We will now give some information as regards the place which bore the name in India which has been bestowed upon what is for the moment the site of the national exhibition, and which, afterwards, will remain as a permanent monument in the shape of the much-needed people's park.

In works referring to Lumbini grove or garden, occurs the following :-"Mahamaya informed the King [of one of the territories now known as Nepal.—Ed.], says Hardy in his *Manual of Buddhism*, "that she wished to pay a visit to her parents; upon hearing which the King commanded that the whole of the road between Kapilawastu and Koli should be made level, strewn with clean sand and have trees planted on either side, with water vessels at regular intervals."

A litter of gold was brought in, in which soft cushions were placed, and it was carried by a thousand nobles in the richest dresses. The Queen bathed in pure water and put on robes of inestimable value, with all kinds of ornaments adorning her person, so that she appeared like a being from the *dewa-loka*. When the Queen entered her litter, and the journey commenced, she was accompanied by thousands of elephants, chariots like a cloud, banners and music.

"Between the two cities there was a garden of *sal* trees called Lumbini, to which the inhabitants of both places were accustomed to resort for recreation. At this time the trees were entirely covered with flowers; many swarms of

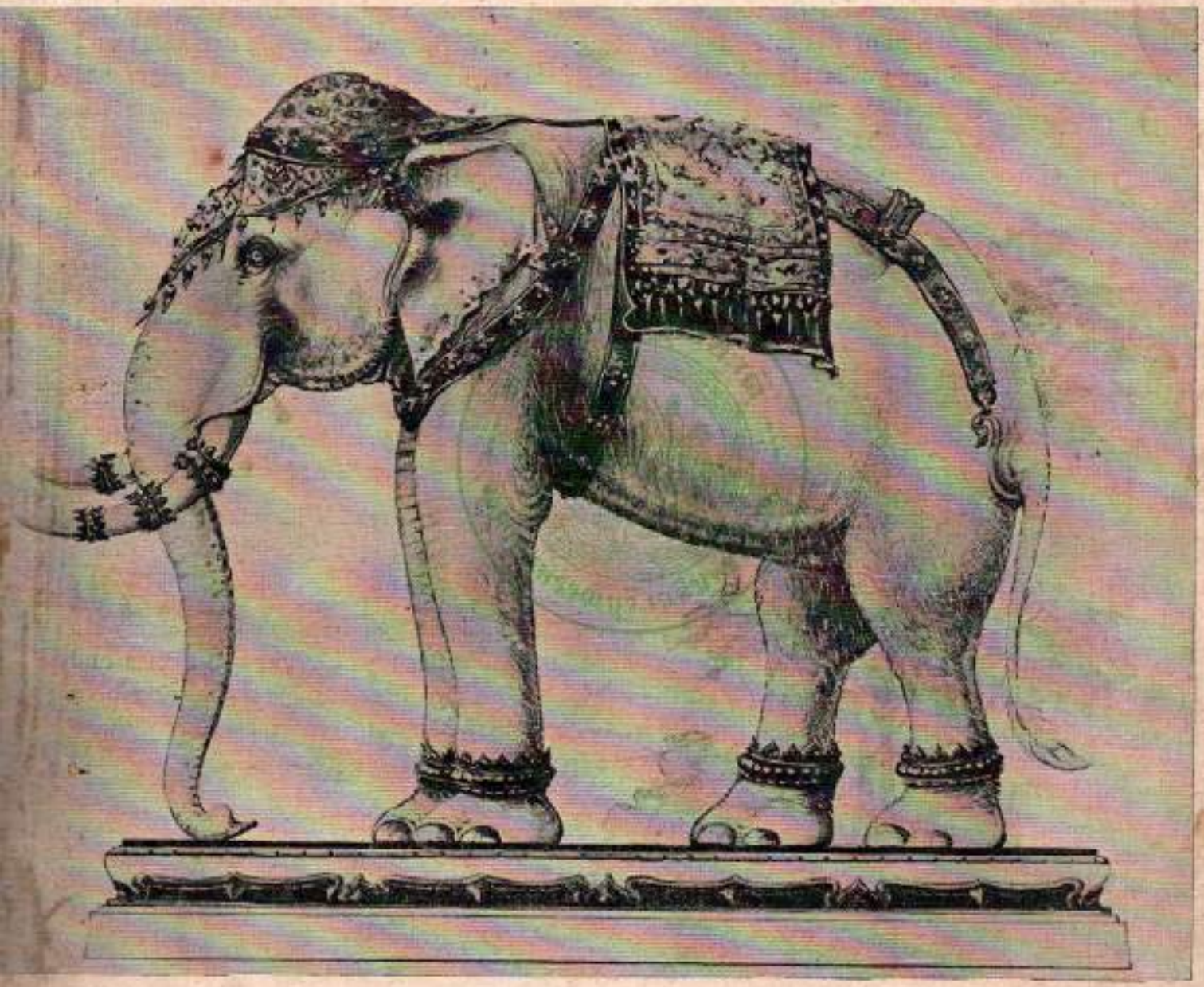

Introduction.

IN publishing this book the aim of the Committee was to propagate the knowledge of the history of our race according to what is told in the Royal Chronicles of Siam beginning with the time when Sukothai was the capital and continuing right up to the reign of His late Majesty King Maha Vajiravudh, thereby extending and adding to the works already written in Siamese, as well as in Foreign languages, which treat these matters. Besides the historical matters mentioned above the book also contains various commercial statistics and other things of interest to those who seek references to their particular line of occupation. The book is illustrated with many fine pictures of views from the capital which, no doubt, will gladden the heart of the reader. With regard to the contents it may be said that this production stands easily a par with the well known "Twentieth Century Impressions of Siam." The Committee therefore hopes that this valuable book will appeal to all those who wish to get in possession of it. Though all the necessary material for the book had been collected and arranged for publication and printing of same had begun as early as in August B. E. 2468 it was first completed in January B. E. 2470 due to various difficulties, akin to those undergone by a ship which is tossed on the waves of a stormy ocean, and which the Committee had to come through and conquer.

The Committee takes the opportunity to tender herewith its sincerest thanks to Mr. Louis Girivat, the Manager of "The Siam Free Press" for all his assistance so kindly rendered.

The completion of the printing of the book had to be done in a hurry in order to have it ready in time and certain shortcomings with regard to names and positions will be found here and there which the Committee regrets not having been able to correct. It hopes, however, to be granted the forgiveness for these shortcomings by the kind reader.

Bangkok, 1st January B. E. 2470.

The Commitee.

ของสำคัญอย่าง ๑ ซึ่งใคร ๆ ย่อมทราบดี แต่บัญหานี้ที่ถึงที่สุดโดยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงพระราชทานนามให้พร้อมกันกับพื้นที่ดินนี้ว่า "สวนลุมพินี" เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า "LUMBINI" มีนักเขียนที่เอาใจใส่ในการสกดอักขระค้านขึ้นในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับ ๑ ความว่า อักษร "B" ในคำลุมพินีนั้น จะเป็น "บ" หรือเป็น "พ" ตามหลักการสกดตัวในภาษาบาลี เพราะลักษณไปทางนั้น หรือว่า "B" เท่ากับ "บ" แน่ คำที่กล่าวนั้นออกจะแสดงความขาดพร่องอยู่ จึงมีท่านผู้ ๑ เมตตาช่วยไขความเข้าใจแก่พวกนักเขียนเหล่านั้น ให้ได้ความสว่างขึ้นโดยอธิบายว่าอักษร "B" ตามหลักการสกดตัวภาษาบาลีต้องเป็น "พ" ข้อวิมุติกังขาในตอนนี้จึงยุติลง แต่เกิดมีคำท้วงถึงอักษร u ซึ่งเป็นสระในคำนั้นอีก ว่าจะใช้เสียงสั้นเป็นหันอากาศ หรือใช้เสียงยาวเป็นสระอุ เช่นจะว่า Lumbini (ลัมพินี) หรือ "Loombini" (ลูมพินี) แน่ แต่ครั้นการเป็นที่แน่ชัดว่าลุมพินีสกดตัว และอ่านเป็นเสียง "อุ" ถูกต้องแล้ว ผู้ที่กล่าวค้านมานั้น ก็เป็นอันระงับไป.

เป็นการสมควรที่จักต้องขยายความในนามศัพท์ที่พระราชทานไว้นี้ ให้ผู้อ่านทราบเสียในเบื้องต้น อันนาม "ลุมพินี" นี้ ตรงกับนามของอุทยานแห่ง ๑ ตั้งอยู่กึ่งกลางหว่างแคว้นโกลิยะ กับ สักกะ ชนบท ในมัธยมประเทศ สมัยก่อนพุทธกาลประมาณ ๘๐ ปี ชาวชนในประเทศนั้นเรียกกันว่า "อุทยานลุมพินี" เป็นสถานที่แห่ง ๑ ซึ่งสำคัญยิ่งในพระพุทธศาสนา เพราะสมเด็จพระศาสดาจารย์เจ้าของเราทั้งหลายมีพระประสูติการณ์ที่นั้น.

ประวัติการแห่งลุมพินีวัน เท่าที่จะเก็บมาได้จากนานาพุทธประวัติ ซึ่งพระคันถรจนาจารย์และปราชญ์ในทางค้นศาสนา มีปรากฏโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

ในหนังสือพุทธประวัติ ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้าทรงชำระแก้ไขแล้ว กล่าวความไว้ว่า:

พระเจ้าสุทโธทนะกษัตริย์ศากยวงศ์แห่งกบิลพัสดุ์นคร กับ พระนางเจ้ามายา พระราชบุตรี แห่งกษัตริย์ครองแคว้นโกลิยะ ได้อภิเษกร่วมเสวยรมย์กันโดยสุขสบาย จำเนียรกาลล่วงมา พระศาสดาของเราทั้งหลายได้ทรงถือปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนางเจ้ามายา เมื่อถึงเวลาจวนจะประสูติ พระนางเจ้าทรงปรารถนาจะเสด็จเยี่ยมสกุลของพระองค์ ในเทวทหนคร

ELEPHANTS CROSSING A STREAM. การเดินทางเมืองเหนือโดยพาหะนะช้าง

bees sported among the blossoms and culled their sweets; and there were birds of pleasant voice and beautiful plumage. Like an embassage coming to greet the King, grateful perfumes came from the garden at the approach of the Queen. As she felt disposed to wait a little while in the garden, and enjoy the sight of its beauties, it was prepared in a proper manner for her reception. Attended by thousands of her maids, she entered, and passing on, admired the different objects that she saw, until she came to a sal-tree, when she put forth her hand to lay hold of one of its branches, but it bent towards her of its own accord, and as she held it, the birth of Buddha commenced."

The Right Rev. P. Bigandet, in his work "The Life or Legend of Gaudama, the Buddha of the Burmese" gives further interesting details of this momentous period in the religious history of the East, for he says that, when the time of the confinement of the consort of King Thoodandana drew near, she wanted to go to her relations in the country of Dewah. The King then gave instructions as related above, and on her journey the Queen came to a district where an immense forest of lofty engyin trees (shorea robusta) extended to a great distance.

DANCERS, STAGING IN A SIAMESE CLASSICAL PLAY.

4
ละคอนรำ แสดงเรื่องพระลอ

Typical Siamese Farm-house.

โรงนา

ในเวลานั้น ผเอิญพระนางเจ้าประชวรพระครรภ์จะประสูติ, อำมาตย์ผู้ตามเสด็จ ได้จัดที่ประสูติถวายใต้ร่มไม้รังในลุมพินีวัน ตามสามารถที่จะจัดได้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ประสูติจากพระครรภ์พระมารดาในที่นั้น ครั้นต่อมาพระเจ้าสุทโธทนะ ทรงทราบ ข่าว จึง ตรัส สั่ง ให้ เชิญเสด็จกลับพระราชนิเวศน์.

อันเปนพระนครหลวงของแคว้นโกลิยะ ซึ่งเปนธรรมเนียมพราหมณ์ในยุคนั้น คือ ภรรยาผู้ครรภ์หาคลอดที่เรือนของสามีไม่ กลับไปคลอดที่เรือนของสกุลแห่งตน พระนางเจ้าได้กราบทูลพระราชสวามีฯ ทรงอนุมัติมิได้ขัดพระอัธยาศัย พระเจ้าสุทโธทนะดำรัสสั่งให้ปราบถนนตั้งแต่กบิลพัสดุ์นครไปจนถึงแคว้นโกลิยะ โรยทรายสอาดปลูกพรรณพฤกษชาติ ๒ ข้างทาง เปนที่น่าเจริญใจยิ่งนัก.

ครั้นถึงมงคลสมัยวันวิศาขบุรณมี เพ็ญเดือน ๖ แห่งปีก่อนพุทธศก ๘๐ เวลาเช้าพระนางเสด็จโดยสถลมารคพร้อมด้วยราชบริพารฝ่ายในฝ่ายน่าออกจากกรุงกบิลพัสดุ์มาถึงสถาน "ลุมพินี" อันเปนสาละวัน คือ ป่าที่อุดมไปด้วยไม้รังมากหลาย ตามความเห็นของคณาจารย์บางคน ลงสันนิษฐานว่า ศัพท์ "ลุมพินี" นี้แปลว่า "ไม้รัง" เพราะได้นามตามสภาพของพื้นที่ทำเลนั้นอันเต็มไปด้วยไม้รังยาวยืดไปโดยระยะไกลสุดจะคณานับ พระนางเจ้ามายาเสด็จชมพรรณพฤกษชาติด้วยความสบายเบิกบานพระราชหฤทัยอย่างยิ่ง.

พระคันถรจนาจารย์แสดงอภินิหารแห่งพระศาสดาไว้ในตอนนี้โดยอเนกนัย ว่าในเวลาประสูตินั้น พระมารดาเสด็จประทับยืนมิได้นั่งเหมือนสตรีอื่น สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติบริสุทธิ์ไม่เปรอะเปื้อนด้วยครรภมลทิน มีเทพดามาคอยรับก่อน มีธารน้ำร้อนน้ำเย็นตกลงจากอากาศสนานพระองค์พอประสูติแล้วทรงดำเนินด้วยพระบาทได้ ๗ ก้าว เปล่งพระวาจาเปนบุรพนิมิตร์แห่งพระสัมมาสัมโพธิญาณ ตามความในปฐมสมโพธิกล่าวไว้ว่า:

"เราเปนผู้เลิดเปนยอดแห่งโลก; เราเปนผู้เจริญผู้ใหญ่แห่งโลก; เราเปนผู้ประเสริฐแห่งโลก; ความบังเกิดชาตินี้มีณะที่สุด! บัดนี้ความบังเกิดอีกบมิได้มี"

เมื่อพระบรมโพธิสัตว์ประสูติได้ ๗ วันพระมารดาก็ทำลายขันธ์ด้วยกาลกิริยาล่วงไป ข้อนั้นก็สำเร็จโดยธรรมดานิยม เพราะเหตุพระครรภ์นั้น ไม่สมควรจะเปนที่อาศัยปฏิสนธิแห่งสัตว์อื่น.

ครั้นต่อมาในบัดยุบันสมัย มีข่าวประกอบเรื่องอุทยานลุมพินีวันว่าดังนี้:

On the royal procession reaching the point, "five water-lillies shot forth spontaneously from the stem and the main branches of each tree, and innumerable birds of all kinds, by their melodious tunes, filled the air with ravishing music. Trees similar to those growing in the seats of Nate, apparently sensible of the presence of the incarnated Buddha, seemed to share in the universal joy. Then the Queen, on beholding this wonderful phenomenon, felt a desire to approach nearer, and, leaving her palanquin, was escorted a short distance into the forest, and there she extended her hand to break off a small branch from one of the trees which she desired to carry away; but at the very moment all the branches lowered their extremities, and the Queen immediately seized and broke off one of them. Then, on a sudden, all the winds blew gently throughout the forest, the spot was screened from the public gaze, and the Queen was delivered of a son. Seven days later, it is sad to have to relate, she passed away. But, meanwhile, the infant had shown exceptional vitality from birth, standing up and even walking, while conscious of his superiority. It is written that he jumped a distance of seven

YOUNG PRINCESS DRESSED FOR TONSURE CEREMONY.

เจ้าหญิงทรงเครื่องโสกันต์

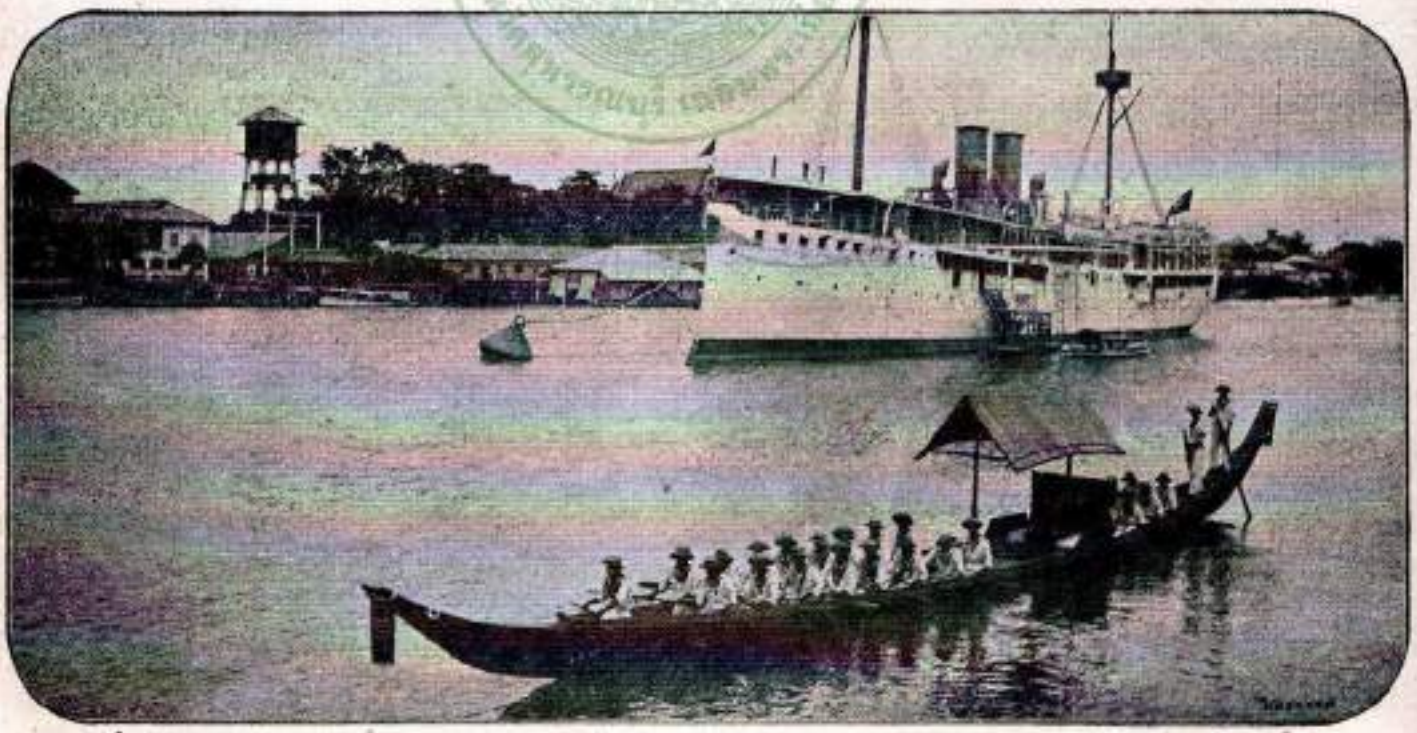

THE MENAM CHAO PHYA A ROYAL BARGE.

เรือดั้งแห่ตามเสด็จในลำแม่น้ำเจ้าพระยา

ผู้เขียนหนังสือพิมพ์ "ลอนดอน, เดลี เทเลกราฟ" คน ๑ ได้เขียนความเห็นเรื่องนครเนปาลในประเทศอินเดีย คือมัธยมประเทศ ตามนาม ปุริม กาลตอน ๑ ว่าดังนี้ :

ในปี พระ พุทธ ศาสนา ยุ กาล ล่วงแล้วได้ ๒๔๓๘ พรรษา (ค.ศ. ๑๘๙๕) หมอฟูหเรอร์ เปนผู้มีโชคบังเอิญไปพบ หลักศิลา จาฤก ของพระ เจ้า อโศก โดย ไม่ได้มุ่งหมาย หลักศิลานี้เปนอนุสาวรีย์วัตถุซึ่งพระเจ้าอโศกโปรดให้สถาบ่นาขึ้น ตรงที่ประสูติแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เปน เวลา ล่วงได้ประมาณ ๒๑๗๕ ปี ความจริงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ คือ ก่อนที่ พบ หลัก ศิลา จาฤก นั้นได้ ปี ๑ หมอฟูหเรอร์ก็ได้พบพระสถูปนิรพานแห่งพระพุทธเจ้าพระองค์ก่อนทรงพระนาม พระโกนาคมนะ บนฝั่งแม่น้ำนิคลีสาครใกล้นครนิคลีวะ ครั้นรุ่งขึ้นหมอฟูหเรอร์ จึง เตรียม การ จะ กลับไป ยัง นครนิคลีวะเพื่อพบเจ้าขัทคะ ผู้ครองเมืองบัลปา เพื่อจัดการค้นคว้า หา หลัก ฐาน ร่อง รอย ต่อไป บังเอิญโดยอุบัติเหตุอย่าง ๑ หมอฟูหเรอร์หาได้พบเจ้าขัทคะที่นครนิคลีวะไม่ แต่ได้พบที่นครปาทริยะ ตั้งอยู่ห่างจากนคร นิคลีวะ ไปทางทิศบุริมสาณ ประมาณ ๖๐๐ เส้น.

ครั้น รุ่ง ขึ้น เปน วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้พบหลัก

YOUNG PRINCE
BEFORE TONSURE CEREMONY.
เจ้าชายทรงเครื่องโสกันต์

MENAM CHAO PHYA, BANGKOK. ลำแม่น้ำเจ้าพระยาตอนท่าราชวรดิษฐ์

feet in a northerly direction, crying out, "This is my last birth; there shall be to me no other state of existence; I am the greatest of all beings."

Coming down to modern times, we are able to obtain the following information:—

ELEPHANTS WORKING TEAK.

ช้างงัดไม้ขอนสักในป่า

"It was by an accident, perhaps by one of the most curious accidents in the history of archaeology," says a writer to the London "Daily Telegraph," in a series of articles on Nepal, India, "that in 1895 Dr. Fuhrer chanced upon the missing pillar of Asoka which was set up by the Emperor 2175 years ago upon the spot where Gautama Buddha was born. In 1894, Dr. Fuhrer had actually found the Nirvana '*stupa*' of a previous and mythical Buddha named Konagamana, on the banks of Nigali Sagar near Nigliva, and next year he meant to return to Nigliva in order to meet General Khadga, Governor of Palpa, to arrange for the continuation of the research. By an accident the meeting could not take place at Nigliva, and the Governor met the antiquarian at Paderiya, fifteen miles east-south-east of Nigliva. On the following day, December 1, 1895, close to the General's camp there was discovered, in a thicket rising above the level of the surrounding fields, the great monolith of Asoka. The pillar was deeply embedded in accumulated débris, and it was not until several feet of earth were cleared away that the inscription of the Emperor was discovered. Then it was at once clear that the pillar marked the position of the Lumbini Garden, where, according to the definite statement of the earliest Buddhist pilgrims and chroniclers, Prince Gautama was born. The inscription ran as follows: 'King Piyadasi, Beloved of the Gods, came in person and worshipped here, saying, 'Here Buddha, the

ELEPHANTS AT WORK IN THE TEAK COUNTRY.

ช้างลากซุง

ศิลาจารึกขนาดใหญ่ของพระเจ้าอโศก ผังไว้ในดงไม้อันมีระยะสูงกว่าระดับพื้นดินธรรมดาใกล้กับที่พักของเจ้าพนักงาน หลักศิลานี้ตั้งอยู่บริเวณกองอิฐปูนที่สลักหักพัง ขุดลงไปอีกหลายฟุตจึงได้พบอักษรจารึกของพระเจ้าอโศก การณ์จึงปรากฏชัดว่าหลักศิลานั้นเอง เปนที่หมายแห่งลุมพินีวันและเปนที่ประสูติแห่งสมเด็จบรมศาสดาของเราพระองค์นี้.

ELEPHANTS AND TEAK.

ช้างงัดไม้ขอนสักในการทำป่าไม้

คำจารึกนั้นมีว่า.

"กษัตริย์ปิยะดิสสะ ผู้เปนที่รักชอบพอแห่งฝูงเทพเจ้าทั้งหลาย ได้มากระทำสักการะบูชาด้วยพระองค์เอง และจารึกความไว้ว่า พระพุทธเจ้าผู้วงศ์ศากยราชได้ประสูติ ณ ที่นี้ ครั้นแล้วได้รับสั่งให้นำหลักศิลามาจำหลักเปนรูปอัศวราช พร้อมกับหลักศิลาอีกหลักหนึ่งบึกไว้มีคำจารึกว่า "สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราประสูติณที่นี้ กษัตริย์ปิยะดิสสะได้พระราชทานอภัยทาน โปรดให้งดเว้นการเก็บส่วยสาอากรจากราษฎรในชนบทลุมพินีนี้ทั้งมวล และพระราชทานทรัพย์สินเปนจำนวนมาก ให้แก่ลุมพินีวันไว้ตั้งแต่บัดนั้น"

รายละเอียดของเรื่องตอนนี้ปรากฏในพระพุทธดำนานต่อมาว่า พระเจ้าอโศก ได้คลี่พหลพลพยุหโยธาทัพ ยกเปนขบวนเอิกเกริก พร้อมด้วยพระอุปคุปต์กับเหล่าแก่ชาวแม่ผู้รอบรู้ศิลปศาสตร์และพุทธ

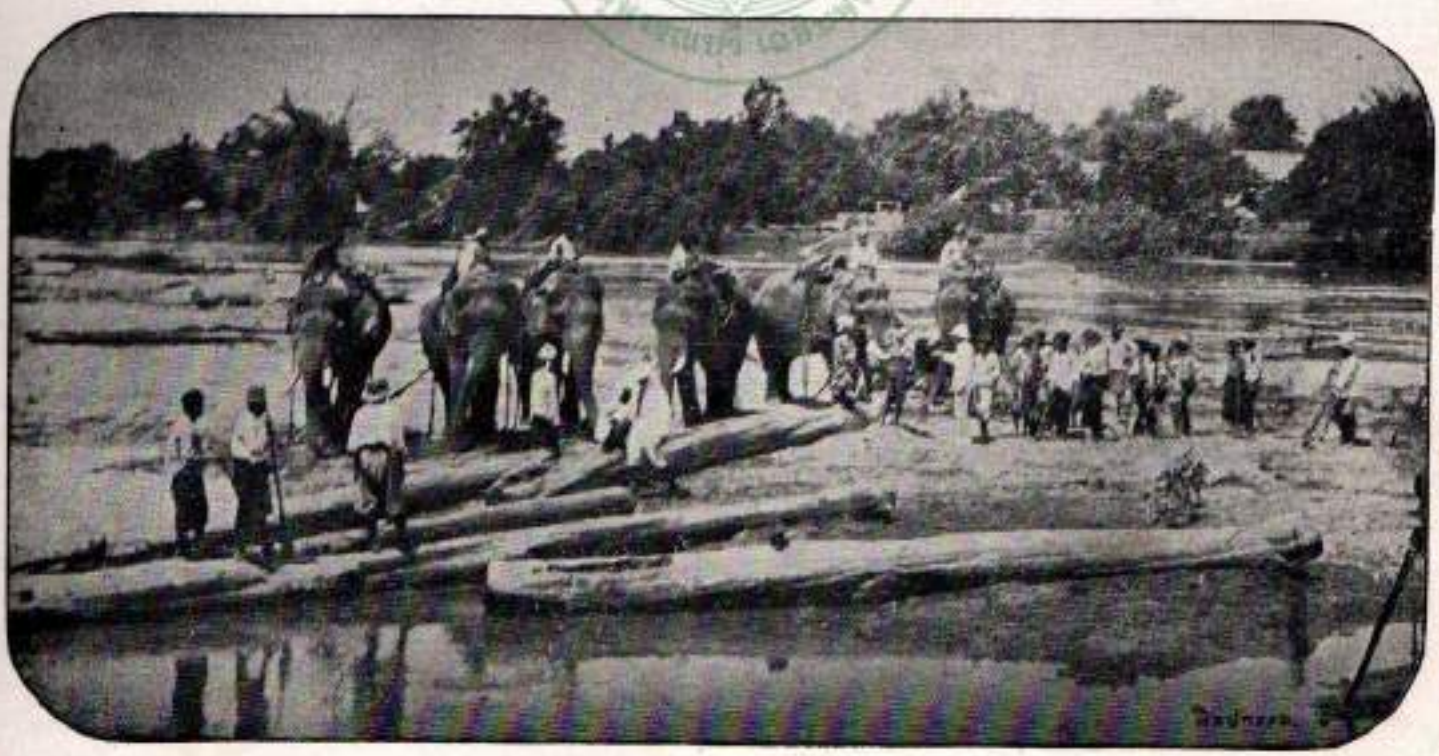

ELEPHANTS LAUNCHING LOGS.

การทำป่าไม้ในมณฑลพายัพ

Sakya Ascetic, was born'; and he caused a stone capital in the shape of a horse to be constructed and a stone pillar to be erected which declared: 'Here the blessed one was born.' King Piyadasi exempted the village community of Lumbini from all taxes, and, in addition, bestowed wealth upon it.

We now come to the Emperor Asoka's visit, as it is recorded in the Buddhist chronicles. Asoka, accompanied by the ancient and venerable Upagupta, the recipient of all the knowledge and traditions of the faith, visited Lumbini in great state. With him went four battalions of troops, and the perfumes, flowers and garlands of due worship were not forgotten. Arrived at the garden, Upagupta extended his right hand and said to Asoka, "Here, O Great King, the Venerable One was born," adding: "At this site, excellent to behold, should be the first monument consecrated in honour of the Buddha." Then the King, after giving 100,000 golden coins to the people of the country, raised a *stupa* and retired.

A LITTLE PRINCE IN ANCIENT COSTUME.

เจ้าชายทรงเครื่องโบราณ

Eight hundred years later, Hsuan Tsang visited the place, and by a happy accident recorded that the monument had been struck by lightning and split. The horse and the capital were thrown down. The former had been lost within the last few years, and the capital, of Persian design, is now resting in the courtyard of a small Hindu shrine twenty-five yards away from the cleft pillar.

"It is no easy matter to go to the Lumbini Garden, or, as it is now called, 'Rummindei'. Without the permission of the Maharaja of Nepal, the visit is impossible, and without his assistance also it is practically beyond the capability of any visitor. It involves a night journey of eight hours in a palanquin from Uska Bazar until the frontier is crossed. There the palanquin is no longer possible owing to the presence of deep streams, and elephants have to be used for the remainder of the way. At last the thicket [mark, no longer a forest!] of about four acres is approached, and in the dry season the outline of the small shrine, to which reference has been made, can be seen through the leafless trees. The elephants will make their way to the new lodge built by the Maharaja of Nepal to the north-east of this shrine. Here the visitor dismounts, and he cannot fail to notice that practically the whole extent of what I have called a thicket is raised from ten to twenty feet above the level of the surrounding country. It is, in fact, a huge mass of débris. He will probably first visit the little building now identified with a Hindu goddess, but of which the original dedication is only made clear at the outset by a sculpture dimly to be seen down the flight of steps leading to the shrine, for the débris has engulfed the shrine itself to the extent of six or seven feet. This sculpture actually represents the birth of Buddha, and though it cannot claim to be of anything like the

ศาสน์อย่างเชี่ยวชาญ ตรงไปยังลุมพินีวัน จัดดอกไม้และเครื่องหอมทั้งปวงอันควรแก่อามิสบูชา เพื่อกระทำสักการะสถานที่ ที่พระศาสดาประสูติครั้นถึง พระอุปคุปต์ทรงชี้ด้วยพระหัตถ์ขวาให้พระเจ้าอโศก ทอดพระเนตร์ตำบลที่พุทธประสูติ แล้วทูลว่า "ข้าแต่พระมหาราชา นี้แลคือที่ประสูติแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมควรแล้วที่จะสร้างปฐมานุสาวรีย์ ไว้เป็นเครื่องระลึกพระพุทธคุณในสมเด็จพระศาสดาเจ้าแห่งเราทั้งหลาย" พระเจ้าอโศกได้ทรงฟังดังนั้น ก็พอพระทัย พระราชทานทองคำ ๑๐๐,๐๐๐ เหรียญแก่ชาวเมืองเพื่อให้จัดสร้างพระสถูปเจดีย์ขึ้นแห่ง ๑ แล้วเสด็จกลับ.

SIAMESE BOY. เด็กไว้ผมจุก

กาลล่วงมาได้ ๘๐๐ ปี พระเจ้าชวนชัง พระเจ้าแผ่นดินจีนวงศ์ได้เชิง ได้เสด็จไปกระทำสักการะยังสถานลุมพินีวัน และจดหมายเหตุไว้ว่า พระสถูปเจดีย์นี้ต้องอสนีบาตผ่าทลายออกไปหมดทั้ง รูปอัศวราชและหลักศิลาต่างพังลงมาทั้งสิ้น รูปอัศวราชเลยหายสาบสูญไปในเวลา ๒–๓ ปีต่อจากนั้น ส่วนหลักศิลาอันจำหลักเป็นลวดลายแบบอิหร่านนั้น เวลานี้ยังคงอยู่ในลานน่าโบสถ์น้อย ๆ ของชาวอินเดีย ตั้งอยู่ห่างจากอนุสสาวรีย์ที่พังประมาณ ๔ วา.

การจะไปให้ถึง สวนลุมพินี หรือนามที่ชาวชนในประเทศอินเดีย เรียกกันทุกวันนี้ว่า "รุมมินเด้ไอ" นั้น ไม่ใช่ของง่ายเลย ถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากมหาราชาแห่งเมืองเนปาล ก็ไปไม่ได้ และแม้จะได้รับอนุญาตแล้ว ถ้ายังไม่ได้ความช่วยเหลือจากมหาราชาที่นับว่ายากสุดพ้นความสามารถของผู้ใดจะไปถึงได้เช่นเดียวกัน ด้วยการเดินทางนั้นกันดารอย่างเหลือแสน ต้องขึ้นคานหาม จากเมืองอุสกะบาซาร์ ไปในตอนเวลากลางคืนสิ้นเวลา ๙ ชั่วนาฬิกา จึงจะถึงชายแดน พอข้ามชายแดนนี้ไปแล้วจะใช้คานหามต่อไปหาได้ไม่ ด้วยมีลำธารลึกหลายสาย จำต้อง

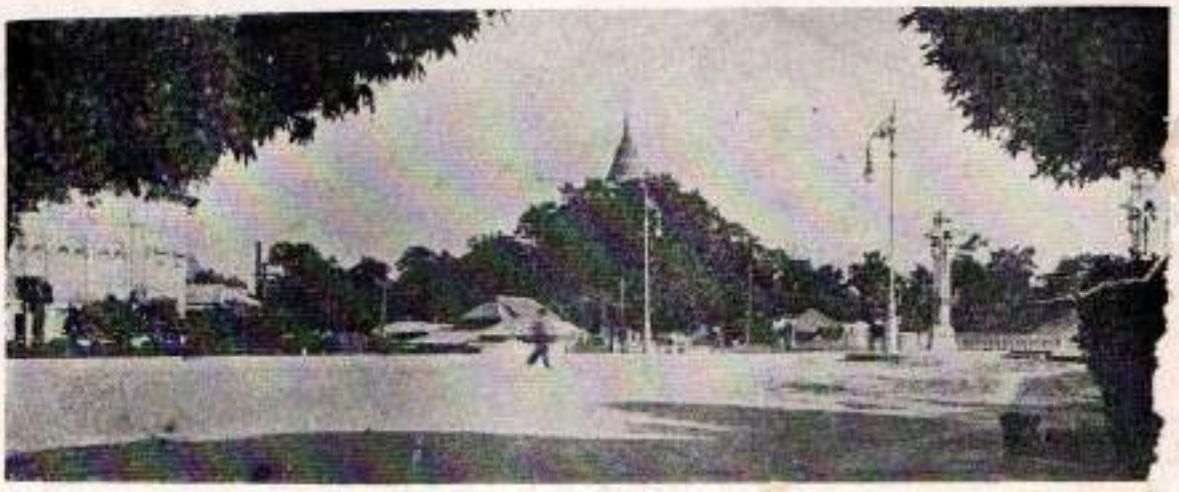

PHOO KAO TAWNG. ARTIFICIAL GOLDEN MOUNTAIN, WITH RELICS OF THE BUDDHA IN SHRINE ON SUMMIT.

รูปภูเขาทอง ดูทางสีพานผ่านพ้

ONE MEAN TRANSPORT. พาหะนะช้าง

age of the pillar outside, it was certainly set up in honour of the Master some time before Buddhism faded out from India in the seventh century.

"Leaving the courtyard shrine, where, as has been said, the capital of Asoka's pillar is still to be seen, one goes a little way down the slope, and there, twenty yards from the western wall of the temple, the emperor's monument stands as firmly as ever. The Nepalese have attempted to save it from further disintegration by capping it with a flat stone, a device which at a distance detracts from its grace. No attempt has yet been made to investigate the surrounding débris, except that Dr. Fuhrer made a partial excavation at the actual base of the pillar itself in order to ascertain the length and the manner in which it was supported."

ใช้ช้างเป็นพาหนะต่อไปจนถึงดง (ไม่ใช่ป่าหรือสวนอย่างแต่ก่อน!) ถ้าในฤดูร้อนอาจแลเห็นโบสถ์น้อยที่สักการะอันสร้างไว้นั้นได้อย่างรางๆ ระหว่างดงไม้อันโกร๋นไม่มีใบ ช้างที่เป็นพาหนะจะนำตรงไปยังเรือนพักหลังใหม่ ซึ่งมหาราชาแห่งเนปาลสร้างขึ้นไว้ตรงทิศอิสาณของโบสถ์ ถึงตรงนี้ ผู้ไปสักการะจะต้องลงจากหลังช้าง และจะได้เห็นพื้นที่ซึ่งให้นามว่า "ดง" นี้ทั้งหมด ตั้งอยู่สูงจากระดับภูมิประเทศใกล้เคียงโดยรอบ ถึง ๑๐ หรือ ๒๐ ฟุต ทั้งนี้ก็เพราะมีอิฐปูนของสลักหักพังทับถมซับซ้อนกันหลายชั้น เมื่อผู้สักการะเข้าไปในตีกน้อย ซึ่งในบัดนี้มีเทวรูปเจ้าแม่ยินดูสถิตอยู่แล้ว จะได้เห็นคำอุทิศของผู้สร้างเทวรูปนั้นแต่ตอนต้นด้วยฝีมือลวดลายจำหลัก เพราะตอนปลายถูกอิฐปูนที่สลักหักพังทับถมจนสูงถึง ๗ ฟุต ตัวอักษรที่สลักไว้ทั้งหมดนี้มีข้อความกล่าวถึงการอุบัติของพระบรมศาสดาเจ้า และถึงแม้ลายจารึกนั้นจะไม่ใช่ของเก่าแก่มีอายุเท่าเทียมกับหลักศิลาด้านนอกก็ดี ก็คงมีเค้ามูลได้ว่าเทวรูปนั้นได้สร้างขึ้นเพื่อเกียรติยศแห่งพระองค์ในสมัยที่พระพุทธศาสนาเสื่อมลงจากประเทศอินเดีย ราวศัตพรรษที่ ๑๒ แห่งพระพุทธศาสนายุกาลนั้น.

จากลานน่าโบสถ์ ซึ่งได้กล่าวแล้วว่า หลักศิลาของพระเจ้าอโศกยังประดิษฐานอยู่พอเห็นได้นั้น ถ้าผู้ใดผู้ ๑ จะลองเดินลงตามทางลาดนั้นไปไม่ไกลจะได้พบพระสถูปเจดีย์ที่ระลึกแห่งพระเจ้าอโศก ตั้งอยู่ห่างจากกำแพงโบสถ์ไปทางด้านตวันตกประมาณ ๖๐ ฟุต พระสถูปนี้คงเป็นของสถิตเสถียรมั่นคงอยู่จนเท้าทุกวันนี้ ชาวนครเนปาลพยายามป้องกันมิให้โบราณวัตถุกระจัดกระจายไปอีก จึงนำแผ่นศิลาแบนไปวางประกับเข้าไว้ เลยทำให้แลดูงามน้อยลงไปกว่าสภาพเดิม นอกจากที่หมอฟูหเรอร์ได้ขุดลงตรงเชิงศิลาเพื่อทราบขนาดยาวและวิธีฝังหลักนั้นแล้ว ยังไม่ปรากฏผู้ใดได้พยายามขุดค้นกองอิฐปูนอันสลักหักพังนั้นอีกเลย.

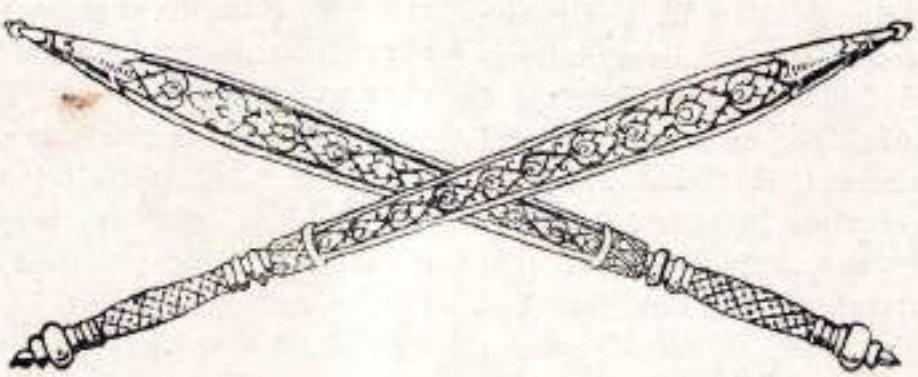

Historical Sketch of Siam.

Previously, in dealing with the history of Siam, it has been customary to pass over the period prior to at least the thirteenth century, for, apparently discretion was deemed the better part of valour by the chronicler when he gave whole centuries a "pass" rather than run the risk of appearing to endorse certain very scrappy semi-records which were further discounted by anecdotes which would have been far more in place in a group of fairy tales. And so it came to pass that early Siam appeared to be registered as an unknown quantity, her mystery deepening ever with the passage of time. But then, as Mr. W. A. Graham mentions in his recently-issued and very interesting work entitled "Siam," a small group of enthusiasts got to work, and as usual where real enthusiasm is concerned, that work was by no means undertaken in vain. In the first place they decided that, as it was an established fact that the old records had really perished in the sack of Ayudhya, information must be sought elsewhere; and just as we have always been told that "If the mountain will not go to Mahomet, Mahomet must go to the mountain," so it became necessary for them to take up their research work in the only avenues left, namely, those countries outside which in the past had had intimate relations with Siam, though mainly, it is to be feared, of an exceedingly bellicose character.

So they started on a new track, and were more than rewarded by the results, for from the various archives opened for their inspection they were able to piece together a more or less continuous story, which was further supplemented by the aid of lithographic inscriptions found in various parts of the country here. Moreover, a fruitful source of help in delving into the past were the chronicles of the Emperors of China, with which country Siam was always closely related commercially without, strange to relate in the turbulent periods of the past, having at any time to maintain its position by force of arms.

From what is now known, it is certain that, in the earliest historical times, Siam was occupied by a primitive people of Mon-Khmer stock, while amongst them were groups of Cambodians who settled in villages, and who showed some traces of contact with colonists from the, then, more civilised world outside. These groups increased, the villages became townships, and the latter were made to form the points around which the formation of small states in

ตำนานสังเขปของประเทศสยาม

การเรียบเรียงประวัติการตำนานของประเทศสยามตามที่ชนโบราณได้ร้อยกรองไว้เป็นพระราชพงศาวดารนั้น โดยมากนิยมเอียงไปในทางกล่าวประวัติของบุคคลเสียมาก การเรียบเรียงเหตุการณ์ก็ต้องกล่าวฉเพาะในสิ่งที่ดี เป็นเครื่องเชิดชูพระบารมีและพระราชอิสริยยศแห่งพระเจ้าแผ่นดินประจำยุค ส่วนใดที่ผู้เรียบเรียงเห็นว่าจะไม่งาม และไม่ต้องด้วยพระราชนิยมในพระเจ้าแผ่นดินแห่งตนก็งดเว้นกล่าวข้ามไปเสีย ประกอบด้วยพระราชามหากษัตริย์ผู้ทรงปกครองประเทศได้ผลัดเปลี่ยนมาแล้วหลายวงศ์ พระราชพงศาวดารจึงต้องดำเนินตามความคิดเห็นของมหากษัตริย์ในสมัยที่ร้อยกรองนั้น นับเป็นการฉลาดเรียงโดยไหวพริบอย่างดี การณ์เป็นดังนี้พระราชพงศาวดารสยามครั้งปฐมกาล จึงกระจัดพลัดพราย ต่างเรื่องต่างสำนวน ข้อความที่กล่าวก็เลยหลวิไปไม่แจ่มชัด ยิ่งกว่านั้น, พอถึงยุคจลาจลสมัย คือกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าข้าศึกครั้งนั้น พม่าได้เผาผลาญหอสมุดและสถานที่สำคัญๆ ลงเป็นเถ้าถ่านหมดสิ้น ตำนานแห่งประเทศสยามยุคปฐมกาลซึ่งพอจะเป็นเครื่องมือเรียบเรียงร้อยกรองให้ติดต่อกันได้สำหรับคนในยุคหลัง ก็เลยละลายหายสูญไปกับพระเพลิงจนไม่มีชิ้นดีเหลือ.

ความลำบากของคนในยุคหลัง ซึ่งจะร้อยกรองตำนานประวัติการของประเทศสยามลงให้ติดต่อกันตั้งแต่อดีตสมัยกับปัจจุบันสมัยได้นั้น ย่อมมีอยู่โดยอเนกประการ เพราะเมื่อจะหาต้นฉบับที่แท้จริงสอบทานเป็นหลักทางดำเนินมิได้ นักประวัติศาสตร์ก็จำต้องอาศัยหลักถาวรวัตถุต่างๆ อันติดอยู่กับพื้นภูมิประเทศ อาทิเช่น หลักศิลาจารึกบางแห่งเป็นอุทาหรณ์ ซึ่งถึงแม้จะถูกลบด้วยเพลิงแห่งความทารุณของพม่าข้าศึกมาแล้วก็ยังให้หลักฐานวัตถุพยานพอควรแก่การเรียบเรียงข้อความต่างๆ สำหรับอดีตกาลเป็นอันมาก นอกจากนี้ยังจำต้องค้นคว้าหาหลักฐานจากจดหมายเหตุของประเทศใกล้เคียง มาเทียบเคียงพอเป็นเครื่องวินิจฉัย ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้ผลพึงใจเต็มที่ ด้วยประเทศใกล้เคียงนั้นอยู่ในความเป็นศัตรูกับประเทศสยาม จึงย่อมมีความกล่าวคลาดเคลื่อนเกินจริงไปบ้างก็ตาม ก็ยังเป็นหนทางทำให้คืบเหตุการณ์ความเป็นไปของประเทศสยามได้มากขึ้นกว่าเดิม.

THE SEVEN ROWS OF PAGODAS, SWANKALOKE, THE MIDDLE ONE BEING THE ABIDING PLACE OF THE RELICS OF THE FIRST OF THE CHAKRI DYNASTY.

พระเจดีย์ ๗ แถว อยู่ตอนกลางเมืองสวรรคโลก
องค์กลางเป็นพระมหาธาตุ ที่บรรจุพระอัฐิธาตุ
แห่ปฐมวงศ์ จักรี

time appeared. The rulers of these, ever ambitious to extend their authority, were involved in constant struggles against each other, though sometimes it was found possible to repudiate the somewhat mythical overlordship of the King of Cambodia. Then, as time went on, the Lao-Tai made incursions into Siam, and following a time-honoured practice in the East of pacification after conquest, they became gradually merged with the Mon-Khmer, and from this peaceful settlement was evolved the Siamese race as it exists to-day. Long prior to this fusion of the previously hostile races, Siam had been in early historical times under the domination of three political influences, that of the Khmer to the east of the Menam, that of the Mons to the west, while the Raja of Palembang in Sumatra established suzerainty over the Malayan portion to the south. At this period, it is stated, the Thai were still in their powerful kingdom home of Yunnan.

Passing on, the later history of Siam may properly be divided into three periods.—

1. When Sukhodaya was the capital, 1257-1350.
2. When Ayudhya succeeded to the leadership from 1350 to 1767.
3. When Bangkok assumed the hegemony from 1768 onwards.

ยุคที่ ๑
กรุงสุโขทัยเปนราชธานี

เมื่อได้จำแนกตำนานพงสาวดารออกเปนยุคแล้วดังนี้ ก็ต้องดำเนินเรื่องเรียงไปตามลำดับ ในระหว่างปี พ. ศ. ๑๗๘๐ ถึง ๑๘๘๓ ซึ่งกรุงสุโขทัยเปนราชธานีนั้น เปนสมัยที่ชาติไทยพึ่งเริ่มตั้งตัวได้ เปนปึกแผ่นรวบรวมกันอยู่โดยอิศระมิได้ขึ้นแก่ใคร นาม "สุโขทัย" มีความแปลจากศัพท์สนธิ ของ "สุข" กับ "อุทัย" คือการเยื่องสุข หรือการสู่ความสุข ก็คงหมายถึงความสมบูรณ์แห่งชาวชนซึ่งเริ่มได้รับจากการรวมคณะตั้งชาตินี้เอง.

King Rama Gamheng.

รูปพระเจ้ารามคำแหงกรุงสุโขทัย

กรุงสุโขทัยในยุคนั้น เปนนิคมอันอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ทั้งมีราษฎรพำนักอาศัยเปนจำนวนมาก ความดำเนินเปนประเทศเขตรัฐสีมา ได้เริ่มมีตั้งแต่ครั้งนั้น ซึ่งกล่าวกันว่ามีพระมหากษัตราธิราชทรงเปนประมุขปกครองไพร่พ้าข้าแผ่นดินโดยความสุขสำราญ และแผ่ผ่านพระบรมเดชานุภาพไปทั่วทุกทิศานุทิศ ยุคนั้นเปนยุคแรก ที่เหล่าพราหมณ์ชนได้จาริกจากมัธยมประเทศเข้ามาแผ่ลัทธิประเพณีตามพิธีของศาสนาพราหมณ์ให้แก่พระมหากษัตริย์ผู้ครอบครองแผ่นดิน และตั้งแต่นั้นพระราชพิธีต่าง ๆ ในทางราชการอันเปนจารีตของพราหมณ์ ซึ่งร่วมความนิยมกับลัทธิพระพุทธศาสนาก็เริ่มปฏิบัติกันขึ้นถ่ายแบบสำนองกันลงมาจนถึงบัดยุบันสมัย.

ดังได้กล่าวแล้วว่า ในยุคนี้ความสงบสุขโดยราบรื่นยังหามีไม่ โดยที่สยามประเทศพึ่งเริ่มก่อร่างสร้างตัว จึงย่อมมีศัตรูหมู่บีจจามิตร์ในประเทศใกล้เคียงมารบกวนรุกรานมิได้หยุด เพื่อตีชิงเอาความอิศระไปเสีย ฝ่ายพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงเปนผู้เชี่ยวชาญในยุทธศาสตร์อย่างยอดเยี่ยมสำหรับพระองค์เองอยู่แล้ว ก็ต้องนำกองทัพออกทำสงครามกับข้าศึก และเมื่อได้ชัยชำนะแล้วก็เริ่มแผ่พระกฤษฎาภินิหารและพระเดชานุภาพไปยังเมืองใกล้เคียงเพื่อขยายขอบขัณฑสีมาให้กว้างออก การแผ่นี้ก็คือการรบนั่นเอง ซึ่งในตอนท้ายฝ่ายไทยมักเปนผู้ถือธงแห่งความชนะไว้ในมือเสมอ โดยประการฉะนี้ มินานช้าราชอาณาจักร์กรุงสุโขทัยก็ขยายตัวกว้างขวางออกไปตามสภาพส่งเสริมพระราชกฤติ

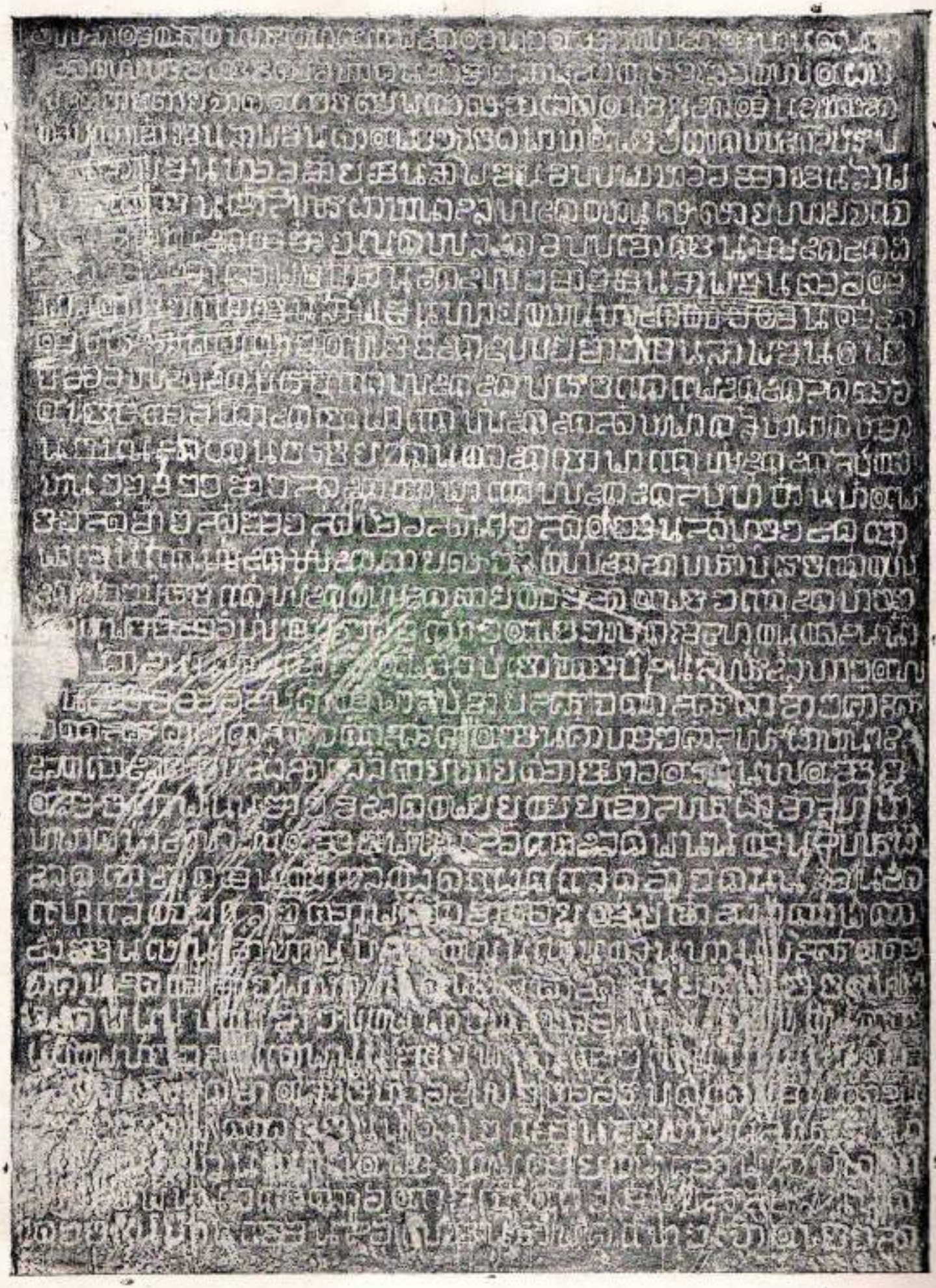

คุณแห่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินในยุคนั้นให้เด่นขึ้นในพระเดชานุภาพทางมีกำลังและฝีมือ ยากจะหาผู้เสมอเหมือน.

ในนามอันอุโฆษศัพท์บรรลือ แห่งพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์แรกของกรุงสุโขทัยนั้น กล่าวกันว่าพ่อขุนรามคำแหง หรือที่เรียกกันตามศัพท์สามัญว่า "พระร่วง" แต่พ่อขุนรามคำแหงที่มุ่งหมายเข้าใจกันนี้ลงท้ายก็ได้ความตามทางสันนิษฐานจากหลักศิลาจารึกที่ค้นพบ ปรากฏว่าคลาดเคลื่อนไป และความจริงพ่อขุนรามคำแหง หาใช่กษัตริย์องค์แรกของกรุงที่กล่าวนามนั้นไม่ ความจริงเป็นกษัตริย์องค์ที่ ๓ ในรัชกาลของกรุงสุโขทัย ทรงพระนามว่าพระเจ้ารามคำแหง ดังปรากฏในหนังสือประชุมจารึกสยาม ซึ่งศาสตราจารย์เซเดส์ได้ชำระเรียบเรียง และพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระดำรงราชานุภาพทรงตรวจแก้ พระยาราชนกูลอุปราชภาคอิสาณได้ออกทุนทรัพย์จัดการพิมพ์ขึ้นในคราวทำบุญวันเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗ เราได้คัดมาลงพร้อมกับภาพประกอบต่อไปนี้:

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.

ชามบุกสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

พ่อกูชื่อ ศรีอินทราทิตย์ แม่กูชื่อ นางเสือง พี่กู ชื่อบาลเมือง กูพี่น้องท้องเดียวมีห้าคน ผู้ชายสามผู้หญิงสอง พี่เผื่อผู้อ้าย (ชาย) ตายจากเผื่อเดียม (ตั้ง) แต่ยังเล็กเมื่อกูขึ้นใหญ่ได้สิบเก้าเข้า (ปี) ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด (สอด) มาข่า (ตี) เมืองตาก พ่อกูไปรบขุนสามชนหัวช้าย ขุนสามชนขับมาหัวขวา ขุนสามชนเกลื่อนเข้าไพร่พ้าหน้าใส พ่อกูหนีญ่ายพายจนเจ (หนีกระจัดกระจาย) กูบ่หนี กูขี่ช้างเนกพล (อเนกพล) กูขับเข้าก่อนพ่อกู กูต่อช้างเข้าด้วยขุนสามชนตน กูพุ่งช้างขุนสามชนตัวชื่อมาสเมืองแพ้ ขุนสามชนพ่ายหนี พ่อกูจึงขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง เพื่อ (เพราะ) กูพุ่งช้างขุนสามชน เมื่อชั่ว (รัชกาล) พ่อกู กูบำเรอแก่พ่อกู กูบำเรอแก่แม่กู กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากส้มหมากหวานอันใด กินอร่อยกินดี กูเอามาแก่พ่อกู กูได้ดีหนังวังช้าง (คล้องช้าง) กูเอามาแก่พ่อกู กูไปท่า (ดี) บ้านท่า (ดี) เมือง ได้ช้าง ได้งวง ได้ปวว (ชาย) ได้นาง ได้เงือน ได้ทอง กูเอามาเวนแก่พ่อกู พ่อกูตาย ยังพี่กู กูพร้ำบำเรอแก่พี่กู ตั้งบำเรอแก่พ่อกู พี่กูตายจึงได้เมืองแก่กู ทั้งกลม (ทั้งปวง) เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหงเมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีเข้า เข้าเมื่อรบเอาจกอบ (ภาษี) ในไพล่ลู่ทาง เพื่อจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้าใคร จักใคร่ค้าม้าค้าใคร จักใคร่ค้าเงือนค้าทอง ค้าไพร่พ้าหน้าใส ลูกเจ้าลูกขุนผู้ใดแล้ล้มตายหายกว่าอย้าว (เหย้า) เรือนพ่อเชื้อเสื้อค้า (ค้าว่าติดตัว) มัน ช้างข,ลูกเมียเบี้ย (ฉาง) เข้า ไพร่พ้าข้าไท ป่าหมาก ป่าพลู พ่อเชื้อมัน ไว้แก่ลูกมันสิ้น ลูกเจ้าลูกขุนผิแล้ผิดแผกแสกว้าง (มิคดีพิพาท) กัน

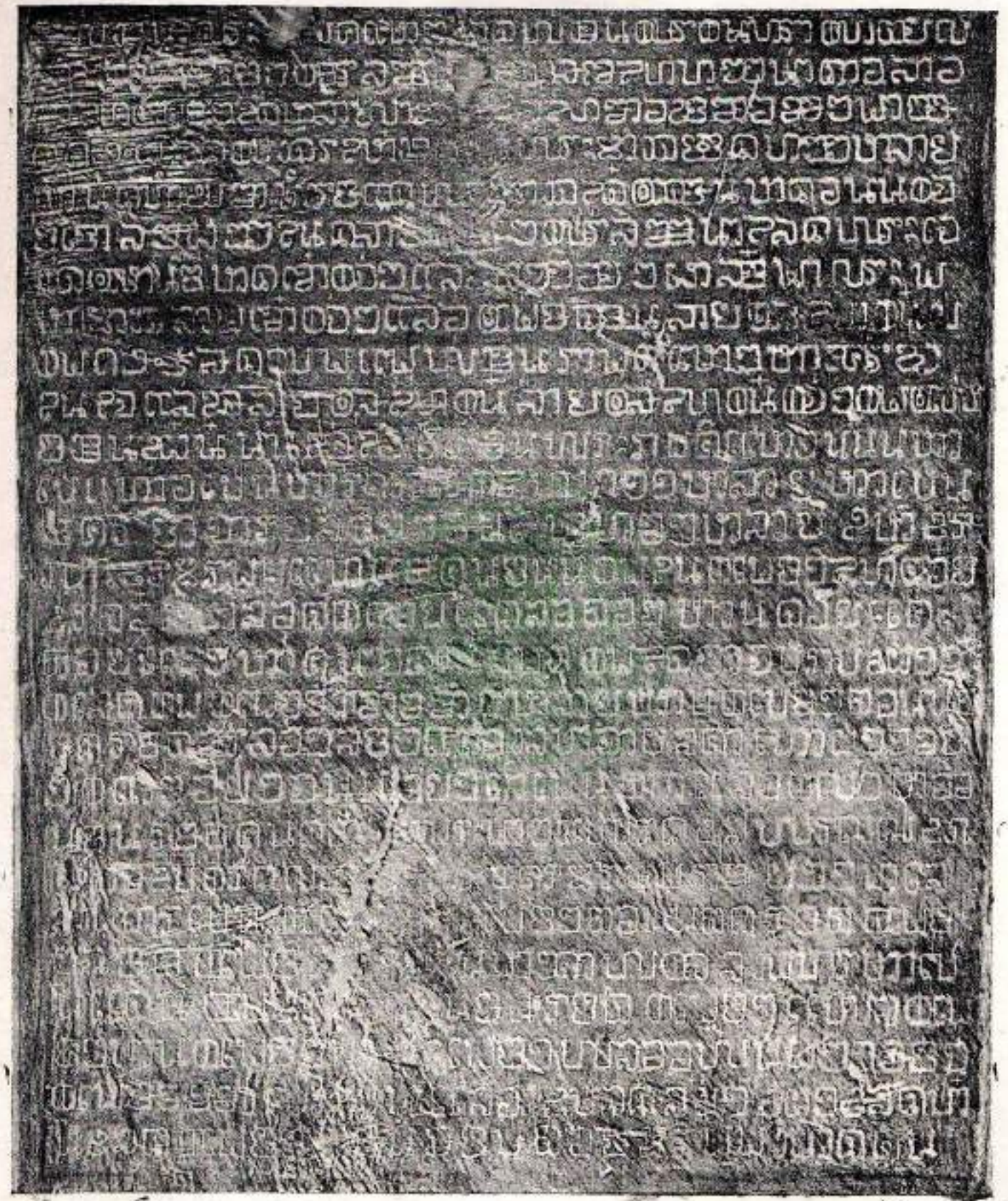

สวน (ไต่สวน) ดูแท้แล้จึ่งแล่งความ (ตัดสินความ) แก่เขาด้วยซื่อ บ่เข้าผู้ลัก (รัก) มักผู้ซ่อน เห็นเข้าท่านบ่ใคร่พื่น เห็นสิ้นท่านบ่ใคร่เดือด คนใดขี่ช้างมาหาพาเมืองสู่ ช่วยเหนือ (เหลือ) เอื้อเฟื้อกู้มัน บ่มีช้าง บ่มีม้า บมีชาย บ่มีนาง บ่มีเรือน บ่มีทอง ให้แก่มัน ช่วยมันตั้งเปนบ้านเปนเมือง ได้ข้าเสือก ข้าเสือ หัวพู่ง หัวรบก็ดี (ได้ข้าศึกเปนชเลยมาก็ดี) บข้า (ฆ่า) บ่ตี ในปากปตูมีกดิ่งอันหนึ่ง แขวนไว้ให้ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความเจ็บท้องข้องใจ มันจักกล่าวถึงเจ้าถึงขุนบ่ไร้ไปสั่นกดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยิน เรียกมาถาม ปาก สวน ความ แก่มัน ด้วยซื่อ ไพร่ในเมืองสุโขทัย จึ่งชำ (ทำ) สร้างป่าหมาก ป่าพลู ทั่วเมืองนี้ทุกแห่งป่าพร้าว (มพร้าว) ก็หลาย ในเมืองนี้ป่าลาง (ขนุน) ก็หลาย ในเมืองนี้หมากม่วงก็หลาย ในเมืองนี้ใครสร้างได้ไว้แก่มัน กลางเมืองสุโขทัยนี้มีน้ำตระพังโพย (บ่ออัศจรรย์) สีใสกินดีดังน้ำโขงเมื่อแล้ง รอบเมืองสุโขทัยนี้ตรีบุร (กำแพงสามชั้น) ได้สามพันสี่ร้อยวา คนในเมืองสุโขทัยนี้ มักทานมักทรงศีลมักโอย (ให้) ทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้าทวยชาย ทวยนาง ลูกเจ้าลูกขุนทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชายผู้หญิง ฝูงทวยมีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคนเมื่อออกพรรษา กรานกถินเดือนหนึ่ง จึ่งแล้ว เมื่อกรานกถินมีพานเบี้ยมีพานหมาก มีพานดอกไม้ มีหมอนนั่ง หมอนนอน บริพารกฐินโอยทานแล่ปีแล้ญิบ (สอง) ล้าน ไปสุด (สวด) ยัด ถึงอไรญิก (วัดสพานหิน) พ้น เมื่อจักเข้ามาเวียงเรียงกันแต่อไรญิกพ้นเท้า (ถึง) หัวลาน ตำบงตำกลอยด้วยเสียงพาดเสียงพิน เสียงเล้อน (เพลง) เสียงขับ ใครจักมักเล่น เล่นใครจักมักหวัว หวัวใครจักมักเล้อน (ร้องเพลง) เล้อนเมืองสุโขทัยนี้มี สี่ ปตู หลวง เที้ยน ญอม (ย่อม) คนเสียดกันเข้าตุท่านเผาเที้ยนเหล้นไฟ เมืองสุโขทัยนี้มีตั่งจักแตก (คงหมายความแตกตื่นอยู่ด้วยการรื่นเริงทุกคน) กลางเมืองสุโขทัยนี้มีพิหาร (วิหาร) มีพระพุทธรูปทอง มีพระอัฏฐารศ มีพระพุทธรูป มีพระพุทธรูปอันใหญ่ มีพระพุทธรูปอันราม (ขนาดกลาง) มีพิหารอันใหญ่ มีพิหารอันราม มีปู่ครูนี่สไ..ด มีเถร มีมหาเถร เบื้องตวันตกเมืองสุโขทัยนี้มีอไรญิก (อรัญญิก) พ่อขุนรามคำแหง โอยทาน แก่มหาเถร สังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร รู้หลักว่าปู่ครูในเมืองนี้ทุกคนลุกแต่ (มาแต่) เมืองศรีธรรมราชมา ในกลางกลางอไรญิก มีพิหารอันหนึ่งมนใหญ่สูงงาม แกกำมีพระอัฏฐารศอันหนึ่ง ลุกขึ้นณเบื้องตวันออกสุโขทัยนี้มีพิหาร มีปู่ครู มีทเลหลวง มีป่าหมาก ป่าพลู มีไร่มีนา มีถิ่นถาน มีบ้านใหญ่บ้านเล็ก มีป่าม่วง (มะม่วง) มีป่าขาม (มขาม) ดูงามดั่งแกล้ง เบื้องตีนนอน (เหนือ) เมือง

Sukhodaya Ware, A.D. 1294.
ชวดยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๑๗

Taking them in this order, we must briefly review the events which transpired from 1257 to 1350, when Sukhodaya formed the centre of the national life of Siam.

This name, Mr. W. A. Graham states, is more usually spelt Sukhothai, which he is of opinion is derived from "Sukho," meaning "happiness," and "thai" "free", and from this he further thinks that the term "Thai," as applied to the people of Siam, has been derived, a word which, he points out, must be carefully distinguished from "Tai," as applied to the Lao-Tai race. We venture, however, to suggest that the true derivation of the name is from "suk," meaning "happiness", and "udaya," meaning "the beginning" or "the visit:" i. e. the full name may be translated literally as "the beginning of happiness" or "the visit of happiness." Consequently, as written in Siamese, the true spelling of the word should be as the present writing now has it "Sukhodaya."

After the tonsure ceremony.

รูปเด็กเมื่อตัดจุกแล้ว

Sukhodaya was founded at a date as far back as three hundred years before the Christian Era by Mon-Khmer, and speedily became a village settlement of importance, which grew rapidly until, some two hundred years later, Phya Dharmaraja, the headman, proclaimed himself King of the region, and built the new capital of Sawankalok. Subsequently to this, the two towns were used in turn as the capital until the Kingdom of Sukhodaya-Sawankalok rose by degrees to hitherto unknown prosperity and importance. There the monarchs observed the Brahman ritual and ceremonial as introduced from India, which is largely in vogue at the Siamese Court at the present day. These early monarchs, as one may readily imagine, found their main energies centred on waging war against their neighbours, or in repelling the latters' attacks. But, despite this, some of them understood the arts of peace, and materially assisted in the development of the nation along more civilised lines. Such a one, at any rate, was Rama Gamheng, who has been wrongly set down as the first monarch of the Sukhodaya Dynasty. We say "wrongly," because the following lithographic inscription from the pen, so to speak, of Rama Gamheng himself, shows that he was not the first but the third of the line. The following is a translation of the inscription, of which an illustration is given here in the vernacular.

We have been enabled to translate the following passages into English from the French of Professor Coedes erudite work entitled "Recueil des Inscriptions du Siam", which was published in 1924 by His Excellency Phya Rajanakul, Viceroy of the North-East Circle, on the occasion of the anniversary of his birthday. This excellent production, with its facsimiles of lithographic inscriptions, was revised by H. R. H. Prince Damrong Rajanubhab.

The inscription, translated, runs as follows:—

"My father's name was Sri Indraditya, my mother's Nan Soan, and my elder brother's Pan Mo'an. We were five children born of the same family, three boys and two girls. The eldest of our elder brothers died in infancy. When I was grown up and had attained the age of nineteen, Khun Sam Jan, the chief of Mo'an Chot, came to attack Mo'an Tak. My father went to

สุโขทัยนี้มีตลาดปสาน (ตลาดมีห้องแถว ภาษาอิหร่านว่าบาซาร์) มีพระอจัน มีปราสาท มีป่าหมาก ป่าพร้าวป่าหมากลาง (ขนุน) มีไร่มีนามีถิ่นถานมีบ้านใหญ่บ้านเล็ก เมืองหัวนอน (ใต้) เมืองสุโขทัยนี้ มีกุฎี มีพิหารปู่ครู (พระสงฆ์) อยู่ มีสรีดภงค์ (มาจากคำสันสกฤตแปลว่าทำนบ) มีป่าพร้าวป่ากลาง (ขนุน) มีป่าม่วงป่าขาม มีน้ำโคก มีพระขพุงผีเทพดาในเขาอันนั้น เปนใหญ่กว่าทุกผีในเมืองนี้ ขุนผู้ใด ถือ เมือง สุโขทัย นี้ แล ไหว้ดีพลีถูก เมืองนี้ทั้งเมืองนี้ดี ผิวไหว้บ่ดีพลีบ่ถูก ผีในอันบคุ้มบ่เกรง เมืองนี้หาย ๑๒๑๘ สกปีมโรง พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมือง ศรีสัชนาไลยสุโขทัยนี้ ปลูกไม้ตามนี้ได้สิบสี่เข้า (ปี) จึงให้ช่าง พื้น ขดาร หิน ตั้ง หว่างกลางไม้ดานนี้ วันเดือนดับเดือนโอก (ข้างขึ้น) แปดวัน วันเดือนเต็มเดือนบ้าง (ข้างแรม) แปดวัน ฝูงปู่ครูเถรมหาเถรขึ้นนั่งเหนือ ขดาร หิน สวดธรรม แก่อุบาสกฝูงทวยจำศีล ผิใช่วันสวดธรรม พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองศรีสัชชนาไลย สุโขทัยขึ้นนั่งเหนือขดาร หิน ให้ฝูงทวยลูกเจ้าลูกขุน ฝูงทวยถือบ้านถือเมืองกัน วันเดือนดับเดือนเต็ม ท่านแต่งช้างเผือกกระพัด (คำเขมรว่าสายรัดกูบบนหลังช้าง) ลยาง (คำเขมรว่ากู่ เครื่องประดับหัวช้าง) เทียนญ่อม (ย่อม) ทองงา . . . ขวา ชื่อรูจาศรี พ่อขุนรามคำแหงขึ้นขี่ไปนบพระ (ใน) อไรญญิกแล้วเข้ามา จารึกอันหนึ่งมีในเมืองเชลียง (สวรรคโลกเก่า) สถาบกไว้ด้วยพระศรีรัตนธาตุ จารึกอันหนึ่งมีในถ้ำชื่อถ้ำพระรามอยู่ฝั่งน้ำลำพาย อันหนึ่งมีในถ้ำรัตนธาร ในกลางป่าตานนี้มีศาลาสองอัน อันหนึ่งชื่อศาลาพระมาส อันหนึ่งชื่อพุทธศาลาขดารหินนี้ชื่อมนังคศิลาบาตร์ สถาบกไว้นี้จึงทั้งหลายเห็นพ่อขุนรามคำแหง ลูกพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เปนขุนในเมืองศรีสัชนาลัย สุโขทัย ทั้งมา (พม่า ฯ) กาวลาวแลไทเมืองใต้พ้า ฎ . . . . ไทชาวอูชาวของ (ผู้ที่อยู่ตามริมแม่น้ำอูแม่น้ำของ) ๑๒๐๗ ศกปีกุน ให้ขุดเอาพระธาตุออกทั้งหลาย เห็นกทำบูชาบำเรอแก่พระธาตุได้เดือนหกวัน จึ่งเอาลง ฝังในกลางเมืองศรีสัชนาลัย ก่อพระเจดีย์เหนือหกเข้า (ปี) จึ่งแล้ว ตั้งเวียงผา (กำแพง) ล้อมพระมหาธาตุสามเข้า (ปี) จึ่งแล้วเม็อก่อนลายสือ (หนังสือ) ไทนี้บ่มี ๑๒๐๕ ศกปีมแม พ่อขุนรามคำแหงหาใคร่ใจในใจ แลใส่ลายสือไทนี้ ลายสือนี้จึ่งมีเพื่อขุนผู้นั้นใส่ไว้ (คงหมายความว่า พระเจ้ารามคำแหงทรงพากเพียรมาก จึงได้คิดอักษรไทยขึ้นไว้ได้) พ่อขุนพระรามคำแหงนั้นหาเปนท้าวเปนพระญาแก่ไททั้งหลาย หาเปนครูอาจารย์สั่งสอนให้รู้บุญรู้ธรรมแท้ แต่คนอันมีในเมืองไท ด้วยรู้ด้วยรู้หลักด้วยแกล้ว ด้วยหาญด้วยแกะด้วยแรง หาคนเสมอมิได้ อาจปราบฝูงข้าเศิก มีเมืองกว้างช้างหลาย ปราบเบื้องตวัน

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294
ชามยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๗๓๗

encounter Khun Sam Jan on the left, and Khun Sam Jan advanced in strength on the right. Khun Sam Jan ordered a general charge, and my father's people fled, dispersing in a complete rout.

"As for me, I did not take part in the flight. I mounted an elephant named 'Anekabala' ["great power."—Ed.,] and I pushed him forward in front of my father.

"I engaged Khun Sam Jan in a duel of elephants, and I smote the elephant of Khun Sam Jan, the name of which was 'Mas Mo'an' ['Gold of the country.'—Ed.] and put him out of the fight. Khun Sam Jan fled. After this, my father conferred on me the title of Phra Rama Gamheng, because I had smitten the elephant of Khun Sam Jan. During the life of my father, I served him, and I also served my mother. If I had succeeded in obtaining a piece of game or a bit of fish, I brought it to my father; if I had any kind of fruit, bitter or sweet, savory and agreeable, I brought it to my father; if I went hunting elephants and took one, I brought it to my father. If I went to attack a village or a town, and there captured elephants, boys, girls, silver, gold, I gave them over to my father. My father dies, and there remained to me my elder brother. I continued to serve my elder brother as I had served my father. My elder brother dies, the Kingdom devolves upon me entirely."

"During the life of King Rama Gamheng, Mo'an Sukhodai prospered. In the water, there were fish; in the paddy fields, there was rice; the lord of the country did not levy a tax on his subjects, who, travelling in lands along the road, drove their cattle along in order to do business, mounted on their horses to go to effect a sale. Whoever desires to do a deal in elephants, he does it, whoever wishes to trade in horses, he

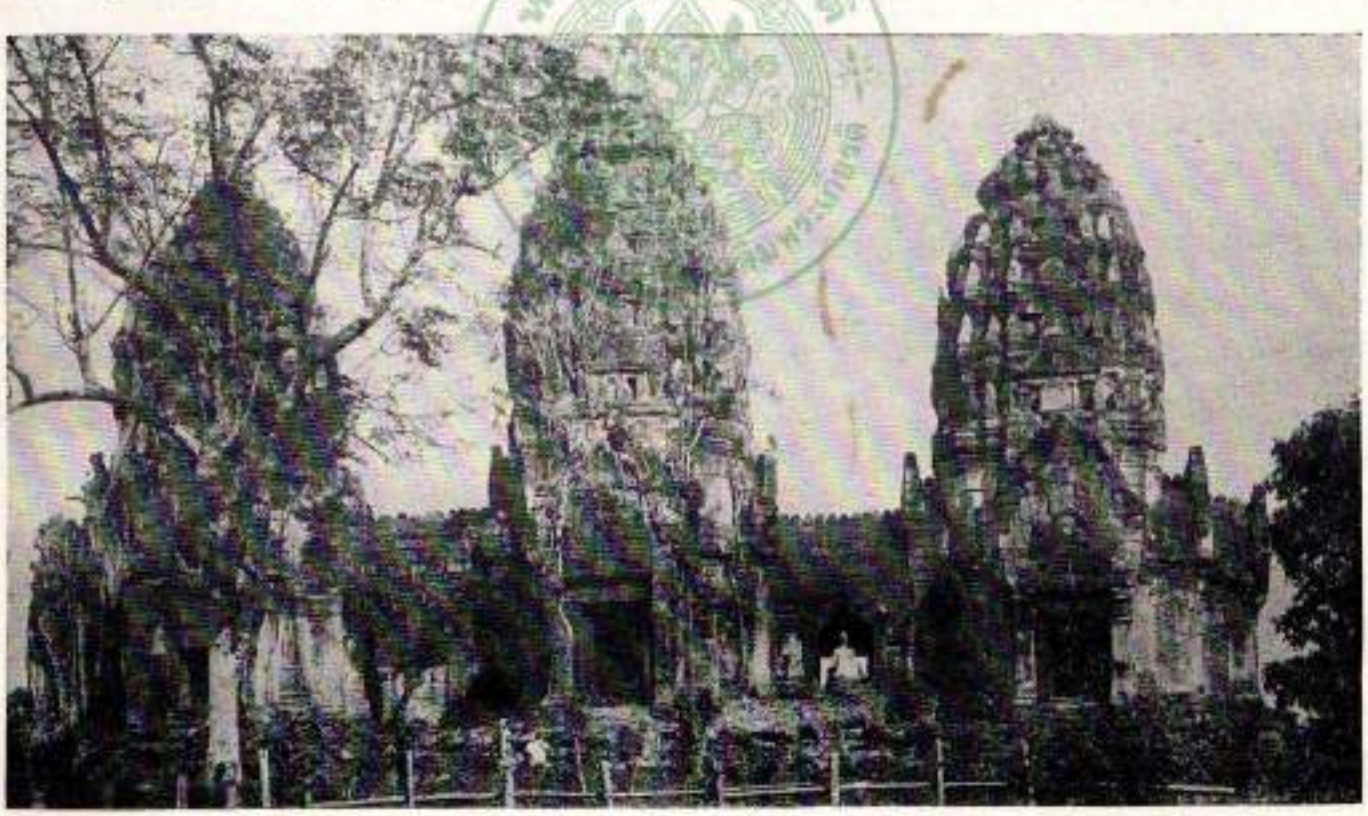

THE TRIPLE PHRA PRANG NEAR THE NORTHERN RAILWAY, WEST OF LOPBURI.

ปรางค์สามยอด อยู่บนเนินริมทางรถไฟสายเหนือ ข้างทิศตวันตก ในจังหวัดลพบุรี

ออกรอดสรลวง (พิจิตร์) สองแคว (พิศณุโลก) ลุมบาจาย (หล่มศักดิ์) สคาเท้าฝั่งของ (แม่น้ำโขง) ถึงเวียงจัน เวียงคำเปนที่แล้ว เบื้องหัวนอน (ใต้) รอดคนทีพระบาง (ปากน้ำโพ) แพรก (สวางคบุรี) สุพรรณภูมิ ราชบุรี เพ็ชร์บุรี ศรีธรรมราช ฝั่งทเล สมุทร์เปนที่แล้ว เบื้องตวันตก รอดเมือง ฉอด (สอด) เมือง.....น (ลบเลือนไม่ได้ความชัด) หงศาพดี สมุทร์หาเปนแดน เบื้องตีนนอน (เหนือ) รอดเมืองแพล (แพร่) เมืองม่าน เมือง น..... (ลบเลือน) เมืองพลัวพ้นฝั่งแม่น้ำโขงเมืองชวา (หลวงพระบาง) เปนที่แล้ว ปลูกเลี้ยงฝูงลูกบ้านลูกเมืองนั้นชอบด้วยธรรมทุกคน.

Sukhodaya Ware, A.D. 1294.

ชวดยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

การเปนอยู่ดังนี้ ความเห็นในปัดยุบันสมัย ตามที่เราได้ทราบมาจากคำชี้แจงหลายสถานจึง ต่างมีความเห็น สอด คล้องคล้ายกันว่าความที่กล่าวมาแล้วไม่ใช่ราชประวัติของพระเจ้ารามคำแหงซึ่งทรงเขียนเอง ถ้าการเปนจริง ตามที่ได้มีเหตุประกอบแสดงว่าน่าจะเปนเช่นนั้น และอย่าง ๑ เพราะการซึ่งจะกล่าวที่จอย่างชัดยาวไว้บนแผ่นศิลาย่อมเปนไปไม่ได้ สรุปรวมความว่าเปนที่เชื่อถือได้แล้ว ก็แปลว่าชนรุ่นหลัง คือพวกเราได้พบจดหมายเหตุโดยพิสดารของวีระบุรุษเท้ผู้ ๑ อันพระเจ้ารามคำแหงพระองค์นี้ แม้ในพระราชพงศาวดารสยามจะมิใครได้แสดงปรากฏพระราชกฤติคุณความสามารถโดยพิสดารนักก็ดี แต่ที่แท้จริงนั้นพระองค์เปนปฐมกษัตริย์แห่งกรุงสยามที่ทรงปรีชาสามารถเชี่ยวชญในการปกครองบ้านเมืองให้เจริญโดยพระวิจารณญานอันสุขุมคำภีรภาพ ทรงทำนุบำรุงอาณาประชาราษฎรให้ร่มเย็นเปนสุขยากจะหาผู้ใดมาเปรียบ ก็แลในสมัยนั้น เหล่าประเทศเพื่อนบ้านของสยามกำลังถือการแผ่อานุภาพและอำนาจ เปนเบื้องหน้า จึงมักมีการทำศึกสงครามเปนอาจิณจนเปนสมัยนักรบดังที่ทราบกันอยู่แล้ว แต่แม้กระนั้นพระเจ้ารามคำแหงก็ยังได้ดำเนินกุศโลบายให้ผ่านพ้นประเพณีอันนี้ไปได้อย่างนิ่มนวล เช่นทรงเลือกดำเนินทางถูกเสียแต่ต้นตามธรรมานุภาพ มิประหัสประหารใครด้วยความทารุณในจิตต์, ทรงมุ่งในการแนะทางแก่ผู้ปราชัย แล้วให้หันเข้าหาธรรม ชักนำให้บังเกิดสันติสุขทรงผดุงให้เกิดสามัคคีธรรม ฯลฯ คุณความดีโดยนานัปการเหล่านี้เปนเครื่องยังความสามารถและพิริยภาพอันวิเศษ ของพระเจ้ารามคำแหงให้เห็นเด่นชัดยิ่งนัก.

พระเจ้ารามคำแหงเปนกษัตริย์ประเสริฐแท้พระองค์เดียวที่ทรงสามารถเกลี้ยกล่อมน้ำใจอาณาประชาราษฎรให้น้อมนำตาม ผู้ใดบำเพ็ญตนเปนศัตรูอย่างแรงร้าย ก็ทรงผูกมิตร์เอาไว้เปนสหายสนิทได้โดยเร็ว, ผู้ใดมีอัธยาศัยกระด้างกระเดื่องไม่เคารพต่อกฎหมายนิติประเพณีของบ้านเมือง ก็ทรงชักจูงเกลี้ย

does so ; whoever wishes to do business in silver or in gold, he does it too. If a man of the people, a noble or one of the chiefs falls sick, dies and disappears, the house of his ancestors, his clothing, his elephants, his family, his rice granaries, his slaves, the plantations of coconut and those of betel-leaf of his ancestors, are transmitted intact to his children. If the children of the people, the nobles or the chiefs disagree, (the King) makes a true enquiry, and settles at once the matter for his subjects in accordance with equity; he will have nothing to do whatsoever with the robber and the receiver; if he sees the rice of others, he will not covet it, and if he sees the riches of others, he will not suffer loss of dignity. Whoever comes on elephant-back to find him and to put his own country under his protection, he accords him aid and assistance: if the visitor has neither elephants, nor horses, nor servants, nor women, nor silver, nor gold, he gives them to him and helps him to consider himself as in his own country. If he captures soldiers, or any others on the side of his enemies, he does not kill them, nor does he beat them. In the porch outside the door of the palace there is a gong suspended: if any inhabitant of the Kingdom has any grief or any matter which 'ulcerates his bowels and torments his soul,' and which he wishes to lay before the prince, it is not difficult of accomplishment: he has only to beat the gong which is hanging there. Every time that King Rama Gamheng hears an appeal, he questions the plaintiff about the case, and decides thereon in accordance with equity.

WATER JAR.

ไหน้ำ

"Also it pleases the people of this Mo'an Sukhodaya to make plantations of areca-nut and plantations of betel-leaf in all parts of the country. Plantations of coconuts abound in this land of Mo'an, and also gardens of jak, mango, and tamarind are abundant here. Whoever wants to make a plantation, (the King) allows him to do so. In the middle of this Mo'an Sukhodai, there is a marvellous pond, the water of which is limpid and delicious like that of the Khon [Mekong—Ed.] during the dry season.

"Around this city of Mo'an Sukhodai, there is a triple rampart measuring 3,400 yards. The inhabitants practice good deeds, the observance of the precepts and charity. King Rama Gamheng, sovereign of Mo'an Sukhodai, as well as the princes and princesses, the men as well as the women, the nobles and the chiefs, all without exception, without distinction of rank or of sex, practise with devotion the religion of Buddha and the observance of the precepts during the period of retirement in the rainy season. At the end of this season there take place the Kathin ceremonies, which extend over a whole month.

"At these Kathin ceremonies, offerings are made up in heaps of cowry shells, and the same with regard to areca-nuts, flowers, cushions and pillows.

"The various articles that go to make up the Kathin gift-offering each year amount to two millions. These Kathin ceremonies are carried out as far as the monastery of the Aranikas (Wat Taban Hin), and when a return is made to the city, the procession forms up from the monastery and advances up to the entrance to the plain. Everybody prostrates himself to the accompaniment of lutes and guitars, hymns and chants: whosoever wishes to play, plays; whoso-

กล่อมให้กลับใจมาเคารพ, ยิ่งกว่านั้น, ยังได้ทรงสถาปนากฎหมายสำหรับแผ่นดินขึ้นให้มั่นคงเพียงพอแก่ความคุ้มภัยให้สุขสำราญแก่อาณาประชาราษฎร์ถ้วนหน้า กาลต่อมา พระเจ้ารามคำแหงได้ทรงอุตสาหะสร้างอักษรไทยขึ้นสำหรับใช้ขีดเขียนแทนคำพูด นับเป็นการนำสยามขึ้นสู่อารยสมัยแห่งความรุ่งเรืองโดยอเนกประการ พระบุญญาภิสมภารของวีรกษัตริย์พระองค์นี้แผ่ผ่านไปทั่วทิศานุทิศ มีเมืองเล็กเมืองใหญ่มาออกอ่อนน้อมยอมเป็นเมืองขึ้น ส่งราชบรรณาการมิได้ขาด.

อนึ่ง สำหรับผู้ออกเมืองโดยการแพ้ศึกนั้น โดยปรกติจะหาผู้ใดซื่อตรงจงรักโดยใจจริง ย่อมยากอยู่สักหน่อย และเป็นธรรมดาเมื่อผู้ใดมีปีกหางเข้มแข็งขึ้นก็มักกระด้างกระเดื่อง ตั้งแข็งเมืองมิยอมอ่อนน้อมอย่างเดิม แต่ในรัชสมัยแห่งพระเจ้ารามคำแหง ยังไม่ปรากฏเหตุการณ์ชนิดนี้เลย ซึ่งนับเป็นของน่าประหลาดยิ่งนัก ทั้งนี้เพราะทุก ๆ เมืองขึ้นที่พระเจ้ารามคำแหงเสด็จไปทรงจัดการ เมื่อเสด็จกลับมักทรงแนะนำจัดวิถีทางบังเกิดสามัคคีธรรม นำสันติสุขไว้ให้โดยพร้อมมูล จึงเหล่าสามนตราชหามีผู้ใดกำเริบคิดประทุษร้ายต่อพระเจ้ารามคำแหงได้ไม่ พระราชกุศโลบายที่พระเจ้ารามคำแหงทรงดำเนินแก่ประเทศสยามแต่กาลครั้งนั้น เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินให้แน่นแฟ้นด้วยความกตัญญูยืนยงคงทนสมควรยิ่งที่จะตราพระคุณานุคุณและพระปรีชาสามารถทั้งนี้ไว้ในพระราชพงศาวดารสยามตราบชั่วนิรันดร.

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294

ชามยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

ศาสตราจารย์เซเดย์ได้กล่าวถึงเรื่องศิลาจารึกของพระเจ้ารามคำแหงเป็นภาษาฝรั่งเศสไว้ในสมุดประชุมจารึกสยามว่า:

"ผู้ที่เรียบเรียงคำจารึก หรือมีคำสั่งให้เรียบเรียงจารึกนั้น มีข้อน่าสงสัยอยู่บ้างเล็กน้อยว่า จะเป็นพระเจ้ารามคำแหงเองหรือใครแน่ กับในเรื่องเวลาที่จารึกเห็นจะเป็นคราวเดียวกับที่สร้างพระแท่นมนังคศิลาบาตร์ ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๘๓๕ เพราะปีนี้เป็นปีสำคัญในรัชกาลของพระเจ้ารามคำแหง ที่ได้แต่งทูตไปเจริญทางพระราชไมตรีกับประเทศจีนเป็นครั้งแรก.

"ศิลาจารึกอันเป็นต้นฉบับแรกเขียนด้วยอักษรไทยนี้ บรรดานักประพันธ์ทั้งหมดที่ศึกษาวิชชานี้ ต่างพากันยกย่องถือเป็นหลักสำคัญยิ่ง"

นายดับลิว เอ. เกรแฮม ผู้เรียบเรียงตำนานสยามเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้กล่าวถึงพระอรุณราช (ร่วง) ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นองค์เดียวกับพ่อขุนรามคำแหงที่ระบุพระนามไว้ในศิลาจารึกนั้นว่ากิตติคุณของพระอรุณราชร่วงตามที่กล่าวกันมานั้น มีเหตุบางอย่างทำให้เชื่อว่าเป็นนิยายเสียมาก.

วันประสูติของพระอรุณราชนั้น หลักฐานมีน้อยนักหนา เท่าที่ค้นมาได้ก็ไม่ใคร่ตรงกัน รวมความว่า

ever wishes to laugh, laughs; whosoever wishes to sing, sings. This Mo'an Sukhodai possesses four gates: an immense crowd presses there to gain an entrance and see the King light the big candles and play with the fire, and this Mo'an Sukhodai is full of people bent on enjoying themselves.

A Prince of Old. เจ้าพ้าทรงเครื่องโสกันต์

"In the middle of the town of Sukhodai there are sanctuaries; there are statues in gold of Buddha; there is one statue of Buddha which measures eighteen coudees [900 cms —.Ed.]; there are some statues of Buddha which are great, and there are lesser ones; there are great sanctuaries, and there are medium-sized ones; there are ordinary monks, and monks who have taken the vow of celibacy, both of the lower and higher degree.

"To the west of Sukhodai lies the monastery of Aranikas. King Rama Gamheng founded it and offered it to the Patriarch, to a sage who has studied completely the *Three Baskets*, who is more learned than all the other monks of the country, and who has come from Nagara Sri Dharmaraja. In the middle of this monastery of Aranikas there is a vast sanctuary, raised and marvellously beautiful, which encloses a statue of Buddha, about eighteen coudees in height [circa 900 cms.—Ed.]

"To the east of Mo'an Sukhodai there are some sanctuaries and some monks; there are also a large lake, plantations of areca-nut and betel-leaf, dry lands and rice-fields, hamlets, villages large and small; there are plantations of mango and tamarind trees, and the whole scene is beautiful to behold, just as if it had been arranged by design.

"To the north of Mo'an Sukhodai, there are a market, a Brab Acana (sic), a prasad (shrine), and there are plantations of areca-nut and jak trees, dry lands again and rice-fields, hamlets, and villages both large and small.

"To the south of the town there are monasteries and sanctuaries, and monks who live there; there are a dam, plantations of coconut, jak, mango and areca-nut trees, and there is the commencement of a small mountain, and of this there is the Brama Khabun, spirit and divinity of this hill, superior to all the spirits of the

ระหว่าง พ.ศ. ๘๕๐ กับศตวรรษที่สิบหกแห่งพระพุทธศาสนายุกาล ในข้อที่ว่าพระอรุณราชร่วงเป็นกษัตริย์สำคัญของกรุงสยามยุคดึกดำบรรพ์ นายเกรแฮมก็ได้ยอมยกว่าเป็นความจริง แต่ออกความเห็นว่าผู้ที่จดหมายเหตุในเรื่องพระอรุณราชร่วงนั้น ได้ใช้พระนามาภิธัยแผกเพี้ยนเป็นหลักเกินความจริงไปเสีย กับว่าถึงการที่พระอรุณราชได้พยายามไม่ขึ้นแก่เขมรนั้น ก็ไม่มีเหตุสำคัญอันควรสรรเสริญพิเศษอย่างใด แล้วเลยกล่าวถึงผู้ที่แรกคิดอักษรไทยขึ้นใช้ในกรุงสยาม ว่าในสมัยรัชกาลเจ้าแผ่นดินเขมรยุคหลังมา สยามได้นำอักขระเขมรที่เรียกว่าขอมมาใช้ เหตุทั้งนี้เนื่องจากเขมรกับไทยได้มีการปะปนกันเป็นที่สนิทสนม และว่าอักษรไทยที่ใช้อยู่เวลานี้ ได้จำลองแบบรวบรวมมาจากอักษรขอม อักษรลาว และอักษรรามัญ หาใช่คนไทยได้คิดขึ้นแท้ โดยปราศจากหลักไม่ และถึงการที่ได้ค้นพบศิลาจารึกที่เมืองสุโขทัย อันเป็นหลักฐานแสดงว่าพระอรุณราชได้มีพระราชโองการให้ใช้อักษรไทยแทนอักษรขอมในสรรพหนังสือราชการต่างๆ ยุคปฐมกาลของประเทศสยามนั้นก็ดี นายเกรแฮมก็ว่าไม่ใช่ข้อพิสูจน์เรื่องบ่อเกิดของอักษรไทยเลย นายเกรแฮมมีคำอธิบายต่อไปนี้ :

"เรื่องการใช้จุลศักราชนั้น ก็ยังไม่แน่นักว่าใครเป็นผู้คิดขึ้น พระเจ้าแผ่นดินเขมรและพม่า ต่างก็อ้างสิทธิ์ว่าได้ทรงคิดขึ้น เท่ากับที่ว่าพระอรุณราชร่วงเป็นผู้ทรงคิดเหมือนกัน หลักฐานที่ว่าจุลศักราชได้ใช้ทั่วไปในอินเดียนั้นก็ไม่ปรากฏความแน่ชัดว่าผู้ใดและแห่งใดได้เป็นผู้ใช้ก่อน ศิลาจารึกที่ค้นพบในเมืองสุโขทัยและสวรรคโลก โดยมากปรากฏวันจารึกอยู่ในราวพระพุทธศักราช ๒๐๔๓ หรือจุลศักราช ๘๐๐ ก็จริง แต่เป็นพระพุทธศักราชทั้งสิ้น จากหลักฐานข้อนี้ดูเหมือนว่าถ้าพระอรุณราชทรงคิดขึ้นจริง ทั้งพระองค์เองและผู้สืบสันตติวงศ์ก็คงมิได้นิยมใช้ แต่ได้ปรากฏความจากพงศาวดารของพม่าและเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาในเมืองลาว ว่าจุลศักราชนี้เริ่มใช้ขึ้นในเมืองลาวก่อน ในสมัยที่มอญได้ชัยชนะยกกองทัพเข้าเหยียบเมืองลาว แล้วจึงได้นำมาใช้ในเมืองสุโขทัย สวรรคโลก และสยาม ระหว่างนั้นมอญกับพม่าได้ใช้จุลศักราชแพร่หลายแล้วก็จริง แต่ในประเทศสยามยังหามีผู้นิยมใช้ไม่ ต่อเมื่อพม่าได้ทำสงครามในราว พ.ศ. ๒๑๔๐ มีชัยชำนะ ทำให้สยามกับพม่ามีการติดต่อใกล้ชิดกัน จึงได้นำมาใช้"

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.
บาตร์ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นข้อที่แสดงให้เห็นว่า มีข้อสงสัยอยู่บางอย่างในเรื่องถ้อยคำในศิลาจารึกเป็นข้อต้น และข้อ ๒ นั้นเป็นการปฏิเสธอย่างแข็งแรงว่าพระเจ้ารามคำแหงมิใช่ผู้คิดอักษรไทย และผู้คิดอักษรก็หาใช่เกิดแต่ปฏิภาณของตนเองไม่ เป็น

country. If a prince, when he becomes sovereign of Mo'an Sukhodaya, renders to it in a dignified and proper manner due worship, and presents to it the offerings ordained by ritual, then the country will remain tranquil and will be prosperous; but if he does not render to it the prescribed worship, and does not present to it the offerings which ritual ordains, then the spirit of this hill will not protect nor show any respect any longer to this country, which will then fall into decay.

"In 1214, in the year of the dragon, Prince Rama Gamheng, lord of Mo'an Sukhodai, who had planted some sugar-palms fourteen years previously, ordered workmen to fashion a slab of stone and place it in the centre of the palm-grove. On the day of the new moon, on the eighth day of that moon in its course, on the day of the full moon, on the eighth day of the moon on the wane, the chaplain of the monks and of the lower and higher order of the celibates, mounts and takes his seat on the stone slab, and there recites the Law to the laity and to the assembly of the faithful who observe the precepts. Apart from the days of the recitation of the Law, Prince Rama-Gamheng, Lord of No'an Sri Sajanalai and Sukhodai, ascends and seats himself on the slab of stone and presides over the assembly of nobles and dignitaries, discussing with them the affairs of the country. On the days of the new and full moon, the King has the white elephant named "Rucasri" caparisoned with the howdah lavishly ornamented with gold and ivory on the right side, and also on the left; and then the King mounts and goes to make his devotions to the venerable chief of the Aramikas until the time of his return.

"There is an inscription in Mo'an Jalyan, erected and placed near to the relic Sri Ratanadhatu. There is an inscription in the cave called the "Grotto of Brab Rama," situated on the edge of the River Sambay. There is an inscription in the Grotto Ratanadhatu. In a clearing in the palm-grove, there have been found two pavilions, one called the Pavilion of the Golden Buddha, the other the Pavilion of the Buddha. The slab of stone is named Manansilapatra, and it has been placed here in order that all men may be able to see Prince Rama Gamheng, the son of Prince Sri Indraditya, lord of Mo'an Sri Sajanalai and Sukhodai, as well as the Ma, the Kav, the Lao, the Dai, who lived under the vault of Heaven, the riverine Dai of the river U and the riverine Khon, coming to render homage.

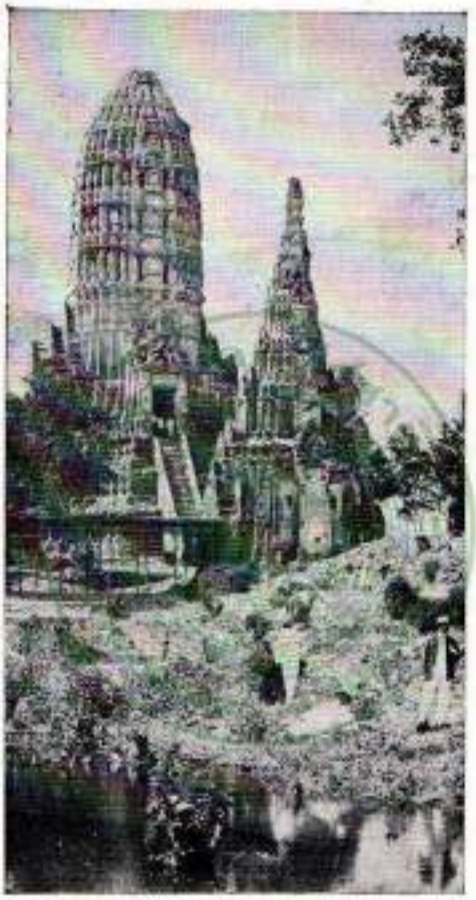

Ancient Temple at Sawankalok, built by Rama Gamheng Dynasty.

พระปรางเมืองสวรรคโลก

"In 1207, the year of the pig, he had the sacred relics exhumed and everybody throughout the land was able to contemplate them. He paid honour to and venerated these relics for a month and six days, when he had them buried in the centre of Mo'an Sri Sajanalai. He erected an outer covering of *"cetiya" which had been bought six years before*, and raised around the Grand Relic a wall of stone the construction of which is finished at the end of three years.

"Before that time, written characters for the "Dai" (Thai) language did not exist. In

เรื่องเลียนแบบอื่นของเขามาทั้งสิ้น ถึงแลการกล่าววิตถารออกไปเช่นนี้ เราย่อมรู้สึกความจำเป็นต้องคัดค้านในนามของโบราณกษัตริย์ผู้สามารถแห่งกรุงสยามในปฐมกาล อันเป็นที่เคารพนับถือแห่งประชาชนชาวสยามสืบมาจนบัดนี้.

จินตกวีเซกส์เปียร์กล่าวไว้ว่า:

"ความชั่วย่อมสถิตฟื้น พสุธา ภพเพื่อน
แม้ขณะผู้ทำลา โลกแล้ว
ความดีย่อมตามหา ผู้ประ กอบเนอ
เห็นถนัดอัฐิผังแล้ว สิบชั้งในดิน."

ตามทางสันนิษฐานด้วยหลักธรรมดาของมนุษย์ที่พึงทำแก่กัน ย่อมจะเห็นได้ว่าคำจาฤกในศิลาตอนต้นนั้น พระเจ้ารามคำแหงเป็นผู้ทรงเรียบเรียงไว้เอง หรือมิฉะนั้นก็ตำรัสสั่งให้ผู้อื่นเรียบเรียงและจาฤกลงไว้ ดังจะเห็นได้ว่าตอนต้นกล่าวถึงพ่อขุนรามคำแหงกับราชวงศ์ แต่ในตอนต่อจากนั้นมาได้จาฤกเมื่อพระเจ้ารามคำแหงหาบุญไม่แล้ว ดังนี้จึงเห็นได้ว่าเมื่อพระเจ้ารามคำแหงสวรรคตแล้วก็ย่อมไม่มีข้อน่าสงสัยว่าผู้เรียบเรียงได้กล่าวยอพระเกียรติเพื่อให้เป็นที่ถูกพระทัยอย่างใด ข้อความในตอนนั้นก็ชี้ชัดอยู่แล้วว่าผู้เรียบเรียงเป็นบุคคลที่สามได้เล่าเหตุการณ์ในรัชกาลของพระเจ้ารามคำแหงไว้อย่างละเอียด ในข้อที่ว่าคำจาฤกไม่มีลักษณะว่าผู้จาฤกเป็นคนละคนนั้นก็พอจะสันนิษฐานได้ว่า พระเจ้ารามคำแหงได้ทรงปกครองบ้านเมืองมาโดยสวัสดิภาพ ให้ความสุขแก่อาณาประชาราษฎร จึงย่อมเป็นที่อาลัยรักของทวยราษฎร์ บังเกิดมีผู้มีกตัญญูกตเวทีซึ่งชำนาญในการจาฤก มาจาฤกถ้อยคำไว้ ให้เหมือนลายมือเดิม แม้ที่ในพื้นศิลาก็มิได้เคลื่อนคลาด ข้อนี้อาจเป็นหลักฐานอีกอย่าง ๑ ว่า ได้จาฤกในเวลาหลังจากพระเจ้ารามคำแหงเสด็จสวรรคตแล้วไม่นานนัก.

การณ์เป็นเช่นนี้จึงย่อมเห็นได้ว่าไม่ใช่เรื่องซึ่งนักจดหมายเหตุแห่งบัดยุบันกาลจะบังอาจกล่าวคัดค้านก่อนอายุในเหตุผลซึ่งเป็นความจริงอยู่แล้วโดยยึดถือเอามติของตนเป็นที่ตั้ง แม้จะมีข้อค้านอยู่ได้ว่า การที่ได้จาฤกต่อเติมลงไปในระยะเวลาไม่ห่างกันนั้น อาจเป็นมูลเหตุเกิดจากผู้เขียนมีความอาลัยและระลึกถึงเป็นส่วนมาก จึงมุ่งเข็มอยู่แต่การยกยอ แต่เราขอพอใจเชื่อมั่นว่า เหตุที่ผู้จาฤกได้พยายามขึ้นก็โดยหวังจะดำรงความยุติธรรมเป็นเครื่องเตือนความทรงจำของประชาชนทั้งหลาย ให้ระลึกถึงพระมหากษัตริย์ผู้ทรงสามารถทำนุบำรุงบ้านเมืองมาโดยสวัสดิภาพ แม้ถึงในยุคสมัยอันบิ่นป่วนเช่นนั้นก็ยังให้ความผาสุกแก่พสกนิกรชาวสยามและผู้อาศัยในพระบรมโพธิสมภารเป็นอย่างประเสริฐ ราษฎรตั้งแต่ชั้นสูงลงไปจนชั้นต่ำ ย่อมได้รับความร่มเย็นเป็นสุขด้วยพระบุญญาภินิหารทั่วหน้ากัน.

Wat Yai, Nagor Sridhamaraj.
วัดใหญ่, นครศรีธรรมราช.

ถ้าจะพูดทวนถึงปัญหา ๒ ข้อที่ได้กล่าวมาแล้ว

1205, the year of the goat, Prince Rama Gamheng put all his zeal and his heart into inventing written characters for the Dai tongue, and these were brought into existence because the Prince invented them.

"This Prince Rama Gamheng is the chief and the sovereign of all the Dai. He is the master who instructs all the Dai in order that they may truly understand merit-making and the law of the land. Among all the men who inhabit the Dai country one searches in vain for his equal in science and in understanding, in audacity and in hardihood, in force of character and in energy. He has conquered a whole crowd of his enemies, and has possessed himself of vast cities and many elephants.

"Towards the east, he has conquered the country up to Salravan [later, Bichitra. —Ed.], Son Kwê (Bisanlok), Lumpacay (Lomsak), Saga, and up to the rivers of Khon and of Viau Chan, Viau Gam, which mark the frontier.

Towards the south, he has conquered the country up to Gandi (Pan Gon), Brab Pan (Pak-nam-po), Brek (Sankapuri), Subharnabhum, Rajapuri, Sri Dharmaraj, up to the sea, which forms the frontier.

"Towards the west, he has made himself master of the land up to Eo'an Chot, Mo'an .....n (Bann ?), Hansabati, and right up to the sea-shore which there forms the frontier.

"Towards the north, he carried his conquests up to Mo'an Ble (Bre), Mo'an Man, Mo'an N....., Mean Blûa, and on the other side of the Khon up to Mo'an Java (Luang Phra Bang), which there defined the boundary.

Sukhodaya Ware, A.D. 1294.

หม้อน้ำยุคสุโขทัย

พ.ศ. ๑๘๓๗

"He has placated the inhabitants of all these countries without exception, and has watched over their welfare, while at the same time teaching them to observe the law of the land."

Such, then, is the judgment of contemporary opinion, presuming, as we think we may, from various indications that the above is not an autobiography. If true, as is most probable, for it must have been extremely uncomfortable to lie at length on stone, in more ways than one, then we have placed before us the record of a remarkable man; one of those few, in fact, who appeared at the time as historical freaks, but who were in reality the harbingers of that later record of progress which required an almost supernatural instinct of "second sight" to enable them to forestall Time by an effort of superb self-denial and energy for the purpose alone of advancing the interests of their country, when it was the sole aim of their ruling neighbours to seek alternately slothful bliss or the lust of adventure which could only be satisfied by the clash of arms. No! If what we have read be true, then Prince Rama Gamheng, as the inscription has his name, stands out on a very prominent pinnacle by himself; and, granted that the premises be correct, there can be no gainsaying the fact that he has merited the title of the father of the civilisation of this country. In those days it was no light matter to forgo the recognised fruits of victory; yet, in his numerous successful campaigns, he concerned himself right from the outset of occupation not in unprofitable punishment which

ข้อ ๑ นั้นควรจะพิจารณาถ้อยคำที่ศาสตราจารย์เซเดส์ได้กล่าวไว้ว่า "ศิลาจารึกอันเป็นต้นฉบับแรกเขียนด้วยอักษรไทยนี้ บรรดานักประพันธ์ทั้งหมดที่ศึกษาวิชานี้ต่างพากันยกย่องถือเป็นหลักสำคัญ" ในข้อ ๒ นายเกรแฮมก็ได้กล่าวไว้แล้วว่า ศิลาจารึกที่ได้ค้นพบในเมืองสุโขทัย เป็นหลักฐานแสดงความจริงว่า พระเจ้ารามคำแหงได้มีพระราชโองการให้ใช้อักษรไทย ครั้งปฐมกาลในราชการต่าง ๆ แทนอักษรขอม แต่ได้ติงไว้ว่า ถึงเช่นนั้นก็ไม่ใช่ข้อพิศูจน์เรื่องบ่อเกิดอักษรไทยเลย เราขอมเห็นพ้องด้วยว่าไม่ใช่ข้อพิศูจน์ได้จริง แต่ก็เป็นเหตุผลแสดงบ่อเกิด "พระราช ปรารภ หรือ ความเริ่มคิด" ของพระเจ้ารามคำแหง ในเรื่องจำแนกอักษรเหมือนกัน ถ้าจะทวนกล่าวว่าครั้งนั้น เป็นสมัยที่การบ้านเมืองทุกอย่างได้ดำเนินตามคลองที่จะให้สันติภาพแก่ราษฎรแล้วก็มีเหตุอันพอเพียงที่จะกล่าวว่าในยุคเดียวกันนั้น พระเจ้ารามคำแหงได้ทรงคิดอักษรไทยนี้ขึ้น พระเจ้ารามคำแหงอาจทรงคิดขึ้นดังได้แถลงมา และได้ทรงอุตสาหะแก้ไขดัดแปลงมาแล้วจวบจนถึงคิดวิธีใช้สำเร็จและนำออกใช้ การณ์ย่อมเป็นได้ทั้ง ๒ ประการ ส่วนที่ว่าพระเจ้ารามคำแหงเป็นเอกอรรคมหาบุรุษแห่งกรุงสยาม ทรงกอปด้วยพระราชกุศโลบายอันน่าพิศวงในยุคนั้น นายเกรแฮมก็ได้ยอมรับอยู่แล้ว และย่อมเป็นการสมควรสำหรับเราผู้เป็นชาวสยาม จะต้องพยายามหาหลักฐานมาชี้แจงให้เป็นที่เชิดชูพระเกียรติยศ เตือนความทรงจำสืบไป โดยที่พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในการประกอบกิจอำนวยความสุขให้แก่ประเทศในสมัยที่ชาวเมืองกำลังมีเลือดร้อนครุ่นอยู่แต่การทำศึก ให้สงบราบคาบเป็นสุขสบาย ซึ่งไม่มีกษัตริย์องค์ใดในยุคนั้นจะทรงปกครองทำนุบำรุงอาณาประชาราษฎร์เช่นพระองค์ได้.

SIAMESE CHILD
IN CEREMONIAL DRESS.
เครื่องแต่งองค์เมื่อโสกันต์แล้ว.

ดังกล่าวมานี้จึงย่อมเห็นได้ชัดแล้วว่า ไม่มีเหตุผลสิ่งใดเลยที่จะเปลี่ยนให้ความเข้าใจอันถูกต้องนี้เขวทางไป ถึงกับเสื่อมถอยความรู้สึกในพระปรีชาคุณของพระมหากษัตริย์ผู้เรืองพระนามพระองค์นี้ ซึ่งเป็นเครื่องผังใจชนชาวสยามอยู่แล้วแต่กาลก่อนสืบมาจนถึงบัดยุบันสมัย.

พระเจ้ารามคำแหงเป็นกษัตริย์ที่มีพระวิจารณญาณเห็นเหตุการณ์ล่วงน่าเป็นอันมาก และเท่าที่เราจะได้กล่าวยอพระเกียรติเต็มที่ต่อไปนี้ ก็เป็นความยุติธรรมอย่างงามอยู่ ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ไม่แต่จะทรงจัดการบ้านเมืองให้เรียบร้อยเท่านั้น ยังได้ทรงประกอบภารกิจซึ่งเป็นความเจริญของประ-

would act but as a reservoir of revenge in the future, but in such methods as would guide the feet of the conquered into the ways of peace; and in this he appears to have been signally successful, especially if we bear in mind the bellicose spirit of the times—an age when, normally, every man's hand was, at least potentially, against his brothers. And yet we find in these almost semi-prehistoric times one single man who had the courage and the energy to mould a whole people to his will, practically at a moment's notice.

From frantic antagonism he made them speedily firm friends; from innate lawlessness imbibed throughout the ages, he brought them over as passive converts to the side of law and order, and having done so, he extended and developed that law as their guardian and guide in their daily lives; and lastly, somehow, he found time to invent an alphabet to form a distinct literature for the country which he loved and served so well. And so we must leave a striking personality in history; one of the few who has understood and developed the arts of peace as well as he did those of war; one who, obviously, despite a crowded life, was always accessible to his subjects individually, and one who possessed a wonderful power of forbearance and tact, which must have acted magnetically in so rapidly enabling him to absorb his enemies and, consequently, to assuage those feelings of the vanquished which customarily rankle and simmer until such time as they can burst forth with any chance of success. And so Prince Rama Gamheng left a united and tranquil kingdom behind him.

Sukhodaya Ware, A.D. 1294.

ชาม ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

The author of the work, mentioned previously referring to the stone tablet of Rama Gamheng, says, of course in French, as follows:—

"It is slightly open to doubt whether the author of the inscription, that is to say the person by whose order it was composed and engraved, is the King Rama Gamheng himself, and whether it had as its object the commemoration of the installation, in a palm-grove hard by the Royal Palace, of the stone known as "Madansilapatra" in the year 1292 A. D., which seems to mark in the reign of Rama Gamheng a most noteworthy date, since it was then that he entered for the first time into intimate relations with the Court of China.

"The importance of this document, the first text to be written in the Tai tongue, has been specially emphasised by all the authors who have been engaged in its study."

Writing on the subject of Aruananaj Ruang, who, we presume, is the same as the Rama Gamheng mentioned in the tablets quoted, Mr. W. A. Graham says that there is some reason to believe that his exploits are mostly fiction.

The date of his birth varies, according to the meagre chronicles available, between 407 A. D. and some time in the eleventh century. Mr. Graham, after admitting that the subject of this discussion was an "undoubtedly remarkable King," is of opinion that chroniclers used his outstanding name as a peg on which to hang their "facts". After stating that there was nothing of special importance in this monarch's throwing off or attempting to throw off the Cambodian yoke, Mr. Graham passes on to the question of the authorship of the Siamese alphabet. He says that a modified form of the Cambodian dialect, known as Khom, was in use during the

เทศสยามในยุคหลังสืบมาอีกด้วย นอกจากเท่าที่เราได้กล่าวมาแต่ต้น ว่าพระองค์เป็นต้นคิดอักษรไทยขึ้นแล้ว ยังได้ทรงกระทำการอื่น ๆ อันแสดงให้เห็นว่าพระองค์เป็นกษัตริย์ผู้ปรีชาสามารถในราชกิจต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นของยากจะจัดได้เรียบร้อย การต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่าพระองค์มีพระราชอัธยาศัยเป็นอัจฉริยบุรุษยากจะหาผู้เสมอเหมือนได้ และมีพระราชดำริปรารถนาขยับขยายเขตแห่งราชกิจในปัตยุบันให้สมที่พระองค์เป็นกษัตริย์ทำนุบำรุงบ้านเมืองมาด้วยดีทุกประการ.

ต่อไปนี้เป็นคำแปลจากความตอน ๑ ของจดหมายเหตุพงศาวดารภาษาจีน ซึ่งกล่าวถึงทางพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับกรุงจีน.

พระพุทธศักราช ๑๘๓๗ พระเจ้าหงวนสีโจ๊วฮ่องเต้ กระษัตริย์วงศ์หงวนสวรรคต แล้วพระเจ้าหงวนเซ่งจงได้ครองราชสมบัติ ครั้งนั้นเป็นสมัยที่พระเจ้ารามคำแหงได้เสด็จประพาสราชสำนักกรุงจีน ในระหว่างหาฤๅด้วยราชการบ้านเมืองซึ่งได้ดำเนินถัดจากนั้น พระเจ้าหงวนเซ่งจงให้ทูลพระเจ้ารามคำแหงว่า ถ้ากรุงสยามจะให้เห็นว่ามีความสัตย์ซื่อต่อกรุงจีนจริงแล้ว ควรส่งพระราชโอรสไปกรุงจีนสักองค์ ๑ หรือขุนนางผู้ใหญ่คนสำคัญคนใดคน ๑ เป็นผู้แทนแห่งกรุงสยามหรือเป็นที่มั่นใจได้ (คำที่ตรงนั้นว่าให้ส่งไปเป็นจำนำ) ครั้นถึงพระพุทธศักราช ๑๘๔๓ พระเจ้ารามคำแหงได้เสด็จกรุงจีน จึงเยี่ยมพระเจ้าหงวนเซ่งจงเป็นคำรบ ๒ และเมื่อเสด็จกลับนั้นได้นำเอาวิชชาทำเครื่องถ้วยชามมาด้วย ซึ่งเรียกกันว่าสังกโลกสืบมาจนบัดนี้.

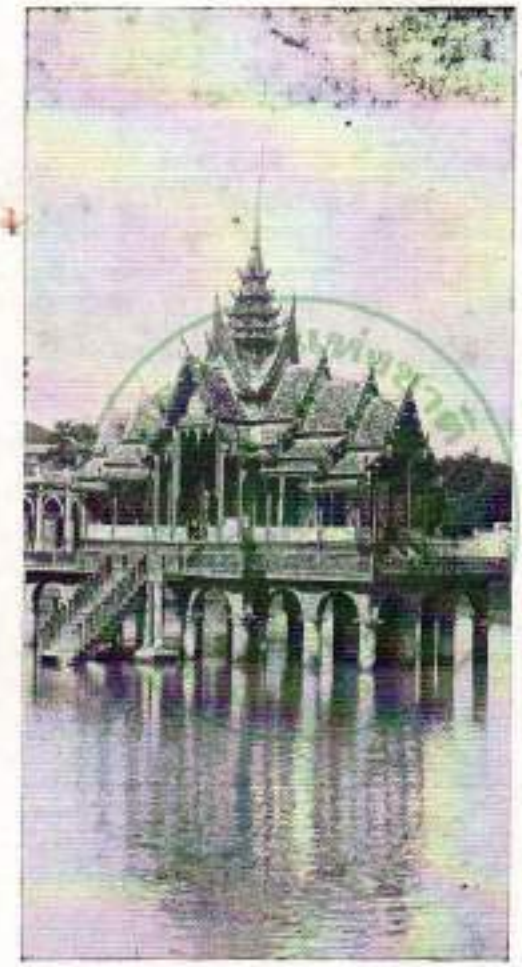

Suddhaisvarya Palace at Bang Pa-in.

พระที่นั่งสุทไธสวรรย์, บางปะอิน

เครื่องถ้วยชาม

ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า เครื่องประกอบหลักฐานให้ทราบเหตุการณ์ที่ได้ล่วงพ้นมาแล้วแต่สมัยโบราณ เป็นความจริงและพิสดารนั้น มีอยู่อย่าง ๑ คือเครื่องใช้สำหรับบ้านอย่าง ๑ ด้วยในครั้งก่อนนั้น ของเหล่านี้เป็นสินค้าธรรมดา และค้าขายแลกเปลี่ยนกันทั่วไปในดินแดนอันอุดมด้วยการวิวาทบาดหมาง แม้พี่น้องก็มิใคร่จะได้ร่วมสมัคสมานไมตรีกันนักก็อย่าง ๑ และอีกอย่าง ๑ ในสมัยนั้นย่อมถือว่า "อำนาจ" คือ "ธรรม" ซึ่งย่อมไม่มีข้อโต้แย้งในคำพังเพยนี้เลย คือ:

๏ ชายใดวิวาทด้วย	เหตุใด ก็ดี
ตัวอยู่ข้างฝ่ายธรรม	ถูกแท้
ชายนั้นย่อมสดใส	เป็นสุข
สองเท่าเขายิ้มแต้	เสร็จหวัง ฯ

later years of the Khmer Kings, a result which naturally followed from the constant intermixture of races. The Siamese alphabet of to-day he ascribes to the collection of characters from Cambodia, Pegu, and the Lao, and not to the inventive genius of one man, and, though noting that an inscription on stone found at Sukhodaya had established the fact that King Arunaraja Ruang ordered the substitution of the Siamese for the Cambodian alphabet for use in official writings, yet, he says, this proves nothing as to the genesis of the former. Mr. Graham then goes on to explain:—

"The invention of the Chula Saka era has been claimed for Kings of Cambodia and Burma as well as for King Arunaraja Ruang. Evidence is till lacking as to where and by whom this era, common to all Further India, was first inaugurated, but in the inscriptions which have been found among the ruins of Sukhodaya and Sawankalok, though many of these were executed as late as the fifteenth century A. D., or about the middle of the eight century Chula Saka, the dates inscribed upon them are always the Chula older Buddhist era, ultimately displaced by the Saka, from which it would seem that, if King Arunaraja Ruang invented the latter, both he and his successors took care not to use it. It appears from the histories of Burma and from traditions of the Lao States that the Chula Saka was imposed upon the latter after one of the victorious incursions of the Peguan army into the Lao country. Then its use passed to Sukhodaya-Sawankalok and Siam: but though almost universally employed in Pegu and Burma from the tenth century A. D. down to the present day, it did not come into general use in Siam until the sixteenth century A. D., when successive Burmese wars brought Siam and Burma into frequent and close contact."

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.
ชามฝา บุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

From what we have quoted above, it will be seen that there is some doubt cast upon the authorship of the lithographic inscription in the first case, while, in the second, an emphatic denial is given to the claim that Rama Gamheng was the originator of the Siamese caligraphy as it exists to-day, or of any special distinctive form of writing for the Siamese alone. The two opinions therefore differ widely in their scope—a fact which encourages us to take up the cudgels on behalf of that early Siamese monarch whose deeds are held in great veneration and esteem to-day. We have it on the authority of Shakespere that:—

"The evil that men do lives after them;

"The good is oft interred with their bones,"

and, granting the truth of that insight into human affairs, we are of opinion that the case in favour of the genuineness of the details as given on the tablet quoted is considerably strengthened by the fact that the later portion appears to have been written after King Rama Gamheng's death—i.e. when there could be no possible question of sycophancy acting as a spur to authorship. As may be noticed from our translation, the opening portion of the inscription is written in the first person singular, i.e. presumably by King Rama Gamheng, about his family and himself or at his personal dictation, whereas, afterwards, the third person is used, from which the obvious deduction may be drawn that the greater part of the record is the result of a considered opinion

ชายใดวิวาทด้วย เหตุใด ก็ดี
ใส่หมัดศัตรูจัง ก่อนได้
ชายนั่นย่อมสดใส สุทธิ์ยิ่ง
สามเท่าเขานั้นไซร้ สุขสบาย ฯะ

ความข้อนี้ย่อมเป็นจริงอย่างยิ่ง เท่าที่รวบรวมสังเกตการณ์มาแล้ว ยุคอดีตนั้นบ้านเมืองที่ได้รับความเจริญสมบูรณ์เป็นสุขสบาย ต้องถูกทำลายถึงกาลนิโยค ส่วนมากมักปรากฏจากเหตุเล็กน้อย เนื่องจากความเป็นไปภายในบ้านไม่เป็นที่สงบเรียบร้อย เพราะความต่างมีน้ำใจผิดเพี้ยนกันดังกล่าวมาแล้ว ทำให้ระเบียบการอันสำคัญต่างๆ ที่ควรจะนำสู่ความเจริญได้ กลับจมดิ่งลงสู่หายะนะ และถ้าหากเราสามารถรวบรวมสถิติของเหตุการณ์เท่าที่เป็นมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่ามีเหตุสืบอนุสนธิจากการอันไม่สลักสำคัญอย่างใดเลย.

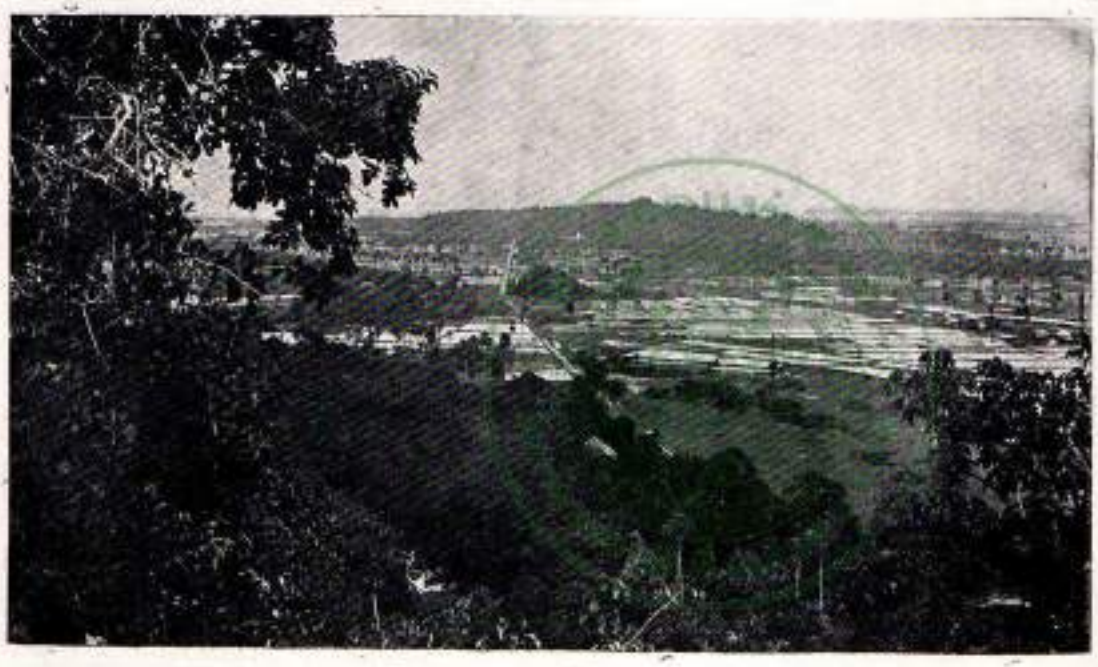

Panorama of Petchaburi,
Showing Palace on the Hill.
เขาวัง, จังหวัดเพชรบุรี.

หนังสือพิมพ์ "บางกอกไตมส์" ฉบับวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้นำปาฐกถาว่าด้วยเครื่องถ้วยชามซึ่งนาย อี. ยี. ซีบัสเตียน ว่าที่กงสุลเยเนราลอังกฤษประจำกรุงสยามได้แสดงในที่ประชุมสโมสรสยามโซไซตี แพนกวิจิตรกรรมอย่างน่าฟัง โดยมีนายอาร์. เอส. เลอเมย์ เป็นประธาน พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระดำรงราชานุภาพ ผู้ทรงไฝ่พระทัยค้นคว้าในศิลปและความเจริญในการศึกษาเบื้องสูงแห่งประเทศสยามยิ่งขึ้นนั้น ก็เสด็จด้วยหม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัยพระธิดา และนาย อาร์. เอช. เครก อรรคราชทูตอังกฤษผู้มีอำนาจเต็มประจำกรุงสยาม ซึ่งสนใจในศิลปอันนี้อย่างยิ่ง ก็มาประชุมในที่นั้นด้วย.

เมื่อสภานายกได้กล่าวความนำแก่ผู้ฟังก่อนแล้วนายซีบัสเตียนก็แสดงปาฐกถารวบรวมได้ความดังต่อไปนี้.

"เบื้องต้นนายซีบัสเตียน กล่าวถึงภาชนะเครื่องปั้นของประเทศจีนในยุคแรกก่อน และว่าเมื่อ พ.ศ. ๑๖๗๐ พวกจีนตาดได้ยกเข้ามาปราบพวกจีตาดตีได้แผ่นดินจีนในราชวงศ์ซ้องเฉียวฝ่ายเหนือขับไล่พวกจีตาดข้ามแม่น้ำแยงซีเกียงไป พวกจีตาดนั้นได้พาพวกช่างทำเครื่องถ้วยชามติดมาด้วย และโดยที่แตกฉานซ่านเซ็นมาเช่นนั้นจึงได้ตั้งเมืองหลวงขึ้นที่เมืองฮั่นจิว ซึ่งมาร์โคโปโลได้ไปขึ้นเรือแวะที่นั่น ในระหว่างที่ถูกตีพ่ายไปทางภาคใต้นั้น พวกจีน

after the monarch's death; for we have complete details given of the extent of his efforts in upholding the nation's prestige in the surrounding countries: and further, we consider that the inscription is not lacking in signs that the portion describing the King's reign was written at a date not long after his demise, for it has a certain ring of affection about it which could only arise from personal experience of that beneficent rule which is so vividly depicted even in that writing on cold stone. Such is not the style in which were to be recorded the chronicles of a date which preclude the possibility of contemporaneity placing on record mere unfeeling facts; and even though it may be argued that too close juxtaposition to the period reviewed may render the writer open to the charge of leaning to that side which the partisanship of hero-worship involves, yet we are still decidedly inclined to the opinion that the matter given is the result of an effort to do justice to the memory of a man who not only deserved well of his fellows, but who stood out in no uncertain manner in ultra-turbulent times as the champion of common justice and of such amenities as would at last allow the mere man in the street to live his life with, at least, some degree of security and peace.

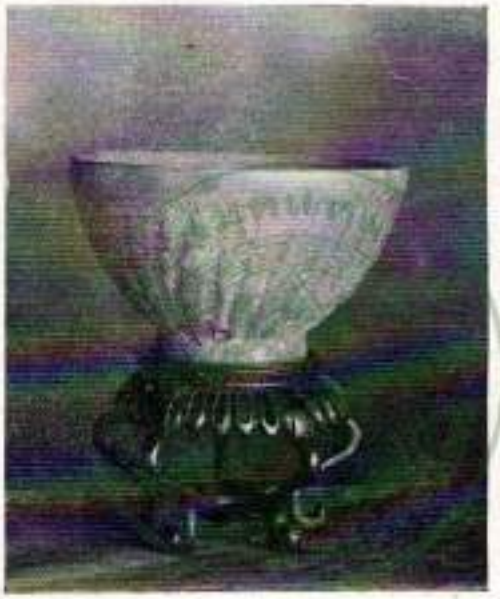

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.

ชามเคลือบยุคสุโขทัย

พ.ศ. ๑๘๓๗

Reverting once more to the two opinions which we have quoted, it is significant that in the first one, that of Professor Coedes, we find that: "The *importance* of this document *the first text to be written in the Thai tongue* has been *specially emphasised* by all the authors who have been engaged in its study." The italics are ours, and further Mr. Graham himself admits that an inscription on stone found at Sukhodaiya, has established the fact that the King in question ordered the substitution of the early Siamese for the Cambodian alphabet for use in official writings, though, he concludes, this proves nothing as to the genesis of the former. We agree that it does not, but it at least shows that "the genesis" of the idea of a separate alphabet had arisen in the King's mind, and it is not unreasonable, we think, to deduce from this fact that, in times when anything in the direction of the arts of peace involved an almost superhuman effort, the King may have followed up the above-quoted idea, and may have improved upon it until the method of caligraphy which is claimed for him was evolved. That he was a great man, standing out conspicuously in his time, Mr. Graham freely admits, and we shall need far more detailed evidence than we have yet seen produced before we can be induced to attempt to sever a memory which has enshrined itself in the heart of the Siamese nation as that of one who, by virtues quite foreign to his time, sought to inculcate the idea of a higher and more livable life in an age when man's every thought was mostly turned towards battle and murder, and the means by which these could be accomplished in a minimum space of time and along the line of least resistance.

The tablet of which we have given a translation is as near the solid and the concrete as it seems possible to produce, and it remains for the sceptical to disprove its assertions and to produce such *facts* as can alone succeed in

ช่างทำเครื่องถ้วยชามก็ละทิ้งเตาเผาเดิมหนีไป เช่นที่เมืองชุเจา เมืองซิหลี และมาทางทิศใต้ตลอดจนถึงประเทศสยาม พิจารณาตามความคล้ายคลึงแห่งเครื่องถ้วยชามที่พวกนั้นได้ทำไว้กับที่ทำในเมืองสุโขทัยนั้น น่าจะสันนิษฐานว่าพวกจีนที่แตกฉานซ่านเซ็นมาครั้งนี้ เป็นบุรพชนแห่งจีนช่างทำถ้วยชามที่เมืองสุโขทัย เพราะฉะนั้นน่าจะเชื่อว่าเครื่องถ้วยชามได้ทำมาในประเทศสยามก่อนแล้ว เพราะการทำเครื่องถ้วยชามเป็นศิลปกรรมอย่าง ๑ ที่เก่าแก่ที่สุด แต่จำพวกที่เคลือบนั้นน่าจะกล่าวได้ว่าได้ทำแต่ครั้งยุคเมืองสุโขทัยเป็นต้นมา."

Ayudhya's Ancient Glory : at old Palace.

พระที่นั่งโบราณแห่ง ๑ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ถัดจากนั้นมา ท่านปาฏกได้กล่าวถึงสังกโลกว่าดังนี้ "จำเป็นที่เราต้องกล่าวทวนถึงพงศาวดารของประเทศสยามและจีนอีกคือ เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๒ คุปไลข่าน คือ พระเจ้าหงวนซีโจ๊วฮ่องเต้ได้ปราบปรามพวกมงโคลและราชวงศ์ซ้องภาคใต้ได้ราบคาบแล้วเลยมาตีถึงพม่า แต่พระเจ้ากรุงสยามได้เจริญทางพระราชไมตรีด้วยพระเจ้ากรุงจีนเป็นอย่างดี ภายหลังจากนั้นไม่ช้านักพระเจ้ารามคำแหงก็ได้เสด็จเยี่ยมพระเจ้ากรุงจีน และตอนเสด็จกลับได้พระชายาองค์ ๑ กับช่างทำเครื่องถ้วยชามจีนติดมาด้วยเป็นอันมาก พระองค์ได้ทอดพระเนตรเครื่องปั้นอย่างงามในครั้งแผ่นดินซ้องเป็นที่พอพระทัยอย่างยิ่งเพราะเมื่อลองเปรียบกับที่ทำอยู่ในเมืองสุโขทัยนั้นแล้วเห็นว่างามกว่ากันยิ่งนัก พวกช่างซึ่งตามเสด็จมาครั้งนี้เมื่อมาถึงประเทศสยามเห็นว่าที่เมืองสวรรคโลกมีเครื่องมือเครื่องใช้ดีกว่า จึงไปตั้งเตาทำการที่นั้น.

เครื่องสังกโลกชนิดที่ทำให้มีชื่อเสียงเป็นชั้นต้นนั้นคือลายครามเขียวไข่กา ซึ่งเป็นที่นิยมแห่งประเทศจีนในสมัยปลายแผ่นดินซ้อง เตาเผาที่เมืองสุโขทัยนั้น ยากจะหาเหตุผลแน่นอนที่ทำให้เลิกร้างได้ พระพุทธศักราช ๑๙๒๑ กษัตริย์วงศ์สุโขทัย (พระมหาธรรมราชา) ภายหลังที่ได้กระทำศึกกับกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา (พระเจ้าอู่ทอง) ไม่นานนักก็ต้องยอมแพ้ขอเป็นเมืองขึ้นแก่กรุงศรีอยุธยาโดยไม่ทันถึงเสียเมือง แต่ก็ยังไม่มีเหตุผลแน่นอนว่าได้กระทบกระเทือนถึงเตาเผาหม้อด้วย ต่อมาราว ๑๐๐ ปีเศษ กษัตริย์กรุงศรีอยุธยาได้ทำศึกกับกษัตริย์เมืองเชียงใหม่บนพื้นภูมิประเทศแห่งเดียวกันนั้น ศึกครั้งนั้นสืบกาลยุกาลมาถึง ๓๐ ปีเศษ ย่อมไม่น่าจะเป็นไปได้ในข้อว่าเตาเผาเหล่านั้นจะทำการไปอย่างไรในระหว่างที่กำลังมีการวุ่นวายอยู่ ได้หยุดชงักมาเสียคราว ๑ แล้ว และประกอบด้วยนครหลวงเปลี่ยนมาอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาจึงไม่น่าเชื่อว่าจะลงมือทำการอันนี้อีกเช่นเดิม และในสมัยนี้ น่าจะเชื่ออยู่ว่าสยามได้สั่งเครื่องลายครามจากเมืองจีนเข้ามาใช้ตั้งแต่บัดนั้นมา."

ท่านปาฏกบรรยายถึงลักษณของโรงเผาเครื่อง

rebutting its evidence.

Rama Gamheng was a monarch with ideas very considerably in advance of his time, and it is therefore only mere justice that we should allot to him the fullest credit for not only his immediate achievements but the great influence which those achievements had on Siam's future; for, apart, as we have already mentioned, from his being the father of our alphabet of to-day, he exhibited other qualities both of intellect and administrative capacity which have made him difficult to surpass. The ensuing passage will show how exceptional was his character, and his conception of the desirability of extending the scope at the moment of the duties attending his kingly office.

The following is the translation of a passage from a Chinese historical record of a treaty between Siam and China :—

In the year A. D. 1294, the Emperor Guan Si Cho died, and Guan Seng Chong came to the throne, at which time the King of Siam, Rama Gamheng, paid a visit to the Chinese Court. During the discussion of affairs of state which ensued, the latter put forward the suggestion that, if Siam was really convinced of the good-faith of his country, the former should send to China either a Royal prince or a distinguished nobleman as the accredited representative of Siam there. [The actual word used is equivalent to "hostage".—Ed.] Then, in the year B. E. 1843, King Rama Gamheng paid a second visit to the Emperor of China, and, as one of the results, he brought back with him the means whereby could be instituted the art of making the pottery known to collectors as Siam Sawankalok ware.

SUKHODAYA WARE, A. D. 1294.

ผะอบ ยคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

Pottery.

It is a recognised fact that two of the most valuable aids in elucidating the secrets of the past are the authentic details which are forthcoming with regard to household utensils and weapons; for, in bygone days, these constituted the usual stock in trade of a universe in which brother seldom clasped the hand of brother: for then "might" decidedly was "right", and there was absolutely no reason to attempt to dispute the full value of the following irresponsible effusion that :—

"Twice happy he that hath his quarrel just;
"Thrice happy he that gets his fist in fust!"

and there is no doubt, as far as we have been able to deduce, that the breaking up of the happy home, often as presented only by the mere teacup, has been responsible for such a conglomeration of domestic trouble as would cause such usually considered infinitely more important lines in life's issue to sink, if only we were able to collect the requisite statistics, into comparative insignificance. Hence the really preponderating value of pottery, and that realisation of the fact which causes our failure to show any repentance for the subjoined lengthy quotation from the "Bangkok Times" of the 5th March, 1924, of the excellent report which it gave of a most interesting lecture delivered by Mr. E. G. Sebastian, who has officiated as acting British Consul-General for Siam, at a meeting of the Fine Arts Section of the Siam Society, when Mr. R. S. le May presided over a numerous and distinguished gathering, among whom were H. R. H. Prince Damrong, who has always worked heart and soul to further the interests of higher

ถ้วยชามต่อไป กล่าวว่าท่านเองเป็นผู้บุกเบิกอยู่แก่นายดี. เอช. ไลล์ เพราะท่านไม่สามารถกระทำการตรวจได้ละเอียดพิศดาร โรงเผาที่เมืองสุโขทัยนั้นมีอายุเก่ากว่าสวรรคโลกแน่นอน บรรดาเครื่องถ้วยก็บอกอยู่เองชัดเจนแล้ว คือเมืองสุโขทัยนั้นหยาบและมีน้ำหนักมาก โรงเผาอยู่นอกประตูเมืองด้านอีสาณ ซึ่งในบัดนี้ผังพื้นดินในป่าไผ่ไปแล้ว โรงเผาที่สวรรคโลกนั้น แบ่งออกเป็นหมู่ใหญ่ ๒ หมู่ด้วยกัน หมู่ที่ ๑ ถัดจากกำแพงเมืองเดินไปทางเหนือไกลจากแม่น้ำ หมู่ที่ ๒ อยู่ห่างจากนั้นไป ๑๖๐ เส้น เรียงรายไปตามฝั่งแม่น้ำ โรงเผามีเตาอิฐยาวแต่เตี้ยด้านหลังเป็นมณฑป ตรงปากกว้างแล้วเล็กเรียวขึ้นไป จนถึงปล่องไฟทำด้วยอิฐซึ่งตั้งตรง และทั้งเตานั้นได้ใช้ดินถมปากปิดเป็นเนิน ขนาดยาวของเตาทั้งสิ้นวัดได้เป็น ๕ เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางปล่องไฟ แต่วิธีที่เผาเครื่องถ้วยนั้น ใช้แปลกและฉเพาะแต่ในกรุงสยามแห่งเดียว คือเอาเครื่องถ้วยชามนั้นขึ้นวางบน (เข้าใจว่าเป็นแผ่นอย่างที่ใช้รองในอั้งโล่) แต่ทางจีนนั้น มีวิธีเผาอย่างน้อยที่สุด ๒ วิธีด้วยกัน ต่างกับที่ใช้ในสยามนี้ วิธีที่ ๑ คือใช้ชามใส่เครื่องถ้วยในระหว่างเผา วิธีที่ ๒ ซึ่งใช้แต่ฉเพาะในแถบเหนือของจีนและเกาหลีเท่านั้น คือถ้วยที่จะเผานั้นนำไปวางไว้บนกองทราย และเมื่อยกออกจากที่เผานั้น จะเห็นว่ามีทรายติดอยู่ข้างก้น เลยถือเอาเป็นเครื่องหมายหรือผู้ห้อ ส่วนเครื่องหมายสำหรับสังกโลกนั้น ถ้ามีรูปวงแหวนอยู่ตรงก้น ก็แสดงว่าทำที่สวรรคโลก และบรรดาเตาเผาเครื่องถ้วยที่เมืองสวรรคโลก ๒ แห่งนั้น ที่อยู่ใกล้เมืองใช้ทำแต่ของชนิดหยาบ ณะที่นั้นได้ทำเครื่องเคลือบสีอย่างละเอียดบ้างเหมือนกัน แต่ไม่ใคร่งามเหมือนทำที่เตาซึ่งกล่าวข้างบนอันเป็นที่ที่ทำแต่เครื่องเคลือบเขียวไข่กาชนิดงามและละเอียดกว่าตลอดเวลา.

Sri Saradejima famous Ancient Statue of Buddha at Ayudhya.

พระศรีสรรเพชญ์ วัดพระศรีสรรเพชญ์, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ท่านปารูกได้กล่าวถึงลายที่เขียนบนถ้วยต่อไปว่าในส่วนสีเตาที่ได้ค้นพบนั้น คงปรากฏว่าทำแต่สีเดียวเป็นพื้น แบ่งได้เป็น ๒ ชั้นคือชั้น (ก) มีสีเดียวขึ้นพื้น แล้วมีแบบลวดลายเป็นสีเข้มเขียนทับบนสีพื้นนั้น ชั้น (ข) คือสีเดียวซึ่งใช้เขียนลายบนแบบ จะด้วยแกะหรือเขียนทั้ง ๒ อย่าง มีเครื่องถ้วยชั้นเลิศอยู่หลายชนิดซึ่งเรียกกันอยู่เสมอว่า สุโขทัย เป็นเครื่องถ้วยที่งาม ถึงไม่ดีไปกว่าเครื่องเคลือบสีละเอียดอื่น ก็น่าดูอยู่มาก ลม้ายคล้ายเหมือนเครื่องถ้วยชนิด ๑ ครั้งแผ่นดินซ้องนาม

education and of the arts and crafts of his country, and the Princess Poon Bisamaya, his daughter, and, though it seems invidious to make individual selection from among those who had always kept the true cause of the Society so carefully before them, we must name Mr. R. H. Grieg, the British Minister Plenipotentiary, who has interested himself so keenly in this study.

After due introduction by the chairman, Mr. Sebastian delivered the following address:—

"The first part of Mr. Sebastian's paper dealt with the early ceramic wares of China. In 1127, he said, the Chin Tartars, called in to subdue the Ch'i Tartars, conquered the northern Sung Dynasty and drove the Ch'i Tartars across the Yangtze. The latter took with them their potters, and eventually settled their capital at Hang Chou, which is the town Marco Polo visited. It was during this wave southwards that many of the potters left the old-established kilns at Tzu Chao, Chihli, in the most northern province and penetrated south, even as far as Siam. From the close resemblance between the pottery which they made and the pottery found at Sukhothai, they may be presumed to be the ancestors of the workmen at that town. It is, of course, probable that pottery was made here before, for pottery-making is one of the oldest of the arts; but the class of work with a glaze may be said to date from that period.

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.

กระปุก ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

The lecturer next referred to Sawankalok, and said that here again we must turn to both Chinese and Siamese history. "In 1279 the Mongols and Southern Sungs were conquered by Kublai Khan, who subsequently invaded Burma. But the King of Siam established friendly relations with him, and shortly afterwards King Rama Gamheng paid his famous visit to China and came back with a wife and some Chinese workmen, having evidently been struck with the very beautiful porcelain being made in China during the Sung Dynasty, which compared very favourably with the rough material produced at his own works at Sukhothai. These workmen, on their arrival in Siam, discovered that the materials were much better at Sawankalok, and so moved the kilns there.

"Their main claim to fame is the introduction of the famous celadon porcelain which had come to be very much the fashion in China at the end of the Sung Dynasty. It is difficult to fix with any certainty any date for the abandonment of the kilns. In B. E. 1921 (A. D. 1378) the King of Sukhothai, after a short struggle, acknowledged the supremacy of the King of Ayudhia, although the town was never captured, but there is no real reason why this should have affected the kilns. A hundred years later the King of Ayuthia fought the King of Chiengmai over the same ground, and the struggle lasted thirty years. It would be very nearly impossible for the kilns to have been carried on during this disturbed period, and, once they had ceased, it is improbable that they should commence again, as the seat of government had shifted to Ayudhya, and by this time it was probable that porcelain was being imported from China.

"The lecturer then proceeded to give a description of the kilns, for which he was mainly indebted to Mr. T. H. Lyle, for he had been unable to examine them in detail. The Sukhothai kilns, he said, were undoubtedly older than those

ว่าชูจูซึ่งนายเฮเธอริงตันได้อธิบายไว้ในหนังสือกล่าวถึงเครื่องถ้วยบนครั้งก่อนแผ่นดินเหมิง พิมพ์ขึ้นเมื่อ ๒ ปีก่อนนั้น.

เครื่องถ้วยที่จัดอยู่ในจำพวกชั้น (ข) นั้น ได้มีเปนส่วนมากในประเทศสยาม ซึ่งแสดงโดยตรงหรือโดยทางเปรียบเทียบให้เห็นว่าเปนชนิดแรกที่ทำขึ้นในสยาม เครื่องถ้วยเหล่านี้มีลักษณะคล้ายในครั้งแผ่นดินซ้องหลายชนิดเหมือนกัน เช่นเครื่องชนิด ชุน, กวน, และลุงจวน และหาหลักฐานพิศจน์ได้เพื่อจำแนกเครื่องถ้วยที่ทำในเมืองสุโขทัยและสวรรคโลกทั้ง ๒ ชั้น ให้เห็นว่าต่างชนิดกันกับแบบเครื่องถ้วยของจีนอันเปนแบบที่แพร่หลายนั้น.

ว่าถึงรูป เข้าใจได้ว่าเดิมได้ทำตามอย่างจีน แต่เมื่อเวลาล่วงมา รูปคงจะได้เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยในกรุงสยาม ก่อนเครื่องถ้วยเหล่านี้จะได้มาถึงกรุงสยาม ครั้นกาลล่วงสมัยมาจีนคงจะได้ผสมกับไทยก็ทำให้ลืมนิสัยเดิมเสียสิ้น รูปสัตว์ต่างๆ ที่ปรากฏบนเครื่องถ้วยชามที่ค้นพบนั้น ก็ไม่มีภาพที่จีนนิยมเช่นช้างเปนต้น แต่ส่วนอุฐแบคดีเรียนซึ่งเปนที่นิยมอย่างยิ่งในแผ่นดินถัง ก็ไม่พบมีในกรุงสยามเลย ชามรูปดอกบัวซึ่งเปนลักษณะธรรมดาที่สุดซึ่งพบในเมืองจีนนั้น ได้มาเปลี่ยนแปลงเปนบาตร์ ซึ่งมีรูปโค้งกลมแทนที่จะตื้นบางเช่นชามรูปดอกบัวนั้น.

Summer Palace at Bang Pa—in.

พระราชวังบางปะอิน.

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระดำรงราชานุภาพได้ทรงชี้แจงขึ้นว่า เปนการน่าประหลาด ที่เครื่องถ้วยชามอันปรากฏนั้นมักเปนรูปปลาเสียโดยมาก.

จึงเกิดมีข้อหารือกันขึ้นว่า เมืองสุโขทัยหรือสวรรคโลกได้ทำเครื่องถ้วยขึ้นก่อน? ด้วยสุโขทัยเปนเมืองหลวงเก่า และครั้งสวรรคโลกมีเจ้าราชวงศ์ปกครองเท่านั้น นายเกรแฮมทูลถามว่า ตามพงศาวดารได้ปรากฏว่าสวรรคโลกเคยเปนเมืองสำคัญกว่าสุโขทัยบ้างหรือไม่ ทรงตอบว่าไม่เคยปรากฏเช่นนั้นเลย.

เสด็จในกรมทรงเห็นพ้องด้วยกับนายชีบัสเตียนในข้อว่าจีนช่างทำเครื่องถ้วยซึ่งมาอยู่ในกรุงสยามได้ลืมความนิยมของตน และได้ดำเนินตามแบบความคิดของไทยคราวละเล็กละน้อยนั้น.

การหารือถึงเรื่องน่าเอาใจใส่ได้สิ้นสุดลงเพียงเท่านี้ แต่เปนข้อความซึ่งกล่าวพาดพิงไปถึงพระราชพงศาวดารในยุคแรกที่ชาวเรายังต้องการรู้เห็นกันอีกมาก และตามเหตุผลที่นายชีบัสเตียนค้นคว้ามานั้น

at Sawankalok, and their products were undoubtedly very rough and heavy. They lie outside the north-west gate of the town and are now buried in bamboo jungle. The kilns at Sawankalok are divided into two main groups; the first group is situated just ontside the walls of the old town on the north side and away from the river, and the second group some four miles further up and along the river bank. The kilns consist of a long low oven of brick with a domed roof wide at the mouth and narrowing upwards, to a circular vertical brick chimney, the whole covered by a mound of earth, the total length of the oven being five times the diameter of the chimney. The method of supporting the pieces in the kilns is probably unique to Siam. The vessel was raised on a hollow tube of baked earthenware, whereas in China they have at least two methods, both differing from this. In the first method a baked earthenware bowl was used in which to put the piece during the firing. The second method was employed mainly in Northern China and Korea, the piece being put on piles of sand. When a piece is removed, the sand left what are known as spur marks. It is probable therefore that if a ring mark is found on the bottom of a vessel that it was made at Sawankalok. As regards the two sets of kilns at Sowankalok, those near the town were used for the manufacture of coarser pieces. There was also some celadon [porcelain of a soft, pale-green colour.—Ed.] made there, but it was not nearly so fine as that made at the upper kilns, which apparently gave up their whole time to the finer class.

A Sukhodaya Curio, A.D. 1294.
หัวสิงห์ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

"The types of decoration were next dealt with by the lecturer, who said that, as regards colour, only monochromes have been found. They could be divided into two main classes: (a) monochromes which have patterns drawn on them in some dark colour, and (b) monochromes which depend for their decoration upon patterns either incised in the body of the vessel or applied. There are plenty of specimens of the first variety, which is often called Sukhodaya. It is just as interesting, if not more so, as the other type of plain celadon, and has an exact counterpart in a certain kind of Sung ware known as Tz'u Chou, which is described in Mr. Hetherington's well-known work on Chinese pre-Ming ceramics published two years ago.

"Class (b) comprises the majority of pieces found in Siam which can be traced either directly or by comparison to a Siamese origin. These again have their counterpart in China in various Sung wares, such as Chun, Kuan and Lung Ch'uan, and a sufficiently good case has been made out for treating the two classes into which the products of Sawankalok and Sukhothai can be divided as off-shoots of definite and well-known types of Chinese ceramic wares.

"As regards shapes, it is probable that in the beginning they made shapes after the Chinese fashion, but in course of time these shapes would be adapted to those in vogue in Siam previous to their arrival. Then the Chinese would inter-marry with the Siamese, and lose their Chinese characteristics. The animals which are found there are animals which for the most part are not found in Chinese ware, such as the elephant, whereas the Bactrian

สำหรับพวกเราเห็นเหมือนว่า นายซีบัสเตียนได้ชี้เหตุให้กระจ่างเป็นอย่างดี แสดงว่าพระเจ้ารามคำแหงเป็นกษัตริย์ผู้ทรงอุปถัมภ์ด้วยพระกฤษฎาภินิหารสมควรได้พระนามว่า "กุลบิตรแห่งประเทศสยาม" ถึงแม้ชาวเราย่อมทราบอยู่ว่า เครื่องถ้วย ๒–๓ ชั้นไม่ใช่เหตุสำคัญอันเกี่ยวกับความเป็นเจ้าเป็นใหญ่แห่งบ้านเมือง เว้นไว้แต่กษัตริย์องกฤษองค์ ๑ ทรงพระนามว่าอัลเฟรด ซึ่งทรงเห็นว่าเครื่องถ้วยชามเป็นของสำคัญในคราวที่พระองค์ทรงบ้องกันมิให้ไหม้ไฟไม่สำเร็จก็จริง แต่ก็ปรากฏชัดแน่นอนอยู่แล้วว่าผู้ปกครองบ้านเมืองในสมัยวุ่นวายเช่นนั้น ในข้อแรกย่อมไม่มีกษัตริย์องค์ใดจะละทิ้งให้แผ่นดินว่างเปล่า ในข้อ ๒ ย่อมไม่มีกษัตริย์องค์ใดจะทรงยื่นพระหัตถ์เข้าไปในการใด ๆ ที่เป็นอันตรายคล้ายปากสิงห์นั้น นอกจากว่ากษัตริย์พระองค์นั้นทรงมั่นพระทัยว่าพระองค์มีหลักมั่นคงแน่วแน่อยู่ในความยุติธรรมแล้ว ไม่แต่เพียงมีประกันว่าการปกครองจะคงอำนาจอยู่ตามเดิมหรือจะได้รับแสงสว่างกว่าเดิมขึ้นเท่านั้น ยังต้องเห็นแน่ชัดอีกว่าการย่อมเป็นได้จริงตามนั้นด้วย.

A Sukhodaya Curio, A.D. 1924.
หัวสิงห์ ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๙๑๗.

เมื่อแต่ได้เห็นเครื่องถ้วยชามครั้งสุโขทัย หรือซึ่งเรียกกันว่าสังกโลก ซึ่งได้รวบรวมสะสมไว้อย่างงดงามนั้น ย่อมเป็นที่ประจักษ์แจ้งชี้ให้เห็นอยู่แล้วว่าการทำเครื่องถ้วยชามอันบรรลือนามและได้เป็นไปในยุคนั้น บังเกิดขึ้นในรัชกาลพระเจ้ารามคำแหงแน่นอน และโดยที่ไม่มีหลักฐานอย่างใดมายืนยันคัดค้าน และไม่มีข้อปฏิเสธอย่างใดในเรื่องที่พระเจ้ารามคำแหงเสด็จประพาสเมืองจีน และทรงนำเอาช่างทำเครื่องถ้วยผู้ชำนาญเข้ามาในกรุงสยามนั้น เราขอถือว่าพระองค์สมที่จะได้รับความเชื่อมั่นทุกอย่างในข้อปัญหาเรื่องนี้ คือปัญหาซึ่งยกย่องยืนยันในพระปรีชาสามารถอันหาเปรียบไม่ได้แห่งพระองค์อย่าง ๑ ในพระเดชานุภาพอย่าง ๑ และอีกอย่าง ๑ พระองค์ทรงรอบรู้กิจการภายนอกกว้างขวางสำหรับในรัชกาลนั้นเป็นอย่างยอดเยี่ยม.

เพื่อส่งเสริมเรื่องให้บรรลุความเชื่อถือในข้อที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น เราจึงนำภาพมาลงไว้เป็นเครื่องแสดงให้เห็นความฉลาดเฉลียวในการประดิษฐ์เครื่องอันเป็นศิลปสำคัญอย่าง ๑ ในสมัยนั้น สำหรับภาพเหล่านี้คณะเราเป็นฉันบุญคุณอยู่แก่พระโสภณเพ็ชรรัตน์ ซึ่งเป็นผู้ใฝ่ใจในเรื่องนี้อย่างดีคน ๑ และซึ่งเป็นเจ้าของกบิลแห่งเครื่องถ้วยที่เราได้นำลงเป็นภาพนี้ทุกประการ.

เมื่อพระเจ้ารามคำแหงเสด็จสวรรคตแล้ว พระเจ้าเลอไทยพระราชโอรสก็ขึ้นสืบสันตติวงศ์ดำรงราชย์ต่อไป ครั้งนั้นบ้านเมืองได้ประสพยุคเข็ญอย่างร้ายแรงด้วยประเทศราชทั้งหลาย ซึ่งเคยขอมขึ้นต่อกรุงสุโขทัยพอทราบข่าว ก็พากันกระด้างกระเดื่องขึ้นโดย

camel which figures so largely in Chinese art of the Tang Dynasty has not been found in Siam. The flat lotus bowl which is the commonest shape found in China, gives way to the priest's begging bowl which has a full round curve instead of the shallow delicacy of the lotus bowl."

Prince Damrong pointed out that a peculiarity of Sawankalok ware was the large number of pieces on which the design of a fish was found.

Some discussion arose as to whether Sukhothai or Sawankalok first produced ware, and Prince Damrong said that the former town first produced the ware. Sukhothai was the old capital, and at that time Sawankalok was ruled by a Prince Royal. Mr. Graham asked whether history related that Sawankalok was at one time more important than Sukhothai, and His Royal Highness replied that it was not so.

Prince Damrong agreed with Mr. Sebastian that the Chinese potters who came to Siam gradually lost their own individuality and took up Siamese ideas of shape and design.

Sukhodaya Ware, A.D. 1294
ผะอบ ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

So ended a most interesting discussion, which undoubtedly has a distinct bearing upon that early Siamese history about which we want to know still more; and it seems to us that, as a result of Mr. Sebastian's researches, he has succeeded distinctly in strengthening the claim of King Rama Gamheng to the title of being the real father of his country: for, though we are quite aware that the mere matter of a few pots and pans does not establish any form of supremacy in politics—despite one, King Alfred, failing to keep those cakes from burning; yet it surely is absolutely obvious that a ruler in those turbulent times would not, in the first place, risk leaving his throne vacant, and, in the second, thrust his head into what in many cases elsewhere would have been the lion's mouth, unless he had been so sure of his ground as only just, adequate and enlightened rule could have not only guaranteed, but have made even reasonably feasible.

As the result of being able to view a fine collection of the Sukhodai pottery, or, as it is more generally known, Sawankalok ware, it is evident that sudden and remarkable progress was made in the potter's art at that period which saw the reign of Rama Gamheng; and, failing any evidence to the contrary, or of any refutation of the statement that he personally visited China and introduced skilled instructors from there, we maintain that he is entitled to all credit on the point in question—one which further emphasises the fact of his exceptional capabilities, of his energy, and of the largeness of his outlook on life.

To enable an idea to be obtained on the matter mentioned above, we publish herewith several illustrations showing the degree of dexterity attained here in the art in question. For these pictures we are indebted to Phra Sobhon Petcharatna, who has so keenly interested himself in the subject, and who is the possessor of the fine collection to which we refer above.

After Rama Gamheng's death, his son, Phya Lertai, succeeded ihm, and fell upon stormy times, for Pegu, on the Burmese side of the Kingdom, declared its independence, and also

ลำดับ เช่น พอ มอญ ประกาศ ตน เปนอิสระ เมืองอื่น ๆ คือ หลวง พระบาง, เวียงจันทร์ เวียงคำและ นครศรีธรรมราช ก็พากันประกาศ อิสสรภาพตามๆ กัน พระเจ้าเลอ ไทยหมดอำนาจที่จะยกกองทัพไป ปราบปรามได้อย่างแต่ก่อน ครอง ราชสมบัติอยู่ได้ประมาณ ๓๕ ปีก็ สวรรคต กรุงสุโขทัย ใน สมัย ที่ กล่าวนี้ก็เริ่มเสื่อมทรามอำนาจลงโดย ลำดับ.

The Pre—Railway Period.
พาหะนะก่อนมีรถไฟ

ในยุคนั้น คือตอนปลายรัชกาล พระเจ้าเลอไทยเกิดมีคนสำคัญขึ้น คน ๑ ได้เปนเจ้าเมืองอู่ทองหรือสุพรรณภูมิ และได้ เปนแม่ทัพคุมกำลังเมืองอู่ทอง, เมืองราชบุรี, เพ็ชร์ บุรี รวมกันยกกองทัพออกไปตีเอาเมืองทวายเมือง ตะนาวศรีกลับมาเปนของไทยได้ แต่นั้นพระยาอู่ ทองก็มีชื่อเสียงขึ้น ทางหัวเมืองฝ่ายใต้ได้ปกครอง เขตแดนมาจนเมืองอโยธยา เจ้าเมืองที่ใกล้เคียงเช่น เมืองสรรคบุรี, ราชบุรี และเพ็ชร์ บุรี ก็อ่อนน้อมยอมเข้าเปนสมรรค พรรคพวก อยู่มาถึง พ.ศ. ๑๘๙๐ เกิดอหิวาตกโรคระบาดขึ้นที่เมือง อู่ทอง พระยาอู่ทองเลยอพยพผู้คน มาตั้งอยู่ที่ตำบลเวียงเหล็ก แขวง เมืองอโยธยา แล้วเถลประกาศตั้ง กรุงศรีอยุธยาเปนอิสสระขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๒ และราชาภิเษกเปน สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ หรือ เรียกพระนามย่อว่า "พระเจ้าอู่ ทอง"

Ancient Castle at Lopburi.
ปราสาทสามองค์, จังหวัดลพบุรี.

ทางกรุงสุโขทัยในเวลานั้น ปรา-

Luang Prabangt and Viengchan and, further, Nakorn Sritarmaraj, also showed their determination to break away and assume independence. During this reign it was not found possible to retrieve the above losses. As a monarch, his power gradually declined during a long reign of thirty-six years.

Towards the end of this reign, there appeared on the political stage a powerful personality in the shape of one by name Payi Uthong, or Subanabhumi, who speedily swept all minor considerations aside, and, assembling a strong force from Ratburi and Bejaburi, took the offensive and once again assumed Siamese mastery over Tavoy and Tenasserim. From that time, the ruling monarch of Siam achieved great fame, his prestige reaching right down to the south; while, at the same time, his overlordship extended over Ayudhya. Rajburi and Pejburi, all of which provinces acknowledged Uthong's supremacy.

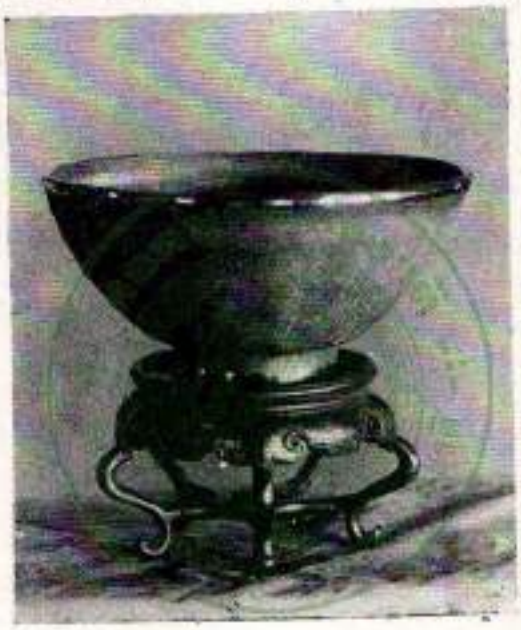

Sukhodaya Ware, A. D. 1294.

ชาม ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๐๗

In the year B. E. 1890 (1347) a serious outbreak of cholera occurred at Uthong, the capital of the Kingdom as it existed then; whereupon the King ordered a general removal to Vienglek, which was adjacent to what shortly was to become the new site for the Kingdom—a matter which, in all probability, had an important bearing upon the ultimate selection of the spot on which the country's capital through several reigns was destined to be located. From this, it followed that, two years later, this paramount chief had himself crowned King under the title of Rama I, or, as he is better known, Phya Uthong.

Then, straightway declaring his independence, he made Ayudhya his capital.

Harking back to Sukhodaya, palace intrigues between aspirants for supremacy prevented that powerful co-operation which might have been expected at this juncture in furthering the general national cause.

The struggle for supremacy between the two sons of Phya Lertai resulted in Phraya Litai, the elder, emerging successful. Meanwhile, a force representing Phya Uthong had taken the opportunity to subdue and annex Jainat province, northwards of Ayudhya. The King of Sukhodaya, to whom the province in question belonged, wishing to avoid bringing the matter in dispute to the final arbitrament of war, sent an ambassador with the offer that, if the province were restored, he agreed to recognise the independence of Ayudhya. Thus was the Ayudhya dynasty established, and a firm alliance cemented between those who should have been at one in the general welfare, long before the stress of events forced them into unity.

But now we must return to Sukhodaya, where, at that time, the reigning King was Phra Maha Dhamaraja I, being the fifth of the Phraruang Dynasty.

He died in 1376 A. D. (B. E. 1919). His son, Phya Sileuitai, then succeeded him, bearing the title of Dharmaraja II. At this juncture the death occurred of the King of Ayudhya, who was promptly succeeded by his son, by whose aid the trouble soon ceased.

Owing to causes unknown, the King of Ayudhya was compelled to abdicate in favour of his uncle, the Governor of Supphan Province, who was then known in official circles as Somdet Pra Paramaraja I.

กฎการเกี่ยงแย่งกันขึ้นในราชวงศ์ จึงไม่สามารถจะลงมาปราบปรามพระเจ้าอู่ทองได้ การเกี่ยงแย่งนั้นเป็นเหตุให้เกิดรบกันขึ้นเองในระหว่างพระราชโอรส ๒ พระองค์ของพระเจ้าเลอไทย จนที่สุดพระยาลิไทยราชโอรสองค์ใหญ่ได้ชัยชนะก็ขึ้นครองราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ ในเวลาอันเดียวกันพระเจ้าอู่ทองถือโอกาสยกกองทัพขึ้นมายึดเมืองไชยนาทไว้ แต่พระเจ้าลิไทยไม่โปรดการสงคราม

FAMOUS BUDDHIST SHRINE AT NAGOR PATHOM, THE FIRST ERECTED IN SIAM.
พระปฐมเจดีย์, จังหวัดนครปฐม.

จึงทรงให้มาว่ากล่าวกันโดยดี ทางกรุงศรีอยุธยาก็ยินยอมคืนเมืองไชยนาทให้ และตั้งแต่นั้นมา กรุงสุโขทัยก็ยินยอมให้กรุงศรีอยุธยาเป็นอิสระ ทั้งสองประเทศจึงเป็นไมตรีกันต่อมา.

พระเจ้าลิไทย ซึ่งได้ครองกรุงสุโขทัยนี้ เป็นรัชกาลที่ ๕ ในราชวงศ์พระร่วง เมื่อราชาภิเษกทรงพระนามว่าพระเจ้าศรีสุริยพงศรามมหาธรรมราชาธิราช เรียกย่อว่า พระมหาธรรมราชาที่ ๑ ครั้นสวรรคตแล้วในราวปี พ.ศ. ๑๙๑๙ พระยาไสลือไทราชบุตร์ได้รับรัชทายาทครองราชสมบัติเป็นพระมหาธรรมราชาที่ ๒ ประจวบกับเวลาเดียวกันนั้น ทางกรุงศรีอยุธยาสมเด็จพระเจ้าอู่ทองสวรรคต พระราเมศวรราชโอรสครองราชสมบัติได้ไม่นาน ก็เวนราชสมบัติให้แก่พระยรมราชา (พงั่ว) เจ้าเมืองสุพรรณผู้เป็นราชปิตุลาขึ้นครองราชสมบัติ ทรงพระนามสมเด็จพระบรมราชาที่ ๑.

สมเด็จพระบรมราชาที่ ๑ พอเสวยราชย์ได้ ๒ ปี ก็ยกกองทัพขึ้นไปตีอาณาเขตกรุงสุโขทัยเมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๕ แต่ยังไม่ได้ชัยชำนะ พอถึง พ.ศ. ๑๙๒๑ ก็เสด็จยกกองทัพขึ้นไปอีกหน ๑ คราวนี้พระ

WAT AT UTRADIT.
วัดในจังหวัดอุตรดิษฐ์.

After reigning two years, he entered on a war against Sukhodaya, and emerged from it successfully. He then divided the province into two parts, the first, from the Ping River down to Pakuam Poh, and the second, from the Nan and Yom Rivers, beginning at Sri Sajanalaya down to the town of Sia Luang (now known as Bichit). The former of these was governed by an adopted son of the King, by name Phya Yuthisthira, while the latter had been left to the care of the late ruling monarch, who, doubtless in deference to the inevitable promptings of a fear of failure to ensure a continuance of the prosperity of the past, transferred his headquarters to the town of Song-Quae (the present Bisnulok). From that time onwards, he was regarded as being a vassal of the new Kingdom of Siam. So passed away, far more peacefully than was too often the case, a potent factor in the moving spirit of the times.

A.D. 1924.
เทวรูป ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗

THE AYUDHYA PERIOD.

The city of Ayudhya was firmly established in 1350 A. D., and, as previously stated, the erstwhile King Uthong entered his new capital under the style and title of Somdeeh Phra Ramathibodi I, and for the 417 years which followed, it served as the home of, at first, the Chiengrai dynasty, and, afterwards, of that drawn from the Supanabhumi family. During this lengthy period the city attained great fame, glory and prosperity, down to the moment when a great invasion by the Burmese caused not only its downfall, but actually its destruction.

King Rama I was born in 1314 at Chiengrai of rich but not noble parents, but, by reason of his superior attainments, he was enabled to marry the daughter of the ruling chieftain of Uthong. Then, as evidence that he was the man of the hour, without whose aid the fortunes of the budding nation could not be retrieved, he recognised the need for prompt action, took it, and succeeded to the throne of Ayudhya. In every way he proved himself a monarch capable of filling the position with dignity and to the advantage of those over whom he ruled. The matter which first demanded his attention was that of bringing the surrounding states under his sway, and, when that had been accomplished, he set to work to devise a system of organised government and to frame laws of such a character that many of them are embodied in the code of to-day. By this time consolidation had been effected, and the Kingdom included such far-off provinces as Nakon and Chantaburi in the south, while Sukhodaya, Bitsanulok, and many other Important districts acknowledged not merely a nominal dependence, but had been

มหาธรรมราชาที่ ๒ สู้ไม่ได้ก็ยอมแพ้ สมเด็จพระบรมราชาธิราชจึงแบ่งอาณาเขตกรุงสุโขทัยออกเปน ๒ มณฑล รวมเมืองทางลำน้ำปิง ตั้งแต่เมืองตากลงมาจนปากน้ำโพเปนมณฑล ๑ ให้พระยาธรรมิกราชบุตร์บุญธรรมครองมณฑลนี้อยู่ณเมืองกำแพงเพ็ชร์ ให้พระมหาธรรมราชาที่ ๒ คงครองแต่เมืองซึ่งตั้งอยู่ทางลำน้ำน่าน และลำน้ำยม ตั้งแต่เมืองศรีสัชนาลัยลงมาจนเมืองสระหลวง (คือเมืองพิจิตร์) พระมหาธรรมราชาจึงย้ายราชธานีไปตั้งอยู่ณเมืองสองแคว (คือเมืองพิศณุโลกบัดนี้) และลดศักดินาลงคงเปนแต่เจ้าประเทศราชขึ้นกรุงศรีอยุธยาแต่นั้นมา.

SUKHODAYA WARE, A.D. 1294.
บาตร์ยุคสุโขทัย พ.ศ. ๑๘๓๗.

ยุคที่ ๒

กรุงศรีอยุธยาเปนราชธานี

พระนครศรีอยุธยาสร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ พระเจ้าอู่ทองได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเฉลิมกรุงราชาภิเษกเปนสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ดังได้กล่าวมาแล้ว ตั้งแต่ยุคนี้เปนต้นมาสืบกาลายุกาลได้ ๔๑๗ ปี กรุงศรีอยุธยาได้เปนราชธานีอย่างมั่นคงของประเทศสยามสืบอนุสนธิจากกรุงสุโขทัย พระราชวงศ์เชียงรายกับพระราชวงศ์สุพรรณภูมิได้ผลัดเปลี่ยนกันครอบครองแผ่นดินตามลำดับเหตุการณ์ด้วยความเจริญสมบูรณ์ถึงมหาจลาจลสมัยจนเสียแก่พม่าข้าศึกดังจะได้ปรากฏต่อไป.

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ พระเจ้าอู่ทองนั้น ทรงเปนราชบุตร์เขยของเจ้าเมืองอู่ทองและต่อมาภายหลังก็ได้ปกครองเมืองอู่ทองหรือสุพรรณภูมิจึงได้พระนามตามเมือง สมภพเมื่อวันจันทร์เดือน ๕ ขึ้น ๘ ค่ำปีขาล พ.ศ. ๑๘๕๗ ในรัชกาลของพระเจ้ารามคำแหง ในสมัยที่สมเด็จพระรามาธิบดีพระองค์นี้ทรงปกครอง

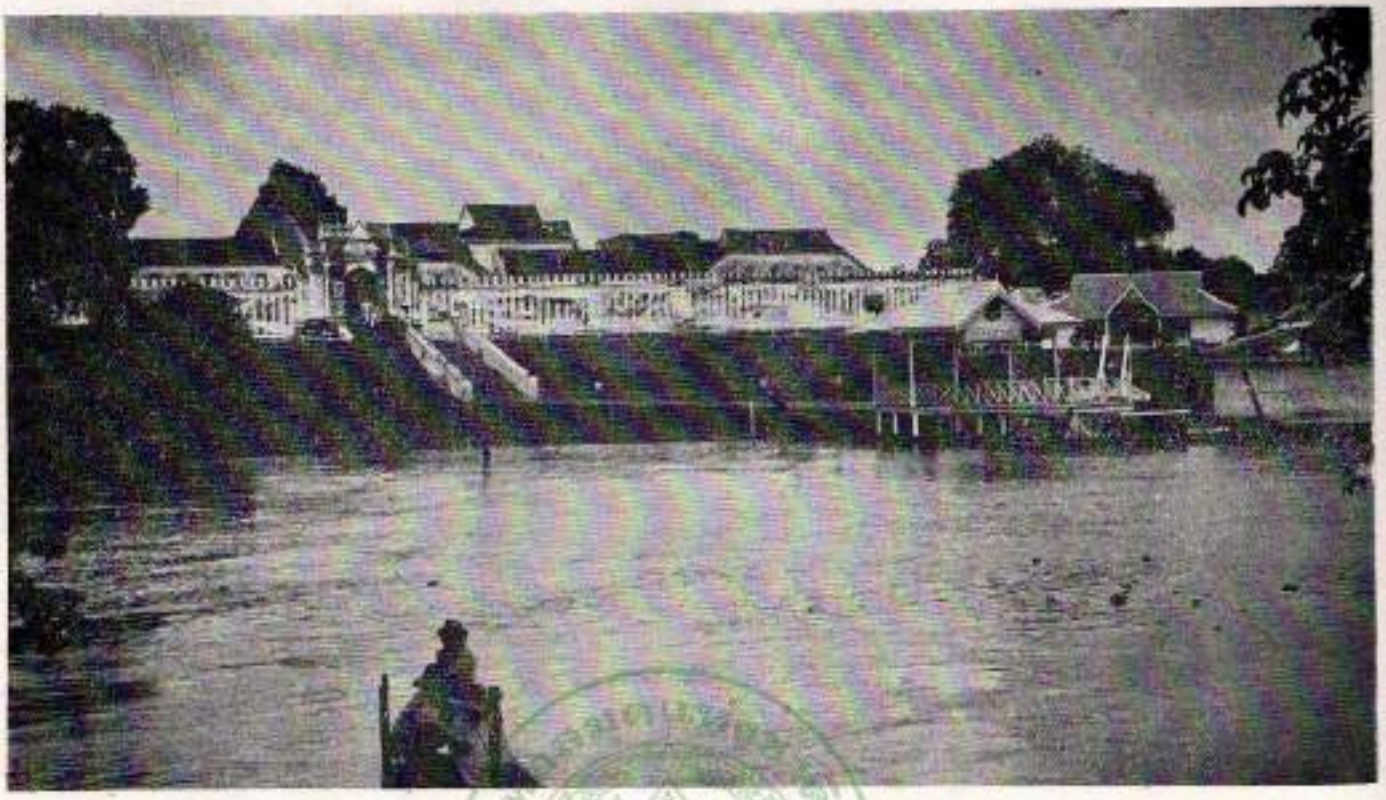

ANCIENT PALACE AND THRONE-HALL AT LOBBURI. พระที่นั่งโบราณ จังหวัดลพบุรี

brought under such thorough control that, when the King of Cambodia decided to enforce his authority over the recalcitrant vassal, he was met by such a united front that, not only was he driven back, but he was pursued far into his own dominions.

After reigning 19 years, King Rama I passed away peacefully in 1369 at the age of 55, while his son, the legal heir, by name Prince Ramesura, ascended the throne for one year, when, finding himself incapable of keeping his uncle, Phra Paramaraja, an elder brother of his mother, under control, he was compelled to abdicate in favour of him, and had to consent to go forth to govern the city of Lopburi as a mere minor chieftain.

Phra Paramaraja was crowned King of Ayudhya in 1370 A. D., and being the first in the Subana Dynasty, he was given the title of Somdech Phra Paramaraja I, as previously stated. His was a decided nature, doubtlessly necessitated by the spirit of the times, and after conquering Sukhodaya, he moved his army up to invade Chiengmai, the ruler of which had declared his independence. This struggle had, however, not yet come to a conclusion when the King was taken ill and died as the army was being withdrawn. In Ayudhya the officers of state appointed Prince Tong-Lan, a minor son of the late King, who at that time was only 15 years of age, as his successor to the throne.

The reign of this unfortunate prince lasted for seven days only; for when the news became known to Prince Ramesura of Lopburi, he placed himself at the head of an army and marched on the capital, with the result that within a few days he captured the city and had his cousin put to death.

Prince Ramesura of the Chiengrai dynasty ascended the throne for the second time in 1388, and died in 1395. His reign was remarkable for successful campaigns, and consequently, as

H. M. King Ramesuen, Ayuthya Dynasty.
สมเด็จพระรามาธิบดี.

แผ่นดินนั้น พระองค์เปนอัจฉริยบุคคลทรงพระปรีชาสามารถยิ่ง, ทรงอำนวยความร่มเย็นเปนสุขแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน จนบ้านเมืองที่ใกล้เคียงพากันมาอ่อนน้อมขอพึ่งพระบรมโพธิสมภาร เมื่อบ้านเมืองสงบราบคาบเปนปรกติดีแล้ว ก็ได้ทรงจัดให้มีคณะรัฐบาลและออกพระราชกำหนดกฎหมายให้ความเสมอภาคแก่กัน พระราชบัญญัติของพระองค์นั้น ได้นำมาใช้เปนประมวลกฎหมายในบัดยุบันนี้ก็มาก โดยพระบุญญาบารมีของพระองค์ทำให้บ้านเมืองเปนปึกแผ่นแน่นหนา พระราชอาณาเขตฝ่ายใต้จดเมืองนครและจันทบุรีเปนที่สุด ฝ่ายเหนือจดเมืองสุโขทัยและสวรรคโลก และยังเมืองอื่นๆ อีกซึ่งไม่แต่ยอมเปนเมืองขึ้นอ่อนน้อมอย่างเดียว ยังได้เปนข้าขอบขัณฑสีมาอยู่ในอำนาจการปกครองทุกอย่างทุกสถาน การทหารเวลานั้นเริ่มเปนปึกแผ่นดียิ่ง เมื่อพระเจ้ากรุงกัมพูชายกกองทัพเข้ามาตีกรุงสยามโดยความฮึกเหิมกำเริบ ก็ต้องถูกกองทัพที่ชายพรมแดนตีทัพพระเจ้ากรุงกัมพูชาแตกแล้วและยังติดตามเข้าไปถึงกัมพุชประเทศ.

สมเด็จพระรามาธิบดีอู่ทอง ครองกรุงศรีอยุธยาอยู่ ๑๕ ปีสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๒ พระชัณษาได้ ๕๕ ปี พระราเมศวรราชโอรสได้รับรัชทายาทครองราชสมบัติอยู่ได้ปี ๑ เกิดขัดข้องด้วยไม่สามารถจะบังคับบัญชาพระบรมราชาเจ้าเมืองสุพรรณผู้ราชปิตุลา (พี่พระราชมารดา) ได้ จึงยอมถวายราชสมบัติแก่พระบรมราชา แล้วกลับขึ้นไปครองเมืองลพบุรีอยู่ตามเดิม.

พระบรมราชา (พะงั่ว) ขึ้นเสวยราชย์ พ.ศ. ๑๙๑๓ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ เปนต้นวงศ์สุพรรณภูมิ ตั้งแต่ทรงราชย์แล้ว ก็ทรงกระทำการศึกกับพวกสุโขทัยกระหนาบมา จนถึง พ.ศ. ๑๙๓๑ สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จยกกองทัพขึ้นไปตีเมืองเชียงใหม่ซึ่งกระด้างกระเดื่อง ยังไม่ทันสำเร็จศึก ก็ประชวรสวรรคตเสียกลางทาง พวกข้าราชการในกรุงศรีอยุธยาพากันยกราชโอรสของสมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงนามว่าทองลัน ชัณษาได้ ๑๕ ปี ขึ้นเสวยราชย์อยู่ได้ ๗ วัน พระราเมศวรยกกองทัพลงมาจากเมืองลพบุรี กำจัดเจ้าทองลันเสียแล้วขึ้นครองราชสมบัติสืบกษัตริย์ราชวงศ์เชียงรายต่อมา.

สมเด็จพระราเมศวรขึ้นเสวยราชสมบัติครั้งหลังเมื่อ พ.ศ. ๑๙๓๑ ครองราชสมบัติอยู่ ๗ ปี สวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๑๙๓๘ ในระหว่างรัชกาลของพระองค์นั้นได้ทรงทำกิตติคุณไว้โดยปริยาย เช่นทรงยกกองทัพขึ้นไปตีเมืองเชียงใหม่แตก กวาดต้อนเอาผู้คนครอบ

then regarded, ensuing prosperity, for the invasion of Chiengmai was continued, and victory rested with the invader. After the downfall of Chiengmai city, King Ramesura removed most of the inhabitants down to Ayudhya.

After the death of this active monarch, Phra Raja, his son and legal heir, succeeded to the throne, being a third descendant from the Chiengrai Dynasty, and he ruled the country in peace for 15 years, when a bitter political quarrel arose between him and a prominent prince, which had a most momentous result, for one of the Prince's supporters invited a Subana Prince, named Nagorn Indra, who was at that time a governor of Supanburi, to seize the throne; whereupon, beaten at the last by the influence of the latter, King Rama III was compelled to abdicate and offer the throne to the Subana ruling chieftain. Thus ended the Chiengrai Dynasty, and a new and illustrious monarch of Subana descent inaugurated the new reign.

Prince Nakorn Indra ascended the throne in 1409 A.D. with the title of Somdech Phra Nagarindradhiraja, being the second of the Subana Dynasty, as he was a cousin of the late Paramaraj I.

The new King devoted his time to the development of his country, while he went to pay a formal visit of state, and made a long voyage to China, and, when he returned, he brought back with him, as stated elsewhere, many of those skilled workers in earthenware in order to teach his people.

King Nagarindr reigned for 16 years, and when in 1424 he passed away, he left three sons, the first of whom bore the title of Prince Ai Phya, and he had been sent as Governor of Subanaburi, while the second, Prince Yee Phya, had gone to Braak (the present Saragaburi), and the third, Prince Sam Phya, to Jainad. After the death of the sovereign, the first and second sons broke out into a state of violent rivalry, and had, as no settlement could be effected, both of them

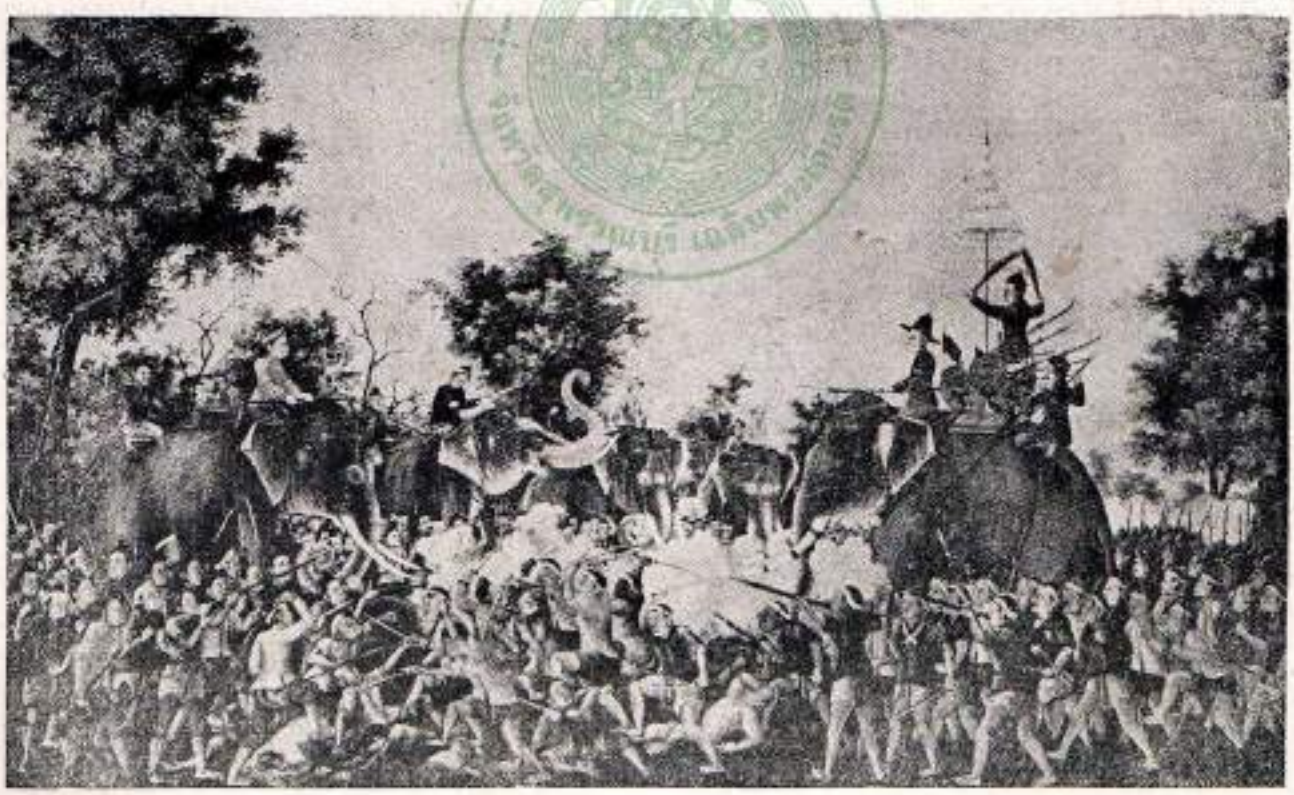

PHRA INDRARAJA IN ELEPHANT DUEL WITH MUN NAGOR IN AYUDHYA'S TIME.

พระอินทรราชา กระทำยุทธหัตถีกับหมื่นนคร

ครัวลงมากรุงศรีอยุธยาเป็นอันมาก เมื่อสมเด็จพระราเมศวรสวรรคต พระรามราชาราชโอรสรับราชทายาท ครองราชสมบัติอยู่ ๑๕ ปี เกิดเป็นอริกับเจ้านครอินทร์ ในรัชกาลนี้ได้มีการติดต่อกับประเทศจีน โดยสมเด็จพระนครินทราธิราช เสด็จยังราชสำนักกรุงจีน และพาช่างจีนทำถ้วยชามเข้ามาตั้งทำในประเทศนี้

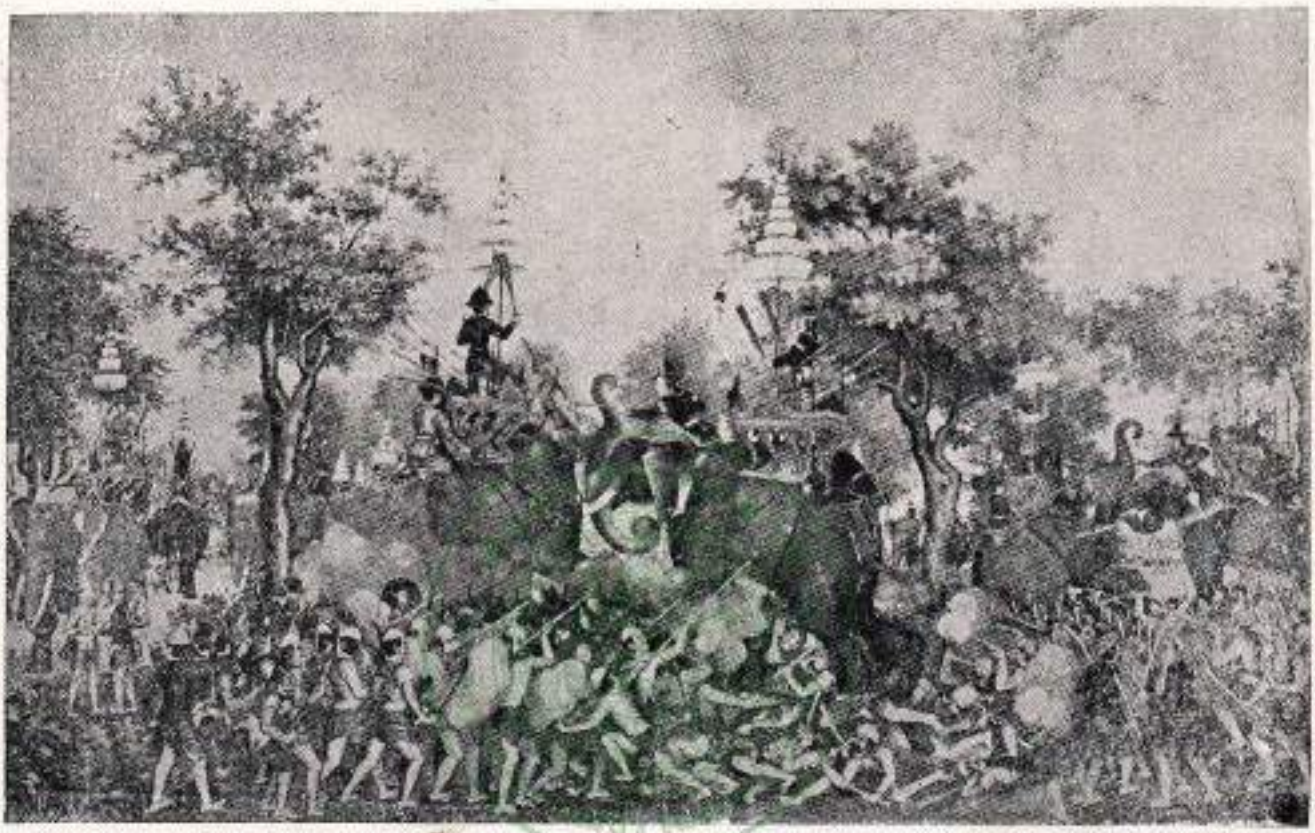

SIAM'S SAVIOUR IN AYUDHYA PERIOD FROM BURMESE INVADER KING NARESURA IN ELEPHANT DUEL AGAINST THE LEADERS PRINCE MAHA UPARAJA. WHOM HE SLEW.

สมเด็จ พระ นเรศวร มหาวีโร ทรง กระทำ ยุทธ หัตถี กับ พระ มหา อุปราชา.

มหาเสนา ๆ ไปเชิญเจ้านครอินทร์เข้ามาแต่เมืองสุพรรณ สมเด็จพระรามราชาต้องยอมถวายราชสมบัติแก่เจ้านครอินทร์ เป็นอันสิ้นกษัตริย์ราชวงศ์เชียงรายเพียง ๓ พระองค์แต่เท่านี้.

เจ้านครอินทร์ขึ้นครองราชสมบัติผ่านกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๑๘๕๒ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระนครินทราธิราช นับเป็นพระองค์ที่ ๒ ในกษัตริย์ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ด้วยเป็นโอรสของเจ้าเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ทรงเอาพระทัยในการทำนุบำรุงบ้านเมืองและการรวบรวมทนุบำรุงราชอาณาเขตเป็นข้อสำคัญ.

สมเด็จพระนครินทราธิราชมีราชบุตร ๓ พระองค์ คือเจ้าอ้ายพระยา ครองเมืองสุพรรณบุรี. เจ้ายี่พระยา ครองเมืองแพรก (คือเมืองสวรรคโลก) และพระองค์ที่ ๓ คือ เจ้าสามพระยา ครองเมืองไชยนาท สมเด็จพระนครินทร์ฯ เสวยราชย์อยู่ ๑๖ ปี สวรรคต เมื่อ พ.ศ. ๑๘๖๗ เจ้าอ้ายพระยากับเจ้ายี่พระยาราชบุตรทั้ง ๒ พระองค์ไม่ปรองดองยอมถวายราชสมบัติแก่

moved the forces which they had raised to seize their father's throne at Ayudhya, and then in a fierce hand-to-hand fight from the backs of elephants near Pa Thah (Coal Forest), both of the unfortunate princes were killed on the battle-field, while, taking advantage of the opportunity, the third son, Prince Sam Phya, marched his forces on to Ayudhya and had himself crowned King under the title of Somdech Pra Paramaraja II.

In this reign many successful military operations were undertaken against Cambodia, while the King placed himself at the head of his army in a campaign, and there followed seven months of invasion of Kambuja, when the capital of Cambodia fell; as a result of which many of the inhabitants were brought captive to Ayudhya, and a son of the King was sent to govern a city which was at that time transferred to Pnompen, and from that time the country of Cambodia was regarded as added to the Kingdom of Ayudhya.

After reigning 16 yeare, King Paramaraja II passed away, and his legal heir, Prince

ELEPHANT DUEL, FATAL TO BOTH CONTESTANTS, BETWEEN PRINCE AI BYA MARCHING TO AYUDHYA TO ASCEND THRONE ON DEMISE OF HIS FATHER KING NAGARINDRA, ATTACKED BY YOUNG BROTHER, PRINCE YE-BYA. [Original of illustration kindly supplied by Messrs. Nabha Sathera, Chareon Krung Road, the labour registry.—Ed.]

ยุทธหัตถีระหว่างเจ้าอ้ายพระยากับเจ้ายี่พระยา
เพื่อชิงราชสมบัติกรุงศรีอยุธยา
[ต้นรูปที่จำลองมานี้ นภาเสฐียรนายน่าการทั่วไป
กนพเจริญกรุง เปนผู้กรุณาให้ยืมถ่าย
ด้วยความขอบคุณจากคณะนี้]

กัน ต่างยกกองทัพเข้ามายังกรุงศรีอยุธยาได้ชนช้างกันที่ป่าถ่าน สิ้นพระชนม์ในที่รบด้วยกันทั้ง ๒ พระองค์ เจ้าสามพระยาจึงได้รับรัชทายาทครองกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๑๘๖๗ ราชาภิเษกทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒

ในรัชกาลนี้ปรากฏว่าไทยได้ทำสงครามกับเขมร และปราบเขมรอยู่ในเงื้อมมือ กล่าวคือ สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จยกกองทัพขึ้นไปล้อมกรุงกัมพูชาอยู่ ๗ เดือน ก็ตีกรุงแตกกวาดต้อนผู้คนลงมาเมืองไทย และทรงย้ายราชธานีกรุงกัมพูชาจากนครวัดไปตั้งที่เมืองพนมเปน และทรงให้พระเจ้าลูกเธอพระองค์ ๑ ไปปกครองตั้งแต่บัดนั้น.

สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ ครองราชสมบัติอยู่ ๑๖ ปี เสด็จสวรรคต พระราเมศวรราชโอรสได้เสวยราชย์เมื่อ พ.ศ. ๑๘๘๑ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ในรัชกาลนี้ได้ปรากฏความก้าวหน้าของประเทศสยามอย่างยิ่งยวด ได้ทรงทำนุบำรุงประเทศบ้านเมืองให้เข้ารเบียบอย่างงดงาม เช่นมีกระทรวงเวียง,วัง, คลัง, นา ทั้งสี่สดมภ์ ตลอดจนทนุบำรุงวรรณคดีให้เฟื่องฟุ้ง และได้เสด็จยกทัพไปตีถึงแดนมละกา กับเสด็จขึ้นไปปราบเชียงใหม่ให้อยู่ในอำนาจ.

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ครองราชสมบัติอยู่ ๔๐ ปี สวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๐๓๑ พระบรมราชาราชโอรสพระองค์ใหญ่ได้รับรัชทายาท ครองราชสมบัติอยู่กรุงศรีอยุธยาทรงพระนาม สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓ ทรงราชย์ได้ ๓ ปีสวรรคต ใน พ.ศ. ๒๐๓๔ พระเชษฐา (ราชบุตรองค์ที่ ๒ ของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถกับพระมเหสีในวงศ์พระร่วงองค์ ๑) ซึ่งเป็นพระมหาอุปราชราชอนุชาได้รับรัชทายาทครองราชสมบัติราชาภิเษกทรงพระนามว่า สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เสวยราชย์อยู่ ๓๘ ปี สวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๐๗๒ พระบรมราชาราชโอรส ได้รับรัชทายาท ขึ้นครองราชสมบัติ ทรงพระนามสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๔ ทรงราชย์ได้เพียง ๔ ปี ประชวรไข้ทรพิษ สวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๐๗๖ ข้าราชการในกรุงศรีอยุธยายกพระรัษฎาธิราชกุมารราชโอรสพระชัณษาได้เพียง ๕ ปีขึ้นครองราชสมบัติเสวยราชย์อยู่ ๕ เดือน พระไชยราชาน้องยาเธอต่างพระชนนีพระองค์ ๑ ของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๔ ซึ่งทรงตั้งให้ครองเมืองอยู่ณพิศณุโลก ได้ยกทัพลงมาชิงราชสมบัติ กำจัดสมเด็จพระรัษฎาธิราชกุมารเสียแล้วราชาภิเษกเป็นสมเด็จพระไชยราชาธิราช เสวยราชย์ปกครองกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๐๗๗.

ในการกล่าวพระกฤตยาคุณแห่งพระเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้เป็นเบื้องต้น นอกจากทรงก่อสร้างวางแบบทางดำเนินแก่ประเทศโดยทั่วไปแล้ว ยังได้ทรงขุดคลองระหว่างบางหลวงกับบางกอกน้อยขึ้นอีกแห่ง ๑ ซึ่งได้ผลดีแก่ชาวเราในทุกวันนี้โดยอเนกประการ เพราะในสมัยก่อนนั้นแม่น้ำเจ้าพระยาตอนนั้นอ้อมขึ้นไปทางบางหลวงและวกลงมาออกบางกอกน้อยในระยะทางไม่ไกลกันนัก การขุดคลองนี้ย่อมย่นทางคมนาคมได้สดวกและเป็นประโยชน์แก่ไพร่บ้านพลเมืองอย่างยิ่งใหญ่ สืบต่อมาจนทุกวันนี้กระแสน้ำได้เปลี่ยนทางมาเดินทางคลองที่ขุดเพราะเป็นทางตรง คลองนี้ก็เลยกว้างออกเพราะถูกน้ำเซาะตลิ่ง เลยกลายเป็นลำแม่

HEROIC DEATH OF QUEEN SUBIYODAYA, CONSORT OF KING MAHA CHAKRABARATI, AYUDHYA DYNASTY, IN BATTLE ON ELEPHANTS AGAINST BURMESE INVADERS.

สมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
ในขณะกู้พระชนม์ชีพ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
พระราชสวามีจากคมอาวุธของพม่าข้าศึก

Ramesura, duly succeeded to the throne, in 1447 A. D., under the title of Somdech Pra Parama Trilokanath. The reign of this new ruler saw the kingdom steadily advancing in importance and strength; and it was, moreover, during this epoch that the beautification of the capital was conceived and carried out regardless of expense. The style of architecture adopted was a mixture derived from the countries around, a style which has now come to be regarded as Siamese. As regards the executive, His Majesty the King took a bold and strong line, for he established four ministries, namely, the Ministries of Local Administration, Royal Household, Finance, and Agriculture: also the King was skilful not only in warfare, as proved by a great military expedition against Malacca, together with the capture of Chiengmai, adding further Lao territory to his already powerful Kingdom; but he devoted himself to the best of his ability to the improvement of the land's literature, thus proving himself a worthy successor to King Rama Gamheng, who had interested himself so greatly in this phase of his country's development.

King Parama Trilokanath ruled the country happily for 40 years, in a period well spent. On his death, in 1488 A. D. the eldest of his sons succeeded to the throne, and was crowned King with the title of Somdech Pra Paramaraja III, but his death ensued within three years of his ascension, so that, in 1491, Pra Jeshatha, his younger brother, the second son of King Parama Trilokanath, who had married a relation of King Gamheng, ascended to the throne under the title of Somdech Pra Ramathibodi II.

After the long reign of thirty-eight years,

น้ำจนตราบเท่าทุกวันนี้ ฉันใดก็ดีทั้งนี้ย่อมเปนอนุสาวรีย์ที่ระลึกแก่ประเทศตลอดกาลนาน ดุจเดียวกับสพานพระรามที่ ๖ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกำลังทรงพระราชดำริจัดสร้างขึ้นในเวลานี้ เมื่อแล้วเสร็จก็คงเปนอนุสาวรีย์อย่างสำคัญและถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสืบไปโดยไม่มีเวลาเสื่อม.

เมื่อได้กล่าวบรรยายเรื่องปฐมประวัติแห่งการขุดคลองทดน้ำของประเทศสยามซึ่งดำเนินผลดีแก่ประเทศในกาลต่อมา และแสดงพระเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินผู้ทรงปัญญาสอดส่องเห็นทางไกลดำริวางการขึ้นเพื่อประโยชน์แก่อนาคตของบ้านเมืองดังนี้แล้ว ต่อนี้จะได้ดำเนินเหตุการณ์ต่อไปตามลำดับ.

ในทางตรงข้ามกับพระราชกฤตยาคุณดังกล่าวแล้วนั้น สมเด็จพระไชยราชาธิราชได้ทรงก่อการวิวาทบาดหมางจนเกิดการรบพุ่งกันขึ้นในระหว่างพม่ากับสยามสืบมาโดยลำดับจนถึงเสียพระนครศรีอยุธยา เหตุเปนดังนี้คือ

ในยุคนั้น พระเจ้าตะเบงชะเวตี้ กษัตริย์พม่าครองเมืองตองอู กำลังเรืองอานุภาพปราบมอญและพม่าอยู่ในอำนาจทั้งหมด ฝ่ายมอญบางพวกที่ไม่ยอมอยู่ในอำนาจพระเจ้าตะเบงชะเวตี้พากันหนีมาอาศัยอยู่ที่เมืองเชียงตราน ปลายแดนกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าตะเบงชะเวตี้เจ้าเมืองตองอูจึงยกลงมาตีเอาเมืองเชียงตรานไปด้วย ก็ในสมัยนั้นกรุงศรีอยุธยากำลังมีรี้พลบริบูรณ์ สมเด็จพระไชยราชาธิราช จึงเสด็จยกกองทัพหลวงออกไปรบพุ่งกับพวกพระเจ้าตะเบง

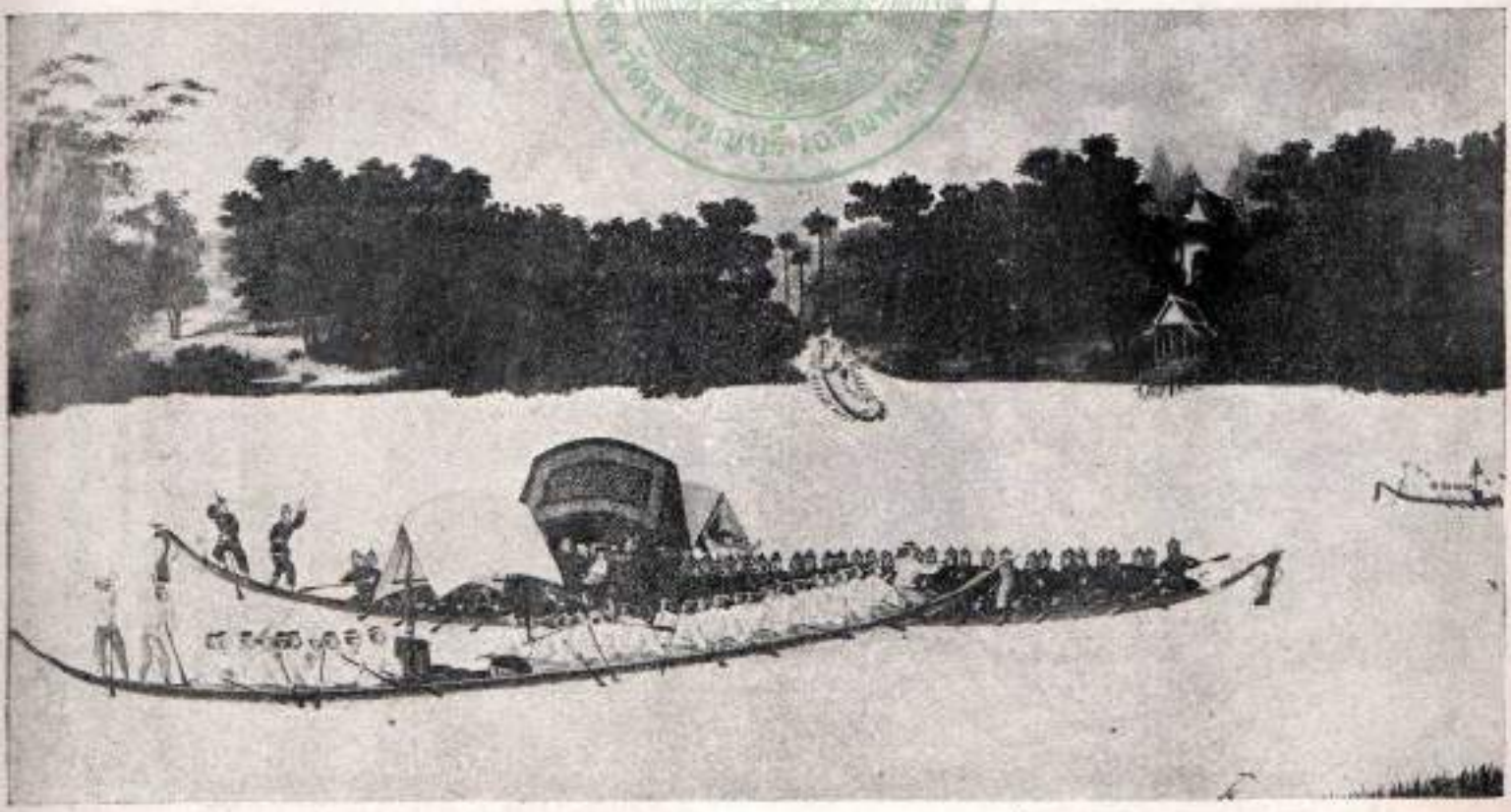

Tragedy of murder on the Queen Mother and Khun Varavangsadhibaj during Ayudhya Dinasty.

การประหารชุนวรวงศาธิราช ยุคกรุงศรีอยุธยาเปนราชธานี.

especially in those turbulent times, King Rama II passed away peacefully in 1529 A.D., when his son, Prince Paramaraja, followed him, under the appellation of Somdech Phra Paramaraja IV. But the new monarch was particularly unfortunate, for, after a brief reign of four years only, he was attacked by small-pox, and, within the very limited period in which that erstwhile serious epidemic was allowed to run its course unchecked, he, in an untimely manner which must have been generally regretted, passed away. We have then, as mere cold historians, to pass on to the further events of 1533 A.D., and we have to record, the fact that the governance of the country was placed in the hands of a minor prince, named Rashatadhiraja, who, at the time, was only five years old; and Jairaja, a cousin of the deceased Governor of Bisnulok, decided to pass the forces at his disposal on to the capital, whereby he was enabled to supersede the young monarch and establish himself firmly in the former's insecure and precarious position.

So the history of Siam advanced with the crowning of the new sovereign as King Somdech Phra Jairajadhiraja.

To place a great achievement of this monarch in the forefront, he, apart from undertaking general development, had a canal cut between Bang Luang and Bangkok Noi, the advantage of which we of this more modern age can increasingly appreciate. It was the worthy beginning of a worthier ending of a system which was to translate a city of apparent transport impossibilities well into the realm of modernism, especially in view of the fact that our great stream is to be, literally, over-come at last, and that in the name of His Majesty, when the bridge at present being constructed is finished.

SIAMESE DIPLOMATIC MISSION TO COURT OF LOUIS XIV AT VERSAILLES.

ราชทูตไทยถวายพระราชสาส์น แด่สมเด็จพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ พระเจ้ากรุงฝรั่งเศส พระราชวังแวร์ไซลส์

ชะเวตี้ ฝ่ายไทยมีชัยชนะ ตีเอาเมืองเชียงตรานกลับคืนมาได้ การรบกันครั้งนี้เป็นปฐมเหตุอัน ๑ ซึ่งเป็นชะนวนแห่งความบาดหมางทำให้พม่ากับไทยเริ่มเกิดเป็นอริกันต่อมา.

ตั้งแต่นั้นมาพระเกียรติคุณสมเด็จพระไชยราชาธิราชก็บรรลือไปทั่วทุกทิศ มีบ้านเมืองใกล้เคียงพากันมาออกอ่อนน้อมพึ่งพระบรมโพธิสมภารเป็นเมืองขึ้นทั้งเหนือและใต้ อาทิคือเมืองเชียงใหม่เป็นต้น ได้มายอมเป็นประเทศราชขึ้นต่อกรุงศรีอยุธยาในรัชกาลนั้น สมเด็จพระไชยราชาสวรรคตใน พ.ศ. ๒๐๘๘ เสวยราชย์อยู่ได้ ๑๒ ปี

ในยุคต่อมานี้บังเกิดเหตุภายในกรุงขึ้นบางอย่าง ซึ่งทำให้การผลัดเปลี่ยนวงศ์กษัตริย์ไม่เป็นไปด้วยความราบรื่น กล่าวคือ เมื่อสมเด็จพระไชยราชาสวรรคตนั้น มีแต่ราชบุตร์ซึ่งเกิดด้วยท้าวศรีสุดาจันทร์ พระสนมเอก ๒ องค์ ๆ ใหญ่ทรงพระนามว่าพระแก้วฟ้าหรือพระยอดฟ้า พระชันษาได้ ๑๑ ปี องค์น้องทรงพระนามว่าพระศรีศิลป์ พระชันษาได้ ๕ ปี พระแก้วฟ้าราชบุตร์องค์ใหญ่ได้รับรัชทายาทครองกรุงศรีอยุธยาต่อมา แต่สมเด็จพระแก้วฟ้าพระชันษาได้เพียง ๑๑ ปี ยังว่าราชการแผ่นดินเองไม่ได้ พระเทียรราชาซึ่งเป็นพระบรมวงศ์ได้เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ส่วนท้าวศรีสุดาจันทร์ซึ่งเป็นพระชนนีพันปีหลวง ได้เป็นผู้สำเร็จราชการในพระราชวัง ทั้งเป็นผู้ดูแลทนุบำรุงส่วนพระองค์สมเด็จพระแก้วฟ้า เกิดรังเกียจพระเทียรราชา จึงหาเหตุใส่ร้ายด้วยประการต่าง ๆ จนพระเทียรราชาจะทำอะไรไม่ได้ เลยอุบายทูลลาออกทรงผนวชเสีย.

ครั้นราชการบ้านเมืองทั้งหมดตกอยู่ในเงื้อมมือท้าวศรีสุดาจันทร์แล้ว ท้าวศรีสุดาจันทร์เกิดกำเริบในราคะจริตไปรักใคร่เป็นชู้กับพันบุตร์ศรีเทพอันเป็นญาติของนางคน ๑ แล้วเอามาตั้งให้เป็นขุนวรวงศาธิราช ต่อมาอีก ๒ ปี พอความแตกกระจายออก ขุนวรวงศาธิราชจึงลอบวางยาพิษปลงพระชนม์สมเด็จพระแก้วฟ้าเสียเมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๑ สมเด็จพระแก้วฟ้าทรงราชย์อยู่ได้ ๒ ปี ครั้นแล้วท้าวศรีสุดาจันทร์ก็เลยราชาภิเษกขุนวรวงศาธิราชขึ้นครองแผ่นดินเป็นกษัตริย์ปกครองกรุงศรีอยุธยาได้ ๔๒ วัน พวกข้าราชการที่เห็นความชั่วร้ายไม่พอใจก็คิดอุบายล่อให้ท้าวศรีสุดาจันทร์กับขุนวรวงศาธิราชออกไปจับช้างสำคัญที่พนมวัดซอง พอออกพ้นที่แวดล้อมในพระราชวังก็จับฆ่าเสียที่ตรงปากคลองสระบัวทั้ง ๒ คน แล้วไปอัญเชิญ พระเทียรราชาให้ลาผนวช มาครองราชสมบัติใน พ.ศ. ๒๐๙๑ นั้นเอง ทรงพระนามว่าสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ์ และทรงสถาปนาพระมเหสีเป็นพระสุริโยทัย กับทรงสถาปนาพระราโชรสองค์ใหญ่เป็นพระรามเสวรตั้งแต่กาลบัดนั้น.

อนึ่งผู้ซึ่งได้รับบำเหน็จความชอบในการกำจัดขุนวรวงศาธิราชกับท้าวศรีสุดาจันทร์ครั้งนั้น ขุนพิเรนทรเทพเป็นสำคัญยิ่งกว่าผู้อื่นทั้งหมด อีกประการ ๑ ขุนพิเรนทรเทพนี้เป็นผู้มีตระกูลสูง ด้วยเป็นเชื้อสายราชวงศ์พระร่วงทางฝ่ายบิดา และเป็นพระญาติสมเด็จพระไชยราชาธิราชทางฝ่ายมารดา สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ์จึงโปรดฯ ให้ยกขุนพิเรนทรเทพขึ้นเป็นเจ้า สถาปนาเป็นพระมหาธรรมราชา ขึ้นไปครองเมืองพิศณุโลก บังคับบัญชาหัวเมืองเหนือทั้งปวง และพระราชทานพระวิสุทธิกษัตริย์ราชธิดาองค์ใหญ่ให้เป็นพระมเหสี เพื่อจะได้ร่วมราชวงศ์เป็นอันเดียวกันด้วย.

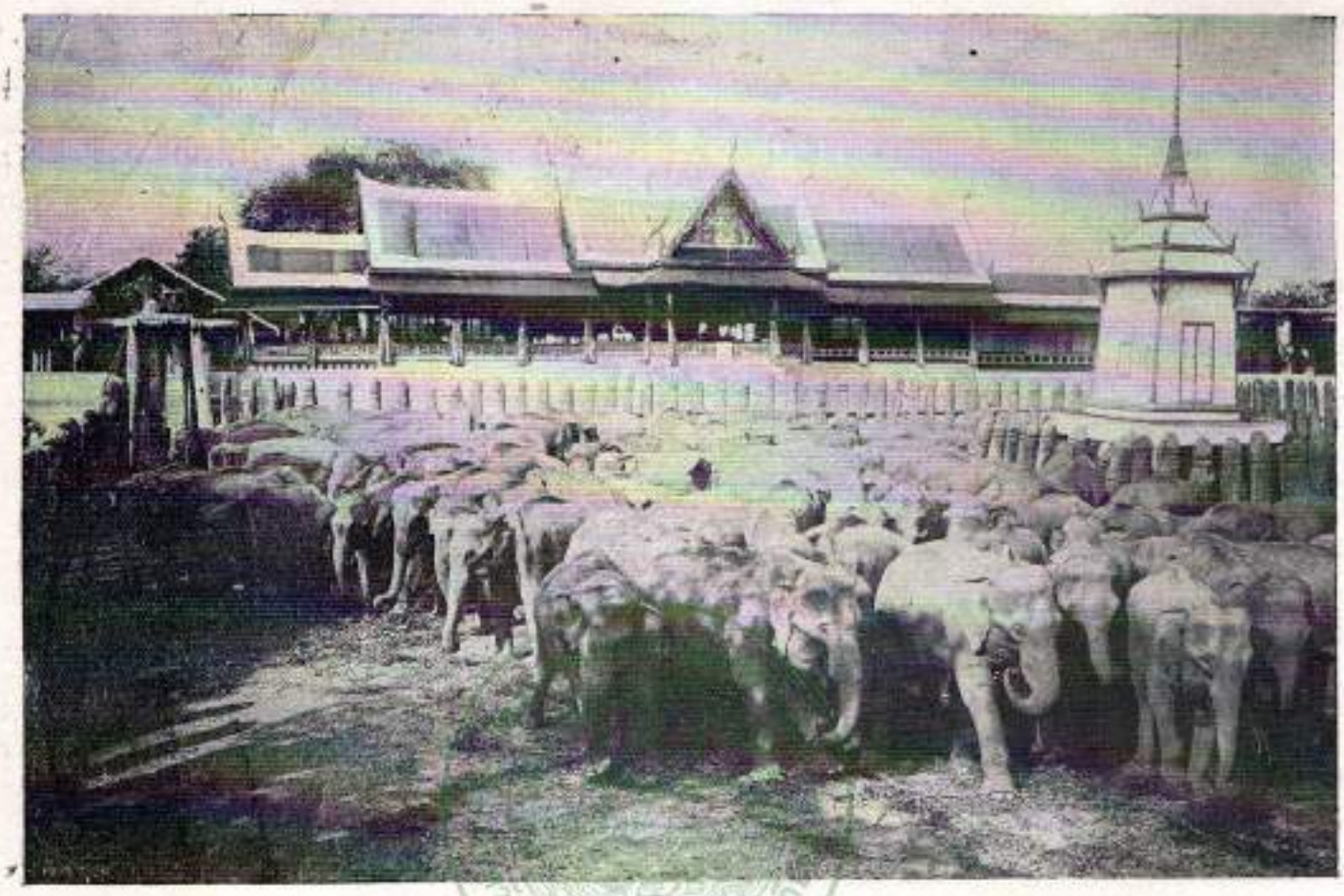

"KRAAL" AFTER ELEPHANT DRIVE, AYUDHYA PERIOD.

พเนียดคล้องช้าง ยุคกรุงศรีอยุธยาเปนราชธานี

But we will continue our story of bygone times after showing what may, perhaps, have been the inception of Siam's scheme of irrigation, which, already great, is destined to become much greater to enable the country to achieve what undoubtedly has been the focus of the forecast of the farseeing rulers of the past, in whose hands lay the destiny of the future of this country.

The converse of the picture is to be found in the opening of yet another conflict between Burma and this country, which might well have seen the latter's downfall. The facts were as follows:—

At that moment the Burmese King, by name Tabseng-Javeti, of Tong U, a city in the important region of Pegu, was a man of very distinct personality, and that personality naturally flowed with the feeling of the times—namely, that of man's inhumanity to man. It consequently followed that he set out as soon as possible on a career of conquest, and those of the Burmese and men of Pegu who did not care to place themselves under his banner, betook themselves with all speed to Chieng-tran, a frontier town of Siam, which was very shortly forced to capitulate to the overwhelming force brought by the Burmese against it. At this point, King Jairaja, realising that a supreme effort was necessary to sustain the national system which he had built up, promptly got together all the available forces at his disposal, recovered Chieng-tran, and put the invaders to rout as they fled back to their own country. Thus was inaugurated the cause of a feud which acted for long as

ฝ่ายพระเจ้าหงสาวดีตะเบงชเวตี้ ผูกพยาบาทไทยมาแต่ครั้งสมเด็จพระไชยราชา ครั้นข่าวปรากฏออกไปว่ากรุงศรีอยุธยาเกิดยุ่งเหยิงกันในการแผ่นดิน ก็กรีฑาทัพใหญ่มาตีกรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ. ๒๐๙๑ ครั้งนี้เป็นศึกแรกในมหายุทธสงครามที่เกิดขึ้นในพงศาวดารสยาม สมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสด็จยกกองทัพหลวงออกไปสู้รบก็พ่ายแพ้ ถึงเสียพระสุริโยทัยขาดคอช้างสิ้นพระชนม์ในท่ามกลางศึก และเสียพระราเมศวรกับพระมหาธรรมราชาไปเป็นชเลยแก่พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ ภายหลังสมเด็จพระมหาจักรพรรดิจำต้องขอเป็นไมตรียอมหย่าทัพกับพม่า จึงได้คืนพระราเมศวรกับพระมหาธรรมราชากลับมา.

อันความกล้าหาญซึ่งสมเด็จพระสุริโยทัย พระอรรคมเหษีสุดสวาท ของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ทรงสำแดงให้ปรากฏแก่ตาโลกจนถึงสิ้นพระชนม์ชีพลงในท่ามกลางศึกดังกล่าวมานี้ ย่อมปรากฏเป็นวีระกิริยาอันหาสิ่งใดมาเทียบเทียมได้ยาก ทรงสละพระชนม์เพื่อความจงรักภักดีและกตัญญูกตเวทีต่อพระราชสวามีโดยเต็มเปี่ยม สมดังโคลงพระราชนิพนธ์พงศาวดารที่ยอพระเกียรติกล่าวไว้ในตอนนี้ว่า.

๏ "นงคราญองค์เอกแก้ว กษัตริย์
มานะมนัสกตเวที ยิ่งล้ำ
เกรงพระราชสวามี มลายพระ ชนม์เฮย
ขับคเชนทร์เข่นค้ำ สอึกสู้ดัษกร ฯ

๏ ขุนมอญร่อนง้าวฟาด ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอุระ หรุบต้น
โอรสรีบกันพระ – ศพสู่ นครเฮย
สูญชีพไปสูญสิ้น พจน์ผู้สรรเสริญ ฯ"

อันพระวีระกิริยาสมเด็จพระสุริโยทัยซึ่งบรรลือสืบมาจนถึงทุกวันนี้ ย่อมเป็นเครื่องเชิดชูพระยศแห่งกษัตริย์ไทยไว้ตราบชั่วนิรันดร แม้ในพงศาวดารตำนานแห่งนาๆ ประเทศก็ย่อมหามาเปรียบได้น้อยบุคคลจริงอยู่หากจะได้ปรากฏแล้วในตำนานของประเทศยุโรป อาทิคือ พระนางโบดิเชีย นางกษัตริย์อังกฤษผู้ต่อสู้กับราชศัตรูจนพ่ายแพ้ถึงเสียพระชนม์กลางศึกก็ดี หรือนางฌันน์ ดาร์ควีระสตรีฝรั่งเศสผู้ยอมสละชีวิตในการถูกบูชายัญทั้งเป็นนั้นก็ดี ก็ยังหานำมาเทียบเทียมเป็นคู่เคียงกับพฤติเหตุที่สมเด็จพระสุริโยทัย

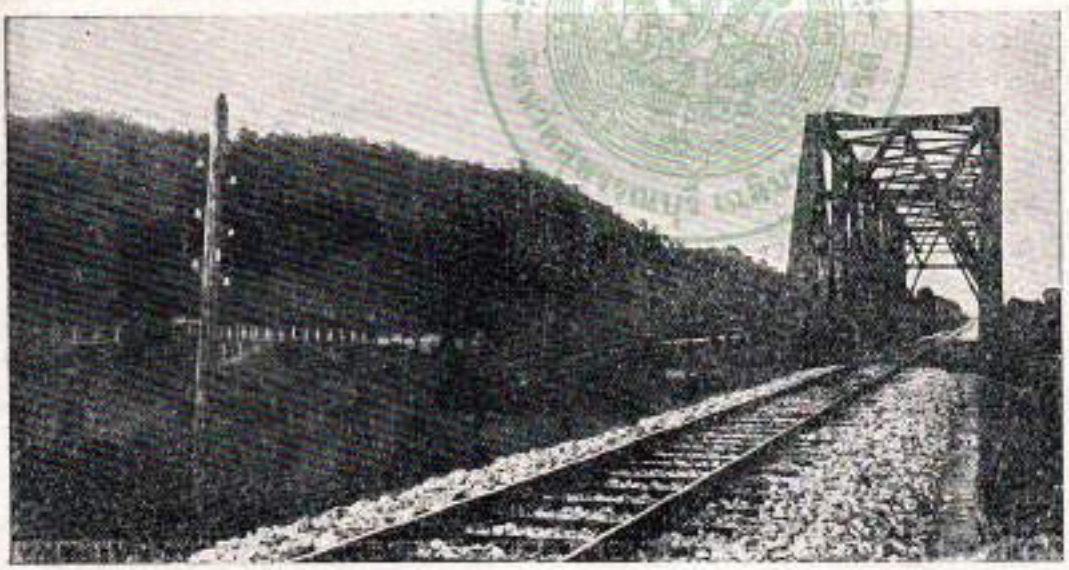

A Railway Bridge, Had Yai, Songkhla.

สพานรถไฟ, หาดใหญ่, สงขลา.

HIGHWAY TO SAWANKALOK BAN-DARA.

ทางหลวงแห่ง • ในมณฑลภาคเหนือ

an open ulcer between the parts of Burma and this Kingdom; but this great victory resulted in such an increase of "kudos" to the monarchy that all the neighbouring countries, including Chiengmai, acknowledged Ayudhya's sway. But the King was not destined to enjoy the great position which he had built up for long, for, after twelve years, 1546 A.D., he was, to the great regret of his people, gathered unto his fathers.

The late King left no direct heir to succeed him, but there were two sons born of one of his lesser wives, bearing the title of Tao Srisuda Chandr, who were named Phra Kaopha, or Yodpha, aged eleven, while the younger, only five, bore the name of Phra Sri Silp. Thus the throne passed into the hands of a minor, Phra Kaopha, to whose mother all the duties connected with royal domestic affairs were entrusted; while, as regarded public executive matters, a regent was appointed, by name Phra Dêraraja, a cousin of the deceased monarch. Subsequently, a state of rivalry and intrigue unfortunately ensued between the Queen Mother and the Regent, the latter being accused without any cause shown of various crimes and misdemeanours, so that he was compelled to resign his high office. He then entered the priesthood. On this, it naturally followed that all the power exercised at the time by royalty was centred in the Queen Mother, who, before long, showed especial favour to one of her relations, by name Ban Putra Sri-deb, who was taken into the official service, and was shortly afterwards given a title, his new name being Khun Voravongsadhiraja. And so matters continued for two years, after which she set the machinery in motion in favour of her favourite. The latter was then accused of being implicated, it is said directly, in the poisoning of the young King, in 1548, after which, with the powerful influence behind him, he was able to ascend the throne without opposition. But Nemesis was at hand, for, after only six weeks of usurped rule, he and his paramour were invited to witness an elephant hunt at Wat Song, when both were without the slightest compunction put to death. At this juncture, Phra Deraraj, the ex-Regent, was invited to emerge from the priesthood, and, in accordance with the popular request, he ascended the throne under the name of Somdech Phra Maha Chakrabad and his wife was appointed as Phra Suriyodhaya, while the son who had shown his devotion throughout the period of tribulation was given the title of Prince Ramesura.

Among those who had conspired to effect the abdication of the late self-elected King, was one named Khun Birendra-deb, who owed a very considerable debt of loyalty to that dynasty which he in return loyally supported. This particular personage's family connections were of high rank, for they were related to King Rama Gamheng, through his father, and with

ทรงประสพและทรงกระทำในครั้งนี้ได้ไม่เลย.

ความพิศดารในการที่พระเจ้ากรุงหงศาวดีมาเหยียบกรุงศรีอยุธยานั้นมีต่างกัน กำหนดรัชกาลก็ไม่ใคร่จะตรงกัน รวมความพอได้เค้าตามกำหนดกาลที่กล่าวมาข้างต้น คือพ.ศ.๒๐๙๑แน่นอน พระราชพงศาวดารกรุงเก่าว่า เมื่อจุลศักราช ๙๑๐ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้เวนราชสมบัติแก่สมเด็จพระมหินทราธิราชพระราชโอรส แล้วได้ทรงบุรณปฏิสังขรณ์อารามพระศรีรัตนมหาธาตุที่เมืองลพบุรี ทางพงศาวดารพม่าว่าครั้งนั้นพระเจ้ากรุงหงศาวดีได้พาเอาสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเปนชเลยขึ้นไปด้วยแล้วภายหลังพระราชทานพระราชานุญาตให้อุปสมบทถือเพศสมณ ตั้งให้พระมหินทราธิราชพระราชโอรสเปนเจ้าครองกรุงศรีอยุธยาขึ้นแก่กรุงหงศาวดี แต่สืบจากนั้นมาไม่นานนักก็เกิดศึกอีก ระหว่างพระเจ้ากรุงหงศาวดีกำลังทำการล้อมนครเชียงใหม่อยู่นั้น ได้กรีฑาพลมาตีประเทศสยาม สมเด็จพระมหินทราธิราชนั้นครั้นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสด็จสวรรคตแล้วก็ได้ทำศึกกับกรุงหงศาวดีต่อมา ครั้งนั้นเจ้านครเชียงใหม่กับหัวเมืองใกล้เคียงได้มาช่วยกรุงศรีอยุธยารบพม่าข้าศึกเปนอันมาก พระเจ้ากรุงหงศาวดีล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่ถึง ๓ เดือนเศษ จึงถมครอบกรุงตีเข้าเมืองได้ แล้วกวาดต้อนเอาครอบครัวราษฎรชาวกรุงศรีอยุธยาไปไว้ยังกรุงหงศาวดีเปนอันมาก โปรดให้พระมหาธรรมราชาซึ่งครองเมืองพิศณุโลกอยู่นั้นเปนกษัตริย์ครองกรุงศรีอยุธยาสืบไป ครั้นทัพพระเจ้ากรุงหงศาวดีถอยไปแล้ว พระยาละแวกเจ้ากรุงกัมพุชาก็แต่งทัพมาตีอีก แต่ครั้งนี้กรุงศรีอยุธยามีกำลังมั่นคง จึงตีทัพเขมรแตกถอยกลับไป.

ในยุคที่ประเทศสยามตกต่ำต้องออกเมืองแก่กรุงหงศาวดีครั้งนั้นเปนวาศนาอันประเสริฐที่จะชักนำให้ประเทศสยามดำรงตนเปนเอกราชสืบมา จึงบังเกิดเอกอรรคมหาวีระบุรุษสมภพขึ้นณยุคนั้น คือสมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้า พระราชโอรสแห่งสมเด็จพระมหาธรรมราชา พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในการณรงค์เปนยอดนักรบ ไม่แต่เพียงกู้สยามให้เปนเอกราชเท่านั้นยังได้แผ่พระเดชานุภาพให้บรรดาประเทศที่เปนศัตรูแต่ก่อนให้มาออกเมืองเปนข้าขอบขัณฑสีมา เมื่อยังอยู่ในปฐมวัยนั้น ได้เปนผู้ครองเมืองพิศณุโลก ล่วงมาถึงพระพุทธศักราช ๒๑๐๘ สมเด็จพระนเรศวรได้เขมรเมืองมิได้ยอมขึ้นแก่กรุงหงศาวดี ทั้งนี้พระพระเจ้ากรุงหงศาวดีองค์ก่อนสิ้นพระชนม์ล่วงลับไปแล้ว พระราชโอรสขึ้นเสวยราชย์ก็มิได้ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม ทรงพระดำริห์ว่าพระนเรศวรเปนผู้องอาจแกล้วกล้าก็ได้แต่งอุบายจะลอบปลงพระชนม์เสีย เหตุดังนี้สมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้าจึงแขงเมืองขึ้น และตีเอาเมืองตนาวศรีเมืองเมาะตะมะกวาดเอาผู้คนลงมาเปนอันมาก พระเจ้ากรุงหงศาวดีได้แต่งทัพแล้วทรงควบคุมมาเองหมายจะตีกรุงศรีอยุธยาให้แตก แต่ด้วยพระปรีชาสามารถแห่งสมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้า ทรงแต่งอุบายซุ่มกองทัพไว้โจมตีทัพพระเจ้ากรุงหงศาวดีแตกย่อยยับกลับไป ครั้นสิ้นรัชกาลสมเด็จพระมหาธรรมราชา พระองค์ก็ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้วแผ่พระราชกฤษดาภินิหารทั้งพระเดชานุภาพไปยังเมืองที่เคยออกแก่กรุงศรีอยุธยาก่อน มาขึ้นเปนข้าขอบขัณฑสีมาดังเดิม.

ครั้งนั้นพระเจ้ากรุงหงศาวดีมีเดชานุภาพทั้งในหง

King Jairaja through a close relation on his mother's side: in fact, so high in the social scale was he that the new King appointed him as the viceroy of the whole of the Bisnulok province and the up-country districts, and, moreover, as further evidence of his favour, he gave him the hand of his eldest daughter, Phra Visuddhi, in marriage.

Now it was at this period that King Tabeng-Javeti, the head of what may be styled the Burmese confraternity, who had been nursing a bitter feeling of revenge against Siam for the very severe defeat inflicted by King Jairaja, seized what he saw was an opportunity, and, with a very strong force, invaded Siam, and, in 1548, advanced on and invested Ayudhya, thus giving Siam proper its first experience at first hand of the horrors of war.

At this supreme crisis, King Maha Chakrabad, together with his devoted wife, offered a valiant resistance, placing himself always at the forefront of his forces. So devoted and valorous was the royal consort that, in a hand-to-hand fight from elephants which ensued, she received such a severe wound that she passed away immediately, an absolute martyr to loyalty, and, in fact, affording an example such as can be seldom paralleled in history,—save and we are speaking absolutely from memory for the moment —in the case of the ancient British Queen Boadicea, with her scythed-chariots, against the Roman invaders, and of Joan of Arc, who so heroically headed her countrymen, in the then extraordinary guise, for a women, of a man in preserving her country's independence. There may, and have been others, for, as the poet Gray says in his wonderfully fine elegy on the churchyard at Stoke Poges, only a very short distance away from where His Majesty saw His University career in England:—

"Full many a gem of purest ray serene.
The dark, unfathomed caves of ocean bear;
Full many a flower is born to blush unseen.
And waste its sweetness on the desert air."

And there we must leave it; paying this our silent tribute to the past, and to one who was able to rise superior to the then superstitions and ritual of sex, and sacrifice herself in that greatest cause of all, her country.

But, with apologies for re-opening a closed passage, we cannot, on re-consideration, refrain from re-echoing that passage from Macaulay's sometimes decried but almost universally acclaimed "Lays of Ancient Rome," in which Horatius Cocles finished his great feat of defending the bridge at Rome with his two companions, Herminius and Lartius, against an army of invaders. After the retreat of his comrades, just as the bridge was demolished, Horatius had to, to use an Americanism, play a lone hand in getting back on to his own side; and this, if our readers will recall the passage, was how he did it; and the splendid description given of the final effort forms our excuse for a further continuance of the subject:—

"Never, I ween, did swimmer
In such an evil case
Struggle through such a raging flood,
Safe to the landing-place;
But his limbs were borne up bravely
By the brave heart within,
And our good Father Tiber
Bore bravely up his chin."

And so may it always be with those who dare to really do,

In the battle described above, the King's son, Prince Kamasura, as well as Phya Maha Dhamaraja, his aide-de-camp, were captured, together with many of their army, and taken to Burma, and had not the King agreed to sign the treaty of peace presented before him, these two notable members of the Kingdom's personality would, in all probability, never have been sent back to their own country again.

Details with regard to this invasion and its consequences differ somewhat concerning the date; but there appears to be a considerable consensus of opinion that this was, as stated

สาวดีแลอังวะ ได้แต่งทัพให้พระมหาอุปราชาราชโอรสตีกรุงศรีอยุธยาอีกครั้ง ๑ การศึกครั้งนี้ใหญ่หลวง สมเด็จพระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถีด้วยพระมหาอุปราชาพันพระมหาอุปราชาคอขาดบนหลังช้าง ทัพพระเจ้ากรุงหงสาวดีจึงแตกพ่ายไป สมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้าได้ช้างม้ารี้พลสกลโยธามาเปนอเนกอเนนอันมาก ต่อมาพระองค์จึงมีพระราชปรารภว่ากรุงกัมพูชานั้น มิได้ตั้งอยู่ในสัตย์ธรรม เห็นท่วงทีฝ่ายกรุงศรีอยุธยาเพลี่ยงพล้ำลงคราวใดก็แต่งกองทัพ

Lao Ladies Dancing.
การฟ้อนรำอย่างชาวเหนือ.

มาตีซ้ำเติมคราวนั้น ทรงขัดพระทัยยิ่งนัก รับสั่งว่าจะเอาเลือดเขมรล้างพระบาทเสียให้จงได้ จึงทรงกรีฑาทัพไปตีกรุงกัมพูชาด้วยพระองค์เอง และก็ได้เอาเลือดชาวกัมพูชาประเทศ มาล้างพระบาทได้สมดังพระหฤทัยปรารถนา.

เสร็จศึกทางนี้แล้ว สมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้าก็ทรงพระราชดำริจะตีกรุงหงสาวดี ประจวบกับเวลานั้นพระเจ้ากรุงหงสาวดีถูกผู้ร้ายลอบปลงพระชนม์ และพระเจ้ากรุงอังวะได้เสด็จครอบครองเมืองแทน สมเด็จพระนเรศวรยกทัพเดินผ่านเมืองคนาวศรี แต่โดยที่ขัดด้วยเสบียงอาหารจึงจำต้องถอยทัพกลับคืนพระนครศรีอยุธยา ในครั้งนั้นตีได้เมืองมริดและทวาย ได้โปรดตั้งให้มีเจ้าเมืองปกครองอยู่ บรรดาราษฎรที่ได้รับความคับแค้นกดขี่จากพวกมอญและพม่า ได้ตามเสด็จมาขอสวามิภักดิ์ตั้งหลักฐานมั่นคงเปนข้าขอบขัณฑ์พึ่งพระบรมโพธิสมภารอยู่ในกรุงสยามก็มาก.

สมเด็จพระนเรศวรเปนเจ้า มีพระราชปรารถนาเปนอย่างยิ่งที่จะได้กรุงอังวะมาเปนข้าขอบขัณฑสีมาจึงได้ทรงกรีฑาทัพไปตีกรุงอังวะอีก แต่ได้ประชวรหนักลงกลางทางมิทันจะทำศึก เสด็จสวรรคตเสียที่เมืองห้างหลวง เมื่อจุลศักราช ๙๕๔ ครองราชสมบัติได้ ๑๕ ปี พระชนม์ได้ ๕๐ พรรษา พระองค์ทรงทำนุบำรุงประเทศสยามให้สู่ความเจริญแผ่พระราชอาณาเขตโดยพระราชกฤษดาภินิหารไปทั่วทิศานุทิศ ได้ทรงกู้สยามให้พ้นจากความเปนข้าของกรุงหงสาวดี อีกพระเดชานุภาพเปนยอดเยี่ยมในอาคเนยภาคแห่งทวีปอาเซียนี้ เมื่อเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเอกาทศรฐพระอนุชาธิราชได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ และมีพระโอรสนัดดาสืบเชื้อพระวงศ์เปนกษัตริย์ครอบครองราชอาณาเขตต่อมาได้ถึง ๑๗๕ ปี สมเด็จพระเอกาทศรฐเสด็จสวรรคตแล้ว สมเด็จสมเด็จพระสรรเพชญ์ฯที่ ๔ ขึ้นเสวยราชสมบัติต่อมาได้ ๑ ปีหนึ่งกับสองเดือน พระศรีศิลป์ก็ปลงพระชนม์เสีย แล้วเสด็จครอบครองราชสมบัติทรงพระนามว่าพระเจ้าทรงธรรม มาจนถึงรัชกาลพระเจ้าอาทิตยวงศ์

above, in the year 2091 B. E. ,or 1548 A.D. But it must be mentioned that the Siamese Ayudhya History Record states that, after his defeat, the King abdicated in favour of his son, Maha Indradiracha, and entered a monastery. The Burmese state that the Siamese King was carried off captive, but was afterwards given permission to enter the priesthood, while his son was appointed governor of Siam as the vassal of Pegu, as representing the previous Kingdom of Burma. But, however that may be, it was not long before the Siamese King was busy again against his arch enemy; and the King of Burma, who was then besieging Chiengmai, shifted his centre of operations once more to Ayudhya, and on the death of his father, Maha Indradiracha carried on the struggle. Chiengmai and the neighbouring provinces then came to the help of Ayudhya. The Burmese King, however, gained a foothold in the city through treachery, and it was then sacked, the monarch and very many of his people being sent in chains to Pegu. The King of Burma then reduced Chiengmai and Luang Prabang on his way home, after appointing a younger member of the royal house of Siam — then Governor of Pitsanulok — to act as his viceroy at Ayudhya. No sooner, however, had the Burmese left, than the Cambodians again appeared on the scene, but the Siamese offered sufficient opposition to cause their latest invaders to return home forthwith.

But now, as before, when the fortunes of the country were at a low ebb, there arose one who was not only willing to undertake the task of regeneration, but who was capable of doing it, namely, Phra Naretsuan, son of Phra Tammarajdiraj, the regent. As Governor of Pitsanulok this young man had seen service when still in his youth.

In 1565, Naret revolted and raised a large force wtih which he conquered and pillaged both Tenasserim and Martaban, and he followed this up by defeating a punitive force at Supanburi. Another hostile army was then collected, and, with the King himself at its

FLOATING MARKET ON RIVER AT AYUDHYA. ตลาดท้องน้ำน่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผ่นดิน จึงได้ตกแก่เจ้าพระยากระลาโหมสุริยวงศ์ ขึ้นครองราชสมบัติทรงพระนามว่า สมเด็จพระสรรเพชญ์ฯ ที่ ๕ พระเจ้าปราสาททอง ทรงปกครองกรุงศรีอยุธยาได้ ๒๐ ปีก็สวรรคต สมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้าพระราชโอรสได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสืบสันตติวงศ์ต่อมา.

ในรัชกาลสมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้านี้ - เป็นตอนสำคัญแห่งพระราชพงศาวดารสยามส่วน ๑ เดิมแต่ในสมัยนั้น สยามได้เอาใจใส่ในพาณิชยกรรมมาก อีกได้มีข้อราชการติดต่อด้วยเจ้าแผ่นดินในยุโรปเนืองๆ จนปรากฏในยุโรปว่าสยามเป็นมหาประเทศแห่งทวีปอาเซีย เป็นที่พึงใจแห่งนาๆ ชาติใคร่จะมีสัมพันธไมตรีด้วย พ่อค้าพาณิชย์ชาวยุโรปก็ได้รับอนุญาตให้ทำการค้าขายได้ เดิมทีมีแต่ชาติโปรตุเกสกับวิลันดา ตั้งแต่ชาววิลันดามาแย่งช่องมะกาได้จากโปรตุเกส เมื่อ พ.ศ. ๒๑๘๕ แล้ว พวกวิลันดาก็ได้มีการติดต่อกับสยามมากกว่าประเทศอื่น.

อาศัยเหตุที่กรุงศรีอยุธยาอนุญาตให้ชาวยุโรปเข้ามาในสยามประเทศได้ จึงเมื่อพ.ศ. ๒๒๐๒ ได้มีชาวกรีคผู้ ๑ เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร เป็นบุคคลที่ควรยกขึ้นกล่าวในสมัยนี้ด้วย ชื่อคอนสแตนติน ฟอลคอน เป็นบุตร์เจ้าของโรงขายอาหาร แห่ง ๑ ได้หลบหนีจากประเทศกรีซมาทำงานอยู่ในเรืออังกฤษ จนชำนิชำนาญ จึงได้เข้ามากรุงสยาม ไม่ช้านานนักก็ได้แสดงความสามารถในกิจการต่างๆ เป็นที่พอพระราชหฤทัย สมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้าจึงโปรดให้เอาตัวไว้ใช้ราชการ แล้วภายหลังทรงสถาปนาตั้งให้เป็นเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ผู้ว่าราชการสมุหนายก ทรงไว้พระทัยให้จัดการบ้านเมือง จะกราบบังคมทูลข้อราชการประการใดมักทรงอนุมัติตาม เหตุดังนี้ กรุงศรีอยุธยาในครั้งนั้นจึงเจริญขึ้นมาก ด้วยฟอลคอน ได้จัดการให้ประเทศสยามมีการค้าขายติดต่อกับต่างประเทศกว้างขวางแพร่หลายขึ้น เป็นต้นว่าจีน, อินเดีย, ญี่ปุ่น, วิลันดาและชาวยุโรปในประเทศอื่นอีก กิจการดำเนินมาเป็นผลงามยิ่งนัก เนื่องจากการค้าขายนั้นๆ เลยทำให้สมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้าทรงเป็นบรรพานิชโดยพระองค์เองในพระราชอาณาเขตสยาม และกิจการดังว่านั้น จะได้ติดต่อแต่เฉพาะในยุโรปก็หามิได้ ยังเกี่ยวเนื่องไปถึงอินเดีย, จีน, ญี่ปุ่น, และวิลันดาอีก ความเจริญของกรุงศรีอยุธยาซึ่งได้บังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้เอง เป็นมูลกรณีย์ชวนให้หมอสอนศาสนาโรมันคาทอลิกชาวฝรั่งเศสได้เข้ามาในประเทศสยามด้วย ความประสงค์ที่จะเปลี่ยนความเลื่อมใสและความนิยมของชาวตวันออกให้โน้มน้อมไปตามลัทธิศาสนาของตน พระพุทธศาสนายุกาลล่วงได้ ๒๒๐๘ พรรษา ก็มีบาทหลวง (สังฆราชหัวน่าบาดหลวง) ชาวฝรั่งเศสพร้อมด้วยนักบวชไม่น้อยกว่า ๓ รูปเข้ามาในกรุงศรีอยุธยา.

สมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้า ได้ทรงต้อนรับพวกมิสชันนารีเป็นอันดี นอกจากนี้แล้วหมอสอนศาสนายังได้รับพระราชูปการจากพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ กรุงฝรั่งเศสอีก กล่าวคือได้ส่งทูตานุทูตเข้ามายังกรุงสยามในนามพวกหมอสอนศาสนาเหล่านี้ด้วย การนี้ได้รับความเกื้อกูลจากฟอลคอนมาก ฟอลคอนนี้มีใจฝักใฝ่ทางฝรั่งเศส ได้อุปการะช่วยสนับสนุนให้ฝรั่งเศสได้ติดต่อกับกรุงศรีอยุธยา ต่อมาอีกไม่ช้านัก ตัวฟอลคอนเองก็ได้กระทำการติดต่อกับคอน

head, marched against the Siamese capital, only, however, to be almost annihilated through being caught in an ambush. Naresuan then became King of Siam, and he set about recovering the lost provinces of the country, a task which he successfullya ccomplished.

The King of Pegu then, having re-established his supremacy in Burma and Pegu, made another attack on Siam ; but, on reaching Ayuthia, the Siamese forces inflicted on them a crushing defeat, while their commander and many thousands of his men were taken prisoner. King Naresuan then turned his attention to Cambodia, personally leading a very strong force, in order to avenge insults hurled at his people when they were too weak and too busy to resent them. This campaign proved to be so successful that the King of Ayuthia was enabled to fulfil a long-standing vow by bathing his feet in his enemy's blood.

But King Naresuan was still restless, and so he again turned his attention to Burma, where the King was almost immediately afterwards murdered, and where the King of Ava was then appointed overlord. The Siamese King then marched through Tenasserim, but, being unable to obtain any supplies, was forced to retreat, leaving, however, Siamese governors for the province of Mergui and Tavoy, where, tired of Burmese oppression, the people welcomed the change : in fact it is reported that large numbers of them willingly followed the King into Siam, where they took up their permanent residence.

But this was not enough, for after but a brief period Phra Naresuan assembled another great army and marched against Ava, with the object of entirely subduing the country. But it was not to be, for the Siamese leader and monarch succumbed very early in the campaign, and his son abandoned the expedition.

Phya Naresuan was a remarkable personality, for in the comparatively brief space of thirty years he had succeeded in lifting his country from utter despair and the danger of national extinction to the proud position of holding the hegemony of south-eastern Asia, and to such an extent had he established his power that, contrary to the usual rule in cases of mushroom growth, his kingdom held together for 175 years after his death. He was followed on the throne by a brother, a nephew, and one of his own sons in rapid succession, when, as the result of a revolution, the chief power was seized by a noble of high rank, Phaya Kalahom Suriwongs, who reigned for twenty-six years. On his death, one of his sons, Phya Marai, succeeded to the throne after murdering an elder brother and an uncle; but after this stormy commencement, he settled down to a prosperous and, for those times, peaceful reign lasting over thirty-three years.

This period was a most noteworthy one in the history of Siam, for not only were the people encouraged to turn their attention to the arts of peace and to trade, but the country threw off its aloofness, entered into official relations with European rulers. and became known as a power in the East which was worthy of every consideration. The result was that European traders, especially Portuguese and Dutch, were freely admitted, the latter ultimately cutting out the former when they took Malacca from them in 1641.

As a result of this admission of Europeans, there arrived on the scene in 1659 a remarkable personality in the shape of the son of a Greek inn-keeper. His name was Constantine Phaulkon, and it is said that he ran away from his home and served on English ships before ultimately finding his way to Siam, where he speedily found favour with King Phra Narai, and rose so rapidly to power that, before long, he became his chief minister and trusted adviser; and, what is more extraordinary still, the country prospered exceedingly for some considerable time under

HIGHROAD TO KANJANABURI FROM BAN-PONG.

ทางหลวงไปเมืองกาญจนบุรี.

แบร์ต เสนาบดีตัวสำคัญของพระเจ้ากรุงฝรั่งเศส ในสมัยนี้เองกรุงศรีอยุธยาได้ส่งนายปาน ซึ่งภายหลังได้เป็นที่พระยาทิพยโกษา เป็นราชทูตไปเจริญทางราชไมตรีกับกรุงฝรั่งเศส ครั้นหมอสอนศาสนาได้เริ่มลงมือทำการเปลี่ยนความเลื่อมใสพลเมืองเจริญขึ้น ฝรั่งเศสก็ได้ผูกความสัมพันธ์กับสยามไว้แน่นหนาเพราะสมเด็จพระนารายน์พอพระทัยฝักใฝ่อยู่กับฝรั่งเศส ครั้งนั้นทางกรุงฝรั่งเศสจะได้รับข่าวส่งเสริมจากกรุงศรีอยุธยามาก็ดี หรือจะได้เห็นว่าประเทศสยามอยู่ในเงื้อมมือแล้วก็ดี ในสองประการนี้น่าจะเป็นโดยประการใดประการ ๑ ได้จัดส่งเรือรบ ๑๖ ลำเข้ามาในน่านน้ำสยาม บรรทุกทหารมาด้วย ๑๔๐๐ คน มีข้อแก้ตัวว่าหาได้มุ่งจะมาทำร้ายต่อประเทศสยามไม่ แต่เป็นความจำเป็นอย่าง ๑ ที่ฝรั่งเศสจักต้องส่งเรือรบเข้ามาประจำอยู่ในน่านน้ำภาคตวันออก เพื่อปราบพวกวิลันดาที่ประจำอยู่ในมละกา แต่ที่แท้จริงนั้นฝรั่งเศสหาได้มุ่งหมายจะปราบมละกาไม่ ตั้งใจจะมาประจำณกรุงเทพฯ และเมืองมะริด ซึ่งชาวฝรั่งเศสได้ตั้งภูมิลำเนาอยู่มากต่างหาก แล้วได้กราบทูลพระกรุณาสมเด็จพระนารายน์ขอให้ทรงใช้ทหารจำพวกนี้เป็นทหารรักษาพระองค์.

แต่ครานั้น สมเด็จพระนารายน์ทรงพระราชดำริว่าซึ่งจะฝักใฝ่ด้วยฝรั่งเศสให้มากเกินไปอีกน่าจะไม่เหมาะ เพราะราษฎรเป็นอันมากมีใจเกลียดชังชาวฝรั่งเศส ตลอดจนตัวฟอลคอนเองก็หามีผู้ใดพอใจคบค้าสมาคมไม่เลย เว้นไว้แต่พระองค์เอง ฝ่ายหมอสอนศาสนาก็ได้พยายามปลูกความเลื่อมใสมากขึ้นอีก ประกอบกับสมเด็จพระนารายน์ทรงโปรดปราณฟอลคอนซึ่งนิยมฝรั่งเศส ไม่ว่าฟอลคอนจะเพ็ดทูลกิจการบ้านเมืองอย่างใดก็ทรงพระอนุมัติตามทุกประการ เหตุมีมาดังนี้ทำให้ราษฎรต้นเต้นหวาดสดุ้งกันมาก จึงได้สมคบกันเป็นขบถต่อสมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้าและประหารฟอลคอนลงกับขับไล่ทหารฝรั่งเศสออกไปจากกรุงสยามจนหมดสิ้น ประจวบกับเวลานั้นสมเด็จพระนารายน์กำลังประชวรหนักก็เลยสวรรคตลงเพราะเหตุนั้น.

รัชกาลแห่งมหากษัตริย์ผู้บรรลือพระนามาภิธัยก็สิ้นสุดลงด้วยประการดังนี้ แม้พระองค์ได้ทรงปกครองรัฐสีมาอาณาจักร์เป็นเวลาอันน้อยก็ดี แต่ทรงพระเดชานุภาพเหนือปรกติชน และทรงพระปรีชา

his guidance, for he gave every encouragement for the extension of trade with the world outside, and made the monarch himself the principal merchant in his own land. The result was that, apart from Europe, a lucrative business was carried on with India, the Dutch Indies, China and Japan. The consequent rise in importance of Ayudhya, induced the French Roman Catholics to establish a mission there as the centre for their ambitious project of converting the Far East, and in 1662 no fewer than three French bishops with a considerable company of priests arrived on the scene.

They were well received by the King, and they began to make converts apace. At the same time they obtained the official assistance of their monarch, the famous Louis XIV, who sent special envoys to the Court of Siam on their behalf. This movement received considerable encouragement from Phaulkon, better known in Siamese history as Chao Phya Vichgien, and before long he was brought into touch with Colbert, Louis' famous chief minister, and it is said that then the idea of a purely spiritual campaign gave place to the more mundane one of supremacy in the country being secured by France through the conversion of the Siamese King himself. However that may be, there arrived in Siamese waters six French warships conveying some 1400 soldiers, who had been sent out on the excuse that their presence was necessary in Far Eastern waters to curb the arrogance of the Dutch at Malacca. It was not, however, Malacca, but Bangkok and Mergui where these foreigners stationed themselves; while the King of Siam was persuaded to utilise some of them as a body-guard.

A HIGHWAY AT BAN-PONG.

ทางหลวงบ้านโป่ง

But the King proved difficult to deal with in the matter of his conversion, and the constant insistence of priests, together with his growing dependence upon the pro-French Phaulkon at length so alarmed the people that they broke out into open revolt, put Phaulkon to death, and drove the French troops out of the country. These events so affected the monarch, who at the time was unfortunately so ill that he was incapable of exercising his usual masterfulness, that the result was fatal, and he passed away. So ended the career of a truly remarkable man, who, whatever his shortcomings may have been, yet possessed a power over his fellow men and an ability to gain a grasp of public affairs which have been acknowledged on all hands by contemporary and later opinion.

After this, the Siamese proclaimed Phra Petchracha, an officer of high rank from among themselves, King, and quiet was speedily restored. He also encouraged trade with the outside world, but he only lived a short time, and, on his death, the old line was restored, a son, and then a grandson, of King Phra Narai reigning in turn for a few uneventful years. The latter of these

สามารถในกิจการบ้านเมืองน้อยใหญ่ซึ่งทุกผู้ในยุคเดียวกันหรือแม้ในยุคต่อมาก็ย่อมยกย่องสรรเสริญไว้เป็นอย่างยอดเยี่ยม.

ณกาลภายหลังนี้ พระเพทราชาซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้ประกาศตนขึ้นครองราชสมบัติ ทรงพระนามสมเด็จพระมหาบุรุษ ความสงบแห่งประเทศสยามก็คงคืนได้ตามเดิม กษัตริย์องค์นี้ได้ทรงทำนุบำรุงการค้าขายกับต่างประเทศโดยทำนองเดียวกัน แต่พระองค์ดำรงอยู่ในราชสมบัติเพียงเวลาอันเล็กน้อยก็เสด็จสวรรคต พระโอรสพระนัดดาสมเด็จพระนารายน์มหาราชเจ้าได้ขึ้นทรงราชย์สืบต่อมาอีกโดยไม่มีเหตุการณ์อย่างใด พระนัดดาองค์นั้นมีพระราชโอรส ๒ พระองค์ แต่พระปิตุลาแห่งสองราชโอรสนั้นได้แก่งแย่งชิงอำนาจครอบครองราชสมบัติโดยนำกำลังพลฝ่ายพระองค์เข้าโจมตีพระราชวัง ได้มีการสู้รบกันถึงเป็นศึกกลางเมือง ผลที่สุดพระองค์ได้ขึ้นครองราชสมบัติ และใช่แต่เท่านั้น ยังได้ทรงรวบรัดให้พระราชโอรสได้สืบสันตติวงศ์ทรงราชย์ต่อไปอีกด้วย.

บัดนี้จำเป็นจักต้องกล่าวถึงประเทศพม่า ซึ่งเป็นประเทศที่กรุงสยามได้ราบมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๒๑ เพราะระหว่างที่สยามเอาใจใส่มุ่งจัดการบ้านเมืองอยู่ทางนี้ ทางฝ่ายพม่าก็ได้มีการแก่งแย่งชิงอำนาจกันเองเหมือนกัน.

อย่างไรก็ตาม, ในปี พ.ศ. ๒๓๐๒ นั้น อลองพรา ญหรืออลองพญาพระเจ้ากรุงอังวะได้รวบรวมมอญกับพม่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แผ่เดชานุภาพลงมาตีเอาหัวเมืองภายนอกไปอยู่ในความปกครอง และ

WILD TIGER CORPS PAGEANT.

การสแดงตำนานเสือป่า.

two left two small sons, but an uncle seized the supreme power by storming the palace at the head of his following, and notwithstanding keen opposition, amounting to civil war at the outset, he not only held on toit, but secured the succession for his own sons.

It is now necessary to revert to Burma, with which country Siam had been at peace since the end of the sixteenth century, for Siam herself had been kept busy with her home affairs, while Burma had been constantly torn by domestic strife.

Summer Palace, on hill at Petchaburi.
พระราชวังประทับแรมเมืองเพชรบุรี

However, in 1759, the celebrated Burmese monarch, Alaung Braji, or Alaung Phya, having once more united Pegu and Ava, and brought the outlying parts of the old kingdom under his sway, turned his attention to Siam by occupying the provinces of Martaban, Mergui and Tavoy. But he did not stop there, for he invaded Siam proper from the south, and, after defeating his enemy at the Meklong River near the Gulf, arrived with his army before Ayudhya. There, however, he was suddenly taken ill and hurriedly, withdrew to his frontier. For a few years after this there was peace again between the two countries, but then a raid made by the men of Chiengmai into Pegu started hostilities afresh. By this time one Sin Byu Shin had succeeded his father, Aluang Phya, on the Burmese throne, and he had inherited the latter's warlike proclivities. So in 1766 he despatched a strong force against Chiengmai, while he collected another one at Tavoy. When the news reached him that Chiengmai and other Lao states had been reduced, he gave orders for the two armies to advance simultaneously on Ayudhyâ, by means of the main river and Supanburi routes respectively. Meanwhile the Siamese had mobilised a large force at their capital, and they attacked the Burmese divisions as they came up, but always without success, and in the result they had to take shelter behind their walls with their communications cut off.

At this time the King of Siam was Somdet Phra Suriyamarindra, and, though not trained to war, he yet did his utmost to encourage his troops to set up a gallant defence. The investment of the city continued throughout the dry season, and then on the arrival of the rains, when the defence hoped that the enemy would be compelled to raise the siege, the latter merely retired to higher ground without losing their grip of the situation, for they patrolled their old lines in innumerble craft brought into use for the occasion. Later, when the floods subsided, they invested the city even more closely than before, while flying columns pillaged the surrounding country, driving off meanwhile a Lao force which was attempting to come to Ayudhya's rescue. The end was now not far distant, for in the early part of 1767 the Siamese King first tried to flee from the city and then to open negotiations, though without avail. The Burmese then took the city by assault, and. in the confusion which ensued, the King managed to make his escape, only to meet his death

ตั้งพระทัยมุ่งมาตีประเทศสยามอีก คือยึดเมืองเมาะตะมะ, เมืองมะริด, และเมืองทวาย แต่หาได้ทรงยับยั้งอยู่เพียงเท่านั้นไม่ ทรงกรีฑาพลเหยียบสยามเข้ามาทางใต้ได้สดวก ภายหลังได้ไชยชนะกองทัพไทยที่ลำน้ำแม่กลองใกลปากอ่าวแล้ว ก็ได้ยกทัพมาถึงกรุงศรีอยุธยาทีเดียว อย่างไรก็ดี, พระเจ้ากรุงอังวะเกิดประชวรลงโดยบัตยุบันทันด่วน จำต้องยกกองทัพถอยกลับไปโดยเร็ว ที่สุดเลยสวรรคตก่อนเสด็จถึงพรมแดนพม่า ต่อจากนั้นอีก ๒–๓ ปี

NORTHERN LINE AT TA JAMBHU, NAGOR LAMPANG.

ทางรถไฟณทาชมภู, จังหวัดนครลำปาง.

สยามกับพม่าก็มีสันติภาพต่อกันสืบมา แต่เหตุที่ชาวเมืองเชียงใต้ไปทำการปล้นประเทศมอญนั้น เป็นชนวนแห่งความบาดหมางซึ่งบังเกิดขึ้นใหม่ ในเวลานั้นสินยูชินราชบุตร์อลองพญาได้ขึ้นครองราชสมบัติ และเป็นกษัตริย์ผู้มีพระอัธยาศัยใฝ่พระทัยในการศึกสงครามเช่นเดียวกับอลองพญา เหตุดังนั้นพอถึงปี พ.ศ. ๒๓๐๕ สินยูชินได้โปรดให้แต่งทัพไปตีเมืองเชียงใหม่ และในระหว่างเดียวกันทรงรวบรวมกำลังที่เมืองทวายอีกทัพ ๑ ครั้นได้ทรงทราบว่าเมืองเชียงใหม่และเมืองลาวอีกเมือง ๑ เสียแก่กองทัพพม่าแล้ว ก็โปรดให้แต่งกองทัพขึ้นอีก ๒ ทัพ เดินขบวนตรงมายังกรุงศรีอยุธยาพร้อมกันโดยทางลำแม่น้ำและทางเมืองสุพรรณบุรี ระหว่างเดียวกันนี้ทางกรุงสยามได้ระดมพลตั้งทัพใหญ่อยู่ที่กรุงศรีอยุธยา ทัพพม่ายกมาถึงก็ออกทำการโจมตี แต่ไม่ได้ผลคือพ่ายแพ้ข้าศึกทุกครั้ง เหตุนั้นจึงจำต้องถอยกลับเข้าอยู่ภายในกำแพงเมือง และการคมนาคมทุกสิ่งก็ถูกตัดขาดสิ้น.

สมัยนี้กษัตริย์ผู้ปกครองแผ่นดินคือสมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ พระที่นั่งสุริยามรินทร์ แม้พระองค์มิได้ทรงชำนาญในการทัพศึก ก็ได้มีพระราชอุตสาหะจัดกองทหารออกไปต่อสู้ป้องกันพระนครอย่างกล้าหาญ การศึกครั้งนี้คงติดพันกันตลอดไป จนสิ้นฤดูแล้งครั้น ถึงวสันตฤดูมีฝนลงแล้ว ทางฝ่ายกรุงศรีอยุธยาเข้าใจว่าคราวนี้พม่าจำเป็นต้องเลิกการล้อม แต่ฝ่ายพม่าได้ถอยขึ้นไปอยู่บนที่ดอนโดยมิได้เสียหลักการล้อมเลย คงรักษาแนวเดิมไว้ได้ด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เป็นโอกาสนำมาใช้ในคราวนั้น ครั้นน้ำลดแล้วก็เข้าล้อมกรุงไว้ได้อีกและใกล้ชิดยิ่งขึ้นกว่าก่อน ในระหว่างนั้นกองทัพพม่าได้ทำการตีปล้นทั่วไปโดยรอบ และแม้กองทัพลาวซึ่งจะมาช่วยกรุงศรีอยุธยาก็ถูกตีแตกกระจายกลับไป นับว่าผลที่สุดแห่งการสู้รบใกล้เข้ามาแล้ว เพราะในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ นั้นเอง ขุนหลวงสุริยามรินทร์ได้พยายามเป็นครั้งแรก

from exposure almost immediately afterwards. Apudhya was destroyed, destroyed beyond all hope. But, that was not all! Mere buildings of wood and stone may be brought into being again, but not so written records, the only ones bearing testimony to the long past which have been reduced to ashes. And so it was with the sole Siamese official archives of the early history of the country, and though it has been found possible, as stated at the commencement of this chapter, to obtain help from contemporary history, yet the situation from our standpoint would be greatly strengthened by ability to review the subject from both sides.

After the ruthless sack of the old capital, the country for a time was given up to anarchy and despair, but in 1767 there came forward one of Chinese descent, who took upon himself the task of trying to revivify the nation. In this he was so successful that, after a time, he was able to assume royal power. Owing to his force of character and ability, the Siamese were persuaded that all was by no means lost, and agriculture and trade generally began to become normal once more.

EARLY, AND NOT YET MACADAMISED, HIGHWAY IN THE NORTH.

ทาง ๆ ๑ ซึ่งกรมทางสร้างขึ้น

At the commencement of his operations, the new King had decided to erect his capital on a new site, namely on the western bank of the Menam Chao Phya at Bangkok, and thence, after having seen that the country had regained its balance, he directed operations which resulted in the recovery of territory which in the recent time of trouble had either been taken by the Burmese, or had been shorn off the Kingdom through the treachery of local chiefs who had seized the opportunity to proclaim their independence. But during these operations, the Burmese were again preparing to invade Siam. The new expeditionary force had been drawn largely from the disaffected province of Pegu, and when, in 1771, a start was ordered, the new levies mutinied, and the project had to be abandoned. But even after this, the country continued to be involved in war, for in 1772 the King in person headed an expedition southwards into the Malay Peninsula to re-assert Siam's authority over Ligor, whose chief had seized the opportunity of the recent difficulties of the suzerain power to proclaim his independence. The self-styled King of Ligor promptly fled to Patani, but the Raja there just as promptly handed him over to the monarch of Siam. The latter's forces had meanwhile quickly taken possession of the territory of Ligor, and had taken as captives the whole of the royal family and many nobles of high rank, while the King of Ligor's beautiful daughter was placed in the harem of the invading monarch. There her influence quickly became so great that not only did he spare the lives of all her kinsmen, but, after a son had been born to them, he appointed her father ruler of his old state of Ligor under his protection. This proved a wise step, for the new "Raja" set to work to enhance the prestige of his newly-adopted country, and it was owing to his energy and ability that Kelantan, Patani, Trengganu, and Kedah—a very large

จะเสด็จหนีออกจากกรุง ทั้งได้มีการเจรจาความเมืองเพื่อความสงบแก่กันและกัน แต่ไม่เป็นที่ตกลง พม่าจึงทำการโจมตีเข้ากรุงได้ ในท่ามกลางความวุ่นวายนั้น ขุนหลวงสุริยามรินทร์รีบเสด็จออกจากกรุงหนีไป หลังจากนั้นไม่ช้านักก็สิ้นพระชนม์โดยได้ประสพความลำบากตรากตรำสุดที่พระกำลังจะทนทานได้ กรุงศรีอยุธยาถูกทำลายพินาศ–พินาศเกินหวังจะกู้ให้คงคืนได้อย่างเดิม แต่การณ์จะเป็นแต่เพียงเสียกรุงเท่านั้นก็หาไม่ อันบ้านเรือนเคหสถานซึ่งทำด้วยไม้ก็ดี, ศิลาก็ดี, ย่อมจะสร้างสมขึ้นใหม่อีกได้ แต่จดหมายเหตุต่าง ๆ ที่ได้เขียนไว้–หลักฐานอย่างเดียวที่แสดงให้ทราบเหตุการณ์อันได้เป็นมาในยุคอดีต–หาสร้างสมขึ้นใหม่เช่นบ้านเรือนได้ไม่ เพราะได้ถูกเผาผลาญพินาศไปเป็นเถ้าถ่านสิ้นแล้ว สถานที่เก็บพระราชพงศาวดารสยามในยุคต้นทั้งหมดก็ได้ถูกทำลายพินาศไปโดยอาการเช่นเดียวกัน ถึงแม้บัดนี้พระราชพงศาวดารจะได้รวบรวมประติดประต่อกันได้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากพงศาวดารของประเทศอื่นในยุคเดียวกัน ดังได้กล่าวมาในตอนต้นนั้นก็ดี หากพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยามิได้ถูกทำลายลงไปเสียในคราวนั้น การเรียบเรียงโบราณคดีของเราประเภทนี้ก็น่าจะหนักแน่นแน่นอนขึ้นโดยอ้างอิงความได้ทั้ง ๒ ฝ่าย.

ภายหลังที่กรุงศรีอยุธยาถูกพม่าทำการทำนองปล้นโดยปราศจากความปราณีแล้ว บ้านเมืองก็บังเกิดเป็นจลาจลเดือดร้อนแก่ไพร่บ้านพลเมืองยิ่งนักมาถึง พ.ศ. ๒๓๑๐ เจ้าตาก (สิน) ซึ่งมีเชื้อสายข้างจีน ได้ตั้งตนขึ้นกู้ประเทศไว้ได้อีก เจ้าตาก (สิน) ทำการได้เป็นผลสำเร็จ และไม่ช้าก็ได้ทรงอำนาจเป็นกษัตริย์ ทั้งเนื่องจากกองทัพของเจ้าตากมีกำลังกล้าแข็งและสามารถ สยามประเทศจึงได้กลับฟื้นตัวขึ้น กสิกรรมและพาณิชยการโดยทั่วไปก็ดำเนินลงรอยเป็นปรกติอีกวาระ ๑.

เมื่อเริ่มต้นรัชกาลนั้น เจ้าตากได้ย้ายราชธานีมาตั้งอยู่ที่ฝั่งตวันตกแห่งลำน้ำเจ้าพระยาซึ่งเรียกว่ากรุงธนบุรี ตรงข้ามกับกรุงเทพฯ บัดนี้ ถัดจากนั้นมาครั้นเห็นว่าประเทศสยามคงความสงบคืนมั่นได้แล้ว จึงเริ่มทำการปราบปรามเอาหัวเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตประเทศสยามแต่ก่อน ซึ่งได้ตกไปเป็นของพม่า รวมทั้งหัวน่าราษฎรต่าง ๆ ซึ่งสบโอกาสที่เป็นจลาจลสมัยได้ตั้งตนขึ้นเป็นใหญ่และประกาศเป็นอิสระไม่ยอมขึ้นแก่ผู้ใดนั้น ให้คงคืนกลับมาเป็นของสยามอย่างเดิมได้ แต่ในระหว่างที่ทำการนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๔ ฝ่ายพม่าได้จัดเตรียมจะเข้ามาตีกรุงสยามอีก ทางพม่าได้รวบรวมกำลังทหารในหัวเมืองมอญซึ่งขาดความเลื่อมใสอยู่แล้ว ฉะนั้นต่อมามิช้าทหารใหม่ก็เป็นขบถขึ้น ความมุ่งหมายของพม่าในคราวนั้นจึงต้องล้มเลิกไป แต่ถึงการนี้ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ประเทศสยามก็คงยุ่งอยู่กับการสงครามตลอดมา ด้วยใน พ.ศ. ๒๓๑๕ นั้นเอง เจ้าตากสินได้ทรงกรีฑาทัพไปทางภาคใต้ในแหลมมลายู เพื่อตีอาณาเขตนครศรีธรรมราชกลับคืนมาอยู่ในอำนาจสยามอีก เจ้านครนี้ได้ถือโอกาสในจลาจลสมัยตั้งตัวขึ้นเป็นใหญ่และประกาศตนเป็นเอกราชเหมือนกัน เจ้านครแตกหนีไปเมืองปัตตานี เจ้าเมืองปัตตานีจับตัวส่งให้เจ้าตาก ระหว่างนั้นกองทัพเจ้าตากตีได้เขตนครศรีธรรมราชสิ้นแล้ว ก็คุมเอาราชวงศ์เจ้านครศรีธรรมราชและขุนนางชั้นผู้ใหญ่กลับลงมายังกรุง-

BANG PA-IN SUMMER PALACE, MONTHON AYUDHYA. พระราชวังบางปะอิน

and important slice of territory—were brought under Siam's sway. The events of this time formed one of the main turning-points in the history of Siam. The new King's name was Phya Tak Sin, and he had had considerable experience in official government work. He was a remarkably shrewd man, who, recognising the finality of the fall of Ayudhya, promptly betook himself to Chantabun, where he established himself as a chief. The events of this time formed one of the main, if not the chief, turning-points in the history of Siam, and it is necessary to review the facts which led up to it in some detail. To begin with: who was the King? His name was Phya Tak Sin, and he was in the official service of Siam. though he was of Chinese extraction. At Chantabun he had soon got at his command a small army of those whose experience had been, and whose sympathies were, similar to his own. Having thus to some extent put himself on a firmer footing, he set to work to make himself supreme in the south-east of the country, and succeeded in consolidating his position. The new chieftain very quickly acquired such a large following that he decided to assume the role of avenger of his country, and, marching on Ayudhya, retook the city, killed the Burmese Viceroy, and proclaimed himself King. Then, as already mentioned, he determined to found a new capital at Bangkok. The new King then set to work to make his position safe by dealing forcibly with those who opposed his policy. Prince Thep Phipit, who was the chief surviving member of the royal house, had taken up his residence at Korat, as King of Bimai. Then, feeling safe, the new monarch began to give rein to his energy along the only lines which really counted in those

เทพและทรงตั้งให้ธิดาเจ้านครเป็นพระสนม ผลของการนี้คือ ไม่แต่จะทำให้เจ้าตากทรงพระกรุณาไว้ชีวิตบรรดาญาติของเจ้านครเท่านั้น ภายหลังที่ได้เกิดพระโอรสองค์ ๑ กับพระสนมธิดาเจ้านคร เจ้าตากได้โปรดให้เจ้านครไปเป็นผู้ครองนครที่ได้อยู่ปกครองมาแต่เดิม กุศโลบายของเจ้าตากนี้นับเป็นปรีชาญาณอันประเสริฐ ด้วยเจ้านครได้ทำการเผยแผ่พระเดชานุภาพแห่งเจ้าตากให้กว้างขวางออกไปอีก ด้วยกำลังความสามารถของเจ้านครนั้นเอง เมืองกลันตัน, เมืองบัตตานี, และเมืองไทรบุรีซึ่งเป็นเขตอันกว้างขวาง และสำคัญแห่งอาณาจักร์นครก็ตกเข้ามาอยู่ในความปกครองของสยามสิ้น.

Highroad in the Southern Provinces.
ทางรถยนตร์ในมณฑลบัก์ษ์ใต้.

เหตุการณ์ในยุคนี้ นับเป็นตอนสำคัญตอน ๑ ซึ่งเปลี่ยนรูปพระราชพงศาวดารสยาม กล่าวคือ พระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่นี้ทรงนามพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือเรียกตามสามัญศัพท์ว่าพระเจ้าตากสิน ๆ นี้เป็นผู้ทรงชำนิชำนาญในการปกครองแผ่นดินเป็นอย่างดียิ่ง พระองค์เป็นอัจฉริยะบุคคลผู้ ๑ ซึ่งเมื่อได้เห็นการณ์สำคัญอันเป็นวาระที่สุดแห่งกรุงศรีอยุธยาถึงพินาศล่มจมดังนั้นแล้ว ก็รีบไปตั้งตัวยังเมืองจันทบุรีทันที ภายในเวลาไม่ช้านักก็รวบรวมผู้คนซึ่งมีความชำนาญและความรู้สึกเช่นเดียวกันตั้งเป็นทัพน้อยๆ ขึ้นได้กอง ๑ เมื่อได้ทำการตั้งตัวมั่นคงขึ้นดังนี้จึงเริ่มลงมือปราบหัวเมืองใหญ่น้อยในภาคอาคเณย์รวบรวมฐานะได้แน่นหนา การกระทำของเจ้าตากทั้งนี้เป็นที่พอใจแห่งคนทั้งหลายในเวลานั้นอย่างยิ่ง จึงเจ้าตากรวบรวมผู้คนได้มากมายภายในเวลารวดเร็ว ทำให้เจ้าตากคิดตกลงใจลงมือทำการกู้ประเทศของตน เดินทัพไปยังกรุงศรีอยุธยา ตีได้กรุงคืนแล้วฆ่าพระนายกองพม่าเสีย ภายหลังจากนั้นได้มาสร้างราชธานีขึ้นใหม่ที่กรุงธนบุรี ดังได้กล่าวมาแต่ต้น ครั้นเห็นว่าการภายในเป็นที่ปราศภัยเรียบร้อยแล้ว ก็ทรงปกครองบ้านเมืองด้วยกำลังอำนาจตามแบบอย่างที่เป็นอยู่ในสมัยนั้น เช่นแต่งกองทัพไปทำการแผ่อาณาเขตและเสริมเดชานุภาพ โดยเหตุนั้นหัวเมืองทั้งหมดที่เป็นเขตของสยามมาแต่ก่อนก็อยู่ในความปกครองของเจ้าตากทั้งสิ้น ยกเว้นแต่เมืองเมาะตะมะ เมืองมะริดและเมืองทวายเท่านั้น ที่ไม่ได้คืนมาจากพม่า ควรหมายเหตุไว้ด้วยว่า คราวที่เจ้าตากเป็นแม่ทัพไปตีเมืองเวียงจันทร์ซึ่งอยู่ทางภาคอิสาณของประเทศสยาม และซึ่งพวกลาวได้ช่วย

days, namely by sending out expeditions to extend his territory and assert his power, and, as a result, the whole of the territory which had previously formed the Kingdom of Siam was again brought under its sway, though the provinces of Martaban, Mergui and Tavoy were not retaken from the Burmese. It is worthy of note that, during an expedition led by the King himself against Vieng Chan in the north-east, and as the Lao assisted the Burmese garrison, the city, when taken, was sacked, and among the booty was the Emerald Buddha which now forms such an important emblem for the veneration of the faithful in the old Palace Wat Phra Kao of the Bangkok of to-day. Then came the turning point in Siam's history to which we have already alluded, but with regard to which other chroniclers tell a far different story, which, instead of depicting the founder of the present dynasty in the light which was mentioned, showed the alleged facts as follows. It was reported that the King had become very unpopular owing to at least three causes: his foreign extraction, for he was partly Chinese by birth; his appointment to those high offices which the Siamese considered should have been regarded, so to speak, as an heirloom for themselves, of his own relations, who were unfitted for the posts; and, lastly, to personal habits, which, even in those days of more than considerable latitude, caused conspicuous disfavour to be drawn upon them.

Owing therefore to the above combined causes and to various other indications which had for some time been developing, the attention of those around the King was forced to his mental attitude, and, as a result, the conclusion was come to that it was a matter of absolute necessity that there should be a change, and that without delay. Therefore, owing to those combined causes, he was compelled to abdicate by his courtiers, who thereupon selected one of their own members as his successor, the son of one who had in the past served the Ayudhya dynasty faithfully and well. Somdet Chao Phya Maha Krasat Senk. It may be wondered what he had done to merit such special distinction. The answer lies in the fact that both he and his brother had shown exceptional ability, not only in carrying the national arms to victory, but in, at least in his own case, executive duties in times of peace. The choice of him as King was unanimous, and in 1782 he ascended the throne under the title of Somdet Phra Rajadhibodi IV.

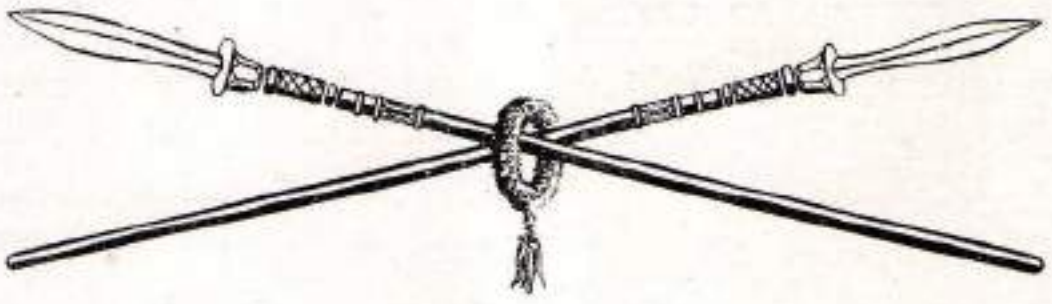

กำลังทัพพม่านั้น เมืองที่ได้เสียแก่เจ้าตาก ตามบรรดาสิ่งของที่ดีได้มาจากเวียงจันทร์นั้น มีพระพุทธปฏิมากรแก้วมรกฏ ซึ่งได้นำมาประดิษฐานไว้ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เปนที่เคารพนับถือแห่งพุทธศาสนิกชนจนทุกวันนี้ เมื่อได้บรรยายความตามพระราชพงศาวดารเช่นนี้แล้ว สังเกตตามจดหมายเหตุฉบับอื่นซึ่งกล่าวถึงเหตุการณ์ตอนนี้ และซึ่งกล่าวถึงกษัตริย์ต้นราชวงศ์รัชกาลปัตยุบัน เปนข้อความห่างไกลกว่าที่กล่าวมาแต่ต้นนั้นมาก จึงขอแถลงความจริงไว้ให้ปรากฏดังต่อไปนี้.

เจ้าตาก กลายเปนที่เกลียดชังแห่งขุนนางและราษฎรก็เนื่องจากเหตุ ๓ ประการด้วยกัน คือเปนเชื้อสายชาวต่างประเทศโดยมีกำเนิดสืบเชื้อจีน และตำแหน่งอันสูงซึ่งเจ้าตากดำรงอยู่นั้น ชาวสยามเห็นว่าสมควรตกเปนของผู้เปนไทยแท้อย่าง๑ บรรดาวงศานุวงศ์ของเจ้าตากทำการไม่สมกับตำแหน่งน่าที่อย่าง๑ และข้อสุดท้ายนั้น คือความประพฤติของเจ้าตากเอง แม้ในยุคซึ่งเจ้าตากมีอำนาจเหนือ คือเปนเจ้าแผ่นดินอยู่นั้นก็ดี ก็เปนเหตุให้อาณาประชาราษฎรบังเกิดความไม่พอใจเปนส่วนมาก.

เนื่องแต่เหตุผลซึ่งได้กล่าวไว้ข้างบน ประมวลกับเหตุที่อื่นอีกหลายประการซึ่งได้เกิดขึ้นในเวลาล่วงมา ประกอบด้วยความมีจริตพิ้นเพ้อนแปรปรวนไม่เปนปรกติ บรรดาขุนนางข้าราชการได้เห็นพร้อมกันเด็ดขาดว่า จำต้องเปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดินโดยเร็ว อนุโลมตามเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น เจ้าตากก็ถูกบรรดาขุนนางข้าราชการบังคับให้ออกจากราชสมบัติแล้วอัญเชิญท่านมหาวีรบุรุษผู้เปนบุตรขุนนางมีบรรดาศักดิ์คน ๑ ครั้งกรุงศรีอยุธยาซึ่งได้รับราชการมาด้วยความซื่อสัตย์และเปนที่เรียบร้อย ขึ้นครองราชสมบัติแทนเจ้าตาก ท่านผู้นั้นคือสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ทั้งนี้อาจมีปัญหากันได้ว่า ท่านได้สร้างสมคุณความดีไว้อย่างไร จึงได้ถูกเลือกขึ้นเปนพิเศษเช่นนั้น คำตอบย่อมผังอยู่กับความจริงว่า ท่านกับอนุชาของท่านเปนสองแขนซึ่งนำประเทศไปสู่ความมีไชย จะได้ปรากฏแต่เพียงความสามารถในการศึกสงครามอย่างยอดเยี่ยมเท่านั้นก็หามิได้ แม้กิจการบ้านเมืองภายในเมื่อได้ปกครองแล้วก็สามารถอำนวยความสุขแก่อาณาประชาราษฎรโดยทั่วหน้าด้วยเช่นกัน การอัญเชิญท่านขึ้นเปนพระเจ้าแผ่นดินนั้น นับเปนการพร้อมเพรียงกันด้วยประการทั้งปวง และในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ จึงเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ทรงพระนามว่าสมเด็จพระราชาธิบดีที่ ๔ ปฐมวงศ์จักรีสืบมาจนบัดนี้.

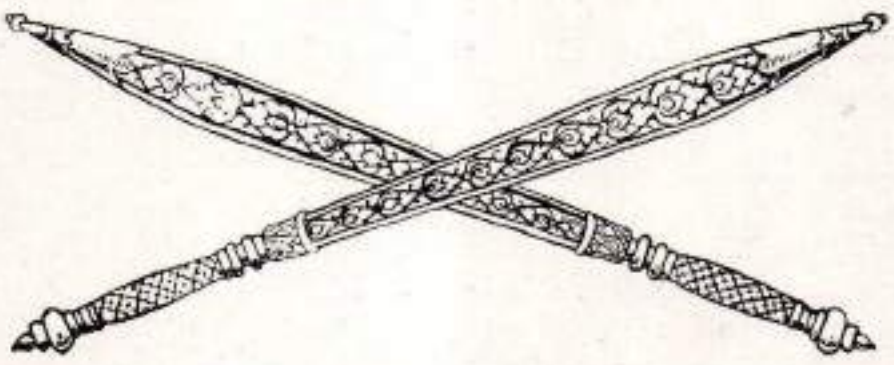

THE BANGKOK PERIOD.

Thus by the ascension to the throne of Somdet Chao Phya Maha Krasat Seuk was the modern House of Chakkri founded, the members of which are now, by a decree of His present Majesty, known by the simple title of "Rama," followed by the numeral which denotes the order in which they reigned: hence the founder of the House is now styled King Rama I.

H. M. King Rama I.
พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑

The new King was not left long in peace, for Phra Chao Padung, King of Burma, determined upon the reconquest of Siam and the exaction of tribute from the date of the fall of Ayudhya. The campaign opened by the occupation of the island of Puket on the west coast, but a force from Nagor drove the invaders out. Armies were then mobilised at Chiengmai, Tavoy and Martaban, and in 1785 the King of Burma, himself at the head of the Martaban contingent, gave the order for a general advance. The commissariat, however, broke down badly, and, as the defenders had taken the precaution to make it impossible for their opponents to live on the country, the invading forces speedily became weakened by disease and desertion. The King of Siam then attacked boldly, with the result that the Tavoy levies were almost annihilated, while the Burmese King was fortunate in being able to get back over his own frontier with the loss of at least half of his men. There then remained the Chiengmai army, which had been making some headway, but through lack of support was obliged to fall back upon Burmese territory proper. But although the power of Burma was thus so dramatically broken, yet the Siamese refrained from driving home their success, save for the occupation of the provinces of Mergui and Tavoy, and even these were evacuated shortly afterwards. The wisdom of this forbearance of the conquerors in their hour of overwhelming victory seems to have been proved by the fact that, since that time, with the exception of a few desultory raids of a quite irresponsible character, the two countries which had been at each other's throats throughout the ages, have settled down to a policy of neighbourliness and peace, and thus in the most auspicious manner conceivable was the dynastic career of the present Royal House launched upon history.

The first King of the new dynasty set himself seriously to work to consolidate his position and to establish an organised form of government along sound lines. To this end he obtained the unconditional submission of the rulers in the provinces that were under his sway, and the greatest care was exercised in the choice of the governors whose task it was to take charge of the component parts of Siam itself. But, in addition to this, King Rama I

ยุคที่ ๓

กรุงเทพมหานครเป็นนครหลวง

สมเด็จ เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ปราบดาภิเษก เป็นพระเจ้าแผ่นดินดังได้กล่าวมาแล้วนั้น พระองค์เป็นปฐมกษัตริย์ในราชวงศ์จักรี ซึ่งเป็นราชวงศ์แห่งรัชกาลปัตยุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัตยุบันนี้ได้ทรงเปลี่ยนพระบรมนามาภิธัย แห่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินราชวงศ์จักรีทุกพระองค์เป็น "สมเด็จพระรามาธิบดี" โดยนัยนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ต้นพระวงศ์จึงทรงพระนามสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑.

H. M. King Rama I, in warrior uniform.

พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑
(ฝีพระหัตถ์)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ไม่มีเวลาได้ทรงพักผ่อนสำราญพระอิริยาบถนานนัก ด้วยพม่าตั้งใจจะมาตีสยามอีก และบังคับให้ส่งเครื่องราชบรรณาการนับจากวันที่เสียกรุงศรีอยุธยา เริ่มแรกพม่าได้แต่งทัพมายึดเกาะภูเก็ตและหัวเมืองทางตวันตก แต่กองทัพเมืองนครศรีธรรมราชตีแตกกลับออกไป คราวนั้นทางพม่าตระเตรียมทหารไว้ที่เมืองเชียงใหม่ เมืองทวายและเมืองเมาะตะมะ ล่วงมาถึง พ.ศ. ๒๓๒๘ พระเจ้าแผ่นดินพม่าก็ให้ยกทัพมาตีสยามพร้อมกัน แต่มีอุปสรรคด้วยขาดแคลนเสบียงอาหารฝืดเคืองยิ่งนัก ประกอบกับทางกรุงสยามได้จัดการป้องกันและทำการมิให้ข้าศึกอยู่ต่อไปได้แล้ว กองทัพพม่าที่อ่อนกำลังลงโดยป่วยเจ็บและอดโรยกำลัง ครั้งนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงต่อสู้ข้าศึกอย่างกล้าหาญ ถึงกับพลเกณฑ์เมืองทวายสูญชีพไปเทบสิ้นทั้งกองทัพ แต่เจ้าแผ่นดินพม่ายังเคราะห์ดีหนีไปถึงพรมแดนได้ แต่มีทหารเหลือกลับไปครึ่ง ๑ ยังมีกองทัพที่รวบรวมจากเชียงใหม่กอง ๑ ซึ่งได้ส่งมาทำการตีหัวเมืองฝ่ายสยามบ้างแล้วแต่โดยทางสยามได้ช่วยเหลือกันทันท่วงที ก็ต้องแตกกลับไปยังพรมแดนพม่า มาทว่าอำนาจทางฝ่ายเจ้าแผ่นดินพม่าจะได้ย่อยยับถึงเช่นนั้นแล้ว ฝ่ายสยามก็มิได้ติดตามไปจนถึงกรุงในโอกาสที่มีไชยชนะนี้เลย เป็นแต่ได้ยึดเมืองมะริดและเมืองทวายไว้เท่านั้น และถึงสองเมืองนี้ ไม่ช้านักก็ได้ถอนคืนกลับมาสยาม อันพระปรีชาญาณแห่งพระบาทสมเด็จพระ

established courts of justice which administered the ancient laws of the land, while at the same time he himself added to and modified what then formed the legal code, in such an able manner that the effect of his work is distinctly perceptible to-day. One of the first acts of his reign was to transfer the main part of the new capital of Siam from the western bank of the Menam Chao Phya at Thonburi, to the eastern side, where what is now known as the old Palace was constructed within a double line of fortifications, between and around which there rapidly appeared the genesis of the Bangkok which we so much admire to-day.

After a reign of twenty-eight years, a period which proved of the utmost value to a nation which badly needed breathing-space in which to find itself, and which was punctuated in no uncertain manner by the individuality of the monarch himself, King Rama I passed away in 1809, and was succeeded by his son, Rama II, the grandfather of King Chulalongkorn, and consequently one generation still further removed from the present Sovereign. Thus we are getting down to modern times. The early part of the reign of King Rama II was occupied by a new situation which had arisen across the eastern frontier, in Cambodia. That country, which had heretofore persistently claimed overlordship of Siam, was now threatened seriously by Annam, the King of which country had also duly defeated the forces of that effete land. This sudden claim could not be passed by Siam. But, in 1786, Cambodia was governed under a regency, the young king was sent to live in Bangkok, and the regent formally acknowledged Siamese supremacy.

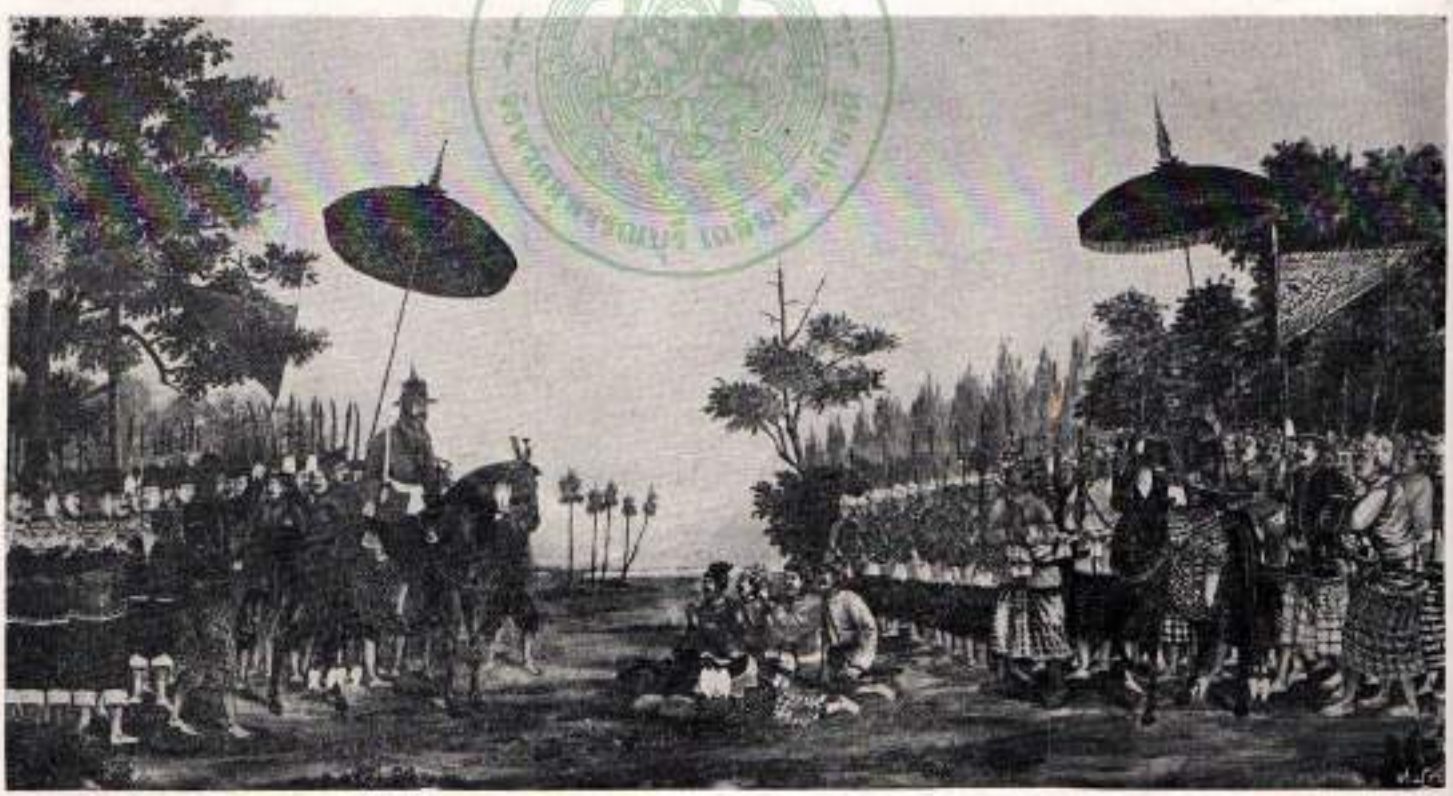

BURMESE COMMANDER-IN-CHIEF, ARSEH VOONKER, AT ARMISTICE, IN COMMUNICATION WITH THE FUTURE KING RAMA I, HEAD OF THE SIAMESE FORCES, AFTER FORMER'S FAILURE IN INVADING SIAM.

อแซ่วุ่นกี้ขอดุตัวเจ้าพระยาจักรี

เจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ ซึ่งงดการรุกรานโจมตีในระหว่างกำลังมีชัยอยู่นั้น ยังผลอันวิเศษยิ่ง คือนับแต่กาลบัดนั้นมา นอกจากการปล้นตีตามชายเขตแดนอันระงับไม่ได้ ประเทศสยามกับพม่าซึ่งมุ่งร้ายหมายขวัญต่อกันมาชั่วหลายอายุคน ก็กลายเป็นเพื่อนบ้านอันสงบสุข พระบรมเดชานุภาพแห่งกษัตริย์ราชวงศ์บัดยุบันได้เริ่มปรากฏพระเกียรติลงในพระราชพงศาวดารสยามโดยประการดังนี้.

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์บัดยุบันนี้ ทรงใฝ่พระทัยในการวางหลักทางปกครองบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง และได้ทรงจัดวิธีการปกครองอำนวยความสงบสุขแก่ประเทศ โดยนัยดังนี้บรรดาเจ้าเมืองที่ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ ก็ได้อ่อนน้อมยอมสวามิภักดิ์อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภาร ข้อสำคัญซึ่งทรงใฝ่พระทัยระแวดระวังอย่างที่สุดนั้นคือการเลือกเจ้าเมืองซึ่งมีน่าที่ปกครองตามส่วนต่าง ๆ แห่งประเทศสยามให้รวบรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และนอกจากนี้แล้วพระองค์ยังโปรดให้จัดตั้งศาลยุติธรรมรักษาพระราชกำหนดกฎหมายในยุคโบราณ ทั้งในคราวเดียวกันนั้น ได้ออกพระราชกำหนดส่งเสริมเพิ่มเติมขึ้นอีกมาก ซึ่งเป็นกฎหมายใช้ในสมัยนั้น ผลแห่งพระราชภาระที่ทรงประกอบด้วยพระปรีชาสามารถดังกล่าวมาแล้ว ชาวเราย่อมรู้สึกชื่นชมยินดีทั่วกัน ตราบจนเท้าทุกวันนี้ก็มิได้เสื่อมคลายเลย พระราชกิจในชั้นแรกแห่งรัชกาลของพระองค์ คือทรงย้ายราชธานีเดิมอันตั้งอยู่บนฝั่งตวันตก

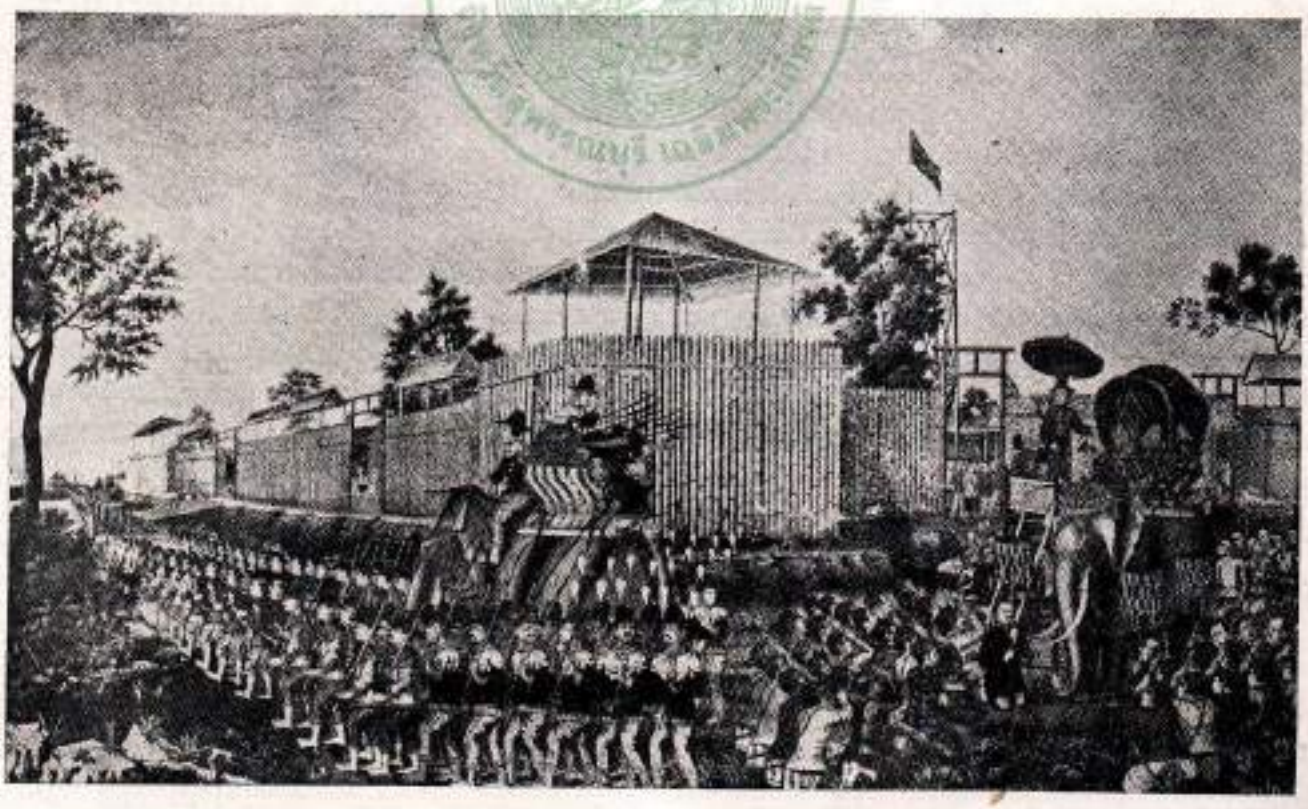

H. M. King Rama I, on return from Cambodian after achieving success.

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ เสด็จกลับจากเขมร.

FIRST SIAMESE EMBASSY TO ENGLAND, SENT BY KING MONGKUT (RAMA IV) IN EARLY PART OF REIGN OF QUEEN VICTORIA.

ราชทูตสยามถวายพระราชสาส์น
สมเด็จพระนางเจ้าควีนวิคตอเรีย

This was the situation up to 1809, when the Annamites, becoming restive, invaded Cambodia, and the Siamese advanced to meet them. But wiser counsels soon prevailed, and an agreement was reached whereby that part of Cambodia known as Battambong, containing the magnificent remains of the old city of Angkor, was taken over by Siam, while the remainder of the Kingdom went to Annam. This was the only disturbing episode in King Rama II's sixteen years of reign, which ended in 1825.

The throne was then seized by a son of one of the late monarch's lesser wives, whereupon the true heir to the throne and his brother sought sanctuary in the priesthood.

Again the reign was of considerable length —twenty-seven years,—a time chiefly noteworthy for the steps successfully taken to re-establish relations with western nations. After an abortive attempt by the British East India Company to set up cordial relations between the two countries during the reign of the late King, a second attempt was made, this time by one Captain Burney, in the second year of King Rama III. The result of this was eminently satisfactory, so much so that, before the end of the year, a treaty was signed between Siam and England, whereby provision was made for settling disputes, for the demarcation of boundaries in the Peninsula, for free commerce between the two countries, and for the taking of the necessary steps in dealing with fugitives from justice. This was the first substantial treaty ever entered into by Siam with any European Power. But another was not long in coming, for the United States followed suit in 1833 in order to secure adequate provision for their traders within the Kingdom. But though willing to sign the above treaties, King Rama III would not agree to the establishment of English and American consulates in his territory.

Meanwhile, a disturbing influence in the na-

แห่งลำน้ำเจ้าพระยา เรียกว่ากรงธนบุรีนั้น มาสร้างขึ้นใหม่ที่ฝั่งตวันออก ซึ่งได้สร้างพระบรมมหาราชวังบัดนี้อยู่ภายในป้อมปราการสองชั้น และภายในเวลาอันรวดเร็ว ที่ซึ่งอยู่โดยรอบบริเวณและใกล้เคียงกันก็ได้เป็นปฐมสถานแห่งกรุงเทพมหานครสืบมาจนถึงทุกวันนี้.

พระองค์เสวยราชสมบัติสิริรวม ๒๘ ปี ทรงประกอบพระราชภาระเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศสยามทั้งภายนอกและภายในในเวลาที่ประเทศกำลังจะฟื้นตัวเป็นอันมาก เสด็จสวรรคตเมื่อพระพุทธศักราช ๒๓๕๒ พระชนมายุได้ ๗๒ ปี ๕ เดือนกับ ๑๑ วัน.

H. M. King Rama II.
พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒.

สมเด็จพระรามาธิบดีที่๒ พระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้เสด็จเถลิง ถวัลย ราชย์สืบสันตติวงศ์ต่อมา ในต้นรัชกาลพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ มีเหตุสำคัญที่น่ายกขึ้นกล่าว คือ ฝ่ายข้างกัมพุชประเทศ ซึ่งมักกล่าวเรียกร้องอยู่เสมอว่าสยามเคยเป็นเมืองขึ้นแก่เขมรมาแต่ก่อน บัดนี้ได้รับความเดือดร้อนโดยพระเจ้าแผ่นดินญวนได้ยกทัพมารุกรานย่ำยีทหารฝ่ายกัมพุชประเทศก็ต้านทานมิได้ จึงมีใบบอกมากราบทูลพระกรุณาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอกองทัพไปปราบปรามญวนที่มาทำการเดือดร้อน แต่ในเหตุผลนั้น จะทักทักเอาว่าสยามเคยเป็นเมืองขึ้นแก่เขมรมาก่อนนั้นหาได้ไม่ เหตุที่พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งทัพไปช่วยเขมร คือเดิมเมื่อพระพุทธศักราช ๒๓๓๑ ฝ่ายเขมรเกิดจลาจลวุ่นวายขึ้นตลอดจนไทยต้องยกกองทัพไปปราบปราม แล้วให้รับตัวนักพระองค์เองรัชทายาทกรุงกัมพุชาซึ่งเหลืออยู่องค์เดียวลงมากรุงเทพฯ ให้เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงออกไปเป็นอุปราชครอบครองแผ่นดินจำเดิมแต่นั้นมาฝ่ายกัมพุชประเทศจึงได้เป็นข้าขอบขัณฑสีมาของสยาม และเพราะเหตุนั้น จึงจำต้องยกทัพไปช่วยดับบุคเจ็ญ แต่แทนที่จะได้ต่อยุทธ์กันเป็นการลำบากแก่ไพร่พลต่อต่อไป ได้กระทำความตกลงระหว่างญวนกับสยาม คือแบ่งอาณาเขตจำกัดสิทธิ์และอำนาจซึ่งกันและกันเสีย มีอาทิคืออาณาจักร์เขมรได้แก่เมืองพระตะบองอันมีนครวัดซึ่งเป็น

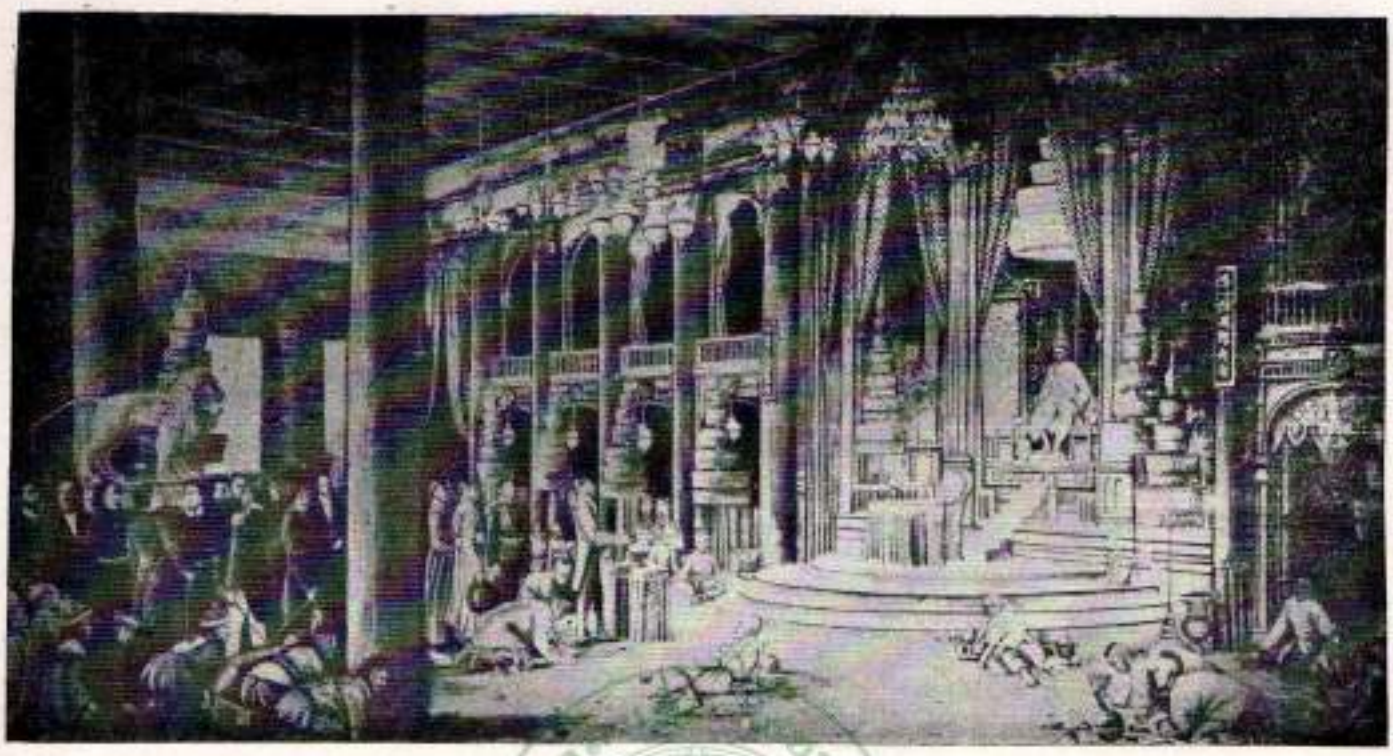

H. M. King Rama IV on throne in Chakeri Palace, giving audience to French envoys.

ราชทูตฝรั่งเศสเข้าเฝ้าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔

tion's peaceful life had cropped up in the shape of the state of Viang Chan, in the north-eastern part of the Kingdom. It may be remembered that the capital of that state which now lies just inside French Lao territory had been severely punished previously for its pro-Burmese tendencies, and as that feeling showed distinct signs of revival, a Siamese expedition was sent against the state in 1828, particularly as its people were trying to involve the Lao generally in the rebellion. Local resistance was soon overcome, the capital city was reduced to ruins, and the chieftain, together with very many of his followers, was led captive to Bangkok, where he soon died, after being publicly exposed without cessation to the insults of those whom he had of his own will converted into his enemies. Thus ended the ancient state of Viang Chan, and its capital. Changing our ground, we have now to revert to Cambodia, which was by no means finished with. The new trouble began through the failure, or lack of inclination, of Siam to pay the tribute agreed upon to Annam. This led to frequent intervention by the latter country, with resulting flights by Cambodian notabilities to Siam as a harbour of, at least, temporary refuge. And then came the climax, for, on one of these occasions, a young son of the King was brought to Siam, and was educated here. When he had almost attained manhood, his royal father died, and Siam claimed the throne of Cambodia on his behalf. The young claimant then re-entered his own country at the head of a Siamese army, gained possession of it, and forthwith placed it once again under Siamese suzerainty.

On the death of King Rama III in 1851, tardy justice was done to Prince Chao Fa Mongkut, who, at the age of forty-seven, was invited to ascend the throne which should have been his long previously. The period of his

มหานครงดงามแต่ชุดโชมแล้วให้อยู่ในความปกครองของประเทศสยาม และนอกนั้นไปอยู่ในความปกครองของญวน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้เสวยราชสมบัติได้ ๑๖ ปีสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๘.

H. M. King Rama III.
พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓.

รัชกาลแห่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น เป็นรัชกาลอันสำคัญควรเป็นที่จดจำฝังใจชาวสยามส่วนด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ ได้ทรงผูกไฝ่ใส่พระทัยทำการติดต่อให้มีสัมพันธไมตรีระหว่างสยามกับมหาประเทศในอัษฎงคตทวีป รัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ นั้น บริษัทบริติชอีสต์อินเดียคอมปนีได้พยายามเชื่อมสัมพันธไมตรีระหว่างสองประเทศคือสยามกับอังกฤษมาแล้วกี่ครั้ง แต่การมิเป็นผล ครั้งที่ ๒ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ ได้เสวยราชย์แล้ว ๒ ปีกับต้นคน ซื่อเบอร์เนย์ได้พยายามดำเนินการดังก่อนอีกครั้ง ครั้งนี้คงเป็นไปโดยเรียบร้อยเป็นที่พอใจซึ่งกันและกันมากทั้ง ๒ ฝ่าย กล่าวคือในปลายปีที่ ๒ แห่งรัชกาลที่ ๓ นั้นเอง ประเทศสยามกับประเทศอังกฤษได้ทำสัญญาทางพระราชไมตรีต่อกันไว้ฉบับ ๑ ความข้อใหญ่ในสัญญานั้น ว่าด้วยสมัคสมานข้อพิพาทอันอาจบังเกิดระหว่างกันอย่าง ๑ ว่าด้วยปักปันเขตแดนแบ่งอาณาเขตเกาะสุมาตราอย่าง ๑ ว่าด้วยการค้าขายอันอิสระระหว่าง ๒ ประเทศอย่าง ๑ ว่าด้วยลักษณะข้อจำเป็นอันเกี่ยวด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามเขตแดนอีกอย่าง ๑ สัญญานี้เป็นฉบับแรกที่มหาประเทศในทวีปยุโรปได้ทำกับประเทศสยาม พระพุทธศักราช ๒๓๙๖ รัฐบาลสหปาลีรัฐอเมริกาได้ทำสัญญากับสยามอีกฉบับ ๑ ว่าด้วยความเสมอภาคที่พ่อค้าชาวอเมริกันเข้ามาทำการค้าขายในพระราชอาณาจักร์สยาม และในรัชกาลนี้แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงยินยอมเจริญทางพระราชไมตรีด้วยสองประเทศแล้วก็ดี ก็หามีพระบรมราชานุญาตให้สองประเทศมาตั้งกงสุลในพระราชอาณาจักร์ไม่.

ในรัชกาลนี้มีการจลาจลทางปลายพระราชอาณาเขตคราว ๑ คือคึกเวียงจันพระพุทธศักราช ๒๓๗๑ เมืองเวียงจันซึ่งอยู่ในพระราชอาณาเขตภาคอีสาณ ได้เกิดเป็นขบถขึ้นโดยเจ้าผู้ครองนครเอาใจไปเข้ากับ

service in the priesthood, it must be remembered, had extended over no less a span than twenty-six years, and, as he was gifted with intelligence of a high degree, he had occupied himself in mental exercises which would have been far outside the province of the ordinary minister of religion. For instance, he had followed up his priestly studies by looking searchingly into the habits of his country, and the history which had led thereto. But, not content with that, he had made a special study of modern sciences, then unknown in his country, and had made himself familiar with the English language and the general customs of the West. And, be it remembered, during all this time he, as a mendicant priest, had gained a knowledge of the conditions prevailing among his people that was second to none; so that when it came to pass that he ascended the throne of his fathers, he did so with a mental and practical equipment which previous ages had never seen anything approaching its parallel. The result was inevitable in the speedy introduction of measures all tending to increase the national welfare and to improve the condition of the people. But this was by no means all, for the King did all that he could to encourage intercourse between his country and the world outside. During the previous reign, both the British and the United States Governments had endeavoured to procure a reconsideration of the first treaties made with them; but King Rama III remained adamant. When, however, his successor had been on the throne long enough to have established himself firmly, England, then under Queen Victoria, in 1855, sent Sir John Bowring on a special mission to Bangkok, and he, meeting with a most favourable reception at the hands of His Majesty, had the honour of concluding a new treaty of great importance between the respective countries within less than a month of his arrival. This new pact is worthy of rather more than mere passing mention, for it set the key-note to Siam's dealings with Western nations up to, and even, in a few cases, including, the present time. Perhaps the most important provision was the institution of extra-territoriality, which

PART OF SIAMESE FLEET. การเดินขบวนเรือรบในแม่น้ำเจ้าพระยา

พม่าจำต้องแต่งทัพขึ้นไปปราบปรามพวกขบถครั้งนี้ได้ นครเวียงจัน จับเจ้าผู้ครองนครกับไพร่บ้านพลเมืองมาเป็นอันมาก ไม่นานเจ้าผู้ครองนครก็ถึงแก่พิราลัย และเวียงจันนครโบราณซึ่งพินาศไปนั้นบัดนี้เลยไปอยู่ในอาณาเขตของฝรั่งเศส.

ฝ่ายข้างกัมพุชประเทศ ซึ่งสยามกับญวนได้แบ่งเขตการปกครองกันแล้วนั้น ฝ่ายญวนหาได้ดำเนินการตรงตามข้อตกลงระหว่างกันไม่ เป็นเหตุให้เกิดการวุ่นวายอยู่เนือง ๆ และสำคัญกว่านั้น, ฝ่ายญวนได้แต่งทัพมารุกรานเขตแดนฝ่ายเขมรอยู่เสมอ ทำให้พวกเขมรต้องแตกตื่นหลบหนีภัยเข้ามาพึ่งพำนักพระบรมโพธิสมภารเป็นการชั่วคราวอยู่เนือง ๆ เหตุดังนี้พระเจ้ากรุงกัมพูชาจึงได้ส่งพระราชบุตร์มาศึกษาวิทยาการอยู่ในกรุงสยาม ครั้นพระเจ้ากรุงกัมพูชาเสด็จสวรรคตแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดให้แต่งทัพไปกับเจ้าราชบุตร์กรุงกัมพูชา เพื่อสืบสันตติวงศ์ทรงราชย์ปกครองกัมพุชประเทศโดยพระเดชานุภาพแห่งสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม เจ้าราชบุตร์ทรงนำกองทัพไทเข้าเหยียบกรุงกัมพูชาและเถลิงถวัลยราชสมบัติ แต่นั้นต่อมาฝ่ายกัมพุชประเทศก็ตกเป็นเมืองขึ้นของสยาม.

H. M. King Rama IV,
More generally known as King Mongkut.
พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔.

พระพุทธศักราช ๒๓๙๔ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต เสวยราชสมบัติสิริรวม ๒๗ ปีบริบูรณ์ ขณะนั้นสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังทรงผนวชอยู่ในสมณเพศ จึงเสด็จลาสิกขาบทมาเสวยราชสมบัติ และเมื่อขึ้นครองแผ่นดินนั้น มีพระชนมายุได้ ๔๗ พรรษา พระองค์ทรงผนวชอยู่ ๒๖ พรรษา ในระหว่างที่ทรงถือบรรพชิตเป็นสมณเพศ พระองค์ได้ทรงศึกษาวิทยาการรอบรู้พระไตรปิฎกเป็นอย่างยอดเยี่ยม และทรงใช้พระวิจารณญาณในกิจการบ้านเมืองเกินกว่าวิสัยบรรพชิต ด้วยเหตุนั้นได้ทรงสอดส่องในปรกติภาพของประเทศสยามและทรงพระราชดำริให้ก้าวหน้าสู่ความเจริญยิ่งขึ้นไปอีก ทั้งยังได้ทรงศึกษาสรรพวิทยาศาสตร์ในบัดยุบันสมัยนาๆ ประการ ทรงรอบรู้วิชาภาษาอังกฤษซึ่งในขณะนี้ยังมีผู้รู้กันแพร่หลาย ตลอดจนแบบแผนประเพณีของ

fearsome phrase merely meant that a British Consul should have the right of jurisdiction in all cases, both civil and criminal, over his nationals throughout Siam. At the same time, British subjects were accorded the right to hold or buy land within certain limits. But this was by no means the end; for British merchants were given the right to travel and trade throughout the land, while, at the same time, not only were import and export dues fixed—a matter of extreme importance in view of eventualities—but the revenue to be received from land tenure was also made definite. The natural consequence of the above was that treaties on similar lines followed in rapid succession with the other Powers, Sir John Bowring being paid the compliment of being specially commissioned in 1868 to sign agreements in this connection on behalf of Siam with the Scandinavian countries, Italy and Belgium.

CEREMONIAL COSTUME OF ROYALTY BEARING TITLE OF CHAKRI ORDER.
ทรงเครื่องจักรีบรมราชวงศ์

But the ways of peace were somewhat rudely interrupted when, in 1863, King Norodom, who, it may be remembered, had been placed upon the Cambodian throne entirely through Siam's instrumentality, apparently impressed by the newly-acquired French mastery over Annam, accepted protection from France, while, at identically the same time, renewing his pristine agreement with Siam in the same direction. The situation was, of course, reduced to absurdity, though it did not appear greatly to affect the author; but the upshot of it was that Siam agreed to recognise the validity of French overlordship of Cambodia as an inheritance from Annam, and, cancelling the treaty previously made, withdrew entirely from affairs appertaining to that kingdom, which had been such a severe thorn in her side in past ages.

Contrary to the experience of almost all of his predecessors, King Rama IV found his reign practically uninterrupted by war or even the rumour of war, and he was therefore able to follow that mental trend which had resulted from his long contemplation of the arts of peace—a contemplation which his highly-developed mind, allied to natural intelligence, enabled him to turn to the best account for the great benefit of his people when at last he was able to ascend the throne. Among his many achievements may be accounted the following, forming a list so formidable that one will not find many parallels in history to rival it. In addition to definitely throwing open the land to intercourse with the outside world, he

SIAMESE ENVOYS AT COURT OF NAPOLEON III, EMPEROR OF FRANCE.
ราชทูตไทยถวายพระราชสาส์นสมเด็จพระเจ้านะโปเลียนที่ ๓.

ชาวตวันตกโดยพิศดาร สมัยนั้นหามีผู้ใดรอบรู้ราชการบ้านเมืองและสภาพของราษฎรโดยปรกติไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อพระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้วก็ได้ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์นำประเทศสยามสู่ความเจริญด้วยพระราชกุศโลบายอันสุขุมคัมภีรภาพ นอกจากนั้นยังมีพระราชกฤษฎานุภาพอันควรสรรเสริญเป็นพิเศษ คือพระองค์ทรงดำเนินวิธีการให้สยามมีการติดต่อสัมพันธกับต่างประเทศโดยควรแก่ฐานานุรูปและชอบด้วยรัฐประศาสโนบายของประเทศในสมัยนั้น เมื่อรัชกาลก่อนแม้สยามจะได้ทำสัญญาทางพระราชไมตรีถึงอังกฤษและอเมริกันแล้วก็ดี แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังหายอมให้ต่างประเทศมีสัมพันธไมตรีใกล้ชิดแน่นแฟ้นนักไม่ เหตุฉะนั้นในพระพุทธศักราช ๒๓๕๘ พระนางเจ้าวิคตอเรียซึ่งปกครองประเทศอังกฤษยุคนั้น ได้โปรดให้เสอร์ยอน เบาวริงรับพระราชภาระพิเศษมากรุงสยาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชปฏิสันถารต้อนรับเป็นอันดี ภายในสี่เดือนแรกที่เสอร์ยอนเบาวริงมาถึง ก็ได้กระทำสัญญาทางพระราชไมตรีอันสำคัญยิ่งระหว่างสองประเทศคือ อังกฤษกับสยามอีกครั้ง ๑ สัญญาฉบับนี้เป็นผลดีแก่ทั้งสองฝ่ายมากกว่าฉบับก่อน ด้วยเป็นกุญแจแห่งการติดต่อระหว่างสยามกับอัษฎงคตประเทศ ทั้งได้จัดการในเหตุที่บังเกิดอยู่ในบัตยุบันนั้นให้ลงรอยกันด้วย ดูเหมือนข้อใหญ่ใจความของสัญญาฉบับนั้นกล่าวถึงสิทธิ์พิเศษเป็นสำคัญ และมีความหมายเพียงสั้น ๆ ว่ากงสุลอังกฤษมีสิทธิ์ชอบธรรมในการพิพากษาคดีใดๆทั้งแพ่งและอาญาที่

carried out other works of great public utility, such as the construction of roads and canals, and the introduction of shipbuilding and printing, while at the same time the genesis of the educational system is to be attributed to him. In his leisure time, which must have been decidedly scanty, he dabbled in the arts, favouring astronomy in special, and it is to this fact that his death is ascribed in 1868, for, when on an expedition to the Sam Roi Yot range in south-eastern Siam, in order to observe an eclipse, he contracted a chill which proved fatal.

Thus ended the reign of a monarch of very remarkable personality, and who can say that the usurpation of his throne which gave him in his early life the chance of developing his intellect so finely and of acquiring to such a marked degree his insight into the methods for the betterment of his fellow-men was not, despite the injustice involved, all for the good of his people, both during his own reign and in the effect which it doubtless had upon that illustrious one which ensued.

There followed then the most illustrious epoch in Siamese history. His Majesty Somdet Phra Paramendr Maha Chulalongkorn, now known under the new nomenclature as King Rama V, was due to succeed his father, but, owing to his minority, a regency was established for the time being, during which period an English governess was assisting His Majesty to obtain his mastery of the language, and also he was taken on visits during this initial period to study the system of government in vogue in India and in the Dutch Indies. With this extremely exceptional experience for an Oriental potentate at the very outset of his career, King Chulalongkorn, as we feel that we must still call him, assumed supreme power in 1873, and at once began to institute those new ideas which both his upbringing and his unusual experience dictated. These new measures embraced a very wide range, as the following all-too-brief

Head Office, Bangkok Water-works. สำนักงานการประปากรุงเทพ ฯ

เกี่ยวกับคนในบังคับได้ทั่วพระราชอาณาเขตสยาม แต่คนในบังคับอังกฤษมีสิทธิ์จะตั้งภูมิลำเนาหรือซื้อที่ดินใดๆได้ภายในเวลาที่กำหนดจำกัดไว้ ข้อนี้แท้จริงหาเป็นการตัดสิทธิ์แห่งคนในบังคับอังกฤษไม่ ด้วยได้อนุญาตให้พ่อค้าชาวอังกฤษท่องเที่ยวทำการค้าขายได้ทั่วประเทศสยาม กับอีกข้อ ๑ ซึ่งเป็นข้อสำคัญที่สุดในสัญญาฉบับนี้ มีมหาประเทศได้มาตกลงกระทำกับสยามอีกหลายฉบับและภายในเวลาอันรวดเร็วภายหลังที่ได้ลงนามในสัญญาฉบับอังกฤษ และเสอร์ยอนเบาวริงได้รับฉันทานุมัติเป็นผู้แทนฝ่ายสยามลงนามในสัญญาระหว่างสยามกับมหาประเทศในภาคยุโรปอีกเมื่อพ.ศ.๒๔๑๑ก็หลายฉบับ ดังเช่นอิตาลีและเบลเยียมเป็นต้น.

แต่ใน พ.ศ. ๒๔๐๖ นั้น เกิดอุปสรรคอันทำให้สันติภาพของสยามชงักไป ด้วยพระนโรดมซึ่งสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงอุปการะเกื้อกูลจนได้ครองกรุงกัมพูชานั้น เอาใจออกหากไปอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศสซึ่งตีญวนได้ใหม่ๆ แล้วเลยขอทำสัญญากับกรุงสยามในคราวเดียวกันนั้น โดยทำนองเดียวกัน อันเหตุการณ์ครั้งนั้นดูไม่น่าจะเป็นได้ แต่เพราะเหตุเป็นการบัตยุบันทันด่วน ซึ่งสยามยอมตกลงรับรองว่าฝรั่งเศสมีอำนาจปกครองเขมรในฐานที่เป็นผู้มีอำนาจเหนือประเทศญวนสืบมาด้วย ฝ่ายสยามจึงถอนสัญญาที่ได้กระทำมาแล้วแต่ก่อน และถอนกิจการต่างๆที่เกี่ยวกับประเทศเขมรเสียโดยสิ้นเชิง.

ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ พระองค์ได้ทรงดำเนินบวรกุศโลบายผิดแผกแปลกกว่าบูรพกษัตริย์ ด้วยไม่ทรงน้อมนิยมในการศึกสงครามเลย กรุงสยามจึงหาได้มีการทัพศึกแก่ต่างประเทศไม่ แม้ที่สุดจนข่าวคราวหรือชะนวนที่อาจทำให้เกิดศึกก็มิได้ปรากฏ เหตุดังนั้นพระองค์จึงทรงใช้พระวิจารณญาณจัดการบ้านเมือง ให้เป็นคุณประโยชน์แก่อาณาประชาราษฎรอย่างยอดเยี่ยมดังที่มีพระราชดำริมาแล้วตั้งแต่ครั้งยังทรงผนวชอยู่ ฝ่ายพระราชภาระอันสำคัญซึ่งได้ทรงประกอบเพื่อหวังความดีความเจริญของประเทศก็ไม่มีกษัตริย์ใดในพงศาวดารสยามจะเทียมเท่าได้เลยนอกจากได้ทรงจัดการให้สยามมีการติดต่อกับต่างประเทศแล้วยังได้สถาปนาการต่างๆที่เป็นประโยชน์ใหญ่ยิ่งแก่พสกนิกร อาทิเช่นสร้างถนน, ขุดคลอง, ทรงแนะนำให้ต่อเรือและใช้เครื่องพิมพ์ ในสมัยเดียวกันก็มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการศึกษา เวลาว่างจากพระราชกรณียกิจแล้วก็ได้ทรงศึกษาวิชชาโหราศาสตร์อีกส่วน๑ และเพราะเหตุที่ทรงฝักใฝ่ในวิชชาประเภทนี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๐ จึงได้เสด็จด้วยข้าราชบริพารไปยังเขาสามร้อยยอด โดยพระราชปรารถนาจะทอดพระเนตรอุปราคาให้เห็นชัด แต่บังเอิญกระทบความหนาวอย่างร้ายแรงถึงประชวรลง และเสด็จสู่สวรรคตในปีเดียวกันนั้นเอง.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ ได้ทรงประกอบพระราชภาระเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและชนชาวสยามอย่างล้นเกล้าล้นกระหม่อม ได้ทรงจัดการวางหลักฐานอันมั่นคงสำหรับพระราชอาณาเขต ทั้งฝ่ายพุทธจักร์และราชอาณาจักร์ ฝ่ายราชอาณาจักร์นั้น การภายนอกประเทศได้ผูกสัมพันธไมตรีไว้กับมหาประเทศในทวีปยุโรป มิให้มีข้อบาดหมางขุ่นเคืองซึ่งอาจเป็นภัยเดือดร้อนแก่ไพร่

list will show. The first subjects to be dealt with were the abolition of slavery and the establishment of law and order, for what was the use of freedom without security of life to the free, or of life to the previously free without security from those newly admitted to freedom? With this supreme purpose in view, law courts decidedly efficient in comparison with any system which had attempted the administration of justice in the past, were established, while the provinces were placed under officials selected solely for their proved capacity for the task that lay before them, in startling contradistinction to the system which had held sway all too long in the past. These momentous movements in executive and judical affairs were alone sufficient to herald the arrival of a new epoch in the history of the country, and that in no uncertain manner; but the new monarch by no means limited his reforms to the lines indicated, for he was responsible for the introduction of railways into the kingdom; for the reform of the conditions of military service; for drastic alterations in the methods of rural administration, and of that of the revenue; for the extension of education to the people, and last, but by no means least, by generally attempting that improvement in communications whereby alone Siam could really be welded into one land. Formerly, outlying provinces of the kingdom had perforce, for reasons of policy, to be placed, temporarily at least—yet, may be, for an epoch, however brief, still pregnant in local history—in the hands of those who in far too many cases did not, by a very long way, possess the, even rudimental, qualifications for governorship; while in others the local rulers were chosen from the conquered of the past, and it does not need any vast amount of discernment to gauge on whose side their sympathies lay. But now there came what, in modern parlance, has been styled the "new broom", for the new monarch was very quick to recognise the truth of an old homely English saying, that "Too many cooks spoil the broth," or, if we apply the quotation to the situation pertaining at that time, that it was absolutely essential to national unity that there should be homogenity throughout the country, and that the tribal and internecine conflicts of the past

Siamese Orchestra. เครื่อง พิณพาทย์

บ้านพลเมือง ชาวเราย่อมมีความรู้ในส่วนนี้ซึมซาบผึ่งใจอยู่จะลืมเสียมิได้ว่า ครั้งนั้นบรรดาประเทศใหญ่น้อยอันเป็นเพื่อนบ้านของเราโดยรอบข้าง คือ พม่า, เขมร, ญวน, เหล่านี้ ล้วนแต่เสียเมืองเป็นประเทศราชแก่มหาประเทศในอัฏฐงคตทวีปแล้วทั้งสิ้น ยังเหลืออยู่ก็แต่ประเทศเดียวที่คงดำรงอิสรภาพเป็นไทยอยู่ และเป็นไทยด้วยความเด่นหนามั่นคงสืบต่อมาจนบัดนี้ เพราะพระปรีชาสามารถแห่งพระองค์ ทรงดำเนินพระราชกุศโลบายอันสุขุมคัมภีรภาพยิ่งด้วยพระบารมี จึงมหาประเทศมิสามารถย่ำยีให้สยามประเทศเดือดร้อนได้ ฝ่ายการภายในนั้นเล่า พระองค์ก็ทรงจัดการทำนุบำรุงประเทศทุกสถาน อาทิ คือ ตัดถนนขุดคลองให้สดวกแก่การไปมาค้าขาย, ทรงสถาปนาให้ประเทศสยามถึงความสมบูรณ์พูลผลยิ่งกว่าแต่ก่อน ก้าวหน้าเข้าสู่ความเจริญในอารยะสมัยเป็นถาวรวัฒนาการสืบมา.

สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนับตามลำดับกษัตริย์เป็นรัชกาลที่ห้า ขณะนั้นยังทรงพระเยาว์ เสนาพฤฒามาตย์ราชมนตรีทั้งหลายจึงเห็นพร้อมกันว่าควรตั้งผู้สำเร็จราชการแผ่นดินว่าราชการบ้านเมืองแทนพระองค์ก่อนจนกว่าจะทรงพระชนมายุสมควรแก่ราชสมบัติ ในระหว่างนั้นได้จัดให้มีพระอภิบาลผู้ ๑ เป็นหญิงชาวอังกฤษถวายพระอักษรเพื่อให้ทรงศึกษาวิชชาภาษาอังกฤษได้ชำนิชำนาญสมัยเมื่อที่ยังมิได้ทรงราชย์นั้น ได้เสด็จประพาสอินเดียและดัตช์อินดีส์เพื่อทรงศึกษาวิชชารัฐประศาสน์เบื้องต้น อาศัยสรรพศิลปวิทยาการที่ได้ทรงศึกษามาอย่างชำนิชำนาญยิ่ง เป็นบัจจัยให้พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ทรงพระราชอำนาจเต็มที่ในปีพระพุทธศักราช ๒๔๑๖ พระปรีชาสามารถที่ทรงรอบรู้นานาวิทยาเป็นอย่างยอดเยี่ยมนั้น จะหากษัตริย์องค์ใดในประเทศภาคตวันออกนี้ซึ่งแรกได้ปกครองประชาราษฎรสามารถประกอบกิจทำนุบำรุงประเทศเป็นอย่างวิเศษเท่าเทียมกับพระองค์มิได้เลย

H. M. King Rama V,
better known as King Chulalongkorn.
พระบรมรูปสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ ทรง

VIEW OF HUA HIN BUNGALOW.

บ้านเขาหัวหิน

should disappear in the mutual interests of all those who had erstwhile exhausted their energies and potentialities in a futile endeavour to prove the utility of what had hitherto been a perpetual failure. But it was no easy task, for it meant the sudden, or almost sudden, upheaval of the recognised fundamental national principles of the ages. Yet the new monarch did not hesitate, for he had the courage of his convictions, and steadily, yet very surely, he was able to watch over the firm welding of the component parts of an empire which had, all too frequently in the past, existed but in name. The chief obstacles to attainment of this national unity were, in the first instance, the determined, though secret, opposition of those to whom reform spelt the abolition of those opportunities of malfeasance by means of which they and, perhaps, their progenitors, had lived, moved and had their being; and in the second, to the action of the French, who, from the neighbouring territory to the east, by the aggressive attitude which they adopted, seriously hindered the introduction of that peaceful and economic development which had become so necessary to Siam's progress.

The line along which this extremely disturbing influence worked, and at a time so very inopportune, was as follows. Not satisfied with Siam's absolute surrender of any claims which she possessed over the old kingdom of Cambodia, a party arose out East whose policy was to push colonial expansion, and in connection therewith they did not hesitate to advance the theory that all Siamese territory to the east of the Mekong River should be handed over to France, who was now the suzerain power in Cambodia and Annam, and who therefore had a rightful claim to lands which had formerly formed part of those territories which had come under her vassalage. Little attention was paid at the outset, either near-by or in Europe, to this apparently fantastic attempt to establish a national slogan; but as the adherents of the movement persisted, there arose in France a party which favoured rapid colonial expansion, especially as those working the levers at this end were not slow to point out the absolute necessity of French control of the Mekong River as one of the great outlets in the future for the untold wealth of south-western China. Persis-

Tramway crossing the New Road, near entrance to Naaga Khasem Cinema, Bangkok.

หลักรถรางน่าโรงภาพยนตร์นาคเขษม, ถนนเจริญกรุง, พระนคร.

จัดการบ้านเมืองโดยพระวิจารณญาณตามที่ได้ทรงศึกษาเห็นระเบียบนิติประเพณีการของนา ๆ ประเทศมาแล้ว พระราชกิจอันสำคัญยิ่งซึ่งปรากฏเปนครั้งแรกแห่งรัชกาลของพระองค์ในพงศาวดาร คือได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิกการผูกทาสและพระราชกำหนดกฎหมายว่าด้วยการผูกทาสเสียโดยสิ้นเชิง ด้วยทรงพระราชดำริว่า อิสสรภาพที่ไม่มีความรับประกันในตนของตนนั้น ไม่มีประโยชน์แก่ผู้เปนอิสรเลย และโดยพระราชประสงค์อันยิ่งใหญ่ข้อนี้ ทรงเทียบเคียงกับวิธีการชำระสะสางคดีให้ความชอบธรรมแก่ราษฎรในยุคอดีตมาแล้ว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการตั้งโรงศาลสำหรับชำระคดีที่พิพาทกัน ส่วนตามหัวเมืองนั้น ก็ได้ทรงจัดข้าราชการที่เห็นว่ามีความรู้ความสามารถพอจะทำการในน่าที่นั้นโดยชอบด้วยทางการได้ ให้ไปรับราชการประจำอยู่ การนี้เปนข้อสำคัญแห่งรัชกาล แต่จะเพียงเท่านั้นก็หาไม่ พระองค์ได้ทรงชำระเปลี่ยนแปลงและดำริใหม่โดยนานัปการ คือมีพระราชปรารภให้สร้างทางรถไฟขึ้นในประเทศสยาม ชำระและแก้ไขระเบียบการทหาร, เปลี่ยนแปลงวิธีการปกครองและการเก็บส่วยสาอากร ขยายการศึกษาให้กว้างขวาง ทั้งทรงพยายามแก้ไขทำนุบำรุงการคมนาคมให้ดีขึ้น เพราะการคมนาคมสดวกอย่างเดียวเท่านั้นที่จะทำให้พระราชอาณาเขตสยามรวมเปนแผ่นดินเดียวกันได้สนิท แต่เดิมมานั้นหัวเมืองที่อยู่ห่างไกลออกไปซึ่งตกมาเปนเมืองขึ้นรวมอยู่ในพระราชอาณาเขตสยาม ไม่มีโอกาสได้ติดต่อหรือทราบเรื่องราวทางในกรุงได้ทันเหตุการณ์ การ

FRONT VIEW OF THE BANGKOK CENTRAL RAILWAY STATION, HUALAMPONG, BANGKOK

หน้าสถานีใหญ่รถไฟหลวง, หัวลำโพง พระนคร

tence prevailed; and it was not long before the Siamese authorities were officially notified of the new claim in accordance with what was claimed as the due rights of Annam. This claim may be disputed distinctly on historic grounds, whereas any hope of securing economic advantage has been ruthlessly dissipated now—if not before—by proof incontestible that nothing short of an unprecendented natural upheaval will ever convert the river in question into an outer artery for the territories which, to use a very descriptive Australianism, lie at "the back of beyond."

To meet the new situation, Siam suggested that the territory under discussion should be regarded as neutral, pending a fresh delimitation of the boundary, and in this France concurred for the moment. But almost immediately afterwards mutual recriminations arose of infraction of the compact. France refused Siam's suggestion of arbitration, and in 1893 the troops of the disputants came into conflict. French gunboats then blockaded the mouth of the Menam Chao Phya, and Siam had perforce to sign a treaty of peace, whereby she agreed to evacuate at once the territory in dispute and to pay an indemnity, pending the carrying out of which provisions—along with other minor ones—a French military force occupied the important town of Chantabun in the south-eastern corner of the Siamese kingdom—an occupation which was prolonged for a considerable period after Siam's obligations under the treaty had been discharged.

But even after this episode had apparently been relegated to the past, Siam was not left in peace, for the French pursued a policy of constant irritation which at length assumed such a menacing aspect that England deemed it necessary to intervene in order to protect the approaches to the eastern frontier of her Indian empire, and, as a result of negotiation, a treaty was entered into in 1896 by which the independence of Siam, which was previously being threatened, was guaranteed by both nations.

With this great load lifted from His mind in the realm of politics, King Rama V was now at liberty to develop his country along the ways of peace, nor did he assume anything in the nature of antagonism to the world outside as the result of recent experience; for in the following year

บังคับบัญชาหรือคำสั่งใด ๆ ที่พระเจ้าแผ่นดินทางในกรุงมีรับสั่งออกไปก็ล่าช้ากว่าจะถึงเมืองน้อยเหล่านั้น ยิ่งกว่านั้น, ตามที่ได้ปรากฏแล้วในพระราชพงศาวดารแต่ก่อนว่า พระเจ้าแผ่นดินทางในกรุงไม่มีโอกาสตรวจตราความเป็นไปโดยสภาพของเจ้าผู้ครอบครองเมืองประเทศราชนั้น ๆ ได้ถ้วนถี่ จึงหมดทางที่จะทราบได้ว่าเมืองขึ้นทั้งหลายนั้นยังคงมีความจงรักภักดีอยู่เพียงใด ทั้งนี้ก็เพราะคมนาคมนั่นเองเป็นต้นเหตุ แม้ทางคมนาคมสดวกขึ้นแล้วการก็ต้องเรียบร้อยด้วยประการทั้งปวง ราษฎรแม้อยู่ในที่ห่างไกลก็อาจได้รับรัศมีพระบุญญานุภาพแห่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว น้อมน้ำใจให้ซื่อสัตย์มั่นคง ทรงพระราชดำริเห็นว่า แม้การปกครองโดยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ยังเผยแผ่ไปไม่ทั่วถึงกัน จำเป็นอยู่เองที่ราษฎรจักต้องนับถือเจ้าเมืองเป็นใหญ่ เห็นว่าเจ้าเมืองนั้น ๆ มีอำนาจเด็ดขาดเต็มที่ ธรรมดาผู้มีอำนาจหลายคนย่อมทำการให้เสื่อมเสียทางอันควร จำต้องจัดการให้อำนาจเหล่านั้นมารวมในคั่นสูงสุดขึ้นอยู่แก่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์เดียว คือการปกครองต้องรวบรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วทั้งพระราชอาณาจักร์สยาม และการสู้รบซึ่งกันและกันระหว่างจำพวกอันเคยมีมาแต่ในยุคอดีตนั้น จักล้อให้หายขาดโดยไม่ให้บังเกิดได้อีกต่อไปเพราะการแผ่อำนาจโดยการสู้รบซึ่งความเป็นใหญ่ต่อไปโดยทำนองนี้ แต่โบราณกาลมาแล้ว ไม่เคยปรากฏว่าเกิดผลให้ความสุขแก่กันเลย ตามที่พระองค์มีพระราชปรารภมาดังนี้ นับว่าไม่ใช่ของกระทำได้ง่ายเลย ด้วยเป็นสิ่งที่จะต้องทรงทำในบีตยุบันทันด่วน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงมูลประเพณีเดิมของประเทศอันได้กระทำกันมาแล้วช้านาน ย่อมเป็นไป

NEW ROAD, BY THE S. A. B., BANGKOK.
ถนนเจริญกรุง, ตอนน่าห้าง เอส. เอ. บี., จังหวัดพระนคร.

he spent seven months in travelling in Europe, and during that time he visited Paris, where he met with an excellent reception. This establishment of normal friendly relations with France was followed in 1899 by a mission to Saigon, in return for which compliment the Governor-General of French Indo-China visited the Siamese capital.

From this point onwards relations between France and Siam continued to improve, and by the treaties of 1904 and 1907 Siam succeeded in obtaining jurisdiction over Asiatic French subjects, who formerly had come within the scope of that uncompromising system of extra-territoriality upon which France had at the moment insisted; and in exchange Siam yielded up the province of Phratabong, which had been annexed from Cambodia in 1899. Further, the earlier of these two treaties involved the withdrawal of the French garrison from Chantabun.

Turning now to the relations between Siam and England; these may be said to have assumed rational proportions after the British had ousted the Dutch from Malacca in the early part of the nineteenth century. It may pertinently be asked what this far-off southern settlement had to do with Siam, but the fact that Albuquerque, the Portuguese general who founded his country's colonial empire in the East, deemed it necessary to send special envoys to the Siamese Court to obtain recognition of his occupation of Malacca, proves that Siamese sway extended at that time so far south that it was practically universal throughout the Malay Peninsula; and it was only a few years ago that we ourselves were present on an open-cast tin mine that was being rapidly developed as a distinctly paying proposition near the site of an ancient fort in Selangor, when the Chinese coolies suddenly struck some ancient workings in the shape of a pit-prop system which, as far as could be ascertained, dated back to the days when the Siamese forced the aboriginal Sakai inhabitants to be their slaves. Another interesting point was that the

GRAND AUDIENCE HALL. พระที่นั่งอนันตสมาคม

Interior view of Wat Bra Jetchon. ในบริเวณวัดพระเชตุพน.

โดยยาก แต่พระองค์หาได้ทรงละความพยายามในข้อนี้ไม่ เพราะทรงเห็นเท็จจริงอยู่แล้วว่าการต้องเป็นไปเช่นนั้น สยามจึงจะเป็นราชอาณาจักร์ที่มั่นคงสืบไป แต่ก่อนมาเมืองขึ้นโดยมากมักขึ้นแต่ในนาม และเมื่อใดใครที่จะคิดเอาใจออกหากไปขอขึ้นแก่ทางอื่น ก็ย่อมทำได้สดวกสุดแต่เจ้าเมืองนั้น ๆ จะพึงเห็นควรและทำลงในเวลาใดตามอำเภอน้ำใจ ในการที่จะรวมสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามพระราชปรารภนี้ มีอยู่ ๒ ประการ ประการที่ ๑ ถึงการนี้จะได้ทำกันอย่างลับที่สุด แต่การชำระเปลี่ยนแปลงได้ทำลายอำนาจอิสรของเจ้าเมืองอันได้เคยมีมาแล้วแต่ครั้งบูรพชนสืบมา ย่อมบังเกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติตามโดยสดวกนัก ประการที่ ๒ การกระทำดังว่านี้ค่อนข้างติดขัดอยู่บ้างทางฝ่ายฝรั่งเศสซึ่งได้มามีอำนาจในหัวเมืองภาคตวันออกของพระราชอาณาเขต แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงดำเนินการตามนั้นไปโดยมิพักต้องหวั่นเกรงต่ออุปสรรคอย่างใด แต่ครั้งนั้นก็ไม่สู้เป็นโอกาสที่จะให้ทรงจัดการไปได้โดยราบรื่นแท้นัก.

ครั้นพระราชภาระอันเกี่ยวด้วยความเมืองอันใหญ่ยิ่งได้เรียบร้อยล่วงพ้นไปแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงทำนุบำรุงการบ้านเมืองภายในตามแนวแห่งสันติภาพโดยสดวก และในปีต่อมาได้เสด็จประพาสทวีปยุโรปรวมเวลาทั้งสิ้น ๗ เดือน ในคราวเดียวกันนั้นได้เสด็จประพาสกรุงปารีส ซึ่งได้จัดการรับเสด็จโดยพระเกียรติยศอย่างสูง สัมพันธไมตรี

timber mentioned appeared to be as sound as the day when it was first utilised.

No proper demarcation of the frontier between the Siamese and British Malay States existed up to 1898, in which year the line was fixed, until 1907, when Siam opened negotiations for the settlement of all outstanding matters between herself and Great Britain, being especially desirous of re-opening the question of extra-territoriality. As the outcome of these negotiations, in which finality was not reached until two years later, the British agreed to come under the jurisdiction of the Siamese courts, and to lend, through the medium of the Federated Malay States, the sum of £4,000,000 sterling for the purpose of linking up the existing railway system of the south, from Singapore, with Bangkok; and, in return, Siam agreed to a withdrawal northwards of her southern frontier, thereby instituting what are known to-day as the three Unfederated Malay States of Kelantan, Kedah and Trengganu. Whatever may have been the merits of this treaty, and they appear to have been those best suited to those calculated to judge in facing the situation as it existed, Siam obtained a precedent for the surrender of those rights of extra-territoriality by the foreign nations which had communities in her midst, which could not but prove galling to a nation which had striven so hard to prove that it possessed the power to hold the scales evenly as between man and man, irrespective of race.

In 1910, on the 23rd October, His Majesty King Chulalongkorn passed away, to the consternation of the whole nation, after an indisposition which had not lasted more than three days, and which was attributable to the injudicious use of purgatives before professional medical assistance was called in.

ADMINISTRATION BUILDINGS
OF THE ROYAL SIAMESE STATE RAILWAYS.

ที่ว่าการกรมรถไฟหลวง แห่งกรุงสยาม

It is with the greatest difficulty that one can write anything like adequately of the reign of the fifth monarch of the present dynasty, for he established a record in Oriental rule which might well be the envy of countries throughout the world, and we therefore venture to enlarge upon what we have already written with regard to his life and reign.

The new monarch was the eldest son of King Maha Mongkut and of Queen Rambai Bhanibhorom, and was born on the 20th Sept., 1853—i. e. just about the time when the Crimean War was beginning to simmer, prior to the outbreak of the Indian Mutiny.

ระหว่างสยามกับฝรั่งเศสได้มีขึ้นเมื่อ พ. ศ. ๒๔๔๒ ฝ่ายสยามได้ส่งคณะข้าหลวงไปเมืองไซ่งอน เปนการตอบแทนผู้สำเร็จราชการฝ่ายอินโดจีนของฝรั่งเศสซึ่งได้มาเยี่ยมพระนครหลวงของประเทศสยาม.

A CADET.
นักเรียนนายร้อยทหารบก.

โดยหลักสัมพันธไมตรีแต่นั้นต่อมา ความเปนไประหว่างสยามกับฝรั่งเศสก็เริ่มสนิทกัน และเจริญขึ้นเปนลำดับ สยามได้ทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับฝรั่งเศสต่อมาอีก ๒ ฉบับ คือเมื่อ พ. ศ. ๒๔๔๗ ฉบับ ๑ และ พ. ศ. ๒๔๕๐ ฉบับ ๑ สัญญา ๒ ฉบับนี้ให้ประโยชน์แก่สยาม คือ สยามมีสิทธิ์อำนาจจะชำระคดีใด ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยชาวฝรั่งเศสหรือคนในบังคับฝรั่งเศสภาคตวันออกได้ แต่เดิมขณะเมื่อยังมิได้ทำสัญญาต่อกันนั้น ชาติฝรั่งเศสหรือคนในบังคับฝรั่งเศสมิได้ขึ้นศาลไทย และเพื่อเปนการแลกเปลี่ยนกับฝรั่งเศสในสัญญาฉบับนี้ ฝ่ายสยามจึงได้ยอมยกเมือง พระตะบอง ซึ่งเดิมเปนของเขมร และมาอยู่ในความปกครองของสยามเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๒ นั้น ให้แก่ฝรั่งเศส และนอกจากข้อนี้ ฉบับแรกได้กล่าวเกี่ยวถึงการถอนกองทหารฝรั่งเศส ออกไปจากเขตเมืองจันทบุรีด้วย.

การเปนไประหว่างสยามกับฝรั่งเศสในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นับว่าสิ้นสุดลงเพียงนี้ ต่อนี้จะได้กล่าวถึงฝ่ายอังกฤษกับสยามต่อไป รัฐบาลอังกฤษได้ทำการติดต่อใกล้ชิดกับสยามมาเปนเวลาช้านานด้วยความปรกติภาพ มิได้เคยมีผิดพ้องหมองใจอย่างไรในระหว่างการเลย.

อันเขตแดนระหว่างมลายูซึ่งเปนของอังกฤษกับสยามนั้น ยังหาได้บ่กบันแบ่งเขตแดนกันโดยควรไม่ ตลอดมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๔๑ สยามจึงได้เปิดการเจรจาความเมืองกับอังกฤษ เพื่อทำความตกลงในเหตุผลต่าง ๆ ว่าด้วยการภายนอก และที่เปนความประสงค์อันสำคัญนั้นคือ พูดถึงเรื่องสิทธิพิเศษอีกคำรบ ๑ และในปีนั้นก็ได้กำหนดเขตแดนกันไว้แล้วแต่มาตกลงบ่กบันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ อังกฤษได้พิจารณาหารือในการข้อนี้อยู่ ๒ ปีเศษ จึงยอมตกลงให้ชาวอังกฤษหรือคนในบังคับอังกฤษขึ้น

VIEW OF KAENG LUANG RAPID.
ธารน้ำเชี่ยวที่แก่งหลวง.

At the time, it was the established custom for the reigning monarch of the country to choose whomsoever he liked to succeed him from among his offspring; and there is no gainsaying the fact that the choice fell in this case with extraordinary good fortune for Siam. The chosen Heir Apparent received his early education, so far at least as anything outside Siamese matters was concerned, from Mrs. Leonowens, an English lady by birth, who later published a book embodying her experiences during the period under review.

Before the Tonsure Ceremony.

ก่อนเกศากันต์

It was at the age of fifteen that the Heir Apparent was called, by the lamented death of his talented and beneficent father, to ascend the throne, and it was, of course, necessary for the governance of the country for it to be temporarily placed in the hands of a regency, which, in this case, consisted of a council of the most able members of a very able Royal Family; but it was not long before His Majesty gave unmistakable signs that he did not intend to remain in the background, and consequently, during the latter part of its existence, the functions of the council of regency were really no more than nominal. But they had done their work, and done it right well; for, at a time when there was every precedent under similar circumstances elsewhere for the occasion to be seized for giving free play to all that was base, selfish and grasping in human nature, a body of princely heritage earned fully the right to that very rare title of "Nature's gentlemen" by being true to a trust which few would have regarded, especially among members of one and the same family, as devolving upon them, in a manner which asked mutely for that sacrosanctness which it so splendidly received. Thus with the ending King Rama IV's reign, and under kindly auspices was ushered in the epoch of the rule of his successor which will live in the world's history so long as that world and its annals last. A great feature of His Majesty's character, doubtlessly inherited from his father, was his large-mindedness. His vision, whether material or mental, was not bounded by the confines of Siam, and therefore it came about that, as early as 1871, His Majesty paid two visits to foreign countries, Java and India, as previously noted, thereby not only enlarging his own knowledge of the great world outside, but also increasing to a very considerable degree the prestige of that land which was his national and natural heritage. It is here worthy of note that, upon the return of His Majesty from this second tour, the council of regency, which had done such good and faithful service in an unostentatious way, ceased its functions, and King Chulalongkorn then gathered to himself all those reins upon which depend the straight and true guidance of what to-day is known as an absolute monarchy; and how well and firmly he held them throughout his glorious reign of over forty years is testified to yearly, even at this distance of time, by the great gathering of his people and their descendants, who flock all day long before the splendid equestrian statue of their well-loved monarch to pay in

ศาลไทย แล้วและให้สยามยืมเงินของอังกฤษโดยทางรัฐบาลสหรัฐมลายู เป็นจำนวนเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์สเตอร์ลิง ทั้งนี้โดยสยามมีความประสงค์จะสร้างทางรถไฟสายใต้จากสยามไปจดสิงคโปร์ และในการตอบแทนให้ประโยชน์แก่ฝ่ายอังกฤษ ฝ่ายสยามยกเมืองกลันตัน, เมืองตรังกานู, เมืองไทรบุรี ซึ่งเป็นหัวเมืองฝ่ายใต้มาแต่เดิมให้แก่อังกฤษ เป็นเมืองขึ้นแก่สหรัฐมลายู สัญญาฉบับนี้แม้จะเกิดผลดีขึ้นแก่ฝ่ายใดก็ดี ก็ต้องเป็นไปตามกาลที่จะทำเป็นอย่างอื่นไม่ได้ สยามได้รับประโยชน์ใหญ่ยิ่งคืออังกฤษยอมมอบสิทธิพิเศษให้ชาวอังกฤษขึ้นศาลไทยได้ ครั้งนี้เป็นคราวแรกที่ต่างประเทศยอมขึ้นศาลไทย และชาวต่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในสยามซึ่งก่อนเมื่อได้ขึ้นศาลไทยนั้น ได้เป็นเหตุทำให้รัฐบาลลำบากใจยิ่งนัก ด้วยยากที่รัฐบาลจะแสดงให้เห็นว่ามีอำนาจบังคับชาวต่างประเทศแม้เพียงเกิดคดีระหว่างบุคคล.

HIS MAJESTY
BEFORE LEAVING FOR EUROPE.
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ก่อนเสด็จประพาสยุโรป.

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประชวรพระโรควักกะพิการเสด็จสู่สวรรคต เป็นที่โศกกำศรดแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วพระราชอาณาเขต.

เป็นการยากอย่างใหญ่หลวงที่ผู้ใดจะเรียบเรียงพระราชประวัติกฤษดาคุณแห่งรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์นี้ได้ถูกต้องถ้วนถี่ด้วยพระองค์ได้ทรงจัดการปกครองทำนุบำรุงสยามรัฐสีมาอาณาจักร์ให้ดำเนินเดินเข้าสู่อารย์สมัยจนถึงเป็นประเทศตวันออกอันยอดเยี่ยมแห่งหนึ่งซึ่งเหล่าประเทศเพื่อนบ้านทั้งมวลน่ารู้สึกฤษยายิ่งนัก.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าแห่งกรุงสยามทั้งเหนือและใต้ตลอดลาวเฉียงและมลายูฯลฯ นับตามลำดับกษัตริย์เป็นพระองค์ที่ ๕ แห่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ พระองค์เป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่แห่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติณวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ซึ่งเป็นสมัยที่สงครามไครเมียกำลังจะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรง และก่อนการจลาจลใหญ่แห่งอินเดีย ครั้งนั้นเป็นพระราชประเพณีมาแต่เบื้องบุรพกาล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจักต้องทรงเลือกพระราชโอรสพระ

A Princess. เจ้าฟ้าหญิง

silent tribute that loyalty which was his in that life which he devoted entirely to the welfare of his nation. And in this great demonstration of loyalty to a life well lived, it is, we consider, an omen distinctly favourable for the future that the generation which succeeded, and which is now following, the late reign, has been brought up to recognise to the full extent the merits of a life spent not as it might well have been, in revenge for the past, or of pure personal aggrandisement for the present, but in schemes which were the result of a benevolent forethought for the future public welfare which were remarkable in the national age at which they were produced.

King Chulalongkorn's reign was remarkable not only for the great improvements made in administration, but steps were also taken to develop the natural possibilities and industrial resources of the country; and it was freely reported of him during his life-time that he worked harder than any of his subjects, even leaving himself no time for recreation, though he founded the Royal Sports Club, and was fond in the later years of his reign of driving by motor-car along those fine suburban roads for which young Bangkok of to-day owes to him such a great debt of gratitude. But it was not only in one or two directions that His Majesty's energies were operative, for, over and above everything else, he had the real and true interests of the masses of his people at heart, and he set himself gradually to abolish that system of debt-slavery which, in Siam as in other countries, has proved so difficult of adjustment without leaving behind a feeling of injustice as regarded proprietory rights. Yet, this he did, and by his general regard for the public weal, won that gratitude which, as mentioned above, does not die.

King Chulalongkorn undoubtedly gained a greater range of outlook for an already broad mind from his two trips to Europe, where he wao universally well received, and, when he returned from the last of these, he received a welcome from his people which could only be described as magnificent.

Another and a very special feature of King Chulalongkorn's reign was that he was the only independent ruling monarch of the Buddhist persuasion in the world, i. e. where the inhabitants of the country were entirely of the Buddhist faith; and he was accordingly looked upon as the temporal leader of his faith, just as Spain and then, later, Austria represented Roman Catholicism, and the Tzars of Russia held that greatly venerated title of "Batushka" ("The little Father") which without doubt

องค์ใหญ่ขึ้นสืบสันตติวงศ์ต่อไป พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ นี้จึงทรงดำรงตำแหน่งเปนรัชทายาท ซึ่งเปนการเหมาะแก่สยามประเทศเฉลิมพระบุญญาธิการยิ่งสิ่งใด เพราะพระองค์ได้ทรงประกอบกรณียกิจ ทำนุบำรุงกรุงสยามให้ก้าวหน้าเข้าสู่ความเจริญนับเปนมหาโชคลาภแห่งชาติไทยเหลือจะคณนานับ.

เมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต ครั้งนั้นพระองค์มีพระชนมายุเพียง

PREFECTURE OF BANGKOK. ศาลาว่าการนครบาล อยู่ที่ถนนอัษฎางค์เชิงสพานช้างโรงดี.

CITY POLICE STATION. ที่ว่าการตำรวจพระนครบาลที่ ๓ เชิงสพานเจริญรัฐ.

kept together for generations a vast horde of followers of the Greek Church, who, in a questioning and educative age, asked nothing but to follow the instincts in which they had been reared. This, however, we mention merely in passing; but what we do want to emphasise is the fact that, head as he was of one important sector of the world's religious beliefs, yet that had no effect upon King Chulalongkorn's broad mind, which left the doors of his kingdom throughout his long reign entirely open to those who favoured any and every creed; and it must be mentioned that not only did His Majesty present a site for a Protestant Church at Bangkok, but he gave it distinctly to be understood that no candidate for an appointment in the service of his country would be debarred on the ground of his religious faith.

H. E. Chow Phya Bokom Maha Srisuriyavongse (Xuang Bunnag) Regent during King Rama V's minority.

สมเด็จเจ้าพระยา บรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ในต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕

Coming to more personal matters, His Majesty was of medium height and of a very genial and kindly disposition, and it is on record that he, on many occasions, assisted foreigners within his kingdom in time of trouble and affliction. He spoke English fluently, and had a fair knowledge of other European tongues, while he was an erudite scholar in both Pali and Sanskrit.

Thus ends an all-too-brief description of what, there is not the shadow of a doubt, will remain one of the most memorable and lovable characters in the history of the ages.

We must now pass, we regret to say, shortly, in review the career of Her Majesty the Queen, who was a daughter of King Mongkut. Though living a life of quietude and semi-seclusion, yet her influence on the social life of the nation was always felt; for, among other phases of her work in the cause of charity, she founded and became the first President of that Siamese Red Cross Society the virility of which constitutes such a great national tribute to her memory to-day. But, great though this movement was, it was far from seeing the limitation of Her Majesty's large-heartedness. She founded the Rajini School for Girls, and in fact may safely be said to have instituted female education in Siam; while, among numerous other philanthropic movements, we cannot avoid mention of the foundation of a Maternity Hospital in Bangkok, thereby not only supplying a great need to which many older nations at the time paid little or no attention, but carried her benefactions to the really essential point of provision for the patient's return home. And, again, no appeal was ever known to be made to her in vain.

It may therefore be said, without by any means doing more than mere justice would advocate, that Her Majesty, by Her faithful and unswerving advocacy of all that was best in the life of the home and in the cause of real womanhood, formed the fitting corollary to that more strenuous national existence which perforce engaged the attention of Her illustrious Consort; while it is most decidedly worthy of mention that, when called upon, as she was upon more than one occasion, to act as Regent during His Majesty's absence, Her Majesty displayed that fine firmness and tact which the whole of her previous career would have suggested, and thereby took her place in the hearts of her people.

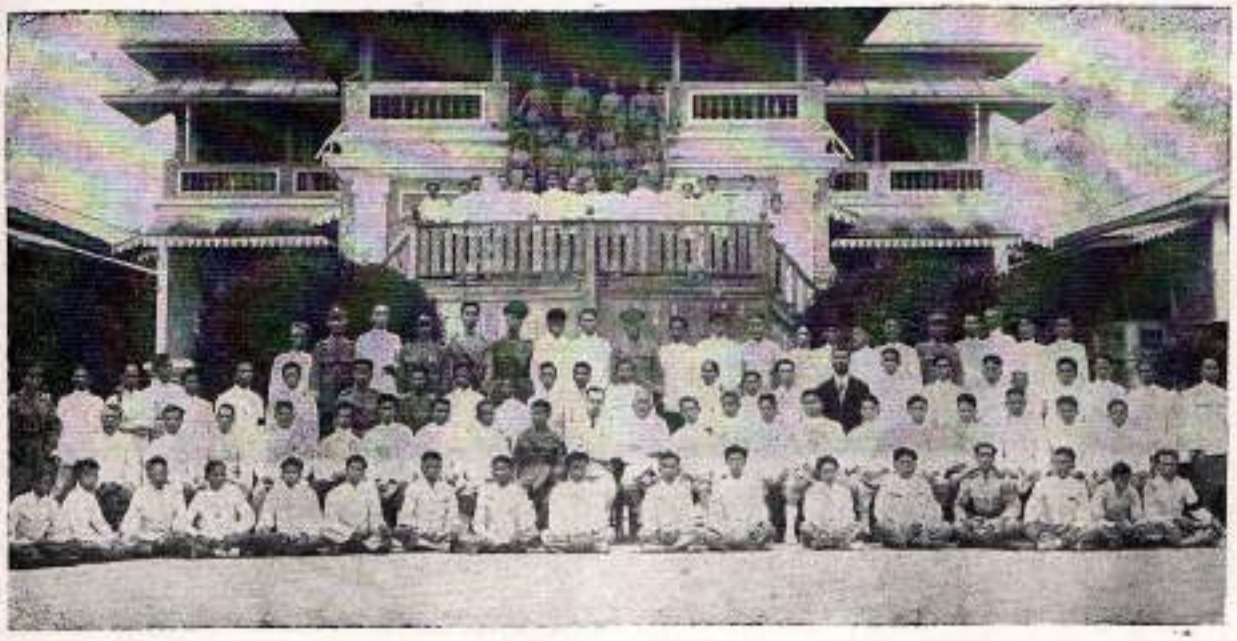

OFFICIALS OF THE BORIBEHA COURT. คณะข้าราชการศาลโบริพัภา.

๑๕ พรรษา จำต้องเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ ตามโบราณราชประเพณี เหตุนั้นจึงต้องมอบการปกครองบ้านเมืองให้อยู่ในอำนาจผู้สำเร็จราชการแผ่นดินชั่วคราว ๑ โดยประการดังนี้จึงได้มีการตั้งสภาจัดการแผ่นดินขึ้นเพื่อแบ่งเบาพระราชภาระ และผู้ที่เป็นกรรมการในสภานี้ล้วนเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงสามารถในสรรพราชกิจจานุกิจซึ่งได้ช่วยกันกระทำได้สำเร็จล่วงไปโดยเรียบร้อยปราศจากอุปสรรคขัดข้อง ตราบจนพระองค์เจริญพระชนมายุถึงกาลกำหนดได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติทรงปกครองบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์เอง เป็นศักราชมหาโชคลาภแห่งประ-

History in Brief.

H. R. H. Prince Damrong Rajanubhab
Lord Privy Seal and President of the Council of National Library, etc.
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมุรธาธร
สภานายกหอพระสมุด
สำหรับพระนคร

At a dinner of the Rotarian Club held at the United Club here on the 7th August, 1925, H. R. H. Prince Damrong was the speaker of the evening, and he chose as his theme the history of this country, particularly as regarded its development through contact with other nations. The following is a summary of a most interesting address which was given to the Press at the time :—

Foreign culture came to Siam from India long before it did from any other country. The Siamese received their religion, art, science and writing originally from India.

It would seem that Indian culture alone predominated throughout the Indo-Chinese peninsula for a long time, but became less important from the 13th century as the power of Islam grew in India. It happened that in the same century the Mongols invaded China, and a large number of Chinese emigrated to Cambodia and Siam. Subsequently the Emperor of China —the Yuan Dynasty—sent an ambassador to establish friendly relations with Siam, in A.D. 1282, when Sukhodaya was the capital of this country, and from that period Chinese culture began to enter Siam.

Of all the European nations, the Portuguese were the first to come to Siam, with the exception of some adventurous travellers. It was in 1511 that they first came to establish friendly relations and obtained permission to trade. Thereafter a large number of Portuguese followed and settled in Ayudhya. About thirty years later, war broke out between Siam and Burma; and about a hundred Portuguese volunteered to serve in the Siamese army. After the war, in which the Siamese army was victorious, the King of Siam rewarded the Portuguese volunteers by giving them land on the west bank of the river below Ayudhya to make their home and to build their church. Thus the first European community and the Christian religion came to settle in Siam in the 16th century.

The Portuguese Government at that period wanted to plant Christianity and Portuguese nationality permanently in all the Eastern countries which the Portuguese had conquered or where they had established trading stations. They therefore encouraged the Portuguese to marry the native women and to bring up their descendants as Portuguese and Christians. That is why there are so many people of Portuguese descent still in India, Ceylon, Siam and other countries in the East down to the present time. These descendants of Portuguese continue to follow the Christian religion, but otherwise they have become almost assimilated to the people of the countries in which they live.

When the Portuguese were the only Europeans in Siam, a great war occurred between Siam and Burma, lasting for over 50 years. During that period the Portuguese appear to have brought to the Siamese three things, namely, the art of making firearms, the way to use firearms in warfare, and the adoption of fortifications against firearms. The Siamese succeeded in making such good firearms that they actually sent them as presents to Japan. There is a record that in 1606 the Shogun of Japan wrote to the King of Siam to thank him for the firearms and to ask for more. Regarding the use of firearms in warfare, the Portuguese

เทศ สยาม ที่ พระองค์ ทรง เป็น วีร กษัตริย์ ยาก จะหา ใคร เปรียบได้ พระ ราช กิตติ คุณ ย่อม ฝัง ตรา ไว้ ในพงศาวดาร จบ จน วาระ ที่ สุด แห่ง โลก พระ องค์ มี พระอัธยาศัย สุขุม คัมภีร ภาพ จำเริญ รอย พระบาท จาก สมเด็จพระ รามาธิบดี ที่ ๔ พระชนกนาถ โดยถ้วนถี่ แต่จะได้มีพระ ราชปรารภเพียงทำนุบำรุง การ ภายในประเทศสยาม

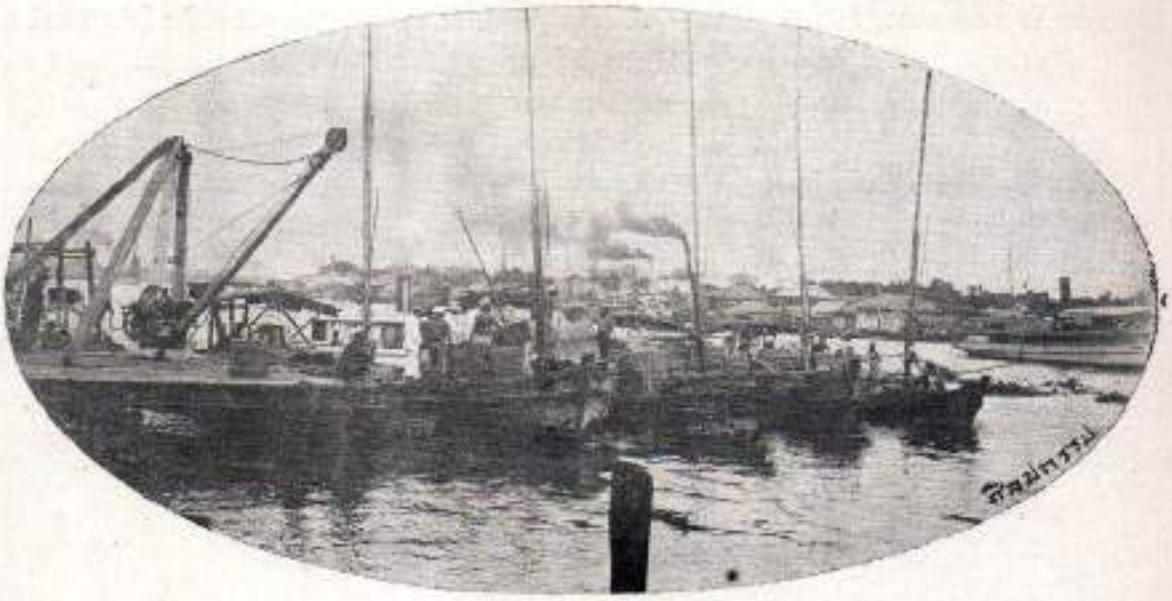

View of East Asiatic Co. wharf, Bangkok.

ท่าเรือ บริษัท อีสต์เอเชียติก.

โดยขีดจำกัดก็หามิได้ ยังได้ทรงพระราชอุตสาหะดำเนิน ชะวาและอินเดีย ซึ่งทรงรอบรู้กิจการภายนอกโดยกว้าง รัฐประศาสโนบายตามอารย์ประเทศอื่น พระพุทธศักราช ขวางลักษัง และทรงทำนุบำรุงตามวิธีการที่พระองค์ได้ทอด ๒๔๑๔ พระองค์ได้เสด็จประพาสต่างประเทศ ๒ ครั้ง คือ พระเนตร์ และได้ทรงพระราชดำริเทียบเคียง เห็นถ่อง

View of Puket Harbour.

ท่าเรือ จังหวัดภูเก็ต.

were not of use solely to Siam ; because they taught the enemy too. But the fortifications, the remains of which are still to be seen at Ayudhya, Svangalok and Sukhodaya, were found very useful. Perhaps there were other things that the Portuguese brought to the Siamese and that we do not know to-day ; but the Christian religion did not seem to be generally adopted.

Other European nations began to come to Siam in the 17th century, the Dutch in 1604, and the English in 1612. The Danes came in 1621, but only traded at Mergui, and did not come up to establish their factory in Ayudhya as did the Dutch and the English. The two latter nations are Protestant, and only came to trade, having nothing to do with religious propaganda. It seems that the Dutch brought the art of ship-building, while the English, a good many of whom entered the Siamese Service as navigators of the King's ships, probably taught navigation to the Siamese at that period. The Spaniards too came in the 17th century, but as they backed the Cambodians, who were sometimes at war with Siam, they were not particularly welcomed, and had no permanent establishment here.

During the last part of the 17th century, in 1662, the French first arrived in Siam. The advent of the French in this country was due to the fact that Louis XIV sent a mission of Roman Catholic priests to find out how best to restore the glory of the Church in the East to what it had been when the Portuguese were at the height of their power. That mission travelled by land through Syria, Persia and India. They found that the Moslem power was predominant everywhere, but that in Siam, a Buddhist country, every religion was tolerated. They found also that the various peoples in Eastern countries came to trade or to reside in Siam. Therefore they concluded that Ayudhya would be a most suitable place for religious propaganda. Their plan was to teach the various Eastern nationalities that they found in Siam, and let these people, after being converted, convey the Christian faith to their respective countries far and near, the missionaries to follow them afterwards. King Louis and the Pope approved of the idea and Siam was made the seat of the

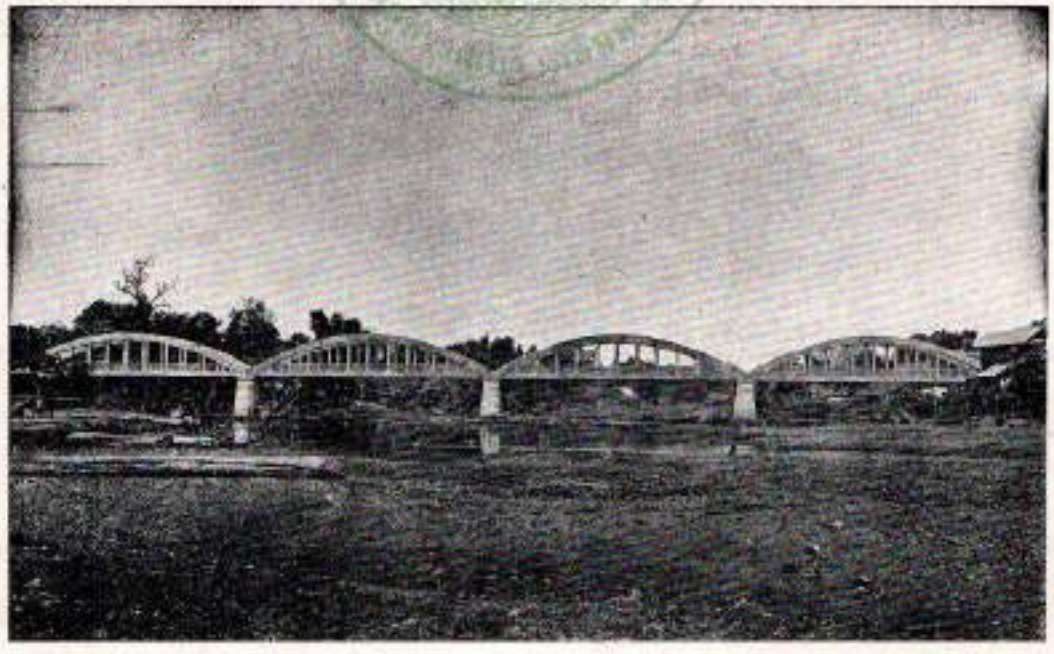

Rasbata Bridge over Me-vang River at Lampang

สพานรัษฎา ข้ามแม่น้ำวัง
จังหวัดนครลำปาง

A Group of Siamese Barrister-at-Law of the Fifth Reign.

คณะเนติบัณฑิต ในรัชกาลที่ ๕.

แท้แล้ว อนึ่ง เมื่อเสด็จ กลับ จาก ต่าง ประเทศ ครั้ง ที่ ๒ นี้ ได้ ทรงจัดการ บ้านเมืองให้ ดำเนินไปโดย เรียบร้อย ตาม ประเพณี สมบูรณาญาสิทธิราชโดยแท้ พสกนิกร ทั้ง หลาย ต่าง มี ความ จง รัก ภักดีในใต้ ฝ่า ลออง ธุลี พระ บาท ถ้วน หน้า แม้ ต่าง ชาติ ซึ่ง เข้ามา อาศัย พึ่ง พระ บรมโพธิสมภาร ก็ได้ อยู่ เย็น เป็นสุขพา กันแซ่ซร้องสาธุการทั่วกัน มีพยานอันควรยกมาเป็น นิทัศนอุทาหรณ์ คือพระ บรมรูปทรงม้าอันได้ สร้างขึ้น ไว้ เป็นถาวรวัตถุที่ระลึกสำหรับชนชาวสยาม แม้ใน บัดยุบันกาลอันเป็นเวลาล่วงจากรัชกาลของพระองค์ ช้านานแล้วก็ดี ถึงวัน ตรงกับที่เสด็จสวรรคตทุกปีอา ณาประชาราษฎร์ต่างพากันไปถวายบังคมพระบรมรูป พร้อมทั้งดอกไม้ ธูปเทียนแสดงความซื่อสัตย์กตเวที ในพระองค์สมเด็จพระปิยมหาราช ตลอดเวลา ๔๐ ปีที่พระองค์ ทรง ปกครองบ้านเมืองมาโดยสวัสดิภาพ อริราชไพรีมิได้มาย่ำยีเบียดเบียนให้ราษฎรเดือดร้อน นับเป็นการครบถ้วนแก่ พระราชภาระสำหรับกษัตริย์ ทุกประการ ความจงรักภักดีของราษฎรอย่างใหญ่

ANANTASAMAKOM MARBLE THRONE HALL.

พระที่นั่งอนันตสมาคม

Bishopric of the Far East. The French mission began their work by giving help to the poor and the sick, and even to prisoners. Their charity and kindness began to be known and liked by the people. Siam at that time was ruled by King Phra Narai who was very liberal and wanted to see his country prosperous and his people happy. Naturally favouring the good work that had been done by the French missionaries, the King got acquainted with them and gave the land to build their church (the Church of St. Joseph which still remains in Ayudhya) and also assisted them in establishing schools. As it happened that Siam was rather in strained relations with the Dutch at that moment, and the King was rather suspicious of them, the Roman Catholic mission succeeded in establishing friendly relations between King Phra Narai and King Louis. At the same time King Louis was at war with the Dutch in Europe and sent out military officers and engineers to assist King Phra Narai. These French experts helped King Phra Narai to build the palace and fortifications of Lobburi as a second capital to be used in case of war with the maritime powers. The French engineers also built two forts at Bangkok, one of which still remains at the Naval School. The Jesuits came to the Court of Siam at that period, and it was said that they exhibited many European things, including a telescope, to King Phra Narai.

The French must have introduced many things into Siam, but practically all that they did was destined to be destroyed because of a singular misunderstanding. The French mission succeeded in converting Constantine Faulkon, a Greek by birth, who had been appointed Principal Minister of Siam. This probably led that Mission to believe that they would eventually succeed in converting the King and, afterwards, the whole Siamese nation. King Louis assisted them willingly in the endeavour, but it resulted in the creation of a strong anti-French and anti-Christian sentiment among the Siamese nobles, with Phra Pejraja at their head. When King Phra Narai died, in 1688, a revolution occurred and the dynasty was swept away, together with all the friends of France. Phra Pejraja became King, and naturally undid all that had been done by French influence. From that period down to the destruction of Ayudhya by the Burmans in 1767, although the French missionaries and Europeans of other nationalities were allowed to remain in Siam.

หลวงเหล่านี้ย่อมเปนโชคอันประเสริฐในอนาคตสำหรับกษัตริย์ผู้ได้สืบสันตติวงศ์ต่อไปได้ระลึกถึงพระมหากษัตริย์ผู้ทรงประกอบคุณานุคุณแก่ประเทศไม่เพียงแต่มีพระบรมเดชานุภาพโดยฉเพาะพระองค์ยังได้ทรงกระทำการเพื่ออนาคตไว้สำหรับสันติสุขแห่งประชาราษฎร์อีกส่วน ๑ ด้วย.

His late Royal Highness Prince Bisnulok
Chief of the General Staff.

จอมพล สมเด็จพระอนุชาธิราช
เจ้าพ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานาถ.

no culture appears to have been introduced into Siam by them.

With the destruction of Ayudhya, most of the European culture was lost. A few things only survive to this day, and they are the casting of cannons, the using of firearms in warfare, and the use of fortifications. Of the minor things introduced by the Europeans we still have medical ointment used in lieu of surgery, also some medical prescriptions said to have been prescribed for King Phra Narai by European doctors. Curiously enough there still remains the confectionary that the Europeans introduced into Ayudhya, namely sponge-cake, which we call "kanom farang," and also oeuffillet which we call "foi thong."

After the destruction of Ayudhya the Siamese were engaged in the war to regain their independence during the reign of King Phya Tak (15 years) and the wars to preserve that independence in the reign of King Rama I (another 28 years). This period coincided with that of the great French Revolution and the subsequent Napoleonic war; and thus Siamese relations with the Western nations came to be suspended for 40 years. During this period Siam was trading principally with China, and China was the only country that had political relations with Siam. Chinese influence therefore was the influence predominant in Siam. Next to the Chinese came the Indians, whose merchants still continued trading with this country.

Relations between Siam and the Western nations began to revive during the reign of King Rama II, who ascended the throne in 1809. At that time Siam was threatened with war by both the Burmese and the Annamites. The Siamese Government was preoccupied in the acquisition of arms and ammunition for the defence of the country. Two ships were bought and commissioned by the Government to carry Siamese merchandise to Macao and Singapore and to bring back arms and ammunition from those ports.

In this connection the Siamese came to adopt the White Elephant as the distinctive emblem of their national flag. The Siamese ships used to fly a red flag, similar to the flag of the ships belonging to Malaya and other Eastern countries. It happened that King Rama II possessed three white elephants and acquired the Eastern honour of being "Lord of the White Elephant". He ordered the figure of the white elephant within the wheel, which means the Royal Emblem, to be added to the red flag. Subsequently, when the Elephant Flag was adopted for merchant ships, the Royal Emblem (that is the Wheel) was omitted, and only the figure of the White Elephant remained.

The Rajdamnern Nie Avenue. ถนนพระราชดำเนินใน

พระองค์จะได้ทรงทำนุบำรุงแก้ไขดัดแปลงธรรมเนียมการปกครองเปนส่วนใหญ่แต่ฉเพาะอย่างเดียว ก็หามิได้ อีกกำลังของประเทศและศิลปหัตถกรรมของสยามก็ได้ทรงพระราชอุตสาหะพยายามส่งเสริม

DAMRONGRATHIT SQUARE.
CHAKRON KRUNG ROAD.

สี่แยกเชิงสพานต้ารงสถิตย์, ถนนเจริญกรุง.

MAHAJAI ROAD, BANGKOK.

ถนนมหาไชย, กรุงเทพ ฯ.

H.M. PROCEEDING TO PRESENTATION TO PRIESTS. ขบวนแห่ พระราชทานพระกฐิน

In 1818 a Portuguese governor of Macao sent an envoy to Siam asking permission for his nation to trade and to construct ships in Bangkok. The request was readily granted by King Rama II, who promoted the Portuguese agent, Carlo de Silvero, to the rank of Luang Abhaya Vanij and gave the Portuguese the well-situated site of their Legation, which was formerly occupied by an Annamite prince, as the Portuguese factory. At this period the French missionaries, who came back to stay with the Portuguese descendants during the reign of King Phya Tak, and the Portuguese were the only Western people settled in Siam. At that time there was not a single Siamese who could speak any European language, except some of Portuguese descent who still possessed a knowledge of their language. The French missionaries were obliged to make themselves understood in Siamese.

Relations with the British were resumed in the year 1822. The British East India Co. wished to extend their trade to Siam, so the Marquis of Hastings, who was then Governor-General, sent Dr. Crawford as envoy to the Court of King Rama II to propose a treaty of friendship and commerce. It appeared from Crawford's journal that he negotiated the treaty with great difficulty, because nobody here possessed a knowledge of English. Whatever he wanted to say he had to tell his interpreter, who translated into Malay to the Siamese interpreter, who again translated it into Siamese to the minister. The answer was received in the same manner. Crawford unfortunately came at a rather bad time, because, in the preceding year, the Sultan of Kedah, who was then a vizier of Siam, conspired with the Burmese. The Siamese army had consequently been sent to invade and to occupy Kedah. The English, who occupied Penang, did not like this development. Crawford was sent to negotiate the restoration of Kedah to the Sultan as well as to propose the treaty just mentioned, which the Siamese did not like. But the real hitch was this, that, while the Siamese were willing to give every facility to British trade, they wanted the British to supply them with arms and ammunition in return. At the same time the British wanted to enter into friendly relations with the Burmese as well as the Siamese. Crawford, knowing that the Siamese wanted to possess arms and ammunition to fight the Burmese, asked the Siamese not to use such arms and ammunition supplied

A Royal Barge. เรือพระที่นั่งกิ่งแก้ว.

วางโครงการเต็มตามแต่โอกาสในสมัยนั้นจะอำนวยให้เปนไป กล่าวกันว่าพระองค์ใฝ่พระทัยมุ่งอยู่ที่ราชการบ้านเมือง จนหาเวลาทรงพระสำราญในพระอิริยาบถได้น้อยเต็มที สิ่งสำคัญที่พระองค์ได้ทรงประกอบเปนพระมหากรุณาธิคุณแก่ประเทศสยามนั้น หาใช่เฉพาะแต่ประการที่กล่าวมาแล้วเท่านั้นไม่ ยังอีกประการ ๑ คือทรงยกเลิกการผูกทาส และแม้เปนการยากอันเปนธรรมดาอยู่สำหรับการนี้เช่นเดียวกับประเทศอื่น ซึ่งผู้เปนเจ้าของเงินมีสิทธิ์เหนือทาสย่อมเคืองแค้นไม่พอใจ ก็ได้ทรงพากเพียรจนการเปนที่เรียบร้อยสมพระราชประสงค์ อันเปนการสำคัญที่อาณาประชาราษฎรมีความจงรักภักดีในพระองค์ไม่มีเวลาเสื่อม แม้พระองค์ได้เสด็จสวรรคตช้านานแล้ว ความจงรักภักดีในใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทจะได้ลดถอยน้อยลงก็หามิได้เลย.

ยังพระราชกฤตยาธิคุณอีกประการ ๑ อันเปนประการสำคัญและพิศวงยิ่งแห่งรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ พระปิยมหาราชพระองค์นี้ คือ พระองค์เปนกษัตริย์อิสสรภาพแต่พระองค์เดียวในโลกที่ทรงอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาไว้เปนอย่างมหัศจรรย์ยิ่งในประเทศนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปนประมุขแห่งพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป

by the British against the nations that were in friendly relations with the British, and so the negotiations broke down. But general friendship was established, and from that day communications of a friendly nature began between the Governments of Bangkok, Penang and Singapore.

KRADHIN CEREMONY. HIS MAJESTY IN STATE PROCESSION BY RIVER TO A WAT. ขบวนแห่พยุหยาตรา ชลมารค

King Rama II died, and King Rama III ascended the throne in 1824. In that year there was the first war between the British and the Burmese, in which the Siamese entered into alliance with the former. The British then sent Capt. Henry Burney as an envoy to Bangkok, with the result that the first treaty between Siam and the British East India Company was made in 1825, and all difficalties between the two Governments were adjusted. It is interesting to note that that treaty was made in four languages, namely, Siamese, English, Malay and Portuguese ; because neither the English nor the Siamese knew the language of the other. That treaty brought British ships and traders to Siam. The first English trader appears to have been Robert Hunter, who established his factory close to the settlement of the Portuguese descendants near the Church of Santa Cruz. King Rama III enobled him with the rank of Luang Vises Banij.

The American missionaries came to Siam in 1818. They originally established stations in China. Having heard in that country that there were large numbers of Chinese settled in Siam, they sent two missionaries here in order to teach Christianity to the Chinese. They came and asked permission of the Government, which was of course readily granted. They at first confined themselves to teaching the Chinese in Sampeng. But, not wishing to neglect the Siamese, they began by giving medical help and treatment. The Siamese at the period took the American missionary to be a physician, and consequently call him "moh." The American missionaries are all called "moh" down to this day. When the American missionaries found that they met a friendly reception everywhere, they naturally considered that Siam was another wide field for their work, and they came to establish their stations in Siam.

The American missionaries have introduced many beneficial things into Siam, including the art of printing Siamese letters. The printing plant was not invented by the Americans, but by an Englishman called Capt. (afterwards Col.) Low, who was commissioned by the East India Company to learn Siamese, after the Crawford Mission had returned. Low acquired both the speaking and the writing of Siamese. He wrote a book on Siamese grammar for Englishmen to learn Siamese. He had the

อย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับประเทศสเปญที่เคยมีตัวอย่างมา และเอ๊าสเตรีย ซึ่งสถาปนาลัทธิคณะโรมันคาธอลิก และสมเด็จพระเจ้าซาร์กรุงรุสเซีย ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งสมณศักดิ์ว่า "บาทุสกะ" (อนุบิตร) ไม่มีบัญญัติอันใดที่ลัทธิเหล่านี้ได้ถ่ายความนิยมนับถือสืบลงมาในหมู่ศาสนิกะแห่งกรีกเซอร์ช ซึ่งแม้สมัยที่มนุษย์กำลังมีการศึกษาเจริญและรู้จักเหตุผลแล้วเช่นนี้ก็หามีผู้ใดใส่ถามซักไซ้ไล่เลียงอย่างใดไม่ นอกจากถือกันไปตามจารีตที่สั่งสอนกันมาแต่บรรพบุรุษ.

อย่างไรก็ตาม, แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงเปนผู้ถือเคร่งอยู่ในพระพุทธศาสนาก็ดี แต่ด้วยน้ำพระทัยอันกว้างขวางของพระองค์ซึ่งทรงพระกรุณาเผื่อแผ่แก่ชนต่างด้าวผู้มาพึ่งพระบรมโพธิสมภารมิได้เลือกหน้า พระองค์ทรงเปิดประตูประเทศไว้สำหรับชาวชนผู้ถือลัทธิศาสนาต่าง ๆ ได้เข้ามาพึ่งพำนักโดยมิได้ทรงรังเกียจชาติศาสนาของบุคคล ควรกล่าวไว้ด้วยว่าพระองค์ยังได้พระราช

ROYAL PAGES COLLEGE CHAPEL. หอสวดของโรงเรียนมหาดเล็กหลวง.

Siamese characters made into printing type at Calcutta and brought the printing plant to Singapore. When the American missionaries acquired a knowledge of Siamese enough to write a tract, they went down to Singapore to get it printed, and subsequently bought that plant and brought it up to Bangkok in 1836. It was the American missionaries too who introduced vaccination for small-pox into Siam in 1837.

After Bangkok became the capital, the trade between Siam and China was carried on almost exclusively by Chinese junks, some built and owned in Siam and some in China. When the Europeans returned to trade at Bangkok, their ships were so improved and superior to the Chinese junks that the Siamese began to wish to adopt them. At that time a young nobleman called Luang Sidhi, who became Regent at the beginning of the reign of King Chulalongkorn, took a great fancy to shipbuilding. Being a son of a Minister who had authority over the Eastern Provinces, he went down to Chantaboon, where timber was easily procurable, and started a shipyard there, employing foreign shipwrights, I believe both Portuguese and English, to teach shipbuilding. He succeeded and presented the first ship to King Rama III in 1835. The King was so pleased with the success that he ordered all the Government vessels from that period to be built after the European fashion. At that time the King was restoring a temple, now just north of the Bangkok Dock. He was so convinced that European ships were bound to replace the Chinese junks that he ordered a model of a Chinese junk as a base of a Phra Chedi, saying that posterity who might not know what a Chinese junk looked like would be able to satisfy their curiosity at that temple. The model is still to be seen to this day at Wat Janawa.

But the most important event that influenced Siamese thought about Western culture was the first Chinese war with England, which occurred in 1842. Most Siamese at that time believed the Chinese propaganda, that the Chinese Government only granted the treaty to England as a compromise in order to avoid annoyance. But there were three men who not only believed that the Chinese had been defeated in the war, but were convinced that Western power and influence were to increase in the future in this part of the world. The three men were King Mongkut, who was then a Prince in the priesthood, and his young full brother, Phra Pin Klao, who became Second King in the reign of King Mongkut, and also the Regent whom I have mentioned. These those men considered that the Siamese should begin to try and acquire knowledge about the Western peoples so as to be prepared for future eventualities. King Mongkut, who was already

A TRACK IN THE INTERIOR OF SIAM. ถนนในจังหวัดชลบท

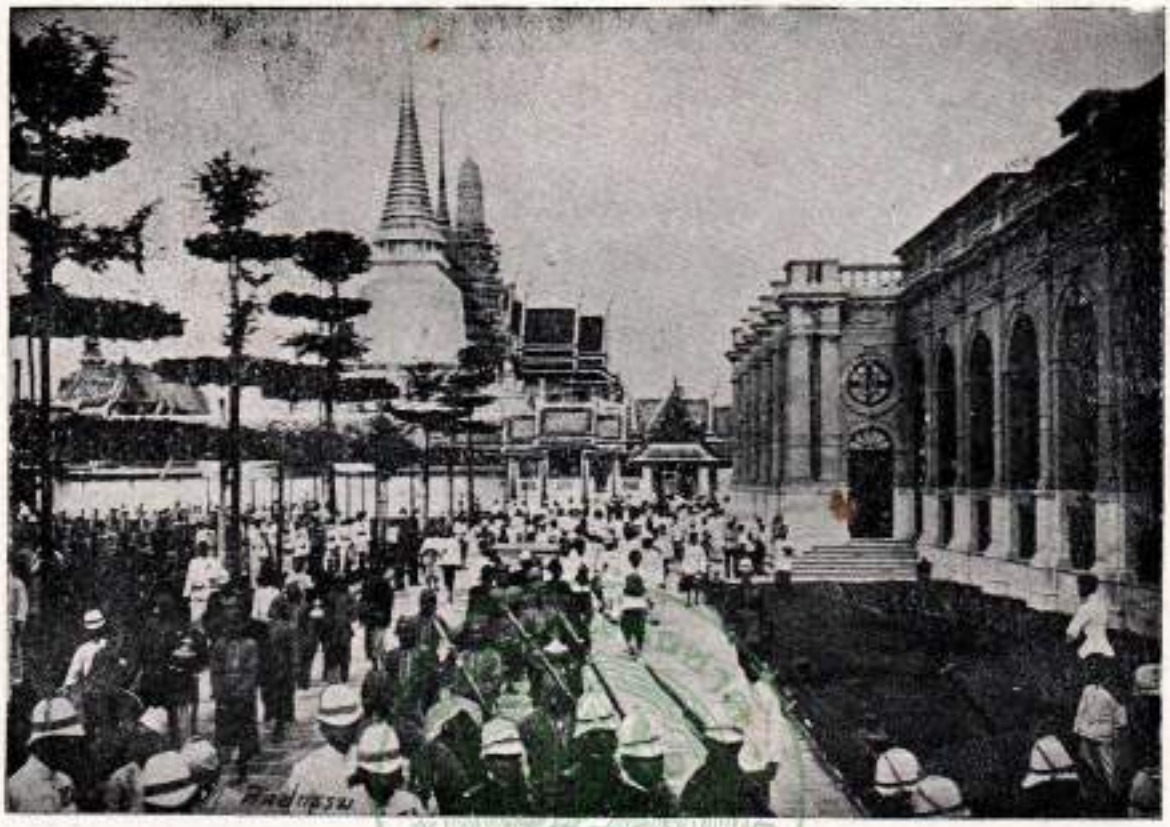

OFFICIALS GOING TO ATTEND THE TU NAM
(DRINKING WATER OF ALLEGIANCE) CEREMONY.

พระราชพิธีศีรษัจจปานการ
กินน้ำพระพิพัฒน์สัตยา.

ทานที่ดินให้สำหรับเป็นที่สร้างโรงธรรมโปรเต็สแตนต์ในกรุงเทพฯ แห่ง ๑ และทั้งพระองค์ทรงสำแดงความมุ่งหมายในพระราชหฤทัยให้เห็นชัดว่า การเลือกบุคคลเข้ารับราชการในประเทศสยามนี้ หาได้มีข้อขัดจำกัดผู้มิได้ถือศาสนาร่วมกับพระองค์ออกเสียนอกประเด็นแห่งการเลือกไม่เลย.

กล่าวโดยฉเพาะพระราชอัธยาศัยส่วนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ ทรงเป็นผู้รุ่งโรจน์ด้วยพระวิจารณญาณอันเฉลียวฉลาดทั้งโอนอ่อนในพระราชจริยาวัตรอย่างสุขุมคัมภีรภาพยิ่งนัก เคยปรากฏว่าพระองค์เคยทรงพระกรุณาช่วยเหลือชาวต่างประเทศที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในยามยากลำบากโดยนานัปการ ทรงรับสั่งภาษาอังกฤษอย่างชัดถ้อยชัดคำแม้นเหมือนกับชาวอังกฤษพูด ทั้งทรงรอบรู้ในภาษายุโรปชาติอื่น ๆ อีกหลายภาษา ตลอดจนทรงเป็นผู้ศึกษาภาษาบาลีกับสันสกฤตได้อย่างแม่นยำหาผู้เสมอเหมือนได้ยาก.

ดังบรรยายมานี้แล นับเป็นปริโยสานแห่งพระราชประวัติสังเขป อันสถิตเสถียรอยู่ในตำนานแห่งอายุสมัยเป็นพระราชกฤษดาคุณและพระบรมราชา

H. M.'s Seaside Residence. พระราชนิเวศน์มฤคทายะวัน

renowned as a Pali scholar, and had learned Latin from Bishop Pallegoix, began at once to learn the English language from an American missionary named Mr. Caswell. His brother, Phra Pin Klao, began to learn English too, but being a commander of the land forces, he preferred to study military art (there is a text-book on artillery translated into Siamese by Phra Pin Klao at that period, still in existence), while the Regent, already fascinated by the art of shipbuilding, continued to study building ships of war and steamers more than a knowledge of the language. Besides the three men already mentioned, there were two other persons. One was Prince Krom Luang Vongsa, the grandfather of Dr. Yai Snidhavongs, who took up the medical profession, and began to learn European medicine from the American missionaries. The other, Nai Mode Amatyakul, who became director of the Mint in the reign of King Mongkut, studied chemistry and machinery. But these two did not acquire a use of foreign languages. The five men I have mentioned were the first pro-Europeans of the period. The Regent went so far as to send a student to England in order to learn navigation. This student succeeded in obtaining a master's certificate and served in the reign of King Mongkut.

In 1850 the British Government sent Sir James Brooke as Envoy to Siam to ask for a revision of the Burney treaty. It was the first occasion that communications were carried on in the English language, because Sir James Brooke came direct from England. King Mongkut had then acquired sufficient knowledge of English to be of great use to his brother, but the negotiations broke down, and King Rama III, then in very poor health, refused any revision. King Mongkut succeeded to the throne in 1851. During his 26 years in the priesthood he not only acquired a knowledge of foreign languages, but through his extensive pilgrimages, he came to possess a first-hand knowledge of the condition of the country and of the people. When he came to the throne he at once discarded the obsolete policy of the former reign, and at the ceremony of his coronation he received foreigners in audience and abolished the custom which hitherto had required the people to close their doors and windows whenever the King passed by. This custom had been copied from China, and King

H. M. the Late Queen Mother.
สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนารถพระบรมราชชนนี.

นุสสาวรีย์อย่างประเสริฐ ตลอดไปชั่วกาลนาน.

สมเด็จพระบรมราชินีนารถในรัชกาลนี้ ทรงพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าเสาวภาผ่องศรีฯ เปนพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แม้ว่าพระองค์มิได้ทรงมีน่าที่เปนผู้ปกครองอาณาประชาราษฎร์โดยตรง ก็ทรงเปนที่รักใคร่ของไพร่บ้านพลเมืองทั่วไป ด้วยพระองค์มีพระราชหฤทัยเมตตากรุณาประกอบไปด้วยพระจริยาวัตร์อันละมุนละม่อมโอบอ้อมอารีแก่บุคคลทั่วหน้า ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเปนหิตานุหิตประโยชน์แก่ประเทศสยามโดยอเนกปริยาย เช่นทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาองค์แรกแห่งสภากาชาดสยาม ซึ่งเปนสภาทำคุณประโยชน์แก่ประเทศอย่างใหญ่หลวง เปนที่ผึ่งใจพึงระลึกแห่งชนชาวสยามตราบเท่าทุกวันนี้ และถึงการนี้จะนับว่าใหญ่โตสำคัญอยู่แล้ว ก็ยังไม่เท่าที่พระองค์มีพระราชหฤทัยเกื้อกูลปฏิการะอย่างใหญ่ ทรงเปนภาระธุระจัดตั้งโรงเรียนราชินี เปนที่ศึกษาเล่าเรียนสำหรับกุลสตรี และแท้จริงนั้นย่อมกล่าวได้อย่างแน่ชัดว่า พระองค์คือผู้สร้างโครงการศึกษาสำหรับหญิงไทยโดยแท้ พระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงบำเพ็ญไปแล้วชาวสยามจะลืมเสียมิได้เลยว่า พระองค์ทรงบริจาคพระราชทรัพย์จัดตั้งสภาอุนาโลมแดงมีแพนกวิเชียรมาตุสำหรับหญิงผู้มีครรภ์ได้มาคลอดบุตร์และได้รับพระราชทานเงินสำหรับใช้สรอยส่วนตัวของหญิงนั้นในเวลากลับบ้าน ซึ่งเปนปฐมฤกษ์แห่งโรง

Section of Railway Workshops. โรงงานกรมรถไฟหลวง, มักกะสัน.

Mongkut allowed all people to approach him and even to present to him personally their grievances. By such acts the King became popular with his own people and with the foreigners.

Early in the reign, the British Government appointed Sir John Bowring, Governor of Hongkong, and empowered him to make a new treaty with Siam. Sir John Bowring came to Siam in 1854, and the treaty was soon concluded. Then followed the treaties with the American, the French, and the other European Governments, and Siamese ambassadors were again sent to Europe after an interval of nearly 200 years.

พระปรมธาตุ นครศรีธรรมราช

A STUPA AT NAGOR SRIDHAMARAJ.

Sir John Bowring has written a book about Siam in which he referred to King Mongkut as "the rare and illustrious example of a successful devotion of the time and talent of a great Oriental Sovereign to the cultivation of the literature and the study of the philosophy of Western nations." But the fact is King Mongkut was far too advanced for his time, and that fact constituted no small handicap on himself and the few others who were pro-European with him. Few understood his policy, and, when the country was newly opened up to foreign trade, there was much trouble. But the King never turned back or revoked his policy.

Many things and many works of Western origin introduced in King Mongkut's reign still remain to-day. He employed Europeans and Americans, some as interpreters and translators, and some as instructors of the army and police forces, which the King began to model in the European fashion. Some were employed as navigators and engineers of the men-of-war and other steamers built during his reign. The use of printing presses, the mint, the substitution of the flat for the old bullet coins, the use of copper and tin cents instead of cowries, the Custom House, the New-road, and buildings of European architecture, began in his reign; and there were many things more. But it is curious that one important thing, and one near the King's heart, developed but slowly, viz., the progress made by Siamese in learning European languages. There were large numbers of Europeans settled in Bangkok, and the Government had much to do with the foreigners, yet there were few Siamese who had their children taught foreign languages. I believe this was due to the fact that only the missionaries taught such languages, and the parents were afraid of their children being converted to Christianity. King Mongkut himself had two sons before he entered the priesthood. Both of them were too old to learn, while his children, born after he came to the throne, were still too young. So the education of the Princes had to wait till 1852, when the elder children of King Mongkut, principally King Chulalongkorn, were of school age. Then

พยาบาลจุฬาลงกรณ์ การนี้ใช่แต่จะเพียงได้ทรง อุปการะ ความ ต้อง การ อัน ใหญ่ ยิ่ง ของประเทศ ซึ่ง ประเทศอื่น ๆ ในเวลานั้น เห็นเปน การ เล็กน้อย หรือไม่เอาใจใส่เสียเลยเท่านั้นก็หามิได้ ยังนับเปน

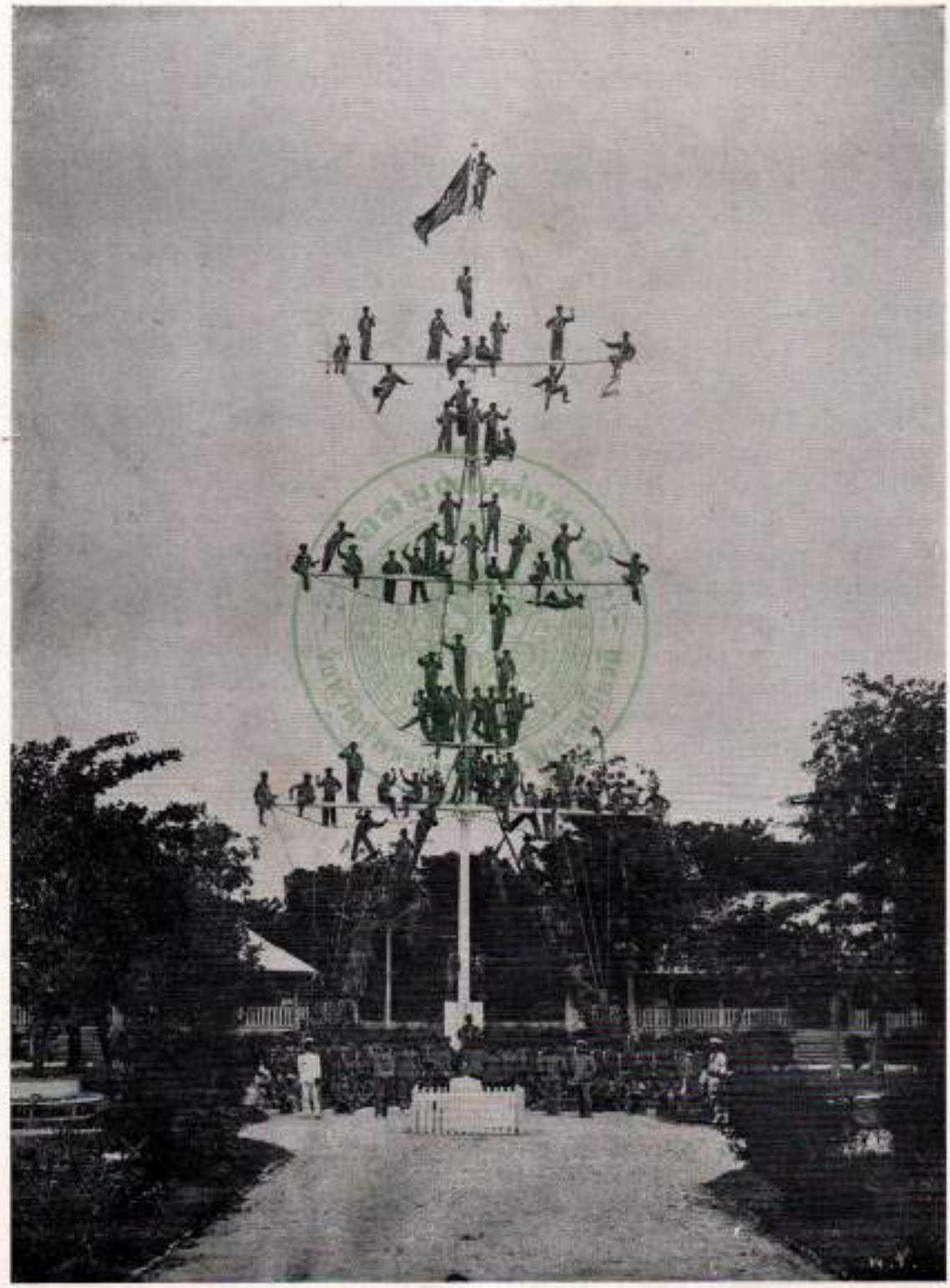

Flagstaff of Naval Depot at Bang-Phra.

เสาธงกองทหารเรือบางพระ จังหวัดชลบุรี.

he employed an English governess in the person of Mrs. Leonowens to teach them. But she did not remain long, and it was King Chulalongkorn alone who acquired a knowledge of English in his father's time.

King Mongkut died in 1868 and King Chulalongkorn succeeded his father at the age of 16, so it was necessary to have a Regent, of whom I have already spoken. The King was too old to go to school, so it was arranged that he should take a voyage to see for himself the administration of foreign countries. In 1871 he made his first journey to Singapore and Java, and by the end of that year he made another and more extensive voyage to India. No king of Siam had ever left his country before. These two journeys of King Chulalongkorn proved to be of the utmost importance to Siam. As a result of them, two schools were established in the palace; one for teaching English under an Englishman called Paterson, another for teaching Siamese. He ordered all his younger brothers to go to one or other of these schools, and induced the princes and noblemen also to send their sons of school age to these schools. They subsequently served in His Majesty's service and many rose to high and eminent place. I give just one example in the person of the late lamented Prince Devawongse, who had the unique honour to be the first Siamese Minister of State to know European languages.

In 1873 King Chulalongkorn became of age, and before taking up the administration of the Kingdom he caused another coronation ceremony to be performed. In this connection a most impressive thing happened. As you all know, according to old Siamese custom, anyone coming before the King must prostrate himself on the floor. During the beginning of that Coronation ceremony everybody was following that custom in the great Audience Hall. Then the King ascended the throne and put the crown upon his head. At that moment the King proclaimed the abolition of this ancient custom. At that instant all the assembly stood up, and I assure you that it was a most impressive and memorable sight. That was the beginning of many reforms, including the abolition of slavery. King Chulalongkorn followed the lead of his father and helped Siam to become prosperous. The advance made can easily be seen from the financial reports. The State revenue was 8 million ticals in 1868, 15 millions in 1892, and 63 million ticals in 1910, the last year of King Chulalongkorn's record reign.

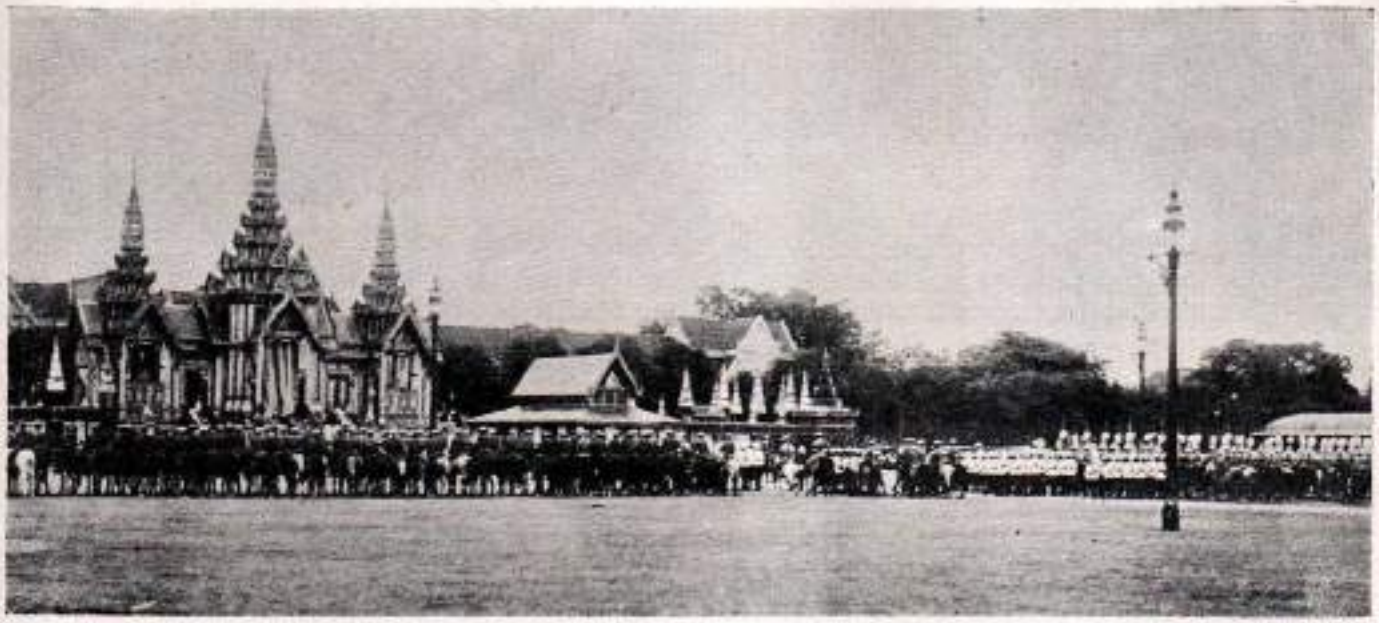

BUILDING SPECIALLY ERECTED FOR THE CREMATION OF THE LATE QUEEN MOTHER.
พระเมรุพระบรมศพ สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนารถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง.

พระราชกุศลอันอำนวยประโยชน์แท้จริงส่วน ๑ ทรงไว้ซึ่งพระเกียรติคุณแม้เมื่อเสด็จสวรรคตแล้ว และอีกประการ ๑ แม้ผู้ใดรับความคับแค้นใจกราบทูลให้ทรงทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ก็ยังไม่เคยปรากฏว่าปราศจากผลที่ทรงพระมหากรุณาชิคุณช่วยเหลือเลย.

ย่อมกล่าวได้ตามความเปนจริงว่า สมเด็จพระบรมราชินีนารถพระองค์นี้ ทรงปฏิบัติราชกิจทั้งปวงอย่างแน่วแน่เที่ยงตรง มีพระราชหฤทัยตั้งมั่นอยู่ในราชธรรมจริยา ทรงสามารถในราชการบ้านเมืองที่สำคัญยิ่งนัก ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาศยุโรปเมื่อปี พ. ศ. ๒๔๔๐ นั้น พระองค์เปนผู้ทรงสำเร็จราชการแผ่นดินแทน ได้ทรงแสดงพระปัญญาสามารถราชวินิจฉัยในกิจจานุกิจสำคัญต่าง ๆโดยถูกต้องมิได้เสียราชการเลย โดยเหตุนี้จึงเปนที่นิยมรักใคร่แห่งอาณาประชาราษฎรตลอดทั่วพระราชอาณาจักร์.

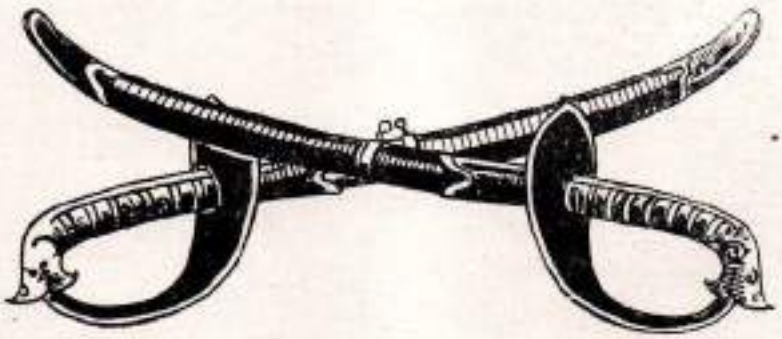

His Majesty in Europe.

In August, 1893, in accordance with the scheme of royal initiation into the ways of the world which his Majesty King Chulalongkorn had kept ever before him, His Royal Highness proceeded to Europe, attended by H. R. H. Prince Svasti, his uncle; H. R. H. the late Prince Chumphorn, who, at the time of his death, held the appointment of Minister of Marine; Phya Visutr Suriyasak, as private tutor, afterwards Chao Phya Phrasadet, the late Minister of Education, and last, but by no means least, Mom Rajawongse Siddhi Sudasna na Ayudhya, now well known as Phya Vichit, or to give his full title, Lieut.-Gen. Phya Vichitvongvuddhikrai, General Officer Commanding the 1st Army Corps.

It must be borne in mind that, when leaving Siam, His Royal Highness had not yet attained the dignity of Heir Presumptive to the Throne.

The Royal party proceeded to Singapore in the "Makut Raja Kumar" whence they transhipped into a vessel of the Nord-deutscher Lloyd line, in which they voyaged as far as Naples, without any event especially worthy of notice transpiring. On arrival in Italy, some time was spent there before proceeding to France, and then on to England, where His Royal Highness, the Princes mentioned above, and Mom Rajawongse Siddhi Sudasna na Ayudhya spent about a month in Brighton before settling down for a period of nearly three years at a house in Ascot known as "North Lodge." Ascot is not only a racing centre, renowned from early English racing history, but it has the additional "kudos" in the eyes and thoughts of even the most radical race-goers of that or any neighbouring ilk, of being the course in the whole Kingdom most accessible not only to Royalty, as represented by Windsor Castle, just to the north, but to that large number of representatives who, in spite of the limitations of modernity,

H. M. the King in Field-Marshal's Uniform of Siamese Army.

พระบรมรูปทรงเครื่องจอมทัพบกแห่งสยาม.

เสด็จประเทศยุโรป

ต้อนสิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๓๖ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริจะให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัตยุบันนี้) เสด็จทรงศึกษาวิชาการณ ประเทศยุโรป เพื่อเจริญพระสติปัญญาเฉลียวฉลาดตระหนักในวิถีแห่งโลก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดผู้ที่กล่าวพระนามและนามต่อไปนี้เป็นผู้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช คือพระองค์เจ้าสวัสดิโสภณ (พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระสวัสดิ์วัตนวิสิษฐ์), พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ (พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์) ซึ่งในขณะเวลาสิ้นพระชนม์ทรงดำรงตำแหน่งเป็นเสนาบดีกระทรวงทหาร

A GROUP OF OFFICIALS OF THE MINISTRY OF THE ROYAL HOUSEHOLD.

ข้าราชการ คณะเสวกในกระทรวงวัง

yet contrive stead-fastly to uphold year by year that regal pillar of state which had, and it is earnestly to be hoped always will have, its foundations built surely in that monarchy which to the British nation means so much. Yes! Ascot is not only a sporting festival, where the best of those best-bred beasts, for which we have all at least a hidden fondness, contest important issues over one of the finest courses in the world —a course which allows even the unfortunate to admit that they have had a full view of every inch of the run for the money which was not to be theirs—but it has stood, and stands still, for far beyond that; for it is emblematical of that English life which makes it not only possible, but infinitely feasible to bring together in one great unpremeditated concord every class of the land's people, from royalty to the magnificently pearl-bedecorated coster; and, if only the Royal colours come "home", then the welkin rings!

It was in this atmosphere, within sight of the Old Park of Windsor, as one looked across the downward slope northward, that His Royal Highness took up his residence for nearly three years; and during this time he paid frequent visits to Queen Victoria, and the Prince of Wales (soon after to become King Edward VII), and to the Duke of Connaught and his family, all of whom were in residence in the locality at certain seasons of the year.

At Ascot His Royal Highness undertook a general course of study in English, and, as showing his early leaning towards literature, even in a foreign language, it is of interest to note that, while still in this sporting centre, he founded, published and "ran" a weekly journal for juveniles known by the scarcely euphonious but infinitely distinctive title of "The Screech-Owl."

After His Royal Highness had been in residence at Ascot for about two years, with visits to northern France during the summers, there arrived in England H. R. H. Prince Nagara Svarga and His Royal Highness Prince Purachatra (Prince Kambeng Bejr), who took up their residence with His Royal Highness, who had now become, by Royal decree, Heir Apparent to the Throne of Siam, while H.R.H. Prince Bisnulok, who now was next in the succession, proceeded to St. Petersburg, as the then capital of all the Russias under the Tzars was known, to pursue his education; the choice of

VICEROY AND LORDS-LIEUTENANT. คณะข้าหลวงเทศาภิบาล.

เรือ. พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ผู้เป็นอาจารย์พิเศษประจำพระองค์ ซึ่งภายหลังได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการคนก่อน และหม่อมราชวงศ์สิทธิสุทัศน์ ณ อยุธยาซึ่งเวลานี้ เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นนายพลโท พระยาวิชิตวงศ์วุฒิไกร แม่ทัพกองทัพน้อยทหารบกที่ ๑ รักษาพระองค์.

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จออกจากกรุงสยามไปยุโรปครั้งนี้ ยังหาได้ดำรงพระยศในตำแหน่งมกุฎราชกุมารไม่ ได้เสด็จประทับเรือ "มกุฎราชกุมาร" ออกจากสยามไปถึงสิงคโปร์ ถ่ายเรือณที่นั้นเสด็จประทับเรือของบริษัทนอร์ท-ดอยท์เชอร์ลอยด์ไปถึงเมืองเนเปอร์ลโดยไม่มีเหตุการณ์อันควรยกขึ้นกล่าวเป็นสำคัญอย่างใด ถึงอิตาลีแล้วประทับแรมอยู่ณที่นั้นหลายราตรี จึงได้เสด็จถึงฝรั่งเศส และเสด็จยังประเทศอังกฤษต่อไปพร้อมด้วยท่านที่กล่าวพระนามและนามมาแล้วข้างต้น ประทับสำราญพระอิริยาบถอยู่ที่ไบรตันราวเดือนเศษ จึงได้เสด็จไปประทับแอสคอท ซึ่งเป็นสถานที่ประทับต่อมาเกือบปี มีนามเรียกกันว่า "นอร์ธ ลอดช์" อันตำบลแอสคอทนี้ใช่จะปรากฏเพียงเป็นสนย์กลางที่ชุมนุมการแข่งม้าอันมีนามอุโฆษมาในประวัติการครั้งอังกฤษเริ่มมีการแข่งม้าแต่อย่างเดียวเท่านั้นก็หามิได้ ยังปรากฏเป็นตำบลซึ่งโอ่โถงแห่ง ๑ แม้ผู้ที่ใฝ่ใจอยู่เฉพาะกับการแข่งม้าในตำบลนั้นหรือตำบลอันมีลักษณเดียวกันที่ใกล้เคียง ย่อมมีความเห็นว่า เป็น

venue being made, of course, at a time when no human foresight could have predicted the infernal political, social and religious holocaust which was so shortly to uproot in a wide circle all that mankind had so toilfully learned of anti-bestiality throughout the long ages; and not that only, for the terribly terrific impetus gathered at the outset in a vast land populated by a large section of the human race, totally uneducated and untamed, resulted in such a flow of frightfulness over the frontiers that any chance which the war-torn world might have had under normal circumstances of settling down, has been dissipated by a policy which deliberately set itself to undo all that we consider worth striving for and upholding.

The next noteworthy movement in the entourage at Ascot was when H.R.H. Prince Chumphorn proceeded to Mr. Littlejohns academy to be coached for naval examinations, and when Mom Rajawongse Siddhi Sudasna na Ayudhya entered as a student for Sandhurst under Dr. Maguire.

On leaving Ascot, His Majesty moved to Frimley Park, near Camberley, where he studied for his military course under an artillery officer by name Lieut.-Col. C. V. Hume, who, we regret to say, has passed away, but who at the time was deputed by the British Government to assist His Royal Highness in his studies, and who, prior to his decease, had the opportunity of visiting Bangkok, and of being received with honour by his erstwhile Royal pupil, who, previous to his departure, conferred a decoration upon him.

It was while he was in England that the Crown Prince was called upon to represent Siam at the Diamond Jubilee of Queen Victoria in 1897, and also to attend the royal funeral in Denmark which followed before he left for home.

In due course, His Royal Highness entered Sandhurst, which, together with Woolwich—

HIS MAJESTY, WITH HIS BROTHERS, OTHER PRINCES, AND SIAMESE STUDENTS AT HIS LEGATION IN PARIS, 1894.

เสด็จประทับ ณสถานทูตสยาม กรุงปารีส
พ.ศ. ๒๔๓๗

ที่แข่งม้าอันเหมาะที่สุดในราชอาณาจักร์อังกฤษ และแม้จะมีพระราชวังวินด์เสอร์คาสเซิลตั้งอยู่ถัดไปทางเหนือ ก็ไม่ได้เป็นเครื่องหมายแสดงว่าจะจำกัดสำหรับเจ้านายในพระราชวังโดยฉเพาะ ยังได้รวมทั้งพวกผู้แทนคณะต่างๆ เป็นจำนวนมากมาย มากว่าบัดยุบันนี้ได้มีข้อจำกัดขัดคั่น (สำหรับการแข่งม้า) อยู่บ้าง พวกนี้ก็ยังยึดมั่นคิดหาทางเชิดชูอยู่เสมอที่จะให้หลักสำคัญของบ้านเมืองอันได้ผ่านรากมาแล้ว— และซึ่งมีหวังในต่อไปอีก—เป็นไปโดยความแน่นหนามั่นคงอย่างยอดเยี่ยมที่ประเทศอังกฤษได้มุ่งหมายทำนุบำรุงด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา เป็นความจริง, แอสคอทไม่ใช่เพียงแต่จะเป็นสถานแห่งการกีฬาหรือเพียง แต่เป็นที่ แข่งม้างามที่สุดในโลกแห่ง ๑ สำหรับให้ม้าพันธุ์งามเลิดเข้าแข่งขันฝีเท้า หรือเพียงแต่เป็นที่ยอมให้ผู้เคราะห์ร้ายรับว่าได้เห็นทุก ๆ นิ้วแห่งการวิ่ง, เพื่อพนันเอาเงินซึ่งไม่ใช่ของตนเท่านั้นก็หามิได้ แต่แอสคอทสถิตด้วยความยังประโยชน์ยิ่งกว่านั้นไปอีก เพราะเป็นธรรมดาของความเป็นไปแห่งชาวอังกฤษ ที่พอใจชักจูงให้ผู้คนเป็นอันมากทุกชั้นทุกชนิดทั่วราชอาณาจักร์มาร่วมสมัคสมานสามัคคีฉันโดยไม่มีจำกัด ตั้งแต่เจ้านายลงไปจนถึงคนมั่งมีและคนสามัญ และถ้าเพียงแต่ว่าคณะเจ้านายมาประทับสำราญพระอิริยาบถ ก็จัดเป็นที่พักผ่อนเปลี่ยนอากาศได้อย่างดีโสด ๑

HIS MAJESTY IN HIS LEGATION, LONDON, ON BECOMING HEIR TO THE THRONE.

พระบรมรูป ทรงฉายเมื่อคราวได้ทรงรับพระเกียรติยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ณสถานทูตสยาม, กรุงลอนดอน.

His Majesty at the old St. Petersburg, Russia, 1901.

พระรูปหมู่ฉายที่ประเทศรุสเซีย คราวเสด็จเยี่ยมรุสเซีย พ. ศ. ๒๔๔๔

known among the initiated as "The Shop"—forms the main military training centre for British officers. Woolwich is confined to the Artillery and the Royal Engineers. There, at Sandhurst, after six months, during the intermediate term, His Royal Highness was promoted to the rank of corporal; for it must be remembered that this was an officers' training corps. He liked the life there, into which in every phase he entered most heartily, and he was very popular; none the less so because he went right through the whole course, drilling, entrenching, bridge-building, etc.

After passing out of Sandhurst, His Royal Highness was attached to the Royal Durham Light Infantry, under Col. Woodland, at the North Camp at Aldershot. At that time, there was in attendance on H. R. H., Capt. Luang Sarasid, now known as General Phya Debarajun, Inspector-General of Land Forces and Musketry.

There, at Aldershot, the Crown Prince went through the officers' recruiting course, and

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชประทับอยู่ที่แอสคอทนี้เป็นเวลาเกือบ ๓ เดือน และในระหว่างนั้นได้เสด็จเยี่ยมพระนางเจ้าวิคตอเรียและปรินส์ออฟเวลส์มกุฎราชกุมารรัชทายาทแห่งกรุงอังกฤษ (ภายหลังได้ดำรงพระยศเป็นพระเจ้าเอ็ดเวอร์ดที่ ๗) อยู่เนืองนิจ และดยุคออฟคอนนอธกับบริพารนั้น สบฤดูกาลที่เสด็จไปประทับแรมพักร้อนสำราญพระอิริยาบถณแอสคอทชั่วคราว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ทรงกระทำความคุ้นเคยเป็นทางวิสาสะสนิทสนมด้วยอย่างดี.

ที่แอสคอทนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงผักใฝ่ศึกษาวิชชาภาษาอังกฤษมาก เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงโปรดในวิชชาอักษรศาสตร์ ควรยกขึ้นกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยว่า แม้ในระหว่างประทับอยู่ณสุนย์กลางแห่งกิพาสถานเช่นนั้นก็ยังได้ทรงสละเวลาออกหนังสือรายสัปดาห์สำหรับเด็กอ่านขึ้นฉบับ ๑ ซึ่งถึงแม้ไม่ใคร่แพร่หลายนักก็เป็นที่นิยมแห่งผู้อ่านทั่วไป พระราชทานนามว่า "ธิ สกริช เอาวล์"

HIS MAJESTY ON THE EIFFEL TOWER, PARIS.

พระบรมรูป ฉายบนหอคอย ประเทศฝรั่งเศส.

ในระหว่างที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชประทับอยู่ที่แอสคอทนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางกรุงสยามได้ทรงสถาปนาไว้ในตำแหน่งมกุฎราชกุมาร พระองค์ได้เสด็จประพาสฝรั่งเศสในคราวฤดูร้อนครั้ง ๑ ภายในเวลา ๒ ปีนั้น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต (สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมหลวง) และพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตร์ไชยากร (กรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธิน) ได้เสด็จไปทรงศึกษาวิชชาณประเทศยุโรป และได้ประทับอยู่ร่วมที่ประทับกับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ส่วนสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถนั้น ได้เสด็จตรงไปยังกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบอร์ก นครหลวงของประเทศรุสเซียทีเดียว ซึ่งในยุคนั้นยังอยู่ในอำนาจการปกครองของพระเจ้าซาร์.

อันการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้

therefore obtained a thorough training as a British officer upwards from the beginning right up to the highest point.

The Crown Prince, who, it may be mentioned, went on manœuvres with his regiment, was very popular, both with his brother-officers and men, with some of the former of whom he still keeps in touch. He now holds the rank in the British Army of a General, still retaining his connection with that old regiment, wherewith, on his leaving, souvenirs to commemorate the mutual association were exchanged.

From Aldershot, His Royal Highness proceeded to Christchurch, Oxford, or, as it is popularly known, "The House" taking up his residence in rooms in "Canterbury Quad;" while at "Elsonwood" in the suburbs, a temporary abiding-place was found for the two more members of his suite, who had been appointed to the Royal entourage on His Royal Highness becoming the Heir Apparent; namely, Lieut.-Col. Phya Rajavallabh—now Chao Phya Rajasubhamitra, Colonel-in-Chief of the Gentlemen-at-Arms—and Capt. Luang Sarasidh, now better known as General Phya Dhebarajun, Inspector-General of Infantry and of Small Arms.

At the establishment at "Elsonwood" there also resided Mr. R. E. Olivier, an Oxford

His Majesty in England. พระรูปหมู่ ฉายที่ประเทศอังกฤษ

VISITE
A LA CASERNE DE LOURCINE, PARIS,
LE 27 JUIN, 1896.

เสด็จทอดพระเนตร์โรงทหาร ลูร์ซีน, ปารีส
วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๙.

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ ทรงศึกษาวิชาการในรุสเซียเวลานั้น ย่อมเป็นการถูกต้องแล้ว เพราะใครเลยจะคาดเห็นการล่วงน่าได้ว่าภายในเวลาอันไม่ห่างจากนั้นเท่าใด ประเทศรุสเซียซึ่งได้มีพลเมืองเจริญการศึกษาอย่างดีมาช้านานแล้ว การเมืองและการศาสนาจะเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถึงล่มจมได้ และใช่แต่เพียงเท่านั้น ประกอบด้วยรุสเซียเป็นประเทศที่มีอาณาจักร์กว้างขวางมาก ทางชายอาณาเขตที่ไกลจากเมืองหลวง มีราษฎรหลายพวกหลายหมู่ ซึ่งล้วนแต่ไม่ได้รับการศึกษาและไม่เป็นผู้มีความรู้สึกผิดชอบย่อมก่อความตื่นเต้นหวาดกลัวขึ้นได้ทั่วพรมแดนที่เป็นโอกาสทุกอย่างในการก่อเหตุ และกล่าวกันว่าคนจำพวกนั้นได้ถูกยุยงเสี้ยมสอนทั่วกันทั้งหมด โดยความประสงค์จะทำลายการทุกอย่างที่พวกเราทั้งหลายเห็นเป็นสิ่งมีค่าอันได้ประกอบขึ้นและเชิดชูยิ่งนั้นให้พินาศไป.

ระหว่างที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชประทับอยู่ที่แอสคอท ทรงศึกษาวิชาภาษาอังกฤษอยู่นั้น พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ ได้เสด็จทรงศึกษาวิชาที่โรงเรียนของมิสเตอร์ลิตเติลยอห์น เพื่อเข้าสอบไล่วิชาการทหารเรือ ส่วนหม่อมราชวงศ์สิทธิสุทัศน์ณอยุธยา ได้เข้าเป็นนักเรียนนายทหารที่แซนเฮอร์สต์ ในความปกครองของหมอแมคกีร์.

เสด็จจากแอสคอทแล้วได้ประทับที่ฟริมลีย์ปาร์คใกล้กับแคมเบอร์ลีย์ ณที่นี้พระองค์ได้ทรงศึกษาวิชาทหารบก โดยสมเด็จพระเจ้ากรุงอังกฤษโปรดให้นายพันโท ซี. วี. ฮูม นายทหารปืนใหญ่เป็นอาจารย์ปกครองในขณะทรงศึกษาวิชานั้น นายพันโท ซี. วี. ฮูมผู้นี้ น่าเสียใจที่ได้ล่วงลับไปเสียแล้ว แต่ก็ยังนับเป็นโชคดีที่ว่า เมื่อก่อนถึงแก่กรรมนั้น ได้มีโอกาสเข้ามาเฝ้าสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชในกรุงเทพฯ ครั้ง ๑ เมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว

HIS MAJESTY AT THE SIAMESE LEGATION IN PARIS.

พระรูปหมู่ ณ ที่สถานทูตสยาม, กรุงปารีส

graduate, who stood to the visitors from overseas in the light of guide, philosopher and friend.

While at the Varsity, His Royal Highness took up the study of history in general, together with political economy and geography, and in this course he had the assistance of a private coach, by name Mr. Hassall, and Mom Rajavongse Siddhi Sudasana na Ayudhya took the same course when, as will be seen, he came into residence later. Incidentally, the standard work on political science at the time was a work entitled "The State" by Mr. Woodrow Wilson, afterwards to become a celebrated chief of his Republic in the United States.

After the old Ascot, Sandhurst and Aldershot days, in which Mom Rajavongse Siddhi Sudasana na Ayudhya had never been far from the Crown Prince, though the former had passed into the Royal Dublin Fusileers, and had in due course been switched off to the Curragh in Ireland – the place where the racing and the stiff jumps come from – he once more came into close proximity to His Royal Highness when he also entered "The House" at Oxford, where, during the course of his residence, the former specially

ได้ทรงต้อนรับนายพันโทฮูมเปนอันดี และพระราชทานเครื่องราชอิศริยาภรณ์แก่นายพันโทฮูมด้วย.

ในสมัยที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จทรงศึกษาวิชาอยู่ในอังกฤษนั้น พระองค์ได้เปนผู้แทนฝ่ายสยามเสด็จในงานพระราชพิธีฉลองราชสมบัติครบ ๖๐ ปี แห่งสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรียเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ และหลังจากเวลานั้นได้เสด็จในงานพระศพกรุงเดนมาร์คอีกครั้ง ๑ ก่อนเสด็จกลับกรุงสยาม.

View of Charoen Dasna Bridge. สพานเจริญทัศน์.

ในระหว่างเวลาเดียวกันนั้นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ได้เสด็จเข้าทรงศึกษาวิชาในโรงเรียนนายร้อยทหารบกณแซนเฮอร์สต์และโรงเรียนวูวลิช วูวลิช นี้เปนที่ที่ทรงศึกษาวิชาพเนกการป็นใหญ่และการช่างทหาร พระองค์ทรงศึกษาวิชาในแซนเฮอร์สต์ได้ ๖ เดือน กำลังนั้นเปนเวลากลางภาค สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้รับยศเลื่อนขึ้นเปนนายสิบโท เพราะที่นี่คือกรมยุทธศึกษาทหารบก มีน่าที่สั่งสอนและอบรมนายทหารเท่านั้น ทรงพอพระทัยในความเปนอยู่ณที่นั้นมาก ไม่ว่าการใด ๆ พระองค์ได้ทรงประกอบ ไปตามน่าที่ทหารด้วยความเต็มพระทัยทุกสิ่งทุกอย่าง จนเปนที่ชอบรักมักคุ้นแห่งทหารทุกคน เพราะทรงเรียนจบหมดทุกหลักสูตร์ในโรงเรียนนั้น เช่นการฝึกหัด, การขุดสนามเพลาะ, และการทำสพานเปนต้น.

เมื่อสำเร็จการศึกษาวิชาที่โรงเรียนแซนเฮอร์สต์แล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จไปรับราชการประจำกรมทหารราบเบาเรียกว่า "กรมทหารราบเบาเดอรัม" ที่นอร์ธแคมป์ณแอลเดอร์ซอต ในความปกครองของนายพันเอกวูดแลนด์ เวลานั้นมีนายร้อยเอกหลวงสรสิทธิ์ฯ ซึ่งบัดนี้ได้เลื่อนยศและบรรดาศักดิ์เปนนายพลเอกพระยาเทพอรชุน เปนผู้รับราชการสนองพระเดชพระคุณอยู่ใกล้ชิดพระองค์.

Charoen Sri Bridge, Bangkok. สพานเจริญศรี.

ที่แอลเดอร์ซอตนั้น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้ทรงรับราชการทหารตามน่าที่ครบถ้วนอย่างลักษณทหารธรรมดาทุกประการ และเพราะเหตุนั้น พระองค์ได้ทรงรอบรู้ปรีชาสามารถในวิชาการทหารนี้นับตั้งแต่ขั้นต่ำที่สุดจนถึงสูงที่สุด.

ควรจะกล่าวในที่นี้ด้วยว่า สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชนั้น ได้เสด็จในการประ-

distinguished himself by becoming the author of a work entitled "The War of the Polish Succession," written in English, while he also became a member of the Bullingdon and Cardinal Clubs, both of well-known literary repute, and also of the Cosmopolitan Club, in which the members were called upon to regale each other with original papers on a wide variety of subjects, and with regard to which His Majesty by no means failed in his duty to his fellow-members.

On going down from Oxford, His Royal Highness proceeded to pass through the School of Musketry at Hythe, together with Phya Debarajun and Mom Rajavongse Siddhi Sudasana na Ayudhya, and he not only passed, but obtained a special certificate for kmarsamm-ship. This was in the period just prior to the Boer War, when the Lee-Metford Mark II rifle was in use, and also the old Maxim gun. Following this, the Crown Prince, accompanied by Phya Debarajun, went through a course of artillery training at Okehampton, preparatory to spending a considerable time in visiting the principal industrial centres of the United Kingdom, before visiting, not for the first time, the chief countries and cities of the continent.

In looking at the more serious side of the subject, we had almost forgotten to mention that His Royal Highness had always shown a fondness for riding, and, when up at Oxford, had been a regular member of the Drag, besides hunting outside. In this connection it may be mentioned that Mom Rajavongse

His Majesty at the Musketry School at Hythe, England.

พระรูปหมู่ทรงฉายที่โรงเรียนนายร้อยทหารปืนใหญ่ ประเทศอังกฤษ

ลองยุทธ์กับ กรมทหาร ที่ พระองค์ สังกัด หลายครั้งหลายคราว เป็นที่รักใคร่แห่งเพื่อนนายทหาร ตลอด ลงไป ถึง พลทหาร และนายทหารพวกนั้นบางคน ถึงเวลานี้ก็ยังทรงเป็นไมตรีมีพระราชปฏิสันถารด้วยเสมอ เวลานี้พระองค์ทรงรับตำแหน่งเป็นนายพลในกองทัพบกอังกฤษ แต่ยังมีการ ติดต่อ กับกรม ทหารเดิม ตลอดไป เมื่อเสด็จ จาก ทหาร กรมเก่านี้ได้ มีการแลกเปลี่ยนของที่ระลึกสำหรับความคุ้นเคยใน การ สมาคม ระหว่าง กันเป็น พระราชไมตรีสนิท.

H. M. THE KING WHEN IN EUROPE.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างเสด็จประเทศยุโรป.

จาก แอลเตอร์ชอต สมเด็จ พระบรมโอรสาธิราช เสด็จไปคริสต์เชอร์ช, ออกส์ฟอร์ดประทับใน "แคนเตอเบอรี-แควด" และที่ "แอลสันวุดส์" ในเขตนั้น ได้จัดที่พักชั่วคราวสำหรับข้าราชบริพารของพระองค์๒นาย ซึ่งได้รับนำที่ให้มาประจำพระองค์เฉลิมพระเกียรติที่ได้ทรงตำแหน่งมกุฎราชกุมาร คือนายพันโทพระยาราชวัลลภานุสิษฐ์ ซึ่งบัดนี้ได้เป็นเจ้าพระยาราชสุภมิตร์พระตำรวจเอก สังกัดกรมพระตำรวจหลวงรักษาพระองค์คน ๑ กับอีกคน ๑ คือนายร้อยเอกหลวงสรสิทธิ์ฯ ซึ่งบัดนี้เป็นนายพลเอกพระยาเทพอรชุน จเรทัพบกและการปืนเล็กปืนกล.

ณที่พัก "เอลสันวุดส์" นั้น มีนายอาร์.อี.โอลิเวียร์นักเรียนในมหาวิทยาลัยมาพักอยู่ด้วยคน ๑ ซึ่งตามที่ปรากฏแก่ตาผู้ข้ามทเลมาพักผ่อนทั้งหลายว่าเป็นคนอ่อนโยน, เป็นนักปราชญ์ฉลาดเฉลียวและเป็นมิตร์อันดีผู้ ๑ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชนั้นทรงศึกษาวิชชาประวัติศาสตร์ โดยพิสดารที่มหาวิทยาลัย รวมทั้งเศรษฐวิทยาและภูมิวิทยา ในการนี้พระองค์ได้รับความช่วยเหลือจากผู้สอนพิเศษคน ๑ ชื่อนายฮัสสัน และหม่อมราชวงศ์สิทธิ์สุทัศน์ณอยุธยาซึ่งได้ตามเสด็จมาพักอยู่ที่หลังก็ได้มาเล่าเรียนด้วย ในยุคนั้นตำหรับรัฐประศาสน์ใช้ฉบับของมิสเตอร์วูด

His Majesty at the Siamese Legation at Paris, 1893.

พระรูปหมู่ฉายที่สถานทูตสยาม กรุงปารีส
พ.ศ. ๒๔๓๖

Siddhi Sudasana na Ayudhya, also, it will be remembered, at Christchurch, patronised the well-known Varsity beagles.

Harking back to the break-up of the Ascot establishment, H. R. H. Prince Nagara Svarga went to Germany in accordance with an arrangement made previously by his Royal father with the Kaiser during his second visit to Europe, whereby it was ordained that His Royal Highness should in due course proceed to Germany and there undergo his course of military training.

On the other hand, His Royal Highness Prince Purachatra proceeded to Harrow and thence on to Trinity, Cambridge, following which he passed through a course of training at Chatham, preparatory to going right through the "shops" at Armstrong's at Newcastle, and thereby following the example of the Crown Prince in completing a training which was in every way the most thorough that could be devised for the great and important work over which they were destined to preside on their return to their native land.

โรว์วิลสัน ชื่อหนังสือ "ธี สเตต" ซึ่งภายหลังนายวิลสันก็ได้เป็นประธานาธิบดีของสหปาลีรัฐอเมริกา มีนามอุโฆษจนเท้าทุกวันนี้.

ตั้งแต่เสด็จออกจากแฮสคอท, แฮนเฮอร์สต์ และแฮลเดอร์ชอตแล้ว หม่อมราชวงศ์สิทธิสุทัศน์ ฉอยุธยามิได้ห่างไกลพระองค์เลย ถึงแม้จะต้องไปศึกษาวิชาที่โรงเรียนแม่นปืนดับลินรักษาพระองค์ และต้องไปที่เคอร์รัคในไอร์แลนด์ – ที่ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งการวิ่งแข่งขันระยะทางไกล และกระโดดสูง – ก็ได้กลับมาอยู่รับราชการใกล้ชิดพระองค์ภายหลังที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จทรงศึกษาวิชาที่คริสต์เชอร์ชในออกสฟอร์ดไม่นานนัก ในระหว่างนั้นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้ทรงนิพนธ์หนังสือเรื่องเป็นประวัติศาสตร์ประเทศไปแลนด์ชื่อ "สงครามสืบราชสมบัติโปแลนด์" ทรงร้อยกรองไว้เป็นภาษาอังกฤษ และในเวลาเดียวกันนั้น พระองค์ได้เป็นสมาชิกของสโมสรบัลลิงตันและคาร์ติแนลคลับส์ สองสโมสรนี้มีนามอุโฆษบรรลือในทางอักษรศาสตร์ รวมทั้งสโมสรคอสโมโปลิตัน ซึ่งสมาชิกในสโมสรนี้มีการบรรเทิงสนุกกันในการแลกกันดูกระดาษใบตอบวิชาแต่ครั้งเรียนหนังสืออยู่.

ROYAL PAGE BEARING INSIGNIA.
กรมวังเชิญเครื่องต้น.

เมื่อเสด็จจากมหาวิทยาลัยออกสฟอร์ดแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้เสด็จไปทรงศึกษาวิชาในโรงเรียนการยิงปืนที่ไฮด์ พร้อมด้วยพระยาเทพอรชุนและหม่อมราชวงศ์สิทธิสุทัศน์ ณอยุธยา และไม่ฉเพาะแต่ที่ทรงสอบไล่ได้บริบูรณ์เท่านั้น ยังได้ทรงรับประกาศนียบัตร์แม่นปืนอีกด้วย ยุคนี้เป็นยุคก่อนสงครามบัว์เล็กน้อย เป็นสมัยกำลังนิยมใช้ปืนลีแมทฟอร์ดแบบ ๒ กับปืนโอลด์แมกซิม.

การต่อจากนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้ทรงฝึกหัดวิชาการปืนใหญ่ที่โอกแฮมป์ตันพร้อมด้วยพระยาเทพอรชุน เตรียมการเสด็จทอดพระเนตร์ตามเมืองสูนย์กลางแห่งหัตถกรรมในราชอาณาจักร์อังกฤษ ก่อนเสด็จประพาสตามเมืองและประเทศสำคัญในคอนติเนนต์ (บนภาคพื้นทวีปยุโรป) เป็นคำรบ ๒.

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชโปรดการขี่ม้าเป็นอย่างเยี่ยมยอด เมื่อทรงศึกษาวิชาอยู่ที่ออกสฟอร์ด นอกจากโปรดในการล่าสัตว์ภายนอกแล้ว ยังได้ทรงลงพระนามในสมาชิกสโมสรการขี่ม้าชื่อ "แดร๊ก" ไว้ด้วย และโดยการติดต่อแนบเนื่องกันนี้ ควรจะกล่าวในที่นี้ด้วยว่าที่คริสต์เชอร์ช ม. ร. ว. สิทธิ์ ก็ได้เกือกูลอุดหนุนแพนกเลี้ยงสุนัขเล็ก (ชนิดไล่กระต่ายโดยอาศัยตมกลิ่น) ของมหาวิทยาลัยด้วย.

ขอย้อนกล่าวตอนที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราเสด็จจากแฮสคอทไปแล้วสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าบริพัตร์สุขุมพันธ์ (สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต) ก็ได้เสด็จไปประเทศเยอรมนีโดยกระแสร์พระราชดำหริแห่งพระบาท

This part of our subject cannot be concluded without recording the fact that, when the Boer War broke out during the Crown Prince's period of service with the Durham Light Infantry, he at once volunteered to proceed with his regiment to the front. This signal mark of devotion to duty and of faithfulness to his friends was greatly appreciated, but the offer of His Royal Highness's services had to be declined on political grounds.

His Majesty in Naval uniform.

พระบรมรูป ทรงเครื่องราชนาวี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พระพุทธเจ้าหลวง) ซึ่งได้ทรงตกลงไว้กับพระเจ้าไกเสอร์ในคราวเสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ ๒ เป็นอันสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์นั้นต้องเสด็จเยอรมันเพื่อทรงศึกษาวิชาทหารณะประเทศนั้น.

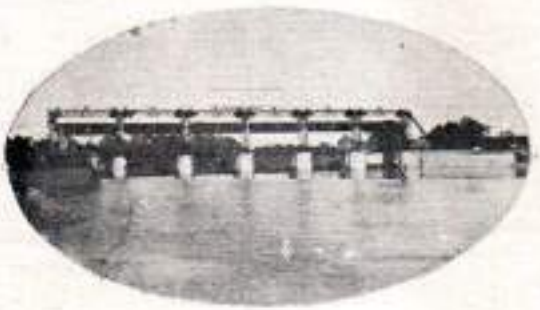

Outlet for irrigation works at Taa Luang near Tarua.

ประตูน้ำท่าหลวง.

อนึ่ง พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร (พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธิน) ได้เสด็จจากแอสคอทไปประทับศึกษาวิชาที่ฮาร์โรย์ แล้วได้เสด็จจากนั้นไปยังไตรนิตีเคมบริดซ์ ทรงสำเร็จการฝึกหัดสั่งสอนที่ชัดฮัม เตรียมการเข้าศึกษาการงานที่โรงงานของบริษัทอาร์มสตองณิวคาสเซิล หลังจากนั้นแล้วก็ดำเนินการศึกษาตามทำนองสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เพื่อได้ทรงนำวิชาอัน สำคัญและใหญ่ยิ่งมาใช้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมืองต่อไปในเวลาเสด็จกลับหลังยังพระนคร.

ก่อนที่จะจบพระราชกฤษดาธิคุณในตอนนี้ จะละเว้นเสียมิได้ที่จะกล่าวว่าเมื่อสงครามบัวร์เกิดขึ้นในระหว่างที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงรับราชการประจำกองทหารราบเบาเดอรัมอยู่นั้น พระองค์ได้ทรงลงพระนามสมัครจะอาสาไปทัพกับกรมทหารที่ทรงสังกัดยังแนวน่าศึก นี้เป็นลักษณแสดงพระอัธยาศัยซื่อตรงจงรักต่อน่าที่และมิตร์ร่วมคณะทั่วไป เป็นที่น่าชื่นชมยิ่งนัก แต่พระราชประสงค์ในการอาสาศึกครั้งนี้ไม่สำเร็จคือไม่ได้รับอนุญาตให้เสด็จเข้ากองทัพสมดังพระราชหฤทัย เพราะติดขัดด้วยทางรัฐประศาสโนบายเป็นข้อสำคัญ.

After Leaving Europe.

On Friday, the 3rd October, 1902, (B. E. 2445), the Crown Prince, together with his brother, Prince Pitsanulok, and their suites, left Southampton by a German mail steamer, the "Fuerst Bismarck" (Commander Barends), which was proceeding to New York. In order to catch the steamer, the Royal party is reported to have left Waterloo Station, London, at 8.55 a. m. and to have arrived at Southampton at 11 a. m. after a comfortable journey. The ship sailed at 3 p. m. for Cherbourg before setting out across the Atlantic.

Before leaving London, His Royal Highness found a large gathering of Siamese, English, and members of other nationalities, who had assembled at Waterloo to speed him on his way, and many of these travelled down to Southampton, and did not bid His Royal Highness a final farewell until his ship sailed; while two of his

HIS MAJESTY WITH INFANTRY OFFICERS IN EUROPE.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
กับนายทหารราบณประเทศยุโรป

เสด็จ กลับ จาก ประเทศยุโรป

วันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๕ สมเด็จ พระ บรม โอรสาธิราช เจ้า ฟ้า สยาม มงกุฎ ราช กุมาร (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัตยุบัน) พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถ (สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ) กับบรรดาข้าราชการที่ตามเสด็จ ได้เสด็จออกจากกรุงลอนดอนประทับรถไฟที่สถานีวอร์เตอร์ลู เวลา ๘.๕๕ ก.ท. ถึงเซาแธมตัน เวลา ๑๑ ก.ท. ได้เสด็จออกจากเซาแธมตันลงเรือเมล์ใหญ่ของบริษัทเยอรมันชื่อ "ฟิสต์บิสมาร์ค" มีคอมมันเดอร์บาเรนด์เปนกัปตัน เดินทางไปกรุงนิวยอร์ค เรือฟิสต์บิสมาร์คได้แวะที่แชร์บูร์ค

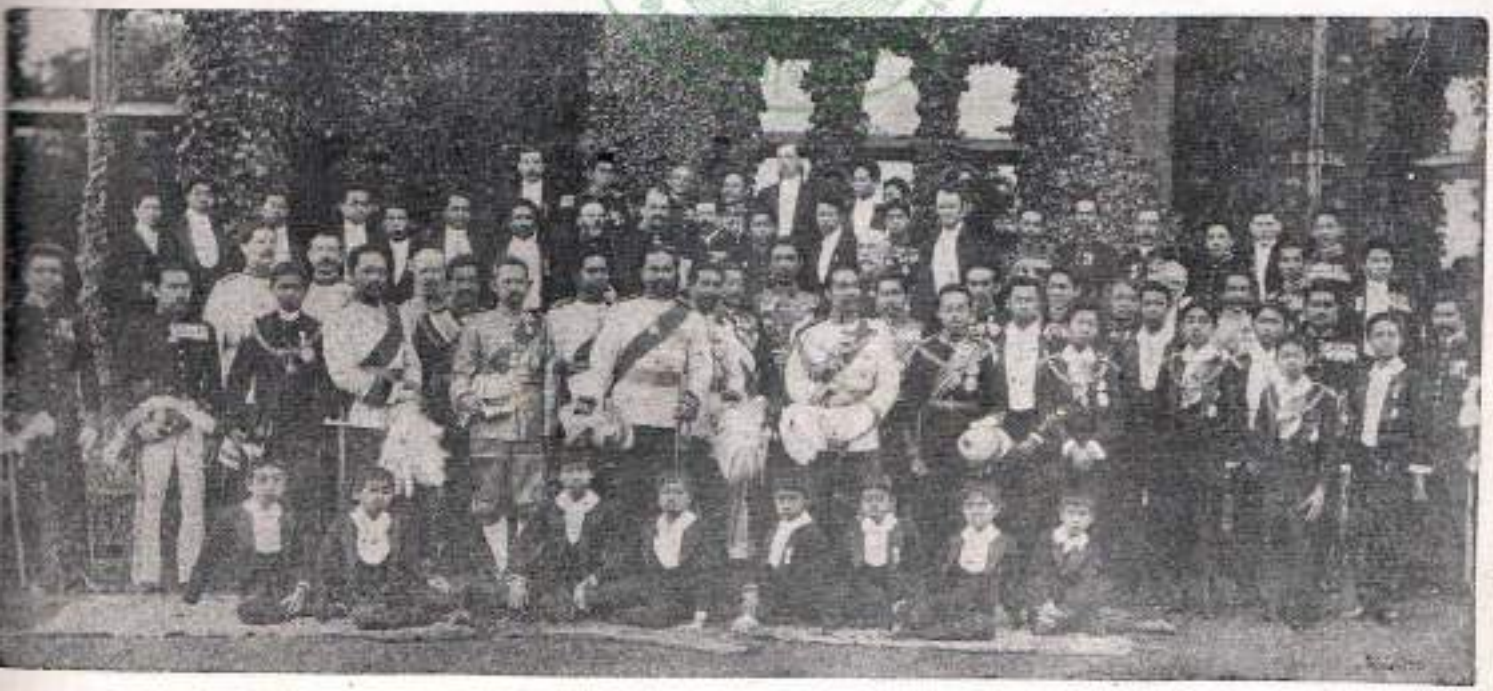

HIS LATE MAJESTY AND HIS PRESENT MAJESTY AT TAPLOW COURT, ENGLAND. 1893.

พระบรมรูปหมู่ ณ ปราสาทที่ตาโบล์คอร์ต ตราเสด็จประพาสยุโรป, พ.ศ. ๒๔๓๖.

brothers, H.R.H. Prince Yugala (now Prince of Lopburi, and Viceroy of the Southern Circle) and H. R. H. Prince Vudijai (now Prince of Singhaburi, and Minister of Marine), accompanied him across the Channel to the French port of Cherbourg, before crossing to New York. There the Siamese Minister to Paris, together with his staff and many Europeans known to His Royal Highness, were assembled to wish him "bon voyage". At this moment, additional felicitations arrived in the shape of a telegram from His Britannic Majesty King Edward VII, who, having previously left on account of ill-health for his Scottish residence at Balmoral, had been unable to express in person to His Royal Highness his good wishes on leaving his country.

His Majesty in Monarchical Robes.

พระบรมรูป
ทรงเครื่องฉลองพระองค์ครุยขัตติยราช

Included in the Crown Prince's suite were, to use their present titles, Chao Phya Raja Subhbha Mittra, General Phya Deb Orajun, Phya Sri Vorawongs, and General Phya Bhakdi Bhudorn.

H. R. H. the late Prince Pitsanulok and his suite accompanied the Crown Prince across the Atlantic, before returning to complete his education at St. Petersburg, as it was then called, though now it has travelled very rapidly over the Great War from the christening of "Petrograd" into the Soviet name of "Leningrad," but with the loss of its capital status, to Moscow.

The voyage proved uneventful, save for rough weather on the day before reaching New York, and the ship slowed down, so that it was noon on the seventh day after leaving France before she arrived, when she had to go into quarantine until 10 p.m. This upset the official preparations, for the late hour precluded the naval salute which was to have been rendered, and His Royal Highness had to spend the night at the Waldorf-Astoria Hotel, where previously the Kaiser's brother, Prince Henry of Prussia, had resided; for the Crown Prince was due at the capital, Washington, at a certain time, by the President's special train which was awaiting him at Jersey City. Meanwhile His Royal Highness had been welcomed to the United States by the President's representative and by the Siamese Minister (Phya Akaraj) to Washington, together with the whole staff of the Legation.

His Royal Highness then left Jersey City at 1 a.m., accompanied by, in addition to those

HIS MAJESTY, HIS SUITE AND JAPANESE MINISTER AT TOKYO ON RETURNING FROM ENGLAND.

พระบรมรูปหมู่ ฉายที่สถานทูตสยามกรุงโตกิโอ พร้อมด้วยเจ้านายและข้าราชการชาวญี่ปุ่น.

ก่อนแล้วจึงข้ามมหาสมุทอัตลันติคไปอเมริกา.

ก่อนเสด็จออกจากกรุงลอนดอนนั้น ได้มีขุนนางข้าราชการทั้งชาวต่างประเทศและชาวสยามไปส่งเสด็จกันมาก บางท่านก็ได้ตามเสด็จไปส่งถึงเซาแธมตัน อันเปนที่เสด็จลงประทับเรือฟิสต์บิสมาร์ค แต่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร (สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนเพชบุรีราเมศวร์) และพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าวุฒิไชยเฉลิมลาภ(พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสิงหวิกรมเกรียงไกร เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ) ได้โดยเสด็จข้ามช่องอังกฤษไปส่งถึงท่าเรือฝรั่งเสสที่เมืองแชร์บัวร์ค ซึ่งเปนท่าเรือสุดท้ายที่เรือฟิสต์บิสมาร์คจะแวะก่อนข้ามมหาสมุทอัตลันติคไปกรุงนิวยอร์ค ที่ท่าเรือเมืองแชร์บัวร์คนั้น มีข้าราชการสถานทูตสยามประจำกรุงปารีสและชาวต่างประเทศที่ทรงคุ้นเคยอีกเปนอันมาก ได้มาคอยเฝ้าส่งเสด็จด้วย ขณะที่เสด็จจากเซาแธมตันลงประทับเรือฟิสต์บิสมาร์คนั้น สมเด็จพระเจ้าเอ็ดเวอร์ดที่ ๗ พระเจ้ากรุงอังกฤษ ซึ่งในระหว่างนั้นกำลังประชวรพระโรคเสด็จไปประทับรักษาพระองค์อยู่ณบัลมอรัลในสกอทแลนด์ ไม่สามารถจะเสด็จมาถวายพระพรไชยมงคลด้วยพระองค์ได้ จึงได้ส่งพระราชโทรเลขมาถวายพระพรให้เสด็จโดยสวัสดิภาพ.

ผู้ที่ตามเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชครั้งนี้ ปรากฏในบรรดาศักดิ์บัดนี้คือ เจ้าพระยาราชศุภมิตร์, พระยาเทพอรชุน, พระยาศรีวรวงศ์, และพระยาภักดีภูธร.

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถนั้น ได้ตามเสด็จข้ามมหาสมุทอัตลันติคไปเพียงอเมริกา ครั้นแล้วก็เสด็จกลับไปทรงศึกษาวิชาที่กรุงเซนต์ปีเตอร์สเบอร์คตามเดิม กรุงเซนต์ปีเตอร์สเบอร์คนั้น เมื่อคราวมหายุทธสงครามเปลี่ยนนามว่า "เปโตรกราด" มาสมัยรัฐบาลโซเวียตมีอำ-

His Majesty at the Siamese Legation at Tokyo.

พระบรมรูปหมู่ ทรงฉายที่สถานทูตสยามประเทศญี่ปุ่น

already mentioned, Mr. Herbert H. D. Peirce, Third Assistant Secretary of State; Mr. Edwin Morgan of the State Department, and Mr. D. B. Sickels, who had been previously the American Minister at Bangkok; and, at this juncture, it is worthy of note that the two first-named gentlemen accompanied His Royal Highness throughout his stay in the United States.

On arrival at Washington, the Crown Prince and H.R.H. Prince Pitsanulok were received by Lieut. Clark, Private Secretary to President Theodore Roosevelt, and a guard of honour of two squadrons of cavalry, who escorted them to the Arlington Hotel, whence in due course they proceeded to pay their official call at the White House, where Mr. Hay, State Secretary, awaited them and introduced them to the President, who, owing to a recent operation on one of his legs, was unable to rise to receive his visitors. During the course of the animated conversation which followed, the President expressed his regret that he would not be able, as he had hoped, to accompany Their Royal Highnesses during their stay in his country.

The President and his Royal guest then proceeded to discuss various matters, including that of the fitness of the American cavalry uniform for war-time – a subject on which both of them, owing to their military training, were thoroughly competent to express an opinion, for the then Mr. Roosevelt had, at the outset of the war against Spain, raised and commanded a mounted corps known as the "Rough-riders." The President then went on to express his earnest desire that relations between their respective countries should enter upon a closer phase, which could only conduce to their mutual benefit.

Their Royal Highnesses then returned to their hotel, where, shortly after, they received Mr. Hay, the Chief Secretary, who had, perforce, to represent the head of the State in returning Their Royal Highnesses' call, and it may be of interest to mention that the Crown Prince

นาจก็ได้เปลี่ยนนามใหม่มาเรียกกันจนท้าวทุกวันนี้ว่า "เลนินกราด" ลงที่สุดเสื่อมลงจนถึงมอสโคว์กลับเปนนครหลวงในบัดยุบันนี้.

การเดินเรือได้เปนไปโดยราบรื่นปราศจากเหตุการณ์อย่างใด เว้นแต่อากาศไม่ใคร่ปรกติทำให้เวลาเนิ่นช้าไปกว่าธรรมดา กัปตันเรือกำหนดไว้ว่าจะถึงนครนิวยอร์กเวลาบ่าย วันศุกร์ที่ ๑๐ เวลาเที่ยงเปนวันคำรบ๗ตั้งแต่ออกจากท่าเรือฝรั่งเศส แต่เพราะอากาศไม่ปรกติเลยทำให้ช้าไปราว๑๐ชั่วนาฬิกา คือถึงควาลันติน (ด่านกักตรวจโรค) ที่นครนิวยอร์กเปนเวลา๑๐ล.ท.ล่วงแล้ว เหตุฉะนั้นจึงเป็นสลุดที่ประธานาธิบดีรัฐบาลสหปาลีรัฐอเมริกามีคำสั่งให้เรือรบคอยยิงรับเสด็จจึงมิได้ยิง และภัตตาคารวัลดอร์ฟอัสตอเรีย ซึ่งเคยจัดให้เปนที่ประทับของปรินซ์เฮนรีพระอนุชาพระเจ้าแผ่นดินกรุงเยอรมันนีมาก่อนและได้จัดเตรียมไว้รับเสด็จให้ประทับแรมกลางคืนนั้น ก็มิได้เสด็จประทับ เพราะสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจักต้องเสด็จไปกรุงวอชิงตันตามกำหนดเวลา ซึ่งได้มีรถไฟพิเศษของประธานาธิบดีมาคอยรับเสด็จอยู่ที่เยอร์สีซิตีแล้ว เมื่อเสด็จถึงนครนิวยอร์กนั้น มีพระยาอรรคราชวราทร อรรคราชทูตสยามประจำกรุงวอชิงตันพร้อมด้วยข้าราชการประจำสถานทูต ได้

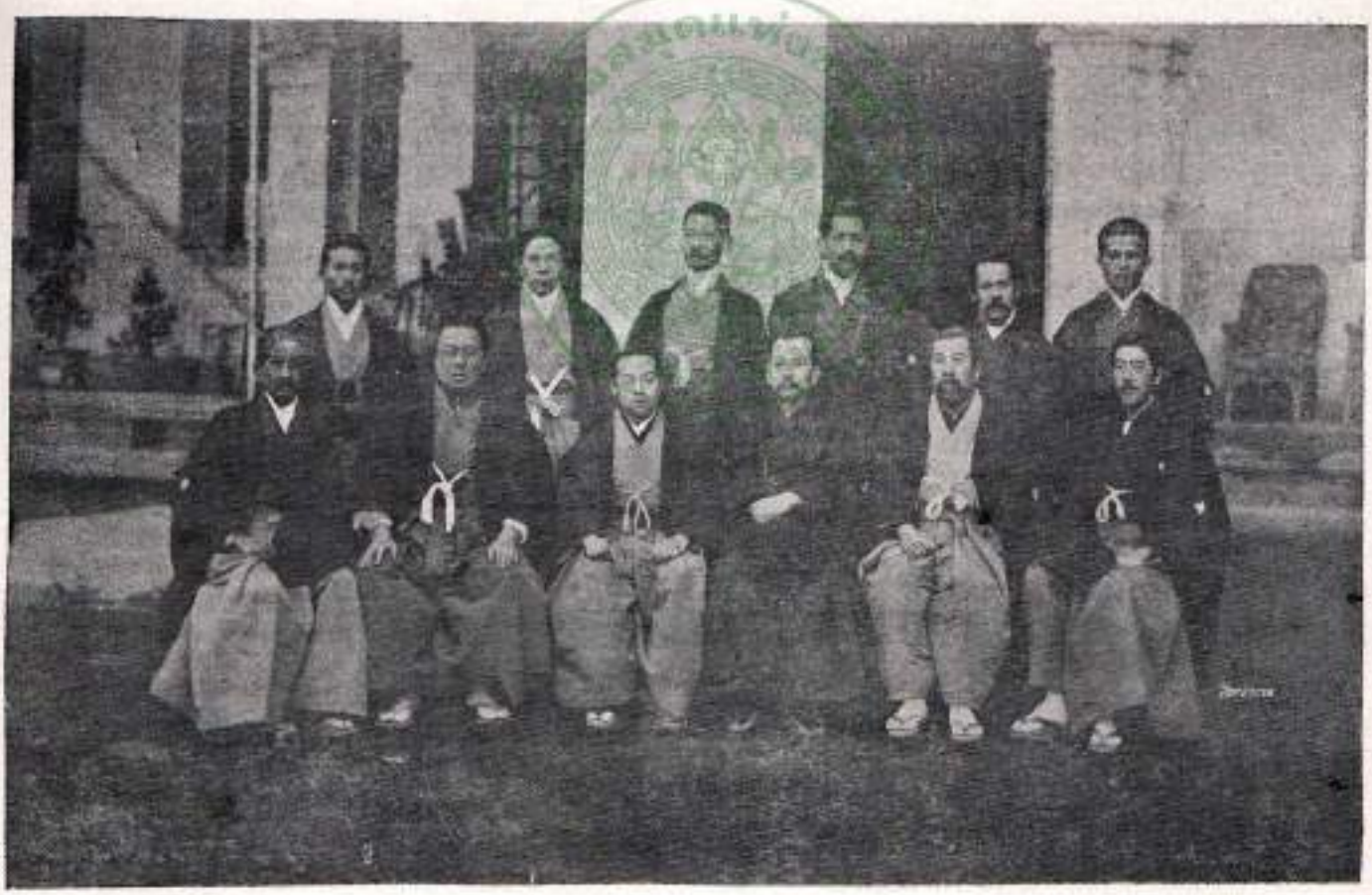

HIS MAJESTY IN JAPAN, IN 1901, IN COSTUME OF THE COUNTRY.

พระบรมรูป ทรงฉลองพระองค์เครื่องญี่ปุ่น
ทรงฉายรวมกับเจ้านายญี่ปุ่น
เมื่อคราวเสด็จเยี่ยมประเทศญี่ปุ่น ร.ศ. ๑๒๐.

not only regaled his visitors with champagne, but conversed with each individual member—a fact which surely spoke eloquently for His Royal Highness' knowledge of the English language. There then followed in rapid succession visits from Ministers of State, members of the numerous diplomatic corps, and representatives of society, who all came to pay their respects to the Prince of a far-off land who was not only visiting their country, but who had so rapidly acquired a mastery of their tongue and a grasp of the essential ideas which ruled their national actions. At night, the State Secretary entertained Their Royal Highnesses at a banquet at which all the leading American ministers and those connected with every department of the public service, including the army and the navy, were present.

On the following day, Sunday, the 12th October, the Americans conducted their Royal guests on a visit to the Soldiers' Home, finely situated on the confines of a big park. This was followed in the afternoon by a visit to the Arlington Cemetery, where fallen soldiers lay, and in the evening a banquet was given at the Arlington Hotel by the Siamese Minister to Washington, His Excellency Phya Akaraj Voradorn, in return for the cordial and kindly welcome and hospitality which had been extended to Their Royal Highnesses since they had landed in the New World. Then, on the following morning, a visit was made to that world-renowned building, the Capitol, which contains within its spacious limits the two houses of parliament, the Senate and the Chamber of Representatives, and at that particular moment it had also thrown open its doors to the Supreme Court of Justice, pending the completion of the construction of that Court's permanent abode. It is worthy of mention that in this great building are to be seen the portraits of all the former Presidents of the Republic, and of all those who had stood out as prominent in their generation among their fellow-men. Moreover, a further noteworthy fact at the time was that, despite the occasion coinciding with an official holiday, those in charge of any department with which the Crown Prince came into touch were invariably present to receive and welcome him: an act of courtesy which was greatly appreciated. A visit to the

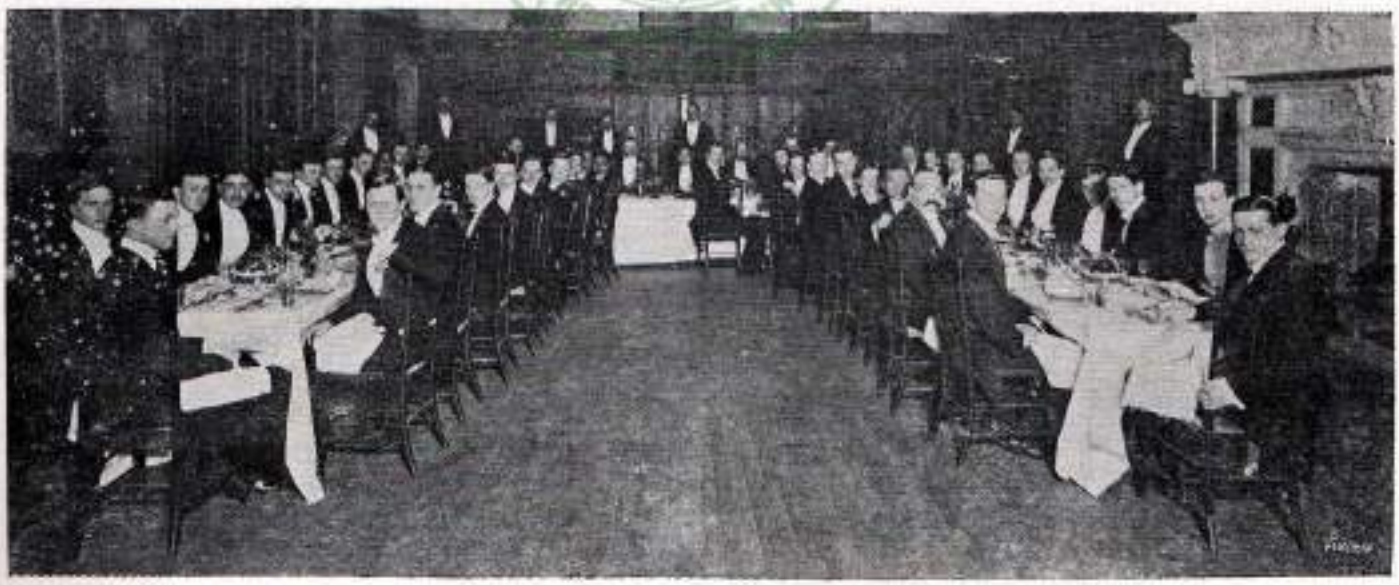

His Majesty at the Cosmopolitan Club, New York.

พระรูปหมู่ ทรงฉายที่สโมสรคอซโมโปลิตัน นิวยอร์ค

ลงเรือเล็กมารับเสด็จ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จถึงเมืองเยอร์สีสิตีเวลา ๑ ก.ท. พร้อมด้วยข้าราชการไทยที่ได้กล่าวนามแล้ว ตลอดจนผู้ที่ประธานาธิบดีได้จัดให้แทนตัวมารับเสด็จอีก คือนายเฮอร์เบอร์ต ฮ.ด.เปอร์สผู้ช่วยเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศชั้น ๓ นายเอ็ดวินมอร์แกน เจ้าพนักงานในกระทรวงต่างประเทศ และนายด.บ.สิคเกลส์ซึ่งก่อนเคยเป็นอรรคราชทูตประจำกรุงสยาม นายเปอร์สกับนายมอร์แกนนั้น ได้เป็นผู้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชตลอดเวลาที่เสด็จประพาสสหปาลีรัฐอเมริกา.

HIS MAJESTY AT WASHINGTON METROPOLITAN CLUB,
THE GUEST OF PROFESSOR GOBE OF COLUMBIA UNIVERSITY.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับสโมสรเมโทรโปลิตัน กรุงวอชิงตัน, สหปาลีรัฐอเมริกา.

เมื่อถึงกรุงวอชิงตัน เลฟเตอร์แนนต์ คลาค นายทหารคนสนิทของประธานาธิบดีได้มารับเสด็จ พร้อมด้วยรถพระที่นั่งและทหารม้ากองเกียรติยศ ๒ กองร้อย นำส่งเสด็จที่ภัตตาคารอาร์ลิงตัน ครั้นถึงเวลากำหนด สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชพร้อมด้วยพระอนุชาธิราช ได้เสด็จเป็นทางราชการไปเยี่ยมสำนักไวท์เฮาส์ (อันเป็นที่อยู่ของประธานาธิบดี) นายเฮย์เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศได้คอยรับเสด็จอยู่แล้ว และนำเสด็จไปยังห้องประธานาธิบดี เวลานั้นประธานาธิบดีของสหปาลีรัฐอเมริกาคือ นายธีโอดอร์ รูสเวลต์ ซึ่งมีอาการป่วย ที่ขาต้องทำการผ่าตัดใหม่ ๆ ไม่สามารถลุกขึ้นรับเสด็จได้ ในระหว่างที่ทรงสนทนาด้วยนั้น ประธานาธิบดีสำแดงความเสียใจที่บังเอินป่วย อยู่ไม่สามารถจัดการรับเสด็จด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งไม่สามารถจะโดยเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชในระหว่างประพาสประเทศอเมริกาได้ตามที่ได้ตั้งใจไว้เดิม.

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้ทรงสนทนากิจการด้วยประธานาธิบดีหลายเรื่อง ทรงชมเชยถึงเครื่องแบบของทหารม้าที่รัดกุมเหมาะแก่การสงครามดี ประธานาธิบดีผู้นี้เคยเป็นทหารพวกนี้ และเคยออกศึกมาแล้วครั้งสงครามสเปญ คือเป็นผู้บังคับการนำทหารม้ากองจู่โจมซึ่งเรียกว่า "รัฟไรเดอร์" ประธานาธิบดีกราบทูลว่ามีความประสงค์จะให้รัฐบาลสยามกับรัฐบาลสหปาลีรัฐอเมริกาเชื่อมทางพระราชไมตรีให้สนิทกว่าเดิมอีก ซึ่งจะเป็นทางให้เกิดผลประโยชน์ด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย อย่างยิ่งยวดเยี่ยม.

ครั้น เสด็จกลับยังภัตตาคารที่ประทับสักครู่ ๑ นายเฮย์เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศ ได้รับคำสั่งจากประธานาธิบดีให้เป็นผู้แทนไปเฝ้าเยี่ยมตอบ ณที่

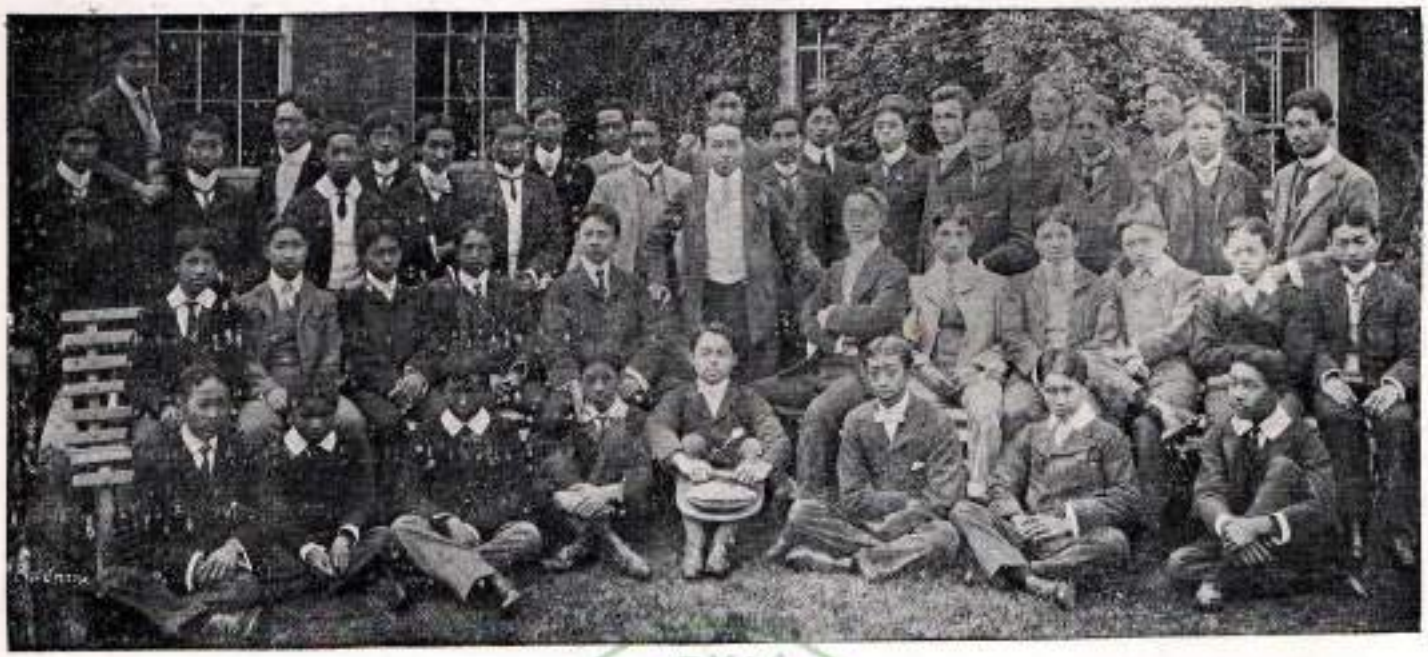

H. M. THE KING, HONORARY PRESIDENT OF THE SAMAGI CLUB IN ENGLAND.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนายกกิติมศักดิ์
สามัคคีสโมสรแห่งนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ
พ.ศ. ๒๔๔๒

great National Library immediately preceded His Royal Highness' return to his temporary residence. In the afternoon, in full military dress, he was conducted to Annapolis in a special train to see the Naval School there. He was received with a royal salute of twenty-one guns and by the commandant and senior officers of the institution, and he then proceeded to review the 400 cadets drawn up for his reception. A naval band was in attendance. After inspecting all the premises, His Royal Highness took tea with the Commandant at 4 p.m. before departing, to the accompaniment again of a salvo, giving the honours due to royalty.

On the following morning, the royal party visited Fort Myer, at which the principal cavalry school of the country is situated. Again His Royal Highness was received with the royal salute, while special mention is also made of a military band playing the Siamese National Anthem. Thereupon ensued a review of those stationed at the centre, and various interesting evolutions followed, before the royal party paid a very thorough visit of inspection to all the buildings, and examined with interest the various units which composed the armament contained within the institution. Then, after partaking of refreshment, the party returned to the Arlington in time for lunch. This over, they proceeded to the Naval Yard, where the President had placed at their disposal his own yacht, the "Sylph," in which they proceeded up the Potomac River and visited, at Mt. Vernon, George Washington's house and tomb, on which His Royal Highness placed a wreath before returning. In the evening, the royal Siamese party were entertained to dinner by Professor Gore of Columbia University, after which a visit was paid to the well-known military social institution known as the Metropolitan Club.

On the following day, General James H. Wilson, who represented his country at the coronation of King Edward VII in England

A group
of His Majesty's suite in Europe.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับข้าราชบริพาร
ที่ตามเสด็จประเทศยุโรป.

ประทับ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมีพระดำรัสปราไสตามสมควรแล้ว โปรดให้ทหารม้ากองเกียรติยศขึ้นมาดื่มแชมเปญและทรงทักทายปราไสด้วยทั่วทุกตัวคน มีเสนาบดีและอรรคราชทูตต่างประเทศเข้าเฝ้าถวายพระพรเป็นอันมาก เวลา ๙ ล.ท. นายเฮย์ได้จัดให้มีงานเลี้ยงถวายเป็นพระเกียรติยศ และเชื้อเชิญบรรดาเสนาบดีและเจ้าพนักงานทั้งพลเรือนทหารและพลเรือนที่มาในงานนั้นด้วย.

รุ่งขึ้นวันอาทิตย์ที่ ๑๒ ตุลาคม เจ้าพนักงานฝ่ายสหปาลีรัฐอเมริกาได้นำเสด็จไปทอดพระเนตรบ้านที่พักของทหารชรา ซึ่งมีอุทยานใหญ่เป็นเขตงามมาก ตอนบ่ายเสด็จเยี่ยมสุสานฝังศพทหารที่ตำบลอาร์ลิงตัน เวลาค่ำพระยาอรรคราชวราทร อรรคราชทูตสยามประจำกรุงวอชิงตัน ได้จัดให้มีงานเลี้ยงภัตตาหารที่ภัตตาคารอาร์ลิงตัน เป็นการตอบแทนฝ่ายเจ้าพนักงานรัฐบาลสหปาลีรัฐอเมริกาที่ได้รับเสด็จพระองค์สมเด็จพระโอรสาธิราชอย่างแข็งแรงผู้ที่ได้มาในงานนี้มี นายเฮย์ เสนาบดีกระทรวงต่างๆ เป็นต้น รุ่งเช้าเสด็จไปทอดพระเนตรที่ประชุมปฤกษาการแผ่นดิน และสภาเซเนท (ห้องผู้แทนแคว้นต่างๆ ที่เรียกว่า "สเตตส์") กับห้องที่ประชุมผู้แทนราษฎรรวมทั้งศาลสูงซึ่งอาศัยที่ทำการอยู่ในตึกใหญ่นี้ด้วย เพราะตัวศาลเองยังทำไม่แล้ว อนึ่งหอใหญ่ที่ชุมนุมนี้มีรูปประธานาธิบดีคนก่อนๆ และผู้มีชื่อเสียงซึ่งล่วงลับไปแล้วติดอยู่มาก เวลานั้นเป็นฤดูที่หยุดปฤกษาการบ้านเมือง จึงได้มีเจ้าพนักงานผู้อารักขานำเสด็จไปในที่ต่างๆ เป็นอันมาก เสด็จทอดพระเนตรหอสมุดใหญ่ประจำเมืองแล้วเสด็จกลับที่ประทับ.

and who, on that occasion, had been introduced to the Crown Prince, invited him to spend a day with him at Wilmington, which His Royal Highness did, and, on the day following, moved, by invitation, to Chestnut Hill, Philadelphia, where he renewed his acquaintance with Mr. Potter, whom he had met during his travels in Europe, at the time when the latter was representing his country at Rome. There His Royal Highness inspected some large weaving mills, and, on the following days other large commercial concerns, together with the arsenal, connected with the locality, not, of course, forgetting a most interesting inspection of such local institutions as the museum and other places.

On the 21st of that month His Royal Highness returned to New York, where he resided at the Waldorf-Astoria Hotel in the suite of rooms set apart formerly for Prince Henry of Prussia. There, His Royal Highness was visited by Mr. Peirce, representing the President, and by the Mayor of New York City, and on the following day many notabilities were received by His Royal Highness, including General Frederick Grant, a son-in-law of the former President of the Republic, who, it is interesting to note, was personally acquainted with Bangkok. On the next day His Royal Highness proceeded by the gunboat "Dolphin" to West Point, south of Florida, where he inspected the well-known military training academy, at which a special cavalry display was given in his honour. Then, returning to New York, His Royal Highness visited the Stock Exchange and the Surety Building, and in the evening was entertained to dinner by Mr. Lowe, the Major, at the Metropolitan Club. On the next day, Columbia University was inspected, after which a visit was paid to the tomb of President Grant, whose name will always stand out so prominently in the history of the United States.

After this, His Royal Highness visited the then new underground railway of the city, and then attended a special display given by the City fire-brigades in commemoration of his visit. In the evening, the Crown Prince was entertained to dinner by the celebrated Lotus Club, at which, of course, there was a very

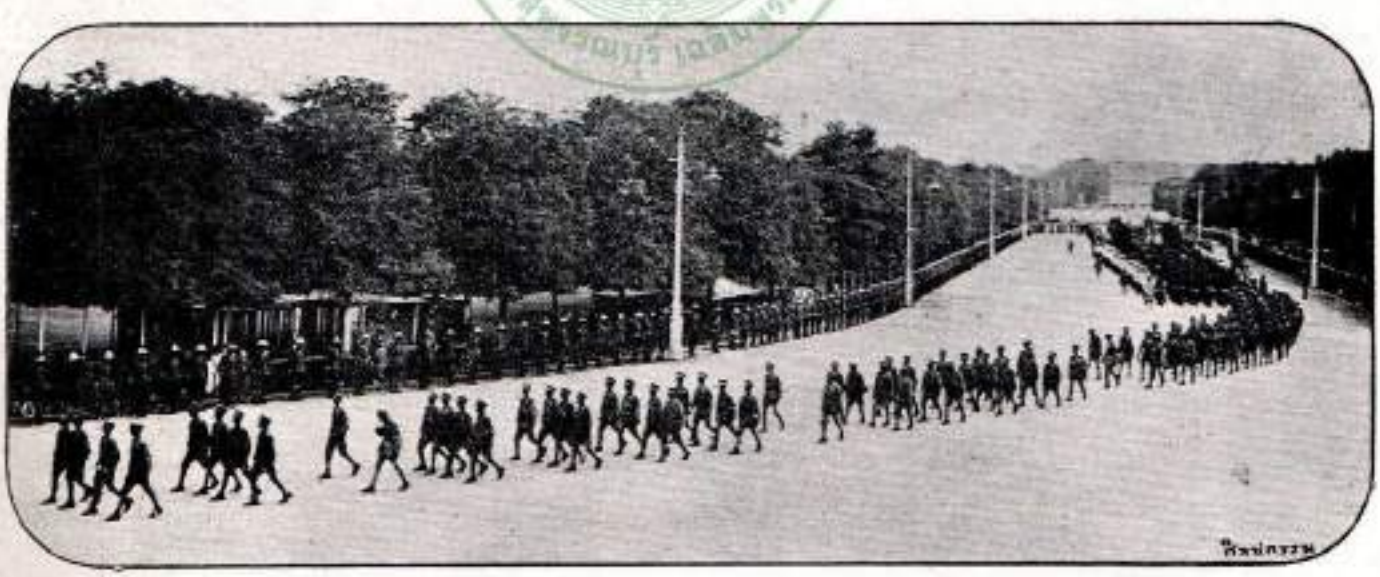

PROCESSION CONVEYING THE REMAINS OF HIS LATE ROYAL HIGHNESS PRINCE BISNULOK TO THE CREMATORIUM.

ขบวนแห่พระศพจอมพลสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ

เวลาบ่ายทรงเครื่องยศทหารมหาดเล็กเสด็จรถไฟไปเมืองอันนาโปลิส เพื่อทอดพระเนตร์โรงเรียนนายเรือณที่นั้น ได้มีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ผู้น้อยแต่งตัวเต็มยศมารับเสด็จ แล้วเชิญเสด็จไปยังสนามใหญ่ของโรงเรียน ซึ่งได้จัดให้นักเรียนนายเรือเข้าแถวให้เสด็จผ่านแถว เมื่อเสด็จถึง แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีไทย และเมื่อผ่านแถวพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถแล้ว เสด็จทอดพระเนตร์ตามห้องโรงเรียน และเสวยน้ำชาที่บ้านผู้บังคับการโรงเรียนเวลา ๔ ล.ท เมื่อเสด็จกลับทหารเรือยิงสลุดถวายคำนับ ๒๑นัด เสด็จถึงกรุงวอชิงตันเวลา ๕.๓๐ ล.ท.

เช้าวันที่ ๑๘ ตุลาคม เสด็จทอดพระเนตร์โรงทหารม้าที่ฟอร์ตไมเยอร์ ซึ่งประธานาธิบดีได้กราบทูลเชิญไว้ เมื่อเสด็จไปถึงมีทหารยิงปืนสลุดถวายคำนับและบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ทอดพระเนตร์ทหารม้าทำการแปรแถวถวาย แล้วทอดพระเนตร์สรรพาวุธของทหารและสถานที่ต่าง ๆ รอบบริเวณโรงทหารนั้น เสด็จกลับที่ประทับทันเวลาเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้วเพลาบ่ายเสด็จประทับเรือยอจต์ของประธานาธิบดีชื่อ "ศิลป์" แล่นตามลำน้ำโปโตแมคขึ้นไปแล้วเสด็จเยี่ยมเมานต์เวอร์นอนซึ่งเป็นบ้านเก่าและที่ฝังศพของยอร์ช วอชิงตัน ก่อนเสด็จกลับทรงวางพวงมาลา และค่ำวันนั้นศาสตราจารย์กอร์ แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบียยูนิเวอร์สิตี เชิญเสด็จเสวยพระกระยาหารที่บ้าน แล้วเชิญเสด็จทอดพระเนตร์สโมสรทหารซึ่งมีชื่อว่า เมโตรโปลิตัน คลับ.

PHYA TAI PALACE. พระราชวังพญาไท.

วันรุ่งเยเนราลวิลสันซึ่งได้ทรงคุ้นเคยคราวที่ได้เป็นผู้แทนสหปาลีรัฐไปในงานพระราชพิธีราชาภิเษกสมเด็จพระเจ้าเอ็ดเวอร์ที่ ๗ กรุงอังกฤษ ณประเทศอังกฤษ ได้ทราบข่าวเสด็จก็เชิญเสด็จไปประทับที่บ้านณวิลมิงตัน ได้ทอดพระเนตร์โรงทอผ้า วันรุ่งขึ้นได้เสด็จไปเขาเชสต์นัตในเมืองฟิลาเดลเฟียโดยนายปอตเตอร์เชิญเสด็จประทับที่บ้าน นายปอตเตอร์นี้เคยเป็นอรรคราชทูตของสหปาลีรัฐประจำกรุงโรม

CHAROEN KRUNG ROAD, SAMYEK, BANGKOK.

ถนนเจริญกรุง ตอนสามแยก

large gathering of those most prominent in the national artistic life. The next day was occupied by a visit to Mr. Hyde's (a millionaire's) residence on Long Island, where a coach-and-four, driven by His Royal Highness, enabled an inspection to be made of the forest there. On the day following, the Crown Prince was invited to lunch at the Lawyers' Club by Judge Holls, who represented Siam's judicial interests at the International Section which had been founded at the Hague in Holland; and there were present many of the most prominent members of the legal profession to meet His Royal Highness; and then, in the evening, the latter took dinner again at the Metropolitan Club on the invitation of the Presbyterian Missionary Society, for whom Dr. Brown, formerly of Siam, acted as host and proposed the toast of the evening.

On the 28th, the day before leaving, His Royal Highness, in return for the hospitality which he had received, entertained at dinner a large party of those chiefly representative of the great American city's life.

Next day, the Crown Prince left for the old city of Boston, where he was received by the Governor of Massachusetts, Mr. Crane, and the Mayor of the city, who conducted him personally to the Somerset Hotel, which had been specially prepared for his reception; and then, in the evening, a banquet was given by the Governor in his honour in a vast hall in the establishment which was beautifully decorated for the occasion with silken drapery and a splendid floral display, a very prominent feature being the Siamese national ensign, which at that time consisted of a white elephant on a red background; a device which has, as is well known, since been changed. During the course of the evening the two loyal toasts were then proposed and honoured in a manner which pertained to the anti-prohibitionist days.

Leaving Boston, after a most enjoyable stay, during which the naval return visits were paid, the Royal party proceeded to inspect a school at Southboro', where, as before, His Royal Highness was most enthusiastically received by Mr. Thayer, the Principal; and, after witnessing a football match, he was entertained to dinner at the "Tavern Club", a well-known social centre of the locality.

On the next day, His Royal Highness paid

และได้ทรงคุ้นเคยในคราวเสด็จประพาสรอบยุโรป ทวีปเมื่อประทับที่กรุงโรม ในวันรุ่งขึ้นได้เสด็จประพาสโรงงานและอู่เรือกับสถานที่สำคัญประจำเมืองนั้นอีก เช่นพิพิธภัณฑ์สถาน อันมีตัวอย่างสินค้าต่าง ๆ และสถานอื่น ๆ อีกมาก.

วันที่ ๒๑ ตุลาคม เสด็จกลับกรุงนิวยอร์ก ประทับที่ภัตตาคารวัลดอร์ฟแอสตอเรีย ห้องชุดที่เคยจัดต้อนรับปรินซ์เฮนรีออฟปรัสเซีย นายเปอรส์ผู้แทนประธานาธิบดีมาคอยประจำพระองค์ตามเสด็จ นิวยอร์กมีดินเนอร์ถวายที่เมโตรโปลิตันสโมสรสถาน รุ่งขึ้นเสด็จทอดพระเนตร์มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ยูนิเวอร์สิตี แล้วเสด็จเยี่ยมที่ฝังศพประธานาธิบดีกรานต์.

เสด็จเยี่ยมที่ฝังศพประธานาธิบดีกรานต์แล้วเวลาบ่ายเสด็จทอดพระเนตร์กองดับเพลิง คณะกองดับเพลิงแสดงการดับเพลิงถวาย เวลาค่ำเสด็จในการดินเนอร์ที่โลตัสคลับสโมสรสถาน สโมสรนี้มีชื่อเสียงอุโฆษ ด้วยมีผู้มีฝีมือยอดเยี่ยมในเชิงศิลป

LANDING-PLACE IN KRABINDRABURI.

ท่าเรือในจังหวัดกระบินทร์บุรี.

และนายโลว์ สมุหนครบาลนิวยอร์กก็ได้เข้าเฝ้า วันรุ่งขึ้นมีผู้มีชื่อเสียงมาเฝ้าแหนเป็นอันมาก เช่นเยเนราลเฟรเดอริคกรานต์บุตร์เขยประธานาธิบดีคนก่อน เยเนราลคนนี้เคยมากรุงเทพฯ วันที่ ๒๓ เสด็จโดยเรือรบตอลฟินไปทอดพระเนตร์โรงเรียนนายร้อยทหารบกที่เวสต์ปอยน์ตทิศใต้เมืองฟลอริดา มีทหารม้าเข้าแถวถวายตัวเป็นเกียรติยศพิเศษ แล้วเสด็จกรุงนิวยอร์ก รุ่งขึ้นเสด็จทอดพระเนตร์สต๊อกเอกส์เชนญ์และชัวริตีบิลดิง เวลาเย็นนายโลว์ สมุหนครบาลเป็นสมาชิกทั้งสิ้น เช่นจินตกวี, ช่างเขียน, ช่างปั้นและโดยมากสมาชิกเหล่านี้เคยไปเที่ยวทางแถบตวันออกแล้วทั่วทุกตัวคน รุ่งขึ้นเสด็จประทับบ้านนายไฮด์เศรษฐีที่เกาะลองไอส์แลนด์ แล้วประทับรถม้าสี่เสด็จประพาสทอดพระเนตร์ป่าไม้ ในวันรุ่งขึ้นสโมสรหมอกฎหมายได้เชิญเสด็จเสวยกลางวัน โดยนายฮอลส์เป็นผู้เชิญ นายฮอลส์นี้เป็นผู้แทนฝ่ายสยามที่ศาลนานา ๆ ประเทศณกรุงเฮกในวิลันดา นอกจากนี้ยังมีผู้ชำนาญในการกฎหมายที่สำคัญร่วม

a special visit of inspection to Waltham, the place where the watches of that name come from, in order to view the process of their evolution. There he found that a vast labour force was occupied in, literally doing time; namely one-third representing male adultage, and the balance, those women and children who have universally been found of such infinite use in picking up the threads, and perhaps crumbs, dropped by their lords and masters. The total was no less than 3,200; all Time! The cost of this large agency devised for the benevolent object of keeping humanity strictly right up to date, was stated to be no less than $2,000 (gold) per week, in wages alone, for which a yield of 2,500 watches, excluding the cases, was not only looked for, but demanded. On His Royal Highness' arrival, he was met by Mr. Robbins, the manager, who presented to him a gold Waltham watch with the Royal monogram inscribed thereon, and then, after a most interesting tour through the works, the Crown Prince took lunch in a room specially prepared there for him, before leaving for Lynn, where he inspected a large boot factory, employing 1,400 men, and which was capable of turning out from 3,000 to 5,000 pairs per day. From this hive of industry and productivity, His Royal Highness proceeded forthwith to view another factory, which made a speciality of manufacturing electrical apparatus generally. Thus was brought to an end a most interesting day.

On the 1st November, His Royal Highness proceeded to visit Harvard University for the second time, and was received by Mr. Eliot, President of the institution, and then proceeded to inspect the various Departments, including the place where the famous "racing" boats were kept.

During the course of this tour, Professor Lanman presented to the Crown Prince a book written formerly on Buddhism by Mr. Henry C. Warren, to whom had been presented [presumably by His Majesty King Chulalongkorn.—Ed.]

Interior of Central Railway Station, Bangkok.

ภายในสถานีรถไฟใหญ่ หัวลำโพง

PHOTO TAKEN BY THE KING OF HIS SUITE ON OCCASION OF HIS VISIT TO SAITOGA.

ทรงถ่ายเมื่อเสด็จไทรโยค.

โต๊ะเสวยด้วยอีกมาก เพลาค่ำคณะหมอสอนศาสนาเปรสบีเตอเรียนเชิญเสด็จในการดินเนอร์ที่เมโตรโปลิตันคลับ โดยหมอเบราวน์ซึ่งเคยเข้ามาอยู่ในกรุงสยามแต่ก่อน ทำน่าที่เป็นเจ้าของงานรับเสด็จ และดื่มถวายพระพร.

วันที่ ๒๘ ตุลาคม ก่อนจะเสด็จออกจากเมืองนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้โปรดให้มีดินเนอร์เป็นการตอบแทนที่เจ้าของบ้านได้รับเสด็จและให้ที่ประทับพักผ่อน มีผู้มาประชุมในงานดินเนอร์นี้มาก ล้วนเป็นผู้แทนและคนสำคัญของชาวเมืองนี้ทั้งสิ้น เบ็ดเสร็จรวมราว ๓๕ คน.

วันที่ ๒๙ ตุลาคม เสด็จประพาสเมืองบอสตัน มีผู้สำเร็จราชการมณฑลแมสสาจูเสตส์ และเลขานุการเจ้าเมืองบอสตันได้มารับเสด็จที่สถานีแล้วไปส่งเสด็จที่ภัตตาคารโสเมอร์เซท ซึ่งได้จัดเตรียมรับเสด็จไว้เรียบร้อยเป็นพิเศษ เวลาค่ำผู้สำเร็จราชการเครนได้มีดินเนอร์ถวาย ห้องที่เชิญเสด็จในงานดินเนอร์นี้ ตกแต่งหรูหรางดงาม ประดับด้วยธงรูปช้างเผือกประกอบบนผืนแพรพื้นแดงสด เป็นธงประจำชาติที่ใช้ในสมัยก่อน แลดูงามระยับ เป็นเกียรติยศถวายแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ครั้นแล้วมีการดื่มถวายพระพรและดื่มให้พรแก่ประธานาธิบดีแห่งสหปาลีรัฐอเมริกา.

เสด็จเยี่ยมตอบแทนแล้วก็ออกจากบอสตัน ไปทอดพระเนตรโรงเรียนเสนต์มาร์ก ที่เมืองเซาธ์โบโร นายเทเยอร์อาจารย์ใหญ่ได้จัดการรับเสด็จอย่างแข็งแรง ทอดพระเนตรการแข่งขันฟุตบอลของนักเรียนแล้ว เสด็จในงานดินเนอร์ที่ทาเวอร์นคลับ ซึ่งเป็น

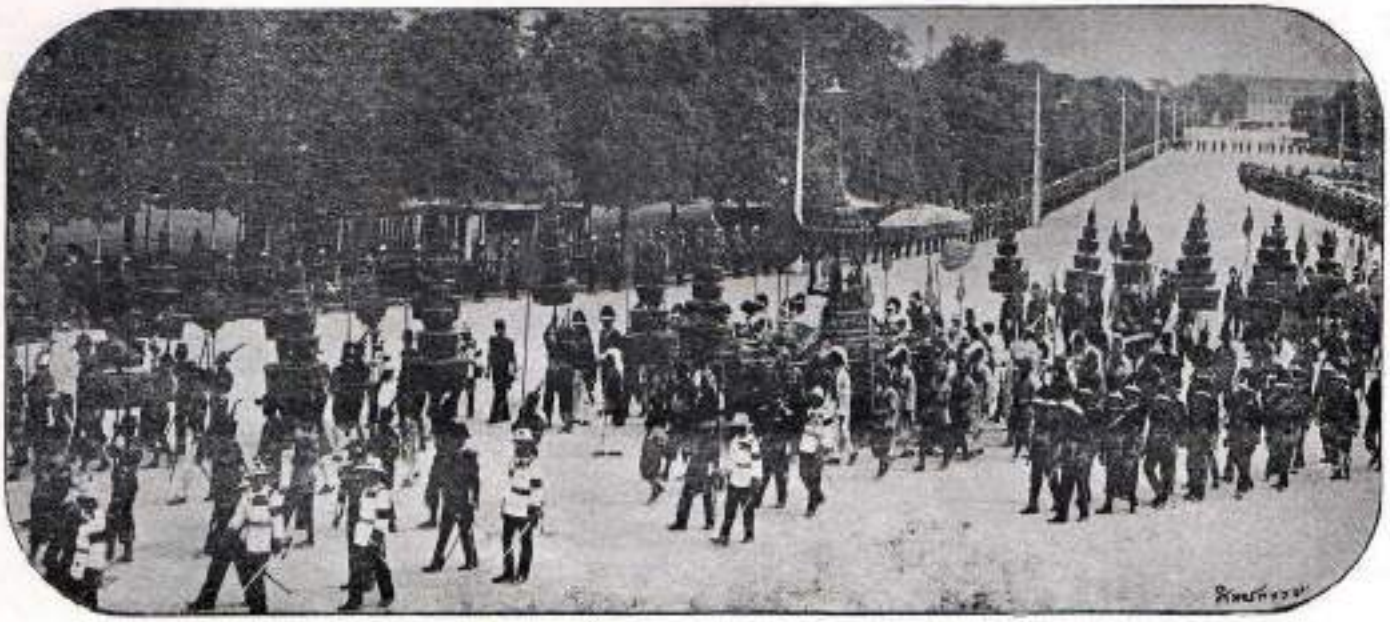

PROCESSION CONVEYING THE REMAINS OF H. M. KING CHULALONGKORN FROM THE DUSIT PALACE TO THE GRAND PALACE.

ขบวนแห่พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕

a set of volumes bearing on the "Trinity of Buddha." After this, His Royal Highness inspected the numerous lecture rooms and arrived at the great hall where the students were engaged in the important matter of demonstrating the truth of the adage, "mens sana in corpore sano," or, putting it in strictly modern phraseology, "having grub." This, however, made no difference, for when they saw His Royal Highness, they rose to a man, and cheered him to the echo. The Principal then invited him to lunch in the great assembly-room of the institution, after which he witnessed an exhibition of American football as given by the University team in the presence of 18,000 spectators.

On leaving Harvard, His Royal Highness was entertained at a farewell dinner by Mr. Peirce, who, as representing the President, had accompanied him throughout his tour; and then, on the following day, the Royal party left by special train on a visit to the White Mountains and thence to Syracuse, where the great factory which turned out the Smith-Premier type-writer was, and, we believe, is still, situated [though now amalgamated with the Remington Company, —Ed.] was inspected under the personal guidance of Mr. Lyman Cornelius Smith, the then proprietor of that huge concern, which was capable at the time of turning out one hundred complete machines per day. After this, His Royal Highness proceeded by easy stages on his journey westwards, i.e. towards home. His next stopping place was Buffalo, just before coming to Niagara Falls City, on the United States side of the boundary. The party then visited the Falls and the power stations, for it must not be forgotten that the main or "Horseshoe Fall" is in Canadian territory, whereas the smaller one, formed by the intervention of Goat Island, is entirely in the United States, and therefore both countries utilise the enormous natural power given to them to aid their industries. Canada up to 400 miles distant. As one stands on teh

ศูนย์กลางแห่งการสมาคมประจำเมืองนี้.

วันรุ่งขึ้นเสด็จพระเนตร์วอลแฮมเปนพิเศษ วอลแฮมนี้คือ ห้างทำนาฬิกาใหญ่ในอเมริกา มีพระประสงค์จะใคร่ทอดพระเนตร์ การดำเนินและความเปนไปของโรงงาน การงานในห้างนี้ใหญ่โตมาก มีชายหนุ่มทำงานอยู่ส่วน ๑, หญิง ๒ ส่วน คนงานของห้างนี้รวมทั้งสิ้นประมาณ๓,๒๐๐คน ทำงานในโรงทำนาฬิกานี้ และโดยที่มีคนงานทำกิจการเปนจำนวนมากเช่นนี้ ห้างจึงต้องจ่ายฉเพาะค่าจ้างคนงานทั้งหมดประมาณราวสัปดาหะละ๒๐,๐๐๐เหรียญทอง ผลที่ได้รับนับว่าพอเพียงแก่จำนวนค่าจ้างที่ต้องเสียไปด้วยทำนาฬิกาแล้วเสร็จจำหน่ายได้วันละ ๒,๕๐๐ เรือน ซึ่งเปนจำนวนที่บรรดาพ่อค้าสั่งซื้อทั้งสิ้น แต่หาได้ทำตัวเรือนข้างนอกด้วยไม่ ทำฉเพาะเครื่องจักร์และเรือนข้างในเท่านั้น เมื่อสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จไปถึงที่นั้น นายรอบบินส์ซึ่งเปนผู้จัดการได้ออกมารับเสด็จอย่างแข็งแรง แล้วถวายนาฬิกาข้อมือ เรือนทอง ซึ่งทำที่วอลแฮมนั้นเรือน ๑ มีอักษรจารึกพระบรมนามาภิไธยย่อไว้ด้วย ครั้นทอดพระเนตร์การงานในวอลแฮมทั่วแล้ว ก็ประทับเสวยกลางวันณที่นั้น อนึ่งก่อนเสด็จกลับจากที่นี้ได้เลยไปทอดพระเนตร์โรงงานใหญ่ทำรองเท้าแห่ง ๑ มีคนทำงาน ๑,๕๐๐ คน ทำรองเท้าได้วันละ ๓,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐ คู่ ครั้นแล้วเสด็จทอดพระเนตร์โรงทำเครื่องใช้ในการไฟฟ้า และเสด็จกลับ.

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๔๕ เสด็จทอดพระเนตร์มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเปนคำรบสอง นายเอเลียตประธานกรรมการของมหาวิทยาลัยได้จัดการรับเสด็จเปนอันดี และนำเสด็จไปทอดพระเนตร์กิจการต่างๆ ตลอดจนถึงโรงเก็บเรือแข่งของนักเรียนในวันนั้นด้วย.

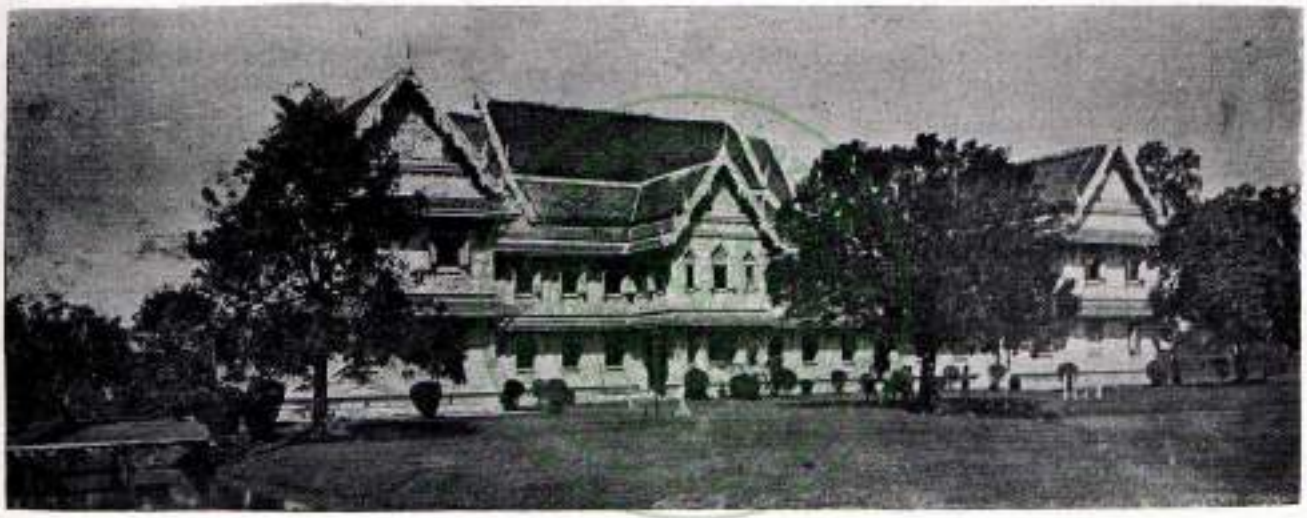

ROYAL PAGES' COLLEGE,
A GIFT OF HIS MAJESTY.

โรงเรียนมหาดเล็กหลวง.

ในการเสด็จมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดครั้งนี้ ศาสดาจารย์แลนเมนได้กราบบังคมทูลถวายหนังสือเรื่องพระพุทธศาสนาเล่ม ๑ ซึ่งนายเฮนรี ซี. วอร์เรนเปนผู้แต่ง นายวอร์เรนนี้ได้รับพระราชทานหนังสือพระไตรปิฎกชุด ๑ (เข้าใจว่าสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง

suspension bridge spanning the rapids, one can easily see the cruel-looking jagged rock which, fitfully emerging from the torrent, was the cause of the death of Captain Webb, who until comparatively recently stood out as the one and only man who had ever swum across the English Channel, and who still holds, and will probably continue to hold, the time record for that wonderful achievement. He met his death by attempting to swim from the foot of the Niagara Falls down to the rapids past the great vortex of a whirlpool, on to the sea. But as we have said, one brutal rock, aided by a current running at, at least, 12 miles an hour, caused a brave man to meet an untimely death. Incidentally, we may mention that we know this locality well, and when we were just on the Canadian side of the suspension bridge in 1916, i.e. in the thick of the Great War, a grey-haired sergeant on duty nodded his head in the direction of a pill-box-like structure which, it transpired however, put through a surprising amount of business in the recruiting line; and that not altogether, by any means, from the one side!

After viewing Niagara and its environment, His Royal Highness and party returned to Buffalo, whence, on the following morning, they proceeded to Pittsburg, for the purpose of inspecting the world-renowned steel-works which are connected with that city, and with the name of the man who had built up the great national industry, Andrew Carnegie. Mr. Carnegie met His Royal Highness in person and conducted him over the whole of the great system which he had evolved. His (Andrew Carnegie's) rise in life had been a marvellous one, due entirely to himself, for, when placed as a mere little nipper to watch a steam-pressure indicator and to pull a plug at the necessary juncture, he duly carried out his orders in the orthodox manner, until one day the arrival of the tempter, in the shape of other youths of, perhaps, less industrious habits, led him to bemoan his fate in having to neglect the

View of Lampunjai Road, Bangkok. ถนนลำพูนไชย พระนคร

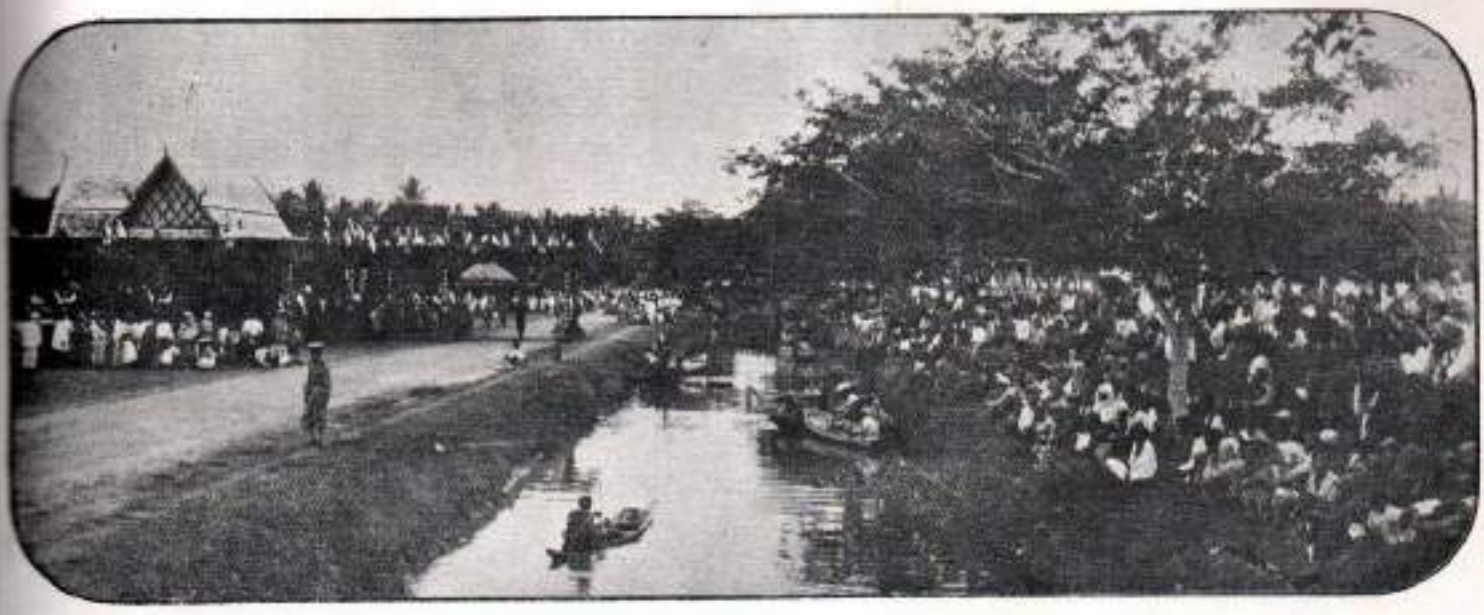

Pavilion erected on occasion of His Majesty's visit to Patani.

พลับพลารับเสด็จณมณฑลปัตตานี.

ทรงพระราชนิพนธ์) แล้วเสด็จไปทอดพระเนตรตามห้องต่าง ๆ เมื่อเสด็จถึงห้องเลี้ยงอาหารซึ่งนักเรียนกำลังรับประทานอยู่พร้อมกัน นักเรียนเหล่านั้นแลเห็นพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ตบมือโห่ร้องสำแดงความปีติยินดีในการที่พระองค์พระราชทานเกียรติยศเสด็จทอดพระเนตรมหาวิทยาลัย แล้วนายเอเลียตได้จัดเสวยกลางวัน ถัดจากนี้ได้เชิญเสด็จทอดพระเนตรการแข่งขันฟุตบอลระหว่างนักเรียนของมหาวิทยาลัย กับนักเรียนพวกอินเดียน การแข่งขันครั้งนี้มีผู้ดูกว่า๑๘,๐๐๐ คน.

เสด็จกลับจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดแล้ว นายเพียร์ซซึ่งมาแทนในนามของประธานาธิบดี ได้มีดินเนอร์ถวายเป็นการส่งเสด็จ รุ่งขึ้นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จโดยรถไฟพิเศษไปทางไวท์เมาน์เตนแล้วไปสิราคิวส์ ที่สิราคิวส์นี้เป็นเมืองที่ตั้งแห่งโรงทำเครื่องพิมพ์ดีดชื่อสมิทพรีเมียร์ ซึ่งเชื่อว่าถึงแม้เวลานี้จะได้รวมกันกับเรมิงตันแล้วก็คงตั้งทำงานอยู่ที่นั่นนายไลย์แมน คอร์เนลิอัส สมิธ ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของอยู่ในเวลานั้น ได้นำเสด็จทอดพระเนตรโรงทำเครื่องพิมพ์ดีดนี้ สามารถทำได้วันละ ๑๐๐ เครื่องแล้วเสร็จบริบูรณ์ เสด็จกลับจากทอดพระเนตรโรงทำเครื่องพิมพ์ดีดแล้วก็เสด็จกลับมาประทับขบวนรถไฟออกเดินผ่านเมืองบัฟฟาโลไปจนถึงสถานีน้ำตกใหญ่ในอากรา รุ่งขึ้นเสด็จทอดพระเนตรน้ำตกในอากรา อันน้ำตกในอากรานี้เป็นที่ซึ่งสากลโลกได้กล่าวขึ้นชื่อลือนามมาก ต้นน้ำตกไหลมาจากทเลสาปออนตาริโอตามลำธารใหญ่แล้วมาตกยังน่าผาสูง ในระหว่างน้ำตกนั้นมีเกาะคั่นกลางอยู่เกาะ ๑ เรียกว่าโกตส์ไอส์-แลนด์ (เกาะแพะ) ทำให้น้ำไหลแยกเป็น๒ทางพัดจัดเชี่ยวมาก คเณกันว่าความเร็วของกระแสน้ำที่พัดนี้ราวชั่วนาฬิกาละ ๔๘๐เส้น และที่ไหลเป็น ๒ทางนั้นทาง๑ เรียกว่า" อเมริกันฟอล " อยู่ในเขตอเมริกา น่าผาที่น้ำตกนั้นสูงประมาณ ๑๖๗ ฟุต ยาวประมาณ ๑,๐๖๐ ฟุต อีกทาง ๑ เรียกว่าน้ำตกกีบม้า เพราะ

H. E. Chow Phya Boladeb, Minister of Lands and Agriculture, and his staff, (1923).

ฯ พณ ฯ เจ้าพระยาพลเทพกับ ข้าราชการ กระทรวงเกษตราธิการ พ.ศ. ๒๔๖๖

beloved game of marbles for the mere purpose of preserving an unsportsmanlike boiler intact; and he thereupon set his great little "brain-box" going to such a tune that, when shortly afterwards a works inspector found him "knuckling down" to the, apparently, entire neglect of his work, he straightway hauled him over to the boiler, only to witness that the supposed dereliction of duty existed only in his own mind, for a very juvenile brain had solved a problem which had for long puzzled the engineering profession, and had evolved an automatic safety valve which will enable future generations of budding Andrew Carnegies to play marbles without any irritating interruption. His Royal Highness then, on the invitation of Mr. Torrance, visited his extensive works for the preparation of every kind of enamel. Then, after lunching at the proprietor's house, he took train once more for Chicago, the largest city, barring one, throughout the length and breadth of that land where big things are so popularly the vogue. There, in Chicago, His Royal Highness passed two days and a night, during which he paid visits of inspection to the various universities and chief schools, preparatory to passing on to St. Louis, which was then in the throes of preparation for the exhibition due to be held in the year following.

Meanwhile, His Royal Highness Prince Pitsanulok, who had accompanied the Crown Prince throughout his tour since leaving Europe, took farewell of him, and, with his suite, started off on the 4th Nov. on their return to St. Petersburg, where, as has already been mentioned, His Royal Highness was completing his education.

While in Chicago, the Crown Prince was invited by Mr. Melville E. Stone, Manager of the Associated Press, who had already been presented to him in New York, to dinner at the Chicago Club, where a round table had been prepared with a fountain worked by electricity in the centre, and the base of this was tastefully decorated with views depicting national life in

มีสัณฐานคล้ายกีบม้า อยู่ในเขตคนาดาสูง ๑๕๙ ฟุต ยาว ๓๐๑๐ ฟุต ที่น้ำตกกีบม้านี้ แต่ก่อนมีชาวอังกฤษผู้ ๑ ชื่อ กับตัน เวบบ์ เป็นคน ชำนาญในการว่ายน้ำ เคยว่ายน้ำข้ามช่องอังกฤษเป็นผลสำเร็จ ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีใคร่ว่ายได้เลย ได้มาพิจารณาน้ำตกนี้แล้วก็คิดทดลอง ว่ายตั้งแต่ที่ตรงต้นน้ำในอากราแล้วลอยตามกระแสอันพัดเชี่ยว ซึ่งจะต้องผ่านที่น้ำวนมหาภัยแห่ง ๑ เมื่อได้ทดลองลงจริง ความเร็วแห่งกระแสน้ำอย่าง ๑ กับหินผาขรุขระอีกอย่าง ๑ ได้ทำลายความพยายามของกัปตันผู้กล้าหาญนี้เสีย โดยสิ้นชีวิตในการทดลองนั้นเอง.

อนึ่งที่น้ำตกไนอากรานี้ เป็นประโยชน์แก่ชาวเมืองแถบนั้นมาก มีผู้ตั้งโรงไฟฟ้าขึ้นแห่ง ๑ ใช้กำลังความเร็วของกระแสน้ำตกนั้นเองเป็นกำลังหมุนเครื่องจักร์ ไฟฟ้าโรงนี้ได้ใช้กันทั่วเมือง แต่โดยที่ใช้อำนาจความแรงและเร็วของน้ำตกใหญ่เป็นกำลัง จึงหาได้ใช้คนทำงานมากไม่ เพียง ๑๑ คน การงานก็ดำเนินได้สดวกดี มิได้ขัดเคลนขาดเหลืออย่างใดเลย ภายหลังเมื่อได้ทอดพระเนตร์น้ำตกไนอากราและขอบเขตบริเวณโดยรอบแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชกับข้าราชการบริพารก็เสด็จกลับยังบัฟฟาโล เพลาเช้าจึงได้เสด็จจากที่นั้นไปเมืองปิตสเบอร์ก เพื่อทอดพระเนตร์โรงงานทำเครื่องเหล็กอันมีชื่อเสียงทั่วโลก เพราะโรงงานนี้มีส่วนเกี่ยวเนื่องอยู่กับนครนั้น และทั้งเกี่ยวเนื่องอยู่กับนามบุคคลผู้สร้างโรงงานหัตถกรรมอย่างใหญ่สำหรับชาติ คือนายอันดรู คาร์เนยี นายคาร์เนยีได้มารับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และนำเสด็จไปทอดพระเนตร์วิธีการต่างๆที่นายคาร์เนยีเป็นผู้ต้นคิดประดิษฐ์ทำขึ้นเอง อันความรุ่งเรืองในชีวิตของคาร์เนยีผู้นี้ นับเป็นของประหลาดน่าพิศวงอย่างยิ่ง เมื่อยังเล็กอยู่นั้น คาร์เนยีรับน่าที่ทำงานเป็นผู้เผ้าเครื่อง

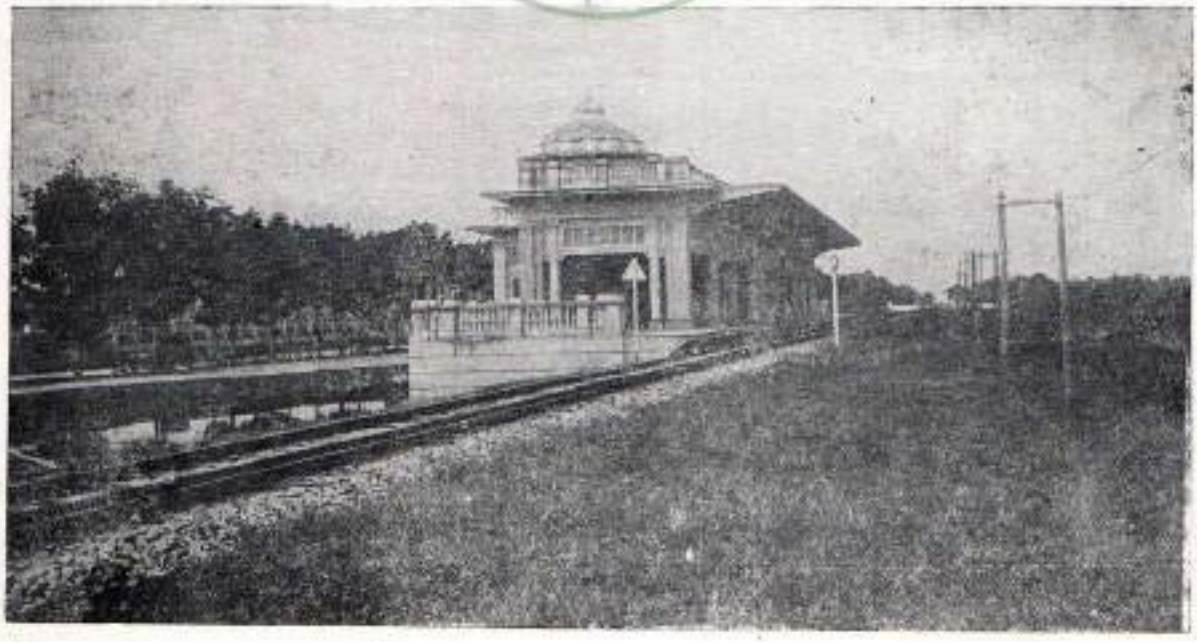

SAMSEN RAILWAY STATION. สถานีรถไฟสามเสน.

Siam. It is also worthy of mention that the attendance in this instance was entrusted to Japanese, in the vast hall, which was decorated with Siamese and American flags alone. There were present on this occasion the American Ambassador to the Court of Russia, the Mayor of Chicago, and the proprietors of the leading local newspapers. Dinner over, His Royal Highness attended a performance at one of the principal theatres, where, between acts, the French Ambassador to Washington had the honour of being presented. Then, on the following morning, a visit was paid to the largest pork-producing works (presumably Armour's) in the world, as the result of a special invitation, after which the Royal visitor lunched with Mr. James Deering, who was one of Chicago's foremost citizens and, incidentally, one of the many millionaires for which that great commercial city is famous. After this, in the afternoon, Mr. J. Arthur Caton, invited His Royal Highness to drive himself out to the Coaching Club in a four-in-hand, returning to his hotel after taking tea, and there he entertained to dinner all those members of the community whose hospitality he had received; and then at 11.45 that night he left by special train for St. Louis, where he was received by the Mayor and the members of the Committee for the forthcoming exhibition. Shortly afterwards, His Royal Highness paid a visit of ceremony to the residence of the Mayor, after which he made a tour on a specially-prepared tramcar of the environs of the city, and then proceeded to inspect, under the guidance of Mr. Francis, President of the Committee, the spacious exhibition ground in a coach-and-four. This site was regarded locally as being distinctly on the extensive side, but when one comes to work out the figures given, it must have been but a mere flea-bite compared with that on which we are about to hold the exhibition here. But then, of course, we must not forget that we are having the use of a great national park.

In the evening His Royal Highness was entertained to dinner by the Exhibition Com-

General Staff Department of the Army, Bamrung Muang Road.

กรมเสนาธิการทหารบก
ถนนบำรุงเมือง

LAND RECORDS DEPARTMENT, RAJINI ROAD. กรมทะเบียนที่ดิน, ถนนราชินี.

บอกกำลังสติม สำหรับดึงหมุดตามกำหนดเวลา จำเป็น นายคาร์เนย์ได้ทำงานตามน่าที่นั้นไปโดยปรกติมิได้ทอดทิ้งละเลย มาวัน ๑ รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการงาน ใคร่ที่จะหาเวลาเล่นตามประสาเด็ก หรือเล่นลูกหินซึ่งเป็นที่พอใจ และมาเห็นว่าตนต้องมานั่งเฝ้าเจ่าอยู่ก็เพราะน่าที่เล็กน้อย จึงใช้สมองคิดหาหนทางจะไปเล่นแต่ไม่ให้เสียการงานได้ ครั้นคิดตกแล้วก็ออกไปเล่นหาความรื่นเริงส่วนตน ไม่ช้านายตรวจเข้ามาเห็นว่าคาร์เนย์ละทิ้งการตามน่าที่ นายคาร์เนย์ก็ได้นำผู้ตรวจการไปดูที่หม้อน้ำให้เห็นว่า ที่ว่าเขาละทิ้งนั้นเป็นการละทิ้งแต่ในใจต่างหาก ส่วนการงานคงดำเนินเป็นปรกติดีอยู่ทุกอย่าง และเพราะความคิดของเด็กในคราวที่ว่าละทิ้งน่าที่นี้เอง ทำให้ปัญหาพแนกเครื่องกลที่ใครๆ ฉงนกันมาช้านานแล้วนั้นสำเร็จลงได้ กล่าวคือโดยการกระทำของอันดรู-คาร์เนย์นั้น ได้ทำให้มีผู้คิดประดิษฐ์เสฟตีวัลฟ์ (ลิ้นสูบ) ใช้กำลังในตัวเองขึ้นได้ชนิด ๑ เลยได้ใช้กันต่อมาจนตราบเท่าทุกวันนี้.

ครั้นแล้วสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จยังบ้านนายตอเรนส์ตามที่ได้กราบทูลเชิญเสด็จไว้ และได้ทอดพระเนตรเครื่องเคลือบและถมต่าง ๆ ที่เจ้าของจัดเตรียมไว้ให้ทอดพระเนตร์ เสวยกลางวันที่นั่นแล้วจึงเสด็จประทับรถไฟไปเมืองชิคาโก เมืองชิคาโกนี้เป็นเมืองใหญ่ที่สุดในสหปาลีรัฐ เนื้อที่กว้างใหญ่เหลือหลาย มีสภาพสิ่งต่าง ๆ ที่ใหญ่โตใช้กันอยู่ทั่วเมือง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชประทับแรมอยู่ที่ชิคาโก ๒ วันกับคืน ๑ ระหว่างนั้นได้เสด็จทอดพระเนตร์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วเตรียมเสด็จประพาสเมืองเซนต์หลุยส์ ซึ่งกำลังอยู่ในอาการเตรียมจัดงานพิพิธภัณฑ์อันจะมีขึ้นในปีต่อไป ในระหว่างนั้น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอกรมขุนพิศณุโลกประชานารถซึ่งได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสา-

MINISTRY OF WAR, SANAM JAYA ROAD, AND BETWEEN BAMRUNG AND LAK MUANG ROAD.

กระทรวงกระลาโหม ถนนสนามไชย์ และหว่าง ถนนบำรุงเมือง กับถนนหลักเมือง

mittee, after which he proceeded to a horse show which was being held there, and received a most enthusiastic reception from a very large gathering in his honour, and thence he went back to his train, which, at midnight, left for Kansas City, which he reached at 10 a.m. the next day. This centre he inspected from a carriage driven by himself, and then passed on to Colorado Springs, which he reached at 8.30 a.m. next day (the 10th). There he stayed for two days, asking the authorities to regard his visit as a purely private one, since there were several places, such as the Palmer Park and the Gardens of the Gods, in the latter of which there were many wonderful specimens of sculpture, which he wished to visit in perfect quiet. On the same day, the Crown Prince visited the celebrated Manitou Springs, and in the evening he was hospitably entertained by the leading citizens of the locality, with Dr. Anderson presiding. Next morning he paid an official visit to the Mayor, and then passed on, by special invitation, to inspect the High School, of both boys and girls. There he was cordially welcomed by the Principal and by the 800 scholars of the institution, who sang before His Royal Highness, while the cadet corps gave a display. Then followed a visit to Cheyene Mountain, where he lunched at the local club.

Next day, at 11 a.m., the Crown Prince left by special train for the "Royal Gorge" tunnel. Then, on the following day, he arrived at Santa Fé, an old Spanish town, where he visited a small church that was built of mud, yet which had the reputation of being the oldest place of Christian worship in the continent. On leaving this town, the royal train passed through one of the chief Indian reservations; and on approaching a large boys' school, slowed down as the scholars who were drawn up in honour of His Royal Highness beside the line, saluted. A little later, he visited an Indian village of about one thousand inhabitants, who lived in small huts of sun-baked bricks; and though they appeared to be entirely ignorant of English, yet there was a general cry of "Good-bye" as the Royal train started to proceed on its way.

On the following morning the Royal party arrived at Grand Canyon, where they proceeded by coach to inspect the world-renowned natural spectacle, a visit which occupied two days, and then they arrived in California at Santiago and

ธิราชมาแล้วตั้งแต่ออกจากทวีปยุโรปตลอดมา ได้กราบถวายบังคมลา เสด็จออกเดินทางไปกรุงเซ็นปิเตอร์สเบอร์กพร้อมด้วยข้าราชบริพาร เพื่อได้ทรงศึกษาวิชาการเป็นผลสำเร็จต่อไป.

เมื่อเสด็จถึงชิคาโกได้ทอดพระเนตร์มหาวิทยาลัย นายเมลวิน อี. สโตน ผู้จัดการโรงพิมพ์แอสโซสิเอเต็ดเปรสซึ่งทรงรู้จักที่นครนิวยอร์ค ได้เชิญเสด็จเสวยดินเนอร์ณสโมสรชิคาโก การจัดโต๊ะครั้งนั้นทำหรูหราแปลกมาก คือโต๊ะอาหารนั้นโค้งเป็นวงกลม ตรงกลางมีน้ำพุใช้กำลังไฟฟ้ากับเขียนภาพรอบอ่างน้ำพุ เป็นบ้านเรือนและสวนแบบไทย รอบห้องประดับด้วยธงช้างและธงอเมริกัน คนเดินโต๊ะเป็นชาวญี่ปุ่น ผู้ที่มาประชุมเฝ้าในคราวนี้มีเอกอรรคราชทูตอเมริกันที่จะไปประจำกรุงรุสเซีย ผู้ว่าราชการจังหวัดชิคาโกและเจ้าของหนังสือพิมพ์ออกหน้าตาในเมืองนั้นอีกมาก แล้วทอดพระเนตร์ละคอน มีเอกอรรคราชทูตฝรั่งเศสประจำกรุงวอชิงตันเข้าเฝ้าในการทอดพระเนตร์ละคอนนั้นด้วยเป็นส่วนตัว รุ่งขึ้นเสด็จทอดพระเนตร์โรงงานทำหมูแฮมใหญ่ที่สุดในโลก (ซึ่งเข้าใจว่าเป็นของบริษัทอาร์เมอร์) แล้วนายเยมส์เดียริง ผู้มีชื่อเสียงและเศรษฐีเมืองชิคาโกได้เชิญเสด็จเสวยกลางวัน เพลาบ่ายนายเคตันเชิญเสด็จประทับรถม้าสี่ให้ทรงขับเอง เสวยน้ำชาแล้วเสด็จกลับภัตตาคาร วันนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการเลี้ยงบรรดาผู้ที่ได้จัดการรับรองเสด็จในเมืองชิคาโก พอถึงเพลา ๑๑.๔๕ ล.ท. เสด็จไปประพาสเมืองเซนต์หลุยส์ ถึงเซนต์หลุยส์ในวันรุ่งขึ้นเวลา ๘ ก.ท. มีเจ้าเมืองและเจ้าพนักงานผู้จัดการพิพิธภัณฑ์ซึ่งจะได้เริ่มใน พ.ศ. ๒๔๔๖ นั้น คอยรับเสด็จที่สถานี แล้วสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จเข้าเมืองที่ศาลาว่าการ ทรงรถรางที่ได้จัดเป็นพิเศษเสด็จประพาสรอบเมือง โดยมีนายฟรานซิส

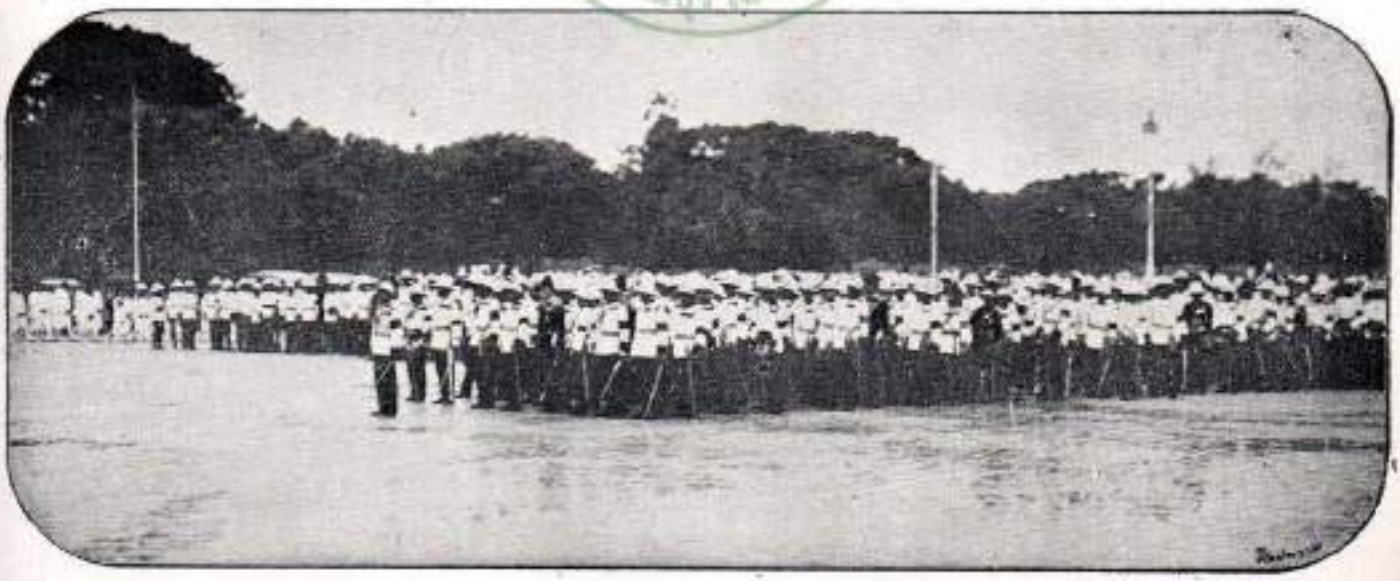

A REGIMENT STANDING TO ATTENTION WHILE THE URN CONTAINING THE REMAINS OF HER LATE MAJESTY THE QUEEN MOTHER WAS BEING CARRIED TO CREMATORIUM.

แถวทหารกองเกียรติยศยืนรับเสด็จ
ในเวลาเสด็จเข้าสู่พระเมรุสมเด็จพระพันปีหลวง.

San Diego, and proceeded to visit the celebrated Coronado Beach, where the Governor of the State and his suite were waiting to receive His Royal Highness.

Next morning the Crown Prince visited many points of interest on horseback, and in the afternoon he was conveyed by steam-launch out to the bar, which formed the outer boundary to the San Diego River. There he received a salute, presumably from a guardship stationed there. Then at 10 p.m. the Royal train left for Pasadena, where His Royal Highness visited a large distillery and also an extensive vineyard; after which the party proceeded to Los Angeles, which, the third city in size of the United States, they reached at 5 p. m. There the Crown Prince drove by coach to visit the many points of interest, including a petroleum-well.

Next day, His Royal Highness left for Del Monte, a small but fashionable seaside resort, which possessed a capacious and very up-to-date hotel, and there he spent the day in sight-seeing in the interesting neighbourhood before dining at the hotel in question, and leaving at midnight for San Jose, where he arrived at daybreak. There he rode on horseback to view many of the local points of interest, after which he was conveyed in a coach drawn by six horses – a most unusual number—to visit Mr. Hamilton, and then took lunch at the hotel at the foot, preparatory to climbing up by coach-and-four over a zig-zag road to the world-renowned Lick Observatory, where, after dark, he viewed "Jupiter" through the great telescope. Unfortunately the sky was somewhat obscured, and therefore His Royal Highness was deprived of much of that great stellar spectacle which, had he been more fortunate, would have fallen to his lot. The Crown Prince then returned to the hotel, where he passed the night, before leaving on the following morning for Santa Cruz, where he proceeded to visit a celebrated forest containing particularly gigantic trees, one of which he was invited by the custodian of the locality to name. This he promptly did by christening it "The Crown Prince of Siam." This fine sturdy monarch of the forest, it may be of interest to mention, measured 275 feet in height and 45 ft. in circumference, or, as our American friends would say—*some* tree.

MINISTRY OF COMMERCE.
SANAM JAVA ROAD,
AT FOOT OF CHARCENRATH BRIDGE.

กระทรวงพาณิชย์ ถนนสนามไชย์
เชิงสพานเจริญรัฐ

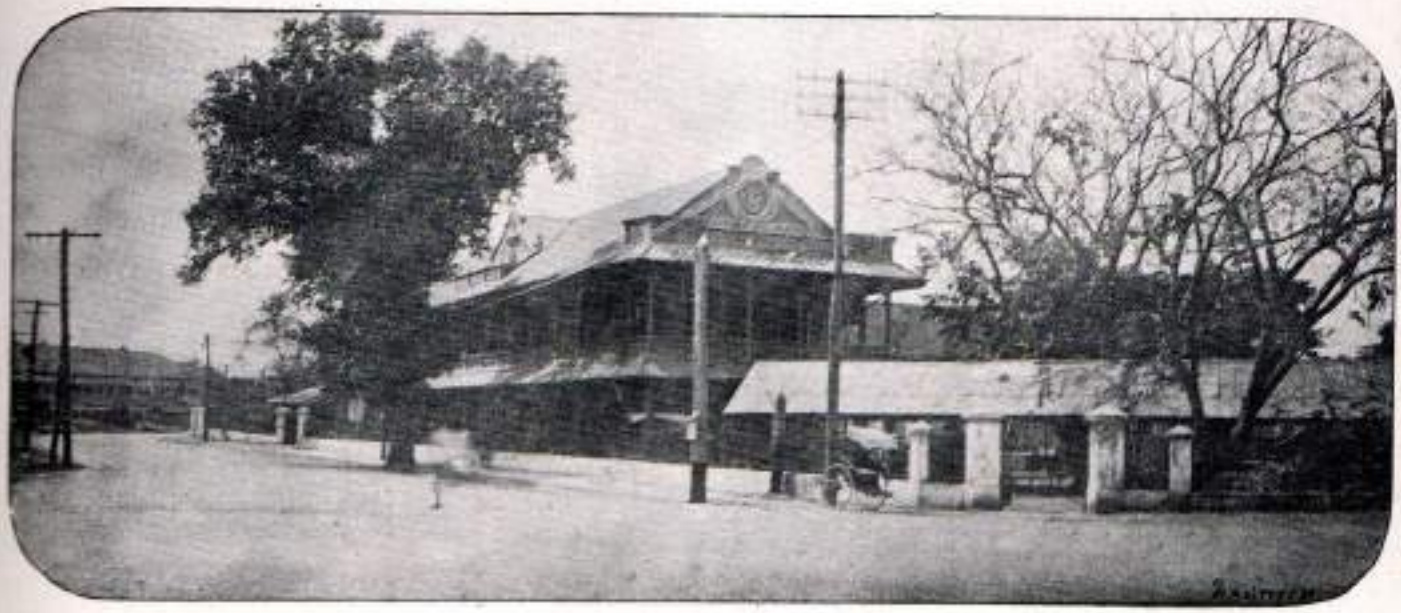

MINISTRY OF LANDS AND AGRICULTURE AND THE LAND RECORDS DEPARTMENT, RAJINI AND PHRA BIDARS ROADS, AT THE END OF UBOL RATANA BRIDGE.

กระทรวงเกษตราธิการและหอทะเบียนที่ดิน ถนนราชินีและถนนพระพิทักษ์ เชิงสพานอุบลรัตน์.

นายกของพิพิธภัณฑ์โดยเสด็จด้วย แล้วประทับรถม้าสี่ไปทอดพระเนตร์สถานจตุรัสซึ่งกำหนดมีงานเวลาค่ำเสวยดินเนอร์ ซึ่งเจ้าพนักงานจัดงานพิพิธภัณฑ์ได้มีถวาย ครั้นแล้วเสด็จกลับโดยขบวนรถไฟเวลาเที่ยงคืน ถึงเมืองกันสัสซิตีเวลา ๑๐ ล.ท.ในวันรุ่งขึ้น เสด็จทรงขับรถทอดพระเนตร์ในเมืองอยู่พัก ๑ แล้ว ประทับรถไฟเสด็จคอโลราโด สปริง ถึงที่นั้นเวลา ๘.๓๐ ก.ท.ในวันรุ่งขึ้น (ที่ ๑๐ พฤศจิกายน) ประทับแรมอยู่ณเมืองนี้เพียง๒วัน แต่ได้ขอให้พวกที่จัดการรับเสด็จงดการเอิกเกริกเพราะมีพระราชประสงค์จะทอดพระเนตร์สถานที่ต่างๆโดยเงียบ เช่นปาลเมอร์ปาร์ค และสวนเทพารักษ์ กับรูปศิลาสลักเปนภาพสัตว์ต่างๆนั้น เวลาค่ำเสด็จยังสโมสรสถานของข้าราชการบรรดาศักดิ์ ดอกเตอร์แอนเดอร์สันได้จัดการรับเสด็จอย่างแขงแรง รุ่งขึ้นเสด็จเยี่ยมตอบผู้ว่าราชการจังหวัดๆเชิญเสด็จทอดพระเนตร์โรงเรียนชั้นสูง อาจารย์ใหญ่กับนักเรียนทั้งหญิงชายรวม๘๐๐คนรับเสด็จ นักเรียนร้องเพลงประจำโรงเรียนถวาย ส่วนนักเรียนนายร้อยทหารบกก็แสดงกิฬาต่างๆถวายตัว แล้วเสด็จทอดพระเนตร์ป่านซเขนน์เมาน์เทน เสวยกลางวันที่สโมสรสถานณที่นั้น.

รุ่งขึ้นถึงแกรนด์แคนยอน ที่นี่เปนที่เลื่องชื่อลือนามว่ามีภาพภูมิประเทศงดงามยิ่งนัก ประทับรถม้าทอดพระเนตร์ตามที่ต่างๆ รวมเวลาประทับอยู่ที่แกรนด์แคนยอนนี้ถึง๒ราตรี แล้วเสด็จกลับประทับรถไฟ ถึงคาลิฟอร์เนีย ซานดิอาโก, และซานไตโก แล้วเสด็จทอดพระเนตร์เมืองซายทเลชื่อคอโรนาโดบีช มีเจ้าเมืองและกรมการคอยรับเสด็จอยู่ตามธรรมเนียม.

PALACE POLICE STATION. ที่ทำการตำรวจพระราชวัง

After this, in the afternoon, the Royal train proceeded to San Francisco, arriving there at 5 o'clock, where he took up his residence at the Palace Hotel, in order to obtain a brief respite from the hustling life which had for some time up to that date been his lot. On the day following, he drove himself in a four-in-hand to take tea at the personal invitation of Mr. Homers King. Next day was spent largely in driving about the neighbourhood in a similar manner, in the course of which the local barracks were inspected, before passing on to a hotel by the harbour, where he was visited by Mr. Woo Ting Fang, a Chinese gentleman who later became Minister for Foreign Affairs in the new Chinese Republican Ministry when it was formed in 1911 at Nanking under the presidency of the late Dr. Sun Yat Sen.

Next day, His Royal Highness and suite, and those of his hosts who were on the spot at the moment, were photographed as a souvenir of his stay in the U. S. A. That night he dined with Mr. King. Next day, he paid, by special invitation, a visit to the well-known Stanford University, where he partook of lunch at the Students' Club at the special request of its members. Then in the evening, Mr. De Young, the proprietor of a newspaper called the "Chronicle" entertained His Royal Highness to dinner. The following day was spent in riding and driving in the neighbourhood.

Early on the following morning the Crown Prince received in audience a Japanese priest, who had come to America to teach the doctrines of Buddhism, and then, in the afternoon, he attended a race-meeting, before leaving shortly before midnight for Shasta Springs, where he arrived on the following morning after experiencing the coldness of the locality, where the surrounding mountains are at that time of the year covered with snow. Next day, he arrived at Portland, where he rested for a few hours before going on to Vancouver City, whence he quickly left for Victoria on Vancouver Island, where he was met by the Lieut.-Governor of British Columbia, Sir Henry Joli de Lotbinière, G.C.M.G., and his staff, who conducted him personally to the Driad Hotel.

Next morning, the 1st December, the Mayor of the city paid his respects to the Crown Prince and offered to accompany him in visiting the Lieut.-Governor; and then a visit was paid to a large saw-mill, after which he proceeded, on the invitation of the State Prime Minister to-

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน รถไฟพิเศษที่เสด็จประพาสได้มาถึงเมืองซานไดโกในมณฑลคาลิฟอร์เนีย ตอนเช้าทรงม้าเสด็จประพาสทอดพระเนตรตามบรรดาบ้านเรือนต่างๆ เวลาบ่ายเสด็จลงเรือเล็กซึ่งเจ้าเมืองและนายทหารกับนายก รวมทั้งเลขานุการของสภาเผยแผ่พาณิชย์ ได้จัดไว้สำหรับได้เสด็จประพาสอ่าวซานไดโก เรือรบยิงปืนสลุตถวาย เวลา ๔ ก.ท. เสด็จประทับรถไฟไปเมืองปาสะเดนา ถึงเมืองปาสะเดนาเวลา ๑๑ ก.ท. เสด็จทอดพระเนตรโรงต้มกลั่นสุราและสวนองุ่นที่ได้ใช้องุ่นนั้นมาทำเชื้อสุรา เพลาบ่ายเสด็จประทับรถไฟไปเมืองโลสอันเจลิส เมืองนี้เป็นเมืองที่ ๓ แห่งสหปาลีรัฐอเมริกา ในประเภทกว้างใหญ่และเจริญ ถึงโลสอันเจลิสเวลา ๕ ล.ท. เสด็จรถม้าทอดพระเนตรสถานที่ต่างๆ ในเมือง เช่นบ่อน้ำมันปิโตรเลียมเป็นต้น.

รุ่งขึ้นเสด็จถึงเดลมอนต์ ที่เดลมอนต์นี้เป็นเมืองชายทเล ถึงมีขนาดเล็กก็น่าอยู่สบายมาก จัดเป็นที่สำหรับเปลี่ยนอากาศทันสมัยทุกประการ มีภัตตาคารใหญ่อยู่แห่ง ๑ ได้เสด็จประทับภัตตาคารนั้น แล้วเสด็จทรงม้าทอดพระเนตรภูมิประเทศในที่ใกล้เคียง เวลาค่ำเสวยที่โฮเต็ล เที่ยงคืนประทับรถไฟพิเศษไปเมืองซานโยเซ ถึงเมืองนั้นเพลารุ่งเช้า ตอนบ่ายทรงรถเทียมม้าหกซึ่งเป็นรถที่เจ้าเมืองจัดมาเป็นพิเศษสำหรับพระเกียรติยศอย่างสูง เสด็จ

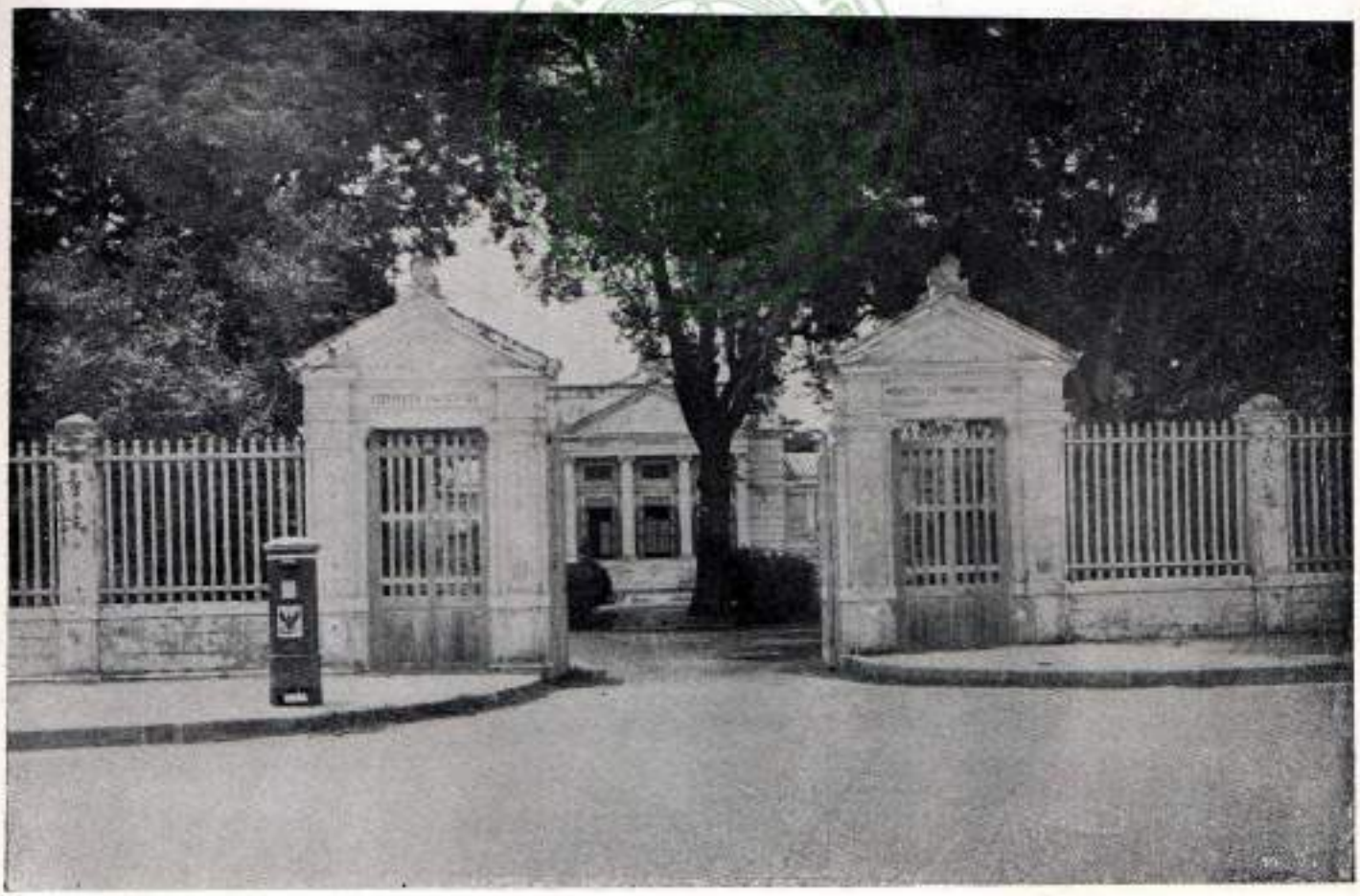

MINISTRY OF COMMUNICATIONS. กระทรวงคมนาคม, ถนนอัษฎางค์.

inspect the very fine Houses of Parliament for, be it noted, Victoria on Vancouver Island is the capital of the state of British Columbia, while Vancouver City is on the mainland. Incidentally there is a very small township also called Vancouver not far away over the United States boundary.

A visit to the Museum followed.

In the evening the Lieut.-Governor gave a dinner in His Royal Highness' honour, at which covers were laid for twenty-four. Then, at 1 a.m., he proceeded to board the Canadian Pacific Railway's fine liner the "Empress of China" en route for Yokohama. He was speeded on his way by Phya Akaraj, the Siamese Minister to Washington, Mr. Edward Loftus (Councillor to the Siamese Legation) and Professor Corps, and many others who had accompanied him during his journeyings throughout the United States, as well as all the local dignitaries.

The ship set sail at 2 a.m.

As regards the visit on the 1st December to Victoria, British Columbia, there are a few points the mention of which we think that His Majesty would endorse as only doing bare justice to a most charming spot on this earth's surface. To begin with, at that time the observatory there contained the largest telescope in the world, while the clean little harbour formed the jumping-off ground for Asia. Apart, also, from its being a very pretty spot with delicately curving bays, the climate is so influenced by what there is known as the Japan Stream that the severity of the winter season is greatly diminished; so much so, in fact, that quite a number of retired members of the Indian Civil Service have settled there, greatly to the advantage of the social life with which they blend so well.

Since His Majesty was in the city, the reclamation of the back portion of the old

CHAROENRATH BRIDGE. สพานเจริญรัฐ

MINISTRY OF JUSTICE
ON THE NA-PHRA-DHATU AND RAJINI ROAD.

กระทรวงยุติธรรม
ถนนพระราชดำเนินและถนนราชินี.

ประพาสทั่วเมืองแล้วเสด็จหอดูดาว ได้ทรงกล้องใหญ่ทอดพระเนตร์ดูดาวซื่อยูปิเตอร์ แต่บังเอิญวันนั้นอากาศไม่ใคร่ปรกติจึงไม่สามารถเห็นได้ชัด เสด็จกลับมาประทับแรมโฮเต็ลในคืนนั้น รุ่งเช้าเสด็จรถไฟประทับตำบลชันตาครุส ได้ทอดพระเนตร์ต้นไม้ใหญ่ต้น ๑ มีสัณฐานคล้ายต้นสน เจ้าพนักงานรักษาสวนขอพระราชทานนามสำหรับต้นไม้นั้น สำหรับได้เป็นที่ระลึกในการเสด็จประพาสสหปาลีรัฐ ทรงพระกรุณาโปรดฯ พระราชทานนามให้ว่า "ต้นสยามมกุฎราชกุมาร" ต้นไม้นี้มีขนาดใหญ่โตยิ่งวัดขนาดสูงประมาณ ๒๗๕ ฟุต วัดลำต้นโดยรอบ ๔๕ ฟุต.

เวลาบ่าย เสด็จรถไฟที่ประทับไปซานฟรานซิสโก ถึงซานฟรานซิสโก ๕ ล.ท. เสด็จประทับที่ภัตตาคารปาเลสโฮเต็ลและทรงขอร้องให้งดการต้อนรับอย่างเอิกเกริก เพื่อได้ทรงพักผ่อนพระอิริยาบถ รุ่งขึ้นทรงรถม้าสี่ ประพาสในเมืองแล้วเลยแวะเสวยน้ำชาที่บ้านนายโฮเมอร์คิง ซึ่งได้เชิญเสด็จไว้ และในวันต่อมาก็เสด็จทรงรถประพาสในที่ใกล้เคียงเช่นเดียวกับวันก่อน ทอดพระเนตร์โรงทหาร แล้วเลยเสด็จที่ภัตตาคารแห่ง ๑ ใกล้ปากอ่าวซานฟรานซิสโก ณที่นั้นนายวูติงฟางอรรคราชทูตจีนได้เข้าเฝ้าด้วย และนายวูติงฟางคนนี้ ภายหลังได้เป็นเสนาบดีกระทรวงต่างประเทศในสมัยที่หมอซุนยัดเซน มีอำนาจจัดการปกครองบ้านเมืองแบบประชาธิปตัยที่เมืองนานกิงเมื่อพ.ศ. ๒๔๕๕ ซึ่งตัวหมอซุนยัดเซนได้เป็นประธานาธิบดีเองนั้น.

The Law Courts on the Na-Hab-Phorn Road and Inner Rajadamnern Boulevard.

ศาลแพ่ง ศาลพระราชอาญา ศาลต่างประเทศ
ศาลอุทธรณ์ กรุงเทพฯ ซึ่งรวมเรียกว่า
สนามสถิตย์ยุติธรรม ตั้งอยู่ที่ถนนน่าหับเผย และ
ถนนราชดำเนินใน

harbour has resulted in the Canadian Pacific Railway Company erecting the "Empress Hotel," which is in every way one of the most palatial hostelries that we have ever seen.

Then, again, situated quite close to the above hotel, though on rising ground, is a very finely-designed pile of parliament and government buildings—for it must be remembered that Victoria is the capital.

But there are a few more aspects of the scene which cause this charming spot to stand out conspicuously: they are that the main street which passes both the public buildings and the Empress Hotel as it runs over a stiff slope out to a view of the open Pacific, bears the very rare title of Government Street, though we believe that a designation akin to that is in use here in Siam. Secondly, the system of lighting the street is peculiar, but very picturesque, though expensive, for, in common with Vancouver City, the electric standards are arranged on both sides of the thoroughfare, and with each bearing a group of five lamps placed at right angles to the road, and in the form of a triangle, with the apex uppermost, an infinitely beautiful effect is produced at night as one gazes up the steep slope of Government Street. There are just two more points which we should like to mention before we close this little description of the city: one is that, on arriving on the high ground overlooking the ocean which forms the chief residential quarter, there is a delightful absence of the garden fence, which is often so disfiguring: that is to say, both sides of the main street are quite open to the roadway. The other point—and it is one that might be imitated with benefit to the some-time jaded mind of man—is the exceptional diversity in style of the wooden bungalows, which in some cases reach up to three storeys.

As regards the line by which the Crown Prince travelled over the Pacific, it was that known as the "Empress," owned by the Canadian Pacific Railway Company, whose boats

รุ่งขึ้นวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน เสด็จฉายพระรูปเวลาบ่ายพร้อมด้วยข้าราชการและชาวต่างประเทศที่ตามเสด็จด้วยในที่นั้น เพื่อเปนที่ระลึกในการที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จประเทศอเมริกา คืนนั้นเสวยค่ำที่บ้านนายโฮเมอร์คิง รุ่งขึ้นนายกมหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ดเชิญเสด็จทอดพระเนตร์ตึกรามในมหาวิทยาลัย แล้วเชิญเสด็จเสวยกลางวันที่สโมสรสถานของนักเรียน เวลาค่ำนายเดอยังเจ้าของหนังสือพิมพ์ครอนิเกิลเชิญเสด็จเสวยดินเนอร์ เช้าวันรุ่งขึ้นเสด็จทรงม้าและทรงรถประพาสในที่ใกล้เคียง.

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน เพลาเช้ามีพระสงฆ์ญี่ปุ่นเข้าเฝ้า พระสงฆ์รูปนี้ได้มาในอเมริกาเพื่อแสดงธรรมเพาะความเลื่อมใสในทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลาย เวลาบ่ายเสด็จทอดพระเนตร์การแข่งม้าเที่ยงคืนประทับรถไฟเสด็จต่อไป เวลาเที่ยงวันผ่านน้ำพุชาสตาส์ปริงส์ เห็นเขารอบนั้นเปนอันมากปกคลุมอยู่ด้วยหิมะ รุ่งขึ้นถึงปอร์ตแลนด์ ทรงพักผ่อนพระอิริยาบถอยู่ชั่ว ๒ – ๓ นาฬิกาแล้วเสด็จแวนคูเวอร์ไปเกาะวิคตอเรียโดยด่วน เลฟเตอร์แนนท์กัฟเวอเนอร์ประจำโคลัมเบียของอังกฤษ กับ

GRAND PROCESSION ON FOOT ON THE OCCASION OF H. M. THE KING'S PRESENTATION OF KATHIN GIFTS AT RAJ PADIDHA MONASTERY, ACCORDING TO ROYAL USAGE.

ขบวนพยุหะยาตราน้อย
เสด็จพระราชทานพระกฐิน ณวัดราชบพิธ.

reach an average speed of from 18 to 19 knots, and with their cruiser sterns form such a conspicuous feature in the shipping life wherever they touch. Incidentally it may be mentioned that there used to be, and probably is now, a penalty of £500 for every twelve hours late in Hongkong with the American mail. The result was that, when delayed by fog or heavy weather up to Japan, passengers and their belongings were ruthlessly dumped into lighters at Yokohama without the ship entering the harbour.

His Royal Highness arrived at Yokohama on December 16, at 3 o'clock in the afternoon, after a voyage prolonged by heavy weather. On the night before arrival in Japan, an entertainment was arranged to further a subscription to the Vancouver Orphans Fund, and His Royal Highness was invited to preside, which he gladly did.

At Yokohama, His Royal Highness was met by Phya Visud Surisak, the then Siamese Minister to London, who, on his return to Siam later, devoted himself to the cause of education, and, through it, the uplifting of the people. In due course he was appointed to be head of the Education Department, in which he did excellent service before meeting with an untimely death, due, it was freely said, to over-work, and therefore to his constan

Bhan-Fa Bridge Rajadamnern sore Boulevard. สพานผ่านฟ้าลิลาศ ถนนราชดำเนินนอก

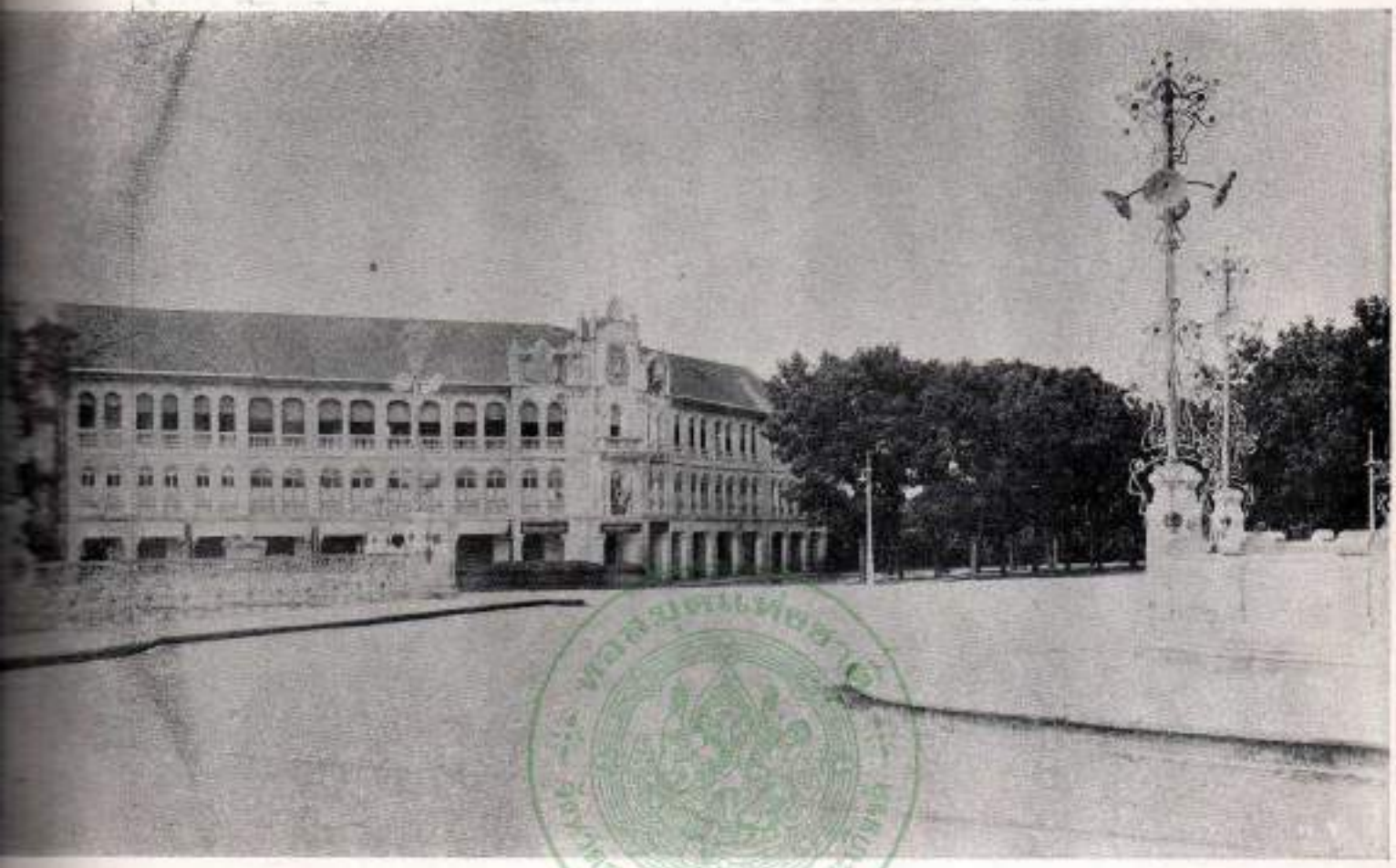

PHAN BIBHOB BRIDGE, BANGKOK. สพานผ่านพิภพลีลา, พระนคร.

เซอร์ เฮนรี โฟลี เดอ โลท์ บินิแอร์ และคณะข้าราชการ ได้จัดการรับเสด็จและเชิญเสด็จไปประทับที่ภัตตาคาร ไดร์อัด.

วันที่ ๑ ธันวาคม เจ้าเมืองมารับเสด็จทรงรถประพาสในเมือง แล้วเลยเสด็จเยี่ยมเลฟเตอร์แนนท์กัฟเวอเนอร์ด้วย ต่อนั้นเสด็จทอดพระเนตร์โรงเลื่อยไม้ใหญ่แห่ง ๑ อรรคมหาเสนาบดีประจำโคลัมเบียนั้นได้เชิญทอดพระเนตร์หอที่ประชุมปฤกษาราชการ แล้วเลยเสด็จทอดพระเนตร์พิพิธภัณฑ์สถาน ที่เกาะวิคตอเรียซึ่งอยู่ในแวนคูเวอร์นี้ เป็นเมืองสำคัญของโคลัมเบียอังกฤษ และแวนคูเวอร์ชิตีอยู่บนแผ่นดินใหญ่ ยังมีเมืองขนาดย่อมอีกเมือง ๑ ตั้งอยู่ไม่ไกลจากอาณาเขตสหปาลีรัฐนั้น เรียกนามว่าแวนคูเวอร์เหมือนกัน.

เวลาค่ำ เลฟเตอแนนท์กัฟเวอเนอร์มีดินเนอร์ผู้มีบรรดาศักดิ์มาในงานครั้งนี้ถึง ๒๔ คน เวลา ๑ ก.ท. เสด็จประทับเรือเอมเปรสออฟไชนา ซึ่งจะเดินทางไปโยโกฮามา ผู้ที่มาส่งเสด็จในคราวนั้นมี พระยาอรรคราชวราทร อรรคราชทูตสยามประจำกรุงวอชิงตัน นายเอ็ดเวอร์ด ลอฟตัส ศาสดราจารย์กอร์กับผู้อื่นอีกที่ตามเสด็จมาด้วยรวมทั้งเจ้าน่าที่ประจำแวนคูเวอร์นั้น.

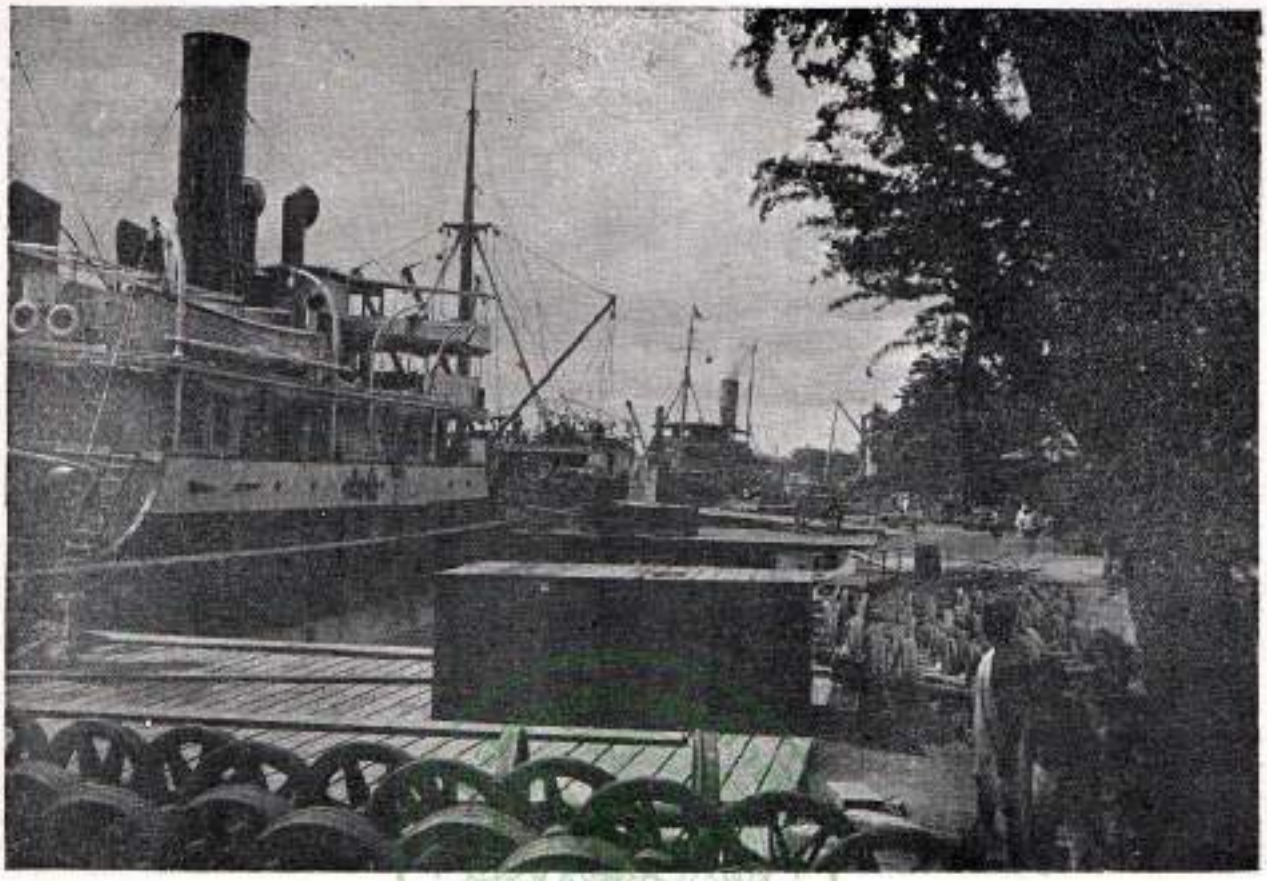

Bangkok Wharf Syndicate. ท่าเรือสินค้า กรุงเทพฯ

sacrifice of himself in the public interest. By his untimely end, there is no doubt that His Majesty and the whole nation lost a trusty follower and an invariably faithful friend.

Returning to the Crown Prince's arrival on Japan's coast, there were many others who were there to receive him, including Phra Rajavarindr, Luang Sakd, and Phya Rajanuprabhand, the Siamese Minister to Tokyo. The party of welcome came out from the wharf at Yokohama and invited His Royal Highness to proceed to the Siamese Royal yacht, the "Maha Chakri," which had been sent north to receive him, and he was greeted further by a general salute from the guns of the numerous warships which were at the time lying in the harbour. Then, on landing, the Crown Prince was officially welcomed on behalf of the Mikado by His Imperial Highness Prince Komatsu and by Prince Fushimi, as well as by the Master of Ceremonies at the Imperial Court. His Royal Highness was then conducted over the brief space which separates Yokohama from Tokyo to the Shiba Palace, which was placed at his disposal during his stay; and, at the same time, a communication was received from His Imperial Highness the Crown Prince of Japan regretting that illness had caused both his consort and himself to retire previously to the country for a change, thereby depriving them of the opportunity of greeting their Royal visitor in person.

That night a special exhibition was given by a Japanese magician, and then, early on the following morning, a visit was paid to a cavalry riding-school, to a veterinary establishment devoted to the care of horses, and to a regimental farrier's workshop. Then, after

LANDING-PLACE, MENAM CHAO PHYA. ท่าเรือ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา.

ในการเสด็จประพาสวิคตอเรียในบริติชโคลัมเบีย เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคมนี้ มีข้อความซึ่งควรอยู่กล่าว ๒–๓ ข้อในเบื้องต้นนี้คือ หอดูดาวที่วิคตอเรียมีกล้องส่องดาวใหญ่ที่สุดในโลกตั้งไว้ในครั้งนั้น และมีท่าเรือเล็กๆ สอาดสอ้าน เป็นที่สำหรับลงเรือเดินทางไปยังประเทศภาคอาเซีย นอกจากเป็นที่งามและมีปากอ่าวโค้งเว้าอย่างน่าดูแล้วอากาศยังสบายเป็นที่น่าพักผ่อนยิ่งนัก เพราะตามที่ปรากฏมีกระแสดังเรียกกันว่า "ธารญี่ปุ่น" ช่วยบรรเทาความหนาวของอากาศในฤดูหนาวให้ลดน้อยลงได้เป็นส่วนมาก อาศัยที่มีอากาศดีเช่นนี้ จึงมีสมาชิกกองหนุนคณะอินเดียชิวิลเซอร์วิส ไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ณะที่นั้นมากหน้าหลายตา เพราะเป็นทำเลเหมาะแก่การสมาคมในหมู่ผู้ดีด้วยประการทั้งปวง.

ตั้งแต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จที่วิคตอเรียมาแล้ว บริษัทคานาเดียนปาซิฟิกเรลเวย์ได้สร้างภัตตาคารขึ้นแห่ง ๑ อยู่ตรงด้านหลังแห่งท่าเรือเดิมนั้นให้นามว่า "เอมเปรสโฮเต็ล" เป็นภัตตาคารโอ่โถงงดงามน่าพักผ่อนที่สุดตามซึ่งเราท่านได้เคยพบเห็นมาแล้ว.

ณที่ใกล้ชิดกับภัตตาคารที่กล่าวนี้ แม้เป็นที่สูงเนินขึ้นไปก็ยังมีตึกใหญ่ซึ่งเป็นศาลารัฐบาลและสภารัฐมนตรีตั้งเป็นแบบงามเรียงรายตั้งเป็นลดหลั่นกันอยู่มาก อนึ่งควรทราบไว้ด้วยว่า วิคตอเรียนั้นแม้จะตั้งอยู่บนเกาะแวนคูเวอร์ และตัวเมืองแวนคูเวอร์อยู่บนภาคธรณี ทั้งมีหมู่บ้านแห่ง ๑ ชื่อเดียว

lunch, a Japanese professional fan designer, sent specially by the Mikado, gave an excellent exhibition of his craft; following which, His Royal Highness witnessed an interesting exhibition of old-time tourney fighting on horseback. In the afternoon, at 5 o'clock, he paid his visit of state to the Emperor, following which he was entertained to dinner at the Grand Palace, at which the Empress was present in person. Afterwards, the members of the Crown Prince's suite were presented to the Mikado, and this ceremony was followed by a similar one in which the distinguished Japanese official guests were made known to their Royal visitor.

On the next morning (Dec. 18), a demonstration of catching fish in nets was given at a large pond in front of the Palace, and at 11 o'clock the Mikado paid a state visit to the Crown Prince and conferred on him the Order of the Chrysanthemum. Then, in the afternoon, the Prince paid official visits to various Princes, nobles and ministers of the Crown, and, following dinner, a demonstration in whip-top manufacture and spinning was given by a troupe of clever Japanese artistes.

At 9 a.m. on the following day, His Royal Highness proceeded to review nearly 6,000 of the Imperial Guards, Prince Fushimi and the Commander of the Guards in question accompanying him on horseback. At noon, lunch was taken at the Austrian Embassy, which also at that time represented its country's interests in far-off Siam; and at 3 p.m. the Prince received at his own residence the Prime Minister and other ministers of State, together with other prominent Japanese officials; after which, at 4 o'clock all the Foreign Ministers accredited to Japan paid a visit of ceremony to His Royal Highness. In the evening, the latter entertained to dinner members of the Royal Family and the Ministers of State; after which, a remarkably clever performance of lightning modelling of fruit and animals in dough was witnessed.

At 9 a.m. next day, the Crown Prince visited the headquarters of the Imperial Bodyguard, and also the Tokyo arsenal, where he lunched in a garden contained within its precincts; after which he inspected the Cadets'

Ploughing Ceremony. พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

กันตั้งอยู่ไม่ไกลจากปลายเขตพรมแดนของสหปาลี-รัฐอเมริกานั้นก็ดี วิคตอเรียก็ยังได้เป็นนครหลวงของบริติชโคลัมเบีย มีลักษณของภาพภูมิประเทศอีก ๒–๓ อย่าง อันทำให้ที่งามนี้ปรากฏความงามเด่นชัดขึ้น คือประการที่ ๑ ถนนใหญ่แห่งวิคตอเรียนี้ ซึ่งผ่านภัตตาคารเอมเปรสโฮเต็ลและตึกรามเคหะสถาน ๒ ฟาก ทอดข้ามที่ลาดชันขึ้นไปจนถึงที่สูง สามารถมองมาเห็นภาพมหาสมุทปาซิฟิคได้ชัดเจนนั้น ได้รับนามขนานว่าเป็นถนนหลวงหรือกัฟเมนสตรีทซึ่งเป็นนามที่ได้นำมาใช้ในประเทศสยามนี้แล้วเช่นเดียวกัน อันถนนรัฐบาลสร้างซึ่งให้นามว่า "กัฟเมนสตรีท" แปลศัพท์ว่าถนนของรัฐบาลตรงกับทางราชการของประเทศเราเรียกว่า "ถนนหลวง" นั้นตามประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังไม่ปรากฏใช้ศัพท์นี้เลย น่าจะมีอยู่ ๒ แห่งก็คือที่ วิคตอเรียแห่ง ๑ กับในกรุงเทพ ฯ นี้อีกแห่ง ๑ เท่านั้น.

ประการที่ ๒ การจุดโคมไฟให้แสงสว่างตามถนนในเมืองนี้ ได้ทำโดยวิธีประหลาดมาก แม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเปลืองอยู่บ้างก็จริง แต่ดูงดงามตากล่าวคือ ตามธรรมดาอย่างในเมืองแวนคูเวอร์นั้น เสาไฟฟ้าทั้งสองฟากตลอดไปทั้งถนน ที่เสาไฟฟ้าต้น ๑ ๆ แขวนพวงโคมไฟฟ้าห้าโคมตลอดทุกเสา ทอดออกไปได้มุมฉากกับถนน เมื่อผู้ใดออกมาชมที่ปลายถนนหลวงเบื้องล่างมองขึ้นไปจนถึงที่สูงสุดถนนแล้ว จะเห็นเป็นแสงไฟสามเหลี่ยมงดงามตายิ่งนัก ก่อนที่จะจบการพรรณนาสภาพความงามแห่งเมืองนี้ ยังมีข้อที่ควรกล่าวอีก ๒ ข้อ คือ ๑ เมื่อขึ้นไปอยู่บนพื้นที่สูงแลลงไปเห็นมหาสมุท อันเป็นทำเลปลูกเรือนอาศัยกันเป็นส่วนมากนี้ อาจไม่พบเห็นรั้วรอกแห่งสวนใด ๆ ซึ่งทำให้รกตาเลย กล่าวให้สั้นก็คือ ทั้งสองปากทางถนนใหญ่นั้นเปิดออกสู่ทางหลวงโดยตรงแลดูสอาดตายิ่งนัก และอีกข้อ ๑ คือสามารถทำให้ผู้มีใจเหนื่อยเหนื่อยโรยราบังเกิดความเพลิดเพลินขึ้นได้ เพราะมีเรือนไม้ชนิดบังกะ

ROADWAY BETWEEN SONGKHLA AND HAAD YAI. ถนนระหว่างสงขลากับหาดใหญ่.

MINISTRY OF EDUCATION, MAHARAJ ROAD. กระทรวงศึกษาธิการ ถนนมหาราช

School and its preparatory establishment. In the evening he was entertained to dinner by the Minister of Foreign Affairs, thus concluding another busy day.

Next morning, His Royal Highness was taken to the grounds adjoining the Hama Palace, where he was handed a net wherewith to capture the wild duck which abounded there, and which were specially reared and preserved on the spot. [So far as we are aware, this form of sport is unique—i.e. being confined to the locality in question.—Ed.] Following this, the Crown Prince entertained to lunch the Royal Princes, the chief of the Army Staff, members of the nobility, and some of the distinguished officials. At 2 o'clock a demonstration of Japanese wrestling was given, and after dinner His Royal Highness witnessed a cinematograph exhibition.

Next day, the 22nd, the Crown Prince was taken by special train to Yokosuka, one of Japan's naval bases, and there he was conducted over one of the warships, when he was shown the working of the big guns and the torpedoes, and also was afforded a sight of the various munitions and scientific instruments of war.

Then His Royal Highness proceeded to visit the Engineers' School and Seamen's Rest at Asahi, and there, in the arsenal, he partook of lunch before setting out on his return for Tokyo, which he reached at 6 o'clock. That evening a dinner was given in his honour by the Minister of Ceremonies at the Maple Club, when the ménu was entirely in the Japanese style, following which, an exhibition was given by Japanese singing and daneing girls.

Next morning, a visit was paid to the University and the Veterinary Hospital attached thereto for the special training of students in alleviating animal suffering. At noon, lunch was taken at the well-known restaurant of Uyeno-Seiyoken, and afterwards the Crown Prince inspected the principal museum of the city. In the evening Phya Raja

Suan Kularb Vidyalaya School,
Triburba Road.

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย, ถนนตรีเพ็ชร์.

โล รูปงามแบบแปลกๆสร้างไว้เป็นทิวแถวบางหลังมีถึง ๓ ชั้นก็มี.

เรือที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จประทับโดยสารข้ามมหาสมุทปาซิฟิคนั้น ชื่อ "เอมเปรส" ซึ่งบริษัทคานาเดียนปาซิฟิคเรลเวย์เป็นเจ้าของ เรือกลไฟสายนี้มีกำลังความเร็วประมาณ ๑๘ ถึง ๑๙ น็อต ท้ายเรือซึ่งทำแบบครูเซอร์เป็นลักษณแสดงให้ทราบชัดอยู่ว่าเป็นเรือเดินรับส่งทางทเลอย่างแท้ เนื่องจากเหตุที่บรรยายมาแล้ว ควรจะกล่าวเสียในที่นี้ด้วยว่า แม้ในเวลานี้ก็ดี หากเรือลำนี้บรรทุกถุงเมล์ของอเมริกา มาถึงฮ่องกงล่าช้าเกินกำหนดไปแล้วจะถูกปรับ ๕๐๐ เหรียญทุกๆ ๑๒ ชั่วนาฬิกาที่ผิดเวลา สาเหตุที่จะเกิดการปรับปรุงกันขึ้นนี้ คือเมื่อเรือช้าเสียตอนฮ่องกงแล้ว เวลาออกเดินทางไปญี่ปุ่นมักเกิดคลื่นลมจัด เรือจะเข้าท่าเมืองญี่ปุ่นไม่ได้ ฝ่ายผู้โดยสารที่จะขึ้นที่ญี่ปุ่นพร้อมกับเครื่องสัมภาระของตน ก็จำเป็นต้องถูกถ่ายส่งลงเรือลำเลียงที่โยโกฮามาโดยไม่ปราณีปราไส และเรือนั้นก็หาได้แวะเข้าเทียบท่าเรือตามเคยไม่.

เรือออกเดินเวลา ๒ ก.ท. ถึงโยโกฮามาในวันที่ ๑๖ ธันวาคม เวลา ๓ ล.ท. เพราะเหตุที่อากาศไม่สู้ดีจึงทำให้การเดินเรือล่าช้าไป ก่อนวันที่จะถึงโยโกฮามาคืนนั้นในเรือเอมเปรสออฟชิคาโกได้จัดให้มีงานเพื่อเรี่ยรายเงินไปบำรุงโรงเลี้ยงเด็กกำพร้าที่แวนคูเวอร์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้เสด็จเป็นประธานโดยผู้จัดการในงานนั้นเชิญนี้ ได้กราบทูลเชิญเพื่อเป็นเกียรติยศ.

ที่โยโกฮามานี้ ข้าราชการไทยประจำสถานทูตสยามมาคอยรับเสด็จเป็นอันมาก มีพระยาวิสุทธ์สุริยศักดิ์ ซึ่งภายหลังได้เป็นเสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการ (เมื่อครั้งนั้นยังเรียกว่ากระทรวงธรรมการ) และได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ท่านเป็นผู้ที่มอบกายให้ชีวิตแก่ความเจริญของบ้านเมืองประกอบด้วยความจงรักภักดี รับ

Nuprabhand, Minister of Siam to Tokyo, gave a dinner in his honour at the old Imperial Hotel [The magnificent new one built later was burnt down shortly after its erection.—Ed.], at which there were present the Ministers of State and the Foreign Ministers accredited to the Court of Japan. The band of the Siamese Royal Yacht "Maha Chakri" was in attendance by special permission of Luang Pradiyad Navayud, who is now known as Admiral Phya Maha Yodha, of the Naval General Staff, but who at that time was in command of the vessel in question.

Then there followed next day an inspection of the principal market of the city, before His Royal Highness left at 3 p.m. in the presence at the railway-station of a numerous assemblage to see him off prior to his visit to the celebrated township of Nikko, some 70 miles north of the capital, which formed the terminus of the famous old Sumurai Road, along which one can travel to-day between magnificent cryptomeria trees. There, at Nikko, His Royal Highness stayed at the Kanaya Hotel, the proprietor of which illuminated the approach for a long distance by means of Japanese lanterns. After visiting the numerous famous temples and Lake Chusenji, with its ill-omened waterfall—for over 200 students who failed to pass their examinations have put an end to their lives there—the Crown Prince set out on his return to Yokohama on the following day, passing across Tokyo from station to station in the course of the journey, which ended at 5.30 in the evening.

KAENG LUANG. แก่งหลวง

THE LATE PHYA VISUTR SURIYASAK
PROMOTED TO TITLE OF CHAO PHYA PRASADRCH
ON BEING NOMINATED MINISTER OF EDUCATION.

พระยาวิสุตรสุริยศักดิ์ ภายหลังเลื่อนเป็น
มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี
เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการ

ประจำกรุงโตกิโอในเวลานั้น แล้วเชิญเสด็จประทับเรือพระที่นั่งมหาจักรกรี เรือรบนานาประเทศที่จอดเรียงรายอยู่ก็ยิงปืนสลุตถวายคำนับตลอดทาง ถึงเมืองโยโกฮามาแล้ว มีเจ้ากรมพระราชพิธีและเจ้าพนักงานกระทรวงวังมารับเสด็จประทับรถไฟไปกรุงโตกิโอ ที่สถานีรถไฟกรุงโตกิโอ มีปรินซ์โกมัตสุและปรินซ์ฟูชิมิ มาคอยรับเสด็จแทนพระเจ้ากรุงญี่ปุ่น พระเจ้ากรุงญี่ปุ่นได้ทรงจัดวังชิมาแปเลศไว้เป็นที่ประทับ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมกุฎราชกุมารกรุงญี่ปุ่นนั้น ระหว่างนั้นไม่ทรงสบาย เสด็จประพาสนอกกรุง จึงมีพระราชโทรเลขสำแดงความเสียพระทัยที่ไม่ได้มารับเสด็จด้วยพระองค์เอง คืนนั้นพอเสวยเวลาค่ำแล้ว มีชาวญี่ปุ่นมาแสดงกลถวาย รุ่งขึ้นเพลาเช้าเสด็จทอดพระเนตร์โรงเรียนนายทหารม้าและโรงทำรองเท้า เสวยกลางวันแล้ว ราชการฉลองพระเดชพระคุณจนสิ้นสุดกำลัง และที่ต้องอสัญญกรรมโดยเร็วพลันก่อนกาลปริเฉทนี้ ก็เพราะทำการมากเกินกว่ากำลังและร่างกายจะทนได้ เป็นที่เศร้าสลดแห่งทวยราษฎร์ และบรรดากุลบุตร์กุลสตรีทั่วไป นับว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและบรรดาชาวสยามขาดข้าราชการอันสำคัญไปผู้๑.

นอกจากที่ท่านผู้นี้แล้ว คือพระราชวรินทร, หลวงศักดิ์นายเวร (พระยาประเสริฐศุภกิจ) และพระยาราชานุประพันธ์ ซึ่งเป็นอรรคราชทูตสยาม

จางวางโท พระยาประเสริฐศุภกิจ

SECOND GRAND CHAMBERLAIN
PHYA PRASERT SUBHA KICH.

KING CHULALONGKORN, AND HIS LATE MAJESTY AND THOSE DESCENDANTS WHO WERE DIRECTLY ELIGIBLE AS SUCCESSORS TO THE THRONE.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับ พระบรมราชโอรส

There he was received by the Governor and chief priests, who conducted him to the Grand Hotel.

On the next day, he visited several places of interest in the neighbourhood, including Hashiman and Kamakura, where there exists in the open air a huge statue of Buddha known as the "Daibutsu;" and there, close by, he planted two trees in commemoration of his visit. Thence he proceeded by rickshaw down a narrow lane which took him to the sea-shore, where he crossed a wooden bridge to a small island called Enoshima, where an ancient temple is maintained in a well-preserved state. There also he inspected a village where there is a special market for sea-shells, before returning by electric tram to Yokohama, where at dinner-time the band of the "Maha Chakri" was in attendance at the Grand Hotel—one of those fine buildings, by the way, which suffered from the general destruction which followed the terrible earthquake of a few years ago.

On the 28th December, after a group photograph had been taken, His Royal Highness

มีช่างเขียนพัดมาเขียนพัดถวาย เปนการแสดงฝีมือของชาวญี่ปุ่นให้ทอดพระเนตร์.

ต่อจากนั้นได้มีการแสดงคลีอย่างโบราณ คือต่อสู้ในเชิงคลีบนหลังม้าถวายทอดพระเนตร์ เวลา ๕ ล.ท. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงญี่ปุ่นและพระราชินี แล้วพระเจ้ากรุงญี่ปุ่นโปรดให้มีการเลี้ยงถวายในพระมหาราชวังเปนเกียรติยศพระราชินีเสด็จประทับโต๊ะเสวยด้วย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชและพระเจ้ากรุงญี่ปุ่นก็ได้เสด็จด้วย ครั้นแล้วสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชนำข้าราชการไทยเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงญี่ปุ่นโปรดให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายญี่ปุ่นเข้าสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช.

Field-Marshal H.R.H. Prince Sompeon Chao Fa Krom Phya Bhanubandhuvongsavabadej better known as Prince Ons Noi or Prince Bhanubandhi.

จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากาญจนิษฐ์สว่างวงศ์ กรมพระยากาญจนพันธุวงศ์วรเดช จเรทหารทั่วไป.

รุ่งขึ้น วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ เพลาเช้าเสด็จทอดพระเนตร์การทอดแหจับปลาในสระซึ่งอยู่ตรงน่าวังที่ประทับ ถวายเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์เบ็ญมาศเฉลิมพระเกียรติยศ เพลาบ่ายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จเยี่ยมตอบเจ้านายและเสนาบดีผู้ใหญ่ เสวยดินเนอร์แล้วทอดพระเนตร์การบั้นลูกข่าง ซึ่งชาวญี่ปุ่นใช้ความพลิกแพลงและความชำนาญในวิชาประเภทนี้ถวายทอดพระเนตร์ต่างๆ กัน.

รุ่งขึ้นเวลา ๙ ก.ท. เสด็จทอดพระเนตร์การสวนสนามทหารรักษาพระองค์ประมาณเกือบ ๖,๐๐๐ คน ปรินส์ฟุชิมิพร้อมด้วยผู้บังคับกองทหารกรมนั้น ขึ้นม้าโดยเสด็จ เวลาบ่ายเสวยกลางวันที่สถานเอ๊าสเตรียน ซึ่งในเวลานั้นราชทูตประจำอยู่ที่ญี่ปุ่นและรวมทั้งเปนราชทูตประจำกรุงสยามด้วย เวลา๓ล.ท. ทรงต้อนรับอรรคมหาเสนาบดีและเสนาบดีต่างๆพร้อมทั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายญี่ปุ่นเปนอันมากณวังที่ประทับ ๔ ล.ท. ทูตานุทูตนาๆ ประเทศที่ประจำประเทศญี่ปุ่นได้เข้าเฝ้า และเวลาค่ำวันนั้นได้โปรดให้มีดินเนอร์ณที่ประทับ มีเจ้านายและเสนาบดีกระทรวงต่างๆ เปนอันมาก เสร็จการดินเนอร์แล้ว มีการบั้นรุปต่างๆด้วย แบ้ง ถวายทอดพระเนตร์.

วันที่ ๒๐ ธันวาคม เวลา ๙ ก.ท. เสด็จทอดพระเนตร์โรงทหารรักษาพระองค์ และโรงทำปืนหลวงเสวยกลางวันที่สวนในเขตโรงทำปืนหลวงนั้น แล้วเสด็จทอดพระเนตร์โรงเรียนนายร้อย และโรงเรียนเตรียมเข้าโรงเรียนนายร้อย เวลาเย็นมีดินเนอร์ที่บ้านเสนาบดีกระทรวงต่างประเทศ.

รุ่งขึ้นเพลาเช้า เสด็จยังวังฮามาแปเลส ซึ่งอยู่ติดต่อจากวังที่ประทับไป ทรงจับเป็ดน้ำด้วยสวิง ณที่นั่นได้เลี้ยงเป็ดน้ำไว้มาก สำหรับไว้จับกันเล่นในเวลาว่างงาน ด้วยการจับเป็ดน้ำนั้นเปนวิชาสำคัญสำหรับประเพณีญี่ปุ่นอย่าง ๑ เสร็จการจับเป็ดน้ำแล้ว โปรดให้มีการเลี้ยงอาหารกลางวันที่วัง มีเจ้านาย, นายทหาร, ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ มาในงานนี้ด้วย เวลา ๒ ล.ท.ทอดพระเนตร์มวยญี่ปุ่น

SIAMESE WHO WERE MOSTLY STUDENTS AT ST WINIFRED'S SCHOOL, SURREY, NEAR LONDON, STUDYING ENGLISH IN A BY-GONE TIME. SINCE THEN, NEARLY ALL OF THEM HAVE MADE THEIR MARK ON SIAM'S PUBLIC LIFE, THEREBY JUSTIFYING THAT POLICY WHICH ENABLED THEM TO ENLARGE THEIR OUTLOOK ON HUMAN AFFAIRS IN GENERAL.

นักเรียนไทยจากสำนักโรงเรียนเซนท์ วินิเฟรดเซอร์เรย์ ใกล้ลอนดอน ในสมัยกำลังศึกษาวิชชาและภาษาอังกฤษ บัดนี้โดยมากมีตำแหน่งน่าที่ในการบ้านเมืองได้เป็นประโยชน์ แก่สาธรณชนตามแนวแห่งความดีของท่านเหล่านี้ ได้ปรากฏทั่วไปแล้ว.

หรือที่เรียกกันว่าญิวญิตสู เสวยดินเนอร์แล้วทอดพระเนตร์การแสดงกายยนตร์.

วันที่ ๒๒ ธันวาคม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จประทับรถไฟพิเศษไปโยโกซูกาซึ่งเป็นฐานทัพเรือของญี่ปุ่นแห่ง ๑ ถึงโยโกซูกาแล้ว เสด็จขึ้นเรือรบหลายลำ ทอดพระเนตร์การใช้ปืนใหญ่ในเรือและการใช้ตอร์ปิโด และได้ทอดพระเนตร์คลังเก็บลูกระเบิดกับเครื่องอาวุธวิทยาศาสตร์ต่างๆ ซึ่งใช้ในการสงคราม.

ครั้นแล้วเสด็จทอดพระเนตร์โรงเรียนช่างกลและที่พักของทหารเรือที่อาซาฮิ ซึ่งเป็นโรงงานทำเรือและเรือรบ เสวยกลางวันในโรงทหารเรือ เสด็จกลับถึงกรุงโตกิโอเวลา ๖.๓๐ ล.ท. ค่ำวันนั้นเสวยดินเนอร์ที่เมเปอลคลับ ซึ่งเสนาบดีกระทรวงพระราชพิธีได้มีถวายเป็นพระเกียรติยศ และอาหารนั้นจัดอย่างแบบญี่ปุ่นทุกอย่างทั้งมีหญิงญี่ปุ่นรุ่นสาวมาจับระบำและขับร้องอย่างแบบญี่ปุ่นถวายให้ทอดพระเนตร์.

รุ่งเช้าเสด็จทอดพระเนตร์มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลฝ่าตัดซึ่งเป็นของมหาวิทยาลัย ได้จัดเป็นพิเศษสำหรับให้นักเรียนฝึกหัดด้วย เวลาบ่ายเสด็จเสวยกลางวันที่เรสเตอรองต์อูเยโนโยเกน ซึ่งเป็นภัตตาคารออกหน้าตา แล้วเสด็จทอดพระเนตร์พิพิธภัณฑ์สถาน เวลาค่ำพระยาราชานุประพันธ์ ซึ่งเวลานั้นยังเป็นอรรคราชทูตประจำกรุงโตกิโอได้มีดินเนอร์ถวายที่อิมปีเรียลโฮเต็ล เชิญเสนาบดี

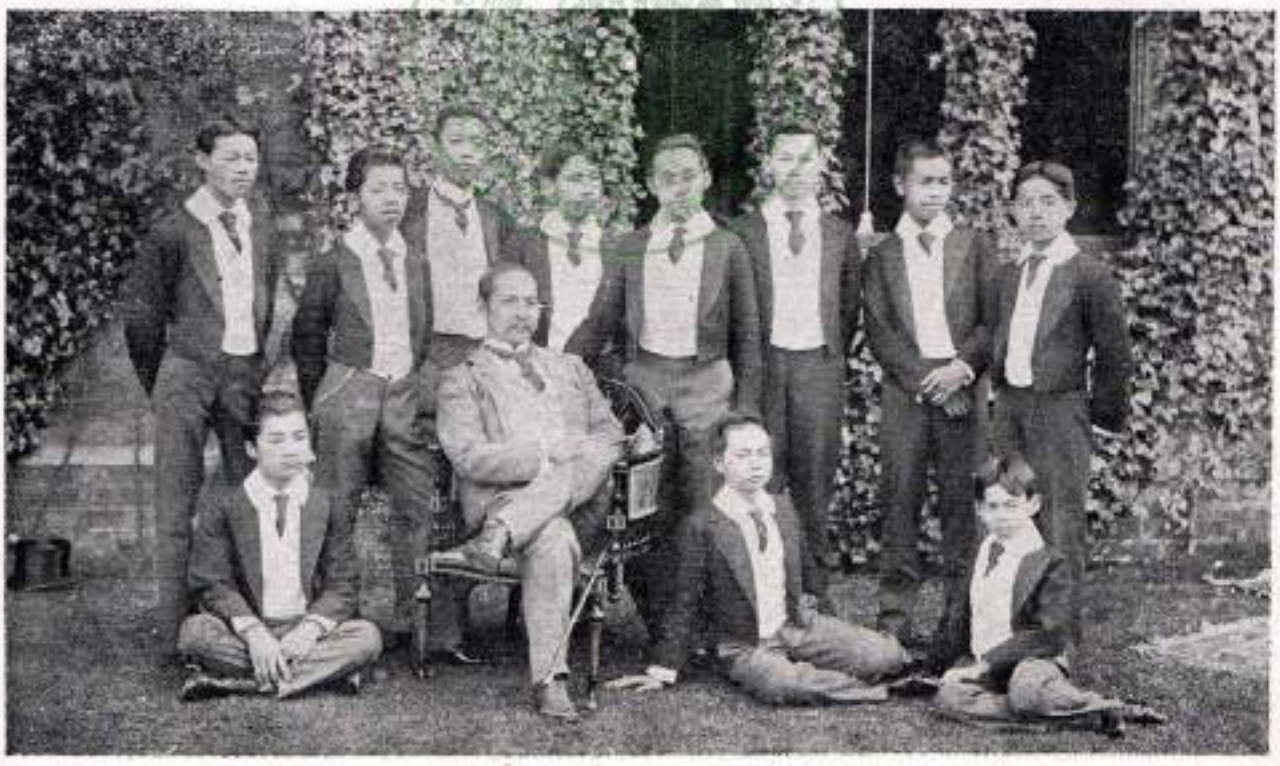

His late Majesty Rama V and his Children
At Taplow Court, England 1893

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ กับพระบรมราชโอรส
ฉายที่ตาโปลคอร์ต, ประเทศอังกฤษ พ.ศ. ๒๔๓๖

THE SILENT SENTINEL OF A MIGHTY STREAM. KING MONGKUT'S ISLAND TEMPLE AT THE ESTUARY OF THE PAKNAM CHAO PHYA.

พระสมุทเจดีย์
ปากน้ำ จังหวัดสมุทปราการ

proceeded to visit a famous Buddhist temple, where he was received by the chief priests to the accompaniment of music, and there he made his devotions before the image of the Buddha, and sprinkled gold-dust over the stand in which the sacred tapers were placed. He then planted two trees near the main door of the temple, to act as a memorial of his visit. He then passed on to visit a theatre where a comedy was being played from daylight to dark.

Next morning he left for Nagoya, where he received a very warm welcome from the civic dignitaries and populace, for the chief temple there contains a relic of the Buddha which had been presented to that town by His late Majesty King Chulalongkorn. The city was decorated for the occasion, and the Siamese flag was conspicuous, as also at the hotel at which His Royal Highness stopped. There the ancient "tea ceremony" was observed in his honour, in which water was boiled and the tea made before the assembled guests, preparatory to being handed round in tiny cups by the daughter of the proprietor, who in doing so adopted that form of progression peculiar to the occasion. A dinner in the Japanese style followed. Before leaving Nagoya, His Royal Highness visited the ancient castle, with its famous gold-fish, and inspected weaving establishments. He was also given an exhibition of the difficult art of artificial flowermaking, at which the Japanese are specially adept.

On the 1st January, being His Royal Highness' birthday, he gave a dinner on board his yacht, then at Kobe, at which the Siamese Minister to Japan proposed the Royal toast, while the host proposed that of the Mikado.

In celebration of the occasion, all the Japanese warships in the vicinity were decorated and illuminated in His Royal Highness' honour, and the Mikado telegraphed his congratulations.

At 8 o'clock next morning, the commander of an Austrian warship in the harbour paid a visit of ceremony to the Royal Yacht, after which the Crown Prince landed, being received with a salute. He then proceeded to inspect the Nanko Shrine, where is situated an artificial pond for the rearing of fish, and afterwards took lunch at the Oriental Hotel, before leaving for Kyoto, the old capital of Japan, which he reached at 5 p.m. There he was received by the official and civic authorities before being

FIRST-GRAND COUNCILLOR
H. E. CHOW PHYA DHARAMASAKTIMONTRI
MINISTER OF PUBLIC INSTRUCTION

มหาอำมาตย์เอก
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
เสนาบดีกระทรวงธรรมการ

และราชทูตนา ๆ ประเทศเข้าเฝ้าในการนี้ด้วย หลวงประดิญ์ตีนาวายุทธ์ ซึ่งเวลานั้น เปนผู้บังคับการประจำเรือพระที่นั่งมหาจักรกรี และซึ่งภายหลังเปนพระยามหาโยธา ได้นำกองแตรวงประจำเรือพระที่นั่งมหาจักรกรีมาบรรเลงถวายในการนี้.

รุ่งขึ้นเสด็จทอดพระเนตรตลาดสำคัญใน กรุงโตกิโอ เวลา ๒.๓๐ ล.ท. เสด็จประทับรถไฟพิเศษที่สถานีรถไฟกรุงโตกิโอไปเมืองนิคโค มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มาส่งเสด็จที่สถานีเปนอันมาก เสด็จถึงเมืองนิคโค เวลา ๓.๑๕ ล.ท. เมืองนิคโคนี้อยู่ห่างจากกรุงโตกิโอไปทางภาคเหนือราว ๒๘๐ เส้น ตั้งอยู่บนที่สูงกว่าพื้นดินธรรมดา ๒,๐๐๐ ฟิต มีวัดวาอารามซึ่งสร้างมาแต่สมัยโบราณ มีภูเขาทเลสาปและน้ำตกซึ่งเปนที่เลื่องชื่อลือนามแห่งนา ๆ ประเทศถึงเมืองนิคโคแล้วเสด็จประทับที่ภัตตาคารกานายา เจ้าของภัตตาคารได้ตามประทีปโคมไฟตามประเพณีอย่างชาวญี่ปุ่นสว่างไสวเปนระยะไกล เพื่อรับเสด็จเปนพระเกียรติยศ ประทับแรมอยู่ที่เมืองนิคโคนี้ ๒ ราตรี และใน ๒ วันนั้นได้ทอดพระเนตรที่ต่าง ๆ เช่น วิหาร อันมีนามอุโฆษ, ทเลสาปจูเสนจิ ที่ทเลสาปนี้มีน้ำตกแห่ง ๑ เปนที่มหาภัย ด้วยบรรดานักเรียนญี่ปุ่นชาวเมืองที่สอบไล่ตกพากันมากระโดดน้ำตายเสียที่นั่นราว ๒๐๐ คน ครั้นแล้วเสด็จกลับตามทางจากนิคโคผ่านกรุงโตกิโอหลายสถานีไปเมืองโยโกฮามา มีเจ้าเมือง แล พระภิกษุสงฆ์สมภาร เจ้าคณะชั้นผู้ใหญ่ได้มารับเสด็จกันคับคั่ง.

รุ่งขึ้นได้ทอดพระเนตรเมืองสำคัญต่าง ๆ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงเช่นเมืองกามากุรา มีวัดมิหะชิบานซึ่งเปนที่เก็บของเก่า และเสด็จทอดพระเนตรพระพุทธรูปใกล้ที่ประดิษฐานอยู่กลางแจ้ง เรียกว่าไทพุตสู แล ทรงปลูกต้นไม้ ๒ ต้นที่ลานวัด เพื่อเปนระลึกในการเสด็จประพาสประเทศญี่ปุ่นคราวนี้ แล้วเสด็จทรงรถลากตามทางแคบเลียบไปริมทเล เสด็จข้ามสพานไม้ไปยังเกาะเล็กแห่ง ๑ ชื่อเอโนชิมา ซึ่งมีโบสถ์ร้างมาแต่ครั้งโบราณสมัยอันเจ้าพนักงานได้ระวังการชำรุดทรุดโทรมคอยบูรณะปฏิสังขรณ์ไว้เปนอันดี แล้วเสด็จทอดพระเนตรหมู่บ้านแห่ง ๑ เปนตลาดขายหอยต่าง ๆ เสด็จกลับโยโกฮามาโดยรถ

conducted to the Kyoto Hotel. Next morning he visited the celebrated temple of Miyohoin, where he was received by the chief priest and also by the head of another principal temple, who expressed regret that his house of worship had not had the opportunity of possessing the statue of the Buddha which had been presented by His Siamese Majesty from Bangkok, and which had found a resting-place at Nagoya, and, consequently, they had been obliged to have a replica made. Then His Royal Highness passed on to another famous temple, that known as Rengeoin, where he saw the eleven-faced Buddha, surrounded by 3,000 small images. In the afternoon, he continued his tour of inspection of the holy places, visiting the fine temple of Nishi Honganji, which belongs to Count Otani, a member of the Imperial Family. On arrival there, he was received with chanting as a pæan of welcome, and in the precincts was offered such viands as were permissible by the rules regarding the fast in process. His Royal Highness then passed on to the temple of Nigashi Honganji, also belonging to Count Otani, a beautiful building surrounded by fountains, constructed as a means of fighting the flames in case of fire.

LIEUT.—GENERAL PHYA VICHITTONGSEVUDHIKRAI
GENERAL OFFICER COMMANDING THE 1ST ARMY CORPS
(MOM RAJAWONGSE SIDDHI SUDASNA NA AYUDHYA.)
นายพลโท พระยาวิชิตสงครามนิกร (ม.ร.ว. สิทธิ์ สุทัศน ณ อยุธยา)
ร.ว., ป.ช., ป.ม., ท.จ.ว., ม.ว., ว.ภ., ว.ป. ร.๒, จ.ป.ร. ๓ ร.ต.ม.
ศิลป. รองครัทย์พิเศษ องคมนตรี แม่ทัพน้อยทหาร
บกที่ ๑ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกกรุงเทพ ฯ

THIRD GRAND COUNCILLOR
PHYA ANUKICHVIDHURA
DIRECTOR OF THE CHULALONGKORN UNIVERSITY.
มหาอำมาตยตรี พระยาอนุกิจวิธุร
ผู้อำนวยการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

After dinner, the Royal visitor witnessed a clever exhibition of Japanese conjuring and jugglery.

On the morning of the 4th January the Crown Prince visited the Imperial Palace and the Niji Castle, and then on the 5th he proceeded by rail for two hours to the ancient city of Nara, where he travelled by rickshaw to the Kasuga Shrine along a fine avenue, between the trees of which glimpses of deer in the Royal park could be caught. He then visited a Japanese convent, where the nuns, dressed in white and red, received him with chanting to the accompaniment of weird music. The next visit was to the site of the Daibutsu,

ไฟฟ้า และเมื่อประทับเสวยดินเนอร์ที่แกรนด์โฮเต็ลนั้นมีกองแตรวงของเรือพระที่นั่งมหาจักรกรีไปบรรเลงด้วย แต่แกรนด์โฮเต็ลนี้ในบัดนี้ ได้ถูกทำลาย พินาศไปโดยเหตุแผ่นดินไหวอย่างร้ายแรงเมื่อ ๒–๓ ปีมานี้เอง.

วันที่ ๒๘ ธันวาคม เสด็จทรงฉายพระรูปหมู่แล้วเสด็จไปยังวัดพระพุทธศาสนา มีพระเถรานุเถรรับเสด็จ มีดนตรีประโคม ทรงกระทำนมัสการพระพุทธรูปและทรงโรยกระแจะลงในกระถางธูปซึ่งตั้งอยู่บนที่สักการะ ทรงปลูกต้นไม้ ๒ ต้นไว้ตรงประตูใหญ่ของวัด เป็นที่ระลึกแห่งการที่ได้เสด็จวัดนั้น แล้วเสด็จทอดพระเนตรละคอนซึ่งแสดงตั้งแต่เช้าจนค่ำ.

รุ่งเช้าเสด็จเมืองนาโงยา ราษฎรและข้าราชการพลเรือนได้จัดการรับเสด็จอย่างพรักพร้อมแข็งแรง เพราะที่นาโงยาได้ประดิษฐานพระพุทธสารีริกธาตุซึ่งพระราชทานไปจากกรุงเทพฯ โรงร้านตามทางที่เสด็จไปนั้น ประดับธงไทยงดงามยิ่งนัก สลับซับซ้อนกันไปจนถึงภัตตาคารที่ประทับ ที่ภัตตาคารนั้นได้มีการเสอร์ฟน้ำชาอย่างแบบโบราณ กล่าวคือจัดให้ภรรยาเจ้าของภัตตาคารมาต้มต่อหน้าที่ประชุม แล้วให้ธิดาเจ้าของภัตตาคารเป็นผู้รินใส่ถ้วยชาเล็ก ๆ แจกแล้วมีดินเนอร์แบบญี่ปุ่น ก่อนเสด็จออกจากเมืองนาโงยา ได้เสด็จทอดพระเนตร์ปราสาทโบราณ และทอดพระเนตร์ช่อฟ้ารูปปลาทอง ทอดพระเนตร์การบิกกิ่งไม้ให้เป็นรูปดอกไม้ต่างๆอันเป็นของทำได้ด้วยยาก แล้วทอดพระเนตร์โรงทอไหม.

วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันเฉลิมพระชนม์พรรษาแห่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช โปรดให้มีงานเลี้ยง

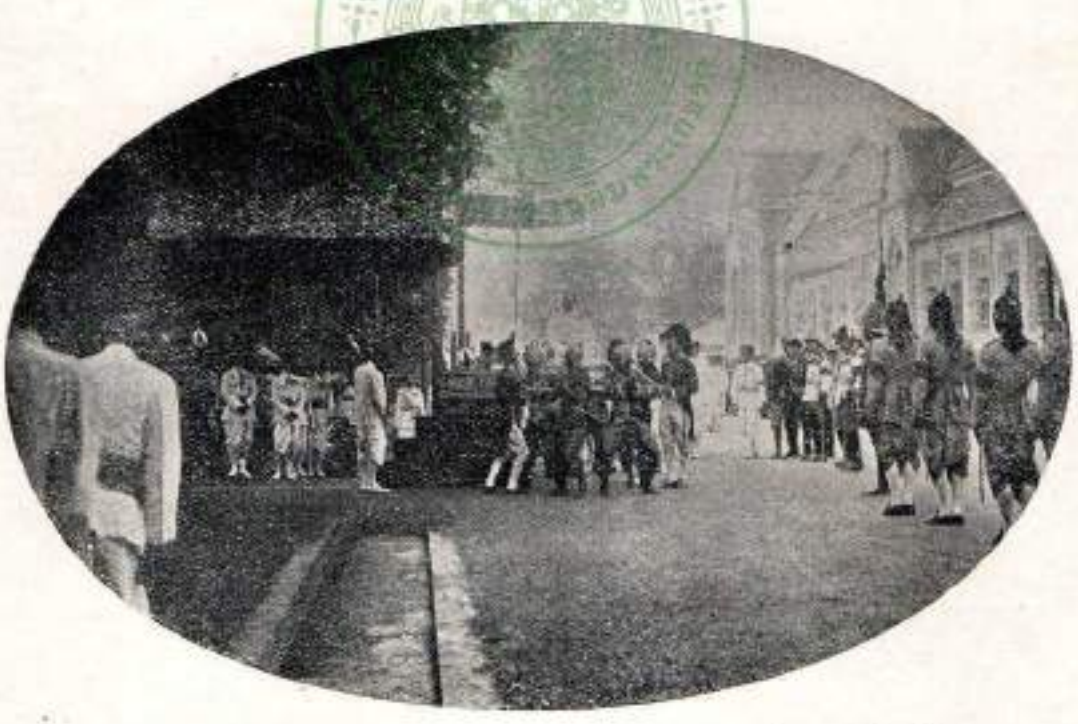

FINAL CEREMONY
AFTER CREMATION OF
HER LATE MAJESTY
THE QUEEN MOTHER.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จทรงเก็บพระบรมอัฐิ
สมเด็จพระพันปีหลวง.

a gigantic image of the Buddha, similar to that at Kamakura, near Yokohama, following which he inspected the local museum before returning to Kyoto. On the morning of the 6th a real Buddhist temple, as compared with those practising the rites of Shintoism, was inspected as also was the Gion Shrine; and in the evening the Crown Prince gave a dinner in the Japanese style to the Governor and other dignitaries of the old capital. On the 7th he was invited by Count Otani to partake of a Japanese lunch at his garden of Kikokutei, where a string band composed entirely of blind performers formed an accompaniment to the meal. In this vicinity there is a school for the blind, deaf and dumb. His Royal Highness then went on to inspect a large power-station which derives its force from the waters of the big Lake Biwa, in the interior. His Royal Highness then, dressed in Japanese costume, formed, together with the Governor, the central figures in a group photograph. Then on the 8th he inspected a weaving factory where woollen cloth is made, and a fan factory, and, after dinner, a demonstration was given before him of porcelain designing by hand, at which

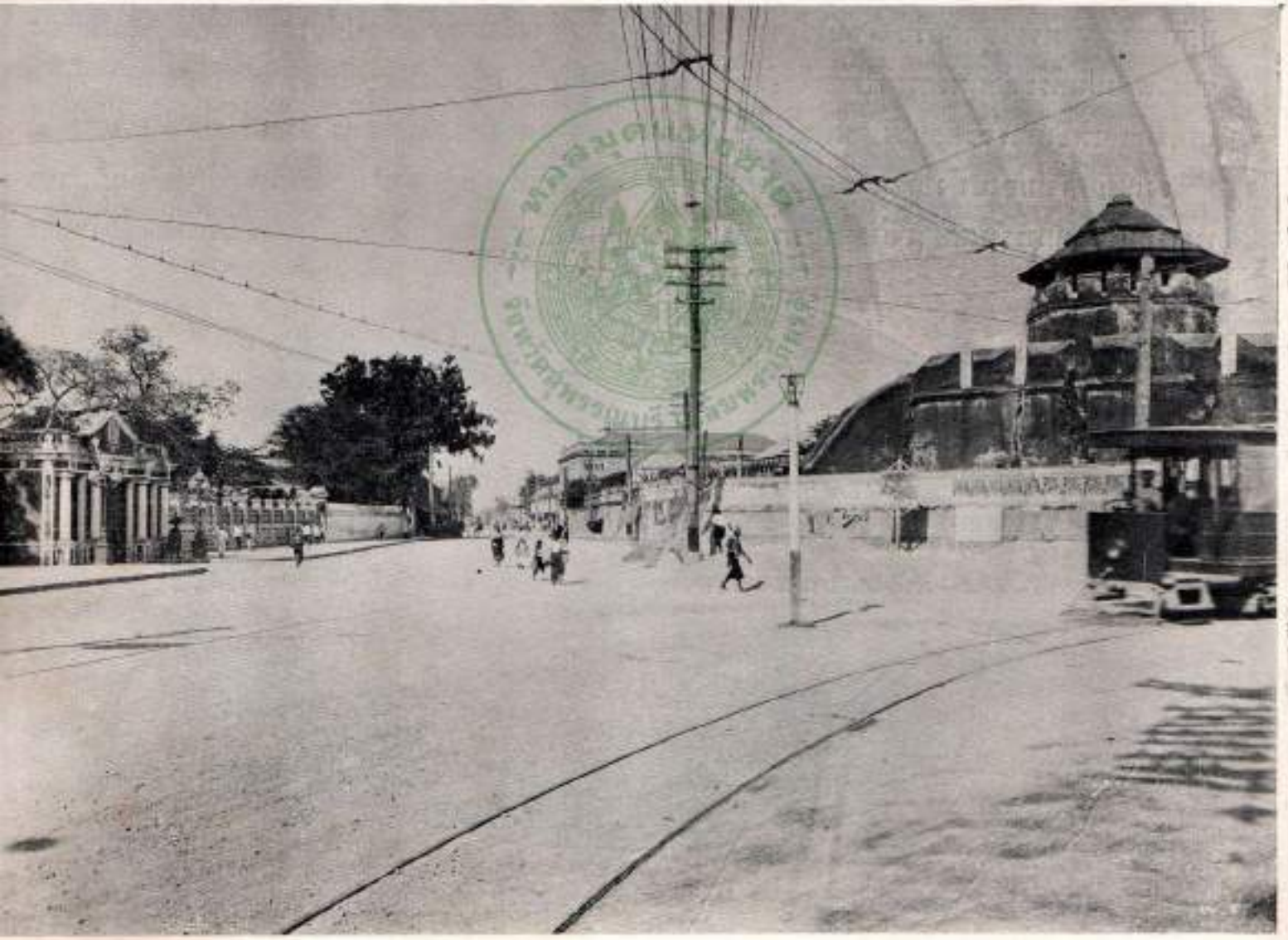

Maha Jai Road, Bangkok. ถนนมหาไชย ในพระนคร

อาหารเย็นบนเรือพระที่นั่งจักรกรี ซึ่งเวลานั้นจอดทอดอยู่ที่เมืองโกเบ อรรคราชทูตสยามประจำประเทศญี่ปุ่นดื่มถวายพระพรไชยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชินีนาถ และโปรดให้ดื่มถวายไชยมงคลแก่พระเจ้ากรุงญี่ปุ่นด้วย.

ในงานเฉลิมพระชนม์พรรษานี้ บรรดาเรือรบญี่ปุ่นที่อยู่ใกล้เคียงได้ติดธงทิวและจุดโคมไฟทั่วกัน

A Stupa (Shrine) in Bangkok.

พระสถูปเจดีย์ในพระนคร.

เป็นพระเกียรติยศแห่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และพระเจ้ากรุงญี่ปุ่นได้มีพระราชโทรเลขถวายพระพรไชยมงคล รุ่งขึ้นเวลา ๘ ก.ท. กัปตันเรือขาวเอ๊าสเตรียที่จอดอยู่ในท่าได้เข้าเผ้าณะเรือพระที่นั่งมหาจักรกรี กัปตันออกจากเผ้าแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจึงได้เสด็จขึ้นท่าเรือเมืองโกเบ เรือรบญี่ปุ่นยิงปืนสลุตถวาย เสด็จไปวัดนุงโก ที่วัดนุงโกนี้มีสระน้ำเลี้ยงปลาแห่ง ๑ แต่มีรูปคล้ายอ่างได้เสด็จทอดพระเนตร์อ่างปลานี้ด้วย เสวยกลางวันที่ออเรียนแตลโฮเต็ลก่อน แล้วจึงเสด็จประทับรถไฟไปเมืองกิโอโต เมืองกิโอโตนี้เป็นนครหลวงของญี่ปุ่นมาแต่เก่าก่อน แต่ถึงเวลานี้แม้จะไม่ได้เป็นนครหลวงแล้วก็ยังเป็นเมืองสำคัญของญี่ปุ่นอยู่เหมือนกัน เสด็จถึงกิโอโตเวลา ๕ ล.ท. มีข้าราชการและราษฎรมารับเสด็จเป็นอันมาก แล้วนำเสด็จไปประทับที่กิโอโตโฮเต็ล รุ่งเช้าเสด็จไปที่วัดมิโยไฮอิน เจ้าอาวาสวัดนั้นได้มาประชุมกันรับเสด็จ แล้วทูลแสดงความเสียใจที่วัดนี้มิได้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปที่พระราชทานไปจากกรุงเทพฯนั้น โดยได้เชิญไปประดิษฐานไว้เสียที่เมืองนาโงยา เหตุฉะนั้น จึงได้จำลองขึ้นใหม่องค์ ๑ แล้วเสด็จทอดพระเนตร์พระพุทธรูปเอกทศานน (พระพุทธรูป ๑๐ พักตร์) ที่วัดเรงเงโออิน ที่วัดนี้มีพระพุทธเอกทศานนประมาณ ๓๐๐๐ องค์ เวลาบ่ายได้เสด็จทอดพระเนตร์อารามต่อไปอีก มีวัดนี้ชื่อองงานยิเป็นต้นวัดนี้เคานต์โอตานีซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์เป็นเจ้าของ เมื่อเสด็จถึงมีพระสงฆ์สวดถวายไชยมงคลเป็นการรับเสด็จ แล้วเสด็จไปวัดฮิงาชิฮองงานยิ ที่วัดนี้ได้จัดให้มีน้ำพุไว้รอบวัด เพื่อเป็นการเตรียมไว้สำหรับเมื่อเกิดเพลิงขึ้นแล้วจะได้ใช้น้ำพุนี้เป็นประโยชน์ดับไฟได้ทันท่วงที เวลาค่ำเสวยแล้วมีผู้วิเศษมาแสดงกลถวายทอดพระเนตร์.

เช้าวันที่ ๔ มกราคม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จทอดพระเนตร์วังหลวงเรียกว่าอิมพีเรียลแปเลส ได้ทอดพระเนตร์ปราสาทนิชิ รุ่งขึ้นวันที่ ๕ เสด็จโดยรถไฟไปเมืองนารา ถึงเวลา ๒

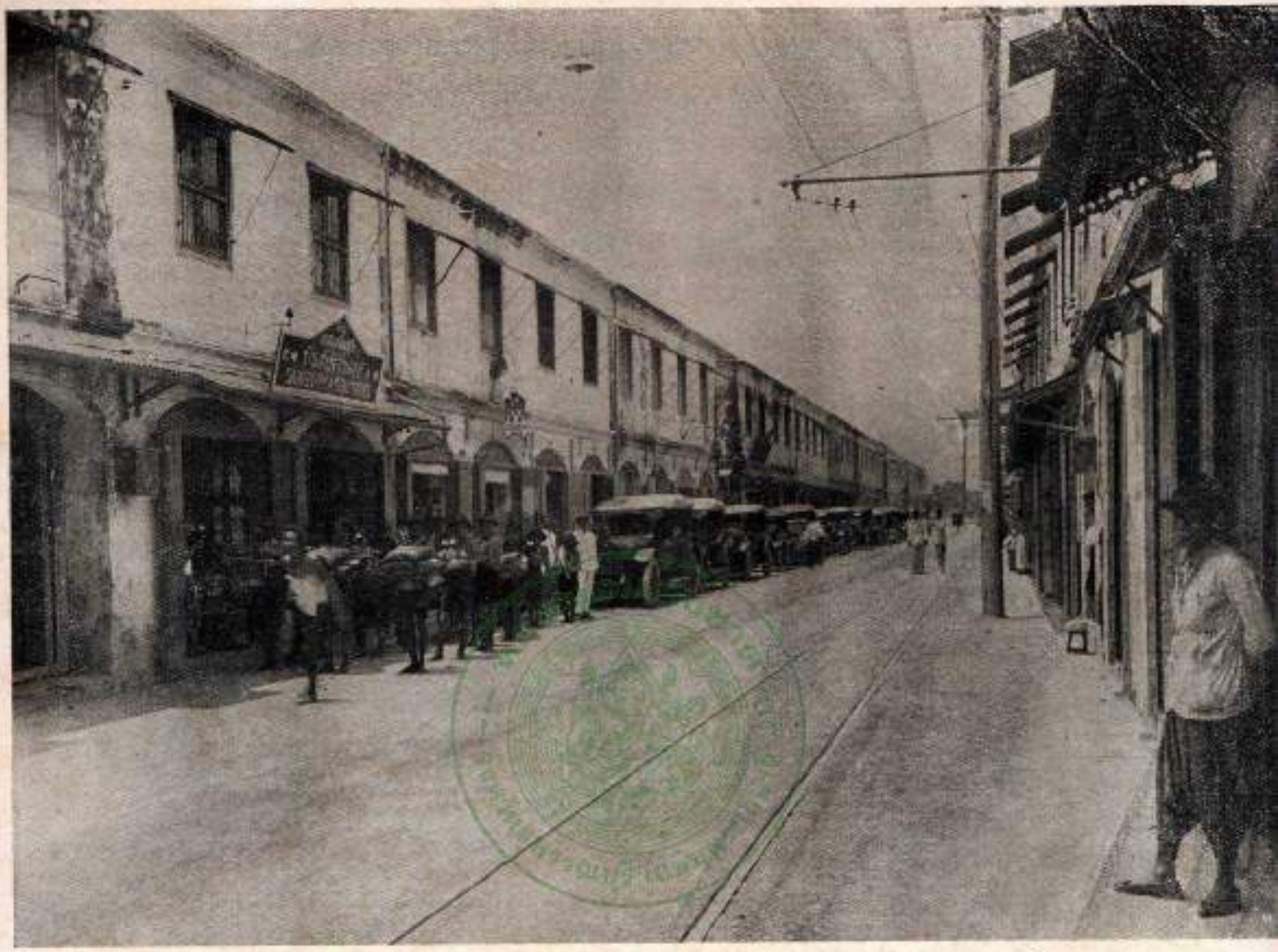

Bamrung Muang Road, Bangkok.

ถนนบำรุงเมือง พระนคร

the Japanese are particularly adept. A further show, this time that of making cakes in the form of flowers, etc., followed.

Next day Osaka, a great manufacturing centre of over 2,000,000 inhabitants, which has been styled the Manchester of Japan, was visited. The Royal party, after the usual reception, inspected the arsenal, where a demonstration of shooting was given, lunch having been previously partaken of at the Osaka Club Hotel, where a band was in attendance. Visits to the castle and to the grounds of the forthcoming exhibition followed, before a return was made to Kyoto, which was reached at 7 o'clock.

On the 10th January, His Royal Highness inspected the school for the blind and dumb, and then, after entertaining the Governor to lunch, he returned to Kobe, to which city the Governor accompanied him.

Next morning the Royal party left by train for Shimonoseki, passing through Hiroshima, a town which attained considerable fame during the Chino-Japanese War. At Shimonoseki His Royal Highness was received at 9 p.m. by the military and civic dignitaries, as well as by members of the priesthood. The night was

ชั่วนาฬิกาเต็ม ๆ เมืองนารานี้เปนนครโบราณของประเทศญี่ปุ่นแห่ง๑ เสด็จทรงรถลากไปวัดกาซูกา ทอดพระเนตร์นางอุบาสิกาสวมเครื่องแต่งกายแดงสลับขาวร้องคลอเสียงดนตรี แล้วเสด็จทอดพระเนตร์พระพุทธรูปใหญ่มีนามว่าไทพุดสูคล้ายคลึงกับที่ประดิษฐานอยู่ณะวัดกามีกูราอันอยู่ใกล้เคียงกับเมืองโยโกฮามานั้น ก่อนเสด็จกลับเมืองกิโอโต ได้เสด็จทอดพระเนตร์พิพิธภัณฑ์สถานประจำเมืองนั้นด้วย เวลาเช้าเสด็จยังวัดพระพุทธศาสนาแห่ง๑ กับวัดชินโตแห่ง๑ ชื่อ งีโอน เวลาค่ำโปรดให้มีดินเนอร์อย่างแบบชาวญี่ปุ่นเลี้ยงผู้ว่าราชการจังหวัดและข้าราชการเมืองนั้น วันที่ ๗ มกราคม เคานต์โอตานีเชิญเสด็จเสวยกลางวันอย่างญี่ปุ่นที่บ้านสวนชื่อกิโอกูเดอิ ในระหว่างเสวยนั้นมีคณะนักดนตรีจักษุพิการทุกคนมาบรรเลงดนตรีถวาย ในที่ใกล้เคียงกันนี้ มีโรงเรียนสำหรับคนจักษุพิการหูพิการและคนใบ้อยู่แห่ง๑ ฝึกสอนวิชชาประเภทต่าง ๆ ตามแต่คนพิการประเภทนั้นจะสามารถทำได้ เสวยกลางวันแล้วเสด็จไปทอดพระเนตร์โรงไฟฟ้าใหญ่แห่ง ๑ ซึ่งใช้กระแสน้ำจากทเลสาปใหญ่ชื่อบิยาเปนกำลัง แล้วทรงฉายรูปหมู่กับเจ้าเมืองนี้ ทรงฉลองพระองค์อย่างแบบชาวญี่ปุ่น วันที่ ๘ เสด็จทอดพระเนตร์โรงขายผ้าสักหลาด, โรงทำพัด, และเวลาค่ำเสวยแล้ว ชาวญี่ปุ่นได้มาแสดงการเขียนลายครามต่าง ๆ ถวายทอดพระเนตร์ และยังมีการแสดงทำขนมเปนรูปดอกไม้ กับอื่น ๆ อีก.

KING CHULALONGKORN ON HIS VISIT TO RUSSIA.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อคราวเสด็จประพาสกรุงรุสเซีย.

รุ่งขึ้นเสด็จประพาสเมืองโอสากา เมืองโอสากานี้มีพลเมืองอาศัยอยู่มากประมาณราวไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน ข้าราชการและราษฎรได้จัดการรับเสด็จอย่างแขงแรงตามธรรมเนียม เสวยกลางวันที่โฮเต็ลโอสากาคลับ แล้วเสด็จทอดพระเนตร์โรงทำปืน เจ้าพนักงานได้ลองปืนถวายให้ทอดพระเนตร์ ต่อจากนี้ไปได้เสด็จทอดพระเนตร์ปราสาทและสถานที่ซึ่งจะมีงานพิพิธภัณฑ์ เสด็จกลับถึงกิโอโตเวลา ๗ ล.ท.

KING CHULALONGKORN AT HAMBURG ON HIS SECOND TOUR TO EUROPE, 1907. SEVERAL OF HIS CHILDREN THEN BEING EDUCATED IN EUROPE ARE WITH HIM.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสยุโรป ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๕๐ พระราชโอรสซึ่งในครั้งนั้นทรงศึกษาวิชาอยู่ในประเทศยุโรปโดยเสด็จด้วย.

passed at the Sanyo Hotel, before crossing over the strait to Moji on the southern island, whence he proceeded by train to Nagasaki, which is almost within a stone's throw, and where the "Maha Chakri" was awaiting him. He stayed the night at the Nagasaki Hotel, which had been beautifully decorated by the proprietor for the occasion, and there calls were paid by the Governor and chief officials.

THIRD GRAND COUNCILLOR PHYA RAJA NUPRABHAND (PIA BUNNAG) SIAMESE MINISTER TO JAPAN.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาราชานุประพันธ์ (เปีย บุนนาค) อัครราชทูตสยาม ประจำพระราชสำนักญี่ปุ่น

Next day the Crown Prince was presented by the citizens of the town with various articles as a souvenir of his visit, and he then received a visit from Vice-Admiral K. Samajima, who was in command of the important naval base of Sasebo. Later he visited a real Buddhist temple, where he was received with chanting, and also a factory where so many dainty ornaments are manufactured from sea-shells, before he proceeded to the Mitsui Bushan Dockyard. In the evening His Royal Highness entertained to dinner Vice-Admiral K. Samajima and his staff, at which function the band of the "Maha Chakri" was in attendance.

Next day, the 14th January, the visit to Japan came to an end. The Crown Prince was accompanied by the Siamese Minister to Tokyo, Phya Raja Nuprabhand, and M. le Capitaine de Vaisseau Saito of the Ministry of Marine, and Mr. N. Watanabe of the Ministry of Ceremonies, who had attended

วันที่ ๑๐ เสด็จทอดพระเนตร์โรงเก็บคนตาบอดและใบ้ เสวยกลางวันที่โฮเต็ล มีเจ้าเมืองมานั่งร่วมโต๊ะเสวย เมื่อเสด็จกลับเมืองโกเบ ผู้ว่าราชการได้ตามไปส่งเสด็จถึงเมืองโกเบ.

รุ่งขึ้นเช้าเสด็จประทับรถไฟออกจากเมืองโกเบไปชิโมโนเซกิผ่านเมืองฮิโรชิมา ซึ่งเป็นเมืองสำคัญครั้งสงครามระหว่างญี่ปุ่นกับจีน เสด็จถึงเมืองชิโมโนเซกิเวลา ๘ ล.ท. มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และพระสงฆ์มารับเสด็จแน่นหนา ประทับแรมที่ชันโยโฮเต็ล รุ่งขึ้นเสด็จเมืองโมยิ ซึ่งเป็นเกาะต้องเสด็จลงเรือข้ามน้ำไป แล้วเสด็จประทับรถไฟไปเมืองนากาซากิ เรือพระที่นั่งมหาจักกรีมาคอยรับเสด็จอยู่ที่นากาซากินี้พร้อมแล้ว ประทับแรมอยู่ที่นากาซากิโฮเต็ลหนึ่งคืน เจ้าของโฮเต็ลได้จัดการรับเสด็จอย่างแข็งแรง อาทิเช่นจุดโคมไฟสว่างไสวกว่าธรรมดา และมีข้าราชการกรมการเมืองเข้าเฝ้าพร้อมกัน.

เพลาเช้ารุ่งขึ้น ผู้แทนราษฎรได้นำของมาถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เพื่อเป็นที่ระลึกแห่งราษฎรชาวญี่ปุ่นในการที่พระองค์ได้เสด็จประพาสเมืองนั้น แล้วเสด็จเยี่ยมนายพลเรือโท ก. สามาชิมา ผู้บัญชาการทหารเรือ ประจำสถานีฐานทัพเรือซาเซโฮ เสด็จทอดพระเนตร์วัดพระพุทธศาสนาชื่อโกไทยิ, เสด็จร้านเครื่องกระ, เสด็จวัดชินโตชื่อสุยาเงินชา แล้วจึงเสด็จทอดพระเนตร์เรือของบริษัทมิตซุยบุชันไกชา เวลาค่ำมีดินเนอร์ โปรดให้เชิญนายพลเรือโท ก. สามาชิมา กับข้าราชการทหารเรือมาประชุมด้วย ในระหว่างนั้นมีแตรวงของเรือพระที่นั่งมหาจักกรีบรรเลงเพลงถวาย.

วันที่ ๑๔ มกราคม การเสด็จประพาสประเทศญี่ปุ่นได้สิ้นสุดลงแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จจากโฮเต็ลไปประทับเรือพระที่นั่ง ผู้ที่ไปส่งเสด็จ มีพระยาราชานุประพันธ์ อัครราชทูตสยามประจำประเทศญี่ปุ่น, ม.เลอ คาปิแตง เดอ ไวส์ โซออไซโต, ข้าราชการทหารเรือ และนายนาวาตานาเบ ข้าราช

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

THE ROYAL CHAKRI PALACE

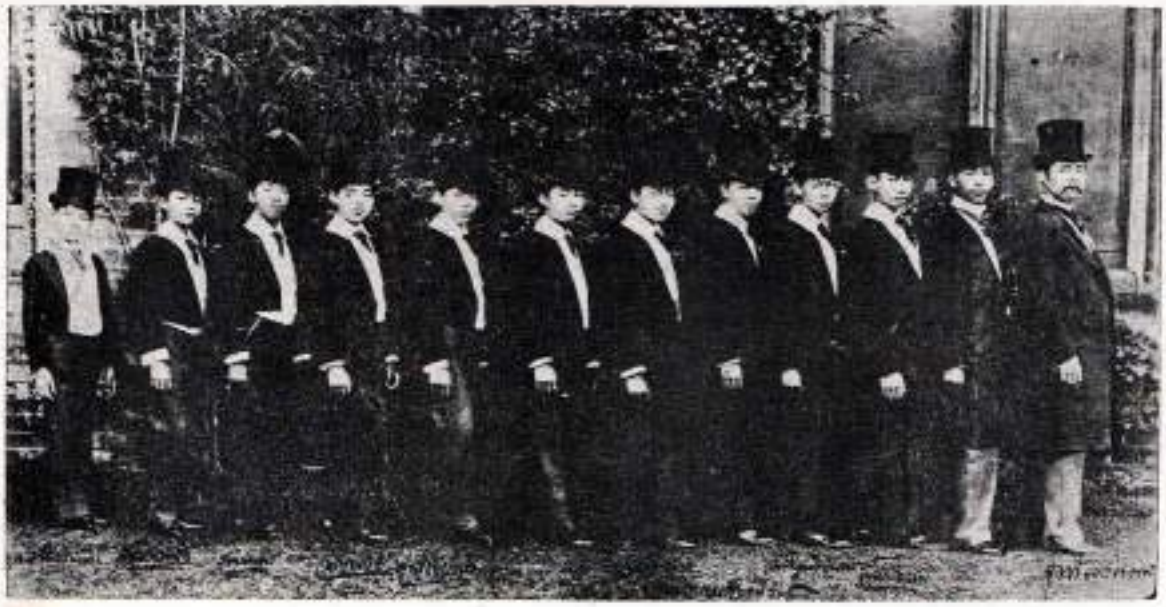

IN LONDON, 1897, QUEEN VICTORIA'S DIAMOND JUBILEE YEAR AT WHICH, AFTER DEPARTURE, HIS THEN REIGNING SIAMESE MAJESTY WAS REPRESENTED BY THE CROWN PRINCE. SEVERAL MEMBERS OF THE ROYAL FAMILY ARE ALSO DEPICTED ABOVE.

ฉายเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จยุโรป พร้อมด้วยพระโอรสทุกพระองค์ แลต่อมาโปรดเกล้าให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเปนผู้แทนพระองค์ ในงานรัชบังคลาภิเษกสมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรียครั้งกรุงลอนดอน พ.ศ. ๒๔๔๐.

him throughout his tour in the country.

A gunboat and two torpedo-boats escorted the Royal Yacht, Maha Chakri, out to the entrance to the accompaniment of a royal salute from the surrounding guns, while all the ships in harbour dipped their flags. Thus a course was set for Hongkong, where it was proposed to coal.

The weather on the 15th and 16th in the China Sea was fine, and on the 17th as the Royal yacht, still in a calm sea, drew nearer to the Chinese coast, many fishing-boats were met with. Hongkong was reached at 10 a.m. on the 18th. There His Royal Highness was received by the Governor, Sir Henry Blake, G.C.M.G., and Government House was placed at his disposal during his stay. The reception was a most cordial one.

The Crown Prince remained three days, during which time he took the opportunity of visiting Canton, prior to sailing on his last stretch for Home, which he reached on the 27th—i.e. Koh-si-chang. The date which had been chosen as propitious for the Royal arrival in Bangkok proper was the 29th, and so it was necessary to delay somewhat. Therefore it was not until 10 p.m. on the 28th that the yacht left the island, and crossed the bar at daybreak. On passing the Phi Sua Samud Fort, a royal salute was received, and then the ship entered the great river, and dropped anchor just in front of the Governor's house at Paknam.

Meanwhile, preparations were afoot in Bangkok for the Crown Prince's reception, and at 7 a.m. His Majesty the King, accompanied by members of the Royal Family and his suite, and a bodyguard of Royal Pages, drove by state coach to Hua Lampong railway station [Paknam line], whence he proceeded to Samud Prakara [Paknam], which he reached at 8 a.m. He then went on board a steam-launch named "Cholyudh" to be conveyed to the "Maha Chakri," where the Crown Prince was awaiting him at the head of the gangway. A most

การ กระทรวงพระราชพิธี ทั้ง ๓ ท่านนี้ได้ โดยเสด็จสมเด็จ พระ บรมโอรสาธิราช ตลอด เวลา ที่ พระองค์เสด็จประพาสประเทศ ญี่ปุ่น.

เสด็จประทับเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรีแล้ว มีเรือญี่ปุ่นยิงสลุดถวายคำนับ เรือพระที่นั่งมหาจักร์กรียิงสลุดตอบรับ และพร้อมกับเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรีนั้นมีเรือตอร์ปิโดกำกับด้วย๓ลำ ตลอดเวลาที่เรือแล่นไปฮ่องกงนั้นคลื่นลมสงบเป็นปรกติ อากาศมิได้มีวิปริตแต่อย่างใด ถึงฮ่องกงซึ่งเป็นที่ๆเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรีแวะรับถ่านเมื่อวันที่๑๘มกราคม เซอร์เฮนรี่ เอ เบลก ผู้ว่าราชการได้จัดการต้อนรับเสด็จอย่างใหญ่โต ประทับแรมที่ฮ่องกง๓วันโดยเสด็จไปทอดพระเนตร์เมืองกวางตุ้งเสียวัน๑ แล้วจึงเคลื่อนเรือพระที่นั่งจากเมืองฮ่องกงมาทางทเลจีน ถึงเกาะสีชัง วันที่๒๗มกราคมถึงปากน้ำเจ้าพระยา วันที่๒๙ เวลา ๖ ก.ท. เศษ เมื่อผ่านป้อมผีเสื้อเมืองสมุทปราการนั้นมีการยิงสลุดถวายคำนับ แล้วเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรีก็ทอดสมออยู่ที่น่าเมืองสมุทปราการ.

ทางในกรุงเทพฯได้เตรียมการรับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชไว้พร้อมสรรพทุกประการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พระพุทธเจ้าหลวง) ทรงรถพระที่นั่งพร้อมด้วยข้าราชบริพารและราชองครักษ์ตามเสด็จ ไปประทับรถไฟพระที่นั่งณสถานีหัวลำโพง (สายปากน้ำ) เสด็จยังเมืองสมุทปราการ แล้วประทับเรือกลไฟชลยุทธ เสด็จถึงเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้มาเฝ้าคอยรับเสด็จอยู่ที่บันไดเรือ ทรงแสดงพระราชอัธยาศัยปรีดาปราโมทย์ต่อกันเป็นที่ยิ่ง บรรดาผู้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชในการประพาสครั้งนี้ต่างเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในจำนวนนั้นมีหลวงไพศาลศิลปศาสตร์ ซึ่งเวลานี้ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เลื่อนเป็นเจ้าพระยา ธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ไม่รู้จักความลำบากและความเหน็ดเหนื่อยในน่าที่ที่ต้องกระทำสำหรับกระทรวงธรรมการ ซึ่งเวลานั้นไปตรวจวิธีการศึกษาในประเทศญี่ปุ่น กับขุนอนุกิจวิทูร ซึ่งเวลานี้ได้เลื่อนเป็นพระยาในนามเดิม และเป็นผู้อำนวยการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ไปตรวจการศึกษาพร้อมกับหลวงไพศาลศิลปศาสตร์.

เสร็จการแล้วเรือพระที่นั่งมหาจักร์กรีก็ถอนสมอเดินเข้าลำน้ำเจ้าพระยาตลอดมา

THE LATE QUEEN MOTHER AND HER CHILDREN.

พระบาทสมเด็จพระบรมราชินีพระพันปีหลวง
กับสมเด็จพระบรมโอรส

H. R. H. Prince Krom Khun Bidhayalap when Minister of the Royal Household.
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิยากร
เมื่อทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง.

affectionate greeting ensued, after which those who had accompanied His Royal Highness during the journey out were presented to His Majesty. Among this number was Luang Pisal Silpasart, now known as Chaó Phya Dharmasakti Montri, the present indefatigable Minister of Education, who joined the Royal party in Japan, to which country he had gone on a special mission to enquire into the general system of education in vogue amongst the Japanese. Further, accompanying Luang Pisal Silpasart, was Khun Anukichvidhura, now known to the world as Phya Anukichvidhura, the present well-known Director of the Chulalongkorn University.

This ceremony over, the "Maha Chakri" weighed anchor and proceeded at a dignified gait along the course of Siam's main stream, both banks of which contained numerous groups of people, and at all the many watts which were passed, the monks came out in their picturesque yellow robes and chanted a hymn of welcome, while there was a continuous volume of cheers from every section of the population, whether native or foreign, right up from the river mouth until the yacht finally dropped anchor in front of the Royal landing-stage at the Old Palace, which was beautifully decorated, at 10 a.m. There His Royal Highness met with a splendid reception, all members of the Royal Family, all officials and military and naval officers, and members of the Diplomatic Corps, all in full dress, combined to form a scene which was not easily to be forgotten.

His Majesty then conducted the Crown Prince to the Palace Throne Room known as Rajakich Vinichai, while the band of the "Maha Chakri" played the National Anthem, and the warships thundered out a salute. Thus the Heir to the Throne returned Home.

In the Throne Room, with the Chief Patriarch of the Kingdom at their head, was a band of ten priests who chanted a sacred song of welcome. Following this, a general presentation of those who had attended the ceremony was made to His Royal Highness by the Minister of the Royal Household, Krom Khun Bidhayalap; and then His Majesty drove with his son, accompanied by a numerous force of cavalry, to the Grand Palace, entering it by the Visesjaisri and the Bimanjaisri Gates, while the Queen Mother was waiting at the head of the staircase of the Maha Chakri Palace to welcome her son and conduct him into the middle room where were assembled the Royal Princesses and ladies of the Court to greet him.

Then, at noon, His Majesty conducted the Crown Prince in a state coach, attended by a large escort of cavalry, to his residence at the Saranrom Palace, which had been prepared for his reception on his return, whereupon His Majesty withdrew.

That evening, according to custom, a religious ceremony in connection with the Royal return was celebrated at the Saranrom Palace, presided over by the Chief Patriarch, now known by the name of Somdej Krom Phya Vajinavaroros, who was assisted by ten chosen priests. To this came His Majesty and all officials and officers of the services.

Next morning, the 30th January, the priests mentioned above brought their ceremony to a

ผ่านวัดวาอารามต่างๆที่อยู่สองฟากลำแม่น้ำ มีพระสงฆ์มาสวดชยันโตถวายไชยมงคล ที่ลานวัดราษฎรทั้ง ๒ ฟากแม่น้ำ ทั้งไทยและต่างประเทศ ต่างมายืนชุมนุมกันอยู่ตามระยะทางโห่ร้องถวายไชยมงคลเช่นนี้ตลอดจนเรือพระที่นั่งมหาจักกรีมาทอดสมอที่ท่าราชวรดิษฐ์ เวลา ๑๑ ก.ท. ได้ตกแต่งสถานที่เตรียมรับเสด็จไว้อย่างงดงาม มีพระบรม

His late Royal Highness the Prince Chief Patriarch of Siam.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

วงศานุวงศ์ข้าราชการทหารบกทหารเรือและพลเรือน พร้อมด้วยทูตานุทูตนานาประเทศ แต่งเครื่องเต็มยศรับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เป็นการมหกรรมอันเอิกเกริกซึ่งจะลืมเสียมิได้เลย.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงนำสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จสู่พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย ขณะนั้นแตรวงประจำเรือพระที่นั่งมหาจักกรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เรือรบทั้งหลายยิงสลุตถวายคำนับเป็นการรับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จคืนเข้าสู่กรุงเทพพระมหานคร.

ณพระที่นั่งราชกิจวินิจฉัยนั้น พระสงฆ์ราชาคณะ ๑๐ องค์ มีสมเด็จพระมหาสมณะเจ้าเป็นประธาน สวดชยันโตถวายพระพรไชยมงคลรับเสด็จ เสร็จแล้วพระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิชาดา ซึ่งดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง ได้นำข้าราชการเข้าเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงรถม้าพระที่นั่ง มีขบวนทหารม้าตามเสด็จ เสด็จเข้าประตูวิเศษไชยศรี และพิมานไชยศรี เข้าสู่พระบรมมหาราชวัง สมเด็จพระบรมราชินีนารถเสด็จมารับพระบรมโอรสาธิราชที่บันไดพระที่นั่งมหาจักกรี แล้วทรงนำสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จเข้าสู่พระที่นั่งชั้นใน ซึ่งมีพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการฝ่ายในประชุมกันรับเสด็จโดยพร้อมเพรียง.

เวลาบ่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงรถม้าพระที่นั่ง มีขบวนทหารม้าตามเสด็จสู่พระราชวังสราญรมย์ ซึ่งได้จัดไว้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับพระบรมมหาราชวัง.

เวลาเย็นวันนั้น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงบำเพ็ญพระราชกุศลที่พระราชวังสราญรมย์ เนื่องในการเสด็จกลับจากต่างประเทศ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า (กรมพระยาวชิรญาณวโรรส) ทรงเป็นประธานพร้อมด้วยพระสงฆ์ ๑๐ รูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จในพระราชพิธีนี้ ข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนเฝ้าด้วยเป็นอันมาก.

เวลาเช้าวันที่ ๓๐ มกราคม พระสงฆ์ที่ได้มา

conclusion, while a further one that of blessing the Palace was performed by the Bishop of Bangkok, Somdet Phra Buddha Kosa Charn.

On the 1st February, His Majesty gave a banquet to the members of the Royal Family, at which 43 covers were laid and full dress was worn, His Majesty himself appearing in full military uniform. On the 2nd, an official banquet was given at the Maha Chakri Palace to all foreign ministers and representatives and to the most prominent Siamese officials and military officers; in all, to the number of eighty. Both His Majesty the King and the Queen Mother, accompanied by the Crown Prince, were present at the function. Afterwards a speech befitting the occasion was made by Chao Phya Banuvongs Mahakosadibodi in which he expressed on behalf of those present their gladness at the safe return of His Royal Highness after his long absence. The latter then replied, after which the guests were conducted to one of the large verandahs which had been prepared as a smooking-room, and there they partook of further refreshments. During this time His Majesty and the Crown Prince conversed freely with their guests, after which they withdrew, and the company dispersed.

ADMIRAL PHYA MAHA YODHA, INSPECTOR OF HIS MAJESTY'S NAVY, WHO COMMANDED THE "MAHA CHAKRI" (THE ROYAL YACHT) WHEN IT MET HIS LATE MAJESTY IN JAPAN ON RETURNING FROM EUROPE.

นายพลเรือเอก พระยามหาโยธา ฯ (ฉ่าง แสง-ชูโต)
จเรทหารเรือ, องคมนตรี, ราชองครักษ์พิเศษ
ร.ว.ป.ช.ป.ม.ท.จ.ว.ม.ล.ร.ด.ม.ศ.รร.ห.ส.รร.ป.ง.ร.จ.ม.
แลฯ ผู้นำเรือพระที่นั่งมหาจักรีจากสยามไปประเทศญี่ปุ่น
รับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววชิราวุธ เมื่อทรงดำรงพระอิศริยยศ
มกุฎราชกุมารเสด็จกลับจากยุโรป

บำเพ็ญพระราชกุศลได้รับพระราชทานภัตตาหารแล้ว ทรงประเคนไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอติเรกถวายอนุโมทนา แล้วเจ้าพนักงานนำสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ประพรมน้ำพระพุทธมนตร์ทั่วพระราชวังสราญรมย์.

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเลี้ยงพระบรมวงศานุวงศ์ แต่งเครื่องเต็มยศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์เครื่องทหารบก ผู้ที่ได้มารับพระราชทานเลี้ยงนั้น รวมทั้งที่ประทับด้วย ๔๒ ที่ด้วยกัน วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พระราชทานเลี้ยงบรรดาอัครราชทูตและผู้แทนนานาประเทศกับข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือน ณพระที่นั่งจักร์กรีมหาปราสาท ผู้ได้รับพระราชทานเลี้ยงมีราว ๘๐ ด้วยกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ได้เสด็จในงานพระราชทานเลี้ยงนี้ด้วย เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดีได้กราบบังคมทูลถวายใชยมงคลสำแดงความยินดีแทนผู้ที่มาในงานพระราชทานเลี้ยง ในการที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จต่างประเทศเป็นเวลานานและกลับคืนสู่พระนครโดยสวัสดิภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบ เสร็จแล้วบรรดาข้าราชการไปประชุมพักผ่อนที่รเบียงพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมีพระราชดำรัสปฏิสันถารด้วยข้าราชการเป็นอันดีแล้วเสด็จกลับ เป็นอันสิ้นสุดรายงานระยะทางเสด็จกลับจากประเทศยุโรปแต่เพียงเท่านี้.

H. E. THE LATE
CHAO PHYA BANUVONGS MAHAKOSADIBODI,
BETTER KNOWN AS CHAO KHUN KROMATA, MINISTER FOR
FOREIGN AFFAIRS DURING A LENGTHY PERIOD IN
KING CHULALONGKORN'S REIGN, WHO AS THE DOYEN
OF THE NATIONAL NOBILITY READ THE ADDRESS OF
WELCOME TO HIS LATE MAJESTY ON HIS RETURN
FROM EUROPE.

เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี
หรือ "เจ้าคุณกรมท่า"
เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศในรัชกาลที่ ๕
ผู้อ่านคำถวายพระพรชัย
ในวันเสด็จพระราชดำเนินกลับจากประเทศยุโรป

FACTORS PREGNANT FOR PROGRESS.

HIS LATE MAJESTY IN UNIFORM OF THE KING'S OWN LEGION OF ROYAL SCOUT RIFLES.

พระบรมฉายาลักษณ์ สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนายพลเสือป่า

In considering a special period in a country's history—particularly if the stage be a circumscribed one—it is essential to study carefully the main factors at least that have led onwards to the result that it is desired to record. With that object before us, we must pass in review scenes in the past life of the nation which have been instrumental in bringing this country to its prosperity of to-day—a state of advancement that may have received a check for the moment in common with existing circumstances elsewhere, but one which, nevertheless, cannot long be denied in its triumphant march towards modern progress in its best sense, and, consequently, towards higher ideals. This looking backward for the moment is especially essential under circumstances such as those before us; for the life of a nation under a form of government such as has proved so often absolutely instrumental in seeing a people pass from the pristine stage of what was little better than anarchy to that of full-fledged nationhood, is closely interwoven with the life of its leader when the system of rule is that of an unlimited monarchy, as is the case with Siam. In other words, the personal equation counts for so much in the formation of policy and the direction of affairs, that, in order to obtain a clear understanding of events, it is necessary to obtain a distinct idea of the sources from which they sprang.

His late Majesty King Rama VI.

We therefore come to a study as given by contemporary history of the last two monarchs of this Kingdom.

When His late Majesty King Rama VI was called upon to succeed to the throne of Siam, he had a difficult, and yet an easy, task before him: difficult in that he had to follow in the footsteps of a monarch who not only had ruled the country with wisdom and justice during the whole of his exceptionally long reign, but who, in addition, had so endeared himself to the hearts of his people that their memory of him is kept alive by the great annual

กรณีแห่งความก้าวน่าของประเทศ

ในการพิจารณาถึงกาลยุคพิเศษแห่งพงศาวดารของประเทศใด ๆ ยิ่งประเทศนั้น ๆ มีพื้นภูมิประวัติศาสตร์อันยุ่งยากไม่มีต้นปลายจะเชื่อมต่อกันได้สนิทด้วยแล้ว ย่อมเป็นของจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องค้นคว้าหาเหตุผลอันเป็นกรณีสำคัญ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดจะนำไปสู่ผลพึงปรารถนาได้ โดยความมุ่งดังนี้เป็นเบื้องน่า เราจึงจำเป็นต้องตรวจสภาพเหตุการณ์ของชาติที่เป็นมาในอดีต อันเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมความเจริญมาสู่ประเทศในกาลทุกวันนี้ เป็นความก้าวน่าซึ่งน่าจะต้องชงักเหมือนดังประเทศอื่นได้ประสพแล้วทั่วโลก แต่ซึ่ง, อย่างไรก็ดี, หามีใครปฏิเสธได้ไม่เลยในความเจริญแบบบีดขยันสมัยอย่างดีที่สุด และกำลังก้าวเข้าสู่ขีดนิติอารยสมัยอันสูง ดังที่เป็นอยู่ในเท้าทุกวันนี้.

ถ้าเราท่านลองย้อนกลับไปพิจารณาเหตุการณ์ในเบื้องหลังสักครู่ ๑ จะรู้สึกได้ทันทีว่าโดยความเป็นอยู่ของชาติภายใต้ลัทธิรัฐบาลชนิดราชาธิปตัย เป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์ประเพณีเช่นนี้ การที่ราษฎรพลเมืองจะเจริญเปลี่ยนสภาพจากอนารยชนขึ้นเป็นอารยชาติอันไพบูลย์พร้อมนั้น ย่อมอาศัยอุปกรณ์อันเกี่ยวพันอยู่กับประมุขของชาติเป็นข้อใหญ่และสำคัญยิ่งนัก ดังที่กรุงสยามเป็นอยู่ในเวลานี้มีการปกครองชนิดพระราชาธิบดีเป็นผู้ทรงอำนาจอาชญาสิทธิ์โดยสมบูรณ์ จึงย่อมบ่งความข้อนี้ให้ชัดเจนขึ้น กล่าวอีกนัย ๑ คือ ความยิ่งในเกียรติคุณอันส่งเสริมสภาพแห่งพระเจ้าแผ่นดินให้ทุกข้องผยองเดชสูงขึ้น ย่อมอาศัยการปกครองและรัฐฐประศาสโนบายวิธี กับวิถีแห่งราชกรณียกิจเป็นข้อใหญ่ใจความเพราะเช่นนั้นในการบรรยายกระแสร์เหตุการณ์ให้ลเอียดถูกต้องแท้จริง จึงจำต้องแถลงสภาพความปฏิสนธิของกิจราชการนั้น ๆ ให้เห็นตระหนักไว้เสียในบัดนี้เป็นเบื้องต้น.

โดยประการดังกล่าวนี้ เราเห็นจำเป็นต้องนำพระราชประวัติแห่งสมเด็จพระราชาธิบดีทั้ง๒รัชกาลสุดท้าย (คือ รัชกาลที่ ๕ กับที่ ๖) มาแสดงไว้ให้ปรากฏเป็นพระราชกฤษฎาธิคุณดังต่อไปนี้ :

THE LAST TWO MONARCHS, FATHER AND SON, IN EUROPE IN 1897.
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ และที่ ๖
ทรงฉายที่ยุโรปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐.

EQUESTRIAN STATUE OF KING CHULALONGKORN IN FRONT OF THE MABLE THRONE HALL, BANGKOK.

พระบรมราชานุสาวรีย์พระจุลจอมเกล้าเฉลิมพระบรมมหาราชวังหน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม

festival when a pilgrimage is made from both far and near by enormous numbers of his old subjects and their descendants to the splendid equestrian statue in Bangkok, a visit made possible by the fact that the 23rd October was by special decree of King Rama VI set aside as one of the yearly holidays. Thus His late Majesty had to face the by no means easy problem of living up to a very high ideal. We have said above that the task which confronted him when he became King was also an easy one, for His August Father had left him no sinister legacies; for at the time of his demise all political questions had been adjusted on a basis which augured well for that peaceful calm which the country so badly needed in the future. King Chulalongkorn had in fact steered the ship of State through the most turbulent waters, and, though she suffered in the passing, yet she was at last able to drop anchor in the haven of rest, and that peace was never broken during the whole course of the late King's fifteen years' sway, save when the Siamese joined the Allies in vindicating the rights of law and covenants in the war against Germany and her coadjutors.

But before proceeding further, it is necessary to show the circumstances under which His late Majesty ascended the throne, and we therefore pass in review the reign of the august father both of himself and His present Majesty: -

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๖

ในวาระที่พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับรัชทายาท เสด็จผ่านถวัลยาธิบัติเถลิงสยามรัฏฐสีมาอาณาจักร์นั้น พระองค์ต้องทรงประสพพระราชภาระอันมาปรากฏเฉพาะพระพักตร์ ซึ่งแต่ละอย่างมีสภาพพร้อมทั้งยากและง่าย ข้อที่นับว่ายากก็คือ พระองค์จำต้องดำเนินตามรอยพระบาทสมเด็จพระชนกนาถ ซึ่งได้ทรงปกครองทนุบำรุงประเทศมา โดยพระบรมราชปรีชาญาณอันสุขุมคัมภีรภาพตลอดรัชกาลอันเนิ่นนาน อาศัยพระบรมราชจริยาวัตร์ประเสริฐยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นั้น ยังได้ทรงปลูกผังความนิยมให้แน่นแฟ้นอยู่ในน้ำใจชาวชนผู้เป็นพสกนิกรแห่งพระองค์ ความผังใจอันนี้ได้ปรากฏชัดอยู่ตั้งแต่งานพระราชพิธีมโหฬารประจำปี ซึ่งมหาชนพากันแตกตื่นมาชื่นชมพระบุญญาภินิหาร จากใกล้และไกล นมัสการพระบรมรูปทรงม้าซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ได้สถาปนาขึ้น พระราชทานให้เป็นวันหยุดงานนับเข้าในวันนักขัตฤกษประจำปีสำหรับเป็นวันระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง คงสถิตเป็นอนุสสาวรีย์อยู่มิรู้ลืม

การเป็นดังนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ จึงจำต้องผเชิญกับปัญหากิจการอันไม่ใช่ง่ายนัก คือความดำรงพระองค์อยู่ในพระราชฐานะอันสูงเด่นสำหรับความนิยมของทวยราษฎร์เสมอด้วยสมเด็จพระบรมชนกาธิราช แต่ข้อที่นับว่าง่ายดังเราได้กล่าวแล้วข้างต้น ก็คือในขณะที่ขึ้นทรงราชย์นั้น สมเด็จพระบรมชนกนาถ ได้ละพระราชมฤดกอันถึงพร้อมซึ่งความไพบูลย์ด้วยประการทั้งปวง มีอาทิคือ กิจการทางรัฏฐประศาสน์ ซึ่งบรรลุสันติสุขแล้วโดยปราศจากความยุ่งยากใดๆ เป็นปัญหาสำคัญยิ่งนัก ที่ประเทศต้องการอย่างยิ่งสำหรับอนาคตกาล พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงถือท้ายมหานาวาแห่งสยามรัฐ แล่นละลิ่วฝ่าคลื่นมาในกลางมหาสมุทแห่งความยุ่งยากโดยนานัปการ และถึงแม้สิ้นรัชกาลไปแล้ว มหานาวาลำนี้ก็คงลงสมอได้ในฝั่งอันสงบ และ

KING CHULALONGKORN WITH SOME OF HIS BROTHERS AND SONS ENJOYING A DIP AT THE BASE OF THE CASCADE AT SAIYOKE, KANBURI DISTRICT (SIAM).

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง พระเจ้าน้องยาเธอและพระเจ้าลูกยาเธอ ครั้งเสด็จประพาสไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ทรงน้ำตกณที่นั้น

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ประทับพระที่นั่งภัทรบิฐ ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎ.

THE FINAL CEREMONY OF CORONATION: H. M. KING RAMA VI RESPLENDENT IN THE GREAT CROWN OF VICTORY.

ตลอดรัชกาลอันเป็นเวลา ๑๕ ปีเต็มนั้น สันติภาพอันนี้จะได้สลายลงไปก็หาไม่ ยกเสียจาก ชาติไทยได้เข้าร่วมงานมหาสงครามกับสัมพันธมิตร์เพื่อผดุงธรรม ต่อสู้กับเยอรมนีและมหาประเทศฝ่ายศัตรู.

แต่ก่อนที่จะกล่าวต่อไป มีข้อจำเป็นจักต้องบรรยายเหตุการณ์อันปรากฏในวาระสมัยที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ และในโอกาสเดียวกันนี้ จะได้แถลงความเป็นไปแห่งรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รวมไปด้วยพร้อมกัน.

His Late Majesty's Predecessor.

IN a work of this size and scope it is impossible to attempt in very many cases more than mere outlines of subjects, which, we know only too well, demand further detail; and we must therefore—though with the greatest regret—confine ourselves to what we consider are some of the main opinions illustrative of the universal esteem in which King Chulalongkorn was held.

We quote verbatim the following passage from a copy of the "Straits Times," and the short article is, to our mind, so well worth recording in what we are now attempting to achieve, that we hope and believe that our readers will deem that no apology is necessary.

After King Chulalongkorn's demise, an eye-witness of his first landing in Singapore wrote to the "Straits Times" as follows :—

"I have a vivid recollection of the visit of the late King while yet in his teens, the year following the visit of H. R. H. the late Duke of Edinburgh [Prince Alfred, and brother to the late King Edward VII of England.—Ed.]

KING RAMA V'S LAST PORTRAIT.

พระบรมฉายาลักษณพระพุทธเจ้าหลวง ทรงฉายครั้งสุดท้าย

"It being the first occasion on which a Siamese King, contrary at that period to the custom of Eastern potentates, had left his realm to visit a foreign shore, the curiosity of the Asiatic element especially rose almost to fever heat, and, long before the hour fixed for disembarkation, every coign of vantage was occupied, while the old Johnston's Pier and its approaches were lined by a dense throng of Asiatics and Europeans, all bent on catching the first glimpse of Siamese royalty.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๖

การเรียบเรียงหนังสือขนาดเพียงเท่านี้ และมีความมุ่งหมายเช่นนี้ จะกล่าวพรรณนาถึงสิ่งต่าง ๆ ให้ทั่วไปจนเสร็จสิ้นหาได้ไม่ จะได้ก็แต่เพียงสังเขปความแห่งหัวข้อ ซึ่งความจริงจะต้องมีเนื้อความลเอียดออกไปจากนี้อีกมาก เรามีความเสียใจที่จะกล่าวให้พิศดารที่เดียวไม่ได้ แต่มีความมุ่งหมายไว้ว่าจะเรียบเรียงความต่าง ๆ ฉเพาะบางข้อบางตอนที่มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า เปนพระเกียรติยศเกียรติคุณและเปนพระราชกฤษดาภินิหารแห่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปิยมหาธรรมิกราชาธิราช ซึ่งมหาประเทศทั่วโลกได้ยกย่องไว้เปนสำคัญนั้น จึงได้นำข้อความตอน • ในหนังสือพิมพ์ "สเตรตไตมส์" มาลงประกาศไว้ต่อไปนี้ ถ้ากล่าวตามลักษณแห่งการที่ได้แถลงไว้ข้างต้น ก็ดูเหมือนว่าเราได้ลวงตัวเอง แต่เนื้อความอันสิ้นในปัญหานี้ สำหรับคณะนี้มีความเห็นว่า เปนจุดหมายเหตุอันสมควรอย่างยิ่ง ทั้งเหมาะแก่ความ

KING CHULALONGKORN'S SECOND VISIT TO EUROPE WITH THEIR ROYAL HIGHNESSES PRINCES SANBASAART, SOMMOT, NAGARA SVARGA, RABI AND URUBONG.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงฉายเมื่อเสด็จประเทศยุโรปครั้งที่ ๒ มีพระบรมวงศ์เธอกรมหลวงจันทบุรีนฤนาถ ฯ กรมพระสมมตฯ สมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ ฯ กรมหลวงราชบุรี และ พระองค์เจ้าอรุโณทัย.

WITH THE TZAR NICHOLAS II AT LATTER'S FAVOURITE PALACE, TZARSKOE SELO, NEAR LENINGRAD (THEN ST. PETERSBURG.)

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง (รามาที่ ๕) กับ สมเด็จพระเจ้านิโกลาส พระเจ้าซาร์แห่งรัสเซีย ณ ที่พระราชวังซาร์โก เสโลใกล้อีนิมกราด (เดิมเรียกว่าเซนปีเตอร์สเบิก)

Town Hall in commemoration of His Siamese Majesty's visit.

We feel that, before passing on to the main part of our subject, we must pay our tribute to the past, and it is impossible for us to attempt to do better than to quote further the sentiments of our contemporaries expressed at the time:—

The "Pinang Gazette" paid this graceful tribute :—

"King Chulalongkorn marvellously succeeded not only in banishing from his court much of a mere servile nature, but in instilling in his subjects the higher qualities of true love for their King and real patriotism for their country. It is no exaggeration to say that the late King attained a high degree of popularity with everyone, high and low, from the Siamese capital to the outlying provinces comprised within the "Kingdom of the Yellow Robe." This phase of Siamese character was amply evidenced seven years ago on the occasion of the celebration of His Majesty's fiftieth birthday anniversary, when the writer personally witnessed a unique outburst of popular esteem among the entire populace of Bangkok that would hardly be credited outside the pale of an absolute monarchy."

"After the King had landed, he drove in the direction of Cavanagh Bridge, with the late Mr. C. B. Waller, who was then Commissioner of Police, leading the way on horseback. As the King drove off, there was a mad rush for places on the bridge, some jumping on the parapets to get a close view. The result was a regular crush, in spite of all the efforts of the police to keep the crowd within bounds, the only occasion on which some amount of force had to be used. Fortunately there was no serious mishap."

About a year after the visit, the bronze elephant which stands before the Victoria Memorial Hall was erected in front of the old

And further, we will quote the London "Times" on the occasion of King Chulalongkorn's visit to Europe in 1907:—

"The striking improvement in the financial position of Siam within recent years, the marked development of her foreign trade, and the indications of general prosperity so far show that those Western influences of which King Chulalongkorn has been so watchful and appreciative a judge, have been of practical benefit to his country."

มุ่งหมายของเราจึงมีความหวังและเชื่อว่าจะไม่เป็นข้อที่จำเป็นต้องขออภัยเลย.

ภายหลังที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสู่สวรรคตแล้ว มีประจักษ์พยานผู้ ๑ ที่เห็นเหตุการณ์ เมื่อคราวเสด็จประพาสสิงคโปร์ครั้งแรก ได้เขียนข้อความลงในหนังสือพิมพ์สเตรตไตมส์ดังต่อไปนี้.

"ข้าพเจ้ายังจำได้เลาๆในคราวที่สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ได้เสด็จประพาสสิงคโปร์เป็นครั้งแรกในระหว่างที่พระองค์ยังทรงพระเยาว์ ภายหลังที่ตัดยุ๊กออฟเอดินเบิร์ก ผู้ล่วงลับได้เสด็จประพาสแล้ว ๑ ปี (ดยุ๊กองค์นี้คือปรินซ์อัลเฟร็ด พระอนุชาธิราชในพระเจ้าเอ็ดเวอร์ดที่ ๗ กรุงอังกฤษ) เป็นครั้งแรกที่พระเจ้าแผ่นดินสยามจะได้เสด็จประพาสตามชายทเลต่างประเทศ ซึ่งเป็นการตรงข้ามสำหรับนิติประเพณีของกษัตริย์ภาคตวันออกสมัยนั้น จึงครั้งนี้เป็นที่ตื่นเต้นแห่งบรรดาชาวตวันออกเป็นอันมาก ก่อนถึงเวลาที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จลงจากเรือพระที่นั่งช้านาน ทุกซอกตามมุมที่พอมองเห็นได้ก็มีผู้คนมาคอยเนืองแน่นอยู่แล้ว สพานน้ำที่ยื่นออกไปซ้อยอนส์ตันเปียร์ กับในที่ใกล้ ก็มีฝูงชนหนาแน่นทั้งชาวยุโรปและอาเซีย ทุกผู้ต่างมีความมุ่งหมายเป็นอย่างเดียวกัน คือใคร่จะได้เห็นพระรูปโฉมแห่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินในชั้นแรก.

KING CHULALONGKORN WITH THEIR ROYAL HIGHNESSES PRINCE NAGORN SVARGA AND PRINCE UBUBONGS IN CONVERSATION WITH A FARMER AT SAN REMO, WHERE THEY OCCUPIED A VILLA IN 1907.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง,
สมเด็จพระเจ้าพยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต
พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าอุรุพงศ์รัชสมโภช
เสด็จประพาสยุโรป พ.ศ. ๒๕๕๐ (ร.ศ. ๑๒๖)
ประทับที่ซังเรโม ทรงปราไสกับชาวสวน.

"ภายหลังเมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นฝั่งแล้ว นาย ซี. บี. อัลเลอร์ผู้ล่วงลับ ซึ่งเวลานั้นเป็นผู้บัญชาการตำรวจประจำสิงคโปร์ ได้ขี่ม้านำเสด็จไปข้ามสพานคาเวนนัต เมื่อรถม้าพระที่นั่งเคลื่อนออกจากที่นั้น คนที่ไปชุมนุมเฝ้าต่างพากันตื่นเต้นบางคนถึงกับกระโดดขึ้นไปบนกำแพงเชิงสพานเพื่อจะได้เห็นพระองค์ชัมพระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ใกล้เข้าอีก ตำรวจจำต้องกระทำการห้ามปรามอย่างแข็งแรงที่สุด การณ์จึงสงบลง และเป็นโชคดีที่ไม่มีเหตุร้ายอย่างใดบังเกิดขึ้นในการระงับนั้นเลย.

"ภายหลังจากการเสด็จประพาสปี ๑ ได้มีการสร้างรูปหล่อเป็นช้างทองแดง ตั้งอยู่ที่วิคตอเรียเมมมอเรียลฮอล ตรงน่าศาลาว่าการเมือง เพื่อเป็นอนุสาวรีย์ที่ระลึกแห่งการที่สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามได้เสด็จประพาสในครั้งนั้น"

VISIT TO THE SOUTHERN PART OF THE MALAYAN PENINSULA IN 1890. RECEPTION BY MALAYAN CHIEFTAINS, INCLUDING H. H. THE SULTAN OF JOHORE.

พระเจ้าหลวงเสด็จทรงเยี่ยมมณฑลปักษ์ใต้ เมื่อ ท.ศ. ๒๔๓๓
บรรดาเจ้าประเทศราชแหลมมลายู ต้อนรับเสด็จมีเจ้าโยโฮเป็นอาธิ

It is impossible for us to leave the past without recording word by word His late Majesty's tribute to his father on the earliest occasion which offered itself in public, namely, on the first anniversary of his birth following his accession to the throne, when, replying to an address at the Grand Palace which was read on behalf of the Princes of the Royal House and of the Officers throughout the Government Service, His Majesty said:—

"This gathering recalls to us all the joyful occasions on which we used to assemble to greet our late beloved Sovereign from year to year, and to listen to his wise exhortation and advice. Three months have scarcely elapsed since we last had that happy opportunity, yet how heartrending to reflect, and who was there among us at that time who could have conceived that the occasion was to be the last which his loyal subjects would have for congratulating their King, and that a change in the occupancy of the throne should be so near. When destiny so wills, there is nothing for us but to treasure in reverent memory the great benefits His late Majesty had conferred on the nation; how he had earnestly striven to promote the welfare of his Fatherland, and by the unparalleled success which has attended his efforts, how he was able to hand down to us all the priceless inheritance of a Siam independent, prosperous and happy. Nor let us forget that it was he who was our true friend, and that by granting to us suitable positions in the administration of the country, he was consummating the laudable desire to foster, by our united help, the progress of the Kingdom and the prosperity of its inhabitants. We can all remember how he used to exhort us, on every occasion, to cultivate mutual friendship and to labour unitedly, as with a single mind, for the good of the Fatherland; that every one should be conscious of and loyal to his duty; that in times of stress there should be no despondency, but all should have courage and confidence in maintaining the best interests of the country in face of all dangers."

And His late Majesty continued:—

เรารู้สึกว่าก่อนที่จะได้กล่าวถึงข้อสำคัญแห่งหลักความมุ่งหมายของเรานี้ จำต้องกล่าวถึงข้อความในอดีตภาคเสียสักเล็กน้อย และทั้งนี้เห็นว่าจะเรียบเรียงความให้ดีไปกว่าความเห็นของคณะหนังสือพิมพ์ที่ได้กล่าวขึ้นในสมัยนั้นไม่ได้อย่างแน่นอน.

หนังสือพิมพ์ "ปินังกาเซตต์" กล่าวยอพระเกียรติไว้ดังนี้

รักใคร่เป็นอย่างสูงสุดและมีความรักชาติรักประเทศของตนโดยแท้จริง ย่อมไม่เป็นการเกินควรไปเลยที่จะกล่าวว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงพระองค์นี้ทรงเป็นที่นิยมรักใคร่แห่งอาณาประชาราษฎรทุกคนอย่างยอดเยี่ยม ไม่ว่าคนชั้นสูงและชั้นต่ำ นับตั้งแต่พระนครหลวงแห่งสยาม ตลอดไปจนจดหัวเมืองภายนอกซึ่งอยู่ในขอบเขตอันมีนามว่า "ราชอาณาจักร์แห่งกาสาวพัตร์" ต่างมีความรักใคร่เคารพภักดีในพระองค์ถ้วนหน้า อันความจงรักภักดีของราษฎรชาวสยามซึ่งมีในพระองค์นั้น ย่อมประจักษ์ชัดอยู่แล้วในคราวที่พระองค์ทรงกระทำพระราชพิธีฉลองเฉลิมพระชนม์พรรษาครบรอบ ๕๐ ปีบริบูรณ์

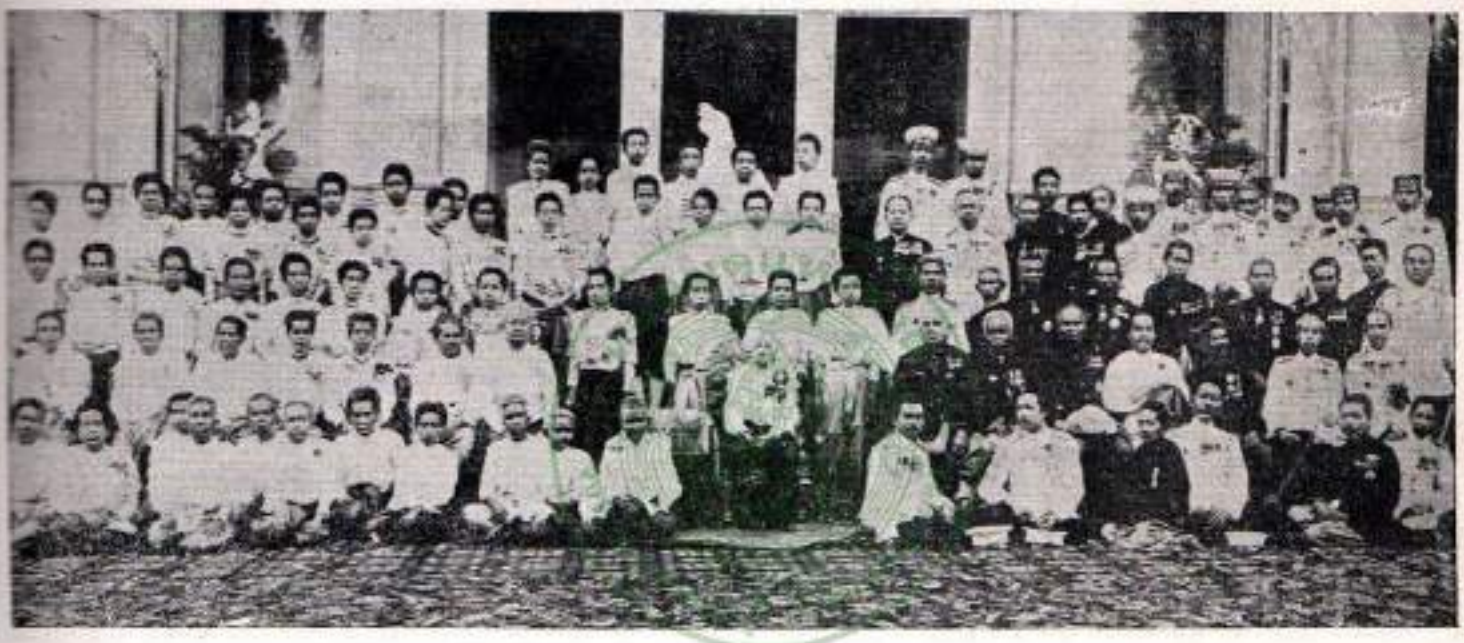

A GROUP OF ALL MEMBERS OF THE CHAKRI DYNASTY OUTSIDE THE IMMEDIATE FAMILY CIRCLE, ASSEMBLED IN B. E. 2450 TO CELEBRATE THE COMPLETION OF KING CHULALONGKORN'S 40 YEARS' REIGN, THEREBY EQUALLING THE RECORD OF HIS AUGUST ANCESTOR, THE SECOND MONARCH OF THE LINE.

พระบรมวงศานุวงศ์ ฝ่ายน่าและฝ่ายใน
ชุมนุมใน พระราชพิธี รัชมงคล ฉลอง สิริราชสมบัติ
เสมอด้วย รัชกาล
พระบาท สมเด็จ พระพุทธเลิศหล้านภาลัย.

"สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ได้ทรงประกอบการเป็นผลสำเร็จอย่างน่าปลาดไม่ฉเพาะแต่จะทำลายเลิกประเพณีการผูกทาสในพระราชอาณาจักร์เท่านั้น ยังได้ทรงเผยแผ่พระบุญญาภินิหารรักษาน้ำใจแห่งบรรดาประชาชนพลเมืองให้มีความ

"In giving this brief summary of His deceased Majesty's constant guiding advice, we feel that we are repeating what each of you here knows full well. Every one of us must feel that this advice is an injunction to posterity to continue and maintain to the fullest extent the good work which His Majesty had initiated and wrought for the benefit of the nation. Having this in our minds, whenever we gratefully reflect upon the great blessings conferred during his glorious reign, we should feel it our duty at the same time to remember and endeavour to conform to the patriotic wishes of the benevolent monarch who is no longer among us."

KING CHULALONGKORN ON FIRST VISIT TO EUROPE.
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕
เมื่อเสด็จประพาสยุโรป ครั้งแรก.

The Royal address concluded with the following peroration:—

"Princes of the Royal House and officers of Our Government, the expressions which we have just listened to of your confidence in Us and your promise to aid Us with all your power in the administration of this Kingdom, we know and feel are sincere, for proofs of the same have not been wanting in the past when we had occasion to represent Our August Parent from time to time in governing the country, and also during the brief period since We have succeeded to the Throne. You will all, no doubt, realise what burden Our distracted heart must strive to bear in being called upon, in the midst of intense grief, to assume this national trust. To be able to accomplish this great task, we must perforce rely upon the patriotic co-operation of the members of the Royal House, the Government officials and the people in general, of whose loyalty and devotion we have already had sufficient evidence. Now this happy co-operation, We know, is well vouchsafed to Us; and it is with this reflection that we feel the responsibility of Kingship much relieved; and for this Our grateful thanks are due to you all."

And, His late Majesty finally added:—

"Looking now to the future, let Us assure you that, personally, We shall ever strive, in every way within Our power to follow the excellent example set by Our beloved Father. We shall always regard it as Our high duty to use Our best efforts to promote the welfare and progress of the Kingdom and its people."

And lastly we feel that we must publish this further tribute from a source which, obviously, was without bias. "If," said the London Daily Graphic, Siam had had a Chulalongkorn a century ago, the history of Further India would have been written differently. As it is, his merit will only be fully appreciated when the seed he has sown in the Menam valley yields its final contribution to the dramatic changes with which the whole of Asia is now in travail. As a statesman Chulalongkorn will rank with that other great Buddhist monarch, Mutsuhito, the maker of modern Japan. His work was not quite so complete, but the foundations have been surely laid, and much of the superstructure has been completed.

ผู้เขียนข้อความเรื่องนี้ได้ไปดูงานพระราชพิธีนั้นด้วยตนเอง และได้เห็นความเคารพนับถือแห่งบรรดาราษฎรในกรุงเทพฯ แล้ว รู้สึกว่าถ้านอกเขตการปกครองแห่งสมบูรณาญาสิทธิกษัตริย์แล้ว ไม่น่าเชื่อได้เลยว่าราษฎร จะมีความจงรักภักดีในพระองค์ถึงปานนั้น"

His Serene Highness
Mom Chao Perm Under-Secretary to Ministry of Finance during part of the fifth reign, in full official garb of the period.

หม่อมเจ้าเพิ่ม ปลัดทูลฉลอง
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ในรัชกาลที่ ๕ ทรงฉลอง
พระองค์เต็มยศสำหรับยุคนั้น.

ยังมีหนังสือพิมพ์ "ลอนดอนไตมส์" ได้กล่าวไว้ใน คราว พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสยุโรปเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ดังต่อไปนี้อีก :

"ฐานะการเงินของประเทศสยามซึ่งดีขึ้นภายใน ๒–๓ ปีที่ล่วงมานี้ก็ดี, ความก้าวน่าในทางพาณิชย์กรรมกับต่างประเทศซึ่งเป็นผลดียิ่งยวดก็ดี ตลอดจนลักษณอื่นที่ชี้ถึงความไพบูลย์ต่าง ๆ ของประเทศก็ดี ย่อมแสดงให้เห็นว่า ที่สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ได้ทรงใฝ่พระราชหฤทัยในการบ้านเมืองทางประเทศฝ่ายตวันตกนั้นเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศของพระองค์ยิ่งนัก"

เพราะฉะนั้น เราจะเว้นเสียมิได้ที่จะต้องกล่าวถึงกระแสร์พระราชดำรัส แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ซึ่งยอพระเกียรติสมเด็จพระบรมชนกนาถ รับสั่งในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษาปีแรกต่อจากที่ได้เสด็จเฉลิงถวัลยราชสมบัติสืบสันตติวงศ์เป็น พระราชดำรัสตอบ คำกราบบังคมทูลถวายไชยมงคลของบรรดาพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยในพระบรมมหาราชวัง มีข้อความดังต่อไปนี้

พระราชดำรัสตอบ
พระบรมวงศานุวงศ์และข้าทูลละอองธุลีพระบาท

"ขอขอบพระทัยพระบรมวงศานุวงศ์ และขอบใจบรรดาข้าราชการที่ได้มีความภักดีไมตรีจิตต์ พร้อมกันมาอวยไชยให้พรในวันเฉลิมพระชัณษานี้.

การประชุม ถวายไชยมงคลในวันเฉลิมพระชนม์พรรษาเช่นนี้ เราทั้งหลายได้เคยประชุมกัน ถวายไชยมงคลแต่สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงและได้เคยรับ

The difficulties under which he performed his work were greater than those which beset the Japanese reformers. It is true that he had not a great feudal rebellion to count with; but in the ambitions of his powerful neighbours on the east and west the problem which faced him was a much harder one. Indeed, he only escaped it with a vast limitation of territory. Nevertheless, he succeeded in preserving the independence of the richest and most homogeneous provinces of his kingdom.

It is due to him, as to the jealousy of his European neighbours, that the valley of the lordly Menam has maintained its native government, and is still, as the Siamese love to call it, Muang Thai—the Land of the Free. But it is not only free in the sense that it has been spared the foreign domination to which, one by one, all the countries fringing the shores of Indo-China and the Siamese Malay Peninsula have succumbed: it is free, too, in a moral sense in its emancipation from the old-world customs, methods, and traditions which render Eastern lands so easy a prey to the bustling and voracious West. Siam to-day is the most progressive and prosperous native State in continental Asia. This, also, is the work of Chulalongkorn, and it is interesting to note that he achieved it without any recourse to that constitutional magic which is just now fascinating the political *charlatans* from Lisbon to Peking. Not the least of his merits, indeed, is that he was a living *vindication* of the benevolent despot."

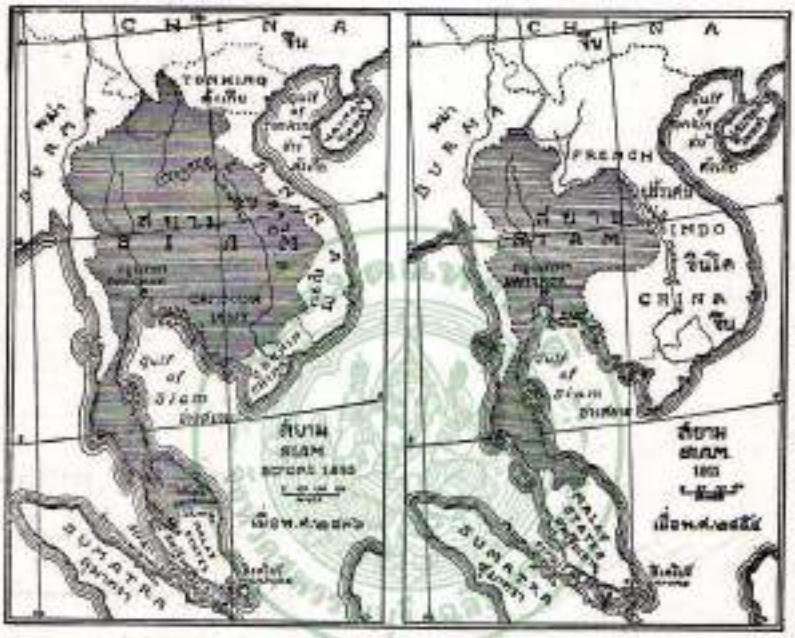

THESE MAPS AS SHADED SHOW THE DIFFERENCE BETWEEN SIAM IN 1893 AND 1911.

แผนที่แสดงความเปลี่ยนแปลงแห่งพระราชอาณาเขตสยาม ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๓๖ กับ พ.ศ. ๒๔๕๔

His Late Majesty.

One of the first acts of His late Majesty on ascending the throne was consideration of arranging the matter of the succession, with the result that H. R. H. Somdet Chao Fa Chakrabongs Krom Khun Bisnulok, one of His Majesty's younger brothers—whose untimely death we have had recently to deplore—was popularly understood to be regarded as Heir Presumptive.

The People's Welfare.

As evidence of His late Majesty's regard for the happiness and welfare of his people from the very outset, we quote the following translation of an official Notification "given on the 30th of October, R. S. 129," immediately after his accession :—

"His Majesty The King desires to make known to His people that He is not unmindful of the fact that, during the 11th and 12th Moons of each year, according to the Lunar Reckoning, it is the time-honoured and ancient custom of the people of the country, after and as a reward for their arduous labours in search of livelihood during the preceding months, to lighten their hearts and seek well-deserved rest and diversion in popular festivals and processions. Unhappily the festival period this year coincides with the great national bereavement in the demise of His Majesty's most revered Father, His Majesty the King Somdetch Phra Paramindr

พระ ราชทาน พระบรมราโชวาทในพระราชดำรัสตอบทุกปีมาจนครั้งหลัง ล่วงมาได้ เพียง ๓ เดือนเข้า บัดนี้เมื่อนึกไปก็เป็นที่อนาถใจ ใครเลยจะได้คิดว่าเมื่อเราประชุมกันถวายไชยมงคล เมื่อเดือนกันยายนปีนี้ จะเป็น ครั้ง ที่สุด ที่จะได้ ถวายไชยมงคล แด่สมเด็จพระบรมชนกนาถ และจะเปลี่ยน รัชกาลโดยเร็ว พลันถึงเพียงนี้ ก็เมื่อกรรมบันดาลอย่างนี้ ก็มีอยู่แต่ที่จะระลึกถึงพระเดชพระคุณที่พระองค์ได้อุส่าห์พยายาม ปกครองป้องกันภยันตราย และทำนุบำรุงสยามประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคงในความเป็นอิสสระภาพด้วยกำลังพระวิริยปรีชาญาณ จนสามารถ

H. R. H. Prince Krom Mun Mahesuraswivilad in the Court Dress in vogue at the beginning of King Mongkut's reign.

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหมื่นมเหศวรศิริวิลาศ ฯ
ทรงเครื่องฉลองพระองค์อย่างแบบ
ราชการ ต้นรัชกาลที่ ๔.

ที่จะพระราชทานความสุขสมบูรณ์ทั้งนี้ ให้เป็นมฤดกแก่เราทั้งหลาย อีกประการ ๑ พระองค์ได้ทรงชุบเลี้ยงตั้งแต่งเราทั้งหลาย ไว้ในตำแหน่งน่าที่อันมีผลประโยชน์แก่ตน เพื่อให้ช่วยในพระราชภาระที่จะทำนุบำรุงบ้านเมืองและประชาชนทั้งหลายให้มีความเจริญสุขยิ่งขึ้นตามพระราชประสงค์ พระองค์ย่อมพระ ราชทาน พระบรม ราโชวาท แก่ เรา ทั้งหลาย อยู่เนืองนิตย์ว่าให้มีความสมัคสโมสรเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อย่าเกี่ยงแย่งในราชการบ้านเมือง ให้รู้สึกน่าที่ของตน และให้ซื่อตรงต่อน่าที่ของตน และที่สุดแม้จะเกิด วิบัติ ขัดข้อง ขึ้นใน การงานในบางครั้งบางคราวก็อย่าให้ปล่อยใจให้หดหู่ท้อถอยให้ตั้งหน้าพยายามทนความยากความลำบาก ด้วยวางใจให้มั่นคงอยู่ในความมุ่งหมายต่อ ประโยชน์ ของราชการบ้านเมือง ท่านทั้งหลายย่อมเคยได้ทราบกระแสร์พระบรมราโชวาท ซึ่งเราเก็บใจความมากล่าวในที่นี้อยู่ทั่วกัน ข้อนี้เหมือนหนึ่งพระองค์ได้ทรงกำชับไว้ ให้เราทั้งหลายผู้เป็นทายาทปฏิบัติ เพื่อรักษาคุณ ความดีที่ พระองค์พระราชทานไว้ แก่บ้านเมือง อย่าให้ เสื่อมเสียไปได้ เมื่อเราทั้งหลายระลึกถึง พระเดชพระคุณสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ก็จำต้องระลึกถึงพระบรมราโชวาทและพระราชประสงค์ของพระองค์ด้วยให้ทั่วกัน เห็นว่าเป็นน่าที่ของเราดังกล่าวมานี้.

ถ้อยคำซึ่งพระบรมวงศ์และข้าราชการ ได้แสดงความวางใจในตัวเราก็ดี ทั้งที่รับจะช่วยในราชกิจทั้งปวงตามน่าที่ของตนโดยเต็มกำลังก็ดี เป็นความจริงซึ่งปรากฏแก่เราแล้ว แต่ในเวลาที่สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ได้โปรดให้เรารักษาราชการแผ่นดินต่างพระองค์มาหลายคราว และได้ปรากฏโดยฉะเพาะ

KING CHULALONGKORN IN EARLY DAYS IN FULL FIELD MARSHAL'S UNIFORM.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ทรงฉลองพระองค์เครื่องเต็มยศจอมพลทหารบก.

Maha Chulalongkorn, Phra Chula Chom Klao; and His Majesty is filled with anxiety lest His beloved people should deprive themselves, out of reverence for this mournful event, of their time-honoured popular diversions.

"But His Majesty is also aware, from intimate association, that among the feelings which reigned in the mind of His Beloved Royal Father none exceeded the Royal desire that all those in his dominions, especially those who have passed through a period of toil and fatigue, should possess an opportunity of making themselves happy and content.

"Animated by this reverent recollection, and inheriting the same generous sentiment, His Majesty the King has been most graciously pleased to command that the people should know His wishes that the annual popular festivals of the people may be held in all places as usual without any hindrance."

On Thursday, the 3rd November, 1910, the "Bangkok Times" had the following leader:—

"Much interest has been taken in the gracious message which the King has addressed to his people.

"Anxious lest, on account of the national bereavement, his people should deprive themselves of their annual rejoicings, His Majesty has been pleased to command that the people should know his wish that the annual popular festivals may be held in places as usual without any hindrance. That affords gratifying evidence that there is to be no break in the bond of sympathy which in the last reign existed between the Throne and the people. From intimate association with his revered father, His Majesty is aware that he is carrying out what would have been the wish of the late King, and in these generous sentiments and in the fostering care for the welfare of the whole body of His people, His present Majesty fully shares. The question whether the popular festivals should be abandoned on this occasion, is not, in itself, one of very great importance, but the ready consideration shown, and the manifest desire for the happiness of the people will win for His Majesty the love of his subjects as well as the loyalty they so naturally bear towards the monarch. The same courtesy and consideration for others has been shown by the King in promptly expressing the wish that the national mourning should not be allowed to prevent the holding of the race meeting. The Royal Bangkok Sports Club owed much to His Majesty when Crown Prince for the important part which his stable played in affording well-filled races, and there is every reason to hope that the support will not be less in the future."

ตั้งแต่เราได้เป็นเจ้าแผ่นดินมาจนบัดนี้ ท่านทั้งหลายคงจะเข้าใจได้ว่า ที่เราต้องเข้ารับภาระอันใหญ่หลวงและเต็มไปด้วยความผิดชอบ ในเวลาที่กำลังประสพความวิโยคโศกศัลย์แสนสาหัส ความลำบากยากใจของเราจะมีสักเพียงใด การที่เราจะสามารถจัดสรรพราชการให้บังเกิดผลอันดีแก่ชาติบ้านเมืองได้ ก็ต้องอาศัยความจงรักภักดีของพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ ตลอดจนประชาชนทั้งหลายที่ได้ปรากฏแก่เราแล้ว เป็นเหตุให้บรรเทาความลำบากยากใจของเราลงได้เป็นอันมาก ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้รับความขอบใจของเราในข้อนี้ด้วยอีกส่วน ๑.

การต่อไปภายน่า, ในส่วนตัวเราขอให้ท่านทั้งหลายจงไว้วางใจเถิดว่า ความดีอย่างใดซึ่งเราสามารถจะดำเนินเจริญรอยพระบาทสมเด็จพระชนกนาถได้ เราจะถือเป็นหน้าที่ของเรามิได้ทอดทิ้งความอุสาหะที่จะทำนุบำรุงบ้านเมืองและประชาชนของเราให้เจริญยิ่งขึ้นไปโดยลำดับ ส่วนท่านทั้งหลายก็จงประพฤติตามพระบรมราโชวาทช่วยเป็นกำลังของเราให้ทุกตำแหน่งน่าที่ เมื่อบ้านเมืองมีความพร้อมเพรียงดังกล่าวมานี้, ความเจริญรุ่งเรืองของชาวเราก็จะทวีความมั่นคงถาวรสืบไปไม่ต้องวิตก.

HIS MAJESTY WITH HIS SUITE IN EUROPE IN 1897.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสยุโรป พ.ศ. ๒๔๔๐ (ร.ศ. ๑๑๖).

ในที่สุดขอให้ท่านทั้งหลาย ทั้งที่มาสู่สมาคมนี้ได้ก็ดีหรือที่ไม่สามารถจะมาได้ก็ดี บรรดาที่ได้มีแก่ใจให้พรเราในวันเฉลิมพระชัณษานี้ จงได้รับความขอบใจของเราให้ทั่วกันเทอญ ฯ"

และในข้อสุดท้ายนี้รู้สึกว่าจำจะต้องนำข้อความยอพระเกียรติในพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง

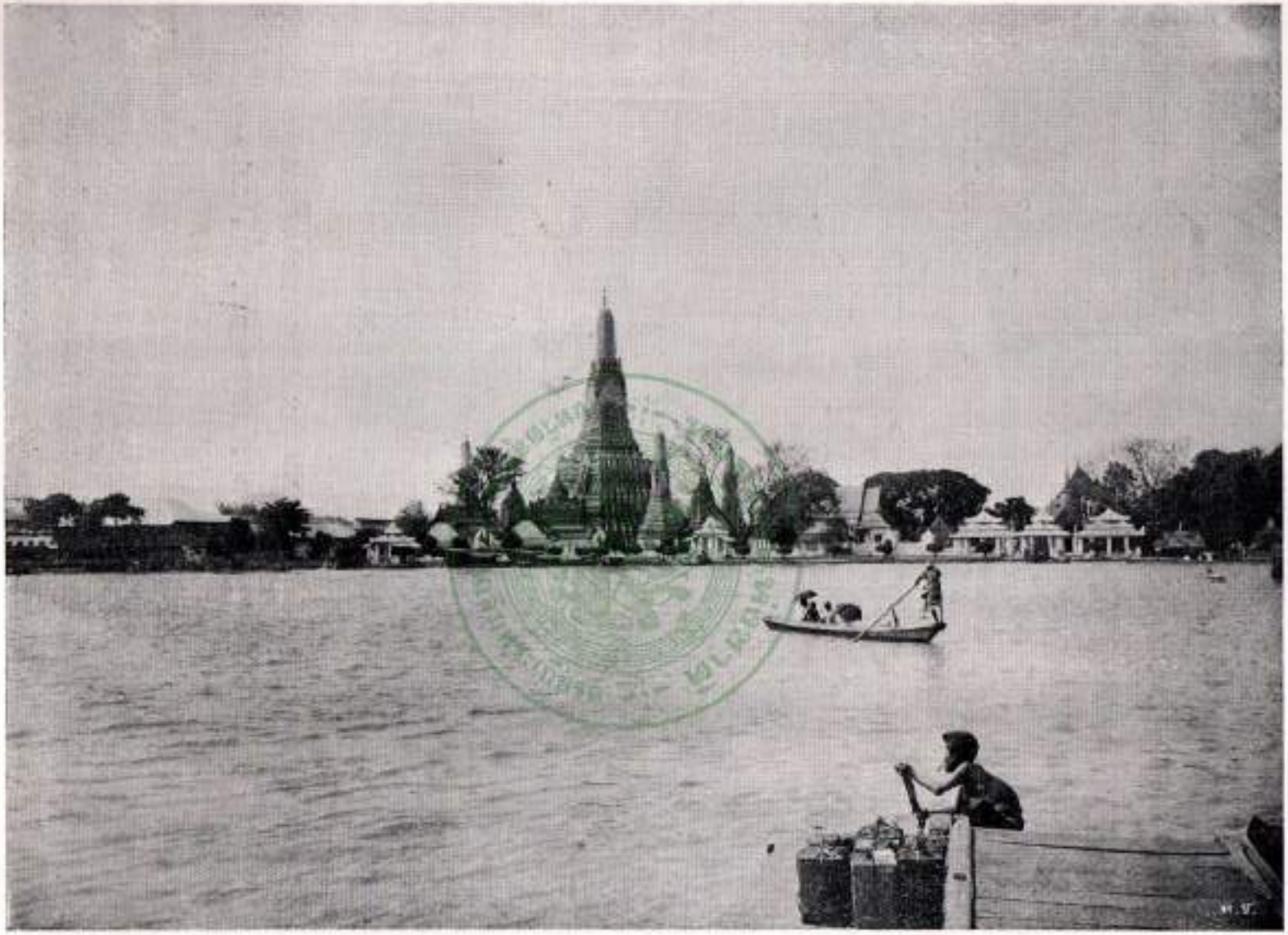

ARUN RAJAVARARAM MONASTERY, BETTER KNOWN AS WAT CHENG, BUILT BY KING RAMA I AT THE VERY SPOT ON WHICH HE ARRIVED FROM HIS SUCCESSFUL CAMPAIGN AGAINST CAMBODIA TO ESTABLISH HIMSELF ON THE THRONE OF SIAM AND FOUNDED THE PRESENT CAPITAL.

พระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม หรือเรียกตามศัพท์สามัญว่า วัดแจ้ง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกปฐมรัชกาล ทรงสร้างขึ้น ณสถานที่ๆ เสด็จพระราชดำเนินกลับจากศึก กรุงกัมภูชาประดิษฐานพระบรมวงศ์จักรีณกรงเทพมหานคร

จากหนังสือพิมพ์ลอนดอนเทลิกราฟ ซึ่งยังมิได้ปรากฏแพร่หลาย มาลงกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้:

"ถ้าประเทศสยามมีสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ เป็นกษัตริย์ปกครองแผ่นดินอยู่ก่อนนี้สัก ๑๐๐ ปีแล้ว พงศาวดารของประเทศจะต้องปรากฏผิดแผกแปลกออกไปจากที่มีมาแล้วโดยแท้ แม้การเป็นเช่นนั้น พระเกียรติคุณแห่งพระองค์ ย่อมเป็นที่สรรเสริญเต็มที่ ในเมื่อผลแห่งพืชที่ทรงหว่านไว้ ระวางพื้นภูมิทำเลแถบแม่น้ำเจ้าพระยา ได้บังเกิดแล้วในตอนที่สุด เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างน่าพิศวง ซึ่งนานาประเทศทั้งทวีปอาเซียกำลังได้รับตรากตรำอยู่จนเท้าทุกวันนี้ ถ้าจะนับในความเป็นมหารัฏฐประศาสนิกแล้วสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ก็เทียบเท่ามหากระษัตริย์พุทธศาสนิกะอีกพระองค์ ๑ คือ มัตสุหิโตกษัตริย์ ผู้ทนุบำรุงประเทศญี่ปุ่นเจริญถึงขนาด พระราชกิจของพระองค์ยังหาได้เป็นไปโดยสำเร็จผลครบถ้วนไม่ แต่หลักโครงการสำคัญได้วางไว้แน่นหนาแน่นอนแล้ว ทั้งส่วนสำคัญที่ทรงประกอบไว้ก็มาก ความลำบากต่าง ๆ ซึ่งทรงกระทำพระราชภาระกิจทั้งนี้ มีอยู่โดยอเนกประการ ใหญ่ยิ่งกว่าพระราชภาระของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงญี่ปุ่นเหลือหลาย ซึ่งว่าพระองค์มิต้องทรงเป็นภารธุระในการศึกภายในอย่างใดเลยนั้นเป็นความจริง แต่ก็ความมุ่งหวังทเยอทยานของเหล่าประเทศอันมีอำนาจใกล้เคียงทั้งตวันออกตวันตกนั้น เป็นบัญหาที่เข้ามาผเชิญพระองค์ยากกว่ามาก แม้กระนั้นพระองค์ก็ยังทรงผ่านพ้นมาได้ พร้อมด้วยพระราชอาณาเขตอันไพศาลกว้างขวางเช่นเดิม อย่างไรก็ดี. พระองค์ทรงกระทำการสำเร็จ คือรักษาอิสสระภาพแห่งภูมิฐานอันสมบูรณ์ ในพระราชอาณาจักร์ไว้ได้เป็นผล พระปรีชาสามารถแห่งพระองค์ย่อมเป็นที่ฤษยาแห่งนานาประเทศใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในอำนาจชาวยุโรป ในการที่พระองค์ทรงปกครองรักษาทำเลแม่น้ำเจ้าพระยาให้ดำรงคงเป็นของรัฐบาลสยาม และคงเป็นดังที่ชาวสยามเรียกว่า "เมืองไทย" คือแผ่นดินแห่งอิสสระภาพดังนี้ แต่การเป็นอิสสระนี้ใช่จะหมายความว่าพ้นจากอำนาจต่างประเทศ อันได้เหลือไว้ให้จากประเทศอื่น ๆ ในเขตพังอินดูจีน แลทางเขตดินแดนแหลมมลายู ซึ่งได้ตกเป็นข้าของ ชนต่างชาติจนสิ้นแล้วดังนั้นก็หามิได้ ประเทศสยามเป็นอิสสระภาพตามธรรมเนียมคือ เปลี่ยนแปลงจากขนบธรรมเนียมเดิม วิธีปกครอง, และลัทธิอันปฏิบัติกันมาโดยประเพณีวิธีเปลี่ยนอย่างรวดเร็วชนิดนี้อาจบรรดาลให้เขตแดนภาคตวันออกเป็นเหยื่อแห่งการ

FEMINISM IN UPPER SIAM.
หญิงไทยเหนือ

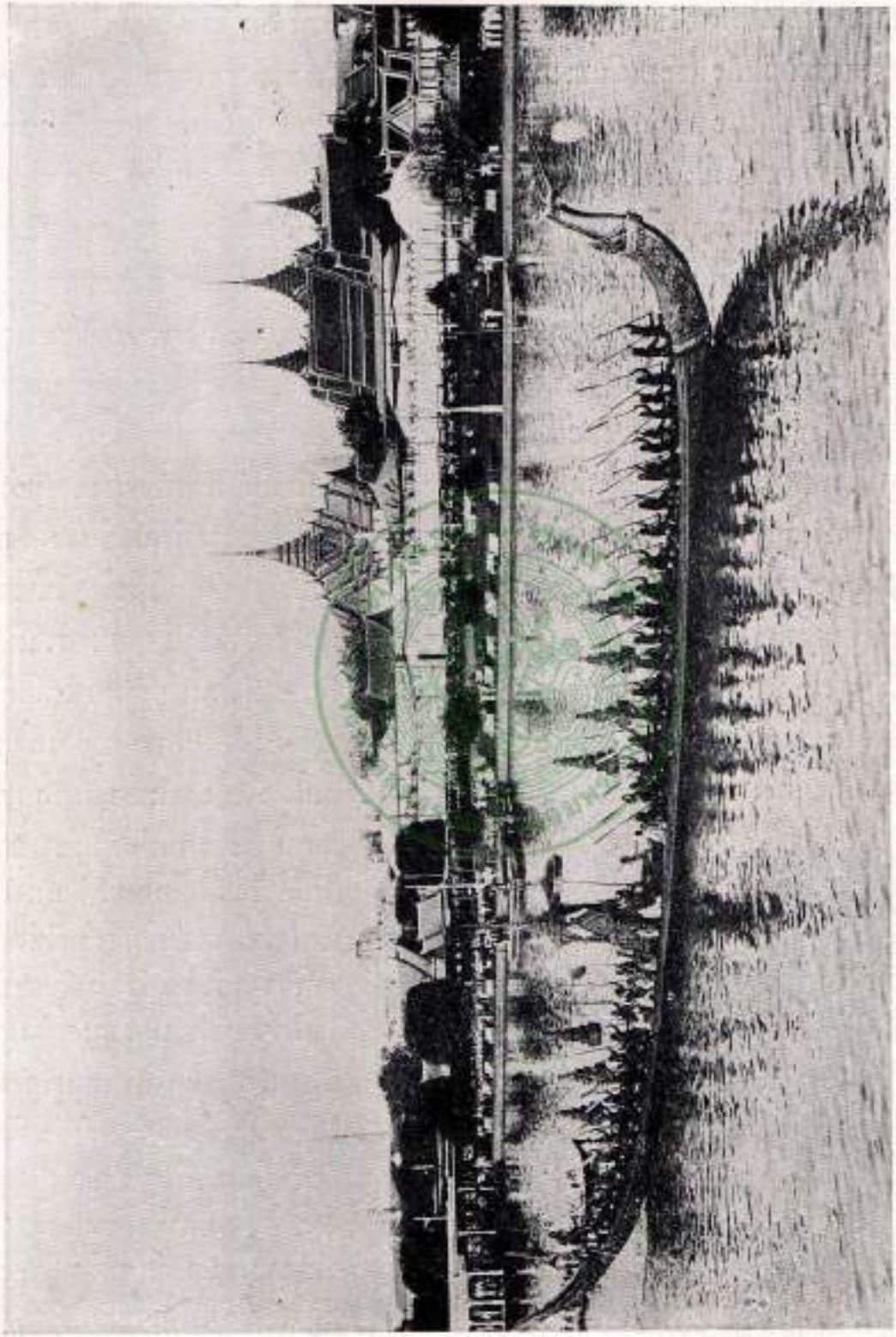

ขบวนเรือพยุหยาตราชลมารค หน้าท่าราชวรดิฐ

THE ROYAL CEREMONIAL BARGE, BEFORE THE LANDING-STAGE OF THE CHAKRI PALACE.

ว่นวายได้ง่าย แต่ก็ประเทศสยามบัดนี้เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองที่สุดในทวีปอาเซียโดยแน่แล้ว การทั้งนี้ใคร ๆ ย่อมเห็นได้ชัดว่าเป็นไปโดยพระราชอุตสาหะวิริยภาพ แห่งสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์แต่พระองค์เดียว และควรหมายเหตุไว้ในที่นี้ด้วยว่า พระองค์ได้ทรงจัดกระทำได้สำเร็จโดยมิพักอาศัยแบบการปกครองอย่างที่กำลังนิยมกันอยู่ในบัดนี้ตั้งแต่กรุงปักกิ่งไปถึงกรุงลิสบอน เป็นเครื่องช่วยเหลือในการกระทำของพระองค์เลย อย่างไรก็ดี, โดยพระเกียรติคุณอันงามยิ่งนี้ พระองค์ทรงเป็นตัวอย่างพิศูจน์สำหรับกษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิราชที่มีพระทัยบุญกอปร์ด้วย พระเมตตากรุณาล้นเกล้าฯ พระองค์หนึ่ง.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖

เมื่อพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว พระราชภาระที่ทรงประกอบในชั้นต้นก็คือ ทรงพระราชดำริการสถาปนารัชทายาทผู้สืบสันตติวงศ์ และโดยเหตุนั้นจึงโปรดเกล้าฯ ทำความเข้าใจว่า สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ (เวลานั้นเป็นกรมขุน) ซึ่งได้เสด็จทิวงคตเสียก่อนกาลกำหนดเป็นที่โศกกำสรดแก่เราทั้งหลายนั้น ทรงดำรงตำแหน่งรัชทายาท.

ความสุขของพสเมือง

เพื่อเป็นพยานแสดงถึงพระราชอัธยาศัยโอบอ้อมอารี แห่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ผู้ทรงใฝ่พระราชหฤทัยในความสุขความเจริญของราษฎร นับตั้งแต่แรกเริ่มที่เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ จะเห็นได้จากคำประกาศทางราชการเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ มีใจความว่าดังนี้ :

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ มีพระบรมราชโองการให้ประกาศแก่อาณาประชาราษฎรให้ทราบทั่วกันว่าในเดือน ๑๑ เดือน ๑๒ แห่งจันทรคตินิยมทุกปีมานั้น เป็นเทศกาลนักขัตตฤกษ์ และเป็นประเพณีของประชาชนสืบมาแต่โบราณในการพักผ่อนหาความรื่นเริงเพื่อบรรเทาความเหน็จเหนื่อยที่ได้ประกอบการอาชีพมาในเดือนก่อน ๆ บังเอิญเป็น

H. M. King Rama VI when Bearing the Title of Krom Khun Debdavaravati.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
เมื่อทรงดำรงพระอิสริยยศ
เป็น กรมขุนเทพทวาราวดี

MARSHAL H. R. H. THE PRINCE OF NAGARA SVARGA, MINISTER FOR WAR.

จอมพล สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ
เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต
เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม

เคราะห์ไม่ดีที่เทศกาลสนุกสนานปีนี้ ประจวบกับเวลาเสร้าโศกแห่งการสวรรคต ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงบรมชนกาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระวิตกเกรงไปว่า ราษฎรจะติดขัดด้วยเหตุนี้ ถึงกับเลยงดการนักขัตตฤกษ์อันเป็นการรื่นเริงประจำปีนั้นเสีย.

แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นั้น ย่อมทรงทราบได้ดี จากความใกล้ชิดสนิทในพระองค์สมเด็จพระชนกาธิราชแต่เดิมมาว่า ความรู้สึกอันใดซึ่งเคยมีในพระราชหฤทัยแห่งสมเด็จพระชนกนาถนั้น ไม่มีสิ่งใดจะยิ่งไปกว่าทรงพระราชปรารถนาจะให้ทวยราษฎร์ทุกคนในพระราชอาณาจักร์ ได้มีโอกาสพักผ่อนหาความรื่นรมย์สำหรับตัว ยิ่งผู้ใดทำมาหากินด้วยความเหนื่อยยากมาด้วยแล้วก็ยิ่งจำเป็นที่สุด.

อาศัยพระราชปรีชาญาณจำเริญรอยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกนาถเป็นปทัฏฐานนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้พสกนิกรทราบพระราชประสงค์ทั่วกันว่า การรื่นเริงอันเป็นงานนักขัตตฤกษ์ประจำปี ต่างๆ ของราษฎรที่เคยมาแต่เดิมนั้น ให้คงมีได้ตามที่ต่างๆ ตลอดไปโดยมิต้องงดเลิกอย่างใดเลย.

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๓ หนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์ ได้ลงข้อความดังนี้ :

"ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีกระแสร์พระราชดำรัสเกี่ยวพ่อพ้าข้าแผ่นดินนั้น ย่อมเป็นที่จับใจแห่งชาวเราทั้งหลายยิ่งนัก.

ด้วยความที่ทรงใฝ่พระราชหฤทัยในความสุขของพลเมือง เกรงว่าการไว้ทุกข์แห่งชาติจะทำให้ราษฎรต้องงดการรื่นเริงตามอย่างที่เคยมาทุกปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า งานประจำปีตามที่เคยมีมานั้น คงให้มีต่อไปได้ตามธรรมดาโดยไม่มีข้อห้ามอย่างใด ทั้งนี้ย่อมเป็นพยานอันสำคัญซึ่งแสดงว่า พระมหากรุณาธิคุณระหว่างพระเจ้าแผ่นดินกับไพร่พ้าข้าแผ่นดินซึ่งมีมาแต่รัชกาลก่อนนั้น ถึงในบัดนี้ก็มิได้ขาดตกบกพร่องแต่อย่าง ๑ อย่างใดเลย

Sunset over Wat Arun, Bangkok.

วัดอรุณราชวราราม ในยามสายัณห์

A SIDE VIEW OF THE MAUSOLEUM WITHIN THE PRECINCTS OF THE OLD PALACE, IN WHICH HAVE BEEN ERECTED THE STATUES, AND IN WHICH ARE DEPOSITED THE REMAINS, OF ALL THE MONARCHS OF THE PRESENT DYNASTY TO WHICH PUBLIC HOMAGE IS PAID ON THE CHAKRI DAY, SET ASIDE SPECIALLY FOR THE PURPOSE BY HIS LATE MAJESTY KING RAMA VI.

ภาพด้านข้างปราสาทพระเทพบิดร บรรจุพระบรมอัฐิ และพระบรมรูป พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว จักรี บรม มหา ราชวงศ์ทุก ๆ รัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงกำหนดกาลวันที่ ระลึกมหาจักรี เป็นวันเปิดให้ราษฎรเข้าคราบถวายบังคมพระ ในปราสาทพระเทพบิดรนี้

โดยที่พระองค์ได้ทรงใกล้ชิดกับสมเด็จพระบรมชนกนาถมาเป็นอย่างยอดยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบอยู่ดีแล้ว จึงทรงดำเนินการต่าง ๆ เจริญรอยพระบาท ซึ่งเป็นพระราชปรารถนาแห่งสมเด็จพระบรมชนกนาถด้วยประการทั้งปวง ในการทนุบำรุงความสุข ความเจริญ ของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินแห่งพระองค์ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีส่วนอยู่ด้วยเต็มที่ ปัญหาที่ว่าการรื่นเริงในโอกาสนี้จะควรมีหรือเลิกนั้น แม้จะไม่ใช่เป็นข้อใหญ่ใจความสำคัญนักก็จริง แต่การทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นพระราชหฤทัยแห่งพระองค์ได้อย่างยิ่งตลอดจนพระราชปรารถนาอันเด่นชัดที่ทรงมุ่งหวังให้อาณาประชาราษฎรมีความสุขนี้ ย่อมทำให้พระองค์สามารถผูกน้ำใจของผู้ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ทำให้ราษฎรบังเกิดความ รักใคร่ เช่นเดียวกับความ จงรักภักดี ที่มีอยู่แล้วต่อองค์พระมหากษัตราธิราช และสำหรับผู้อื่นซึ่งแม้จะมิใช่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินของพระองค์ก็ดี พระองค์ก็ได้ทรงพระมหากรุณาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือได้ทรงแสดงพระราชหฤทัยให้ทราบทั่วกันว่า ไม่ถือเอาการไว้ทุกข์แห่งประเทศเป็นเหตุบังคับให้การประชุมแข่งม้า ซึ่งเป็น กีฬา เครื่อง บรรเทองใจยิ่งของชาวต่างประเทศนั้นต้องหยุดชงักลงไปด้วย ราชกวีฑาสโมสร ย่อมเป็นฉี่พระมหากรุณาธิคุณอยู่ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งมกุฎราชกุมารนั้น เป็นอันมาก ด้วยได้ทรงพระเมตตาอุปการะจัดสรรม้าเข้าแข่งเป็นอย่างดี ทั้งยังมีความหวังหรือคงมุ่งหวังอยู่เสมอซึ่งในอนาคตกาล ว่าพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงอุปการมาแต่เดิมนั้นจะไม่มีจำนวนลดถอยน้อยลงกว่าเดิมเลย"

Ascension to the Throne.

HIS late Majesty ascended the Throne on the 23rd October, 1910; that is to say when he was still under thirty years of age, and then, of course, arose the extremely important question of settling the date of the coronation. In some countries such a decision would involve no difficulty, but here the essential fact has to be borne in mind that not only is the monarch the ruler of the country from a political and social standpoint, but he is also the head of the Buddhist faith within his borders, just as the Tzar of Russia was known and revered by the muzhiki, the vast horde of the peasantry, as their Little Father, while also he was universally recognised as head of the Greek Church. The result of the afore-mentioned dual character of the monarchy is that two coronation ceremonies were held here, one at an early date, and the other when the period of Royal mourning was ended. The first of these was the occasion of the celebration of all the religious rites, while the latter was regarded more in the light of a secular ceremony—though also attended by religious observances, at which

H. M. King Rama VI previously to the Ceremonial Bath of Purification during the Coronation ceremonies.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖
ก่อนเวลาสรงพระมุรธาภิเษกสนาน

เถลิงถวัลยราชสมบัติ

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้า ฯ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ ๒๔๕๓ มีพระชนมายุต่ำกว่า ๓๐ พรรษา เมื่อเสด็จทรงราชย์แล้วก็เกิดปัญหาสำคัญคือกำหนดวันกระทำพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในบางประเทศพระราชพิธีชนิดนี้ไม่สู้เป็นของลำบากยากเย็นอันใดเลย แต่สำหรับประเทศสยามย่อมมีเหตุผลสำคัญอย่าง ๑ ซึ่งจักต้องจำใส่ใจไว้เสมอว่า การเป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งประเทศนี้ หาใช่แต่เพียงจะเป็นกษัตริย์ครอบครองประเทศโดยอาศัยหลักทางการบ้านเมือง และการสมาคมเป็นข้อยึดถือแต่อย่างเดียวเท่านั้นมิได้ ยังต้องเป็นประมุขแห่งพุทธศาสนิกชนในพระราชอาณาจักร์สยามอีกด้วย คล้ายกับพระเจ้าซาร์แห่งรุสเซียซึ่งต้องเป็นที่เคารพนับถือและรักใคร่ทั่วไปของบรรดาชาวชนบทในฐานทรงดำรงตำแหน่งเป็น "อนุบิดร" ของประชาชนชาวชนบทนั้น และโดยทั่วไปย่อมต้องปรากฏเป็นประมุขแห่งกรีกเชอชร์อีกด้วย เหตุผลที่พระเจ้าแผ่นดินต้องมีพระราชอัธยาศัย ๒ ประการ ดังกล่าวแล้วข้างต้น เป็นข้อสำคัญซึ่งประเทศสยามนี้จำต้องมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ๒ งาน งาน ๑ ต้องกระทำโดยเร็วที่สุด อีกงาน ๑ ต้องทำเมื่อหมดเขตไว้ทุกข์ถวายแด่สมเด็จพระปิยมหาราชผู้เสด็จสวรรคตล่วงลับไปแล้ว งานแรกนั้นเป็นพระ

In Supreme Monarchical State.
พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖
ทรงเครื่องบรมราชาภิเษกรัตยราชประเพณี

His Majesty appeared before the nation and received its homage.

Immediately after the death of King Chulalongkorn, the Privy Council assembled and proclaimed His late Majesty Maha Vajiravudh as the new Monarch, and special messengers were despatched to all parts of the Kingdom to declare the news. Then it was decided by the Royal astrologers to fix the day for the first coronation ceremony on the 11th November; and so it came to pass, though the actual rites connected therewith extended from the 6th to the 13th; for not only had the Buddhist ceremonial to be observed, but also, in accordance with ancient custom, the Brahminical.

AMARINDR VINICHAI THRONE HALL. พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

The Coronation.

As regards the actual ceremony, we quote below the graphic description contained in the special "Souvenir" of the occasion issued in December, 1911:—

"On November 28 His Majesty attended services in the Amarindr Vinichai and Bhaisarn Thaksin Halls and at those conducted in various other portions of the Grand Palace, presenting the customary alms to 100 priests, and on the morning of November 11 the King was borne on a State palanquin in procession to the Amarindr Vinichai Hall, where he lighted the ceremonial candles, afterwards going to the Bhaisarn Thaksin Hall, where the priests presented His Majesty with the holy water. The King then proceeded to the Phra Sulalai Hall, changing into white garments at 9h. 33m. 58 secs., the auspicious time. Phra Raja Kru then formally invited His Majesty to partake of the customary holy bath, and the King, escorted by the pundits and Brahmins, entered the Bhaisarn Hall and took his seat on the Uborn Porn Raja Art, or throne of the holy bath, facing the south-east.

"As H. E. Phya Raja Kosa commenced to pour the holy water, the Chief of the Astrologers sounded a conch shell, the priests in the various portions of the Palace recited prayers, and salutes were fired by the historic guns 'Maha Ruk,' 'Maha Prap Yok,' and 'Maha Chai,'' thus giving the signal to the guns of the Army and Navy to reply, and to the military and naval bands to play the National Anthem, while at the same time the bells at the wats in the City pealed forth, and the priests chanted prayers. The customary gifts of a Phra Tow and conch shells and horns having been made by the Royal Princes and Brahmins, and His Majesty having received holy water from the priests, the King retired to the Sulalai Phiman

ราชพิธี บรมราชาภิเษกเฉลิมฉลอง พระราชพิธี ต่าง ๆ เป็นพระราชพิธีในทางศาสนาตามประเพณีนิยม งานหลังนั้นแม้จะมีพระราชพิธีในทางศาสนาประกอบ ในเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกในที่ประชุมทวย ราษฎร และรับสักการจากพสกนิกรกี่ที กี่จัด เป็นพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภชเป็นการรื่นเริงของประเทศอีกส่วน ๑.

ภายหลังที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตแล้ว พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้ประชุมพร้อมกันโดยด่วน แล้วประกาศถวายราชสมบัติแด่สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งกรุงสยาม และได้จัดทูตพิเศษไปประกาศข่าวนี้ให้ทราบทั่วพระราชอาณาจักร์ ครั้นแล้วราชโหราจารย์ทั้งหลายได้กำหนดวันงานพระราชพิธีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๓ และในพระราชพิธีนี้ต่อเนื่องกับการต่าง ๆ นับตั้งแต่วันที่ ๖ ถึงวันที่ ๑๓ จึงเสร็จงาน เพราะไม่แต่ต้องกระทำราชพิธีเท่านั้น ตามโบราณราชประเพณีแต่ก่อนมา มีพระราชพิธีทางฝ่ายพราหมณ์ประกอบอีกด้วย.

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ เสด็จออกทรงกระทำพิธีในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยและพระที่นั่งไพศาลทักษิณ กับที่ต่าง ๆ ในพระบรมมหาราชวัง ทรงประเคนอาหารบิณฑบาตร์แก่พระสงฆ์ ๑๐๐ รูป เช้าวันที่ ๑๑ เสด็จโดยกระบวนพระราชยานสู่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรงจุดเทียนนมัสการตามพิธีแล้ว เสด็จพระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระสงฆ์ถวายน้ำพระพุทธมนตร์แล้วเสด็จขึ้น ประทับหอ พระสุราลัย พิมาน ผลัดพระภูษาทรงเศวตภัตร์ เมื่อเวลา ๙ นาฬิกาก่อนเที่ยง ๓๓ นาที ๕๖ วินาที เป็นมหาอุดมฤกษ์ แล้วพระราชครูทูลอัญเชิญ เสด็จสรงน้ำ มุรธาภิเษก ตามราชประเพณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จทรงพระที่นั่งไพศาลทักษิณ และเสด็จสถิตเหนืออุทุมพระ

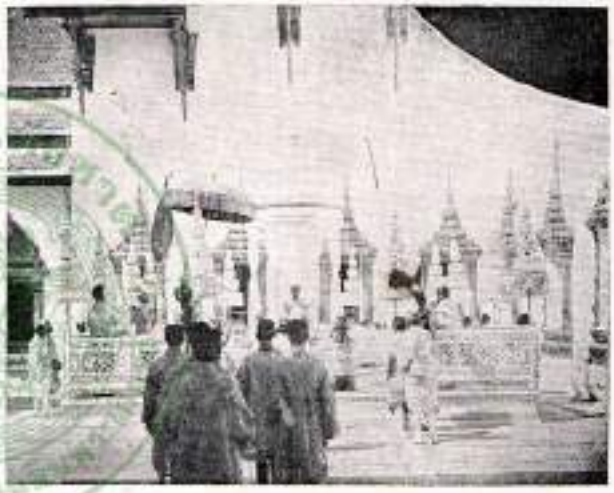

2. The Bath of Purification: a later stage.

กำลังจะสรงน้ำพระมุรธาภิเษกสนาน ตอน ๒.

ราชอาสน์ ซึ่งเป็นที่สรงน้ำมุรธาภิเษก แปรพระพักตร์สู่ทิศอาคเณย์.

เมื่อพระยาราชโกษาเริ่มไขน้ำมุรธาภิเษก พระโหราธิบดีเป่าสังข์ พระสงฆ์ในพระบรมมหาราชวังสวดไชยมงคลคาถายิงปืนมหาฤกษ์ มหาไชย มหาจักร์เป็นสัญญาณ ซึ่ง ฝ่ายทหารบก ทหารเรือ ยิง สลุดตอบ และทหารบกทหารเรือทำเพลงสรรเสริญพระบารมี พระอารามในจังหวัดทุกแห่งย่ำระฆังถวายไชยมงคล พระบรมวงศานุวงศ์และชีพ่อพราหมณ์

WATT PHRA KEO, THE CHAPEL ROYAL CONTAINING THE EMERALD BUDDHA.

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เปนที่ประดิษฐาน
พระพุทธรูปทรงพระศรีรัตนปฏิมากร

Hall and changed into a gold mantle and yellow panung, with all his decorations. Attended by the Brahmins and pundits, His Majesty proceeded to the Amarindr Vinichai Hall, where he took his seat on the Royal Throne, facing the east, and, after receiving an address from H. E. Phya Raja Kosa, and receiving the Water of Consecration, His Majesty faced the eight principal points of the compass. The pundits then presented His Majesty with a golden Buddha, and the Brahmins with a golden angel, and the conch shells, gongs and trumpets were again sounded. The Royal Bodyguard were then introduced, and the Insignia of State were then handed one by one to His Majesty, who placed the Crown upon his head, after which the chief Brahmin delivered the address of consecration. His Majesty briefly replied, and the Chief Brahmin then presented His Majesty with a *Sawatrachat* (nine-storied [storeyed?] umbrella symbolic of royalty). After the trumpets, conch shells and other musical instruments had again sounded, the Phra Raja Kru presented His Majesty with a *Supanabat*, or gold tablet bearing his Royal and Kingly titles, and other officials presented a *Sangwan*, or necklace containing the nine precious gems, and another *Supanabat*.

"The Phra Raja Kru then invoked a blessing on His Majesty and upon His reign, and the King replied by taking the oath of fealty to the people. The conch shells and other musical instruments were again sounded, and an official from the Finance Department handed His Majesty a bowl filled with gold and silver flowers, which the King scattered among those present. His Majesty then proceeded to the Chakrapat Pisarn Hall, where he distributed robes to 85 priests."

After the above ceremony, His Majesty held a reception at which were present the members of the Royal Family, and also the representatives of the Diplomatic and Consular Corps, in the Amarindr Vinichai Hall, the occasion being one of striking brilliance. And then, as the record has it, precisely at 1h. 9min. 54sec. p.m., the King took his seat upon the Throne of His august ancestors, which was concealed from the public gaze, but which was covered by a nine-storeyed umbrella. There His Majesty was attended by the chief officers of State and by

ถวายพระเต้าศิลาและพระมหาสังข์ ทรงรับน้ำพระพุทธมนตร์ จาก พระสงฆ์ แล้ว เสด็จหอ พระสุราลัย ผลัดพระภูษา ทรงฉลองพระองค์คลุมสีเหลือง พระภูษาลายทรงกับเครื่องทรงอีกเปนอันมาก แล้วเสด็จพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พร้อมด้วยชีพ่อพราหมณ์และราชบัณฑิต ประทับบนพระที่นั่ง แปรพระพักตร์ไปทางเบื้องบูรพาทิศ ทรงรับพระเต้าจากพระยาราชโกษา รับน้ำพระอภิเษก แล้วทรงถระทำทักษิณาวัตร์แปดทิศ ราชบัณฑิตถวายน้ำอภิเษก พราหมณ์ถวายน้ำมหาสังข์ และเป่าสังข์ลั่นฆ้องไชยและแตร มีกระบวนนำเสด็จไปยังพระที่นั่งภัทรบิฐ พระราชครูถวายเครื่องราชกกุธภัณฑ์ ทรงรับมหาชัยมงกุฎสวม แล้วพระสิทธิไชยบดี (หัวน่าพราหมณ์) กราบทูลถวายพระนพปดลเศวตฉัตร์ มีพระราชดำรัสตอบ แล้วพราหมณ์เป่าสังข์ โหรลั่นฆ้องไชย เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์บัณเฑาะเครื่องมโหรึกตุริยตนตรี พระราชครูถวายพระสุพรรณบัฏ และอีกผู้ ๑ ถวายพระสังวาลย์นพรัตน์ราชวรากรณ์กับพระสังวาลย์พระนพ.

พระราชครู กล่าวคำ ถวายไชยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นั้นมีพระราชดำรัสตอบ เจ้าพนักงาน ใน กรมพระคลังข้างที่ ถวายขันทองคำลงยาราชาวดีซึ่งมีดอกพิกุลเงินทองอยู่ในนั้น ทรงโปรยพระราชทาน ผู้เข้าเฝ้า ทูล ลอองธุลี พระบาท ใน ที่นั้น ทรงกระทำสัตยาธิษฐานตั้งพระราชธรรมจริยาแผ่อาณาแด่ประชาราษฎร แล้วเสด็จขึ้นยังพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน ทรงประเคนเครื่องไทยธรรม แก่พระสงฆ์ ๘๕ รูป.

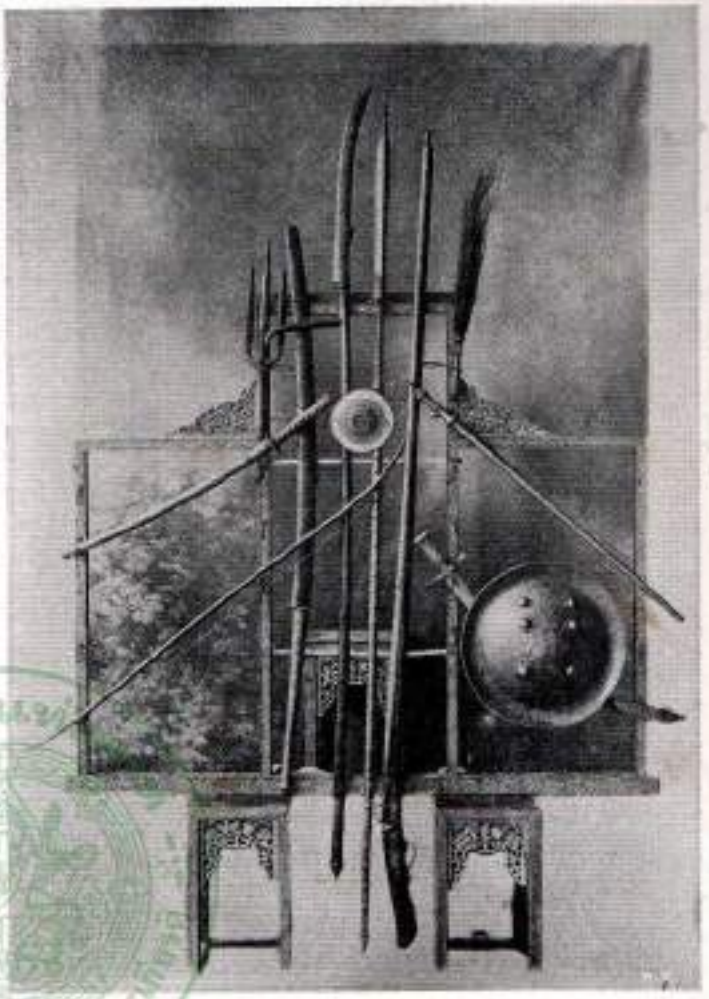

Ancient Weapons handed down as Symbols of Royalty.

พระ แส่ง ราช ศาตรา และ อรรพาวุธ ยุทธ พาห์.

ภายหลัง ที่ได้มี พระราชพิธีที่กล่าว ข้างบนมานั้นแล้ว พระบาท สมเด็จ พระพุทธเจ้า อยู่หัว เสด็จ ออก พระโรงที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อพระบรมวงศานุวงศ์ กับ อรรคราชทูต ผู้แทนต่างประเทศ เข้าเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาท เวลา ๑ ล, ท, ๕ นาที ๕๔ วินาที เสด็จ ขึ้น สถิตเหนือ พระราชอาสน์ บน พระที่นั่งพระมหาเศวตฉัตร์ มีพระตำรวจหลวงเรียงรายรักษาน่าที่อยู่ตามตำแหน่ง ถึงเพลาเสด็จออกแล้วชาวม่านไชพระสูตร์ เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์ แตรฝรั่งมโหรึกกลองชนะ แตรวงก็บรรเลงเพลงสรรเสริญ

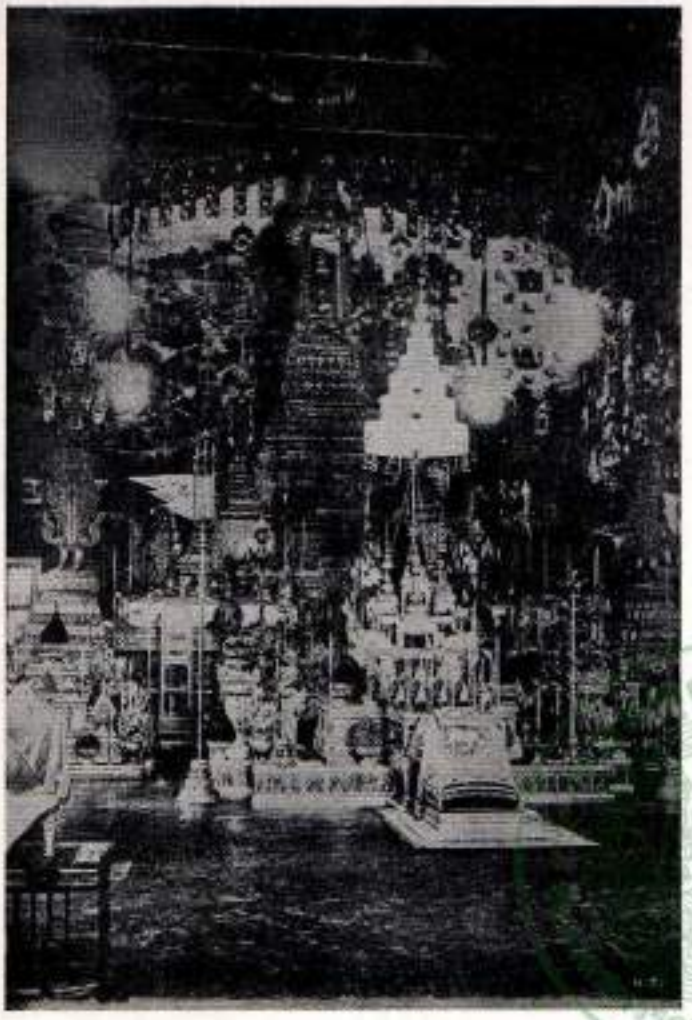

THE ALTAR ENSHRINING THE EMERALD BUDDHA AT WAT PHRA KEO.

ภายในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ประดิษฐาน พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร

members of the Royal Bodyguard, and then—again to quote the record—"the draperies were thrown open by the Hua Mün Mahatlek, the Royal Bodyguard band played the National Anthem, the troops saluted, and those present bowed in obeisance significant of their acknowledgment of His Majesty as Sovereign Lord of the Kingdom of Siam."

Following the above dramatic incident, H. R. H. the Prince Somdetch Krom Phya Devawongse Varoprokar, Minister for Foreign Affairs, delivered the following loyal address :—

"Most Illustrious and Puissant King.

Sire,

In the name and on behalf of all the members of the Royal House, the Ministers of the Crown, the Councillors of State, and dignitaries of the Realm, both military and civil, here assembled, as well as those who, on account of various duties, are absent, I have the honour to tender at the foot of Your Exalted Throne our dutiful homage. I crave Your Majesty's permission to present our heartfelt felicitations to Your Majesty, who, in accordance with ancient rites and ceremonies, has assumed the praenomen of Royalty and all the Titles of Your Illustrious Ancestors as Somdetch Phra Paramendr Maha Vajiravudh Phra Mongkut Klao, Sovereign Lord, the Descendant of Mighty Kings, Lord of Hosts, most excellent in Majesty, the like of the Chakravatti of old, Supporter of the True Faith, who, by the fundamental Law of this Realm, has succeeded Your August Father of revered memory to Sovereignty as the anointed King of Kings of Siam and all the dependencies; being invested with Crown and all the Regalia appertaining to the Royal dignity, seated on the Throne in the Royal Palace of the great city, the Abode of the Emerald Image of the Buddha, the Invincible Capital of the Kingdom.

"I solemnly invoke the power of the most Precious Trinity wherein abide all the virtues of True Wisdom, and the Mighty God of Providence to sustain Your Majesty, our Sovereign Lord, in all Kingly power and integrity, to turn all designs and factions inimical to your cause into respect and fear, that Your Majesty may rule beneficially the people of the Realm, that wealth and prosperity and all things desirable for safety and well-being may ever attend Your exalted station, that Your Majesty may ever shine in Royal dignity, fame and success, that You may escape all risks, dangers and accidents, be free from all ills and pains, safe in your Person, happy in your mind, so that you may long reign over the high destiny of the Nation.

พระบารมี ทหารกระทำวันทิยาวุธ พระบรมวงศานุวงศ์ กับอรรคราชทูตผู้แทนนาๆ ประเทศเข้าเฝ้าทูลลองธุลีพระบาทถวายคำนับพร้อมกัน เปนเครื่องแสดงความยอมรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเปนพระเจ้าแผ่นดินทรง พระเดชานุภาพแผ่ผ่านทั่วพระราชอาณาจักร์สยาม.

HIS MAJESTY ABOUT TO ENTER THE STATE CHAIR FOR THE PROCESSION THROUGH THE CITY.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖
กำลังจะเสด็จประทับพระราชยาน
ในขบวนแห่เลียบพระนคร.

ครั้นเสร็จพิธีตามที่กล่าวมาแล้ว พระบรมวงศ์เธอ กรมหลวงเทววงศ์วโรประการ เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศ ได้อ่านคำกราบบังคมทูลถวายไชยมงคลดังต่อไปนี้ :—

คำถวายไชยมงคลของพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าทูลละอองธุลีพระบาทฝ่ายน่า

สรวมชีพ ข้าพระพุทธเจ้า ผู้รับสกลฉันทานุมัติแห่งพระบรมวงศานุวงศ์ เสนาบดีมนตรีมุขอมาตย์ แลข้าทูลละอองธุลีพระบาท ฝ่ายทหารพลเรือนถ้วนหน้า ผู้มาพร้อมกันในมหาสันนิบาตนี้ก็ดี มีราชการประจำอยู่ในที่อื่นมิอาจมาได้ก็ดี ขอถวายอัญชลีบังคมบรมบาทบงกชมาส แลขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส เพื่อกราบบังคมทูลถวายพระพรไชยแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ เอกอรรคมหาบุรุษบรมนราธิราช พินิตประชานาถมหาสมมติวงศ์ อดิศัยพงศวิมลรัตน วรขัตติยราชนิกโรตม จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ อุภโตสุชาตสังสุทธเคราะหณีจักรีบรมนาถ จุฬาลงกรณ์ราชวรางกูร บรมมกุฎนเรนทรสูรสันตติวงศวิสิฐ สุสาธิตบุรพาธิการ อดุลยกฤษฎาภินิหาร อดิเรกบุญฤทธิ์ ธัญญลักษณวิจิตรโสภาคยสรรพางค์ มหาชโนตมางคประณตบาทบงกชยุคล ประสิทธิสรรพศุภผลอุดม บรม สุขุมาลย์ บุริมศักดิ์ สมญา เทพทวาราวดีศรีมหาบุรุษ สุดสมบัติ เสนางคนิกร รัตน์ อัศวโกศล ประพนธปรีชามัทวสมาจาร บริบูรณ์คุณสารสยามาทินคร วรุตเมกราชดิลก มหาปริวารนายกอนันตมหันตวรฤทธิ์เดช สรรพวิเศษศิรินทร บรมชนกาดิศรสมมต ประสิทธิวรยศมโหฬม บรมราชสมบัตินพปฏลเศวตฉัตราดิฉัตร์ สิริรัตโนปลักษณมหาบรมราชาภิเษกาภิษิต สรรพทศทิศวิชิตไชย สกลมไหศวริยมหาสวามินทร์ มเหศวรมหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนาถชาติอาชาวศัย พุทธาธิไตรรัตนสรณารักษ์ อดุลยศักดิอรรคนเรศธิบดี เมตตากรุณาสีตลหฤทัย อโนปไมยบุญการ สกลไพศาลมหารัษฎาธิเบนทร์ ปรเมนทรธรรมิกมหาราชาธิราชบรมนาถบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อันได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบสุริยสันตติวงศ์ ฉลอง

"May all these blessings be accomplished in Your Majesty through the earnest prayers of all your people.

"I beg, moreover, to assure Your Majesty of our devotion and obedience to your wise governance that well shall strenuously uphold and extend your high Authority and Powers to the furthest parts of the Realm, and that with whatsoever duties you may be pleased to entrust to any of us, we shall serve Your Majesty with energy, strength and honesty."

"God Save the King."

In response, His Majesty, speaking with deep emotion, delivered the following reply:—

"It gives me great pleasure to receive your dutiful homage and the expression of your wishes for my welfare, for which pray accept my heartfelt thanks.

"All of you who have been serving my august Father, in whatever function of State, shall continue to exercise those duties in order to uphold the Religion of our Lord the Buddha, for the advancement of our country and the prosperity of all our people.

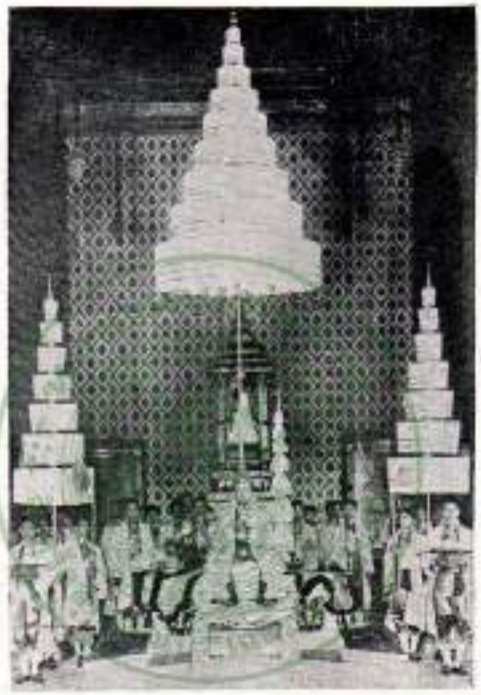

HIS MAJESTY ON THE ANCIENT THRONE OF KING RAMA GAMHENG UNDER THE NINE-TIERED UMBRELLA, THE EMBLEM OF ROYALTY.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ประทับบนพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ภายใต้พระมหาพิชัยราชกกุธภัณฑ์

"The King, as of old, is always approachable by all his subjects. I now grant you who, by your several duties, have occasion to consult my wishes, the liberty to communicate with and to speak to me without recourse to any intermediary.

"I wish that well-being shall ever attend you all."

After an acknowledgment in a few suitable words of the Royal address by H. R. H. Prince Devawongse, the National Anthem was again played, and the curtains in front of the Royal dais were drawn by the Hua Mün Mahatlek, and His Majesty withdrew and proceeded in state to the Baisarn Thaksin Hall, where the members of the Court were assembled to present a loyal address.

The "Souvenir" of this momentous occasion thus concludes its description of the ceremonies observed:—

"The presentation having been concluded, His Majesty replied, and then scattered gold and silver flowers and *salungs* among the Royal Ladies prior to proceeding to the Chakkrapat Phiman Hall, where he was greeted by Her Majesty the Queen Mother and the Royal Princesses of the highest rank. The King then retired to the Chakkravatti Hall for a brief rest, and then proceeded in full state to Wat Phra Keo, where His Majesty made offerings before the sacred Emerald Buddha. On the return to the Royal Palace, the King scattered gold and silver flowers, and then proceeded to the Boromoraj Sathit Hall to make offerings of incense, candles and flowers to Her Majesty the Queen Mother. His Majesty then proceeded to the Dusit Maha Prasath Hall to do reverence before the remains of His Royal Father, the late King, and to distribute alms and offerings to the attendant priests, while, later in the evening, His Majesty was present at an imposing *wien tien* (bearing candle) ceremony prepared by the officials of the Royal Palace.

พระองค์สมเด็จพระบรมชนกนาถ เปนบรมราชาธิราชของสยามรัฐ แลบัดนี้ได้ทรงรับพระบรมราชาภิเษก ทรงพระมหามงกุฎพร้อมด้วยเครื่องราชกกุธภัณฑ์ และเครื่องประดับพระราชอิสริยยศอย่างอื่นบริบูรณ์ครบทุกอัน เสด็จเฉลิมถวัลย์พระบรมมหาราชวังกรุงเทพพระมหานครอมรรัตนโกสินทร มหินทรายุธยามหาดิลกภพ นพรัตนราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์มหาสถานนี้ อันเปนพระบรมราชธานีหลักประเทศเขตสยามรัฐ ตามขัตติยราชประเพณี

ขอเดชพระศรีรัตนไตรยนิรัตบุญเขต แลอานุภาพท้าวเทเวศมเหศวรศักดิ์ จงอภิบาลรักษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเดชานุภาพแผ่ไปในทิศานุทิศ เปนที่เกรงขามของผู้ข่อ ก่อการณ์ เปน บัจจามิตร์ ราชศัสกร สามารถเปนที่ร่มเย็นของพระมหานคร กับทั้งประชาชน ทรงพระเจริญด้วยสุภอรรถมนุญผลทุกประการ ทรงบริบูรณ์ไปด้วยธนสารสมบัติ จำรูญด้วยพระราชอิสริยยศพระเกียรติคุณบุญฤทธิ คลาดแคล้วจากพิพิธอุปัทวพยาธิทุกข์ ทรงพระเกษมสุขสดวกพระราชหฤทัย มีพระราชประสงค์ใด ๆ จงสำเร็จ ทรงพระชนมายุเสด็จสถิตในสิริราชสมบัติยืนนาน ขอสิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคลทุกประการ จงประสิทธิแด่พระบาทสมเด็จพระบรมนาถบพิตร์พระเจ้าอยู่หัวด้วยอำนาจสัตยาธิฐานของข้าพระพุทธเจ้าทั้งปวงฉะนี้.

อนึ่งข้าพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอตั้งความสวามิภักดิ์ไว้ในใต้ฝ่าลองธุลีพระบาท สมเด็จพระบรมนาถบพิตร์พระเจ้าอยู่หัว เพื่อเชิดชูพระเกียรติยศเดชานุภาพให้ไพศาล เปนที่ร่มเย็นของพระราชอาณาจักร์ยิ่งๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณโดยสถานใด จักตั้งใจปฏิบัติด้วยความสัตย์สุจริตเต็มอุตสาหะทุกประการ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ ฯ

จบแล้ว พระบรมวงศานุวงศ์ และ อรรคราชทูต ผู้แทน รัฐบาลต่างประเทศ กับ ข้า ทูลลองธุลีพระบาท ถวายคำนับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการดำรัสตอบดังนี้.

Royal Insignia. The State Crowns, Sceptres, Royal Staff, Fan, Whip and Slippers.

เครื่อง ราช กกุธภัณฑ์: พระ มหา พิชัย มงกุฎ, พระ แส้ง ขรรค์ ไชยศรี, ธาร พระ กร, พัด ยาดวิรดี, พระ แส้ จามรี, ฉลอง พระ บาท.

HIS LATE ROYAL HIGHNESS PRINCE SOMDETCH KROM PHYA DEVAWONGSE VAROPRAKAR, WHO MADE HIS NAME MEMORABLE AS MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS UNDER TWO KINGS, AND WHO DELIVERED THE LOYAL OFFICIAL ADDRESS TO HIS MAJESTY AT HIS CORONATION.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรประการ เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศพระองค์ก่อน ผู้ทรงพระคุณและพระเกียรติเด่น รับราชการมาตลอดสองรัชกาล ทรงเป็นผู้อ่านคำถวายพระพรไชยมงคล ในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

"On November 12th, at 4 p.m., His Majesty attended religious ceremonies at the Baisan Hall, afterwards receiving offerings of flowers, candles, scent and incense from the Royal Princesses, and then going into the Amarindr Hall, where he elevated priests to a higher rank, and afterwards received from the Royal Princes and officials candles and floral tributes.

"On the following days, November 13th and 14th, ceremonies similar to those of the 12th took place, and, during those days, His Majesty received a large number of congratulatory telegrams from rulers or heads of state in all the chief countries of the world."

The Economic Side.

We must now turn our attention to the more materialistic side of the national life.

We will take first the very important point of the position of the teak export industry at this period; and from the report of Messrs. Denny, Moth and Dickson, Ltd., London, on the 1st December, 1919, we quote the following concluding paragraph:—

"Although.....fully twice as much teak has gone into consumption as has arrived at the docks during the last month, the volume of business remains insignificant. Reports from the shipping ports again point to the supplies for the new season being disappointingly small, at any rate so far as first-class timber is concerned. Unprecedentedly high as f.o.b. prices have ruled during this year, still higher figures are now demanded, and must be conceded where the use of teak in constructional work is imperative. Merchants naturally shrink from stocking at such alarming cost, and merely hand-to-mouth business is the inevitable result."

At this period the question of the extension of the railway of the southern part of the peninsula loomed very largely, and as the result of a speech by Sir John Anderson at Penang, the "Bangkok Times" had this very pregnant comment:—

"From her past action Siam may be regarded as always ready to consider any sound proposal to link up her railway systems with those of neighbouring Powers. It is merely a question as to whether the expenditure would be justified by an adequate return to this country. But in such cases one may assume that Siam will build the necessary lines for herself, and that there will be no question of permission for lines to be built through her territory. For the present, Siam's railway programme is full, both in the Peninsula and in the north, and the direct connection between Bangkok and Penang must wait till the time is more opportune. There is the less need to insist on haste as the connection will be established through Trang in the near future."

H. E. PHYA RAJA KOSA, WHO ADMINISTERED THE LUSTRAL WATER AT THE CORONATION.

พระยาราชโกษา ผู้เชิญพระมุรธาภิเษก สรงสนานในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

With regard to this question, a most interesting interview took place in Penang on the 23rd December, 1910, between

พระราชดำรัสตอบ

"ได้ฟังคำอวยพรและแสดงความสวามิภักดิ์ของท่านทั้งหลายเป็นที่จับใจยิ่งนัก ขอจงได้รับความขอบใจอย่างยิ่งทั่วกัน บรรดาท่านผู้ได้รับราชการมาแต่ครั้งสมเด็จพระบรมชนกนาถ ใครเคยอยู่ในตำแหน่งใดๆ จงรับราชการต่อไปในตำแหน่งนั้นๆ จะได้พร้อมกันทนุบำรุงพระบรมพุทธศาสนา และแผ่นดินไทย สมณชีพราหมณ์ และประชาราษฎร์ อยู่เย็นเป็นสุขทั่วถึงตลอดพระราชอาณาเขต และพระมหากษัตริย์ในปางก่อน ย่อมพระราชทานโอกาสให้ข้าขอบขัณฑสีมาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทได้โดยกาล ท่านทั้งหลายผู้มีน่าที่ปฏิบัติพระราชประสงค์จงได้โอกาสเพื่อจะแจ้งเหตุการณ์นั้นๆ โดยสดวกใจไม่ต้องมีผู้กราบทูลแทนตน ขอสวัสดิมงคลจงมีแก่ท่านทั้งหลายจงทั่วกันเทอญ"

ภายหลังที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงเทวะวงศ์วโรปการทรงอ่านคำกราบบังคมทูลแล้ว แตรวงก็บรรเลงสรรเสริญพระบารมี ชาวม่านไขพระวิสูตรลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นยังพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ซึ่งพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายในประชุมกัน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทกล่าวคำกราบบังคมทูลถวายพระพรไชยมงคล.

พระราชพิธีต่อจากนี้ไปมีดังนี้ คือ:

เมื่อคำกราบบังคมทูลถวายไชยมงคลของพระบรมวงศานุวงศ์จบลงแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบ และทรงโปรยดอกไม้เงินทองและเงินสลึงพระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน แล้วเสด็จพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน ซึ่งสมเด็จพระบรมชนนีนาถ พร้อมด้วย พระบรมวงศานุ-

A CHARMING TRIO ILLUSTRATIVE OF THE LATE REIGN'S NEW DEPARTURE IN ENCOURAGING THE COIFFEURE, AS OPPOSED TO THE PREVIOUS UNIVERSAL "CROPPING"

สามสตรีผู้ไว้ผมยาวตามประเพณีใหม่สำหรับรัชกาลที่ ๖ นับเป็นรัศมีอันงามตระการ ตรงข้ามกับการไว้ผมตัดอย่างโบราณ.

วงศ์ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายในจัดการเฝ้ารับเสด็จ แล้วเข้าพระมหามณเฑียรพักผ่อนพระอิริยาบถ ครั้นแล้วเสด็จโดยกระบวนพระราชอิสริยยศไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงกระทำนมัสการถวายต้นไม้พระมหามณีรัตนปฏิมากร เมื่อเสด็จกลับพระบรมมหาราชวังนั้น ทรงโปรยดอกไม้เงินทอง แล้วเสด็จพระที่นั่งบรมรัตนสถิต เพื่อถวายดอกไม้ธูปเทียนสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี แล้วเสด็จพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ถวายบังคมพระบรมอัฐิแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลก่อนทั้ง ๕ พระองค์ และสดับปกรณ์ ทรงประเคนไตรแก่พระ

THE STATE BETEL-NUT SERVICE, CONSISTING OF PAN PHRA KHAN MAK, PHRA MONDHOP, PHRA SUPANSRI BUA CHAK, AND PHRA SINOTHOK—ALL OF GOLD.

เครื่องราชูประโภค : พานพระศรี พระมณฑป, พระสุพรรณ ศรีบัวจักร์, พระเต้าทักษิโณทก

Sir John Anderson, Governor of the Straits Settlements and High Commissioner of the Federated Malay States, and Mr. Mitchell, Chairman of the Penang Chamber of Commerce, in which the latter laid emphasis on the fact that it was necessary further to develop the port's trade, and advocated as a means of doing so, railway connection with Siam. He pointed out that a scheme which had been proposed for linking up with Trang, had been rejected on account of insurmountable engineering difficulties between Perlis and Setul. But he went on to show that, as far back as 1892, a railway map had been published in which there was exhibited a proposed line between Butterworth and Alor Star, passing onwards along the Singgora road to that town; and he asked that the matter of the adoption of this route might seriously be considered with a view to approaching Siam on the subject.

Sir John Anderson, in his reply, after laying stress on the fact that the proposed scheme lay outside the borders of the Straits Settlements, made the following noteworthy remarks:—

"The first thing to be done, before we can propose to make a railway into some one else's territory, is to ask permission. Before you ask that permission, I think they will want to know what is likely to be done. That is to say, one must first of all examine the country the line is to pass through, and find out what it is producing and what are the possibilities of traffic expansion. All that requires time. So far as Kedah is concerned, through part of which the railway would run, I don't think there will be any difficulty. I am sure that the Kedah Government will give their consent and every facility in their power to assist in the extension of the railway through that State. When you get beyond Kedah, other considerations enter into the question, because we enter Siamese territory, and I do not consider this at all an opportune time to approach Siam to link up their railway system with ours. At the same time there is no reason why we should not, for our own purpose, push our railway on this western side, so that, later on, when perhaps circumstances are more propitious, the Siamese will be agreeable to join with us, and we can then be in a position to do so. For the present we must concentrate our attention on railway expansion in territories under our own control."

Passing on along the high-road of the Reign, we come across a Royal proclamation

สงฆ์ ในเวลาค่ำวันนั้นได้เสด็จในการเวียนเทียนสมโภชพระมหามณเฑียร ซึ่งข้าราชการได้จัดกระทำนั้นด้วย.

COSTUME OF YOUNG SOCIETY LADIES IN THE MIDDLE OF KING CHULALONGKORN'S REIGN, WHEN SHORT HAIR WAS THE VOGUE.

ภาพในสมัยกลางรัชกาลที่ ๕ คณะสุภาพสตรีผู้ดีนิยมไว้ผมสั้น.

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน เวลา ๔ ล.ท. เสด็จออกในพระราชพิธีฝ่ายสงฆ์ พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายในทูลเกล้าฯถวายดอกไม้ธูปเทียน และเครื่องหอมแล้วเสด็จ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระราชทานสัญญาบัตร์เลื่อนสมณะศักดิ์พระสงฆ์ราชาคณะ ต่อจากนั้นพระบรมวงศานุวงศ์กับข้าราชการได้ทูลเกล้าฯถวายดอกไม้ธูปเทียนเป็นเครื่องสักการะ.

วันต่อมา คือวันที่ ๑๓ และ ๑๔ พฤศจิกายน ได้กระทำพระราชพิธีเช่นเดียวกับที่มีมาแล้ว ระหว่างนั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวได้รับโทรเลขถวายไชยมงคลจากเจ้าแผ่นดิน และผู้ปกครองประเทศที่สำคัญต่าง ๆ ทั่วโลก.

เศรษฐกรรม

ในข้อต่อไป เราเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งในเรื่อง ฐานะของการส่งสินค้าไม้สักออกนอกประเทศ ในตอนนี้จะขอคัดรายงานฉบับวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ของบริษัทเดนนี, มอธและดิกสัน จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทตั้งอยู่ในกรุงลอนดอนมานำลงไว้ ดังต่อไปนี้:

"ถึงแม้ระหว่างเดือนก่อน ได้มีไม้สักส่งเข้ามามากถึง ๒ ครั้งแล้ว แต่ลักษณะของการงานมิได้มีข้อเปลี่ยนแปลงไปจากเท่าที่เป็นอยู่แล้วเลย รายงานจากท่าเรือรับส่งสินค้าแจ้งให้ทราบอีกแล้วว่า จำนวนไม้สักที่จะส่งขาย สำหรับฤดูน่ามี จำนวนขัดแคลนน้อยมาก เช่นไม้ชนิดชั้นที่ ๑ นั้นเป็นต้น การไม่เคยมีมาก่อนเลย แม้ว่าราคาไม้สักซึ่งหักค่าระวางออกเสียแล้วมีราคาสูงอย่างยิ่ง จำนวนที่ต้องการซื้อไม้สักยังสูงกว่านั้น แต่การก็ต้องยอมให้เป็นไป เพราะต้องใช้ไม้สักในการก่อสร้างเป็นลักษณะบังคับอยู่ บรรดาพ่อค้าต่างพากันหวาดเกรงต่อการที่จะเก็บสินค้าประเภทนี้เข้าคลังไว้ในเมื่อมีราคาสูงอย่างน่าตกใจเช่นนี้เป็นธรรมดา และผลที่จะได้รับก็ไม่มีอะไรอื่น นอกจากเรื่องชุบมือเปิบเท่านั้น.

ในระหว่างนี้ ปัญหาเรื่องการขยายทางรถไฟภาคใต้แห่งแหลมมลายู กำลังเป็นข้อสำคัญใหญ่โตอยู่ และเนื่องแต่สุนทรพจน์ของ เซอร์ ยอน แอนเดอร์สัน ซึ่งได้กล่าวไว้ที่ปีนัง หนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์ได้คัดมาลงไว้เต็มที่ดังต่อไปนี้:

"สังเกตตามกิจการที่ได้กระทำมาแล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่า ประเทศสยามพร้อมอยู่เสมอที่จะพิจารณาความเห็นใด ๆ ซึ่งสดวก ที่จะวางการรถไฟติดต่อกับสายต่าง ๆ ของมหาประเทศใกล้เคียง และปัญหาสำคัญซึ่งต้องพิจารณาอย่างยิ่ง คือจำนวนรายจ่ายนั้นจะได้ผลแก่ประเทศเป็นจำนวนชดเชยเท่าเทียมกันหรือหาไม่ แต่ในเหตุดังนั้นย่อมจะปริมาณได้ว่า สยามจะสร้างทางรถไฟสายที่จำเป็นสำหรับประเทศ

GENERAL HIS ROYAL HIGHNESS PRINCE KAMBAENG BEJR, MINISTER OF COMMERCE AND COMMUNICATIONS, AND COMMISSIONER-GENERAL OF THE ROYAL SIAMESE RAILWAYS. IF EVER VAST POWER WAS RIGHTLY VESTED IN ONE PERSON, THEN IT HAS BEEN JUSTLY BESTOWED ON THIS PRINCE, WHO HAS SHOWN HIMSELF UNTIRING, BOTH IN THE LAST TWO REIGNS AND IN THIS, IN FURTHERING THE TRUE INTERESTS OF HIS COUNTRY ALONG SOUND LINES OF PROGRESS.

พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงกำแพงเพ็ชรยุคลโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงแห่งกรุงสยาม เป็นเจ้านายผู้ทรงด้วยพระอุตสาหะวิริยภาพอย่างแรงกล้า ทรงรับราชการสนองพระเดชพระคุณมาโดยความยอดทนตลอด ๒ รัชกาล เป็นผู้มีพระทัยจงรักภักดีต่อราชวงศ์และประเทศโดยแน่วแน่ ทรงมุ่งหวังในความเจริญ และความก้าวหน้าอย่างสุขุมด้วยประการทั้งปวง

that was issued on the 5th January, 1925, which set forth that it was fitting that the children of Somdet Chao Fa brothers of His Majesty the King, whose mothers held the rank of Phra Ong Chao or Mom Chao, should have higher rank than that of Phra Worawongsthoe, and that, therefore, His Majesty had been pleased to decree that Phra Worawongs Thoe Phra Ong Chao Chumpotbhongse Baribatra, the son of the Prince of Nagor Svargar, and Mom Chao children born or to be born of the same parents, the recently-born son of the Prince of Lopburi, and others that might be born to the parents, should have the rank of Phra Chao Worawongsthoe, and that their children should have the title of Mom Chao.

We now come to what, in a country so devoted as Siam is to agriculture, is a most important section of our national subject, and that is a report issued by Mr. Mitchell, of the Survey Department, which well depicts a particular phase of the national life. In speaking of Ratburi Province, he mentions that, at Chawm Bung, a large clearing of about 10,000 rai had been made in the jungle, and had been put only partly under cultivation of paddy, as the people in that locality were too few to occupy it fully, while those there only produced sufficient for their needs. Stress was laid on the lack of sufficient water supply, as, in the dry period of the year, the only source available was that of one well which had been dug by the priests in order to assist the dwellers in three villages. Conversely, during the rainy season, the land was flooded out. As a result of these unsatisfactory conditions, a dam had been built across the western outlet of the clearing by the Commissioner of the district in order to conserve water sufficient for the needs of the people and their cattle. And then there follow the ensuing interesting details, giving a further picturesque insight into the life of the nation. Speaking of the country towards the Nagora Chaisi boundary, Mr. Mitchell, after mentioning the hills, of which Kao Ngu, or Serpent Mountain, seems to have been the chief, went on to state:—"The land between the foot of the hills and the river is exceedingly fertile, and in several districts the farmers are able to raise two crops of paddy in the year. A very

สยามเองก่อน และไม่มีข้อสงสัยอันใดในการสร้างทางรถไฟต่อไปจนตลอดเขตแดน ในเวลานี้โครงการล่วงน่าในการสร้างทางรถไฟของประเทศ ได้กำหนดไว้เต็มที่แล้ว ทั้งทางแหลมมลายูและทางเหนือ ส่วนการติดต่อโดยตรงระหว่างกรุงเทพฯ กับปีนังนั้น ต้องรอไปก่อนจนกว่าจะถึงโอกาสและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดทำไปให้เร็วนัก เพราะการติดต่อทางสายเมืองตรังได้กำหนดจะทำในเวลาเร็ววันนี้แล้ว"

NORTHERN LINE, KHUN TAL TUNNEL, OVER 1500 METRES, THE LONGEST IN SIAM.

อุโมงค์รถไฟถ้ำขุนตาล ทางสายเหนือ ยาว ๑๕๐๐ เมตร์ เป็นอุโมงค์ยาวที่สุดในประเทศสยาม.

เนื่องจากปัญหาอันนี้ จึงได้มีการสนทนาอย่างน่าพึงใจขึ้นที่ปีนัง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๕๓ ระหว่างเซอร์ ยอน แอนเดอร์สัน ผู้สำเร็จราชการสเตรตเซตเติลเมนต์และข้าหลวงเทศาภิบาลของสหรัฐมลายู กับนายมิตเชล สภานายกแห่งสภาเผยแผ่พาณิชย์ นายมิตเชลได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องนี้เป็นข้อใหญ่ ว่าบัดนี้เป็นการจำเป็นยิ่งนักที่จะต้องจัดธุระเรื่องการค้าขายของท่าเรือให้ดำเนินก้าวน่าสืบไป และที่จะทำให้การข้อนี้เป็นผลดีก็คือ ทางรถไฟติดต่อเชื่อมกับประเทศสยามนั้นเอง นายมิตเชลได้ชี้แจงว่าโครงการที่ได้ดำริขึ้นจะเชื่อมทางรถไฟโดยทางเมืองตรังนั้นนับว่าเป็นอันเลิกล้มเสียได้ โดยเหตุที่การสร้างระยะทางระหว่างจังหวัดเปอริสกับจังหวัดสตูลนั้น ปรากฏว่ายากซึ่งทำไม่ได้ แต่ได้ชี้แจงย้อนทวนให้ถอยหลังขึ้นไปว่า เมื่อปี ค. ศ. ๑๘๕๒ (พ.ศ. ๒๔๓๕) มีแผนที่ทางรถไฟฉบับ ๑ พิมพ์ออกจำหน่าย มีข้อความแสดงว่ารัฐบาลดำริจะสร้างทางรถไฟระหว่างอลอร์ สตาร์ กับ บัตเตอร์เวอร์ธ ซึ่งต้องเลี้ยวทางเมืองสงขลาตรงไปยังเมืองนั้น นายมิตเชลกล่าวว่าในการที่จะตกลงยอมทำตามโครงการที่ดำรินั้น ควรหยิบยกขึ้นวินิจฉัยพร้อมกับความเห็นที่จะขอต่อรัฐบาลสยามให้จัดการด้วย.

เซอร์ ยอน แอนเดอร์สัน ตอบเป็นคำค้านว่าทางรถไฟสายที่จะดำริขึ้นนั้น อยู่นอกเขตสเตรตเซตเติลเมนต์ แล้วได้กล่าวเป็นข้อความสำคัญไว้ดังต่อไปนี้ :

"ในคั้นต้นก่อนที่จะคิดทำทางรถไฟไปในดินแดนของผู้อื่นนั้นจำต้องได้รับอนุญาต แต่ก่อนที่จะขออนุญาตนั้น ข้าพเจ้าคิดเห็นว่าเราควรจะต้องทราบ

His Royal Highness Prince Lopburi, Minister of the Interior under the New Régime.

สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรม
หลวงลพบุรีราเมศวร์ เสนาบดีกระ
ทรวงมหาดไทยรัชกาลปัจจุบัน

intelligent system of irrigation is adopted in these localities, the land being intersected by numerous klongs, and the water is raised from them into the adjacent fields by means of wooden scoops slung from tall poles, and also water-wheels about 10 feet in diameter, built of bamboos, and having buckets made from hollow bamboo joints attached to the periphery for raising the water, and rotated by hand. This is a Lao and Mawn device. The quality of rice grown is good, although not having the high reputation of the Nagorn Chaisi variety. Indian corn and sesame are also grown in the neighbourhood of the villages."

Continuing our inspection of the above report we find a valuable statement as to land prices at the period, and sufficient evidence both for co-operation and the need for a National Agricultural Loan Bank.

It says:—"The price of land varies of course in different localities, but a fair average price all round appears to be from Tcs. 35 to Tcs. 40 per rai, or £7 to £7 10s. per acre. The people often mortgage their farms, the rate of interest charged by the mortgagees being high. Within one mile of the river the average amount of mortgage on paddy-land without garden cultivation or buildings is Tcs. 34 or £2.11s. 0d. per rai, and the number of holdings so mortgaged runs as high as 10 per cent. on a single plane table division. [Equal to 2,500 rai, or 1½ square miles.—Ed.]. The more populous districts further inland show an almost similar high percentage of properties mortgaged."

Touching the question of stone, for road-making and lines—a most important factor in the development of a roadway system—the report states that a large amount of limestone was brought down from the hills west of the river, the chief quarry being at Kao Ngu, mentioned above, from which a tramway-line was laid to the river. Then, coming to communications, we find the following, as showing the go-aheadness of the period:—"The River Meklong from Rajburi to Bangkok is only navigable for launch traffic during the rainy season, the water being very shallow and with numerous sand-banks and bars during the dry weather.

"A line of shallow-draft motor-launches runs between Banpong and Kanburi all the year round; and from Rajburi to the terminus of the Meklong Railway two or three lines of mail launches are in constant operation."

This report is, to our mind, so valuable and interesting as giving very detailed information of the economic, agricultural and horticultural position of this period at the commencement of His late Majesty's reign, that we venture to

โดยอย่างใดอย่าง ๑ เสียก่อนว่า ถ้าเราได้รับอนุญาตสมตามความประสงค์แล้ว เราจำเป็นจักต้องสำรวจพื้นที่ที่จะได้กะวางทางรถไฟตลอดทั้งจังหวัด เพื่อตรวจให้ทราบว่าตามตำบลเหล่านั้นจะมีสินค้าประเภทใดที่จะทำให้เกิดผลขึ้นแก่การรถไฟ ซึ่งจะให้รถไฟเจริญต่อไปอีกได้ สรรพสิ่งต้องการเหล่านี้ก็มุ่งประโยชน์สำหรับทางรถไฟสายไทรบุรี ที่จะได้สร้างขึ้นคิดต่อให้มีทางรถไฟแล่นตลอดไปได้เท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าการขออนุญาตสร้างทางรถไฟ ต่อไปถึง จังหวัดไทรบุรีนั้น คงไม่เป็นการขัดข้องและเชื่อแน่ว่า รัฐบาลไทรบุรี ก็คงจะยอม ตกลง ด้วย ตลอด ทุกสิ่ง ทุกอย่าง ทั้งคงจะช่วยอุดหนุนโดยเต็มความสามารถ จนกว่ารถไฟจะแล่นทลุดลอดมณฑลไทรบุรีได้ เมื่อทางรถไฟของเราได้ไปสุดเขตแดนไทรบุรีแล้ว ปัญหาอันจำเป็นที่จะต้องหยิบยกขึ้นวินิจฉัยในต่อไปนั้น คือ เรื่องทางรถไฟของเรา ที่จะไปติดต่อกับเขตแดน ของประเทศสยาม ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เคยนึกฝันว่าจะได้สบโชคอันนี้ เพื่อ ขอ ร้องให้ รัฐบาลสยาม สร้าง ทางรถไฟติดต่อกับทางรถไฟของเรา ในเวลาเดียวกันย่อมไม่มีเหตุผลอันใดที่ว่าโดยประการดังฤๅ ฝ่ายเราจึง จะไม่คิด ขยับขยายการสร้าง รถไฟใน ด้านตวันตกออกไปสำหรับประโยชน์ของเราเอง เพื่อว่าในการเบื้องน่า เมื่อรูปการ เจริญ ดำเนินดี ยิ่งขึ้นแล้ว ฝ่ายสยามอาจเห็นพ้องยินดีมา ต่อเชื่อม ทางรถไฟกับเราด้วยก็ได้ ดังนี้แหละฝ่ายเราก็นับว่าอยู่ในฐานะที่จักกระทำตามที่คิดไว้เดิม สำหรับเวลาบัดยุบันนี้ ฝ่ายเรา จำต้อง มุ่งใช้ ความคิดในการ ขยาย ทาง รถไฟ ฉเพาะ แต่ใน ดินแดน ซึ่ง อยู่ใน อำนาจการ ปกครอง ของเราไปเสียก่อนถ่ายเดียว.”

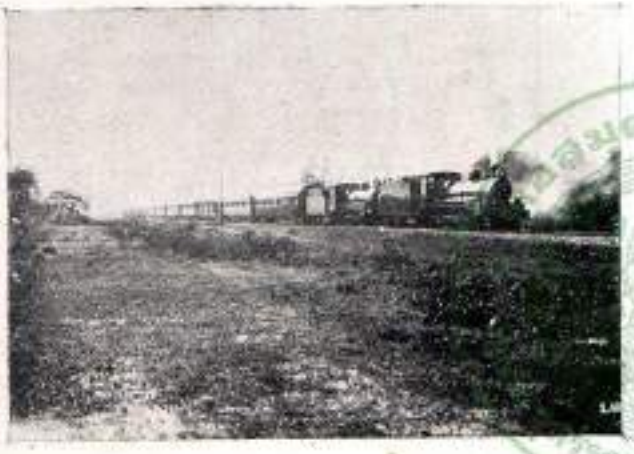

The Southern Express.
รถไฟด่วนสายใต้.

อนึ่งอาศัยหลักประเพณีของประเทศ ที่ มีการ ปกครองอย่างราชาธิปไตยนี้เราย่อมเห็นได้ตามประกาศกฎมณเฑียรบาลในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่๕มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ซึ่งกล่าวว่าพระโอรส ในสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าแม้ข้างฝ่ายมารดาจะมีเกียรติยศเป็นพระองค์เจ้าหรือหม่อมเจ้าก็ดี พระโอรสที่จะสืบตระกูล จะได้ รับเกียรติยศ เป็น พระเจ้า วรวงศ์เธอ และโดยประการที่กล่าวนั้น พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ยกพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า จุฬภฏพงศ์บริพัตร์ ใน สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้า กรมพระนครสวรรค์วรพินิต กับหม่อมเจ้าที่ร่วมครรภ์อันมีอยู่และจะมีต่อไป รวมทั้งพระโอรสของสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้า กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ที่ ประสูติใหม่และจะมีต่อไป ให้เป็นพระเจ้าวรวงศ์เธอทั้งสิ้น ส่วนโอรสของพระเจ้าวรวงศ์เธอ นั้น ๆ ก็ให้ ทรง พระยศเป็นหม่อมเจ้าต่อไป.

quote still further from it. Referring to the Muang of Samut Songkram and to a portion of the Muang of Rajburi lying to the south of Rajburi in the amphurship of Menam Om, the account of progress made runs on:—

"This district is being highly cultivated for garden produce, and near the sea-coast for the attap palm. The population, consisting of Siamese, Chinese and Luk Chin, is dense, there being on an average some 350 owners to each of the plane table divisions, having an area of 2,500 rai, or 1½ square miles, so that the average size of holdings in the districts is about 7 rai or 2.76 acres per owner. In one district as many as 636 ownerships were recorded in a single division, making the average area of each holding about 3.8 rai or 1½ acres, after deducting the area of river and klongs on the sheet. Vegetables are raised in large quantities for the Bangkok market, such as onions, pepper, garlic, turnips, melons and carrots. These are chiefly grown by the Chinese, who show great ingenuity in utilising every available foot of ground, carrying cultivation to the edge, and, even down the sides, of the banks, whilst, in the ditches between the raised banks of the gardens, rice is planted." [It is necessary near the sea in the great alluvial plain to mould up the land into big broad banks in order to sweeten the soil sufficiently for cultivation.—Ed.]

Then the report continues to give us the following resumé of the situation as it then existed, and as showing the tactful control so needed at the time:—

"Great care had to be exercised in the survey of this kind of garden, as the owners naturally objected to the surveyors measuring across the growing crops. A certain amount of time was therefore lost in arranging the work so as to avoid doing this, but friction, except in a very few cases, was thus avoided between the surveyors and owners. Fruit, such as durians, mangosteens, mangoes, lychees, plums,

H.S.H. Prince Srididej, Lord-Lieutenant Governor of Rajburi, Chantaburi, Pattani, and, Puket; a famous administrator.

หม่อมเจ้าสฤษดิเดช สมุหเทศาภิบาล มณฑลราชบุรี, จันทบุรี, ปัตตานี และภูเก็ต เปนผู้ถือพระนามในทางวางโครงกิจราชการเปนอย่างดี

pomegranates, etc., form another class; while a large area, especially near the river banks, is under coconuts and betel vines. The attap palm flourishes along the coast-line and where the tides make the klongs and the river brackish, The gardens, excepting the last-named, are usually cut up into rectangles, called *kanats*, by raised banks—each *kanat* containing a certain number of *luk rongs*, or irrigation ditches, between the banks on which the trees are planted.

"Naturally these *kanats* vary in size and shape according to the configuration of the land, but for buying or selling purposes the gardens are disposed of according to the number of *kanats* contained."

H. H. Phra Chao Varavongsthoe Phra Ong Chao Chumbhotbongsse Babibatra, who is now finishing His Education in Europe.

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภฏพงศ์บริพัตร์, กำลังทรงศึกษาวิชาการ ณ ประเทศยุโรป.

บัดนี้จำเปนต้องกล่าวว่า พื้น แผ่น ดิน ของ ประเทศ สยาม เปนไชยภูมิ ที่เหมาะแก่ การ กสิ กรรม สำหรับ ราษฎร ของ ประ เทศ อย่าง เอกอุ ดังปรากฏตามราย งานของ นายมิทเชล เจ้า พนักงานกรมสำรวจ ซึ่งได้ กล่าว ตาม ความ เปนไป ใน การอาชีพของราษฎรสยาม ไว้โดย ชัด เจน ตอน เรื่อง จังหวัดราชบุรีว่า ที่ตำบล จอม บึง มีเนื้อที่ เปน ป่าอยู่ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ไร่ และ พวกราษฎรใน ตำบลนั้นได้ ถาง ป่า ทำเปน พื้นที่นาไว้มี จำนวนเล็กน้อย ซึ่งนับว่าเปนการพอเพียงแก่ความ ต้องการของราษฎร ส่วนการขัดข้องของตำบลเหล่านี้ ที่ยังเปนเนื้อที่นาไปโดยตลอดไม่ได้นั้น ก็เพราะการ ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง น้ำที่พวกราษฎรในตำบล นั้นใช้ก็โดยอาศัยสระน้ำของพระสงฆ์ได้กรุณาขุดไว้ ให้เปนทานสระ ๑ เท่านั้น แต่ในฤดูฝนน้ำป่าได้ ไหล บ่าเข้ามาท่วมที่เหล่านั้นทั้งหมด เนื่องจากความไม่ สดวกต่าง ๆ แห่งภูมิประเทศดังกล่าวมาแล้วนี้ สมุห เทสาภิบาลมณฑลราชบุรี จึงได้จัดการทำ ทำนบตัด ขวางจอมบึงทางทิศตวันตก เพื่อสงวนน้ำไว้ ให้พวก ราษฎรในตำบลนั้นพอใช้ในฤดูแล้ง นายมิตเชล ได้กล่าวต่อไปถึงภูมิประเทศ ปลายเขตแดน มณฑล นครไชยศรี ด้วยเรื่องเขาว่า พื้นที่ราบตั้งแต่เชิงเขา จนจดลำน้ำนั้น นับเปนพื้นที่อุดมไปด้วยปุ๋ยและมี อยู่หลายตำบล ที่พวกราษฎรทำนาได้ถึงปีละ ๒ ครั้ง ส่วนการทดน้ำขึ้นนาในฤดูแล้งนั้น พวกราษฎรได้ อาศัยน้ำในลำแม่น้ำ ซึ่งน้ำตามคลองต่าง ๆ ได้ไหลลง มารวม และทำเปนระหัดสานด้วยไม้ไผ่สำหรับพัด น้ำเข้านา ระหัดนี้มี ขนาด วัดกว้างน่าตัดประมาณ ๑๐ ฟุตเศษ รอบระหัดมีกระบอกไม้ไผ่สั้น ๆ ขังข้อ ทาง ๑ ผูกติด เพื่อให้กระบอกเหล่านั้น ตักน้ำเอา ไป เท ลงในรางไม้ไผ่ไหล ลงไปได้ตามความประสงค์ การใช้ระหัด ไม้ไผ่ พัดน้ำ ขึ้นนา เช่นนี้ เปนความคิด ของพวกลาวและมอญประดิษฐ์ขึ้น ต้นข้าวตามตำ-บลเหล่านี้งอกงามดีมาก ไม่มีผิดแผกกับต้นข้าว ในเขตมณฑลนครไชยศรีเลย ส่วนข้าวโพดและงา ก็มีปลูกเพาะกันแทบทุกหมู่บ้าน.

เมื่อได้ตรวจดูตามรายงานนั้นต่อไปแล้ว จะเห็น ได้ว่าราคาของที่ดินตาม ตำบลเหล่านั้นมีหลักฐานพอ ซึ่งจะให้เจ้า น่าที่จัดการ ตั้ง สถานที่ทำการสหกรณ์ ใน ตำบลเหล่านั้นได้.

รายงานกล่าวต่อไปว่า "ราคาพื้นที่ดินนั้นมีต่าง ๆ กัน แต่เมื่อนำเอาราคาเหล่านั้นมารวมเข้าแบ่งเฉลี่ย พอให้เหมาะกันแล้วราคาพื้นที่ดินเปนเงินตั้งแต่ไร่ละ ๓๕ บาท จนถึง ๔๐ บาทหรือคิดเปนราคาเงินอังกฤษ ตั้งแต่ ๗ ปอนด์ จนถึง ๘ ปอนด์ ๑๐ ชิลลิงก์ต่อไร่ พวกราษฎรมักจำนำที่นาของตนบ่อย ๆ โดยเสียค่า ดอกเบี้ย พื้นที่นาห่างจากลำน้ำประมาณเปนระยะ ทาง ๔๐ เส้นโดยไม่มีที่สวน หรือที่บ้านติดต่อ จำนำ กันเปน ราคาไร่ละ ๓๔ บาทหรือ ๒ ปอนด์ ๑๑ ชิลลิง มีจำนวนนา ที่ได้จำนำอยู่ ราว ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของจำ นวนเนื้อที่นาในตำบลนั้น (ประมาณเนื้อที่นา๒,๕๐๐

The report then gives us further valuable details for comparison with to-day:—

"The prices (for the land) vary according to situation, fertility, etc.; but, as the result of careful investigation, the average prices of garden land per *kanat* in Samut Songkram, appear to be as follows:—

(1) For vegetable gardens having an area per *kanat* (plot) averaging 8 rai, or 3½ acres, about Tcs. 500 (£38), or £11. 5 per acre.

(2) For fruit gardens with *kanats* averaging 3 rai, or 1¼ acres, Tcs. 140, or £8.48 per acre.

(3) For coconut and betel-vine gardens, *kanats* about 5 rai, or 2 acres, in area, an average price appears to be about Tcs. 800, or £60 per acre, but this price varies according as the garden contains more betel vines than coconuts and vice versa, the latter fetching the best prices.

SOME OF SIAM'S LUSCIOUS FRUIT.

ผลไม้อย่างดีบางชนิดของเมืองไทย

(4) Attap gardens are not divided into *kanats*, and an average price appears to be about Tcs. 50 per rai or £9 10s. per acre.

"The average rental values per annum for the different kinds of garden mentioned above are as follows:—

Vegetable gardens, Tcs. 30 per kanat or £7 per acre.

Fruit gardens Tcs. 80 per kanat or £4.8 per acre. Coconut and betel Tcs. 80 per kanat or £3 per acre.

Attap gardens, Tcs. 40 per rai or £9 per acre.

Our Rice Trade.

While still on matters dealing with agriculture, we have come across a most interesting "leader" in the "Bangkok Times" of the 11th January, 1911, which touched this country nearly.

It dealt with the following subject. An analysis of rice from all parts of this country had been commenced in the previous year in the laboratory of the Medical Officer of Health, and meanwhile the results of a similar examination in India had already been published. The *raison d'être* for the analysis here was due to the reports with regard to beri-beri, whereas in India the examination was undertaken because it was considered desirable to obtain further knowledge concerning the chemical composition of the different varieties of so important a food-product. The two most important results with regard to the Indian report were the emphasis laid on the fact of the large amount of nutritive elements removed in the preparation of rice for the market, especially in the polishing process. The other fact upon which especial stress was laid was that high-class rice needs rich cultivation. Grain to be superior in point of view of nourishment, requires, it was stated, to be rich in nitrogen and phosphoric acid, and the final verdict of the analyst was summed up in the following:—

"The richness of the grain appears to be

THIRD GRAND CHAMBERLAIN PHYA SUNDARA BORI SRI BIJAI SONGRAM, LORD-LIEUTENANT GOVERNOR OF NAGARA JAI SRI CIRCLE DURING LAST REGIME.

จางวางตรี พระยาสุนทรบุรีศรีพิชัยสงคราม (อ๊ กรรณสูต)
สมุหเทศาภิบาลลำเร็จราชการมณฑลนครไชยศรี
สมัยรัชกาลที่ ๖.

ไร่หรือ ๑ ๑/๒ไมล์จัตุรัส) การจำนำที่นาประเภทนี้ ที่ใดมีผู้คนอยู่หนาแน่นราคาที่ดินก็สูง แลจำนำได้ง่ายแลมากตามส่วนเสมอ."

บัดนี้จะได้กล่าวถึงการทำหินต่อไป โดยเหตุที่หินเปนวัตถุอันสำคัญในการทำถนน ตามรายงานกล่าวว่าพวกราษฎรได้ขนหินปูนจากเขางูเปนจำนวนมากดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยลำน้ำทางทิศตวันตกมีทางรถรางวางรางเลียบไป ตั้งแต่เชิงเขางูจนถึงลำน้ำสำหรับขนหิน เมื่อเปนเช่นนี้ก็ย่อมเห็นได้ว่าตามลำน้ำราชบุรีตลอดลงมาจนลำน้ำแม่กลองมีทางแยกเปนลำคับมาจนถึงกรุงเทพฯ แม้ได้มีเรือกลไฟและเรือยนตร์ขนาดย่อม คอยรับส่งคนโดยสารอยู่ในฤดูฝนก็จริง แต่ในที่แล้งมักมีที่ตื้นและหาดบ่อยๆ เพราะตามผั่งเปนทรายเสียโดยมาก เรือยนตร์สำหรับ รับส่งคนโดยสาร ระหว่างบ้านโป่งกับราชบุรีนั้น ต้องใช้เรือเดินน้ำตื้น จึงสามารถทำการรับส่งคนโดยสารได้ตลอด ส่วนตั้งแต่ราชบุรีตลอดลงไปจนถึงสถานีรถไฟแม่กลองนั้น มีเรือกลไฟคอยแล่นรับส่งคนโดยสารอยู่ ๒—๓ ลำเนืองนิตย์.

รายงานฉบับนี้ ควรได้รับความชมเชยว่ามีค่าทั้งเปนที่จับใจในข้อกล่าวถึงเศรษฐกิจและกสิกรรมกับตำนานการเพาะปลูก นับตั้งแต่วันเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบมา ซึ่งเปนเรื่องที่ทำให้เรากล้าแถลงข้อความได้ต่อไป เมื่อกล่าวถึง จังหวัดสมุทสงคราม อันตั้งอยู่ทางทิศใต้ของ จังหวัดราชบุรีรวมอยู่ในอำเภอแม่น้ำอ้อมนั้น ความก้าวหน้าและความเจริญของกสิกรรมแห่งจังหวัดนี้ มีโดยนัยตามรายงานดังต่อไปนี้.

"จังหวัดนี้เต็มไปด้วยความเจริญแห่งกสิกรรม และตามที่ใกล้ผั่งทเลเต็มไปด้วยป่าจาก พวกราษฎรมีไทย, จีนและลูกจีน ซึ่งในตามตำบลทุกๆ ทำเลพื้นที่ราบ เมื่อรวมเฉลี่ยกันลงไปแล้ว คงมีผู้เปนเจ้าของพื้นที่ราบทุกๆ ตำบลมีจำนวน ประมาณ ๓๕๐ คน รวมเปนเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่หรือ ๑ ๑/๒ ไมล์จัตุรัส เมื่อเฉลี่ยแล้ว เจ้าของคน ๑ มีกรรมสิทธิ์ที่ดินอยู่รายละ ๗ ไร่ ในตำบล ๑ มีเจ้าของถือกรรมสิทธิ์ที่ดินถึง ๖๓๖ ราย เฉลี่ยได้คนละ ๓ ไร่เศษ เมื่อได้หักเอาเนื้อที่ที่เปนคลองและแม่น้ำออกเสีย ผักและผลไม้ของจังหวัดนี้พวกพ่อค้าได้นำเอา

due not so much to the races of the plant or the appearance of the grain as to the cultivation. The grain of finest composition is found in plants grown in rich virgin soil or in lands liberally manured.

"Attention to the cultivation of the rice plants in the way of manuring the land appears to be one of the principal means of improving the quality of the grain for commercial and edible purposes." Then our contemporary added the pregnant remark that the rice lands of Siam are saved by the fact that only one crop is taken off them per year. [What about the manurial properties of the annual inundations?—Ed.]

Coming to the great and vital question of the rice trade, we find, in the consular report of Mr. Dunn for 1910, irrefutable evidence that that depression which has been affecting the staple industry of the country is by no means of recent date, as is at times stated, for he wrote:—"The most notable instance for foreign competition in 1909-10 has been in the rice export trade to Europe. The British and German rice-milling firms established in Bangkok had hitherto enjoyed a monopoly of this business, and had been accustomed when their own production was not sufficient for their requirements to purchase their supplementary supplies on the Bangkok market. A Siamo-Chinese firm with up-to-date mills, which formerly furnished a large proportion of this rice, is now selling it instead in the European markets through a British firm in London with experience of the rice trade, the milling and shipping part of the business being also superintended by Englishmen in Bangkok." Complaints about the depression in trade were frequently heard, and the exchange policy of the Government was once more the subject of much criticism. An examination of the prevailing conditions of trade points to exchange not being the sole cause of the depression. Other and plausible reasons, says the *Bangkok Times*, were assigned, such as the lower prices obtainable abroad for Siamese produce, the competition among millers for the supplies of paddy offered, the financial difficulties of the agricultural classes, and the ruinous rivalry of importing merchants. Several rice-mills were compelled for a time to suspend operations, many failures among small traders occurred in the market, and in certain districts the Government found it advisable to make a remission of the land tax.

GARDEN PALM SCENERY ALONG A KLONG. สวนหมากแลมะพร้าวตามแนวสอง ฝั่งคลอง

Rice Crop.

With regard to Siam's staple product, the same journal, writing on the 4th Feb. (1911) said:—"Everyone will be glad to note . . . the excellence of the harvest in the far north, as well as the good spirit in which the people are seeking to extend the cultivated area. As the knowledge of their legal rights grows among the people, there seems every hope that the general prosperity will increase, and that the Chiengrai plains will support a much greater population. Unfortunately, in the delta, the chief rice-growing district of Siam, there is equal certainty that the harvest is not a success. * * * * The amount (of paddy) arriving may materially increase, but all information points to a decidedly poor harvest everywhere in the area tapped by Bangkok, and a total failure in the Rangsit area. One is naturally

มาจำหน่ายตามจังหวัดต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร เป็นจำนวนมากเช่น หัวหอม, พริกแห้ง, หัวผักกาดสด, แตงโม สินค้าเหล่านี้โดยมาก จีนได้เป็นผู้เพาะปลูกและอุตสาหะทำพื้นที่สำหรับการเพาะปลูกอย่างเต็มความสามารถ แม้ตามร่องสวน ริมฝั่งน้ำก็ยังพยายามปลูกข้าว เพื่อจะให้บังเกิดปุ๋ยดีสำหรับการเพาะปลูกต่อไป."

ตามรายงานย่อมแสดงให้เห็นว่า ต้องการความช่วยเหลืออุดหนุนให้ทันกับเวลา แท้ที่จริงสถานที่สวนเหล่านี้ ต้องการความตรวจตราของเจ้าน่าที่โดยถี่ถ้วนเพื่อจะได้แนะนำให้เจ้าของสวนประกอบการได้ทันยุคทันสมัย แต่พวกเจ้าของสวนหาพอใจในการที่เจ้าพนักงานเข้าไปสำรวจในที่ของตนไม่ ความเข้าใจผิดกันเช่นนี้ ย่อมทำให้บังเกิดความเสียเวลานาน เว้นไว้แต่น้อยรายที่เจ้าน่าที่กับเจ้าของสวนต่างปรองดองตกลงกันอย่างเรียบร้อย เจ้าน่าที่จึงสามารถทำการสำรวจได้โดยทั่วถึง.

A Luk-chin
Sino-Siamese.
ลูกจีน.

ส่วนต้นผลไม้ เช่น ทุเรียน, มังคุด, มะม่วง, ลิ้นจี่, มะปรางและทับทิมหรือผลไม้อื่น ๆ เจ้าของได้ปลูกไว้ตามที่สวนริมฝั่งน้ำ ซึ่งขึ้นปะปนอยู่กับต้นหมากและต้นมะพร้าว แต่ป่าจากนั้นมักขึ้นอยู่ตามชายเลนตลอดริมฝั่งที่กระแสสายน้ำได้พัดเซาะเข้าไปเป็นคลอง เต็มด้วยน้ำเค็ม ที่สวนเหล่านี้เจ้าของได้ขุดตัดเป็นตอน ๆ เรียกว่าขนัด และต้องมีจำนวนลูกร่องทุก ๆ ขนัด สำหรับปลูกต้นผลไม้ ตามธรรมดาขนัดของสวนเหล่านี้ ย่อมมีลักษณสัณฐานผิดแผกแตกต่างกัน ด้วยเหตุที่ต้องทำให้เป็นไปตามจำนวนหรือ สัณฐาน ของพื้นที่ดินที่ได้มีอยู่ ราคาต่างกันตามเนื้อที่ดีหรือไม่ดี แต่การซื้อขายนั้น ใช้เรียกกันเป็นขนัด ๆ ดังรายงานการสำรวจ ได้กล่าวถึงที่ดินต่อไปว่า ราคาค่าที่สวนในจังหวัดสมุทสงคราม เมื่อได้นำราคามารวมเข้าเฉลี่ยกันแล้ว ก็คงจะได้ตามราคาประมาณ ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ที่สวนขนัด ๑ ประมาณเนื้อที่ ๘ ไร่ ประมาณราคาเงิน ๕๐๐ บาท,

(๒) สวนต้นผลไม้ขนัด ๑ ถัวกันมีเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ประมาณราคาเงิน ๑๔๐ บาท

(๓) สวนหมาก มะพร้าว ขนัด ๑ มีเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ประมาณราคาขนัดละ ๔๐๐ บาท ตามราคาสวนที่ได้ประมาณมาแล้วข้างต้นนี้ ย่อมต้องอาศัยที่สวนซึ่งมีจำนวนต้นหมากมากกว่าจำนวนต้นมะพร้าว โดยเหตุที่ผลหมากจำหน่ายได้ราคาดีกว่ามะพร้าวมากนัก.

(๔) ส่วนป่าจากนั้นเจ้าของหาได้แบ่งเป็นขนัด ๆ ไม่ ราคาซื้อขายตามธรรมดาประมาณไร่ละเงิน ๕๐ บาท ส่วนราคาค่าถือสวนนั้นผิดแผกแปลกกันหลายอย่างหลายประเภท ดังราคาประมาณต่อไปนี้

สวน ค่าถือขนัดละ ๓๐ บาท
สวนผลไม้เบญจพรรณ์ ค่าถือขนัดละ ๘๐ บาท
สวนหมาก, มะพร้าว ค่าถือขนัดละ ๘๐ บาท
ป่าจาก ค่าถือไร่ละ ๔ บาท

สินค้าข้าว

เมื่อได้กล่าวถึงเรื่อง การเพาะปลูกมาแล้วเพียงนี้ ก็ทำให้ย้อนไประลึกถึง ความเห็นของ หนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์ฉบับวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๕

H. R. H. PRINCE RANGSIT OF JAINAD, WHO WAS FORMERLY DIRECTOR OF PUBLIC HEALTH. THE FAMOUS RANGSIT CANAL BEARS HIS NAME THROUGH FAMILY ASSOCIATIONS.

พระเจ้าพี่ยาเธอ พระองค์เจ้ารังสิต ประยูรศักดิ์ กรมขุนไชยนาทนเรนทร ทรงดำรงตำแหน่ง เปนอธิบดีกรมสาธารณสุขเดิม พระนามของพระองค์ท่านสถิตเปนอนุสาวรีย์แห่งนามคลองรังสิต จนบัดนี้

afraid that this state of affairs will check any increase of the cultivated area, for much discouragement is felt, and the pity is that, though the output is small, the proportion that yields only broken rice seems to increase rather than decrease. This is due to want of care in keeping the grain dry after it is harvested, and something more might be done to remedy this."

In view of the above, can any one doubt the wisdom of the policy which has already resulted in placing the Rangsit district, and away back, in a safe position through the construction of splendid irrigation works—formally opened by His late Majesty last year—and of the decision to extend that policy to other districts in which the need for help has in the past been amply demonstrated?

While on the subject of food-supply, and as intimately connected with Siam's staple industry, which has been, and still is being in places, held responsible for the propagation, and often the causation, of the disease known as beri-beri, we should like to quote the following announcement issued by Mr. Clementi, the then Acting Colonial Secretary, in the *Hongkong Government Gazette*, especially as it serves to mitigate the severity of the strictures which have been showered so freely upon our rice-milled products:—

"The attention of all persons who consume white rice and also of all large employers of coolie labour is directed to the fact that it is generally believed that the disease beri-beri, which causes several hundred deaths in Hongkong each year, is produced by the consumption of white rice, as the staple article of diet, without a sufficiency of other foods.

"It is therefore important that a sufficient quantity of fresh meat or of fresh fish should

มีข้อความที่เกี่ยวแก่การเพาะปลูกของจังหวัดนี้เป็นอันมาก กล่าวไว้ว่า "การตรวจแยกธาตุข้าวของประเทศสยามที่กองแยกธาตุของกรมสาธารณสุขซึ่งได้ทำมาเมื่อปีที่แล้วนั้น ได้มีลักษณะตรงกันกับรายงานแยกธาตุข้าวของประเทศอินเดีย ซึ่งได้พิมพ์ออกประกาศโฆษนา ว่าได้ตรวจพบโรคเหน็บชาโดยมากเกิดจากข้าวสุก เพราะฉนั้น เจ้าน่าที่สาธารณสุขของประเทศอินเดีย จึงได้พยายามตรวจค้นในกิจประเภทนี้ เพื่อให้ได้ความรู้ยิ่งขึ้นว่าจะมีธาตุอะไร

OLD SYSTEM OF RICE-MILLING, RECOMMENDED BY MEDICAL FACULTY AS LESS LIKELY TO CAUSE BERI-BERI.

วิธีสีข้าวแบบโบราณ ซึ่งทางแพทย์นิยมกันว่าบ้องกันโรคเหน็บชาได้มาก.

กี่อย่าง อยู่ในเมล็ดข้าวที่เป็นอาหารสำคัญเพื่อในการปรุงยาบำบัดโรคเหน็บชา ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาหารเหล่านี้ แต่ตามรายงานการแยกธาตุข้าวของประเทศอินเดียนั้น มีความสำคัญอยู่ ๒ ข้อ คือ การให้เห็นว่าข้าวที่ได้สีแล้วรวมกันเป็นจำนวนมาก ๆ ส่งไปจำหน่ายตามท้องตลาดต่าง ๆ นั้น ถูกวิธีสีข้าวเอาส่วนดีออกเสียสิ้น และการปลูกต้นข้าวในนาซึ่งไม่มีปุ๋ยดี จึงไม่ได้รับผลมเล็ดข้าวงามหรือมีส่วนดี เพราะฉะนั้น การทำนาจึงจำเป็นต้องเลือกหาพื้นที่ ๆ มีปุ๋ยดีหรือมิฉะนั้นก็ต้องนำปุ๋ยต่าง ๆ ไปใส่เช่นกับปุ๋ยไนโตรเจ็นหรือฟอสฟอริค แอซิด เป็นอาทิ ความจำเป็นที่ต้องใช้ปุ๋ยสำหรับทำนาทั้งนี้ ก็เนื่องจากได้ตรวจพบว่ามเล็ดข้าวที่ดีนั้น เกิดขึ้นจากพื้นที่ล้วนแต่ที่มีปุ๋ยดีทั้งสิ้น ไม่เกิดจากพันธ์ข้าวนั้นเลย.

"การทำนาที่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยทั้งนี้ ก็โดยผสมเพื่อให้มเล็ดข้าวงามสำหรับเป็นสินค้าส่งไปจำหน่ายณที่ต่าง ๆ แต่การทำนาของประเทศสยามที่ไม่ต้องใช้ปุ๋ยเหมือนกับการทำนาของประเทศอื่น ๆ นั้นก็เป็นด้วย ทำนากันปีละครั้ง และทั้งข้าวของประเทศสยามเป็นวัตถุที่ปราศจากภัยต่าง ๆ ด้วย." [แท้ที่จริงการที่ไม่ใช้ปุ๋ยเป็นด้วยน้ำท่วมทุกปีธรรมชาติบันดาลไว้เองแล้วไม่ใช่หรือ—ย.ก.]

ส่วนสินค้าข้าวที่ได้ตรวจพบตามรายงานของนายตันน์กงสุลอังกฤษ ปี พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นข้อความที่เฉียงไม่ขึ้นในเรื่อง ความจริงที่สินค้าของประเทศได้ลดถอยน้อยลงนั้นกล่าวว่า "แม้การส่งสินค้าข้าวของประเทศสยามออกไปจำหน่ายในทวีปยุโรป ได้เป็นไปอย่างสิทธ์ขาดในหมู่เจ้าของโรงสีไฟพ่อค้าอังกฤษและเยอรมัน ก็จริง แต่พวกเจ้าของโรงสีไฟเหล่านั้นมักจะประสพอุปสรรคบ่อย ๆ ในการไม่มีข้าวเปลือกสีให้เพียงพอกับจำนวนข้าวที่ตลาดในทวีปยุโรปต้องประสงค์ แต่ในบัดยุบันนี้พวกเจ้าของโรงสีไทย และจีนได้จัดส่งข้าวของตนออกไปจำหน่ายในตลาดแห่งทวีปยุโรป โดยทำการติดต่อตรงต่อพ่อค้าอังกฤษในลอนดอนแต่ลำพัง ซึ่งควรนับว่าวิธีดำเนินการค้าขายของประเทศได้เจริญขึ้นทันคราวทันสมัย"

อนึ่งการที่พวกพ่อค้าได้พากันร้องว่า การจำหน่าย

be eaten with the rice; but, if this cannot be afforded, beans should be eaten, in the proportion of not less than one quarter of a catty of beans to every catty of rice. The beans should be boiled with a small quantity of fresh pork or fresh fish to make a soup."

Just so! Arsenic and strychnine—both invaluable ingredients as tonics—are also considered as suitable subjects for adulteration! And then, how is it that the population of Siam has not hopelessly passed away ages ago, if the staple food supply is so deadly? We have heard it said that the reply to the latter question is that the masses do not put their grain through a process which is the causation of the danger which involves beri-beri: but, even admitting this contention in the main, still we think that in a country containing a vast rice-milling industry, a sufficiency of the milled product must get back among the population in general to justify the question which we have asked above. We wish to emphasise this point, for it is one which vitally affects our economic interests, and, moreover, it is a question which causes us to ask—we think, not without reason—why, if the verdict can fairly be given against us, Hongkong should take more than half of our exports of rice for general distribution? We know that rougher grain in other countries is held up as a model, quite superior, on account of the preservation of its ill-looking exterior; but, so far as has yet been proved, so might the nutritive properties of the potato be vastly enhanced by the failure to remove its jacket. However, let the scientists cavil as they may, Siam yet remains Siam, and a world of supposedly would-be suicides still persists in taking its poison.

HARVESTING.

Survey Work.

Taking our history in strictly chronological order, we come across the following passage in an official report issued by Mr. Dumbleton on the traverse survey in Monthon Ratburi during 1907-8, and we quote it verbatim as illustrative of the very great difficulties under which the true mapping out of the land, not only here, but in many parts of the world, has had to be carried out, or attempted:—"From the first it was found that the people of Petchaburi were very suspicious of survey operations, and that the embedding of the station pipes in the ground filled them with great concern. After the survey had been in progress for some few days, a rumour went round amongst the villages that the pipes contained poison: this resulted in a wholesale destruction of many of the stations laid down.

"On January 18th, the officer in charge, when camped at Kao Ta Mon, some 5 miles south of Petchaburi, was fired at, and narrowly escaped being hit by a party of marauders who came round at night. Two nights later, and further, four coolies, whilst engaged on building a mound, were fired on. The *panakngan* were frequently driven from their work, and, in one case, two coolies who were left to look after the instruments, were severely beaten." The result was that, in consequence of the determined opposition shown, operations were, for a time, suspended; but conditions are decidedly different now.

Aviation.

Siam is proud, and justly so, of her Aviation Force, and it may therefore be of

สินค้าในท้องตลาดไม่ดีนั้น เกี่ยวด้วยอัตราแลกทองปอนด์ที่กดราคาเงินบาทให้ต่ำลง แต่เมื่อได้ตรวจกันอย่างจริงจังเข้าแล้ว คงได้ความว่า การที่สินค้าดำเนินไปไม่ได้โดยสดวกนั้น เกี่ยวแก่อัตราแลกเงินโดยเฉพาะ กรณีที่ทำให้การค้าขายภายในประเทศตกต่ำไปนั้น เป็นด้วยสินค้าที่พวกพ่อค้าจัดส่งออกไปจำหน่ายตามต่างประเทศได้รับราคาถูก เช่นสินค้าข้าวเป็นอาทิ เมื่อเช่นนี้ย่อมเกิดความอัดอั้นตื้อตันแก่ผู้เจ้าของและเป็นอันตรายแก่สินค้าข้าวตามธรรมดา เพราะเหตุฉะนี้จึงทำให้โรงสีต้องหยุดงานไปหลายโรง และบางตำบลรัฐบาลก็ได้ยกเลิกเก็บเงินค่านาในบางครั้งบางคราว.

H. H. PRINCE SAI SNIDVONGSE, WHO RESIGNED THE POST OF MINISTER OF MARINE AFTER VISITING EUROPE IN ORDER TO TEACH UP-TO-DATE METHODS OF AGRICULTURE. WITH PADDY CHIEFLY IN VIEW, HE WAS THE ORIGINATOR OF THE RANGSIT IRRIGATION SCHEME. (KLONG RANGSIT IS POPULARLY KNOWN AS KLONG CHAO SAI).

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ ผู้ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงทหารเรือมาประดิษฐิประศาสน์ความเจริญแผนปัตยุบันในทางเกษตรเนื่องจากพระองค์ท่านเคยเสด็จประพาสยุโรปมาแล้วในทางกสิกรรม พระองค์ท่านนับเป็นผู้แรกสร้างคลองรังสิต มีนามสมญาที่ราษฎรเรียกกันว่า "คลองเจ้าสาย" จนทุกวันนี้.

การทำนา

ส่วนเรื่องการทำนานั้น ได้ความว่า พวกพ่อค้าทุก ๆ คนมีความยินดีที่ต้นข้าวในนาทางภาคเหนือได้เจริญงอกงามสมตามความมุ่งหมายของพวกชาวนา และทั้งข้าวเปลือกในจังหวัดเชียงรายก็คงจะช่วยอุดหนุนเป็นจำนวนมาก แต่บังเอิญจังหวัดที่มีจำนวนนามากได้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ทำให้จำนวนข้าวที่ได้นั้นน้อยไป หาสมตามความมุ่งหมายไม่ และทั้งข้าวในนาทุ่งหลวงคลองรังสิตก็ได้จำนวนลดน้อยลงไปด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้ไม่มีข้าวดีเพียงพอกับความต้องการ คงมีแต่ข้าวหักเป็นจำนวนมากส่งออกไปจำหน่าย และทั้งได้ราคาดีด้วย ความเป็นไปเรื่องข้าวเปลือกดังกล่าวแล้วนี้ย่อมเป็นกรณีที่อาจชี้ให้เห็นได้ว่าพวกเจ้าของข้าวได้เก็บเอาข้าวเหล่านั้นไว้เกินกว่าเวลาอันสมควร ถ้ามิฉะนั้นก็คงจะได้รับราคาดีจากจำนวนข้าวเหล่านั้นยิ่งกว่าราคาของข้าวหักที่ตนได้รับมาแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่เจ้าน่าที่สมควรจะหยิบยกขึ้นวินิจฉัย คิดจัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของสินค้าข้าวอย่าให้ตกต่ำ กับทั้งอาจทำให้การทำนาพลอยลดจำนวนน้อยลงไปด้วย.

เนื่องจากความเสียหายของการทำนาดังได้กล่าวมาแล้วนี้ รัฐบาลจึงริบรัดทำประตูน้ำขึ้นที่ตำบลท่าหลวง ให้ชื่อว่า "ประตูพระราม ๖" ซึ่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปิยมหาธรรมิกราชาธิราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จทรงเปิด เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๗ เพื่อ

interest to reproduce some details of the meeting which was held on the Sports Club ground in the early part of February (1911), and of which His late Majesty was Patron, and for which he presented a special prize. Great preparations had to be made, involving the erection of some fifteen new entrances and the construction of four bridges. The prices charged for admission ranged from Tcs. 5 to 25 satangs. The organising committee consisted of the late Mr. J. Caulfeild James, the late Dr. T. Heyward Hays, Mr. E. St. J. Lawson, Mr. E. G. Gollo and Mr. W. G. Johnson. The meeting proved a great success, and very large crowds assembled to watch the flights of Mr. van den Born. Not only did His Majesty take a keen interest in the proceedings, but H.R.H. Prince Kambeng Bejra made a trial flight with the aviator, and also directed the movements of the soldiers who were on duty in moving the aeroplane about the ground. The late Prince Bisnulok Dilook, Their Royal Highnesses the Prince and Princess of Nagorn Jaisri, and Prince Adisorn also indulged in a flight. There were in fact so many claimants for an aerial promenade that the price for a ride was raised from Tcs. 50 to Tcs. 100. The 6th Feb. was supposed to be the last day of the meeting, and His late Royal Highness the Prince of Bisnulok took a flight, but another day was given in connection with a prize presented by Her Majesty the Queen Mother, for a high flight, together with others presented by H.R.H. the Prince of Bisnulok and by H.R.H. Prince Kambeng Bejra.

The success of the meeting was undoubted, for not only did it introduce the nation generally to the latest phase of locomotion that had only recently developed in the West, but it served to give that instruction at first hand which led to the formation and efficiency of the present Aviation Corps of this country, while the entire freedom from accident established that feeling of confidence which is so essential in instituting anything approaching such a radical change as the adoption of aviation involved.

HIS MAJESTY AT THE OPENING OF THE HEAD OF THE VAST RANGSIT IRRIGATION SCHEME AT DHA LUANG. THE GREAT GATES, FORMING THE REGULATING WORK, BEAR HIS NAME.

พระบาทสมเด็จพระรามาที่ ๖
เสด็จทรงเปิดประตูน้ำพระราม ๖
เมื่อ พ.ศ. ๒๐๖๗

Sport.

Passing on in our chronological story, we come across another matter which merits notice as breaking new ground in the opening period of His late Majesty's reign; and though it was not a matter of national importance, it was illustrative of the development of the social amenities in the life of the members of the staffs of those great lumber companies up north, to whom the interests of one of the chief industries of this Kingdom are entrusted. We refer to the first combined athletic gathering held up north at Lakon, at the new Sports Club there, on the occasion of the Christmas holidays. The programme was a great one, and, consequently, covered a wide field, embracing cricket, polo, fives, tennis, golf, shooting, football, and athletic

อุดหนุนการทำนาทุ่งหลวงคลองรังสิต และทั้งรัฐบาลก็ยัง พยายาม ทำการ ทดน้ำของจังหวัดอื่น ๆ เพื่อช่วยอุดหนุนการทำนาของประเทศต่อไป.

โรคเหน็บชา

อนึ่งตามประกาศของรัฐบาลฮ่องกงกล่าวว่า โรคเหน็บชาเกิดเพราะการบริโภคอาหารข้าวสุกนั้น ย่อมนับเปนภัยแก่สินค้าข้าวของประเทศสยามมาก เช่น อาจทำให้สินค้าข้าวที่ส่งออกไปจำหน่ายต่าง ประเทศลดถอยน้อย จำนวนลงก็เปนได้ แต่ถ้าใช้วิจารณญาณ หยั่งให้ซึ้งไป ด้วยโรค เกิดจาก การ บริโภค อาหารข้าวแล้ว พวกคนงานของโรงสี ซึ่งมีจำนวนอยู่ตั้งหลายร้อยคน และซึ่งทำงานหมกมุ่นอยู่ กับลอองข้าวเปนเนืองนิตย์ ได้รับประทานแต่ข้าวเปนอาหารเสมอไป เหตุไฉนจึงไม่ปรากฏว่ามีพวกคนงานเหล่านั้น ได้เกิดเปนโรคเหน็บชา ต้องถึงกับเสียชีวิตเปนจำนวนหลายร้อยคน เหมือนกับราษฎรในฮ่องกงเล่า ? วิธีป้องกันโรคเหน็บชาของประกาศฉบับนั้น ยังชักกล่าวแนะนำว่าผู้ใดที่ประสงค์ใช้ข้าวเปนอาหารแล้ว จะต้องมีอาหารเนื้อปลาสัตว์ หรือปลาเปนกับด้วย ถ้าไม่สามารถมีเนื้อหรือปลาเปนกับแกล้มด้วยแล้ว ก็สมควรใช้ถั่วมีจำนวนน้ำหนักเท่ากันกับข้าวปนกันหรือหุงต้มเปนอาหาร ถ้ายิ่งใช้ถั่วต้มกับเนื้อหมูสดหรือเนื้อปลาสดเปนสูปสำหรับใช้เปนอาหารได้ก็ยิ่งดี และถ้าจะถือว่าโรคที่เกิดจากข้าวย่อมมีพิษสงร้ายแรง เปรียบประดุจสานหนูแสลงใจแล้วไซร้ ก็เหตุไฉนราษฎรของประเทศสยามจึงไม่หมดหวังในความอยาก มีอายุยืนยาว เสียเล่า ? อีกประการ ๑ ผู้ที่ล่วงลับไปโดยมาก ก็ล้วนแต่มีอายุเข้าเขตบริบูรณ์วัยแทบทั้งสิ้น.

โทษที่เกิดจากอาหารข้าวนั้น เราได้ทราบแต่ว่าเวลาผู้บริโภคถ้าไม่ระวัง กลืนมเล็ดข้าวให้ล่วงลงไปในลำคอโดยเรียบร้อย ไพล่ตกลงไปทางช่องอื่น ๆ แห่งอวัยวะภายในแล้ว ย่อมนับเปนอันตรายอย่างร้ายแรง หรืออาจเปนมูลแห่งโรคเหน็บชาด้วยก็ได้ หากอันตรายเกิด จากข้าว อาจมีแก่สังขารหรือชีวิตร

Menam Chao Phya at Bangkok, with string of paddy-boats being towed to the mills.

ลำน้ำเจ้าพระยาในกรุงเทพมหานคร เรือข้าวเปลือกกำลังชนข้าวขึ้นส่งโรงสี.

มนุษย์ ดังได้พรรณนามาแล้วนี้ได้ก็จริง แต่แม้เช่นนั้นเราก็ใคร่จะคัดค้านว่า ประเทศที่เต็มไปด้วยข้าวและโรงสีดุจประเทศสยามแล้ว พวกราษฎรของประเทศก็คงได้ รับความเดือดร้อนด้วยเรื่องเกิดจากข้าวมานมนานแล้วเหมือนกัน แต่นี่ก็หาปรากฏว่าราษฎรเปนโรคเหน็บชาถึงต้องเสียชีวิตผิดไปจากจำนวนตามธรรมดาไม่ การที่เราได้คัดค้านข้อปัญหาในเรื่องโรคเกิดจากข้าวทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันความเสีย

GOLF-LINKS AT HUA HIN, SIAM'S CHIEF SEASIDE RESORT. สนามกอล์ฟหัวหิน

sports. At cricket, Lakon defeated Chiengmai, mainly owing to the bowling of Cadle, who was practically unplayable, and at the time regret was expressed that it was not practicable to get a game against the south, for the north could raise quite a strong side. The polo consisted of three competitions, the Inter-interest, in which the Borneo Company defeated the Forest Department in the first round by 7 goals to nil, and, in the final, the Bombay-Burma Company by 5 goals to 2. Then came the Inter-station match, in which, after an exciting game, Lakon succumbed to Chiengmai by 3 goals to 2. The third contest was between Seniors and Juniors which the former won by 5 to 1. The inter-district fives match also produced a great game, in which Lakon beat Chiengmai by 15-7, 15-13, after the latter had made a heroic attempt to save the situation in the second game. At tennis Lakon simply romped home at 6-1, 6-0. The golf cup was won by Mr. Bainbrigge, while, in the shooting, the inter-district competition went to Lakon, and the Forest Cup was won by the Borneo Company. In the open shoot, Mr. Sheriff won on the first day; and, on the second, Mr. Caldecott and Mr. Porter tied without shooting off. In the general sports, Weston and Braham were particularly successful. Coming to the football (Soccer), the result was a draw of 1 all, a feature of the game being that Fash, a very keen player who had the misfortune to sprain an ankle the day before, refereed the game from a long-chair!

Also in those days it was apparently well worth going out snipe-shooting, for we find that on one day Mr. A. Marangoni bagged 75 couple, while a party of four guns down the Petriu line accounted for 120 couple. The best record that we can remember for one gun was that held by the late Mr. F. J. Weld of the Federated Malay States Service, who in one day up Perak way accounted for over 90 couple—92½, we believe, was the exact figure.

Turning to more serious matters, the question of checking the very heavy mortality among cattle was engaging the attention of the authorities. To show the urgent need for this, it was reported that, in 1910, the wastage from disease amounted to over 100,000 head—a very heavy loss to any community, and one which, it stood to reason, could not be allowed to continue at anything approaching the same rate. The great improvement which has now been effected in this respect, we all know, is due to the Veterinary Section of the Department of Agriculture.

As showing the benevolent nature of the Government here, we need not go further than to quote the following brief extract from the "Bangkok Times" of the 21st February, 1911:—

"The district of Dansai, Muang Loi, has suffered from drought for a number of years, and, in view of the resulting condition of the people, the capitation tax has been reduced to Tes. 2.

"On account of the unfavourable nature of the soil, the land in certain districts in the muangs of Buriram and Korat has been reduced to the lowest class for purposes of taxation.

"In two amphur districts in Muang Pranburi, the fishery tax is to be remitted from next year. Such fish as are caught are for the food of people there, and are not sold."

หายอันจะบังเกิดขึ้นแก่เศรษฐกรรมของประเทศในเรื่องสินค้าข้าวอย่างเดียว.

ส่วนข้อพิสูจน์ที่ว่า ข้าวไม่ใช่เป็นเชื้อโรคอันร้ายแรงนั้น คือฮ่องกงเองได้รับซื้อข้าวจากประเทศสยามไปจำหน่ายตามที่ต่าง ๆ ในฮ่องกงมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง ที่ฮ่องกงได้ส่งออกไปจำหน่ายตามเมืองอื่น ๆ และทั้งเราได้ทราบต่อไปอีกด้วยว่า การที่เลือกสรรเอาข้าวอย่างดีของประเทศอื่น ๆมาเพื่อตั้งไว้เป็นตัวอย่าง หรือสามารถใช้กินเป็นอาหารแทนข้าวได้ก็ดี ข้าวของประเทศสยามก็ยังคงเป็นสินค้าได้ดีอยู่นั่นเอง และหวังว่าโลกคงจะไม่ถึงในความพินาศในการที่จำเป็นต้องบริโภคข้าวเป็นอาหาร ดังที่ได้กล่าวกันมาแล้วว่าข้าวเป็นยาพิษนั้น.

การรังวัดที่ดิน

อนึ่ง ตามตำนานของการสำรวจที่ดินมณฑลราชบุรี ซึ่งนาย ดำเบอลตันได้เป็นเจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ กล่าวไว้ว่า "เป็นการยากลำบากที่จะพยายามตรวจวัดทำแผนที่ให้ตลอดทั่วทั้งมณฑลได้ แต่ความยากลำบากของการตรวจทำแผนที่ประเภทนี้หาใช่เป็นแต่จำเพาะมณฑลราชบุรีแห่งเดียวมิได้ ย่อมจะเป็นไปโดยทำนองเดียวกันดังนี้เกือบทั่วทั้งโลก แต่ถึงอย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ผู้กระทำการสำรวจก็จำต้องใช้ความพยายามโดยเต็มความสามารถ คือ ชั้นแรกพอเริ่มต้นลงมือทำการสำรวจท้องที่ ก็ได้ทราบอัธยาศัยของพวกราษฎรเพ็ชร์บุรี ว่ามีความระแวงสงสัยพนักงานสำรวจโดยประการต่าง ๆ และยิ่งเมื่อพนักงานนำหลักหินลงฝังในพื้นแผ่นดิน ก็ยิ่งทำให้พวกราษฎรเกิดมีความตื่นเต้นสงสัยกันขึ้นยกใหญ่ จนภายหลังที่พนักงานได้สำรวจและฝังหลักหินลงตามตำบลเหล่านั้นเรียบร้อยแล้ว พวกราษฎรตามตำบลต่าง ๆ เลยพากันโจษว่าหลักหินสำหรับการทำแผนที่ซึ่งเจ้าพนักงานสำรวจได้นำไปบัดลงไว้ในแผ่นดินนั้น ล้วนแต่เป็นหลักบรรจุไอพิษทั้งนั้น เลยเป็นเหตุให้หลักหินเหล่านั้น ถูกขุดถอนขึ้นมาเสียหลาย ๑๐ หลัก.

ครั้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม เจ้าพนักงานสำรวจยกไปตั้งทำการอยู่ที่เขาทะโมน ซึ่งห่างจากจังหวัดเพ็ชร์บุรีมีระยะ ๒๐๐ เส้นเศษ ภายหลังที่ได้ไปตั้งทำการอยู่ ๒ วัน ได้มีผู้ร้ายแอบมาลอบยิงเอาในเวลากลางคืน แต่เดชะบุญกระสุนปืนหาได้ถูกผู้ใดผู้หนึ่งไม่ พวกคนงาน ๔ คนที่ได้ใช้ให้ไปขุดดินพูนโคกตามที่ต่าง ๆ ถูกผู้ร้ายลอบยิงเช่นเดียวกัน ส่วนเจ้าพนักงานถูกพวกราษฎรขับไล่ไม่ให้ทำการสำรวจอยู่เนือง ๆ ต่อมาครั้ง ๑ คนงาน ๒ คนอยู่เฝ้าเครื่องใช้ก็ได้ถูกพวกผู้ร้ายกลุ้มรุมตีเอาบาดเจ็บ อันตรายทั้งหลายที่ได้เกิดมีขึ้นแก่พวกพนักงานทำการแผนที่ดังกล่าวมาแล้วนั้น ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าพวกผู้ร้ายเจตนาขัดขวางกิจการแผนที่ในข้อรู้เท่าไม่ถึงการณ์เสียจริง ๆ แต่ถ้าจะนำเอากรณีเหล่านั้นมาเทียบกับความประพฤติของพวกราษฎรในปัตยบันนี้แล้ว ก็ย่อมเห็นได้ง่ายว่าเป็นการผิดกันไปไกล ซึ่งย่อม

A "NAK LENG"
นักเลงโต

The Royal Cremation.

In the middle of March, the final burial rites were paid to the late King Chulalongkorn, Princes and other Siamese subjects returning from abroad for the occasion. The final ceremony took place on the 16th March on the Pramane Ground, when, after a whole week's services and special rites, the final ceremony was performed at a magnificent Phra Meru of a Sovereign, specially prepared for the occasion. It was mentioned that, though Siam had adopted the Western custom of wearing black for ordinary mourning, yet white was still the official wear.

It is impossible in a work of this size to give full prominence to the great ceremony which accompanied the final funeral rites, so we must select only that portion which is specially descriptive of the momentous occasion.

For the details we are indebted to the local Press of the 17th March. In the course of its vivid descriptions, we find the following with regard to the concluding phase of the proceedings:—

"It was a quarter to three when the head of the military part of the procession reached the Saranrom Palace, and the troops took quite an hour to pass that point. First came the Royal Body-guard band, followed by regiments of cavalry, artillery with guns, engineers and infantry. There were five bands in this part of the procession * * * playing either Chopin's Marche Funèbre or the Dead March in *Saul*. Very well did the men march; slow, steady, in keeping with the music. The continuous wail of the Dead Marches for an hour on end, and the seemingly endless filing past of the troops made a deep impression, and was a fitting prelude to the progress of the body of the dead King through his sorrowing people to the pyre."

H.R.H. THE PRINCE OF SOUKHLA OF SIAM. สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์

Then we have the following, from the same source:—

"Important as the military display undoubtedly was, still more impressive was the part of the procession to follow. Behind the last of the troops came the Tamruet Band, clad in scarlet, with their musical instruments. They were several hundred strong, and as one looked down the Sanam Chai Road at the approaching cortège, they presented a perfect blaze of colour, made impressive and wonderful by the view in the distance of the towering priests' car and still loftier funeral car, glittering in gold, and surrounded by a forest of royal emblems. Haunting and melancholy the funeral music of the Tamruet Band certainly is, and most appropriate for such an occasion. The dirge was

เปนพยานชี้ให้เห็นได้ว่าความเจริญของประเทศสยามได้มีขึ้นแล้วเปนอันมาก.

การบิน

อนึ่ง ประเทศสยามย่อมรู้สึกพูมใจทั้งสมควรจะพูมใจในข้อ ๑ คือ กำลังทางอากาศของประเทศ ซึ่งได้เปนปึกแผ่นแน่นหนา เพราะฉะนั้นจึงเห็นควรนำรายละเอียดเรื่องชุมนุมแสดงการบิน ซึ่งได้มีที่ราชกรีฑาสโมสร เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ เสด็จราชดำเนินและพระราชทานรางวัลพิเศษมาลงไว้ในที่นี้อีกครั้ง ๑ เชื่อว่าจะประสพความพอใจของผู้อ่านทั่วกัน คณะกรรมการของสโมสรแข่งม้ามี นายคอลด์ ฟิลเยมส์ ๑ หมอ ต. เฮวาร์ดเฮส์ ๑ นาย อีริกเซนด์ ย. ลอซัน ๑ นาย อ.ย. กอลโล ๑ นาย ว.ย ยอห์นสัน ๑ รวม ๕ นาย ได้ตกลงพร้อมกันจัดให้นาย วันเด็นบอร์นขึ้นแสดงการบินที่สนามแข่งม้าราชกรีฑาสโมสรโดยกำหนด อัตราค่าผ่านประตูหลายราคา อย่างสูงตั้งแต่ ๕ บาทอย่างต่ำมาจนถึง ๒๕ สตางค์ วันที่นาย วันเด็นบอร์น ขึ้นขับเครื่องบินนั้น มีมหาชนพากันไปทัศนาแน่นนับเปนผลสำเร็จอย่างใหญ่ การบินครั้งนี้ใช่แต่จะเปนที่พอพระราชหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ องค์เดียวก็หาไม่ แม้เจ้านายพระบรมวงศานุวงศ์ก็โปรดปรานเปนอันมาก นายพลเอกพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธิน ได้เสด็จประทับบนเครื่องบินร่อนไปตามอากาศพร้อมด้วยนายวันเด็นบอร์นผู้ขับ อัตราค่าขึ้นเครื่องบินตั้งแต่ ๕๐ บาทจนถึง ๑๐๐ บาท ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ซึ่งเปนวันสุดท้าย จอมพล สมเด็จพระเชษฐาธิราชเจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถได้เสด็จขึ้นทรงเครื่องบิน และพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช พร้อมด้วยพระชายา กับนายพลโทพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงอดิศรอุดมเดช ก็ได้เสด็จขึ้นด้วย เช่นเดียวกันแต่ต่อมาได้มีงานเพิ่มขึ้นอีกวัน ๑ เพราะ สมเด็จพระบรมราชชนนีพระพันปีหลวง ทรงพระราชทานรางวัลพิเศษสำหรับการบินสูงขึ้นอีกรางวัล ๑ ในวันนั้น นอกจากผู้ดูเปนจำนวนมากตามเคยแล้ว สมเด็จพระเชษฐาธิราชเจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ กับพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธินได้เสด็จทอดพระเนตร์ด้วย.

General His late R. H. Prince Nagor Jaisri, oranganiser of present Siamese military system, whose untimely death was universally regretted.

จอมพล พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช, เจ้ากระทรวงกระลาโหมพระองค์ก่อน ผู้ทรงสร้างกองทัพบกแห่งสยาม และเสด็จสิ้นพระชนม์ในท่ามกลางพระชนมายุกาล เปนที่วิปโยคเสียดายแก่มหาชนทั่วไปยิ่งนัก.

การประชุมแสดงการบินครั้งนี้ หาใช่เปนแต่เผยแผ่วิชชาอากาศพาหนะของชาวตวันตกซึ่งประดิษฐ์คิดใหม่ที่สุดอย่างเดียวไม่ ย่อมเปนบัจจัยอันสำคัญที่ทำให้อากาศยานของประเทศสยามเจริญขึ้นเปนลำ-

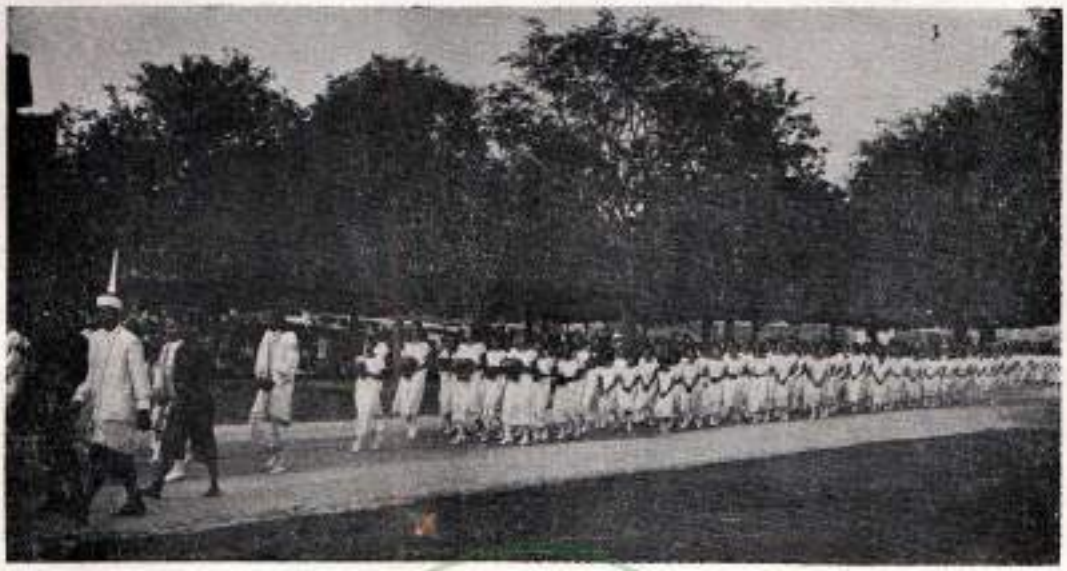

PROCESSION OF SIAMESE MAIDENS BEARING THE EMBLEMS OF DIGNITY OF HER LATE MAJESTY THE QUEEN MOTHER DURING THE CELEBRATION OF THE FUNERAL RITES.

สตรีพสดาข้าหลวงฝ่ายในเข้ากระบวนแห่ตามพระบรมศพ
สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนาถ พระบรม
ราชชนนีพระพันปีหลวง

played by one man, and two drummers, whose instruments were at a higher note than the rest, gave the signal for the majority to beat their instruments at a given time, this latter sound being like that produced on the muted strings of a violin. The musicians were heralded by four players on metal gongs of wondrously soft and pleasing tone, played with two small sticks. Following the drummers came another body of men similarly attired and carrying silver trumpets not unlike trombones. These are employed to make that shrill blast which harmonises so well with the sound made by the conch-shell musicians, who followed them. The appearance of high officials carrying jewelled swords, spears, and old gold vessels told of the near approach of the central object of the procession. They were succeeded by men carrying the insignia of royalty in the shape of five-tiered umbrellas and fans. These belonged to the Holy Prince, [presiding over the ceremonies.—Ed.], who, seated on his lofty car, recited passages from the sacred books as he passed along. Then came the Urn itself. The huge state car, drawn by two hundred and twenty scarlet-clad pullers moved easily along the street, pausing only at the Queen Mother's pavilion. The car is solidly built, but withal of graceful design, rising tier on tier till the small platform is reached where glittered the Urn. It may be remarked that the car was the same as used at King Mongkut's cremation, but the understructure had been entirely renovated and replaced, and the whole set on springs. This accounted for the steadiness with which the car was moved along. The question of using horses for this work had been

ROYAL BANGKOK SPORTS CLUB, ESTABLISHED BY KING CHULALONGKORN AND FIRMLY SUPPORTED BY HIS LATE MAJESTY. THE MAIN RENDEZ-VOUS FOR EUROPEANS AND CHIEF ATHLETIC CENTRE IN SIAM.

ราชกรีฑาสโมสรตั้งขึ้นโดยพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระบรมราชูปถัมภกสืบต่อมา สถานที่นี้เป็นที่ประชุมชาวยุโรปและเป็นศูนย์กลางแห่งกีฬาสำคัญในประเทศสยาม.

ตับตลอดมาจนถึงปีตยุบันสมัย ทั้งเป็นที่เชื่อมั่นในความปราศกัยใด ๆ ได้ด้วยประการทั้งปวง และปลูกความนิยมขึ้นเป็นข้อมากในทางนี้.

กีฬา

เมื่อได้บรรยายเรื่องความเจริญของประเทศมาถึงเพียงนี้ ก็ไคร่จะกล่าวถึงการตั้งสโมสรไว้ในที่นี้ด้วย แม้กิจการของการตั้งสโมสร จะไม่เป็นเรื่องที่เกี่ยวแก่พงศาวดารของประเทศโดยจำเป็นก็จริงอยู่ แต่ถึงเช่นนั้น จะละไว้ไม่กล่าว เสียเลยหาควรไม่ ทั้งนี้เพราะการตั้งสโมสรและการกีฬาทั้งหลายตามระเบียบอันดีของชาวยุโรป พึ่งได้มาเกิดแพร่หลายทำหรือเล่นกัน อย่างจริงจังใน รัชสมัย แห่ง พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ นี้ทั้งสิ้น ทั้งเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้สนใจในการกีฬาต่าง ๆ ได้มีโอกาสพลอยรู้เห็นอย่างแจ่มแจ้งขึ้นด้วย พวกชาวต่างประเทศที่ได้ขึ้นไปตั้งภูมิลำเนาทำการ สินค้าไม้ขอนสัก อยู่ ภาคเหนือได้รวบรวมพร้อมใจกันตั้งสถาน กีฬาสโมสร ที่ จังหวัดนครลำปางใหญ่โต และกรรมการของสโมสรได้ประกาศกำหนดระเบียบการ ของการเล่นกีฬา ต่าง ๆ ในวันตรุสฝรั่งอย่างสนุกครึกครื้นมาก มีคริคเกต ๑ ไปโล ๑ ไฟฟส์ ๑ เต็นนิส ๑ กอล์ฟ ๑ ยิงเป้า ๑ ฟุตบอล ๑ และการเล่นกายกรรมประเภทต่าง ๆ การเล่นคริคเกต ฝ่ายลำปางชนะ ฝ่ายเชียงใหม่ เนื่องจากฝ่ายลำปางขว้างลูกคริคเกตแม่นกว่าฝ่ายเชียงใหม่ และการที่ฝ่าย เชียงใหม่ ขว้าง ลูก คริคเกต ไม่สู้แม่น นั้นเป็นเพราะหย่อนด้วยการซักซ้อม จึงย่อมเป็นของยากที่จะเอาชัยชนะแก่ฝ่ายลำปางได้ ไปโลนั้นได้กำหนดเล่นกัน ๓ ครั้ง คือ เล่นครั้งที่ ๑ ระหว่างพนักงานบริษัทบอร์นิโอกับพนักงานกรมป่าไม้ ฝ่ายบอร์นิโอชนะ ๗ ต่อ สูญ ครั้งที่ ๒ ระหว่าง ลำปางกับเชียงใหม่ ซึ่งนับว่าเป็นการเล่นตั้งใจแข่งขันกัน อย่างสนุกสนาน ฝ่ายเชียงใหม่ชนะ ๓ ต่อ ๒ ครั้งที่ ๓ ระหว่างหัวน่ากับพนักงาน ฝ่ายหัวน่าชนะ ๕ ต่อ ๑ แข่งขันไฟฟส์ระหว่างฝ่ายลำปางกับเชียงใหม่ ฝ่ายลำปางชนะ ๑๕ ต่อ ๑ และ ๑๕ ต่อ ๑๓ แม้ฝ่ายเชียงใหม่จะเป็นฝ่ายแพ้ ๒ ครั้งก็ดี แต่ถึงเช่นนั้นฝ่ายเชียงใหม่ก็ได้พยายามเล่นในครั้งสุดท้ายอย่างเต็มฝีมือ ผู้ที่ไปทัศนาได้พากันออกปากชมความ สามารถ ของฝ่ายเชียงใหม่เป็นอันมาก แต่เต็นนิสนั้นฝ่ายลำปางชนะอย่างง่ายดาย ในเกม ๖–๑ และ ๖–๐ กอล์ฟชิงถ้วยรางวัล นาย

considered, but, owing to the slow nature of the procession, it was finally decided to adhere to the old custom.

"On both sides of the funeral car walked the Chao Phyas, and some leading Phyas, and high above were carried the royal umbrella and fans. Seated on the first tier were men carrying large clusters of peacocks' feathers, and all around were bearers of royal umbrellas, over thirty in number. Household officials, wearing the blue uniform of the King, followed, carrying golden instruments, and they were succeeded by the Brahmin priests, with their hair unbound, who led two richly-caparisoned ponies."

PAVILION SPECIALLY ERECTED FOR THE ROYAL CREMATION AT THE ROYAL PLAZA.

พลับพลาเฉพาะพระเมรุท้องสนามหลวง
สำหรับพระราชทานเพลิง

Then first of the royal mourners walked His Majesty the King in Field-Marshal's uniform, and wearing the sash of the order of the House of Maha Chakri. His Majesty, who was preceded by two standard-bearers, and followed by the members of his Household bearing royal insignia, acknowledged the respectful salutations of his own subjects and the other nationals assembled, by raising his baton.

The final solemn ceremony is thus described, after the arrival at the Premane Ground:—

"His Majesty then proceeded to the Royal pavilion, while the preparations for the cremation were made inside the Meru. The King took part in the ceremonies that followed. As sunset approached, the lights around the Meru were gradually switched on. At length, when everything was ready, the golden curtains were swung back and the doors thrown open. At 6.33 p.m. His Majesty ascended to the Meru by the southern entrance, and started the ceremonial lighting of the pyre. This was immediately followed by the firing of volleys by the troops, the booming of big guns, and the playing of the National Anthem by the assembled bands.

"His Majesty was followed up the steps of the Meru by Prince Bhanurangsi and the other members of the Royal House. Later in the evening, the Queen Mother and Somdet Phra Nang Chao Phra Borom Raja Devi, together with the other Princesses and Ladies of the Palace, visited the Meru."

In the noble words of Longfellow, we can only repeat in conclusion :—

"Lives of great men all remind us,
We can make our lives sublime,
And, departing, leave behind us
Footprints in the sands of Time."

เบนบริกก์ เปนผู้ได้รับถ้วยรางวัล ยิงเป้าแบ่งออกเปน ๒ ฝ่าย ฝ่ายลำปางได้ชัยชนะถ้วยรางวัลของกรมป่าไม้นั้น พนักงานบริษัทบอร์นิโอเปนฝ่ายได้รับยิงใบพัดร่อนในที่แจ้ง นายแชริฟฟ์เปน ผู้ได้ ชัย ชนะ ใน วัน แรก ครั้นวันที่๒นายเซลดิคอทท์และนายปอร์เตอร์ ได้ขอลาออกจากการยิง เพราะฉะนั้นรางวัลในการยิงใบพัดร่อนจึงต้องตกเปนของนายแชริฟฟ์ ฟุตบอลนั้นเล่นกันแต่เพียงรอบเดียว เปนเหตุด้วยนายแนสซ์ผู้ชำนาญขาเคล็ดเสียแต่ วันก่อนไม่ สามารถจะกำกับตรวจตราเล่นฟุตบอลให้ตลอดทั่วถึงได้.

CASTING FOR FISH.
ทอดแหจับปลา.

อนึ่งใน ฤดูนี้เปนฤดูที่เหมาะแก่การยิงนกปากซ่อม เราได้เคยเห็นนายเอ.มาแรงโกนี่ไปเที่ยวยิงนกปากซ่อมวัน ๑ ยิงได้ นก ปาก ซ่อม ๗๕ ตัวอีกพวกหนึ่ง ๔ นายไปยิงนกปากซ่อมที่แปดริ้ว ยิงได้นกปากซ่อมรวม ๑๒๐ ตัว ซึ่งนับเปนเรื่องที่พวกนักเลงยิงนกปากซ่อมคงจะมีความพอใจทราบมากอยู่.

เรื่องเบ็ดเตล็ด

บัดนี้จะได้ กล่าวถึงกิจการบางอย่างของประเทศ เช่นเรื่องโรคระบาทว์ที่ได้เคยเกิดมีขึ้นแก่สัตว์พาหนะมาแล้วแต่ก่อน ๆ นั้น ตามรายงานโรคระบาทว์ ปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ว่า สัตว์พาหนะได้ตายไปด้วยโรคระบาทว์เปนจำนวน ๑๐๐.๐๐๐ ตัว ซึ่งนับเปนการเสียหายแก่จำพวกสัตว์พาหะนะของประเทศมากอยู่ แต่บัดยุบันนี้ การเสียสัตว์ พาหนะของประเทศด้วยโรคระบาทว์หาได้ มีจำนวนปรากฏมากมายนักไม่ เพราะกระทรวงเกษตราธิการได้ จัดตั้งกองแพทย์สัตว์ขึ้น และในจังหวัดใดเมื่อสัตว์พาหนะ เกิด เปนโรคระบาทว์ขึ้นแล้ว กระทรวงก็ได้สั่งพนักงาน แพทย์สัตว์ ออกไปจัดการ รักษา ป้องกันโดยทันท่วงที หายอมปล่อยให้ เชื้อโรคระบาทว์ แพร่หลายเปนขึ้น แก่สัตว์พาหนะในตำบลอื่น ๆ ไม่ นับว่ากองแพทย์สัตว์ของกระทรวงเกษตราธิการได้ ทำการในน่าที่เรียบร้อยดียิ่งนัก.

ส่วนวิธีดำเนินการทางรัฐประศาสน์ของประเทศนั้น เราไม่จำเปนจะต้องกล่าวไว้ในที่นี้ให้มากมาย จะกล่าวพอเปนสังเขป ก็พอจะทำให้ ชนภายนอกหยั่งเห็นได้ ว่าการปกครองประเทศได้ เจริญขึ้นมากมายเพียงใด.

พวกราษฎรจังหวัดเลย และตำบลดอนทรายได้รับความเดือดร้อนด้วยอัตราค่าเก็บเงินรัชชูปการมาแล้วหลายปี บัดนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ประกาศลดเงินค่ารัชชูปการจังหวัดเลย และตำบลดอนทรายลง ให้เจ้าน่าที่คงเรียกเก็บเงินแต่เพียงปีละ ๒ บาท ย่อมนับเปน พระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น และทั้งอัตราเงินอากรค่านาสำหรับมณฑลนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ เจ้าน่าที่ก็ได้เรียกเก็บตามอัตราต่ำที่สุด เพราะภูมิประเทศของจังหวัดทั้งสองหา สู้จะมีประโยชน์นักไม่ กับการจับปลาตามตำบลต่าง ๆในเขตแขวงของอำเภอสองแห่งจังหวัดปราณบุรีนั้น เมื่อได้

COMMITTEE OF THE EXHIBITION IN B.E. 2453. กรรมการแสดงของศิลปกรรม, หัตถกรรมที่สระประพุทธวัน พ.ศ. ๒๔๕๓

Exhibition of Agriculture and Commerce.

In April, 1911, an Exhibition of Agriculture and Commerce was held in Bangkok. This was the first and only display of its kind in the recent reign, though a similar exhibition was held a year previously. Of course it must be recognised that the general scheme then was not a very ambitious one, yet, as the following list will show, it fairly embraced its subject. The number of classes was 15, viz:—

1. Vegetables: foodstuffs generally, including rice, beans, teelseed, yams, potatoes, and fruits of all kinds.
2. Sugars: including palm-sugar, coconut-sugar, and cane sugar.
3. Spices: including cardamoms, bastard-cardamoms, nutmegs, etc.
4. Fibres: including silk, cotton, tree-cotton, hemp, etc.
5. Tobacco: leaves, cigars and cigarettes of Siamese manufacture, and cut tobacco.
6. Woods used for building purposes and general manufacture.
7. Aromatic woods, including "Krishna," Kalampak, etc.
8. Gums and Resins: including red rubber, para rubber, gamboge, resin, pitch, etc.
9. Minor Forest Products: including cutch, beeswax, lac and wood oil.
10. Soap of local manufacture.
11. Minerals occurring in Siam.
12. Draft-animals: including bullocks, buffaloes and horses.
13. Live stock used for food: including pigs, goats, sheep, ducks, fowls and fish.
14. Agricultural and industrial machinery driven by steam, internal combustion, electric or hand power.
15. Articles of domestic manufacture.

The Exhibition, it was announced, was not intended to act as a display for curiosities,

ทรงทราบใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ว่าการจับปลาของพวกราษฎร เปนแต่เพียงเลี้ยงชีพและครอบครัว ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิกการเก็บอากรค่าน้ำของอำเภอทั้งสองโดยทันที นับเปนพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า ฯ.

งานพระเมรุ

ในราวกลางเดือนมีนาคม กำหนดถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เจ้านายและข้าราชการที่อยู่ตามมณฑลหรือจังหวัดต่าง ๆ ได้พากันเข้ามาประชุมพร้อมกันในงานพระเมรุครั้งนี้.

วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ เปนวันกำหนดการถวายพระเพลิงพระบรมศพณพระเมรุท้องสนามหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานอุทิศถวายตลอดในสัปดาหะนั้น ส่วนพระเมรุมาศก็ได้สร้างขึ้นอย่างวิจิตร์ ตามแบบโบราณขัตติยราชประเพณี การไว้ทุกข์ในงานพระเมรุครั้งนี้ ใช้เครื่องขาวตลอด.

งานพระเมรุครั้งนี้เปนการใหญ่โต สุดจะนำมากล่าวให้ละเอียดพิศดารตลอดไปทุกสิ่งทุกอย่างได้ สมควรจะเลือกหยิบยกแต่ฉเพาะข้อสำคัญขึ้นกล่าวเพราะฉะนั้น ในที่นี้จะได้บรรยายเหตุการณ์อันเกี่ยวแก่งานพระเมรุ ดังปรากฏตามข่าวทางราชการดังนี้.

"พระยาเทพาภรณ์ เจ้าพนักงานภูษามาลาได้อัญเชิญพระบรมโกษฐ เลื่อนแต่พระยานุมาศเข้าสู่เกริ่นพระเสวตฉัตร์ เดินเกริ่นขึ้นบันไดนาค เชิญพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นประดิษฐานในบุษบกพระมหาพิไชยราชรถ พระยาราชโกษา พระยาเทพาภรณ์ เจ้าพนักงานภูษามาลาทั้ง ๒ ขึ้นประคองพระบรมโกษฐ ตั้งรั้วขบวนเปนพยุหยาตรา ประกอบด้วยเครื่องเฉลิมพระเกียรติยศเครื่องสูงอภิรุมชุมสาย สังข์, แตร, กลองชนะ,

KING CHULALONGKORN'S FUNERAL. INFANTRY REGIMENT PARADED UNDER HIS SERENE HIGHNESS LIEUT.-GEN. PRINCE GAMBOL.

ขบวนทหารเข้าในการแห่พระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕.

monstrosities, or freaks of nature, for the satisfaction of the idly curious. The object was to gather together the best possible specimens of produce, cattle and livestock generally, well adapted for commerce and for use, and to encourage the public by the promotion of a healthy spirit of competition, stimulated by suitable prizes, in the improvement of the products of the country.

Paddy Entries.

The figures are for the monthons.

Krung Kao	41
Petchabun	32
Ratburi	21
Udon	19
Nakon Sritamarat	21
Patani	39
Pachin	64

HIS MAJESTY OPENING THE FIRST AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL EXHIBITION HELD AT SAPATOOM; IN B.E. 2454.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปิดการแสดงกสิกรรมหัตถกรรม ที่สระประทุมวันพ.ศ. ๒๔๕๔. กำลังทรงอ่านพระราชดำรัสตอบ เจ้าพระยาวงษานุประพัทธ

Incidentally it should be mentioned that, four years previously, a purely rice exhibition had been held at Muang Tanyaburi, and it was from this modest beginning that the greater idea matured.

In the Exhibition of April, 1911, it is interesting to note the extent to which the various parts of the country entered into the spirit of the scheme, and the two following tables will indicate the degree of enthusiasm and enterprise shown:—

Chantaburi	15
Bisnulok	21
Nakon Chaisri	12
Nakon Rajasima	41
Nakon Sawan	15
Payab	2
Krung Dhep	111
Total	454

In addition there was a post-entry from

KING CHULALONGKORN'S FUNERAL.
MARCH PAST THE MINISTRY OF JUSTICE.

ขบวนแห่พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ผ่านศาลาว่าการกระทรวงยุติธรรม.

มโหรทึก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณะเจ้า ขึ้นราชรถทรงอ่านพระอภิธรรม ข้าราชการกรมพระตำรวจและกรมมหาดเล็กนายทหารบก และนายทหารเรือ เดินเป็นคู่แห่ ๔ สาย มีกองทหารบกนำขบวน.

"เวลาบ่าย ๓ ล.ท. เคลื่อนพระมหาพิไชยราชรถแต่น่าวัดพระเชตุพนไปตามถนนสนามไชย และถนนราชดำเนินใน สู่พระเมรุมาศณท้องสนามหลวง พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ (ชั้นต่างกรม, พระองค์เจ้าจนถึงหม่อมเจ้าชั้นได้รับพระราชทานพานทอง และชั้นเทียบตำแหน่งนายพลทั้งฝ่ายทหารพลเรือน) ตามพระบรมศพในขบวนตอนที่ ๑ และเพิ่มขบวนอัครราชทูตผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ เสนาบดี, เจ้าพระยา, เจ้าประเทศราช, ข้าราชการผู้ใหญ่ ชั้นได้รับพระราชทานพานทองและชั้นเทียบ ตำแหน่งนายพลทั้งฝ่ายทหารพลเรือนดำเนินตามพระบรมศพ เป็นขบวนตอนที่ ๒ พวกเลขานุการสถานทูตกับกงสุลต่างประเทศ ดำเนินตามพระบรมศพ ในขบวนข้าราชการกระทรวงต่างประเทศ เป็นตอนที่ ๓ ตอนที่ ๔ กระทรวงวังและข้าราชการในพระราชสำนัก ตอนที่ ๕ กระทรวงกระลาโหม ตอนที่ ๖ กระทรวงทหารเรือ ตอนที่ ๗ กระทรวงมหาดไทย ตอนที่ ๘ กระทรวงนครบาล ตอนที่ ๙ กระทรวงพระคลัง ตอนที่ ๑๐ กระทรวง เกษตราธิการ ตอนที่ ๑๑ กระทรวง ยุติธรรม ตอนที่ ๑๒ กระทรวง ธรรมการตอนที่ ๑๓ กระทรวง โยธาธิการ (คมนาคม) มีขบวน

Monthon Puket. The number of entries was smaller than in the previous year, but, generally speaking, the quality was better.

Considering the great importance of this subject as representing the vital industry of this country, we think we may venture to give the following further figures, as mentioned in the details of the time:—

The maximum of marks obtainable in the paddy competition was 80, compiled as follows:—

Colour of paddy grain -	4
Weight of 100 paddy grains -	7
Weight of 10 c.c. ,, ,, -	7
Percentage of bad grains -	4
Constitution of paddy grain -	2
Cleanliness - -	6
Number of grains per spike -	2
Colour of rice grains -	8
Weight of 100 rice grains -	8
Weight of 10 c.c. of rice grains	8
Internal constitution of rice grains	8
General uniformity of grain -	8
Percentage of broken grain -	8

And now we append a mere synopsis of the other entries. Again the figures represent the Monthons.

Name.	Forest Produce.	Articles of Domestic Manufacture.
Krung Dhep	15	500
Petchaburi	1	—
Chantaburi	9	—
Ratburi	6	11
Udon	11	10
Sritamarat	11	14
Pachin	7	1
Patani	32	18
Bisnulok	8	1
Nakon Sawan	18	5
Nakon Rajasima	36	25
Payab	5	—
Chumpon	33	2

PADDY-BOATS BEING TOWED TO MILLS ON BANGKOK'S BUSY STREAM.

เรือข้าวขนข้าวมาสีในโรงสี ในลำน้ำเจ้าพระยา

กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เดินตามเสด็จแซงเป็น ๔ สายกับกองทหารเรือเดินแซง.

"สมเด็จพระบรมราชินีนาถพันปีหลวง พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายในเสด็จออกทางประตูราชกิจและประตูเทวาพิทักษ์ ประทับพลับพลายก น่าพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ ถวายสักการพระบรมศพ เมื่อขบวนแห่ผ่านสิ้นแล้วเสด็จขึ้นทางเดิน แล้วเสด็จพระเมรุท้องสนามหลวงยังฉนวนสู่พระเมรุ.-

"ตามแนวสองข้างทางดำเนิน ขบวนพยุหยาตราอัญเชิญพระบรมศพตั้งแต่ประตูเทวาภิรมย์จนตลอดท้องสนามหลวง กระทรวงนครบาล ได้จัดร้านน้ำตั้งน้ำและยาหอมสำหรับประชาชนรับพระราชทานและยอมให้ประชาราษฎรที่มากราบถวายบังคมพระบรมศพ ตั้งเครื่องสักการถวายได้ตลอดทาง.

"เมื่อขบวนดำเนินมาถึงพระเมรุมาสฉนวนท้องสนามหลวง กองทหารขบวนน่าและตามเสด็จ เข้ายืนประจำแถวรอบพระเมรุมาศ เจ้าพนักงานเลื่อนบันไดนาคเข้าประทับพระมหาพิไชยราชรถ แล้วเลื่อนเกริ่นขึ้นยังบษบก พระยาเทพาภรณ์ได้อัญเชิญพระบรมโกษฐ เลื่อนสู่เกริ่นพระเศวตฉัตร์ โรยเกริ่นลงบันไดนาค เลื่อนลงมาประทับกับพระยานุมาศ อัญเชิญพระบรมศพขึ้นประดิษฐาน เหนือพระยานุมาศภายใต้พระมหาเศวตฉัตร์ สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์ ขึ้นประคองพระบรมโกษฐเบื้องหน้า สมเด็จพระเชษฐาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานาถ ทรงพระราชยานกงโยงพระบรมศพ สมเด็จพระเชษฐาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงนครราชสีมา ทรงพระราชยานกงทรงโปรย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า ทรงพระราชยานกงทรง

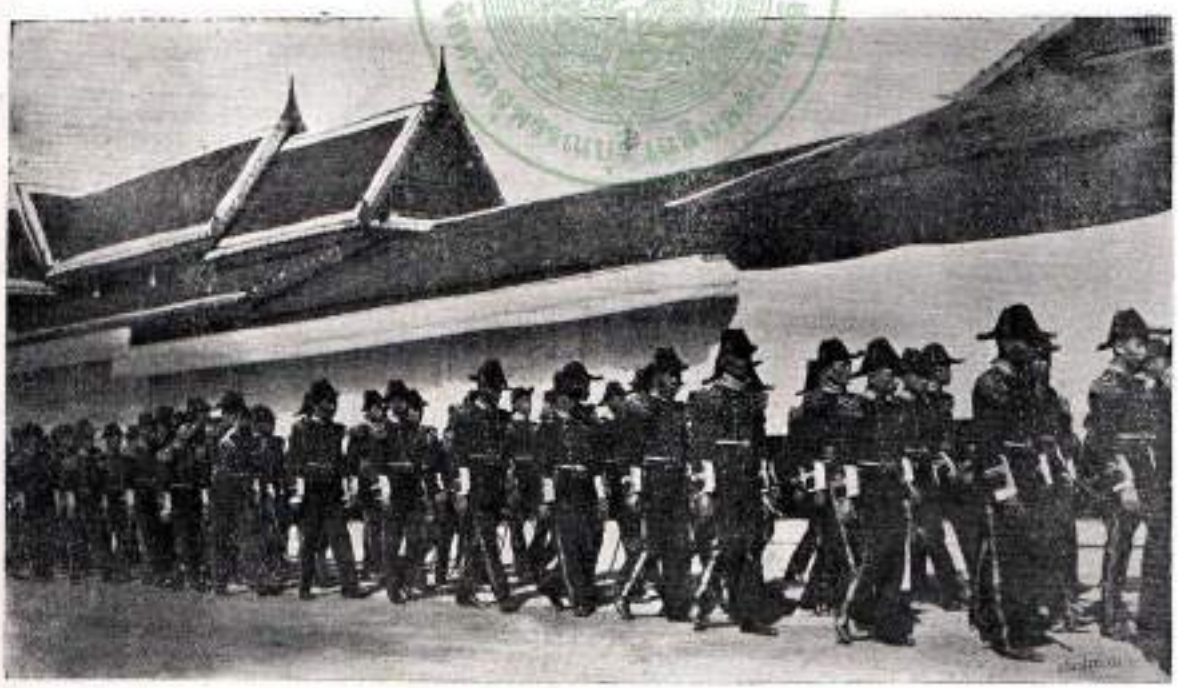

NAVAL OFFICERS MARCHING ROUND THE "MERU" AT KING CHULALONGKORN'S FUNERAL.

กองทหารเรือตามพระบรมโกษฐ์
เวียนพระเมรุ ๓ รอบ.

MOUTH OF THE KLONG BANG LUANG, BANGKOK
ALL BUSINESS BY BOAT.

ปากคลองบางหลวง ธนบุรี, สถานที่ไป
ด้วยเรือแพนาๆ

Reverting to the Press for other details, we are indebted to the "Bangkok Times" for the following:—

"Certainly one of the most interesting exhibits in the show is the experimental farm of the Royal Agricultural College.

"It shows what the soil of the country will produce if attended to. There are miniature crops of tobacco, maize, coffee (Liberian and Arabian) *mieng* from Chiengmai, paddy, and mulberry trees, nutmeg trees, bananas (five varieties), pineapple, cotton, etc. There is also a fine collection of flowering pot plants, which have been so placed in position as to represent a plough and scythe.

"The College of Agriculture has also sent a fine collection of ploughs, many of highly ornate design, as well as a collection of grasses useful for food, as well as those which are the farmer's enemy. In another part of the show is an exhibit of vegetable plants such as onions, cucumbers, and salad plants from His Majesty's farm at Phya Thai."

Then follows the now pathetic notice that there were also some rubber seedlings on view, for there are investors who have found that there has been something of a slump in the product.

On April 10, 1911, His Majesty opened the Exhibition in the presence of a brilliant gathering. His Majesty at once proceeded to the royal pavilion, where the Princes of the Royal House took up their positions on his right, while the left side was allotted to the Diplomatic and Consular Corps.

The Minister of Agriculture—Chao Phya Wongsa, ex-Minister of Communications—then delivered the following address:—

MAKING THE THREE PRESCRIBED CIRCUITS OF THE "MERU," AT THE CREMATION FUNERAL PYRE OF KING CHULALONGKORN.

ขบวนพระบรมโกษฐ์พระพุทธเจ้าหลวงกระทำ
อุตตราวัตร์เวียนพระเมรุ ๓ รอบ.

อำนวยพระอภิธรรมเคลื่อนขบวนดำเนินเข้าสู่พระเมรุมาศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระราชดำเนินพร้อมด้วย พระบรมวงศานุวงศ์ ตามพระบรมศพในขบวน เวียนพระเมรุอุตตราวัตร์ ๓ รอบแล้ว พระยาเทพาภรณ์ก็อัญเชิญพระบรมโกษฐ์เลื่อนแต่พระยานุมาศสู่เกริ่นพระมหาเศวตฉัตร์ เจ้าพนักงานได้เลื่อนเกริ่นขึ้นบันไดนาคสู่พระเมรุทอง เมื่อเกริ่นขึ้นถึงชั้นพระเมรุแล้ว พระยาเทพาภรณ์ได้เลื่อนพระบรมโกษฐ์เข้าสู่พระเมรุมาศ เจ้าพนักงานถอดสพานแล้วปิดพระสูตร์.

"ครั้นเจ้าพนักงานได้จัดการเปลื้องพระโกษฐ์ทองใหญ่แล้ว นายทหารกรมทหารราบที่ ๑ ร.อ. จึงอัญเชิญพระลองพระบรมศพขึ้นประดิษฐานบนพระจิตกาธาร ประกอบพระโกษฐ์ จันทน์ และประดับเครื่องถวายพระเพลิงที่พระจิตกาธารเสร็จ เปิดพระทวารพระฉากกับพระสูตร์ทุกทิศ และเชื่อมพระภูษาโยงซึ่งเทวดาเชิญบัวทองคำรองรับทอดมายังพระที่นั่งทรงธรรม กองทหารปืนใหญ่ซึ่งยิงปืนใหญ่ถวายคำนับทุกนาที ตั้งแต่เชิญพระบรมศพลงจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทเคลื่อนขบวนเข้ามานั้น จึงหยุดยิงปืนใหญ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ทรงจุดเทียนเครื่องสักการกราบ ถวายบังคมพระบรมศพแล้วเสด็จประทับพระราชบัลลังก์มุขตวันออก ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการทรงธรรม สมเด็จพระมหาสมณเจ้าถวายธรรมเทศนากัณฑ์ ๑ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตรสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากับพระราชาคณะรวม ๕๐ รูป สดับปกรณ์และถวายอนุโมทนาถวายอดิเรกแล้ว เจ้าพนักงานถอนพระภูษาโยงแต่พระจิตกาธาร

"เวลา ๕ ล.ท. เศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ทรงพระราชดำเนินขึ้นสู่พระเมรุมาศ ทรงถวายเครื่องสักการพระบรมศพแล้ว กราบถวาย

TYPES OF THE HARD-WORKING PEASANT WOMEN OF NORTHERN SIAM, WHO FORM THE INDUSTRIAL BACKBONE OF THE NATION.

ชาวไร่ทางพระราชอาณาจักรสยามฝ่ายหนึ่ง
ผู้กระทำการหัตถกรรมเป็นกระดูกสันหลังของชาติ

"Your Majesty,

"This Exhibition of Agriculture and Commerce constitutes one of the means of leading and encouraging the people to take an active interest in Agriculture, Industry and Commerce. This policy was commenced by Your Majesty's most August Father, who was fully aware, in his far-reaching wisdom, that the power and stability of a nation rest chiefly upon the development and prosperity of its agriculture and commerce. Your Majesty's command to the Ministry of Lands and Agriculture to continue with this Exhibition, is a clear proof that Your Majesty is following in the footsteps of Your revered Father, and that it is also your desire to foster the development of the agriculture and commerce of this country to their utmost extent.

"That the Exhibition of the year R. S. 129 (1910) has undoubtedly borne fruit, is to be seen, for instance, in the exhibits of the cereals of this year. The endeavours of the Government in trying to improve these products, especially in regard to rice, are showing encouraging results. Although the number of entries of rice exhibited is somewhat smaller than that of last year, nevertheless the general quality is greatly improved, showing that the cultivator is beginning to grasp the importance of seed selection, and the best means of cultivating the same. The rice now exhibited has all these points, which bring it near to the standard of the best quality rice that is in demand in the markets of the world.

"The articles of domestic manufacture entered for exhibition show marked improvement in workmanship and design, and the quality on show is much higher than formerly.

"The Ministry of Lands and Agriculture published a small pamphlet on poultry-rearing, and distributed it free to the people during the previous Exhibition. It seems to have been popular, and it has been an incentive to many people to take up poultry-keeping by better methods. The poultry exhibited in the Live-stock Section is a great improvement over that of last year. It is, therefore, my humble belief that Your Majesty's efforts to promote the welfare of agriculture and commerce will undoubtedly attain the desired end in view.

"When our people have been awakened to the great importance of agriculture, industry and commerce, it will be necessary to assist them in every way to dispose of their produce to the best advantage.

"The supply of our produce to foreign countries is one source of wealth to the nation. But to fill our own wants is most important in our domestic economy, so that our wealth must not be permitted to leave the country for things

บังคมถวายพระเพลิง ชาวประโคมๆแตรสังข์มโหรธึกประโคมกลองชนะ และพิณพาทย์มอญ กองทหารบกทหารเรือ กระทำวันทิยาวุธถวาย คำนับ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ทหารยิงปืนเล็กและปืนใหญ่ พร้อมกัน ทั้งกองเฉลิมพระเกียรติยศ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จลงจากพระเมรุมาสมาประทับที่พระราชอาสน์มุขเด็จด้านเหนือแล้ว พระบรมวงศานุวงศ์, ข้าราชการ, พระสงฆ์ และอัครราชทูตผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ ทั้งฝ่ายน่าและฝ่ายในขึ้นกราบถวายบังคมถวายพระเพลิงทั่วกัน เป็นอันเสร็จพิธีแต่เพียงเท่านี้"

ตามกระแสร์ ภาษิตกวีนิพนธ์คำโคลงชื่อ "เอพ์ชาล์ม ออฟไลฟ์" ของจินตกวีอเมริกัน ชื่อ เฮนรี วอดส์เวอร์ธ ลองเฟลโลว์ กล่าวไว้อย่างน่าขับใจ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เป็นโคลงมหาวิชชุมาลี ในหนังสือดุสิตสมิตว่า:

๏ ประวัติวีรบุรุษไซร้ เตือนใจ เรานา
ว่าอาจจะยังชนม์ เฉิดได้
และยามจะบรรลัย ทั้งซึ่ง
รอยบาทเหยียบแน่นไว้ แทบพื้นทรายสมัย ฯ

การแสดงกสิกรรมและพาณิชยการ

เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๕๑ (ร.ศ. ๑๒๗) ซึ่งเป็นเวลาที่ได้มีงานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการ งานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการนี้ แม้ก่อนนี้เคยมีมาคราว ๑ ก็นับเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่ได้มีมาในรัชกาลปัตยุบัน ควรจะกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยว่า ถึงหากงานคราวนั้นไม่ประสงค์เผยแผ่ศิลปหัตถกรรมโดยทั่วไป และคงอยู่แต่ฉเพาะในเขตแห่งความมุ่งหมายเท่านั้นก็จริง จำพวกสินค้าที่นำออกแสดงมี ๑๕ หมวดดังปรากฏต่อไปข้างล่างนี้ ก็พอจะแสดงให้เห็นว่างานคราวนั้นมีขนาดใหญ่โตและสำคัญเพียงไร.

(๑) พันธุ์ข้าว, มูลผลาหาร เช่นข้าว, ถั่ว, งา, เผือก, มัน, และผลไม้ต่างๆ เป็นต้น.

(๒) ไหม, ฝ้าย, นุ่น, และป่าน, ปอเป็นต้น.

(๓) ยางไม้ต่างๆ เช่นยางกะตัง กะติ้ว (ยางอินเดียรับเบอร์) รง, แลรักเป็นต้น

(๔) เปลือกไม้ต่างๆที่เป็นสินค้า เช่นสีเสียดเป็นต้น.

(๕) แร่ธาตุต่างๆ.

(๖) เครื่องเทศต่างๆ เช่นเร่ว, กระวาน, และลูกจันทน์เป็นต้น.

(๗) ไม้หอมต่างๆ เช่นกฤษณา, กะลำพักเป็นต้น.

(๘) ยาสูบ.

(๙) ของป่าต่างๆ เช่นขี้ผึ้ง, ครั่ง, และชัน, น้ำมันยางเป็นต้น.

(๑๐) น้ำตาลต่างๆ เช่นน้ำตาล โตนด และน้ำตาลทรายเป็นต้น.

(๑๑) สบู่ต่างๆที่ทำขึ้นในประเทศสยาม

(๑๒) สัตว์พาหะนะต่างๆ เช่นสุกร, เป็ด, ไก่ เป็นต้น.

(๑๓) เครื่องจักร์, เครื่องยนตร์, เครื่องไฟฟ้า, และเครื่องมือที่ใช้ในการกสิกรรมและหัตถกรรม.

(๑๔) สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆซึ่งทำขึ้นในประเทศสยาม ด้วยฝีมือที่เป็นสินค้า,

for which there is no necessity. For instance there are many articles of general use and food-stuffs of various kinds which we are now obliged to buy in large quantities from foreign countries that can be produced in our own land! When, therefore, we can properly adjust these important principles, and bring them into practical operation, the wealth and prosperity of Siam will increase many-fold.

"Even within this short period of less than six months of Your Majesty's reign, Your Majesty has already shown Yourself in sympathy with this policy.

"We cherish high hopes for the future of Siam under Your Majesty's enlightened and benevolent guidance, and by the power of Phra Ratanatrai (the Triple Gems) and by the fruit of Your Majesty's wisdom may Your Majesty's power spread far and wide, and the power of Your Majesty's enemies be broken. May Your Majesty enjoy a long, prosperous and happy reign, and be free from all ills, and may all Your Majesty's wishes be fulfilled.

"On this auspicious occasion which Your Majesty has been pleased to grace with Your Royal presence, I now humbly pray Your Majesty to declare this Exhibition open and to become its honoured patron."

The King's Reply.

His Majesty then delivered the following reply:—

"We feel a real pleasure in being present to-day at the opening of this Exhibition of Agriculture and Commerce, and our gratification is enhanced after listening to the words just expressed by the Minister of Agriculture.

"Commerce is esteemed by every nation as the mainstay of the State, even as bodily strength is to a human being. In this world, he who enjoys health and strength unimpaired will always be able to keep pace in progress with his neighbours; and the greater that strength, the wider will be his scope for speedy advancement. Even so does commerce stand as the support of a nation. Any country possessing commerce possesses power; the greater that commerce, the greater will be that country's strength and influence.

CONCORD IN SIAMESE GIRLDOM. กมะสตรีเมืองไทย

"Whence does a human being obtain bodily power? It is from a sufficiency and healthy condition of the blood. Poverty of this fluid of life will render efforts to obtain physical strength futile, and recourse to artificial means negative of useful result. If, perforce, the body be exercised before attention is given to the blood, it may, perhaps, produce a certain amount of muscular development, but this improvement will be but transient, and before long the strength of the body will vanish, and the state of physical exhaustion will be worse than in the beginning. It is for these reasons that men learned in medical science have earnestly advised that care of the blood should be the first consideration before proceeding to gradually develop the muscular system.

"We have briefly mentioned these comparisons for the purpose of showing that, while commerce is as the national bodily strength, agriculture is its life's blood. In this country of ours, there is nothing of greater importance than agriculture. If we do not devote our efforts

การแสดงกสิกรรมและพาณิชย์คราวนี้ ทางราชการได้ประกาศแสดงความมุ่งหมายไว้ว่า หาใช่ประสงค์จะให้นำของเข้าประกวดเพื่ออวดกันเล่นไม่ จุดเข็มหมายมุ่งอยู่ว่าจะให้รวบรวมบรรดามูลผลาหารและปสุสัตว์กับสัตว์ที่ใช้เป็นอาหารทุกอย่างเข้าประกวดในงานนี้ เพื่อได้ใช้เป็นประโยชน์และเป็นสินค้าของประเทศ และอีกอย่างหนึ่งเพื่อบำรุงน้ำใจให้บรรดาราษฎรมีมานะทำมาหากินและทำนุบำรุงสินค้าที่ตนทำให้ดีขึ้นกว่าแต่ก่อน จึงจัดให้มีรางวัลในการประกวดคราวนี้ด้วย.

FIELD-MARSHAL HIS EXCELLENCY CHAO PHYA SURASAK MONTRI, EX-MINISTER OF AGRICULTURE, AND FOUNDER OF THE FINELY-EQUIPPED SRIRAJA SAWMILL.
GREAT REPUTATION AS SOLDIER-COMMANDER-IN-CHIEF OF ARMY UNDER KING CHULALONGKORN, AND QUELLED TWO RISINGS IN THE NORTH.

จอมพล เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการคนเก่า ผู้ก่อร่างสร้างโรงเลื่อยจักร์บริษัทศรีราชาขึ้น ท่านผู้นี้เป็นนายทหารผู้เฒ่าผู้ทรงคุณานุคุณมาโดยอเนกในสมัยรัชกาลที่ ๕ เคยยกกองทัพไปปราบขบถคราวเงี้ยวและช่อที่พรมแดนพระราชอาณาจักร์ฝ่ายเหนือ ได้ชัยชำนะอย่างงามมาแล้วทั้ง ๒ คราว.

ในเหตุอันสืบเนื่องกันนี้ ควรที่จะกล่าวทวนขึ้นไปด้วยว่าก่อนนานี้สี่ปี ได้มีการประกวดพันธุ์ข้าวคราว ๑ ที่เมืองธัญญบุรี และการที่ได้จัดให้มีงานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการนี้ ก็ดำเนินรอยตามความคิดของงานประกวดพันธุ์ข้าวคราวนั้นเอง.

ในงานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการ ศก ๑๒๙ นี้ เป็นข้อน่าพึงใจที่จะกล่าวถึงความตั้งใจแห่งหัวเมืองต่างๆ ในพระราชอาณาจักร์ที่มีความชื่นชมนิยมในงาน รายการต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นขีดแห่งความพอใจของราษฎร และแสดงให้เห็นว่างานนี้ได้จัดการอย่างใหญ่โตเพียงไร.

ข้าวเปลือกมณฑล กรุงเก่า	นำเข้าประกวด	๔๑	ราย
,,	เพ็ชรบูรณ์ ,,	๓๒	ราย
,,	ราชบุรี ,,	๒๑	ราย
,,	อุดร ,,	๑๙	ราย
,,	นครศรีธรรมราช ,,	๒๑	ราย
,,	บัตตานี ,,	๓๙	ราย
,,	ปราจิณ ,,	๖๙	ราย
,,	จันทบุรี ,,	๑๕	ราย
,,	พิศณุโลก ,,	๒๑	ราย
,,	นครไชยศรี ,,	๑๒	ราย

SIAMESE OFFICIALS AND MEMBERS OF THE FOREIGN COMMUNITY AT THE CREMATION CEREMONIES.

ข้าราชการและคณะทูตานุทูต เฝ้าฯ รับเสด็จ ในงานพระเมรุท้องสนามหลวง.

to its development first, it will be extremely difficult to make commerce prosper. Whatever apparent success may attend any attempt to increase trade, such success, without the support of agriculture, can be but fleeting, and can produce no lasting effect. A person who buys only, and does not sell, cannot continue to do so for any length of time, and a country which imports more than it exports will, in like manner, soon find it impossible to maintain itself. We therefore repeat that agriculture and commerce are two matters which imperatively claim our careful attention for their development.

"In most affairs of life persuasion by speech or by writing is not sufficient: actual demonstration is far more successful; for people who are able to see objects with their own eyes are more interested than in listening to descriptions by speech or writing. Actually seeing arouses interest, and the spectator imbibes knowledge without being conscious that he is studying. Impressions gained in this manner are firmly retained by the memory, and for this reason an exhibition, such as this one, of agriculture and commerce, we feel confident, cannot fail to bear the good results predicted for it by the Minister of Agriculture, to whom we have just had the pleasure of listening.

"We gladly now declare this Exhibition of Agriculture and Commerce open to the public, and it gives us much pleasure to act as its patron."

His Majesty then made a tour of the buildings and appeared to be very interested in the numerous exhibits, so much so that he paid a second visit in order to inspect those portions which he had been unable to view on his first coming.

In connection with this Exhibition, we have come across some unusual but quite possibly useful suggestions for the future from a correspondent in the weekly edition of the "Bangkok Times". The matter in question says:—

A correspondent suggests that, in order to give full particulars to the show, cards printed in large letters, say one inch or one and a half in size, should be utilised. The particulars should include the place where the exhibit comes from

ข้าวเปลือกมณฑลพายัพ นำเข้าประกวด ๒ ราย
„ นครราชสีมา „ ๔๑ ราย
„ นครสวรรค์ „ ๑๕ ราย
ข้าวเปลือกมณฑล กรุงเทพ นำเข้าประกวด ๑๐๑ ราย
รวม ๔๕๔ ราย

มณฑลภูเก็ตส่งมาประกวดทางไปรษณีย์อีกราย ๑ และจำนวนข้าวที่ประกวดในปีนี้มีน้อยกว่าปีก่อน แต่ตามเสียงที่พูดกันกล่าวว่า ชนิดพันธุ์ข้าวงามกว่าครั้งก่อนมาก.

งานนี้เป็นงานสำคัญโดยทำนุบำรุงหัตถกรรมของประเทศส่วน ๑ เราเห็นควรนำรายละเอียดของงานลงไว้ในที่นี้ด้วย.

การประกวดพันธุ์ข้าว ได้กำหนดให้คะแนนเต็ม ๘๐ คะแนน โดยจำแนกลักษณการให้คะแนนดังต่อไปนี้.

สีเมล็ดข้าวเปลือก	๔	คะแนน
น้ำหนักเข้าเปลือกร้อยเมล็ด	๗	„
จำนวนเมล็ดข้าวเปลือกหนัก ๑๐ ช.ก.	๗	„
คิดเฉลี่ยข้าวเลว	๔	„
ลักษณของเมล็ดข้าวเปลือก	๒	„
ความสอาด	๖	„
จำนวนเมล็ดข้าวรวงหนึ่ง	๒	„
สีข้าวสาร	๘	„
น้ำหนักข้าวสารร้อยเมล็ด	๘	„
จำนวนเมล็ดข้าวสารหนัก ๑๐ ช.ก.	๘	„
ลักษณภายในของเมล็ดข้าวสาร	๘	„
ลักษณทั่วไปของเมล็ด	๘	„
คิดเฉลี่ยข้าวหัก	๘	คะแนน

และเราขอนำรายชื่อสิ่งของอย่างอื่นที่มณฑลต่างๆ นำมาประกวดลงไปต่อข้างล่างนี้ด้วย.

นามมณฑล	ของป่า	เครื่องใช้ที่ประดิษฐ์ขึ้น
กรุงเทพฯ	๑๕ อย่าง	๕๐๐ อย่าง
เพ็ชรบูรณ์	๑ „	— „
จันทบุรี	๕ „	— „
ราชบุรี	๖ „	๑๑ „
อุดร	๑๐ „	๑๐ „
นครศรีธรรมราช	๑๑ „	๑๔ „
ปราจิณ	๗ „	๑ „
ปัตตานี	๓๒ „	๑๘ „
พิศณุโลก	๘ „	๑ „
นครสวรรค์	๑๔ „	๕ „
นครราชสีมา	๓๖ „	๒๕ „
พายัพ	๕ „	— „
ชุมพร	๓๓ „	๒ „

ส่วนรายละเอียดของงานนี้ หนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์กล่าวไว้ว่าสิ่งที่พึงใจที่สุดในงานนี้ คือสวนทดลองของโรงเรียนเกษตราธิการ แสดงให้เห็นว่าในพื้นภูมิประเทศของสยามเรานี้ เมื่อเอาใจใส่ผักใฝ่แล้ว จะบังเกิดผลอันงาม บรรดาต้นผลไม้ที่ได้นำมาแสดงไว้เป็นตัวอย่างในสวนทดลองของโรงเรียนเกษตราธิการนั้น มียาสูบ, ต้นข้าวโพด, กาแฟแขก, กาแฟจันทบุรี, เมี่ยงจากเชียงใหม่, ข้าวเปลือก, ต้นหม่อน, ต้นจันทน์, กล้วยห้าชนิด, สัปรส, ฝ้าย, ฯลฯ และยังมีต้นไม้ดอกใส่กระถางหมู่ ๑ จัดตั้งไว้ในที่สำหรับแสดงไถเคียวเกี่ยวข้าวอีกด้วย

โรงเรียนเกษตราธิการได้ส่งไถข้าวประกวดเป็นอันมาก เป็นไถที่ได้คิดทำขึ้นแบบใหม่อย่างเรียบร้อย และหญ้าต่างๆ มีทั้งชนิดที่ใช้เป็นอาหารของ

MAJ.-GEN. ERIC ST. J. LAWSON, ORGANISER OF THE MODERN SIAMESE POLICE FORCE.

นายพลตำรวจตรี อีริคสัน
ซ. ออสัน ผู้ตั้งกรมตำรวจ
แห่งประเทศสยามขึ้น.

and a short synopsis. The butterflies exhibited by the College of the Ministry of Agriculture were a case in point. None of the butterflies were named.

"It is impossible," he said, "to have a good collection of fruits, but much might be done to improve fruits by having small exhibitions at different Bangkok temples when the various fruits are in season. Large prizes need not be given, diplomas would be sufficient. Such small shows would not only benefit the fruit growers by teaching them the class of fruit desired by the market, but would benefit the funds of the temples. Such exhibitions could easily be accommodated in the temple cloisters."

At the Exhibition of 1911 the first prize for paddy—the blue riband of the show—was won, as in the previous year, by Nai Eam, Ampur Lamluka, Muang Tanyaburi. The resulting prize consisted of a silver cup, a gold medal, Tcs. 100 and a diploma, and this placed the Monthon of Bangkok again at the head of the country.

Passing on in our chronological record, we come to the famous "Ploughing Ceremony," held at Phya Thai, and the first of the late reign.

To H. E. Chao Phya Wongsa Nuprabhadh, the Minister of Lands and Agriculture, was entrusted the duty as His Majesty's Deputy of holding the plough and sowing the first rice seed of the new season, while His Majesty watched the proceedings from a pavilion near-by the one in which the sacred images were placed.

The following details of a typically national function are gathered from the columns of the "Bangkok Times" of May 8 (1911):—

"As the Minister leaves his pavilion to hold the plough, he selects a *phanung* by chance. There are three sizes provided, four, five and six 'kup' in length. To-day it was the 6 'kup' one that was chosen. This of course hung down to the Minister's ankles, which is supposed to be an indication that there will be very little rain this year.

"When the oxen were loosed from the plough, they took grass, water and spirits. It is supposed that what they eat of most will be scarce, and what they eat little or none of will be no rain but plenty of paddy, or, in other words, the one prognostication destroys the other."

At the conclusion of the proceedings, His Majesty had a foreign plough tried on the same ground in order to see the difference in the results obtained, the new plough being drawn by buffaloes, whereas the Siamese implement was, of course, in charge of the native cattle specially selected for the occasion.

สัตว์ได้และชนิดที่เป็นศัตรูอย่างร้ายของชาวนา กับยังมีการแสดงอีกอย่าง ๑ คือผักต่างๆ คือ หัวหอม, กระเทียม และผักสดที่เก็บมาจากสวนหลวงพญาไท.

มีข่าวเป็นที่น่าเสียใจในเรื่องทำสวนยางระหว่างนั้น ด้วยบรรดาผู้ลงทุนทำสวนยางเป็นอันมากได้รับตกต่ำกว่าธรรมดาอย่างผิดปรกติ.

H. E. General Chao Phya Wongsa Nuprabaddha, ex-Minister of Agriculture and also of Communications, who organised the first Agriculture and Industrial Exhibition.

มหาอำมาตย์เอก
เจ้าพระยาวงศานุประพันธ์
เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ
และคมนาคมคนเก่า ซึ่งเป็นผู้
ริเริ่มจัดการแสดงพืชพันธุ์
กสิกรรมและพาณิชยการ.

วันที่ ๑๐ เมษายน ร.ศ. ๑๒๘ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการในท่ามกลางบรรดาข้าราชการและประชาชนเป็นอันมาก แล้วเสด็จประทับยังพลับพลาที่ได้จัดไว้เป็นที่ประทับ พระบรมวงศานุวงศ์อยู่ฝ่ายขวาคณะกงสุลและทูตผู้แทนนานาประเทศอยู่ฝ่ายซ้าย.

เจ้าพระยาวงศานุประพันธ์ ซึ่งเวลานั้นเป็นเสนาบดีกระทรวงเกษตร์ ได้อ่านคำกราบบังคมทูลดังต่อไปนี้

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

เมื่อปีรัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๖ นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้กระทรวงเกษตราธิการมีการประกวดพันธุ์ข้าวที่เมืองธัญญะบุรีเป็นครั้งแรก โดยมีพระราชประสงค์จะทรงทนุบำรุงการเพาะปลูกข้าวซึ่งเป็นสินค้าใหญ่อันสำคัญของประเทศสยามนั้น ให้เจริญดีมีราคายิ่งขึ้น และต้องตามความต้องการของตลาดโลก ซึ่งได้ทรงเห็นผลอันดีในทางการประกวดครั้งนั้นแล้ว.

ในปีรัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตราธิการ ขยายการประกวดพันธุ์ข้าวนั้นกว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าครั้งแรก คือให้รวบรวมพันธุ์ข้าวต่างๆ ทุกมณฑลทั่วทั้งพระราชอาณาจักร์.

การประกวดครั้งที่ ๒ นั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดขึ้นในพระมหานครซึ่งเป็นที่ประชุมพ่อค้าพาณิชน้อยใหญ่ และอาณาประชาราษฎรด้วย ในพระมหานครนั้นมีทางติดต่อไปมาทั้งทางบกและทางน้ำ ในระหว่างหัวเมืองมณฑลต่างๆ ที่จะเข้ามาสู่พระมหานครได้โดยสดวก ด้วยอาศัยทางรถไฟเรือกลไฟเรือยนตร์ที่มีอยู่ทั่วไปนั้น ก็โดยพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีขึ้น พาหะนะพิเศษเหล่านี้นับว่าเป็นกำลังอันสำคัญสำหรับพ่อค้า และราษฎรทั่วไปจะไปมาค้าขายถึงกันและกันได้โดยสดวก ไม่พักต้องยากลำบากเสียเวลาเหมือนแต่หนหลัง บรรดาพ่อค้าและราษฎรที่อยู่ห่างก็สามารถมาดูการประกวดนี้ได้โดยสดวก.

ครั้นในปีรัตนโกสินทร ศก ๑๒๘ นี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตราธิการ ขยายการประกวดนี้ให้ไพศาลยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน นอกจากการประกวดพันธุ์ข้าวต่างๆ ทรงพระกรุณาโปรด

WILD TIGER SCOUTS, ON FORMATION OF CORPS, TAKING OATH OF FIDELITY AND ALLEGIANCE AT WAT PHRA KEO.

กองเสือป่า กระทำพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ณวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

The Wild Tiger Corps.

The Press of the period has the following on the inception of the above:—

"On Saturday, the 6th May, the 'Wild Tiger' Corps was inaugurated by His Majesty the King, its august founder. At about a quarter to 4 o'clock in the afternoon, His Majesty arrived at the Temple of the Emerald Image (Wat Phra Keo), and proceeded directly to the chapel, where, having lit the candles before the altar, he placed a portion of his hair in the special receptacle at the top of the Staff of the Corps' banner. Then His Majesty and all the members of the Corps made the customary Profession of Faith and received the Five Commandments in accordance with the religion of the Buddha, after which ten Lord Abbots recited passages from the Holy Scripture of the Buddhist Faith.

"When the recitation was ended, Lieutenant-General Phya Surasena read a dutiful address on behalf of the officers of the Corps, praying His Majesty to honour them by accepting the rank of Captain-General in the Corps and to become its commanding officer. His Majesty was pleased to accept the rank and also the command, and in reply made a solemn declaration. Then the members on the active list all took the oath, as prescribed by the rules of the Corps, and afterwards took the Water of Allegiance. When the oath had been duly taken, the members presented gifts to the Lord Abbots, who gave them a united blessing.

"The Corps then formed up in front of the Chapel, with His Majesty in command, and he also held the banner himself. H. R. H. the Holy Prince Vajiranana addressed a few words of exhortation to the Corps, and ended by giving his blessing to the members collectively and individually. Then the Holy Prince blessed the banner and sprinkled it with holy water, and also sprinkled each member of the Corps with holy water, with which act the ceremony came to an end.

เกล้าฯ ให้มีการประกวดพืชผลและมูลผลาหารต่าง ๆ สิ่งของทั้งปวงอันเป็นสินค้าที่ทำขึ้นในประเทศสยาม จนกระทั่งถึงสัตว์พาหะนะและสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นกำลังอันสำคัญของการเพาะปลูก และที่จะเป็นสินค้าจำหน่ายได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังทรงทำนุบำรุงเครื่องจักร์เครื่องยนตร์ต่าง ๆ ที่ต้องการใช้ในการกสิกรรมและหัตถกรรม มีเครื่องจักร์เครื่องยนตร์และเครื่องจักร์ใช้แรงไฟฟ้าสำหรับโถนานวดข้าวสีข้าวและวิดน้ำเข้านาเป็นต้น ในพระราชดำริที่จะใช้กำลังแรงเครื่องจักร์และเครื่องยนตร์ในการกสิกรรมและหัตถกรรมช่วยแทนกำลังคนและสัตว์พาหะนะนั้น นับเป็นพระราชดำริอันประเสริฐ ถูกต้องตามกาลสมัยเป็นอย่างยิ่ง ด้วยประเทศสยามซึ่งมีที่ดินอันอุดมสำหรับการเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ ได้แทบทุกอย่างทุกชนิดนั้น ยังทิ้งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าอยู่อีกเป็นจำนวนมาก เพราะไม่มีคนทำพอ ถ้าการใช้เครื่องจักร์เครื่องยนตร์นั้นสำเร็จบริบูรณ์ได้แล้วเมื่อใด ที่ซึ่งยังทิ้งรกร้างว่างเปล่าอยู่เป็นอันมากนั้น ก็จะกลับเป็นที่เรือกสวนไร่นาอันเจริญทั่วไป อาณาประชาราษฎรทั้งปวงก็จะมั่งคั่งสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อราษฎรบริบูรณ์ดีทั่วกันแล้ว ประเทศสยามก็ยิ่งจะมีความบริบูรณ์มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในบัดนี้.

ในการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการแสดงกสิกรรมและพาณิชยการขึ้นเป็นปฐมในครั้งนี้ ก็เห็นประจักษ์อยู่แล้วว่าทรงตั้งพระราชหฤทัยจะชักนำปลุกใจอาณาประชาราษฎร ให้ประกอบการเพาะปลูกและการค้าขายให้เจริญยิ่งขึ้นทันสมัย ด้วยการกสิกรรมและพาณิชยการนั้นเป็นกำลังอันสำคัญของประเทศ การนี้แม้แต่ในนานาประเทศก็ต่างขวนขวายและแย่งชิงซึ่งกันและกันอยู่เสมอ การแย่งชิงแข่งขันต่อกันนี้ นับว่าเป็นการสงครามอย่าง ๑ แต่ศึกพาณิชยการนั้นต้องนับว่าใหญ่กว่าการสงครามที่ต้องต่อสู้กันด้วยอาวุธ เหตุฉะนี้ถ้าประเทศใดมีไชยชนะหรือสามารถต่อสู้พาณิชยสงครามได้แล้ว ก็นับว่าประเทศนั้นมีชัยชนะใหญ่ยิ่งกว่าในการศึกสงคราม.

ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์สระประทุมวัน ซึ่งสมเด็จพระบรมชนกนาถได้ทรงสถาปนาขึ้นไว้แต่เดิมมา เป็นที่แสดงกสิกรรมและพาณิชยการ และเป็นที่สำหรับมหาชนได้ไปเที่ยวชมเล่นเพื่อเป็นการรื่นเริงบรรเทิงใจผ่อนพักเกษมสำราญในเวลาที่ควรนั้น พระมหากรุณาเป็นล้นเกล้าฯ หาที่สุดมิได้ ด้วยกรุงเทพพระมหานครในเวลานี้มีพลเมืองนับได้ ๖๐๐,๐๐๐ เศษ แล้วนั้นนับว่าเป็นพระมหานครอันใหญ่ในโลกพระนคร ๑ ควรมีที่มโหฬารเช่นนี้อยู่ในที่ใกล้อย่างสระประทุมวันที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมขึ้นนี้.

การปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชุมชนทั่วไปดังนี้ ตามพระพุทธภาษิตและประเพณีที่มีสืบมาแต่โบราณกาลนั้นก็นับว่ามีผลอปริมาณหาที่สุดมิได้

และเมื่อมหาชนที่ได้ไปมาทัศนาการ ก็ย่อมรู้สึกระฦกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ทั้งจะเป็นที่เชิดชูพระเกียรติยศในใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท และสมเด็จพระบรมชนกนาถสืบไปชั่วกาลนาน.

ตามเหตุผลต่าง ๆ ที่ได้กราบบังคมทูลพระกรุณามาแล้วนี้ เมื่อระฦกถึงพระราชจริยานุวัตร์ที่ได้ทรง

"On this occasion alone, over a hundred members have taken the oath, including most of the Ministers of State, and every department of the Civil Service is represented in the Corps."

A Royal Cruise.

On the morning of the 14th May, 1911, Her Majesty the Queen Mother set sail in the royal yacht, the *Maha Chakkri*, for a cruise in the China Sea, His Majesty and the Princes of the Royal House and high officials attending at the landing-stage, where military guards of honour, including Wild Tiger Scouts at the Palace entrance, were on duty. His Majesty accompanied the Queen Mother as far as Paknam, and then returned by motor-boat. A very large attendance of the public was present to witness the departure of Her Majesty, who was dressed in half-mourning and appeared to be in excellent health and spirits.

ทนุบำรุงในการกสิกรรมและพาณิชยการให้มีความเจริญขึ้นเป็นลำดับมาจนทุกวันนี้ ด้วยเดชะอำนาจพระรัตนไตรยและผลแห่งราชจริยาขอให้ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ยิ่งทวีพระบรมเดชานุภาพแผ่ไพศาลไปในสากลอาณาจักร์ อริราชปรปักษ์จงพ่ายแพ้ต่ออำนาจพระบารมี สรรพภยันตรายโรคาพยาธิอย่าได้มีมาพ้องพานเบื้องบาทยุคล ขอให้เจริญพระชนมายุยืนนาน ทรงเกษมสำราญในสิริราชสมบัติรัตนราไชยพระราชประสงค์ใดๆ ขอให้เป็นผลสำเร็จดังพระราชประสงค์จงทุกประการ.

ที่ได้เสด็จพระราชดำเนินมาสู่สถานที่แสดงกสิกรรมและพาณิชยการในบัดนี้ นับว่าเป็นสมัยมงคลอันประเสริฐที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เปิดสถานที่นี้ให้มหาชนเข้าดูได้แต่บัดนี้ไป.

ในโอกาสนี้ข้าพระพุทธเจ้าขออัญเชิญใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทเป็นผู้อุปการะแห่งการกสิกรรมและพาณิชยการนี้ด้วยเทอญ.

ขอเดชะ ฯ

พระราชดำรัสตอบ

เมื่อได้ฟังคำเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการกล่าวถึงเรื่องการแสดงกสิกรรมและพาณิชยการที่ได้จัดขึ้นครั้งนี้ มีคำที่กล่าวว่า สงครามกสิกรรมพาณิชยการเป็นสิ่งสำคัญในเวลานี้ เป็นข้อเตือนใจกระทบถึงความคิดเห็น ซึ่งได้มีอยู่ในใจอันควรจะนำมากล่าวในเวลานี้ ประเทศแถบข้างตวันออกเรานี้ แต่เดิมมาถือว่าประเทศใดมีอำนาจที่จะข่มขี่ประเทศที่ใกล้เคียงให้มาอยู่ในอำนาจ แผ่อาณาเขตได้กว้างขวาง เพียงใดเป็นเกียรติยศใหญ่ ย่อมปรารถนาที่จะเบียดเบียนซึ่งกันและกันและอาณาเขตให้กว้างขวาง แต่หาใคร่ได้พิจารณาถึงประโยชน์ซึ่งจะได้จากภูมิประเทศอันมาอยู่ในอำนาจนั้นไม่ การหาอำนาจและอาณาเขตได้กว้างขวางเช่นนี้เป็นเหตุให้ประเทศหนึ่งยกไปย่ำยีกับประเทศหนึ่ง บางคราวได้ไชยชนะบางคราวก็แพ้ แต่ผลของการแย่งชิงอำนาจนั้น มีแต่ต่างเมืองต่างถึงความเสื่อมโทรมมากกว่าประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ประเทศสยามเป็นประเทศหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ประเทศที่แย่งอำนาจกันดังนี้.

SIAMESE WOMAN MAKING HER TOILET.
หญิงไทยห่มผ้า.

แต่ถึงเวลาที่จะรบพุ่งกันอยู่เช่นนั้นก็ดี ก็ยังมีเวลาที่ได้ค้าขายติดต่อกับประเทศที่ใกล้เคียง ซึ่งนับว่าเป็นที่ตั้งแห่งความบริบูรณ์ของการค้าขายอยู่บ้าง แต่มีเวลาหนึ่งซึ่งไม่ใช่แต่ประเทศสยามประเทศเดียว คิดเห็นว่าการค้าขายกับนานาประเทศไม่เป็นการมีคุณอันใด เพราะชาวต่างประเทศประพฤติไม่ถูกกับประเพณีบ้านเมือง และมักจะถืออำนาจภายนอกเข้ามาเอารัดเอาเปรียบต่างๆ จึงเห็นว่าไม่ควรจะคบค้ากับประเทศใดประเทศ ๑ ควรสงวนพืชผลอันเกิดขึ้นในพื้นเมืองเลี้ยงกันแต่ฉเพาะชาติเดียวกับประเทศเดียวกัน.

เมื่อการไม่พอใจสมาคมด้วยชาติอื่น และอาศัยเหตุที่ชาติต่อชาติเบียดเบียฬกันและกัน เพื่อจะแผ่อำนาจดังกล่าวแล้วข้างต้น เมื่ออยู่นิ่งๆ นาน

มาเช่นนั้น ความรู้สึกปรารถนาที่จะหาผลประโยชน์โดยทางแลกเปลี่ยนก็สูญไป ลืมการที่จะแสวงหาประโยชน์ด้วยการเพาะปลูกให้ใหญ่ยิ่งแพร่หลายขึ้น เพราะไม่มีทางจะจำหน่าย และต้องเป็นห่วงในการที่จะต้องตระเตรียมสู้รบกับประเทศอื่น ซึ่งจะมาเบียดเบียฬกันอยู่เป็นนิตย์นั้น.

ครั้นเมื่อภายหลัง ด้วยความจำเป็นซึ่งต้องเปิดประเทศให้มีการค้าขายกับนานาประเทศทิศตวันตก ในประเทศตวันตกนี้ เมืองใดซึ่งเป็นแต่หยุดค้าขายกับนานาประเทศ ซึ่งไม่ต้องอันตรายด้วยความย่ำยีในการแผ่อาณาเขต รู้สึกประโยชน์ของการเปิดทางค้าขายแลรู้สึกความจำเป็นที่จะให้กำลังบ้านเมืองบริบูรณ์ เพราะอุดหนุนการเพาะปลูกและการค้าขาย ได้กลับตัวลงมือจัดการบำรุงได้ทันที่และสำเร็จ ประโยชน์ได้เร็วจนมีความรุ่งเรืองสมบูรณ์ขึ้นแลเห็นเป็นตัวอย่าง.

แต่ประเทศสยามเรานี้ ถึงว่าได้ปราบปรามประเทศอื่นที่ใกล้เคียงได้ไชยชนะมากเท่าใด แต่ก็เป็นเวลาหนึ่ง ซึ่งต้องเสียท่วงทีแก่ประเทศที่ใกล้เคียงย่ำยีเสียยับเยิน ถึงว่าจะรู้สึกว่าการกสิกรรมและพาณิชยการเป็นประโยชน์เพียงใด การที่จะบำรุงนั้นไม่ใช่การง่าย เพราะไม่ใช่แต่เพียงเปิดตาซึ่งปิดไว้ชั่วคราว แต่กำลังเมืองได้ปลกเปลี้ยไปเสียเป็นอันมาก

เราย่อมเห็นปรากฏอยู่ ด้วยได้เห็นตัวอย่างประเทศอื่นในเวลาเมื่อเปิดตาแล้ว ว่าความคิดเดิมซึ่งหมายว่าแผ่อาณาเขตได้กว้างขวางเป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่นั้นเป็นการไม่จริง อำนาจใหญ่และความสมบูรณ์ไม่ได้อยู่แก่ผู้ซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวาง อำนาจและสมบูรณ์ย่อมมีแก่ประเทศที่เจริญด้วย กสิกรรมและพาณิชยการ เพราะเหตุฉะนั้นถึงว่าจะเป็นการที่ทำยากปานใด เราควรที่จะพยายามบำรุงกสิกรรมและพาณิชยการให้เจริญขึ้น เพราะเป็นที่ตั้งแห่งความสมบูรณ์ ความสมบูรณ์เป็นที่ตั้งแห่งกำลัง กำลังย่อมเป็นที่ตั้งแห่งอำนาจ.

ซึ่งเสนาบดีกระทรวงเกษตร์เดี๋ยวนี้ ได้เริ่มดำหริการบำรุงกสิกรรมและพาณิชยการขึ้นโดยการกวดขันเป็นทางที่ดำเนินถูกต้อง ประเทศสยามมีดินแดนกว้างขวางแต่มีพลเมืองและพาหนะซึ่งจะทำประโยชน์ในที่ดินได้ไม่พอ การที่จะเป็นอุปการะแก่พณิชยกรรมเล่าก็ขาดแรงอยู่มาก จึงเห็นว่ามีทางเดียวซึ่งจะทำให้การเพาะปลูกและการค้าขายให้กว้างขวางออกไปได้ ด้วยใช้แรงจักรแลยนตร์เป็นกำลังซึ่งได้พูดอยู่เนือง ๆ กับเสนาบดีแล้วนั้น การที่ห่างเหินจากสมาคมกับประเทศทั้งปวง และห่างเหินจากการพิจารณาหาทางที่จะให้เกิดประโยชน์ เพราะไม่มีทางจำหน่ายทำให้ชาวเรามีความรู้และความคิดน้อยในการค้าขาย แต่บัดนี้เมื่อได้สมาคมกับประเทศทั้งปวงได้เห็นแบบอย่างแลได้รับประโยชน์ผลแห่งความเพียรก็เป็นเวลาที่จะทำให้ใจคนเฟื่องฟูขึ้น ความคิดที่จะชักนำให้คนทั้งปวงรู้และเห็นทางที่จะหาประโยชน์ด้วยการแสดงกสิกรรมและพาณิชยการครั้งนี้เป็นการเหมาะแก่สมัย.

ในประเทศเรารัฐบาลย่อมออกหน้าแนะนำราษฎรในกิจการทั้งปวงทุกอย่างมาแต่ไหนแต่ไร ขอให้กระทรวงเกษตรพยายามที่จะจัดการแนะนำชาวเราให้เข้าใจ และพยายามในการกสิกรรมและพาณิชยการยิ่งขึ้น อันจะเป็นที่ตั้งแห่งความสมบูรณ์ และเป็นที่ตั้งแห่งกำลังและความมั่นคงของชาติ เราควรจะเป็น

MARSHAL AND ADMIRAL OF THE FLEET, H.R.H. PRINCE CHAO FA KROM PHYA BHANUBANDHUWONGS VARADEJ, INSPECTOR-GENERAL OF ALL HIS MAJESTY'S FORCES.

จอมพล จอมพลเรือ สมเด็จพระราชปิตุลา บรม พงศาภิมุข เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช จเรทหารทั่วไป.

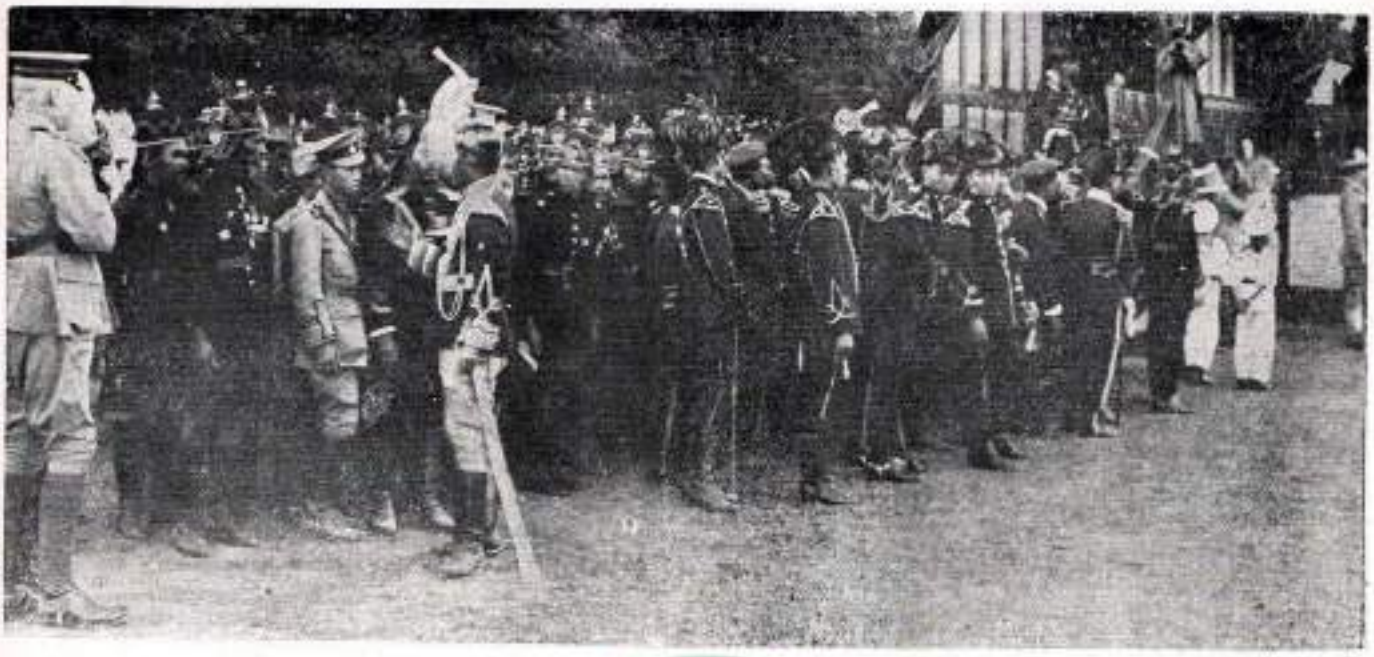

GROUP ON DAY WHEN HIS MAJESTY PRESENTED COLOURS TO WILD TIGER SCOUTS:

กองเสือป่าตั้งแถวรับพระราชทานธงประจำกองจากพระราชหัตถ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖

ที่พอใจเปนอันมาก ซึ่งได้มีกิจการติดต่อกับนานาประเทศอันรุ่งเรือง ด้วยวิชชาทั้งสองประการนี้ ย่อมเปนเหตุที่จะแนะนำชักจูงประชาชนของเรา ให้ถึงความสมบูรณ์ขึ้นได้ ด้วยอาศัยการสมาคมกับพ่อค้านานาประเทศ ซึ่งได้แลกเปลี่ยนประโยชน์กันแลกัน ขอให้กระทรวงเกษตรได้ทราบความพอใจของเรา เราขอขอบใจท่านทั้งหลายผู้ที่ได้ช่วยให้การแสดงกสิกรรมและพาณิชยการนี้สำเร็จ และขออำนวยพรให้การที่เริ่มแล้วด้วยดีนี้ สำเร็จเปนผลอันดีสืบไปภายน่า เรามีความยินดีที่จะสั่งให้การแสดงกสิกรรมและพาณิชยการนี้ เปิดให้มหาชนดูตั้งแต่วันนี้สืบไป."

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ห้า) ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร์รอบบริเวณ ปรากฏว่าเปนที่พอพระราชหฤทัยมาก และได้เสด็จทอดพระเนตร์อีกเปนคำรบสอง เพื่อทอดพระเนตร์สิ่งของต่างๆ ที่ยังไม่ได้ทอดพระเนตร์ในคราวแรกนั้น.

การแสดงกสิกรรมและพาณิชยการคราวนี้ มีผู้ออกความเห็นตักเตือนไว้ในหนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์บางข้อ ซึ่งเราเห็นว่าจะเปนคุณประโยชน์แก่งานพิพิธภัณฑ์ทุกคราวที่อาจได้มีต่อไปอยู่บ้าง จึงคัดมาลงไว้ต่อไปนี้.

"ผู้แทนผู้หนึ่งได้ตักเตือนว่า ในการที่จะให้ผู้ที่มาในงานทราบความละเอียด ควรจะมีป้ายกระดาษพิมพ์ด้วยอักษรขนาดใหญ่ราว ๒ นิ้วหรือนิ้วครึ่งก็ได้ ข้อความในป้ายนั้นควรจะแจ้งให้ทราบว่าของที่แสดงนี้มาจากแห่งใดและมีสังเขปความบอกประวัติไว้ด้วย การแสดงของโรงเรียนเกษตราธิการหมวดผีเสื้อก็อยู่ในเกณฑ์ที่กล่าวนี้เหมือนกัน เพราะไม่ได้บอกนามผีเสื้อไว้เลย.

"การที่จะรวบรวมผลไม้ให้ได้อย่างดีนั้น ทำเช่นนี้ย่อมไม่เปนผล แต่จะทำได้และทั้งเปนการ

"Prasad Phra Deb Pitara,"
Royal Palace,
containing life-sized statues
of Chakri Dynasty.

ประสาทพระเทพบิดรที่ประดิษฐานพระบรมรูป
อดีตมหาราชแห่งพระราชวงศ์จักรี

ทำนุบำรุงให้ผลไม้ดีขึ้น ก็แต่จัดให้มีงานแสดงตามวัดต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ไม่ต้องใหญ่โตนัก ตามโอกาสตามฤดูกาลของผลไม้ต่าง ๆ กัน ไม่จำเป็นจะต้องมีรางวัลเป็นจำนวนเงินให้มาก ให้ประกาศนียบัตร์ก็เป็นอันพอเพียงแล้ว งานแสดงเช่นนี้ไม่ใช่แต่จะเป็นประโยชน์ในทางแนะนำให้ผู้ปลูกต้นไม้รู้จักชนิดผลไม้ที่เป็นของต้องการในท้องตลาดอย่างเดียว ผลประโยชน์ที่เก็บได้ยังจะเป็นเงินทุนของวัดอีกด้วย และงานเช่นนี้ย่อมจัดให้แสดงในลานวัดได้โดยง่าย"

ในงานแสดงคราวนี้ สำหรับการประกวดพันธ์ข้าว รางวัลที่หนึ่งแถบน้ำเงินอย่างปีก่อนได้แก่นายเอี่ยม อำเภอลำลูกกา เมืองธัญญบุรี รางวัลนี้มีถ้วยเงิน ๑ ถ้วย เหรียญทอง ๑ เหรียญ เงิน ๑๐๐ บาท กับประกาศนียบัตร์ ๑ แผ่น ทั้งนี้แสดงว่ามณฑลกรุงเทพฯ นับเป็นเยี่ยมในการประกวดพันธ์ข้าวทั่วพระราชอาณาจักร์อีกครั้ง ๑

เมื่อได้กล่าวเหตุการณ์ในงานแสดงกสิกรรมและพาณิชยการสุดสิ้นลงแล้ว ก็ถึงคราวที่ต้องกล่าวถึงพระราชพิธีจรดนังคัล อันได้กระทำที่ตำบลพญาไท นับเป็นปฐมพิธีแห่งรัชกาลปัตยุบันนี้ต่อไป.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาวงศานุประพัทธ์ เป็นผู้แทนพระองค์ ในการจรดพระนังคัลและหว่านข้าวเมล็ดแรกสำหรับฤดูใหม่ลงในนา และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับ ณ พลับพลาทอดพระเนตร์การพิธี ใกล้นั้นเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์ ๑

ข้อความอันเกี่ยวด้วยพระราชพิธีจรดพระนังคัลในปีนั้นเราได้คัดมาจากหนังสือพิมพ์บางกอกไตมส์ ฉบับวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๘

"เมื่อเสนาบดีจะออกจากพลับพลาจะไปจดไถ ได้เลือกผ้าตามแต่โชคโอกาส ผ้านั้นมีสามขนาด คือ ยาว ๔ คืบ ๕ คืบ ๖ คืบโดยลำดับ วันนี้เลือกได้ ๖ คืบและยาวตกลงมาจดข้อเท้า เสนาบดี เป็นเครื่องหมายแสดงว่าในปีนี้จะมีฝนน้อย.

"เมื่อปล่อยโคออกจากไถ โคไปกินหญ้าน้ำและสุรา ในพิธีนี้สมมุติกันว่า ถ้าโคกินสิ่งใดมากปีนั้นสิ่งนั้นน้อย และถ้ากินสิ่งใดน้อยสิ่งนั้นจะอุดม หรือกล่าวอีกอย่าง๑ ก็คือเหตุบอกล่วงหน้าอันตรงข้ามกับสิ่งที่โคกิน.

"เมื่อเสร็จพระราชพิธีแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจดไถต่างประเทศบนพื้นที่อันเดียวกัน เพื่อให้เห็นว่าได้ผลแตกต่างกันอย่างไร ไถใหม่นี้ใช้เทียมด้วยกระบือ ส่วนไถของไทยนั้นใช้เทียมด้วยโคพื้นเมืองซึ่งได้เลือกไว้เพื่อในงานนั้นเป็นพิเศษ"

กองเสือป่า

วันเสาร์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ (ร.ศ. ๑๓๐) เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัตยุบันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกองเสือป่าขึ้นในประเทศสยาม เวลา ๓.๔๕ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเข้าในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วทรงพระราชดำเนินเสด็จขึ้นในพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนนมัสการและทรงบรรจุพระเกศที่ยอดธงประจำกองเสือป่า แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงศีล บรรดาสมาชิกกองเสือป่าทั้งหลายรับศีล พร้อมกันแล้ว พระ

THE PRINCIPAL CHAPEL OF RAJABOBIDH MONASTERY, BANGKOK.

พระอุโบสถวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร

สงฆ์ราชาคณะ ๑๐ รูป เจริญพระพุทธมนตร์.

เสร็จการเจริญพระพุทธมนตร์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอ่านคำกราบบังคมทูลในนามสมาชิกกองเสือป่าทั้งหลาย อัญเชิญ เสด็จพระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรง พระยศเป็นนายกองใหญ่ ผู้บังคับกองเสือป่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส เป็นคำปฏิญาณรับเชิญ แล้วบรรดาสมาชิกกล่าวคำสาบาลตน เป็น ระยะตาม คำบอก พร้อมกัน และ พระ ราชทาน น้ำ พระ พิพัฒน์ สัตยา เมื่อการสาบาลตัวเสร็จพิธีแล้ว สมาชิกถวายเครื่องไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนาถวายอดิเรก.

ครั้นแล้วสมาชิกกองเสือป่าได้มาตั้งแถวอยู่ที่น่าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับยืนทรงถือธงเป็นประธานอยู่น่าแถว สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณเจ้า ประทานโอวาทและประทานพรแก่บรรดาสมาชิกเสือป่าตามสมควร แล้วทรงเสกธงและทรงประน้ำพระพุทธมนตร์ประทานสมาชิกทุกคน เป็นอันเสร็จพิธีกันแต่เพียงเท่านี้.

ในพิธีนี้คราวเดียว มีสมาชิกได้กระทำสาบาลตนราวร้อยเศษ รวมทั้งที่เป็นเสนาบดีของกระทรวงต่าง ๆ หลายท่าน กับบรรดาข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยตามกระทรวงทบวงการต่าง ๆ อีกเป็นอันมาก

สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระพันปีหลวงเสด็จประพาสทเลจีน

เช้าวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ สมเด็จ

H. M. AT MANOEUVRES.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖
ประทับณสนามกระทำการประลองยุทธ์เสือป่า.

พระพันปีหลวงเสด็จประทับบนเรือพระที่นั่งมหาจักรีกรี เพื่อเสด็จประพาสทเลจีน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ พร้อมด้วยขุนนางข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ได้มาส่งเสด็จที่ท่า ซึ่งมีทหารกองเกียรติยศ และบรรดา เสือป่า ตั้งแถวอยู่ที่ประตูพระบรมมหาราชวัง รักษาการอยู่ตามน่าที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ โดยเสด็จพระบรมราชชนนีพระพันปีหลวงจนถึงปากน้ำ แล้วเสด็จกลับโดยเรือยนตร์พระที่นั่ง.

ในโอกาสที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระพันปีหลวงเสด็จประพาสครั้งนี้มีอาณาประชาราษฎร์ไปส่งเสด็จเป็นอันมาก และในเวลาที่เสด็จขึ้น ทรงฉลองพระองค์ไว้ทุกข์ พระวรรณะผุดผ่องและมีพระอิริยาบถเป็นปรกติดีอยู่.

Second Coronation.

Final Ceremony.

WE now come to the final, or what may be characterised as the secular coronation ceremony, for which the following official programme was published:—

November 28 and 29.

"Royal Representatives and Special Representatives from abroad will arrive during these two days.

"The Royal Representatives will land at the Grand Palace Landing, and the Special Representatives, who are to reside at Dusit Palace, will land at Dusit Landing. In each case they will be received with full honours.

"On arrival, Royal Representatives will have immediate audience of Their Majesties, the King and the Queen Mother. They will dine with His Majesty on the evening of their arrival.

"On the evening of the 29th, H.R.H. the Prince of Nagorn Jaisri will entertain the Royal Representatives and Special Representatives who arrived on the 28th."

November 30.

"In the morning His Majesty will give a feast and distribute robes to the eighty chief

HIS MAJESTY BEING CARRIED THROUGH HIS CAPITAL DURING CORONATION CEREMONIES.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จเลียบพระนคร.

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภช

Dusit Maha Prasad, one of the Royal Throne Halls in the precincts of the Royal Grand Palace.

พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง.

ในระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งหลังปรากฏ ความ ตาม หมาย กำหนดการโดยย่อดังต่อไปนี้.

วันที่ ๒๘ และ ๒๙ พฤศจิกายน.

เจ้านานาประเทศ กับ เอกอรรคราชทูต พิเศษจากนานาประเทศได้มาถึงในสองวันนี้.

เจ้านานาประเทศเสด็จขึ้นที่ท่าราชวรดิษฐ์ และเอกอรรคราชทูตพิเศษซึ่งจะพักแรมอยู่ที่พระราชวังดุสิตขึ้นที่ท่าวาสุกรี ได้รับการต้อนรับอย่างมีเกียรติยศเช่นเดียวกันทั้งสองพวก.

เมื่อมาถึงแล้ว เจ้านาๆ ประเทศพากันไต้เข้าเฝ้าทูลถวายธูลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชชนนีพระพันปีหลวง และได้รับพระราชทานเลี้ยงอาหารในวันที่มาถึงนั้น.

ค่ำวันที่ ๒๙ พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช ทรงมีงานเลี้ยงอาหารเจ้านาๆประเทศ และเอกอรรคราชทูตพิเศษที่มาถึงเมื่อวันที่ ๒๙.

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน

เวลาเช้า พระบาท สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวได้ เสด็จออก พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย ทรง ประเคน อาหาร

H.R.H. Prince William and H.I.H. Princess William and their suite representing H.M. the King of Sweden.

อิสรอยัลไฮเนสปรินซ์วิลเลียม, เธอร์อิมพีเรียลไฮเนสปรินเซสวิลเลียม กับราชบริพารผู้แทนพระองค์สมเด็จพระเจ้ากรุงสวีเดนกับเจ้าหญิงพระราชา.

High Priests of the Kingdom, at Amarindr Hall, and the Brahmin ceremonies will commence.

"At noon His Majesty will give audience to the Royal Representatives and the Special Representatives, and afterwards His Majesty will entertain the Royal Representatives and Special Representatives at luncheon."

Then in the evening H.R.H. the Prince of Nagorn Jaisri was to entertain some of the above representatives, while the remainder were in the hospitable hands of H.R.H. Prince Damrong.

December 1.

The official programme then continued after stating that all the representatives would be entertained by H.E. Chao Phya Yomaraj, Minister of Local Government:—

"At four o'clock in the afternoon there will take place at Wat Phra Sri Ratana Sasdaram (Wat Phra Keo) the religious ceremony of the holy water for the coronation.

"His Majesty the King and the Royal Representatives and Special Representatives and the Diplomatic Corps will attend in full dress.

"H.R.H. the Prince of Bisnulok will entertain guests at dinner.

"In the evening the illuminations will begin. His Majesty will go on the river to view them."

December 2.

"The coronation ceremony will take place at 9.40 o'clock in the morning at Dusit Maha Prasad.

"After the ceremonial ablution in the Palace, His Majesty will appear and will take his place upon the Octagonal Throne. The Royal Representatives will be accommodated at the ceremony in a special pavilion.

"His Majesty will receive the consecrated water from all the provinces in turn. After the close of this ceremony, His Majesty will retire and put on the State Robes.

บิณฑบาตร ทรงประเคนไตรและเครื่องไทยธรรมแก่พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๘๐ รูป แล้วจึงเริ่มพิธีพราหมณ์.

เวลาบ่ายเสด็จออก บรรดาเจ้านานาประเทศและเอกอรรคราชทูตพิเศษ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วพระราชทานเลี้ยงอาหารกลางวัน.

HONOURABLE MR. HAMILTON KING,
REPRESENTATIVE OF U.S.A.
ออนเนอเรบล แฮมิลตอน คิง, (แต่งพลเรือน)
อรรคราชทูตพิเศษแทนประธานาธิบดี
แห่งสหปาลิรัฐอเมริกา.

เวลาค่ำ พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช ทรงเชิญเจ้านานาประเทศตามที่กล่าวข้างบนไปในงานเลี้ยงอาหารพวก ๑ และนอกจากนั้นพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระตำรงราชานุภาพ ทรงเป็นการธุระเชิญอีกพวก ๑ ต่อไป.

วันที่ ๑ ธันวาคม

หมายกำหนดการวันนี้ เมื่อได้กล่าวว่าเจ้าพระยายมราช เสนาบดีกระทรวงนครบาลจะมีงานเลี้ยงบรรดาเจ้านานาประเทศและเอกอรรคราชทูตพิเศษที่มาในงานพระราชพิธีคราวนี้แล้ว มีกำหนดการต่อไปว่า.

เวลา ๔ ล.ท. เริ่มพิธีสงฆ์ในลานพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนสาสดาราม เพื่อทำน้ำพระพุทธมนตร์เป็นเครื่องพระกระยาสนานในพระราชพิธี.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องเต็มยศเข้าเฝ้าในงานพระราชพิธีนี้.

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถได้มีการเลี้ยงเจ้านานาประเทศและเอกอรรคราชทูตพิเศษ.

เวลาค่ำมีการจุดประทีปโคมไฟทั่วพระนคร และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับเรือพระที่นั่งยนตร์เสด็จพระราชดำเนินโดยทางชลมารคทอดพระเนตร์การจุดประทีปโคมไฟตามลำน้ำ.

วันที่ ๒ ธันวาคม

เวลา ๘.๔๐ ก.ท. ได้เริ่มพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท.

ภายหลังที่ได้สรงน้ำมหามุรธาภิเษกในพระราชวังแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกประทับพระที่นั่งอัฐทิศ เจ้านานาประเทศเข้าเฝ้าที่พลับพลาซึ่งได้จัดไว้จนตลอดพิธี.

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับน้ำอภิเษกจากมหาเจดีย์สถานและมณฑลต่าง ๆ ตามทิศเสร็จแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นทรง

"At 10.40 o'clock the procession of nobles bearing the Royal Standards and Regalia and the ancient weapons of the Monarch, will be formed in the hall adjoining Dusit Maha Prasad Hall. His Majesty will walk in the procession proceeding to Dusit Maha Prasad, where the Royal Representatives, Special Representatives, and the Chiefs of Mission, and high civil, military and household officials will have assembled. His Majesty will seat himself on the ancient Coronation stone, and crown himself. After prayers by the Brahmins, His Majesty will receive the homage of the Royal Family and will then proceed to the balcony of the Dusit Maha Prasad, and there receive the homage of the officials.

"When this ceremony is finished, His Majesty will retire to the Inner Hall. The officials will proceed to Wat Phra Sri Ratana Sasdaram (Wat Phra Keo) to receive His Majesty, while the Royal Representatives and Special Representatives and the Chiefs of Mission will proceed to the National Library and there witness the procession pass to Wat Phra Sri Ratana Sasdaram.

"His Majesty will then go in state to the temple."

There, only the Royal and Special Representatives could be accommodated within the structure.

The official programme continued:—

"His Majesty will declare himself Defender of the Faith in the presence of the eighty chief High Priests of the Kingdom, under the presidency of His Royal Highness the Holy Prince Vajiranana, the Patriarch of the Kingdom. The priests will present an address and bless His Majesty. Afterwards His Majesty will return in the same procession to the Grand Palace.

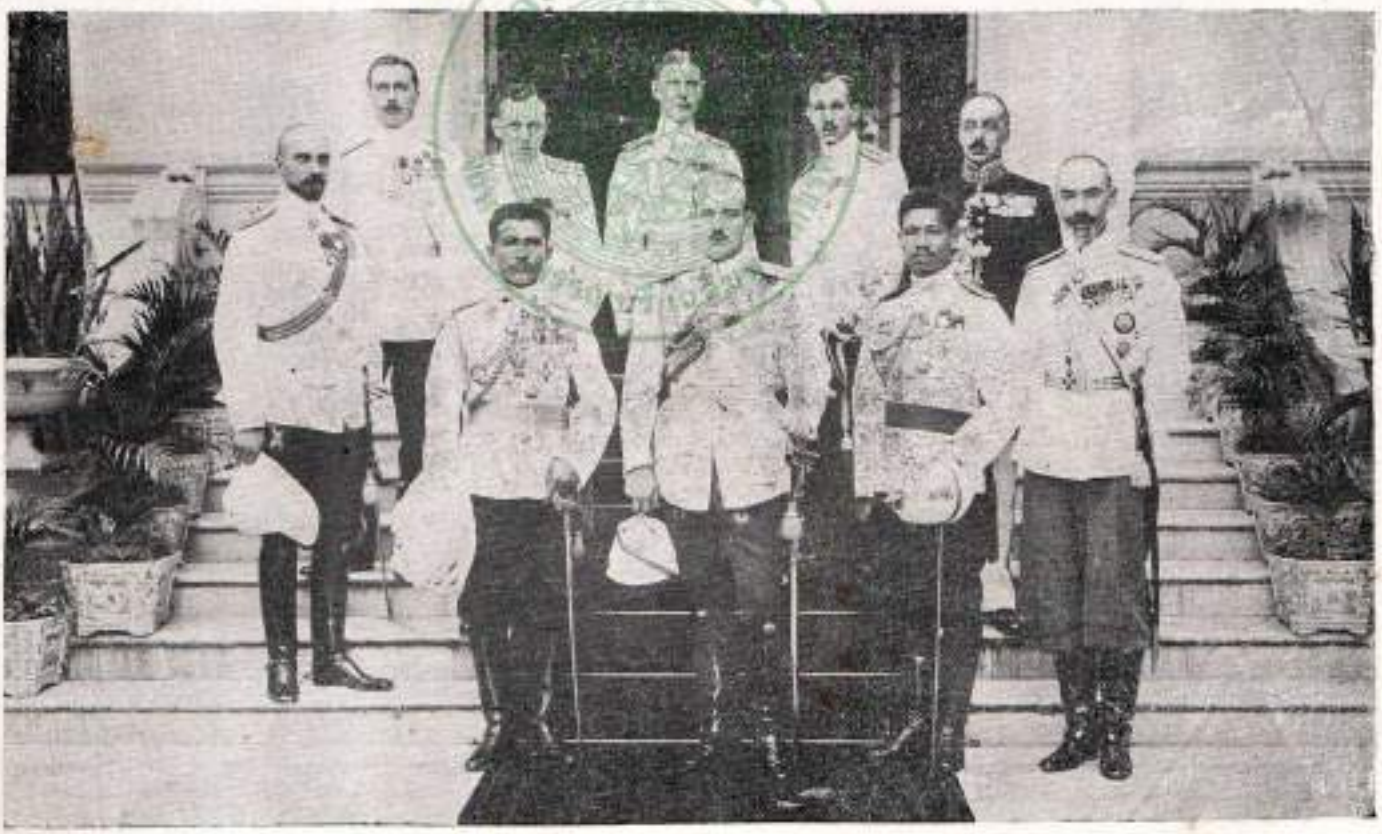

H.I.H. Grand Duke Boris Vladimirovitch representing H.I.M. the Emperor of Russia.

แกรนด์ดุ๊ก โบริสวลาดิมีโรวิทช์ เข้าฯ ถวาย ผู้แทนสมเด็จพระมหาราชาธิราชกรุงรัสเซีย.

ผลัดพระภูษา.

เวลา ๑๐.๔๐ ก.ท. จะได้ตั้งขบวนเชิญเครื่องราชกกุธภัณฑ์กับเครื่องราชูปโภค และพระแสงอัษฎาวุธที่พระที่นั่งรัฐยา อันอยู่ติดต่อใกล้เคียงกับพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนสู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ซึ่งเจ้านานาประเทศ และอรรคราชทูตพิเศษผู้แทนประเทศต่าง ๆ พร้อมด้วยทูตานุทูต และเหล่าเสนามาตย์ราชเสวกชั้นผู้ใหญ่จะได้ประชุมรอเฝ้าอยู่ณที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จสถิตเหนือพระที่นั่งมนังคศิลา ภายหลังที่พราหมณ์สวดถวายไชยมงคลแล้ว พระบรมวงศานุวงศ์ได้เข้าเฝ้าถวายบังคม เหล่าเสนามาตย์ราชเสวกเข้าเฝ้าถวายบังคมในโอกาสนั้นด้วย.

Baron C. von der Goltz,
Representing H.I.M. the German Emperor.

ไฟเฮร์ ฟอน เดอ กอลท์ซ, อรรคราชทูตพิเศษแทนพระองค์สมเด็จพระเจ้าราชาธิราชเยอรมัน.

ครั้นพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเสร็จสิ้นลงแล้วเสด็จขึ้นสู่พระที่นั่งชั้นใน บรรดาเสนามาตย์ราชเสวกไปรอรับเสด็จที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เจ้านานาประเทศและทูตานุทูตทรงพระดำเนินด้วยขบวนพยุหยาตราสู่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม.

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จทรงพระราชดำเนินสู่พระอุโบสถ.

ผู้ที่ได้เข้าเฝ้าในพระอุโบสถนั้น มีฉเพาะแต่เจ้านานาประเทศและทูตานุทูต.

ตามหมายกำหนดการกล่าวต่อไปว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงประกาศพระไตรยรัตนสันนิยาตร์รับเป็นพระพุทธศาสนูปถัมภกในท่ามกลางพระสงฆ์สมณะศักดิ์๘๐รูป อันมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณะเจ้าเป็นประธาน พระสงฆ์สวดประสิทธิ์พระพรถวาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราคืนสู่พระราชมณเฑียรสถาน เวลาค่ำมีงานเลี้ยงอาหารพระราชทานพระบรมวงศานุวงศ์และเจ้าผู้แทนนานาประเทศ แล้วเสด็จพระราชดำเนินด้วยรถยนตร์พระที่นั่ง ทอดพระเนตร์การจุดประทีปโคมไฟโดยทางสถลมารคแล้วเสด็จวัดเบญจมบพิตร์ ซึ่งมีงานปีในวันนั้น.

วันที่ ๓ ธันวาคม

เวลาบ่าย ๒ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

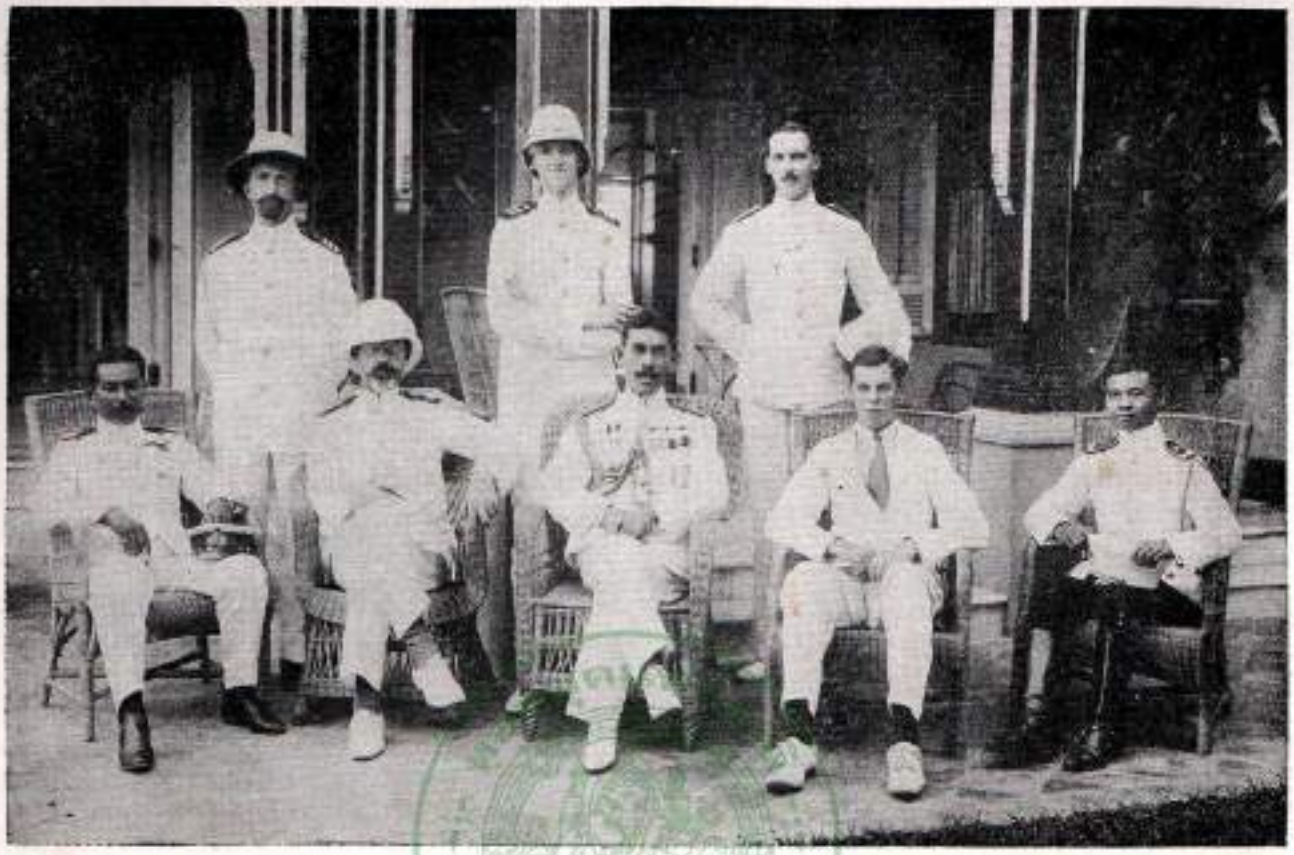

REPRESENTATIVES OF H.M. THE KING OF DENMARK AT THE CORONATION OF H.M. KING RAMA VI, INCLUDING PRINCE WALDEMAR, AND HIS THREE CHILDREN.

สิตระอัคไธเนส ปรินซ วัลเดมา ผู้แทนพระองค์สมเด็จพระเจ้ากรุงเดนมาร์ก กับโอรส ๓ พระองค์

In the evening there will be a Royal Family dinner. His Majesty will view the illuminations by land, and will visit the Fair which opens this evening at Wat Benchamabopit."

December 3.

"At two o'clock in the afternoon, His Majesty will make a Royal Progress of the city in Grand State Procession, in accordance with ancient custom. The procession will start from the Grand Palace, stopping at the pavilion erected at Thong Sanam Luang, to receive an address from the people.

"The procession will then proceed to Wat Bavaranives, where His Majesty will worship before the Phra Jina Siha, the ancient image of Buddha. Thereafter the procession will go to the Rajadamnoen Avenue. It will stop at a pavilion where His Majesty will receive an address from the European community. Then it will proceed to Wat Chetubon (Wat Poh), where His Majesty will worship before the shrine commemorating the Founder of the present dynasty. Thereafter the procession will return to the Grand Palace.

"Her Majesty the Queen Mother, the Princesses and Royal Representatives, and the Chiefs of Mission, will precede His Majesty to both pavilions, to witness the procession and to be present at the presentation of the addresses."

H.R.H. the Prince of Nagorn Sawan entertained the visitors to dinner in the evening.

December 4.

"At three o'clock in the afternoon, His Majesty will make a Royal Progress on the river

เสด็จพระราชดำเนิน เลียบ พระนคร เปน ขบวนพยุหยาตราโดยสถลมารคตามโบราณราช ประเพณีเคลื่อนขบวนจากพระบรมมหาราชวัง หยุดประทับพลับพลา ณท้อง สนาม หลวง เพื่อ ประชาชน เข้าเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทและกราบถวายบังคมถวายไชยมงคล.

ครั้นแล้วเคลื่อนขบวนเสด็จพระราชดำเนินไปวัดบวรนิเวศวิหาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนมัสการพระพุทธชินศรีซึ่งเปนพระพุทธรูปมาแต่โบราณแล้วเคลื่อนไปทางถนนพระราชดำเนิน ประทับพลับพลา บรรดาชาวยุโรปเข้าเฝ้ากราบถวายบังคมถวายไชยมงคล แล้วเสด็จพระราชดำเนินสู่วัด พระเชตุพน พระ บาท สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว ทรง นมัสการพระอารามซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงสร้าง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับสู่พระบรมมหาราชวัง.

สมเด็จ พระบรมราชินีนี พระพันปีหลวงและบรรดาพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน ตามเสด็จทั้งสองพลับพลา เจ้า นานา ประเทศ เฝ้าใน ระหว่าง ที่ ประชาชน กราบถวายบังคมถวายไชยมงคล.

เวลาค่ำสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต ทรงเชิญเจ้านานาประเทศไปเสวยที่วัง.

วันที่ ๔ ธันวาคม

เวลา ๓ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระราชดำเนินเลียบพระนคร เปน ขบวน พยุหยาตราโดยชลมารคตามโบราณราชประเพณี ขบวนเสด็จพระราชดำเนินเคลื่อนที่ออกจากท่าราชวรดิษฐ์ ตรงสู่วัดอรุณราชวราราม ภายหลังที่ได้ทรงนมัสการแล้ว เสด็จ พระ ราช ดำเนินคืนสู่พระ บรม มหา ราชวัง สมเด็จพระบรมราชินีนี พระพันปีหลวงเสด็จพร้อมด้วยเจ้าหญิงต่างประเทศ อรรคราชทูตพิเศษและข้าราชการเฝ้าเมื่อเสด็จพระราชดำเนินจากท่าราชวรดิษฐ์.

เวลาค่ำทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานเลี้ยงอาหารในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย.

วันที่ ๕ ธันวาคม

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต ทรงเชิญอิสรอแยลไฮเนสปรินซ์วัลดีมาร์, ปรินซ์โอเค, ปรินซ์อัคเซล, และปรินซ์แอริค แห่งประเทศเดนมารคกับอิสอิมปีเรียลไฮเนส ปรินซ์

H. E. Señor Luis Pastor,
Representing H. M. the King of Spain.
ตอน ลุวิส พาสเทอร์ อีย์ เดอ โมระ,
อรรคราชทูตพิเศษแทนสมเด็จพระเจ้ากรุงสเปญ.

in accordance with ancient custom. The procession will proceed from the Royal Landing to Wat Arun (Wat Chang). After His Majesty has worshipped before the shrine, he will return to the Grand Palace. Her Majesty the Queen Mother and the various representatives will witness the procession from the Royal Landing.

"In the evening there will be a grand banquet given by His Majesty in Amarindr Hall."

December 5.

"H.R.H. the Prince of Nagorn Sawan will entertain Their Royal Highnesses Princes Waldemar, Aage, Aksel, and Erik, of Denmark, and H.I.H. Prince Hiroyasu, of Japan, at luncheon.

"H.R.H. the Prince of Bisnulok will entertain H.R.H. Prince William and H.I.H. Princess William of Sweden, H.I.H. the Grand Duke Boris of Russia, and H.S.H. Prince Alexander and H.R.H. Princess Alexander of Teck, at luncheon.

"At half-past three o'clock His Majesty will be present in Wat Phra Keo at the consecration of the new colours for the Army.

"At four o'clock His Majesty will proceed to the pavilion at Thung Sanam Luang to receive an address from the students of all the schools. Her Majesty the Queen Mother and the representatives will precede His Majesty to the pavilion to be present at the ceremony.

"In the evening H.R.H. Prince Damrong will entertain at dinner the Royal Representatives and certain of the Special Representatives who were not at the dinner given by H.R.H. on November 30.

"H.E. the Japanese Minister will entertain at dinner H.I.H. Prince Hiroyasu of Japan.

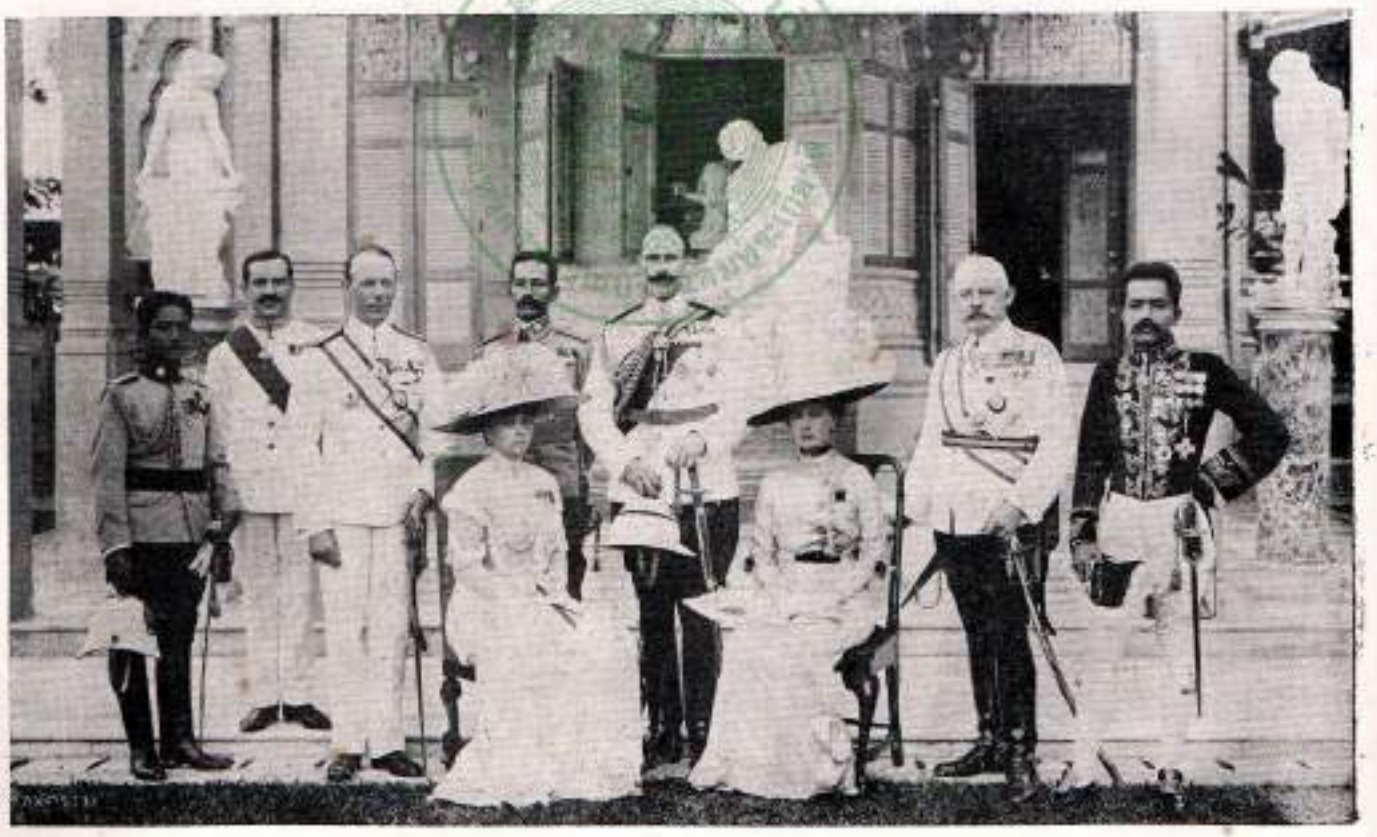

H.S.H. Prince Alexander of Teck and H.R.H. Princess Alexander of Teck representing H.M. the King of England on occasion of King Rama VI's Coronation.

ฮิส ฮิรีน ไฮเนส ปรินซ์ อนลกซานเดอร์ ออฟ เท็ก เจ้าผู้แทนพระองค์สมเด็จพระเจ้ากรุงอังกฤษ กับเจ้าหญิงพระชายา.

ฮิโรยะสุฟุชิมิแห่งประเทศญี่ปุ่น เสวยอาหารกลางวัน.

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถได้ทรงเชิญ ฮิสรอแยลไฮเนสปรินซ์วิลเลียม และ เฮอร์อิมปีเรียลไฮเนสปรินเซสวิลเลียมแห่งประเทศสวิเดน. ฮิสอิมปีเรียลไฮเนสแกรนด์ดัคบอริสแห่งรุสเซีย, และฮิสซีรีนไฮเนสปรินส์อาเล็กซานเดอร์และเฮอร์รอแยลไฮเนสปรินเซสอาเล็กซานเดอร์ออฟเต็ก เสวยกลางวัน.

เวลา ๓.๓๐ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินสู่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในการประพรม ธงไชยเฉลิมพล แห่งกองทัพบกด้วยน้ำพระพุทธมนตร์.

เวลา ๔ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินสู่ท้องสนามหลวงเพื่อนักเรียนเข้าเฝ้าทูลลองธุลีพระบาทกราบถวายบังคมถวายไชยมงคล สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระพันปีหลวง จะได้เสด็จประทับพลับพลาและอรรคราชทูตผู้แทนพิเศษได้เข้าเฝ้าด้วย.

เวลาค่ำ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระตำรงราชานุภาพทรงเชิญเจ้านานาประเทศและอรรคราชทูตผู้แทนพิเศษที่ได้รับเชิญเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายนไปในงานเลี้ยงอาหารที่วัง.

ฮิสเอกเซลเลนซี อรรคราชทูตญี่ปุ่น ได้เชิญ ฮิสอิมปีเรียล ไฮเนสปรินซ์ฮิโรยะสุ แห่งประเทศญี่ปุ่นเสวยอาหารค่ำ.

ฮิสเอกเซลเลนซี อรรคราชทูตรุสเซีย ได้เชิญ ฮิสรอแยลไฮเนส ปรินซ์วัลดีมาร์ปรินซ์โอเค, ปรินซ์อัคเซล, และปรินซ์เอริคแห่งเดนมารคเลี้ยงอาหารค่ำ

เวลา ๙ ล.ท. มีโขนแสดงที่โรงละคอนหลวง.

วันที่ ๖ ธันวาคม

เวลา ๓.๓๐ ล.ท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ประทับ พลับพลาท้อง สนามหลวง พระราชทานธงไชยเฉลิมพลแก่กองทัพบก สมเด็จ พระบรมราชินี พระพันปีหลวง ได้เสด็จล่วงหน้าไปก่อนและบรรดาเจ้านานาประเทศและเจ้าหญิงกับอรรคราชทูตผู้แทนพิเศษ พากันเข้าเฝ้างานนั้น.

เวลาค่ำพระราชทานเลี้ยงนายทหาร.

ภายหลังที่เสร็จการเลี้ยงแล้ว เจ้าพระยายมราชมีงานสโมสรสันนิบาตที่กระทรวงนครบาล

วันที่ ๗ ธันวาคม

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมขุนลพบุรี-

H. E. Chamberlain Herman Leopold Loevenskiold, representing H.M. the King of Norway.

แฮร์มัน เล โอโปลด์ เดอ เวน สกิโอลด์, อรรคราชทูตพิเศษแทนสมเด็จพระเจ้ากรุงนอรเวย์.

H.R.H. Prince Hiroyasu Fushimi representing H. I. H. the Emperor of Japan at H. M. Rama VI's Coronation.

สิลอิมิเปเรียล ไฮเนส ปรินซ์ฮิโรยะสุฟุชิมิ เจ้าผู้แทนพระองค์ สมเด็จพระเจ้าจักรวรรดิญี่ปุ่น.

"H.E. the Russian Minister will entertain at dinner Their Royal Highnesses Princes Waldemar, Aage, Aksel, and Erik, of Denmark.

"At nine o'clock there will be a gala performance at the Theatre Royal."

December 6.

"At half-past three o'clock His Majesty will proceed to the pavilion at Thung Sanam Luang for the ceremony of the presentation of colours to various regiments of the Army. Her Majesty the Queen Mother, the Royal Representatives and Princesses, Special Representatives and Chiefs of Mission will precede His Majesty to the pavilion to be present at the ceremony.

"In the evening His Majesty will give a dinner in honour of the Chief Officers of the Royal Army at the Grand Palace.

"After the dinner there will be a ball given by Chao Phya Yomaraj at the Ministry of Local Government."

December 7.

"H.R.H. the Prince of Lopburi will entertain the Royal and Special Representatives at luncheon.

"At three o'clock His Majesty will review the troops at Thung Sanam Luang in the presence of Her Majesty the Queen Mother, the Princesses, the Royal and Special Representatives, and the Diplomatic Corps.

"In the evening there will be a reception at the Ministry of War and a tattoo by the Army."

December 8.

"In the morning there will be an excursion to Ayuthia and Bang-Pa-In for such of the Royal and Special Representatives as wish to go. Return by special train at four o'clock.

"At half-past three o'clock His Majesty will drive in procession down-town to receive addresses from the Chinese and Indian Communities.

H. E. Chamberlain Coust T. de Bolesta Koziebrodzki, representing the King Emperor of Austria-Hungary.

เคานต์ ทัดเดอ โบเลสทา โกสซีบรอดสกิ, อรรคราชทูตพิเศษแทนพระองค์สมเด็จพระราชาธิราชเจ้าสเตริย.

ราเมศร์ ทรงเชิญเจ้านานาประเทศและอรรคราชทูตผู้แทนพิเศษ เสวยและรับประทานอาหารกลางวัน.

เวลา ๓ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทอดพระเนตร์การตรวจพลณท้องสนามหลวง สมเด็จพระบรมราชินี พระพันปีหลวงพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายในเสด็จในงานนี้ และเจ้านานาประเทศและอรรคราชทูตผู้แทนพิเศษและคณะทูตานุทูตเข้าเฝ้า.

เวลาค่ำเสด็จพระราชดำเนินยังกระทรวงกระลาโหม กองทหารบกชักบัญไฟถวายไชยมงคล.

วันที่ ๘ ธันวาคม

เวลาเช้า เจ้านานาประเทศทุกพระองค์เสด็จประพาสจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและบางปอิน เสด็จกลับโดยรถไฟพิเศษเวลา ๔ ล.ท.

เวลา ๓.๓๐ ล.ท.พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินด้วยขบวนรถม้าพระที่นั่งประทับพลับพลาที่สามแยก พ่อค้าจีน และแขกเข้าเฝ้ากราบถวายบังคม ถวายไชยมงคล.

เวลาค่ำ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทววงศ์วโรประการ มีงานเลี้ยงที่กระทรวงต่างประเทศ.

ภายหลังจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินในงานสโมสรของกระทรวง ทหารเรือ และทอดพระเนตร์การจุดดอกไม้เพลิง ซึ่งเสนาบดีกระทรวงวังได้ทรงจัด.

วันที่ ๙ ธันวาคม

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต ทรงเชิญ ฮิสรอแยลไฮเนสปรินส์วิลเลียมและเฮอร์ อิมปีเรียลปรินเซสวิลเลียมแห่งสวิเดน, ฮิสอิมปีเรียลไฮเนส แกรนด์ดัชชุคบอริสแห่งรุสเซีย และฮิสรอแยลไฮเนสปรินซ์อาเล็กซานเดอร์กับเฮอร์รอแยลไฮเนสปรินเซสอาเล็กซานเดอร์ออฟเต็ก เสวยกลางวัน.

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ ได้เชิญ ฮิสรอแยลไฮเนสปรินซ์วัลดีมาร์, ปรินซ์โอเค, ปรินซ์อัคเซลและปรินซ์เอริคแห่งเดนมาร์ค และฮิสอิมปีเรียลไฮเนสปรินส์ ฮิโรยะสุ เสวยกลางวัน.

เวลาบ่าย ที่สโมสรเสือป่ามีการประชุมเสือป่าเข้าเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาท บรรดาผู้เปนแขกที่ได้

THE MARQUIS D. E. DE LA PENNE, REPRESENTING H. M. THE KING OF ITALY.

มาร์กีส์ เด. เอ. เดอลาเพนน์ อรรคราชทูตพิเศษ ผู้แทน สมเด็จพระเจ้ากรุงอิตาลี.

"In the evening H.R.H. Prince Devawongse will give a banquet at the Foreign Office.

"After the banquet there will be a reception and fireworks given by the Ministry of Marine at the Royal Landing."

December 9.

"H.R.H. the Prince of Nagorn Sawan will entertain H.R.H. Princes William and H.I.H. Princess William, of Sweden, H.I.H. the Grand Duke Boris of Russia, and H.S.H. Prince Alexander and H.R.H. Princess Alexander of Teck, at luncheon.

"H.R.H. the Prince of Bisnulok will entertain Their Royal Highnesses Prince Waldemar, Aage, Aksel and Erik, of Denmark, and H.I.H. Prince Hiroyasu, of Japan, at luncheon.

"In the afternoon there will be a grand muster of the Honourable Corps of the Wild Tigers at the Club House of the Corps. Guests will arrive at half-past three o'clock. Her Majesty the Queen Mother will come at forty-five minutes past three o'clock. The Corps will march in at four o'clock. At half-past four o'clock His Majesty the King will arrive to inspect the Corps and receive an address. His Majesty will then return to the Palace.

"In the evening H.R.H. Prince Damrong will entertain at dinner certain of the Special Representatives.

"H.E. the British Minister will entertain H.S.H. Prince Alexander and H.R.H. Princess Alexander of Teck.

"H.E. the Russian Minister will entertain H.R.H. Prince William and H.I.H. Princess William of Sweden, and H.I.H. the Grand Duke Boris of Russia.

"The Chargé d'Affaires of France will entertain H.E. the Special Representative of France."

December 10.

"In the evening a banquet and evening party will be given to His Majesty by the Honourable Corps of the Wild Tigers at the Club House of the Corps. Afterwards there will be fireworks. The Royal Representatives and Special Representatives who remain until this date, and the Diplomatic Corps, will be invited to attend the party."

The Ceremonies.

The above was the official programme of this momentous occasion, and it was carried out in its entirety.

Considerable alterations were made for the occasion in the Palace and in the Throne Room. Also the palace, originally built for the Crown Prince, was converted into a splendid museum of Siamese art treasures and exhibits, all the numerous rooms being occupied by what has been generally characterised as a remarkably fine exhibition.

รับเชิญไปถึงเวลา ๓.๓๐ ล.ท. สมเด็จพระบรมราชินี พระพันปี หลวง ได้เสด็จสโมสร ถึง ๓.๔๕ ล.ท. เวลา ๔ ล.ท. กองเสือป่าได้เริ่มเดินขบวนเข้าบริเวณสโมสร เวลา ๔.๓๐ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จถึงสโมสรเสือป่า ทอดพระเนตร์การตรวจพลแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับพระบรมมหาราชวัง.

เวลาค่ำ ฮิสรอแยลไฮเนส พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระดำรงราชานุภาพ ทรงเชิญอรรคราชทูตพิเศษบางคนไปเลี้ยงอาหารที่วัง.

อรรคราชทูตอังกฤษ เชิญปรินซ์ออเล็กซานเดอร์ ออฟเด็ก เสวยเวลาค่ำ.

อรรคราชทูตรุสเซีย เชิญปรินซ์และปรินเซส วิลเลียมแห่ง สวิเดน และ แกรนด์ ดยุ๊ค บอริส แห่งรุสเซีย เสวยเวลาค่ำ.

อุปทูตฝรั่งเศส เชิญอรรคราชทูตผู้แทนทูตพิเศษรับประทานเวลาค่ำ.

วันที่ ๑๐ ธันวาคม

นายกองนายหมู่เสือป่ามีการเลี้ยงถวายเป็นพระเกียรติยศที่สโมสรเสือป่า ภายหลังจากนั้นได้มีการจุดดอกไม้เพลิง บรรดาเจ้านานาประเทศ และ อรรคราชทูต ผู้แทนพิเศษ ที่ยังอยู่จนถึงวันงานนี้ และบรรดาคณะทูตานุทูตก็ได้รับเชิญในงานนี้ด้วย.

ตามที่ได้กล่าวมาข้างบนนั้น เป็นหมายกำหนดการของทางราชการ และพิธีการก็ได้กระทำสำเร็จ ครบ ถ้วน ตาม หมาย นั้น แล้ว ทุกประการ.

ในโอกาสนี้ได้มีการตกแต่งเปลี่ยนแปลงในพระบรมมหาราชวังและพระที่นั่งเป็นอันมาก และวังซึ่ง เดิม สร้าง สำหรับเป็น ที่ ประทับ ของ มกุฎราชกุมารนั้นก็ได้เปลี่ยนแปลงเป็นพิพิธภัณฑ์ ของสยาม เก็บศิลปหัตถกรรมและสิ่งของอื่นๆ อีกมาก สำหรับอนุญาตให้ราษฎรเข้าชมได้ ห้องในวังซึ่งมีเป็นอันมากนั้น ล้วนแล้วไปด้วยสิ่งของอันเหมาะแก่การเผยแผ่ให้ราษฎรดูอย่างยิ่ง.

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภชนี้ ตามบ้านเรือนทุกแห่ง ตกแต่งโคมไฟไว้งดงามมาก ส่วนทางแม่น้ำนับ ตั้งแต่สามเสน ถึงบางคอแหลมก็ตกแต่งธงทิวและโคมไฟต่าง ๆ เช่นเดียวกัน ตลอดจนบรรดากระทรวงและที่ทำการของรัฐบาล และบริษัทใหญ่ๆ ก็จัดเป็นการเอิกเกริกในพระราชพิธีสมโภชพิธีนี้กล่าว

H.E. Monsieur P. de Margerie, representative of France.

มองสิเออร์ พี แอด ายัง เดอ มายารี,
เอกอรรคราชทูตพิเศษแทนประธานาธิบดีฝรั่งเศส.

ROYALTIES ASSEMBLING AT KING RAMA VI's CORONATION. BACK ROW FROM LEFT TO RIGHT: PRINCE AKSEL (DENMARK), PRINCE FUSHIMI (JAPAN) PRINCE AAGE (DENMARK), PRINCE ERIK (DENMARK). FRONT ROW FROM LEFT TO RIGHT: PRINCE ALEXANDER OF TECK (GREAT BRITAIN), GRAND DUKE BORIS (RUSSIA), PRINCESS WILLIAM (SWEDEN), PRINCESS ALEXANDER OF TECK (GREAT BRITAIN), PRINCE WALDEMAR (DENMARK), PRINCE WILLIAM (SWEDEN).

คณะเจ้าต่างประเทศเป็นผู้แทนนานาประเทศมาชุมนุมในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ แถวหลังจากซ้ายมาขวา: เจ้าอักเซล (เดนมาร์ก) เจ้าฟุชิมิ (ญี่ปุ่น) เจ้าเอเก (เดนมาร์ก) เจ้าเอริก (เดนมาร์ก) แถวหน้า จากซ้ายมาขวา: เจ้าอเล็กซานเดอร์ ออฟเต็ค (อังกฤษ) แกรนด์ยุ๊ค โบริส (รุสเซีย) เจ้าหญิงวิลเลียม (สวีเด็น) เจ้าหญิงอเล็กซานเดอร์ออฟเต็ค (อังกฤษ) เจ้าวัลดีมาร์ (เดนมาร์ก) เจ้าวิลเลี่ยม (สวีเด็น)

A special feature of the coronation ceremonies was the illumination of the city, and particularly of the river front from, with hardly a vacant space, Samsen to Bangkolem, and in this display all appeared to join, and the ministries and the firms on the river banks produced an effect which was striking in the extreme. His Majesty, it is reported, was greatly interested, and he travelled by motor-boat both up and down stream from the Royal Landing to view the exhibition of illuminations which had been made in His honour, while, of course, the city was otherwise most artistically decorated. There were many special features, but in a work of this size it is impossible to distinguish even the few without doing injustice to many.

The actual ceremony of the crowning was carried out in accordance with the preconceived ideas and following ancient usage. In the procession to the Throne Hall, His Majesty was arrayed in the full robes of state, including the golden Krui coat, over which was placed the Chula Chom Klao Order chain. The procession then proceeded to the Dusit Maha Prasad, with the seven symbols embodying Royal State borne by officers of the Household. These emblems

H. E. Mr. F. J. Domela Nieuwenhuis,
Mrs. F. J. Domela Nieuwenhuis and Miss E. Domela Nieuwenhuis, representing
H. M. the Queen of Holland.

มองซิเออโดเมลา นิวเวนฮุยส์,
อรรคราชทูตพิเศษ
แทนสมเด็จพระราชินีนิกรุงวิลันดา.

กันว่าเปนที่พอพระราชหฤทัยยิ่งนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินด้วยเรือยนตร์พระที่นั่งทางชลมารค เพื่อทอดพระเนตร์การตกแต่งของราษฎรได้ทำขึ้นเพื่อพระเกียรติยศ และความงดงามแห่งการตกแต่งในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเปนที่น่าชื่นชมยิ่งนัก ซึ่งถ้าจะบรรยายลงในที่นี้แม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจเปนยุกติธรรมคู่ควรกับความจริงก็ได้.

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกได้ดำเนินต่อไปดังที่เปนมาแล้วตามโบราณราชประเพณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์ครุยกรองทอง ทรงพระสังวาลย์เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้ากับฉลองพระองค์ครุย เสด็จทรงพระราชดำเนินสู่พระที่นั่งดุสิดมหาปราสาท พร้อมด้วยเครื่องราชกกุธภัณฑ์ มงกุฎหนึ่ง ฉัตร์หนึ่ง พระขรรค์ ฉลองพระบาทหนึ่ง พัดหนึ่ง ข้าราชการกระทรวงวังเปนผู้เชิญ.

มีผู้นำเสด็จสิบแปดคน เรียงคู่เปนสองสาย คู่ที่หนึ่ง หลวงเทพาจารย์ (พราหมณ์) เชิญพิฆเนศวร อันเปนพระผู้ประสิทธิ์ความสำเร็จทั้งหลาย หม่อมเจ้าพร้อมเชิญพระไชยเนาวโลก์ ซึ่งเปนพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะเก้าอย่าง ถัดมาจากนั้นมีพราหมณ์ ๔ คนขับไม้บัณเฑาะว์ เป่าสังข์อุดตราวัฏ ๔ คน ทักษิณาวัฏ ๒ คน โปรยเข้าตอก ๔ คน พระพิเรนทรเทพเชิญธงไชย พระครุฑพาห พระอินทรเทพเชิญธงไชยราชกระบี่ธุช.

ผู้ที่ตามเสด็จนั้น เดินเปนแถวละ ๔ คน ดังต่อไปนี้.

แถวที่ ๑ เจ้าหมื่นสรรพเพธภักดี เชิญพระขรรค์ไชยศรี จมื่นจงภักดีองค์ขวา เชิญพระมหาเศวตฉัตร พระยาเทพาภรณ์ เชิญพานพระมหาพิไชยมงกุฎ พระยาอัศวบดีศรีสุรพาหะ เชิญธารพระกร,

แถวที่ ๒ นายจ่ายง เชิญฉลองพระบาท นายจ่าเรศ เชิญพระแส้หางช้างเผือก พระราชโกษา เชิญพระธำมรงค์ มหาวิเชียรจินดา หลวงศักดิ์นายเวร เชิญพัดวาลวิชนี.

แถวที่ ๓ นายเสน่ห์ เชิญพระเต้าทักษิโณทก นายโสภณอัศดร เชิญพระมณฑป นายพินิจราชการ เชิญพานพระขันหมาก นายสุนทรมโนมัย เชิญพระ

consisted of the diadem, the umbrella, the sword, the slippers, and the fan.

The following description published at the time of this part of the proceedings is so typical of Siamese ceremonial that we make no apology for giving it in detail:—

STATE BARGES, NAMED "SUGRIVA" AND "PALI" IN PROCESSION IN ATTENDANCE ON HIS MAJESTY.

เรือ "สุครีพ" และ "พาลี" ตามสดังในขบวน
พยุหยาตราเฉลิมพระนครโดยชลมารค

Eighteen persons walked two by two in front of the King. First came Luang Debachan (a Brahmin), conveying the image of Vighaneavara, "He who triumphs over difficulties," and Mom Chao Prom, conveying the image of the Victorious Lord of Nine Minerals, an image of the Buddha in the casting of which nine minerals were used (nine being the mystic number). Then followed four others with the Brahminical hand-drums, four with the left-handed conch-shells, two with the right-handed conch-shells (rare, and may only be used for the King), four Brahmins strewing roasted corn, Colonel Phra Birendra Deb, bearing the Garuda Standard, and Colonel Phra Indra Deb, bearing the Monkey Standard.

Behind the King, the officers of State walked four by four as follows:—

1. Chaomun Sarabhed Bhakdi, bearing the sword of Victory, which is the sword of State; Chaomun Chong Bhakdi Ong Kwa, bearing the Great White Umbrella; Phya Debabhorn, bearing the Great Crown of Victory, and Phra Asvabodi, bearing the Sceptre.

2. Nai Chayong, bearing the Slippers; Nai Chares, bearing the whisk of White Elephant's tail, Phya Raj Kosa, bearing the Diamond Ring, and Luang Sakdi Naiwen, bearing the Fan.

3. Nai Sneha Humbre, bearing the Water Urn; Nai Sobon Asdorn, bearing the Libation Vessel; Nai Bhinit Rajkar, bearing the betelnut set, and Nai Sundon Manomai, bearing the Golden Lotus Spittoon.

4. Nai Suchinda, bearing the Bow and Arrow of Rama's strength; Nai Binaya Rajkitch, bearing the Sword and Buckler; Nai Bohban, bearing the Trident, and Nai Khan Humbre, bearing the Sword.

5. Nai Rong Vijay Durongridh, bearing the long-handed Sword; Nai Rong Khan, bearing the long Sword; Nai Rong Bhichit Sanbakarn, bearing the Spear; Nai Chan Humbre, bearing the gun which fires over the Satong—the gun with which King Naresvara fired at and killed a Peguan general across the River Satong, and thus stopped the further advance of the Peguan army into Siamese territory.

6. Nai Rong Suchinda, bearing the sword

สุพรรณศรีบัวแฉก.

แถวที่ ๔ นายสุจินดา เชิญพระแสงศรกำลังราม นายพินัยราชกิจเชิญพระแสงดาบเขน นายพลพันเชิญพระแสงตรี นายขันเชิญพระแสงจันทร์.

แถวที่ ๕ นายรองวิไชยดุรงคฤทธิ์เชิญพระแสงของ้าวแสนพลพ่าย นายรองขันเชิญพระแสงดาบเชลย นายรองพิจิตรสรรพการเชิญพระแสงหอกเพ็ชร์รัตน์ นายฉันเชิญพระแสงปืนข้ามแม่น้ำสโตง.

แถวที่ ๖ นายรองสุจินดาเชิญพระแสงดาพไข นายลิขิตสารสนองเชิญพระแสงไชยเพ็ชร์ นายรองพลพันเชิญพระแสงพระนารายน์ และนายรองกวดเชิญพระแสงนาคราชสามเศียร.

พระราชพิธีสุดท้ายได้กระทำสำเร็จไปแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินด้วยขบวนพยุหยาตราเลียบพระนครโดยสถลมารค นายพลตรี พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธิน ทรงจัดขบวน เมื่อเริ่มเสด็จให้เคลื่อนพยุหยาตรานั้น ชาวประโคมได้ประโคมแตรสังข์และกลองมโหรทึกอย่างสมัยก่อน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับพระราชยานสพรั่งด้วยเหล่าอำมาตย์ราชเสวกสองข้างทาง ทรงพระชฎามหากฐิน.

พระราชพิธีนี้เป็นงานซึ่งชวนตื่นเต้นยิ่งนัก และสมแก่พระบรมราชเกียรติแห่งพระมหากษัตริย์ทุกประการ.

SUPREME COUNCILLOR, H. E. CHAO PHYA YOMARAJ, WHO HELD DURING TWO REIGNS, SUCCESSIVELY THE IMPORTANT APPOINTMENTS OF MINISTER OF PUBLIC WORKS, MINISTER OF LOCAL GOVERNMENT AND MINISTER OF INTERIOR, THE TWO LAST-NAMED OFFICES LATTERLY BEING AMALGAMATED.

มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยายมราช ผู้ผังกายผังใจรับราชการในตำแหน่งสำคัญมาตลอดสองรัชกาลโดยความสุจริตเรียบร้อย คือ เป็นเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ (คมนาคม) นครบาล และมหาดไทย ซึ่งต่อมาได้รวมกระทรวงกันเมื่อเร็ว ๆ นี้.

เมื่อเสด็จมาถึงพลับพลาที่สนามหลวงนั้น มีผู้ให้ร้องรับเสด็จแสดงความชื่นชมโสมนัสถ้วนหน้า และมีผู้กราบบังคมทูลถวายไชยมงคลหลายพวกด้วยกัน ดังได้นำลงไว้ต่อไปนี้แล้ว.

คำถวายไชยมงคลของประชาราษฎร

เจ้าพระยายมราชเสนาบดีกระทรวงนครบาลได้อ่านคำถวายไชยมงคลของอาณาประชาราษฎรดังต่อไปนี้.

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้า ฯ

ข้าพระพุทธเจ้าเหล่าไพร่ฟ้าอาณาประชาราษฎรชาติไทย ซึ่งได้สมัครสโมสรสันนิบาตมาประชุมพร้อมกันเพื่อถวายพระพรไชยในมหามงคลสมัยวันพระบรมราชาภิเษกสมโภชครั้งนี้ มีน้ำใจเอิบอาบซาบซ่านเต็มไปด้วยความปรีดาปราโมทย์เป็นล้นพ้น ฯ หาที่สุดมิได้ ก่อนที่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะถวายพระพรไชยมงคลนี้ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาถึงเหตุผลอันชักนำกระทำให้พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความยินดีเพื่อทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท.

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายอันสืบสายโลหิตติดเนื่องมาจากบุรพบุรุษชาติไทยที่เกิดมาในพระราชอาณาจักรสยาม อันมีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตราธิราชเจ้านั้นอยู่ในสันดาน

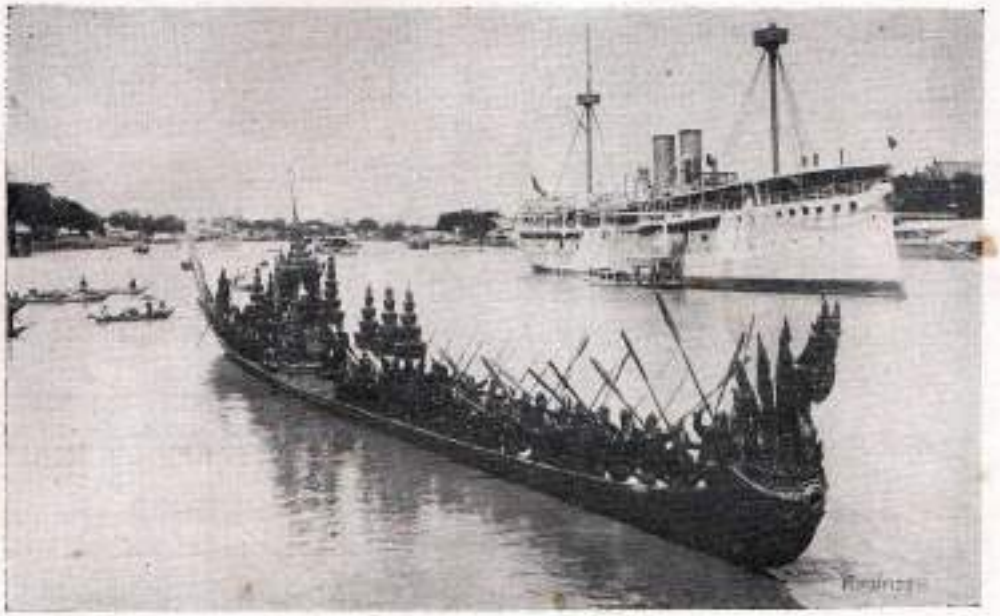

HIS MAJESTY'S STATE BARGE CONTAINING THE THRONE, IN FRONT OF WHICH ARE PLACED ROYAL EMBLEMS BEFITTING THE OCCASION, AS HE IS PROCEEDING ACCORDING TO ANCIENT CUSTOM TO WORSHIP AT THE SHRINE AT WAT ARUN, ON THE WEST BANK.

เรือพนันคนาคราชเข้าขบวนเสด็จเชิญ
พระนครพุทธเทวาโดยชลมารค กระทำ
ปูชนียสักการะณวัดอรุณราชวราราม ฝั่งตะวันตก

Dabkhai; Nai Likhit Sarnsnong, bearing the sword Chaibejra; Nai Rong Balaban bearing the sword Arda Banara, and Nai Rong Kuad, bearing the three-headed Naga Sword.

After the final ceremony, His Majesty proceeded through the city in state, a very large body of troops participating or lining the route. Major-General H.R.H. Prince Kambeng Bejra was in command of those in the procession. The commencement of the journey was heralded by quaint music from the ancient instruments, some of gold and silver, and then His Majesty appeared, seated on the Golden State Chair with files of officers of State on either flank, but with, immediately on his right, the Gold Flower Sticks, and, on his left, the Silver ones. On his head rested a golden crown.

The effect of the whole ceremonial observed was striking in the extreme, and gave, as it should do, an impression of nobility and Kingly power.

On arrival at the temporary Royal Pavilion erected at Thung Sanam Luang, His Majesty received an ovation, and was the recipient of the following addresses:—

Address of the Siamese People.

This was read by Chao Phya Yomaraj, the Minister of Local Government, and was couched in these terms:—

"We, Your Majesty's loyal subjects of the Thai Race here assembled in person and by representatives, are filled with joy on this auspicious occasion. We have come to do homage to our gracious Sovereign, but before proceeding to offer heartfelt congratulations we must ask Your Majesty to allow us to explain the causes of the enthusiasm with which we are one and all stirred at this present moment.

"Scions of the ancient Thai Race and children of our beloved Fatherland of Siam, we feel naught but pride in our nationality, and devotion to our holy religion and our King, and we are ready to defend them with our lives. We are proud beyond measure at the sight of the Royal Person before us—one so absolutely endowed with all the greatest attributes of the independent Thai—who has been given unto us to be our Ruler, the worthy Royal Successor of a glorious Predecessor. Our courage has become new-born, and our hopes rest upon an indestructible foundation; for we know that henceforth the people of Siam will march in the path which leads to the greatest consolidation of our beloved nation. We feel confident that in Your Majesty we possess a Ruler who is

STATE BARGES, NAMED "RUA DANG," IN THE LINE OF PROCESSION.

เรือดั้งในขบวนพยุหยาตราเฉลิมพระนครโดยทางชลมารค.

เป็นเนืองนิตย์ อาจจะสละชีวิตต่อสู้ศัตรูอันจะมาลบหลู่ต่อชาติหรือศาสนา และพระมหากษัตราธิราชเจ้าได้ เมื่อได้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้มีพระราชหฤทัยต้องตามลักษณของคนชาติไทยมาสนองพระองค์สมเด็จพระบรมชนกนาถ และพระปิยมหาราชเจ้า ดังใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทมาเป็นพระมหาราชาปกเกล้าฯ อยู่ฉะนี้แล้ว ก็รู้สึกยินดีมีน้ำใจอาจหาญ ยากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบปานได้ ด้วยมาสำคัญมั่นหมายเป็นหนึ่งแน่ว่า ชาวสยามทั้งหลายนับวันก็จะได้ประสพแต่สิ่งซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับชาติยิ่งขึ้นเป็นลำดับ เพราะข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายเชื่อแน่ในพระปรีชาสามารถและพระบรมราชฤษฎาภินิหารแห่งใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทในการที่จะทรงทำนุบำรุงพระราชอาณาจักร์ และทรงชักนำชาติไทยให้ไปสู่ความเจริญสมบูรณ์ด้วยศิลปวิทยามั่งคั่งด้วยโภคทรัพย์สมบัติเทียมเท่ากับมหาประเทศที่ได้เจริญมาแล้วตามคราวตามสมัย ข้อนี้ก็มีพยานปรากฏแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายแล้วจำเดิมแต่ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทได้เฉลิมถวัลยราชสมบัติบรมราชาภิเษกเป็นเอกอรรคบรมราชาธิราชในพระราชอาณาจักร์นี้มา แม้พึ่งเริ่มรัชเวลาก็ได้เพียง ๑ ปีกับ ๒๓ วันเข้าวันนี้ ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทได้ทรงสำแดงพระเมตตากรุณาแก่เหล่าประชาชนทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง และทั้งได้ทรงพระราชดำริกระทำสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ชาติเป็นหลายประการ ที่ควรยกขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาฉะนี้ ก็มีทรงตั้งกองเสือป่าขึ้น พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระบรมวงศานุวงศ์ข้าทูลลอองธุลีพระบาทตลอดลงมาจนถึงประชาราษฎรผู้มีหลักฐานมั่นคงและมีความประพฤติดี ให้เข้าเป็นสมาชิกได้ร่วมสมัคสโมสรซึ่งกันและกัน ทั้งได้รับพระบรมราโชวาทสั่งสอนในข้อจริยาวัตรและฝึกหัดวิชาเสือป่าอันเป็นธรรมนิยมของชาติไทยมาแต่โบราณ หากอันตรธานสูญหายไปเสียคราว ๑ ให้กลับคืนคงขึ้นอีกเป็นต้น และกองเสือป่านี้ก็ได้มีผู้นิยมเข้าเป็นสมาชิกนับด้วยหลายพันแล้ว ผู้ที่เป็นสมาชิกนั้นเล่าก็ได้กระทำการช่วยเจ้าน่าที่จับกุมโจรผู้ร้ายอันกระทำการทุจริตมามากมาย นับว่ามีประโยชน์แก่บ้านเมืองสดวกแก่ทางปกครองบ้องกันภัยอันตรายอันมีแก่ประชาราษฎรขึ้นเป็นอันมาก ใช่แต่เท่านั้น ยังทรงพระเมตตาอารีแผ่-

AN ESCORT. เรือแซ่ในขบวนพยุหยาตรา.

endowed with all the exalted qualities and wisdom to make our country prosper and to lead it in the front rank of progressive nations. We speak not so much in anticipation as from experience in the short period that Your Majesty has been called upon to reign over us. Though but one year and twenty-three days have elapsed since the day You ascended the Throne of Your Ancestors, yet in that limited space of time Your Majesty has shown that the best interests of Your subjects occupy the uppermost place in Your thoughts. By Your Majesty's acts do we judge, and not the least of them has been the institution of the Honourable Corps of the "Wild Tigers". By this institution Your Majesty permitted not only the Members of the Royal House but all classes of the people to become members on an equal footing of a patriotic union; none were refused, and all that was asked was that a man should be good and true and, above all, honorable and patriotic. Your Majesty's untiring zeal in this great national movement and the valuable instructions and advice which you have constantly imparted to the members of this association have at one bound, not only to them, but to the whole Siamese nation, brought back into virile existence the ancient manly characteristics of our glorious Thai Race. The members of the Corps throughout the Kingdom now number several thousands, and the preservation of public peace and order has already much benefited from their ready and efficient help. Another great accomplishment in the same direction has been Your Majesty's institution of the "Boy Scouts". The value of this idea can never be too highly appreciated. By it the character of the younger generation will become modelled in a higher mould; they will be taught the high moral attributes of manhood and, to the lasting benefit of the country and nation,

เผื่อแก่บุตรหลานเหลนของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายต่อไป โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งกองลูกเสือขึ้น ซึ่งเวลานี้กำลังเด็กนิยมสมัครเข้าเป็นลูกเสือนับด้วยหลายพันคนแล้ว ในข้อนี้ก็เป็นสิ่งสำคัญเป็นเครื่องปลุกใจให้เหล่าตรุณกุมารอันบังเกิดภายหลังตั้งอยู่ในสัมมาอาชีวะ ปลูกฝังน้ำใจให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดี หมั่นศึกษาเล่าเรียนและมั่นคงอยู่ในความรักชาติรักศาสนารักพระมหากษัตราธิราชเจ้าของตน ย่อมเป็นผลแก่อาณาประชาราษฎรและบ้านเมืองเป็นอเนกประการ.

ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาททรงมีพระราชกฤษฎาภินิหาร เป็นอัจฉริยบุรุษอันล้ำเลิดประเสริฐสุดในมนุษย์นิกรชาติไทย แม้แต่ในเวลาเริ่มรัชสมัยก็มีสิ่งซึ่งเป็นสิริสวัสดิ์มงคลบันดาลดลมาสู่พระบารมีเป็นหลายประการ คือ กระบี่ธุช พระครุฑพาห พระแสงศรกำลังราม และช้างพลายสำคัญอันเป็นสิ่งที่นิยมกันว่าเป็นของคู่พระบารมีของพระมหากษัตราธิราชเจ้าอันอุดมด้วยพระเดชานุภาพแต่โบราณมา นับว่าใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท มีพระบุญญาภินิหารสร้างสมอบรมมาแล้วเป็นอันมาก และนับว่าเป็นพระมหากษัตริย์สมมติเทวราชอันสมบูรณ์ทุกประการแล้ว.

อีกประการ ๑ ทางพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับมหาประเทศในเวลานี้ก็สนิทสนมยิ่งนัก จนถึงพระเจ้าแผ่นดินและประธานาธิบดี ต่างส่งเจ้านายชั้นสูงในพระราชวงศ์และผู้แทนชั้นผู้ใหญ่รัฐบาลมาช่วยในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภชของใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทครั้งนี้ ซึ่งนับว่ายังไม่เคยมีมาในพระราชพงศาวดารสยามแต่สักครั้ง ๑ เลย ข้อนี้กระทำให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีน้ำใจเบิกบานขึ้นชมยินดีต่อเกียรติยศแห่งชาติ จะหาสิ่งใดมาเปรียบปานมิได้ ด้วยมารู้สึกและเห็นเป็นพยานปรากฏอยู่ว่ามหาประเทศทั้งหลายยอมรับนับถือชาติไทยและกรุงสยามว่า เป็นประเทศที่ควรนับถือประเทศ ๑ ทั้งนี้ก็ด้วยเดชะอำนาจพระบารมีในใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ชาติไทยจะดำเนินขึ้นสู่ความวัฒนาสถาพร หรืออาณาประชาราษฎรทั้งหลายจะได้รับความสุขสำราญได้ด้วยประการใด ก็ต้องอาศัยพระวิจารณญาณและพระปรีชาสามารถพระบรมเดชานุภาพของใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ผู้เป็นใหญ่เป็นประธาน แต่พระองค์

Also as escort.

เรือแซงในขบวนพยุหยาตรา.

H. R. H. PRINCE DAMRONG, WHO MOST ABLY ASSISTED KING CHULALONGKORN AND THE LATE MONARCH TO BRING SIAM INTO THE PROMINENT POSITION IN THE NATIONAL POLITY WHICH SHE ENJOYS TO-DAY. HE HAS STOOD OUT CONSPICUOUSLY DURING THREE REIGNS, AS A SOLDIER, ADMINISTRATOR AND PATRON OF THE ARTS, FOR HE IS NOW ONE OF THE FIVE MEMBERS OF THE SUPREME COUNCIL DIRECTLY UNDER HIS MAJESTY THE KING.

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ ผู้ทรงพระคุณูปการยิ่งแก่สยามประเทศในน่าที่ราชการสำคัญของชาติมาแล้วแต่หนหลัง ปรากฏเปนปึกแผ่นในทุกวันนี้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์นี้ทรงรับช่วยพระราชภาระ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ โดยพระปรีชาสามารถพิริโยบายอย่างสุขุมยิ่งนัก ทรงรับราชการมาตลอด ๓ รัชกาลในน่าที่ทหาร, พลเรือนผู้อำนวยกิจราชการในน่าที่สำคัญ และผู้ไฝ่พระทัยในศิลปเปนอย่างยิ่ง ทรงดำรงตำแหน่งเปนองค์อภิรัฐมนตรีสนองพระเดชพระคุณตรงต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัตยุบัน

be made to understand and observe patriotism and devotion to country, King and religion.

"By portents, handed down by ancient tradition, are we also convinced that Your Majesty was destined to be the great leader of our race. Hardly had Your Majesty commenced to reign but there took place in rapid succession the discovery of the ancient images of the Krabiduj and the Garuda, the Bow and Arrow of Rama's strength, and the capture of a White Elephant, all of them omens of the highest import according to the ancients, and traditionally associated with the greatness and glory of the Monarch on the Throne.

"We cannot fail also to express our deep satisfaction at the close ties of international friendship between Siam and the Foreign Powers. A sure evidence of this is the presence among us, to participate in the rejoicing for Your Majesty's happy Coronation, of the Royal and Special Representatives of Foreign Monarchs and Chiefs of State. Never before in the course of our national history have there been so many high personages from foreign lands come to do honour to our gracious Sovereign, and we feel extremely happy from the valuable testimony this fact affords of the high recognition and esteem in which Siam is held by the nations. We feel, Sire, that this excellent result is due to Your Majesty's wisdom and virtue, and it convinces us more and more that under Your Majesty's wise leadership the prosperity and glory of our beloved nation are assured.

"We, Your faithful subjects, now offer Your Majesty our homage of fealty, love and respect, and humbly assure you that we shall never cease to follow in the path of loyalty and devotion to our King, country and Religion.

"Our hearts are filled with joy in being permitted to greet Your Majesty in person on this auspicious occasion; and, in the happiest unison, we humbly beg to present to Your Majesty for ourselves as well as on behalf of every one of Your loyal subjects unable to be present, the most heartfelt congratulations on this happy event of Your Majesty's Coronation.

"May the manifestation of our unflinching loyalty to Your Royal Person and the devotion we bear to our Holy Religion and our beloved Fatherland be the augury of every success and happiness to Your Majesty, and may Your Majesty be blessed with long life and a magnificent and glorious Reign.

"LONG LIVE THE KING."

เดียวเท่านั้น.

ส่วนข้าพระพุทธเจ้าเหล่าอาณาประชาราษฎร ขอถวายความสัตย์สวามิภักดิ์ และความจงรักภักดีของได้ทรงไว้วางพระราชหฤทัยว่า พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายนี้ จะตามเสด็จพระบรมบาทยุคลในทางที่จะเกิดสุภผลแก่ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อยู่เนืองนิตย์ แม้จะถึงแก่ชีวิตก็ไม่ถอยหลัง.

GENERAL H.R.H. PRINCE NARISARA, WHO IN KING CHULALONGKORN'S REIGN HELD SUCCESSIVELY THE POSTS OF MINISTER OF FINANCE, OF WAR, OF PUBLIC WORKS, AND THEN OF THE ROYAL HOUSEHOLD. NOW ONE OF THE FIVE MEMBERS OF THE SUPREME STATE COUNCIL. AN ACCOMPLISHED MUSICIAN AND ART DESIGNER.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ, กระลาโหม, โยธาธิการ (คมนาคม) และกระทรวงวัง ในรัชกาลที่ ๕ บัดนี้ทรงดำรงตำแหน่งเป็น องคมนตรี ทรงชำนาญในทางศิลปและดนตรีวิทยาอย่างยอดเยี่ยม.

อนึ่ง ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชวโรกาสให้พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายพระพรชัยมงคลฉลองวันนี้ ต่างคนต่างเต็มตื้นไปด้วยความปิติยินดีทั้งผู้ที่ได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ณที่นี้ และผู้ที่มิได้มา ขอพระราชทานถวายพระพรชัยในมหามงคลพระบรมราชาภิเษกสมโภชณบัดนี้.

ด้วยเดชะอำนาจแห่งความสัตย์ที่กราบบังคมทูลพระกรุณามาแล้วแต่หลัง ทั้งอำนาจแห่งความกตัญญูกตเวทีซึ่งอยู่ในสันดานของข้าฝ่าละอองธุลีพระบาทเหล่าชาติไทย อันประกอบพร้อมด้วยความเชื่อความเลื่อมใสในพระไตรยรัตนทั้ง ๓ ประการ จงบันดาลตลให้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทเสวยรมย์สมบัติ เป็นพระบรมสุขสถาพรยิ่งยืนนาน ไพโรจน์ชัชวาลย์ด้วยพระเกียรติยศเกียรติคุณอยู่ทุกทิวาราตรีกาล ขอให้พระเกียรติยศ เกียรติคุณ แผ่ไพศาลไปทั่วทุกทิศานุทิศ แม้มีพระราชประสงค์จำนงหมายสิ่งใด ก็ให้สำเร็จลุล่วงดั่งพระบรมราชประสงค์จงทุกประการ.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

วันที่ ๓ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ กรุงเทพพระมหานคร.

พระราชดำรัสตอบประชาราษฎร

เราได้ฟังถ้อยคำอันไพเราะ ซึ่งเจ้าพระยายมราช ได้กล่าวมาในนามของประชาราษฎร อันได้พร้อมกันมาสโมสรชุมนุมเพื่ออวยไชยให้พรแก่ตัวเราในวันนี้ ทำให้ความปิติยินดีบังเกิดขึ้นในใจของเรา จนจะหาถ้อยคำอันใดมากล่าวเพื่อแสดงให้ปรากฏชัดได้โดยยาก.

เรารู้สึกอยู่ดีว่าบัดนี้เราได้รับ ภาระอันใหญ่และสำคัญยิ่ง คือเป็นผู้ที่ได้รับมอบความสุขและความเป็นไทยแห่งชาติไว้ในมือ เราถืออยู่ว่าเราได้เกิดมาเป็นคนไทยและในตระกูลกษัตริย์ อันชาติไทยเรานี้บรรพบุรุษของเราทั้งหลายได้ช่วยกันตั้งขึ้นไว้แล้ว และได้ช่วยกันรักษาสืบต่อกันมา ท่านผู้สละความสุขสำราญในร่างกาย ความสดวกโดยฉเพาะตัว และสู้ยอมสละเลือดเนื้อ และชีวิตเป็นที่สุด

GOLD, SILVER AND CRYSTAL EMBLEMS OF ROYALTY USED AT THE ACTUAL CORONATION CEREMONY.

เครื่องบาบศรี, ทอง, เงิน, แก้ว ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก.

His Majesty's Reply.

His Majesty replied in the following terms:—

"We have listened with deep satisfaction to the touching words just uttered by Chao Phya Yomaraj on behalf of Our faithful subjects assembled here to congratulate Us upon this joyful occasion.

"Deeply moved, We assure you that We are fully conscious that a great trust has been confided to Us, namely, the common-wealth and independence of Our nation. We are proud to have been born a scion of the Thai Race and in the Royal Warrior Clan whose Throne the noble ancestors of Our Race have helped to uphold and maintain with patriotic self-denial and at the cost of great sacrifice, even to the giving up of life to preserve the national independence. We Ourself, conscious of Our position as the inheritor of this high national trust, are firmly resolved to maintain it not only in all its integrity, but to devote every effort to increase its renown.

"Whatever benefits the nation, that We shal surely endeavour to bring to pass.

"The tasks We have already initiated, as well as those to come, We may assure you all, are and will be in the best interests of our national progress; even if complete success does not attend, at least they shall not make us feel ashamed before our neighbours. Let us instance, in this connection, the creation of the Honourable Corps to which We have given the ancient and honoured name of 'Wild Tigers.' The aim of this national institution is to instil in the minds of the people of our own race love and loyalty towards the High Authority that controls and maintains with justice and equity the political independence of the nation, devotion to Fatherland, Nation and our Holy Religion, and, not the least of all, the preservation of national unity, and the cultivation of mutual friendship.

"These qualities form the strongest foundation on which our national existence will rest and not belie its name as the Nation of the Free. Thus shall we deserve well of our ancestors who gave their life's blood in firmly planting the home of our ancient race in this land of Siam.

"In creating the institution of 'Boy Scouts', We were also moved by the desire to have the high patriotic qualities already mentioned inculcated in the minds of the younger generation, to mould their character while still young, and make them, when the time arrives, fit and honourable citizens, proud of their Thai birth. It will help us to make of them men able to command universal respect, and to show the world that our noble Thai Nation is not dead yet, but enjoys, and will continue to enjoy, an existence proud, virile and progressive.

"During the first year of our Reign, several portents of the highest traditional import have

เพื่อรักษาความเปนไทยแห่งชาติไว้ให้สมนาม ฝ่ายเรารู้สึกว่าเปนทายาทรับมรดกสำคัญอันนี้ไว้แล้ว ก็จะต้องตั้งใจรักษาไว้ ให้มั่นคง ทั้งต้องอุตสาหะทำนุบำรุงให้มรดกอันนั้น จำเริญเพิ่มพูลทวีขึ้นกว่าเก่าอีกได้เพียงใด ก็นับว่าเปนกำไรเพียงนั้น การใดๆ ที่เราได้เริ่มจัดขึ้นแล้ว และซึ่งจะได้จัดขึ้นอีกต่อไปก็ล้วนทำไปด้วย ความมุ่งหมายที่จะให้เปนประโยชน์นำความเจริญมาสู่ชาติ อย่างน้อยก็เพียงไม่ให้ต้องอายเพื่อนบ้าน เช่นการที่ตั้งเสือป่าขึ้นก็ด้วยความมุ่งหมายจะให้คนไทยทั่วกันรู้สึกว่า ความจงรักภักดีต่อผู้ดำรงรัฐสีมา อาณาจักร์ โดยต้องตามนิติธรรมประเพณีประการ ๑ ความรักชาติบ้านเมืองและนับถือพระศาสนาประการ ๑ ความสามัคคีในคณะและไม่ทำลายซึ่งกันและกันประการ ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้เปนมูลรากแห่งความมั่นคง จะทำให้ชาติเราดำรงอยู่เปนไทยได้สมนาม มิให้เสียทีที่บรรพบุรุษของเราทั้งหลายได้สู้ก่อสร้างปลุกผังชาติเราไว้ในแว่นแคว้นแดนสยามนี้ ถึงการที่ได้คิดจัดให้มีลูกเสือขึ้น ก็โดยความปรารถนาที่จะให้เด็กไทยได้ศึกษาและจดจำข้อสำคัญ ทั้ง ๓ ประการอันกล่าวมาแล้วนั้น ได้ผังมั่นอยู่ในดวงจิตต์ ตั้งแต่ยังมีอายุอยู่ในประถมวัย เพื่อว่าเมื่อเติบใหญ่ขึ้นแล้วก็จะได้คงรู้สึกเช่นนั้นจนตลอดชีวิต และจะตั้งจิตต์ประพฤติตนเปนไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินอันประเสริฐ มิให้เสียทีที่กำเนิดมาในชาติไทย จะได้ตั้งใจไว้ชื่อในโลกนี้ ให้มีผู้นับหน้าถือตา และให้เขาทั้งหลายเห็นปรากฏว่า ชาติเราเปนชาติที่ยังไม่ตาย ยังจะถาวรและจำเริญยิ่งขึ้นไปทุกวัน.

ส่วนสิ่งสำคัญทั้งปวงซึ่งได้ภายในปีแรกแห่งรัชสมัยของเรานี้ เรารู้สึกว่ามาเปนเครื่องแสดงเปนพยานให้ประจักษ์แก่ตาชนทั้งหลาย ว่าชาติไทยเรายังไม่ถึงที่อับจนจะจำเริญรุ่งเรืองสืบไป ธงไชยกระบี่ธุชและครุฑพาหน้อยกับพระแสงศรกำลังราม เปนสิ่งซึ่งมาแสดงว่าเมืองไทยยังจะไม่สิ้นเชื้อทหาร จะดำหริการ เพื่อป้องกันความเปนไทยของเราในเมื่อคราวจำเปนก็เห็นถ้าจะสำเร็จได้ ส่วนพระยาช้างเผือกนั้นเล่า ก็ดูประหนึ่งจะมาแสดงให้เราทั้งหลายเห็นประจักษ์ว่ากรุงสยาม จะไม่ตกอยู่ในที่เลวทรามน้อยหน้าเขา ความรู้สึกของเรามีอยู่เช่นนี้ และเชื่อว่าคนไทยทุกคนก็คงจะรู้สึกเช่นเดียวกันกับเรา.

เราได้กล่าวแล้วว่า เราจะตั้งใจทำนุบำรุงอาณาประชาชนและเอาใจใส่ดำหริการงานทั้งปวงเพื่อประโยชน์แห่งชาติเรา เพื่อให้คงเปนไทยอยู่ชั่วกาลนาน เรามิได้เสียดายความสำราญ ฤๅความสุขในส่วนตัวของเราเลย เพราะเรารู้อยู่แก่ใจว่า ถ้าแม้นชาติปราศจากความเปนไทยลงเมื่อใด บุคคลทุกๆ คนที่เปนส่วนหนึ่งแห่งชาตินี้ก็คงจะสามารถดำรงความเปนไทยของตนๆ ไว้ไม่ได้เลย เปนแน่แท้ ในส่วนตัวเรา ถึงแม้ว่าเราจะตั้งใจและพยายามคิดและเริ่มการ

ADMIRAL H.R.H. PRINCE SINGHA VIKROM KRIANG KRAI, MINISTER OF MARINE UNDER THE NEW REGIME.

นายพลเรือเอก พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมขุนสิงหวิกรมเกรียงไกรเดนาบดีกระทรวงทหารเรือรัชกาลปัตยุบัน.

made themselves manifest, and the augury they convey convinces Us that prosperity, and not calamity, shall continue to be the lot of our Thai Race. The discovery of the Monkey Standard, the Garuda Standard, and the Bow and Arrow of Rama's Strength are sure manifestations that warriors have not yet ceased to exist in the Land of the Thai, and inspire us all with confidence that the defence of our national independence will not be altogether futile. The appearance of the White Elephant at the same period is likewise a portent that the Kingdom of Siam will not fall to a low estate, unable to stand on an equal footing with the nations. All these portents have created a deep impression upon Us, and, We doubt not, upon the minds of every one of you also.

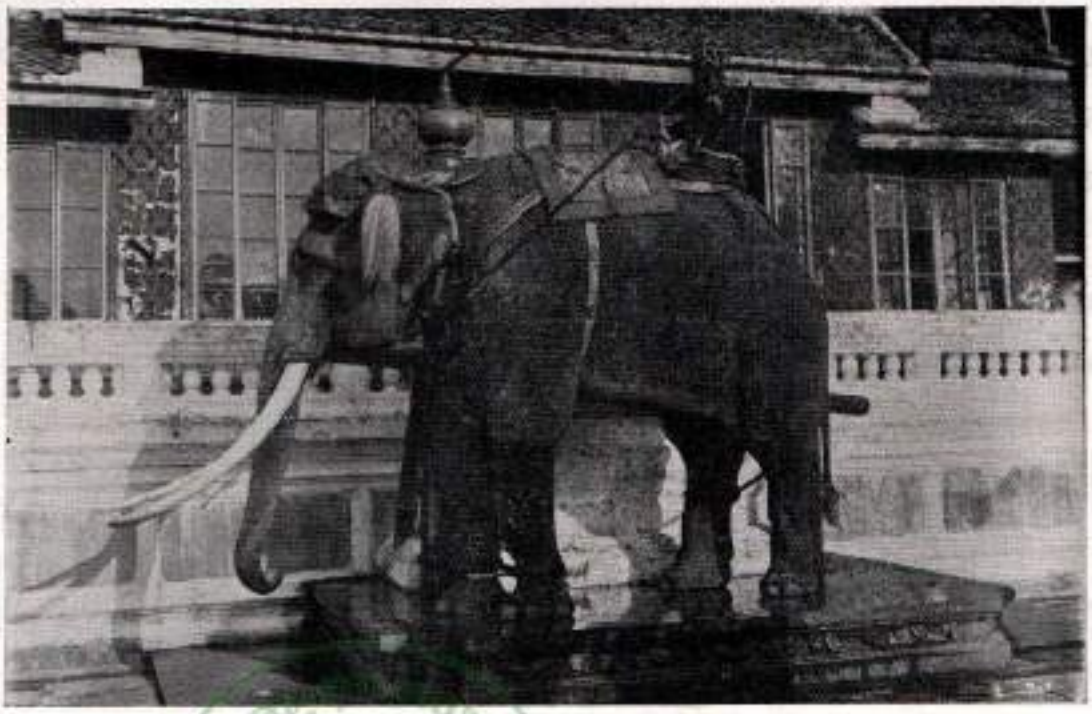

ROYAL WHITE ELEPHANT AT MOUNTING-BLOCK ON CORONATION DAY.

พระยาช้างต้น เทียบไม้ลองงาน พระราชพิธี บรมราชาภิเษก.

"We have already said that we shall give our earnest attention to fostering the best interests of Our people and State, that their absolute independence shall not be endangered. In the pursuit of this sacred duty, be assured all of you, we shall not spare Ourself; in face of it Our own personal comfort shall count as naught. We know too well that, should calamity befall our national existence, the personal independence of every one of us will be involved in the common ruin.

"What we have already commenced and have still much to do for the State, in the discharge of the high mission entrusted to Us, we feel cannot be successfully accomplished by Our own unaided efforts. We must rely for their successful completion upon the mutual help and accord of the Thai people, and therefore it behoves every one to devote their earnest attention to the duties allotted to them. Those in administrative authority should discharge their functions in a just and honourable manner, and the people in general should strive to observe and obey the law, and do nothing to hinder the peaceful administration of the country. Mutual consideration should be shown and self-indulgence set aside whenever necessary. If every one be imbued with these patriotic intentions and strive in union to further the best interests of the country, We feel confident that our existence as a free and independent nation will be absolutely assured.

"Let no person of the Thai Race forget these high principles. Remember that we are born free and that our nation is known to the

อย่างใดๆขึ้นก็ดี หรือจะให้การซึ่งได้เริ่มลงมือทำแล้ว และจะทำต่อไปอีกจนกว่าจะเป็นผลประโยชน์จริงก็ดี แต่ลำพังตัวเราผู้เดียวที่ไหนเลยจะทำให้สำเร็จตลอดไปได้ ย่อมจะต้องอาศัยความสามัคคีปรองดองในหมู่คนไทยทั่วไป และทุกๆ คนต้องต่างเต็มใจปฏิบัติให้เต็มตามน่าที่ของตนที่ควรจะปฏิบัติ ผู้ที่มีน่าที่ช่วยเหลือในพแนกปกครองก็ต้องกระทำการสุจริต ฝ่ายผู้ที่เป็นพสกนิกรก็ต้องพยายามที่จะประพฤติให้ต้องตามพระราชกำหนดกฎหมาย และต้องไม่ทำการขัดขวางทางเดินสดวกแห่งราชการพแนกปกครองทุกๆ คน ต้องทำใจยอมผ่อนผันให้กันและกัน ไม่ดื้อเอาแต่อย่างใจของตนเองฝ่ายเดียว ถ้าชวนกันตั้งใจคิดถึงประโยชน์ของชาติบ้านเมือง และชวนกันยอมสละความสดวกชั่วคราวโดยฉเพาะตัวเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ชาติเช่นนี้ไซร้ เราก็ได้ชื่อว่าชาติเราจะได้เป็นไทยต่อไปอีก ขอคนไทยทั้งหลายจงอย่าได้ลืมข้อสำคัญอันนี้เลย เราทั้งหลายได้เกิดมาแล้วเป็นคนไทย ต้องช่วยกันตั้งใจให้ชาติของเราทั้งหลายคงเป็นไทยอยู่จนกว่าจะสิ้นดินฟ้า.

H.H. Prince Traidos Prabandhu, a very able politician who succeeded his talented father, Prince Devowongse, as Minister for Foreign Affairs.

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์, เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศ.

คำถวายไชยมงคลของชาวยุโรป

เนื่องในงานพระราชพิธีนี้ ได้ยกพลับพลาที่ประทับแห่ง ๑ ขึ้นที่ถนนดินสอ สมเด็จพระบรมราชินีนาถพันปีหลวงพร้อมด้วย เจ้านานา ประเทศเสด็จไปประทับตามที่รอรับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปถึงแล้ว ทรงเปลื้องพระมหามงกุฎและเสด็จทรงพระดำเนินไปประทับยืนที่ศูนย์กลางน่าพลับพลาที่ประทับ และทรงฟังนายยามิลตันไปรส์อ่านคำกราบบังคมทูลของชาวยุโรปดังต่อไปนี้.

ขอเดชะ ฝ่าลอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม.

ข้าพระพุทธเจ้าเหล่าคณะชาวชาติยุโรปทั้งหลายที่ได้เข้าพำนักอาศัยอยู่ใน ประเทศสยาม โดยความสวัสดิภาพ ขอพระราชทานนอบน้อมถวายความเคารพอันสูงสุด โดยหวังด้วยเกล้าฯ ในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ถวายคำไชยมงคลแด่ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท เพื่อเป็นเครื่องระลึกในมงคลสมัยกาลศุภฤกษ์งานสมโภชสิริรัตน์ราชสมบัติพระบรมราชาภิเษกในใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่ได้มาพึ่งพระบรมโพธิสมภารอยู่ในพระราชอาณาจักร์แห่งใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ได้ปฏิบัติในสรรพสิ่งทั้งปวง ซึ่งยังประโยชน์ให้เป็นผลและเป็นโอกาสอันจะให้สำเร็จดังมโนหวังได้ ให้ต้องตามมรรคาอันจะยังสรรพสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จไป.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ร่วมใจอันหนึ่งอันเดียวกัน ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายพระพรใน ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ในสมัยกาลมหามงคลฤกษ์

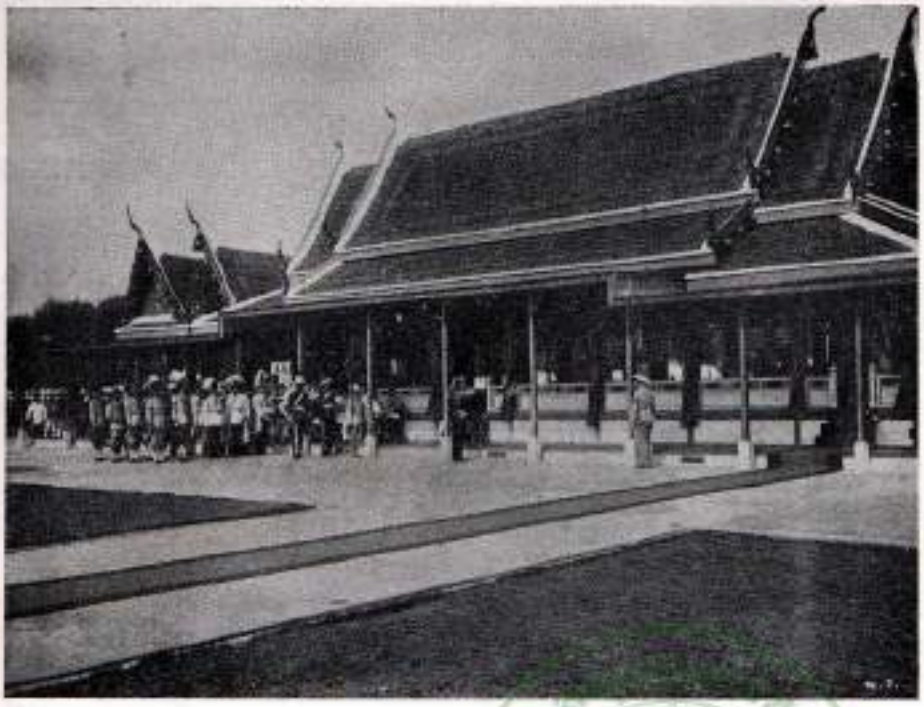

ROYAL LANDING-STAGE BY GRAND PALACE, "RAJA KITCH VINICHAI."

พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย ท่าราชวรดิษฐ.

world as the nation of the Free. Help, therefore, each other with your whole heart to maintain and uphold our precious independence unto eternity."

Address by European Community.

A special pavilion had been erected at the corner of Dinso Road, and there the Queen Mother and the Foreign Royalties and Representatives took up their position. On arrival, His Majesty removed His crown and advanced to the centre of the front of the ornate structure, and there heard the following address read by Mr. Hamilton Price:—

"May it please Your Majesty,

"Sire,

"We, as members of the European community residing in Siam, venture, with the highest respect, and Your Majesty's gracious permission, to present this address of congratulation to Your Majesty on this memorable and auspicious occasion of Your Majesty's Coronation. Whatever be the pursuits and occupations we follow while residing in Your Majesty's Dominions, we all, with united hearts, beg to tender our most respectful congratulations to Your Majesty on this joyful occasion, when Your Majesty assumes the Crown of this fertile and prosperous Kingdom of Siam, handed down from a long and ancient line of illustrious Forefathers.

"We rejoice to think that the Royal Crown of Siam has descended to one who is versed in the traditions and habits of thought of our peoples, and on whose wise judgment both the people of Siam as well as we may implicitly rely. We pray that Your Majesty's reign, so auspiciously commenced, may continue over a long period of years, and ever redound to the increasing happiness and prosperity of Siam and the Siamese Nation, and the various friendly peoples gathered within its borders. We also pray that Your Majesty may be long blessed with health and strength to guide the helm and steer the vessel of State, and lead Your peoples in the paths of progress and of peace."

His Majesty's Thanks.

His Majesty replied as follows, speaking in English:—

"Gentlemen,

"The cordial expression of good wishes with which you greet me on this joyful occasion has filled me with deep gratification, and affords me a further proof of the sincere friendship entertained by you towards myself, the Kingdom of Siam and my people.

ที่ได้ฝ่าลอองธุลีพระบาทได้เสด็จ เถลิงราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ ทรงปกครองพระราชอาณาจักร์สยามอันสมบูรณ์วัฒนาเนื่องมาแต่โบราณกาลตาม พระราชประเพณีนั้น.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความปีติยินดีที่พระราชสมบัติได้ต่อเนื่องเป็นลำดับมาถึงพระองค์ผู้ทรง พระปรีชาสามารถ และทรงดำรง อยู่ใน ทศพิธราชธรรม ประกอบไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณแก่ไพร่ฟ้าประชาราษฎรทั่วไป และเป็นที่พึ่งอันมั่นใจของไพร่ฟ้า ประชาราษฎรทั้งหลายได้โดยแน่แท้.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายพร้อมกันขอให้ได้ ฝ่าลอองธุลี พระบาท ได้ทรงรับ พระพรให้ทรง ดำรง อยู่ในสิริราชสมบัติอันประเสริฐ ให้เจริญสืบต่อไปชั่วกาลนาน และขอ ความ เกษมสำราญ และ ความเจริญ แห่ง ประเทศสยาม ที่ ทวีขึ้นขึ้นไปนั้น จงมีแก่ชาวชาติสยาม และแก่บรรดาประชาชน ชาติ ทั้งปวงอันเป็นมิตร์สหายที่ได้ เข้ามาประชุมพึ่งพระบรมโพธิสมภารอยู่ในพระราชอาณาเขตต์ และขอให้ได้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ดำรง อยู่ใน ความสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคล ปราศจากโรคาพาธภยันตรายทั้งปวง มีพระเดชานุภาพที่ทรงตั้งหางเสือถือท้ายนาวาแห่งประเทศ และทรงแนะนำไพร่ฟ้าประชาราษฎรในทางสิริเจริญและความสุขสวัสดิ์ทุกประการ.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ ฯ

เมื่อมิสเตอร์แฮมิลตัน ไปรซ์ อ่านคำถวายไชยมงคลจบแล้วมีพระราชดำรัสตอบ ดังนี้.

พระราชดำรัสตอบชาวยุโรป

ดูกรท่านทั้งหลาย

เราได้ฟังถ้อยคำอันไพเราะซึ่งท่านได้กล่าวอวยไชยให้พรแก่ข้าพเจ้าในวันนี้ เป็นที่จับใจยิ่งนัก ทั้งและเห็นเป็นพยานแน่ชัดอยู่ว่าท่านทั้งหลายมีน้ำใจไมตรีต่อข้าพเจ้า ต่อกรุงสยาม และต่อพสกนิกรของข้าพเจ้า.

H. E. Chao Phya Abhai Raja,
Minister of Justice
throughout the late reign.
มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาภัยราชา,
เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม
ในรัชกาลที่ ๖.

อันความเจริญแห่งบ้านเมืองย่อมมีมาโดยทางพาณิชยการมากกว่าอย่างอื่น เมื่อพาณิชยการจำเริญอยู่แล้ว ธนทรัพย์ก็บริบูรณ์ขึ้นเป็นลำดับ ก็ความเจริญแห่งพาณิชยการนั้นเล่า ย่อมจะประกอบไปได้โดยสดวก โดยอาศัยความไมตรีระหว่าง พาณิชทุกชาติทุกภาษาทำมาค้าขายเป็นที่ปรองดองกัน.

การที่ท่านได้ พร้อมใจ กัน มาอวยไชยให้พรแก่ข้าพเจ้าในครั้งนี้ ก็เป็นพยานปรากฏ อยู่ว่าท่าน ตั้งจิตต์จะรักษาไมตรีอันนั้นให้เป็นไปเสมอ ในระหว่างท่านทั้งหลายและพสกนิกรของข้าพเจ้า.

เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นน่าที่ของข้าพเจ้าที่จะอนุเคราะห์ท่านทั้งหลายให้ได้ ประกอบพาณิชยการโดยปราศจากอุปสัคทั้งปวงทุกเมื่อไป ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาประชุมพร้อมกันให้พรข้าพเจ้าในวันนี้.

ROYAL STATE BARGE, SRI SUPANHONG IN WHICH HIS MAJESTY PROCEEDS ON THE RIVER.

เรือพระที่นั่งศรีสุวรรณหงษ์ เสด็จพยุหยาตรา เลียบพระนคร โดยชลมารค.

"The prosperity of every country, I need hardly repeat, is derived more from commerce than any other cause, and, as commerce develops, the national wealth will increase in proportion. Commercial advancement, however, can only be maintained by the existence of amicable relations in trade between people of all nations, and your kind presence here to-day inspires me with confidence that the maintenance of the cordial accord between yourselves, as commercial representatives of the nations of the world, and my people will remain uppermost in your intention.

"With this conviction, I beg you, Gentlemen, to accept my sincere thanks for your congratulations and to assure you that I shall always regard it as a principal duty to foster the free and uninterrupted development of international commerce in this Kingdom."

Ringing cheers greeted the conclusion of this cordial reply, which not only created an excellent impression, but was instrumental in showing how exceedingly well versed His Majesty was in the English language.

A River Pageant.

During the course of the Coronation ceremonies, His Majesty proceeded in great state by river to pay an official visit to Wat Aroon, on the western bank. The procession of barges, all in the olden style, with the paddlers clad in the ancient manner, was most impressive, and one which, we think, cannot be equalled anywhere else in the world. Two parallel files of barges led the way, bearing interesting titles, there being those of the following names in either rank:—

Tiger Barge, Scout Barge, 9 Barges of the Line, Gold Barge, Monkey Barge, Asura Barge, Sugriva Barge, and Garuda Barge.

Then followed the royal state barge, "Phrabhasara Jaya," with the offering to be made to the temple, escorted by two "Jaya" bearing drums, with another immediately astern.

His Majesty then went aboard the "Golden Hamsa" with escort barges on either side, and with another one astern for his return journey.

เมื่อมีพระราชดำรัสตอบจบลงแล้ว ก็มีเสียงโห่ร้องรับเปนการแสดงความยินดี และพระราชดำรัสนี้ไม่แต่จะควรจดจำอย่างยิ่งเท่านั้น ยังเปนเครื่องหมายแสดงให้ปรากฏด้วยว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชำนิชำนาญในภาษาอังกฤษยิ่งนัก.

เสด็จเลียบพระนครโดยชลมารค

ในระหว่างงานพระราชพิธีราชาภิเษกสมโภชนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเปนขบวนพยุหยาตราโดยชลมารค เสด็จวัดอรุณราชวรารามเปนทางราชการ ขบวนพยุหยาตราครั้งนี้ ได้จัดอย่างแบบโบราณคือใช้เรือกิ่งพาย เปนขบวนที่งามยิ่งนัก ตามความคิดของเรา เชื่อว่าในโลกนี้ย่อมหาเปรียบมิได้ เริ่มต้นขบวนเรือพิฆาฏและเรือแซง, เรือกลองนอกลำ ๑ ขบวนเรือดั้งคู่ ๑๐ คู่, เรือดั้ง, เรือบ้าบิ่นกับเรือทองแขวนพ้าสำแดง คู่ ๑ เรียงขบวนมาโดยลำดับ แล้วถึงเรือรูปสัตว์ต่างๆ คือ เรือกระบี่หาญราญภพณ์ เรือกระบี่ปราบเมืองมารคู่ ๑ เรือสุรวายุภักษ์ เรืออสูรบักษีคู่ ๑ เรือพาลีรั้งทวีป เรือสุครีพครองเมืองคู่ ๑ เรือครุฑเหิรเห็จ เรือครุฑเตร็จไตรจักร์คู่ ๑ ถัดมาถึงเรือพระที่นั่งสฤษดิ์ประภัสร์ไชยมีบุษบกยกประดิษฐานผ้าทรงสพัดถวายพระพุทธรูป แล้วมีเรือกลองในนำลำ ๑ กับเรือเอกไชยเหิรหาวเอกไชยหลาวทองอีกคู่ ๑.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับเรือศรีสุพรรณหงส์มีเรือตามเสด็จสองข้าง พร้อมด้วยเรือพระที่นั่งรองสำหรับเวลาเสด็จกลับ.

เนื่องในงานพระราชพิธีนี้ บรรดานักเรียนทั้งหลายได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณท้องสนามหลวง เสนาบดีกระทรวงธรรมการเปนผู้อ่านคำกราบบังคมทูลของนักเรียน บรรดานักเรียนที่มาประชุมเข้าเฝ้ามีจำนวนและเหล่าดังปรากฏต่อไปนี้.

นักเรียนนายร้อยและนายเรือ ครู ๔๑ คน นักเรียน ๑๓๒๓ คน.
ลูกเสือ ผู้กำกับ ๑๕๒ คน ลูกเสือ ๒๘๓๖ คน
นักเรียนชาย ครู ๑๘๓ คน นักเรียน ๓๒๗๑ คน
นักเรียนหญิง ครู ๗๘ คน นักเรียน ๑๔๐๖ คน
นักเรียนชั้นเด็ก ครู ๑๒๖ คน นักเรียน ๑๔๕๗ คน.

รวม ครู ๕๘๐ คน นักเรียน ๑๐,๒๕๓ คน.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบ แต่มีข้อความสั้นๆ แล้วทอดพระเนตรการสวนสนามของนักเรียนและลูกเสือทั้งหลาย.

First Grand Chamberlain
H. E. Chao Phya Dhabama Dikarabodi,
formerly Minister of Royal Household in the late reign, especially well versed in rites and ceremonies.

มหาเสวกเอก เจ้าพระยาธรรมาธิกรณาธิบดี เสนาบดีกระทรวงวังในรัชกาลที่ ๖.

คำถวายไชยมงคล ของพวกพ่อค้าจีน

คำกราบบังคมทูลถวายไชยมงคลของพวกพ่อค้าจีนต่อไปนี้

PHANFA BRIDGE LEADING TO RAJADAMNERN AVENUE. สพานผ่านพิภาลัยถนนราชดำเนิน

A feature of the coronation ceremonies was a great parade and presentation of an address by students, through the Acting Minister of Instruction, on the Thong Sanam Luang. The strength of this assemblage was given at the time as follows:—

	Teachers.	Students.
Cadets (military and naval)	41	1323
Luk Sua - -	152	2836
Boys - -	193	3271
Girls - -	78	1406
Infants - -	126	1457
	590	10,293

His Majesty replied at length, but in simple terms to the address, and then witnessed the great march past.

Chinese Mercantile Community.

The following is a translation issued at the period by the Chinese mercantile community of an address to His Majesty, and the name of the member of that community who delivered it was Phra Sophon Petcharatn. It was couched in the equivalent of the following terms, and is of importance as showing the continuation of those excellent relations which have always existed between Siam and China from the time of Rama Gamheng's visit onwards:—

"May it please Your Majesty.

"Sire,

"Having been elected to be their representative on this auspicious occasion, I humbly crave the liberty to present to Your Most Gracious Majesty the profound homage of the Chinese mercantile community here assembled.

"We are all filled with gladness at being able to fulfil our sincere wish to offer Your Majesty our heartfelt congratulations in person on this joyful event of Your Majesty's Coronation. At first, we had expected that we would have been favoured by being permitted to present ourselves before Your Majesty in the Royal Palace, which would have been in itself a sufficiently high honour to us. We had not the least thought that Your Most Gracious Majesty would deign to defy fatigue and make a Royal progress through the city to receive our loyal greetings in person in this place, which is the centre of the district where we have established our homes and commercial activities since many generations. By this gracious act, we realised the ever-present consideration which Your Majesty entertains for the personal convenience of Your people, and we are one and all moved by a feeling of satisfaction and gratitude.

"We desire to express to Your Majesty with heartfelt sincerity that the Chinese of every race and language who have come to make their homes in this Kingdom have received for generations nothing but the utmost encouragement and favour from every one of Your Majesty's Royal Ancestors; they have been permitted to pursue unhindered, and with every facility, commerce and other means of livelihood until prosperity has attended their efforts and allowed many of them to send support to their kindred in their native land of China. Many

ผู้ที่อ่านถวายในนามแห่งบรรดาชาวจีน คือ พระโสภณเพ็ชรรัตน์ ข้อความในคำกราบบังคมทูลนั้น ข่อมเปนประจักษ์พยานแสดงให้เห็นว่า สัมพันธไมตรีระหว่างกรุงจีนกับกรุงสยาม ตั้งแต่ครั้งพระเจ้ารามคำแหงเสด็จประพาศ เมืองจีน ตลอดมา ตราบกระทั่งบัดนี้ มิได้เสื่อมถอยเลย ข้อความในคำกราบบังคมทูลนั้น มีดังต่อไปนี้.

PHRA SOPHON PETCHARATN, PROPRIETOR OF THE WELL-KNOWN, OLD-ESTABLISHED FIRM OF KIM SENG LEE, WHO DELIVERED THE ADDRESS ON BEHALF OF THE CHINESE MERCANTILE COMMUNITY.

พระโสภณเพ็ชรรัตน์ เจ้าของบริษัทกิมเซ่งหลี มีผู้รู้จักทั่วไป เปนผู้อ่านคำถวายพระพรชัยมงคลในนามของคณะพาณิชจีน ในงานบรมราชาภิเษก.

ขอเดชะฝ่าลอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม.

ข้าพระพุทธเจ้า ผู้ได้รับฉันทานุมัติของ บรรดาราษฎรจีนพ่อค้า ซึ่งได้พร้อมกันมาคอยเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทอยู่ณที่นี้ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท พระราชอาญาไม่พ้นเกล้าฯ

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความยินดีเปนล้นเกล้าฯ ที่ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้มีโอกาสถวายพระพรชัยในมหามงคลสมัยพระบรมราชาภิเษกสมโภชครั้งนี้ สมกับความมุ่งหมายที่ได้ตั้งใจไว้ แต่เดิมคิดด้วยเกล้าฯ ว่า เพียงแต่จะขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เจ้าน่าที่นำพวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายเข้าเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทถวายไชยมงคลยังพระราชสำนักก็จะเปนพระมหากรุณาอยู่แล้ว มิได้คิดคำนึงถึงเลยว่าใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท จะทรงพระอุตสาหะลำบากพระสรีระกายเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนครมาประทับถึงณที่นี้ อันเปนท่ามกลางดำบลที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายตั้งเคหสถาน ประกอบการค้าขายอยู่มาแต่โบราณ ด้วยพระราชหฤทัยกรุณาเพื่อพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายกราบถวายบังคมชมพระบารมีแต่ต้นทางมาถึงสถานที่อันวิจิตร์ที่ประดิษฐ์ขึ้น เมื่อพวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะได้ประชุมกันถวายไชยมงคลโดยสดวกดี ทั้งนี้ก็เปนที่แลเห็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น ปรากฏความยินดีชาบซ่านตามเส้นโลหิตทั่วหน้ากันอยู่ณบัดนี้.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอพระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ด้วยน้ำใสใจจริงของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายว่า บรรดาจีนไม่เลือกว่าชาติใดภาษาใดที่ได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ในพระราชอาณาจักร์สยามนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกๆรัชกาลตลอดจนถึงรัชกาลบัดยุบันนี้ ได้ทรงพระมหากรุณาทำนุบำรุง ให้ได้ประกอบการค้าขายและทำเรือกสวนไร่นาโดยความสุขสำราญไม่ขัดสน จนได้มีโอกาสอุดหนุนบิดามารดาและวงศาคณาญาติตลอดไปถึงประเทศจีนในปีหนึ่งๆ ก็มากหลาย และที่กลับชาติเปนไทยจนถึงได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนาและทำการฉลองพระเดชพระคุณมามากมายหลายชั่วบุคคลตามควรแก่ฐานานุรูป อีกประการ ๑ ประเทศอื่นๆมีหลายประเทศ เมื่อรัฐบาลจะออกกำ-

DISTINGUISHED MEMBERS OF THE CHINESE COMMUNITY ON WHOM TITLES OF NOBILITY WERE CONFERRED BY HIS LATE MAJESTY FOR SERVICES RENDERED TO THE COMMON WEAL.

ข้าราชการกรมท่าซ้าย ผู้มีกิตติคุณดังได้รับพระราชทานรัสรมเชย
จากพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖

of the Chinese have also adopted Siamese nationality and entered the Buddhist priesthood, and have been permitted to serve the Government as distinguished officials during several generations.

"We are aware, Sire, that in many foreign countries the laws made for their people are not always the same for the Chinese population: the latter are prejudicially discriminated against and placed upon an inferior footing to the rest of the populations, and even in the native land of our ancestors and of some of us, this state of injustice is not altogether absent. But in Your Majesty's Dominions, the Chinese have been granted the same privileges as the rest of the people, and have not been subjected to any prejudicial discrimination on account of their race. When we bear this fact in mind, we can only feel extreme satisfaction and a deep sense of gratitude, for we all realize that, in coming to seek our livelihood in Siam, we may confidently expect to be treated exactly as the people of the great Thai race are treated, enjoying the same privileges and living under the same laws with-

หนดกฎหมายอันใด ก็มักจะเป็นพิเศษไม่ยอมให้คนชาติจีนได้รับความชอบธรรมเสมอหน้าเหมือนราษฎรในประเทศนั้นๆ แม้แต่ในประเทศซึ่งเป็นที่เกิดของบุรพชน และตัวข้าพระพุทธเจ้าก็ยังเป็นบ้าง แต่ในส่วนพระราชอาณาจักร์นี้ได้ทรงพระกรุณาแก่บรรดาจีนทั้งหลาย เหมือนราษฎรของใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท เมื่อจะออกพระราชกำหนดกฎหมายอันใดก็เป็นอย่างเดียว เสมอหน้ากันหมด ไม่แบ่งพแนกว่าเป็นจีน ในข้อนี้กระทำให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีน้ำใจระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอยู่เนืองนิตย์ ด้วยมาสำคัญมั่นจิตต์ว่า ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้มาพึ่งพระบรมเดชานุภาพและพระบรมโพธิสมภาร ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ในกรุงสยามนี้ ก็ได้รับความชอบธรรมตามพระราชกำหนดกฎหมายเหมือนไทยแท้ เมื่อจะพรรณนาถึงพระเดชพระคุณที่ได้ปกเกล้าฯแก่บรรดาข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมาแล้วแต่หลังๆ ก็ยังอีกเป็นอเนกประการไม่สิ้นสุด ซึ่งปรากฏอยู่แก่น้ำใจข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่กระทำตนเป็นพลเมืองอันสุจริตอยู่แล้วทุกๆคน เพราะเหตุฉะนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่ได้มีโอกาสมาเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาท และทั้งที่มิได้มีโอกาสมาเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทจำเพาะน่าพระที่นั่งณที่นี้ พร้อมกันขอพระราชทานถวายไชยมงคลแด่ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ในวโรกาสมหานครพระบรมราชาภิเษกสมโภชนี้.

First Grand Chamberlain
H. E. Chao Phya Surasih Visitsakti,
Viceroy of the Northernmost
circle under two Kings.
and Minister of Interior
Indefatigable as a worker,
and extremely able and popular
as an administrator.

จางวางเอก เจ้าพระยาสุรสิห์วิสิษฐ์ศักดิ์, อุปราชมณฑลภาคพายัพ และเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับราชการตลอด ๒ รัชกาล เป็นผู้สามารถในน่าที่ราชการทางปกครองเป็นอย่างดี มีผู้นับถือและรู้จักมักคุ้นมาก.

ด้วยเดชะอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์มีเจ็กเซียนฮ่องเต้เป็นอาทิ ซึ่งเป็นใหญ่เป็นประธานในสกลโลก และอำนาจฟ้าและดิน อันได้บันดาลให้ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทเสด็จมาประดิษฐานในโลกนี้ ให้คงเป็นใหญ่เป็นประธานในมนุษย์นิกรชาวสยามสิ้นกาลนาน ขอให้ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ทรงเจริญด้วยพระราชอิสริยยศ บริวาร และพระเดชานุภาพปรากฏไปทั่วทุกทิศานุทิศ ทรงสมบูรณด้วยนานาพิธศฤงคารอันโอฬาร ทรงพระชนมายุยาวยืนกว่าหมื่นปี พระพรทั้ง ๓ ประการนี้ คือ อก ๑ ลก ๑ ชิว ๑ ซึ่งชนชาติจีนนิยมว่าเป็นพระพรอันล้ำเลิศประเสริฐสุดในมนุษย์ชน ขอให้บันดาลตลเป็นพระคุณสมบัติในใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทเป็นนิตยการ.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ ฯ

คำถวายไชยมงคลของพวกมุสาเมเตียน

ขอเดชะฝ่าลอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าบรรดาพ่อค้าอิสลามอินเดียฝ่ายใต้ทั้งหลาย ซึ่งเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารประกอบการพาณิชยกรรมอยู่ในพระราชอาณาจักร์สยามได้รับ

CHINESE MERCHANTS OF BANGKOK WHO ARE MEMBERS OF THAT COMMUNITY WHICH HAS GRATEFULLY ACKNOWLEDGED THAT IT ENJOYS EQUAL RIGHTS AND PRIVILEGES WITH THE SIAMESE NATION.

คณะพ่อค้าจีนกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กล่าวลวายพระพรชัยมงคล
สำแดงความโสมนัสที่ได้รับสิทธิและประโยชน์
เสมอด้วยคนไทยทุกประการ.

out the slightest distinction. We can never forget the many acts of encouragement and kindly patronage we Chinese have received from times past and down to the present day from the Sovereigns of this Kingdom, the evidence of which can be no more conclusive than the loyal earnestness with which we have elected to become Your Majesty's faithful subjects. Animated profoundly by the deepest feelings of gratitude and satisfaction for these blessings at the hands of Siam's great Monarchs in the past as well as the present, we now most respectfully present to Your Most Gracious Majesty, before Your Royal Presence, our most heartfelt congratulation and homage of undying loyalty on this occasion of Your Coronation.

"We earnestly pray that the Supreme Power which controls the destinies of mankind may preserve Your Majesty to be the great Ruler of the people of Siam, long to reign over us all. May Your Majesty's greatness and renown be manifest to all the world; and may you enjoy long life, and be vouchsafed all the blessings of prosperity, happiness and success, and all the great attributes which the Chinese race hold in the highest veneration."

"LONG LIVE THE KING!"

The Royal Answer.

To the above address His Majesty replied in the following terms:—

"We have listened to the words of the representative of the Chinese community assembled here with great gratitude for the touching sentiments conveyed. We are very pleased and happy at the expressions denoting contentment by the head of the Chinese commercial community that his fellow-countrymen never fail to receive equal justice and rights with the people

ความสุขสวัสดิ์ภาพมา ข้านานหลายชั้นชั่วคนแล้ว.

ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาแสดงความปีติยินดี ถวายไชยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระบรมนาถมหาราชาธิราชเจ้าสยาม.

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความชื่นชมโสมนัสยินดีต่อพระบรมเดชานุภาพในใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาท ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้มีโอกาสเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทในสมัยมงคลเฉลิมสิริราไชศวริยบรมราชาภิเษกครั้งนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความยินดีปรีดาปราโมทย์ โดยน้ำใจอันจงรักภักดีต่อใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทเปนล้นเกล้า ฯ ข้าพระพุทธเจ้าจึงพร้อมใจกันขออาราธนาอัลล่าห์เจ้าผู้ทรงไว้ซึ่งสรรพานุภาพในสกลโลก จงบันดาลความสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒน์สถาพร ให้ใต้ฝ่าลอองธุลีพระบาทประสพสิ้นสิ่งพระราชประสงค์ และทรงพระเจริญพระชนม์พรรษาอยู่ยืนนาน สรรพภัยพิบัติโรคาพาธจงพินาศเสื่อมสูญ พระราชหฤทัยจงจำรูญเรืองโรจน์ทุกคืนวัน ขอให้ราไชศวรรยาธิบัติและรัชทายาทสถิตมั่นอยู่ในสกลโลกสันกาลนาน.

PROMINENT MEMBERS OF THE INDIAN COMMUNITY OF THE TIME.

คณะพ่อค้าแขกอินเดียคนสำคัญ ๆ
ที่ได้ถวายพระพรไชยมงคลในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก.

เดิมเมื่อก่อนงานพระราชพิธีนั้น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ ได้ทรงจัดการประกาศเรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแก่บรรดาราชสำนักต่าง ๆ ในยุโรปและทั้งได้ทรงเชื้อเชิญนานามหาประเทศให้ส่งผู้แทนมาในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนี้ด้วย พระภาระที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอฯ พระองค์นั้นได้ทรงจัดการไป เปนผลสำเร็จเปนที่สรรเสริญเพียงใด ดังจะได้ปรากฏนามผู้ที่มาในงานใหญ่ของสยามต่อไปนี้.

เจ้านานาประเทศและเอกอรรคราชทูตพิเศษ

ในโอกาสนี้เราเห็นว่าสมควรจะนำนามของบรรดาผู้แทนนานาประเทศที่มาในงานพระราชพิธีเปนเกียรติยศแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ลงไว้ในที่นี้ด้วย

สวีเดน

อิส รอแยล ไฮเนส ปรินซ์ วิลเลียม และอิสอิม ปีเรียล ไฮเนส ปรินเซส วิลเลียม ดยุกและดัชเชสแห่งสุเดอร์มาเนีย.

SIDE VIEW OF THE ANCIENT MAHA CHAKRI PALACE.

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ด้านตวันตก.

over whom We have the privilege to rule. We are always determined to follow in the footsteps of Our predecessors, and We have never had, for one moment, the slightest thought of differentiating between them and Our own kindred, or, as naturally follows, of subjecting them to the slightest oppression. As proof of this, in all new legislation, the point of equality of treatment has always been especially kept in view. We ask you, therefore, as being the heads of the various sections of the Chinese here, to lay before all those whom you represent, the sentiments which never fail to animate Our heart towards them; and it is Our earnest hope that, by doing so, you will entirely succeed in eliminating from their minds any possible doubt as regards Siam's attitude towards them.

"In conclusion, We wish to convey again to you and your fellow-countrymen our heartiest thanks for the generous sentiments which you have conveyed to Us, and We most cordially wish you every happiness and prosperity in your future life."

As soon as His Majesty concluded, the Chinese representatives gave three very hearty cheers, using their own form of expression "Chai-yo," after which their head presented to His Majesty the address which he had read, whereupon the King replied in similar fashion.

Indian Mohammedans' Address.

The following is a translation of an address delivered before His Majesty by the Mohammedan merchants in Bangkok from Southern India:—

"We the Islamic Merchants of Southern India, who have enjoyed so much happiness and peaceful security for several generations in the Kingdom of Siam, most humbly beg to offer Your Majesty our heartfelt congratulations to you as the Sovereign of these Dominions.

"We are sincerely happy in being permitted this day to appear before Your Majesty to present our sincere good wishes on this great and auspicious occasion of Your joyful Coronation. We feel in the depths of our hearts intense affection and goodwill towards Your Royal Person, and in happy union we earnestly pray to Allah the Omnipotent to bestow His divine blessing upon Your Majesty that You may enjoy every earthly contentment and prosperity, and be spared to reign long and gloriously over this happy Realm."

The Reply.

To the above, His Majesty graciously responded as follows:—

"We thank you Mohammedan merchants most cordially for the sentiments in which you have shown that you are united in heart in wishing Us all that pertains to prosperity both for Ourself and for Our beloved Kingdom; and, believe Us, We feel to the bottom of Our heart with gladness and gratitude the true expression of the good wishes which you have shown and are still prepared to show towards Us and Our people. Such an expression of good will has touched Us deeply; and as regards the matter of the continuity of harmony in the commercial relations between you and members of Our nation, it is Our intention to preserve the continuance of this amicable relationship as a

ผู้ตามเสด็จคือ

เคานต์ดีสฮามิลตัน ข้าหลวง.

นาย ล.ฟ.น. เดอ รูเตอเบค ข้างวาง.

บารอน ฮ. เดอ บิลต์ ข้าราชการประจำสถานทูต.

นาย ช.ฟ. ฮุลตเกรน ผู้บัญชาการสภาเผยแผ่พาณิชย์

H.R.H. Prince Chaboon.
Siamese representative at Paris. Signed Treaty of Versailles and also latest treaty whereby France comes into line as regards extra-territoriality. Very fluent in English, he is a fully qualified barrister in the English law schools, and was recognised as a most able Minister of Justice here before being transferred to the diplomatic service.

พระองค์เจ้าจรูญศักดิ์กฤษดากร, อรรคราชทูตผู้แทนรัฐบาลสยามประจำกรุงปารีส ได้ทรงเซ็นพระนามในหนังสือสัญญากรุงแวร์ไซลส์ และสัญญาฉบับสุดท้ายซึ่งฝรั่งเศสกับสยามตกลงเป็นสัมพันธไมตรีกันในเรื่องสิทธิพิเศษแห่งคนในบังคับมาขึ้นศาลไทย. พระองค์ท่านทรงรอบรู้ภาษาอังกฤษอย่างเชี่ยวชาญเฉียบแหลมยิ่งนัก ทรงเป็นเนติบัณฑิตผู้สอบได้ได้เต็มตามหลักสูตรของโรงเรียนกฎหมายประเทศอังกฤษ และก่อนจะย้ายไปอยู่กระทรวงต่างประเทศยังได้ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่สามารถมากที่สุด.

เลฟเตอแนนท์ ร. ฟอนเฮดอนสเตาม์ ข้าราชการราชนาวีทหารเรือ.

เดนมาร์ค

ฮิสรอแยล ไฮเนส ปรินส์วัลดิมาร์, ปรินโอเคปรินส์อักเซล และปรินส์เอริก.

กัปตัน อัมดรุป แห่งกระทรวงทหารเรือ เดนมาร์ค เป็นผู้ตามเสด็จ.

รุสเซีย

ฮิสอิมปีเรียลไฮเนส แกรนด์ดัยุค บอริส วลาดิมิโรวิตช์.

ผู้ตามเสด็จคือ

เคอเนล เคานต์เกรบบ์ ราชองครักษ์สมเด็จพระเจ้าซาร์

กัปตัน เคานต์ไวโลโปลสกี้ แห่งกองทหารการ์ด.

นายเรือตรี เดอวลังคู แห่งกรมทหารเรือรุสเซีย.

นายร้อยตรี บารอน อันเดอร์นสเตอร์นเบอร์ค แห่งกองทหารการ์ด.

เซวาเลียร์ เดอ สเชค เลขาธิการประจำพระองค์.

ญี่ปุ่น

ฮิสอิมปีเรียลไฮเนส ปรินซ์ ฮิโรยะสุ ฟุชิมิ.

ผู้ตามเสด็จ

กัปตัน ก. เซกิโน แห่งกระทรวงทหารเรือ.

เลฟเตอแนนต์คอมมานเดอร์ ก.ชิกามา ราชองครักษ์

นาย ว,ตานากา หัวน่ามหาดเล็ก.

นาย ย. อูโดกาวะ ผู้ช่วยหัวน่ามหาดเล็ก.

standard factor in the dealings economicly, politically and socially between our nations, which has proved such a significant factor in the past."

Great applause greeted the end of His Majesty's gracious reply; and the members of the Mohammedan community then presented formally to His Majesty their address, after which they received in like form the Royal reply.

The Foreign Representatives.

As already mentioned, there was such a gathering of Royal and Special Representatives from foreign countries as had never been previously seen in Siam, and His Majesty the King in one of his replies to addresses specially mentioned that he regarded it as evidence of the good will existing between his country and the outside world, and as a happy augury for the future.

"SIAM DEVADIRAJ," THE NATION'S GUARDIAN. พระสยามเทวาธิราช.

The occasion, we think, merits a full list of the names of those who came to honour His Majesty. Previously, H.R.H. the late Prince of Bisnulok had carried the announcement of His Majesty's accession to the Throne to the various Courts in Europe and also had conveyed invitations to the World Powers with a view to their sending special representatives to attend the Coronation. How well His late Royal Highness carried out his special mission may be adjudged from the following list of those who came to Siam for the great occasion:—

Sweden.

H.R.H. Prince William and H.I.H. Princess William, Duke and Duchess of Sudermania.

The following formed their suite:—

Countess Hamilton, Lady of the Court,
Mr. L.F.N. de Rudebeck, Chamberlain,
Baron H. de Bildt, Councillor of Legation,
Mr. C. F. Hultgren, Director, Commercial Bureau,
Lieut. R. von Heidonstaum, Royal Swedish Navy.

Denmark.

H.R.H. Prince Waldemar, H.R.H. Prince Aage, H.R.H. Prince Aksel, and H.R.H. Prince Erik.

Captain Amdrup, Royal Danish Navy, was in attendance.

Russia.

H.I.H. the Grand Duke Boris Vladimiroviteh.

Suite:—
Col. Count Grabbe, A.D.C. to the Tzar,
Capt. Count Wielopolsk, of the Guards,
Sub-Lieut. Baron Ungern Sternberg of the Guards.
Chevalier de Schæck, Private Secretary.

Japan.

H.I.H. Prince Hiroyasu Fushimi,

Suite:—
Captain K. Sekino, Imperial Japanese Navy,
Lieut.-Commander K. Shikama, A.D.C.,
Mr. J. Tanaka, Steward,
Mr. Y. Udogawa, Assistant Steward.

Great Britain.

H.S.H. Prince Alexander of Teck and H.R.H. Princess Alexander of Teck, and Lady Adelaide Colville.

Suite:—
Lieut.-General Sir James M. Grierson,

อังกฤษ

ฮิสสิรีนไฮเนส ปรินซ์อาเล็กซานเดอร์ออฟเด็ก และเฮอร์รอแยลไฮเนส ปรินซ์เซสอาเล็กซานเดอร์ออฟเด็ก, และเลดี้อาดีเลดคอลวิน.

ผู้ตามเสด็จ

นายพลโท เซอร์เยมส์ ม. เกรียร์สัน.

นายพลเรือโท เดอออนเนอเรเบิล สแตนเลย์-คาลวิล.

นายเบลบี้ อัลสตัน.

ฝรั่งเศส

ฮิสเอ็กเซลเลนซี ป. เดอมายารี แทนประธานาธิบดีแห่งริปับลิค.

บริพาร

เลฟเตอเนนท์ แบร์ทิลิแอร์ ผู้ช่วยทูตทหาร.
เมอซิเออร์ เซรา มังเต เลขานุการ.

อิตาลี

ฮิสเอ็กเซลเลนซี มาร์ควิส จ.อ. เดอลาเพนน์ แทนสมเด็จพระเจ้ากรุงอิตาลี.

สหปาลีรัฐอเมริกา

ฮิสเอ็กเซลเลนซี นายฮามิลตันคิง แทนประธานาธิบดี.

มิสซิสฮามิลตันคิง และมิสคิง.

เคอเนลลี่เฟบิเกอร์แห่งกองทัพบกเป็นผู้มาด้วย.

ออสเตรีย–ฮังการี

ฮิสเอ็กเซลเลนซี เคานต์ด. เดอโบเลสทา โกดซีบร็อดสกี แทนสมเด็จพระมหาราชาธิราชแห่งออสเตรีย–ฮังการี.

เคานต์ ทิเบอร์ สชาปารี ข้าราชการสถานทูตเป็นบริพาร.

วิลันดา

ฮิสเอ็กเซลเลนซีนายโดเมลานิเวนฮุยส์.

นาง โดเมลานิเวนฮุยส์

นางสาว โดเมลานิเวนฮุยส์.

เยอรมนี

ฮิสเอ็กเซลเลนซี บารอน ค. ฟอนแตร์โคลท์ แทนสมเด็จพระมหาราชาธิราช กรุงเยอรมนีและพระเจ้ากรุงรุสเซีย.

H.R.H. Prince Chandaburi,
former Minister of Finance, and organiser of Minister of Commerce. Now one of five members of Supreme Council.

พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระจันทบุรินทฤาราช,
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และผู้ก่อร่างสร้างกระทรวงพาณิชย์นั้น
ทรงดำรงตำแหน่งเป็นองคมนตรี.

Vice-Admiral the Hon. Stanley Colville,
Mr. Beilby Alston.

France.

H.E. Mon. P. de Margerie, to represent the President of the Republic.

Suite:—

Lieut. Bertiler, Military Attaché,
Mons. Gerard Mante, Secretary.

Italy.

H.E. Marquis D.E. de la Penne, to represent his King.

United States.

H.E. Mr. Hamilton King, representing the President of his country.

Mrs. Hamilton King and Miss King.

Col. Lea Febiger, of the U.S. Army, was in attendance.

Austria-Hungary.

H.E. Chamberlain Count T. de Bolesta Koziebrodzki, representing the King-Emperor.

In attendance: Chamberlain Count Tibor Szapary, Councillor of Legation.

H.R.H. Prince Sonmod in ancient dress of his order. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธ์ ทรงเครื่องโบราณ

Holland.

H.E. Mr. F.J. Domela Nieuwenhuis.
Mrs. F.J. Domela Nieuwenhuis.
Miss E. Domela Nieuwenhuis.

Germany.

Baron C. von der Goltz, representing the German Emperor and King of Prussia.

Belgium.

H.E. Mon. A. Frère and Madame A. Frère.

Spain.

H.E. Senhor Luis Pastor, with Major Ed. Herrera de la Rosa, Military Attaché, attending.

Norway.

H.E. Chamberlain Heman L. Loevenskiold and Mrs. Loevenskiold, with Captain Gulbranson, A.D.C. to the King, attending them.

All of the above guests came to Siam by special invitation of the Government, and were entertained by His Majesty the King.

เบลเยียม

ฮิส เอกเซลเลนซี เมอซิเออร์ อาเทอร์ แฟร์ แทนสมเด็จพระเจ้ากรุงเบลเยียม.

นอรเวย์

ฮิส เอกเซลเลนซี เฮมัน เลโอโปลด์ เลอ เวนส์กยอลด์ และภรรยา พร้อมด้วย กัปตัน กูลปรันสัน ราชองครักษ์สมเด็จพระเจ้ากรุงนอรเวย์.

บรรดาผู้ที่กล่าวนามข้างบนนั้น มากรุงสยามโดยรับเชิญเปนพิเศษจากรัฐบาล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ต้อนรับเปนอันดี.

ARRIVAL OF GRAND DUKE BORIS VLADIMIROVITCH, MET BY H.R.H. PRINCE BISNULOKE.

ท่านแกรนด์ดยุค โบริส วลาดิมิโรวิทร์ มาถึงท่าราชอรดิษฐ์ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าพ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานาถ เสด็จต้อนรับ.

Following After.

His Majesty's Appreciation.

ON the occasion of His Majesty's birthday, following less than a month after the coronation, an address was read by Chao Phya Yomaraj on behalf of the military and civilian officials of the Government, and to that His Majesty made this momentous reply:—

"We have listened with deep pleasure to the cordial expression of good wishes of the Princes and the officials of the Government. We value it as a fresh proof of real esteem and loyalty towards ourself.

"This year there has been no event of greater importance than the coronation, which we have all helped to carry out with complete success unmarred by any incident which could at the best be considered a cause for adverse criticism. The celebration so satisfactorily accomplished may be considered as one of the highest significance, difficult to find a parallel, inasmuch as it is the first time in the history of our nation that any ceremony of such magnitude has been undertaken. It was also the first time that not only the military, naval and 'Wild Tigers' forces have assembled together in one place, but large numbers of our people have congregated in the capital, all united in the desire to make the great national event suc-

HIS LATE MAJESTY IN THE UNIFORM OF HIS BODYGUARD.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องเต็มยศทหารรักษาวัง.

ปีต่อมา

ความพอพระราชหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โอกาสแห่งวาระดิถีกาลอันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเดือน ๑ นั้น เจ้าพระยายมราชได้อ่านคำกราบทูลถวายไชยมงคลในนามข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบดังคัดมาลงต่อไปนี้.

"เราได้ฟังถ้อยคำอวยไชยให้พรของเจ้านายและข้าราชการแล้ว รู้สึกว่าเป็นที่พอใจและจับใจยิ่งนักและรู้สึกว่าเป็นพยานอีกอัน ๑ ซึ่งสำแดงให้ปรากฏว่า ท่านทั้งหลายมีความจงรักภักดีต่อตัวเราจริง ๆ.

"ในปีนี้การใด ๆ ก็ไม่สำคัญเท่างานบรมราชาภิเษกสมโภช ซึ่งได้กระทำมาสำเร็จแล้วโดยเรียบร้อยบริบูรณ์ทุกสิ่งทุกอย่าง นับว่าไม่มีสิ่งใดบกพร่องมากมายจนถึงแก่ผู้ใดจะหยิบยกขึ้นมาเป็นเครื่องติเตียนได้เลย งานที่ได้ทำมาสำเร็จแล้วนั้น ต้องนับว่าเป็นงานอย่างยิ่ง หางานอันใดจะเปรียบปานได้โดยยาก นับว่าเป็นครั้งแรกในตำนานแห่งชาติเราที่ได้ออกงานใหญ่ถึงเพียงนี้ ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ทหารบกทหารเรือและเสือป่า ตลอดจนถึงอาณาประชาชนได้เข้ามาในกรุงพร้อม ๆ กัน โดยความพร้อมใจกันตั้งใจที่จะให้งานสำเร็จโดยเรียบร้อย ต่างคนต่างตั้งใจที่จะมิให้มีเหตุร้ายหรือบกพร่องเสียหายอย่าง ๑ อย่างใดขึ้นในระหว่างงานนั้น จึงต่างคนต่างรักษาความสงบเรียบ-

Arrival at Royal Landing-stage of H.R.H. Prince Alexander of Teck, representing Great Britain.

ปรินซ์ อเล็กซานเดอร์ ออฟ เต็ค ผู้แทนสมเด็จพระเจ้ากรุงอังกฤษเสด็จถึงท่าราชวรดิษฐ์.

SECOND GRAND COURT OFFICER H. E. PHYA DEJARNUJIT (NAH BUNNAG), LORD LIEUT.-GOVERNOR OF MAHABASTR AND PATTANI CIRCLES DURING LATE REGIME. HIS FAMILY WAS NOTED FOR ITS TRUE AND CONSTANT SERVICE TO THE PRESENT DYNASTY. HIS EXCELLENCY IS NOW LIVING IN WELL-EARNED RETIREMENT, GRANTED BY A GRATEFUL COUNTRY.

มหาสวกไท พระยาเดชานุชิต (หนา บุนนาค) สมุหเทศาภิบาลมณฑลมหาราษฎร์ กับ ปัตตานีในรัชกาลที่ ๖ ตลอดของท่านมีเกียรติคุณในความจงรักภักดี ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชวงศ์จักรีนมาก เวลานี้ออกจากราชการรับพระราชทานเบี้ยบำนาญเป็นสาคุร.

cessful. Especially pleasing is it to note that, during the whole time, not a single disturbance of any kind has occurred: every one has endeavoured to make the celebration one of unqualified success. This fact in itself is of the highest significance, as it is an undoubted proof that the people recognised that the event was not merely a ceremony for the King alone, but the supreme demonstration and expression of the national independent existence, and its failure would have involved the personal honour of all.

"In every respect the celebration was quite different from similar ones in times past. The former coronation ceremonies had only ourselves as witnesses, and such strangers as were present were in the minority. But on this occasion, we have had in our midst Princes and personages of high rank as special representatives of the great nations, and criticism good or bad which we might have deserved would alike be not only more intensified but world-wide. Naturally with first attempts at any great undertaking, every one of us who had to carry out this one was filled with grave anxiety concerning its success. Now that it has been achieved beyond our most sanguine expectations that anxiety has given place to a feeling of gratification. It is most encouraging how every one has exerted himself to bring about this satisfactory issue. It shows that we Siamese are far from the path of decline as a nation, and have no reason to be ashamed of ourselves before the nations who are ever watching us. We feel especially proud also of the fact that, in the Orient, it is we Siamese who are the first nation to have attempted, and accomplished with unqualified success, such a great undertaking to which the great nations of the world have sent special representatives to participate.

"With so much cause for self-satisfaction, we must, however, not allow ourselves to be carried away by exultation and forget that there are other duties which have to be performed. We have already demonstrated to the world that unity prevails among our nation: we have shown that the Siamese are able to carry out great undertakings without fear of being ashamed before the nations. We must not think that that is all, but we should redouble our efforts to make ourselves always truly

ร้อยทั่วกัน นับว่าเปนมหัศจรรย์ได้อย่าง ๑ และเปนพยานปรากฏอยู่ว่าคนไทยทุก ๆ คน มีความรู้สึกอยู่ทั่วหน้ากันว่า ครั้งนี้ไม่ใช่แต่พระเจ้าแผ่นดินออกงานแต่ลำพัง รู้สึกว่าชาติไทยทั้งชาติออกงาน เพราะฉะนั้น ถ้ามีที่เสียหายก็ย่อมจะต้องติทั่วกันทั้งชาติ.

อนึ่งที่ออกงานครั้งนี้ ก็ผิดกับครั้งก่อน ๆ มา ในครั้งก่อน ๆ มาโดยมาก ถึงจะออกงานก็ออกดูกันเองเปนพื้น แม้จะมีผู้อื่นมาปะปนอยู่ในหมู่คนดูบ้างก็เปนส่วนอันน้อย และมิใช่บุคคลที่สลักสำคัญอันใดนัก แต่ในครั้งนี้ในหมู่คนที่มาช่วยงานและดูงานของเรา มีผู้ที่มาจากต่างประเทศอันเปนสำคัญๆ เปนผู้แทนชาติต่างๆมาเปนอันมาก ทั้งนี้เปนเจ้านายและเปนข้าราชการผู้ใหญ่ในประเทศนั้น ๆ เพราะฉะนั้นถ้าแม้จะได้รับชมก็จะได้มาก และแพร่หลาย ถ้าแม้จะถูกติก็จะถูกมากเหมือนกัน ในชั้นต้นจึงเปนที่พึงหนักใจอยู่บ้าง อันเปนธรรมดาของผู้ที่เริ่มจะสำแดงท่าใหม่ ความไม่แน่ใจในความเรียบร้อยแห่งงานซึ่งจะทำเปนครั้งแรก ย่อมได้มีอยู่แก่ตัวเราและเจ้านายข้าราชการแทบทุกคน เมื่องานมาสำเร็จไปแล้วโดยเรียบร้อยสมประสงค์แห่งเราทั้งหลาย อันได้ทนงคิดและจัดการงานมา ก็ย่อมทำให้รู้สึกกระหยิ่มอยู่ในใจ

The late Mr. Ervin Muller, better known in Siamese circles as Phra Patibat Raja Prasong, first successor to old-established business of B. Grimm & Co. He took over the financial side of the business from Mr. Grassi, and continued it in connection with H.H. Prince Sai Snidvongse, the originator of the Rangsit irrigation scheme.

นาย เออร์วิน มิดเลอร์ ผู้ล่วงลับแล้ว เรียกตามนามบรรดาศักดิ์ว่า พระปฏิบัติราชประสงค์ ผู้ตั้งห้าง บี. กริมและบริษัทขึ้น นาย เออร์วิน มิดเลอร์ รับธุระเปนผู้จัดการเงินจากนาย กราสซี และคิดต่อกับพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ ผู้ริเริ่มสร้างคลองรังสิต.

และมาแลเห็นว่าไทยเรายังไม่สิ้นกำลังและความสามารถยังจะไม่ต้องอายเขาทั้งหลายผู้คอยมองดูชาติเราอยู่ ทั้งเหลือที่จะเว้นความกระหยิ่มต่อไปอีกว่าบรรดาประเทศทั้งปวงในบูรพาทิศนี้ ไทยเราเปนชาติแรกที่สามารถมีงานเช่นนี้ และมีคนสำคัญ ๆ แห่งนานาประเทศได้พร้อมใจกันมาช่วยงานเช่นนี้.

แต่เมื่อกระหยิ่มเช่นนี้แล้ว เราทั้งหลายก็ไม่ควรจะละเลิงใจเกินไปจนลืมน่าที่อันเราจะพึงต้องกระทำต่อไป เราได้สำแดงความพร้อมเพรียงของชาติเรา ได้สำแดงความสามารถของไทยเราที่จะออกงานได้โดยไม่ขายหน้าเขาครั้ง ๑ แล้ว เรามีน่าที่จะต้องบำเพ็ญต่อไปให้สมควรนานาประเทศจะนับหน้าถือตาจริง ๆ ต้องระวังอย่าให้เขาทั้งหลายว่าได้ว่าไทยเราได้แต่ทำการอวดเล่นชั่วคราวเดียวเท่านั้น เราทั้งหลายต้องคงรักษาความสามัคคีพร้อมเพรียงในระหว่างกันและกัน เพราะผลแห่งความสามัคคีเราทั้งหลายก็ได้แลเห็นอยู่แก่ตาแล้ว เราทั้งหลายต้องต่างคนต่างรำลึกอยู่ในใจว่าชาติสำคัญกว่าบุคคล ถ้าชาติย่อยยับอับจนไปแล้วที่บุคคลจะมีความสุขสำราญนั้น ไม่ได้เลยเปนอันขาด เพราะฉะนั้นเมื่อจะคิดจะทำการใด ๆ ก็ดี ต้องนึกถึงประโยชน์อันจะมีแก่ชาติบ้านเมืองเปนที่ตั้ง ถึงแม้

deserving of the good opinion already formed of us by others. We must not let them look upon us as only fit to make useless grand outward displays.

"Let us set our minds to make the unanimity existing in our nation more intensified. We have just seen how unity in a nation has successfully worked for us; so let the fact impress itself upon us all that the welfare of the nation is more important than that of the individual; and that, if disaster befalls the nation, its members can never expect to be happy. Therefore, whatever be the task which has to be performed, every one should always bear in mind that the interests of the State and nation stand first and foremost. Do not hesitate to sacrifice personal comfort on its behalf when necessary, and even life itself should not count when the national existence is in danger. Do not hesitate to die for the Fatherland, but rather leave an honoured name behind in our beloved country. Let us not have been born a Siamese in vain, but give our utmost efforts towards everything that can bring good to our nation. Remember that it was our ancestors who have maintained with their own efforts from times past and handed down to us this great inheritance of our national independence under which we now live with so much contentment and pride. Let this memory of the great past inspire us so that we may realise our sacred duty to preserve and maintain what has been handed down by our forefathers: let nothing sully it in any way; and in the perseverance in that sacred duty shall we continue to exist and be the peer of other nations.

"Let all of you be impressed with these words, and accept my heartfelt thanks for your kind congratulations."

LIEUT.-GENERAL H. H. PRINCE DORSTSIVONGSE, GENERAL OFFICER COMMANDING THE 1ST ARMY CORPS.

นายพลโท พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทศศิวิวงศ์ แม่ทัพน้อยทหารบกที่ ๑ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก กรุงเทพ ฯ.

Passing On.

We must now deal with the main facts during the years of His late Majesty's reign up to the point at which we have arrived. We say "the main facts" because, unfortunately, time and space will not permit of our doing otherwise.

In the year following the coronation, the chief event to record was the good rice harvest, a fact to which his Majesty drew particular attention in his reply to the congratulations conveyed to him on the occasion of his birthday at the beginning of the following year. Unfortunately, during the year ended, there had been a serious outbreak of smallpox.

For the year 1913, His Majesty succinctly summed up the situation and the events which had transpired by giving the following facts in his annual address, in order to record the

จะต้อง สละ ความสุข หรือ ความสดวกใน ส่วนตัว เอง บ้าง ก็จะ ต้อง ยอมสละให้ และถ้ามีเหตุจำเปนถึงแม้ชีวิต ก็ ไม่ ควร อาลัย หวงแหน ควรคิดไว้ชื่อในแว่นแคว้นแดนสยาม พยายามแต่ที่จะ ทำการ อันเปนคุณเปนประโยชน์เต็มที่ อย่าให้เสีย ที ที่ ได้ เกิด มา ในชาติไทย ต้องจำผังไว้ ในใจว่า บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหทำนุบำรุงชาติเราให้ยั่งยืนตลอดมา จนถึงชั้นเราทั้งหลายได้รับความสุขความสำราญอยู่ทุกวันนี้ ย่อมเปนน่าที่ของเราที่จะรักษามรดกอันนี้ไว้ มิให้เสื่อมทรามไปได้เลย เราทั้งหลายจึงจะเงยหน้า เข้าสมาคมกับนานาประเทศได้โดยมิต้องมีความลอาย ขอท่านทั้งหลายของจำถ้อยคำเหล่านี้ และในที่สุดนี้จงได้รับความขอบใจทั่วกันเทอญ.

NAI VIEN LA, SECRETARY TO RANGSIT IRRIGATION SCHEME.

นาย เวียน ลา เลขานุการการขุดคลองรังสิต.

ปีต่อมา

ต่อไปนี้ เราจำต้องกล่าวแต่เหตุสำคัญในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่กระทำพระราชพิธีบรมราชาภิเษกแล้ว ตลอดมาจนสิ้นรัชกาลที่ว่า "เหตุสำคัญ" นั้นเพราะเวลาและน่ากระดาษของเรามีจำกัดอยู่ จะกล่าวอย่างอื่นนอกจากเหตุสำคัญไปนั้นหาได้ไม่.

ภายหลังที่ได้มีพระราชพิธีบรมราชาภิเษกแล้ว เหตุการณ์ที่สำคัญ คือ การทำนาได้ข้าวเปนผลงอกงามมาก เปนเรื่องซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยกขึ้นกล่าวไว้ในพระราชดำรัสตอบคำถวายไชยมงคลของข้าราชการ ในคราวเฉลิม พระชนม์พรรษาในปีต่อมา แต่บังเอินโชคไม่สู้ดี คือปีนั้นเกิดไข้ทรพิษชุกชุมมาก.

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษาศกนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสตอบ คำถวายไชยมงคลของข้าทูลลอองธุลีพระบาทฝ่ายน่า เปนใจความแสดงถึงกิจการที่รัฐบาลกระทำสำเร็จไปภายในเวลา ๑๒ เดือนนั้นดังต่อไปนี้.

ทรงชี้แจงว่า ในการปกครองทางหัวเมือง ได้ทรงจัดวางระเบียบศาลยุติธรรมขึ้นใน มณฑลร้อยเอ็จ ส่วนการวางหลักฐานของบุคคล ก็ได้ทรงตั้งพระราชบัญญัตินามสกุลขึ้นแล้ว และมีพระราชดำรัสว่า ทั้งนี้ทรงหวังว่าจะเปนเหตุให้เปนประโยชน์ใน การสมาคม และส่งเสริมการสืบสกุลในภายน่า ทั้งจะทำให้รู้จักรักษาเกียรติยศของสกุลและของตนเองด้วย.

ต่อไปได้มีพระราชดำรัสถึงการสำคัญ ว่าได้ทรงตั้งข้อบังคับลดหย่อนผ่อนการเกณฑ์ทำการน้อยลงกว่าแต่ก่อน และ สำหรับ ผู้ ที่ ขยัน ขันแข็งหมั่นเพียรต่อ การหาเลี้ยงชีพแล้ว ย่อมมีช่องจะพ้นการเกณฑ์ ได้ทีเดียว ถัดมากล่าวถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยอาวุธปืน ซึ่งได้ประกาศใช้ในปีที่ตรวจหมายเหตุแสดงกิจการนี้ เพื่อเปนการตัดหนทางมิให้พวกผู้ร้ายหาอาวุธปืนทำร้ายผู้อื่นได้ง่าย และในเวลาเดียวกันนั้นก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยมอร์ฟีนและโคกะอีน เพื่อป้องกันมิให้ยาเสพย์ติดซึ่งให้โทษร้ายยิ่งกว่าฝิ่นแพร่หลายไปในที่ประชุมชน.

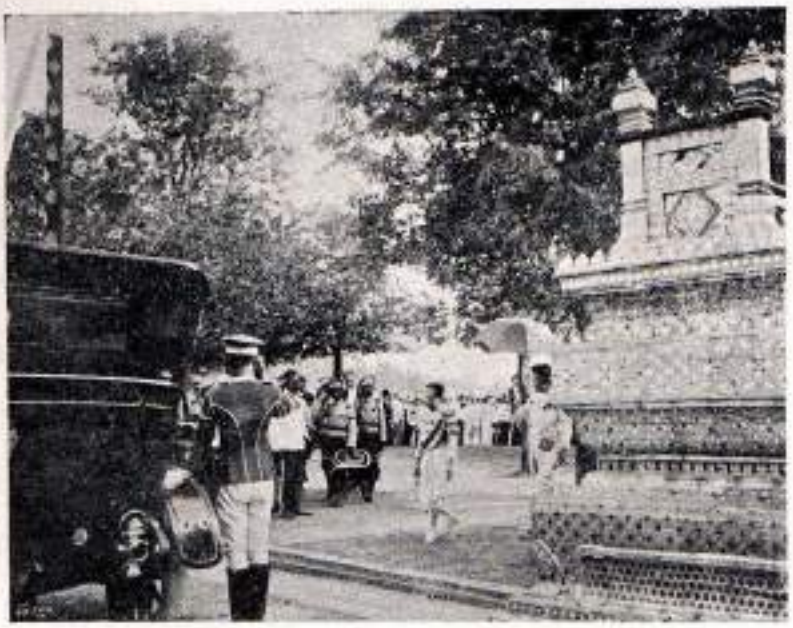

THE QUEEN MOTHER ON LEAVING HER CARRIAGE AT ONE OF THE CORONATION CEREMONIES

สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนี เสด็จลงจากพระราชรถ
ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก.

deeds of Government and the progress made during the period:—

He pointed out that in provincial governance the administration of justice had been organised in the new Circle of Roi Etch. As regarded social matters, he mentioned that a Family Name Law had been introduced, and stated that it was hoped that that law would prove a social benefit and an aid in the maintenance of family tradition, and the upholding of both family and personal honour.

His Majesty next called attention to the important fact that regulations had been issued making the liability of the people to compulsory labour lighter than formerly, in order to afford all those who devoted themselves diligently to the pursuits of livelihood the opportunity of being exempt altogether from being called upon to perform compulsory service; and then came mention of a timely edict known as the Firearms and Ammunition Law, which had been introduced during the year under review in order to make it more difficult for malefactors to provide themselves with firearms. At the same time it was also pointed out that a law relating to morphine and cocaine had been brought in, to check the use of harmful drugs—ones more injurious than opium—among the people.

Further measures affecting the social side of the national life were the passing into law of an enactment abolishing free gambling at games of cards during public holidays, in order to lessen the propensity of the people to waste their money, and of a further one relating to protection against contagious diseases, for the purpose of enabling the authorities to take more efficient steps to check the spread of dangerous communicable maledies, such as cholera, etc. Incidentally it may be remarked that the former step cost the small revenue well over a million ticals a year. The year, however, under review had been markedly free from diseases of all kinds; but, as a precaution against small-pox, which had been so prevalent in the previous year, free vaccination by Government medical men had been introduced in Bangkok and in several of the provinces, and the response made by the people to the appeal for self-protection had been most gratifying, as large numbers had voluntarily come in to the centres, and had thereby helped to assist in the work of prevention against a most dangerous public scourge.

While on matters medical, we may mention that His Majesty took the opportunity in His speech of returning thanks to all those who had assisted in establishing hospitals in various parts of the country, including the American missionaries, who had joined in that charitable work by founding a leper asylum in the Circle of Roi Etch, besides hospitals.

Coming to progress made in the railways during the twelve months, we find that, on the Northern Line, the work of laying the rails was completed from Han Me Phuak in the province of Pre as far as Ban Pak Tha in the province of

การต่อจากนั้นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างยิ่งคือประกาศเลิกการอนุญาตให้เล่นไพ่ในวันนักขัตฤกษ์ เพื่อบรรเทาความนิยมของราษฎรในการพนัน อันเป็นการทำลายทรัพย์โดยเปล่าประโยชน์(ทรงสละเงินรายได้ประเภทนี้ปีๆ นับล้านๆ บาท) และได้ประกาศตั้งพระราชบัญญัติป้องกันโรคระบาทว์ เพื่อให้เจ้าน่าที่มีอำนาจทำการป้องกันโรคร้ายที่ติดต่อกันได้เช่นอหิวาตกโรคและอื่นๆ นั้น อย่างไรก็ตาม, ในปีที่ได้กล่าวถึงนี้ควรเป็นที่กำหนดจดจำอย่างยิ่งว่าเป็นปีที่โรคร้ายต่างๆเบาบางลง แต่เพื่อจะป้องกันไข้ทรพิษซึ่งเกิดชุกชุมในปีก่อน รัฐบาลจึงได้จัดให้มีเจ้าพนักงานไปทำการปลูกป้องกันไข้ทรพิษเป็นทานแก่ราษฎรทั้งในกรุงเทพฯ และตามหัวเมืองต่างๆ อีกเป็นอันมาก การที่รัฐบาลขอร้องให้ราษฎรจัดการป้องกันตนเองเช่นนี้ ปรากฏว่าราษฎรมีความนิยมชมชื่นเป็นที่น่ายินดี กล่าวคือราษฎรได้พร้อมกันมายังที่ทำการของเจ้าพนักงานยอมให้ปลูกป้องกันไข้ทรพิษด้วยความเต็มใจเป็นการช่วยเหลือเจ้าพนักงานป้องกันโรคติดต่อร้ายแรงนั้นได้อย่าง ๑.

HIS MAJESTY IN FULL UNIFORM OF HIS REGIMENT, THE ROYAL DURHAM LIGHT INFANTRY, AFTER HAVING CONFERRED UPON HIM BY HIS MAJESTY THE KING OF ENGLAND THE RANK OF A GENERAL IN THE BRITISH ARMY.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงเครื่องยศนายพลเอกแห่งกรมทหารราบเบาเดอรัม กองทัพบกอังกฤษ.

ส่วนการรักษาพยาบาลนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือโอกาสนี้แสดงความขอบใจต่อบรรดาผู้ได้ช่วยเหลือจัดตั้งโรงพยาบาลขึ้นหลายแห่งตามหัวเมืองต่างๆ เช่นพวกนักธรรมชาวอเมริกันเป็นต้น ที่ร่วมมือในการกุศลตั้งโรงพยาบาลโรคเรื้อนขึ้นที่มณฑลราชบุรีนั้น.

ภายในเวลา ๑๒ เดือนนี้ ปรากฏว่าการสร้างทางรถไฟสายเหนือได้สร้างสำเร็จตั้งแต่บ้านแม่พวกในจังหวัดแพร่ตลอดไปจนถึงบ้านปากต้ำในจังหวัดนครลำปาง และจากนี้ต่อไปทางรถไฟสายเหนือต้องผจญกับความลำบากอย่างยิ่งด้วยทางซึ่งจะต้องผ่านไปนั้นเป็นแนวเขาหลายแนว ซึ่งจำต้องตัดภูเขาและเจาะอุโมงค์และยังต้องสร้างสพานข้ามห้วยข้ามซอกเขาอีกหลายแห่ง ส่วนการสร้างทางรถไฟสายใต้นั้น ปรากฏว่าดำเนินเรียบร้อยไปโดยไม่มีอุปสรรคขัดข้องให้กิจการต้องหยุดชงักเลย โดยเหตุฉะนี้จึงได้เปิดการรับส่งขึ้นได้ในปีนั้นถึงสามตอน คือจากหัวหินถึงวังพงในแขวงจังหวัดปราณบุรีตอน ๑ จากสงขลาถึงจังหวัดชุมพรตอน ๑ จากจังหวัดตรังถึงทุ่งสงแขวงจังหวัดนครศรีธรรมราชอีกตอน ๑ การต่อไปนี้ได้ตกลงสร้างรถไฟสายแยกจากชุมทางอู่ตะเภาไปบรรจบรถไฟอังกฤษที่พรมแดนเมืองไทรบุรีอีกสาย ๑ ทางรถไฟสายนี้เมื่อสำเร็จแล้ว จะทำให้การรับส่ง

Nakorn Lampang. Beyond this point the most difficult portion of the Northern Line had to be encountered, as the route had to pass through several ranges of hills, necessitating much rock-cutting and tunneling, and the building of bridges across many mountain streams. The construction of the Southern Line, it was pointed out, was proceeding continually, so much so that three sections were being opened to traffic, namely, from Hua Hin to Bang Phong in the province of Pranburi, from Singora to the junction at Uh Taphao, and from Trang to Tung Song in the province of Nakorn Sridhamaraj. Further, it was shown that it had been decided to construct a line branching from Uh Taphao to join with the British line on the frontier of Kedah, and that this, when completed, would enable the exchange of mails between Siam and Europe to be accelerated by several days.

Turning to agriculture during 1913, it was indicated that another good rice crop was on hand, largely as the result of the local authorities and agriculturists having profited by the experience gained in the previous year by keeping back the floodwater; and although the floods on the occasion under review had been low; still, careful conservation had resulted in rendering the land productive. In the circle of Bangkok, the authorities had been engaged for some years in constructing a large lock at Bang Hia. This work had only just been completed, but already its benefits had become apparent, as it had prevented the salt water from reaching the lands which used to be rendered valueless by contact with water from the sea, and had transformed a great part of them into soil fit for agriculture, and it was confidently expected that the improvement in that district would continue.

His Majesty, in his birthday speech, pointed out that the question of enabling the farmers and others on the land to reap the due reward of their labour had been engaging the attention of the Government, for, up to that time, the men

His Majesty as Field-Marshal of the Siamese Army.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี ที่ ๖ ทรงเครื่องยศจอมพล ทหารบก

of that soil had nowhere to keep their money in safety, and either gambled it away, or left it as an easy booty for robbers. The Government had therefore decided to establish savings-banks, which scheme, at the outset, was perforce limited to Bangkok. Yet, even from the beginning, the idea proved successful—so much so that, after twelve months, it was decided that the time was ripe for extension to the provinces, which scheme it was proposed to carry out in due course.

The tin-mining industry had continued to prosper, and it was expected that that satisfactory condition of affairs would continue.

Then follows in His Majesty's speech this momentous pronouncement, affecting every section of the community, both Siamese and all those members of the cosmopolitan gathering

ทางไปรษณีย์ และการไปมาระหว่างสยามกับยุโรปเร็วขึ้นอีกหลายวัน.

คราวนี้กล่าวถึงกสิกรรม เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ปรากฏว่าในปีนั้น การทำนาได้รับผลงามอีกปี ๑ ทั้งนี้โดยเจ้าพนักงานปกครองท้องที่และราษฎรได้เห็นผลการทดน้ำในปีก่อนมาแล้ว และแม้ถึงระดับน้ำตามฤดูกาลในปีที่กล่าวถึงนี้มีน้อย การทดน้ำด้วยความระมัดระวังก็ยังผลเป็นประโยชน์แก่ภูมิประเทศเป็นอันมาก ในมณฑลกรุงเทพ ฯ นี้ได้เริ่มสร้างประตูน้ำใหญ่แห่ง ๑ ที่บางเหี้ยมาหลายปีแล้วพึ่งสำเร็จได้ในปีนี้เอง แต่ก็นับว่าเป็นผลดีมาก โดยได้บ้องกันมิให้น้ำเค็มบ่าเข้ามาถึงที่นา การที่น้ำเค็มบ่าเข้ามาได้ย่อมเป็นเหตุให้พื้นที่ในแถบนั้นใช้การไม่ใคร่ได้ประโยชน์ เมื่อทำประตูน้ำแล้วทำให้พื้นที่ในแถบนั้นเหมาะแก่ทำนายิ่งขึ้น และย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่าภูมิประเทศแถบนี้จะได้รับการทำนุบำรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก.

HIS MAJESTY IN ANCIENT SCARLET DRESS WHEN ANNOUNCING SIAM'S ENTRY INTO THE GREAT WAR, AFTER HAVING UNDERGONE THE PRESCRIBED RELIGIOUS RITES.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงเครื่องมหาพิรัยยุทธ์ในวันประกาศสงครามพระราชพิธี.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสในคราวเดียวกันนี้ด้วยว่า บัญหาที่จะทำให้ชาวนาและราษฎรผู้มีอาชีพในประเภทอื่นได้รับผลรางวัลแห่งความตรากตรำของงานนั้น ตกเป็นเรื่องที่เอาใจใส่ของรัฐบาลอยู่แล้ว ด้วยในครั้งก่อนตลอดมาจนถึงสมัยนั้น ราษฎรตามภูมิประเทศไม่มีที่จะเก็บเงินไว้ได้พ้นภัย และย่อมเว้นเสียจากเล่นการพนันไม่ได้ หรือไม่เช่นนั้นก็ล่อแหลมให้พวกโจรเข้าทำการปล้นไปได้ง่าย เหตุฉะนั้นรัฐบาลจึงตกลงเห็นพร้อมกันว่าสมควรจะตั้งคลังออมสินขึ้น สำหรับจะได้เป็นที่รับฝากแห่งประชาชนทั่วไป ในชั้นแรกนั้นกำหนดโครงการที่จะตั้งขึ้นฉเพาะในกรุงเทพ ฯ ก่อน แม้กระนั้นในชั้นต้นแห่งความดำริในข้อนี้ก็ปรากฏเป็นผลดีภายในเวลาเพียง ๑๒ เดือนที่การได้ลงมือทำไปก็เลยเป็นที่ตกลงกันได้ว่าถึงเวลาอันสมควรแล้วที่จะขยายการต่อไปได้ตามต่างจังหวัด ครั้นแล้วจึงดำเนินการสืบต่อไปตามเพลาอันสมควร.

การทำเหมืองแร่นับว่าบรรลุความเจริญต่อไป เป็นที่หวังอยู่ว่าฐานะของการจะได้เจริญดำเนินต่อไปให้เป็นที่พอใจยิ่งขึ้นกว่านี้อีก.

พระราชดำรัสในคราวเดียวกัน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้ มีข้อความเกี่ยวแก่คณะนักการเมืองทุกพวก ทั้งชาวสยามและทั่วโลกที่เอาใจใส่ในวิธีดำเนินการของรัฐบาลประเทศน้อยอยู่มาก.

"มีความเสียใจที่มีเหตุเกิดขึ้นด้วยการธนาคารเมื่อเร็ว ๆ นี้ เราแลเห็นแต่แรกว่า ถ้าไม่รีบแก้ไขเยียวยา จะเลยเป็นความลำบากเสื่อมเสียผลประโยชน์ถึงการค้าขายทั่วไปได้ด้วยเป็นอันมาก เราจึงได้สั่งรัฐบาลของเราให้ช่วยบ้องกันเหตุร้ายโดยเต็ม

HIS MAJESTY IN SIAMESE PROFESSOR'S ROBE. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องศาสตราภิรัต.

which the paternal method of government here had attracted:—

"We regret to mention that a serious occurrence has recently taken place in connection with banking matters. We saw from the beginning that, if precautions were not promptly taken to meet the difficulties, they would spread and involve serious injury and loss to commerce in general. We accordingly ordered our Government to immediately assist in every way to prevent disastrous consequences. It is hoped that the assistance given by Our Government and the mutual appreciation of the situation among the mercantile community will be able to prevent the difficulties from becoming worse than they have been. In future it will be the endeavour of Our Government to give increased attention to matters relating to commerce, so that, when any difficulty arises, they may be ready to afford every reasonable assistance."

Then follows the ensuing passage relative to religion, which we cannot but quote verbatim:—

"In affairs relating to the Buddhist religion, We have given Our approval to the rules relating to the ordination of priests, to the administration of priestly communications, and to the teaching of religious discipline which have been drawn up by His Holiness the Supreme Patriarch and a priestly council. We feel convinced that these rules will prove of much benefit to the clergy in all provinces. He has carried out reforms wherever needed, and has shown himself most indefatigable in his work. His Holiness has carried out work of great usefulness in connection with the religious affairs of the State, and well merits Our High praise."

Continuing on the record of progress made, His Majesty came to the all-important question of education, and made a statement that has had, and will continue to have in an increasing degree, a great influence upon the life of the nation. In this connection he said: "During the present year a scheme for the organisation of the education of all classes of the population, both high and low, has been established. It may be considered as the standard scheme of education, and its institution will facilitate the introduction of all future educational measures. While dealing with educational affairs We take this opportunity to tender thanks to all persons, including Princes, officials and the public, who have during this year assisted in establishing schools for the public benefit in many places in memory of Our late august Father. We ask all concerned to accept Our best wishes for the success of their meritorious act."

The following passages, showing His Majesty's infinite care for the welfare of His subjects and His nation, brought a memorable speech to its end:—

"In conclusion, We beg to inform you all that it has been very gratifying to us to have observed by the way the affairs of State have

กำลังในทันที หวังใจว่าการที่รัฐบาลของเราได้ช่วยและความที่รู้สึกเห็นอกเห็นใจกันในจำพวกบุคคลที่ทำการค้าขาย จะสามารถป้องกันมิให้มีความลำบากยิ่งกว่าที่เป็นมาแล้ว สำหรับในเวลาต่อไป รัฐบาลของเราก็จะได้พยายามคอยสอดส่องในทางการค้าขายให้มากขึ้น หากว่ามีเหตุการณ์ขัดข้องขึ้น ก็จะได้ให้ความอนุเคราะห์ตามสมควรที่พอจะทำได้ทุกทาง."

พระราชดำรัสต่อจากนั้นกล่าวถึงการพระศาสนา ดังเราได้คัดนำลงไว้ข้างล่างนี้แล้ว.

"การส่วนพระพุทธจักร์ เราได้อนุญาตให้วางแบบแผนวิธีให้บรรพชาอุปสมบท วิธีปกครองคณะสงฆ์ และวิธีสั่งสอนธรรมวินัยในสงฆมณฑล ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณะกับเถรสมาคมได้ปฤกษาเห็นชอบพร้อมกันนั้น เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่สงฆมณฑลได้เป็นอันมาก ทั้งสมเด็จพระมหาสมณะก็ทรงเอื้อเฟื้อในกิจการวางรเบียบคณะสงฆ์ ทรงพระอุตสาหะเสด็จตรวจการเองในหัวเมือง และที่ใดไม่เรียบร้อยอยู่ก็ได้ทรงจัดรเบียบให้เรียบร้อยยิ่งขึ้นทอปด้วยพระอุสาหวิริยภาพอย่างยิ่ง นับว่าได้ทรงทำคุณประโยชน์ในฝ่ายพุทธจักร์เป็นอันมาก สมควรที่เราจะกล่าวสรรเสริญพระองค์ในที่นี้."

พระราชดำรัสต่อจากนั้น ได้กล่าวถึงปัญหาอันสำคัญของประเทศ คือการศึกษา และพระราชดำรัสนี้เป็นข้อความอันน่าสนใจยิ่งนัก มีความดังนี้—

"ส่วนการศึกษา ในปีนี้ได้วางรูปอันเป็นรเบียบที่จะจัดการศึกษาสำหรับประชาชนทั้งปวง แต่ชั้นต่ำขึ้นไปจนถึงชั้นสูง ซึ่งนับว่าเป็นรเบียบศึกษาแห่งชาติ เมื่อได้มีรเบียบวางลงไว้ดังนี้แล้วการทั้งปวงที่จะจัดต่อไปย่อมสดวกดีขึ้น.

"เมื่อได้กล่าวถึงการศึกษา ขอถือโอกาสนี้แสดงความขอบพระทัยพระบรมวงศานุวงศ์ และขอบใจข้าราชการตลอดจนราษฎรทั้งในกรุงและหัวเมืองที่ได้ช่วยกันจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเป็นสาธารณประโยชน์ในปีนี้อีกหลายโรงหลายแห่งที่เป็นโรงเรียนที่ช่วยกันตั้งขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติยศ และอุทิศส่วนกุศลถวายสนองพระเดชพระคุณสมเด็จพระชนกนาถของเรา ขอชนทั้งปวงผู้ที่ได้ช่วยกันจัดตั้งโรงเรียนขึ้นจงได้รับอนุโมทนาของเราให้ทั่วกัน."

THE LATE LIEUT-GEN. PHYA SURASENA, WHO READ ADDRESS INVITING HIS LATE MAJESTY TO BECOME CAPTAIN-GENERAL OF THE CORPS.

นายพลโท พระยาสุรเสนา ผู้ล่วงลับแล้ว เป็นผู้อ่านคำกราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ทรงดำรงตำแหน่งเป็นนายกองเอกเสือป่า.

been properly carried out by the different departments of the Government during the past twelve months, that you have realised and agreed with what we pointed out last year, namely that the maintenance of the integrity and prosperity of Siam should be the chief object of every one. As we have seen the good which this mutual confidence and understanding can produce, we should therefore continue to assist each other in taking care that such benefit shall endure, for it is by such action that we show our devotion to the best interests of our country. We all belong to the Siamese nation, and our first duty is to promote its prosperity. We should consider the happiness of the many before the comfort of the few or of individuals, no matter how important they may be. Therefore if anything we may do only benefits a few, we should forgo our personal desires so that benefit may be enjoyed equally by all. By so doing we shall prove ourselves Siamese truly devoted to the best interests of our nation.

"Those among you who are officials of the Government should understand that you have responsibilities, as the duties entrusted to your care are for the maintenance of the integrity and prosperity of the Kingdom of Siam. Accordingly, it should be your endeavour to perform the duties allotted to you to the best of your power and ability. Do not waste time in seeking personal benefit. Seeking and thinking of personal benefit only lead the mind astray and create ambitions in undue directions, and disappointment produces despondency, which leads the person to become neglectful of his proper duties. By devoting your best attention to the performance of your duties in the best manner, and keeping your ambition within proper bounds, everything would go well, and you would be happy in mind, and be likened to the Buddhist saying that 'Contentment with what one already possesses, is the most precious attribute.' There is another matter to which I trust that every one of you has given careful consideration: it is whether personal conduct is distinct from official conduct. We are of opinion that it would be difficult to separate them, because it is one of the characteristics of us Siamese to look up to our elders and superiors, and to try to imitate them in whatever they do. This characteristic makes personal conduct of the greatest importance, and it becomes the duty of every official in the Government service to be careful so that people may not be able to say that the King employs men of base character. Endeavour, every one of you, to convince the people and lead them to say that the King likes to employ only those who are of good character. This will redound to your own credit, and also command the respect of other nations."

HIS MAJESTY AS PRESIDENT OF THE TRIANGLE SOCIETY FOR THE PROMOTION OF MUTUAL FRIENDSHIP AND WELL-BEING.

พระบาทสมเด็จพระ
ราม[illegible] ทรง
เครื่องนายก
สโมสรอัมพ

ข้อความต่อไปนี้ จะแสดงให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงใฝ่พระราชหฤทัยในความสุขความเจริญเพียงใด อันเป็นพระราชดำรัสตอนจบซึ่งน่าจดจำลงแต่เพียงนี้.

"ในที่สุดนี้เราขอกล่าวแก่ท่านทั้งหลายว่า เรามีความพอใจอย่างยิ่ง ที่ได้สังเกตเห็นมาแล้วภายใน ๑๒ เดือนนี้ ว่าท่านทั้งหลายได้มีความรู้สึกตรงกับความเห็นของเรา ซึ่งเราได้แสดงเมื่อปีกลายนี้ กล่าวคือถือเอาความมั่นคงและความเจริญแห่งกรุงสยามเป็นใหญ่และเป็นข้อที่มุ่งหมาย ราชการบ้านเมืองทุกกระทรวงทบวงการจึงได้ดำเนินมาโดยเรียบร้อยได้ถึงปานนี้ เมื่อได้แลเห็นประโยชน์แห่งความเข้าใจกันและความเห็นใจกันเช่นนี้แล้ว ต่อไปก็ควรจะช่วยกันระวังให้คงเป็นไปเช่นนี้อีก จึงจะนับว่ามุ่งดีแท้จริงต่อกรุงสยาม เราทั้งหลายเกิดมาในชาติไทย ต้องมุ่งบำรุงชาติของเราให้รุ่งเรือง เราทั้งหลายต้องนึกถึงความสุขแห่งชนหมู่มากยิ่งกว่าความสดวกแห่งชนหมู่น้อยหรือบุคคลไม่ว่าชนหมู่นั้นหรือบุคคลนั้นจะสำคัญปานใด เพราะฉะนั้นการใดๆ ที่จะจัดไป ถึงแม้จะเป็นประโยชน์ดีแก่ชนหมู่น้อย แต่ถ้าไม่เป็นประโยชน์ดีแก่ชนหมู่มากแล้วเราก็ควรจะทำใจยอมสละความปรารถนาในส่วนตัวเราเพื่อประโยชน์แห่งชนทั่วไป จึงจะนับว่าเราเป็นคนไทยที่หวังดีต่อชาติและมีความมุ่งดีต่อชาติโดยแท้.

"อนึ่งในหมู่ท่านผู้ที่รับราชการ ควรจะรู้สึกความรับผิดชอบว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบให้กระทำกิจการเพื่อความมั่นคงและความเจริญแห่งกรุงสยาม เพราะฉะนั้นควรที่จะพยายามกระทำกิจการตามหน้าที่ของท่านโดยเต็มสติกำลังและความสามารถ และอย่ามัวเสียเวลาหาประโยชน์แห่งตนโดยฉเพาะ การแสวงหาประโยชน์แห่งตนและนึกถึงประโยชน์ตนย่อมทำให้มีใจวกวุ่นไปในสิ่งต่างๆ ทำให้ทเยอทยาน พล่านไปในทางอันไม่สมควร และเมื่อไม่เป็นไปตามปรารถนาก็ทำให้บังเกิดความโทมนัสจนเสื่อมเสียการงานโดยใช่เหตุ แต่ตั้งจิตต์มุ่งอยู่แต่จะทำการในหน้าที่โดยดีที่สุด ไม่มักมากเกินไปแล้ว ในการส่วนตัวทั่วไปก็จะเป็นประโยชน์ ในส่วนตัวก็จะสบายใจ สมด้วยพุทธภาษิตว่า ความพอใจในสิ่งซึ่งตนมีอยู่แล้วนั้นและเป็นทรัพย์อันประเสริฐ กับมีอยู่อีกข้อ ๑ ซึ่งเราหวังว่าท่านทั้งหลายจะไตร่ตรองดูให้จงดี คือข้อที่ว่าความประพฤติส่วนตัวกับความประพฤติในหน้าที่ราชการเป็นคนละพวกแยกต่างหากจากกันนั้น เราเห็นว่าจะแยกกันได้โดยยาก เพราะคนไทยเรายังมีความนิยมในผู้ที่เป็นใหญ่หรือเป็นผู้บังคับบัญชาเหนือตนนั้นอยู่เป็นอันมาก เพราะฉะนั้นถ้าผู้ใหญ่ประพฤติอย่างใด ผู้น้อยก็ประพฤติอย่างนั้น เพราะเหตุฉะนี้ความประพฤติในส่วนตัวจึงเป็นสิ่งสำคัญอัน ๑ ซึ่งผู้มีหน้าที่ราชการจะต้องระวังเพื่อมิให้ชนทั้งหลายติได้ว่าพระเจ้าแผ่นดินชุบเลี้ยงผู้ที่ประพฤติทราม ขอท่านทั้งหลายจงได้ช่วยกันบันดาลให้เขาพูดกันได้เถิดว่าพระเจ้าแผ่นดินชุบเลี้ยงผู้ที่เป็นสัมมาจารี จะได้เป็น

H.E. Third Grand Councillor Phya Sukhum Nivinite, first Superintendent of Samsen Power Station, B.E. 2460-2469.

มหาอำมาตย์ตรี
พระยาสุขุมนัยวินิต
ผู้อำนวยการโรงไฟฟ้า
หลวงสามเสนคนแรก
พ.ศ. ๒๔๖๐—๖๙.

HIS MAJESTY COMBINING THE STRENGTH OF THE NAVY WITH THAT OF THE LAW.

พระบาทสมเด็จพระ
รามาธิบดีที่ ๖ ทรงเครื่อง
จอมพลราชนาวีสยาม
ถือคทาเชือกเนติบัณฑิตย์

We now come to His Majesty's review; as before, so succinctly expressed, of the year 1914.

After paying a grateful and graceful tribute to the loyal expressions which his subjects had laid before Him, His Majesty proceeded to look back at affairs of State during the period under consideration:—

His speech opened with a most momentous announcement—one, in fact which was able at, so to speak, one stroke of the pen, to remove the very heavy stigma which past impurity had caused to be cast upon the capital. His Majesty spoke as follows: "With regard to the promotion of the general welfare of the people, the work previously commenced for providing a water supply, which is a matter of considerable importance to the Metropolis, has been brought to completion during the year. The public are now able to obtain pure water for consumption, which, it is hoped, will be the means of guarding against diseases which have their origin from the use of impure water. We should all feel pleased with this result; as it shows that Siam has advanced one more step in the path of progress."

[It may interest those who may not be aware of the fact, and who still regard Bangkok as the hot-bed of cholera, small-pox and polished rice (to which beri-beri is attributed) to know that the water supply in the mains is analysed every day; that on the slightest sign of any outbreak of small-pox appearing, a veritable army of vaccinators is launched upon that public which has not yet insured itself against the malady; while, as regards the polemics hurled against our great national product, we will content ourselves with the simple query that, if Siam's staple product possesses such fatal propensities, why, in the name of Fate, is Siam still alive?—Ed.]

But the above by no means constitutes the sum total of the progress made in the period under review, for during the year the Government Electric Power Station was completed, and, consequently power was made available. Furthermore, the construction and repair of roads and bridges went ahead; while, harking back to the medical side of life, we find that public vaccination against small-pox was extended to the Circles of Bayap, Nagor Svarga, Krung Kao and Roi Ech, and it was satisfactory to note that nearly 600,000 persons had been vaccinated by the physicians appointed by the Government for the purpose.

But that was not all, for in the matter of public instruction, we find that, following on the lines laid down by the scheme which had been promulgated for national education, more teachers were sent out to the various provinces to carry out that scheme's provisions, and to train a staff of local teachers, at least at the

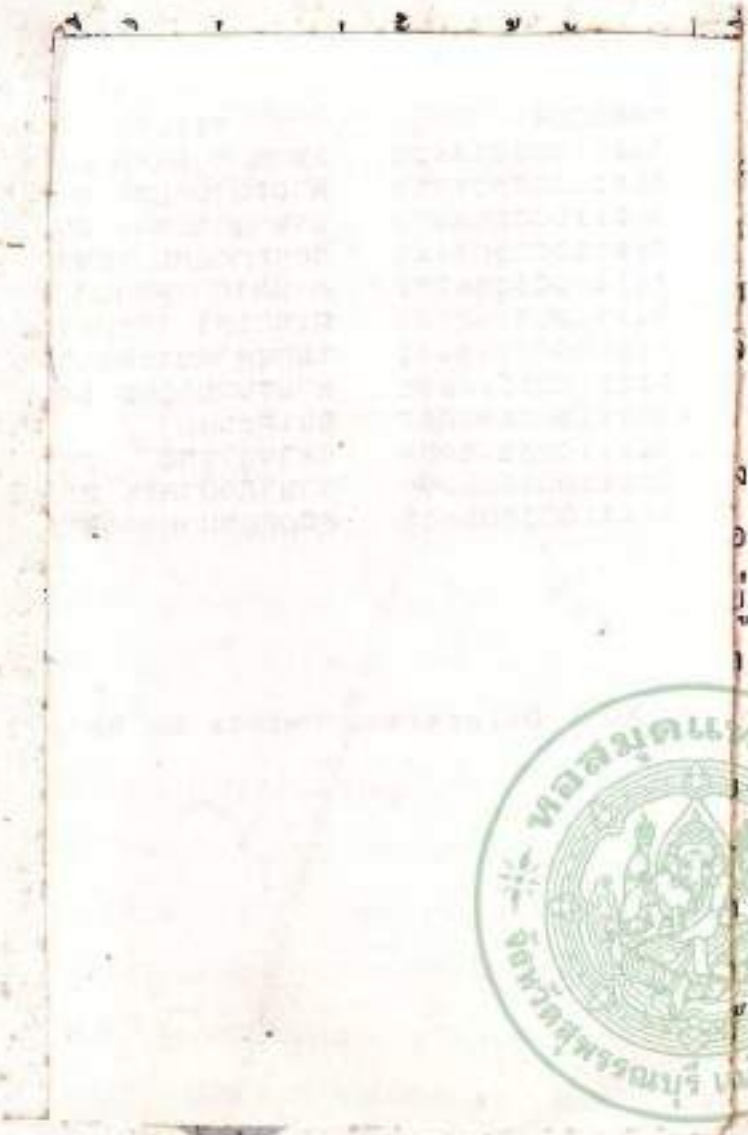

H.E. Phya Gini Sandana-nukar, Chief of the Central Office of the Royal State Railways. Has served this great department of progress faithfully and well since its inception.

อำมาตย์เอก พระยาคินิ ฉันทนานุการ ผู้อำนวยการ ออฟฟิศกลาง กรมรถไฟหลวง ได้รับราชการอยู่ในกรมนี้ แต่แรกเริ่มกรมรถไฟได้ตั้งขึ้น ตราบเท่าทุกวันนี้.

นครของเรา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสดังต่อไปนี้.

"การปกครองพแนกบำรุงความสุขของประชาชน การประปาซึ่งเป็นการสำคัญส่วน ๑ สำหรับพระมหานคร ที่ได้ลงมือทำการมาแต่ก่อนนั้น เป็นอันสำเร็จลงในปีนี้ เปิดน้ำบริสุทธิ์ให้มหาชนใช้บริโภคได้แล้ว เป็นที่หวังว่าจะป้องกันโรคภัยไข้เจ็บอันบังเกิดแก่การบริโภคน้ำไม่บริสุทธิ์ได้ส่วน ๑ ซึ่งเป็นข้อควรเราและท่านทั้งหลายจะช่วยกันยินดี เพราะเป็นเครื่องแสดงปรากฏอีกอย่าง ๑ ว่าเมืองไทยได้ดำเนินขึ้นสู่บันไดแห่งความเจริญอีกชั้น ๑ แล้ว"

(ย่อมเป็นที่น่ารู้น่าเห็นสำหรับผู้ที่ยังไม่ทราบความจริงอยู่บ้าง และผู้ซึ่งยังเชื่ออยู่ว่ากรุงเทพฯ เป็นที่ซึ่งอุดมไปด้วยอหิวาตกโรค, ไข้ทรพิษและข้าวขัด (ซึ่งว่ารับประทานแล้วจะทำให้เป็นโรคเหน็บชา) นั้น ควรจะทราบเสียว่า น้ำบริสุทธิ์ได้แจกตามที่ต่างๆ ทั่วไปทุกวัน ย่อมจะเป็นการป้องกันอหิวาตกโรคอยู่ในตัวแล้วอย่าง ๑ แม้มีสำคัญแสดงว่าเกิดโรคไข้ทรพิษขึ้นในที่ใดที่ ๑ เพียงเล็กน้อย เจ้าพนักงานปลูกป้องกันไข้ทรพิษผู้ชำนาญเป็นอันมาก ก็ออกทำการปลูกให้แก่ประชาชนจนเป็นที่เชื่อแน่นอนได้ว่าราษฎรต่อสู้โรคไข้ทรพิษได้ อีกอย่าง ๑ ซึ่งเป็นข้อทับถมให้ร้ายแก่ธัญญาหารอันสำคัญของประเทศ ซึ่งว่าข้าวสารรับประทานแล้วเป็นหนทางนำให้เกิดโรคเหน็บชานั้น เป็นปัญหาอันไม่ควรโต้ตอบให้มากความ ถ้าและว่าธัญญาหารของประเทศสยามยังผลร้ายถึงปานดังนั้นแล้ว ก็เหตุใดเล่าประเทศสยามจึงดำรงคงอยู่ได้?)

แต่เหตุการณ์เท่าที่กล่าวมาข้างบนแล้วนั้น ยังหาได้แสดงความเจริญของประเทศในปีที่กล่าวถึงนี้ครบถ้วนไม่ ในปีนั้นเอง การไฟฟ้าหลวงได้สร้างขึ้นสำเร็จและเปิดใช้ได้แล้ว ต่อจากนี้ไป การซ่อมแซมถนนและสพานต่างๆ ก็ได้กระทำเป็นที่เรียบร้อยนับเป็นผลอย่างเยี่ยม และถ้าจะหวลทวนไปกล่าวถึงการสาธารณสุขแล้ว ก็ปรากฏว่าในปีนั้น การปลูกป้อง

outset, for the lower standard. The scheme, His late Majesty mentioned, had then come within the scope of all parts of the Kingdom, and, he commented, it would be the means of inducing the people to take a greater interest in their mental improvement and knowledge of affairs generally. In this connection, also, His Majesty delivered the following exhortation:—"While dealing with this subject, I wish to add that I would like to see more serious thought given and greater effort made by every one to help to make these educational measures successful as rapidly as possible. No one should remain indifferent, nor should one forget that the future existence of our nation depends upon our descendants, and that, in order to make them able to maintain the national existence, we must equip them with good education. Therefore let no one take a narrow view of this matter, and look upon the care of public education as being the special concern of the Ministry of Public Instruction and Religious Affairs alone, and of nobody outside the Department; but let every person realise that it is his duty in the best interests of the nation to do his utmost to assist in the mental development of all of those around him."

Coming to the matter of the preservation of the public peace and law and order generally, a reformatory was opened on the island of Koh Phai in order to offer hospitality to vagabonds, and a scheme was instituted whereby they could be introduced to the novelty of becoming self-supporting. Also, during the year, the Law of Associations was passed and came into force, thereby giving the authorities the much-needed control over societies which had been created for illegal and criminal purposes.

Coming to the police force and the general administration of justice, a change was made during the twelve months in the system of procuring men for the former, for, whereas that previously in vogue had been conscription, it was decided to draw upon men of the Army Reserve who were over 20 years of age. This method, it was stated, at once produced satisfactory results. As regarded the latter part of the subject, we find that the Courts in the circle of Bejrabuna were transferred from the control of the Ministry of the Interior to that of the Ministry of Justice, and that judges had been vested with the duty of holding investigation into the causes of violent deaths under the Post-mortem Inquest Law, which had come into force during the year. Also, in connection with this branch of the national life, it was pointed out that a law for the better supervision of advocates practising in the Courts of Justice was about to be promulgated, which, said His late Majesty in speaking on the subject, "it is

กันไข้ทรพิษที่เจ้าพนักงานของรัฐบาลไปทำการนั้น ได้แพร่หลายตลอดไปจนถึงมณฑลพายัพ, มณฑลนครสวรรค์, มณฑลอยุธยา,และมณฑลร้อยเอ็จ และเป็นที่น่าพึงใจที่จะหมายเหตุไว้ในที่นี้ว่า มีผู้ได้รับการปลูกป้องกันไข้ทรพิษจากเจ้าพนักงานของรัฐบาลแล้วถึง ๖๐๐,๐๐๐ คน.

แต่ทว่ารายการเพียงเท่าที่กล่าวไปแล้วยังมิได้เป็นที่สิ้นสุดลง การศึกษาของประเทศนั้น เมื่อได้วางรูปการศึกษาให้เป็นระเบียบการศึกษาแห่งชาตินับตั้งแต่ขั้นต่ำตลอดไปจนขั้นสูงแล้ว ก็ได้จัดการส่งครูออกไปช่วยตามต่างหัวเมืองมณฑลต่าง ๆ อีก เพื่อได้เพาะการเล่าเรียนตามระเบียบใหม่ ทั้งเพื่อฝึกหัดพวกครูประจำเมืองนั้น กับยังได้ฝึกหัดแต่ในขั้นต่ำ ๆ เป็นเบื้องต้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสว่า บัดนี้การศึกษาตามระเบียบนั้นได้กระทำกันแพร่หลายทั่วทั้งประเทศสยามแล้ว เป็นทางชักจูงให้ราษฎรมีความนิยมในการศึกษายิ่งขึ้นเป็นอันมาก และข้อความติดต่อกันนี้ ได้มีพระราชดำรัสไว้ว่า.

"ในส่วนเรื่องการศึกษานี้ เราอยากจะใคร่ได้เห็นท่านทั้งหลายใฝ่ใจและตั้งใจให้ยิ่งขึ้น ในทางที่จะช่วยกันบันดาลให้การดำเนินไปโดยรวดเร็ว เพราะเราทั้งหลายไม่ควรจะตั้งอยู่ในความประมาท ไม่ควรจะลืมเสียว่าชาติจะตั้งอยู่ได้ต่อไปก็โดยอาศัยมีคนชั้นลูกหลานของเราทั้งหลายที่สามารถจะดำรงชาติของเราสืบไป และถ้าจะให้เขาทั้งหลายเหล่านั้นเป็นผู้มีความสามารถเช่นนั้น เราก็ต้องช่วยกันบำรุงการศึกษา เพื่อให้วิชชาแก่คนชั้นลูกหลานของเรา เพราะฉะนั้นขออย่าให้ผู้ใดในหมู่ท่านคิดเห็นไปในทางที่แคบคือขออย่าให้คิดว่าการจัดการศึกษาเป็นน่าที่ของกระทรวงธรรมการ (ศึกษาธิการ) โดยจำเพาะและผู้ที่มิได้อยู่ในกระทรวงนั้นไม่ต้องช่วยด้วยประการใด ๆ เลย ขอให้คิดเสียว่า เป็นน่าที่ของท่านทั้งหลายทุกคนที่จะช่วยให้การศึกษาดำเนินไปโดยสดวกที่สุดที่พอจะจัดไปได้ เพื่อประโยชน์แห่งชาติของเราทั่วไป"

ONE MODERN LADIES' FASHION, IN THE "PHANUNG."

เครื่องแต่งตัวของสุภาพสตรีนุ่งผ้าอย่าง พ.ศ. ๒๔๖๓—๖๒.

เพื่อบำราบความชั่วร้ายและผดุงความสุขของพลเมือง และพระราชกำหนดกฎหมาย ได้เปิดสถานที่สำหรับตัดสินตามขั้นแห่ง ๑ ที่เกาะไผ่ สำหรับให้เป็นที่อยู่ของพวกจรจัด และได้จัดการให้คนพวกนี้มีงานทำเพื่อจำหน่าย เป็นอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ในปีเดียวกันนี้ได้ตราพระราชบัญญัติการตั้งสมาคม เป็นการให้สดวกแก่เจ้าน่าที่ได้ทำการป้องกันสมาคมที่ตั้งขึ้นเพื่อการทุจริตผิดกฎหมายนั้น.

ส่วนการดำรวจและการพิพากศาลนั้น การฝ่ายดำรวจภายในเวลา ๑๒ เดือนนี้ได้เปลี่ยนแปลงการรับคนเข้ารับราชการ ระเบียบใช้เกณฑ์มารับราชการ แต่ได้เปลี่ยนเป็นรับคนที่เป็นทหารกองหนุนมีอายุเกิน ๒๐ ปี การนี้ปรากฏว่าเป็นที่เรียบร้อย ส่วนการศาลนั้น ได้โอนศาลในมณฑลเพ็ชร์บูรณ์จากกระทรวงมหาดไทยไปขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม และ

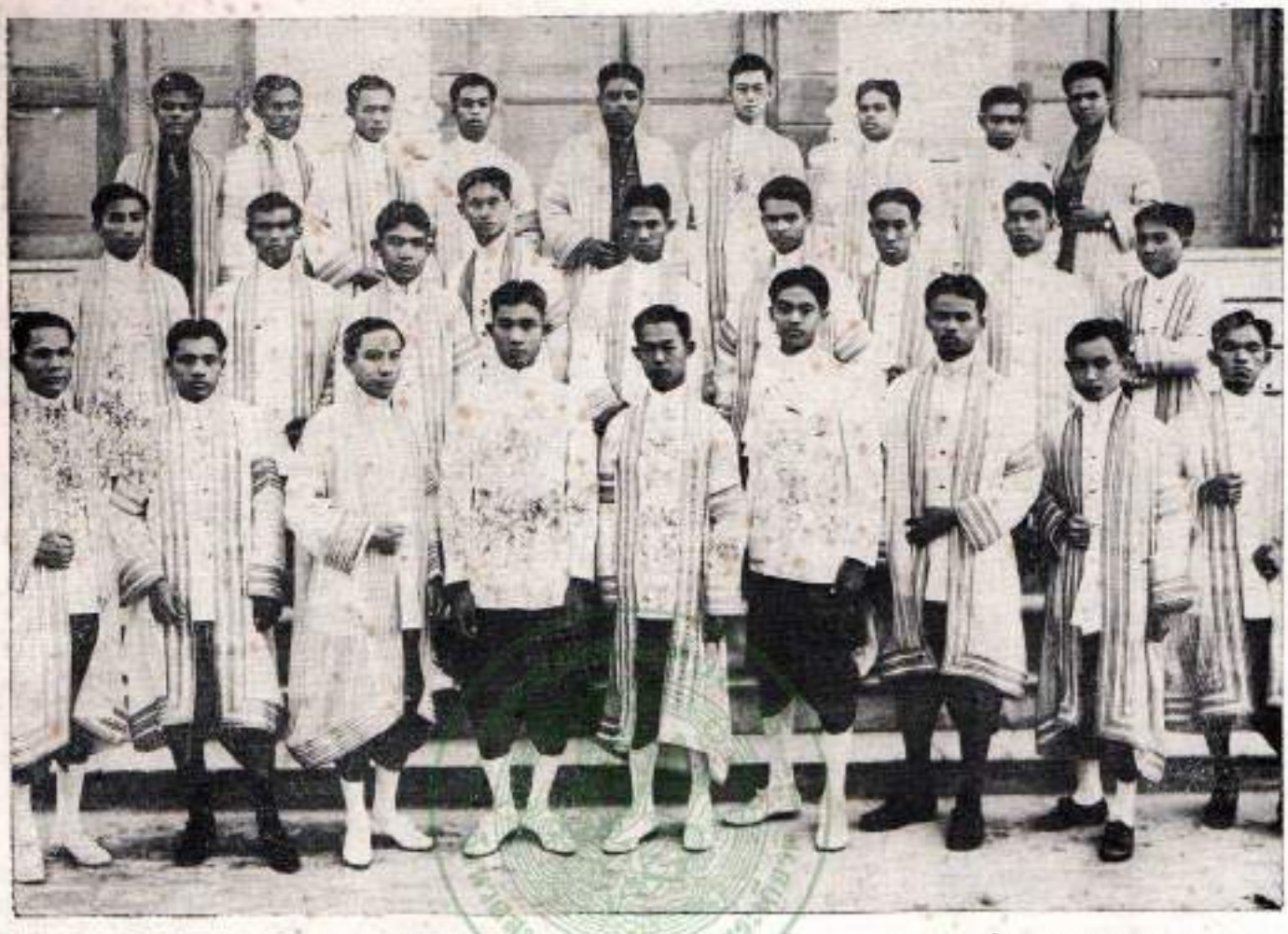

SIAMESE BARRISTERS AT LAW IN NEW WHITE EMBROIDERED ROBES SUBSTITUTED BY HIS LATE MAJESTY FOR THE PREVIOUS BLACK.

เนติบัณฑิตสยาม แต่งเครื่องเสื้อครุยขาวปริทอง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนจากเครื่องเต็มยศใช้สีดำ.

hoped will have the effect of protecting the public against the unscrupulous conduct of certain persons who used regularly to make a living by false pretence of legal knowledge."

In this year of what we cannot but characterise again as remarkable progress, we must not fail to select the following further details from the statement of deeds done as shown by His Majesty.

To encourage social economy, Siam, as mentioned previously, had established the Savings Bank system, and, up to the year under review, three such banks had been opened. Now, in 1914, no fewer than twelve new branches were established by the Government. This was of such importance to the public that we venture to give further details. The new branches were at the Treasuries of the Circles of Krung Kao, Rajaburi, Chandaburi, Nagor Svarga, Bisnulok, Nagor Rajasima, Nagor Jaisri, Jumbara, Nagor Sridamaraj, Bhuket, Patani and Bayap. After remarking that establishment of these banks would be extended to the other provinces in due course, His Majesty made this comment: "The working of these institution is justifying the expectation that they will be a useful aid to the public."

Coming to the Great War, which broke out in the year with which we are dealing, we find the following interesting passage in His Majesty's birthday speech:—"The bad effects of the war experienced by our people have

ได้เพิ่มน่าที่ให้แก่ผู้พิพากษาอย่าง ๑ คือให้ทำการชันสูตร์พลิกศพคนตายด้วยฆาฏกรรม ตามพระราชบัญญัติชันสูตร์พลิกศพซึ่งได้ตราไว้ในปีนั้น กับอีกอย่าง ๑ อันเปนการเกี่ยวกับราษฎร แม้ถึงเปนส่วนน้อยก็ดี คือในปีนั้นทรงพระราชดำริจะตราพระราชบัญญัติทนายความ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสไว้ว่า "เปนที่หวังได้ว่าจะคุ้มครองพลเมืองจากการถูกหลอก ของพวกเจ้าถ้อยหมอความซึ่งแอบแฝงหากินอยู่ตามโรงศาลโดยตั้งตนว่าเปนผู้รู้กฎหมายนั้นได้."

กิจการที่ได้ทำไปแล้วในปีนี้ เปนที่น่าปิติยิ่งนัก เราจะละเว้นเสียมิได้ที่ต้องเลือกกล่าวความพิศดารตามที่ปรากฏอยู่ในรายงานแสดงกิจการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแสดงไว้นั้นดังต่อไปนี้.

ตามเหตุที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ว่าโดยความประสงค์ที่จะดำรงเศรษฐกิจของประเทศ คือที่จะให้ราษฎรมีที่เก็บเงินทองนั้น รัฐบาลได้จัดตั้งคลังออมสินไว้แล้ว ตั้งแต่ได้เริ่มตั้งคลังออมสินตลอดมาจนถึงปีที่กล่าวแสดงกิจการณ์นั้น ปรากฏว่าได้เปิดคลังออมสิน ๓ แห่ง และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ รัฐบาลได้ขยายการตั้งสาขาขึ้นอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ แห่ง การข้อนี้เปนเรื่องสำคัญสำหรับราษฎรอยู่บ้าง ซึ่งเราจะได้กล่าวให้ละเอียดต่อไป สาขาคลังออมสินที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ สำนักงานอยู่ที่คลังมณฑลอยุธยา, ราชบุรี, จันทบุรี, นครสวรรค์, พิศณุโลก, นครราชสีมา, นครไชยศรี, ชุมพร, นครศรีธรรมราช, ภูเก็จ, บัตตานี, และ พายัพ และเมื่อได้ทรงชี้แจงว่าการตั้งคลังออมสินจะได้กระทำต่อไปตามจังหวัดอื่น ๆ โดยเวลาอันสมควรแล้ว มีพระราชดำรัสต่อไปว่า "การงานเหล่านี้นับว่าดำเนินไปเปนผลสมความประสงค์ที่หวังช่วยอาณาประชาราษฎรได้ส่วน ๑"

มหายุทธสงครามของโลกได้อุบัติขึ้นในปีนี้เอง ข้อความ

TAPAN-HAN BRIDGE OVER KLONG ONG-ANG, BANGKOK, WITH A DOUBLE ROW OF SHOPS, REMINISCENT OF THE RIALTO AT VENICE AND PONTE VECCHIO AT FLORENCE.

สพานหัน ข้ามคลองโอ่งอ่างเปนสพานมีร้านโรงขายของ ๒ ฟาก คล้ายสพานริอัลโตในนครเวนิส และปองเดเวกคิโอณจังหวัดฟลอเรนซ์.

H.R.H. Purachatra, Prince of Kambaeng Bejr, Minister of Commerce and Communications, and Commissioner-General of Royal State Railways, in one of his multitudinous moments at his "trivial round and common task."

พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหมื่นวรจักรเพ็ชร์
อัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และ
คมนาคม ผู้บัญชาการรถไฟหลวงแห่ง
กรุงสยาม ภาพถ่ายในเวลาปรกติที่พระ
องค์ประกอบราชการธรรมดาในน่าที่

been very slight, and were felt in the early stages only. As soon as these effects became apparent, prompt action was taken by my Government by sending supplies of food to relieve the distress among the general population and those dependent on the tin-mining industry in the provinces on the West coast, and instructions were also given to the Lords-Lieutenant of all the provincial Circles to take measures to prevent prices of merchandise being unduly raised to the detriment of the people."

In this year also a new Local Administration Law was entered in the code, in order to give stronger power to the high administrative officials.

Coming to communications, we have already, elsewhere, mentioned general facts, but while on the subject of this year's all-round excellent progress, we feel that we must recall the following details, as mentioned by His Majesty in his annual speech. It had been decided to continue the Northern Railway to Chiengmai, and that line was opened for traffic as far as Ban Pakta, and the work had progressed so well that three-quarters of the task of piercing the 1208-metre tunnel at Khun Tan had been accomplished; while, on the Southern Line, three new sections were completed and opened within the twelve months, namely, between Vang Bhong and Koh Lak, 67 kilometres; between Tung Song and Khuna Svarga, in the province of Batalung, 89 kilometres—a record for the period of which any administration might well be proud.

Turning to the postal and telegraphic services, a money order service was established with eleven towns—with a direct service between Puket and Europe—while the parcel post facilities were extended as the opening of the railways permitted.

As regarded inland navigation we find that 798 sen of canal length were deepened and rendered navigable for boats at all seasons of the year.

The above various works, His Majesty explained in his review of the situation, would afford the people increased facilities of rapid communication and be a great aid to commerce. Steps, he added, were also being taken to provide means of communication for those provinces which were not in touch with the railways. Then, turning to assistance given to agriculture, we find that a lock navigable for boats was constructed at Bang Nihon, in the Subhanburi district, and also an irrigation lock at the mouth of the canal at Lad Xado. The latter was completed in time to keep back the waters, and served also to irrigate the fields at the commencement of the planting season. Another navigable lock was in course of construction at Chao Chet.

As another measure for the public weal, the system of collecting the Fishery Tax was amended, in order that persons who made their

อันน่าสนใจที่จะกล่าวต่อไปนี้ ปรากฏในตอน ๑ แห่งพระราชดำรัสคราวเฉลิมพระชนม์พรรษามีความว่า:

"ความเดือดร้อนซึ่งข้าแผ่นดินของเราต้องรับเพราะเกิดสงครามนั้น นับว่ามีเป็นส่วนน้อย และได้เป็นอยู่แต่ในชั้นแรกบ้างเท่านั้น แต่พอแลเห็นทางที่อาจจะมีความเดือดร้อนบ้าง ก็ได้เริ่มจัดการส่งเสบียงอาหารไปเจือจานราษฎรและพวกทำเหมืองแร่ในหัวเมืองชายทเลตวันตกในเวลาขาดแคลน และให้สมุหเทศาภิบาลทุกมณฑล เป็นธุระดูแลป้องกันการกดราคาสินค้าที่ราษฎรต้องใช้มิให้มีการเบียดเบียฬจนเกินกว่าความจำเป็นได้."

ในปีนี้ส่วนการปกครองได้จัดจำแนกแยกน่าที่เมืองและมณฑลเพื่อให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้ตรวจตรา ให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่.

การคมนาคมนั้น เราได้กล่าวความพิสดารถึงหลักการโดยกว้างไว้แล้ว แต่เพราะเหตุในปีนี้การคมนาคมได้เจริญก้าวน่าขึ้นอีกมาก จึงเห็นสมควรจะกล่าวความโดยละเอียด ตามที่ได้ปรากฏในพระราชดำรัสต่อไปว่า การขยายเขตต์สร้างทางรถไฟสายเหนือที่ได้สร้างต่อไปจนจดเชียงใหม่นั้น เปิดทำการรับส่งคนโดยสานได้แล้วถึงบ้านปากต้ำ การสร้างทางตอนนี้เป็นผลดีมาก คือการเจาะเขาทำอุโมงค์ที่ตำบลขุนตาลซึ่งมีระยะ ๑๒๐๘ เมตร์นั้นได้เจาะทลุเป็นผลไปแล้วสามในสี่ ส่วนทางรถไฟสายใต้ภายในเวลา๑๒ เดือน ก็ได้เปิดการเดินรถขึ้นใหม่อีกสามตอน คือ ระหว่างวังพงก์ถึงเกาะหลักตอน๑ ระยะทาง๖๗กิโลเมตร์ ระหว่างทุ่งสงถึงคูหาสวรรค์ตอน ๑ แขวงจังหวัดพัทลุง ระยะทาง ๘๙ กิโลเมตร์ และระหว่างร่อนพิบูลย์ถึงนครศรีธรรมราชตอน ๑ ระยะทาง ๓๕ กิโลเมตร์ เป็นความเจริญอันควรพากพุมใจอย่างยิ่ง.

กล่าวถึงการไปรษณีย์โทรเลข ได้จัดการให้มีธนาณัติแล้ว ๑๑ หัวเมือง รวมทั้งมีการติดต่อโดยตรงระหว่างภูเก็ตกับยุโรปและในคราวเดียวกันก็ได้เปิดการไปรษณีย์วัตถุขึ้น เนื่องแต่การรถไฟขยายกว้างขวางเพิ่มความสดวกขึ้นนั้นเอง.

ส่วนการทำนุบำรุงทางเดินเรือภายในประเทศ ก็ได้ซ่อมคลองให้ลึกพอให้เป็นทางไปมาสำหรับเรือเดินได้ตลอดฤดูกาลนั้น ก็ได้กระทำไปมีระยะ ๘๘๘ เส้น.

THIRD GRAND COUNCILLOR H.E. PHYA SEUKSA SOMBURNA, DIRECTOR OF GENERAL EDUCATION.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาศึกษาสมบูรณ์ (หม่อมหลวงแหยม อินทรางกูร ณอยุธยา) เจ้ากรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

living in a small way from that industry might be exempt.

Then with reference to religion, His Majesty reviewed the immediate past of 1914 as follows:—"With regard to affairs relating to the Buddhist Religion, His Holiness, the Supreme Patriarch, has introduced improvements in the method of teaching the Sacred Rules in order to enlarge the knowledge to be gained by newly-ordained priests, and has revised the system for studying the Holy Scriptures and the methods of examination for priests and novices who have been long in the priesthood, so as to make the knowledge gained by the students more extensive, and not confined simply to being able to translate from the Pali language, as used to be the case under the old system. His Holiness has devoted much attention to matters relating to the administration of priestly communities and the teaching of the Holy Scriptures, and has introduced many useful reforms in the same. He has made inspections in person, and during the year has made a journey to the Circle of Bisnulok and parts of the Circle of Bayap for the purpose of reorganising the administration of priest communities."

Save for a telling exhortation to national endeavour, and a cordial expression of thanks for general service rendered, His Majesty concluded his annual speech by stating that considerable progress had been made in the efficiency of the forces for national defence. In the army, many measures had been carried out to His satisfaction for increasing efficiency, while, in the navy, the Ministry of Marine had performed equally good and faithful service. To sum up, His Majesty paid the following all-round generous tribute: "I am glad to note the general improvement in the administration and discipline of both the Army and Navy."

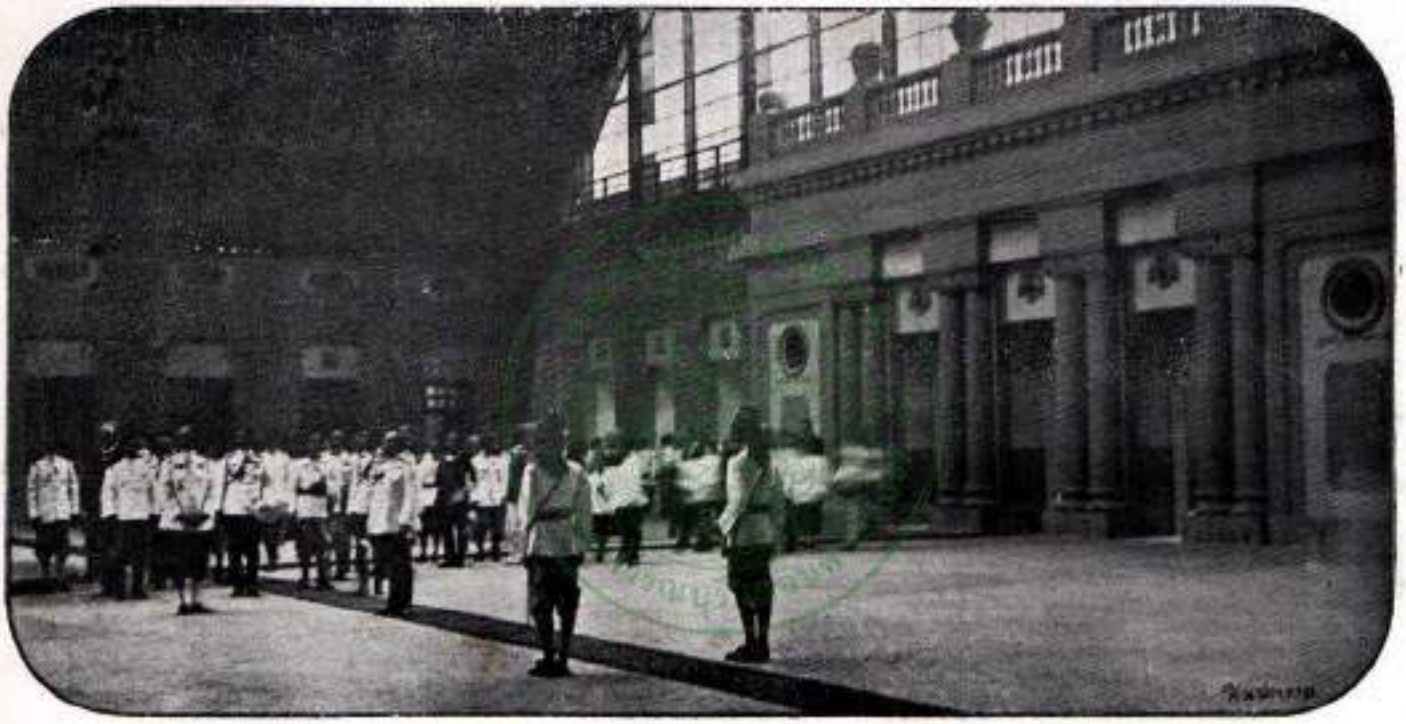

H.M. King Rama VI inaugurating the opening of the Central Railway Station, Bangkok.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ เสด็จทรงเปิดสถานีรถมุมรถไฟ หัวลำโพง พระนคร.

And then we come to what constituted an epoch in Siam's history, and we will give the story in His Majesty's own words. He said:—

"In speaking about naval affairs, I cannot

SECOND GRAND COUNCILLOR H.H. PRINCE BROM BONGSE ADHIRAJ, DIRECTOR-GENERAL OF CUSTOMS AND EXCISE.

มหาอำมาตย์โท พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพร้อม พงศ์อธิราช อธิบดีกรมศุลกากร.

กิจการอันได้กระทำสำเร็จไปแล้วดังได้บรรยายข้างบนนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้แจงไว้ในผลของการประจำปีว่า จะเป็นการเพิ่มความสดวกแก่ราษฎรในทางคมนาคม และเป็นการทำนุบำรุงพาณิชยกรรมให้รวดเร็วทันเวลายิ่งขึ้นเป็นอันมาก และทรงเสริมว่า สำหรับในจังหวัดที่ยังมิได้มีรถไฟไปถึง ก็จะได้ตรวจหาหนทางกระทำต่อไป เมื่อหวลไปกล่าวถึงการกสิกรรมแล้ว ในปีนี้ได้สร้างประตูทางเรือที่บางยี่หนแขวงจังหวัดสุพรรณบุรีสำเร็จแล้วแห่ง ๑ สร้างประตูระบายน้ำสำหรับการทำนาที่ปากคลองตำบลลาดชโดแห่ง ๑ ประตูน้ำที่ลาดชโดนี้ได้สร้างสำเร็จทันเวลาทดน้ำไว้ใช้และระบายน้ำเข้านาในต้นฤดูหว่าน กับได้สร้างประตูทางเรือที่ตำบลเจ้าเจ็ดอีกแห่ง ๑.

อย่าง ๑ เพื่อยังความปรกติสุขราษฎร ให้สดวกแก่การอาชีพ คือได้แก้ไขวิธีเก็บอากรค่าน้ำ เพื่อว่าสำหรับราษฎรที่ทำการจับปลาพอเลี้ยงชีพแล้วก็ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรค่าน้ำ.

กิจการฝ่ายพระศาสนานั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ว่าดังนี้.

"ส่วนทางพุทธจักร์นั้น สมเด็จพระมหาสมณได้ทรงจัดระเบียบการสอนพระธรรมวินัยให้ภิกษุผู้บวชใหม่ได้ความรู้กว้างขวางแพร่หลายยิ่งขึ้น ส่วนการเรียนพระปริยัติธรรม สำหรับภิกษุสามเณรผู้บวชอยู่นาน ก็ได้ทรงแก้ไขหลักสูตร และวิธีสอบไล่ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ได้รับความรู้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่ให้เพียงแต่เรียนแปลภาษาบาฬีได้ดังวิธีเคยใช้มาแต่ก่อน.

"การคณะสงฆ์ในฝ่ายปกครองอันเป็นฝ่ายบริหารก็ดี ในฝ่ายฝึกสอนอันเป็นฝ่ายปริยัติก็ดี สมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงเอาพระทัยใส่ จัดการแก้ไขเพิ่มเติมให้ได้ระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ได้ทรงพระอุตสาหะจัดและตรวจการด้วยพระองค์ ในศกนี้ก็ได้เสด็จไปตรวจและจัดการคณะสงฆ์ถึงมณฑลพิศณุโลก และอาณาเขตต์มณฑลพายัพ."

ในตอนท้ายพระราชดำรัสปีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสถึงความพากเพียรของชาติและทรงแสดงขอบใจ ที่กิจการที่ได้ทรงจัดการทำไปแล้วเป็นกำลังแห่งการป้องกันประเทศเป็นอันมาก การทหารนั้น ก็ได้จัดดำเนินการตลอดมาหลายอย่างหลายประการเป็นประโยชน์อันดีซึ่งเป็นที่สมพระราชหฤทัย

LIEUT.-GENERAL H.H. PRINCE KAMBOB, DIRECTOR-GENERAL OF GENDARMERIE DEPARTMENT.

นายพลโท พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ, อธิบดีกรมตำรวจภูธร.

refrain from referring to a matter which appealed to me with peculiar satisfaction, namely, the fact that certain of my officials have united together in forming an association to which I have consented to give my patronage, and which I have named 'The Royal Navy League of Siam,' the first object of which is to invite the Siamese people to subscribe for King and country money for acquiring a warship for the Navy to serve as a protection for King, country and religion. I am happy to associate myself with and to take a deep interest in the success of this laudable object, which is an evidence that the Siamese people are determined, like their ancestors, to show their affection and loyalty to their Sovereign, to preserve the independence of the nation, and to uphold our Holy Religion, which has been the precious emblem and moral support of the Siamese race for many generations. The attainment of these objects should be the ardent desire of every one, as they will help to exalt the honour and dignity of the Kingdom of Siam in all directions."

And then His Majesty concluded a memorable address, with this gracious tribute to his officials:—

"By having diligently performed your duties to the best of your ability, you have helped to lighten the burden from my shoulders, and I am grateful to every one of you."

In reply to a congratulatory address from the Diplomatic Corps, His Majesty said, referring to the outbreak of the Great War:—"It is my constant prayer that the day may not be distant when the benefits of peace may again be extended to all the nations of the world, and I should count it a high privilege if I could contribute, even in a slight measure, to this happy result.

"Your presence here, and the cordial message you bring me, testify to the continuance of relations of friendship and confidence between Siam and the countries you and your colleagues represent. The cultivation of those relations is, as you know, the object of Our watchful care, and in my efforts to that end I feel assured that I shall always receive the sympathetic co-operation of all the members of the Corps."

On the last day of the year, His Majesty received a deputation of the Mohammedan community consisting of seventy-seven Imams and

PEASANT WOMEN OF CENTRAL SIAM, FORMING THE MAIN LABOUR FORCE IN THE STAPLE INDUSTRY, PADDY CULTIVATION.

หญิงไทยชาวชนบท ผู้ประกอบกสิกรรมเป็นหัวแรงของประเทศ.

รวบ รวม กัน ตั้ง ขึ้น เป็น สมาคม ซึ่งเราได้รับเป็น ผู้อุปถัมภ์ และได้ให้ ชื่อ ว่า ราช นาวี สมาคม แห่งกรุงสยามอันมีความ ประสงค์เบื้องต้นที่จะชัก ชวน บรรดา ข้า แผ่นดิน ของเราให้ออกทุนทรัพย์ เรี่ยรายเพื่อ จัดหา เรือรบ มาให้แก่ กองทัพเรือ ของ เรา โดยความมุ่งต่อประ โยชน์ การ บ้อง กัน ชาติ ศาสนา พระ มหา กษัตริย์ อันเป็นกิจ ควร สรรเสริญ เราจึง พลอยมี ความยินดี และพลอย หวัง ใน ความ สำเร็จ แห่ง ความ คิด นั้น ด้วย เพราะจะเป็นเครื่องแสดงให้ปรากฏอีกอย่าง ๑ ว่าคนไทยเราตั้งใจที่จะประพฤติมิให้บกพร่องไปกว่า ชนกของตน คือ แสดงความจงรักภักดีต่อผู้ปกครอง และแสดงความ ตั้งใจ ที่จะ รักษา ความ เป็นไทย แห่ง ชาติ ทั้งรักษาพระพุทธศาสนาอันเป็นสง่าและเป็น เครื่องครองจิตต์แห่งชาวไทยมาแล้วหลายชั่วคน ให้ ดำรงคงมั่นอยู่ชั่วกาลนาน นับว่าเป็นการอันควรคิด ควรปรารถนาอย่างยิ่ง ทั้งจะเป็นสิ่งเชิดชูเกียรติยศ แห่งกรุงสยามในทิศานุทิศทั่วไป”

ครั้นแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระ-ราชดำรัสทรงแสดง ความ ชอบใจบรรดาข้าราชการทั้ง หลายโดยได้ทรงยกย่อง กิจการของประเทศ ที่ได้ดำ-เนินก้าวน่าเป็นที่ควรกำหนดจดจำ ในพระราชดำรัส ฝ่ายการทหารเรือนั้นเล่า กระทรวงทหารเรือก็ได้ประ-กอบ การเป็นผลด้วยความสัตย์ซื่อ อันควร ได้รับความ ยกย่องสรรเสริญ เช่นเดียวกัน ดังได้มีพระราชดำ-รัสทรงชมเชยไว้ดังนี้.

“เรามีความยินดีที่ได้สังเกตเห็นว่าการบังคับบัญ-ชาและการรักษาวินัย ทั้งในกองทัพบกและทัพเรือ เป็นที่เรียบร้อยดีขึ้นเป็นลำดับ.”

ต่อจากนี้ เป็นเรื่องสำคัญอันจะปรากฏเป็นพง-ศาวดารของประเทศต่อไป เราได้คัดพระราชดำรัส ตอนนั้นมากล่าวไว้ต่อไปนี้.

“อนึ่งเมื่อกล่าวถึงการทหารเรือแล้ว เราก็จะเว้น เสียไม่ได้ที่จะไม่กล่าวถึงสิ่งซึ่งทำความพอใจให้แก่เรา เป็นอันมากส่วน ๑ คือการที่ข้าราชการบางคนได้คิด

Hajis who were in charge of mosques in different districts, together with other members of the same persuasion. The deputation presented a loyal address, expressing their deep gratification in that His Majesty had acceded to their request to become "Protector of the Faith of the Prophet Mohammad," and stated their willingness to serve His Majesty to the end. In replying, the King concluded to the following effect. He felt certain that, if ever a time should come when the service of the Mohammadan communities should be required in the defence of the Realm, the Mohammadans in Siam would come forth to offer themselves for such service, for, in so doing, they would but follow the precepts of their Prophet, namely, that to die in defence of one's religion is a meritorious act, and indeed they would be serving the cause of Islam when they served the country that gave it her protection.

His Majesty then presented to the Imams robes of office in different colours, according to the three grades prevailing in their order, each of the said robes having on the breast the Royal monogram surmounted by the Royal Crown, all embroidered in gold and silk. The function ended by the members of the deputation invoking the blessings of Allah upon His Majesty.

The following few words taken from the Court Circular of the time, will give a brief, but, we venture to think, not uninteresting glimpse into the ceremonial observances attendant upon the celebration of the anniversary of His Majesty's natal day:—

"When the auspicious time drew near, the King proceeded to the Chandra Ditvobhas Pavilion to change his attire. At nineteen minutes and twelve seconds after twelve o'clock, His Majesty mounted the bathing seat, and the Ceremonial Bath, in accordance with ancient

HIS MAJESTY PRESENTING TO THE IMAMS ROBES OF HONOUR IN THREE DIFFERENT COLOURS ACCORDING TO THEIR RANK, WITH ROYAL MONOGRAM AND CROWN EMBROIDERED IN GOLD AND SILK.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเสื้อยศแก่บรรดาโต๊ะอิหม่าม เสื้อยศเหล่านี้มีสีต่างกันสามสี ตามลำดับยศ มีอักษรไขว้พระบรมนามาภิไธยและพระมหามงกุฎปักด้วยด้นทองและไหม

นั้นมีความว่า.

"ในที่สุดนี้ เราขอขอบใจ ท่าน ทั้งหลาย ที่ได้ช่วยเราในกิจการที่กระทำเพื่อประโยชน์แห่งชาติบ้านเมือง และในการที่ท่านทั้งหลาย ต่างคนต่างพยายามทำการตามน่าที่ของตน ๆ โดยเต็มสติกำลังความสามารถ ก็เหมือนช่วยแบ่งภาระอันหนักไปจากบ่าของเรา ฉะนั้นเราจึงขอบใจท่านทั้งหลายโดยทั่วกัน."

LIEUT.-COLONEL PHRA YUDDHAKARABANJA, CHIEF OF STAFF OF THE 3RD ARMY DIVISION.

นายพันโท พระยุทธการบัญชา
(จอน โรหิตกุล)
จ. ม. ป. ช. ร. จ. ม.
เสนาธิการกองพลทหารบกที่ ๓.

ในพระราชดำรัสตอบคำถวายไชยมงคลพวกทูตและกงสุลนานาประเทศกล่าวถึงมหายุทธสงครามดังนี้.

"ความปรารถนาของเรามีอยู่เสมอว่าคงจะมีวันที่ไม่ช้านานนัก เมื่อประโยชน์ทั้งหลายของความสงบศึกจะได้มีแผ่ทั่วไปถึงทุกประเทศในโลกนี้ ถ้าหากว่าเรากระทำการอันใด แม้ว่าจะเป็นผลได้แต่เล็กน้อย ในการที่จะให้สงบศึกเป็นสุขด้วยกันแล้ว เราก็จะถือว่าเป็นเกียรติยศและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่เราจะกระทำการนั้นได้.

"การซึ่งท่านได้มาประชุมพร้อมกันอยู่ณที่นี้ กับทั้งท่านนำความอันเป็นอัธยาศัยไมตรีมากล่าวด้วยนั้น เป็นพยานสำคัญว่า ทางพระราชไมตรีและความไว้วางใจกัน ในระหว่างกรุงสยามกับประเทศทั้งหลาย ซึ่งท่านกับสหายของท่านเป็นผู้แทนอยู่ในเมืองนี้ คงตั้งอยู่ดีสืบไป ท่านย่อมทราบอยู่แล้วว่า การจะปลูกผังทางพระราชไมตรีนั้นเป็นสิ่งที่เรามีใจระวังรักษาอยู่ และในความอุส่าห์ของเราที่จะให้เป็นไปทางไมตรีนี้ เรารู้สึกว่าพวกท่านทั้งหลายทั้งปวงคงจะมีใจช่วยกันอยู่มิได้ขาด."

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม โต๊ะอิหม่าม ๗๗ คนซึ่งเป็นสมภารมัสยิด (วัดแขก) ในตำบลต่าง ๆ พร้อมด้วยหัวน่าอิสลามศาสนิกอีกเป็นอันมากได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูลพระกรุณาในนามแห่งอิสลามศาสนิก ขอบพระเดชพระคุณในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงดำรงตำแหน่งเป็นประธานศาสนูปถัมภกในศาสนามหะหมัดแห่งประชาชนชาวอิสลาม และแสดงความเต็มใจที่จะได้สนองพระเดชพระคุณตราบจนที่สุด มีพระราชดำรัสตอบว่า ทรงมั่นในพระราชหฤทัยว่า เมื่อถึงคราวที่ต้องการชาวอิสลามมาทำการช่วยเหลือป้องกันพระราชอาณาจักร์แล้ว บรรดาอิสลามศาสนิกในสยามนี้ย่อมจะสมัครทำการช่วยเหลือ ด้วยการปฏิบัติเช่นนี้เป็นพฤติการตามอนุศาสน์ของพระมหมัดในข้อที่ยอมสละชีพเพื่อป้องกันศาสนานั้น และเมื่ออิสลามศาสนิกได้ทำการให้แก่ประเทศ ซึ่งได้อุปถัมภ์ค้ำชูช่วยคุ้มครองศาสนา ก็เท่ากับเป็นการกระทำตามอนุศาสน์นั้นเหมือนกัน.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเสื้อยศสีต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น เสื้อที่กล่าวนี้ทุกตัวปักพระมหามงกุฎด้วยดิ้นทองและเงินที่น่าอก การพิธีนี้จบลงโดยอิสลามศาสนิกซึ่งประชุมอยู่ในที่นั้นได้

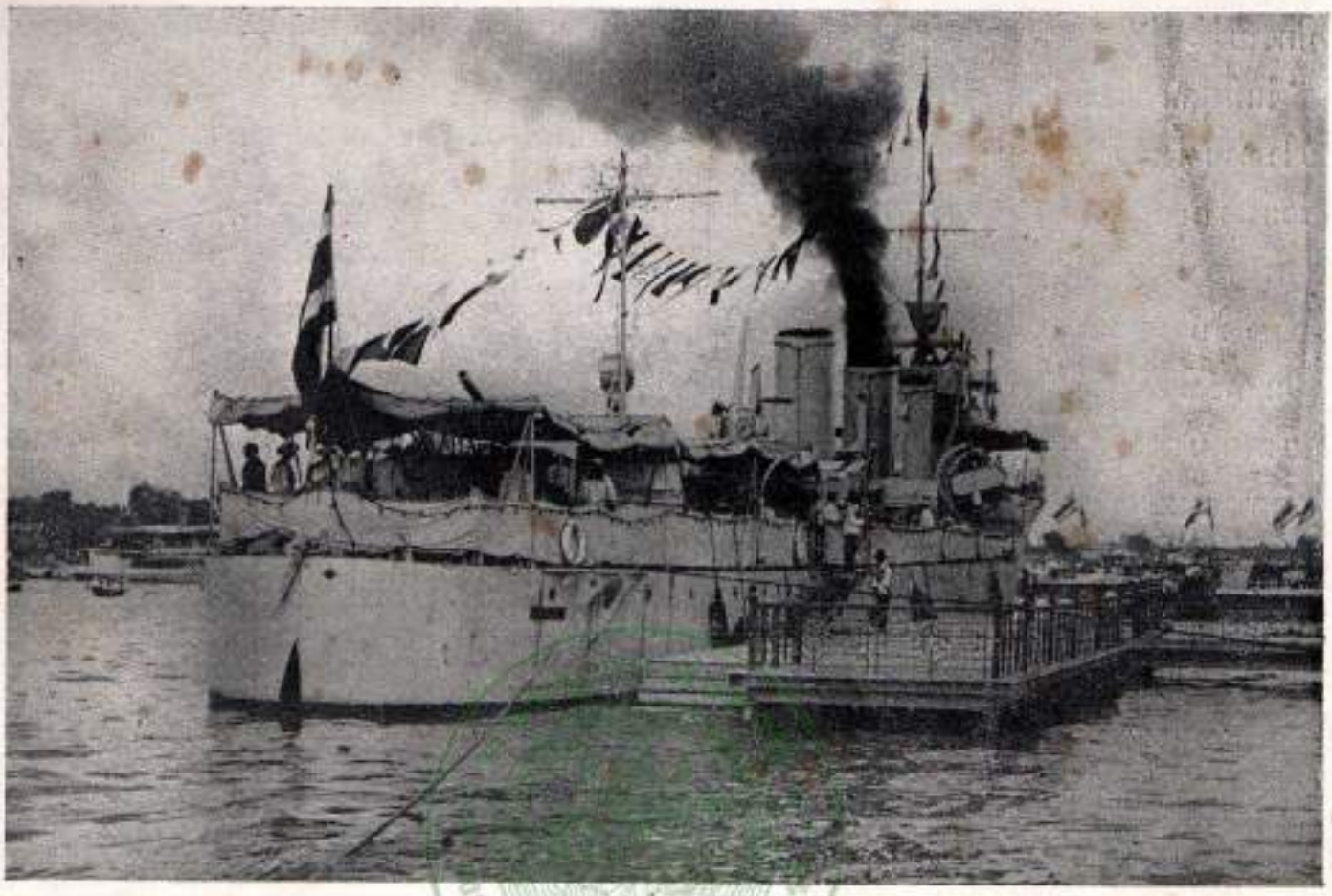

ARRIVAL OF HIS MAJESTY'S TORPEDO-DESTROYER "PHRA RUANG," BUILT FOR SIAM IN ENGLAND, OUT OF FUNDS FURNISHED BY PATRIOTIC PUBLIC SUBSCRIPTION.

เรือ "พระร่วง" เทียบท่าราชวรดิษฐ์ เรือนี้ต่อในประเทศอังกฤษ
โดยเงินเรี่ยรายจากราษฎรผู้ภักดีสร้างทูลเกล้า ฯ ถวาย.

Royal usage, took place, during which the priests recited the 'Jayamangala' Stanzas, and music was played."

His Majesty, then, in his reply to the loyal address, mentioned the following incidents that punctuated the progress of the year:—

In local administration, changes had been introduced to instal the right power in the right place, so that confusion might be minimised in the future. The seven amphurships of the Inner Circle were abolished, while twenty-five new ones were created, and certain provisions of the Administrative Law were put into effect where needed. The change in Siam's life centre was, in fact, so important that we must quote His Majesty's announcement in his annual address at that time verbatim. He said:—"Mondhol Krung Deb has been done away with, and Muang Nondaburi, Muang Minburi, Muang Phra Pradaeng and Muang Samudaprakar have been incorporated (as Prefectures) in the City of Bangkok. This City has in turn been divided into districts under the control of the Prefectural Department (Phra Nagorbal). Muang Dhanyaburi and Muang Pradumdhani have been transferred to the control of the Ministry of the Interior. The Gendarmerie Department has been combined with the Police Department, and all prisons and jails in the Kingdom have been brought under the Prisons Department."

We will now proceed to give as succinctly as possible the record of further progress during the year.

The Bangkok and Provincial Revenue De-

สวดมนตร์วิงวอนให้พระอะหล่าประสิทธิ์พรและอภิบาลรักษาพระองค์.

ความต่อไปนี้เราได้คัดมาจากข่าวในพระราชสำนักในปีนั้น ด้วยเห็นว่าถึงจะมีเนื้อเรื่องโดยย่อ ก็เป็นข้อความที่ควรสนใจเพื่อได้มีความรู้ในพระราชพิธีฉลองเฉลิมพระชนม์พรรษาอันเป็นวาระดิถีกาลคล้ายวันพระราชสมภพ มีความดังนี้.

"ในเวลาใกล้พระฤกษ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกประทับยังพระที่นั่งจันทรทิพโยภาส ทรงเครื่องสำหรับสรงพระมูรธาภิเษก เมื่อถึงเวลาพระฤกษ์เวลาเที่ยงแล้ว ๑๕ นาฬิกา กับ ๑๒ วินาฬิกา เป็นปฐม เสด็จขึ้นสู่พระแท่นมูรธาภิเษกสนาน โหรถือน้องไชยสัญญา ชาวประโคมๆ สังข์แตรไม้บัณเฑาะมโหรทึกและเครื่องดุริยดนตรี พระสงฆ์สวดถวายไชยมงคลคาถา เจ้าพนักงานไขสหัสธารา และทูลเกล้าฯ ถวาย พระเต้าน้ำพระพุทธมนตร์ พราหมณ์ทูลเกล้าฯ ถวายน้ำมหาสังข์ตามขัตติยราชประเพณี."

LOVE LETTERS PERCHANCE BY BAMBOO LADDER: OR HOW THE JUNGLE POSTMAN DOES HIS WORK.

บุรุษไปรษณีย์ทัวเมือง ส่งจดหมายให้แก่ผู้รับซึ่งลงมาทางบันไดไม้รวก.

ในปีนี้ พระราชดำรัสตอบพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าทูลละอองธุลีพระบาท ก็กล่าวถึงเหตุการณ์อันดำเนินมาแล้วในปีนั้น.

การปกครองในมณฑลกรุงเทพฯ นี้ ได้เปลี่ยนแปลงรูปการให้ลงรอยกัน เพื่อป้องกันมิให้การงานก้าวก่ายกัน แลกันในภายน่า ได้ล้มอำเภอขึ้นใน ๗ อำเภอแล้วตั้งอำเภอขึ้นใหม่อีก ๒๕ แห่ง และบางมาตราในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ที่จำเป็นก็ได้นำออกประกาศใช้ การเปลี่ยนแปลงเลิกเขตต์นี้ เป็นกิจสำคัญมาก จำที่เราจะต้องนำกระแสร์พระราชดำรัสตอนนั้น มาลงไว้ต่อไปนี้.

"ยกเลิกมณฑลกรุงเทพ รวมท้องที่เมืองนนทบุรี เมืองมีนบุรี เมืองพระประแดง เมืองสมุทปราการ เป็นเขตต์พระมหานครและแบ่งเขตต์กรุงเทพฯ พระมหานครออกเป็นจังหวัด มีนครบาลประจำ ยกเมืองธัญญะบุรีและเมืองประทุมธานีไปสมทบกระทรวงมหาดไทย รวมกรมพลตระเวนกับกรมตำรวจภูธรเป็นกรมเดียวกัน และรวมการเรือนจำทั้งหลายทั่วพระราชอาณาเขตต์เข้าเป็นกรมราชทัณฑ์."

บัดนี้เราจักได้กล่าวถึงกิจการที่ดำเนินมาแล้วในปีนั้นโดยย่อต่อไป.

ได้ย้ายกรมสรรพากรในและนอกขึ้นอยู่ในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และรวมทั้งการคลังของหก หัวเมืองที่อยู่ในมณฑลกรุงเทพฯ มาขึ้นแก่กระทรวงพระคลังด้วย ส่วนศาลมณฑลบัตตานีโอนจากกระทรวงมหาดไทยไปขึ้นแก่กระทรวงยุติธรรม เช่นเดียวกับมณฑลอื่น และเมื่อกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปรากฏตามกระแสร์พระราชดำรัสดังต่อไปนี้.

"ส่วนมณฑลชั้นนอกนั้น มณฑลเพชรบูรณ์มีเมืองขึ้นอยู่

partments were placed under the control of the Ministry of Finance, as also the financial affairs of the six Muangs of Mondhol Krung Deb, while the Court in Mondhol Pattani was transferred from the Ministry of the Interior to the Ministry of Justice, as in the case of other Mondhols. Regarding other administrative changes, His Majesty reported:—

"In the outer provinces, Mondhol Bejrapurna, possessing only two Muangs, has been abolished, so that now all of its territory, consisting of Muang Bejrapurna and Muang Lomsakdi, is included in the boundaries of Mondhol Bisnulok.

"In contrast with this, Mondhol Bayab, which contained many large towns, and is a large province, has been divided as follows:—Nagor Nan, Nagor Lampang, Muang Phrae, have been organised into one Mondhol, called Mondhol Maharashtra, under a Viceroy (Uparaj), whose power extends as well over Mondhol Bayab. Mondhols Bayab and Maharashtra, are together to be known as the North-Western Circle (Mondhol Bhag Bayab).

"In Mondhol Udor, the territory bordering on the right bank of the river has been established as a Muang under the name of Muang Nong Khai."

The above completed what must be admitted to be a formidable list of changes within a mere twelve months.

Turning to other matters, we find that a census of the provinces had been taken; that the law relating to firearms had been extended to the towns; that the law regulating lawyers had been put into force; that courts had been established at Khu Khan and Muang Nong Khai; that the water supply had fulfilled all hopes; that sanitary control was considerably extended in the provinces; that public medical depots were set up in four centres, at which free treatment was administered by a resident medical officer, and that 376,166 people were vaccinated.

HIS LATE MAJESTY STEERING THE SHIP OF STATE AS PREDICTED BY HAMILTON PRICE IN HIS FELICITOUS SPEECH ON THE OCCASION OF THE CORONATION FESTIVITIES WHEN HIS MAJESTY WAS VESTED WITH COMPLETE KINGSHIP.

พระบาทสมเด็จ พระรามาธิบดี ที่ ๖ ทรงถือท้ายเรือแห่งรัฐสีมาอาณาจักร์ สมดังคำพยากรณ์ของนายแฮมิลตัน ไพรซ์ ซึ่งกล่าวในสุนทรพจน์ กราบบังคมทูลในคราวบรมราชาภิเษก.

As regarded other branches of the public life, attention had been paid to the matter of the more efficient inspection of schools, while, in the Department of Agriculture, a school for the study and treatment of cattle diseases was founded in the endeavour to check those disastrous epidemics which almost annually decimated the live stock of the country; and it was gratifying to note that the injection of serum had, from the outset, produced good results.

แต่สองหัวเมือง จึงได้ยกเลิกมณฑลเสีย รวมเมืองเพ็ชร์บูรณ์ และเมืองหล่มศักดิ์ เข้าอยู่ในมณฑลพิศณุโลก ส่วนมณฑลพายัพ เป็นมณฑลที่มีเมืองใหญ่หลายเมือง ท้องที่กว้างใหญ่ จึงได้แยกท้องที่มณฑลพายัพคือ เมืองนครน่าน เมืองนครลำปางเมืองแพร่ รวม ๓ เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑล ๑ ต่างหาก และให้ชื่อว่ามณฑลมหาราษฎร์ มีอุปราชผู้ตรวจตราทำกับราชการมณฑลพายัพ และมณฑลมหาราช ซึ่งรวมกันเรียกว่ามณฑลภาคพายัพ ทางมณฑลอุดรนั้น ได้ให้รวมท้องที่ริมแม่น้ำของฝั่งขวาตั้งเป็นเมืองขึ้นเมือง ๑ ชื่อว่าเมืองหนองคาย.”

WHERE THE LETTERS ARE PUT IN INNER SIAM.

ตู้ไปรษณีย์หัวเมือง.

เท่าที่กล่าวมาแล้วข้างบน ย่อมแสดงให้เห็นว่าภายในเวลา ๑๒ เดือนนี้ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาก.

กล่าวถึงเหตุการณ์อย่างอื่น ตามที่ได้ปรากฏมาแล้วคือ ได้ทำสำมโนครัวตามหัวเมืองต่างๆเป็นที่เรียบร้อย ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืนตามหัวเมือง ได้ออกพระราชบัญญัติจัดการเรื่องทนายความ ได้ตั้งศาลขึ้นที่จังหวัดชุมพรและเมืองหนองคาย การประปาปรากฏว่าได้ผลเต็มความมุ่งหมาย การสุขาภิบาลได้จัดตั้งแพร่หลายไปแล้วตามหัวเมือง ได้จัดโอสถสภาตามต่างจังหวัดขึ้น ๔ แห่ง โดยได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดเงิน และการปลูกป้องกันไข้ทรพิษนั้นได้กระทำการแล้วถึง ๓๗๖,๑๖๖ คน.

ฝ่ายการทำนุบำรุงพลเมืองนั้น ก็ได้เอาใจใส่จัดการให้มีเจ้าพนักงานฝ่ายศึกษาธิการตรวจการโรงเรียน.

และทางกรมเพาะปลูกได้ตั้งโรงเรียนแพทย์สัตว์ขึ้น เพื่อทำการป้องกันโรคติดต่อ หากปรากฏว่าได้เกิดโรคติดต่อขึ้นแก่สัตว์แห่งใดแล้ว ก็ได้ไปฉีดยาป้องกันระงับไว้ได้ และเป็นที่น่าชอบใจที่การฉีดยาป้องกันโรคติดต่อนี้เป็นผลดีตั้งแต่แรกเริ่ม.

กล่าวถึงการคลัง ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการและนามของกรมสารบัญชีเป็นกรมบัญชีกลาง และเพิ่มน่าที่พิเศษขึ้นอีกอย่าง ๑ คือให้ตรวจสอบผลรายได้ของประเทศด้วย และได้ขยายการออกดร๊าฟต์ขึ้นที่มณฑลนครศรีธรรมราชและมณฑลสุราษฎร์ เพื่อให้ความสดวกแก่พ่อค้าที่ทำการซื้อขายระหว่างสองมณฑลนั้นกับสิงคโปร์และปีนัง แต่การเพียงเท่านี้ยังหาได้เป็นที่สิ้นสุดลงเพียงในปีนั้นไม่ ดังปรากฏตามพระราชดำรัสต่อไปนี้.

“ได้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดินขึ้น ให้มีน่าที่ตรวจการเบิกจ่ายและดูการเก็บเงินผลประโยชน์รายได้กับทั้งการเก็บรักษาเงินแผ่นดินณที่ทำการกระทรวงและกรมต่างๆ ตลอดจนมณฑลและหัวเมืองทั่วพระ-

SIAMESE MINISTER IN UNITED STATES, SURROUNDED BY GROUP OF FELLOW-COUNTRYMEN STUDENTS THERE.

กอะอัครราชทูตไทยในสหปาลัรัฐอเมริกา พร้อมด้วยนักเรียนไทยในประเทศนั้น.

Turning to financial matters, we find that the auditing and accounting departments had been combined under a new system called the Department of the Comptroller-General, while a special division to estimate the national revenue was established. Furthermore, steps were taken in Mondhols Nagor Sridhamaraj and Surashtra to issue drafts to those trading with Singapore and Penang. But this by no means constituted the sum total of the progress made during the year, for His Majesty placed on record the following facts including the above:—

"A Department for the Inspection of Revenues has been created. The function of this Department is to examine and approve all disbursements of public funds, to check all revenues collected, and to inspect the accounts of the various Ministries and Departments in every province and town, so that the financial progress of the Kingdom may not be impeded by preventable losses. Two new Departments have also been created, namely, the Department of Commerce and the Department of General Statistics, to evolve plans for stimulating trade and commerce in the country."

The savings bank system had also been considerably extended in the provinces, while the number opened in Bangkok had risen to six.

In the matter of agriculture, we find that the agreement of the Siam Canal and Irrigation Company had come to an end, and the Irrigation Department had, during the year, taken over the conduct of the affairs of that company, in order to extend operations; and plans were formed for development in connection with the Pa Sakdi. In addition, an experimental nursery was established "to carry out a study of plants and trees, so that valuable advice on this subject may be given to cultivators." The hope was then expressed that this system would soon be extended.

The mining industry had flourished, owing to three causes; namely, the increased value of the metals, the larger output, and the further opening of property for the industry up north. At the same time, the railways continued to forge ahead, as instanced by the following facts. On the Northern Line, construction towards Chiengmai had been pushed forward by the opening of two further sections, one from Ban Pun to Pha Kor, eighteen kilometres, and the other from the latter place, later, to Meh Jang, near the end of the year. The length of this section was the same. The piercing of the 1338-metre tunnel in the Khun Tai district was successfully accomplished. On the Southern Line, work had been carried forward in four sections; from Muang Prachuab Girikhandh to the borders of Mondhol Surashtra; from Tung Song in Mondhol Nagor Sridhamaraj past Mondhol Surashtra to Mondhol Rajaburi; from Ootapao district in Muang Songkhla to Mondhol Patani, and from Ootapao district to the borders of

SIAMESE RAILWAYS' EXCELLENTLY-EQUIPPED RESTAURANT CAR.

รถสเบียงกรมรถไฟหลวง.

ราชอาณาจักร์ เพื่อป้องกันการรักษาพระราชทรัพย์ ให้มั่นคงยิ่งขึ้น กับได้ตั้งกรมพาณิชย์ และสถิติพยากรณ์ขึ้นอีกกรม๑ เพื่อรวบรวมความรู้เป็นทางดำริการและดูแลการค้าขายของบ้านเมือง.

การคลังออมสินนั้น ได้แพร่หลายตามต่างจังหวัดทั่วไปแล้ว และที่ในกรุงเทพ ฯ นี้ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นรวมด้วยกัน ๖ แห่ง.

ส่วนการฝ่ายเกษตร์นั้น เมื่อสัญญาของบริษัทขุดคลองคูนาสยามได้สิ้นอายุลงแล้ว การทดน้ำก็ได้รับน่าที่ทำการตามนั้นต่อมา เพื่อขยายการทดน้ำให้เจริญยิ่งขึ้น กับได้ดำริการที่จะทดน้ำที่แควป่าสักด้วย และได้สร้างสวนสำหรับทดลองการเพาะปลูกขึ้นแห่ง๑ ในมณฑลพิศณุโลก เพื่อได้แนะนำให้ราษฎรรู้จักจัดวิธีการเพาะปลูกดีขึ้น ทั้งนี้มีความหวังว่าการนี้จะได้ขยายกว้างขวางสืบไปอีก.

การทำเหมืองแร่ดีบุกนั้นได้เจริญเป็นผลงามมาก ทั้งนี้เนื่องแต่เหตุผล๓ ประการ คือหนึ่งราคาดีบุกสูงขึ้น สองได้เนื้อแร่มาก สามยังได้อนุญาตให้เปิดทำเหมืองในท้องที่ทางหัวเมืองฝ่ายเหนือ ด้วยในเวลาเดียวกันนี้ การสร้างทางรถไฟก็ได้ดำเนินเป็นผลดีต่อมา ดังเห็นได้จากที่จะกล่าวต่อไปนี้ การสร้างทางสายเหนือตรงไปยังเชียงใหม่ได้ขยายต่อไปจนเปิดการเดินรถได้อีกสองตอน ตอนหนึ่งตั้งแต่บ้านปินไปถึงผาคอเป็นระยะ ๑๘ กิโลเมตร์ อีกตอนหนึ่งจากผาคอถึงแม่น้ำวัง โดยมีระยะทางเท่าเทียมกัน การเจาะอุโมงค์ที่ตำบลขุนตาลมีระยะ ๑๓๓๙ เมตร์ก็ได้ทำสำเร็จแล้ว ส่วนทางสายใต้นั้น การสร้างทางได้สำเร็จไปอีก ๔ ตอน คือจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึงเขตมณฑลสุราษฎร์ตอน๑ จากทุ่งสงในนครศรีธรรมราชผ่านมณฑลสุราษฎร์ถึงมณฑลราชบุรีตอน๑ จากมณฑลอู่ตะเภาในแขวงจังหวัดสงขลาถึงมณฑลปัตตานีตอน๑ และจากตำบลอู่ตะเภาถึงพรมแดนเมืองไทรเชื่อมกับสายอังกฤษอีกตอน๑ ส่วนที่ได้เปิดการรับส่งคนโดยสารและสินค้าเมื่อเดือนธันวาคม ก็มีตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึงบ้านกรูดเป็นระยะทาง๕๘กิโลเมตร์.

แม้ว่าไม่เกิดอุทกภัยขึ้นที่มณฑลสุราษฎร์และนครศรีธรรมราชในปีนั้นแล้ว ก็น่าที่จะเปิดการรับส่งในปลายปีเป็นระยะทางได้อีกมาก แต่เพราะเหตุที่กล่าวแล้วนั้นจึงทำให้ชงัก ด้วยจำต้องซ่อมแซมที่ชำรุดเสียหายให้เรียบร้อยก่อน.

ส่วนการถนนหนทางนั้น ในกรุงเทพ ฯ ได้สร้าง

Kedah, where a junction was to be made with the British side. The section of 58 kilometres from Muang Prachuabh Girikhandh to Ban Krud was opened to traffic at the beginning of December.

Considerably more mileage would have been made available for the public at the end of the year had it not been for a great storm which had swept over Mondhol Nagor Sridhamaraj and Surashtra towards the end of November. This caused so much damage that the necessary repairs resulted in throwing back the original programme.

As regarded roads, two bridges were constructed in the capital, and progress was made both in mileage of thoroughfare and in drainage, while further roadways were pushed forward to link up towns with the railways, and motor roads were laid and completed from the Sala Klang in Muang Prachuabh Girikhandh to Ao Manao, and from Muang Nagor Lampang to the railway station at Sob Tuy. In this connection it is interesting to note that a law had been enacted during the year, in the interests of trade, for the measurement of buffalo-carts, and from that time onwards those carts, in return for standard size, were to be allowed to use the new roads without difficulty.

Coming to the important department of the service relating to postal and telegraphic ad-

HIS EXCELLENCY CHAO PHYA ABHAI RAJA READING THE ADDRESS TO HIS MAJESTY WHEN, IN VIEW OF THE COUNTRY'S NATIONHOOD, IN ALL ITS DEGREES, MILITARY, NAVAL AND CIVIL, THE ASSEMBLY WAS HELD TO INAUGURATE THE FOUNDATION OF THE NAVY LEAGUE, WHICH HIS MAJESTY RAMA VI HONOURED BY IMMEDIATELY CONSENTING TO BECOME ITS NATIONAL HEAD.

เจ้าพระยาอภัยราชา อ่านคำกราบบังคมทูลในที่ชุมนุมกลาง คณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนในการตั้งราชนาวีสมาคม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงยอมรับเป็นพระบรมราชูปถัมภกเป็นเกียรติยศ

สพานขึ้น๒แห่ง ส่วนการทำถนนและรางน้ำก็ดำเนินก้าวหน้าไปด้วยกัน การสร้างถนนให้ติดต่อกับทางรถไฟนั้นนับว่าดำเนินไปเปนที่เรียบร้อย ได้สร้างทางรถยนตร์ตั้งแต่ศาลากลางเมืองประจวบคีรีขันธ์ถึงอ่าวมะนาวและจากเมืองนครลำปางถึงสถานีรถไฟสบตุ๋ย และในเหตุติดต่อกันนี้ เปนที่น่าพอใจที่จะหมายเหตุไว้ว่าในปีนี้ได้ตราพระราชบัญญัติขนาดเกวียนเพื่อความสดวกแก่การเดินทางที่ทำขึ้นใหม่ได้ทั่วถึงกัน.

ส่วนการดำเนินของกรมไปรษณีย์โทรเลขนั้น การปรากฏว่าถึงแม้นมหายุทธสงครามคราวนี้จะได้ทำให้การไปรษณีย์ระหว่างสยามกับนานาประเทศลดน้อยลงก็ดี แต่ส่วนภายในได้เจริญขึ้นมาก การส่งธนาณัติก็ได้เจริญขึ้น ได้เปิดการธนาณัติตามหัวเมืองภายนอกได้แล้วไม่น้อย ๑๕ แห่ง และเปิดการไปรษณีย์วัตถุขึ้นที่เมืองแพร่อีกแห่ง ๑ การโทรเลขภายในพระราชอาณาจักร์ยังผลเจริญขึ้นเปนอันมาก ส่วนการโทรเลขระหว่างจังหวัดสมุทสาครกับสมุทสงครามก็ติดต่อถึงกันได้แล้ว ฝ่ายการโทรศัพท์นั้นก็เจริญขึ้นมากเหมือนกัน และได้ตั้งสาธารณะโทรศัพท์ขึ้นแล้วเครื่อง ๑ กับจัดการผังสายโทรศัพท์ไปตามใต้ดินได้แล้วเปนระยะทาง ๕,๔๘๕ เม็ตร์ ทั้งนี้เพื่อให้พ้นจากอัคคีภัย ซึ่งโดยมากมักจะได้รับเสียหายเมื่อทอดสายอยู่ข้างบน.

MAIL CARAVAN IN THE INTERIOR.
การไปรษณีย์ในหัวเมือง.

ทางการฝ่ายพระศาสนานั้นเล่า ก็ได้มีกระแสร์พระราชดำรัสไว้ดังนี้.

"การพระพุทธศาสนานั้น สมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงจัดการปกครองคณะสงฆ์ให้เข้ารเบียบเปนลำดับมาในฝ่ายปริยัตินั้นการสั่งสอนธรรมวินัยแก่นวกะภิกษุได้แพร่หลายจนถึงได้มีการสอบไล่ตลอดจนวัดตามหัวเมืองมากขึ้น ในฝ่ายบริหารเล่า ก็ได้ทรงจัดให้มีการตรวจตราถี่เข้า ทั้งได้เสด็จออกทรงตรวจด้วยพระองค์ทั้งในกรุงเทพ ฯ และหัวเมืองอยู่เสมอ การศาสนสมบัติและการปฏิสังขรณ์พระอารามได้เจริญขึ้นจนเห็นปรากฏทั่วไป เมื่อสมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงจัดการโดยแขงแรงดังนี้ จึงเปนที่หวังว่าพระพุทธศาสนาในพระราชอาณาเขตต์ของเราคงจะมีแต่เจริญขึ้นโดยลำดับ."

ในปีนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสมณฑลบัตตานี นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์-เมืองตรัง, และการงานทุกสิ่งที่ได้ทอดพระเนตร์มานั้น เปนที่พอพระราชหฤทัยมาก.

ส่วนการต่างประเทศ ได้มีกระแสร์พระราชดำรัสเปนที่น่าจดจำไว้ดังต่อไปนี้.

"ส่วนทางพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับนานาประเทศนับว่าได้มีติดต่อกันอยู่ตลอดมาโดยเรียบร้อยสมความปรารถนา ทั้งมีความยินดีที่สามารถจะแสดงพยานปรากฏว่าทางพระราชไมตรีค่อนข้างจะจำเริญดี

ministration, we find again that useful advance was made internally, though the war then raging had materially affected the foreign figures. The postal and telegraphic money order service had been greatly improved, and it had been extended to no fewer than 19 towns outside of Bangkok, and the parcel post service with foreign countries had been granted to Muang Phre. The telegraphic service within the Kingdom had yielded excellent results, and connection had been completed between the capital and Muang Samuda Songkram. Relating to telephones, we find that the use thereof had continued to increase, that an additional public office had been installed, that 5,485 metres of telephone had been laid in underground conduits to the end that the telephone service in the future might be free from the interruptions usually attributed to overhead wires.

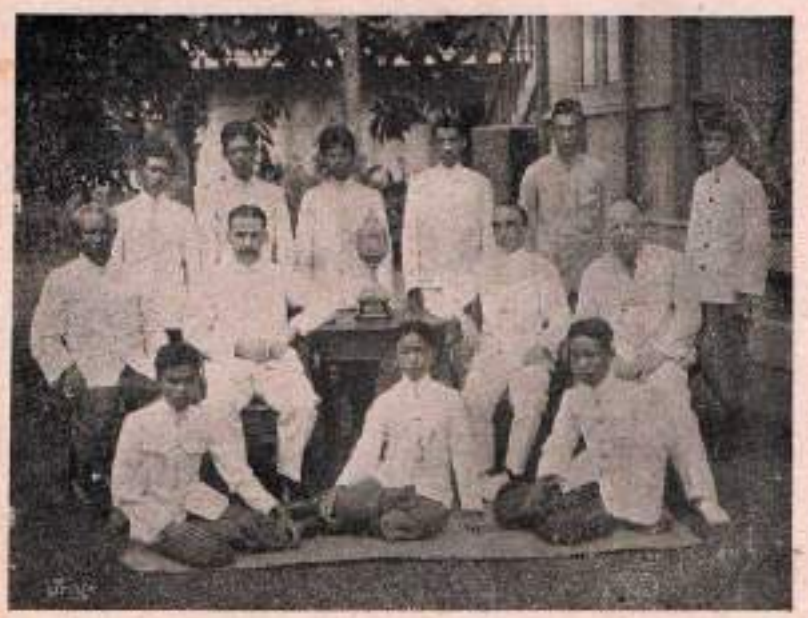

MR. HENRY G. SCOTT AND STAFF WHEN SERVING AS CHIEF OF THE MINING DEPARTMENT; WHO IS REGARDED AS THAT DEPARTMENT'S MOST SUCCESSFUL DEVELOPER.

นาย เฮนรี่ จี. สก๊อทท์ กับ คณะ ขณะที่ ท่านที่เป็นอธิบดีกรมราชโลหะธิจ เป็นผู้ เรืองนามในความสามารถ เชี่ยวชาญ งาน อย่าง ดีเยี่ยม.

As regarded national worship, His Majesty placed the following facts on record:—"In religious affairs, His Holiness the Supreme Patriarch has continued to devote his most zealous efforts to the enhancement of our national Buddhist Church. The teaching of the Sacred Rules to newly-ordained priests has been made more extensive, and in the provinces more searching examinations are now required, while, in the interests of the better administration of the communities of priests, more frequent inspections are now the rule. His Holiness has made inspections in person both in Bangkok and in the provinces. The efforts exerted for the support of our religion and the maintenance of our religious edifices are observable everywhere. Under the vigorous direction of His Holiness, we may well cherish the hope that our religion will maintain its influence."

During the year His Majesty visited the Mondhols of Patani, Nagor Sridhamaraj, Surashtra, and Muang Trang, and expressed his keen interest in all that he had seen.

Coming to foreign affairs, His Majesty made the following memorable pronouncement:—"The cordial relations existing between Siam and all foreign States continue undisturbed. As illustrating their growth, I may refer with satisfaction to the signal honour conferred on me by His Majesty the King of England in bestowing on me the honorary rank of a General in the British army, and to the acceptance by His Britannic Majesty of the honorary rank of General in the Siamese army. In this connection I may observe that no Eastern Sovereign has ever before received the honorary rank of General in the army of any European country, and that never before has a European ruler received the honorary rank of General in any Far Eastern Army. This honour, I may add, should not be regarded as in any sense personal, but as in recognition of the advance made by the Siamese army. You, who with untiring efforts

ยิ่งขึ้น กว่าแต่ก่อนอีก กล่าวคือ [สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษได้ทรง แสดง ความ ไมตรี แต่เราเป็น พิเศษ คือ ได้ทรงขอให้เรารับตำแหน่งนายพลเอกพิเศษ ใน กองทัพบก อังกฤษ ทั้งได้ทรงรับคำเชิญของเราให้ทรง รับ พระ ยศ เป็น นายพลเอก พิเศษ ใน กอง ทัพ บก สยาม ด้วย การที่พระราชาธิบดี ประเทศ ใด ๆ ใน บูรพเทศจะได้รับเกียรติยศ เป็น นาย พล เอก พิเศษในกองทัพบกของประเทศยุโรป ยังหาได้เคยมีแต่ก่อนไม่ และการ ที่ พระ ราชา ธิบดี แห่งมหาประเทศใด ๆ ในยุโรป จะได้ทรงรับพระยศเป็นนายพลเอก พิเศษ ใน กอง ทัพ บก ของ ประเทศ ใด ๆ ใน บูรพทิศนี้ ก็ยังมิได้เคยมีมาเลยเหมือนกัน ดังนี้เราจึงถือว่า เกียรติยศที่เราได้รับครั้งนี้ไม่

His Majesty receiving a deputation of Mohammedans, consisting of 77 Imams (priests) and Hajis (those who had made the pilgrimage to Mecca), when he declared himself protector of their faith, as of others.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงต้อนรับผู้แทนฝ่ายมหมัด ซึ่งมีอิหม่าม (พระ) และหะยี (ผู้ซึ่งได้ทำการบุญงค์ไปเมืองเมกกะมาแล้ว) ๗๗ คน และในคราวเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสประกาศรับทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภกแห่งศาสนาฝ่ายนั้นอย่างเดียวกับฝ่ายอื่น

ควรจะถือเอาเป็นของส่วนตัวเราโดยจำเพาะ ต้องถือว่าเป็นพยานในความเจริญแห่งกองทัพบกสยามซึ่งเป็นผู้รับใช้เราไปจัดทำนุบำรุงขึ้นนั้น ได้ใช้ความอุตสาหวิริยภาพมิได้ย่อหย่อน จน บันดาลให้ กอง ทัพ บก ของ เรา ได้ ถึง ซึ่ง ความเจริญแล้วโดยอาการ อัน น่า สรร เสริญ จน พระ ราชา ธิบดี อังกฤษทรงรู้สึกว่าการที่เรา เชิญให้ ทรง รับ ยศ นาย พล เอก พิเศษ ใน กองทัพบก ของเรา นั้น เป็นสิ่งซึ่งเพิ่มพูลพระเกียรติยศของพระองค์ได้ส่วน ๑ และเมื่อเป็นเช่นนี้ บรรดาทหารบก ของ เรา จึงได้ช่วยกัน ยินดี ใน เกียรติยศ ซึ่ง เรา และทัพบกของเราได้รับครั้งนี้ และเราขอขวนให้ท่านทั้งหลายช่วยกันยินดี ที่กรุงสยามได้รับเกียรติยศ พิเศษ มา โดย ทาง

HIS HIGHNESS PRINCE BIDYALALONGKARA, ABLE ADMINISTRATOR, EXCELLENT IN FINANCIAL AFFAIRS, LINGUIST AND WRITER: RECENTLY DEPUTED FOR SPECIAL SERVICE TO ENQUIRE INTO BURMA'S AND INDIA'S PROGRESS ON LINES OF CO-OPERATIVE WORKMANSHIP FOR ECONOMIC PRODUCTION. NOW VICE-PRESIDENT OF NATIONAL LIBRARY.

พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงสามารถในทางปกครอง, เลิศในทางเศรษฐกิจ, ชำนาญทางภาษา: เคยเสด็จตรวจการสหกรณ์ ในอินเดียและพม่า ทรงเป็นกวีเอกผู้เชี่ยวชาญทางกวีศาสตร์, ยักษรศาสตร์เวลาน ทรงเป็นอุปนายกราชบัณฑิตยสภา.

tion has been won by the Siamese army, the guardian of our country and our religion, may well cause you to rejoice."

Then follow the ensuing passages, which to our mind are expressed so finely that we give them *in extenso*:—

"National defence is of paramount importance, and we must be ever prepared. Do not mistake my meaning. Nothing lies nearer my heart than the maintenance of public order in Siam. Our army and our navy are its insurance. You who have laboured and sacrificed to this end, who have given your support to the army and navy, who have become members of the 'Wild Tiger Corps,' who have aided in sustaining it, who are contributing to the success of the Royal Navy League, are entitled to my special thanks. You have aided by word and deed in the defence of our homes and our faith and thus given generous proof of your loyalty to me as your National Chief which I appreciate beyond expression.

"I exhort you to dedicate yourselves to the task of helping our country in every possible way. Help your fellow-countrymen by alleviating their sufferings and sorrows. Always remember, those of you who have received at my hands ranks, titles and various posts of responsibility, that you are, as it were, trustees of my responsibility. Give no reason, by your conduct, to impair the confidence reposed in you. Always consider public welfare before personal ambition.

"In the discharge of your duties, you will doubtless meet with irritating occurrences. Then reflect that such things are inevitable.

"With courage, you will always try to the best of your power honestly to surmount all obstacles.

"In the consciousness that you have per-

have helped to build our army, will not fail to derive genuine satisfaction from the circumstance that the King of England now regards it as a personal honour to assume the honorary rank of General in our army. This thought should give you just pride, and that this recogni-

กองทัพบก ซึ่งเปนกำลังสำหรับป้องกันชาติบ้านเมืองและศาสนาของเรา."

พระราชดำรัสต่อไปนี้ เราเห็นเปนข้อความที่แสดงเห็นพระราชหฤทัยอย่างชัดเจน จึงได้นำลงไว้

"การป้องกันบ้านเมืองเปนของสำคัญอัน ๑ ซึ่งจำเปนต้องดำหริเตรียมไว้ด้วยความไม่ประมาทเพราะฉะนั้นอย่าให้ผู้ใดเข้าใจผิดในข้อนี้เลย ความปรารถนาใดๆ เรามิได้มีอยู่ยิ่งกว่าการรักษาความคงอยู่โดยสันติภาพแห่งกรุงสยาม และการที่ได้มีกำลังทัพบกทัพเรืออยู่แล้ว ก็เพื่อความปรารถนารักษาสันติภาพนั้นและ เหตุฉะนี้บรรดาผู้ที่ช่วยเหลือให้ธุระอันนี้เปนผลสำเร็จไปได้โดยควรแก่กาลสมัย จึงสมควรได้รับความอนุโมทนาแห่งเรา เช่นผู้ที่บำรุงราชการทหารบกทหารเรือ ผู้สมัคเข้าเปนเสือป่า หรือบำรุงคณะเสือป่าโดยวิธีอื่นและผู้ที่บำรุงราชนาวีสมาคม เหล่านี้ นับว่าได้ตั้งใจช่วยด้วยกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ในการป้องกันบ้านเกิดเมืองนอน และชาติศาสนา เปนวิธีแสดงความจงรักภักดีต่อเราผู้เปนประมุขแห่งชาติไทยโดยอาการอันพึงใจแห่งเรายิ่งนัก.

"นอกจากนี้ขอให้ท่านทั้งหลายตั้งใจช่วยเราในการบำรุงความเจริญแห่งกรุงสยาม และบำรุงความสุขช่วยระงับทุกข์แห่งประชาชนผู้เปนข้าแผ่นดินของเรา ขออย่าให้ลืมเลยว่าท่านทั้งหลายผู้ที่ได้รับยศบรรดาศักดิ์ และรับมอบให้กระทำน่าที่อย่าง ๑ อย่างใดแล้วนั้นก็เท่ากับเราได้มอบภาระส่วน ๑ ของเราให้ไปถือไว้แทน ควรที่ท่านจะประพฤติให้สมแก่ที่เราได้ไว้วางใจ ไม่ควรคิดถึงประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์ของสาธารณะชน ถึงแม้ในการที่ปฏิบัติตามน่าที่นั้น จะต้องประสพพบสิ่งซึ่งไม่พึงพอใจบ้าง ก็ขอให้นึกเสียว่า เปนของธรรมดาอันจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นได้ และถ้าเปนคนกล้าก็ต้องอุส่าห์พยายามข้ามเครื่องกีดขวางไปโดยอาการอันดีที่สุดที่จะทำได้ ถ้าแม้ว่าท่านได้ทำการเต็มน่าที่ที่ได้รับมอบไปแล้ว ไม่ว่าจะเปนน่าที่อันเล็กน้อยเพียงเท่าใด ก็อาจจะรู้ได้เหมือนกันว่าได้ช่วยพระราชาธิบดีของท่านแล้วส่วน ๑."

NINE-TENTHS OF TRADE TRANSACTIONS ARE STILL GOING BY CANAL.

การงานทั้งหลายไม่น้อยกว่า ๙ ใน ๑๐ ยังต้องใช้ทางน้ำทางเรืออยู่.

เพื่อเปนพยานแสดงบรมราชปรารถนาให้เห็นพระองค์ที่ทรงใฝ่พระราชหฤทัยสงวนพระราชไมตรีกับนานาประเทศ และเพื่อแสดง

formed your duties to the best of your abilities, no matter whether you hold important or humble posts, you may always justly feel that you have aided your Sovereign."

As evidence of His Majesty's desire to upkeep the relations between His country and the world outside, and also of His unfailing tact, we venture to quote the following passage in His reply to the address presented to Him by a member of the foreign representatives on this occasion of His birthday, in which special emphasis was laid upon Siam's prosperity:—

"It is with heartfelt gratitude that I realize that my country enjoys a position so favourable. Your presence here, your kind wishes and your cordial message in which you express on behalf of yourself and your colleagues the desire to co-operate in strengthening the friendly relations which so happily exist between my country and all the countries you and they represent, adds to the assurance I feel that these relations, essential as they are to the welfare of my country, will remain ever the object of your solicitude as they will be of mine.

"Please receive on behalf of yourself" [The Minister for the Netherlands, who as doyen of the Diplomtic Corps presented the address.—Ed.] "and your colleagues my most cordial good wishes for the welfare and prosperity of the countries represented by you and them."

THE LATE DR. T. MASAO RETURNING TO SIAM AS H. J. M's ENVOY EXTRAORDINARY AND MINISTER PLENIPOTENTIARY TO CEMENT THE FRIENDSHIP BETWEEN JAPAN AND SIAM. PHOTO TAKEN AFTER AN AUDIENCE WITH HIS MAJESTY RAMA VI.

พระยามหิธร (ดีมาซา) กรรมการศาลฎีกาได้กลับมา
กรุงสยามในฐานเปนอัครราชทูตพิเศษและอัครราชทูตผู้มี
อำนาจเต็มแห่งสมเด็จพระเจ้ากรุงญี่ปุ่น เพื่อเจริญพระราช
ไมตรีระหว่างกรุงสยามกับญี่ปุ่นให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ภาพนี้ถ่าย
เมื่อกลับจากเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่หอแล้ว.

ให้ผลสำเร็จที่ได้ทรงประกอบไปแล้ว เราขอนำกระแสร์พระราชดำรัสที่ทรงตอบพวกทูตและกงสุลนานาประเทศที่ได้กราบบังคมทูลถวายไชยมงคลในงานเฉลิมพระชนม์พรรษา ซึ่งยกเอาความเจริญของประเทศสยามขึ้นกล่าวไว้เป็นพิเศษ มีความดังนี้.

"เราเห็นจริงด้วยมีความกตัญญูอยู่เต็มใจแล้วว่า บ้านเมืองของเราตั้งอยู่ในฐานที่อันควรชอบใจได้ถึงเพียงนี้ การที่ท่านทั้งหลายได้มาพร้อมกันณที่นี้ก็ดี ความประสงค์อันดีของท่านทั้งหลายก็ดี กับถ้อยคำอันเป็นอัธยาศัยไมตรีซึ่งท่านได้แสดงในส่วนตัวท่านเอง และแสดงแทนทูตทั้งหลาย ผู้เป็นสหายของท่านว่าด้วยพร้อมกัน มีความปรารถนาที่จะช่วยกันกระทำให้ทางพระราชไมตรีที่ตั้งอยู่โดยผาสุกนักในระหว่างเมืองเรากับเมืองทั้งหลายที่ท่านเองและพวกทูตทั้งหลายได้มาเป็นผู้แทนอยู่นั้นให้มีความถาวรยิ่งขึ้น กับทั้งคำแสดงความแน่นอนด้วยนั้น เรารู้สึกว่าทางพระราชไมตรีเหล่านี้เป็นการสำคัญอันจำเป็นจะต้องมีอยู่เสมอ เหมือนกับความเจริญของเมืองเราดังนี้แล้ว ก็คงเป็นสิ่งที่หมายอยู่อย่าง ๑ อย่างเดียวในใจของท่านดังเช่นจะเป็นอยู่ในใจของเราด้วย.

H.E. Phya Baibun Sombati (Dej Bunnag), Director of Revenue Farms Department, Ministry of Finance, in King Chulalongkorn's reign. Conspicuously successful, respected and popular.

มหาอำมาตย์โท พระยาไพบูลย์สมบัติ (เดช บุนนาค) ป.ม.ท.จ.ว.ท.จ. อธิบดีกรมสรรพภาษี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในรัชกาลที่ ๖ รับราชการเป็นประโยชน์แก่ประเทศตามกาลสมัยเป็นที่ยิ่ง มีน้ำใจกว้างขวางจรรยาวัตรอันดีงาม เป็นที่รอบพอรักใคร่ของชนทุกชั้น.

"ขอท่านจงรับคำแสดงความประสงค์อันดีอย่างยิ่งของเราให้ท่านเอง (ในการนี้ อรรคราชทูตเนเธอร์-ลันด์เป็นผู้กล่าวคำถวายไชยมงคลแทนคณะทูตนานาประเทศ) และพวกทูตผู้เป็นสหายของท่าน มีความเจริญ และให้ประเทศทั้งหลายที่ท่านและพวกทูตได้มาเป็นผู้แทนอยู่นี้มีความรุ่งเรืองสืบไป."

Through The Reign.

During 1916.

WE now pass on to His Majesty's review of the following year, 1916, during which period, as he said, the facts showed that the time had not been wasted, for many useful deeds had been accomplished, while others had been introduced and were well in hand.

Taking the broad subject of general administration, the duties of the Public Prosecutor's Department had been transferred from the Ministry of the Interior and the Ministry of Local Government to the Ministry of Justice. Other changes related to dress to be worn by judges and advocates when in court, the bringing into line of offences dealing with the Inland Tax, the placing of the Courts of Bejraburna and Lomsakdi under the jurisdiction of the Monthon Court of Bisnulok Circle, while those in the districts of Dhanyaburi and Pradhumdhani were transferred from the Metropolitan Circle to that of Ayudhya. Further, a Monthon court had been established in the Maharashtra Circle, and the Nan, Lampang and Phrae courts had been placed under its jurisdiction. Three new viceroyalties had also been created during the year, one for the western provinces, one for the south, and the remaining one for Ayudhya.

H.S.H. Princess Bichitr Chirapa, Principal of Rajini College for Girls, the leading educational establishment of its kind in the Kingdom. Founded in memory of Queen Somanasa who was drowned during a picnic excursion to Ayudhya.

หม่อมเจ้าหญิงพิจิตร์ จิรากร อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราชินีซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับกุลสตรีและเป็นโรงเรียนสตรีที่ชื่นหน้าชื่นตาในพระราชอาณาจักร์ สยามสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกแห่งพระนางโสมนัส (ร.ศ.๑๒๗ ที่ทำ) ซึ่งสิ้นพระชนม์ในอุบัติเหตุเรือล่มความเสด็จประพาสการเรือยังหว้ดพระนครศรีอยุธยา.

Relating to land matters, it is interesting to note that an amending law concerning land registration was passed, to stiffen legal hold on

ระวางปี พ.ศ. ๒๔๕๙

ที่นี้ เราจักได้ กล่าวถึงพระราชดำรัส ซึ่งเปน รายงานแสดงกิจการในปีพระพุทธศักราช๒๔๕๘ ต่อไป และเวลาในปีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสว่าไม่ได้ พ้นผ่านไปโดยไร้ประโยชน์เลย ด้วยกิจการที่ได้กระทำไปเปนผลสำเร็จก็มีมาก และที่กำลังดำหริจะกระทำอยู่ก็มีอีกเปนอันมาก.

กล่าวถึงการปกครองทั่วไป ได้โอนการงานในแผนกกรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงนครบาลมาขึ้นอยู่กับกระทรวงยุติธรรม ส่วนการเปลี่ยนแปลงต่อไปนั้น มีการวางรเบียบแต่งกายของพวกผู้พิพากษาและทนายความ แก้ไขพระราชบัญญัติภาษีขึ้นในให้เปนความอาญา โอนศาลจังหวัดเพชรบุรณ์และหล่มศักดิ์ให้ขึ้นอยู่ในความปกครองของศาลมณฑลพิศณุโลก และโอนศาลในจังหวัดธัญญบุรีและประทุมธานีซึ่งขึ้นแก่มณฑลกรุงเทพฯ ให้อยู่ในอำนาจความปกครองของมณฑลกรุงเก่า ตั้งศาลมณฑลขึ้นที่มณฑลมหาราษฎร์ และศาลจังหวัดน่านและลำปางกับแพร่ให้ขึ้นอยู่แก่ศาลมณฑลมหาราษฎร์ด้วย และได้ตั้งตำแหน่งอุปราชขึ้นใหม่สามตำแหน่ง ประจำภาคตวันตกตำแหน่ง ๑ ประจำภาคบึกษ์ใต้ตำแหน่ง ๑ ประจำกรุงเก่าตำแหน่ง ๑

ส่วนการจดทะเบียนที่ที่ดิน เปนที่น่าสนใจที่จะกล่าวว่าในปีนั้นได้ประกาศใช้การแก้ไขเปลี่ยนแปลง

H. E. Lieut.-Gen. Phya Devahastin, present Director-General of Posts and Telegraphs, who ably led the Siamese contingent in the Great War. Then known as Phya Bijai-hasbid.

นายพลโท พระยาเทพหัสดิน
อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขปัตยุบันนี้ ในคราวที่
กองทหารไทยอาษาไปในมหายุทธสงคราม ก็ได้ควบคุม
ไปอย่างสามารถ เพลานั้นยังมีบรรดาศักดิ์เปน
พระยาพิชัยชาญฤทธิ์.

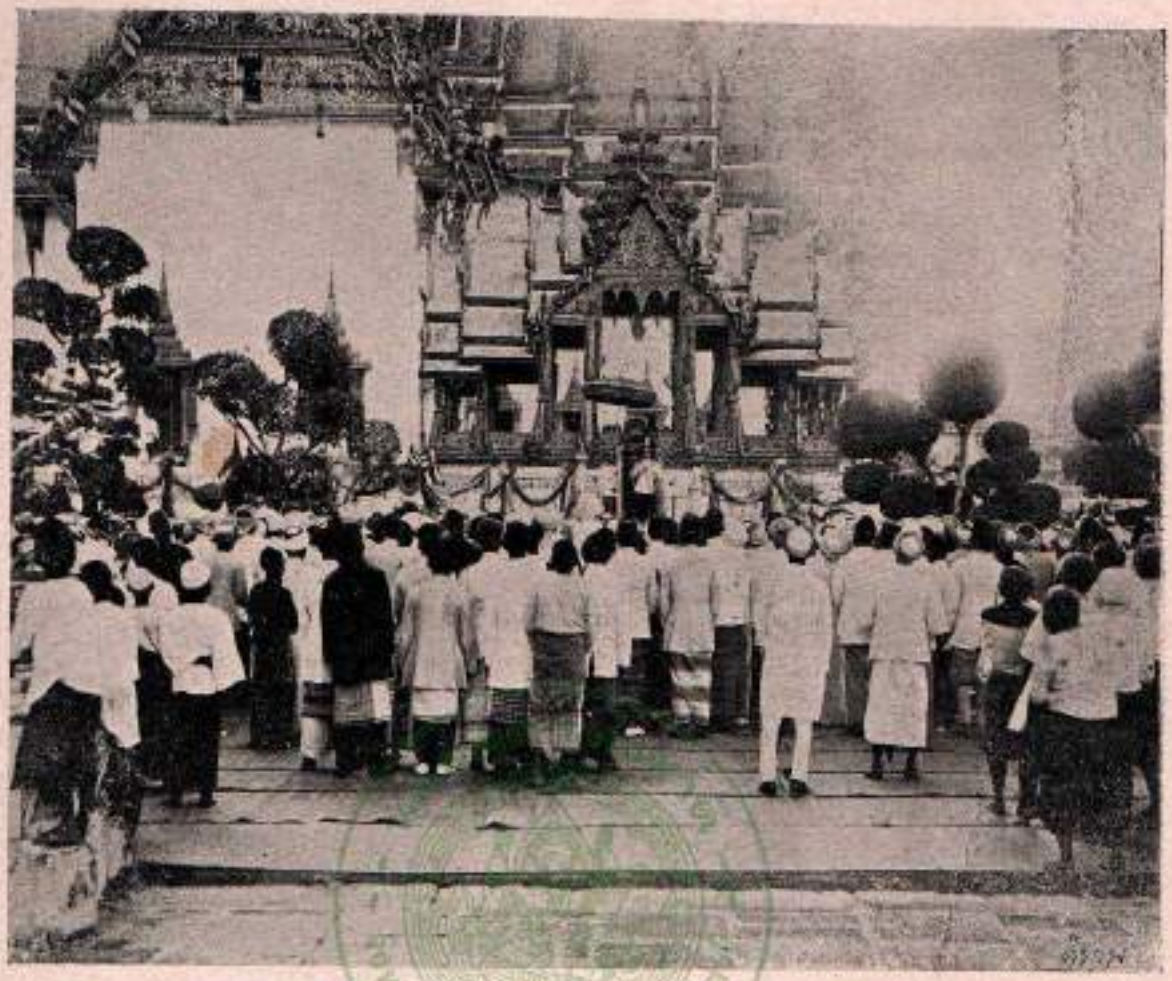

H.M. RAMA VI LISTENING TO THE ADDRESS READ BY HEAD OF THE MOHOMEDAN COMMUNITY INVITING HIM TO BECOME PROTECTOR OF THEIR FAITH.

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงฟังคำอันเชิญของพวกอิสลามศาสนิก ขอให้ทรงดำรงตำแหน่งเป็นประธานศาสนูปถัมภกในศาสนามหะหมัด.

property and its legitimate disposal, while also a land registration office was opened in the district of Smud Prakar. Further, the law relating to the conservation of forests was extended from 9 to 12 circles.

Measures on behalf of the health of the public continued to receive attention. The district controlled by the Local Sanitary Department of the capital was extended, while municipal government in the provinces was further provided for. The figures relating to free vaccination were very satisfactory, for they showed a total of 512,000 persons treated during the year, making a grand total of 1,526,000 since the introduction of the system: moreover, at the Pasteur Institute 75 people were treated for bites from dogs, 28 for snake-bite, and 184 for other maladies. And in addition to these meritorious efforts, we find that eight more Government medical depots for the distribution of medicine were established in the provinces. Not a bad record for twelve months! But we had almost forgotten to add that, owing to the falling off of private contributions in consequence of the war, the Government made a special contribution to the Leper Hospital of the Christian Mission in Chiengmai.

His Majesty, in his review, thus referred to the important matter of the raising of the lower classes:—

SPECIAL FEATURE OF SIAM'S POSTAL SERVICE TO THE VAST NUMBER OF FLOATING HOUSES ALONG THE RIVERS AND CANALS.

การไปรษณีย์ทางน้ำ แสดงการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ตามแพ เป็นอันมากในแม่น้ำและลำคลอง.

พระราชบัญญัติการจดทะเบียนที่ดินเป็นบางข้อ เพื่อป้องกันทรัพย์มฤดกของผู้ตายมิให้สูญหายไป และเพื่อผู้มีความชอบธรรมจะได้รับมฤดกนั้นโดยสดวก กับได้ตั้งหอทะเบียนที่ดินขึ้นที่จังหวัดสมุทปราการอีกแห่ง ๑ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการสงวนพันธุ์ไม้กระยาเลย เดิมได้ประกาศใช้มาแล้ว ๖ มณฑล ปีนี้ได้ขยายใช้เป็น ๑๒ มณฑล.

การบำรุงความสุขของอาณาประชาราษฎรนั้น เจ้าน่าที่ได้เอาใจใส่ทำการอยู่อย่างขะมักเขม้น ได้ประกาศขยายเขตต์การสุขาภิบาลกว้างขวางออกไปอีก และเจ้าน่าที่ของรัฐบาลทางหัวเมืองก็ได้จัดการสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นอีกมาก และการปลูกป้องกันไข้ทรพิษโดยไม่คิดเงินนั้น ในปีนี้รวมผู้ที่ได้ปลูกป้องกันไปแล้วราว ๕๑๒,๐๐๐ คน และถ้าคิดตั้งแต่ได้เริ่มการมาจนถึงปีนี้ ก็ปรากฏว่าได้มีผู้ที่ปลูกป้องกันแล้วรวมทั้งสิ้น ๑,๕๒๘,๐๐๐ คน จึงนับว่าผลการที่ได้เป็นมาดังปรากฏแล้วนี้ เป็นที่พึงพอใจมาก และยิ่งกว่านั้นทางสถานปาสตุระก็ได้ทำการรักษาผู้ที่ถูกสุนัขบ้ากัด ๗๕ คน รักษาผู้ถูกงูกัด ๒๘ คน และโรคอื่นๆ ๑๘๔ คน และในการกุศลเหล่านี้ ยังได้เปิดโอสถสภาของรัฐบาลขึ้นตามต่างจังหวัดอีก ๘ แห่ง เพื่อจ่ายแจกยาต่างๆ แก่ราษฎรเป็นการบุญ ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าผลของการที่ได้ดำเนินมาในปีนี้เป็นที่น่าสรรเสริญชมเชยอย่าง ๑ โรงพยาบาลโรคเรื้อนของพวกหมอสอนศาสนาคฤศตังดังที่เชียงใหม่นั้น ปีนี้ผู้ส่งเงินทำนุบำรุงทางยุโรปมีเหตุขัดข้องเนื่องจากมหายุทธสงครามส่งเงินมาไม่ได้ตามเคย รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ส่งเงินไปทำนุบำรุงให้กิจการดำเนินต่อไปได้.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวถึงข้อสำคัญแห่งการทำนุบำรุงอาณาประชาราษฎรให้ดำเนินขึ้นสู่ความเจริญดังต่อไปนี้.

"การศึกษาของเราได้แพร่หลายไปตลอดพระราชอาณาจักร์ยิ่งขึ้นตามเวลา โรงเรียนตัวอย่างที่รัฐบาลของเราจัดตั้งขึ้นนั้น ได้เป็นเค้ามูลให้การศึกษาแผ่ไปในบัจจันตชนบท มีผู้นิยมประกอบการกุศลในทางช่วยกันบำรุงการศึกษาสำหรับท้องที่มากขึ้น เป็นเหตุให้มีโรงเรียนประชาบาลแพร่หลายได้อีกเป็นอันมาก กับในศกนี้กรมศึกษาธิการได้เปิดห้องอ่านหนังสือสำหรับประชาชน เป็นการทดลองดู ๓ แห่ง สังเกตว่าได้ผลดี ต่อไปถ้ามีผู้นิยมมากขึ้น ก็จะได้ขยายการให้แพร่หลายออกไปทั่วพระราชอาณาจักร์เหมือนกัน."

LIEUT.-GEN. PHYA SIHARAJRIDDHIKRAI, UNDER-SECRETARY OF THE MINISTRY OF WAR.

นายพลโท พระยาสีหราชฤทธิไกร (เลื่อก ปาณิกบุตร์) ป.ช.ป ม.ท ร.ว. ปลัดทูลฉลองกระทรวงกระลาโหม.

"Public education has continued to make good progress throughout the country. The model schools established by the Government have been the means of spreading education in all directions. The public have shown their appreciation by coming forward and assisting in the promotion of education in an increasing number of districts, with the result that a large number of new schools supported by the public have been established. In this year the Education Department established three public reading-rooms as an experiment. They have proved useful, and, as more people appreciate such institutions, they will be extended to other parts of the Kingdom."

His Majesty was also able to report decided progress in the improvement of communications, both by road and by rail, not only in the matter of improvement itself, but by extension also. The road from Nagor Lampang to the railway station was constructed, while the projected highway from that town right on to Chiengrai, 1,591 sen in length was cut between Sadet and Sobthak. Again, on the road between Bejraburna and the railway-station at Bang Mul Nag, in the district of Biehitr, progress to the extent of 1,775 sen had been made. Preliminary work had also been carried out on the roadway between Jumbor and Kraburi over a length of 1,675 sen, while a new, strong bridge had replaced the old one over the Mewang River at Lampang: a bridge, by the way, which has to withstand at times a terrific pressure from the teak logs floating down from the north to the southern mills. As regarded the railways, two new sections were completed during the year on the Northern Line towards Chiengmai; one, from Meehang to Lampang, 42 kilometres; the other, from the latter town to Pang Hua Bhong, 32 kilometres, while the piercing of the large tunnel at Khun Tan was also finished, only leaving the laying of the track and the shaping of the walls.

As regarded Bangkok, a larger terminus had become essential, and this was constructed and opened on the 25th June, thus giving the capital the fine station at Hua Lampong—one which any city could be proud of. On the Southern Line, also, good progress was made, for four new sections were opened during the period under review, while a further one followed on His Majesty's birthday at the beginning of the new year. These aggregated 488 kilometres in length, and, besides, work on several other sections was being pushed on. Again, a fine record for the year of good work well and truly done!

Turning now to postal matters—one of those chief pulses of a nation—we find the following facts recorded by His Majesty:—

The Inland Postal, Telegraph, Parcel Post and Money Order Services had all shown in-

ส่วนการคมนาคมของประเทศนั้น ทั้งการทำนุบำรุงถนนและสร้างทางรถไฟได้ดำเนินเจริญเป็นผลอันงาม ไม่แต่จะซ่อมแปลงให้สดวกแก่การและเหมาะขึ้นเท่านั้น ยังได้ขยายให้กว้างต่อไปอีกด้วย การตัดถนนได้จัดการตัดตั้งแต่จังหวัดนครลำปางตลอดมาจนถึงสถานี ตัดทางหลวงจากด้านขวาของนครลำปางไปถึงเชียงใหม่ และระหว่างตำบลเสด็จถึงสบทากมีระยะทาง ๑๕๑ เส้นก็ได้ตัดแล้ว กับได้ตัดถนนจากจังหวัดเพชรบูรณ์ไปถึงสถานีรถไฟบางมูลนากในจังหวัดพิจิตรเป็นระยะทาง ๑๗๕เส้น ตัดถนนระหว่างชุมพรถึงกระบุรีเป็นระยะทาง ๑๖๗๕ เส้น และได้สร้างสพานข้ามแม่น้ำวังที่จังหวัดนครลำปางแทนของเก่าให้มั่นคงแข็งแรงกว่าเดิม สพานนี้อยู่ในระหว่างอันตรายมาก กล่าวคือลำน้ำนี้เป็นที่ลอยซุงไม้สักจากทางเหนือลงไปยังโรงเลื่อยทางใต้ ถูกซุงไม้สักเหล่านั้นกระทบอยู่เสมอ ส่วนการสร้างทางรถไฟนั้น ในปีนี้สายเหนือซึ่งสร้างหมายตรงไปเชียงใหม่ ได้เปิดการรับส่งได้อีกสองตอน ตอนหนึ่งจากแม่จางถึงจังหวัดนครลำปาง เป็นระยะทาง ๔๒ กิโลเมตร์ อีกตอน ๑ จากจังหวัดนครลำปางถึงบางหัวพงเป็นระยะทาง ๓๒ กิโลเมตร์ ส่วนการเจาะอุโมงค์ที่ตำบลขุนตาลเป็นอันสำเร็จเรียบร้อยแล้ว คงเหลืออยู่แต่จะวางทางและตกแต่งผนังภายใน.

ส่วนทางกรุงเทพ ฯ นี้ ก็ได้จัดการขยายเขตต์ทางเดินรถไฟต่อไปอีก สร้างสถานีใหญ่ขึ้นใหม่ที่หัวลำโพง และได้เปิดการเดินรถและสถานีแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน สถานีแห่งนี้โอ่อ่างดงามมาก นับเป็นศรีของกรุงเทพ ฯ ได้อย่าง ๑ ทางสายใต้นั้นการงานก็ได้ดำเนินเจริญไปเป็นอย่างดี ในปีนี้ได้เปิดการเดินรับส่งขึ้นใหม่อีก๔ ตอน และอีกตอน ๑ เปิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม เป็นระยะทางรวม ๔๘๔ กิโลเมตร์ นอกจากนั้นการสร้างทางอีกหลายตอนก็ได้กำลังจัดการทำกันต่อไป นับว่าเป็นรายงานกิจการแสดงผลอันงามอีกอย่าง ๑ ด้วย.

การไปรษณีย์ อันเป็นสายสำคัญแห่งประเทศ เราขอกล่าวความที่ปรากฏในกระแสร์พระราชดำรัสต่อไปนี้.

การไปรษณีย์, โทรเลข, ไปรษณีย์วัตถุ, ธนาณัติภายในพระราชอาณาเขตต์ เปรียบเทียบกับปีก่อน

TYPICAL SIAMESE RURAL ARCHITECTURE IN THE NORTHERN REGION.

แบบเรือนไทยตามชนบทในภาคเหนือ.

H.R.H. Prince Rajaburi, better known as Prince Rabi, organiser of Siam's modern judicial system, including the Law School. Minister of Justice, and a Chief Judge of the Supreme Court. Very able administrator; was later appointed Minister of Agriculture. Responsible for rapid development of irrigation scheme.

พระเจ้าหยาเธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ มีพระนามเดิมที่พระราชทานอยู่โดยแห่งหลายว่า พระองค์เจ้าระพี ทรงเป็นผู้วางโครงการฝ่ายยุติธรรมแบบบัตยุบันนี้ ยกตัวอย่างเช่นตั้งโรงเรียนกฎหมายนั้นเป็นต้น. ทรงเป็น เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม และอธิบดีศาลฎีกา ทรงสามารถในการปกครอง ยิ่งนัก ภายหลังได้ทรงตำรงตำแหน่ง เป็นเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ และโครงการชลน้ำที่ได้เจริญโดยเร็วมานี้ ก็ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์.

Continuing the record, we find that three more offices had been opened in the provinces for the transaction of money order business, and, in addition, two more post and telegraph offices. As regarded the telephone service, its expansion had necessitated the building of a new central exchange. An additional satisfactory factor in the situation in this department was that, despite all the disturbing influences of the Great War, the international telegraph, postal, parcel post and money order traffic with foreign countries had all shown expansion.

Then, as regarded finance, we find it recorded that the money draft system had been extended to Jumbor, to facilitate its transactions with Singapore and Penang, and that ten more savings banks had been opened in the provinces and the capital.

In connection with commerce, a law supplementing that relating to associations was promulgated, to provide for the registration of those co-operative societies which the Government desired the public to form among themselves in the future. Comparative statistics, including those of years back, had been collected and published for the first time, for the benefit both of the governing body and of those over whom they ruled.

Then, in the course of His Majesty's annual speech, there occurred the following momentous

creases as compared with the previous year. The Postal and Parcel Post Service between Nagor Lampang and Chiengmai, which used to be a weekly one, had with the assistance of the railway been made into a bi-weekly one, while that between Bangkok and Lampang, formerly a weekly one, was converted into one day by day; and these increased facilities naturally proved of great convenience to the general public.

แล้วปรากฏว่าเจริญขึ้นมาก การไปรษณีย์และไปรษณีย์วัตถุระหว่างจังหวัดนครลำปางและเชียงใหม่ ซึ่งแต่เดิมมีการรับส่งสัปดาหะละสองครั้ง และในระหว่างกรุงเทพฯ ถึงนครลำปางสัปดาหะละครั้งนั้น ได้เจริญขึ้นจนรับส่งได้ทุก ๆ วันแล้ว ทั้งนี้ย่อมเป็นการให้ความสดวกแก่อาณาประชาราษฎร์ที่การส่งของย่นเวลาเร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน และปรากฏว่าการต่อจากนั้นไป ได้จัดตั้งที่ทำการเพื่อรับส่งธนาณัติขึ้นอีกสามแห่งตามต่างจังหวัด กับตั้งที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขขึ้นอีก ๒ แห่ง ส่วนการโทรศัพท์นั้น เนื่องแต่ได้ขยับขยายการงานให้กว้างขวางขึ้น ต้องสร้างตึกใหม่ขึ้นหลัง ๑ เป็นที่ทำการโทรศัพท์กลาง และยังมีข้อที่ควรแสดงความพอใจนอกจากเหตุที่กล่าวมาแล้วอีกอย่าง ๑ คือการติดต่อกับนานาประเทศ ถึงการมหายุทธสงครามจะยังผลร้ายแรงเพียงใด การไปรษณีย์, โทรเลข, ไปรษณีย์วัตถุ, ธนาณัติกับต่างประเทศก็ได้ขยายการงานกว้างขวางยิ่งขึ้น.

ส่วนการคลัง ปรากฏว่าการออกตรีฟต์ได้ขยายถึงจังหวัดชุมพรเพื่อให้ทำการค้าขายระหว่างจังหวัดชุมพรกับสิงคโปร์และปีนังได้รับความสดวกยิ่งขึ้น กับได้จัดตั้งที่ทำการคลังออมสินเพิ่มขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดรวมด้วยกัน ๑๐ แห่ง.

การพาณิชย์นั้น ปีนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเพิ่มเติมว่าด้วยการตั้งสมาคม เพื่อจัดการจดทะเบียนสหกรณ์สมาคมซึ่งรัฐบาลมีความปรารถนาที่จะให้ราษฎรจัดตั้งขึ้นในอนาคต ทางสถิติพยากรณ์นั้น ได้รวบรวมความรู้ต่าง ๆ เป็นตัวเลขเทียบกันถอยหลังขึ้นไปหลายปี ประมวลเป็นสมุดสถิติพยากรณ์ประจำปีและได้พิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อไปแก่ราชการและประชาราษฎร.

PLOUGHING STILL AS IN DAYS OF YORE.
การไถนาอย่างยุคดึกดำบรรพ์ซึ่งยังคงใช้อยู่.

ในกระแสรับสั่งพระราชดำรัสปีนี้ ได้กล่าวถึงการสำคัญข้อ ๑ ดังเราได้คัดมาลงไว้ต่อไปนี้.

"ยังกิจการซึ่งเป็นส่วนอันเป็นที่ยินดียิ่งของเรา ก็คืออากรหวยได้เลิกไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนศกนี้ ส่วนอากรบ่อนเบี้ยซึ่งยังคงเหลืออยู่และยังไม่แน่ว่าจะเลิกได้เสร็จสิ้นเมื่อใดนั้น เราได้มีคำสั่งโดยเด็ดขาดว่าให้เลิกให้สิ้นเชิงในวันสิ้นปีนี้ [พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวส่วนนี้ เพื่ออนุโลมส่งเสริมบังความเจริญให้แก่ชาติตามแบบอย่างบัดยุบัน ทรงยอมสละเงินรายได้ของแผ่นดินประเภทนี้ จำนวนปีละไม่น้อยกว่า ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท พระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ย่อมปรากฏเด่นชัดในเวลาต่อไปภายน่าชั่วกาลนาน และมีน้อยคนนักจะปฏิเสธได้ว่า จำนวนเงินที่ทรงยอมสละเพื่อช่วยให้ราษฎรไม่ต้องเปล่าเปลืองไปใน

statement, after previous comments on various matters:—

"There is also another measure regarding which I feel extreme satisfaction, namely, the abolition of the Lottery Farms.

"With regard to the gambling farms whose complete abolition has hitherto been a matter of much uncertainty, I have already given definite orders that they shall be totally abolished at the end of the present year."

[This special act of grace in conformity with modern civilisation resulted in a sacrifice of revenue to the extent of about Tes. 7,000,000 per year, and may well have had a distinct bearing on the hereafter, and few will deny the fact that the money so saved was actually expended for the benefit of this Kingdom —Ed.]

"These two measures, together with the amnesty I have granted to prisoners in the proclamation on the 31st December just ended, are acts of Grace by which I desire to signalize the feelings of compassion and solicitude which I constantly entertain towards all My subjects; and it is most gratifying to Me that I have had the opportunity of carrying them into effect during the auspicious period which completes the third cycle of My Natal Year."

His Majesty then continued:—

"With regard to matters relating to Our Holy Buddhist Religion, during the present year His Royal Highness the Supreme Patriarch has made tours in the provinces to inspect and reorganise the priestly communities. He has imparted religious instruction in the Circle of Prachin, where he has introduced reforms in clerical administration and selected the most capable from among the priesthood to whom the same may be entrusted to be carried out in conformity with modern conditions.

"The study of the Holy Scriptures by priests and novices has, under His Royal Highness's direction, been further extended in the provinces. The system of examination of the students has been introduced into two more Circles and the number of graduates and scholars has been largely increased.

"The reorganisation of the revenues of religious institutions, which has been commenced in Bangkok and will be gradually extended to the provinces, has produced good results, and

HIS EXCELLENCY THIRD GRAND COUNCILLOR CHAO KEO NAOVARATN, RULING CHIEF OF CHIENGMAI, DESENDED FROM A LONG LINE WHICH FORMERLY RULED THE NORTH WHEN IT WAS A STATE. MAJOR-GENERAL IN SIAMESE ARMY, OF LONG, FAITHFUL SERVICE, AND WELL KNOWN FOR HIS BENEVOLENCE.

มหาอำมาตย์ตรี เจ้าแก้วนาวรัตน์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ สืบสายโลหิตจาก สกุล ซึ่งได้ปกครองเชียงใหม่มาเป็นเวลาช้านาน นับแต่ครั้งเชียงใหม่ยังเป็นประเทศหนึ่ง เป็นนายพลตรีในกองทัพบกสยาม มีความสัตย์ซื่อต่อราชการ และปรากฏเกียรติคุณความดีเป็นที่เลื่องลือ.

การพนัน ได้คงตกอยู่ใช้เป็นประโยชน์โดยตรงแก่ราชอาณาจักร์นี้.—ผู้รวบรวม.

การสองอย่างเป็นราชอภัยทานของเรา ประกอบกับราชอภัยทาน ซึ่งเราได้ให้แก่นักโทษทั้งหลายดังได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคมที่ล่วงมานี้ด้วย เป็นสิ่งซึ่งเราปรารถนาให้เป็นเครื่องหมายแห่งความเมตตาปราณีอันตัวเรามีอยู่มิได้ขาด แก่บรรดาพสกนิกรของเรา และเรายินดีที่ได้มีโอกาสบำเพ็ญอภัยทานเช่นนี้ ในปีอันเป็นอภิลักขิตสมัยของเรา."

แล้วมีพระราชดำรัสต่อไปในปีนั้นดังนี้.

"การพระพุทธศาสนานั้น ในศกนี้ สมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงอุตสาหเสด็จออกตรวจจัดการคณะสงฆ์ และสอนศาสนาในมณฑลปราจิณ ทรงบริหารสงฆ์มณฑลด้วยการชักนำทำตัวอย่างวางระเบียบแบบแผนและเลือกพื้นภิกษุสามเณรผู้สามารถ เพื่อมอบการพระศาสนา บันน่าที่การปกครองคณะสงฆ์ตามควรแก่กาลสมัย ฝ่ายปริยัติ ก็ได้ทรงจัดการศึกษาของภิกษุสามเณรให้แพร่ออกไปตามหัวเมืองมณฑล

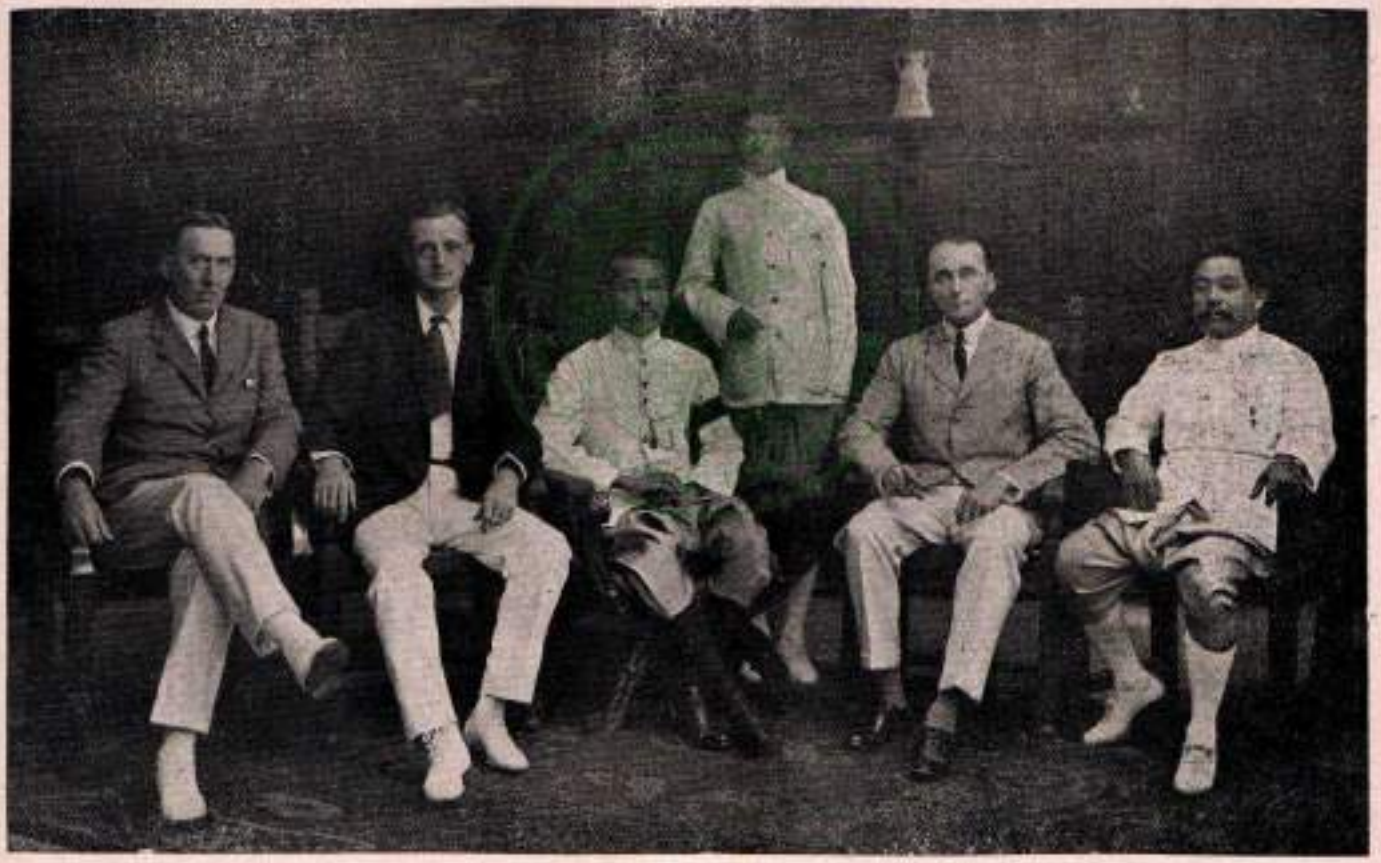

กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพร้อมพงศ์อาธิราชสภานายก, พระยากัลยาฯ (เวสเตนการ์ด) ตัมดยู.เอ.เกรแฮม, ตัมดยู.แอฟ. วิลเลียมสัน, พระยาสุพรรณสมบัติ, พระยารัษฎากรโกศล.

H.H. Prince Brom Bongs Adhiraj, together with his fellow members of committee as inspectors of revenue: namely, Phya Kalaya (J. Westengard Esq.), W. A. Graham Esq., W. F. Williamson Esq., Phya Suphan Sombat and Phya Rasdakorn Kosol.

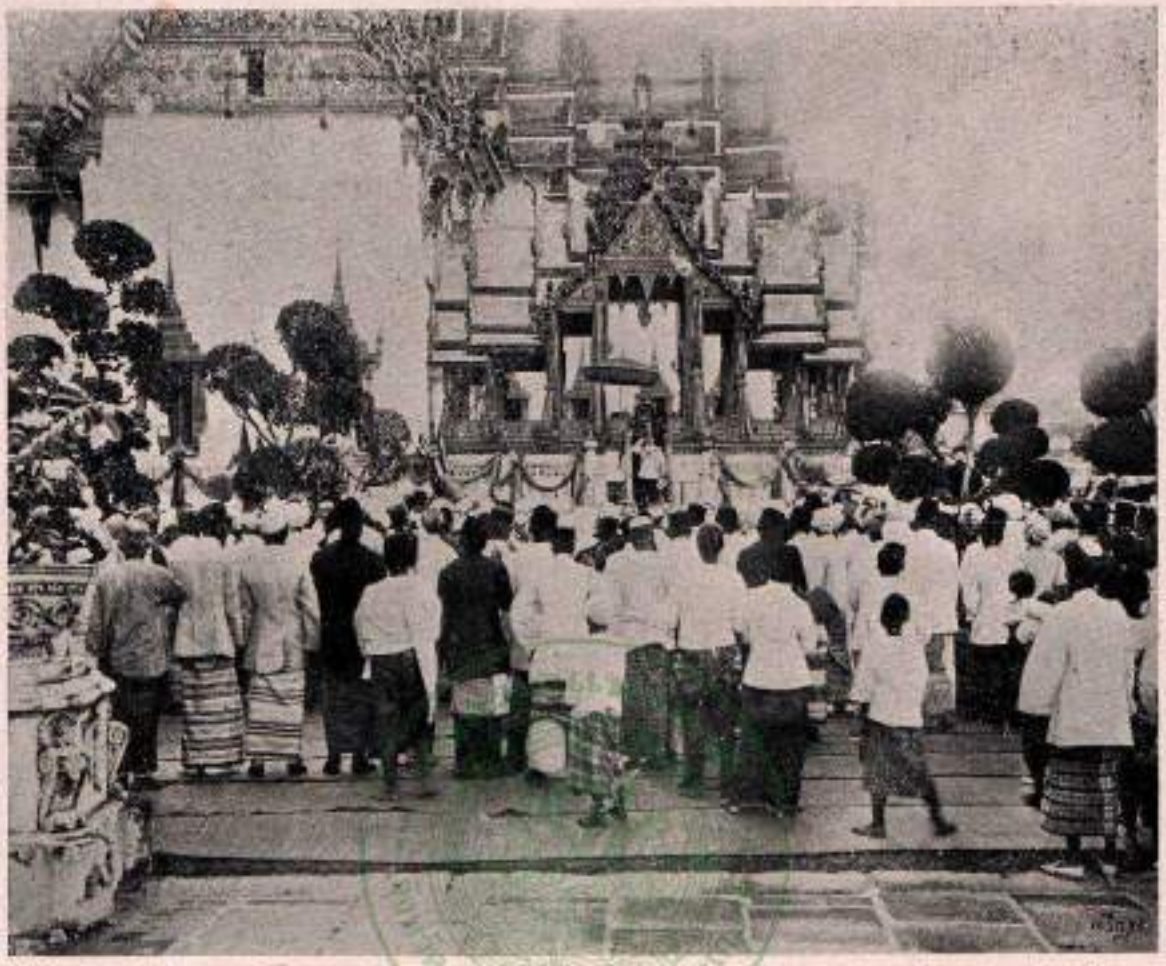

HIS MAJESTY AFTER RECEIVING AN ADDRESS OF THE MAHOMMEDAN COMMUNITY, BIDDING FAREWELL TO THOSE ASSEMBLED.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับการกราบถวายบังคม
ถา ของบรรดา ชาวมหมัดที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบ
บังคมทูลถวายชัยมงคล.

considerable funds have been obtained for religious purposes."

It was the following memorable declaration and exhortation that His Majesty utilised as the peroration of his annual review:—

"In conclusion, I desire to say to you all that, when everything is considered, it will be seen that the affairs of our country during the year just ended have been conducted with efficiency and without impediment of any kind, like the smooth working of well-adjusted machinery under careful control. There have been no extraordinary features in connection with the work of administration, and their absence may perhaps make a casual observer fail to realise the full extent of the progress which has been made. Take the administration of the Army as an instance.

"To the ordinary outsider the improvements in this direction are not fully apparent, but, on closer observation, it will be found that much progress has been achieved. This has been proved by the fact that the military manœuvres held at the end of last year were on a scale greater than any that have ever been carried out before, and also by the most remarkable development which has taken place in the Aviation Service. This branch of the Army, whose

และได้ขยายการสอบไล่นักธรรมออกไปอีก ๒ มณฑล ได้ทวีจำนวนนักธรรมยิ่งขึ้น.

"การศาสนสมบัติได้เริ่มจัดขึ้นแล้วในกรุงเทพฯ และจะได้ค่อยขยายออกไปถึงหัวเมืองมณฑลโดยลำดับนั้น ก็ได้ผลเพิ่มพูนเป็นทุนสำหรับบำรุงพระศาสนาได้เป็นอันมาก.

"ในที่สุดนี้ เราขอกล่าวแก่ท่านทั้งหลายว่า เมื่อพิจารณาดูโดยทั่วไปแล้ว ก็ย่อมจะเห็นได้ว่า กิจการงานเมืองของเราได้ดำเนินไปแล้วในระหว่างปีที่ล่วงมาแล้วนี้ โดยอาการอันเรียบร้อยปราศจากอุปสรรคประดุจเครื่องจักร์อันปรับดี และมีผู้ใช้ด้วยความระไวระวัง และโดยเหตุที่มิได้มีกิจการอันใดที่กระทำไปอย่างโลดโผน บางทีผู้ที่แลดูกิจการแต่โดยเผินๆ ก็จะไม่ใคร่รู้สึกว่าการดำเนินไปปานใดนัก เช่นการจัดวางระเบียบราชการทหารบกเป็นตัวอย่าง คนภายนอกหาใคร่จะรู้สึกไม่ว่าได้เจริญขึ้น แต่ถ้าพิจารณาดูให้จงดีแล้วก็จะเห็นได้ว่า แท้จริงกิจการได้ดำเนินเจริญขึ้นเป็นลำดับ ดังมีพยานปรากฏอยู่คือ เมื่อปลายปีที่แล้วมานี้ได้มีการประลองยุทธใหญ่ยิ่งกว่าที่ได้เคยมีมาแล้วในหนก่อนๆ อีกทั้งยังมีส่วนอันน้อยแห่งกิจการทหารบก ซึ่งเจริญขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ คือการบินอากาศ ซึ่งเป็นของปลาดยิ่งกว่าที่คนโดยมากรู้สึก แต่เมื่อนึกดูว่าที่โรงงานของกรมนักบินทหารบกได้สามารถสร้างเครื่องบินขึ้นเองด้วยฝีมือคนไทยแท้ๆ ฉะนี้แล้ว ก็ควรนับว่าเป็นข้อควรยินดีในความเจริญของทหารบกของเราแล้วส่วน ๑.

H.E. First Councillor Phya Nagara Brahama, noteworthy administrator as head of many districts, and now Director of the Administrative Section of Ministry of Interior.

อำมาตย์เอก พระยานครพระราม ผู้สามารถทางปกครอง เป็นผู้ว่าราชการมาแล้วหลายจังหวัด บัดนี้มีหน้าที่เป็นอธิบดีการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

ข้อนี้เป็นแต่เพียงอุทาหรณ์อันหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ในรัฐบาลของเราเองย่อมทราบอยู่แก่ใจแล้วโดยทั่วกัน เหตุฉะนั้น เราจึงขอถือโอกาสอันนี้เพื่อแสดงความพอใจและขอบใจบรรดาเจ้าหน้าที่ทุกกระทรวงทบวงการ บรรดาที่ได้อุตสาหพยายามกระทำการในหน้าที่ของตนด้วยความจงรักภักดีมีมานะตั้งใจให้บังเกิดประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง ช่วยบำรุงความรุ่งเรืองของกรุงสยามตามสติปัญญาและฐานานุรูปของตน ผู้ใดที่ได้กระทำการเต็มตามหน้าที่ด้วยความมุ่งดีและสุจริตแล้ว ย่อมจะรู้สึกผ่องแผ้วเบิกบานสำราญใจ และตัวเราผู้เป็นเจ้าแผ่นดินจะได้รับความบรรเทิงใจก็เพราะได้อาศัยท่านทั้งหลายผู้ช่วยในกิจการทั้งปวง ให้ดำเนินลุล่วงไปเร็วพลันทันปรารถนา เราขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้ง๑ และขอเตือนว่าจงอย่าได้ละลดอุตสาหวิริยภาพ อย่าให้ว่ากิจการที่ทำไปแล้วพอแล้ว จงรู้สึกว่ากิจการข้างหน้ายังมีอยู่อีกมากที่จะต้องกระทำเพื่อประโยชน์แห่งชาติบ้านเมือง จงตั้งใจปฏิบัติราชการต่อไปให้ดียิ่งขึ้นอีกเถิด."

accomplishments are still understood by few people, is now able to manufacture aeroplanes in its workshops entirely by Siamese workmanship.

"I have mentioned but this one instance in order to show, what those concerned are already conscious of, that the authorities in charge of the duties of our Government have not been idle; and I take this opportunity to express My appreciation and thanks to the officials of every Department for the efforts which they have loyally put forth in the discharge of their duties to the best of their abilities for the benefit of our Nation and Fatherland and for the advancement and prosperity of the Kingdom of Siam.

"Pleasure and happiness come to him who has conscientiously performed his duties with honesty and good intention. To Me, as the Ruler of the State, My happiness can only come from your united co-operation in carrying out expeditiously all the affairs of State which I desire may be accomplished.

"I desire to thank you all once more and to remind you not to relax your efforts or look upon what has already been accomplished as sufficient, but always to remember that very much more still remains to be done for the good of our nation and country."

HIS MAJESTY PERFORMING RELIGIOUS RITES PRIOR TO PURIFICATION CEREMONY PRECEDING HIS OFFICIAL DECLARATION OF SIAM'S ENTRY INTO THE GREAT WAR.

พระราชพิธีบวงสรวง
ก่อน ประกาศสงคราม.

Siam Enters the War.

Passing on to the next year, 1917, we come to the memorable period when Siam actively joined the Allies against Germany and Austria, and sent a specially-selected expeditionary force to the front.

The occasion is of such importance as showing Siam's entry into the true comity of nations, imbued with the feelings which depict all that is best in national life, that we give His late Majesty's words on the subject on the occasion of his reply to the loyal address on his birthday at the beginning of 1918 *in extenso*. He spoke as follows:—

"The affairs of State of our country during the year have been marked by extraordinary events which may be regarded as fraught with both good and bad fortune.

"The good fortune lies in the fact that we have broken off amicable relations with Germany and Austria-Hungary and joined in the war against them on the side of the Allies. The reasons which moved Me to take this step were already made known to all at the time when the state of war was proclaimed, and it is not

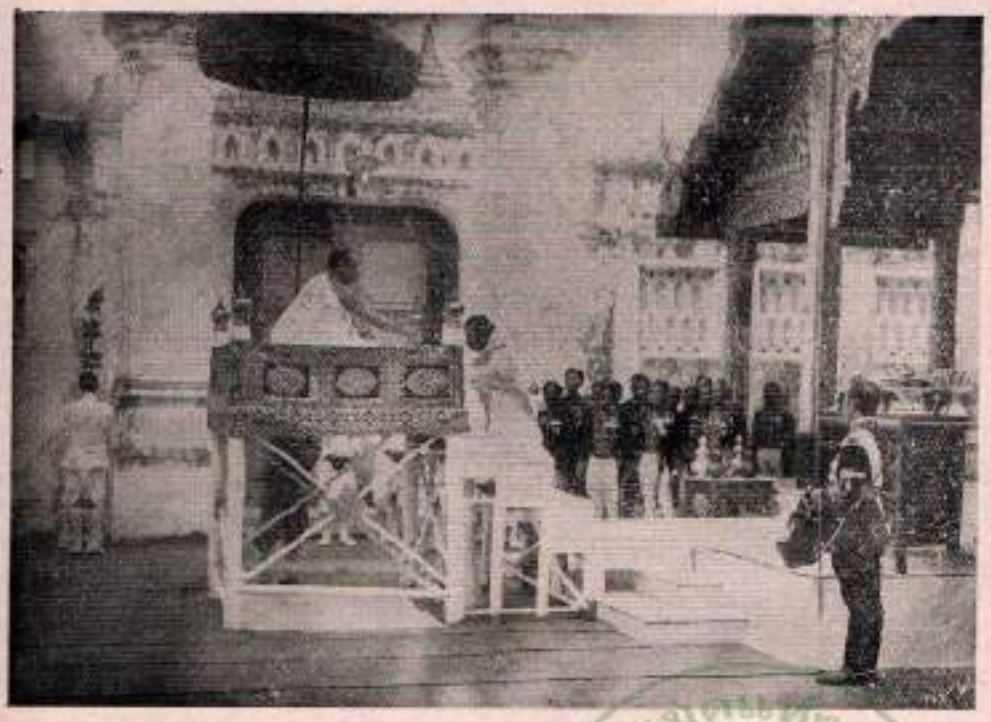

The Purification Ceremony.

สรงมุรธาและปฐมกรรมในการจะประกาศสงคราม.

สยามร่วมทำสงคราม

พระพุทธศักราช ๒๔๖๐ นี้ เป็นปีที่ชนชาวสยามทุกคนควรจะจดจำและควรจะพากพูมใจอย่างยิ่ง ด้วยประเทศสยามได้ประกาศตนเข้าร่วมสัมพันธมิตร์เป็นปรปักษ์กับเยอรมนีและออสเตรียฮังการีในมหายุทธสงคราม และได้ส่งกองทหารซึ่งได้คัดเลือกแล้วเป็นพิเศษ ออกไปร่วมมือทำการในยุโรป.

เราขอถือโอกาสอันสำคัญที่สยามได้เข้าร่วมมิตรภาพแท้จริงกับบรรดานานาประเทศ ซึ่งมีความรู้สึกมุ่งประสงค์แต่ความสงบความเจริญของชาติเป็นอย่างเลิศนี้ นำพระราชดำรัสที่ได้กล่าวในงานเฉลิมพระชนม์พรรษาว่าด้วยการข้อนี้มาลงไว้ พระราชดำรัสนั้นมีความดังต่อไปนี้.

"ราชการบ้านเมืองของเราในปีนี้ ได้มีเหตุพิเศษเกิดขึ้นซึ่งนับว่าเป็นทั้งเคราะห์ดีและเคราะห์ร้าย.

"ฝ่ายเคราะห์ดีนั้น คือการที่เราได้ประกาศขาดทางพระราชไมตรีกับเยอรมันนีและออสเตรียฮังการีเข้าร่วมศึกกับสัมพันธมิตร์ สาเหตุซึ่งบรรดาลให้เราประพฤติเช่นนี้ได้มีมาอย่างไร เราได้แสดงแก่ท่านทั้งหลายตั้งแต่เมื่อเวลาที่ออกประกาศสงครามใหม่ๆแล้ว ไม่ต้องยกมากล่าวบรรยายในที่นี้ซ้ำอีก.

"ตามที่เราเคราะห์ดีนั้นคือเราได้ขาดทางพระราชไมตรีกับชาติที่เป็นพาล แต่มีความอาสัตย์อาธรรม มุ่งหมายแต่จะทำลายธรรมซึ่งเป็นความสงบของโลกด้วยอำนาจ โดยถืออัตตาธิปไตย เราได้เข้าร่วมศึกกับชาติที่ทรงไว้ซึ่งธรรมาธิปไตย ซึ่งมีความมุ่งหมายจะปราบปรามผู้ที่เป็นศัตรูต่อธรรมะ เพื่อรักษาธรรมให้มั่นคง ข้อนี้เป็นอันสมใจชาวเราที่เป็นชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งมีธรรมะเป็นสรณะไม่มีสิ่งอื่นจะยิ่งกว่า อีกประการ ๑ เราได้หลุดพ้นจากบ่วงบาสของศัตรูที่รัดรึงเราอยู่นั้นแล้ว และหวังใจว่าเราคงจะได้รับผลคือความยุติธรรมเสมอเหมือนนานาประเทศทั้งปวงในภายน่าด้วย.

"ถึงแม้ว่าประเทศเราเป็นประเทศเล็กก็จริง แต่เราได้ตั้งใจอยู่ว่าถ้าเรามีโอกาสที่พอควรแก่กำลังของเราที่จะช่วยสัมพันธมิตร์ของเราได้ด้วยประการใด เราคงถือเอาโอกาสนั้นช่วยสัมพันธมิตร์ของเราโดยเต็มกำลังและความสามารถ.

necessary to speak of them again at length in this place.

"When I speak of our good fortune in this respect, I mean that we have put an end to our relations with the nations which have shown themselves to be aggressive, deceitful, and lacking in morality, and intent on destroying by force the principles of right and justice which conduce to the peace of the world: and we have allied ourselves to the nations which uphold these high principles and are resolved on maintaining their inviolability by endeavouring to overcome the enemies of the same. This course is in consonance with the dictates of the feelings of our people, who believe in the Buddhist Religion, which holds moral right to be higher than everything else.

"Moreover, it also frees us from the toils in which we have been held by the enemy, and enables us to hope that we may be able in the future to enjoy every right and privilege on an equality with all the other nations. * * * * * It is our firm resolve that, whenever we have the opportunity and our resources permit us to do so, we will do everything in our power to furnish assistance to our Allies.

"I desire on this occasion to express My appreciation of the signal proofs of ardent loyalty and devotion which have been shown towards Me and the nation by my military and naval forces. At the call of duty in connection with the war they have one and all responded with splendid enthusiasm, and have carried out

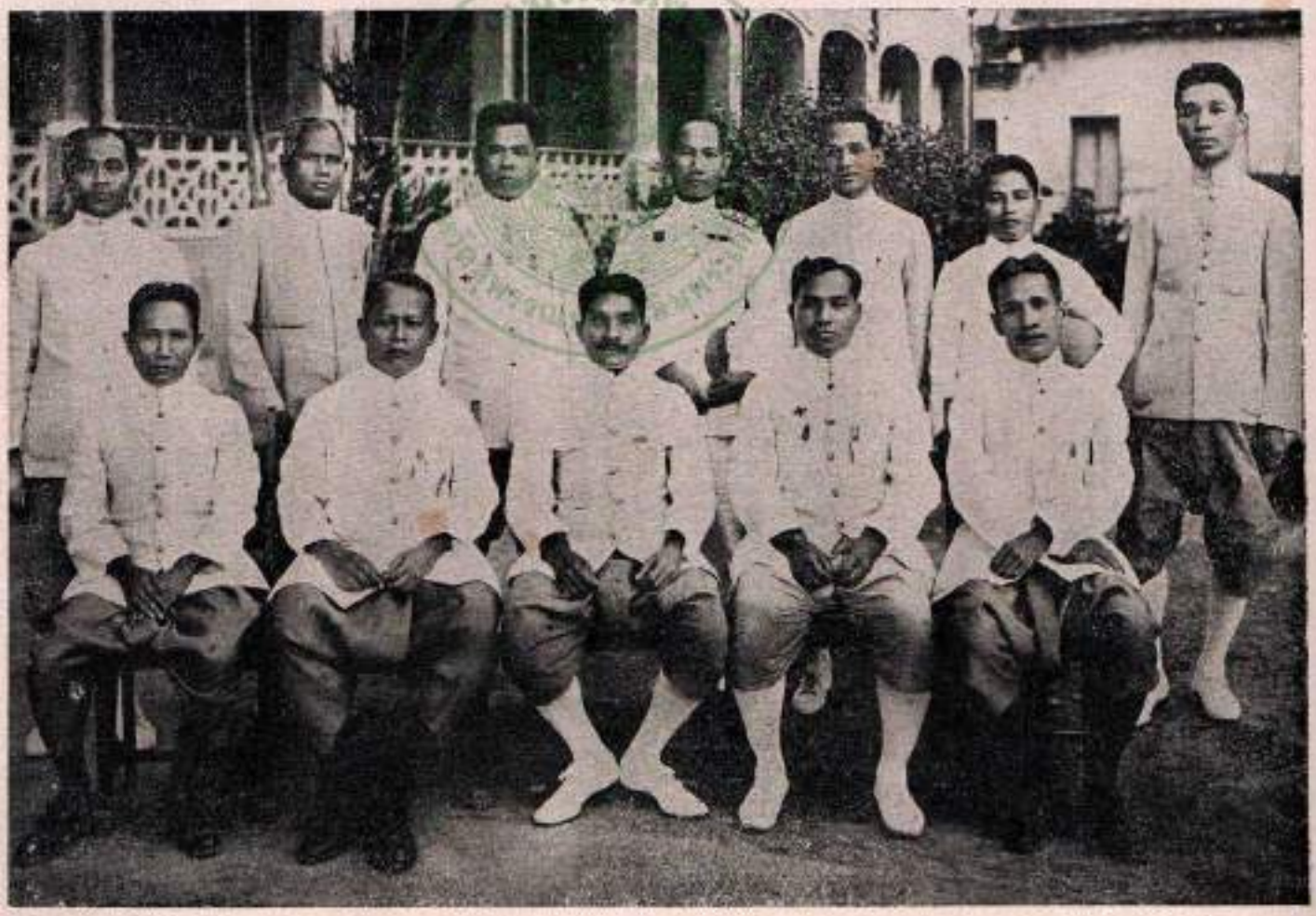

MEMBERS OF THE COMMITTEE OF THE TEACHERS' ASSOCIATION. คณะกรรมการแห่งสโมสรสามัคยาจารย์สมาคม.

"ในที่นี้เราขอแสดงความพอใจที่ได้แลเห็นพยานปรากฏชัดอยู่ว่า ทั้งทหารบกและทหารเรือของเราเต็มไปด้วยความจงรักภักดีต่อตัวเรา และชาติบ้านเมือง เมื่อถึงเวลาที่เรียกให้ทำการเนื่องด้วยงานพระราชสงครามด่างคนก็ต่างสำแดงอาการกิริยาว่าเรงไม่ใช่ทำการไปสักแต่เสียไม่ได้ ซึ่งเรารู้สึกว่าควรถือเปนข้อควรปลื้มใจเพราะเห็นว่าทั้งทัพบกและทัพเรือของเรามีขวัญดี เปนที่หวังได้ว่า จะมุ่งเอาไชยโดยมิได้ย่อท้อเลย.

"ส่วนเจ้าน่าที่ฝ่ายพลเรือนที่ต้องกระทำการพิเศษเนื่องด้วยการประกาศสงคราม เช่นตำรวจพระนครบาลและตำรวจภูธรในการจับกุมบุคคลชาติศัตรู เจ้าพนักงานกระทรวงพระคลังและกระทรวงยุติธรรมในการยึดและรักษาทรัพย์ศัตรู อีกทั้งขุนศาลตุลาการและอัยการที่ปฏิบัติการเรื่องศาลทรัพย์ชเลยเปนต้น ก็นับว่าได้กระทำราชการดีเปนพิเศษควรที่จะได้รับชมเชยเปนพิเศษด้วยเหมือนกัน.

"อนึ่งเราได้สังเกตดูความเห็นของมหาชนชาวสยามโดยมาก ได้เห็นชอบด้วยราโชบายอันนี้ ราษฎรพลเมืองของเราจึงมิได้สดุ้งสเทือนอันใดในเหตุนี้ ได้ประกอบการอาชีวะอยู่ปรกติทั้งพระราชอาณาจักร์."

บัดนี้เราจักได้กล่าวความตามพระราชดำรัสในคราวงานเฉลิมพระชนม์พรรษาต่อไป ด้วยได้ชี้แจงให้เห็นเหตุการณ์และความเจริญของประเทศได้ชัดเจนและสั้น ดีกว่าที่เราจะรวบรวมเองนับด้วยเล่มสมุด ความตามพระราชดำรัสมีดังต่อไปนี้.

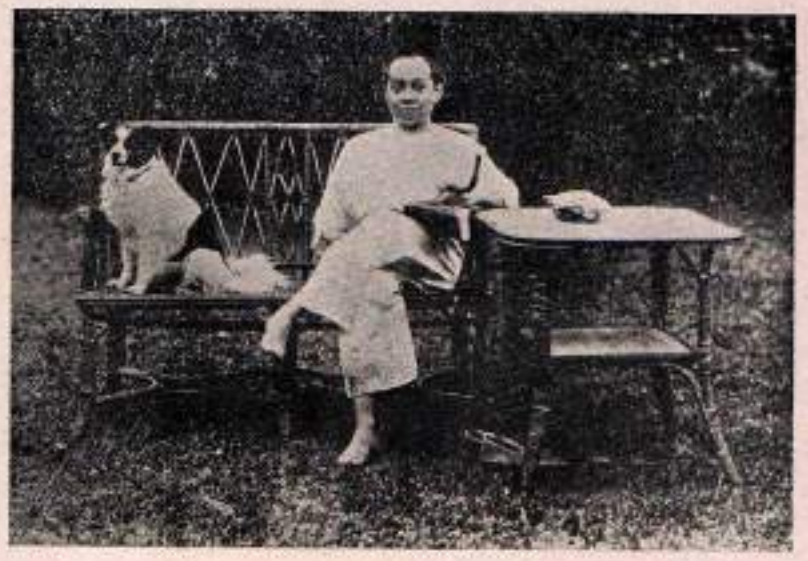

HIS LATE MAJESTY REALLY AT HOME.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖
ทรงพระสำราญพระราชอิริยาบถอย่าง "อยู่กับบ้าน."

"ส่วนที่เราเคราะห์ร้ายนั้น ก็คือการที่เกิดอุทกภัยขึ้นในเร็วๆนี้ในชั้นแรกเรามีความวิตกเปนอันมากว่า ข้าวและสัตว์พาหนะซึ่งเปนสมบัติอย่างสำคัญของชาวเราจะถึงแก่ความพินาศไปสิ้น กับทั้งราษฎรของเราก็จะถึงแก่ความอดอยากยากแค้นเปนอันมาก แต่เมื่อเราได้รับรายงานและออกไปตรวจดูตามท้องที่ในมณฑลต่างๆ ด้วยตนเองแล้ว ก็ปรากฏว่าส่วนที่เสียหายนั้นก็เสียหายมากกว่าปีที่เปนปรกติ แต่ไม่เท่าที่เราวิตก เพราะข้าวที่ยังจะเก็บเกี่ยวได้ในเวลาที่น้ำลดแล้วก็มี ส่วนที่งามบริบูรณ์ก็มี ส่วนทรัพย์สมบัติของราษฎรมีเรือนโรงเปนต้นนั้น ก็มิได้เสียหายมากนัก สัตว์พาหนะก็มิได้เปนอันตรายเพราะน้ำท่วม เพราะเหตุที่ได้เจ้าน่าที่กระทรวงทบวงการได้จัดการช่วยเหลือโดยแข็งแรง ส่วนความอัตคัดขัดสนของชาวนานั้นก็มีอยู่บ้าง เราจึงได้ตั้งเสนาบดีของเรา ๔ กระทรวงเปนกรรมการจัดการช่วยอุดหนุนราษฎร

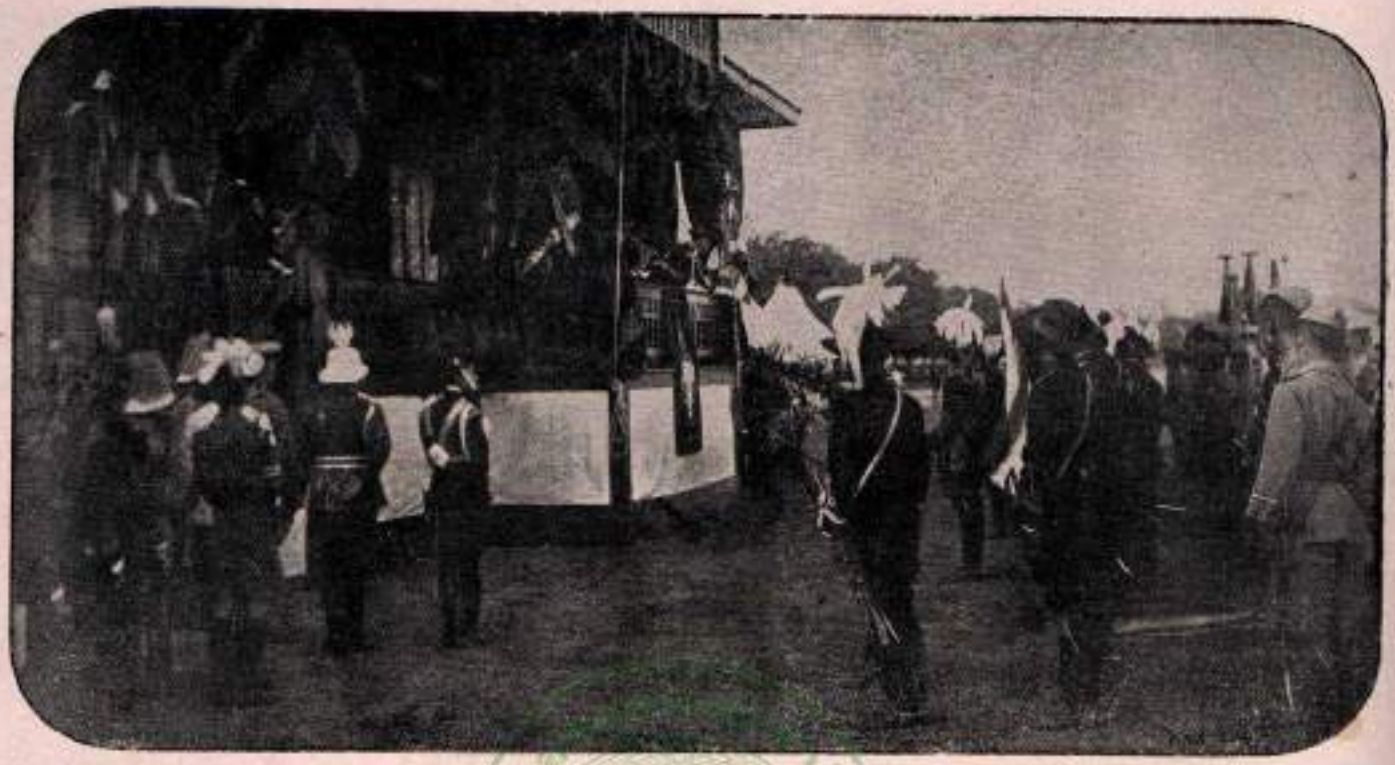

HIS LATE MAJESTY PRESENTING THE FIRST COLOURS TO THE WILD TIGER SCOUTS, A CORPS WHICH HE CREATED.

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว พระราชทานธงประจำกอง แก่กองเสือป่า ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งขึ้น.

the tasks allotted to them with efficiency and zeal, and not merely as a matter of bounden duty. Their conduct has afforded Me a cause of great gratification, and shows that both my Army and Navy are imbued with moral confidence and an indomitable spirit which will assuredly lead us to victory.

"With regard to the civil servants who have had to perform special duties consequent on the declaration of war, such as the Local and Provincial Gendarmerie in arresting alien enemies, the officials of the Ministries of Finance and Justice in the seizure and custody of enemy property, and the judicial officers and Public Prosecutor in the proceedings of the Prize Court, they have also all carried out their work in a very satisfactory manner and deserve My special praise.

"I have also observed that the majority of the people of Siam approve of the course which the Government have taken, as is evidenced by the fact that the general public have shown no alarm or anxiety on account of the crisis, but have continued to follow their occupations and pursue their livelihood as usual throughout the country."

We now come to a passage in His Majesty's birthday speech which will illustrate far more clearly and concisely than we could do in a volume the benevolent character of the rule of the realm, and the recognition of that fact by all within it, and even by those without. It was, quoting the official translation of His Majesty's speech verbatim, as follows:—

"The extraordinary event which constitutes our bad fortune during the year has been the recent disastrous inundations. In the first instance, I entertained great fears that the rice crop and farm animals, which form the chief wealth of the population of our country, would be completely destroyed and that the people might possibly be afflicted with famine and great

มิให้ถึงแก่ความยากแค้นเดือดร้อนได้ หวังใจว่ากรรมการคงจะตั้งใจจัดการให้สมประสงค์ของเรา.

"อนึ่งในการที่เกิดภัยพิบัติขึ้นครั้งนี้ เราได้เห็นใจเจ้ากระทรวงทะบวงการตลอดจนพระสงฆ์ และพ่อค้า, เศรษฐี, คฤหบดี กับทั้งผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศที่มีทางพระราชไมตรีกับกรุงสยาม ได้มีน้ำใจช่วยเหลือพลเมืองของเราที่ต้องอุทกภัยด้วยความเมตตาอารีโดยแท้จริง.

"ส่วนทางกระทรวงทะบวงการนั้น จะควรช่วยได้อย่างใดก็ช่วยจนเต็มกำลัง มีให้สัตว์พาหนะอาศัยในที่ตอน จัดการป้องกันเหตุการณ์ต่างๆ ช่วยรักษาสัตว์พาหนะที่มีโรค และจ้างให้ราษฎรทำงานเป็นต้น ส่วนพระสงฆ์นั้น วัดไหนมีที่ตอนก็ยอมให้สัตว์พาหนะอาศัย และยอมให้ราษฎรขนเข้ามาฝากไว้ในโบสถ์วิหารการเปรียญด้วย ส่วนบริษัทและสโมสรและคณะต่างๆ ได้จัดการเรี่ยรายด้วยวิธีต่างๆ ผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ คือราชทูตอังกฤษ ราชทูตฝรั่งเศส ราชทูตอเมริกัน ราชทูตญี่ปุ่น ราชทูตเบลเยียม ราชทูตอิตาลี และปอร์ตุกัล อุปทูตเดนมารค และกงสุลเยเนราลนอร์เวย์ ได้จัดการเรี่ยรายคนในบังคับของชาตินั้น กับรัฐบาลอินโดจีนก็ได้ส่งมายังรัฐบาลของเรา เพื่อจัดการสงเคราะห์ผู้ที่ได้รับความอัตคัดเพราะต้องอุทกภัย ส่วนบุคคลนั้นเล่า บ้างก็ส่งเงินต่อรัฐบาล บ้างก็จัดสเบียงอาหารไปแจกจ่ายถึงท้องที่นั้นๆ.

"เมื่อเราได้เห็นความเป็นไปในเวลาเช่นนี้แล้ว ทำให้เราปลื้มใจในความไมตรีจิตต์ซึ่งมีต่อกันของท่านทั้งหลายเป็นอันมาก."

THE QUEEN AUNT, PRESIDENT OF THE SIAMESE RED CROSS SOCIETY. THIS ROYAL LADY IS A MOST BENEFICENT PATRON OF ALL CHARITABLE AND PUBLIC WORKS, AS ALSO ARE HER DAUGHTER, KROM LUANG BEJRABURI, AND HER SON, H.R.H. PRINCE SONGKHLA.

สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พระบรมราชเทวี องค์สังฆนายิกาแห่งสังฆมณฑลสยาม พระบรมราชเทวีพระองค์นี้ เป็นองค์พระอุปถัมภกทรงพระเมตตากรุณาในการบุญกุศล และสาธารณกิจทั่วไป พระชนกและพระโอรสของพระองค์ คือสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินทร และสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์ ก็ได้ทรงเจริญรอยตามเช่นเดียวกันด้วย.

พระราชดำรัสในพระพุทธศักราช ๒๔๖๑ ได้บรรยายกิจการของประเทศในปีนั้น ดังต่อไปนี้.

"ส่วนราชการในกระทรวงทะบวงการต่างๆ นั้น ก็ได้ดำเนินไปตามสมควรแก่เวลา คือการปกครองนั้นได้ออกพระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสัมโนครัวอันเป็นหลักสำคัญแห่งการปกครอง ออกกฎข้อบังคับจัดการสุสานเพื่อป้องกันความเดือดร้อนของประชาชน และให้สถานที่เหล่านั้นซึ่งยังกระจัดกระจายกันมีระเบียบดีขึ้น ออกพระราชบัญญัติจัดการล้อเลื่อนเพื่อให้เรียบร้อยแก่การไปมาในถนนหลวง การใช้โคมรถยนต์ในจังหวัดพระนครก็ได้ตราพระราชบัญ-

distress; but since then, later reports have come in, and I have visited the different provinces affected and seen the situation Myself. It has been found that, while the losses sustained are greater than in ordinary times, they are, however, not so extensive as were at first feared would be the case, as there is still a good deal of the rice crop which can be harvested after the floods have subsided, and some of which is already in full growth. The destruction among farm buildings and other property has not been very extensive, and, owing to the energetic assistance given by the Government authorities concerned, no farm animals have been lost. There is, however, a certain amount of distress among the agricultural population, and to relieve the same I have appointed a special Commission composed of the heads of four Departments of State who, I feel sure, will endeavour to carry out all My wishes in this respect.

"In connection with this disaster, I am happy to acknowledge the real sympathy shown

SECOND GRAND CHAMBERLAIN H.E. PHYA SURISRAJA, LORD-LIEUTENANT OF BHUKET CIRCLE WITH MEMBERS OF HIS STAFF.

มหาเสวกโท พระยาสุรินทราชา สมุหเทศาภิบาล มณฑลภูเก็จ กับข้าราชการบางท่านในมณฑลนั้น.

ญัติเพิ่มเติมขึ้น เพื่อป้องกันอันตรายชีวิตมนุษย์และทรัพย์สมบัติของประชาชนที่ไปมาในถนนหลวง."

ส่วนการบำรุงความสุขของอาณาประชาชนนั้น ไม่ใช่ได้เอาใจใส่แต่เปนงานธรรมดา ทั้งนี้จะได้เห็นว่าเจ้าพนักงานของรัฐบาลได้พยายามจัดการอย่างขะมักเขม้นอันหาสิ่งใดเปรียบมิได้เลย ดังปรากฏในพระราชดำรัสดังต่อไปนี้.

"การสุขาภิบาลนั้น ในจังหวัดพระนครก็ได้ขยายเขตต์ออกไปอีก ทางหัวเมืองก็ได้จัดเพิ่มเติมขึ้นอีกรวม ๕ จังหวัด การเพาะปลูกไข้ทรพิษเปนทานในปีนี้ได้กระทำต่อมาเปนประโยชน์ดี.

"อนึ่งเราได้ให้กระทรวงมหาดไทยเชิญกรรมการสุขาภิบาลระหว่างประเทศซึ่งชาวอเมริกันจัดตั้งขึ้นเข้ามาทำการไต่สวนรักษาและแนะนำวิธีป้องกันโรคพยาธิปากขอในประเทศสยาม กรรมการได้จัดส่งนายแพทย์เข้ามา และกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มี

SOME FOREMOST ADMINISTRATORS, INCLUDING GOVERNORS, OF THE PROVINCES OF BHUKET CIRCLE,

ข้าราชการฝ่ายปกครองมณฑลภูเก็จ ชั้นผู้ใหญ่ รวมทั้งบรรดาผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย.

KING RAMA VI IN UNIFORM AS COMMANDER IN NAVY, ATTENDED BY HIS AIDE-DE-CAMP, CHAO PHYA RAM RAGHOB.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องฉลองพระองค์ชั้นผู้บังคับการรราชนาวี เจ้าพระยารามราฆพเป็นราชองครักษ์.

by the Government authorities, the Buddhist clergy, the merchants and persons of wealth and standing, as well as the Representatives of Foreign Powers in friendly relations with the Kingdom of Siam, by the very generous manner in which they came forward to the aid of the unfortunate people of our country who have suffered from the floods.

"The Government authorities have rendered every possible assistance within their power. They have helped to convey cattle to places of refuge on high ground, carried out various protective measures, attended to the farm animals afflicted with disease, and provided remunerative employment for the destitute inhabitants. The Buddhist clergy have assisted by allowing the monasteries situated on high ground to be used as refuges for cattle, and the temples and other buildings therein as places for temporarily storing the grain belonging to the people affected by the floods. Many companies and societies have assisted by subscriptions in various ways. The Foreign Representatives, including the Ministers of Great Britain, France, the United States of America, Japan, Belgium, Italy and Portugal, the Chargé d'Affaires of Denmark and the Consul-General of Norway, have assisted by opening Relief Funds to be subscribed to by persons under their respective jurisdictions, and the Governor-General of Indo-China has forwarded a sum of money to our Government, all for the purpose of relieving distress among the sufferers from the floods. Individuals have assisted, some by gifts of money to the Government, and others by directly distributing food among the sufferers in the inundated districts.

"All these manifestations of goodwill and generosity have afforded Me the deepest gratification."

Continuing His annual review, of the year 1917, His Majesty gave the following facts:—

"The general affairs of State conducted by the various Government Departments during the year have progressed in keeping with the times.

"In connection with Local Administration, the following laws have been instituted, namely: a law to ensure the accuracy of census returns, which is a measure of particular importance in connection with the work of proper local government; a law relating to places of cremation, which is intended to remove the existing inconvenience experienced by the public and to reorganise and bring such places, which are at present much scattered, under proper control; a law relating to wheeled vehicles, in order to ensure better regulation of the traffic on the public highways; and a supplementary law relating to the use of lights on automobiles in Bangkok, in order to secure greater safety for life and property on the public road."

The general health of the people not only received the customary attention, but it will

ผู้ช่วยขึ้นไปทำการ ในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ พ. ศ. ๒๔๕๘ ตลอดมาจนบัดนี้ การที่ได้จัดไปแล้วก็ปรากฏว่าได้ผลดี คือมีราษฎรมาให้ตรวจเป็นอันมาก และที่ปรากฏว่าเป็นโรคนั้นแล้วก็ได้จัดการรักษาหายไปแล้วเป็นส่วนมาก."

ในปีนี้ได้ตราพระราชบัญญัติและตั้งข้อบังคับเพิ่มขึ้น หลายอย่าง เพื่อช่วยการในหน้าที่ กระทรวงยุติธรรมให้เรียบร้อยดีขึ้น.

ส่วนการคมนาคมนั้น ในกรุงเทพฯ นี้ได้สร้างสพานขึ้นสองสพาน และได้ขยายการสร้างถนนและบาทวิถีกับรางน้ำเป็นอันมาก การณ์สำคัญอันควรยกขึ้นกล่าวในเรื่องคมนาคมนี้ คือ การปกครองถนนหนทางอันอยู่ในนามกรมทางนั้น ให้โอนไปขึ้นอยู่ในความปกครองของพระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงกำแพงเพ็ชร์อัครโยธิน ผู้บัญชาการผู้สามารถยิ่งแห่งกรมรถไฟ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสไว้ ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลดีมาก คือการปกครองก็เรียบร้อยดีขึ้น และค่าใช้จ่ายก็ลดน้อยลง และมีพระราชดำรัสเสริมท้ายไว้อย่างน่าฟัง ดังต่อไปนี้.

"ส่วนการสร้างทางรถไฟนั้น ในศกนี้ทางขนาดกว้างได้เปิดให้มหาชนไปมาได้ยาว ๘ (กอนแซก) ๔๖ กิโลเมตร์ ทางขนาดแคบยาว ๑๑๗๔ กิโลเมตร์ นอกนี้การก่อสร้างทาง การเจาะถ้ำ และการทำสพานนั้น ก็ได้ดำเนินไปเป็นที่พอใจ."

MR. COURTNEY CROCKER, RECENTLY ADVISER ON FOREIGN AFFAIRS, A POST IN WHICH HE EXHIBITED TO THE FULL HIS QUALIFICATIONS.

มิสเตอร์ กอร์ตนี กร็อกเกอร์ ที่ปฤกษาการต่างประเทศ ได้รับราชการตามภูมิรู้ตลอดกาล.

"เมื่อเดือนพฤศจิกายนนี้ มีน้ำมาก ท่วมทาง รถไฟหลายแห่งน้ำพัดพามูลดินและเขาสพาน จนเป็นเหตุติดขัดในการเดินทางอยู่บ้าง แต่ อาศัย ที่ผู้บัญชาการ กรมรถไฟหลวงและเจ้าพนักงานทั้งปวง ได้พากันปลงใจ ลงใน ราชการ รีบ จัด การซ่อม แซม ด้วย ความสามารถ ทั้งกระทรวง กระลาโหมได้ส่งทหารช่างมาช่วย ด้วย จึง แล้วได้โดย รวดเร็ว ทหารช่างที่มาช่วย กรมรถไฟหลวงครั้งนี้ เป็นอันได้แสดงให้เห็นว่าทหารเป็นประโยชน์แก่ราชการแผ่นดินยิ่งนัก."

กล่าวถึงความเจริญที่รัฐบาลได้ดำเนินกิจการต่อไปเป็นที่น่าปิติ ซึ่งแสดงให้เห็นพระบุญญาภินิหารแห่งรัชกาลที่ ๖ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวถึงการให้ความสดวกแก่ราษฎรอย่างใหญ่ยิ่งที่จะทำการคมนาคมกับในที่ห่างไกลรวมทั้งนานาประเทศด้วย มีความดังต่อไปนี้.

"การไปรษณีย์โทรเลข และโทรศัพท์นั้น ก็ได้เปิดการรับส่งไปรษณีย์วัตถุ ไปรษณีย์ธนาณัติ และเปิดการรับส่งโทรเลขติดต่อกับเมืองต่างประเทศและจังหวัดต่าง ๆ ในพระราชอาณาเขตต์อีกหลายหัวเมือง กับได้เพิ่มทางเดินเมล์ขึ้นอีก ๓ ทาง คือระหว่างหล่มศักดิ์กับเพ็ชร์บูรณ์ สัปดาห์ละครั้งทาง ๑ ระหว่างนครราชสีมากับไชยภูมิ สัปดาห์ละครั้งทาง ๑ ระหว่างกรุงเทพฯ ถึงสงขลาและจังหวัดตรัง สัปดาห์

be seen that exceptional steps were taken on their behalf:—

"In matters relating to public health and welfare, the area controlled by the local Sanitary Department in Bangkok has been extended, and the system of local sanitary control has been introduced in five more towns in the Interior. Free vaccination against small-pox during the year has been carried out as usual and has proved beneficial to the people.

"By My orders, an invitation was sent by the Ministry of the Interior to the Committee of an international health institute established in the United States of America to send a representative to investigate into, and advise on protective measures against, the hook-worm disease in Siam. In response, the Committee have sent out a medical officer who, accompanied by an assistant deputed by the Ministry of the Interior, has been carrying on his investigations in Chiengmai since last February to the present time. The results so far have been very satisfactory: large numbers of people have come to him to be examined, and those found to be afflicted with the disease were medically treated, and most of them have been cured."

FIRST COUNCILLOR H. E. PHYA ISRADHIJAI (MINA TALANG), GOVERNOR OF KRABI DURING LATE REIGN.

อำมาตย์เอก พระยา อิศราธิรัช (หม่อมตลาง) ข.ม.ช.ก.ก.ว.ช. ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ ในรัชกาลก่อน.

During the year, new rules and regulations were issued for the purpose of improving procedure in the Courts of Law.

Coming to communications, we find that, in the capital, two bridges were built, and extension work was carried out on roads, footpaths and drains; and what was a matter of extreme importance was that the administration of highways and roads was, under the title of the Department of Ways and Communication, brought under the control of the His Royal Highness Prince Kambeng Bejr, the indefatigable Commissioner-General of Railways, and His Majesty placed on record the fact that the change had proved most advantageous, both as regarded administration and economy, and he then added the following interesting details of progress made and hard work well carried out:—

"During the year, the total length of railways which have been opened to public traffic amounts to 946 kilometres on the broad gauge lines, and 1,174 kilometres on the narrow gauge lines. The work of constructing new lines, piercing tunnels and building bridges has also made good progress.

"During November last several parts of the railway lines were submerged by the high floods, which carried away embankments and undermined bridges and caused some interruptions to the traffic; but owing to the energetic measures taken by the High-Commissioner of State Railways and the staff of his Department in promptly and zealously carrying out repairs, in which they were also assisted by the Royal Military Engineers sent by the Ministry of War, communication was soon restored. The fact that the Royal Military Engineers have been of assistance to the Royal Railway Department in this emergency is another proof of how very useful the military can be to the Government of the country."

Continuing a most interesting record of the annual progress which had steadily characterised the late reign, His Majesty proceeded to place on the annals of his time the following facts with regard to the greater facilities

ละ ๒ ครั้ง โดย ทาง รถไฟ อีก ทาง ๑ นอกนี้ได้ จัดการ ย้ายทาง และสร้าง สายโทรเลขเพิ่มเติมขึ้นอีก กับได้ เปิด ที่ทำการโทรศัพท์กลางขึ้นที่จังหวัดภูเก็ต ต่อไปยังเครื่องตามบ้านพ่อค้าและราษฎร และสถานที่ทำการของรัฐบาลรวม ๔๐ เครื่อง."

ในระหว่างที่เกิดอุทกภัยนั้น ได้เป็นเหตุกระทบกระเทือน ถึงการส่งเมล์ ซึ่งเป็น ธรรมดา อยู่นั้นให้ หยุดชงักไปบ้าง แต่ด้วยความสามารถของเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์ ก็ได้จัดการให้ผ่านพ้น และ การเป็นปรกติได้ดังเดิม.

LADY ROBED IN THE "PASSIN."

เครื่องแต่งตัวสุภาพสตรี พ.ศ. ๒๔๖๔–๒๔๖๕ นุ่งซิ่น.

พระบาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่ หัว ได้มีพระราชดำรัสถึงข้อสำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษาและการภายนอกโดยทั่วไป.

"ส่วนการศึกษานั้น เราได้ให้รวมโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับโรงเรียนราชแพทยาลัยเข้าเป็นมหาวิทยาลัย โรงเรียนนี้ได้สอนวิชชาชั้นอุดมศึกษาอันเป็นวิชาสาธารณในอาชีพของราษฎรไม่ฉเพาะแต่ชั้นข้าราชการ.

"ส่วนการศึกษาเบื้องต้นสำหรับเด็กชาย ก็ได้จัดการแพร่หลายไปในหัวเมืองมณฑลมากแล้ว แต่การศึกษาสำหรับเด็กหญิงแม้แต่ใน กรุงเทพ ฯ ก็ยังมีน้อย การศึกษาของสตรีเป็นสำคัญและจำเป็นส่วน ๑ เพราะสตรีเป็นผู้พักฟูมกุลบุตร์กุลธิดามาแต่กำเนิด เป็นผู้ให้ความศึกษาและความอบรมทางฝ่ายบ้าน ถ้าสตรีได้มีการศึกษาแล้วย่อมเป็นกำลังช่วยในการศึกษาฝ่ายโรงเรียนได้มาก ตั้งแต่ได้ เปิดการฝึกหัดครูผู้หญิงขึ้นในกรุงเทพ ฯ รับนักเรียนหญิงจากหัวเมือง มณฑล ต่าง ๆ เข้ามาฝึกหัดด้วย บัดนี้ได้ครูผู้หญิงส่งออกไปยังหัวเมือง เกือบทั่วพระราชอาณาเขตต์ หวังว่าจะเป็นรากแห่งการศึกษา สำหรับ เด็กหญิง ต่อไปในภายน่า.

"การศึกษาชั้นมัธยมของเรา ได้จัดเทียบเคียงกับของ นานาประเทศที่เจริญ จนเป็นผลให้มหาวิทยาลัย เป็น อัน มาก ของ ประ เทศ อัง กฤษ และสหปาลีรัฐอเมริกา การรับรองนักเรียน ผู้ได้รับประกาศนียบัตร์มัธยมของรัฐบาลสยาม เข้ามหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบวิชชาเบื้องต้น อันนี้เป็นเกียรติยศและความสดวกที่การศึกษาของเราได้ติดต่อกับ ของ ประเทศ อังกฤษและ สหปาลีรัฐอเมริกา ได้สดวกขึ้น."

บ่อนเบี้ยโรงสุดท้ายได้เลิกกันในปีนี้เอง ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำเพิ่มเติมไปถึงหัวเมืองแล้ว เป็นการสำคัญที่เกี่ยวด้วยทำนุบำรุงสงวนพันธ์ปลาไว้ให้ราษฎรหาเป็นอาชีพต่อไป และคลังออมสิน ได้เปิดเพิ่ม เติม ขึ้น ไม่ น้อย กว่า ๓๔ แห่ง รวมทั้งกรุงเทพ ฯ และทั่วพระราชอาณาจักร์ด้วย.

ครั้นแล้วได้มีพระราชดำรัสเป็นใจความเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองของอาณาประชาราษฎร และการหัตถกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้.

"การพาณิชยและสถิติพยากรณ์นั้น ได้เริ่มจัดสหกรณ์ขึ้นในมณฑลพิศณุโลกสมาคม ๑ ในมณ-

EVEN THE GREATEST DIFFICULTIES CAUSED BY NATURE'S PHYSICAL FEATURES CANNOT DEFEAT THE POSTAL DEPARTMENT.

ถึงมีความยากลำบากเพียงไรก็ดี พวกกรมไปรษณีย์ก็ไม่ยอมย่อท้อเลย.

afforded for enabling his people to communicate at a distance, and also with the world outside:—

"With regard to Posts, Telegraphs and Telephones, the exchange of Parcel Post and Money Orders, as well as Telegraphic communication, has been extended to some more foreign countries and also to several provinces of this Kingdom. Three new mail lines have been established, namely, once a week between Lomsakdi and Bejraburna and between Nagor Rajasima and Jayabhumi, and twice a week, by railways, between Bangkok and Songkhla and Trang. Some telegraph routes have been changed and some new telegraph lines have been built, and a telephone exchange has been installed in the town of Puket, serving 40 telephone lines in connection with the residences of merchants and private persons and Government Offices.

"During the recent floods some interruptions were caused to the regular mail services, but were overcome by the prompt measures taken by the Postal authorities."

And then His Majesty passed on to make the following noteworthy announcement concerning the progress of education and the outlook in general:—

"With regard to Public Instruction, I have ordered the King Chulalongkorn Civil Service College and the Royal Medical College to be amalgamated and constituted as a University, and this institution is now imparting instruction in all the higher branches of education which may be useful to the people in the pursuit of livelihood, and not confined only to training men for the Government service.

"Primary education for boys has been widely

ฯลกรุงเก่า ๑๒ สมาคม วิธีสหกรณ์นี้เมื่อเจ้าพนักงานได้อธิบายให้ราษฎรเข้าใจในวิธีการและข้อบังคับแล้ว ราษฎรพากันนิยมมากรวมกันเข้ามาเป็นหมู่ ๆ เพื่อขอตั้งสมาคมเป็นหลายสิบราย แต่เจ้าพนักงานได้เลือก ยอมให้ตั้งแต่น้อยสมาคมก่อน การที่ราษฎรมีความนิยมในวิธีสหกรณ์แพร่หลายไปฉะนี้ ย่อมเป็นสัญญาณอันดีสำหรับการข้างน่าต่อไป สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นแล้ว ๑๓ สมาคมนั้นปรากฏตามรายงานเจ้าพนักงานที่ไปตรวจว่า กรรมการและสมาชิกเข้าใจข้อบังคับและปฏิบัติการเรียบร้อยดีทุกประการ."

FIRST COUNCILLOR PHRA JUMBARA BURI SRIKAMUDH KHRTR, APPOINTED GOVERNOR OF TRAT DISTRICT IN RECOGNITION OF ADMINISTRATIVE ABILITY.

อำมาตย์เอก พระชุมพรบุรีศรีสมุทเรศร์ (ลวาส์ ภัทรนาวิก) จ.ช., จ.ม. สามารถการปกครองเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดตราด.

ต่อไปนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงอันน่าขบขำยิ่งนัก.

"การพระศาสนานั้น การสร้างวัดแต่โบราณมาหาได้คิดหาทุนรอนและผลประโยชน์ไว้เพื่อการปฏิสังขรณ์ไม่ เมื่อใครมีศรัทธาก็สร้างวัดขึ้นใหม่มากกว่าที่จะปฏิสังขรณ์ของเก่า ครั้นต่อมาจำนวนวัดมีมากวัดที่ทรุดโทรมปรักหักพังก็มาก จึงเป็นภาระอันหนักในการที่จะกู้และปฏิสังขรณ์พระอารามทั้งหลายให้คืนดี ตั้งแต่สมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงจัดระเบียบการคณะสงฆ์ ทรงเลือกพื้นตั้งเจ้าคณะและพระอธิการที่สามารถ การปฏิสังขรณ์วัดได้แพร่หลายจนปรากฏแก่ตาทั่วไป ส่วนรัฐบาลก็ได้มียอดเงินพระราชกุศลเพื่ออุดหนุนการปฏิสังขรณ์วัดไว้ส่วน ๑ อาศัยความขวนขวายทางฝ่ายคณะสงฆ์ชักจูงให้มหาชนเกิดความเลื่อมใสศรัทธา และอาศัยความอุดหนุนของรัฐบาลด้วยดังนี้ การกู้และปฏิสังขรณ์พระอารามใหญ่น้อยทั่วไป จึงเป็นไปได้อย่างพอใจ."

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสจบลงด้วยทรงแสดงความขอบใจแก่บรรดาข้าราชการที่มีความซื่อสัตย์จงรักภักดีช่วยประกอบราชการจนประเทศสยามได้ดำเนินเจริญมาถึงเพียงนี้ และทรงแสดงความขอบใจบรรดานานาประเทศที่ได้แสดงความเสียใจและช่วยเหลือในระหว่างประเทศสยามได้รับทุกข์โดยเกิดน้ำท่วมนี้ด้วย.

พระพุทธศักราช ๒๔๖๑

พระราชดำรัสตอบข้าทูลละอองธุลีพระบาทในพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษาศกนี้ แสดงถึงกิจการที่รัฐบาลได้ดำเนินไปแล้วตลอดปีนั้น เป็นข้อความอันน่าสนใจอย่างยิ่งมีความดังต่อไปนี้.

"ตามที่ได้กล่าวถึงลักษณที่เราได้ปฏิบัติราชการบ้านเมืองนั้น เรามีความยินดีที่ท่านเห็นว่า ความคิดของเราได้เป็นผลประโยชน์แก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักของเรา ๆ รู้สึกเหมือนกับได้หว่านพืชลงไว้และได้เห็นผลงอกงามทันตาฉะนั้น แต่ความสำเร็จทั้งนี้ใช่ว่าจะเป็นไปได้แต่ลำพังเราผู้เดียวหามิได้ ก็

introduced in the provinces, but the same facilities for girls are still very limited, even in Bangkok. The question of female education is one of importance and necessity in view of the fact that to women belongs the care of children from infancy and the work of teaching and training them while in the home. Therefore, if women are equipped with good education, it is obvious that they could be of very valuable assistance to the schools. Since the training-school for women teachers has been established in Bangkok, many girl students from the provinces have been received. This school has been able to train a large number of women teachers and has sent them out to nearly every province in the Kingdom, where, it is hoped, a good foundation for the proper education of girls in the future will result.

"Our system of secondary education has been remodelled on the lines of those of progressive foreign countries, with the result that many Universities in Great Britain and the United States of America have agreed to admit students who have obtained certificates in secondary education under the Government system in Siam into their institutions without having to pass the preliminary entrance examinations. This concession is an honour for our educational system and will greatly facilitate the relations between it and those of Great Britain and the United States of America."

The last of the public gambling houses were abolished during the year; the application of the law relating to fisheries was extended to the provinces—an important measure materially affecting the food supply of the people at large; and savings banks were opened in no fewer than 38 additional places, both in Bangkok and in the Kingdom outside.

Then His Majesty made the ensuing pro-

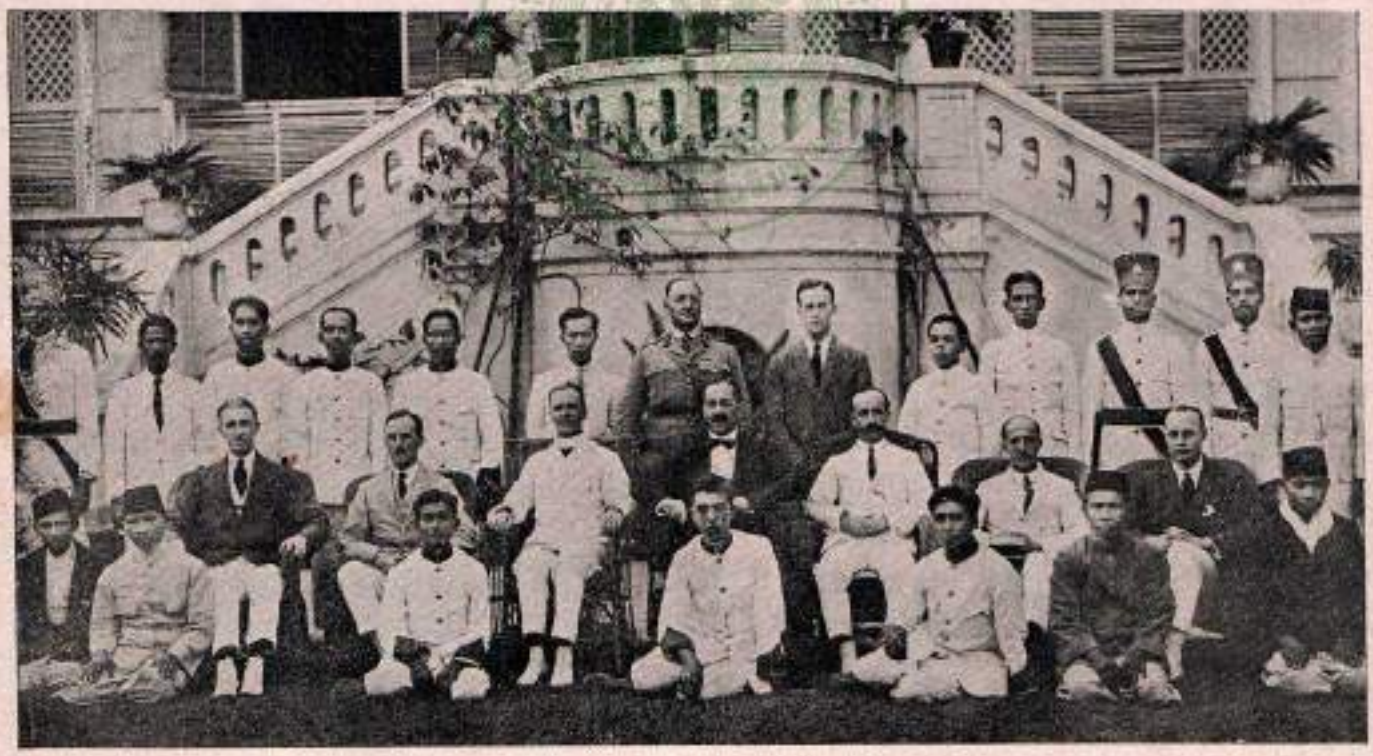

Mr. (now Sir Herbert) Dering and staff, who was British Ministers here during a portion of the late reign, and a trusted representative of the foreign community.

มิศเตอร์ (เดี๋ยวนี้รับบรรดาศักดิ์เป็น) เสอร์เฮอเบิศเดอริง ราชทูตอังกฤษ ประจำราชสำนักรัชกาลที่ ๖ เป็นผู้ที่หมู่คณะชาวต่างประเทศไว้วางใจมาก.

ต้องได้รับความช่วยเหลือของท่าน เช่นแนะนำให้ท่านทำตาม นับว่าเป็นลักษณะแห่งความช่วยเหลืออัน๑ อันท่านจะพึงทำให้แก่เราได้ เพราะฉะนั้น เราจึงขอถือโอกาสนี้ยกกิจการที่ได้กระทำมาแล้วในขวบปีหลังมาแสดงให้ได้ฟังด้วยกันดุจใน ระหว่างผู้ที่ได้ร่วมงานกันมาแล้ว ดังต่อไป."

MAJOR-GENERAL PHYA ANUBHABA-IRAIBHAD, GENERAL OFFICER COMMANDING THE DIRECTOR SECTION OF MILITARY OPERATIONS.

นายพลตรี พระยาอนุภาพไตรภพ
(จำรัส เทพหัสดิน ณอยุธยา)
ต.ม., ต.ช., ต.จ.ว., ร.ต.ม.
เสนาธิการทหารบก, ตราสตรานิสตาส
ชั้นที่ ๒ ของประเทศรัสเซีย, เสือ
ป่าหลวงเดิม, รางวงการรักษ์,
เจ้ากรมยุทธศาสตร์ทหารบก

แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำรัสถึงมหายุทธสงคราม อันเป็นเหตุการณ์ฝังอยู่ในพระราชพงศาวดารสยามชั่วกัลปาวสาน แท้จริงการสงครามครานี้ ควรเป็นที่เข้าใจทั่วกันเสียด้วยว่าไม่ใช่ เพราะมีความจำเป็นบังคับ เป็นด้วยประเทศสยามจะได้ร่วมมิตรภาพกับสัมพันธมิตร์ อันเป็นรังสี แห่งธรรมะ มีความดังนี้.

"บรรดากิจการ ซึ่งเราได้กระทำมาในปีนี้ สิ่งที่สำคัญกว่ากิจอื่น ๆ ทั้งหมดได้แก่งานพระราชสงคราม เราไม่จำต้องย้อนกล่าวถึงสาเหตุให้ลเอียดลออ อย่างไรอีก ท่านทั้งหลายย่อมจะได้รู้สึกอยู่ดีแล้วว่าศัตรูแห่งโลกได้เกิดขึ้นอย่างไร ได้กำเริบเกะกะเกี่ยวเบียดเบียฬโลกอย่างไร จนเร่าร้อนไปทั่วทิศานุทิศ และส่วนมากของชาติทั้งหลายในโลกต้องเข้าช่วยกันปราบปราม ส่วนประเทศของเรานั้น ถึงแม้ว่าอยู่ไกลจากสมรกัมภีร์ที่ยังมีกรณีย์บางอย่างซึ่งเราอยู่ในฐานที่จะกระทำให้แก่ราชสัมพันธมิตร์ของเราได้ ซึ่งเรามีความยินดีที่จะกล่าวได้ว่าเราได้กระทำลงไปสำเร็จแล้วอย่างเต็มฝีมือ จนเป็นผลช่วยพวกสัมพันธมิตร์หมู่ใหญ่ได้จริง ๆ เป็นอันมากจำเดิม แต่ขณะที่เราได้ประกาศสงครามแก่รัฐบาลเยอรมันและออสเตรียฮังการีแล้ว เราได้รีบจับกุมชนชาติศัตรู จับคร่าห์บรรดาเรือค้าขายของข้าศึกไว้เป็นราชพัธยา เพื่อแบ่งบันไปช่วยกำลังของราชสัมพันธมิตร์ทั้งหลาย ส่วนสถานและสิ่งของเครื่องค้าขายของชาติข้าศึก เราก็ได้ยึดและยุบจนหมดสิ้น เป็นการทำลายหลักทรัพย์สินมิให้ข้าศึกตั้งหลักฐานมั่นคงอยู่ในเมืองไทย ซึ่งขณะนั้นกำลังเขาจะคิดใช้เป็นสูนย์กลาง อัน๑ สำหรับความมุ่งหมายอันชั่วร้ายของเขานั้น ก่อนหน้านี้และระหว่างนี้เรายังได้ระมัดระวังจับกุมทั้งชนชาติศัตรูและอื่นๆ ซึ่งคิดประทุษฐร้ายต่อฝ่ายสัมพันธมิตร์หมู่ใหญ่ บางรายก็ได้หลักฐานเห็นความพิรุธแน่ชัด นับว่าได้ช่วยกำจัดเสี้ยนหนามแห่งราชสัมพันธมิตร์ของเราเสียเป็นอันมาก ทั้งนี้จัดเป็นกรณีย์เบื้องต้น อันเป็นน่าที่โดยตรงซึ่งเราได้กระทำในฐานที่เป็นสัมพันธมิตรของผู้รักษาสัตย์ธรรม ใช่แต่เท่านั้น เราทั้งหลายยังควรรู้จักพากพุมใจที่ได้ช่วยเหลืออย่างอื่น ๆ อีกเป็นพิเศษ เป็นส่วนเกิดจากน้ำใจจงรักภักดีต่อเพื่อนร่วมศึกโดยแท้ คือเมื่อเราได้ชักชวนก็ได้มีชาวไทยมา

FIRST COURT OFFICER PHYA NAGARA RAJASENI. PASSED LAW EXAMINATIONS IN ENGLAND, AND ON RETURN APPOINTED TO HIGH POST IN JUDICIARY. LATER, TRANSFERRED TO EXECUTIVE, AND BECAME GOVERNOR OF NAGARA RAJASIMA: NOW GOVERNOR OF IMPORTANT PUKET PROVINCE.

เสวกเอก พระยานครราชเสนี (สหัด สิงหเสนี) เนติบัณฑิตย์อังกฤษ เคยรับราชการเป็นผู้พิพากษา ภายหลังย้ายไปทางธุรการ เป็นเจ้าเมือง นครราชสีมา และต่อมาเป็นเจ้าเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็น จังหวัดสำคัญ.

nouncement with regard to the forthcoming welfare of the industrial classes of his nation:—

"In connection with the Department of Commerce and Statistics, 12 Co-operative Societies have been established in the province of Ayudhya and one in the province of Bisnulok. When the rules and the working of such societies were first explained to them by the authorities, the people showed great appreciation and came in groups, asking to be formed into a very large number of Co-operative Societies; but the authorities, however, did not consider it advisable to comply with all their wishes, and only selected a few groups to be incorporated as a commencement. This enthusiastic appreciation on the part of the people is a good augury for the future success of the scheme. According to reports, the rules of the 13 Co-operative Societies which have been established appear to be well understood by the Committees and members of the same, and are being acted upon in a proper manner."

A further memorable change was placed on record in the following passage:—

"With regard to matters relating to Religion, it has been the custom from ancient times for monasteries to be built without any endowments being provided for their future upkeep. Pious people contented themselves by building new monasteries, but gave little attention to repairing the old ones.

"In course of time, as the number of monasteries increased, the number of those which have fallen into a state of dilapidation has also grown in proportion, and the question of their restoration has become one for serious consideration. Since His Holiness the Supreme Patriarch has reorganised the clerical communities and appointed capable high priests to control them, the work of repairing monasteries, for which purpose the Government has also reserved a special fund, has become general. The exertions of the clergy in this direction have been the means of inducing the public to take a pious interest in the matter, and, combined with the support given by the Government, the result has been that the work of restoring monasteries of every size has made satisfactory progress in all parts of the country."

His Majesty then concluded a most vivid description of another year that is destined to live in history by thanking in most cordial terms all of his officials, who, he said, had helped him so materially during the time; and he also

อาษาไปช่วยยุโรปเป็นอันมาก จนเกินอัตราที่ต้องการ แสดงให้เห็นได้ว่า ถึงแม้เมืองเราจะไม่ได้มีศึกใหญ่มานาน น้ำใจทหารอันเป็นคุณสมบัติของบรรพบุรุษของเราแต่กาลก่อนก็ยังคงมีอยู่บริบูรณ์มิได้ละลด ในกาลต่อมายังได้ปรากฏอีก เมื่อกองทหารอาษานี้ ได้เข้าสู่สมรภูมิเพียงเดือนเดียว ก็ได้ทำการสงครามอย่างองอาจจนชาติฝรั่งเศสซึ่งเป็นเจ้าของที่แถบนั้นเห็นคุณประจักษ์ จึงยกย่องความดีของทหารไทยโดยให้บำเหน็จรางวัลเป็นเครื่องแสดงเกียรติคุณแห่งนักรบแล้วก็มี นอกจากนี้ชาวไทยทั่วหน้ายังได้ช่วยเหลือราชสัมพันธมิตรโดยอุดหนุนทุนรอนสภากาชาด เพื่อต่อสู้โรคาพาธสรรพอุบัทวันตรายตามควรแก่กำลังที่จะช่วยได้ บัดนี้ก็นับว่าชัยอันยิ่งใหญ่ได้มาเฉลิมความพยายามของฝ่ายเราแล้ว แต่นี้ไปธรรมานุภาพจะได้ประดิษฐาน อยู่เหนือพลานุภาพเป็นนิจนิรันดร โลกจะได้อยู่เย็นเป็นสุข และบริสุทธิ์สอาดขึ้นกว่าเก่ามาก เป็นอันไม่มีเสียทีเลยที่เราได้เหนื่อยเข้าช่วยสัมพันธมิตรรักษาธรรมครั้งนี้."

MAUSOLEUM AT THE GRAND PLAZA WITHIN WHICH REPOSE THE ASHES OF THOSE MEMBERS OF THE SIAMESE EXPEDITIONARY FORCE WHO FELL IN THE GREAT WAR.

อนุสาวรีย์สถาน ที่ท้องสนามหลวง ภายในอนุสาวรีย์นั้น บรรจุอัฐิทหารไทยที่วายชนม์ในคราวมหาสงคราม.

ส่วนการบ้านเมืองนั้น ตามกระแสร์พระราชดำรัสแสดงให้เห็นว่า ภายในเวลา ๑๒ เดือนนี้ "เครื่องจักร์ของรัฐบาลได้ทำการเรียบร้อยเป็นที่พอใจทุกประการ."

กล่าวถึงการภายใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสไว้โดยย่อและสั้น แต่เป็นหลักเป็นประโยชน์แก่พงสาวดารยิ่งนัก มีความดังต่อไปนี้.

"กิจการอื่น ๆ ที่เราได้กระทำในขวบปีนี้ นับว่าเป็นการดำเนินเครื่องจักร์แห่งการปกครองให้เรียบร้อยสม่ำเสมอทั่ว ๆ ไป ในส่วนระเบียบการปกครองบ้านเมืองเราได้เพียรดำเนินการที่เริ่มไว้แต่ก่อนแล้วอัน ๑ คือเปลี่ยนแปลงระเบียบบังคับบัญชาราชการโยงการงานทั่วพระราชอาณาจักร์เข้าหาสูนย์กลางตามกระทรวงต่าง ๆ ตามลักษณะแห่งการนั้น ๆ เพื่อให้เจ้ากระทรวงได้บังคับบัญชาราชการในพแนกของตนตลอดทั้งประเทศสยาม ในปีนี้ได้รวมน่าที่สุขาภิบาลในกระทรวง ๒ แห่งเข้าไว้เป็นสูนย์เดียวในกระทรวงมหาดไทย ขนานนามว่า กรมสาธารณสุข ส่วนการสุขาภิบาลหัวเมืองก็ได้ประกาศใช้อีก ๔ แห่ง และกำลังจะคิดขยายรูปการให้กว้างขวาง และให้ลงระ-

expressed his keen appreciation of the sympathy and help shown to his country by those from the world outside during the distress caused by the serious floods.

In 1918.

Moving on to the year 1918, we find much more of interest in His Majesty's reply to the loyal address at the end of the annual period, and on the occasion of His birthday. With that tact which was never doubted, he paid this graceful tribute to those throughout His service:—

"Your reference to the way in which I have directed the affairs of the country gives Me much pleasure, as it shows that you consider that the policy which I have pursued has been beneficial to our beloved native land, and makes Me feel like one who has sown seeds which have promptly produced good fruit. This success, however, could not have been achieved by Me alone, but has had also to rely upon your co-operation; and one of the ways in which you can always give Me assistance is by backing me up in the policy that I initiate. Bearing this in mind, I will now speak, as between fellow-workers, about the various affairs of State which have been dealt with during the twelve months which have just elapsed."

And then His Majesty proceeded to make the following pronouncement with regard to the Great War which will live in Siamese history throughout the ages, and which, without being unnecessarily severe, yet put the situation which induced Siam to enter the coalition of the Allies in no uncertain light. He said:—

"Among the affairs mentioned above, the foremost in importance have been those in connection with the war. It is not necessary for Me to repeat the reasons which induced us to join in the conflict, as all of you already know very well how an enemy of the world sprang up, and how his arrogance and brutal aggression, causing trouble and alarm in every direction, compelled the great majority of the other nations of the world to unite in suppressing him. Our country is far away from the theatre of war, but, nevertheless, there were certain ways in which we could be of service to our Allies, and I am glad to say that our duties in this respect have been successfully carried out to the fullest extent and have proved to be of very real assistance to them. Following upon our declaration of war against Germany and Austria-Hungary, we promptly arrested and interned all enemy aliens; we seized as prizes of war all the merchant ships of the enemy in our waters, for the purpose of being distributed for use among the Allies; we have seized and liquidated all the

H. E. Third Grand Councillor Phya Bijchakrana Prijamatya, member of Committee of Judges of Supreme Court of Appeal (Dika Court). Has now served under three Kings.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาพิจารณปรีชามาตย์ กรรมการศาลฎีกา รับราชการมาแล้ว ๓ รัชกาล.

เบียบยิ่งขึ้น.

"อีกอย่างหนึ่งที่ได้ลงมือรวบรวมเข้าหาสูนย์บ้างแล้ว คือ การด่านภาษีตามหัวเมืองซึ่งบัดนี้ทางบีกษ์ได้โดยมากก็ได้ยกจากกรมสรรพากร มารวมเข้าไว้ในกรมศุลกากรแล้ว."

และกิจการที่ได้ดำเนินไปแล้วทางภาคใต้ ได้มีพระราชดำรัสดังต่อไปนี้.

"อนึ่งเนื่องจากการที่รถไฟสายใต้ได้สำเร็จลงจนได้ติดต่อกับรถไฟของสหรัฐมาลายุแล้วนั้น บ้านเมืองในบีกษ์ใต้ย่อมเจริญขึ้นผิดรูปเดิมทั้งในจำนวนผู้คนไปมาอาศัย และการสินค้าพาณิชย์ การปกครองก็จำต้องขยายตัวตาม เราจึงส่งข้าหลวงพิเศษออกไปตรวจจัดราชการศาลยุติธรรมในมณฑลบัตตานี ได้ตั้งด่านภาษีขึ้นใหม่ที่สถานีปะดังเบซาร์ณพรมแดน ทั้งต้องจัดเพิ่มกำลังตำรวจขึ้นไว้รักษาความสงบในแถบนี้โดยเหตุธรรมดาแห่งท้องที่ซึ่งมีผู้คนและสินค้าทวีขึ้น."

RACHADAMNERN AVENUE TRANSLATED BY FLOODS INTO A WATERWAY.

ถนนราชดำเนินนอก
กลายเปนทางน้ำเนื่องแต่น้ำท่วม.

ภายหลังที่ได้มีพระราชดำรัสกล่าวถึงการที่ได้ตราพระราชบัญญัติลักษณะฎีกาและอุทธรณ์กับที่ได้ออกกฎปกครองน่าที่อัยการแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสต่อไปนี้.

"ส่วนราชการระเบียบโรงศาลก็ได้แก้ไขบ้าง เช่นได้ตราพระราชบัญญัติลักษณะฎีกา อุทธรณ์และได้ให้ออกกฎเสนาบดียุติธรรมว่าด้วยน่าที่อัยการประจำกรมพระนครบาลเปนต้น.

"ส่วนการปราบปรามผู้ผิดคิดร้ายภายในพระราชอาณาจักร์ โดยประสงค์จะฝึกหัดดัดสันดานให้กลับเปนพลเมืองดีนั้น ก็ได้จัดการกวดขันบรรดาสาเหตุแห่งความชั่ว เช่นได้ตราพระราชบัญญัติอาการพนันเพิ่มเติมเพื่อระงับการตั้งบ่อนไพ่ให้คนจำพวก ๑ ซึ่งมุ่งผลประโยชน์ที่จะพึงได้ในฐานเปนนายบ่อน กินเลือดเนื้อพวกลูกบ่อนที่มาเล่นนั้น ได้กวดขันการจำหน่ายฝิ่นให้เบาบาง ได้ขยายการทำตั๋วพิมพ์รูปพรรณสัตว์พาหนะให้แพร่หลายลเอียดลออยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการตู่, ฉ้อ, และตัดรากแห่งโจรภัยทั่วไป ได้แก่ข้อบังคับการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตอาวุธปืน ส่วนการฝ่าฝืนอกุศลจริตเพื่อให้ละผิดกลับตั้งใจไว้ในสัมมาปฏิบัตินั้น ได้ให้กรมราชทัณฑ์ขยายระเบียบการลดหย่อนโทษแก่นักโทษที่ประพฤติตนดี และได้จัดการผ่อนผันและอุดหนุนความพยายามในทางที่ชอบโดยประการต่าง ๆ เปนอเนก."

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสแสดงกิจการที่ได้กระทำไปแล้วในปีนั้นดังต่อไปนี้.

"ในราชการส่วนให้ความสุขความสดวกแก่ประชาชนนั้น ได้ช่วยกันกับผู้แทนของกรรมการสุขาภิ-

COLONEL PHYA SURABHANSENI, GOVERNOR OF BEJABURI, NOW UNDER THREE REIGNS. HIS FATHER AND BROTHER OCCUPIED THIS POST BEFORE HIM. FAMILY MUCH RESPECTED IN THE DISTRICT, AND PRESENT GOVERNOR QUICKLY PUT DOWN OUTLAWRY.

นายพันเอก พระยาสุรพันเสนี ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี รับราชการมาแล้ว ๓ รัชกาล บิดาและพี่ชายของท่าน ก็ได้เป็นผู้สำเร็จราชการจังหวัดนี้มาก่อน ตระกูลนี้ชาวชนบทนับถือ ราษฎรนับถือ สามารถปราบปรามผู้ร้ายได้อย่างเฉียบขาด.

business establishments of enemy subjects, thus completely doing away with the means whereby the enemy could continue to have a firm footing in Siam, which they had been trying to make a base for carrying out their evil designs. Both before and since the declaration of war, we have kept strict watch and arrested enemy aliens and others who were plotting against the Allies, and the fact that the guilt of some of these persons has been established shows that our action in their respect has been of great assistance in suppressing hostile conspiracy against them. All these acts may be said to be the first duties falling directly upon us which we have discharged as behoves an Ally of the upholders of honour and justice. But this is not all. We have reason, all of us, to feel proud of having also rendered special aid in other ways, which we have been prompted to do by feelings of real devotion to our fellow-belligerents. I refer in particular to the manner in which, in response to My invitation, very large numbers, much more than was required, of Siamese came forward and volunteered to go out to take part in the war in Europe, thus showing that, although our country has not been engaged in any big wars for a very long time, the warrior instincts of our ancestors are still to be found among our people without any diminution. Those volunteers have since, and within one month of their arrival at the seat of war, displayed such good military qualities and gallantry in action as to win the admiration of the French nation and induced them to reward some of our Siamese soldiers with marks of military honour. Besides this, the Siamese people in general have also aided the Allies by contributing, according to their means, to the funds of the Red Cross Societies, for the purpose of alleviating the sufferings of the sick and wounded in the war. Great victory has now crowned our endeavours; henceforth Right will reign high above might for ever; the world will live in peace and happiness and become purer than before, and strenuous efforts to help the Allies to maintain the principles of right and justice will not have been in vain."

With regard to the other affairs of State, His Majesty's review showed that, during the twelve months, "the machinery of Government had worked smoothly and satisfactorily in every direction."

Then, on the subject of internal affairs, His Majesty summed up the short but useful history as follows:—

"Steps have been taken to further carry out a scheme, on which action had already been commenced, of altering the present system of

บาลระหว่างนานาประเทศลงมือต่อสู้โรคพยาธิปากขอในเขตร์สุขาภิบาลเมืองเชียงใหม่ ในขวบปีได้ตรวจคนเสร็จ หมื่นเก้าพันหกร้อยเจ็บสิบคน และจำนวนที่รักษาหายได้นั้น คิดถ้วนได้ประมาณร้อยละหกสิบคน ได้ปลูกไข้ทรพิษให้เปนทานอย่างปีก่อน ๆ ตั้งแต่เริ่มทำการมาจนปีนี้ได้ปลูกไข้ทรพิษให้คนถึงสองล้านสี่แสนเจ็ดหมื่นสามพันเจ็ดร้อยเจ็ดสิบสี่คน ส่วนการป้องกันกาฬโรคนั้น ปีนี้โรคค่อนข้างจะแพร่หลายมากอยู่ แต่รัฐบาลก็ได้จัดการต่อสู้โรคตามกำลังที่จะพอทำไปได้พลาง ๆ อนึ่งในปีนี้ได้เกิดโรคไข้หวัดใหญ่ซึ่งลุกลามไปทั่วโลก ไม่ว่าแห่งใด ๆ เสียผู้คนล้มตายเปนอันมาก ในเมืองเราก็เปลืองชีวิตคนมากมายเหมือนกัน รัฐบาลได้แนะนำวิธีป้องกันและในพระนครก็ได้แจกยาให้เปนทานทั้งยาไทยยาฝรั่ง สุดแต่ความนิยมของพลเมืองที่จะรับไปใช้ ตามหัวเมืองก็ได้ส่งแพทย์ออกไปช่วยเหลือระงับโรค อนึ่งสภากาชาดที่ได้เคยมีมาแต่รัชกาลสมเด็จพระบรมชนกนารถนั้น บัดนี้ได้แก้ไขวางระเบียบใหม่ให้สมแก่กาลสมัย เรามีความยินดีที่กิจการในพแนกป้องกันโรคทั้งนี้ ได้รับพระราชูปถัมภ์อันแข็งแรงจากสมเด็จพระบรมราชินี พระพันปีหลวงและสมเด็จพระมาตุจฉาเจ้ากับเหล่าราชนารี ทั้งมวล เปนการช่วยให้กิจการทางนี้เจริญขึ้นรวดเร็วมากเปนพิเศษ.

"นอกจากการระงับโรคของราษฎรเรามีความยินดีที่จะกล่าวได้ว่าในปีนี้รัฐบาลยังได้ทำการอื่น ๆ เพื่อให้ความสดวกแก่อาณาประชาราษฎรอีกบางอย่าง มีอาทิคือ ได้ให้ตัดถนนเพิ่มเติมทั้งในพระนครและตามหัวเมือง คือถนนมหรรณพ ถนนบางซื่อ และถนนที่ได้เริ่มไว้ทางหลังสวนกวางตุ้งในพระนคร กับกำลังทำทางขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ ๒ ทาง คือถนนนครลำปางเชียงรายทาง ๑ ถนนบ้านโป่งกาญจนบุรีอีกทาง ๑ การประปาและรักษาความสอาดก็ได้ขยายแพร่หลายไปในพระนคร การทดน้ำแควป่าสักได้เปนไปอย่างเรียบร้อยดีตลอดขวบปีนี้ ส่วนการรถไฟได้เปิดใช้สายรถมากกว่าปีก่อนหลายด้าน เช่นสายเหนือได้เปิดเติมอีกสี่กิโลเมตร์ และได้พูนดินแล้วเสร็จกระทั่งถึงนครเชียงใหม่ สายใต้ได้ต่อลงไปเชื่อมรถไฟอังกฤษของสหรัฐมลายูจนเดินได้เสร็จแล้ว ยังได้

MARBLE THRONE HALL BEFORE WHICH BOAT-RACING TOOK PLACE IN TIME OF FLOOD.
พระที่นั่งอนันตสมาคม ตรงน่าพระที่นั่งนี้ เมื่อคราวน้ำท่วม ได้เปนที่แข่งเรือ.

พูนดินสายที่จะไปกลันตันอีกเกือบถึงพรมแดน การไปรษณีย์โทรเลขได้เจริญแพร่หลายอยู่เสมอ มิได้นิ่งอยู่กับที่ และได้เพิ่มการใช้โทรศัพท์ขึ้นที่นครเชียงใหม่อีกแห่ง ๑."

ส่วนการสมาคม, การศึกษา, และการฝ่ายพระศาสนาของชาวสยามนั้น ได้มีพระราชดำรัสไว้ดังต่อไปนี้.

"ในพแนกบำรุงฐานะแห่งชาติไทยให้งอกงามสมแก่ฐานะแห่งอารยชนนั้น เราได้ให้ประกาศใช้

administration by centralising under a single control the Public Services of a similar nature which are being administered by different authorities, so that the competent Department of State under which they are placed may exercise undivided control over them in all parts of the Kingdom. Under this scheme the Public Health Service in two different Departments of State has, this year, been combined and placed under the Ministry of the Interior, with the title of Department of Public Health. Local self-government has been introduced in four more places in the Interior, and measures *for enlarging its scope and improving the system* are under consideration. Another step in centralisation has also been partly carried out by transferring the Customs Stations in the Interior, notably the majority of those in the South, from the control of the Inland-Revenue Department to that of the Customs Department."

Further progress southwards was related in the ensuing passage:—

"The Southern Provinces having made marked progress in population, commerce, and general prosperity as a consequence of the completion of the Southern Railway Line, which has now been joined up with the railway system of the Federated Malay States, it has become necessary to make the Administration of that part of the Kingdom keep pace with the same; and, accordingly, a Special Commissioner has been sent to reorganise the administration of the law in the Circle of Pattani, a Customs Station has been established at Padang Besar, on the frontier, and steps have been taken to increase the Gendarmerie Force so that it may be adequate to maintain peace and order under the changed conditions."

After mentioning that a new law relating to appeals in the administration of justice had been enacted, and that further regulations governing public prosecution had been promulgated, His Majesty passed on to the following:—

"In connection with the Administration of

H. E. Second Grand Councillor Phya Dharma Saranuti Vijet Bhakdi (Tuk Bunnag) formerly Chief Judge of Boribpan Court, then appointed His late Majesty's Legal Adviser in recognition of his great ability and service rendered during previous two reigns. Now, a Judge of the Court of Appeal.

มหาอำมาตย์ไท พระยาธรรมสารเนติวิเชตภักดี (ตึก บุนนาค) อธิบดีผู้พิพากษาศาลไบรสภา, สมุหพระนิติศาสตร์ราชการในพระเจ้าอยู่รับราชการด้วยความจงรักภักดีมาแล้วหนหลังถึง ๒ รัชกาลเดี๋ยวนี้เป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.

Justice some changes have been made, namely, a law relating to appeals in the Supreme Court of Appeal has been enacted, and Ministerial Regulations governing the duties of the Public Prosecution in the Ministry of Local Government have been issued by the Minister of Justice.

"In connection with the work of repressing crime within the country and the reformation of evil-doers, the following measures, aiming at the destruction of the root of crime, have been

HIS MAJESTY WITH THE STAFFS OF EVERY BRANCH OF THE SERVICES, INCLUDING CHIEF OFFICERS OF BOY SCOUTS.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยเจ้านาย กรมกองเสือป่าต่าง ๆ รวมทั้งเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายลูกเสือด้วย.

นามสกุลในปีนี้ ได้ให้จัดการสำรวจสัมในครัวให้แน่นอนยิ่งขึ้นกว่าปีก่อน ส่วนการศึกษาในสกนี้ นอกจากที่ได้แก้ไขบำรุงกิจการให้ดีงามทั่ว ๆ ไป ยังได้ออกพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร เพื่อให้การฝึกสอนกุลบุตร์เข้ารูปแห่งระเบียบการศึกษาสำหรับชาติ เป็นลักษณะแห่งการเพาะนิสสัยของพลเมืองดี การศึกษาพระปริยัติธรรมตามรูปใหม่คือควบธรรมวินัยเข้ากับภาษาบาฬีก็ได้ดำเนินขึ้นสู่ชั้นมัชฌิมภูมิ กิจการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนับว่าเจริญมากในคณะแพทย์ศาสตร์."

แล้วมีพระราชดำรัสถึงกำลังการป้องกันของประเทศ กับแสดงความชอบใจบรรดาข้าทูลละอองธุลีพระบาทดังต่อไปนี้.

"ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ เรายินดีที่ได้เห็นพสกนิกรทั่วทุกเหล่า ล้วนแสดงความเต็มใจที่จะช่วยด้วยกำลังตน และกำลังทรัพย์หลายครั้งหลายครา เป็นเหตุให้ราชการทหารบกทหารเรือเจริญขึ้นมากทุกสถาน ยังช้ำการเสือป่าและราชนาวิสมาคมก็ได้ขยายขึ้นเป็นอันมาก เป็นหนทางอันชวนให้เราได้หวังผลแห่งการทั้งนี้ได้มาก ๆ แล้ว อนึ่งเพื่อบำรุงน้ำใจทแกล้วทหารที่ออกไปทัพศึกหรือที่ปฏิบัติราชการอยู่ข้างนี้ เราได้ตราพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รามาธิบดีอันมีศักดิ์ ไว้สำหรับเป็นบำเหน็จตามควรแก่ความชอบในราชการทางนี้.

"ชาติที่จะดำรงอยู่ได้ถาวรและที่รักษาตัวไว้ในอารยภูมิย่อมต้องมีกำลังและความมั่งคง ส่วนชาติเรานั้น ถึงแม้ว่ามหาสงครามมีอยู่ทั่วโลกก็ดี ก็ยังหาได้รับผลเสียหายจากยุทธภัยกี่มากน้อยไม่ แต่ในข้อนี้เราทั้งหลายต้องไม่ลืมเลยสักขณะเดียวว่าเมืองเราเป็นเมืองที่นับว่าพึ่งจะตั้งตัว ความขวนขวายของประชาชนทุกคณะทุกบุคคล ย่อมมีผลดุจช่วยผลักให้บ้านเมืองได้ก้าวน่าไปสู่ความสมบูรณ์ ดังว่านี้ เราจึง

taken, namely, a supplementary law relating to gambling has been enacted, prohibiting all games of cards in which the organizers of the games seek to make profit by extorting, under the guise of commission, money from the players; [This benevolent action resulted in a loss estimated on cards alone at Tcs. 2,000,000.—Ed.] a measure for reducing the sale of opium has been introduced; the system of issuing identification papers for domestic animals has been extended and improved, with the object of preventing fraud and robbery; and the regulations relating to the registration and licensing of firearms have been amended. With regard to the work of reforming the character of criminals, instructions have been given to the Prisons Department to extend the system of relaxing the punishment of convicts who have behaved well, and much encouragement and support have been given to movements aiming at improving the morals of the people.'"

Then His Majesty continued his record of the history of the year and the progress made in the following terms:—

"With regard to public health and welfare, active assistance has been given to the representative of the Committee of the International Health Bureau in fighting hook-worm disease in the local district of Chiengmai, where, during the last twelve months, 19,670 persons have been treated and 80 per cent of them cured of the disease. Plague was somewhat prevalent this year, and every measure within their power was taken by the Government to combat the outbreak.

SIAMESE CONTINGENT ON LANDING AT MARSEILLES DURING GREAT WAR.

กองทหารไทยขึ้นเทียบเมืองมาร์ไซล์ในคราวมหาสงคราม.

ขอเตือนท่านทั้งหลายมิให้ละลดความพยายามที่จะช่วยชาติด้วยวิธีใดวิธี ๑ ซึ่งแม้แต่เล็กน้อยปานใดก็ยังคงมีประโยชน์อันเป็นที่เราปรารถนาอยู่เสมอตามส่วน.

"ในที่สุดนี้ เราขออวยพรให้ท่านทั้งหลายมีความสุขสวัสดิ์ จงมั่นอยู่ในความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง ต่อความนิยมและหลักของชาติอันได้เคยเป็นสิ่งค้ำจุนประเทศสยาม ให้ได้ดำรงอิสรภาพแต่โบราณกาลมาจนบัดนี้."

เหตุการณ์แสดงให้เห็น ความเจริญดำเนินการของประเทศสยามในยุคอันควรสรรเสริญก็สิ้นสุดลงโดยประการดังนี้.

ก่อนที่จะได้จบหมายเหตุประจำปีแสดงกิจการของรัฐบาลโดยย่ออันควรเป็นที่กำหนดจดจำ เราใคร่ที่จะได้นำพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษาในปี พระพุทธศักราช ๒๔๖๒ มาลงไว้ในที่นี้ หวังว่านอกจากจะเป็นการฟื้นความทรงจำแล้ว ยังจะได้เป็นที่พอใจแห่งผู้ที่ได้เข้ามาเยี่ยมประเทศสยามอีกด้วย.

H.E. Third Grand Councillor Phya Manavarajsevi, Chief Judge of International Court, with M. L. Duplatre, Professors of Law at the Law School, together with the last group of graduates in the last reign. These, as their predecessors, were presented by His Majesty with their robes.

มหาอำมาตย์ตรี พระยามานวราชเสวี อธิบดีศาลต่างประเทศ และนาย แอล. ดูปลาเตอร์ ผู้เป็นปริญญาจารย์แห่งวิชากฎหมายทั้งสองคน ถ่ายที่โรงเรียนกฎหมาย พร้อมด้วยเนติบัณฑิตรุ่นสุดท้ายในรัชกาลที่หก และเนติบัณฑิตเหล่านี้ได้รับพระราชทานเลื่อครุยอย่างเดียวกับผู้ที่ได้เป็นมาแล้วแต่ก่อน.

LIEUT.-GEN. PHYA DEVAHASTIN (BIJAI JANRID) COMMANDER OF THE SIAMESE CONTINGENT, TOGETHER WITH HIS STAFF, PHRA SONG SURADEJ (PHYA PRASIDSONGRAM) T. S. H. PRINCE AMORADAD AND PRINCE CHATRA MONGOL, ACCOMPANIED BY MAJOR CHEISLEY, THE BRITISH LIAISON OFFICER.

นายพลโท พระยาเทพหัสดิน (เฟื่อย ชาญฤทธิ์) ผู้บัญชาการกองทหารไทยไป
ในงานพระราชสงคราม พร้อมกับพระหงส์สุรเดช (พระยาประสิทธิสงคราม)
หม่อมเจ้าอมรทัต, หม่อมเจ้าฉัตรมงคลกับนายพันตรี กรีสเล
นายทหารฝ่ายอังกฤษ ซึ่งรัฐบาลจัดมาต้อนรับ.

During the year an epidemic of influenza, resulting in deaths in rather great numbers, occurred in every part of the world, and in our country many people also died of the disease. The measures which the Government took in this matter consisted of issuing directions how to prevent and cure the malady; distributing free medicine, both European and Siamese, whichever was preferred, to the people in Bangkok, and sending out medical men to deal with the epidemic in the Provinces. The Red Cross Society of Siam, which has been in existence since the reign of My August Father, has this year been reorganised and brought up to date. In this connection I am very glad to note that, thanks to the patronage and substantial support which have been graciously given by Her Majesty the Queen Mother, together with My August Aunt, and all the Royal Princesses, the Medical Branch of the Society has prospered exceedingly.

"Besides the matters relating to public health just mentioned, I am glad to say that, during the year, the Government have also carried out many other measures for the welfare

"Somewhere in France," H.H. Prince Charoon, Minister for Siam to France, conferring decorations won by members of his country's expeditionary force.

"แห่งหนึ่งในฝรั่งเศส" พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจรูญศักดิ์กฤดากร อัครราชทูตสยามประจำกรุงฝรั่งเศส ประทานเหรียญแก่ทหารไทยที่อาษาไปในงานพระราชสงคราม.

ภายหลังที่พระราชพิธีได้ล่วงพ้นเสร็จสิ้นไปแล้ว ปรากฏตามข่าวในพระราชสำนักลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ดังต่อไปนี้.

วันนี้เวลา ๖ ล.ท. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินด้วยรถยนต์พระที่นั่งประทับยังน่าประตูหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จเข้าในพระอารามประทับในพระอุโบสถ ทรงประเคนผ้าไตรสลับแพรกับย่ามโหมดเทศแก่พระสงฆ์ราชาคณะ และเปรียญ ๕ รูป ทรงจุดธูปเทียนนมัสการที่เชิงจงกล โหรบูชา เทวดานพเคราะห์ พระสงฆ์สวดพระพุทธมนตร์ แล้วเสด็จจากวัดพระศรีรัตนศาสดารามไปยังพระที่นั่งอัมรินทรวินิจฉัย ทรงประเคนผ้าไตรและสัญญาบัตร์ ตั้งตำแหน่งพระสงฆ์รวม ๔ รูป พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา พระราชาคณะถวายอติเรก ถวายพระพรลากลับ แล้วทรงพระสุหร่ายสรงพระพุทธรูปประจำพระชนม์พรรษาซึ่งหล่อใหม่ ถวายทรงสพักแลทรงเจิมแล้ว เจ้าพนักงานภูษามาลาเชิญขึ้นประดิษฐานเหนือม้าทองหน้าพระที่นั่งบุษบกมาลา เจ้าพนักงานนิมนต์ พระสงฆ์ราชาคณะมหานิกาย ๔๐ รูป ซึ่งสวดพระพุทธมนตร์ในการฉลองพระชนม์พรรษา เข้านั่งยังอาสน์ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนผ้าไตรสลับแพร กับย่ามโหมดเทศแก่

CHULALONGKORN UNIVERSITY STUDENTS WHO ENLISTED AS "BOY SCOUTS" WHEN MOVEMENT STARTED BY LATE KING. PHOTO TAKEN AT MANOEUVRES AT NAGOR PATOM.

เหล่านักเรียนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ลงนามรับปฏิญาณ "ลูกเสือ" เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลก่อนทรงริเริ่มขึ้นครั้งแรก ภาพนี้ถ่ายในการซ้อมรบที่นครปฐม.

and convenience of the people. New roads have been constructed both in Bangkok and the Provinces, namely, the Maharnob Road, the Bangsue Road and roads passing behind the Suan Kwang-tung gardens, all in Bangkok, and two trunk roads, one between Nagor Lampang [? Lampoon.—Ed.] and Chiengmai, and one between Ban Pong and Kanchanaburi. The water supply and sanitary services in Bangkok have been extended. The irrigation works on the Pasak River have been satisfactory throughout the year. With regard to the State Railways, several more sections have been opened to traffic. On the Northern Line a further stretch of 4 kilometres has been opened, and the embankments for the extension have been completed up to the city of Chiengmai. The Southern Line has been completed and joined up with the British railway system of the Federated States, and international traffic has been inaugurated. The embankments on the East Coast branch of this line have also been completed nearly up to the Kelantan frontier. The Post and Telegraph Service has continued to make steady progress, and a telephone service has been established in Chiengmai."

Coming to the social, educational and religious side of Siam's life, we find the following:—

"In connection with the work of prospering the condition of the Siamese nation as befits a civilized people, I have ordered the Decree relating to the use of family names to come into force during this year, and have also ordered a census of the population to be taken in a more accurate form than had been done in previous years. With regard to Public Instruction during the year, besides the general improvements which have been effected, a law relating to private schools has been enacted for the purpose of bringing the methods of education in such institutions into line with the national system, thus ensuring uniformity in the work of training people to become good citizens. The study of the Holy Scriptures under the new system of combining the study of the Sacred Laws with that of the Pali language has reached a high state of efficiency. The Chulalongkorn University has also made good progress, especi-

พระ สงฆ์ ๆ ออกไป ครองไตร เสด็จขึ้น ยัง พระที่นั่งไพศาลทักษิณทรงจุดเทียน บูชา พระ สยามเทวาธิราชแล้ว เสด็จออกยังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรงจุดธูปเทียนนมัสการทรงศีล พระสงฆ์สวดพระพุทธมนตร์ พระธรรมจักร์กับปวัตนสูตร์และสัคคปริตจบ แล้วถวายอติเรก ถวายพระพรลา แล้ว ทรง จุดเทียน ชนวน พระราชทานแก่ ชาวที่จุดดอกไม้เพลิงเป็น พุทธ บูชาใน การฉลอง พระ พุทธ รูป ประจำ พระ ชนม์พรรษา แล้วเสด็จขึ้น.

อนึ่งในงาน พระราชพิธี วันนี้ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ฯ พระ ราชทาน สัญญาบัตร และ เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ แก่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ รายพระนาม และนามผู้ที่ได้รับพระราชทานนั้นได้แจ้งในบัญชีพิเศษต่างหากแล้ว.

ครั้นถึงวันที่ ๑ เมษายน อันเป็นวาระดิถีคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จออกยังพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท บรรดากงสุลและทูตผู้แทนนานาประเทศได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วนายเนรชิโรนิสีได้อ่านคำกราบบังคมทูลถวายไชยมงคลแทนบรรดาทูตผู้แทนนานาประเทศทั้งหลายดังต่อไปนี้.

"ขอเดชะ ฯ

"ในนามของบรรดาทูตานุทูต และกงสุลทั้งหลายที่ได้มาประชุมเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพร้อมกันอยู่ณเพาะน่าพระที่นั่งในดิถีมหามงคลสมัยที่คล้ายกับวันพระราชสมภพนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาถวายพระพรไชยมงคลให้ทรงพระเกษมสำราญ.

"ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความชื่นชมยินดีที่ได้เห็นกองทหารไทยมีไชยชนะ กลับคืนพระนครจากงานพระราชสงครามอันใหญ่หลวง ซึ่งบัดนี้ได้สิ้นสุดลงเป็นสันติภาพ เพื่อต่อไปในภายน่าจะมีแต่การที่นานาประเทศทั้งหลาย จะประพฤติต่อกันโดยตรงโดยดีเป็นมั่นคง ทั้งจะให้มีจำเริญขึ้นไม่มีสิ่งไรรบกวนในอารยธรรมอันประกอบด้วยกรุณาแก่ชาติมนุษย์ทั่วไป.

"ข้าพระพุทธเจ้าเชื่อด้วยเกล้า ฯ และตั้งสัจจาธิฐาน ขออย่าให้ความเจริญของกรุงสยามต้องเสื่อมถอยเสียหายไปนาน เพราะบังเกิดเหตุฝนน้อยน้ำน้อยอย่างที่เห็นเป็นการแปลกปลาดอย่างยิ่ง ในฤดูที่ล่วงมานี้ และข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้า ฯ ไปในกาลก่อนน่าว่า การที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้จัดการโดยพระปรีชาญาณ เพื่อให้บรรเทาเหตุการณ์ซึ่งไม่เคยมีมาแต่ก่อนนั้น คงจะเป็นผลสำเร็จดีไม่ฉเพาะแต่ที่จะบันเทาความวิโยค แต่ยังจะเป็นสิ่งสำคัญอันเป็นพยานให้เห็นว่าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

H.E. Second Councillor Phya Jaya Sundara, Governor of Kalasindhu.

อำมาตย์โท พระยารัษฎุนทร (บุบ อินทรตุล) ร.ม., ร.ช. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์.

H. E. General Chao Phya Bodindra Dajanujit, (Jam na Nagor) Minister of War in the late reign, who proved himself an able administrator of one of the most important national departments.

นายพลเอก เจ้าพระยาบดินทร์เดชานุชิต (แจ้ม สนคร) เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม ผู้ความสามารถปกครองกระทรวงอันสำคัญกระทรวงหนึ่งของประเทศไว้ตลอดมาเป็นอย่างดี.

ally in the Medical Faculty."

His Majesty then passed on to the subject of national defence, and followed it by the ensuing fine peroration:—

"With regard to National Defence, I am pleased to have observed the willingness shown by all classes of the people in coming forward on many occasions to offer their personal and financial assistance, which has contributed much to the general prosperity of the Army and Navy. The Wild Tiger Scout Force and the Royal Navy League have both made great progress and afford the assurance of being most useful. In order to encourage the men who go out to war as well as those who remain behind to perform duties in connection therewith, I have instituted an Order of Chivalry entitled "The Honourable Order of Rama" for rewarding, according to their merits, persons who have rendered good service in this respect.

"To hold an enduring position and maintain its independence in the civilized world, a nation must needs possess strength and stability. Although our nation has not so far suffered anything serious in consequence of the Great War which has been raging all over the world, nevertheless none of us must forget for one moment that our country is still, as it were, in the condition of one which has only begun to establish itself, and that the efforts which every community and individual among our people make will have the effect of helping forward the full attainment of the enduring position mentioned. Therefore, I exhort every one not to relax his endeavours to help the nation in every possible way. No matter how small such help may be, it will always be useful and welcome.

"In conclusion I desire to offer to all of you My good wishes for your happiness and prosperity, and may you remain steadfast in loyality and devotion to the nation and country and to the traditions and national principles which have helped Siam to maintain its independent existence from ancient times to the present day."

Thus ended the record of another noteworthy period in the progress and development of the Kingdom of Siam.

Before closing our, we are afraid, all-too-brief account of a memorable period, we should like to place on record some of those incidents connected with the ceremonious celebration of that year of His late Majesty's reign which, while reviving memories here, will, we hope, prove of interest to those who have not yet been privileged to visit Siam.

The Court Circular of December 30 tells us that, after the celebration of rites preliminary to the late King's birthday:—

มีพระราชประสงค์จำนงหมาย ที่จะให้ อาณาประชาชนแลผู้ที่ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงได้ มีความสุขเปน นิตย์ นิรันดร.

"ข้าพระพุทธเจ้ามีความเศร้าโศรกเปนอัน มากที่ จะ ต้อง หวน กล่าว ถึง การ ที่ สมเด็จ พระบรม ราชินี พระ พันปี หลวง เสด็จ สู่สวรรคต ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทาน พระ บรม ราช วโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา อีก ครั้ง ๑ ว่า ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความสลดจิตร อย่าง ลึกซึ้ง ในการที่ได้ฝ่าลอองธุลีพระบาท แล อาณา ประชา ชน ต้อง ทน ทุกข์โศกอยู่ทั้งประเทศ.

"ขอให้ ได้ ฝ่า ลอง ธุลี พระบาท ทรงพระเจริญ ชนมายุ ยั่งยืน นาน ขอให้ ศิริราชสมบัติของได้ฝ่าลอองธุลีพระบาทมีที่หมายเปนสำคัญว่า มีความอัยยาศัยไมตรีระหว่างพระราช อาณาจักร์กับประเทศของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายยิ่งขึ้นไปอยู่เสมอมิได้ขาด

"ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ"

พระราชดำรัสตอบ พวกทูต และกงสุลนานาประเทศ.

"ท่านราชทูต

"ข้าพเจ้ามีความยินดีเปนอันมาก ที่ได้มาพบกับท่านทั้งปวงในพวกทูตและกงสุล ซึ่งชุมนุมพร้อมกันในวันนี้ กับทั้งที่ได้รับคำอำนวยพรที่ท่านได้แสดงแทนโดย มิตรจิตร ในวันเกิดของข้าพเจ้าครั้งนี้ด้วย.

"ท่านได้กลับกล่าวด้วยถ้อยคำอันน่ายินดี ถึงการที่ทหารของข้าพเจ้าได้กลับมาภายหลัง เมื่อได้เข้า ช่วย ใน มหา สงคราม ของโลก ซึ่งบัดนี้ได้ สิ้นสุดไปโดยผาสุกด้วยกันแลว ข้าพเจ้าเชื่อว่าการซึ่งฝ่ายพวก รักษา ธรรมได้มีไชยชำนะ โดยความกล้าหาญเปนเกียรติยศยิ่งแล้วนั้น จะทำให้มีผลอย่างยิ่งในความสงบเรียบร้อยยั่งยืนไป เพื่อให้มีความเจริญ ใน ความ กรุณา ต่อ มนุษย์ และอารยธรรมนั้น มั่นคงเปนนิรันดร.

H.E. Second Councillor Phya Aruabhitya Bhisal, Public Prosecutor, Ayudhya Circle.

อำมาตย์ โท พระยาอรรถพิทย์พิศาล (บุญรอด สามะพุทธ) ร.ม., ร.ช. อัยการมณฑลอยุธยา และนายหมวดเอกในกองเสือป่ากองรักษาดินแดน อยุธยา.

"ข้าพเจ้าขอขอบใจมาก ในการที่ท่านได้มีน้ำใจคิดถึง ลักษณะ ผล ของ การเพาะปลูกในเมืองนี้ และข้าพเจ้าแสดงให้ท่านทราบแน่ได้ว่ารัฐบาลของข้าพเจ้าจะไม่ ละเว้น ที่จะ กระทำการอันควร พยายาม ฤๅ ละเลย เสีย ในการที่พึงจะช่วยได้ให้พอแก่เหตุการณ์ ซึ่งเกิดมีแปลกมากกว่าก่อน.

"ข้าพเจ้ามีความจับใจในการที่ท่านราชทูตกล่าวถึงความสงสารอันท่านกับพวกร่วมการของ ท่านได้มีในการ ที่ข้าพเจ้า กับอาณาประชาชน ต้องทุกข์ร้อนใหญ่หลวงหาที่เปรียบมิได้ ในการที่พระบรมราชชนนี อันเปนที่รักและที่นับถืออย่างที่สุดนั้นสวรรคต ข้าพเจ้า

"His Majesty proceeded from the Chapel Royal to Amarindra Hall, where He presented robes and royal warrants conferring various ranks upon four priests. The latter, having returned thanks and recited a blessing, retired. The King then sprinkled the Image lately cast for his year, and officials of the State Robes Department placed the Image on a special altar before the Throne.

"During the sprinkling and anointing of the Image, officials of the Ecclesiastical Department conducted into the Hall forty high priests of the Maha Nikaya Sect, who each received from His Majesty robes and bags of gold cloth. While the priests were donning their robes, the King entered the Baisal Hall to light candles and incense, afterwards returning to Amarindra Hall and lighting candles and incense there. The high priests then commenced the celebration of a religious service, including the recitation of the 'Dharmachakkapavatana Sutta' and the 'Seven-part Protective Stanza.' During the service His Majesty was graciously pleased to make certain promotions to the higher ranks of Knighthood. After the service the King commanded fireworks to be set off in honour of the consecration of the new Image."

COLONEL PHYA SENINARONGA-RIDDHI, GENERAL OFFICER COMMANDING THE 3RD ARMY DIVISION AT AYUDHIA.

นายพันเอก พระยาเสนีนรงค์ฤทธิ์ ผู้บัญชาการกองทหารทหารบกที่ ๓ มณฑลอยุธยา.

Then, coming to His Majesty's actual birthday on January 1, he received in the Chakri throne-room the congratulations of the Diplomatic and Consular Corps, when the doyen, Mr. Genshiro Nishi, read the following tactful and excellent address:—

"Sire,

"In the name of the Diplomatic and Consular Corps assembled here before Your Majesty, I have the honour to present to You, Sire, our respectful congratulations on this auspicious occasion of Your Majesty's birthday.

"It is with sincere gratification that we witnessed during the past year the triumphal return of the Siamese Expeditionary Force from the Great War, which happily ended in a peace ensuring, for the future, fair dealings among the nations as well as the undisturbed progress of human civilization.

"We trust and pray that the prosperity of Siam may suffer no permanent injury from the absence of rain which has been so remarkable a feature of the past year's meteorological record; and we foresee that the measures which, under Your Majesty's sagacious direction, have been devised for alleviating an unusual situation, will not only be effective to minimize all chance of suffering, but will furnish additional proof of Your Majesty's solicitude for the welfare of Your people and for that of all others resident in Siam.

"With great sorrow I refer on this occasion to the sad demise of Her late Majesty the Queen Mother, and assure You, Sire, of our profound sympathy with Your Majesty and Your subjects in the national bereavement.

"May Your Majesty enjoy long life and

ขอ แสดง ความ ขอบ ใจ มาก แก่ ท่าน ทั้งหลาย ที่ ได้ มีมิตร จิตรใน เวลา ที่ ประ เทศ นี้ มี ความ ทุกข์ โศกครั้งนั้น.

"ข้าพเจ้ามีความปรารถนาอยู่มั่นคงเสมอ ที่จะกระทำให้ความอัธยาศัยไมตรี ที่ เจริญดี อยู่แล้วนั้นมียิ่ง ๆขึ้นในระหว่างกรุงสยามกับประเทศทั้งหลายที่ท่านเปน ผู้แทนสำคัญ ด้วยว่าอัธยาศัยไมตรีนี้ย่อมเปนสิ่งอย่างเดียว จะนำความเจริญและความสุขมาให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมด.

"ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลาย ที่ได้มีน้ำใจให้พร แก่ข้าพเจ้ากับประสงค์ให้ มีความเจริญแก่บ้านเมืองของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็มีน้ำใจประสงค์ ให้ท่าน และบ้านเมือง ของท่าน ได้ มีใจเปนเหมือนเช่นท่านได้ แสดง แล้วนั้น เหมือนกัน"

H.E. Third Councillor Phra Prajakaba Boribaksha, Governor of Maha Sarakam.

อำมาตย์ตรี พระประชากรบริรักษ์ (สาย ปาละนันท์) ป.ม, ป.ช., ร.จ.พ. ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม.

พระพุทธศักราช ๒๔๖๒

เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเปิดที่ว่าการกรมรถไฟแผ่นดิน ซึ่งได้สร้างขึ้นใหม่สำหรับเปนที่ว่าการฝ่ายรถไฟและฝ่ายการคมนาคม เพื่อปลดเปลื้องจำแนกการงานของ ๒ กรมนี้ให้พ้นการก้าวก่ายและให้เปนที่เรียบร้อยขึ้น.

พระราชดำรัสในปีถัดจากนี้ คือพระพุทธศักราช ๒๔๖๓ ไม่แต่จะแสดงถึงกิจการบ้านเมืองที่รัฐบาลได้ดำเนินเจริญมาเปนที่เรียบร้อยแต่หน้าเดียวเท่านั้น ยังแสดงถึงความมุ่งหมายในการขจัดบำบัดทุกข์ร้อนทั้งหลายด้วย พระราชดำรัสนั้นมีความดังต่อไปนี้.

"ส่วน กิจ การ บ้าน เมือง ในขวบปีที่แล้วมานี้ ก็นับว่าได้เปนไปตามทางปรกติ เมื่อคิดดูว่าทั่วทั้งโลกต้องมีความ บั่นป่วนปรวนแปรทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะเปนหัวต่อ ระหว่างที่ พึ่งเลิกสงครามใหญ่ที่สุดที่เคยมีมาในประวัติโลกฉะนี้ ก็ควรเปนที่พอใจที่เมืองเราไม่สู้จะต้องได้รับความลำบากเช่นเดียวกันกี่มากน้อยเลย.

"ข้อ สำคัญ ที่สุด ซึ่ง ควร จะกล่าวในที่นี้ คือเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม อัครราชทูตที่วอชิงตันได้ลง ชื่อโดยคำสั่งของข้าพเจ้า ทำสัญญาทางพระราชไมตรีใหม่กับสหปาลีรัฐอเมริกา มีใจความว่า ฝ่ายเราเปิดหนทางหาผลประโยชน์ให้แก่เขาโดยเสมอภาค ฝ่ายเขาขอมขยายวงอิศรภาพให้แก่เราในน่าที่ตุลาการและในทางภาษีอากร สัญญานี้ทำให้เราก้าวน่าไปอีกมาก ในทางที่จะเลิกถอนวิธีทำสัญญาอย่างเก่าอันพ้นสมัยแล้ว และนับว่าเราได้มีอิศรภาพในการปกครองบ้านเมืองเรายิ่งกว่าตามสัญญาเก่า ๆ มาก.

(ตามความในกระแสร์พระราชดำรัส ข้างบน นั้น เกี่ยวกับรายได้ และหลักสำคัญ ของสยามใน อนาคต พระราชปราถนาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

prosperity: may Your reign be marked by ever-growing cordiality and friendship between Your Majesty's Realm and our respective countries."

The following was His Majesty's reply:—

"Mr. Minister,

"It affords Me great pleasure to have this opportunity of meeting the Members of the Diplomatic and Consular Corps assembled here to-day and of receiving from them on the present Anniversary of My Birthday the sympathetic congratulations which you were good enough to express in their name.

"You have recalled in gratifying terms the safe return of My troops after their participation in the great world war which has now happily ended. I am confident that the glorious victory, brilliantly achieved by the champions of Right and Justice, will be rendered fruitful by the foundations of a durable peace, thereby ensuring the uninterrupted progress of humanity and civilization.

"I warmly appreciate your concern in regard to the present agricultural conditions in this country, and I can assure you that My Government is leaving nothing unattempted or undone which may help adequately to meet this exceptional situation.

"I am deeply touched, Mr. Minister, by the condolatory reference made by yourself and your colleagues to the great and irreparable loss which I and My people have recently sustained by the untimely demise of My most beloved and revered Royal mother, and I beg to express to all of you My heartfelt thanks for your very kind sympathy in our national bereavement.

"It is My constant and earnest desire to promote the ever-increasing cordiality and friendship between Siam and the respective countries of which you are the distinguished representatives, for this will only tend to bring about the welfare and happiness of all concerned.

"I thank you all for your kind wishes for My own happiness and for the prosperity of My country, and cordially reciprocate the good sentiments you have expressed."

MEMBERS OF THE MEDICAL ASSOCIATION OF SIAM.

สมาชิก แพทย สมาคม แห่ง กรุงสยาม.

เจ้าอยู่หัว ที่เป็นมูลรากให้เสด็จประพาสยุโรป ๒ คราวนั้น ก็เพื่อจะได้เปลี่ยนความในสัญญาพระราชไมตรีทั้งหลายฉเพาะในข้อนี้ ซึ่งเป็นการตัดสิทธิ์อำนาจของรัฐบาลในการเก็บภาษี. มาบัดนี้, ว่าโดยทางพงศาวดาร, ย่อมจัดได้ว่า พระองค์มิได้ทรงประกอบการส่วนนั้นสำเร็จผลโดยตรงแต่ผู้ใดจะกล้ากล่าวได้ว่า การเสด็จประพาสเพื่อแสดงพระองค์เป็นตัวอย่างให้นาๆ ชาติเห็นความก้าวหน้าและความเป็นอารยะของประเทศของพระองค์มิได้เป็นรากเหง้าแห่งผลที่สำเร็จลงโดยพระบรมราชโอรส ถ้าจะไม่กล่าวถึงเหตุผลอย่างอื่น พระบรมนามาภิธัยพระรามาธิบดีที่ ๖ ย่อมจะปรากฏในพงศาวดารว่าด้วยทรงประกอบการนี้สำเร็จแต่พระองค์เดียว เพราะภายหลังสัญญาฉบับที่ได้กล่าวข้างบนนั้นแล้ว ชาติอื่นๆ ทั้งหมดก็ได้เดินตามแนวเดียวกันเช่นนั้นโดยรวดเร็ว_ผู้รวบรวม)

H.E. Phya Bhisal Silpasard, Under-Secretary of Ministry of Education. Well qualified to help forward the great national scheme.

พระยาไพศาลศิลปศาสตร์ ปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ จัดว่าได้รับตำแหน่งอันดีที่จะช่วยเหลือโครงการอันใหญ่ยิ่งของชาติให้ดำเนินก้าวหน้าต่อไป.

"นอกจากนี้กิจการที่เกี่ยวกับนานาประเทศ และเนื่องด้วยงานทางพระราชสงคราม ผู้แทนของเราได้แลกเปลี่ยนพระราชสัตยาบันที่กรุงปารีสให้ใช้สัญญาที่ได้ลงชื่อกันเมื่อศกก่อน คือสัญญาสันติภาพระหว่างสัมพันธมิตรสหิตประเทศกับประเทศเยอรมัน ออสเตรียและบัลกาเรีย กับสัญญาว่าด้วยการตรวจตราค้าขายสรรพาวุธและดินปืน ที่ได้ลงชื่อพร้อมกันระหว่างสัมพันธมิตรสหิตประเทศ และเมื่อได้เลิกสภาพแห่งสงครามฉะนี้แล้ว ได้จัดการอนุโลมตามสัญญานั้นๆ ออกโดยประกาศวางระเบียบราชการของเราบ้าง ทำสัญญากับนานาประเทศวางหลักกิจการบางอย่างบ้างอีกเป็นหลายอย่าง มีอาทิคือประกาศถอนการห้ามค้าขายกับชนชาติเยอรมัน ออกพระราชบัญญัติอนุมัติคนต่างด้าวที่เป็นศัตรูแต่ก่อนบัญญัติไว้ชั่วคราว ให้รัฐบาลสยามสามารถจัดการผ่อนปรนแก่คนประเภทนี้ตามควรแก่กาละเทศะ ออกพระราชกำหนดและจัดการในเรื่องทรัพย์ให้ผลเป็นไปตามสัญญาสันติภาพนั้น.

"เมื่อเดือนกรกฎาคม ศกก่อน นานาประเทศได้แต่งผู้แทนไปประชุมที่ลอนดอน ว่าด้วยอุทกศาสตร์ กรุงสยามได้เข้าประชุมด้วย ปฤกษาตกลงกันว่าการคำณวนเวลายังต่างๆ กันอยู่ จนชั้นในประเทศเดียวกันก็ยังผิดกัน เพื่อจะปลดเปลื้องความลำบากนี้ ได้กำหนดอัตราใช้เวลาให้เป็นระเบียบเดียวกัน เพราะเหตุนี้ ทหารเรือไทยได้ทำการติดต่อกับสากลอุทกศาสตร์นิยมเหมือนกับนานาประเทศอื่นๆ และเพื่อจะได้ถูกต้องตามสัญญานั้น ข้าพเจ้าจึงได้ออกราชกฤษฎีกากำหนดอัตราที่ตกลงกันไว้นับตั้งแต่ต้นปีนี้แล้ว.

"ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะกล่าวได้อีกว่า สภากา-

In 1919.

On the 29th December, 1919, His Majesty, with due ceremony, opened the fine block of buildings which had been erected to house those responsible for railway and communication administration, in order to relieve that congestion which had followed on the amalgamation of the two departments.

Passing on to the speech of His Majesty governing the following year, we find a record not only of progress and the furtherance of the affairs of the nation, but of determination in tackling distress:—

"The affairs of the country have, during the past year, followed a course which may be considered normal. In view of the prevalence in every nation of unsettled conditions in every department of life on account of the present transitory period following immediately upon the close of the greatest war ever known in the history of the world, it should be a source of satisfaction that our country has hardly suffered to any considerable degree from the same troubled conditions.

"The most important event worthy of mention here is that, on the 16th December last, the Siamese Minister at Washington, under My instructions, concluded and signed a new Treaty with the United States of America, the substance of which being that we open up to them possibilities of enterprise on the basis of equality of treatment, and they have consented to enlarge in Our favour the present sphere of sovereign rights in matters of jurisdiction and taxation. This Treaty marks, so far as we are concerned, a great step in advance towards the final abrogation of the old obsolete treaties, and may be said to restore to us much more ample attributes of sovereignty for administrative purposes than we have hitherto possesed under the old treaties.

[The above pronouncement is one pregnant with interest and importance for Siam's future. The main object of King Chulalongkorn's two visits to Europe was the alteration of that clause in treaties which deprived his country of her fiscal autonomy. It is now a matter of history that he did not accomplish his object directly, but who can say that his visits illustrative in his own person of the advance and enlightenment of his country did not lay the foundation for the success which was achieved by his son? If, for no other reason, the name of King Rama VI will live in history on this one achievement alone, for, following the treaty mentioned above, practically all of the other nations quickly came into line.—Ed.]

H. E. Capt. Phya Sabajutseni, A.D.C. to His late Majesty, and Governor of Royal Arsenal.

นายนาวาเอก พระยาสรยุทธเสนี (ร. น.)
ท. น. ช. ช. ร. ร. ป. ๔ ร. จ. น. ราชองครักษ์ประจำ
เรือพระที่นั่งมหาจักรี.

"Furthermore, with reference to foreign affairs, and, in particular, to acts arising out of the war, our representative took part in the exchange in Paris of the ratifications of treaties signed in the previous year, viz: Treaties of Peace between the Allied and Associated Powers, on the one hand, and Germany, Austria and Bulgaria respectively, on the other, and the Convention by the Allied and Associated Powers for the control of the traffic in Arms and Ammunition. The state of war having thus terminated, measures have been taken in application of the said Treaties of Peace, some in the form of legislative enactments providing for the

ชาติสยามซึ่งได้เจริญขึ้น รวดเร็วเป็นลำดับ จนกรรมการกาชาดระหว่างประเทศที่เยเนวาได้รับรองสภาของเราเข้าไว้ในสมาคมกาชาดระหว่างประเทศแล้ว.

"อนึ่ง สันนิบาตนานาชาติได้ชักชวนบรรดาชาติที่เป็นสมาชิกและที่เกี่ยวข้อง ให้ช่วยกันปราบโรคไตพีสในโปลันด์ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการกุศลที่ควรอุดหนุน จึงได้ตกลงออกเงิน ๑,๐๐๐ ปอนด์ส่งไปช่วย."

H.E. Third Grand Councillor Phya Ardhakara Prasidhi (W. A. G. Tilaka) late Attorney-General. Reformed Public Prosecution department. Warm-hearted, a great sportsman, and one who stood by his duty. Universally respected.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาอรรถการประสิทธิ์ อธิบดีกรมอัยการคนก่อน ได้เป็นผู้วางรเบียบกรมอัยการให้ดีขึ้น มีน้ำใจอันกว้างขวาง เป็นนักกีฬาอย่างสำคัญ และเป็นผู้ซึ่งเอาใจใส่ในหน้าที่ราชการของตน มีผู้คนนับถือทั่วไป.

แล้วมีกระแสร์พระราชดำรัสถึงความเจริญในทางกำลังอากาศยานของประเทศสยาม ซึ่งได้รับความทำนุบำรุงเป็นอันดี จนบรรดานักบิน นานาประเทศทุกชาติยอมยกย่องว่าประเทศสยามได้ช่วยเหลือให้ความสดวกแก่นักบินที่บินผ่านไปมาได้อย่างดีที่สุด.

ข้อความในกระแสร์พระราชดำรัสตอบนั้นมีดังต่อไปนี้.

"สิ่งซึ่งเกิดขึ้นใหม่ และพึงจะเห็นประโยชน์ชัดในระหว่างในเวลาที่ได้ทำมหาสงครามในยุโรปครั้งนี้ก็คือการบิน รัฐบาลของเราได้เอาใจใส่พิจารณาปัญหานี้โดยความอุตสาหะตั้งแต่ต้นมา จนเมื่อถึงเวลาที่เราเข้าทำสงคราม ก็ได้สามารถส่งกองบินไปยังสมรภูมิ แต่หากการรบพุ่งมาเสร็จเสียเร็วไป จึงมิได้เข้ารบให้พอแก่ความหวัง ครั้นเมื่อเสร็จศึกแล้ว รัฐบาลต่างประเทศบางรายได้คิดจะใช้เครื่องบินให้เป็นประโยชน์อื่น เช่นในการไปรษณีย์ และรับส่งคนโดยสาร เป็นต้น รัฐบาลของข้าพเจ้าจึงได้คิดผ่อนผันตาม จนถึงได้ใช้เครื่องบินลองเดินไปรษณีย์ระหว่างพระนครกับเชตแดนห่างไกลบ้างแล้ว มีทางหวังอยู่ว่านานไปเมื่อเป็นโอกาสสมควร เราก็คงจะได้ใช้เครื่องบินให้เป็นประโยชน์ช่วยเพิ่มพูลความสมบูรณ์ของชาติได้อย่าง ๑ ทั้งมีความยินดีที่จะกล่าวว่า นักบินชาวต่างประเทศก็ได้บินผ่านเข้ามายังเมืองเราเนืองๆ ดูเขาก็เป็นที่พอใจอยู่บ้างในสถานที่และทำเลของเราสำหรับประโยชน์ในทางการบิน."

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีกระแสร์พระราชดำรัส แสดงพระราชอัธยาศัยไมตรีจิตแก่ประเทศชาติดังต่อไปนี้.

"ชาติใดที่พสกนิกรต่างมีความรู้สึกรักชาติ รู้สึกน่าที่ของบุคคลที่จะพึงกระทำต่อชาติ รู้จักผิดและชอบสำหรับชาติแล้ว ชาตินั้นควรสรรเสริญได้ว่าอยู่ในภูมิแห่งอารย ส่วนชาติเรานั้น ข้าพเจ้ายินดีที่ได้สังเกตว่า ความรู้สึกเช่นนี้แพร่หลายยิ่งขึ้นเสมอ นอกจากกุศลในการช่วยชีวิต ส่วนการศึกษาอบรมช่วยพระศาสนา ซึ่งเป็นของธรรมดาอยู่ในนิส-

regulation of affairs in the sense required, others in the form of agreements with other nations determining the lines to be followed on certain points. Such enactments are the Decree repealing the law forbidding trade with the subjects of enemy countries; the former Enemy Aliens' Admission Act, which is a temporary measure empowering the Government to show to the persons concerned such consideration as may be called for by the requirements of the case; and the Law for the execution of the Economic Clauses of the Treaty of Peace.

"In July 1919, an International Hydrographic Conference was held in London at which Siam was also represented. In order to do away with difficulties arising from the existence of various systems of reckoning time, even in the same country, it was resolved to establish a uniform standard of time. For this purpose, our naval authorities, like those of other countries, have been in touch with the International Hydrographic Conference, and, in compliance with the agreement arrived at, I have since the beginning of this year, issued a rescript establishing standard-time as agreed upon.

"I am also glad to say that the Red Cross Society of Siam has made such steady and rapid progress that it has been duly recognized by the International Red Cross Committee at Geneva and thus admitted into the international community of Red Cross Societies.

"In order to combat typhus in Poland, the League of Nations appealed to its Members and other States concerned, for help. Thinking it a charitable work worthy of support, I have sent in a contribution of £1,000."

HIS LATE ROYAL HIGHNESS PRINCE CHUMPHORN, WHO ACCOMPANIED THE LATE KING TO EUROPE, AND MAY BE SAID TO HAVE REFORMED THE NAVAL DEPARTMENT TO PRESENT STATE OF HIGH EFFICIENCY, AND EDUCATED MERCANTILE MARINE.

พระเจ้าหยาเธอ กรมหลวงชุมพรเขตรอุดม ศักดิ์ (สมพระชนม์แล้ว) ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวไปยุโรป และอาจกล่าวได้ว่าพระองค์ได้ทรงเปนผู้วางระเบียบปฏิการณ์ของกรมทหารเรือให้ดำเนินมาเปนผลอย่างดีในบัดนี้ และได้ทรงจัดให้มีการศึกษาพาณิชย์นาวีให้คนไทยรู้จักวิธีขับคันเคลื่อเรือในมหาสมุทร.

His Majesty then made the ensuing remarks on the subject of air-craft which have undoubtedly had a marked influence in bringing the Siamese Air Force to its present efficient state—an efficiency which has been admitted by every international aviator who has been able to avail himself of the exceptional facilities which Siam supplies:—

"An innovation, the utility of which has only just been made manifest in the course of the recent war in Europe, is aviation. My Government has, from the beginning, devoted unremitting efforts to the study of the question, so much so that, when we entered into the war, we were able to send a contingent of aviators to the theatre of operations, and, had not hostilities ceased too soon for them, they would have gone into action in a measure that would have satisfied all expectations. When the war was over, the Governments of certain nations thought of using aeroplanes for other than military purposes, such as carrying the mail and passengers, for instance. My Government proceeded to devise means of adaptation accordingly, and has made successful trials of postal conveyance by aeroplanes between the Capital and certain distant localities on the frontier. So there are hopes that, in due course, aviation may be utilized as a means for the further development of our nation. I am also pleased to say that foreign airmen, in the course of their flight, have been passing through our country,

สัยพวกเราอยู่แล้วนั้น ก็ยังได้ปรากฏชัดยิ่งขึ้นเสมอว่า ชาติเราพากันรู้สึกค่าของการป้องกันบ้านเมืองเรา เช่น การทหารบก เรือ เสือป่า จนถึงได้ออกทุนทรัพย์บำรุงการเหล่านี้ เช่น เครื่องบิน และปืนเสือป่า เป็นผลให้เห็นได้ปรากฏเช่นได้เรือพระร่วงเข้ามาเมื่อเร็ว ๆ นี้เป็นต้น."

ถึงปัญหาอันน่าวิตก คือเรื่องข้าว เปลือกได้ผลตกต่ำลงกว่าธรรมดา ซึ่งเป็นเหตุที่ พระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวได้ มีพระราชดำรัสไว้อย่าง เฉลียดแสดงให้เห็น อย่าง ชัดเจน ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้เอาใจใส่พยายามแก้ไขและประคองการนี้ด้วยความระมัดระวังอย่างที่สุด.

THIRD COUNCILLOR PHRA SRI PRIJA, JUDGE OF PRACHINBURI COURT.

อำมาตย์ตรี พระศรีปริชา (อั้น ไชยสุต) เนติบัณฑิตย์ จ.ช., จ.ม., เหรียญบรมราชาภิเษก ผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีณบุรี.

ข้อความต่อไปนี้ย่อมแจ้งอยู่ในตัวแล้ว

"ตามที่ปีก่อนดินฟ้าอากาศไม่ปรกติ จนเกิดความฝืดเคืองเรื่องธัญญาหารอย่างน่าวิตก จำเป็นแท้ที่จะต้องควบคุมในเรื่องข้าวโดยเข้มงวด วางระเบียบให้เป็นบรรทัดฐานเพื่อแก้ความยากแค้น จึงได้ให้ตราพระราชบัญญัติกำกับตรวจตราข้าว พุทธศักราช ๒๔๖๒ และให้ออกกฎข้อบังคับจำกัดราคาข้าวลงเป็นอัตราอันคนทุกชั้นสามารถซื้อบริโภคได้ ในบางมณฑลที่ปรากฏว่ามีข้าวพื้นเมืองน้อย แม้ปล่อยให้นำออกจำหน่ายนอกเขตต์จะเกิดความลำบากขึ้น ก็ได้ห้ามมิให้นำข้าวออกนอกเขตต์นั้น ๆ. ส่วนในมณฑลที่มีข้าวพื้นเมืองพอเลี้ยงพลเมืองได้ แต่พ่อค้ากักไว้ไม่ขาย ทำให้ราษฎรส่วนมากได้รับความอดอยาก ก็ได้มอบให้สมุหเทศาภิบาลบังคับผู้มีข้าวให้นำออกขายตามบทแห่งพระราชบัญญัติการลักพาข้าวออกนอกพระราชอาณาเขตต์ เมื่อความปรากฏขึ้นก็ได้ออกข้อบังคับ และสั่งเจ้าพนักงานด่านทางให้เอาใจใส่ตรวจตราป้องกันความทุจริตนั้น การช่วยเหลือราษฎรครั้งนี้ นอกจากได้วางระเบียบตรวจตราข้าวดังกล่าวแล้ว ยังได้ซื้อข้าว บริโภค และ พรรณ ข้าวปลูก จากตำบลที่มีข้าวเกินต้องการ ไปจำหน่ายในที่ขาดแคลนให้ผู้อดอยากได้บริโภค และ ชาวนาได้มีพรรณข้าว เพาะปลูก และทำนาได้เต็มที่ตามประสงค์ ได้จ่าย เงินค่าซื้อข้าว ช่วยเหลือ เจือจานราษฎรที่ทำนาเสียหายนั้น มีจำนวน ถึง สาม ล้าน แปด แสน เจ็ด หมื่น สี่ พัน สาม ร้อย หกสิบ สี่ บาท เศษ รวมความว่าได้วางระเบียบการช่วยเหลือผ่อนปรนพวกพ่อค้าตามที่สมควรจะทำได้เป็นเอนกประการ เพื่ออุดหนุนให้ได้รับประโยชน์ที่ไม่จำเป็นจะต้องขาด กิจการกำกับตรวจตราข้าว นับว่าได้ดำเนินมาเรียบร้อยสมความประสงค์ ผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ และบรรดาผู้ที่เกี่ยวอยู่ในการค้าขายข้าว ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ทางดำเนินงานของการกำกับตรวจข้าวเป็นอันมาก มาในปีนี้ปรากฏแน่แล้วว่า การทำนาได้ผลพอที่จะปล่อยให้ข้าวออกนอกพระราชอาณาเขตต์ได้บ้าง ถึงกระนั้นการกำกับตรวจตราข้าวก็ยังจะเลิกทีเดียวไม่ได้ ส่วนที่จะอนุญาตให้ออกได้บ้างนั้น กรรมการกำกับตรวจตรา

H. E. Third Grand Chamberlain Phya Vijit Jaladhar, Director of Royal Motor-boats' Department during late régime.

ราชวังศรี พระยาวิชิต ชลธาร (ม. ล. เวศร์กุญชรอยุธยา) เจ้ากรม ร เรือยนต์ รัชกาลก่อน ต. จ. ท. ม. ท. จ. ว. ม. ล. ว. จ. ท. ป. องคมนตรี เจ้ากรมเรือยนต์.

and that they seem to be satisfied as to the suitability for aviation purposes of our aerodrome and its site."

Then the question of the serious position created by the partial failure of the paddy crop caused His Majesty to speak on the matter at some length; and it is obvious that the authorities tackled the situation with promptitude and that care which it so decidedly demanded.

Also he said:—

"A nation whose people are conscious of the love for their country, of the duties that the individual owes to the State, and of the notion of right and justice for nations, may be considered as being truly civilized; and I am happy to observe in our people a progessive realization of such consciousness. Besides charity in saving life, furthering education and promoting religion which is already the traditional characteristic of our nation, it has become more and more apparent that our people are realizing the importance of the defence of their country, hence the value of the army and navy and the Wild Tigers' Corps.

"They have even been willing to contribute to the funds in support of these forces, such as those for the purpose of aeroplanes and of rifles for the Wild Tigers' Corps; and such contributions have yielded palpable results, as may have been seen by all in the recent arrival of the Phra Ruang."

Rice Control.

Coming to the question of political economy and the furtherance of the nation's commercial interests, His Majesty made this noteworthy statement:—

"The abnormal meteorological conditions of last year brought about a difficult and anxious situation with regard to food supply, and it became an absolute necessity to establish a strict control of the rice trade, as well as a systematic regulation of the same, as a way out of the difficulty.

"I, therefore, caused the Rice Control Act B.E. 2462 to be issued, together with certain regulations limiting the price of rice to such a scale as would make it possible for people of every class to buy it for their consumption. Where, in some Circles, it was seen that the local crop was so scanty that hardship would follow if any of it was allowed to be sent out of those areas, the export of rice from such Circles was prohibited.

"Where, in other Circles, it was observed that though the local supply of rice was sufficient for local consumption, yet, through the cornering of same by the merchants, the mass of the population would have to suffer hardships, the

ข้าวจะวาง ระเบียบปล่อยให้ออกโดยมุ่งระวังในทางที่จะมิให้เกิดความยากแค้นแก่ประชาชนขึ้นได้อีก."

ส่วนปัญหากล่าวถึงเศรษฐกิจอันเกี่ยวกับรัฐประศาสโนบาย และรายได้ในทางพาณิชโยบายของประเทศนั้น ได้มีกระแสร์พระราชดำรัสไว้ดังนี้.

"ผลแห่งความบั่นป่วนแห่งโลกอย่าง ๑ ซึ่งกระทบเมืองเรามาก ก็คือเรื่องการเงินซึ่งเป็นการยุ่งยากที่สุด ในเมื่อเนื้อเงินตามราคาในยุโรปสูงขึ้น ๆ ต้องดำริแก้ไขทางการเป็นการฉุกละหุก เพื่อป้องกันเงินตราที่จะใช้ในพระราชอาณาจักร์ไปตามความเปลี่ยนแปลง มุ่งให้เป็นไปเพื่อความสดวกและความงอกงามของชาติและพ่อค้าพานิชทั้งไทยและนานาประเทศทั่วหน้าเป็นต้น.

LIEUT.-COL. PHRA PRASONGA SARBHAKAR, SUPERINTENDENT OF OFFICE STAFF, LOCAL AND PROVINCIAL GENDARMERIE.

นายพันตำรวจโท พระประสงค์สรรพการ (ยวง เอกะนาค) ร.ม., บ.ช., ร.จ.ม. เจ้ากรมกองสารบรรณ กรมตำรวจพระนครบาลและตำรวจภูธร กระทรวงมหาดไทย.

"การพาณิชย์รัฐบาลแลเห็นว่า ความเจริญแห่งการนี้ย่อมเป็นมาตราที่ชั่งชูความรุ่งเรืองแห่งประเทศในภายน่า จึงได้พากเพียรเปิดวิถีการเกื้อหนุนและเผยแผ่พาณิชย์ของไทยไว้หลายทาง มีการจัดบังคับน้ำให้เป็นชลประทานเพื่อประโยชน์การเพาะปลูก เปิดทางไปมาให้สดวก ตั้งน่าที่ราชการสำหรับสอดส่องกิจการพาณิชย์ และก่อทุนให้แก่ประชาชนด้วยวิธีสหกรณ์เป็นต้น และต่อมาบัดนี้คิดเห็นว่าการแผนกพาณิชย์นี้ แยกย้ายกันอยู่หลายกระทรวง สมควรรวมเจ้าน่าที่ซึ่งมีกิจทำนุบำรุงสินค้าและการค้าให้มีความติดต่อทำงานร่วมกันโดยความมุ่งหมายอันเดียวกัน เพื่อจะให้เป็นผลตามความปราถนาดังกล่าวมานี้ ข้าพเจ้าจึงได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคมศกนี้ ตั้งสภาเผยแผ่พาณิชย์ขึ้น มีน่าที่วางระเบียบการพาณิชย์สำหรับกรมพาณิชย์ ซึ่งได้ยกขึ้นสู่ฐานะแห่งกระทรวง กับทั้งกระทรวงพระคลัง กระทรวงเกษตราธิการ กรมรถไฟหลวง เพื่อจัดให้การเกื้อหนุนพาณิชย์สำเร็จไป."

ในสุดท้ายแห่งพระราชดำรัส เป็นสุนทรพจน์อันน่าฟังยิ่งนัก ด้วยมีข้อความย่อพงศาวดารตลอดปีนี้ไว้เป็นที่ควรจะจดจำ.

"ส่วนการงานที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่นการบำบัดโรคในหมู่ประชาชนเป็นต้น ได้ดำเนินไปเป็นอย่างดี เป็นที่พอใจของข้าพเจ้าทุกประการ.

"อนึ่ง ได้ให้ย้ายน่าที่แผนกอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนามารวมอยู่ในพระราชสำนักตามโบราณราชประเพณี ซึ่งพระราชาธิบดีทรงดำรงตำแหน่งศาสนูปถัมภก ส่วนกระทรวงธรรมการให้เปลี่ยนนามเรียกว่า กระทรวงศึกษาธิการ มีน่าที่จัดการศึกษาซึ่งเป็นน่าที่ใหญ่ที่ยังจะมีภาระจะต้องเพิ่มพูลอีกเป็นอันมาก แต่อย่างเดียว.

"ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้ง ๑ ที่ได้ช่วยกันทำนุบำรุงประเทศ ชาติ ศาสนา ของ

Lords-Lieutenant have been empowered to compel the owners of such stock of rice to sell it in accordance with the provisions of the Law. Moreover, as soon as the smuggling of rice out of the Kingdom was detected, necessary regulations were issued with a view to stopping it and due instructions were given to the frontier authorities seriously to see to the prevention of such fraud. In addition to the measures of rice control above referred to, relief has been given to the population by the purchase of rice, both for consumption and seed purposes, from districts with a surplus supply and by distributing it in other districts which stood in want, so that the inhabitants might have their food, and the farmers all the seed they required for the cultivation of their fields. The sum spent in the relief of farmers who had suffered losses in the previous year amounts to over 3,874,364 ticals. The interests of the dealers in rice too have been taken into consideration in so far as circumstances would permit, and various precautions have been taken in order to ensure to them such advantages as it has not been absolutely necessary for them to forgo.

"The work of Rice Control, therefore, has been carried on satisfactorily, and that thanks largely to the ready co-operation of foreign representatives as well as of those interested in the rice trade. It is now assured that this year's crop will, to a certain extent, permit of the export of rice from the Kingdom. But even then the rice control cannot be entirely suppressed, and in authorizing the export of this commodity, the Board of Rice Control will have to take such precautions as will prevent the return of similar hardships for the people in the future."

His Majesty then concluded yet again a noteworthy speech, summarising the history of the year, as follows:—

"One of the troubled conditions of the world, the effect of which has been greatly felt in this country, is that occasioned by the most intricate

H.S.H. Vice-Admiral Prince Upabadhabongse, formerly Chief Paymaster of the Navy: now, Lord-Lieutenant of Prachin Circle under new regime.

นายพลเรือตรี หม่อมเจ้า อุปพันธุพงศ, สมุหบัญชีทหารเรือ เดี๋ยวนี้เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑล ปราจีนบุรีในรัชกาลปัตยุบัน.

problem of currency. The price of silver in Europe keeping on rising as it did, remedial measures were urgently needed in order to adapt the silver currency of the Kingdom to suit the requirements of the new situation, so that due facilities for enterprise might be secured for the nation as a whole and for Siamese as well as foreign traders in particular.

"The Government, realizing that commercial development is a measure whereby the future prosperity of the country may be gauged, has endeavoured to contrive means of supporting and furthering Siamese commerce in many directions, such as irrigation in the interests of agriculture, opening up ways and means of communication

เราด้วยความตั้งใจกระทำกิจในน่าที่ของตนนั้น ๆ เต็มความสามารถด้วยความสุจริตจงรักภักดี และขอเดชะอำนาจแห่งพระรัตนไตรอันเป็นที่เคารพเลื่อมใส จงบันดาลให้ท่านทั้งหลายมีความสุขสวัสดิ์ทั้ง กายและใจ นิราศภัยและอุปสัคทั้งปวงเทอญ."

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

ในงานเฉลิมพระชนม์พรรษา พ.ศ. ๒๔๖๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบคำถวายไชยมงคล ของ บรรดาพระบรมวงศานุวงศ์และข้าทูลละอองธุลีพระบาท มีข้อความแสดงถึงกิจการที่รัฐบาลได้กระทำสำเร็จไปในปีนั้น ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและควรจะกล่าวในที่นี้ดังเราได้นำลงไว้ต่อไปแล้ว.

"สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของโลกและของเมืองเราในเวลานี้ก็คือ ข้อที่ว่าทำอย่างไรจะให้ฐานะการอยู่กินฟื้นได้โดยดีจากความปั่นป่วน อันเป็นผลแห่งมหาสงครามที่แล้วมา จริงอยู่ถ้าจะเปรียบกับนานาประเทศแล้ว ต้องนับว่าเราได้ดำรงอยู่ในสันติสุขยิ่งกว่าเขาทั้งหลายโดยมาก แต่ถึงกระนั้นก็ดี ใช่เหตุที่เราจะตั้งตนอยู่ในความประมาท และเมื่อต้องพิจารณาให้เลยตจริง ๆ จะเห็นได้ว่าเมืองเราได้รับความชอกช้ำในทางนี้มิใช่น้อย อันเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องเข้ารักษาเยียวยาลำบากอยู่ การเยียวยาดังนี้ย่อมแซกแซงอยู่ทุกน่าที่ในรัฐบาล จะหยิบยกสิ่งใด มา เป็น อุทธาหรณ์ ก็จะไม่ สู้เห็นชัดตามส่วนนัก แต่ถึงกระนั้นก็ต้องยกอุทธาหรณ์บ้าง เช่นได้ให้ประกาศงดการเก็บ ภาษี ยาง รับเบอร์ ใน มณฑลบักษ์ใต้ และ ช่วยอุดหนุนทุน ทรัพย์ แก่พวกพ่อค้านายเหมืองในขณะที่ราคายางและแร่ตกต่ำ อีกอุทธาหรณ์ ๑ ก็คือ ที่ได้ให้เร่งรีบจัดการรถไฟและทดน้ำอัน เป็น บัจจัยใน ทางการหากินของพลเมือง ในแผนกนี้ข้าพเจ้าได้ให้ตราพระราชบัญญัติ จัดวางการรถไฟและทางหลวงขึ้น เพื่อวางระเบียบการบรรทุก และการ ปราศจาก ภัย แห่ง ประชาชน ผู้โดยสาน เป็น ต้น ส่วน การ ทำ ทาง

H.E. First Councillor Phya Visid Dharmadhadaraj Vorasupabodi [Bulleng Asvanand], Chief Judge of Bisnulok circle. Now seeing the third reign in his country's service.

อำมาตย์เอก พระยาวิศิษฐ์ธรรมขาตาราชวรฐภาบดี (บุเหลือง อัศวนนท์) บ.ช., จ.ม., จ.ช., ต.ม อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลพิษณุโลก รับราชการมาช้า ๓ รัชกาลแล้ว.

H. E. Col. Phya Narindhra Rajasenī (From Mitra Bakei), who served in the Military forces under three monarchs.

นายพันเอก พระยานรินทร
ราชเสนี (หร้อมมิตรภักดี)
รับราชการทางทหาร
มาแต่ ๓ รัชกาล.

for general convenience, setting up proper authorities for the investigation of commercial affairs, and furnishing capital to the people by the system of co-operation. And now, in view of the fact that competence in matters of commerce was divided among many Ministries and that it is desirable to establish between the various authorities entrusted with the development of trade and commerce a co-ordination of effort and unity of purpose, I have issued a Decree dated that 20th August last, setting up a Commission for the furtherance of commerce, which, together with the Ministry of Finance, the Ministry of Lands and Agriculture and the Department of State Railways, has been charged to lay down lines of commercial policy to be followed by the Department of Commerce which has been raised to the status of a Ministry, so that proper encouragement may henceforth be given to commerce.

"Works of public utility such as the suppression of diseases among the mass of the population have been carried on well and entirely to My satisfaction.

"In accordance with ancient custom whereby the King is the patron of the Church, the duties attendant upon the Royal patronage and support of the Buddhist religion have been transferred to the Ministry of the Royal Household, and the Ministry of Ecclesiastical Affairs and Public Instruction is henceforth to be known simply as the Ministry of Instruction, with the sole functions of organizing education, which is in itself an important task whose burden is still to be greatly increased.

"In conclusion, I wish to thank you all again for your co-operation in supporting the cause of our country, race and religion, with a determination, each within your own sphere, to fulfil your duties to the best of your ability and in a spirit of loyal devotion, and ever guided by a pious faith in the saving grace of the Three Sacred Treasures. May all of you find happiness both in body and mind, free alike from all perils and all ills."

1921.

In His annual retrospect at the beginning of 1922, in answer to the cordial congratulations conveyed to Him on the occasion of His birthday, His Majesty thus reviewed the situation in a speech which did not fail to draw attention to the drawbacks encountered, but which, however, were counterbalanced by progress made:—

"The important problem of the world and of this country at the present time is how to restore on a satisfactory basis the unsettled conditions of life resulting from the recent Great War. It is true that, as compared with other countries, it must be considered that we are better off than the majority of them, but that is no reason why we should be negligent; and on

และเดินรถไฟนั้น สายใต้ที่แยกจากชุมทางหาดใหญ่ถึงสถานีสุไหงโกโลก์ เจ้าน่าที่ได้สร้างพอจะเดินรับส่งได้ ได้เปิดใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายนแล้ว สายเหนือตั้งแต่นครลำปางถึงเชียงใหม่ก็สร้างแล้วเสร็จ

H.E. Second Councillor Phya Dhormasatra Nartpranaya, was Chief Judge, Bangkok Appeal Court-during the late regime.

มหาอำมาตย์โท พระยาธรรมศาสตร์นารถประนัย

ป.ช., ป.ม., ท.จ.ว., ร.จ.พ., ร.ศ., ท.ศ., ร.ร.ม.,

ร.ม.ศ., ร.ร.ศ., ร. ประพาศยุโรป

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ.

ได้ให้ถือเอาวันที่ ๑ มกราคมนี้เป็นมงคลฤกษ์เปิดใช้รถไฟสายสำคัญนี้แล้วด้วย สายตวันออกได้สำรวจทางวางแนวไปจนตลอดถึงอรัญประเทศ ซึ่งได้ให้เริ่มทำการก่อสร้างได้ตลอดทั้งสาย สายตวันออกเฉียงเหนือก็ได้สร้างมูลดินและวางรางไปถึงแม่น้ำมูลตำบลท่าช้างแล้วเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นที่พอใจในความสามารถรวดเร็วของเจ้าน่าที่และทหารช่างเป็นอันมาก การเดินรถเพื่อให้สดวกติดต่อกับต่างประเทศทางสายใต้ในชั้นนี้ได้เปิดรถเดินกลางวันกลางคืนจากกรุงเทพ ฯ ถึงปีนัง ไปมาเพียงสัปดาหะละครั้งก่อน

"การก่อสร้างที่ทดน้ำแควป่าสักได้รับรายงานว่าใกล้ผลสำเร็จอยู่แล้ว ประตูระบายใหญ่และคลองใหญ่น้อยสำหรับระบายน้ำเข้านาจะเสร็จในปี ๒๔๖๕ แต่ในปีนี้ก็ได้ระบายน้ำช่วยเหลือในการทำนาอยู่หลายแห่ง.

"การสาธารณสุขมีการรักษาป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ เช่นโรคระบาทว่าต่าง ๆ เป็นต้น ก็ได้ดำเนินต่อมาโดยมิได้ละลด จริงอยู่การงานในแผนกนี้จะกล่าวว่าได้ดำเนินไปแล้วอย่างข้าพเจ้าพอใจยิ่งนักไม่ได้ แต่ถึงกระนั้นก็ดี ข้าพเจ้าได้พยายามผ่อนผัน เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้สั่งให้เจ้าน่าที่ในราชการรวมกำลังเข้าช่วยกันกับสภากาชาดสยามขยับขยายโครงการตามแต่จะทำได้ แต่ในส่วนนี้ก็ดี หรือในการสาธารณะประโยชน์อื่น ๆ ก็ดี เราท่านทั้งหลายคงต้องเข้าใจดีอยู่ด้วยกันแล้วว่าการทำจริงไม่ง่ายเหมือนปากพูด และที่ทวีความยากก็เพราะเป็นเวลาที่ค่นแค้น การจะสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดย่อมอาศัยทุนทรัพย์เป็นที่ตั้ง.

"อาการอัน ๑ ซึ่งข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะยกมาพูดได้ ก็คือในปีนี้ฝนตกกลางปีอยู่ข้างจะดีมาก แม้ว่าตอนปลายค่อนข้างแล้งสักหน่อย แต่ก็ยังเป็นที่เชื่อได้ว่าการเพาะปลูกคงมีผลงอกงามกว่าที่เป็นมาหลายปีแล้ว ถ้าตลาดของโลกและตลาดที่ใกล้เคียงเดินดี ก็เป็นที่หวังได้อย่างแน่ใจว่า ฐานะของการค้าขายเมืองเราจะฟื้นคืนดีขึ้น"

really close examination it may be seen that in this respect our country too has been, in no small degree, hard hit, and that, in consequence, our Government has had to undertake the difficult task of making good the harm done. The execution of the task is, of course, shared by all the authorities of the Government alike, and, on that account, no clear and accurate idea of it could be given by a mere citation of individual instances of what has been done.

"Some instances, however, need to be cited.

"I have for example issued a Decree suspending the tax on rubber in the Southern Circles, and given pecuniary support to traders and mine-owners at the time of the fall in prices of rubber and minerals.

"I have, on the other hand, accelerated the work on railways and irrigation as being factors in the commercial development of the people. In this connection I have promulgated a Law on the organization of railways and highways, with a view, in particular, to the regulation of goods traffic and to the safety of passengers. In the matter of railway construction and traffic, the Southern Line, branching off from Haad Yai Junction to Sungei Golok Station, has been so completed as to be ready for service, and has been opened for that purpose since November 1st last. The Northern Line from Lampang to Chiengmai has also been finished, and this first day of January has been chosen as the inaugural date for the opening of this important branch of the railways. The Eastern Line has been surveyed right up to Aranya Pradesa, and it has thus been possible to start construction work all along the line. On the North-Eastern Line, the road has been made and the rails laid as far as the River Mul in the Commune of Tha Chang. I have recently had occasion to inspect this part of the construction Myself, and I have been highly satisfied with the capacity for quick work of the officials and military engineers concerned. In order to facilitate communication with foreign countries, a day and night service between Bangkok and Penang has been started on the Southern Line, consisting, for the present, of one train per week.

H. E. Major-General Phya Varadejsakdavudh, General Officer Commanding 9th Army Division.

นายพลตรี พระยาวรเดช ศักดาวุธ ท. ม. ท. จ. ท. ช. ว. ว. ป. ม ว. จ. ม. ผู้บัญชาการกองพลที่ ๙.

"The irrigation works in the Pasak Basin are reported to be nearing completion. The main floodgate and the irrigating canals both main and subsidiary will be finished in B.E. 2465, but even this year they have, by their irrigation, facilitated cultivation in many places.

"The public health work of combating and preventing diseases, especially epidemics, has been carried on without remission. Although I cannot say that what has been done in this respect has been to my entire satisfaction, I have at any rate endeavoured to devise means to meet the situation. I have recently directed the Government authorities to collaborate with the Red Cross Society of Siam with a view to enlarging their scheme of action so far as it

แล้วมีกระแสร์พระราชดำรัสกล่าวถึงปัญหาเรื่องการศึกษาของประเทศ ทรงชี้แจงถึงวิธีดำเนินการอันเป็นคุณประโยชน์โดยทั่วไป ซึ่งได้จัดกระทำลงไปแล้ว และซึ่งจะได้ลงมือจัดการดำเนินต่อไปในภายน่า ความในตอนนั้นมีดังนี้

"ส่วนการศึกษา ได้ดำเนินความคิดที่จะให้พลเมืองทุกคนได้เป็นผู้ที่สมเป็นประโยชน์ตามอัตตภาพของตนตามฐานานุรูป ในลำดับนี้ จึงได้ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้น ผ่อนใช้ให้เป็นท้องที่ๆ ข้าพเจ้าขอชมเชยเจ้าน่าที่บางมณฑลที่ได้พากเพียรขยายการได้รวดเร็วสมความปรารถนา หวังว่าท้องที่อื่นๆ ก็จะทวีความขวนขวายให้ได้ขยายออกไปจงทั่วถึง."

พระราชดำรัสต่อไปนี้แสดงว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใฝ่พระราชหฤทัยถึงภัยร้ายที่จะเกิดแก่ราษฎรเนื่อง จากการมหรศพในที่ชุมนุมชนยิ่งนัก และกระแสร์พระราชดำรัสต่อไปข้างล่างนี้ จะได้แสดงให้เห็นชัดว่า มีพระบรมราชประสงค์ที่จะจัดการป้องกันภัยอันตรายส่วนนั้นให้ทันกาละเทศะแห่งสมัยเพียงใด ด้วยเวลานี้โรงภาพยนต์ในกรุงเทพพระมหานครมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอันมากแล้ว.

"อนึ่งได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันภยันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรศพ เพราะโรงงานมหรศพในพระนครมีแพร่หลายยิ่งขึ้น จำเป็นที่จะบัญญัติระเบียบการตรวจตราจัดสถานที่เช่นนี้ให้ต้องด้วยลักษณะ เพื่อปราศจากภัยแห่งคนดูและคนเล่นทั้งปวง นอกจากนี้ได้วางหลักกำหนดระเบียบการนครสภิบาลที่เป็นส่วนน้อยขึ้นอีกหลายอย่าง."

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีกระแสร์พระราชดำรัสต่อไปว่า เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ตกลงร่วมมือไว้แล้วกับสันนิบาตชาติสมาคม ในข้อที่จะระงับและบำราบปราบปรามให้การใช้ฝิ่นและยาเสพย์ติดให้โทษประเภทเดียวกันมีจำนวนลดน้อยถอยลงโดยลำดับนั้น ก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฝิ่นในปีนั้น แล้วได้มีกระแสร์พระราชดำรัสถึงการที่สมเด็จพระ-

H.E. Third Grand Court Officer Phya Sri Suriyaraj Voranuvat, Lord-Lieut. of Bisnulok Circle, who served with distinction as an administrator under two sovereigns. Now enjoying well-earned retirement.

จางวางตรี พระยาศรีสุริยราชวรนุวัตร์ สมุหเทศาภิบาลมณฑลพิศณุโลก รับราชการมาอย่างเรียบร้อยจนได้รับเลื่อน ดำรงตำแหน่งปกครองอย่างเยี่ยมผู้หนึ่งถึง ๓ รัชกาล ได้รับคำเหน็จความชอบ รับพระราชทานเบี้ยบำนาญอยู่ณบัดนี้.

is possible. But in this, as in any other work of public utility, we are, of course, all aware that matters are easier said than done, and that difficulties are further increased by the hardness of the times, for, as you know, the measure of success in such undertakings lies in the funds available.

"One fact at any rate I can cite with pleasure. The rain this year has been rather good in the middle of the season, and although it has been a little dry towards the end, we can still expect a more abundant harvest this year than it has been for many years past. If the markets of the world and of neighbouring places are favourable, we may look with certainty to an improvement in the trade conditions of our country."

His Majesty then referred to the question of universal education, pointing out the general utility system which had been adopted, and which was to be carried out in the future:—

"In the matter of education, our object has been to fit each man for service according to his individuality and condition. I have at this juncture promulgated a law on Primary Education, which is to come into operation gradually, locality by locality. I wish to express My appreciation of the efforts of the responsible authorities in some of the Circles in extending the application of the Act with the rapidity desired, and I hope that remaining localities will intensify their endeavours with a view to the extension of the Act all over the country."

We then come to a passage in His Majesty's address which proved how fully he had taken to heart the terrible experience of certain large centres in the world outside in the matter of disaster at crowded places of entertainment; and the words that follow will show His Majesty's desire to keep pace with the times, and the rapid growth of cinematograph-halls in the Capital:—

"I have issued a Law for the prevention of danger in places of public entertainment. Such places having been set up in greater numbers throughout the Capital, it has become necessary to make provision for their supervision with a view to the safety of the audience as well as the players. I have besides made many other provisions of detail in the regulation of the municipal Government."

LIEUT.-COLONEL PHRA SRINARONG VIJAYA, AIDE-DE-CAMP TO THE GENERAL STAFF OF ARMY. INVALUABLE SERVICE UNDER THREE REIGNS, INCLUDING PERIOD OF GREAT WAR.

นายพันโทพระศรีนรงค์วิชัย นายทหารคนสนิทกรมเสนาธิการทหารบก ทำราชการเรื่อยมาสามรัชกาล รวมทั้งในระหว่างที่เกิดมหายุทธสงครามนั้นได้ทำประโยชน์เป็นอันพ้นแก่บ้านเมือง.

His Majesty then mentioned that, in compliance with the desire of the League of Nations with regard to the gradual suppression of the illegitimate use of opium and other drugs, a new law had been brought into force to that effect during the year. Mention was then made of the death of His Holiness the Supreme Patriarch, to whose memory His Majesty paid a glowing tribute.

After expressing His keen appreciation of the honour paid to His country by the action of France in sending to Siam a military mission with Field Marshal Joffre, the late Commander-in-Chief of the Allies in the Great War, at its head, His Majesty concluded another memorable address in the following words:—

"In conclusion, I wish to reciprocate the good wishes which, with your devotion and will, you have just conveyed to Me. I, too, realize, as My Uncle has just mentioned in the name of the Royal House, that all of you, each according to your position, count My personal welfare as

H.E. First Councillor Phya Sacchā Bhiromya,
Barrister-at-law, Governor of Cholburi.
อำมาตย์เอก พระยาสัจจาภิรมย์ (สรวง ศรีเพ็ญ)
เนติบัณฑิตย์ จ.ม., จ.ช., ม.ป.ร.
ผู้ว่าราชการจังหวัดชล.

มหาสมณะเจ้าได้สิ้นพระชนม์ล่วงลับไป แสดงความเศร้าโศรกสลดพระราชหฤทัยเป็นอันมาก.

ภายหลังที่ได้มีพระกระแสร์พระราชดำรัสถึงการที่ประเทศริบบลิคฝรั่งเศสให้เกียรติยศแก่ประเทศสยามโดยได้จัดส่งคณะทูตทหารมาเป็นพิเศษ พร้อมด้วยจอมพล ยอฟฟ์ แม่ทัพแห่งกองทัพสัมพันธมิตร์ในมหายุทธสงคราม คราวนี้เป็นผู้ควบคุมมานั้นแล้ว ได้มีกระแสร์ พระราชดำรัสไว้อีกตอน ๑ อันเป็นที่ควรจดจำมีความดังต่อไปนี้.

"ในที่สุด ขออำนวยพรตอบแทนท่านทั้งหลายซึ่งได้ให้พรแก่ข้าพเจ้าด้วยความรักใคร่ไมตรีจิตร์ ความย่อมประจักษ์อยู่แก่ใจข้าพเจ้า เหมือนกัน ดังทูลหม่อมอาว์ได้รับสั่งแทนพระบรมวงศานุวงศ์เมื่อกี้นี้ ว่าท่านทั้งหลายย่อมรู้สึกร่วมทุกข์ร่วมสุขกับข้าพเจ้าตามมากน้อยโดยฐานะของบุคคล ส่วนข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าเห็นจะไม่ต้องพูดยืดยาวอย่างใดนอกจากรวมความว่าข้าพเจ้าก็รู้สึกต่อท่านอย่างเดียวกัน ข้าพเจ้าไม่ได้เคยเข้าใจเป็นอย่างอื่นนอกจากที่ว่าความทุกข์สุขของข้าแผ่นดินของข้าพเจ้าก็เป็นทุกข์สุขของข้าพเจ้าเสมอ ข้อสำคัญที่ข้าพเจ้าอยากจะเตือนก็คืออย่าหลงว่าความปฏิบัติน่าที่ของท่านถึงขีดที่สุดแล้ว ท่านทั้งหลายควรทวีความรู้สึกรับผิดชอบในน่าที่ของตนให้ยิ่งขึ้นกว่าที่แล้วมา ข้าพเจ้าเชื่อว่า ถ้าอำมาตย์ของประเทศสยามต่างพากันรู้สึกน่าที่ทั่วไปดังนี้ ก็ไม่ต้องสงสัย ในการที่ชาติเราจะก้าวหน้าเทียมทันความเจริญของโลก ข้าพเจ้าผู้มีน่าที่เป็นประมุขแห่งท่านเต็มไปด้วยความหวังอันนี้ จึงขออวยพรซ้ำแก่ท่านอีกครั้ง ๑."

พระพุทธศักราช ๒๔๖๕

บัดนี้เราจักได้นำกระแสร์พระราชดำรัส อันมีใจความแสดงถึงกิจการที่รัฐบาลได้กระทำสำเร็จในปีพระพุทธศักราช ๒๔๖๔ ต่อไป.

"สิ่งที่ข้าพเจ้าน่ายินดีเป็นข้อใหญ่นั้น คือในระหว่างปีนี้ได้เห็นบัจจัยแห่งความสมบูรณ์ค่อยเริ่มผลิออกมาบางอย่าง เช่นดินฟ้าอากาศเป็นปรกติตามสมควรแก่ฤดูกาล เพียงที่จะสันนิษฐานได้ก็ย่อมเห็นประจักษ์อยู่แล้วว่าจะได้ธัญญาหารบริบูรณ์ นับเป็นปีที่อุดมได้ปีหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาราษฎรของข้าพเจ้าคงจะค่อยสมบูรณ์ขึ้นกว่าที่แล้วมา แต่ในที่นี้จำจะต้องกล่าวสักหน่อยว่าข้าพเจ้ามีความเสียใจยิ่งนักที่ได้เห็นบริษัทพาณิชนาวีสยามติดขัดแต่ด้วยอุปสัคต่าง ๆ นานา แทบจะว่าได้ว่าต้องรับเคราะห์มากเกินส่วนที่ควรเป็น เพราะบริษัทนี้เปรียบประดุจ

your own. As for Myself, I need say no more than to sum up in one word, namely that I have the same feeling towards you. In fact, I have never had any other idea than that the welfare of My people is also My own welfare. There is, however, one important point I wish to remind you of, and that is: do not fall into the deception that you have already performed your duties to the full.

"You should develop a still deeper sense of responsibility in the discharge of your duties than you have done so far. I believe that if all the officials of the Siamese Government are imbued with this sense of responsibility there will be no doubt as to the fact that our country will advance in pace with the progress of the world.

"As head of the Nation, I am full of hope in this respect, and it is with this hope that I reiterate once more My good wishes for you."

H. R. H THE LATE PRINCE SANPASIDHIPRASONG, VICEROY OF THE UDOL CIRCLE IN KING CHULALONGKORN'S REIGN. DURING LATE REIGN, MINISTER OF ROYAL HOUSEHOLD, AND CONFIDENTIAL ADVISER TO HIS LATE MAJESTY.

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิ์ประสงค์ ข้าหลวงต่างพระองค์มณฑลอุดร รัชกาลที่ ๕ เมื่อรัชกาลที่ ๖ ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง และภายหลังเป็นเสนาบดีที่ปฤกษาในพระองค์.

Company has been labouring under various difficulties, so much so that one might also say that it has met with an undue misfortune. This company constitutes, as it were, an experiment in national commercial enterprise, and it is in this light I regret the hitch that there has been in its affairs.

"As regards the well-being of the people, it may be noticed that there has been no violent epidemic throughout the whole Kingdom. In fact, there has been nothing to be compared with the plague of B.E. 2460, the Spanish influenza of 2461 or the cholera of 2462. Nor has there been any calamity of any serious importance."

His Majesty then made the following noteworthy announcement on the subject of internal affairs:—

"The time having come, as I think, for a reorganisation of the local government, I have amalgamated the administration of the Capital with that of the provinces in the Ministry of the Interior, which, at the same time, is to have under its control the Department of Gendarmerie and that of Public Prosecutions, so as to facilitate not only the investigation of the causes of crime but also the drastic prosecution of criminals. On the other hand, the Prison Department, being, in the nature of things, more closely connected with the Ministry of Justice than any other Department, has been transferred back to that Ministry."

Dealing with the serious question of the increase in crime, His Majesty's attitude was as follows:—

"So far as My observation goes, crime has increased everywhere, and not merely in Siam alone. In order to deal more rigorously with

---

1922 Reviewed.

We now come to the Royal review of the year 1922, from the offcial translation of which we cull the following passages:—

"The chief source of satisfaction, to My mind, is that last year there have been indications of certain elements of prosperity coming to light again. The climatic conditions, for instance, are now normal and suited to the seasons, and, so far as may be surmised, it is evident that the crop will be plentiful and that this year may be considered as one of abundance. I, therefore, trust that My people will enjoy a higher degree of prosperity than heretofore.

"However, I cannot but express here My very deep regret that the Siamese Steamship

ตัว อย่าง ทด ลอง แห่ง พาณิชยกรรม อัน ๑ ของ ชาติ และใน ฐานะ เช่นนี้ เหละ ที่ข้าพเจ้า เสียใจที่ได้เห็น ความขลุกขลักดังเป็นมาแล้ว.

"ในส่วนผาสุขของประชาชน สังเกตเห็นได้ว่า โรคระบาทว์ทั่วพระราชอาณาจักร์ไม่มีร้ายแรงเลย ไม่มีเหตุใดที่จะเปรียบได้ กับกาฬโรคเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ หรือไข้หวัดใหญ่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ หรืออหิวาตกโรค เมื่อ พ ศ. ๒๔๖๒ ทั้งไม่มีอุบัติเหตุอันใดซึ่งนับว่าเป็นภยันตรายอย่างสำคัญเกิดขึ้นเลย."

แล้วได้มีกระแสร์พระราชดำรัสถึงปัญหาสำคัญในเรื่องการปกครองภายในต่อไป.

"ในส่วนการปกครองท้องที่ข้าพเจ้าเห็นว่าถึงเวลาที่จะจัดระเบียบใหม่ จึงได้รวบรวมการปกครองกรุงเทพมหานคร เข้าไว้เป็น แผนก เดียว กัน กับ การปกครองหัวเมืองในกระทรวงมหาดไทย ให้ควบคุมตลอดถึงน่าที่ตำรวจและอัยการ เพื่อสดวกแก่การที่จะสืบหาสาเหตุแห่งโจรกรรม ตลอดจนนำตัวมันขึ้นฟ้องยังโรงศาลให้สำเร็จเด็ดขาดไป แต่ส่วนกรมราชทัณฑ์นั้น เพราะโดยปรกติมีน่าที่ติดพันอยู่กับศาลยุติธรรมยิ่งกว่าแผนกอื่น จึงได้โอนกลับไปยังกระทรวงยุติธรรมตามเดิม."

ในเรื่องที่มีผู้กระทำผิดคิดมิชอบในคดีอาญาเพิ่มจำนวนมากขึ้น ได้มีกระแสร์พระราชดำรัสแสดงโครงการ เพื่อ เจ้าน่าที่ ของ รัฐบาลจะได้ทำการ ระงับปราบปรามไว้ดังนี้.

"ในเรื่องผู้ร้ายนี้ เท่าที่ได้สังเกต เห็นดูชุกชุมขึ้นไม่ว่าที่ไหน ไม่ฉเพาะแต่ในสยามประเทศ ส่วนรัฐบาลไทย นอกจากที่ได้แบ่งบันน่าที่ใหม่เพื่อกวดขันในเรื่องนี้ยิ่งขึ้นนั้น ยังได้พยายามอีกหลายทาง มี อาทิ คือได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันลูกเรือหลบหนีจากน่าที่ในเรือค้าขาย และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดอาญาเนื่องแต่วัตถุระเบิดเป็นต้น.

"การสาธารณะสุขได้เป็นไปอย่างดีขึ้นกว่าที่แล้วมา ปรากฏว่าพิพิธภัณฑ์สาธารณะสุขที่ได้จัดขึ้นสำหรับแสดงสถิติและสาเหตุและวิธีป้องกันพยาธิ-

H.E. Second Councillor Phya Nayok Norajon Vimol Bhakdi, Governor of Nagara Nayok.

อำมาตย์โท พระยานายกนรราชวิมลภักดี
(เจริญ ปริยานนท์) จ.ช., จ.ม.
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก.

ภัยนั้น ได้กระทำประโยชน์ในการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจแก่มหาชนได้แพร่หลาย.

"การทดน้ำแควป่าสักซึ่งเริ่มทำมาแล้วราว ๖ ปีนั้น บัดนี้นับว่าการก่อสร้างส่วนใหญ่สำเร็จแทบทั้งหมด ถึงได้ทดลองใช้บ้างแล้ว.

this problem, the Siamese Government have, besides the administrative reorganisation just referred to, tried many other means. They have, for instance, issued a Law for the prevention of desertion from merchant ships and a Law for the punishment of offences in connection with explosive substance.

"In public health, matters have improved. The Public Health Exhibition organised with a view to showing the statistics and the causes of diseases, as well as the means of their prevention, has given proofs of its usefulness in spreading the education of the public in such matters.

"The irrigation of the Pasak Basin, of which a beginning was made some years ago, has so far advanced that almost all the main works may be said to be completed, and some of them have actually been utilized on trial.

"With regard to railway construction, plans have been laid down for the building of Rama VI Bridge across the Menam Chao Phya for the purpose of joining up all the State Railways in the Kingdom by concentrating them upon the central station of Hua Lampong. As for the new lines under construction, the embankment has been set up on the North-Eastern Line as far as Surindr, and, on the Eastern Line, as far as Krabindraburi.

On the Northern Line, the service between Bangkok and Chiengmai has been accelerated and the time taken to cover the distance has been reduced to 25¼ hours; and, in order to facilitate the working of traffic along the Southern Line between Siam and the Malay States, a Customs Agreement has been concluded with those States."

His Majesty then proceeded o deal with the financial aspect of affairs:—

"The chief obstacle in the development of the country is the lack of funds. It is true that if the general distress of the world were borne in mind, it would be found that the situation in this country is less difficult than in others. Nevertheless, there have been important works held up which, however, must be proceeded with, such as railway and irrigation works, for example. It was, therefore, decided to raise a new loan of £2,000,000 in the British market. And in order to secure assistance with a view to more thorough examination of financial matters, I have selected certain Privy Councillors in whom I have confidence to form a Financial Council to assist Me in the sense indicated.

"As you are well aware, improvement in communications generally leads to an ever closer and more intimate intercourse between nations, and such intercourse may, in turn, result in a community of thought and to co-ordination of action: that is to say, it may, in short, cultivate and promote union among nations. It is the constant aim and purpose of My Government to keep abreast of the times in every direction, so as to be worthy of their status as members of the League of Nations. For this purpose, I have decided to sign and apply a number of international conventions and agreements. We have, for instance, signed the League of Nations Convention on the Traffic in Women and Children which covers the former international conventions for the Suppression of the White Slave Traffic, and I have approved and confirmed the same by My ratification of the 11th April of this year. I have also ratified the International Convention on Aerial Navigation, and have, by

COLONEL PHYA DAMRONGRANA-RIJAYA, DIRECTOR, MILITARY ORDNANCE STORES.
นายพันเอก พระยาดำรงราชภัย
(หัด บิณฑานนท์) ท. ช. ม. ม. ว. ช. ม.
เจ้ากรมคลังแสงทหารบก.

" การสร้างรถไฟได้ตกลงวางรูปกำหนดสมพระรามที่ ๖ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมรถไฟทั้งปวงในพระราชอาณาจักร์ โดยโยงเข้ามาหาสูนย์กลางที่สถานีหัวลำโพง ส่วนทางใหม่ที่กำลังทำอยู่นั้น สายตวันออกเฉียงเหนือได้สร้างมูลดิน ถึงเมืองสุรินทร์ สายตวันออกถึงเมืองกระบินทรบุรี สายเหนือได้จัดการย่นเวลาเดินรถระหว่างกรุงเทพ ฯ กับเชียงใหม่เป็นเวลา ๒๕ ๑/๒ ชั่วโมง และได้ทำสัญญาศุลกากรทางรถไฟสายใต้เพื่อสดวกแก่ราชการที่จะปฏิบัติติดต่อกับประเทศราชมลายูอังกฤษ."

H.E. First Grand Councillor Chao Phya Bijaiyat [Dan Bunnag], barrister-at-law: came to front as adjudicator in land disputes in Rangsit region in King Chulalongkorn's time; appointed Chief Judge of Civil Court and, later, of the Appeal Court; and then under late King Chief Judge of Supreme Court; now appointed in present reign Minister of Justice for long service truly rendered.

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพิชัยญาติ (เด่น บุนนาค) เนติบัณฑิตย์สยาม เคยเป็นอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง และผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ เป็นข้าหลวงพิเศษจัดการที่นาในทุ่งหลวงคลองรังสิต (ซึ่งเป็นศาลพิเศษตั้งขึ้นคราวหนึ่ง) เป็นอธิบดีศาลฎีกา และในปัดยุบันนี้เป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม นับว่าเป็นผลงานวัลที่ได้รับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมาช้านาน.

ส่วนลักษณะกิจการงานเกี่ยวด้วยการเงินของประเทศ ได้มีพระราชดำรัสไว้ดังต่อไป.

"ในส่วนการบำรุงมีหลายอย่างที่ราชการดำเนินไปตามปรกติ ไม่มีเหตุจำเป็นจะต้องยกขึ้นกล่าว ข้าพเจ้าจะขอกล่าวแต่เฉพาะเหตุที่เป็นพิเศษ การบำรุงบ้านเมืองโดยมากมีอุปสัคอยู่ที่เรื่องไม่มีเงินพอ ซึ่งถ้าจะคิดถึงความขัดสนทั่วทั้งโลกแล้ว ก็คงต้องเห็นได้ว่า เมืองเรายังนับว่าลำบากน้อย ถึงกระนั้นก็ดี ยังมีการใหญ่ ๆ ที่ทำค้างอยู่ ยังจะต้องทำต่อไป เช่นการรถไฟและการทดน้ำเป็นต้น จึงได้ตกลงให้กู้เงินใหม่อีกเป็นจำนวนสองล้านปอนด์ในตลาดเงินอังกฤษ อนึ่งเพื่อช่วยข้าพเจ้าพิจารณาราชการแผนกนี้ให้ดีถ้วนยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าได้เลือกสรรองคมนตรีผู้เป็นที่ไว้วางใจของข้าพเจ้าตั้งขึ้นเป็นสภาการคลัง มีน่าที่ช่วยข้าพเจ้าดังได้กล่าวมาแล้ว.

"ท่านทั้งหลายย่อมทราบตระหนักอยู่แล้วว่าความเจริญแห่งคมนาคมย่อมนำมาซึ่งความวิสาสะอันสนิทยิ่งขึ้นเสมอระหว่างนานาชาติ รัฐบาลของข้าพเจ้าย่อมใฝ่ใจและตั้งหลักอยู่เสมอที่จะดำเนินการให้ทันเทียมสมัยนิยมทุกอย่าง ให้สมควรแก่ที่ได้ยินยอมเข้าชื่อเป็นสมาชิกแห่งสันนิบาตชาติ เพื่อเหตุนี้จึงได้ตกลงลงนามและจัดการปฏิบัติตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างนานาชาติเป็นเอนกประการ มี

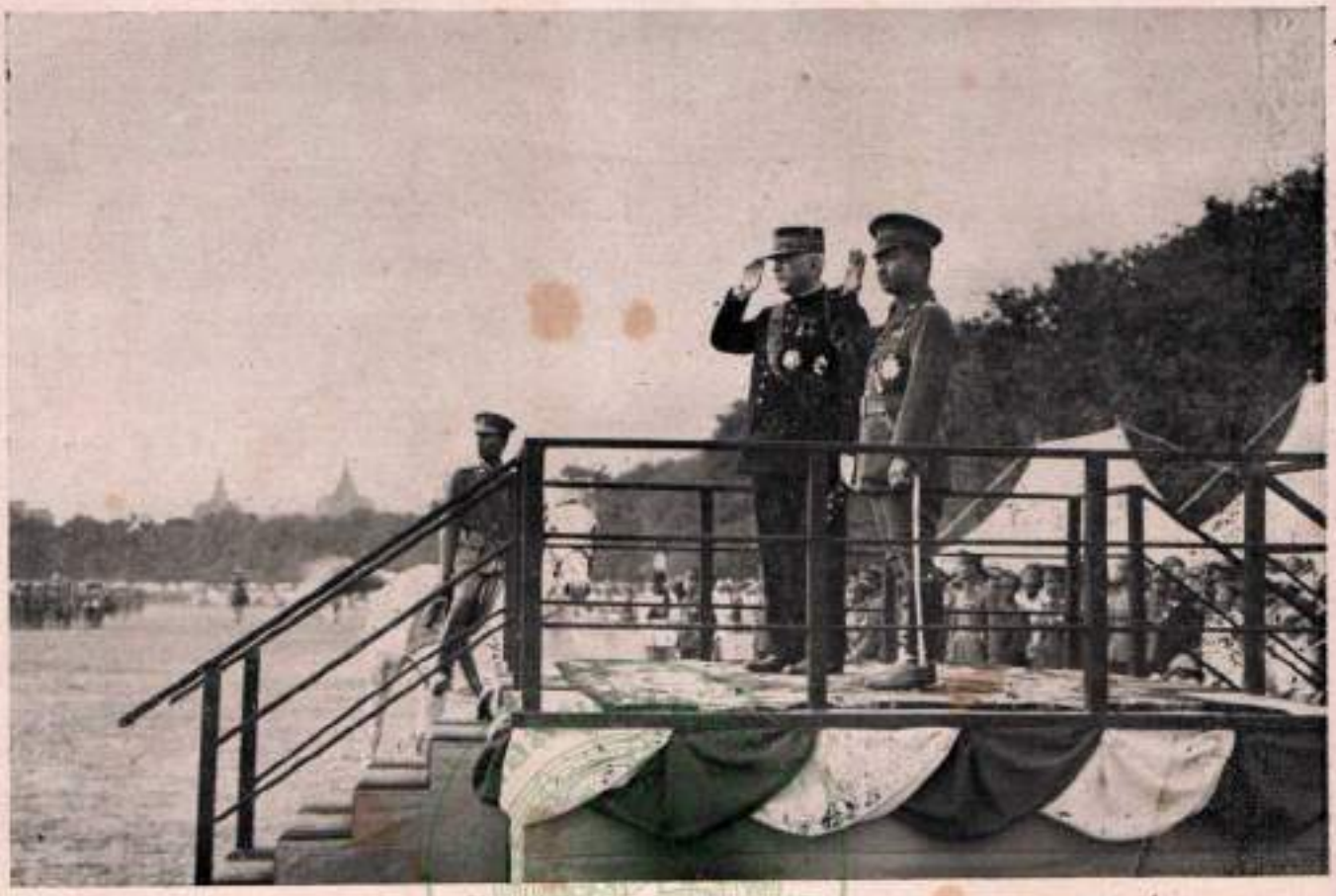

FIELD-MARSHAL JOFFRE, FIRST COMMANDER-IN-CHIEF OF THE ALLIES DURING GREAT WAR, RECEIVED AT A SPECIALLY-ERECTED LANDING-STAGE BY H.R.H. PRINCE NAGARA SVARGA, THEN CHIEF OF SIAMESE GENERAL STAFF.

จอมพลยอฟเฟร ผู้บัญชาการกองทัพสัมพันธมิตรทั่วไปคนแรกระหว่างมหาสงคราม ท่านเข้ามายังสยาม สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เมื่อยังทรงดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารบก ทรงต้อนรับที่ท่าราชวรดิษฐ.

Decree, put it into force for this Kingdom as from the 11th July last. We have further adhered to certain conventions relating to the Freedom of Communications."

Dealing further with international matters, His Majesty remarked:—

"In connection with our participation in international activities during the year, I cannot omit to make mention of an event that has taken place in Bangkok. I mean the recent Conference of the League of National Red Cross Societies here. This event is still so fresh in the memory of all of you that I need hardly refer to it in any other manner than by just expressing the great satisfaction and pride that I feel by reason of the honour extended to our country by the League in coming to hold its first regional conference in this Capital.

"Our relations with foreign powers in general continue to be friendly and cordial. With Great Britain, we have entered into a Clearing Office Agreement for the application of certain provisions of the Peace Treaty of Versailles and for carrying into effect certain principles of policy already laid down."

The Royal State Railways.

The following are extracts from the official report on the State Railways for B.E. 2464:—

"The most notable event of the year was undoubtedly the promulgation of the Law on

อาทิ คือได้ลงนามในสัญญาของสันนิบาต ชาติ ซึ่งคุ้มถึงสัญญาเดิมระหว่างประเทศว่าด้วย ลักษณะ ปราบ ปราม การค้าทาสขาว และ เราได้รับรองด้วยสัตยาบันลงวันที่ ๑๑ เมษายน ปีนี้ แล้วอย่าง ๑ ได้ทำสัตยาบันรับรองระหว่างสยามประเทศว่าด้วยการเดินอากาศ และได้ประกาศให้ใช้ในพระราชอาณาจักร์สยามแล้ว แต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคมปีนี้ไปอย่าง ๑ ได้เข้าเป็นภาคีในสัญญาบางอย่าง เนื่องในเรื่องเสรีภาพแห่งคมนาคม."

H.E. Phya Bhisal Sabskasketr-Governor of Khonkaen, who rose to that high post by unremitting zeal and ability in the public service.

พระยาพิศาลสารเกษตร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ที่ได้เจริญขึ้นถึงตำแหน่งสูงเช่นนั้นโดยที่มีความไม่ลดละพยายามและสามารถในหน้าที่ราชการ.

ส่วน การ เกี่ยว กับ นานาประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ มีกระแสร์พระราชดำรัสไว้ดังต่อไปนี้.

"ในพแนกงานร่วมกับนานาประเทศทั่วไปที่ได้กระทำมาในขวบปีเราจะเว้นกล่าวถึงการอันหนึ่งในกรุงเทพฯ นี้เสียไม่ได้ คือการสันนิบาตกาชาดระหว่างประเทศเมื่อเร็ว ๆ นี้ งานนี้ย่อมใหม่อยู่ในความจำของท่านทั้งหลายทั่วกันแทบจะไม่ต้องยกขึ้นกล่าวอย่างใดอีก นอกจากว่าข้าพเจ้ามีความปิติภาคภูมิใจมากที่สภากาชาดระหว่างประเทศ ให้เกียรติยศแก่บ้านเมืองเราโดยเข้าประชุมครั้งแรกในกรุงเทพฯ.

"ส่วนการติดต่อกับต่างประเทศทั่ว ๆ ไปนั้น คงเป็นไปโดยมิตรจิตต์สนิธสนม เราได้ทำสัญญากับรัฐบาลอังกฤษในเรื่อง สำนักงานตรวจ และใช้ฉี่ (เคลียริง ออฟฟิซ) อนุโลมตามหลักแห่ง สัญญา สันติ ภาพ เมืองแวร์ไซลย์ส์ เพื่อปฏิบัติการตามหลักรัฐประศาสโนบายที่ได้วางเป็นรูปไว้แล้ว."

กรมรถไฟหลวง

ข้อความต่อไปทั้งนี้ได้คัดมาจากสมุดรายงานของกรมรถไฟหลวงประจำ พ.ศ. ๒๔๖๔.

"เหตุการณ์สำคัญที่ได้ประสพในระหว่างพระพุทธศักราชนี้ก็คือ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ จัดวางการรถไฟและทางหลวงเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ พระราชบัญญัตินี้เป็นบรรทัดฐานวางหลักการปกครองรถไฟของประเทศนี้ให้มีระเบียบและเข้าอยู่ในสภาพของการพาณิชยกรรมโดยรอบคอบ อนุโลมเข้าหาวิธีการซึ่งเข้าแนวทำนองอันดีของประเทศอื่น ๆ.

"ในพระราชบัญญัตินี้ ได้วางหลักวางเกณฑ์ข้อที่จะดำเนินการอันพอเหมาะและให้ความชอบธรรมสำหรับจัดการซื้อที่ดินเพื่อการสร้างทางรถไฟและทางหลวง และบัญญัติตั้งระเบียบวิธีการก่อสร้างและการบำรุงกับกำหนดอำนาจหน้าที่บางอย่างที่กรมรถไฟแผ่นดินจะพึงกระทำเพื่อยังความปราศจากภัย ให้บังเกิด

Organization of Railways and Highways on August 15th, 2464. This Law establishes the Railway Administration of the country on a sound administrative and commercial basis, conforming to the best railway practices of other countries.

"The law formulates a just and equitable procedure of land expropriation for Railway and Highway purposes, lays down the method of construction and maintenance, and details certain measures to be taken by the Department with a view to assuring safety for the travelling public and safeguarding the interests of consignors and consignees, at the same time as those of the Department.

"In regard to the control of Private Railways, the law establishes a Board of Railway Commissioners with a view to assuring a sound policy of State control in the matter of administration, public safety, and examination of fares and freight rates, and the financial position of each Private Railway. A certain number of the members of the Board of the Railway Commissioners are appointed from outside the Department of State Railways; hence outside views and interests are represented on the Board.

"This piece of legislation will undoubtedly secure public confidence in the stability of the policy and administration of railways in Siam. .....

"Reorganization of the Engineering Service has taken place in the course of the year ..... Mr. G. Canova was appointed Chief of Technical Services. The reorganization of this important service has greatly facilitated the task of the Commissioner-General, and established a more homogeneous system of work in the Engineering Branches.

"For some time past it has been felt that the system of giving "Line clear" by telegrams on a busy section of the line has been a serious drawback both from the point of view of train-despatching and public safety, hence it has been decided to install "Tyer's" Tablet System

H. E. Third Grand Councillor Phya Svasdi Varavithi (Mom Rachawongse Saitud na Ayudhya). In England qualified both as a barrister and a civil engineer. On return, appointed Assistant Private Secretary to H.R.H. Prince Dambrong, then Minister of Interior; then Public Prosecutor of Payab Circle; next, Director of Irrigation; and, finally, before retiring, Under-Secretary in Ministry of Communications.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาสวัสดิ์วรวิถี (ม. ร. ว. สายหยุด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา) ได้ไปศึกษาวิชาในประเทศอังกฤษทั้งทางกฎหมายและช่างกล เมื่อกลับมาได้รับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระดำรงราชานุภาพ ซึ่งเวลานั้นทรงดำรงตำแหน่งเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แล้วได้เป็นยกกระบัตรมณฑลพายัพ ต่อมาเป็นเจ้ากรมกรมทดน้ำ ในที่สุดเมื่อออกรับพระราชทานเบี้ยบำนาญได้เป็นปลัดทูลฉลองกระทรวงคม

แก่ประชาชนที่เดินทาง และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ที่ส่งของหรือผู้รับของให้เป็นหลักเกณฑ์มั่นคง ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ของกรมด้วย.

"ในส่วนความกำกับตรวจตรารถไฟราษฎร์ในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้มีบทบัญญัติให้มีสภากรรมการรถไฟขึ้น เพื่อประสงค์ที่จะจัดให้ความกำกับบังคับบัญชาของรัฐบาลมีเต็มภาคภูมิในกิจการอันเกี่ยวกับการปกครอง, ความปราศจากภัยของประชาชน การตรวจสอบอัตราค่าโดยสาน แก่ค่าระวางบรรทุกสินค้า และฐานะแห่งการเงินของรถไฟราษฎร์ทั้งหลาย ให้เข้ารูปเป็นปึกแผ่นหนาสืบไป สภากรรมการรถไฟนี้มีกรรมการที่ได้ตั้งแต่งมาจากอื่นนอกกรมรถไฟแผ่นดิน เหตุฉะนั้นนับว่าสภานี้ได้จับประโยชน์ซึ่งมีมาจากความเห็นความคิดภายนอกด้วย.

"การที่มีประชุมสภาเช่นนี้ เชื่อว่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้สาธารณชนมีความไว้เนื้อเชื่อใจในความมั่นคงแห่งการวางหลักทางการและวิธีจัดการรถไฟในประเทศสยามเป็นแน่นมั่น.

"ในระหว่างศกนี้ ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาหลายฉบับอนุวัตร์ตามระเบียบดำเนินการ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง เพื่อจัดการหาซื้อที่ดินสร้างทางรถไฟ ต่อสาย ตวันออกเฉียงเหนือ, สาย ตวัน ออกใต้, และสายเชื่อมรถไฟฝั่งตวันออกและฝั่ง ตวันตก แห่งแม่น้ำเจ้าพระยา.

"ในระหว่างปีนี้ มีการเปลี่ยนแปลงน่าที่ในแผนกการช่าง ได้กำหนดตั้งตำแหน่ง นายช่างเอกบำรุงทางและสถานีขึ้น ตำแหน่งหนึ่ง สำหรับดูแลตรวจตราการต่าง ๆ ทั่วไปอันเกี่ยวกับการบำรุงทางและสถานที่โดยฉเพาะ เป็นส่วนหนึ่ง ต่างหากจากการก่อสร้างซึ่งมีนายช่างมีตำแหน่งต่างกันตั้งขึ้นเป็นหัวน่าอยู่ในกองตามเหมาะแก่งาน การงานในแผนกการช่างทั้ง๒แผนกนี้ คงรายงานตรงต่อผู้บัญชาการ.

"ความสำคัญที่คิดจะรวบรวมออกแบบในส่วนการก่อสร้างต่าง ๆ ก็ดี, เครื่องล้อเลื่อนก็ดี, รวมทั้งการเสาะแสวงหาวิธีการบางอย่างสำหรับประหยัดรายจ่าย เพื่อให้เข้ารูปรอยเป็นแผ่นเดียวกันนั้น ได้รู้สึกเห็นความจำเป็นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงได้เปลี่ยนแปลงน่าที่และขยายวงงานในกองแบบแผน ให้กว้างขวางออกไป ได้ตั้งให้นายยี. คาโนวา รับตำแหน่งเป็นหัวน่ากองแบบแผน การที่ได้เปลี่ยนแปลงน่าที่ในแผนกการที่สำคัญเช่นนี้ แบ่งภาระของผู้บัญชาการ กระทำให้เป็นที่เบาใจขึ้นมาก ทั้งเพิ่มพูล

H.E. Second Councillor Phya Vijit Bhakdee Sri Surasdr Dhanindra, appointed Governor of Smud Songgram for ability displayed in administrative capacity.

อำมาตย์โท พระยาวิชิตภักดีศรีสุราษฎร์ธานินทร์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทสงคราม โดยที่ได้ปรากฏความสามารถในทางปกครองมาแล้ว.

HIS MAJESTY WELCOMING FIELD-MARSHAL JOFFRE, THE FIRST COMMANDER-IN-CHIEF OF THE ALLIES DURING THE GREAT WAR, ON THE OCCASION WHEN HE REPRESENTED HIS COUNTRY DURING A TOUR IN THE EAST.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรามาธิบดีที่ ๖ ทรงต้อนรับจอมพลฌอฟเฟร์ ผู้บัญชาการกองทัพทั่วไปคนแรกของสัมพันธมิตร์ระหว่างมหาสงคราม แล้วเป็นผู้แทนรัฐบาลของท่านมาเยี่ยมเยือนประเทศต่าง ๆ ฝ่ายตวันออก.

for "Line clear" between Bangkok and Ban Bhaji. Altogether 24 instruments were being installed in the course of the year."

We are now approaching very modern times, for we have arrived at the year 1923, concerning which His Majesty again did not fail to give in his annual address a most interesting and instructive review. After referring to the regrettable demises among members of the Royal Family, His Majesty went on to say:—

"I cannot omit mention without being guilty of an injustice towards My beloved Uncle, of His late Royal Highness Prince Devawongse. For years had he served as Minister for Foreign Affairs, and he had rendered service not only to the State but to myself also. It would, indeed, be difficult to render an adequate tribute to all his merits.

"I think you will probably agree with Me if I mention, first of all, the matter of the Civil and Commercial Code. The idea of codifying all the existing laws so as to put them on a permanent basis is naturally incumbent upon the Government of every country, but it is no small task. The Civil and Commercial Code is new to us, who are only beginning to frame it according to the principles of modern jurisprudence. Its study and redaction are beset with various difficulties. Part of it, however, has now been completed, namely Books 1 and 2. It has been promulgated since the date of the Accession Anniversary and it is to come into force as from My next Birthday. I wish to record My appreciation of all concerned, and I should, also, add

ความสม่ำเสมอในระเบียบการทางพแนกการช่างให้เป็นผลดีขึ้นโดยเอนกประการ.

"ที่แล้วมาได้รู้สึกอยู่ว่าการให้อาณัติสัญญาณบอกข่าวทางสดวกต่อกันโดยโทรเลขในทางตอนที่มีขบวนรถสับสนกันมากนักเป็นการที่หมิ่นต่ออันตรายอยู่บ้าง ไม่เหมาะแก่ความสดวกในการจัดเดินรถไฟโดยฉับพลันทันการและเพื่อความปราศจากภัยของประชาชน เหตุฉะนั้นจึงได้ตกลงแก้ไขหันหาวิธีใหม่ โดยใช้ตั้งเครื่องอาณัติสัญญาณตราแผ่นทางสดวก 'ไทเยอร์' สำหรับเป็นเครื่องอาณัติสัญญาณบอกทางสดวกระหว่างกรุงเทพฯ กับบ้านพาชี รวมด้วยกันในระหว่างปีที่รายงานนี้ กำลังจัดตั้งเครื่องอาณัติสัญญาณชนิดนี้ขึ้นอีก ๒๔ เครื่อง."

H.E. Tribd Grand Councillor Phya Borihab Raimanob, Lord Chamberlain's Department, during late reign. Now Lord High Steward to His present Majesty.

จางวางตรี พระยาบริหารราชมานพ (เพียน ศากริก) ร.จ.ท.ม., ท.ม., ย.ร., ว.ม.ด., ว.ด., ท.จ.ว. รับราชการอยู่ในกรมมหาดเล็กหลวงในรัชกาลที่หก บัดนี้เป็นผู้บังคับการมหาดเล็กเวรศักดิ์ รัชกาลปัตยุบันนี้.

พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

บัดนี้ใกล้สมัยปัตยุบันแล้ว ด้วยได้ดำเนินความแสดงกิจการมาจนถึงพระพุทธศักราช ๒๔๖๖ ในปีนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้มีกระแสรับสั่งในงานเฉลิมพระชนมพรรษาแสดงกิจการของรัฐบาลไว้อีกอย่างน่าฟัง ภายหลังที่ได้ทรงแสดงความเศร้าโศรกสลดพระราชหฤทัยในการที่พระบรมวงศานุวงศ์บางพระองค์ได้สิ้นพระชนม์แล้ว จึงมีกระแสรับสั่งราชดำรัสติดต่อกันไปดังนี้.

"โดยฉเพาะข้อที่ทูลกระหม่อมอาว์รับสั่งปรารภถึงเรื่องหม่อมฉันเสียญาติผู้ใหญ่และที่ได้เป็นกำลังมานั้น ขอทูลแด่พระบรมวงศานุวงศ์ทั้งปวงว่าหม่อมฉันรู้สึกจับใจยิ่งนักในข้อที่ทรงรับรองอาสาโดยแข็งขัน แม้หม่อมฉันจะบรรยายความอาลัยในส่วนตัวทั่วๆ ไปก็ไม่ใช่กาละแต่มีอยู่พระองค์ ๑ ซึ่งจะงดเสียโดยไม่ผิดต่อยุติธรรมต่อพระองค์ท่านนั้นไม่ได้ คือพระมาตุละที่รักของหม่อมฉัน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ พระองค์ท่านได้ทรงรับราชการในน่าที่เสนาบดีกระทรวงว่าการต่างประเทศเป็นเวลานานตั้ง ๓๗ ปี ได้เป็นประโยชน์แก่ราชการแผ่นดินทั้งในส่วนตัวหม่อมฉันด้วย เป็นอย่างมากที่จะพรรณนาให้สมแก่คุณความดีของท่านได้."

ต่อไปนี้จะขอบรรยายการปฏิบัติในขวบปีที่แล้วมาตามราชประเพณีแต่ปางก่อน.

"ข้าพเจ้านึกว่าบางทีท่านทั้งหลายก็จะเห็นพ้องกับข้าพเจ้าเหมือนกันในการที่จะยกเรื่องประมวลแพ่งขึ้นพูดก่อนเรื่องอื่นใดทั้งหมด ความคิดที่จะรวบรวมบรรดากฎหมายทั้งปวงที่ใช้อยู่ขึ้นไว้เป็นประมวล

that the completion of this first part of the Code has been largely due, first of all, to the sagacity and enterprise of the late Prince Devawongse in co-ordinating the work, and also to the wise endeavours of the Prince of Nagor Svarga in carrying it on after him.

"A number of new laws have been issued this year. The more important of them which deserve mention are:—

(1) the Law on Books, Documents and Newspapers for the regulation, in accordance with the principles prevailing in other civilised countries, of a matter which has not been regulated so far; (2) the Medical Act for the regulation, control, and raising of the standard of the practice of the art of healing; and (3) the Law on Weights and Measures which has been under preparation for a long time past.

"Further, in view of the constant increase in the duties of drafting legislative enactments, I have decided to concentrate such duties in one Department, viz. the Department of Legislative Redaction under the Ministry of Justice, and I have designated jurists who are versed in the legal learning of both the national and foreign schools to serve in that Department."

Coming to agriculture, His Majesty viewed the situation in a favourable light, in the following terms:—

"I am glad to be able to state that the climatic conditions of this year have returned to normal—the only possible exception to this being relative to the rainfall which, on the eastern bank of the Menam Chao Phya, was, at the beginning of the season, too intense for agricultural purposes, but it became less intense towards the middle, and, at the end, there has been plenty of water to sustain the crop. On the western bank, on the other hand, it was, at first, feared that, in view of the scanty rains in the North, the water coming down from that part of the country might not be sufficient for this purpose, but towards the end of the season, it rained more heavily in the Subarn basin, and the cultivation in that region is now normal, so that we may look forward this year to a more abundant crop for the whole Kingdom than last year."

H.E. Third Grand Chamberlain Phya Baedyabongsa Visuddhadhipati, Resident Physician in His late Majesty's household.

ราชวรังศรี พระยาแพทย์พงศาวิสุทธาธิบดี, นายแพทย์หลวงประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉัฏฐมรัชกาล.

His Majesty then proceeded to deal with the subject of crime at some length, and especially alluded fully to the trouble which had occurred in the southern part of the Kingdom. He said:—

"With reference to the suppression of crime, which was a serious problem last year, there have been some disquieting incidents this year, but I am happy to be able to state that prompt measures have been taken by the proper authorities in order to detect the offenders, and that palpable, timely and entirely satisfactory results have been obtained. It has, also, come to my

เพื่อหลักฐานมั่นคงนั้น ย่อมเปน กรณี ธรรมดา แห่งทุก ๆ รัฐบาล แต่มิใช่ภาระอันเล็กน้อยเลย ประมวลแพ่งเปนของใหม่สำหรับเราที่เริ่มทำขึ้นโดยหลัก ปรัตยุบันนิติศาสตร์ ย่อม เต็มไปด้วย ความ ลำบาก ที่จะศึกษาเทียบเคียงและเรียงบท เปนอเนกประการบัดนี้สำเร็จ รูป ขึ้น เปน ส่วน ๑ คือ บรรพ ๑ และบรรพ ๒ ซึ่งได้ให้ออกประกาศ ตั้งแต่วัน ฉลองฉัตร์รัชพรรษา และจะได้ ให้ใช้ตั้งแต่ วัน เกิด ข้าพเจ้าปีน่าเปนต้นไป ข้าพเจ้า ขอ ชมเชย บรรดาผู้ที่เกี่ยว ข้องและ สมควรจักกล่าว ด้วยว่า ความ สำเร็จในเรื่องประมวล แพ่งส่วนต้นนี้มีมูลส่วนใหญ่มาแต่พระอุตสาหะสอดส่อง และพระปัญญาสามารถ ควบคุม การงาน แห่ง สมเด็จกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการเปนประถม และด้วยปัญญาวิริยภาพ แห่งสมเด็จเจ้าพ้า กรมหลวงนครสวรรค์ ผู้ได้ ดำเนินการต่อจากพระองค์ท่านมา.

H.E. Second Councillor Phya Smudh Sakdarakshа, Governor of Pradum Dhani; now transferred as Governor of Udol Circle. Promotion well deserved.

อำมาตย์ โท พระยาสมุทศักดารักษ์ (เจิม วิเศษรัตน์) เดิมเปนผู้ว่าราชการจังหวัดประทุมธานี บัดนี้ย้ายไปเปนผู้ว่าราชการจังหวัดอุดร เพราะความรอบที่ได้ทำไว้

"อนึ่งในปีนี้ได้ ตรา พระราช บัญญัติขึ้น ใหม่ อีกบ้าง ที่สำคัญควรยกขึ้นกล่าวถึงก็คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อ จัดระเบียบ อันยังไม่เคย จัดขึ้น โดยอนุโลมตามหลักอารยประเทศอื่นๆ พระราชบัญญัติการแพทย์เพื่อควบคุมวางระเบียบบังคับและเลื่อน ฐานะ แห่งการประกอบโรคศิลปให้สูงยิ่งขึ้นไป และพระราช บัญญัติ มาตรา ชั่งตวงวัด ซึ่งได้ปรารภตระเตรียมกันมานานแล้ว.

"อนึ่งได้ พิจารณาเห็นกันว่า ทุกวันนี้และต่อไปภายน่า นับวัน จะทวี ธุระเรื่องร่าง กฎหมาย ขึ้น เสมอ ข้าพเจ้า จึง ได้ตกลงให้ตั้งระเบียบรวบรวมน่าที่ ร่าง กฎหมาย ไว้ แห่ง เดียว เปน กรม ร่าง กฎ หมาย ขึ้น ในกระทรวงยุติธรรม เลือกสรรเนติ บัณฑิต ผู้ ชำ นาญ ใน นิติสาสตะกะสมัยและ ปะระสมัย เข้าบรรจุรับราชการในกรมนี้."

แล้วพระ บาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่ หัว ได้ มี กระแสร์ พระราชดำรัสถึงการโจรผู้ร้ายและสรุปรวมความยกเหตุแต่ที่เกิดขึ้นทางภาคใต้แห่งชายพระราชอาณาเขตต์ขึ้นเปนข้อสำคัญ มีความดังต่อไปนี้.

"การปราบปรามโจรผู้ร้ายอันเปนปัญหา ใหญ่อยู่เมื่อปีกลายนั้น ในปีนี้ได้เกิดเหตุอันน่าหวาดเสียวขึ้นบางราย แต่ข้าพเจ้ายินดีที่จะกล่าวได้ว่าเจ้าน่าที่ได้รีบร้อนติดตามเปนผลชัดเจนทันท่วงทีเปนอย่างควรพอใจแท้ และได้ ทราบด้วยว่าในระหว่าง ๖ เดือนต้นปีนี้ จำนวน ผู้ร้าย อุกฉกรรจ์ทั่วพระราชอาณาจักร์ได้ลดน้อยลงกว่า ๖ เดือน ต้นปีก่อนถึง ๑๕๘ เรื่อง ซึ่งประมาณ ๑ ใน ๕ ส่วน.

H.E. First Court Officer Phya Bhinij Rajahar, formerly holding important position on Royal Household staff, in the Ceremonies' section.

เสวกเอก พระยาพินิจราชการ (วัลลิ วัฒนเสวี) แต่ก่อนเป็นผู้มีตำแหน่งสำคัญในพระราชสำนัก อยู่คนหนึ่ง ในหมู่นายเวรการพระราชพิธี.

knowledge that for the first six months of this year the number of violent crimes throughout the Kingdom, as compared with the corresponding period of last year, has diminished by 358 cases, i.e. about 20 per cent.

"There has been, however, a regrettable occurrence in the frontier province of Pattani. This incident of crime has been generally misunderstood to be an unduly big affair. The fact is that it is like an incident when a burglar climbs into the front of the house and then a cry would be raised and the noise heard outside the house, whence the report would spread with an every-increasing exaggeration. A thorough investigation has been made by the Government, and the result of it, in a word, is that a minority, actuated by covetous and selfish motives, has stirred up unrest. Although the Government has the right to inflict condign punishment on the offenders with a view to repression, it has decided to adopt mild methods of quelling the trouble. It has even modified the state of things there in some respects, with a view to its adaptation to the needs of the people of that Circle. I venture to state that the majority of My people in that part of the country, such as the local Governors and the other administrative officers, for instance, have neither desired nor furthered the trouble. These governors and officers, on the contrary, assisted in quelling the unrest, thereby furnishing a clear proof of their loyal devotion to Me. This fact has given Me the liveliest satisfaction, because, by such action, the same governors and officers of the Circle of Pattani may be said to have helped Me in demonstrating to the world the falsehood of the accusations that have been brought forward against us, and I take this opportunity of thanking all the governors and officers just referred to for their loyal devotion to Me."

On medical matters, His Majesty also dwelt at some length, saying:—

"A rather serious epidemic of small-pox broke out in the Capital in the middle of the year, but, after the introduction of compulsory vaccination in the 25 inner Districts, the epidemic gradually diminished, so that it may now be considered as having disappeared. Besides this, there has been no other epidemic of any seriousness. The Department of Public Health has been directed to take over the anti-hook-worm campaign from the National Red Cross Society, and it is carrying on the work on the same lines as those already laid down. In pursuance of the resolutions of the Oriental Conference of the League of Red Cross Societies, the Red Cross Society of Siam has initiated public health

First Councillor Phra Deb Panya, barrister-at-law, Chief Judge of Ubol Circle. Still serving his country.

อำมาตย์เอก พระเทพปัญญา (ภักดี นวะมะรัตน์) ค.ม., จ.ม. เนติบัณฑิตย์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลอุบลราชธานี บัดนี้ยังคงรับราชการอยู่.

"แต่มีเรื่องน่าเสียใจอัน ๑ เกิดขึ้นทางชายพระราชอาณาจักรก็คือ มณฑลบัดตานี การที่เกิดมีผู้ร้ายออกฉาวขึ้นในมณฑลบัดตานีครั้งนี้ ใครๆ พากันเข้าใจว่าเป็นการใหญ่โตจนเกินส่วน ด้วยเหตุว่าเหมือน ๑ ขโมยขึ้นนอกชานเรือน ย่อมเอะอะดังดังทั่วไปจนนอกบ้าน ข่าวลือกระฉ่อนไปอย่างทวีคูณตรีคูณ รัฐบาลได้สอบสวนดูโดยละเอียดแล้ว ข้อใหญ่ใจความก็สรุปได้ว่าคนหมู่น้อยได้ยุแยงขึ้นโดยโลภเจตนาบ้าง ด้วยความเห็นแก่ตัวบ้าง จนเกิดระส่ำระสายการทั้งนี้แม้รัฐบาลมีสิทธิที่จะสนองโทษแก่ผู้ร้ายให้เข็ดหลาบตามส่วนก็ดี แต่ก็ตกลงให้ระงับโดยละม่อม ทั้งได้ผ่อนผันการบางอย่างให้เหมาะแก่ประชาชนมณฑลนั้น ข้าพเจ้าทนงกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่ของราษฎรของข้าพเจ้าในแถบนั้น มีพวกพระยาเมืองมลายูต่างๆ เป็นอาทิ มิได้ปรารถนาหรือส่งเสริมจะให้ยุ่งเหยิงขึ้นเลย ตรงกันข้าม เมื่อเกิดเหตุขึ้น พระยาเมือง และศรีดวันกรมการยังได้เป็นกำลังดับความระส่ำระสายให้เห็นความจงรักภักดีเป็นอย่างดี ข้อนี้ย่อมทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเป็นยิ่งนัก เพราะเหมือนหนึ่งว่าพวกพระยาและศรีดวันกรมการในมณฑลบัดตานี ได้ช่วยข้าพเจ้าสำแดงพยานให้ปรากฏแก่ตาโลกว่าข้อความที่ได้มีผู้กล่าวใส่ไคล้นั้นเป็นความไม่จริง และข้าพเจ้าถือโอกาสนี้เพื่อขอบใจบรรดาพระยาเมือง และศรีดวันกรมการในมณฑลบัดตานีผู้มีความจงรักภักดีนั้นด้วย."

ส่วนการสาธารณสุขป้องกันโรคระบาทว์ร้ายแรงต่างๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้มีกระแสร์พระราชดำรัสต่อไปนี้.

"ในกลางปีนี้ได้เกิดไข้ทรพิษขึ้นในพระนครค่อนข้างร้ายแรง ต่อเมื่อเจ้าน่าที่ได้บังคับให้ราษฎรพลเมืองในท้องที่อำเภอชั้นใน ๒๕ อำเภอปลูกฝีแล้ว โรคก็บรรเทาลงโดยลำดับ จนกระทั่งเวลานี้นับว่าเป็นปรกติแล้ว ส่วนโรคระบาทว์นอกนี้ไม่มีเหตุร้ายแรงอันใด ได้ให้กรมสาธารณสุขรับช่วงการกำจัดโรคพยาธิปากขอจากสภากาชาดสยาม จัดตามโครงการที่วางขึ้นไว้ต่อไป ส่วนการใหม่ๆ เนื่องจากประชุมสันนิบาตกาชาดในบุรพประเทศเมื่อศกก่อนนั้น สภากาชาดสยามก็ได้เริ่มจัดการประชานามัยพิทักษ์ และอนามัยศึกษาขึ้น ได้มีการแห่ชักชวนเปิดคนเข้าเป็นประชาสมาชิกเป็นครั้งแรกเมื่อปลายเดือนมีนาคมศกก่อน และได้มีงานแสดงอนามัยเมื่อเร็วๆ นี้อีกเป็นครั้งที่ ๒."

ส่วนการกสิกรรมนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่

JOHN D. ROCKEFELLER, THE OIL KING. HAS GIVEN OVER $500,000,000 (GOLD) TO CHARITIES AND PUBLIC INSTITUTIONS, AND SIAM HAS BENEFITED IN NO MEAN DEGREE FROM HIS LARGE-HEARTED GENEROSITY, WHICH HAS TENDED TO ALLEVIATE SUFFERING AND FURTHER ADVANCEMENT THROUGHOUT THE WORLD.

จอห์น ดี. รอคเฟลเลอร์ เจ้าพ่อน้ำมัน ได้อุทิศเงินกว่า ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญทอง เพื่อการกุศลและสมาคมสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ สยามได้รับประโยชน์ไม่น้อยจากความเอื้อเฟื้อโอบอ้อมอารี ซึ่งเป็นการช่วยบรรเทาความทุกข์ร้อน และให้ความเจริญก้าวหน้าทั่วโลก.

nursing and public health instruction. It also, organised a parade for popular membership for the first time at the end of March last, and it has recently held its second public health exhibition."

His Majesty then proceeded to cover a lot of ground in a brief review:—

"In the important matter of education, a beginning has been made, in co-operation with the Rockefeller Foundation, to re-organize the Faculty of Medicine in the Chulalongkorn University, and it is to be trusted that this Faculty has now reached the full university standard of higher education.

"As regards irrigation, the construction work on the Pasak South Canal System has been completed, and it has already been utilized for agricultural purposes.

"A commencement has, also, been made on the Subarn project. The necessary survey has been carried out, and the construction work will be started before long.

"In foreign affairs, we have continued to maintain the same cordial, good relations with all foreign Powers. We have been in collaboration with the League of Nations, and we have participated in a number of conferences for the regulation of international affairs. On the recent occasion of the great calamity in Japan, we sent a sum of fifty thousand ticals to help the Japanese Government, while the National Red Cross Society, on its part, opened a separate subscription, the proceeds of which it sent to the Japanese Red Cross Society."

Then came a memorable pronouncement on a matter of public utility in the speedy adoption of which Siam had every reason to congratulate herself. It was this:—

"The Air Service is another matter worthy of mention. Last year, experiments were made with a view to transport by air mails and goods between Korat, Roi Ech and Ubol. In view of the continued progress realized in this direction, the Air Mail Service was put upon a basis more definite than the experimental; and, in order to meet the expenditure incurred, permission was given at the beginning of the year to double the postage for certain categories of parcels to be sent by the Air Mail. A second line has, subsequently, been opened between Korat, Roi Ech, Udorn and Nongkhai, and there has also been a collaboration with French Indo-China with a view to a further extension of the air mail route."

Railway matters were then dealt with by His Majesty in the ensuing terms:—

หัวได้มีกระแสรับสั่งดังนี้.

"ในส่วนเหตุการณ์ระหว่างรอบปีที่แล้วมา มีความยินดีที่จะกล่าวได้ว่าดินฟ้าอากาศเป็นปรกติตามฤดูกาล หากจะมีผิดแผกบ้างก็ในเรื่องฝนที่ตอนต้นชุกทางแถบฝั่งตวันออกแห่งแม่น้ำเจ้าพระยา กระทำให้น้ำมากเกินต้องการในการทำนา แต่ตอนกลางผ่อนเบาลง และในตอนหลังนี้มีน้ำหล่อเลี้ยงต้นข้าวบริบูรณ์ดี ส่วนในทุ่งตวันตกแห่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนต้นวิตกว่าน้ำเหนือจะมีมาไม่พอหล่อเลี้ยงต้นข้าว เพราะปรากฏฝนตกน้อยในแถบเหนือ แต่ในตอนหลังมีฝนตกชุกณะแถบลุ่มน้ำสุพรรณบุรี การทำนาแถบนั้นจึงดำเนินไปเป็นปรกติ นับว่าการทำนาทั่วพระราชอาณาจักรจะได้ผลธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ยิ่งกว่าปีที่แล้วมา."

H.E. Phya Dambrong Dhamasar, Judge, Smudh Prakar Court, during late regime.

พระยาดำรงธรรมสาร, ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทปราการในฉัฏฐมรัชกาล.

แล้วได้มีกระแสรับสั่งถึงการต่างๆ ทั่วไปโดยย่อ.

"การศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ได้เริ่มจัดคณะแพทยศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมมือกับรอคเฟลเล่อร์มูลนิธิเป็นนานัปการ เป็นที่มั่นใจได้ว่าการคณะแพทยศาสตร์เป็นอันเข้าฐานะแห่งวิชชาชั้นมหาวิทยาลัยอันเป็นอุดมศึกษาได้เต็มที่แล้ว.

"การทดน้ำในการก่อสร้างที่ทำการทดน้ำไขน้ำแควป่าสักตอนใต้นับว่าเสร็จบริบูรณ์ และได้ใช้ประโยชน์ในการทดไขน้ำหล่อเลี้ยงต้นข้าวได้.

"อนึ่งในปีนี้ได้เริ่มการก่อสร้างทดน้ำณะแควสุพรรณบุรีขึ้นอีกแห่ง ๑ ซึ่งระหว่างนี้สำรวจเขตที่ดินไว้พร้อมแล้ว จะได้ลงมือก่อสร้างต่อไปในไม่ช้านัก.

"กิจการอันเกี่ยวกับนานาประเทศในรอบปีนี้ ทางพระราชไมตรียังคงดำรงอยู่โดยสนิทสนมเป็นอันดีทั่วไป ได้เข้าร่วมมือกับสันนิบาตชาติบ้าง เข้าที่ประชุมนานาชาติอื่นๆ อีกบ้าง ปรึกษาหารือและตกลงกิจการต่างๆ ตามระเบียบเป็นหลายอย่าง เกิดเหตุอันตรายใหญ่หลวงขึ้นในประเทศญี่ปุ่นในเร็วๆ นี้ก็ได้ส่งเงินห้าหมื่นบาทไปช่วยรัฐบาลญี่ปุ่น นอกจากนี้สภากาชาติประเทศเราก็ได้จัดการเรี่ยรายส่งออกไปยังสภากาชาติญี่ปุ่นอีกต่างหาก."

ครั้นแล้วได้มีกระแสรับสั่งถึงการทำนุบำรุงให้บังเกิดผลเป็นคุณประโยชน์แก่อาณาประชาราษฎร ให้ได้รับความสดวกในการรับส่งจากที่ไกลรวดเร็วขึ้น คือการอากาศยานนั้น ในข้อนี้ควรที่ประชาชนชาวสยามจะอวยไชยตนเองที่ได้รับโชคลาภอันนี้ยิ่งนัก และกระแสรับสั่งตอนนี้มีความดังนี้.

"สิ่งที่ควรยกขึ้นพูดอีกอย่าง ๑ คือการอากาศ

GROUP OF PROMINENT BUDDHIST PRIESTS (MAHA NIKAYA SECT) OF THE MONASTERY OF ANONGGARAM, PRESIDED OVER BY THE ABBOT.

คณะสงฆ์ที่สำคัญวัดอนงคาราม (ฝ่ายมหานิกาย)
ท่านเจ้าอาวาสเป็นประธาน

"Railway construction has been progressing in many ways. A decree has been promulgated in order to fix the limits of another State Railway line from Korat to Khawnkaen.

"Moreover, the Railway Department and the Department of Ways have just set up some new facilities. The Navarath bridge over the Meping at Chiengmai has been converted from a wooden one into a durable one of steel and concrete. A hotel has been built at Hua Hin, and another express train has been added on to the special service between Penang and Bangkok, thus raising to two a week the number of express trains running between these two places.

"I am pleased to take this occasion of inaugurating and making available to the public the facilities mentioned above. May every success attend them, as has ever been the desire of My Government!"

And then His Majesty brought his speech to a close with the following tribute and exhortation:—

"In conclusion, I wish to thank all of you for your congratulations as well as for your mutual collaboration in rendering service, to the best of your ability, to our country, race and religion, and also, for your loyal devotion to Me. If you always remain united and determined upon furthering the progress of the nation, every task, however difficult it may be of accomplishment, will be accomplished to your satisfaction. I would, in My turn, reciprocate your good sentiments and wish you all the enjoyment of the four-fold blessing, as well as success in the attainment of whatever you may lawfully desire."

On this occasion of His birthday, His Majesty again received a congratulatory address from the Diplomatic and Consular Corps, which, amongst other matters, referred in feeling terms to the death of His Royal Highness Prince Devawongse, saying: "We shall not forget the good relations that have always existed between him and the Diplomatic Corps, and we are desirous of rendering a last homage to his memory."

To this address, His Majesty's reply included the ensuing passages:—

"I have listened with emotion to your touching reference to the sad bereavement suffered by the Royal Family. The demise of My beloved Uncle, the late Prince Devawongse, was, indeed, a great loss. For 37 years had he served as Minister for Foreign Affairs, and, during that time, no purpose was dearer to him than the

A CAVALRY SCOUT IN FULL UNIFORM.
เครื่องแบบเสือป่า
กรมม้าหลวง ร. ๕.

ไปรษณีย์ เมื่อศกก่อนได้ทดลองรับส่งสรรพหนังสือและสิ่งของทางอากาศระหว่างนครราชสิมา ร้อยเอ็จ อุบล การนี้เจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงได้ให้อากาศไปรษณีย์พ้นจากสภาพแห่งการทดลอง และอนุญาตให้เพิ่มอัตราไปรษณียากร สำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ส่งผ่านทางอากาศไปรษณีย์บางอย่างขึ้นอีกเท่าตัว เพื่อชดเชยเงินจ่ายตั้งแต่ต้นปีนี้แล้ว ต่อมาจึงได้เปิดสายที่ ๒ เพิ่มขึ้นอีก ระหว่างนครราชสิมา ร้อยเอ็จ อุดรและหนองคาย และได้ทำการร่วมมือกับอินโดจีน ฝรั่งเศสอยู่บ้าง เพื่อจะต่อทางเดินให้ไกลออกไป."

ส่วนการรถไฟได้มีพระราชดำรัสไว้ดังต่อไปนี้.

"ในการรถไฟ ได้ดำเนินการก้าวหน้าไปในแผนกก่อสร้างอีกหลายอย่าง ทั้งได้ออกประกาศกำหนดเขตต์สร้างทางรถไฟแผ่นดินขึ้นอีกสาย ๑ ออกจากนครราชสิมาไปยังขอนแก่นด้วย.

"อนึ่ง กรมรถไฟแผ่นดินและกรมทางได้จัดการบางอย่างขึ้นใหม่ เพื่อความสดวกสำเร็จลง คือเปลี่ยนสพานนวรัฐข้ามลำน้ำปิงที่นครเชียงใหม่จากไม้เป็นเหล็กและซีเมนต์อย่างถาวรอย่าง ๑ ได้สร้างโฮเต็ลที่พักขึ้นที่หัวหินใหม่อย่าง ๑ กับได้จัดระเบียบรถเร็วพิเศษระหว่างเกาะหมากกับสถานีบางกอกน้อยขึ้นใหม่ เป็นเดินสัปดาหะละ ๒ ครั้งอีกอย่าง ๑ ทั้งนี้ข้าพเจ้ายินดีถือเอาขณะนี้เป็นฤกษ์ประกาศเปิดและเริ่มใช้ตามปรารถนาณะบัดนี้ ขอกิจการทั้งนี้จงเจริญสมความประสงค์ของรัฐบาลทุกประการ"

ในสุดท้ายแห่งกระแสร์พระราชดำรัสปีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีกระแสร์พระราชดำรัสเป็นโอวาทปลุกใจบรรดาเสนามาตย์ราชบริพารไว้ดังต่อไปนี้.

"ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระทัย และขอบใจท่านทั้งหลายที่ให้พรและพรักพร้อมกันช่วยกระทำกิจการอันเป็นสาระประโยชน์ตามสติกำลังความสามารถให้แก่ประเทศชาติศาสนา พร้อมด้วยความจงรักภักดีต่อข้าพเจ้านั้นด้วย เมื่อท่านทั้งหลายกอปด้วยสามัคคีและมีจิตต์มุ่งอยู่ในความเจริญแห่งชาติเสมอแล้ว กิจการใดๆ แม้ที่ยากอาจกระทำให้บรรลุผลสำเร็จสมปรารถนาได้ ขอจงได้รับคำประสาทพรของข้าพเจ้าตอบแทน คือให้เจริญด้วยจตุพิธพรทั้ง ๔ ประการ จงมีประสงค์จำนงหมายสิ่งใดที่ชอบที่ควร จงเป็นผลสมความปรารถนาทั่วกันเทอญ"

ในโอกาสที่ประจวบวาระ ดิถีกาล คล้ายพระบรมราชสมภพปีนี้ พวกทูตผู้แทนและกงสุลนานาประเทศได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทกราบถวายบังคมถวายไชยมงคลตามอย่างประเพณีทุกปีมา ข้อใหญ่ใจความแห่งคำกราบบังคมทูลนั้นแสดงความเศร้าโศกเสียใจในการที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทววงศ์วโรปการได้สิ้นพระชนม์ล่วงลับไป ตอนท้ายนั้นมีความว่า "ข้าพระพุทธเจ้าจะลืมเสียมิได้ ซึ่งพระอัธยาศัยไมตรีที่ทรงมีติดอยู่เนืองนิจกับคณะทูตานุทูต

H.E. Third Grand Court-Officer Phya Adora Dhurasilpa, Director of the Fine Arts Department during late reign. Under previous King served with distinction in Ministry of Interior.

มหาเสวกตรี พระยาอาทรธุระศิลป
(ม.ล. ช่วง กุญชรเสนยุยา)
เจ้ากรมศิลปากรในรัฐบาลปัจจุบัน
และในรัชกาลนั้นได้เคยรับ
ราชการในกระทรวงมหาดไทย
มาช้านาน.

furtherance of the cordial, good relations happily existing with foreign countries. I greatly appreciate, therefore, the tribute of respect you have so generously rendered to his memory.

"I appreciate, also, your sympathetic interest in the economic situation of the country, and, particularly, in the prospects of the crops which constitute the main resource of the nation. Such interest is, indeed, an evidence of how deeply you have the welfare of My people at heart.

"I wish to extend to all of you, therefore, together with My warm thanks for the good wishes you have kindly formed for the happiness of the Queen and Myself, a sincere expression of My good will for yourselves and for the countries you so ably represent at My Court."

1923-1924.

We now come to the very recent year of 1924, and again we find His Majesty's review of the past twelve months of such interest that we cannot refrain, even with our space limited, from giving it practically *in extenso*. The following passages are taken from His Majesty's speech on January 1, 1925, and will, we are sure, prove of interest to those who feel for and think with Siam, especially as it was destined to be His last annual pronouncement, in what had been a noteworthy series:—

"To-day being the anniversary of My birthday, I am glad to have the opportunity of welcoming you all and laying before you, as I have done heretofore, such achievements during the past year as are worth recalling.

"Some of the measures taken have been of a special character. For instance, as I was entering upon the fifteenth year of My reign, I have, in connection with the recent celebrations of My accession to the Throne, pardoned a certain number of prisoners whose names have already been published. And in order not to be remiss and also to set up certain principles for the government of the country, I have, in consultation with the Privy Council, enacted the Law of Succession to the Throne."

Visit to Singapore.

His Majesty then passed on to relate the story of his journey south—one rendered particularly notable owing to the fact that it was the first time since his accession to the Throne that He had left His Kingdom, thereby showing that domesticity which has always been a feature of paternal government, and is summed up in such

H.E. Major-General Phya Chalerm Akas, Director of Aviation. Organiser of the Royal Air Force, and himself a clever aeronaut.

นายพลตรี พระยาเฉลิมอากาศยาน เปนผู้เริ่มแรกที่ได้จัดตั้งกรมอากาศยาน และเปนนักบินที่ชำนาญคนหนึ่ง

ข้า พระ พุทธ เจ้า มี ความ ปรารถนา จะ ใคร่แสดงความเคารพ ถวาย อวสาน กิจ ณที่นี้ด้วย"

ในการที่พวกทูตานุทูต กราบ ถวาย บังคม ชัยมงคล ครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวได้มีกระแสร์พระราชดำรัสตอบดังต่อไปนี้.

"ข้าพเจ้าได้สดับด้วยเจตสิกสำนึกในถ้อยคำที่ท่านกล่าวอ้างอย่างจับใจถึงวิปโยคทุกข์ อันเปนที่เศร้าโศรกอาลัยแห่งพระราชวงศ์ ซึ่งสมเด็จกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ พระมาตุลาที่รักของข้าพเจ้า ได้มาสิ้นพระชนม์ลงเสียแล้วนั้น เปนกษัยเหตุอันใหญ่หลวงโดยแท้ ด้วยพระองค์ท่านได้ ทรงรับราชการในตำแหน่งเสนาบดีว่าการต่างประเทศมาเปนเวลาช้านานถึง ๓๗ ปีและตลอดระยะเวลานั้น จะได้ทรงมีวัตถุที่ประสงค์อย่างอื่นซึ่งโปรดปรารถนามากขึ้นไปกว่าที่จะทรงส่งเสริมความวิสาสะ กับ นานาประเทศ อัน มี ประดิสถาน อยู่โดยผาสุกให้สนิธสนมยิ่งขึ้นนั้นก็หาไม่ ข้าพเจ้าจึงขอบใจนัก ที่ท่าน มีน้ำจิตต์อาริย์ แสดงความเคารพถวายในครั้งนี้.

"อนึ่ง ข้าพเจ้าขอขอบใจอีกด้วย ที่ท่านมีความเมตตาผูกไผ่ในถานะเศรษฐกิจแห่งประเทศนี้ และฉเพาะอย่าง ยิ่งในเชิง ปริมาณธัญญาหารอันเปนบ่อกำลังใหญ่ยิ่งของชาตินั้นด้วย ความผูกไผ่เช่นนี้ย่อมเปนพยานให้เราเห็นว่าท่านเอาใจใส่ในปรกติสุขแห่งประชาชนของข้าพเจ้านั้นเพียงใด.

"ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายทั่วกัน ที่มีความปรารถนา อันดี เพื่อ ความ สุข ของ พระราชินี และ ตัว ข้าพเจ้าเอง กับขอแสดงความไมตรีจิตต์อย่างจริงใจในส่วนตัวท่านทั้งหลาย กับบรรดาประเทศที่ท่านมาปนผู้แทน อยู่ด้วย ความ ปรีชาสามารถณะพระราชสำนักนี้ด้วย"

บัดนี้ลุพระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ซึ่งถ้านับก็ไม่เปนเวลาห่างไกลจากบัดยุบันนี้เท่าใดนัก และกระแสร์พระราชดำรัส แสดงกิจการที่ได้สำเร็จเสร็จไปภายในเวลาสองเดือนนี้เล่า แม้ว่าเรามีน่ากระดาษจำกัดอยู่กี่จริง ย่อมยังเว้นเสียมิได้ที่จะไม่นำกระแสร์พระราชดำรัสกล่าวไว้ในที่นี้อย่างฉเอียด ข้อความต่อไปนี้เปนพระราชดำรัสซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระดำรัสไว้ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ และเราเชื่อแน่ว่าย่อมเปนที่พึงพอใจแห่งบรรดาผู้ที่มีน้ำใจจงรักผูกมั่นอยู่ในประเทศสยาม.

"ดูกรท่านทั้งหลาย บัดนี้เปนวันครบรอบปีแห่งวันเกิดข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะได้มีโอกาสต้อนรับท่านทั้งหลาย และแสดงกิจการอันพึงระลึกในระหว่างขวบปีอย่างเช่นที่เคยมาแล้วในปีก่อน ๆ"

"กิจการที่นับว่าเปนพิเศษในปีที่แล้วมา มีอยู่บ้าง เปนต้นว่าเมื่องานฉัตรมงคล เนื่องในการที่ข้าพเจ้าได้ครองราชสมบัติมาถึงปีที่ ๑๕ ข้าพเจ้าได้ให้อภัย

H.E. Third Grand Councillor Phya Bejra Bhisaiya Sri Svatti, Assistant Lord-Lieutenant of Bayab Circle. serving his third Monarch of the dynasty, as proof of exceptional executive ability.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาเพ็ชร์พิสัย ศรีสวัสดิ์ (แม้นวสันตสิงห์) ปลัดมณฑลพายัพ บัดนี้ได้รับราชการมาถึงสามรัชกาล ซึ่งเป็นเครื่องพิศูรน์ให้เห็นความสามารถในน่าที่ราชการอย่างยอดเยี่ยม.

touching words in the old English song "Home, Sweet Home." His Majesty thus gives a verbal sketch of His journey by rail to Singapore and back:—

"In the middle of the year, I made a trip along the Southern Line of the Royal Railway, and I went on into the Federated Malay States, passing through Kedah, Perak, Selangor, Negri Sembilan and Johore, proceeding as far as Singapore, and then returning to stay at Penang: and on My way back I also stayed with the Viceroy of the Southern Circles at Songkhla. This trip abroad was intended to be one of rest and repose, but the welcome that was extended to Me by the local authorities, from the British High Commissioner and the ruling Sultans to the minor officials, as well as by all sections of the various communities, whether civil, commercial or religious, irrespective of race and religion, was so cordial, and the honour that was done to Me was so sincere, that matters assumed a grander aspect than I had expected. Although this was different from what I had originally intended, I cannot refrain from expressing my appreciation and thanks for the very genuine and cordial courtesy that was shown to Me and the members of My suite. Everywhere I went, there was something to remind Me that both the British Government and the people in general, irrespective of class, race or religion, were all desirous of seeing to My comfort and enjoyment. Even politically speaking, I feel that the trip has not been altogether without utility, for it has served at least to promote the friendly relations happily existing with foreign, as well as neighbouring, States: and it has, further, helped to widen the range of My knowledge."

Irrigation.

His Majesty next alluded at length to His opening of the really fine irrigation works which have been brought into being on the Pasak River to serve the country down to Klong Rangsit on the eastern side of our great stream. These works, we have no hesitation in saying—and we

H. E. Chao Rajawongse, descendant of the old chiefs of Lampang, and their heir. Now in command of the constabulary in the district.

นายพันตำรวจเอก เจ้าราชวงศ์ ผู้สืบตระกูลเนื่องมาจากเจ้าผู้ครองนครลำปาง ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง.

ทานแก่นักโทษดังบัญชีที่ประกาศให้ทราบทั่วกัน และเพื่อความไม่ประมาทประการ ๑ เพื่อตั้งหลักฐานให้เป็นระเบียบในการปกครองอีกประการ ๑ ข้าพเจ้าได้ปรึกษาองคมนตรีตกลงตรากฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ขึ้นไว้ฉบับ ๑ ”

แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีกระแสรับสั่งเล่าถึงการที่ได้เสด็จประพาสสิงคโปร์ ในข้อนี้เป็นเหตุที่ควรยกขึ้นกล่าวไว้ส่วน ๑ ด้วยนับจำเดิมตั้งแต่พระองค์ได้เสด็จเฉลิมถวัลยราชสมบัติมาแล้ว เป็นครั้งแรกที่ได้เสด็จประพาสออกจากพระราชอาณาเขตต์ อันเป็นเรื่องแสดงให้เห็นว่าทรงไปรดปราณพอพระราชหฤทัยในการอยู่ภายในประเทศของพระองค์ให้เป็นหลักแห่งรัฐบาลเนืองนิตย์นั้นอย่างยิ่ง และกล่าวตามจริงแล้วก็ตรงกับเพลงอังกฤษอยู่บท ๑ ที่ชื่อว่า “โฮมสวีตโฮม” นั้น ซึ่งมีใจความว่าไม่มีแห่งใดอีกแล้วที่จะเป็นความสุขสำราญเหมือน ภายในเขตต์บ้านของเรา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสดำเนินความตั้งแต่เสด็จประพาสโดยทางรถไฟไปจนถึงสิงคโปร์และตลอดจนเสด็จกลับ ดังต่อไปนี้.

“เมื่อตอนกลางปีข้าพเจ้าได้ออกไปเที่ยวทางรถไฟสายใต้เลยออกไปในเขตต์สหมลายูผ่านนครไทรบุรี เประ สะลางอร์ นครีสัมบิลัน ยะโฮร์ กระทั่งถึงเมืองสิงคโปร์แล้วกลับมาพักอยู่ที่เกาะหมาก แล้วกลับมาพักอยู่กับอุปราชบีกษ์ใต้ที่สงขลา ความตั้งใจที่ได้ออกไปครั้งนี้ก็คือจะออกไปพักผ่อนอารมณ์ แต่บรรดาเจ้าของท้องที่ตั้งแต่ผู้สำเร็จราชการอังกฤษและสุลต่านผู้ครองนครลงไปตลอดทุกชั้นข้าราชการและพ่อค้าคฤหบดีและสมณาจารย์ในท้องที่นั้น ทุกชาติศาสนาได้พากันต้อนรับเปนอย่างดี และให้เกียรติยศด้วยน้ำใจจงรักจนกระทั่งเปนการเอิกเกริกใหญ่โตเกินคาดหมาย ทั้งนี้ถึงแม้จะผิดความที่ตั้งใจไว้แต่เดิมก็จริง แต่ข้าพเจ้าจะเว้นเสียไม่ได้ที่จะกล่าวชมเชยสนองคุณของเขาทั้งหลายที่มีน้ำใจกรุณาต่อข้าพเจ้าและบรรดาผู้ที่ไปด้วยเปนอย่างดีและอย่างสนิทสนมยิ่ง ไม่ว่าจะไปแห่งใดย่อมมีเครื่องเตือนใจอยู่เสมอว่าทั้งรัฐบาลอังกฤษและประชาชนพลเมืองไม่ว่าสูงหรือต่ำไม่ว่าชาติหรือศาสนาใดๆต่างมีน้ำใจที่จะให้ความสุขและความเพลิดเพลินแก่ข้าพเจ้าด้วยกันทั่วหน้า ข้าพเจ้ารู้สึกอยู่ว่าการที่ได้ไปเที่ยวนั้นไม่เปล่าประโยชน์ในทางการเมืองทีเดียว เพราะอย่างน้อยก็เปนเครื่องสนับสนุนความไมตรีระหว่างประเทศและระหว่างเพื่อนบ้านส่วน ๑ กับเปนทางเพิ่มเติมความรู้ของข้าพเจ้าเองด้วยอีกส่วน ๑ ”

have seen many of the kind in various parts of the world—will stand comparison with any similar undertaking elsewhere. His Majesty showed His appreciation of the fine work accomplished in the following terms.

"Last month I went to inaugurate the irrigation works at Tha Luang, which I inspected throughout. I have thus seen, so to speak, the greater part of our irrigation work. You are all aware of the magnitude of the Pasak Irrigation Scheme for the purpose of irrigating the eastern side of the Menam Chao Phya. It entails an expenditure of ten to twenty million ticals, which the Government has sanctioned mainly in the hope of improving agriculture, considering as it does that the strength of Siam lies in agriculture and the rice trade. In order to derive full benefit, however, it is incumbent upon the agricultural population to adapt themselves or help themselves; that is to say, now that the Government has, by means of main channels, given them a supply of water, they must know how to keep and use it without its wasting away uselessly; they must, for instance try to dam up their fields so as take in and preserve the water thus available. Only in this way can proper results be obtained. In this respect I rely upon the intelligence and industry of the farming population to listen to the expert advice of the competent officials, and thereby endeavour to improve their farms. Proprietors and tenants alike must co-operate to this end, because they are both interested in it. It is only when the above conditions have been fulfilled that the immense amount of money and trouble that the Government has spent will meet with adequate return."

H. E. First Councillor Phya Javakitch Banhara, formerly Chief Inspector, Post and Telegraph Dept. Began career as Royal Page to King Chulalongkorn.

อำมาตย์เอก พระยาเชวกิจบรรหาร นายตรวจไพ่ธุรมโปรมณีย์ไทรเลข เริ่มทำราชการมาแต่เป็นมหาดเล็ก ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บิฐจมรัชกาล.

General Policy.

Coming to commerce, or at least its governance, and to Siam's relations with foreign countries during the period under review, His Majesty spoke as follows:—

"In My speech of last year I referred to the promulgation of two Books of the Civil and Commercial Code. I am now happy to state that a third Book on Commerce has been drawn

H.E. Third Grand Councillor Phya Raja Binijchai (Udayvan Amatyakul). At outset, assistant to Private Secretary at head of King Chulalongkorn's private secretariat; then appointed editor of Government "Gazette," and, next, joined the Ministry of Interior, becoming Governor of many provinces, acted as Lord-Lieut. of Puket, Bisnuloke and Chandaburi, and finally, Director of Administrative Dept. in Ministry of Interior. Of keen intellect, unswerving in his duty, and an outstanding administrator.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาราชพินิจจัย (อุทัยวรรณ อมาตย์กุล) เมื่อเริ่มรับราชการได้เป็นผู้ช่วยราชเลขาธิการในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วได้รับตำแหน่งเป็นบรรณาธิการหนังสือราชกิจจานุเบกษา และได้ไปรับราชการอยู่ในกระทรวงมหาดไทย ได้เป็นผู้ว่าราชการหลายจังหวัด ได้ทำการในหน้าที่สมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต, มณฑลพิศณุโลก และมณฑลจันทบุรี ในที่สุดได้มาเป็นอธิบดีกรมพลำภังค์ในกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้มีความสามารถเฉียบแหลมไม่มีเขลาเบาในหน้าที่ เป็นผู้สามารถการปกครองที่มีชื่อเสียงเยี่ยมอยู่คนหนึ่ง.

ครั้นแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีกระแสรพระราชดำรัสถึงการที่ได้เสด็จทรงเปิดประตูน้ำซึ่งสร้างขึ้นเพื่อทดน้ำในแควป่าสักให้เข้าคลองรังสิต เพื่อใช้ในนาบนฝั่งตวันออกแห่งลำน้ำเจ้าพระยา อันการเหล่านี้ เท่าที่ได้เห็นผลที่ได้กระทำมาแล้วตามส่วนต่างๆ ของโลกในประเภทเดียวกัน ย่อมกล่าวได้เต็มเสียงว่า จะบังเกิดผลเป็นที่พึงใจดังได้ปรากฏมาแล้วฉะแห่งอื่นๆ ได้มีพระราชดำรัสยกย่องและแสดงพระราชอัธยาศัยปีติปราโมทย์ในการที่ประตูน้ำได้สำเร็จอย่างงาม.

"อนึ่งเมื่อเดือนก่อนข้าพเจ้าได้ขึ้นไปเปิดการทดน้ำที่ท่าหลวงเป็นฤกษ์และได้เที่ยวตรวจดูทั่ว นับว่าได้เห็นกิจการส่วนใหญ่ของการทดน้ำแล้ว ท่านทั้งหลายย่อมทราบอยู่แล้วว่าความคิดที่จะทดน้ำแควป่าสักลงมาใช้สำหรับทุ่งนาเบื้องตวันออกแห่งแม่น้ำเจ้าพระยานี้เป็นการใหญ่หลวงเพียงไร เป็นการที่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนนับด้วยโกฏิ ซึ่งรัฐบาลได้ตกลงลงทุนไปด้วยความหวังจะให้เป็นประโยชน์แก่การทำนาของราษฎรเป็นที่ตั้ง เพราะได้คิดเห็นกันว่ากำลังของประเทศสยามอยู่ที่การทำนาและสินค้าข้าว น่าที่ที่จะพึงปฏิบัติต่อไปเพื่อความสำเร็จประโยชน์อย่างยิ่งนั้นตกอยู่แก่ราษฎรผู้ทำนาที่จะประกอบการเข้าหาฤๅช่วยตัวเอง กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลได้ทำทางน้ำใหญ่อันเป็นชลประทานให้แล้ว ราษฎรผู้ทำนาต้องรู้จักรักษาและใช้น้ำที่ทดมาให้อย่าให้สิ้นเปลืองเปล่าประโยชน์ เป็นต้นว่าอุตส่าห์ทำคันนารับน้ำกันน้ำ จึงจะได้ผลดีตามที่ควร ข้อนี้ข้าพเจ้าหวังในความฉลาดและความอุตสาหของราษฎรที่จะเชื่อฟังความเห็นของเจ้าพนักงานผู้ชำนาญซึ่งจะได้แนะนำแล้วและพาก-

THE NEW NAGVARATNA BRIDGE OVER THE ME-PING RIVER AT CHIENGMAI, REPLACING THE OLD WOODEN STRUCTURE. BUILT IN LATE REIGN.

สพานนวรัตน์ใหม่ทอดข้ามลำน้ำแม่ปิงที่เชียงใหม่ แทนสพานเดิมซึ่งเป็นสพานไม้ สพานนี้สร้างขึ้นในปัจฉิมรัชกาล.

up and revised. It is being promulgated to-day with effect from the 1st January next, that is to say, from the same date as Books I and II. This newly-promulgated Book III forms an important basis for commercial relations, and it will, no doubt, serve further to facilitate the conditions of trade in this country.

"Another important matter worthy of mention is that of opium, in which the policy already settled upon by the Siamese Government has been one of gradual suppression, as is recorded in My late Royal Father's speech R.S. 127 (B.E. 2451); and, as a result, an Opium Law has been promulgated and put in force as from the beginning of B.E. 2464 (1921 A.D.). This year the League of Nations invited My Government to participate in Conferences convened to meet at Geneva in November last with a view to combating the evils of opium. After due consideration it was found that the principles at which the League is aiming do not differ from those underlying our own policy. We willingly sent a delegation to participate in the deliberations, believing as we do that it is all the better for us that the League is now pursuing objects which would yield results at which we ourselves have also been aiming."

["Believing as we do that . . . . . the League is now pursuing objects which would yield results at which we ourselves have also been aiming." Such were the words of His late Majesty in advocating conformity with other nations in a movement which, finely idealistic, was yet, as has been abundantly proved, far too sudden and drastic in its action, while it has cost the national revenue on the average Tcs.7,000,000 per year. This statement needs, of course, justification. We merely recall the following items of reputedly subsequent history which, if untrue, can easily be disproved:—

1.—Were India's finances as the result of genuine co-operation in the suppression movement thrown into a state bordering on chaos which has had an important bearing on the subsequent life of that country?

2.—Did Persia and Turkey respond in a manner equalling India?

3.—Did China—and has China—abandoned her attitude of hypocritical cant, by loyal co-operation in a world-wide measure specially devised for her own benefit; or has she been steadily developing the cultivation of the poppy away at "the back of beyond" in order that

เพียรทำให้นาของตนเป็นนาดียิ่งขึ้น จะเป็นเจ้าของนาก็ดี หรือผู้เช่าทำก็ดี ก็ต้องช่วยกัน เพราะย่อมมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ด้วยกันทั้งนั้น เมื่อได้ทำถูกต้องตามลักษณะเช่นว่ามานี้จึงจะได้ประโยชน์กับทุนรอนและความเหนื่อยยากที่รัฐบาลได้สละให้ไปแล้วเป็น

H.E. Third Grand Councillor Phya Prijanusarna, professor at Chulalongkorn University, then appointed Superintendent of Vajiravudh College and professor of the Royal Pages College before being transferred as Superintendent of Royal Pages College at Chiengmai. Following this, became Acting Director-General, Post and Telegraph Dept.. Now, Director of newly-created amalgamated group, Maha Vajiravudh University. Fully suited to his various tasks.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาปริชานุศาสน์ ปริญญาจารย์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วได้รับตำแหน่งเป็นผู้ดูแลโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ก่อนย้ายไปเป็นผู้ดูแลโรงเรียนมหาดเล็กหลวงที่เชียงใหม่ ถัดจากนั้นมาได้มาเป็นผู้ทำการแทนอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข บัดนี้เป็นผู้อำนวยการมหาวชิราวุธ มหาวิทยาลัย ซึ่งพึ่งตั้งขึ้นใหม่ เป็นผู้มีความสามารถเต็มน่าที่หลายอย่างที่ได้ทำมา.

หนักหนานั้น."

พณิชยการอย่าง ๑ การปกครองเป็นส่วนน้อยอย่าง ๑ และสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศในระหว่างสิบสองเดือนนี้อย่าง ๑ ได้มีกระแสรับสั่งดำรัสตั้งต่อไปนี้.

"เมื่อศกก่อนข้าพเจ้าได้ปรารภถึงประมวลแพ่งที่ได้ประกาศไปแล้ว ๒ บรรพ บัดนี้ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะกล่าวว่า เจ้าน่าที่ได้ร่างและตรวจบรรพ ๓ ว่าด้วยการพาณิชย์ขึ้นเป็นรูปสำเร็จอีกบรรพ ๑ ได้ให้ออกประกาศในวันนี้ให้ใช้ได้แต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศกน่า พร้อมกับ บรรพ ๑–๒ กฎหมายบรรพ ๓ ที่ประกาศใหม่นี้ เป็นหลักสำคัญในการค้าขาย ไม่ต้องสงสัย คงจะเป็นเครื่องช่วยให้ฐานะแห่งการค้าขายของเราสดวกดียิ่งขึ้นอีก.

"ยังมีความสำคัญที่จะกล่าวถึงอีกข้อ ๑ ก็คือเรื่องฝิ่น ซึ่งแต่เดิมรัฐบาลสยามได้ตั้งหลักรัฐประศาสโนบาย พยายามที่จะจัดการห้ามการใช้ฝิ่นให้หมดสิ้นไปโดยลำดับดังปรากฏอยู่ในพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเมื่อรัตนโกสินทรศก ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) จนถึงได้ตราพระราชบัญญัติฝิ่นขึ้นใช้ตั้งแต่ต้น พ.ศ. ๒๔๖๙ ในปีนี้สันนิบาตชาติมาชักชวนรัฐบาลของข้าพเจ้าให้ไปช่วยกันคิดปราบปรามความชั่วร้ายอันเกิดแต่ฝิ่นในเดือนพฤศจิกายนที่เมืองเยเนวา ซึ่งฝ่ายเราพิเคราะห์เห็นว่า หลักแห่งการปราถนาของเขาไม่ผิดแผกไปจากรัฐประศาสโนบายเดิมของเรา จึงได้ส่งผู้แทนไปช่วยเขาด้วยความเต็มใจ เพราะเห็นว่ายิ่งดีแก่ฝ่ายเราเสียอีกที่สันนิบาตชาติมาคิดการอันจะให้ผลตรงกับความมุ่งหมายเดิมของเรานี้."

HERR TH. COLLMANN, DIRECTOR-GENERAL OF POST AND TELEGRAPHS PRIOR TO SIAMESE TAKING UP THE MAJOR APPOINTMENT, FOR WHICH HE SO ABLY TRAINED THEM. CARRIED OUT HIS DUTIES WITH CONSPICUOUS ABILITY. NOW IN GENERAL POST OFFICE IN BERLIN.

แฮร์ ช. คอลแมน ผู้อำนวยการกรมไปรษณีย์โทรเลขและโทรศัพท์ก่อนตั้งเป็นกรมใหญ่ นายคอลแมนได้จัดการควบคุมฝึกหัดข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อย่างดี รักษาน่าที่มาโดยความสามารถเป็นอย่างยิ่ง เวลานี้รับราชการอยู่กรมไปรษณีย์แห่งกรุงเบอร์ลิน.

certain war-lords may wax fat and pay their soldiery?

4.—Is opium-smoking a real evil, presuming, as there is every reason to believe, that for every individual who was addicted to the habit to excess, there were one hundred who renewed their physical, and perhaps even mental, powers by the timely use of a sedative which, whatever its detractors many say, made the Chinese the most patient and hard-working race in the world; and that, moreover, in the tropics! Everything can be done to excess. There is a record of two bottles of whisky per day per man, and 110 cigarettes, and also the Yorkshire miner who ate the edible parts of a calf, for a mild wager, in the form of very satisfying pies before he desisted to prepare for the battle-royal. But apparently no exceptionality was related to the last-named experience. Then, again, of course, good Queen Bess had a surfeit of gowns before Beau Brummel wasted his manhood on waistcoats, or an enterprising London tailor and hatter got mobbed in the Mall for appearing in the first "topper"—a course of proceeding which, we feel quite sure, that long-suffering posterity would cordially endorse.

5.—Has this sacrifice of Tcs.7,000,000 on opium and a like amount on gambling, representing together over 15 per cent. of the revenue of to-day which, by its declination and the absence of additional taxation, been largely responsible for that drastic retrenchment which so many have had to deplore? But there is more to be said than that for this national outburst of philanthropy, for we have no hesitation in saying that the *soi-disant* opium-suppression has resulted in a vast increase not only of smuggling, but in illicit growth and traffic in the plant in those away-back districts where immunity could be obtained: while, as for gambling, on which we have touched elsewhere, has that diminution aimed at really been achieved? If we go by the numerous arrests made in orchard and jungle patches of those in the minor world, then there is something to be said in the affirmative; but has the Act been observed in the spirit as well as the letter; or, in other words, has its application been to all alike?—Ed.].

"With regard to international relations, besides the co-operation which we have lent by participating in deliberations and decisions bearing upon international affairs, in general, I ought to mention our new Extradition Treaty with the United States of America which was promulgated on the 24th March last. More important still is the conclusion of a new Treaty of Friendship and Commerce with Japan which

("จึงได้ส่งผู้แทนไปช่วยเขาด้วยความเต็มใจ เพราะเห็นว่ายิ่งดีแก่ฝ่ายเราเสียอีกที่สันนิบาตชาติมาคิดการอันจะให้ผลตรงกับความมุ่งหมายเดิมของเรานั้น")

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังนี้ ย่อมแสดงอยู่ว่า ได้ทรงลงพระมติเห็นพ้องกับอาการกระทำของนานาชาติ ซึ่งแม้ว่าจะเป็นยอดแห่งความคิดอันงาม, ตามที่ได้มีข้อพิศูจน์อยู่แล้วเป็นอันมากก็จริง, ก็ยังเป็นวิธีการที่ยากจะทำในเวลาฉับพลันให้เป็นอย่างเด็ดขาดได้ และว่าโดยอีกทางหนึ่ง การประเภทนี้ก็เป็นรายได้ของชาติถึงปีละประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาทที่ต้องขาดไป ความข้อนี้แท้จริงย่อมต้องพิจารณาใคร่ครวญอยู่บ้าง เราจะขอกล่าวทวนแต่เพียงเหตุการณ์ต่อไปนี้อันจัดได้ว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่เป็นมาและเชื่อถือได้แล้ว ซึ่งถ้าไม่เป็นความจริงก็ย่อมพิศูจน์เห็นได้ง่าย.

๑. เช่นการเงินของอินเดีย, ในเหตุที่จะต้องร่วมมือกันทำการปราบปรามฝิ่นอย่างแท้จริงนี้, ที่ว่าได้ตกอยู่ในเขตล่อแหลมใกล้อันตราย, ซึ่งเป็นข้อสำคัญเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นมาแล้ว แห่งประเทศนั้นเป็นความจริงหรือไม่?

๒. เปอร์เซียและตุรกี ได้ยินยอมปฏิบัติทำตามอย่างอินเดียนั้น หรืออย่างไร?

๓. ประเทศจีนเล่า จีนได้เลิกวิธีการอย่างเจ้ามายาในทางลับ โดยกระทำการร่วมสหกรณ์อย่างซื่อสัตย์ในปัญหาอันใหญ่ยิ่ง ซึ่งได้คิดทำขึ้นเพื่อคุณประโยชน์ของจีนเองแล้วหรือ? หรือว่ายังคงทำการเพาะปลูกฝิ่นอย่างมั่นคงอยู่ทาง "หลังฉาก" เพื่อยุทธบดี (เจ้าแห่งสงคราม) บางคนได้มีรายได้เพิ่มขึ้นสำหรับใช้จ่ายในการทหาร?

๔. อันฝิ่นนั้น ว่ากันตามที่มีเหตุผลทุกประการที่ควรเชื่อ สำหรับบุคคลทุกคนที่ได้เสพย์ติดอยู่เสมอพอสมควร มีหลายร้อยคนที่ได้รับผลทำให้ร่างกายดีขึ้น และตลอดจนกำลังความคิดและร่างกาย ก็ดีขึ้นใหม่ได้ โดยการเสพย์ทำความสงบสบายให้แก่ร่างกายต้องตามเวลาอันควร ซึ่งในข้อนี้แม้ผู้ที่เกลียดฝิ่นจะกล่าวลงโทษโดยอย่างใดก็ดี, ก็ยังมี

H.S.H. Prince Piya Bardi, Under-Secretary for Finance during long period in King Chulalongkorn's reign, when appointed to take over opium and spirit farms for Government. Raised revenue from Tcs. 15,000,000 to Tcs. 34,000,000 per year as result of administrative ability.

หม่อมเจ้าบียะภักดีนารถ

ปลัดทูลฉลองกระทรวงพระคลัง ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ทรงจัดการการฝิ่น และสุราของรัฐบาล ด้วยความสามารถของพระองค์ กระทำให้เกิดรายได้แก่รัฐบาลซึ่งเดิมได้ปีละ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพิ่มขึ้นเป็น ปีละ ๓๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

has now been ratified, the ratifications being exchanged at Bangkok on the 22nd December.

"Our relations with foreign powers continue to be excellent."

Turning to further matters generally, His Majesty thus summed up the position as achieved during the previous twelve months, and, as usual, that summing up was not only interesting and instructive, but again showed that onward tendency of the national life which has been such a conspicuous feature of the present dynasty's sway:—

"The climatic conditions during the year have been normal. It stopped raining for some time in the middle of the year; it rained abundantly towards the end. Cultivation of the fields was started in due season, and if some damage has been done by the floods in Nagor Pathom and Nan, and more serious damage still in Nongkhai and Nagor Phanom, there has been little loss; and a plentiful crop may be hoped for.

RAMA VI BRIDGE OVER MENAM CHAO PHYA UNDER CONSTRUCTION. THE FIRST ONE TO BE BUILT OVER THE BIG WATERWAY.

สพานพระราม ๖ ข้ามลำแม่น้ำเจ้าพระยา กำลังอยู่ในระหว่างทำการสร้าง เป็นสพานแรกที่ได้สร้างข้ามลำน้ำใหญ่.

"In the matter of public finance, we are passing through difficult times, the budget showing a considerable excess of expenditure over revenue; but many works of public utility, such as irrigation and railway projects, are still under construction, and so a new loan of £3,000,000 has had to be raised in the British money market for this purpose.

"In the interests of national education, some measures have been taken in order to keep abreast of modern times. A Council of Legal Studies, for instance, has been set up which is entrusted with the re-organisation of the Law School and of the curriculum for the Bar examinations. A Decree has also been published extending the duties of the Council of the National Library so as to include the direction of the inspection and preservation of archæological objects throughout the Kingdom. A commencement has been made in this respect, and searches have been undertaken, and a Museum has been established at Lopburi and at the Sri Sarbejna Temple, Ayudhya, while stone inscriptions dating from the Sukhodai period have also been collected and published.

"The railway extension from Petriu to Krabindraburi, 110 kilometres in length, is inaugurated and opened to traffic to-day. I wish this new extension every prosperity and success.

"In conclusion, I would thank all of you for the good wishes which you have assembled here to express to Me, and, for My part, I would reciprocate the same sentiments and wish you every prosperity and success in both your public and private life, so that you may the better serve the interests of our Country."

ข้อจริงให้เห็นอยู่ว่า ได้ทำให้ชนชาติจีนเป็นมนุษย์ที่มีความพากเพียรและทำงานตรากตรำทนทานที่สุดในโลก เพราะเป็นของที่จำเป็นสำหรับผู้อยู่ในประเทศร้อนด้วย เมื่อดังนี้การสูบฝิ่นเป็นการชั่วร้ายจริงหรือ? ทุกสิ่งไม่ใช่แต่ฝิ่นย่อมอาจนำให้ผู้บริโภคติดจนเกินขนาดได้ ยกตัวอย่างที่ปรากฏมาแล้วเช่นคน ๆ ๑ ดื่มวิสกี้วันละสองขวด สูบบุหรี่วันละ ๑๐๐ ตัวนั้นเป็นต้น.

๕. อันการสละเงิน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาทสำหรับส่วนฝิ่น และสละในส่วนการพนันโดยจำนวนเท่าเทียมกันเป็นจำนวนเงินร้อยละ ๑๕ ของรายได้ของรัฐบาลในเวลานี้ ซึ่งได้ตกต่ำไปแล้วและมิได้มีการเก็บภาษีอย่างอื่นเป็นการชดเชย จนเป็นเหตุให้เกิดการดุลย์ภาพขึ้นคราวนี้ ก็มิใช่เนื่องจากการเลิกฝิ่นนี้หรือ ซึ่งมีคนเป็นอันมากมีความเสียดายร่ำร้องอยู่ทุกวันนี้.

แต่ในการที่ได้กระทำเพื่อความหวังดีให้แก่ชาติดังที่กล่าวมาแล้ว มีเรื่องที่จะต้องพูดอยู่อีก เห็นไม่จำเป็นจะต้องรีรอในการจะกล่าวว่า การปราบฝิ่นแต่เพียงเพลาๆ เช่นนี้ ได้เป็นเหตุให้บังเกิดเพิ่มจำนวนมากขึ้นไม่ฉเพาะแต่ฝิ่นเถื่อน ซ้ำยังมีการลอบลักปลูกฝิ่นและมีการค้าต้นฝิ่นในเขตแขวงซึ่งห่างไกลจากอำนาจกฎหมาย และที่มีอิสระจะทำเต็มที่ได้ส่วนการพนันนั้นเล่า, ตามที่เคยกล่าวมาแล้วในบางตอน. อันความมุ่งหมายข้อร้องนี้ได้เป็นผลสำเร็จแท้จริงแล้วหรือ? ถ้าแม้พยายามไปตรวจจับในป่าในดงและหมู่บ้านที่ห่างนั้นด้วย นั่นแหละจึงพอจะพูดว่าเป็นผลสมมุ่งหมายได้ แต่ตัวบทกฎหมายนั้นได้เป็นที่สังเกตผึ่งใจกันอย่างที่ปรากฏตามตัวหนังสือหรือ, หรือกล่าวแต่สั้นๆ ตัวบทกฎหมายนั้นได้กระทำตามโดยตรงเหมือนกันหมดอยู่หรือไม่? – ผู้เรียบเรียง].

" การที่เกี่ยวกับนานาประเทศระหว่างรอบปีนี้นอกจากได้ร่วมมือกับนานาชาติปฤกษาหารือและตกลงด้วยกิจการตามระเบียบบางอย่างแล้ว สิ่งที่ควรนำมากล่าวก็คือ สัญญาส่งผู้ร้ายระหว่างประเทศสยามกับอเมริกาเป็นการตกลง ได้ประกาศให้ใช้เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคมศกก่อน ยังการสำคัญยิ่งกว่านี้ คือสัญญาใหม่ระหว่างสยามกับญี่ปุ่นได้ว่ากล่าวกันมาถึงผลสำเร็จอีกฉบับ • สัญญานี้ได้ลงมือกระทำสัตยาบันและแลกเปลี่ยนกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๒

H.E. Third Grand Court Officer Phya Sombati Bohihar, (Eur Subhamitr), specially trained in forestry, and in survey and engineering work. Became Assistant Conservator of Forests, and, later, Treasurer in Privy Purse Department, a position which he still holds. Descended from a long line of distinguished ancestors.

มหาเสวกตรี พระยาสมบัติบริหาร (เอื้อ สุภมิตร์) เดิมได้ศึกษาวิชาการป่าไม้โดยเฉภาะตำนาญการแผนที่และการอินยิเนียร์เป็นอย่างเยี่ยม. ได้เป็นปลัดกรมๆ บำรุงไม้ ภายหลังย้ายไปเป็นเจ้ากรมการคลังกรมพระคลังข้างที่ตลอดมาตราบเท่าวันนี้ สืบตระกูลจากบรรพบุรุษผู้มีชื่อเสียงทั้งสิ้น.

Generalities.

Though His Majesty spent some years of the early part of his life abroad, yet he very clearly showed his love for his country when he came to the throne, for, in the whole course of his lengthy reign, he never once left his kingdom save right at the end, when he visited his southern dominions and then passed on to the Federated Malay States and Straits Settlements, where he met with a reception so hearty that it afforded him the liveliest satisfaction, and it has been freely mooted that his intention was to return the hospitality then shown to him by inviting the rulers of the territories through which he passed to become his guests at the Siamese Kingdom Exhibition designed to celebrate his 15 years' sway. But it was not to be.

Another matter, and that an important one, in which His late Majesty was fortunate, was that his father left him a large private fortune. This not only enabled him to indulge his extremely generous instincts to an almost unprecedented degree, but was undoubtedly responsible in saving the people of this land from any additional taxation at a time when the country was rapidly forging ahead. It is true that the main development works have been financed by loans easily issued in London, but at the same time there is no gainsaying the fact that the Kingdom of Siam has been able to hold her own and march with the times through the example set by His late Majesty in helping forward every useful movement being followed in an almost inconceivably liberal manner by his patriotic subjects. Were new public offices or a house for an amphur required, was the erection of a bridge essential in linking up one district with another, then the requisite funds to purchase materials and voluntary labour were ever forthcoming. It is delightful in these days of ruthless Bolshevism and stormy labour trouble in the venues of an older civilisation to be able to look upon at least one spot in this tempest-tossed world recalling the old pastoral epoch of that mutual co-operation which was the fitting counterpart of the old family system—for Siam may be characterised as one huge family passing its existence placidly, "far from the madding crowd," under the benign sway of its one great head. In severe contradistinction to this restful and pleasing picture is the turmoil which has resulted elsewhere owing to the clash of classes, among most of whom the words may be truly repeated:

"Then all were for the party, and none were for the State."

H.E. Third Grand Councillor Phya Indra Montri (Mr. W.F. Giles), Director of Revenue Department. Seconded, at same time as Mr. Rivett Carnac, from Indian Civil Service in King Chulalongkorn's reign to reorganise the Revenue Dept. Has served in three reigns.

มหาอำมาตย์ตรี พระยาอินทรมนตรี (มิศเตอร์ดับลยู. เอฟ. ไยลส์) อธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งยืมมาจากกรมราชการพลเรือนพร้อมกับนายริวเทท์ คาร์แนค ในรัชกาลที่ ๕ เพื่อสถาปนาปรับปรุงกรมสรรพากรให้เจริญทันสมัยขึ้น รับราชการในกรมนี้มาตลอด ๓ รัชกาล.

ธันวาคมนี้เสร็จแล้ว."

"ส่วนทางพระราชไมตรีติดต่อกันระหว่างประเทศกับฝ่ายสยามก็เป็นการเรียบร้อยดียิ่งตลอดมา."

แลการอื่นๆ ทั่วไป ก็ได้มีพระราชดำรัสถึงที่ได้กระทำสำเร็จไปแล้วภายในปีนั้น และได้ทรงหยิบยกแต่การที่เป็นข้อสำคัญและเป็นที่ควรสนใจขึ้นกล่าวเป็นธรรมดา และยังเป็นการแสดงให้เห็นความมุ่งหมายของประเทศที่จะก้าวน่าในกาลต่อไปอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักแสดงพระกฤดาธิคุณแห่งพระราชวงศ์บัดยุบันนี้อย่างสำคัญยิ่ง มีข้อความดังต่อไปนี้.

"ในปีนี้ดินฟ้าอากาศนับว่าถูกต้องตามฤดูกาล หากตอนกลางปีฝนจะงดบ้างในตอนปลายฝนก็ตกบริบูรณ์ การทำนาได้เริ่มลงมือตามปรกติ มีเหตุน้ำท่วมต้นข้าวเสียหายบ้างที่นครปฐมและน่าน กับเสียหายมากที่จังหวัดหนองคายและนครพนม นอกจากนั้นไม่มีเหตุเสียหาย เมื่อว่าโดยทั่วกันก็เป็นการเสียหายในส่วนน้อย พอหวังได้ว่าการทำนาในพระราชอาณาจักร์จักได้ผลธัญญาหารอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างดี.

"ในเรื่องเงินแผ่นดินในเวลานี้ตกอยู่ในฐานะขาดแคลน งบประมาณรายจ่ายสูงกว่ารายได้มาก แต่การสาธารณะประโยชน์เช่นการทดน้ำและรถไฟยังค้างอยู่อีกมาก จึงต้องกู้เงินที่ตลาดเงินอังกฤษอีกสามล้านปอนด์มาใช้ในทางนี้."

"การศึกษาแห่งชาติในระหว่างรอบปีนี้ มีบางอย่างอันเกี่ยวเนื่องที่ได้จัดไปเพื่อให้ดำเนินทันสมัย เช่นได้ตั้งสภานิติศึกษาโดยยกโรงเรียนกฎหมายและระเบียบการสอบไล่วิชากฎหมายชั้นเนติบัณฑิตมารวมไว้เป็นระเบียบ กับได้ประกาศเพิ่มน่าที่ให้กรรม-

H.E. Third Grand Court Officer Phya Bidak Manop, Director of Royal Pages College during late reign. A trustworthy and intelligent servant of his King.

มหาเสวกตรี พระยาพิทักษ์มานพ (ผัน อรรฆนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาดเล็กหลวงในรัชกาลที่หก
เป็นผู้มีความสามารถรอบรู้ในน่าที่ราชการ
อย่างแน่นแฟ้น.

การหอพระสมุดสำหรับพระนครเป็นผู้อำนวยการจัดการตรวจรักษาของโบราณในพระราชอาณาเขตต์ขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเวลานี้ก็ได้จัดไปบ้างแล้ว เช่นได้ลงมือตรวจค้นและจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานที่ลพบุรี ที่วัดพระศรีสรรเพ็ชร์ในพระนครอยุธยา และรวบรวมแปลศิลาจารึกที่กรุงสุโขทัยเป็นต้น.

"ในพแนกรถไฟได้ถือฤกษ์ให้เปิดใช้ทางจากแปดริ้วถึงกระบินทรบุรีระยะ ๑๐๐ กิโลเมตร์ในวันนี้แล้ว ขอความสวัสดิมงคลจงบังผลให้บังเกิดแก่รถไฟสายนี้สืบไป."

"ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระทัยและขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้มาพร้อมเพรียงกัน อวยชัยให้พร แก่

May Siam continue throughout its history to enjoy the blessings to which every member of the present dynasty has contributed, with the result that to-day the people of the land are taxed at the almost absurdly light figure of less than £1 sterling (Tcs. 9.19) per head, as against a figure in some cases dangerously approaching £20, where the nations have not been fortunate enough to have possessed those who were able to "guide their feet into the ways of peace."

Apart from His late Majesty's unfailing generosity—of which, unfortunately, there is no doubt that advantage was at times taken—and benign nature, he was a devout Buddhist, never failing to observe to the full the ritual and ceremonies ordained by his religion.

Harking back to the days when he was in England, he made himself most popular both at Oxford and in his regiment, the Royal Durham Light Infantry, where he went through the full course of training, including entrenching; and it is recorded of him that he was both a good rider to hounds and a good shot. Elsewhere we have given a detailed account of his triumphant return home via America and Japan, and everywhere that he went he proved that he possessed that inestimable power to the full of "noblesse oblige," which, together with the innate tact which was his to a large degree, enabled him at once to enlist the friendly feelings and sympathy of those with whom he was brought in contact.

H.E. Major-General Phya Ardhikara Prakas, Commissioner-General of Police. A strict disciplinarian who has already proved his ability as head of the public control. Has served under three Monarchs, is still vigorous, and has the confidence of all.

นายพลตำรวจตรี พระยาอธิการประกาศ ผู้บัญชาการตำรวจพระนครบาล เป็นผู้มีการปกครองอย่างเคร่งครัด ได้สำแดงความสามารถในการควบคุมมหาชนไว้ได้เป็นส่วนมาก รับราชการมาตลอด ๓ แผ่นดิน ยังคงเป็นผู้แคล่วคล่องว่องไว เป็นที่ไว้วางใจของมหาชนอยู่ทุกเมื่อ.

In the "Bangkok Times" we find the following extract from the pen of "Hermit" in his article entitled "Various Topics and Comments."

"On personal grounds all we Siamese and the foreigners too have very great sympathy with the Royal Family in the sad death of His Majesty King Rama VI, the most kind-hearted and patriotic Monarch that ever sat on the throne of Siam. On national grounds the country feels the loss of a great author, a dramatist, and a statesman whose good intentions and foresight could not be disputed, and whose leadership was something of an inspiration. But the reign just closed, which might have been one of the most successful in our annals, came in some measure to be clouded by the fact that power and influence were not in every instance wisely placed, and the bulk of the Royal House was kept at a distance from the Throne. It is a great satisfaction to learn that our new King has determined to have such great Princes as Prince Bhanurangsi, Prince Boripat, Prince Damrong, Prince Chantaburi, and others as his advisers, and this should result in a great change for the good in economy and in administration. The new era is full of hope and promise."

We venture to differ as regards the sentence that "the bulk of the Royal House was kept at a distance from the Throne," for, on the face of it, it carries with it a meaning which may be stronger than that which the writer intended. As we read it, it means that His late Majesty deliberately excluded from all association in the

GENERAL POST OFFICE, BANGKOK. SORTING THE EUROPEAN MAIL UNDER THE SUPERVISION OF THE COURTEOUS POSTMASTER, PHRA SANASRETHRA (NAI FAK SANASRETHRA).

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขกลาง พระนคร. กำลังเลือกไปรษณีย์ภัณฑ์เมล์ยุโรป ในความบังคับบัญชาของพระสาณเศรษฐสุนทร (ฟัก สาณเศรษฐ) นายไปรษณีย์.

ข้าพเจ้า ส่วนท่านเล่าของได้รับพรตอบแทน ขอให้ความเจริญทั้งในส่วนราชการ ส่วนตัว เพื่อเป็นประโยชน์ช่วยชาติของเราทุกประการ ฯ"

พระราชกรณียกิจทั่วไป

แม้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประทับยังประเทศยุโรปเป็นเวลาหลายปีแต่ครั้งทรงพระเยาว์ แต่น้ำพระราชหฤทัยยังทรงเปี่ยมด้วยความรักประเทศบ้านเมืองของพระองค์เป็นที่ตั้งนั้นมิได้ถอยน้อยลงเลย ทรงสำแดงพระราชอัธยาศัยอันนี้ออกให้เห็นประจักษ์แจ้งในเมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติตลอดเวลาแห่งที่ขะรัชสมัยของพระองค์ มิได้เสด็จไปไกลจากพระราชอาณาจักร์ นอกจากในปลายรัชกาลที่ได้เสด็จประพาสมณฑลบักษ์ใต้และเลยเสด็จเยี่ยมประเทศสหรัฐมลายุ และเสตร็ท เซ็ทเติลเม็นท์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประสพการรับรองจากเจ้าน่าที่ผู้ปกครองประเทศต่างด้าวนั้นด้วยสัมพันธไมตรีสนิธ เป็นที่พอพระราชหฤทัยยิ่งนัก เหตุนี้ทำให้ทรงตั้งพระราชประสงค์จะตอบแทนบุญคุณอันใหญ่ด้วยการอันเชิญผู้ครองนครนั้น ๆ มาเป็นแขกเมืองของไทย ในงานเปิดแสดงสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ณสวนลุมพินี เฉลิมฉลองอายุรัชกาลของพระองค์ที่บรรจบครบ ๑๕ ปี โดยปริยาย แต่ก็มิทันเป็นผลสัมฤทธิ์ดังพระราชปรารถนา.

ยังมีอีกประการ ๑ นับเป็นการสำคัญซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นผู้มีโชค คือ สมเด็จพระบรมชนกนาถทรงเหลือพระราชมฤดกส่วนพระองค์ไว้เป็นพระราชสมบัติเป็นจำนวนมาก พระราชทรัพย์อันนี้ใช่แต่จะเป็นทางเป็นโอกาสให้ทรงเพื่อแผ่ไปโดยพระราชอัธยาศัยอันสุขุมกระทำสิ่งนานาประโยชน์ ซึ่งไม่มีผู้ใดทราบชัดเท่านั้นก็หามิได้ พระราชมฤดกก้อนนี้ยังเป็นสิ่งรับผิดชอบในการช่วยฐานะของพสกนิกรแห่งพระองค์ให้พ้นจากการถูกขึ้นภาษีทุกชนิดในยามประเทศบ้านเมืองกำลังเร่งรีบก้าวหน้าจริงอยู่, งานส่วนใหญ่ของการบำรุงประเทศครั้งนี้ใช้เงินกู้จากกรุงลอนดอนซึ่งได้มาอย่างง่ายดาย แต่ในเวลาเดียวกันใครจะกล่าวคัดค้านไม่ได้เลยใน

THEIR MAJESTIES THE KING AND QUEEN, ATTENDED BY THEIR SUITE AND THE SIAMESE CONSUL-GENERAL, PRYA PRATHIBADDHA BHUPAL, AT SINGAPORE, DURING THEIR VISIT JUST BEFORE THE END OF THE REIGN.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี พร้อมด้วยข้าราช
บริพาร กับพระยาประดิพัทธ ภูบาล กงสุลสยาม ประจำเมืองสิงคโปร์
ระหว่างเสด็จประพาสสิงคโปร์ ในปลายรัชกาล.

governance of the country many of those who by association and lineage were specially competent to assist him. That, if such were the case, His late Majesty had good reason to adopt the course which he saw fit to take, goes, we think, without saying, for who knows what the history of the inner circle may have been, and the fact that, under his sway, the prosperity of the country was enhanced, and the internal peace preserved, serves amply to prove His Majesty's wisdom in adopting an open, if not almost democratic, attitude in these days of increasing national freedom—an attitude which it must have needed considerable strength of character to take up under the unlimited monarchical system evolved from tradition and the ages.

Before leaving this part of our subject we should like to point out that the consistent policy of His late Majesty was to return to the country in the most serviceable way possible the large sums which throughout his reign he drew from it, thus putting into circulation much of the wealth of the country which, if hoarded up, would have had a strong tendency to hamper enterprise and interfere with the development of those institutions which only needed the necessary encouragement to forge ahead.

Coming now to the more concrete results of the past reign, we publish herewith tables which we have compiled in order to show the nation's great movement forward. In the last ten years it will be seen that the population increased by 1,076,000, or 12.50 per cent. The ordinary revenue increased in the same period by Tcs.14,514,062, but the ordinary expenditure of necessity rose at the same time, showing an adverse balance for the year 1923-24 of Tcs.2,635,401, though, be it remembered, no additional taxtion had been imposed to meet the increasing public needs.

In this decade the figures for the savings-banks—a true indication of the thrift and prosperity of a nation—will be found to be very significant, while the total figures for foreign

เหตุ ผล ที่ว่า พระ ราชอาณา จักร์สยาม สามารถ ดำรง ตนเอง และเข้า เดินร่วม เรียงเคียงไหล่กับนานาประเทศได้ โดย อาศัย นิทัศน อุทา หรณ์ ซึ่ง พระ มง กุฎ เกล้า ฯ เป็นผู้ทรง เริ่มริ วาง แบบ แผน เพื่อทรง อุปการะเกื้อกูลแก่ สิ่งมี คุณ มี ประโยชน์ทุก อย่าง อันเป็นเครื่องนำ ทางเหล่า ข้าบาท ราช บริพาร ผู้ภักดีให้ ดำเนิน ตาม พระ ราช กุศโลบาย อันนี้ เมื่อใดต้องการสร้างสำนักงาน สาธารณ สถานก็ดี หรือ ต้อง การสร้าง บ้านเรือน สำหรับนายอำเภอก็ดี หรือต้องการ สร้าง สพาน เชื่อม จังหวัด ๑ ต่อกับ อีก จังหวัด ๑ ก็ดี เงิน ที่ จะใช้ จ่าย ใน การซื้อเครื่องใช้ ไม้สรอย เหล่านี้จะ ได้มาอย่างคล่อง และสดวกจากการเรี่ยราย ในยุคปรัตยุบันนี้เป็นของ น่าปลาบปลื้มที่ จะกล่าวได้ว่าสยามรัฐสีมาอาณาจักร์ เป็นแห่งเดียวในโลกอันยุ่งเหยิงที่มีความสงบอยู่เป็น ปรกติภาพ เพราะสยามมิได้มีการแตะต้องพ้องพาน กับสภาพอันไม่สงบซึ่งกำลังมีอยู่ทุกหนทุกแห่งดังเคย มีภาษิตกล่าวกันตามความจริงว่า:

"ทั้งหมดพากัน ถือหมู่ ถือคณะ ไม่มีใครถือ ประเทศ."

ประเทศ สยาม ดำรงความผาสุกสวัสดิ์มา โดยจำ-เนียรกาล อาศัยพระปรีชาบารมีแห่ง พระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัวในจักรีบรมมหาราชวงศ์ทุกรัชกาลที่ได้ ทรงสร้างสมบำเพ็ญไว้ ผลอันปรากฏทันตาเห็นใน ทุกวัน นี้ ก็คือ ทวยราษฎร์ ต้อง เสียเงิน รัชชูปการเต่ เพียงจำนวนน้อยเหลือประมาณ คน ๑ ต่ำกว่าราคา

General Post Office, Bangkok. Opening the European Mail before sorting.

ที่ทำการไปรษณีย์กลางกรุงเทพ ฯ
กำลังเปิดถุงเลือกไปรษณีย์ภัณฑ์ยุโรปก่อนจ่าย.

๑ ปอนด์สเตอร์ลิง (๘ บาท ๑๕ สตางค์) เสียอีกเมื่อ เปรียบ กับประเทศอื่น ๆ แล้ว คน ๑ ๆ บาง แห่ง ต้อง เสียเกือบถึง ๒๐ ปอนด์ อันประเทศเหล่านั้นยังหา ประสพโชคพอที่จะมีบุคคลชนิดสามารถ "นำตนเอง ไปสู่ศันติวิธี" ได้ไม่.

นอกจากพระราชปรีชาญาณอันสุขุมคำ ภีรภาพ ในทางปกครองแล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า-เจ้าอยู่หัว ทรงเป็นบรมพุทธศาสนิกอย่างเคร่งครัด ซึ่งยังไม่เคยทรงปฏิบัติผิดไปจากแบบธรรมเนียมพระ ราชประเพณีนิยมในทางพระศาสนาเลย.

กล่าวย้อนหลังไปถึงครั้งยังทรงศึกษาวิชาอยู่ใน ประเทศอังกฤษนั้น ทรงวางพระองค์อยู่ในที่มหาชน เคารพบูชา และ ชอบรักมักคุ้นเป็นส่วนมากที่สุดทั้งที่ อ๊อกสฟอร์ดและที่กรมทหารราบเบาเดอรัมซึ่งเป็นที่ๆ ได้ทรงศึกษาวิชาทหารเต็มตามหลักสูตร์ตลอดจน

H.E. Chao Phya Boladeb (Chalerm Bomarakul na Nagor) Minister of Agriculture, in a high nobleman's dress of old, together with the emblems appertaining to his rank. Has done much for agriculture, forestry and fisheries, the last-named of which he helped to be created recently into a department. Active in matters connected with irrigation. Descended from Chao Phya Tak, founder of Bangkok.

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพลเทพ (เฉลิมไกมารกุล ณนคร) เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการแต่งเครื่อง เต็มยศพลเรือนอย่างเก่า ที่เนื่องได้กระทำคุณประโยชน์ในการเกษตร์, การป่าไม้ และการจับสัตว์น้ำมากหลาย การจับสัตว์น้ำเวลานี้ได้เจริญเติบโตขึ้น จนเป็นกรมได้แล้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญและสามารถในการควบคุมการทดน้ำ อย่างยิ่งเป็นผู้สืบสายมาจากพระเจ้าตากสินผู้สร้างกรุงธนบุรี.

trade showed the huge expansion of approximately 75 per cent., and that in a period which was largely occupied by the most devasting and disastrous war which the world has ever seen, and by that following wave of depression from which we and the world at large are trying to free ourselves. Shipping passing through the Port of Bangkok increased by 469,852 tons, while the revenue from Posts, Telegraphs and Telephones increased by Tcs. 842,078, or no less than 66 per cent. Incidentally we must not forget to mention that one of the last acts in His late Majesty's reign was the very considerable reduction of the previously high postal tariff. Coming to railways, a most noteworthy advance was made, Siam being linked up with the Federated Malay States in the south, and Bangkok with Chiengmai in the north, the total mileage being increased from 1,364 to 2,392, while the revenue, it will be seen from the table given, was considerably more than doubled during the decade. During this period the National Debt increased from £3,987,760 to £9,723,933, a fact attributable to the go-ahead policy in opening up and developing the country; for instance it was quite impossible to extend railways, construct the long highway from Lampang to Chiengrai, and institute those fine irrigation works which His late Majesty opened only a year or two before his death—a system of ensuring a stable paddy crop which is being developed now elsewhere.

As regards the rice export trade, of such vital important to the country, the amount rose from 17,588,349 piculs in 1910-11, giving a value of Tcs. 91,060,879, to 21,710,486 piculs, of a value of Tcs. 140,495,136 in 1923-24. As regards the transfrontier trade, it will be seen that this nearly doubled in the last five years.

Apart from the influence which His late Majesty exercised on the administration of the country, mention must be made in particular of the improvements he effected in the Forest Department, which is of such great importance to this country; and the keen interest which he took in educational matters resulted in a great forward movement during his reign, and it may safely be said that at least 50 per cent. of those who can now read and write throughout the kingdom owe those accomplishments to His Majesty's endeavours on their behalf. Incidentally, to look at a different, but still important,

การทำน่าที่ในสนาม ทรงม้าและยิงปืนแม่น เราได้กล่าวแล้วในตอนก่อนโดยพิศดารถึงระยะทางเสด็จพระราชดำเนินกลับจากยุโรปผ่านทางอเมริกาและญี่ปุ่น ทุกทางทุกที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จและหยุดประทับแรมนั้น ได้ทรงสำแดงพระอิริยาบถให้ใครๆแลเห็นตระหนักในความถึงพร้อมแห่งคุณสมบัติอันงามสำหรับบรมขัตติยราชตระกูลวงศ์พระอัยยาหยิ่งลมุนลม่อมสามารถในน้ำนำวดวงหทัยของทุกผู้ที่ได้ใกล้ชิดพระองค์ให้รู้สึกสนิทสนมจงรักภักดีแต่พระองค์อย่างยอดเยี่ยม.

หนังสือพิมพ์ "บางกอกไตมส์" ฉบับ ๑ มีความเห็นของผู้ใช้นามปากกาว่า "เฮอร์มิท" เขียนลงเป็นเรื่องเบ็ดเตล็ดสั้น ๆ แปลเป็นภาษาไทยว่าดังนี้.

"กล่าวโดยส่วนบุคคล พวกเราชาวไทยรวมทั้งชาวต่างประเทศทั้งมวลถ้วนทั่วกัน ต่างมีความเศร้าสลดด้วยกับพระราชประยูรวงศ์อย่างใหญ่หลวงในเหตุสวรรคตแห่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ครั้งนี้ คือพระมหาราชาธิราชผู้ทรงรักชาติและน้ำพระทัยเยือกเย็นเปี่ยมด้วยพระกรุณาธิคุณเป็นที่สุดในบรรดาพระมหากษัตริย์ผู้ครองราชบัลลังก์กรุงสยามแต่เดิมมา กล่าวโดยส่วนของชาติ ประเทศสยามย่อมรู้สึกว่าเสียนักประพันธ์ผู้สามารถ, เสียนักนิพนธ์บทละคอนและเสียนักการเมือง ซึ่งมีความรู้ความคิดและความเห็นการล่วงน่าได้เป็นอย่างดียากจะหาตัวจับ ตลอดจนการปกครองนำชาติของพระองค์นับเป็นของวิเศษซึ่งทันสมัยและถูกใจประชาราษฎร์เป็นอย่างยิ่ง แต่บัดนี้รัชกาลก็เป็นอันสิ้นสุดลงซึ่งน่าจะนับเป็นรัชกาลอันตระการผลเยี่ยมยอดในประวัติการณ์แห่งเราทั้งหลาย แต่บรรลุถึงกรณีย์สำคัญบางข้อคือว่าอำนาจและจิตตานุภาพนั้น หาได้ปรากฏจัดวางไว้โดยเรียบร้อยมิได้ ด้วยส่วนรวมหรือส่วนสำคัญของคณะพระบรมวงศานุวงศ์อยู่ห่างออกไปจากราชบัลลังก์ บัดนี้มีข้อที่น่าปลาบปลื้มอย่างยิ่งในการที่ได้ทราบว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ ได้มีพระราชประสงค์ทรงตั้งอภิรัฐมนตรีโดยรวบรวมเจ้าใหญ่นายโดไว้ด้วยกันสำหรับทรงปฤกษาราชการแผ่นดิน อาทิเช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าพ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าพ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ, พระเจ้าพี่ยาเธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ กับท่านผู้

AEROPLANE CARRYING MAILS ABOUT TO START. SIGNING THE "BILL OF LADING."

เครื่องบินไปรษณีย์กำลังจะออกเดินทาง กำลังลงนามบาญชีรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์.

phase in the national life, it was His late Majesty who introduced association football into Siam, and there can be no doubt that that and the Boy Scouts' movement are bound to exercise a beneficial effect upon the present rising generation and those to come hereafter. Such in brief is a record of the steady progress from which the nation never showed any signs of falling back during the late reign—a period in which His late Majesty not only found his way into the hearts of his people, but by his geniality and tact maintained the most excellent relations with members of the Diplomatic Corps. His reign of fifteen years will long remain fresh in the memories of his people as a period which carried on in a marked degree the beneficent, paternal rule inaugurated by his august ancestors, and as one in which, while taking his part in helping to maintain all that through the long ages had been evolved into civilisation, he yet was able to see his fatherland untouched by the actual horrors of war. If only the world at large possessed such a dynasty of rulers as Siam has had, and still has, then there would be no need or even excuse for those terrible internal upheavals which form such a painful feature in the national history of so many countries in the world to-day.

In conclusion, before passing on to the statistical records which speak so plainly of the steady service rendered by His late Majesty in supervising the many departments of administration, we must make mention of what was, we think, the greatest achievement of his reign, and that was the cancellation of the old treaties with certain Powers, whereby some of the latter agreed to forgo extra-territorial rights and to come under the administration of the Siamese Courts, while they and others also agreed to the cancellation of the old treaty clause whereby Siam was prohibited from levying an import duty on foreign produce, except wines, beer, and spirits, of more than 3 per cent. ad valorem. The new treaties provide that Siam shall have full power to fix her own rate so soon as all the Powers have come into line. This does not appear to be far off, and when it occurs, Siam's financial course for the future should be all smooth sailing.

SAIGON V. BANGKOK AT "RUGGER," ON SPORTS CLUB GROUND, 1923.

คณะฟุตบอลรักเบอร์ – การแข่งขันระหว่างคณะไซ่ง่อนกับ คณะกรุงเทพ ฯ พ.ศ. ๒๔๖๖.

อื่น ๆ อีก ทั้งนี้จะบังเกิดผลดีในทางเศรษฐกิจและทางปกครอง รัชกาลใหม่นี้มีหวังในความรุ่งเรืองเจริญต่อไปอีกโดยแน่นอน."

ข้อความดังกล่าวนี้เรามีความจำเป็นจักต้องหาญออกความเห็นคัดค้านตามความในประโยคที่ว่า "ส่วนรวมหรือส่วนสำคัญของคณะพระบรมวงศานุวงศ์อยู่ห่างออกไปจากราชบัลลังก์" เพราะตามตัวอักษรย่อมมีความมุ่งหมายเป็นคำแปลที่หนักยิ่งเกินกว่าที่ผู้เขียนตั้งใจเท่าที่เราอ่านนั้น ได้ความแปลว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงปลีกพระองค์ออกเสียจากการสมาคมหรือการรวมคณะการปกครองประเทศ ในจำนวนบุคคลที่ถูกพระองค์ปลีกห่างมานั้นมีมากหลายที่มีความสามารถและอยู่ในชั้นที่พร้อมแล้วในการช่วยเหลือเพื่อเป็นประโยชน์ต่อพระองค์ ถ้าประการดังกล่าวนี้เป็นเหตุก็พึงเป็นที่เข้าใจว่าพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรงมีเหตุผลดีพอจะทรงดำเนินวิธีนั้นซึ่งทรงเห็นควรจะกระทำหาบังควรที่ใครจะนำมากล่าวเล่นไม่ เพราะใครจะทราบตำนานประวัติการณ์ของพระราชสำนักชั้นในได้ดีกว่าพระองค์ท่านว่าดำเนินไปอย่างไร และผลที่ว่าโดยวิธีดำเนินการของพระองค์ โภคทรัพย์และความสมบูรณ์ของประเทศได้ปรากฏขึ้นอย่างเต็มพร้อมสันติภาพก็ดำรงคงอยู่ด้วยดี นี้ย่อมเป็นองคพยานที่จะพิสูจน์พระบรมราโชบายอันสุขุมคัมภีรภาพแห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ผู้ได้ทรงเปิดอิสสระภาพขึ้นทั่วชนิกรทุกหมู่เหล่าโดยมิเลือกชาติตระกูลซึ่งความจริงไม่ใช่วิธีราชาธิปไตยโดยแท้นัก เพื่อสนับสนุนเพิ่มความเป็นไทยแห่งชาติให้วัฒนาถาวร—เป็นพระราชกรณียกิจซึ่งต้องใช้พละสำคัญแห่งอัธยาศัยภายในจึงจะสามารถดำเนินการทั้งนี้ได้ภายในวงอำนาจแห่งพระมหากษัตริย์ผู้ทรงสมบูรณาญาสิทธิ์มาตั้งแต่เดิมครั้งปฐมบรมชนก.

ก่อนที่จะผ่านข้อความตอนนี้ไป เราใคร่จะชี้ออกมาให้เห็นชัดว่าพระบรมราโชบายอันสุขุมซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงดำเนินนั้นก็คือมีพระราชประสงค์จะใช้เงินก้อนใหญ่ของพระองค์ที่ได้รับจากประชาชนพลเมืองกลับคืนให้เป็นประโยชน์ในการจ่ายแจกเผื่อแผ่ไปเพื่อความมั่งคั่งของประเทศก็แลเงินรายนี้แม้ทรงเก็บฝังดินไว้เฉย ๆ โดยเปล่าประโยชน์ไม่ให้ออกมาใช้หมุนเวียนได้แล้วย่อม

UP-TO-DATE POSTAGE. MAIL BAGS GOING ABOARD AEROPLANE FOR FAR-DISTANT PARTS OF THE KINGDOM.

การไปรษณีย์ทันสมัยที่สุด ถุงไปรษณีย์ขึ้นเครื่องบินนำไปยังนานาตำบลอันไกลทั่วพระราชอาณาจักร์.

H. E. Second Grand Court Officer Phya Boranrajdhanindr, Viceroy of Ayudhya Circle, together with his staff during the late reign.

มหาเสวกโท พระยาโบราณราชธานินทร์, อุปราชมณฑลอยุธยา กับข้าราชการบางท่าน ในรัชกาลก่อน.

"Rugger" in Bangkok, 1923. Cup-tie teams at the Royal Bangkok Sports Club.

คณะฟุตบอลรักเยอร์ ในกรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๔๖๖.

เปนการ ตัดรอนทอน ความ เจริญต่อความก้าวน่าของประเทศ ซึ่งจำเปนต้องได้รับความช่วยเหลือให้ดำเนินต่อไปโดยถาวร.

ในบัดนี้เมื่อได้กล่าวมาถึงผลความ เจริญอย่างยิ่งยวดเปนปีกแผ่นสำคัญของรัชกาลที่ ๖ เราใคร่จะนำตัวเลขตารางมาแสดงตามที่เราได้รวบรวมไว้เพื่อเผยแผ่ให้ เห็นความก้าวน่า อย่างสำคัญของชาติ ภายในเวลา ๑๐ ปีที่ล่วงแล้วนี้ใครๆ ย่อมเห็นได้ว่าจำนวนพลเมืองได้เพิ่มขึ้นถึง ๑,๐๗๖,๐๐๐ คนหรือ ๑๒,๕๐ เปอร์เซ็นต์ ภาษีเงินรายได้สามัญเพิ่มขึ้นในปีเดียวกันนั้นถึง ๑๔,๕๑๔,๐๖๒ บาท แต่ในเวลาเดียวกันเงินราย จ่าย สามัญเพื่อความ จำเปน ก็ได้ทวีขึ้นทำให้เกิด งบดุลย์ ตรง ข้าม สำหรับปี พ.ศ ๒๔๖๖ เปน เงิน ๒,๖๓๕,๔๐๑ บาท แต่พึง จดจำไว้อย่าง ๑ ว่าทั้งนี้มิได้ มีการเพิ่มเก็บภาษีใดๆ ขึ้นเพื่อ ชดเชยให้พอกับการจ่ายในประโยชน์สาธารณะนี้อีกเลย.

ภายในระยะทศวรรษนี้ตัวเลขของเงินที่เก็บฝากไว้ใน ธนาคาร – เปน ตัวเลข จริง แสดง ฐานะ เศรษฐกิจ และความสมบูรณ์ของชาติอย่างน่าปีติ ตัวเลขรวมสำหรับ สินค้าต่างประเทศก็แสดงให้เห็นความเบ่งตัวออก คิดหยาบๆ ก็ประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ และพึง ทราบ ว่าในยุคนั้น คือ ยุค มหายุทธสงคราม อันน่าสยดสยองที่โลกไม่เคยพบเห็น ได้ บังเกิดอย่างแรงร้าย ซึ่งพวกเรากับโลกภายนอกต่างพากันพยายามหนีให้ไกล จำนวนเรือสินค้าที่เข้าออกในเมืองท่ากรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นถึง ๔๖๘,๘๕๒ ตัน รายได้ของรัฐบาลทางการไปรษณีย์,โทรเลขและโทรศัพท์ เพิ่มขึ้น เปน ๘๔๒,๐๗๘ หรือ ไม่ต่ำกว่า ๖๖ เปอร์เซ็นต์. อีกประการ ๑ เราจะ ลืม เสียมิได้ ในการ ที่จะ กล่าวว่า กรณีย์สำคัญซึ่งพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๖ ทรง

Officials of the Royal Household.

1. First Court officer Phya Bamrung Rajathan.
2. First Court officer Phya Visudhaya Sombati.
3. Second Court officer Phya Bhubal Barndherng.
4. Deputy First officer Chamün Visutra Sombati.
5. Second Court officer Phya Ratana Sombati.
6. Second Court officer Phra Subharatana Kasha Nukiteh.
7. First Court officer Phya Dhib Mondir.
8. First Court officer Phry Indraditya.
9. Deputy Second Court officer Luang Visutr Ratana.
10. Deputy First court officer Khun Bamroe Varabhana.
11. Deputy Third Court officer Khun Deb Bhakdi.
12. Deputy Third Court officer Mün Bara Bhakdi.
13. Deputy Third Court officer Luang Dhip-bhakdi.

ราชเสวก กระทรวงวัง

๑. เสวกเอก พระยาบำรุงราชฐาน กรมวัง
๒. เสวกเอก พระยาวิสุทธย์สมบัติ หัวน่าแพนกพระราชฤดล กระทรวงวัง
๓. เสวกโท พระยาภูบาลบรรเทิง กรมวัง
๔. รองเสวกเอก จมื่นวิสุทธิ์สมบัติ แพนกพระราชฤดล กระทรวงวัง
๕. เสวกโท พระยารัตนสมบัติ กรมวัง
๖. เสวกโท พระศุภวัตน์กาษาธานุกิจ เจ้ากรม แพนกพระราชฤดล กระทรวงวัง
๗. เสวกเอก พระยาทิพมณเฑียร กรมวัง
๘. เสวกโท พระอินทราทิตย์ เจ้ากรมสนมพลเรือน
๙. รองเสวกโท หลวงวิสุทธิ์รัตน์ แพนกพระราชฤดล กระทรวงวัง
๑๐. รองเสวกตรี ขุนบำเรอวรภาฆ สนมพลเรือน
๑๑. รองเสวกตรี ขุนเทพภักดี สนมพลเรือน
๑๒. รองเสวกตรี หมื่นพรภักดี
๑๓. รองเสวกตรี หลวงทิพภักดี แพนกพระราชฤดล กระทรวงวัง

กระทำคือการลดอัตราค่าไปรษณีย์ลงจากเดิมเป็นส่วนมาก พูดถึงการรถไฟมีเรื่องสำคัญที่ควรกล่าวคือความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเป็นประโยชน์อย่างมีค่า คือพระราชอาณาจักร์สยามได้เชื่อมต่อกับสหรัฐมลายูทางภาคใต้, กรุงเทพฯ กับเชียงใหม่ทางภาคเหนือ จำนวนระยะทางยาวขึ้นกว่าเก่าตั้งแต่ ๑,๓๖๔ ถึง ๒,๓๔๒ ไมล์ รายได้ของการรถไฟนี้จะเห็นได้จากตารางต่อไปนี้ ซึ่งเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น๒เท่าตัวภายในระยะทศวรรษกาล ในระยะกาลนี้ฉี่ของชาติเพิ่มขึ้นจาก ๓,๕๘๗,๗๖๐ ปอนด์ถึง ๖,๗๒๓,๕๓๓,๔๓๖ ปอนด์ เป็นเหตุผลซึ่งสำแดงให้เห็นวิธีการก้าวหน้าในการทำนุบำรุงประเทศส่วนใหญ่ยกอุทาหรณ์เช่นเป็นการหมดความ สามารถที่จะขยายทางรถไฟ, สร้างทางหลวงจากลำปางถึงเชียงราย และสร้างการทดน้ำซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงเปิดขึ้นในเวลาก่อนสวรรคตเพียงปี ๑ หรือ ๒ ปีเท่านั้น เหล่านี้เป็นวิธีการที่ทรงช่วยเหลือเกื้อกูลให้การทำนาบังเกิดผลดังที่ได้ปรากฏในทุกหนทุกแห่งเวลานี้.

กล่าวถึงการส่งข้าวเป็นสินค้าออกนอกประเทศซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของประเทศ ได้จำนวนเพิ่มขึ้นถึง ๑๗,๕๘๘,๓๔๖ หาบในปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้ราคา ๖๑,๐๖๐ บาทต่อ ๒๑,๗๑๐,๔๘๖ หาบ เป็นราคา ๑๔๐,๔๖๕,๑๓๖ บาทในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ เมื่อพูดถึงสินค้าที่ส่งข้ามพรมแดนไปขายแล้วจะเห็นได้ว่าทั้งนี้เกือบเป็น ๒ เท่าของระยะ ๕ ปีที่แล้วมา.

นอกจากพระบรมราโชบาย อันสุขุมคัมภีรภาพซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงสำแดงในการปกครองทำนุบำรุงประเทศแล้ว สมควรจะกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงก้าวน่าที่ได้ทรงกระทำแก่กรมป่าไม้ อันเป็นการสำคัญยิ่งของประเทศ ประมวลกับความตั้งพระราชหฤทัยอย่างสำคัญในการทรงอำนวยการศึกษา ซึ่งเป็นผลปรากฏใหญ่ในรัชกาลของพระองค์ เป็นของกล่าวได้เต็มปากว่าประมาณ๕๐เปอร์เซ็นต์ ของชาวชนทั่วพระราชอาณาจักร์ซึ่งบัดนี้อ่านเขียนหนังสือได้ ต่างเป็นฉี่พระเดชพระคุณพระยุคลบาทรัชกาลนี้ทั้งสิ้น อีกประการ ๑ จะเห็นได้ว่าพระ-

NATIONAL KITE-FLYING PASTIME ON THE PRANANE GROUND, BANGKOK.

ว่าวพนันฉี่ในสนามหลวงทุ่งพระเมรุ, พระนคร.

Some of the most prominent officials who served His late Majesty faithfully and well in the Chandaburi Circle.

ข้าราชการ บางท่านใน มณฑล จันทบุรี ซึ่งได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รามาธิบดีที่ ๖ โดยความจงรักภักดีตลอดรัชกาลนั้น.

บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์นี้ทรงสถาปนาความเป็นไปของชาติ ซึ่งเอาพระทัยเผื่อแผ่ไปในสิ่งทุกสิ่งอยู่แล้วก็ต้องนับว่าสำคัญอย่าง ๑ คือทรงแนะนำการเล่นฟุตบอลมาสู่พระราชอาณาจักร์เป็นอาทิ ไม่มีปัญหาอไร เลย คณะ ลูก เสือ ย่อมได้รับพละวิทยาอันนี้ดำเนินเป็นคุณประโยชน์ที่จะได้อบรมเด็กอันเกิดมาภายหลังต่อไป.

ดังกล่าวมานี้เป็น เพียง สังเขป ข้อ ของประวัติการณ์แห่งความก้าวน่า ซึ่งชาติมิได้ปรากฏความ เสื่อมทรามเลย ตลอด รัชกาลที่ ๖ – เป็นยุครัชสมัย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว ไม่แต่ทรงกระทำพระองค์ให้เป็นที่ถูกใจ ราษฎร แต่อย่างเดียว ยังมีพระบรมราโชบายอันสุขุมอย่างยิ่งสามารถทรง ผูกมิตร์ได้เป็นอย่างดีกับคณะทูตานุทูตทั่วไป รัชกาล ๑๕ ปี ของพระองค์ย่อม สถิตอยู่ในความทรงจำของอาณาประชาราษฎร์ผู้เป็นพสกนิกรในฐานเป็นรัชกาลซึ่งมั่งคั่งสมบูรณ์, ปกครองโดยลมุนลม่อมดุจ กุลบิดร เช่นเดียว กับสมเด็จพระบรมชนกาธิราชได้ทรงทำไว้แต่หนหลัง อาทิเช่นระหว่างทรงปกครองแผ่นดิน มาโดยสันติ ภาพ ตลอดอายุกาลอันยาวปรากฏความ รุ่งเรืองนี้ ก็ ยังทรง สามารถ ถือ บังเหียนประเทศที่รักไว้ได้พ้นจากยุทธภัย ก็ถ้าแลในโลกนี้มี กษัตริย์พระ ราชวงศ์ใด เหมือนพระ บรม ราชวงศ์ จักรี แห่ง สยาม ประเทศ ได้ ปกครอง อาณา จักร์ตลอดมาและได้ปกครองอยู่ในทุกวันนี้แล้ว กล่าวได้ว่าจะไม่มีเหตุทุรยุคอันน่าสยดสยองซึ่งเกิดขึ้นภายในเมือง อุบัติเป็นกาลนิโยคอันแรงร้ายในประวัติดำนานของชาติต่าง ๆ มาจนเท้าทุกวันนี้เลย.

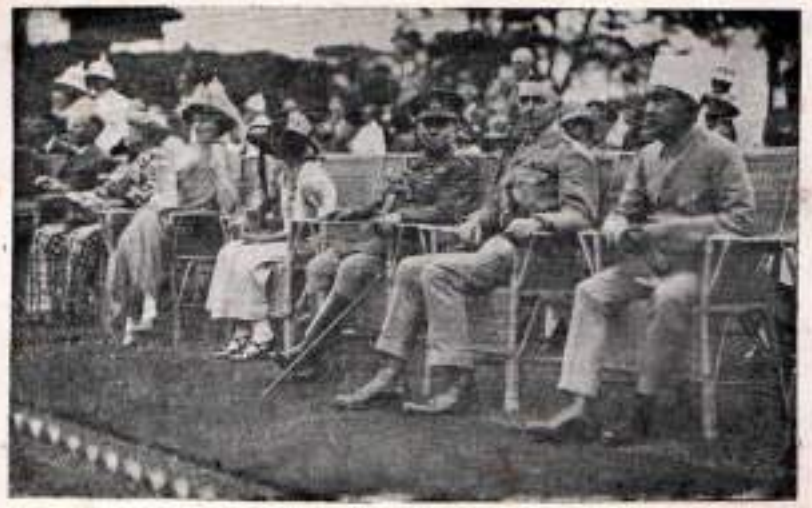

His late Majesty, accompanied by Her Majesty Queen Suvadana, witnessing a sporting contest during their visit to the Straits and F.M.S.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กับ พระนางเจ้าสุวัทนาพระวรราชเทวี ประทับทอดพระเนตร์การกีฬา ขณะเสด็จประพาสสิงคโปร์และสหรัฐมลายุ.

ในการจบพระราชประวัติการณ์ตอนนี้ และก่อนที่จะกล่าวต่อไปถึงรายงานสถิติพยากรณ์ซึ่งสำแดงพระราชกรณียานุกิจอันแข็งแรงของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวใน การจัดรเบียบ กรมกอง ต่างๆ ให้เข้าสู่ถาวรภาพ เราจำต้องแสดงความเปลี่ยนแปลงในฐานะเจริญยิ่งของรัชกาลแห่งพระองค์ เรื่องนั้นคือการถอนสัญญาเดิม กับประเทศมหาอำนาจบางประเทศ โดยมากประเทศนั้น ๆ ยินยอมยกสิทธิ์แห่งการขึ้นศาลไทยให้สำหรับคนในบังคับ ในเวลาเดียวกันมหาประเทศต่าง ๆ ต่างยินยอมตกลงให้สยามเลิก

Belfry in the Monastery of the Emerald Buddha.

หอระฆัง ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ข้อสัญญาเดิมข้อ ๑ ที่ว่าห้ามมิให้สยามเก็บภาษีขาเข้าเอาจากสินค้าต่างประเทศ นอกจากเหล้าองุ่น, เบียร์, และสุราต่างประเทศเกินกว่า ๓ เปอร์เซ็นต์ หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีฉบับใหม่นี้มีปรากฏให้สยามทรงไว้ซึ่งอำนาจเต็มที่จะกำหนดพิกัด การเก็บภาษีได้ตามสมควรในขณะที่ประเทศมหาอำนาจทั้งหมดพากันเห็นชอบด้วย ทั้งนี้มิได้ปรากฏว่าจะไกลทางไปอย่างใด และเมื่อการณ์ปรากฏขึ้นแล้ว วิถีการเงินของประเทศในอนาคตจักต้องดำเนินไปด้วยความราบรื่นทุกประการ.

HOCKEY TEAMS AT THE ROYAL BANGKOK SPORTS CLUB, BANGKOK.

คณะฮอคกี้ ณ ราชกรีฑาสโมสร, กรุงเทพ ฯ.

ประมวลต่อไปนี้จะได้แสดงให้ฐานะของประเทศโดยทั่วไป ระหว่างตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๖ อันเปนเวลาสิบปีในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสวรรคตแล้วนั้น.

	พ. ศ. ๒๔๕๗	พ.ศ. ๒๔๖๖
พลเมือง	๘,๕๔๒,๐๐๐	๙,๖๑๘,๐๐๐
การเงิน:–		
รายได้โดยปรกติรวบยอด	๗๓,๙๐๓,๖๗๐ บาท	๘๘,๔๑๗,๗๓๒
รายจ่ายโดยปรกติรวบยอด	๖๕,๕๓๕,๕๕๘ ,,	๙๑,๐๕๓,๑๓๓
รายจ่ายในการกู้ยืม	๔,๐๒๕,๑๐๗ ,,	๘,๐๖๑,๑๙๕

The following figures will show the general position of the nation as between the ten years B.E. 2457 (1914-15) and B.E. 2466 (1923-24)—i.e. during the last ten years of the late King's reign.

		1914-15	1923-24
Population		8,542,000	9,618,000
Finance:—			
Total ordinary Revenue	Tcs.	73,903,670	Tcs. 88,417,732
Total ordinary expenditure	„	65,535,598	„ 91,053,133
Expenditure on service of Loans	„	4,025,107	„ 8,061,195
National Debt	„	£6,257,400	„ £9,723,933
Value of Currency Notes	„	31,435,310	„ 115,603,450
Per Capita.			
Ordinary Revenue		8.65	9.19
„ Expenditure,		7.67	9.47
National Debt		14s. 7¼d.	20s. 2¾d.
Treasury Savings-Bank.			
Depositors		1,380	10,708
Deposits		488,602	1,868,743
Foreign Trade and Commerce.			
Total Imports	Tcs.	78,477,250	136,253,513
„ Exports,	„	101,643,324	171,426,125
		180,120,574	307,679,638
Import of Goods 3% ad val.	Tcs.	67,241,145	Tcs. 121,188,449
Export of Rice, quantity piculs	„	18,394,043	„ 21,710,486
Export of Rice,	„	85,346,572	„ 140,495,136
Shipping.			
Vessels Inwards	tons	805,538	1,037,431
„ Outwards	„	802,255	1,040,314
Posts, Telegraphs and Telephones.			
Revenue	Tcs.	1,275,616	Tcs. 2,117,694
Expenditure	„	1,187,792	„ 1,906,294
State Railways.			
Capital Outlay	Tcs.	9,429,354	Tcs. 2,318,359
Length of line opened	kms.	1,364	kms. 2,392
Revenue	Tcs.	5,821,111	Tcs. 12,686,612
Expenditure	„	2,757,755	„ 6,819,144

ณีสินของประเทศ	๖,๒๕๗,๔๐๐ ปอนด์	๕,๗๒๓,๕๓๓ ปอนด์
ธนานัติ	๓๑,๔๓๕,๓๑๐ บาท	๑๑๕,๖๐๓,๔๕๐ บาท
จำนวนเทียบ		
รายได้ธรรมดา	๔.๖๕	๕.๑๕
รายจ่ายธรรมดา	๓.๖๗	๕.๔๗
ณีสินของประเทศ	๑๔ ชิลลิง ๗ ๑/๔ เพนส์	๒๐ ชิลลิง ๒ ๒/๓ เพนส์
คลังยอมสิน		
ผู้ฝาก	๑,๓๘๐	๑๐,๗๐๘
จำนวนเงินฝาก	๔๘๘,๖๐๒	๑,๘๖๘,๗๔๓
การพาณิชย์และค้าขายต่างประเทศ		
รวมยอดสินค้าเข้า	๗๘,๔๗๗,๒๕๐ บาท	๑๓๖,๒๕๓,๕๑๓ บาท
รวมยอดสินค้าออก	๑๐๑,๖๔๓,๓๒๔ ,,	๑๗๑,๔๒๖,๑๒๕ ,,
	๑๘๐,๑๒๐,๕๗๔ ,,	๓๐๗,๖๗๕,๖๓๘ ,,
สินค้าเข้าร้อยชัก ๓ ราคา	๖๗,๒๔๑,๑๔๕ ,,	๑๒๑,๑๘๘,๔๔๕ ,,
สินค้าออก จำนวนข้าวสารเปนหาบ	๑๘,๓๕๔,๐๔๓ ,,	๒๑,๗๑๐,๔๘๖ ,,
สินค้าออกฉเพาะข้าวสารราคา	๘๕,๓๘๖,๕๗๒ ,,	๑๔๐,๔๕๕,๑๓๖ ,,
การเดินเรือคิดน้ำหนักตัน		
เรือเข้า	๘๐๕,๕๓๘	๑,๐๓๗,๔๓๑
เรือออก	๘๐๒,๒๕๕	๑,๐๔๐,๓๑๔
การไปรสนีย์ โทรเลขและโทรศัพท์	พ.ศ. ๒๔๕๗	พ.ศ. ๒๔๖๖
รายได้	๑,๒๗๕,๖๑๖ บาท	๒,๑๑๗,๖๕๔ บาท
รายจ่าย	๑,๑๘๗,๗๕๒ ,,	๑,๕๐๖,๒๕๔ ,,
การรถไฟแผ่นดิน		
ทุนที่ลงไปแล้ว	๕,๔๒๕,๓๕๔ บาท	๒,๓๑๘,๓๕๖ บาท
ทางรถไฟที่เปิดใช้แล้ว	๑,๓๖๔ กิโลเมตร์	๒,๓๕๒ กิโลเมร์ต

LONDON STOCK EXCHANGE QUOTATIONS OF SIAMESE LOANS:—

	Highest.	Lowest.
£1,000,000 4½% 1905.	102¾	98¾
Ditto, 1923.	92	89
£2,000,000 7%, 1922, in 1923	106½	104¾

NATIONAL DEBT.

1910-11.	£3,987,760	£180,000
1923-24.	£9,723,933	£472,794

EXCHANGE.

1908-1919	Tcs. 13.33 per £	Nov., 1925.	Tcs. 10.84 per £.

TREASURY SAVINGS BANK.

Total amount to credit of depositors at end of years:—

1913-14.	Tcs. 135,234.60	1923-24.	Tcs. 1,943,209.98

The following figures will show the position of the foreign trade of the country during the past four complete financial years.

	Total trade.	Imports.	Exports.
1920-21.	Tcs. 250,168,776	Tcs. 157,676,275	Tcs. 90,492,501
1923-24.	„ 351,412,664	„ 149,860,422	„ 201,525,242

PER HEAD.

	Total trade.	Imports.	Exports.
1920-21.	26.87	17.15	9.72
1923-24.	36.54	15.58	20.96

It must be remembered, however, that in the year 1920-21, the export of rice was prohibited.

CUSTOMS REVENUE AND INLAND TRANSIT DUTIES.

Year.	Amount.	Percentage of Total Revenue.	Total Taxation.
1909-10. ...	Tcs. 13,722,042	21.89	26.75
1823-24. ...	„ 19,136,625	21.64	30.09

TOTAL TRADE OF THE PORT OF BANGKOK.

Year.	Total trade.	Imports.	Exports.
1909-10. ...	Tcs. 172,382,146	Tcs. 69,811,711	Tcs. 102,570,434
1923-24. ...	„ 307,679,638	„ 136,253,513	„ 171,426,125

The above figures were divided between continents as follows for the year 1923-24:—

	Imports.	Exports.
Africa	Tcs. 17,832	Tcs. 4,906,056
North America	„ 4,360,695	„ 158,811
South America	„ 3,479	„ 5,009,582
Asia	„ 92,106,802	„ 154,689,492
Europe	„ 39,335,987	„ 6,652,116
Oceania	„ 136,253,513	„ 171,426,125

รายได้	๕,๘๒๑,๑๑๑ ,,	๑๒,๖๘๖,๖๑๒ ,,
รายจ่าย	๒,๗๕๗,๗๕๕ ,,	๖,๘๑๖,๑๔๔ ,,

สถิยคเอ็กสเชนจ์ที่สอนตอน

จำนวนสำหรับประเทศสยาม

เงินกู้

	สูงที่สุด	ต่ำที่สุด
จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ๑/๒		
พ.ศ. ๒๔๕๗	๑๐๒ ๓/๔	๕๘ ๓/๔
พ.ศ. ๒๔๖๖ จำนวนเงินเดียวกัน	๕๒	๘๕
พ.ศ. ๒๔๖๕ กู้ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ดอกร้อยละ ๗°/๐		
ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖	๑๐๖ ๑/๒	๑๐๔ ๓/๔

ณีสินของประเทศ		ดอกเบี้ย	
พ. ศ. ๒๔๕๓	๓,๕๘๓,๓๖๐ ปอนด์	๑๘๐,๐๐๐	ปอนด์
พ. ศ. ๒๔๖๖	๕,๗๒๓,๕๓๓ ปอนด์	๔๗๒,๗๕๔	ปอนด์

อัตราแลกเงิน พ. ศ. ๒๔๕๑ ถึง ๒๔๖๒ พฤศจิกายน พ. ศ. ๒๔๖๘

ปอนด์ละ ๑๓.๓๓ บาท ปอนด์ละ ๑๐.๘๔ บาท

พระคลัง

คลังออมสิน จำนวนเงินที่ฝากไว้รวมทั้งสิ้นเมื่อปลายปี:-

พ. ศ. ๒๔๕๖	พ. ศ ๒๔๖๖
รวมเงิน ๑๓๕,๒๓๔.๖๐ บาท	รวมเงิน ๑,๕๔๓,๒๐๕.๕๘ บาท

ตัวเลขต่อไปนี้ จะแสดงให้เห็นฐานะ รูปการณ์ ของการค้าขายต่างประเทศในระหว่างสี่ปี ที่ ล่วงแล้วมานี้ในส่วนการเงินโดยตลอด.

	จำนวนค้าขายทั้งหมด	สินค้าขาเข้า	สินค้าขาออก
พ.ศ. ๒๔๖๓	๒๕๐,๑๖๘,๗๗๖ บาท	๑๕๗,๖๗๖,๒๗๕ บาท	๖๐,๔๕๒,๕๐๑ บาท
พ.ศ. ๒๔๖๖	๓๕๑,๔๑๒,๖๖๔ ,,	๑๔๕,๘๖๐,๔๒๒ ,,	๒๐๑,๕๒๕,๒๔๒ ,,

The largest import trade was done with Hongkong, value Tcs. 32,431,821, and also the export trade, Tcs. 79,698,453,—with the Straits Settlements coming second.

The following figures give the proportion of re-exports to the trade of the Port of Bangkok:—

Year.		Total value.	Percentage of re-exports to	
			Exports.	Imports.
1909-10.	Tcs.	166,693,487	2.05	1.34
1923-24.	„	305,358,856	6.29	4.99

The following details show the average value of imports in two sections of five years each:—

Years.	Food, Drink and Tobacco.	Raw Materials (including Opium).	Manufactured articles.	Miscellaneous (including specie and gold leaf).
1914-19.	Tcs. 16,083,657	Tcs. 11,455,238	Tcs. 56,362,612	Tcs. 4,486,777
1919-24.	„ 25,733,107	„ 14,808,786	„ 811,708,152	„ 12,642,941

The average total imports and rates of exchange for the above two periods were as follows:—

Years.	Average of Total Imports.	Average-Exchange.
1914-19.	Tcs. 88,388,283	13.03
1919-24.	„ 137,892,986	10.25

We will now take averages for the same two periods as regards exports.

Years.	Teak.	Rice.	Bullion and Coin.	Other Goods.	Re-exports.
	Tcs.	Tcs.	Tcs.	Tcs.	Tcs.
1914-19.	100,594,455	5,227,790	912,923	13,574,734	2,675,847
1919-24.	111,374,725	8,951,429	1,003,539	17,746,667	6,807,638

Average total value of all Exports.

1914-19.	Ticals.	122,985,758
1919-24.	„	145,883,900

The following figures show the distribution of the rice export trade from B.E. 2462 to the present day.

Country.	Year.	Piculs.	Ticals.
Europe,	1919-20.	843,871	13,867,490
Singapore,	„	2,729,253	48,064,059
Hongkong,	„	1,796,336	23,992,171
Netherlands India,	„	696,027	12,186,814
Japan,	„	117,943	2,096,939
Port Said (for orders)	„	213,570	3,580,607
Alexandria ditto (for orders)	„	85,836	2,479,439
Other Countries.	„	925,714	16,815,089
	Total	7,408,550	123,082,608

คิดเฉลี่ย ยอด

	จำนวนค้าขายทั้งหมด	สินค้าขาเข้า	สินค้าขาออก
พ.ศ.๒๔๖๓	๒๖.๘๗	๑๗.๑๕	๙.๗๒
พ.ศ.๒๔๖๖	๓๖.๕๔	๑๕.๕๘	๒๐.๑๖

อย่างไรก็ดี ควรจะเป็นข้อหมายเหตุไว้ด้วยว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๖๓ นั้น การส่งสินค้าข้าวสาร ออกนอกประเทศ เป็นอันห้ามขาด.

การเก็บภาษี และภาษีผ่านด่านภายใน

พ.ศ.	จำนวนเงิน	คิดเฉลี่ยเปอร์เซนต์	
		เงินรายได้ ทั้งหมด	ได้จากภาษีทั้งหมด
๒๔๕๒	๑๓,๗๒๒,๐๔๒	๒๑.๘๑	๒๖.๗๕
๒๔๖๖	๑๑,๑๓๖,๖๒๕	๒๑.๖๔	๓๐.๐๑

จำนวนสินค้าทั้งหมด ในท่าเรือกรุงเทพ ฯ

พ.ศ.	ราคาสินค้าทั้งหมด	ขาเข้า	ขาออก
๒๔๕๒	๑๗๒,๓๘๒,๑๔๖ บาท	๖๕,๘๑๑,๗๑๑ บาท	๑๐๒,๕๗๐,๔๓๔ บาท
๒๔๖๖	๓๐๗,๖๗๕,๖๓๘ ,,	๑๓๖,๒๕๓,๕๑๓ ,,	๑๗๑,๔๒๖,๑๒๕ ,,

จำนวนสินค้าเข้าออกตามตัวเลขข้างบน เฉพาะปี พ.ศ. ๒๔๖๖ แบ่งจำนวนจากที่ได้ทำการเกี่ยวข้อง กับทวีปต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้.

	ขาเข้า	ขาออก
แอฟริกา	๑๗,๘๓๒ บาท	๔,๕๐๖,๐๕๖ บาท
อเมริกาเหนือ	๔,๓๖๐,๖๕๕ ,,	๑๕๘,๘๑๑ ,,
อเมริกาใต้	๓,๔๗๕ ,,	๕,๐๐๕,๕๘๒ ,,
เอเชีย	๕๒,๑๐๖,๔๐๒ ,,	๑๕๔,๖๘๕,๔๕๒ ,,
ยุโรป	๓๕,๓๓๕,๕๘๗ ,,	๖,๖๕๒,๑๑๖ ,,
โอเชียเนีย	๑๓๖,๒๕๓,๕๑๓ ,,	๑๗๑,๔๒๖,๑๒๕ ,,

สินค้าขาเข้าที่ได้เคย ทำปรากฏมาแล้ว กับฮ่องกง อย่างมากที่สุด ประมาณเป็น ราคาเงิน ๓๒,๔๓๑,๘๒๑ บาท และสินค้าขาออกนั้น ที่ได้ส่งออกไปยัง สเตรตเซตเติลเมนต์ เป็นเงิน ๗๕,๖๘๘,๔๕๓ บาท จัดเป็นที่สอง.

Country	Year.	Piculs.	Ticals.
Europe	1923-24.	210,734	1,546,875
Singapore	,,	6,336,968	43,784,409
Hongkong	,,	11,742,602	71,004,545
Netherlands India	,,	903,682	5,606,618
Japan	,,	580,239	3,492,721
Port Said (for orders)	,,	284,052	2,099,530
Alexandria ditto	,,	306,322	2,507,714
Other countries	,,	1,345,887	10,452,724
Total		21,710,486	140,495,136

The following figures give the amount, total value, and average value per picul of rice and paddy exported during the past 14 years:—

Year.	Piculs.	Ticals.	Average value per picul.
1910-11	17,588,349	91,060,879	5.17
1911-12	10,541,455	65,840,265	6.24
1912-13	9,881,130	65,320,423	6.61
1913-14	19,722,877	98,699,155	5.00
1914-15	18,394,043	85,346,572	4.64
1915-16	18,785,985	87,702,290	4.67
1916-17	19,784,592	99,965,372	5.05
1917-18	18,745,144	97,861,658	5.22
1918-19	14,201,434	132,096,385	9.30
1919-20	7,409,453	123,082,698	16.61
1920-21	4,660,487	28,975,860	6.22
1921-22	21,000,584	138,231,324	6.58
1922-23	21,079,564	126,088,607	5.98
1923-24	21,710,486	140,495,136	6.47

Shipping.

The following figures give details of the shipping passing through the Port of Bangkok during the past eleven years:—

Years.	Inwards. Tonnage.	Outwards. Tonnage.
1913-14	895,204	887,831
1914-15	805,638	802,255
1915-16	837,765	840,176
1916-17	855,621	857,199
1917-18	796,232	806,163
1918-19	683,102	685,362
1919-20	581,390	583,123
1920-21	492,812	491,305
1921-22	1,014,199	1,012,747
1922-23	1,008,825	1,004,317
1923-24	1,037,431	1,040,314

H. SWEE HO.

ห้าง ฮุน ซุย โห.

Manufacturers and Suppliers of Soluble and Fruit Essences, Colours, etc. Importers of Essential Oils and General Providers to the Aerated Water and Confectionery Trades.

เปน ห้างทำ น้ำ หอม

เชื้อ ผลไม้ ต่าง ๆ

สำหรับ ปรุง น้ำโซดา

น้ำ หวาน ไอสกรีม

และ วนม

รับ สั่ง ของ ต่าง ประเทศ

ด้วย

PROPRIETORS OF

THE CRYSTAL ICE FACTORY

Telegraphic Address:

"SWEEHO," Bangkok.

Tel. No. 317.

Codes. A. B. C. 4th & 5th Editions.

โรงน้ำแข็ง ฮุนซุยโห,

โทรศัพท์เลขที่ ๓๑๗

๖๑๑ เชิงสพานพิทย์เสถียร กรุงเทพ ฯ

AND

เปนเจ้าของ

THE BANGKOK MANUFACTURING Co.,

Telegraphic Address:

"NAMKENG."

Tel. No. 287.

Codes: Bentley's, A. B. C. 5th Edition

บริษัท บี.แอม.ซี

โทรศัพท์เลขที่ ๒๘๗

๓๖๓ เชิงสพานพิทย์เสถียร กรุงเทพ ฯ

นางแพทย์ พ. ว.
เหล่าลีตระกูล

แพทย์ประกาศ
นิยบัตร์ แห่งโรงเรียน
แพทย์ กรองงา
แม็คดิเคิล คอลเลดย์,
แคนตอน สำเร็จรับ
ปริญญา กระทำการ
บำบัดโรค ต่าง ๆ มา
ประมาณ ๑๐ กว่า ปี

บ้านเลขที่ ๒๒๖ ถนน กรจักร์
โทรศัพท์ เลขที่ ๑๑๗๓ พระนคร

เวลาทำการ
เช้า ตั้งแต่ ๗ ถึง ๑๒ บ่าย ตั้งแต่ ๓ ถึง ๕
(เชิญเรียกได้ ทุก เวลา วัน อาทิตย์ ปิด ที่ ทำ การ)

ยี่หัย ทึง
เกี่ยน เหลี่ง

มิแพทย์
ประกาศ
นิยบัตร์ รับ
จ้างทำ ฟัน
รักษาฟัน ตั้ง
มา ประมาณ
๑๐ ปีเศษ
ทำโดยผีมือ
ปราณีต และ
มีประกัน

สำนักงาน เลขที่ ๕๘๗ หลังโรงพักสามยก พระนคร
ทังพอนมิน แพทย์ประกาศนียบัตร์

ห้าง
ศรีเปลง

บางลำภู
ประตูใหม่
พระนคร

จำหน่ายสรรพะเครื่องใช้ เครื่องแต่งกายต่าง ๆ กับ เปน
ผู้สั่งผ้าลายเนื้อดีมีผู้นิยมมาก ทำการค้าขายมา ๑๕ ปี เศษ
หลวงเปรมหฤทัย เจ้าของผู้จัดการ

ช่าง ทำฟัน

ความ สวยงาม
อยู่ ที่ ฟัน ถ้า ท่าน
ปวดฟัน หรือ มี
ความ บกพร่อง
จง รีบ มา ปฤกษา
นายแพทย์ ฟองไคคิง ทันตแพทย์ ผู้มี ความ รู้ยอด เยี่ยม
ในการ รักษาฟัน ใส่ฟัน และ ถอนฟันได้ ทุก ชนิด
ปราศจาก ความเจ็บปวด ทั้งปวง
สำนักงานตั้งอยู่ ถนนลำภูญชัย
เลขที่ ๓๗๕ – ๓๗๗ พระนคร

AH CHOY,
Painter.

Contractor, Builder, Carpenter, Bricklayer, Plasterer and Painter. Charges moderate. Estimates given. Work properly executed.

Satisfaction guaranteed. Prompt attendence.

Contracts and jobs solicited.

Office: Nos. 82-84
Charoen Krung Road
South of Bush Lane,
Bangkok.

NAI AH CHOY,
Manager.

อาช้อย ช่างทาสี

รับเหมาทำการก่อสร้างต่าง ๆ เปนช่างไม้ ช่างปูน ช่างทาสีที่มีฝีมือปราณีต รับจ้างทำการที่กล่าวนี้โดยราคาสมควร เปนที่นิยมในท่านข้าราชการ เจ้านายทั่วไป ท่านประสงค์ในกิจการเหล่านี้ เชิญเรียกที่สำนักงานเลขที่ ๘๒-๘๔ ถนนเจริญกรุงใต้ ปากตรอกกับตันบุช พระนคร

นายอาช้อย ผู้จัดการ

Mr. LOUIS WINDSOR.

Mr. Louis Windsor is the son of Khun Smudh Gochara (Captain Garnier Windsor) master of one of the steamers belonging to the Alfred Holt fleet plying between Singapore, Hongkong, Swatow, Hankow and Bangkok. While trading in these ports, he became acquainted with His Majesty King, Rama IV who conferred upon him the title of Khun Smudh Gochara. When Siam was about to conclude a treaty of peace, commerce and friendshipwith France, in the reign of Napoleon III, he was appointed as an interpreter of the mission to Paris. After the treaty was signed, he returned to Siam, and, in partnership with his friends, he founded the firm of Windsor, Rose & Co., with the King's patronage. The firm were the first importors of foreign goods into Siam and exporters of Siamese produce to foreign countries. After having made enough to retire on, he sold his interest in the firm to German nationals and retired to England, where he died. The captain had many children, Mr. Louis Windsor being one of them by a Siamese mother. At twenty years of age, he became a teacher in the Assumption College, and, after leaving that institution, he joined Messrs. Kim Seng Lee & Co. who were then doing an extensive business in rice and teak. He afterwards quitted that firm to join the Royal Opium Department where he was appointed Chief Preventive Officer. When His Serene Highness, Prince Piya Bhakdee, tendered his resignation from the post of Director-General in B. E. 2460, Mr. Louis Windsor and other officials also tendered their resignation. He is now established in trade and is well-known to princes, notabilities and merchants of Bangkok. Mr. Louis Windsor has a wide circle of friends and is popular.

นายหลุย วินเซอร์ เปนบุตร์ขุนสมุทโคจร (กับตันกาเนียร วินเซอร์) คนแรกที่นำเรือกลไฟของบริษัทอาเฟรดโฮลเดิน ค้าขายระหว่างสิงคโปร์, ฮ่องกง, หันเค้า, ซัวเถาแล กรุงเทพฯ เปนที่สนิทชิดชอบของสมเด็จเจ้าพระยาเมือในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร์เปนขุนสมุทโคจรแลโปรดเกล้าฯ ให้เปนล่ามไปกับราชทูตสยาม ในการทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีกับกรุงปารีส์ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้านะโปเลียน ที่ ๓ เมือกลับมาแล้วโปรดเกล้า ฯ ชุบเลี้ยงให้ทำการค้าขาย จึงเปนคนแรกที่ทำการค้าขายติดต่อกับต่างประเทศคือเปนเจ้าของห้างวินเซอร์ (ห้างลี่ตา) เมือขายให้แก่ชาวเยอรมันแล้วกลับไปถึงแก่กรรมที่ประเทศอังกฤษ นายหลุยวินเซอร์เปนบุตร์ที่เกิดด้วยภรรยาไทยแม้ขุนสมุทโคจรมีบุตร์หลายคน แต่เปนผู้ได้รับนามสกุลวินเซอร์สืบมาแต่ผู้เดียว เมืออายุ ๒๐ ปี เปนครูโรงเรียนอัสสัมชัญ แล้วออกมาเปนผู้ช่วยบริษัทกิมเซ่งหลีแล้วมารับราชในกรมฝิ่น พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้ลาออกมาทำการค้าขายจนมีชื่อแล้วเสียงอยู่ในทุกวันนี้

THE ORIENTAL HOTEL.

IS THE MOST FAVOURABLY SITUATED

HOTEL IN BANGKOK;

THE LARGEST AND MOST

UP-TO-DATE HOTEL.

Close to all the Banks, the Legations, and Clubs, right in the heart of the business quarter, and at the same time it is quiet and comfortable.

40 large airy comfortable rooms with electric fans and light; each room with private bath-room attached, and all MODERN SANITARY conveniencies.

SPECIAL SAMPLE ROOMS

FOR

COMMERCIAL TRAVELLERS.

Everything is under the personal supervision of Mrs. A. J. Maire, special attention being given to the cuisine.

The ONLY HOTEL in Bangkok which has a private Motor Launch, to meet all steamers and trains on arrival. This adjunct to the Hotel service is indispensable, especially for those arriving by train, and is always available for excursion trips on the river.

โอเรียนแตลโฮเต็ล

เอ. ยี่. แมร์

รับสั่งสินค้าเข้าและส่งสินค้าออก

ได้ตครั้ง ที่ ๕

โทรเลขโอเรียนแตล

โอเรียนแตล โฮเต็ล

เปนโฮเต็ล ที่ ตั้ง อยู่ ใน สถาน ที่เหมาะ ที่ สุด ใน จังหวัดพระนคร เปนโฮเต็ลที่ ใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน สมัย เปนสูนย์กลางของสถานที่ทำการต่าง ๆ เช่น สโมสร สถานทูต และธนาคาร และเปน สถานที่ เงียบสงัด และถูกต้องตามอนามัยที่สุด

มีห้องพิเศษสำหรับพ่อค้าบาแต่ทางไกล

มิสซิส เอ. ยี่. แมร์ เปนผู้ดูแลจัดการในการ อาหาร เปนโรงเต็ลเดียวในพระนคร ที่มีเรือกล ไฟเล็ก ๆ คอยรับส่งยังเรือใหญ่และรถไฟ เปน โฮเต็ลที่เหมาะสำหรับการประหยัดทรัพย์ของท่านผู้ ที่มาทางรถไฟหรือผู้ที่ท่องเที่ยวทางไกล

Seng Guan.

PAHURAT STREET, BANGKOK.

Telephone No. 846.

Telegraphic Address:

Sengguan, Bangkok.

Code: A. B. C. 5th Edition.

General Importers and Commission Agents. Wholesale and Retail Dealers in Iron Bedsteads from well-known Manufacturers, Crystal Goods, Lamps, Hurricane Lanterns, Mantles, Gas-stoves, Rugs, Carpets, Bicycles, Motor-car and Bicycle Tyres, Rubber Shoes, Iron Cash Boxes, Iron Safes, Trunks, Travelling Requisites, Alpacca Cigarette Cases Purses, Felt Hats, Woollen Goods, Silk Goods, Perfumery, Ironware, Aluminium Ware, Chinaware, Sewing Machines. Stockings, Handkerchiefs, Table-cloths, etc.

Prices moderate. Inspection cordially invited.

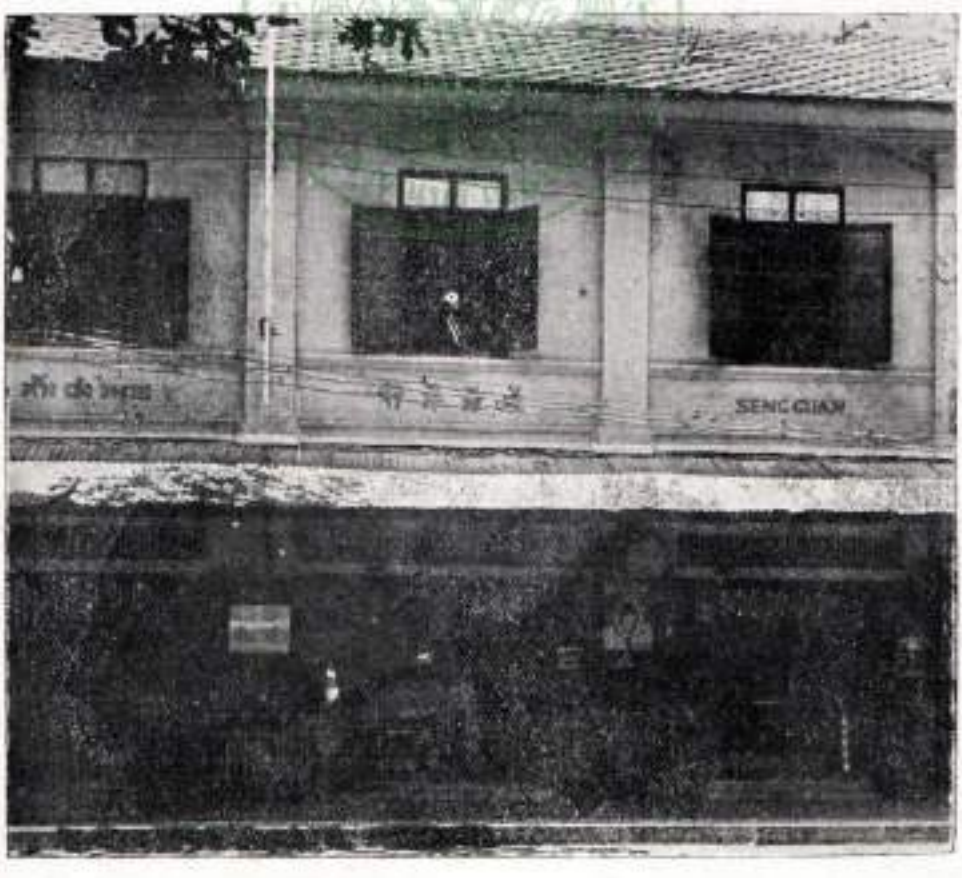

ห้างเซ่งหงวน

ถนนพาหุรัดโทรศัพท์เบอร์ ๘๔๖

รับสั่งของต่างประเทศ

จำหน่ายสิ่งของต่างๆ ทั้งส่งและปลีก

โดยราคาย่อมเยาว์

เช่น เตียงเหล็กอย่างงามหรูหรา ขนาดต่างๆ เครื่องแก้วเจียรนัย ลวดลายแปลกๆ พรมต่างๆทุกชนิด รถจักรยานที่แข็งแรง จักรเย็บผ้าที่ได้ไว้ใจได้จริง ตะเกียง แลได้ตะเกียงต่างๆยางรถยนตร์และรถจักรยานตราม้า ตู้เซฟกันภัยอย่างนอนใจได้ ของบุหรี่แลปากว้ารูปแปลกๆ องยาเป็นลวดลายงามๆ กระร่างแหลวดลายต่างๆ นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาพก นาฬิกาปลุก นาฬิกาแขวน หมวกสักหลาดเนื้อดีๆ ผ้าม่วงกางเกงเพรเชียงใช้แท้ รองเท้ายางทุกชนิด ถุงเท้า ผ้าเช็ดหน้าน้ำหอมต่างๆ กระเป๋าเดินทาง เครื่องครัว เครื่องเรือนต่างๆ เหล้าวิสกี้ แลสิ่งของเบ็ดเตล็ดต่างๆตามฤดูสมัย

CARL SCHLIEPER REMSCHEID.

Agent Fan Hin Loung & Co., Bangkok.

TRADE-MARK

MANUFACTURER & EXPORTER.

TRADE-MARK

OF

ALL KINDS OF

HARDWARE

CUTLERY

LOCKWARE

TOOLS

AXES

SPECIALITIES.

ALL KINDS OF SAWS,

SUCH AS

CROSSCUT SAWS

CIRCULAR SAWS

FRAME SAWS.

WELL-KNOWN THROUGHOUT THE WHOLE EAST.

FIRST QUALITY, EVERY PIECE FULLY GUARANTEED.

REGISTERED TRADE MARK

! ABOUT 50 YEARS' EXPERIENCE. !

SEANG KEE CHAN
RICE MILL.

MILLERS OF SIAM GARDEN
RICE A1.
EXPORTERS OF RICE.
40 Years' Experience
in rice-milling.
BUYING RICE FROM
SEANG KEE CHAN
MEANS YOU GET THE BEST
QUALITY AT A LOW PRICE.
SEND YOUR ORDERS
TO

SEANG KEE CHAN
RICE MILL.
BUKALO, DHONBURI,
BANGKOK.
TELEPHONE No. **740**

Nai Tan You Chiang,
MANAGING PROPRIETOR.

โรงสีไฟ
เซี่ยงกีจั่น

ทำการสีข้าวนาสวนชนิดดีที่ ๑
ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ
และในประเทศสยาม
โดยราคาย่อมเยาว์ ได้ตั้งทำการ
สีข้าวมาประมาณ ๔๐ ปีเศษ
จนเป็นที่นิยม
แก่บรรดาพ่อค้าทั่วไป
ท่านประสงค์จะซื้อข้าวที่ดีแล้ว
เชิญตกลงที่โรงสีเซี่ยงกีจั่นบุคโล
ฝั่งธนบุรี โทรศัพท์ ๗๔๐

นายตันยู่เจียง เจ้าของผู้จัดการ

THAM KHAN THO

DENTIST.

(Established 1915-1925).

Office, No. 158-160,

Sam Yek,

BANGKOK.

ธรรมขันโธ

เปนแพทย์รักษาฟัน, ถอนแก้, และใส่ฟันฝืมือปราณีตอย่างวิธีอเมริกัน มีฟัน, แก้วทองคำพร้อมสำหรับให้เลือกคิดราคาพอสมควร บ้านหมายเลขที่ ๑๕๘–๑๖๐ สามแยก

กรุงเทพฯ

A. SIAH LENG

DISPENSARY.

Nos. 403-409, Sam Yek. New Road BANGKOK, (SIAM).

Established, 1900.

Wholesale and retail druggists, chemists, and sellers of surgical and dental instruments.

ห้างขายยาเซี่ยะเหลิง

ขายส่งและขายปลีก มีเครื่องยาต่าง ๆ ทั้งเครื่องมือแพทย์ และเครื่องใช้ในการทำฟัน บริบูรณ์.

เบอร์ ๔๐๓–๔๐๙ อยู่น่าโรงหนังพัฒนากร ถนนเจริญกรุง กรุงเทพฯ

Dr. A. KEE ENG. **Dr. A. CHIA SEW.**

TELEGRAPHIC ADDRESS:
HERWHIT, BANGKOK.

CODES: PRIVATE, A. B. C. 5th EDITION AND BENTLEY'S.

HERBERT WHITWORTH, LIMITED.

(INCORPORATED IN ENGLAND.)

COTTON MANUFACTURERS AND GENERAL MERCHANTS.
CONTRACTORS TO THE BRITISH GOVERNMENT.
MILL: PIONEER MILL, RADCLIFFE, LANCS.
HEAD OFFICE: WHITWORTH HOUSE, PRINCESS STREET, MANCHESTER.

Bangkok Branch

731, Anuwongse Road.

Other Branches

LONDON
ADEN
BAGHDAD
BOMBAY
CALCUTTA
SHANGHAI
BUSREH

Piece Goods of every description, YARNS, ROUGH GOODS.

Fire Insurance Agency:
British Crown Assurance Corporation Ltd.

"เครื่องหมายตราสินค้า"

บริษัทเฮอร์เบิตวิตเวอท, จ.ส.ช.

บริษัท ทอผ้าใหญ่

จังหวัด แมนเชสเตอร์

สาขา กรุงเทพฯ

เลขที่ ๗๓๑ ถนน อนุวงษ์

CHIEW LEE.

Gold & Silversmiths, manufacturers of jewellery and other goods in gold, bronze and silver. Superior workmanship unsurpassed by Europeans. Gold, bronze, silver and nickel plating: gilding and silvering work undertaken, and guaranteed fast.

All kinds of jewellery on sale at cheap prices. Established over 10 years. Satisfaction guaranteed.

CHIEW LEE,

No. 1553 - 2264, Tripetch Road,

BANGKOK,

NAI KU KONE,

Managing Proprietor.

ห้างจิวหลี

ช่างทำทอง นาก เงิน รูปพรรณ์ทุกชนิด ฝีมือปราณีตไม่แพ้ห้างฝรั่ง ทั้งรับจ้างกาไหล่ชุบทอง นาก เงิน นิเกอร์ อย่างทนมีสรรพเครื่องรูปพรรณ์ จำหน่ายไม่แพง ค่าจ้างก็คิดพอสมควร ตั้งทำมาประมาณ ๑๐ ปีเศษ เปนที่เชื่อถือไว้ใจของมหาชนเจ้านายทุกชั้น ท่านต้องการเชิญมาตกลงที่ จิวหลีเลขที่ ๑๓๕๓-๒๒๖๔ ถนนตรีเพ็ชร์ตรงข้ามอำเภอพาหุรัด พระนคร

นายกู๊ไกน เจ้าของ ผู้จัดการ

本號專造銅各銀器飾首全電假出晚如回時如扣在間經件不回時收銀各借是得項各除貨不手賒算工價金有時入包定貨鍍首欵器金皿金號
五千門營京舖
十三牌署萬在
三百壹前茂遲
號

NAI LERT

(ESTABLISHED 1893)

ห้างนายเลิศ

ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖

ICE MANUFACTURERS,
MOTOR-BOAT BUILDERS
MOTOR-BOAT SERVICES,
HARDWARE MERCHANTS,
GENERAL DEALERS,
IMPORTERS and EXPORTERS.
TELEGRAPHIC ADDRESS:
"LERT BANGKOK"
POSTAL ADDRESS.
POST BOX No. 36.

เปนโรงน้ำแข็ง และทำการสร้าง
เรือยนต์ มีเรือยนต์ให้เช่า
มีเครื่องถ้วยชามแลสิ่งของ
ต่าง ๆ ขาย รับสั่งสินค้าเข้า
แลส่งสินค้าออก
โทรเลข "เลิศกรุงเทพ ฯ"
จ่าน่าตุ๊ไปรษณีย์เบอร์ ๓๖

สีแยกบางลำภูประตูใหม่พระนคร BANGLAMPOO PRATUMAI BANGKOK SIAM.
สถานที่จำหน่ายสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

Wattson, Dental Surgeon, Sam Yek, Phra Rama IV Road

วัตสัน แพทย์ ทำฟัน

ตำบล ถนน พระรามที่ ๔ เบอร์ บ้าน เลขที่ ๕๑๙

หลวงกุมารประเสริฐ (โต อติแพทย์) เป็นผู้ชำนาญในการรักษาทารกอันมีวัยอ่อน ๆ นับตั้งแต่เวลาแรกคลอดจากครรภ์มารดาจนมีวัยเจริญเป็นลำดับไป รับราชการเป็นแพทย์หลวงมาจน พ.ศ. ๒๔๖๓ ตั้งห้าง ขาย ยา อยู่ที่ ถนน บ้านแขก จังหวัด พระนคร

ห้างช่วนหลี เป็นห้างจำหน่ายสรรพเครื่องกระป๋อง และบุหรี่ต่าง ๆ ชนิดมวนและเส้น มีเครื่องใช้ เครื่องแต่งกายทุกอย่าง เป็นสถานที่หย่อนใจโดยมีสนามเบดมินตันให้ท่านออกกำลังกาย พร้อมด้วยอาหาร และเครื่องดื่มต่าง ๆ

ช่วนหลี สพานหัน พระนคร โทรศัพท์ที่ ๗๗๓

นายตื้นช่วน เจ้าของผู้จัดการ

ก้าจัน เหลา ภัตตาคาร เป็นผู้ปรุงอาหารจีน,ฝรั่ง อ่างโอชารส และรับเหมาทำอาหารด้วย ราคาย่อมเยา ต้องการเชิญเรียกที่ ก้าจันเหลา ถนนเยาวราช พระนคร โทรศัพท์ ๓๓๐๒

นายเลี่ยงก้ำกี่ เจ้าของผู้จัดการ

แบงก์ โอเรียนเตล
คอมเมอเชียล ท.จ.ก.

ตั้งขึ้นที่ฮ่องกง เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๒๒ ตาม พระราชบัญญัติ บริษัท หุ้นส่วน ๑๙๑๑—๒๒

เงินทุน
๕,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ

สำนักงานใหญ่
๒๕ ถนน เดส์ วอ, เซ็นทรัล
ฮ่องกง

สาขา

เซี่ยงไฮ้	กวางตุ้ง
กรุงเทพฯ	ถนนทรงวาด
ฮาวานา	เทียนสิน

THE ORIENTAL GOMMERCIAL BANK, LTD.

Incorporated in Hongkong on the 29th May 1922, under the Companies Ordinance 1911-22.
Capital Authorised ... ... $ 5,000,000

HEAD OFFICE.

25, Des Vœux Road, Central, Hongkong.

BRANCHES.

Shanghai	36 Kiangse Road,
Canton	West Bund,
Bangkok	1006 Songwad Road,
Havana	100 Galiano,
Tientsin	French Concession.

FOREIGN BANKERS.

The Westminster Bank, Ltd, London.
The National City Bank o New York, N. Y.
The Union Trust Co. of San Francisco, Calif.
The Canton of San Francisco, Calif.

Every description of banking and exchange business transacted.

Fixed Deposit rates quoted on application.

Current Accounts: 2 per cent per annum on daily balances.

Our systematic and scientific management enable us to handle all matters entrusted to our care with efficiency and promptness.

M. Y. WONG, Manager.

Phone:— Manager's Office 782.
General Office 125.

TAN EE LONG.

Dealers in silk coats, silk trousers, Shanghai silk panungs and coloured silk. Established over 50 years. Satisfaction guaranteed. The only direct importers of silk and silk goods from Shanghai. Price very moderate. Orders fo- silk of any quantity, quality, and colou- booked at the cheapest price. Sole Agents of the Corean Government for Corean Som (a kind of root used in medicine.)

Inspection of Shanghai silk panung and Som Solicited.

Office : No. 569 Sampeng

Near Rajawongse Road,

Telephone No. 1181

BANGKOK.

ตันอีหลง

เปน สถาน ที่จำหน่าย
เสื้อแพร กางเกงแพร
ผ้าม่วง เซี่ยงไฮ้
กับ แพร สี ต่าง ๆ
ทุก ชนิด มา เปน เวลา
นาน ถึง ๕๐ ปี กว่า
จน เปน ที่ นิยมเชื่อ ถือ
ใน หมู่ มหาชน ทั่วหลาย
ว่า เปน สถาน ที่
แห่ง เดียว ที่ จำหน่าย
แพร อย่าง ดี ซึ่ง ได้ สั่ง
มา จาก เมือง เซี่ยงไฮ้
โดย ตรง ทั้ง ราคา
ก็ ย่อม เยาว์ กว่า ที่ อื่น มาก และ ยัง รับ ทำ การ สั่ง
แพร ให้ ถูก ต้อง ตาม ความประสงค์ ทุก ชนิด ส่วน ราคา
รับ รอง ว่า ไม่ แพง กว่า ที่ อื่น นอก จาก นั้น ยังได้เปน
ผู้ จำหน่าย โสม เกาหลี อย่าง แท้ ซึ่ง ได้ รับ จาก รัฐบาล
ประเทศ เกาหลี แต่ แห่ง เดียว ใน ประเทศ สยาม

ถ้า ท่าน ต้อง การ แพร ต่าง ผ้า ม่วง เซี่ยงไฮ้ ทุก ชนิด
หรือ โสม เกาหลี เชิญ เถิด มา ชม ท่าน จะ ได้ ของ ที่
พอ ใจ ท่าน เสมอ

ชัยสิทธิ์โอสถสถาน

นายตันเลงหยง อายุ ๖๗ ปี ผู้จัดการ ธนาคารไทยจำกัด
และร้านขายเครื่องยาจีน ใต้ใต่ติ้ง สำเพ็ง ราชวงศ์
โทรศัพท์ ๖๐๕

โรงสีบ้านสี่ยอด

เปนโรงสีข้าวที่ดีส่งต่าง

ประเทศ ข้าวที่ ๓ ใช้เครื่อง

หมาย อักษรจีนสีเขียว ที่ ๒

สีแดง ที่ ๓ สีดำ ที่ ๔ สีเหลือง

ท่าน ต้อง การ เชิญ ตก ลง ที่ สำนัก งาน เชิง สพาน

พิทย์เสถียร โทรศัพท์ ๑๑๕๙

นายโง้วลั๊กเช้ง เจ้าของผู้จัดการ

Dr. K. Ejiri

Corner Tripetch and Chareonkrung Road,
BANGKOK.
Telephone No. 852.

KWANG CHEONG.

(Established 1886.)

1423-29, Chakrawad Road,

BANGKOK, SIAM.

Telephone, No. 771.

Importer and dealer in general hardware, shipchandlery, paints, oils, enamel, belting and general merchandise.

CORRESPONDENCE SOLICITED.

Proprietor—YAP TZE PIAN.

กวางเชียง

ตั้งเมื่อ. ค.ศ.

๑๔๒๓–๒๙ ถนนจักรวรรดิ์

สั่งของต่าง ๆ เข้ามาขาย

เช่น เครื่องเหล็ก, สี,

น้ำมัน, และเครื่องหนัง และสินค้าอื่นๆ อีกมาก

เชิญชม.

ยับทีซีเบี๋ยน เจ้าของ

中國金星人壽水火保險有限公司
THE VENUS LIFE, FIRE AND MARINE INSURANCE CO., LTD.

บริษัท กิมเซ็ง รับประกันชีวิตร์, ไฟ และทางน้ำ ท. จ. ก.

唐紹儀君 本公司總產業

PRESIDENT, TANGSIHAOYI, ESQ.

นายกกรรมการ ถ่องซิวหยี

HEAD OFFICE SHANGHAI. 上海總公司

สำนักงานใหญ่ แห่งเซี่ยงไฮ้

CAPITAL M.
$ 1,000,000.00
for Life Insurace.

เงินทุนสำหรับแผนกประกันชีวิตร์
๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐
เหรียญ.

CAPITAL M.
$ 1,200,000.00
for Life and Marine Ins.

เงินทุนสำหรับแผนกประกันไฟและทางเทล
๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐
เหรียญ.

BANGKOK BRANCH:
72, New Road,
Corner Bush Lane.
Telephone No. 858.
Telegraphic Add: "VENUS"
Manager HSU KAI
Sub-Manager
TSAI HOW KEUNG.

BANGKOK BRANCH 局分羅遜

20 years' bonus record kept unbroken.
Head office, Shanghai.

สาขากรุงเทพ ฯ

นายหูยกัย ผู้จัดการ
นายซอยเฮาเคือง
ผู้ช่วยผู้จัดการ

Dr. P. Theng Chiu and P. Sow Kwang
Yiah Kwang Dentist,
4, Chareon Krung Road,
Bangkok,
Siam.
Sow Kwang,
Artist.

นายเทงจิว
แพทย์ทำ
ฟันยี่ห้อ
ป๊วยเอ๊ียะกวง เยื้องบริษัทภาพยนต์สยามข้าม
ถนนเจริญกรุง และยี่ห้อป๊วยเอ๊ียเหลิ่ง ตลาดพลู
นายเซาะกวง ช่างวาดรูป

ห้างย่งติด
หงวน
เลขที่ ๑๒๑๖
ถนนสำเพ็ง
โทรศัพท์
นำเบ๊อร์ ๔๘
เปนพ่อค้ารับ
สั่งด้ายส์,
ด้ายดิบ แลผ้า
ต่าง ๆ ทุกชนิด
จากต่างประเทศ ขายโดยราคาย่อมเยาว์ที่สุด ค้า
ขายมากว่า ๕๐ ปี แล้ว ผู้ใดมีความประสงค์จะทำ
การติดต่อซื้อขายกลงที่ห้างย่งหงวนหลงสาขาตำบล
ถนนราชวงศ์ โทรศัพท์นำเบอร์ ๑๓๗ ก็ได้

THE EASTERN COMMERCIAL
CO., LTD.
IMPORTERS AND COMMISSION AGENTS.
ห้างอีสเตอร์น คอมเมอร์เชี่ย
บริษัท จำกัดสินใช้.
ส่งสินค้าเข้ามาขาย และรับส่งสินค้าขาออก

護育醫院

林森 民國十四年六月

李懷寬女醫學士肖像

懷寬女醫學士 曾畢業於廣州眞光書院師範科
美國夏葛女醫大學校 歷充本省圖强產科醫學校
教務長 香山保育善會醫席 歧江醫院長
選京石龍軍藥房醫生 本院主任

Dr. LI WAI FUN, M. D.

นางสี้ไวฟุน แพทย์ประกาศนียบัตร์

Siang Kong, Bangkok.

GRADUATE OF THE HACKETT MEDICAL COLLEGE.

Expert in Midwifery, Diagnosis, Treatment, Injection and Operation.

Can be consulted at any hour of the day, either at the above office or at the patient's house.

เวลานี้อยู่ที่ตรอกเชียงกง จังหวัดพระนคร รับรักษาโรคต่าง ๆ ชำนาญการแพทย์ผดุงครรภ์ มีสถานที่ผ่าตัดและฉีดยา ทั้งมียาพร้อมบริบูรณ์ทุกขนาน จะเรียกไปตรวจโรคและรักษาที่บ้านก็ได้

Chartered Bank of India, Australia & China.

HEAD OFFICE: 33, BISHOPSGATE, LONDON.

INCORPORATED BY ROYAL CHARTER.

CAPITAL, in 600,000 Shares of £5 each	£3,000,000
RESERVE FUND	£4,000,000

Agencies and Branches.

ALOR STAR (Malay States).	HONGKONG	PUKET
AMRITSAR	ILOILO	RANGOON
BANGKOK	IPOH	SAIGON
BATAVIA	KARACHI	SEMARANG
BOMBAY	KLANG	SEREMBAN
CALCUTTA	KOBE	SHANGHAI
CANTON	KUALA LUMPUR	SINGAPORE
CAWNPORE	KUCHING	SOURABAYA
CEBU	MADRAS	TAIPING (F.M.S.)
COLOMBO	MANILA	TAVOY
DELHI	MEDAN	TIENTSIN
HAIPHONG	NEW YORK	TOKYO
HAMBURG	PEKING	YOKOHAMA
HANKOW	PENANG	ZAMBOANGA (Philippine Islands).

BANGKOK AGENCY — Office Hours: 9 a.m. to 3 p. m. (Saturdays 9 a. m. to 12 noon).

Chartered Bank Lane. — **F. W. WEST.**—*Agent.*

Hongkong and Shanghai Banking Corporation

HEAD OFFICE:—HONGKONG.

Authorised Capital	**$ 50,000,000**
Issued and Fully Paid up	**$ 20,000,000**
Sterling	**£ 4,500,000**
Silver	**$ 26,500,000**
Reserve Liability of Proprietors	**$ 80,000,000**

CHIEF MANAGER:

HONGKONG—A. H. BARLOW, ESQ.

BRANCHES AND AGENCIES:

AMOY	HARBIN (MANCHURIA)	PENANG
BANGKOK	HONGKEW (SHANGHAI)	RANGOON
BATAVIA	IPOH	SAIGON
BOMBAY	JOHORE	SAN FRANCISCO
CALCUTTA	KOBE (HIOGO)	SHANGHAI
CANTON	KUALA LUMPUR	SINGAPORE
CHEFOO	LONDON	SOURABAYA
COLOMBO	LYONS	SUNGEI PATANI
DAIREN	MALACCA	TIENTSIN
FOOCHOW	MANILA	TOKYO
HAIPHONG	NAGASAKI	TSINGTAO
HAMBURG	NEW YORK	VLADIVOSTOCK
HANKOW	PEKING	YLOILO
		YOKOHAMA

LONDON OFFICE: 9, GRACECHURCH STREET, E. C.

LONDON BANKERS: THE WESTMINSTER BANK LIMITED.

BANGKOK:—Interest allowed on current accounts at the rate of 1 per cent per annum on the Daily Balance.
FIXED DEPOSIT:—The rate of interest allowed on Fixed Deposit can be ascertained on application.
Letters of Credit issued available in the principal cities of the world.
Drafts granted. Bills negotiated or sent for collection and every description of Banking and Exchange business transacted.

R. C. EDWARDS.—Agent, Bangkok.

Office of the Corporation at the mouth of the Klong-Kut-Mai Canal.

Office hours	9 a. m. to 3 p. m.
Saturday	9 a. m. to 12 noon.

BANK OF TAIWAN, LTD.

(Incorporated by Special Imperial Charter, 1899.)

PRESIDENT :
KOJURO NAKAGAWA, Esq.

VICE-PRESIDENT :
HIROZO MORI, Esq.

CAPITAL SUBSCRIBED	Yen	60,000,000
CAPITAL PAID-UP	,,	52,500,000
RESERVE FUNDS	,,	14,000,000

DIRECTORS :
GUNJI KAWASAKI, Esq.
TADASU HISAMUNE, Esq.
DANKICHI TAKITA. Esq.
MASKAZU SHUTO, Esq.

Head Office :—TAIPEH. TAIWAN and JAPAN.

BRANCHES:

JAPAN :—Tokio, Yokohama, Oska and Kobe.

TAIWAN :—Giran, Heito, Kagi. Karenko, Keelung, Mako, Mento, Shinchiku, Taichu, Tainan, Taito, Takao. Tansui and Toyen.

CHINA :—Amoy, Canton, Foochow, Hankow, Shanghai and Swatow.

JAVA :—Batavia, Semarang and Soerabaia.

OTHERS :—Bombay, Calcutta, Hongkong, London, New York and Singapore.

AGENTS and CORRESPONDENTS :—In the principal cities and towns throughout the world.

LONDON BANKERS :—Westminster Bank, Ltd., Lloyds Bank, Ltd. and Barclays Bank, Ltd.

NEW YORK BANKERS :—National City Bank of New York, Guaranty Trust Co. of New York, Equitable Trust Co. of New York, Chase National Bank, Bankers Trust Co., Bank of Manhatten Co., Irving Bank-Columbia Trust Co., and National Bank of Commerce in New York.

THE MERCANTILE BANK OF INDIA, LIMITED.

(Registered in London, under the Companies Acts of 1862 to 1890, on 2nd December, 1892).

Authorised Capital	.	£ 3,000,000.
Subscribed ,,	.	1,800,000.
Paid-up ,,	.	1,050,000.
Reserve Fund & Undivided Profits	.	1,450,000.

Head Office : 15, GRACECHURCH STREET, LONDON, E. C. 3.

Board of Directors.

J. M. RYRIE, Esq., Chairman,
SIR ROBERT J. BLACK, Bart.
LORD CARMICHAEL, C.S.I., G.C.I.E., K.C.M.G.
P. R. CHALMERS, Esq.
C. J. HAMBRO, Esq.
H. MELVILL SIMONS, Esq., Deputy Chairman.
SIR DAVID YULE, Bart.

Chief Manager.
J. STEUART.

London Manager.
J. B. CRICHTON.

Sub-Manager.
H. L. PADDAY.

London Bankers.
BANK OF ENGLAND. | MIDLAND BANK, LIMITED.

Agents in Scotland.
Messrs. R. & E. SCOTT, 64, Queen Street, Edinburgh.

Agents in New York.
BANK OF MONTREAL, 64, Wall Street.

Branches and Agencies.

Bangkok.	Delhi.	Karachi.	Mauritius.
Batavia.	Galle.	Kota Bharu.	Rangoon.
Bombay.	Howrah.	Kuala Lumpur.	Shanghai.
Calcutta.	Hong Kong.	Madras.	Simla.
Colombo.	Kandy.	Penang.	Singapore.

Soerabaya.

Bangkok Branch : **BUSH LANE.**

Interest allowed on Current Account daily balances at 2 per cent per annum. Terms for Fixed Deposits can be ascertained on application. Banking and Exchange Business of every description transacted. Office Hours 9 a.m. to 3 p.m. Saturdays 9 a.m. to 12 noon.

J. C. DUNCAN,—Acting Manager.

บริษัท เบ เง็ก ซัว. ฮ่องกง ท. จ. ก.

มีทุน ๓,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ (สามล้านเหรียญ)

บริษัท นี้ เปน บริษัท ที่ ใหญ่ ไพ ใน ประเทศ จีน บริษัท หนึ่ง ได้ จด ทะเบียน การ ค้า ขาย ที่ เมือง ฮ่องกง จำหน่าย ขนม ปัง และ ลูก อวาด ต่าง ๆ, สาขา ได้ แผ่ ไพศาล ไป เกือบ ทั่วโลก โรง งาน ใหญ่ ตั้ง อยู่ ที่ เกาะ ฟิลลิปปินส์ ฮ่องกง, และ เซี่ยงไฮ้, แลนดอน สาขา ตั้ง ที่ กรุง เทพ มหา นคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ นัดนี้ ขนม ปัง และ ลก อวาด ต่าง ๆ ของ บริษัท นี้ ได้ เจริญ แพร่หลาย ตลอด ทั้ง พระราช-อาณาจักร์ สยาม ที่ ทำการ ใหญ่ ตั้ง อยู่ ที่ บริษัท ยาสูบ มานยาง ตำบล ถนน เทเวศร ตอน สามแยก จังหวัด พระนคร และ มี จำหน่าย ตาม ร้าน ขาย เครื่อง กระ ป๋อง ทั่ว ไป.

(เครื่อง หมาย การ ค้าขาย คัง นี้)

นาย ลิมจิกิน ผู้จัดการ

SZE HAI TONG BANKING AND INSURANCE Co., LTD.

Head office: 56, 57 & 58 Chulia Street, Singapore.

Incorporated in Singapore, under the Companies' Ordinance, 1889, of the Straits Settlements, on 21st November, 1906.

Paid up Capital — —	**$2,000,000.**
Surplus — — —	**1,800,000.**

Court of Directors.

SEAH ENG LIM, Esq., *Chairman.*
LEE WEE NAM, Esq., *Deputy Chairman.*
CHAN TECK HEE, Esq. TAN BOON KIAH, Esq.
ONG CHOW KENG, Esq. CHAN CHIN KWANG, Esq.
TEO TEOW PENG, Esq. NAH SIAM TONG, Esq.
SEAH ENG CHIANG, Esq. CHEONG GUAN SWEE Esq.

Managing Director:	SEAH ENG LIM.
Manager:	LEE WEE NAM.
Assistant Manager:	TAN BOON KIAH.
Secretary:	CHAN CHIN KWANG.

Branches and Agencies.

BANGKOK LONDON
HONGKONG SHANGHAI
SWATOW.

Branch Manager.
LEE WEE KHENG.

HOTEL HOI THIEN LAO.

THE MOST FAMOUS AND THE BEST OF ITS KIND IN SIAM. EUROPEAN AND CHINESE VICTUALS WITH SEVERAL COURSES ARE SERVED TO MAXIMUM SATISFACTION AT MINIMUM COST. STAFF CONSISTS OF QUALIFIED AND EXPERT COOKS ENGAGED FROM FOREIGN COUNTRIES. ONCE VISITED IS ALWAYS VISITED.

TRIAL ORDER OR VISIT IS EARNESTLY SOLICITED.

TAN TOH KANG LANE.
Sampeng. Bangkok.
Telephone, No. 221.

ห้อย เทียน เหลา ภัตตาคาร

เปน สถาน ที่ ปรุง อาหาร จีน. ฝรั่ง. และ เปน ภัตตาคาร ที่ มี หลักฐาน มั่น คง แห่ง หนึ่ง ใน ประเทศ สยาม ตั้ง อยู่ ตรอก ตั้งโต๊ะกัง จังหวัด พระนคร โทรศัพท์ ๒๒๑ ผู้ ปรุง อาหาร ได้ สั่ง มา จาก ต่าง-ประเทศ เปน ผู้ ทำ อย่าง ปราณีต รับ เหมา ปรุง อาหาร จีน. ฝรั่ง. โดย มี เครื่อง ใช้ ใน การ เลี้ยง พร้อม เสร็จ ท่าน ต้อง การ อาหาร ใน การ เลี้ยง ทริด ทิจ ใดๆ จะ ได้ รับ ความ สดวก มาก จาก ภัตตาคาร นี้ ดี กว่า ที่ อื่น.

เจ้าของ ผู้จัดการ.

SOON HOCK SENG BANK.

Head Office: No. 6022, Songwad Road, Bangkok.
Telephone, No. 475 & 1274.

Paid-up Capital	Tcs1,500,000.
Reserve Fund	Tcs2,000,000.

Branches:
HONGKONG, SINGAPORE, SWATOW.

The Bank transacts every description of Banking and Exchange Business. Money received on current account and Fixed Deposit.

ธนาคาร ซุนฮกเซง

สำนักงาน ใหญ่ เลขที่ ๖๐๒๒ ถนน ทรงวาด จังหวัด พระนคร
โทรศัพท์ เลข ๔๗๕—๑๒๗๔

ทุน เรียก เต็ม	๑,๕๐๐,๐๐๐. บาท
ทุน สำรอง	๒,๐๐๐ ๐๐๐. บาท

สาขา

ฮ่องกง. สิงคโปร์. ซัวเถา

ธนาคาร รับ ทำ การ ทุก อย่าง ที่ เกี่ยว กับ ธนาคาร และ รับ ฝาก เงิน ด้วย

ไตเหจิน ผู้จัดการ.

THE RAJAWONGS STORE.

BANGKOK.

GENERAL IMPORTERS AND EXPORTERS.

IMPORTS: Watches, Clocks, Jewellery, Perfumery, Cutlery, Optical Goods, Cut-glassware, Alpacca, Aluminium wares, Lamps of every description, Silk and Piece goods, Wearing Apparel, Toilet Requisites, Musical Instruments and sundries, etc. etc. etc.

EXPORTS: All Siamese Produce.

BANKERS: The Chartered Bank of India, Australia & China.

LONDON AGENTS: Service, Reeve & Co. (London), Ltd.

โทรศัพท์ ๑๒๖๓

สี่แยก ถนน ราชวงศ์ จังหวัดพระนคร

รับ สั่ง สินค้า ต่างประเทศ จำหน่าย นาฬิกา ทุก ชนิด, แว่น ตา, หมวก, ผ้าม่วง, กางเกง แพร, ไหม ลาน, เตียง เหล็ก, เครื่อง แก้ว เจียรนัย, เครื่อง แต่ง กาย ต่าง ๆ สรวม เครื่อง ภาชนะ และ รับ ตัด เสื้อ เครื่อง แบบ ทุก ชนิด.

LES SUCCESSEURS DE

E. C. MONOD & CIE.

ESTABLISHED 1900.

IMPORT—EXPORT.

เลส์ ซุกแซเซอร์ เดอ

อี. ซี. โมโนด์แอนโก

ตั้ง ขึ้น ตั้ง แต่ ค. ศ. ๑๙๐๐

รับ สั่ง สินค้า ต่าง ๆ ทั้ง ขา เข้า และ ขา ออก

TRADE MARK

WAT SAM CHIN DISPENSARY,

No. 613-615, Wat Sam Chin, Telephone No. 630.

Bangkok (Siam).

Nai Lim Choon Huan

Managing Proprietor.

ห้าง ขาย ยา วัด สาม จีน

ห้าง นี้ ได้ รับ สั่ง ของ จาก นอก มา จำหน่าย เช่น เครื่อง ยา และ สิ่งของ ต่าง ๆ กับ มี แพทย์ ยุโรป ทำ การ รักษา โรค ทุก ชนิด ท่าน ต้อง การ เชิญ เวียก จะ คิด ราคา พอ สมควร.

สำนักงาน วัด สามจีน ห้อง ที่ ๖๓—๖๔ โทรศัพท์ ๖๓๐ จังหวัดพระนคร

นาย หลิ่ม ชุนฮวน เจ้าของ ผู้จัดการ.

BY APPOINTMENT TO H. M. THE KING.

SIAM'S PREMIER STORE

HOUSEHOLD LINENS
DRESS GOODS
SILKS
NOVELITIES.

THE COOLEST & MOST
UP TO DATE
STORE.

THE VISITOR'S
PARADISE.

HOUSEHOLD GOODS
CHINA AND GLASS
MEN'S WEAR
STATIONERY.

LOWEST POSSIBLE
PRICES
BEST QUALITY GOODS.

ALWAYS SOMETHING
NEW.

BANGKOK.

WHITEAWAY, LAIDLAW & CO., LTD.

The Siam Commercial Bank, Limited.

(Incorporated by Royal Charter).

Paid-up Capital : . . . . Ticals 3,300,000.
Reserve : . . . . „ 1,100,000.

Board of Directors :

PHYA ANURAKS KOSA,—Chairman.
PHYA BORIBUN RAJA SOMBAT. | PHYA AMARESR SOMBATTI.
PHYA BORIBUN KOSAKORN. | PHRA BISAL SUBHAPHOL.
G. H. ARDRON, Esq.

Branch : . . . . TUNG SONG.

AGENTS:

London.—NATIONAL PROVINCIAL BANK, LTD. & SWISS BANK CORPORATION.
New York and Japan.—INTERNATIONAL BANKING CORPORATION.
France and Bombay.—COMPTOIR NATIONAL D'ESCOMPTE DE PARIS.
Calcutta.—INTERNATIONAL BANKING CORPORATION.
Hongkong and Singapore.— INTERNATIONAL BANKING CORPORATION & NETHERLANDS TRADING SOCIETY.
Penang.—NETHERLANDS TRADING SOCIETY.
Java.—NETHERLANDS TRADING SOCIETY, BANK VOOR INDIE & NETHERLANDS INDISCHE HANDELSBANK.

The Institution buys, sells, and collects Bills of Exchange on Europe, America, India, China, Japan, and Java, and transacts every description of Exchange and Banking business.
Current Account Deposits at 1 per cent on daily balances. Rates of interest allowed on fixed deposits may be ascertained on application.
Safe-Deposit Lockers available to the public at monthly rentals.
Apply for Particulars.

Office hours 9 a.m. to 3 p. m. Saturday 9 a. m. to 12 noon.

G. H. ARDRON,—*Manager.*

同泰興火鋸

ทง ไทย เฮง

โรง เลื่อย จักร์ เหนือ ปาก คลอง บางกอก น้อย

THONG THYE HENG SAWMILL,

PAK KLONG BANGKOK NOI.

มี กระดาน ไม้ สัก และ ไม้ ตะเภา ไม้ ยาง แดง น่า ต่าง ๆ ขาย

Teakwood and all kinds of Hard Wood for sale.

โทรศัพท์ เลขที่ ๘๘๗

Telephone No. 887.

YAP THIAN SENG TONG.

28, 38, Bhitsthira Bridge,

BANGKOK.

Telegraphic Address: "THIAN SENG TONG."

Telephone No. 774.

MR. YAP TONG is the Sole Proprietor of this firm as well as of the Fook Seng Rice Mill at Nongkliem, Klong Phasee Chareon. The shop of Yong Choon at Shanghai Street, Swatow, belongs to him, and he is also the manager of the Hup Fatt Tin Mine Co., Lang Suan. The residential address of Mr. Yap Tong is No. 872, Suriwongse Road

The Sincere Insurance and Investment Company, Limited.

TALAT NOI STREET,

BANGKOK.

Capital $120.000.

Registered in Hongkong.

Head Office:—No. 1, Des Vœux Road, West, Hongkong.

Branches:—Singapore, Canton, Shanghai, Saigon, Tientsin, Chang Sai, Heung Sen.

Bangkok Branch—No. 201, Talat Noi Street.

Manager: SO PO-KUX.

Assistant: WONG GPO-KAI.

Telephone No. 787.

ห้าง อาภรณ์ ภัณฑ์

รับ ทำ เครื่อง นิก ต้วย ต้น หรือ ไหม ตาม ยศ ข้าราชการ ทุก กระทรวง ทั้ง มี สินค้า แม็คเคล็ด จำหน่าย ด้วย เช่น ผ้า ตัด เสื้อ สำหรับ ผู้ ชาย ทุก ชนิด กับ ผ้า ปัน และ แพร สำหรับ ตัด เสื้อ ผู้หญิง สี ต่าง ๆ น้ำ หอม ต่าง ๆ ใส่ ผม และ ผ้า เช็ด หน้า หมวก สักหลาด ขน สัตว์ และ สี ต่าง ๆ เครื่อง แต่ง ทหาร ทุก ชนิด เช่น สาย สะพาย มี ทั้ง ทหาร ตำรวจ ขนาด ต่าง ๆ ผ้า ผูก คอ สี ต่าง ๆ เสื้อ เชอร์ท สี กากี สี ขาว ลาย ริ้ว ทั้ง อก แข็ง และ อก จีบ ทั้ง พลเรือน เสื้อ ป่า เครื่อง แต่ง กาย หญิง ทุก ชนิด ตาม สมัย เครื่อง แก้ว เจียรนัย สี ต่าง ๆ กับ มี สบู่ ซัก แพร ทำ ให้ แพร ใหม่ อยู่ เสมอ ทั้ง เปน นาย น่า รับสั่ง ของ ต่าง ๆ ทุก ประเทศ ห้าง นี้ รับรอง ว่า จะ ขาย ถูก กว่า ห้าง อื่น เสมอ.

ห้าง อาภรณ์ภัณฑ์

มุม ถนน ทหารบกทหารเรือ (สนาม น้ำ จืด) เลข ที่ ๔๐-๔๒

พระ นคร.

WINDSOR & CO.

ห้าง สี่ ตา

BANGKOK, SIAM.

EXPORTERS, SHIPPING

AND

INSURANCE AGENTS.

Siam Free Press Co.

OWNERS:

The Bangkok Daily Mail, *Daily Newspapers in English and Siamese.*
The Krungdeb Daily Mail,

Both Editions have the largest Circulation in Siam. The Best Medium for Advertising.

Telegrams: "*Freepress.*"

The Seng Nam Pong Rice Mill.

It is about six years since the above firm was established, and they are adopting two different signs to distinguish the two grades of rice they are milling. The sign, green and black stripe denotes rice of the best quality; and the green stripe signifies rice of the second grade. The above two grades of rice can be had at all times at Messrs. Seng Nam Pong and Klong Phadung.

PROPRIETOR: YOON PHONG.

Telephone No. 1034.

โรง สี เซ่ง น้ำ ทง

ที่ ทาง สี ข้าว นา สวน เปน พื้น ตั้ง มา ประมาณ ๖ ปี เศษ เครื่องหมาย สินค้า คือ. เรือ ไฟ เขียว และ ดำ เปน ข้าว ชนิด ดี ขี่ ที่ เรือ ไฟ เขียว เปน ข้าว ที่ ๒ ท่าน ต้อง การ สี ข้าว ซื้อ ข้าว ดัง กล่าว แล้ว เชิญ ถาม ที่ เซ่ง น้ำ ทง ใน คลอง ผดุง โทรศัพท์ ๑๐๓๔.

นาย ยุ่นพงศ์ เจ้า ของ ผู้ จัดการ.

ห้างเพาล์ปิกเคนปัก

กรุงเทพ ฯ เชิงสพานมอญ

โทรศัพท์ ๑๔๘๔

ถนน เจริญ กรุง

PAUL PICKENPACK,

BANGKOK,

รับ สั่ง แล ตั้ง เครื่อง ต่าง ๆ

เช่น

เครื่องโรงสีไฟ. เครื่องทำไฟฟ้า. เครื่องโรงเลื่อย จักร์. เครื่องยนต์ต่าง ๆ. เครื่องสูบน้ำ. เครื่องทำน้ำแข็ง. เครื่องทำน้ำเลโมเน็ต. เครื่องต้มกลั่นสุรา. เครื่องทำน้ำมัน. เครื่องฟอกหนัง. เครื่องเหล็กต่าง ๆ แลเครื่องอื่นๆ ฯ ล ฯ ทุกอย่าง.

แล

ถ้าท่านต้องการขอเชิญมาตกลงที่ห้างนี้ ข้าพเจ้ายินดีรับสั่งให้ตามความประสงค์ ขอเชิญไปดูของห้างได้ออกตั้งแสดงในงานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ ณ สวนลุมพินีนั้นด้วย

ADALBERT COCK.

นาย อาดาลเบร์ต ค็อก

ห้าง เพาล์ปิกเคนปัก

K. OYAMA & CO.

ห้าง เค โอยามา

Tel. No. 595, 1226.
PHAHURAT ROAD,
BANGKOK. SIAM.
Cable Address. "OYAMA BANGKOK"
Codes: A.B.C. 5th, 6th Editions, Bentley & Private.

BUSINESS LINES.

IMPORT: Cotton, Silk Piece goods, Printing Paper, Printing material, Stationery, Machinery, Ironware, Porcelain, Glassware, Matting, Drugs, Provisions, Confectionery, etc.

EXPORT: Rice and Broken Rice, Teak wood, Rose wood, Aloes wood, Ebony wood, Box wood, Tenlang wood (for railway sleepers) Ivory, Sticklac, Cotton, Tallow, Lard, Hides of Cows, Buffaloes and Deer, Gamboge, etc.

LITHO-PRINTING: Best printing at cheapest price for Drafts, Cheques, Share, Promissory notes, Certificates, Receipts, Invitation cards, Menus, Labels, Trade Marks, Calendars, Posters, etc.

โทรศัพท์ที่ ๕๙๕ ถนนพาหุรัด กรุงเทพพระนคร

จำหน่าย สินค้า

สินค้าขี่ปุ่นต่าง ๆ เปนยาเย็นย้อมผมดำ (ตราเสือ) น้ำมันใส่ผม เคโอ (ตราเสือ) และยาชุดอยู่ไฟ (ตราเสือ) ในสยามแต่ผู้เดียว

รับซื้อ

สินค้าซึ่งเกิดขึ้นในเมืองไทย เช่น ข้าว ไม้สัก ไม้พยุง ไม้ชิงชัน ไม้ยอมหอม ไม้เบ็ญจพรรณ์ ถ้าหากว่าผู้ใดจะทำการติดต่อ เชิญไปทำความตกลงข้าพเจ้ายินดีจะรับรองและจัดการให้

พิมพ์หิน

รับพิมพ์รูปภาพแลลวดลายต่าง ๆ อย่างปราณีต ให้สมความประสงค์ของท่านเสมอ ราคาถูกแล้ว

THE SMIT PHARMACY.

84-85, Yawaraj Road
BANGKOK, SIAM.
Cable Address:
"SMIT"
Codes:
A. B. C. 5th Ed.,
Bentley's & Private.

Government Contractors,
General Importers
and Exporters,
Chemists and Druggists.

Imports:

Drugs, Chemicals, Patent Medicines, Pharmaceutical Preparations, Ampoules, Surgical Instruments, Hospital Supplies, Saccharine, Essences, Oil, Perfumeries, Optical Goods, Toilet Requisites and Sundries.

Exports:

Siam Produce.

Bankers:

The Siam Commercial Bank, Ltd., Bangkok.
The Chartered Bank of India, Australia and China, Bangkok.

Sole Agents for:

Duckworth and Company, Manchester, England.
Istituto Romano di Terapia-Antitubercolare, Roma,
etc. etc. etc.

ห้าง ขาย ยา สมิธฟามาซี

สี่แยกวัดตึก ถนนเยาวราช
จังหวัดพระนคร
โทรศัพท์ ๑๐๕๑

รับ ทำการ สั่ง ของต่าง ๆ
จาก นา นา ประเทศ.

ขายส่งและขายปลีกยารักษาโรค ยาฉีดทุกชนิด, เครื่องมือแพทย์, เชื้อน้ำหอมสำหรับทำน้ำโคโลเนี่ยทุกอย่าง, เชื้อน้ำตาล, น้ำหอมสบู่, แว่นตา, และเครื่องใช้สรอยทุกชนิดในการพยาบาล ราคาถูกกว่าท้อน ๆ

มี แพทย์ ประจำ

เป็น เอเยนต์ สำหรับ

ห้างดั๊กเวอร์ธ, และ บริษัท, แมนเชสเตอร์, ประเทศอังกฤษ ห้างอิสติติวโต โรมันใน ดี เตรา เปีย แฮนดี้ทิวเบอร์โกลาร์, โรม, อิตาลี่.

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

CHIN SENG RICE MILL.

ONE OF THE LARGEST RICE-MILLING FIRMS IN SIAM.

CAPACITY OF THE PLANT: 400 TONS IN 24 HOURS.

The mill was erected in 1914, but owing to unsuitable location, it was removed in 1921 to the present site, and its construction was completed in the same year.

Fitted with up-to-date machinery and inventions by Mr. Ma Hong Ching, founder of the saw-mill of the same name, the mill turns out only rice of the best quality and good clean broken rice in 4 grades. Mr. Ma Hong Ching was formerly an engineer in Bangkok He was kind and liberal, and in recognition of his charity, he was awarded the 3rd Class Medal by the Chinese Government. He died in 1923 and was succeeded by his son, Mr. Liap Khoon, as General Manager.

โรงสีไฟจินเสง

เปน โรงสี่ ไฟ ที่ ใหญ่ โรง หนึ่ง ใน สยาม

สีข้าวขาว ๔๐๐ ตัน ใน ๒๔ ชั่วโมง

โรง สี ไฟ สร้าง ตั้ง แต่ พ. ศ. ๒๔๕๗ แต่ ว่า ที่ ไม่ เหมาะ จึง เลื่อน ไป สร้าง ที่ ๆ อยู่ บัด บุ บัน นี้ โรง สี ไฟ ได้ ใช้ เครื่อง ได้ ใน พ. ศ. ๒๔๖๔ ตั้ง แต่ นั้น มา ก็ เจริญ ขึ้น ลำดับ

โรง สี ไฟ นี้ มี เครื่อง สมัย ใหม่ ซึ่ง นาย มา ฮ่อง จิน เจ้าของ โรง สี ย่ห้อ เดียว กัน ประดิษฐ์ ทำ ขึ้น เอง จึง สี ข้าว ขาว ดี มาก แล ทั้ง ข้าว แหลก ที่ สี ออก มา ก็ ขาว สะอาด ดี จน เป็น ที่ นิยม แก่ มหา ชน ทั่ว ไป นาย มา จิน ฮ่อง แต่ ก่อน นี้ เป็น จีน ใจ บุญ ที่ กรุง เทพ ฯ มี ใจ คอ กว้าง ขวาง แล ใจ บุญ รัฐบาล จีน จึง ได้ ให้ เหรียญ ชั้น ที่ ๓ เป็น บำเหน็จ ตั้ง แต่ พ. ศ. ๒๔๖๖ แล นาย เลี่ยบ คุน บุตร์ ได้ รับ น่า ที่ เป็น ผู้ จัด การ แทน

XXXII

H. SWEE HONG

Established In 1906, as a small grocery shop, which has developed into the present extensive and progressive establishment.

Business:

General Importers. Wholesale & Retail Dealers in High Grade Food Products of all kinds, Choicest Wines, Spirits, Cigars, Cigarettes, Confectionery, Toilet Requisites, etc., etc

Proprietress: **Nang Chom Hoontrakul.**

ห้างฮุน ซุ่ย ฮง สั่งของต่าง ๆ เข้ามาจำหน่าย เช่น— เครื่องกระป๋องต่าง ๆ โทรเลข— ซุ่ยฮง กรุงเทพ ฯ โทรศัพท์ ๑๐๐๗ ตั้งขึ้นเมื่อ พ. ศ. ๒๔๔๗ เดิมเปนร้านขายของเบ็ดเตล็ด และต่อมาได้เจริญขึ้นเปนห้างใหญ่ นางชม ฮุนตระกูล เจ้าของ

ยี่ห้อเล่งมิ้ง

เปนสถานที่ทำพันมิแพทย์ ประกาศนียบัตร์ ประจำทำการอย่างปราณีต ได้ตั้งทำการมา ๑๐ ปีเศษ สำนักงานเลขที่ ๑๖๗ ถนนเจริญรุง ตอนนำวิมานเนาวรัตน์ พระนคร

นายนิ่มเฮียบหุนเจ้าของ ผู้จัดการ

ลิ่มเป๊ะนี้

มิแพทย์ ประกาศนียบัตร์ ตั้งรับจ้างทำฟันต่างๆ มาประมาณ ๑๕ ปีเศษ เปนที่นิยมแก่มหาชนในประเทศสยาม สำนักงาน เลขที่ ๑๐๒—๑๐๒ ตำบล สามแยก เจริญกรุงพระนคร

นายลิ่มเหี่ยงนี้ เจ้าของผู้จัดการ

ห้าง แอส. โบ เฮนสกี้

สั่ง สิน ค้า เข้า

ส่ง สิน ค้า ออก

รับสั่งและจำหน่าย : เครื่องโรงสีข้าวของบริษัท เอฟ. เอช. ชูเล (ชูเลเก่า), รถไถนา, เครื่องมือต่าง ๆ สำหรับทำการเพาะปลูก, เครื่องสูบน้ำ, เครื่องไฟฟ้า, เครื่องทำน้ำแข็ง, เครื่องทำน้ำตาล, เครื่องมอเตอร์, เครื่องโรงเลื่อย, เครื่องกลึง, เครื่องมือช่างทอง, เครื่องจักร์ต่าง ๆ เครื่องวิทยุโทรเลข โทรศัพท์และเครื่องใช้ประกอบ รถยนต์โปรโต๊ส, รถยนต์อากา, และรถยนต์ยี่ห้ออื่น เครื่องแก้วเจียรนัย, เครื่องกระเบื้องอย่างดี, และเครื่องใช้ในบ้านต่าง ๆ สินค้าผ้า, สิ่สวรรค์, ครามด้ายทอผ้า, จักร์เย็บผ้า, นาฬิกา, เหล้าเบียร์, เครื่องใช้ ใน การ แพทย์ ต่าง ๆ, ยาต่าง ๆ เช่นยาของห้างไมสเตอร์ลูเซียสแอนด์บรูนิง (ผู้ทำยานิโอ ชาลวาร์ซาน),ยาของห้างคะนอลล์

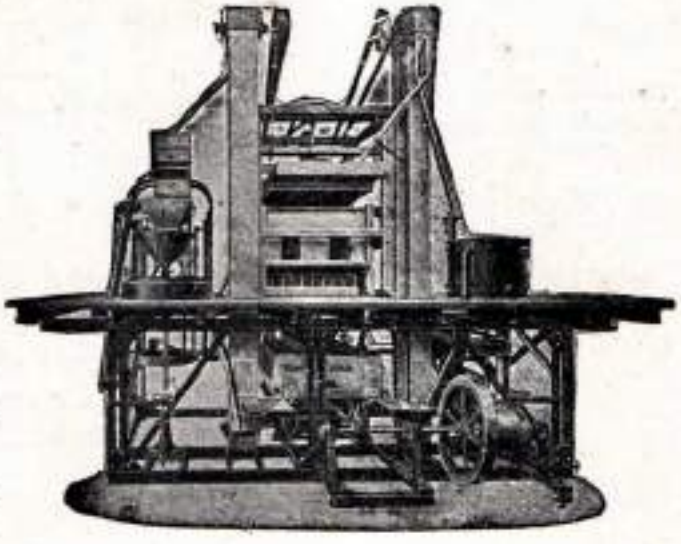

ห้าง อี. เม็ก, ห้างบีกริม, กล้อง จุลทัศน์ และ กล้องส่องของห้างคาร์ลไซซ์, รถจักรยาน, รถจักรยานยนต์, เครื่อง เขียน, น้ำ หอม, เครื่องแต่งกายต่าง ๆ ฯลฯ

ถนนมหาชัย ประตูสามยอด จังหวัดพระนคร โทรศัพท์ที่ ๑๒๒๒๒

LAO CHIANG HUAT.

ห้างเล่าเชี่ยงฮวด พระนคร

Forwarding and Commission Agents.

SELLING AGENTS OF PADDY, RICE, PRADOO WOOD, CHING CHAN WOOD, PAYUNG WOOD, CHARCOAL, HIDES HORNS, PISTACHIO, TILSEED, AND OTHER GOODS CONSIGNED BY TRAIN.

Paddy, glutinous rice, white rice and Pradoo wood always in stock.

Apply to

LAO CHIANG HUAT

No. 4498, Hualampong Bangkok.

Telephone No, 968.

Telegraphic Address: Laosianghuat, Bangkok.

KHO TANG NGEE,

Manager.

รับทำการจำหน่ายข้าวเปลือกข้าวสาร ไม้ประดู่ไม้ชิงชันไม้พยุง ถ่านไม้หนังเขาถั่วงา และสินค้าอื่น ๆ ที่ส่งโดยทางรถไฟหลวง ส่วนสินค้าข้าวเปลือก ข้าวเหนียว, ข้าวสาร, ไม้ประดู่ มีจำนวนมากที่จะจำหน่ายเสมอ.

ที่ทำการตั้งอยู่ตึก เล่าเชียงฮวด ตำบลริมคลองผดุงกรุงเกษมเลขที่ ๔๔๙๘ โทรศัพท์เลขที่ ๙๖๘ นามโทรเลขเล่าเชียงฮวด กรุงเทพ ฯ

ผู้จัดการ โค้วตังง้วย

ห้างบำรุงศิริพันธ์

ถนนบำรุงเมือง ในพระมหานคร

เลขที่ ๗๑๕

เปนร้านจำหน่ายเครื่องแก้วเจียรนัย และ เครื่อง แก้ว ต่าง ๆ, แจกันทุกอย่าง, เครื่องหอมทุกชนิด, กับเครื่องภาชนะและของอย่างอื่นอีกมาก เปนเจ้าของน้ำอบไทยตราสมเด็จ ซึ่งปรุงตาม ตำหรับที่สมเด็จพระพันปีหลวง พอพระราชหฤทัย ด้วยวิธีกลั่นน้ำจากดอกไม้ และ เครื่องหอมชนิดดีที่สุด โดยเจ้าของเปนข้าหลวงปรุง ถวาย เปน พระ สุคนธ์ ประจำพระองค์อยู่จนเสด็จสวรรคต ได้รับพระราชทานเข็ม ส. ผ. เปนเครื่อง หมาย แห่ง ความ พอ พระราชหฤทัย มี กลิ่น หอม เย็น ชื่นจิตต์ชูใจ ขายปลีกและขายส่งทั่วไปในประเทศสยาม.

น. ส. ศิริพันธ์ เจ้าของ

และ ผู้ จัด การ

OSOT SIAM.

No. 112-114, Charoen Krung Road,
Unakan Square,
BANGKOK.

Wholesale and retail dealers in European and Siamese Drugs.

We strongly recommend the following:

NARAYANA SPIRIT purifies the blood, acts as tonic to the nerves, and cures beri-beri.

SAENG ATIT PILLS cure loss of blood.

SUVARNA MOLEE SNUFF cures head-ache, swoon and depression.

DHEP CHAKRA SU NIMITR

The above well-known medicines have been prescribed for the past 13 years to the satisfaction of patients.

Physicians always in attendance at the Dispensary.

Consultation at any hour of the day.

ห้างขายยาโอสถสยาม

ห้างขายยาโอสถสยาม เลขที่ ๑๑๒–๑๑๔ ตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง ภายในกำแพงพระนครตอนสี่แยกถนนอุนากรรณ์ผังรถราง เป็นห้างที่มีชื่อเสียงแห่ง ๑ ในพระนคร มียาไทยยาฝรั่งไว้ขายปลีกและขายส่งทุก ๆ ชนิด ซึ่งยาทั้งหลายนี้แพทย์ชั้นสูงหลายท่านลงความเห็นว่าเป็นยาชั้นเอกสามารถแก้โรคได้อย่างศักดิ์สิทธิ์ เช่น สุรายานารายน์ทรงสังข์ บำรุงโลหิตให้งามทำให้ร่างกายมีกำลังแข็งแรงทั้งแก้โรคกระสายและเหน็บชา ยาแสงพระอาทิตย์แก้โรคน้ำเหลืองเสียทุก ๆ อย่าง ยานัตถ์หอมสุวรรณมาลีแก้ลมกองเสียดขึ้นเบื้องสูง ทำให้ศีรษะวิงเวียนหน้ามืดตามัวหลงลืมสติ ฯลฯ ใช้ได้ทั้งนัตถ์และรับประทาน กับยาทิพย์จักษุนิมิตร์สำหรับแก้โรคตาต้อต่าง ๆ ฯลฯ ยา ๔ ขนานนี้ได้ปรุงแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ นับเป็นจำนวนได้ ๑๓ ปีและมีแพทย์สำหรับตรวจโรคด้วย.

KEW SING

DAILY NEWS.

(Organ of the Chinese Overseas)

No. 1451-1452 Yawaraj Road,

BANGKOK, SIAM.

Telegraphic Address:

KEWSINGPO.

Telephone No. 96.

Publishers and General Job Printers.

The Kew Sing Daily News is the paper that has the largest circulation in Siam and is widely circulated in the Far East. It is therefore the best medium for advertising.

หนังสือพิมพ์รายวัน กิวซิง

เบอร์ ๑๔๕๐–๑๔๕๒ ถนนเยาวราช กรุงเทพฯ

โทรเลขกิวซิงโป โทรศัพท์ เลขที่ ๘๖

The aim of this paper is to serve the public faithfully, publishing accounts of truth and criticising public acts without fear or favour.

The only Paper that every Chinese in Siam reads; so if you want to make your goods better known, send your advertisements to us at once. Both Europeans and Chinese advertise in our columns.

For contract or casual advertisement rates, please apply to.

C. S. THAM, *Manager.*

ความประสงค์ ของหนังสือพิมพ์นี้ คือจะลงข่าวแต่ที่จริงทั้งนั้น และจะติเตียนหรือชมบุคคล ตามความประพฤติของคนโดยไม่กลัวและลำเอียง โปรดถามราคาค่าแจ้งความ ประจำหรือ เปนครั้ง เปนคราวต่อ

ซี. เอ็ส. ทัม. ผู้จัดการ

BY SPECIAL APPOINTMENT TO HIS MAJESTY THE KING OF SIAM.

C. PAPPAYANOPULOS: Established in 1901.

Egyptian Cigarette Manufacturer. *Sole Agent for S. & E. & A. METAXA'S COGNAC.*

SI-PHYA ROAD, BANGKOK.

CODES USED:
A. B. C. 5th Edition
BENTLEY'S
SCOTT'S & PRIVATE.

SENG HUAT HENG.
โรงสีไฟเซ่งฮวดเฮง

Telegrams: "HUATHENG"
BANGKOK.
TELEPHONE No. 810.

Rice-Millers, Exporters, Importers and Commission Agents.

Millers of white rice, parboiled rice and glutinous rice (Khao Neo). Dealers in rice both wholesale and retail. Exporters of rice to Singapore and Hongkong.

TRADE MARK:

"Red Lion" Brand Rice

Na Suen A1 quality, containing 5 to 8 per cent. brokens.

"Green Lion" Brand Rice

Na Suen Medium quality, containing 10 to 15 per cent. brokens.

"Black Lion" Brand Rice

Khao Bao and Na Suen mixed, containing 20 to 25 per cent. brokens.

The undersigned undertakes to supply rice of any one of the above qualities at price and delivery to be agreed upon.

Office: Sapan Jose, on Klong Padung, Bangkok.
Office hours: 9 a.m. to 4 p.m.

NAI KENG SENG LIM RATANA,
Managing Proprietor.

โรงสีไฟเซ่งฮวดเฮง

เปนโรงสีไฟซึ่งขายส่งและขายปลีก ส่งไปจำหน่ายที่สิงคโปร์แลฮ่องกง สำนักงานตั้งอยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษม ตอนสพานยศเส

เครื่องหมายค้าขาย คือตราสิงห์โตแดง เปนข้าวนาสวนอย่างแท้ มีปลายข้าว ๕/๘ °/๐ ตราสิงห์โตเขียว เปนข้าวนาสวนอย่างกลาง มีปลายข้าว ๑๐/๑๕ °/๐ ตราสิงโตดำ เปนข้าวเบาปนนาสวนมีปลายข้าวปน ๒๐/๒๕ °/๐

กิจการ รับทำสัญญาส่งข้าวทุกชนิด ซึ่งกล่าว แล้วตามแต่จะตกลงราคากัน

เปนงวดหรือเปนเดือนเปนปีได้ทุกเมื่อ

ตามเวลาเปิดที่ทำการตั้งแต่ ๘ ก.ท. ถึง ๔ ล.ท. ทุกวัน

เจ้าของ
ผู้จัดการ
นายเกงเส่ง
หลิมรัตน์

THE MILL.

โรงสีไฟเซ่งฮวดเฮง

THI HENG LEE RICE MILL.

KLONG BANGKOK NOI.

Paddy and Rice Dealer and Exporter.

Trade mark, lotus flower in green, red and black.

ยีห้อไท้เฮงหลี

โรงสี (สตีม) สีข้าวขาว

ตั้งอยู่ในคลองบางกอกน้อย ตำบลบางผักหนาม

ทำการซื้อขายข้าวขาว ข้าวเปลือกทุกชนิด และทำการติดต่อกับการส่งไปต่างประเทศด้วย ใช้ตราบัวสีเขียว สีแดง และสีดำเป็นเครื่องหมาย

TAN HOO KANG. OWNER. นายตันฮูกัง เป็นเจ้าของ และจัดการ

บ๊กจันเหลา

รับเหมาทำอาหารจีน ฝรั่งต่างๆ อย่างโอชารส กับมีเครื่องใช้ในการเลี้ยง อาหารให้เช่า โดยราคาสมควร ต้องการเชิญเรียกได้ที่ร้านเลขที่ ๒๑๓–๒๑๕ สี่แยกราชวงศ์ พระนคr โทรศัพท์ ๕๐๗

รองหุ้มแพร หลวงทิพรสโอชา เจ้าของ

須他湯藥房

The Aothecaries' Hall, Bangkok, Siam,

Chemists and Druggists.

ห้างขายยาโอสถาคาร (สี่พระยา)

SAMSUDIN JIWAJEE RAJA.

Importer, Exporter, Wholesale Merchant

&

Commission Agent.

IMPORTS.

Grey Sheetings, White Shirtings, Stripe and Block Lenos, Lawns, Muslins, Pongees, Cambrics, Nainscoks, Linens, Twills, Tussores, Sateens, Linings, Velvets.

IMPORTS.

Egyptian Cottons, Voiles dyed and fancy-printed; mercerised, plain and printed Poplins, Art Silk Fancies, Cotton Phaphoons, Bleached & Dyed Brocades, Mosquito Nets, Khaki Drills, Turkey Reds.

BANGKOK OFFICES

Real Silk Goods, Handkerchiefs, Fancy Trimmings and Laces and all sorts of Fancy Dress Goods.

Sundries.

Stationery, Hardware, Earth an ware, Glassware, Aluminium-ware, Perfumery, Cuttlery, Carpenter and Blacksmith requisites and Household Utensils.

Exports.

All kinds of Siam Products.

Bankers.

The Siam Commercial Bank Ltd.

"RAJA MANSION"

BANGKOK.

Telegrams:
"RAJA" Bangkok.
Telephone
No. 612.

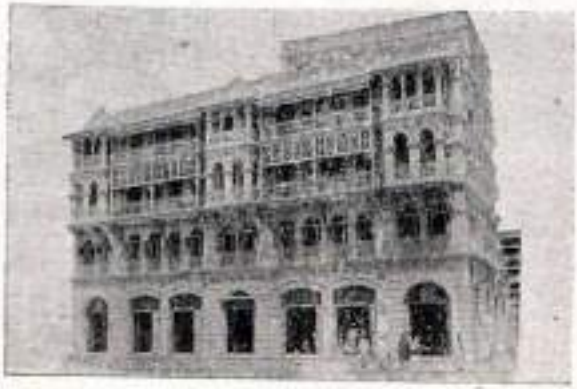

"RAJA PALACE"

SIDHPUR. INDIA.

Codes used:
A. B. C. 5th edition,
A. B. C. 6th edition
5 letter code,
Bentley's complete
Phrase Code, & Private.

"RAJA BUILDING," BOMBAY, INDIA.

Rajawongse Road, BANGKOK, SIAM.

BUAN ANN TEUNG.

Dealers in Siamese drugs. Importers of drugs from Hongkong, Swatow and Singapore. Proprietors of chop Seng Heng, Korat. Licensed spirit-distillers of Nagor Rajasima Circle for the last 18 years. Dealers in forest produce, and also in horns, hides, bones, and medicinal plants and shrubs.

Buy your requirements from

BUAN ANN TEUNG,

No. 1258, Sampeng,

NAI KAI HAW.

Managing Proprietor.

Telephone No. 546.

ยี่ห้อบ้วนอันตึ๋ง

จำหน่ายสรรพเครื่องยาไทย ยาจีน ซึ่งสั่งจากฮ่องกง ซัวเถา สิงคโปร์ เปน เจ้าของร้านค้าขาย ยี่ห้อ เซ่งฮง จังหวัด นคร ราชสิมา และ เปน ผู้รับ อนุญาต การ ต้ม กลั่น สุราใน มณฑล นคร ราชสิมา แต่ ต้น มา จน บัดนี้ เวลา ประมาณ ๑๘ ปี รับ ซื้อ แล ขาย บรรดา ของป่า มี เขา หนัง กระดูก แล เครื่อง ยา ไทย ต่าง ๆ ท่าน ต้อง ประสงค์ เชิญ ตก ลง กับ

ยี่ห้อบ้วนอันตึ๋ง เลข ๑๒๕๘ ถนน สำเพ็ง

จังหวัด พระนคร โทรศัพท์ ๕๔๖

นายไคฮ้อ เจ้าของผู้จัดการ

G. A. SARAFALLY.

IMPORTER AND EXPORTER.

ESTABLISHED 1902
Cable Address "DURBAR"
CODE : BENTLEY'S
Telephone No. 1526.
RAJA-WONGSE ROAD.

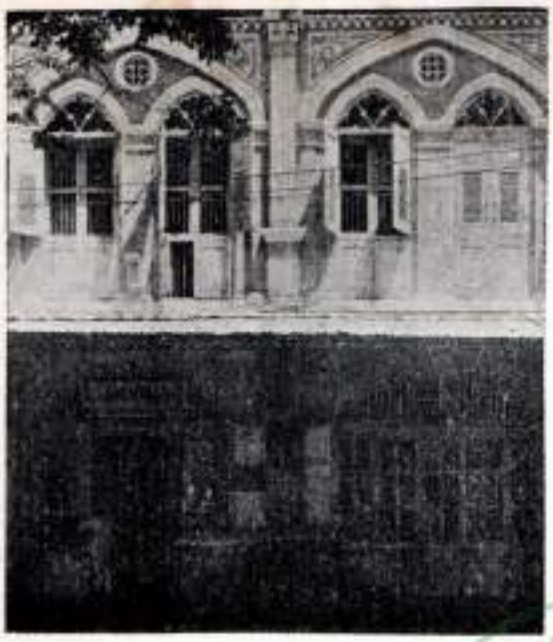

WHOLESALE DEALER IN :-

Sundry Goods. Hardware, Tools. Metals. Leather goods. Travelling Implements. Glassware and Crockery. Perfumery. Milliners' and Habendashers' Sundries. Hosieries. Clocks and Watches. Jewellery. Cutlery. Alluminium ware, and Fancy goods of all Descriptions

ฉายาบริบูรณ์

เปน สถาน ถ่ายรูปและทำ พืน ได้ตั้งทำ การ มา นานตั้ง ๑๐ ปีเศษ ทำ การ โดย ปรา ณีต สำนักงาน เลขที่ ๑๔๖ ถนน เจริญกรุง ตอนน่าโรงหนัง พัฒนารมณ์

นายเช้ง แต้สุข แพทย์ทำพืนประกาศนียบัตร์
เจ้าของ ผู้จัดการ

CLOTH-MERCHANT

BAHURAT ROAD
BANGKOK. SIAM.

โรงพิมพ์ไสภณพิพัฒนธนากร ถนนราชบพิธ
โทรศัพท์เลขที่ ๒๒๒

PRADIST-SOOGONDHA

107 to 111 Yawaraj Road
CORNER WAITUK
BANGKOK, SIAM

PHITSANULOK 1914 Medal of Progress and Diploma of Honours; first Prize for distillation of Siamese Essential Oils.

Dealer in Perfumes, Distiller and Exporter of Siamese Essential oils; and Importer of Foreign Essential Oils.

ประดิษฐ์สุคนธา

ลำดับห้อง ๑๐๗ ถึง ๑๑๑
ถนนเยาวราชสี่แยกวัดตึกกรุงเทพ ฯ

ปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ได้รับเหรียญรางวัลชั้นที่ ๑ ใบประกาศเกียรติคุณที่พิศณุโลก ปีพ. ศ. ๒๔๕๘ ได้รับรางวัลชั้นที่ ๑ กับใบประกาศเกียรติคุณและเงิน ๑๐๐ บาทที่กรุงเทพ ฯ ปี พ.ศ. ๒๔๕๙ ได้รับรางวัลชั้นที่ ๑ เหรียญทองคำกับใบประกาศเกียรติคุณที่พิศณุโลก ปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้รับรางวัลชั้นที่ ๑ เหรียญทองที่พิศณุโลก

นาย ร้อย เอก หลวง พรหมโยธี (อุณห์ แต้กุล) เจ้าของห้าง

เป็นผู้ได้ประดิษฐ์สรรพ เครื่องหอม และสินค้าต่าง ๆ ขึ้น จำหน่ายแข่งขันกับต่างประเทศ. เริ่มเปิดห้างขึ้นที่ตำบลวัดตึก (วัดชัยชนะสงคราม) โรงงานตั้งอยู่ที่ในตรอกท่านเลื่อน ถนนตก ติดต่อกับสำเพ็งแห่ง ๑ และที่สี่แยกคลองมอญข้างวัดบางเสาธงอีกแห่ง ๑. ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ ซึ่งนับว่าได้เริ่มขึ้นเป็นตัวอย่างก่อนในประเทศสยาม. นับแต่เวลาเปิดห้าง ทำการค้าขายมาถึงปีบัดนี้ สินค้าของห้างได้ออกจำหน่ายแพร่หลายทั่วไปตลอดพระราชอาณาจักรสยาม ทั้งที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศก็มี.

ได้รับรางวัลชั้นที่ ๑ เหรียญทองคำและเหรียญเงินในการศิลปหัตถกรรมมาแล้ว ๓ ครั้ง.

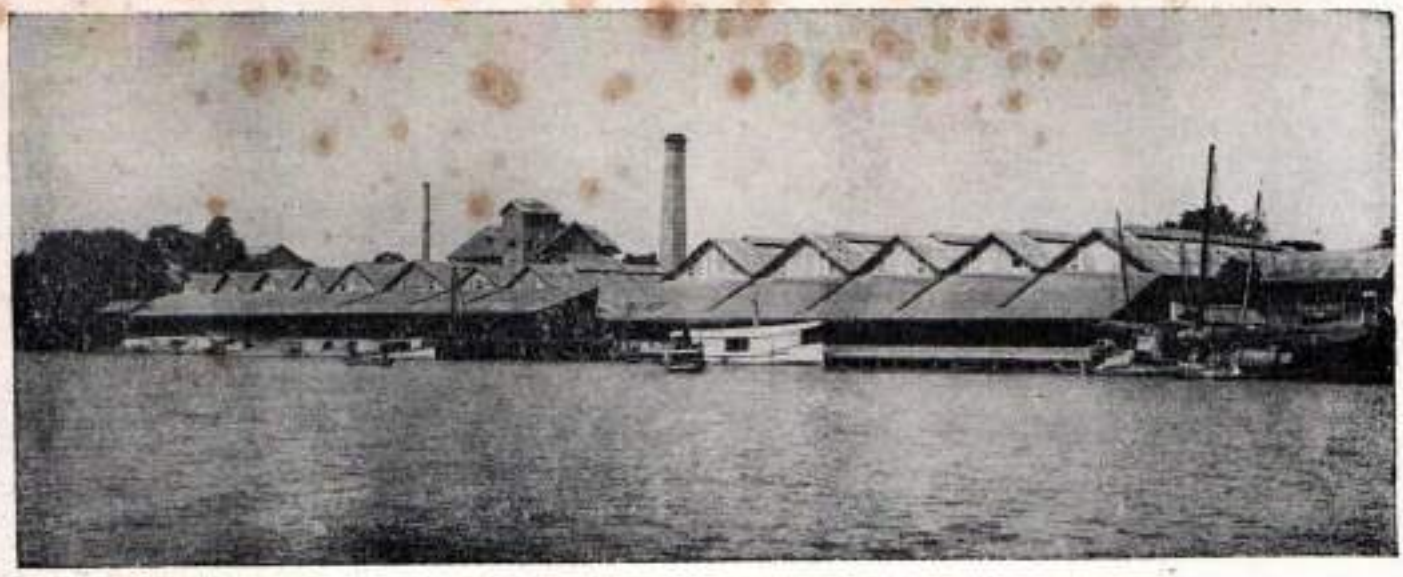

โรงสีไฟง่วนเชี่ยงเส็ง

ตำบลปากคลองสาร

จังหวัดธนบุรี กรุงเทพ ฯ

ทะเบียนที่ ๑๕๘๐

โทรศัพท์ ๑๐๗

ด้วย โรงสีไฟ นี้ได้ นำ ข้าว สารชนิด ต่าง ๆ ส่งไป เมือง นอกจำหน่ายมานานแล้ว แล ได้ส่งไปให้ ห้างง่วนฮวด เมือง ฮ่องกง กับห้างเชี่ยงฮั้วเมือง สิงคโปร์ เปน เอเย่นต์ ช่วย จำ หน่าย ชนิดข้าวสารของห้าง ข้าพเจ้านี้คือเครื่องหมาย GA เปนข้าวชนิดสันที่ ๑ GB ข้าวสารชนิดสันที่ ๒ CA ข้าวสารชนิดหัก CB ข้าวสารชนิดหัก SB ข้าวสารชนิดแหลกอย่างที่ SC ข้าวสารชนิดแหลกอย่างที่ ๑ U ข้าวสารชนิด แหลกที่ ๒ U ข้าวชนิดแหลกที่ ๒ A ข้าวขาว K ข้าวนาสวนอย่างล้วน X ข้าวนาเมือง

นายโคเป็กเจียง เจ้าของ

本 方 號 選 一
舉 門 電 上 號
佳 牌 話 一 大
網 一 一 百 白
路 干 五 〇 米
址 百 九 七 GB
空 三 十 號 二
地 大 GA 棟 號

白米 CA 白米尘 CB 白米 SB 一號白米碎 SC 一號白米碎 U 二號白米碎 U 二號白米碎 A 白米糠 K 淨營林米 X 半港朴米

各囉頭常配往香港元發行新架坡祥和行代兌諸君賜顧請移玉至本舉面商自當格外歡迎此告

日本 **Dr. K. Mitani's Dispensary,** 醫院

Banmoh (Siyek Roang Ya Kow) Road.

Telephone No. 578.

ห้างขายยามิตานี่

ถนนบ้านหม้อ สี่แยกโรงยาเก่า

โทรศัพท์เลขที่ ๕๗๘

Dr. H. Mitani, holder of Government certificate, 1921.

Dr. T. Kawai, Diploma of Medical University, Japan, 1917.

Dr. T. KAWAI, M. D. **The Head Physician,** หมอตี กาไว เอ็ม, ดี. หัวน่าแพทย์

Dr. H. MITANI, Veterinary Surgeon, หมอ เอ็ช, มิตานี แพทย์รักษาสัตว์

Speciality { Internal Treatment, Surgical Operation, Venerial diseases, Ophthalmology, Otography etc.

การรักษาพิเศษ { โรคภายในการผ่าตัด, รักษาโรคนัยน์ตา, กามโรค

Complete Laboratory : Will accept Specimens for Microscopical examination of Blood, Sputum, Urine, Excrement, etc.

รับตรวจ โลหิต, น้ำลาย, น้ำปัสสาวะ, และอุจาระ ฯ ล ฯ โดยใช้กล้องจุลทัศน์

Charges Very Moderate.

คิดค่าตรวจอย่างย่อมเยาว์

THE BANK OF CANTON, LIMITED.

ธนาคารแห่งแคนตัน จำกัดสินใช้ (แบงก์กวางตุ้ง)

廣東銀行信用有限公司

Registered in Hongkong under the Companies' Ordinances of 1911.

Incorporated the 21st February, 1912.

จดทะเบียนที่ฮ่องกง ตามพระราชบัญญัติ ลักษณหุ้นส่วน และบริษัทปี ค.ศ. ๑๙๐๐ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๑๒

Authorised Capital	-	-	£1,200,000
Capital fully paid up	-	-	£1,078,530
Silver Reserve Fund	-	-	HK. $800,000

เงินทุน ..... ๑,๒๐๐,๐๐๐ ปอนด์
ทุนที่เรียกเต็มแล้ว .. ๑,๐๖๖,๕๒๐ ปอนด์
เงินสำรอง ..... ๘๐๐,๐๐๐ เหรียญฮ่องกง

HEAD OFFICE
6 Des Vœux Road, Hongkong.

สำนักงานใหญ่
เอช ที่ ๖ ถนนเดวส์

BRANCHES
Canton, Shanghai, Bangkok, New York, Hankow, Swatow, San Francisco.

สาขา กวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ กรุงเทพฯ นิวยอร์ก หันเค้า ซัวเถา ซานฟราน ซิสโก

London Bankers
Lloyds Bank, Ltd,
Russo-Asiatic Bank.

Paris Bankers
Banque National de Crédit

เอเยนต์ มีทุกแห่งในประเทศต่าง ๆ

AGENCIES AND CORRESPONDENTS
All principal ports in the world.

กิจการ รับทำการทุกอย่างอันเกี่ยวเป็นกิจการของธนาคารจะเป็นกิจการที่เกี่ยวกับประเทศอื่นๆ ในกรุงสยามก็ได้ทั้งสิ้น.

Foreign exchang e and general banking business transacted, current accounts opened and deposits received. Interest allowed on deposits at the following rate:—

รับฝากเงินและให้ดอกเบี้ยตามอัตราต่อไปนี้

Current Acco unt:—2% p. a. on the daily credit balance of overTcs, 200.

ฝากกระแสรายวันร้อยละ ๒ ต่อปี

Deposits:—The rate of interest allowed on Fixed Deposits can be ascertained on application.

„ ประจำปี „ „ ๕ „
„ ๖ เดือน „ „ ๔ „
„ ๓ เดือน „ „ ๓ „
„ ไม่มีกำหนด „ „ ๒ „

Savings Account:—3½% p. a. calculated semi-annually,

H. S. WONG, Branch Manager.

เอช, เอส, วง ผู้จัดการสาขา

BANGKOK [OFFICE,
173 Yawaraj Road
Telephone: No. 323 (Office)
No. 963 (Manager)
Telegraph Address: KOKCANTON

โทรศัพท์ ๓๒๓ สำนักงานในกรุงเทพฯ ที่ ๑๗๓ ถนนเยาวราช ลงทะเบียนโทรเลข บางกอก แกนตัน ลิเมอร์เบนเลอร์

Codes: Peterson's International Code.
Bentley's Complete Phrase Code & Table Code.
Western Union Code.
Lieber's Code.
Schofield's Electric Phrase Code.
A. B. C. Tel. Code, 6th Edition.

LUN TAI MUTUAL FIRE AND MARINE INSURANCE CO., LTD.,

BANGKOK BRANCH.

173, Yawaraj Road.

Telegraphic Address "LUN TAI, Bangkok", Telephone No. 768.

บริษัทลุ่นไถ่รับประกันไฟและทเล สาขา กรุงเทพฯ

นัมเบอร์ ๑๗๓ ถนนเยาวราช

โทรเลข ลุ่นไถ่ โทรศัพท์หมายเลข๗๖๘

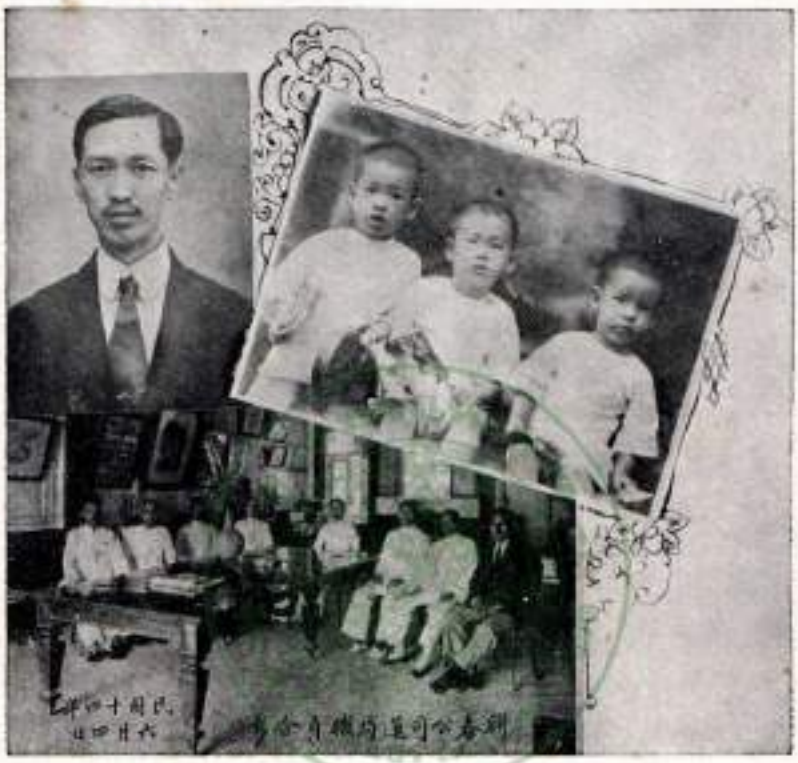

The Head Office of the Lun Tai Mutual Fire and Marine Insurance Co., Ltd., was incorporated in Hong Kong in 1911

Their authorized Capital is $1,500,000.

The Board of Directors is composed of gentlemen of good standing who are well known and respected by the business circles in Hong Kong.

The Company have also their Branches and Agencies in the following Ports and Towns, viz:—Shanghai, Canton, Tientsin, Hankow, Pekin, Changsha, Haiphong, Swatow, Kong Moon, Singapore, Penang, Sourabaya, Batavia, Saigon and Rangoon.

The Bangkok Branch was opened in 1915, and business has been developed with great success since its establishment. All claims have been promptly and favourably considered, and settled to satisfaction of the claimants with as little delay as possible, and the Company has thus gained the confidence of the general public.

The management of the Bangkok Branch is in the hands of a highly respected, capable and experienced manager, Mr. Lam Kan Sheung.

สำนักงานใหญ่ของบริษัทลุ่นไถ่รับประกันไฟและทเล ตั้งขึ้นที่ฮ่องกง ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔

ทุนซึ่งได้ประกาศแล้ว ๑,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ

คณะอำนวยการล้วนแต่สุภาพบุรุษที่มีหลักฐานดีและเป็นผู้มีชื่อเสียง ทั้งมีผู้นับหน้าถือตาในการค้าขายในฮ่องกง

บริษัทนี้มีสาขาและเอเยนต์ตามเมืองต่างๆ เหล่านี้คือ เซี่ยงไฮ้, กวางตุ้ง เทียนสิน, หันเค้า, ปักกิ่ง, ซังซา, ไฮฟอง, ซัวเถา, กองมูน, สิงคโปร์, ปีนัง, ซูราบายา, บัตตาเวีย, ไซ่ง่อนและย่างกุ้ง

สาขาที่กรุงเทพฯ ได้เปิดขึ้นเมื่อพ.ศ ๒๔๕๘ กิจการงานของบริษัทได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว นับจากวันที่ได้ตั้งขึ้น ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายย่อมได้รับความสดวกทุกสถานจากบริษัท อันเป็นสิ่งกระทำให้บริษัทได้รับแล้วซึ่งความไว้ใจจากชนภายนอก

การจัดการของสาขาในกรุงเทพ ฯ ตกอยู่ในมือของมิสเตอร์ล่ำกันเชียง ผู้เต็มไปด้วยเกียรติคุณความดีและความสามารถชำนิชำนาญในน่าที่ยิ่งนัก

"Uniteers"

United Engineers Limited.

(INCORPORATED IN THE STRAITS SETTLEMENTS.)

(ESTABLISHED OVER 50 YEARS)

CIVIL, MECHANICAL AND ELECTRICAL ENGINEERS, IRON AND STEEL FOUNDERS, DREDGE-BUILDERS AND SHIPBUILDERS, BOILERMAKERS AND GENERAL CONTRACTORS MACHINERY AND HARDWARE IMPORTERS.

WORKSHOPS, OFFICES, AND SLIPWAYS

— AT —

BANMAI

HEAD OFFICE, WORKS AND SHIPYARDS, SINGAPORE

FACTORIES AND BRANCHES

— AT —

IPOH BANGKOK MALACCA KUALA LUMPUR LONDON AND

PENANG SEREMBAN RANGOON TAIPING KLANG GLASGOW

Specialists

IN

MINING AND RUBBER MACHINERY

Importers

OF

RICE AND SAW-MILL MACHINERY

Sole Agents for:—

Ruston & Hornsby
Babcock & Wilcox
Bellis & Morcom
Crompton & Co., Ltd.
British Insulated, Helsby Cables Ltd.
Automatic Telephone Co., Ltd.
Smith, Major & Stevens
Kermath Mfg. Co.
Cochran & Co., Ltd.
Meldrums Ltd.
Cons. Pneumatic Tool Co., Ltd.
Stewart & Lloyds
Merryweather & Sons Ltd.
Worthington Simpson Ltd.
Pulsometer Eng. Co., Ltd.
Mumford & Co., Ltd.
Jewell Export Filter Co.
Twyfords Ltd.
Tuck & Co., Ltd.
Oneida Pulley Co.
Atlas Preservative Co.
Peacock & Buchan
E. G. Acheson Ltd. Oildag.
J. W. Brooke & Co. Ltd.
Glenfield & Kennedy
Light Railways Ltd.
Eagle & Globe Steel Co., Ltd.
Bullivant & Co., Ltd.
Tullis & Son
Chubb Lock & Safe Co.
Roger & Co., Ltd. (Steel Doors)
Wailes Dove Bitumastic Co.
Dick Asbestos Co., Ltd.
Myers Bros. (Pumps)
Mander Bros. (Olsina Paint)
Magnolia Antifriction Metal Co.

TRIUMPH CYCLE CO. **CARBOLASTIC &c. &c.**

Agents, Central Insurance Co., Ltd. (Fire).

โรงรับจำนำเจียบหลีฮอง

เปิดทำการรับจำนำ อยู่ที่ตำบลตลาดยอด บางลำภูบน
ถนนจักรพงษ์ จังหวัดพระนคร โทรศัพท์เลขที่ ๕๖๗

โรงรับจำนำเจียบหลีฮองนี้ เดิมนายไคล้นบิดาของข้าพเจ้าเปนผู้เริ่มจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ. ศ. ๒๔๒๔ ครั้นต่อมาบิดาข้าพเจ้าไปเมืองจีน และถึงแก่กรรมณะที่บ้านในเมืองจีนนั้น นายไคเชิ่งผู้เปนอาว์ของข้าพเจ้าจึงได้รับภาระเปนผู้จัดการตลอดมาจนถึง พ. ศ. ๒๔๖๗ นายไคเชิ่งถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าเปนผู้รับมฤดกปกครองทรัพย์สมบัติ รับน่าที่เปนเจ้าของผู้จัดการโรงรับจำนำเจียบหลีฮองตลอดจนโรงต้มกลั่นสุรามณฑลอยุธยา ซึ่งมีนามนายอากรไคเชิ่งอาว์ของข้าพเจ้าเปนตัวนายอากร ยี่ห้อฮั่วฮง ข้าพเจ้าเปนผู้มีอำนาจแลสิทธิ์เด็มแต่ผู้เดียว จัดการกระทำมาตลอดจนกาลทุกวันนี้.

นายเชง เที่ยนเบ๊า เจ้าของแลผู้จัดการ.

L

EI SENG MUI.

Established for 20 years in Siam.

Dealers in Gold Leaf of Superior Quality.

Gold and Silversmiths.

We undertake to buy back the goods sold by us, even if they are damaged, at market prices, if they do not give buyers satisfaction.

EI SENG MUI,

No. 603. SAMPENG, South of
RAJAWONGSE ROAD.

Telephone No. 942, BANGKOK.

อี้สุ่นมุ้ย

ข้าพเจ้าขี่ห้อ อี้สุ่นมุ้ย มีทองคำใบใหญ่อย่างดีขาย และรับทำสิ่งของทองรูปพรรณต่าง ๆ ท่านซื้อไปใช้จนบุบสลายแล้วไม่ชอบใจสิ่งหนึ่งสิ่งใด ข้าพเจ้ายอมรับคืนตามราคาทองที่ขึ้นและลงในวันนั้น ตั้งทำการมาประมาณ ๒๐ ปีเศษ

อี้สุ่นมุ้ย เลขที่ ๖๐๓ ถนนสำเพ็งตอนใต้ราชวงศ์
จังหวัดพระนคร โทรศัพท์เลขที่ ๙๔๒

Oriental Bakery,

Established June 1887.

OFFICE AND FACTORY: 2872 ORIENTAL AVENUE, BANGKOK.

Telephone No. 1077.

Branch: Bax Moh, Bangkok.

Supply Daily: White Bread, Brown Bread, Raisin Bread, Assorted Cakes (large and small), Rusks, Toasts, Assorted Biscuits, etc., etc.

Sun-Maid

Made to order: Wedding, Christening, Birthday Cakes and Cakes for the festive seasons and for all occasions.

The only Bakery in Siam installed with up-to-date machinery electrically driven.

F. V. de JESUS,

Manager.

โอเรี่ยนเติล เบเกอรี่

ตั้งแต่ พ. ศ. ๒๔๓๐ ตำบลถนนโอเรียนเติล เปนห้างทำขนมปังและขนมทุกชนิด แห่งเดียวในประเทศสยาม ที่ใช้เครื่องเดินด้วยแรงไฟฟ้าอย่างสมัยใหม่.

มีจำหน่ายทุก ๆ วัน

ขนมปังชนิดต่างๆ ดินเนอร์โรลส์รูปต่าง ๆ และขนมปังสำหรับทำแซนวิช ขนมปังเหล่านี้ได้ทำจากแป้งสาลีชนิดเดียว แลอย่างที่หนึ่ง

ขนมปังดำทำด้วยแป้งรายว์อย่างดีมาจากเมืองเดนหมากโดย ทุก ๆ เที่ยวเรือเมล์ของบริษัทอีสต์เอเชียติก.

ขนมปังลูกองุ่นชันแบต และขนมรูปต่าง ๆชนิด ใหญ่, เล็ก มากชนิด.

รับทำขนมประดับลวดลาย สำหรับการวิวาหมงคลและโกนผมไฟ ทำบุญอายุ การตรุส ปีใหม่และการอันหนึ่งอันใด ขอโปรดท่านมาดกลงเปนพิเศษ

โทรศัพท์ ๑๐๗๗ เลขบ้าน ๒๘๗๒

THE SHANGHAI FIRE & MARINE INSURANCE CO., LTD.

(Incorporated in Hongkong.)

Capital, Dollars 3,000,000.00.

Undertakes every description

OF

FIRE & MARINE INSURANCE.

RATES MODERATE.
SETTLEMENT PROMPT.

All information will be cordially supplied to prospective clients.

HEAD OFFICE:—

HONGKONG.

BRANCHES :—

Shanghai, Hankow, Canton, Changsha, Singapore, Penang, Rangoon, Kuala Lumpur, Saigon and Soerabaia.

Bangkok Branch Office:—

173, Yawaraj Road.

Manager.....Li Pak Lun
Accountant.....Li Thoon Poh
Clerk.....Aw Chin Seng
„ .....Lam Meng Chow
„ .....Koh Thoong Yee
Broker.....Chow Lok Chai
„ .....Tan Song Shew
„ .....Loo Choong Kong
„ .....Tan Choong Ngom
Shroff.....Li Shoon Pak

Telephone, No. 1256.

Telegraphic Address :—
"FREEMAN."

Agents for :—China Hong Nin Life, Fire and Marine Insurance Co., Ltd.

บริษัทเซี่ยงไฮ้ รับประกันไฟและทางทะเล จ.ส.ช.

จดทะเบียนในฮ่องกง เงินทุน ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ เหรียญ

รับทำการ เกี่ยวกับ
การรับประกันไฟ
และทางทะเล
สำนักงานใหญ่ฮ่องกง
สาขา
เซี่ยงไฮ้ หันเค้า
กวางตุ้ง ซังซา
สิงคโปร์ ปีนัง รังกูน
กัวลาลัมปู ไซ่ง่อน
และไซราบายา

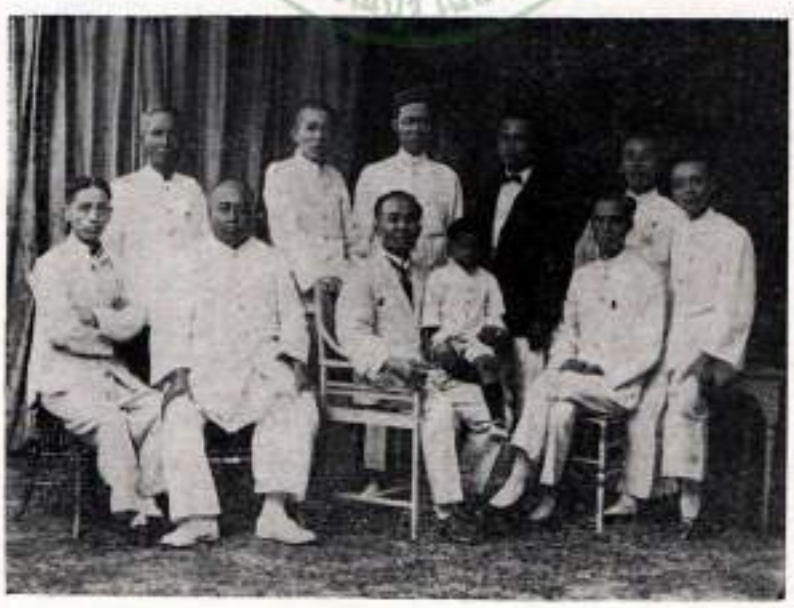

ผู้จัดการ ลีบ๊กลุน
สมุห์บัญชี ลีทุนโบ๊ะ
เสมียน เอาชินเส็ง
„ ลำแม่งเจา
„ โก๊ะตุงบี
นายหน้า เจาลุกใจ
„ ตันชงจู
„ ลูชุงกง
„ ตั๋นชงงั่ม
คนเก็บเงิน ลีชุนป๊ก

สาขากรุงเทพฯ เลขที่ ๑๗๓ ถนนเยาวราช โทรศัพท์ เลขที่ ๑๒๕๖ ลงทะเบียน โทรเลข "ฟรีแมน"

เอเย่นต์ของ ไชนาฮองนินไลฟ์ไฟร์แอนด์มารินอินชัวแรนซ์ คอมปะนีลิมิเต็ด

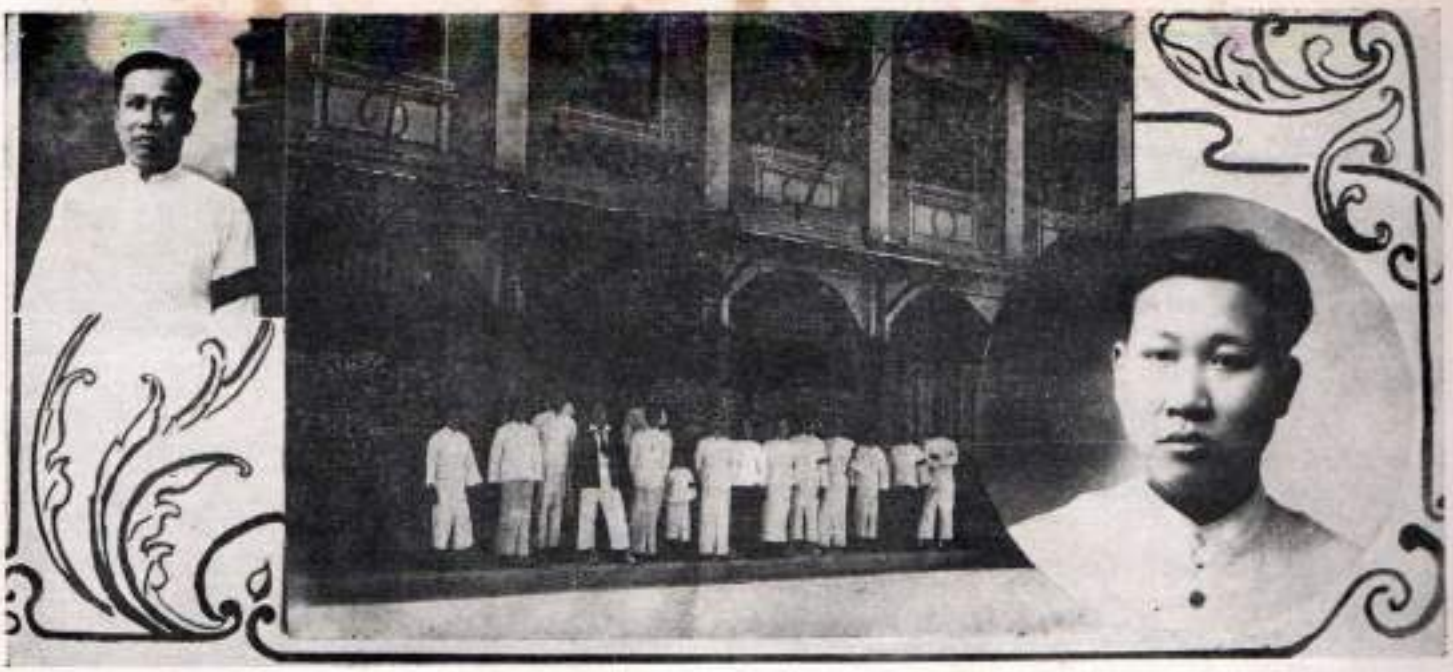

YONG HENG LONG CHAN.

IMPORTERS AND EXPORTERS, SHIPPING AND GENERAL COMMISSION AGENTS

ESTABLISHED 1893.

President **Mr. Ghew Yong** Vice-President **Mr. Chew Lak**

Telephone No. 369 Head office, No. 980/984
Code used, Bentley's Songwad Road Bangkok.
Telegraphic address: Yong Heng Long Bangkok.
Singapore Branch: Yong Heng Long No 71 Boat Quay
Singapore Agent Siang Huat No. 58 Boat Quay
Hongkong Agent: Lee Peng Kee, Bouham Strand, East.
" " Seng Heng Hong No. 130. Buoham Strand, East.
Local Sole Agencies for Siang Heng Long Rice Mill
" " (Mong Heng) "
Huah Heng Long " "
Seng Heng Lee " "
Kee Heng Long Importers
Seng Heng Long "
Pak Heng Lee Exporters
Tek Heng Lee "
Heng Lee "
Hiang Heng Lee "

Importers of

Silk piece-goods, coconut oil, sugar, betelnuts, gunny-bags, Dried chillies, pearl Sago, and general merchandise,

Exporters of

Rice Bran, Dried fish, Cow, Buffalo, Deer, Hides, and Horns, Sticklac and general Siam products.

CORRESPONDENCE INVITED.

Manager of Shipping Department: W. SOON TECK.

ย่งเฮงล้งจัน

ผู้สั่งและส่งสินค้า
เอเยนต์การเดินเรือและกิจการต่าง ๆ
ได้ตั้งขึ้นแต่ พ.ศ. ๒๔๓๖

นายก นายจิวยัง โทรศัพท์ เลขที่ ๓๖๘
ที่ทำการใหญ่ตั้ง อยู่เลขที่ ๙๘๐–๙๘๔ ถนน ทรง วาด พระนคร
อุปนายก นายจิวลัก
ใช้โค้ด 'เบนต์ลี่' นามย่อ โทรเลข 'ย่งเฮงล้ง พระนคร

สาขา ณสิงคโปร์ห้าง ย่องเฮงล้ง เลขที่ ๗๑ โบ๊ทคี เอเยนต์ ณสิงคโปร์ ห้าง เซี่ยงฮัว เลขที่ ๕๘ โบ๊ทคี เอเยนต์ ฮ่องกง ห้างหลีเปน กี เลขที่ บ๊อน แฮม สะแตรนต์, อิสต์ เอเยนต์ ฮ่องกง เซ่งเฮงฮ้าง เลขที่ ๑๓๐ บ๊อนแฮมสะแตรนต์, อีสต์

เปนเอเยนต์ในพระนคร แห่ง โรงสีไฟ เซี่ยงเฮงหลง. เซี่ยงฮงหลง, (เม่งหง) ฮั่วเฮงหลง, เซ่งเฮงหลี

ห้าง สั่งสินค้า: กีเฮงหลง, เซ่ง เฮง หลง,
ห้าง ส่ง สินค้า: ฮะเฮงหลี, โต๊ะเฮงหลี, เอี๊ยง เฮงหลี.

เปน ผู้ส่ง และ สั่ง สินค้า ทุก ชนิด จาก ต่าง ประเทศ

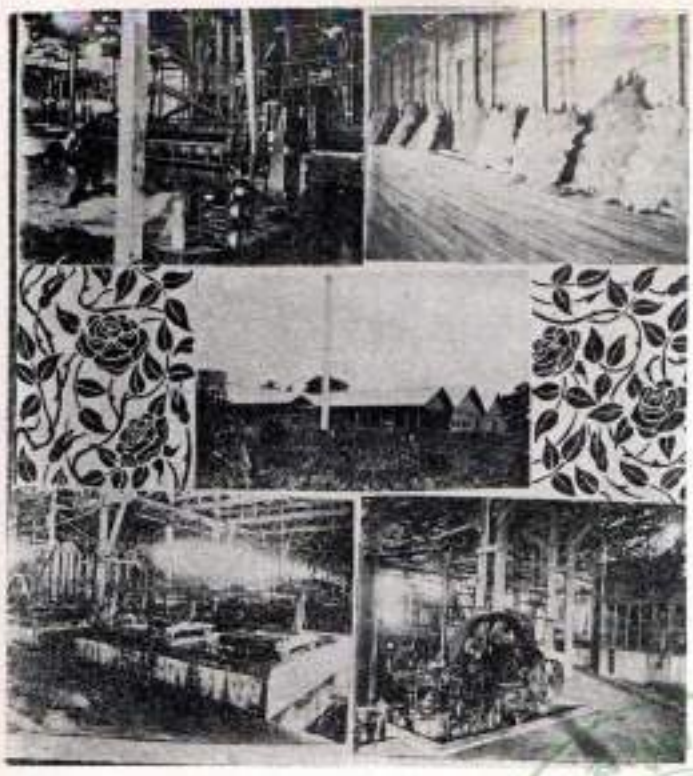

บริษัทฟอกหนังสยาม

Siam Hide and Leather Company.

หลวงภัณฑ์ลักษณวิจารณ์ เจ้าของ

Telegraphic Address :

"SIAMIDE"

HEAD OFFICE

BANGKOK.

SI-PHYA CURIO STORE.

opp. The Bangkok House Furnishing Co.
Sri-phya road,
Proprietor, C. Tseun Woo.

Chinese Porcelain & Pottery.
Chinese Vases, Chinaware, Old Brass & Bronze, Engraved Jade-stones, Embroidery, Carved Ivory, etc., of the following Dynasties:—
T'ang, Sung, Yuan, Ming, Ch'ing, Such K'ang Hsi, Yung Cheng, Ch'ien Lung, Chia Ch'ing, Tao Kuang
Correct Explanations given. Your Patronage is Solicited.

ห้างสี่พระยา วัตถุ โบราญ

ขายของจีนโบราณ ถนนสี่พระยา ตรงข้ามบางกอก เฮาสเฟอร์นิชิง กำปะนี กรุงเทพฯ

นายซี. ชุ่นวู เจ้าของ

ขายเครื่องลายคราม เช่น จาน ชาม ถ้วย แจกัน ทุกๆ ชนิด เครื่องทองเหลืองอย่างเก่า เครื่องหยกสลัก, เครื่องงาสลัก, ชิ้นโบราณ และลูกไม้ฝีมือจีนต่างๆ ชนิด เครื่องลายครามครั่งแผ่นดินถัง, ซ้อง, หงวน, เหม็ง, และ เช็ง, คือ แผ่นดินคังฮี, ยงเจี๋ย เคี่ยนหลง เจียจิง, เตากวง

มีผู้อธิบายประวัติสิ่งของเหล่านี้โดยชัดเจน

เชิญชมได้ทุกๆ เวลา โปรดอุดหนุน

โดยได้รับพระ บรมราชานุญาต

บริษัท เยาวราช จ. ล. ช.

เงินทุนที่ได้ชำระเต็มบริบูรณ์แล้ว ๒๐๐,๐๐๐ บาท

สำนักงานใหญ่ ๒๔๖-๘ ถนนราชวงศ์ กรุงเทพ ฯ (แพนก แว่นตา)

สาขา

๑) ๒๑๕ ถนนเยาวราช แพนกจำหน่ายยา

๒) ๒๔๓ ถนนเจริญกรุง เยื้อง ปาก ตรอก โอ เร็ยน เต็ล โฮเต็ล

๓) ๗๕๘-๗๖๐ สี่กั๊ก เสาชิงช้า

กรรมการ ผู้จัดการ
นาย กิมพงษ์ ทองชัย

กรรมการ บริษัท

หมอ เกตา เต็ยว กาเอ็ตตี
คันเจกอ้ว คัน มุย ตัง

แพนกแว่นตา

นาย เอ. เอช. เซ่ล, ผู้ได้รับประกาศนียบัตร์ อย่างสูงสำหรับตรวจ ตา และ ประกอบแว่นตา.

การค้าขาย

บริษัทเยาวราช รับ สั่ง ของจากเมืองนอก, รับทำการเปนนายหน้า, รับ ส่ง ของให้ ทางราชการของรัฐบาล, จำหน่าย ยาทุกชนิด, รับส่งของไปยังเมืองนอก ฯ ล ฯ

เปนผู้จำหน่ายหัวน้ำมันหอมต่าง ๆ, ยาผสมเสร็จแล้วทุกชนิดเครื่องยา, แว่นตา, เครื่องประกอบในการถ่ายรูป, น้ำหอมต่างๆ, เหล้าทุกชนิด, ของเบ็ดเตล็ดต่างๆ นาฬิกา, กระดาษแล เครื่องเขียนต่างๆ, เครื่องเหล็ก. ฯลฯ ฯลฯ

เปนเอเย่นต์ใหญ่ของ ห้าง ต่าง ๆ ในเมืองนอกเช่น:—

Findlater, Mackie, Todd & Co., Ltd.
Distillers, London.

L'Abbé François. Voiron, France.

E. DE HAEN
Chemische Fabrik "List" G. m. b. H,
Seelze near Hanover. Germany.

American Chicle Company
Long Island City, New York.

The Monsanto Chemical Works.
St. Louis. U. S. A.

G. H. Zeal, Ltd. Thermometer
Manufacturers, London.

Egon Braun. Distillers.
Hamburg. Germany.

American Safety Razor Corporation
Brooklyn, New York.

Blank & Bohraus
"Be-Be" Safety Razors & Blades
Berlin-Neukolln.

The Biocitin Fabrik G. m. b. H.
Berlin, Germany.

Bidwell, Bidwell & Co., Ltd.
Axminster. England.

Ergelstadt & Co.,
Surgical instruments Manufacturers,
Coburg. Germany.

J. Millhoff & Co., Ltd.,
'De Reszke' Cigarettes Manufacturers,
London, England.

Chesterman-Leeland Co.,
Trusses & Suspensories Makers.
Philadelphia. U. S. A.

Smith Stanistreet & Co., Ltd.
Anti-Leprosy Preparation,
Calcutta, India.

G. W. Carnrick Co., New York,

The Shur-On Optical Co.,
Rochester, New York U. S. A.

Laboratoires Cantin & Cie.
"Quinby" Anti-Syphilis Specific
Palaiseau (S. & O.) France.

Dr. English Kommandit-Gesellschaft
"Gold Stout" Berlin-Wilmersdorf.

Court Korner & Co.
"Sipo" Policeman Stick, Leipsig.

The Dr. Williams' Medicine Co.,
Pink Pills, Baby's Own Tablets etc.,

ST. DOST & CO.

ห้าง เอสต์. โดสต์ และ บริษัท

Si Kak Phya Sri (City)

Cable Address: DOST Bangkok. Telephone No. 1340
Code: A. B. C. 5th & 6th Eds.

โทรเลขถึง โดสต์ กรุงเทพ
โค๊ต เอ-บี-ซี ที่ ๕ และ ที่ ๖ โทรศัพท์ เลขที่ ๑๓๔๐

Naval, Military and Civil Tailors, Court Dress Makers

under long-experienced European supervision.

(เปนช่างตัดเสื้อ, เครื่องแบบทหารบก, บหารเรือ, และพลเรือนกับทำเครื่องแต่งกายข้าราชการ.)
(ทั้งนี้อยู่ในความตรวจตราของนายช่าง ชาวยโรป ผู้มีความชำนาญมาช้านาน) ช่างแต่งเครื่องแต่งกายสำหรับเดินทางทุกชนิด,และเปนห้างขายสินค้าต่างๆ, ผู้สั่งของทุกชนิด และเปนผู้แทนรับทำการต่าง ๆ

Complete Outfitters and General Stores
General Importers and Commission Agents.

สินค้าในร้านมีคือ, ผ้าสักหลาด, ลินิน, ไหม, แพร, และผ้าอย่างดีที่คัดเลือกแล้ว มีทั้งเล็กและใหญ่เปนสต๊อกแห่งพรม, มีทั้งอย่างฝืนและม้วน, ผ้าม่าน, เครื่องเดินทาง, เครื่องสูบบุหรี่ทุกชนิด, น้ำหอมและเครื่องหอมต่างๆ, นาฬิกาข้อมือ, นาฬิกาพก, เครื่องอาภรณ์แฟนซีต่างๆ, มีทั้งชนิดเงิน, ทอง, และเพ็ชร์พลอย, หีบเสียง, ตู้เซฟ, จักร์เย็บผ้า, กล้องถ่ายรูป, เครื่องกระเป๋าหนังต่างๆ

Wool, Linen, Silk and Cotton ware, large and most select stock of Carpets and carpet roll ware, Curtains, Travelling requisites and Smokers' requisites, Perfumeries and Toilet articles.

Watches, Clocks, and Fancy goods, Jewellery, Gold and Silver ware, Gramophones, Safes and Sewing machines. Photo Cameras, Leather goods, etc., etc.

Sole Importers of the famous Munich "Thomas Beer."

และเปนผู้สั่งเบียร์อันมีชื่อเสียงของเมืองมูนิค ชื่อ โทมัส' แต่ผู้เดียว

CHAN KIM KEE.

PROPRIETORS OF

KIM THYE SENG RICE-MILL

AGENTS OF

Messrs TIO ANN & Co., Bangkok.

Rice-millers; Buyers of Paddy; Exporters of the First Grade of Rice; dealers in Foreign and Local Merchandise; wholesale and retail merchants.

Insurance: Fire and Marine.

For further information please apply to the office at
No. 115, Pad Sai Road, Bangkok.
Telephone, No. 399.
Telegraphic address Chan Kim Kee, Bangkok.

HEAD OFFICE AT SWATOW.

CHAN KIM LONG,
Manager.

ยี่หัยจันกิมกี่

เจ้าของ โรงสีไฟกิมไท้เส็ง, ห้างสิงโตเก่า, และเปนผู้แทนอำนวยการ บริษัท เตี้ยอัน อินชัวรันซ์ ในพระนคร.

กิจการ

พแนกโรงสี รับซื้อข้าว เปลือก และทำการสีข้าว นาสวน อย่างดีที่ ๑ ส่งต่างประเทศ โทรศัพท์ ๑๐๕๐ ได้ตั้งทำการมา ๒๐ ปีเศษ.

พแนกค้าขาย ทำการจำหน่ายสินค้าต่างประเทศและในประเทศสยาม และมีใบชาอย่างดีขาย ปลีกและขายส่ง. ได้ทำการ มา ๔๐ ปี เศษ เลขที่ ๑๒๔๖ ถนนสำเพ็ง พระนคร โทรศัพท์ ๔๖๑

พแนกอินชัวรันซ์ ทำการรับประกันไฟ และทางทเล ซึ่งไม่มีการบิดพลิ้วในเมื่อมีภัยดังกล่าวแล้วเกิดขึ้น ออฟฟิศใหญ่ที่ซัวเถา ท่านต้องการเชิญมาติดต่อยังสำนักงานเลขที่ ๑๑๕ ถนนพาดสายพระนคร โทรศัพท์ ๓๘๘

นายจันกิมล้ง เจ้าของ ผู้จัดการ

THE AKSORANIT PRINTING PRESS.

โรงพิมพ์อักษรนิติ

The Aksoranit Printing Press, Bang Khun Prom, founded 30 years ago, stands as a testimony to the steady perseverance and enterprise of Phra Siriaysawan. Phra Siriaysawan, alias Bhara Rangavara, was on the staff of the Royal Household, and subsequently was transferred to the Ministry of Finance. He remained in the Treasury till the year B. E. 2436, when he received the title of Phra Siriaysawan in recognition of his services. He founded and started the Aksoranit Printing Office with his own capital, investing a sum of Tcs. 300,000.—in the undertaking. He has opened a school attached to the office, for the teaching of such arts as writing, engraving, modelling, etc., a knowledge of which is calculated to raise the standard of his workmen; and with the help of his students, he invented several processes in the printing trade, while also he has introduced a new type-founding machine. Since the death of Phra Siriaysawan, the firm has been managed by his son, Nai Vorakich Barhar of the Ministry of the Royal Household, and the business is still flourishing.

ได้ตั้งมา ๓๐ ปกว่าแล้ว แสดงให้เห็นความวิริยะอุตสาหะ ของ พระศิริไอสวรรย์ ผู้นี้ชื่อ นายพร นามสกุล รังควร เป็นข้าราชการกระทรวงวัง แล้วภายหลังย้ายมารับราชการ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับราชการเรียบร้อยมา จน ถึง พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น พระ ศิริไอสวรรย์ ได้ตั้งโรงพิมพ์ด้วยทุนทรัพย์ของตนเองเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังได้ตั้งโรงเรียน สำหรับให้คนงานและประชาชนเล่าเรียน แกะ สลักแบบพิมพ์ เพิ่มความรู้ให้ยิ่งขึ้นเป็นความช่วยเหลือคนงานและประชาชนเป็นเนืองนิจ ทั้งได้ประดิษฐ์ทำแบบพิมพ์ขึ้นหลายชะนิด เช่น ทำแบบหล่อตัวพิมพ์ได้เอง ทำกิจการให้ได้รับผลดีสมดังความมุ่งหมาย ครั้นพระศิริไอสวรรย์ถึงแก่กรรมแล้ว นายวรกิจบรรหาร บุตรซึ่งเล่าเรียนวิชชาในต่างประเทศเสร็จแล้วกลับเข้ามาเป็นผู้จัดการ การงานเจริญเรียบร้อยดีขึ้นมาก.

BUAN HOA SENG & CO., LTD.

HEAD OFFICE: EAST BANK,

(Bangkok.)

บ้วน ฮั่ว เส็ง บริษัทจำกัดสินใช้

สำนักงานใหญ่: ฝั่งตะวันออก พระนคร.

The firm of BUAN HOA SENG & Co., Ltd., is in reality part of the old-established trading institution of Kiam Hoa Heng & Co., Ltd., and their premises are adjacent on the river bank near the Holy Rosary Church.

They specialise in hardware and in those materials which constitute the stock-in-trade of SHIP CHANDLERS. Their turnover is a large one, and being situated most favourably in a central position, and on the water-front, they are able to handle their orders, especially for heavy goods, with both dispatch and at such a saving in expenditure as enables them to quote rates against which it is difficult to compete.

ห้าง บ้วน ฮั่ว เส็ง นี้ ความจริง เป็น ห้าง ค้า ขายเดิมของ เกียม ฮั่ว เฮง บริษัท จำกัดสินใช้ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ เจ้า พระยาใกล้ โรงธรรมโร มันคาโทลิก คงขาย แต่ เครื่องเหล็กมากที่ สุด รวมทั้งเครื่องที่เกี่ยวแก่เรือไฟ จำหน่าย สินค้าใหญ่ ๆ ทั้ง๒ ตั้งอยู่ในที่สูนย์กลางอย่าง เหมาะ คือริมน้ำ ห้างนี้จึงสามารถรับสั่งของหนัก ๆ โดยราคาย่อมเยาว์ ด้วยไม่ได้เสียค่าส่งค่าขนอะไรอีก เป็นการประหยัดทรัพย์อย่างดี ซึ่งไม่มีห้างใดจะทำ ได้เรียบร้อยเหมือนห้างนี้

泰成萬

史漢羅

Loe Hann Soo

BUAN SENG TYE

ห้างบ้วนเซ่งไถ่

ESTABLISHED 20 YEARS IN SIAM.

Contractors to H. M's Government Ministries.

Tailors, Outfitters, Boot and Shoemakers,

Manufacturers of field equipments.

Dealers in foreign liquors.

PRICE MODERATE.

Inspection cordially invited. Orders solicited.

BUAN SENG TYE,

Nos. 64 & 66 Chareon Krung Road,

Tripetch Square,

Bangkok,

NAI HORN,

Manager.

เปนผู้รับเหมาตัดเครื่องแบบยุนิฟอร์ม เครื่องหนังสำหรับใช้ในการสนาม ส่งตามกรมกระทรวงต่าง ๆ กับรับจ้างตัดเสื้อ รองเท้ากระเป๋าหนัง โดยฝีมือปราณีต ราคาย่อมเยาว์ จำหน่ายเหล้าฝรั่งอย่างดี ได้ตั้งมาประมาณ ๒๐ ปีเศษ ท่านต้องการเชิญแวะมาตกลงที่ บ้วนเซ่งไถ่ เลขที่ ๖๔–๖๖ ถนนเจริญกรุง ตอน สี่แยกถนนตรีเพ็ชร์ พระนคร.

นายฮ้อน เจ้าของ

ผู้จัดการ

ห้างฟันฮินหลง

โทรศัพท์ ๑๐๓๐

ถนนทรงวาด พระนคร

รับสั่งและขายส่งเครื่องเหล็ก ทุก ชนิด ตลอด จนสรรพสิ่งของเครื่องภาชนะต่าง ๆ กับเปนเอเย่นต์ของห้างคาล์สลีเปอร์ ประเทศเยอรมันนี เครื่องเหล็ก "ตราตา" ที่มีชื่อเสียงฉเพาะแต่ผู้เดียวในประเทศสยาม

สิ่งของที่สรรไว้ แล้ว นั้น ล้วนแต่ที่มีนามอุโฆษมานานแล้วได้ใช้ เครื่องหมาย การค้าขาย "ตรานกอินทรีย์ยืนอยู่บนโลก"

รับประมูลสิ่งของตามกระทรวงทั่วไป.

宏興隆洋行

本號專辦中西銅鉄雜貨布疋兼總代理德國著名目標鐵器發行並與各大商號及政府各機關訂約代辦貨物其精良貨品均用本號註册商標爲記凡貨無不美備價目亦格外克己賜顧諸君請留意焉

住址暹京頌越路

電話壹千零三十號

FAN HIN LOUNG & CO.

SONGWAD ROAD, BANGKOK (SIAM)

(Established 1908)

GENERAL IMPORTERS AND COMMISSION AGENTS

REGISTERED

SOLE AGENTS FOR SIAM

Eye Brand's Stuff

of

CARL SCHLIEPER

REMSCHEID-HASTEN

(Germany).

IMPORT SPECIALITIES:

Hardware, Brassware, Cutlery, Glassware, Crystalware, Clocks, Enamelware, Porcelain, Stationery, Perfumery, Felt Hats, Bicycles, Fancy goods, Cotton goods, Piece goods etc.

Telegraphic address:

Fanhinlong Bangkok.

Phone No. 1030. P. O. Box No. 61

CODES USED:

The China Republican Telegraphic, Bentley's, A. B. C. 6th Ed. (5 letters) Western Union (5 letters)

BANKERS:

The Chartered Bank of India, Australia and China.

The Bank of Canton Ltd.

The Oriental Commercial Bank Ltd.

Correspondence Invited.

Sri Raja Sawmill Co., Ltd.

Situated at Sri Maharaja. The largest of its kind in the East.

Expert sawing of bulky logs such as Mai Yang, Mai Thakien, Mai Krayalay, into various sizes and shapes efficiently done. Distributors of the best species of timber in Bangkok and all over Siam, besides exporting large quantities to Europe, America, China, Japan, and to the important cities of India such as Bombay, Karachi, Madras and Calcutta. Established by special Royal Charter. Registered under the Companies Act at the Ministry of Commerce.

H.E. Chao Phya Surasakdi Montri,

DIRECTOR.

โรงเลื่อยจักร์ของบริษัทศรีราชา ทุนจำกัด

ตั้งอยู่ที่ศรีราชาเปนโรงเลื่อยจักร์ ชนิดแบบใหม่ใหญ่ที่สุดในกาคตวันออก สามารถเลื่อยไม้ซุงใหญ่ ๆ ได้มาก เช่นไม้ตะเคียน, ไม้ยาง, และไม้กระยาเลย ต่าง ๆ ได้ส่งไม้ไปจำหน่ายใน กรุงเทพ ฯ และจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศสยามทั่วไป กับทั้งประเทศยุโรป, อเมริกา, อินเดีย, เช่น เมืองโคลัมโบ, การาชี, บอมเบ มะลาด และ กัลกะตา, ประเทศจีน, ประเทศญี่ปุ่น เปนต้น

บริษัทศรีราชาทุนจำกัดนี้ได้ตั้งขึ้นโดย เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี, ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ เปนบริษัทของชนชาวไทย และได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติ เจ้าหุ้นส่วนและบริษัท,ยังหอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กระทรวงพาณิชย์แห่งประเทศสยาม,

เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เปนนายก กรรมการอำนวยการ

CHARTURONG

ARPHORN & CO.

Cable & Telegrams:

"CHARTURONG BANGKOK."

Bentley, Private Code, 7th Edition

General Merchant & Importer 148-150-152 Chareon Krung Road, BANGKOK, SIAM.

ห้างจาตุรงคอาภรณ์

ขายเครื่องลูกเสือต่าง ๆ ทุกมณฑล. เครื่องสปอตและเครื่องเกม.

เลขที่ ๑๔๘-๑๕๐-๑๕๒ ถนนเจริญกรุง พระนครโทรศัพท์ ๑๔๑๖

ห้างกวงบ้วนเส็ง

รับจ้างตัดเครื่องแบบยูนิฟอร์มเสื้อต่าง ๆ ตั้งมา ๒๐ ปีเศษ เป็นที่นิยมแก่ชนทุกชั้นท่านต้องการเชิญ

เลขที่ ๓๑๗–๓๒๓ ถนนพาหุรัด พระนคร

นายปิ่น เจ้าของผู้จัดการ

CITY

DISPENSARY.

SEEKAK PHYA SRI.

BANGKOK.

Established, B. E. 2451.

Wholesale and retail druggists and chemists, dealers in medicinal goods, surgical instruments perfumery, etc.

Physician always in attendance for diagnosis, treatment, injection and operation.

PRESCRIPTIONS DISPENSED DAY AND NIGHT.

MOH KIM. *Proprietor.*

TRADE MARK

เครื่องหมายการค้าขาย

ห้างซิตี้ดิสเปนซารี่ สีกักพระยาศรี

จังหวัดพระนคร กรุงเทพ ฯ ห้างนี้ของนายกิมห้องโอสถ ตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๔๕๑ เป็นห้างที่ประกอบยาต่าง ๆ ขายปลีกและขายส่ง สินค้าต่าง ๆ ของห้างนี้มียาผสมและตัวยาต่าง ๆ เครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับคนเจ็บไข้ เครื่องมือเครื่องใช้ของแพทย์ ต่าง ๆ ที่สั่งมาจากนอก นอกจากนี้ยังมีเครื่องหอมและของเบ็ดเตล็ดต่างๆ จำหน่าย กับมีแพทย์ประกาศนียบัตร์ รับตรวจโรค และ ฉีดยาผ่าตัด, ฯ ล ฯ

TIT HENG COMPANY.

GENERAL MOTOR CAR SUPPLIES

3160 BHANUBHANDHU BRIDGE, BANGKOK, SIAM.

TELEPHONE NO. 101

ยี่ห้อติดเฮง ห้างขายน้ำมัน

๓๑๖๐ น่าวังบูรพา จังหวัดพระนคร

โทรศัพท์เลขที่ ๑๐๑

DEALERS IN :—

Benzine,

Lubricating

Oils, and

Greases

MOTOR CAR

ACCESSORIES

Chief Distributing

Agent in Siam

ทำการค้าขาย

น้ำมันเบนซิน,

น้ำมันเครื่อง,

จาระบี

เครื่องประกอบ,

เครื่องอุไหล่

รถยนต์

เปนเอเย่นต์ใหญ่

จัดการจำหน่าย

ยางรถยนต์

THE NORTH BRITISH RUBBER CO., LTD.

CLINCHER MOTOR CAR

— AND —

MOTOR CYCLE TYRES

Proprietors of

THE SIAM NAIL FACTORY

Managing Agents for

ON VENG CO., LTD.

Government Contractors for Removal of Night Soil

REFUNDER COMPANY.

General Stockists of second-hand goods,

Merchandise, Furnitures, Curiosities etc.

CHARKRAPHETCH ROAD, BANGKOK.

Telephone No. 1076

ของห้างน๊อรทบริตติชรับเบอร์กลินเชอร์

รับจ้างปะยางรถยนต์ด้วยเครื่องไฟฟ้า

เปนเจ้าของ

โรงทำตะปู แห่งเดียว ในกรุงสยาม

เปนผู้จัดการบริษัทออนเหวง จำกัดสินใช้

แล

ห้างรีฟันเดอร์กอมปนี

ถนนจักรเพ็ชร์

ซึ่งเปนห้างรับจำหน่ายของใช้แล้ว

สินค้าตกค้างของห้างหอต่าง ๆ

รับฝากของไว้ขาย

YONG BHONG LONG RICE MILL.

โรงสีย่งพงหลง

Millers of White Garden Rice, glutinous rice (Khao Neo)
Dealers of rice in wholesale and retail.

Exporters of rice to

HONGKONG AND SINGAPORE.

"GREEN FLAGS" (in pair) BRAND RICE.

White garden Rice A. 1 quality conning 5 to 8% brokens.

"RED FLAGS" (in pair) BRAND RICE.

White garden No. 1 quality containing 10 to 15% brokens.

"BLUE FLAGS" (in pair) BRAND RICE.

White rice Medium Quality A.

Contractors for the supply of above quality of rice at price and delivery to be agreed upon.
Quotations and enquiries solicited.

YONG BHONG LONG.

No. 19a Bang Lam Poo Bon.

Nai Ngo Tee Hui,

Telephone No. 1074. *Managing Proprietor.*

เปนโรงสีซึ่ง สีข้าว-ขาว ข้าว-เหนียว ขายปลีก และขายส่งมีเอเยนต์ทำการติดต่อทางฮ่องกง และสิงคโปร์ ทำการสีข้าวนาสวนเปนพื้น

ตราเครื่องหมายการค้าขาย ตรา ธงคู่เขียวเปนข้าวนาสวนอย่างดีที่หนึ่ง มีปลายเข้า๕/๘ °/๐ ตราธงคู่แดงเปนเข้านาสวนอย่างดีที่สอง มีปลายข้าว ๑๐/๑๕ °/๐ ตราธงเดี่ยวน้ำเงินเปนข้าวหย่างกลางที่หนึ่ง

กิจการ รับทำสัญญาส่งข้าวและรับจ้างสีข้าวตามที่กล่าวนี้โดยราคาย่อมเยาว์ ต้องการเชิญถามที่ย่งพงหลง สำนักงาน ๑๙ ก. ตำบลบางลำภูบน โทรศัพท์ ๑๐๗๔

นายไง้วตี้หุ่ย เจ้าของผู้จัดการ

THE NANYANG BROTHERS TOBACCO Cº Lᵀᴰ

BANGKOK BRANCH, 628, JAWARAD ROAD.

The chief offices of Messrs. Nanyang Brothers Tobacco Co., Ltd., are at Shanghai and Hongkong, where the firm have large factories equipped with up-to-date machinery and everything necessary for the perfection of process and result in the manufacture of cigarettes. The company have thirty-five branch offices throughout the East. The Bangkok branch was opened in 1909, and is under the management of Mr. Kan Ching Shan.

Mr. LUM CHEE KIN—*is Assistant*

Mr. LUM CHEE KIN

The firm make about a hundred different brands of cigarettes of excellent quality, and put them up in hermetically-sealed tins. In Siam, however, they only sell about twenty of their varieties, of which the most popular are the brands known as "The Hundred Sparrows", "The Golden Dragon", "Globe", "Raven", "Tower", "Numerous Treasure", "Horse", "Sheep", "The Bat & Deer", "Shonhee", "Fern", and the "Boewah Doeren"

The firm's telegraphic address in Bangkok is "**NANYANG**"

บริษัท ยาสูบ นานยาง จ.ส.ช.

สาขากรุงเทพ ฯ ถนนเยาวราช

เลขที่ ๖๒๘.

TRADE NY MARK.

เครื่องหมาย

สำนักงานใหญ่ของบริษัทยาสูบ นานยาง บราเธอร์ส จำกัดสินใช้ ตั้งอยู่ที่เมืองเซี่ยงไฮ้ กับฮ่องกง มีโรงงานใหญ่ใช้เครื่องจักร์ทันสมัย ทำงานมวนบุหรี่อย่างเรียบร้อย ทุกประการ บริษัทมีสาขาตั้งแพร่หลายออกไปในประเทศตวันออก รวมทั้งหมดถึง ๓๕ แห่ง สาขากรุงเทพ ฯ นี้เปิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ในความอำนวยการของ นายกันเจ้งชัน นายหล่ำจิ๊กิน เปนผู้ช่วย

บริษัทนี้ทำบุหรี่ซิการ์แร็ดชนิดต่าง ๆ กัน มีตราเครื่องหมายประมาณ ๑๐๐ ชนิด แต่ละล้วนหอมหวานมีรสชวนสูบยิ่งนัก บุหรี่เหล่านี้บรรจุกระป๋องอัดอากาศแน่น ในประเทศสยามนี้ บุหรี่ของบริษัทจัดมาจำหน่ายเพียง ๒๐ ชนิด ๆ ที่มีชื่อเสียงอุโฆษ ซึ่งมหาชนนิยมมากที่สุด จำหน่ายในประเทศสยามนี้ คือ ตรายี่ห้อ "นกร้อย" "มังกรทอง" "ลูกโลก" "ราเวน" "พระเจดีย์" "ดอปอ" "ม้าบิน" "แกะ" "คางคาวกับกวาง" "ซองฮี" "ผักกูด" และ "ทุเรียน"

โค็ด โทรเลขสำหรับส่งถึงบริษัทสาขากรุงเทพ ฯ ใช้ว่า "นานยาง"

BAN HAK HENG.

214-220 Near Corner of Customs-House Lane,
Bangrak, Bangkok, Siam.

IMPORTERS, GENERAL MERCHANTS
Dealers in Hardware, Stationery,
Provisions, Wines, Spirits, etc.

Telegraphic Address "Banhakheng"
BANGKOK.
Telephone No. 645.
Rice Department. Telephone No. 1107.

บั้นฮักเฮง

เลขที่ ๒๑๔-๒๒๐ ใต้ปากตรอกโรงภาษี, บางรักกรุงเทพฯ เปนพ่อค้ารับสั่ง เครื่องเหล็ก, เครื่องเขียน, เครื่องกลักคาว หวาน, สุราสำหรับดินเนอร์ แลงานเลี้ยงต่าง ๆ กับ ของเบ็ดเตล็ด ฯ ล ฯ นามโทรเลข "บ้วนฮักเฮง" กรุงเทพฯ โทรศัพท์ เบอร์ ๖๔๕ พะแนกเอเยนต์รับซื้อแลจำหน่ายข้าวสาร ฯ โทรศัพท์เบอร์ ๑๑๐๗

ห้างขายยาอมรเวชตราสุกรบิก

นายร้อยเอก ขันอมรเวช เจ้าของ

ตึกเลขที่ ๘๑๒ ถนนบำรุงเมือง

รับตรวจโรคและรับรักษาโรคไข้ต่าง ๆ ยาสนั่นไตรภพแก้พญาธิทุกชนิดมะเร่งต่าง ๆ แก้มันสนองพิการ ทาธาตุวิภังค์ แก้อหิวาตะกะโรคบำรุงธาตุทั้ง ๔ แก้ลมต่าง ๆ

ยาชื่อจักรวาฬผ้าครอบ บ้องกันและแก้สรรพพิศไข้กาฬต่าง ๆ ๕๐๐ จำพวก และมียาที่มีคุณศักดิ์สิทธิหลายสิบขนาน เช่นยาสิทธิสารประสิทธิ เปนต้นซึ่งเปนยาขนานที่ทรงโปรดเกล้าให้แพทย์หลวง ทั้ง ๘ ประชุม เห็นพร้อมกันแล้ว จึงได้ผสมและนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายตามพระกระแสร์พระบรมราชโองการ

L. S. BHAGWANSINGH & CO.

ESTABLISHED 1890

BANGKOK-SIAM

CABLED ADDRESS: "LADHANSINGH"
TELEPHONE NO. 581.

CODES: A. B. C. 5TH & 6TH EDITIONS, BENTLEYS AND PRIVATE.

Importers Exporters Commission Agents

Land-holders Estate Brokers Private Fiananciers.

IMPORTERS OF

COTTON GOODS

VOILES, JEANS POPLINS, PAPOONS SARONGS, SHIRTINGS SHEETINGS, VELVETS TUSSORES, SATINS PRINTS, DRILLS ART SILK FANCIES ETC.

SILK GOODS

PONGEES, HABITAES, CREPE DE CHINE, GEORGETTE, SPUN SILK, SATINS, BROCADES, TAFETTAS, HANDKERCHIEFS, AND WOOLLENS, COTTON AND WOOLLENS BLANKETS ETC., ETC.

BANKERS.

The Chartered Bank of India, Australia & China
The Hongkong and Shanghai Banking Corporation
The Siam Commercial Bank Ltd.
The Mercantile Bank of India Ltd.

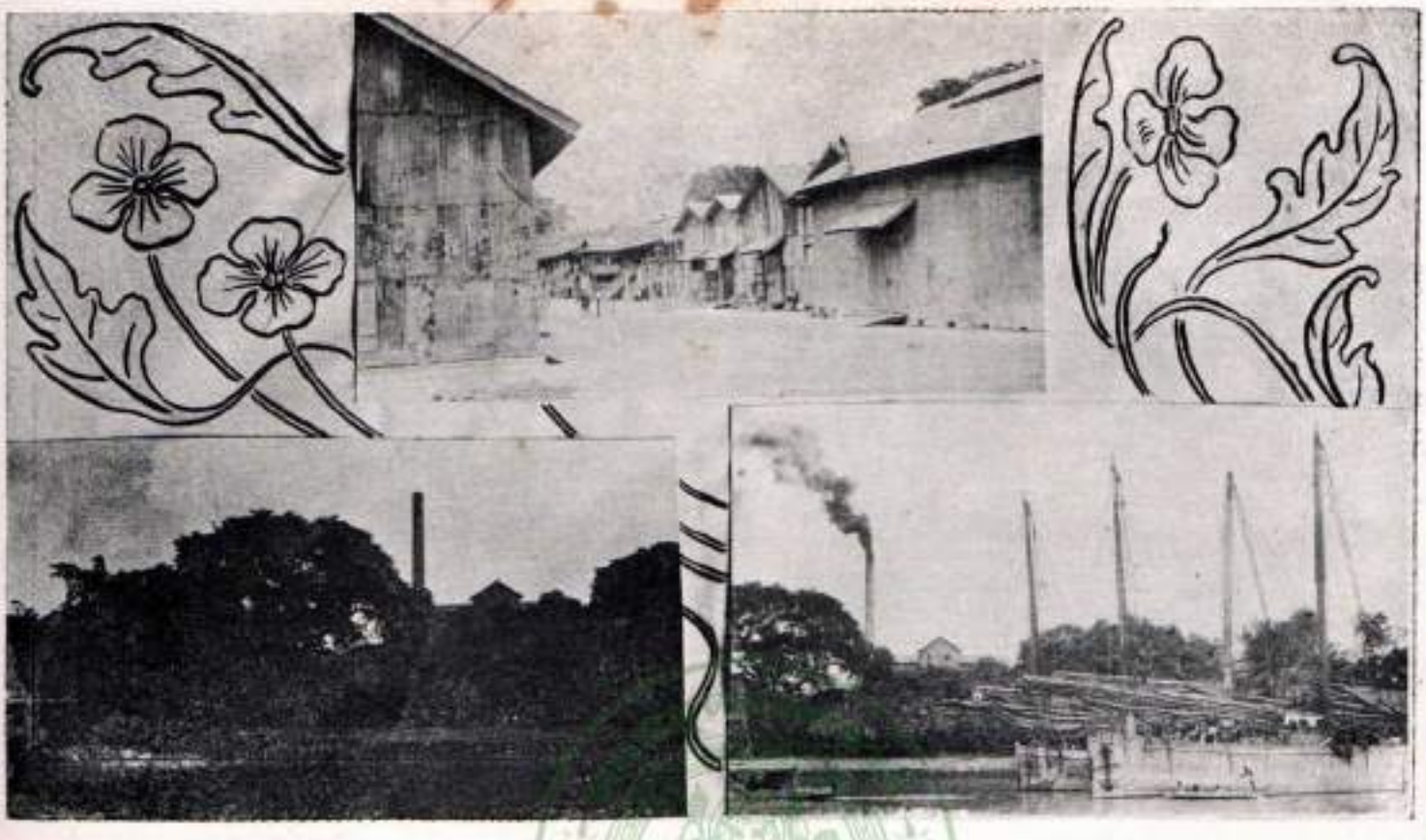

ตันฮวงหลี

เจ้าของโรงสีข้าว, ขายของทั่วไป, เปนเอเยนต์เรือกลไฟ, รับซื้อขายทองใบ, เงินตราและธุระการฮ่วยตั๋วเงินทุกชนิด, เปนเอเยนต์ผูกขาด ของบริษัท เรือเมล์บรุสการ์ด ก๊อสเตรุด เดินจากกรุงสยามกับ ประเทศ จีน ระหว่างกรุงเทพฯ ฮ่องกง, ซัวเถา, หอยเฮา, กวางตุ้ง และสิงคโปร์

โรงสีข้าว หลงเฮงหลี เกียนหลีจั่น และ ง่วนฮองหลี เจ้าของห้างยี่ห้อฮวงหลีจั่น ทำการฮ่วยตั๋วเงิน เจ้าของห้างยี่ห้อเกียนหลี พ่อค้าขายผ้า, รับแลส่งปลาเค็มไปต่างประเทศ

สาขาสิงคโปร์ ตันง่วนหลี นายน่าการเดินเรือแลการต่าง ๆ

สาขาฮ่องกง กินไทลุง นายน่าการเดินเรือแลการต่าง ๆ

สาขาซัวเถา วั่งหลีจั่น นายน่าการธนาคาร

โรงสียี่ห้อ วั่งหลี, เกียนหลี, กินไทลุง, ฮ่องกง, เกียนหลีจั่น และลงเฮงหลีนี้ นายตันจิวจี บิดา ของนายตันลิบบ๊วย เจ้าของบัดยุบันนี้ เปนผู้สร้างขึ้น ครั้งนั้น นายตันจิวจียังมีอายุน้อยอยู่ นายตันจิวจีหยุดทำงานเมื่ออายุ ๕๔ ปี ต่อจากเวลานั้นมานายตันลิบบ๊วยบุตร์ ได้เข้าทำงานแทนบิดา ตั้งแต่นั้นนายตันลิบบ๊วยก็ ตั้งโรงสี ฮ่วงหลีจั่น, ง่วนฮองหลี และ ตันง่วนหลี สิงคโปร์ นายตันจิวจีถึง แก่ กรรมในเมือง ซัวเถา เมื่อ พ. ศ. ๒๔๖๓ อายุ ๗๙ ปี นางหนูกรรยา, ผู้มารดาของนายตันลิบบ๊วยยังมีชีพอยู่จนทุกวันนี้.

TAN WANG LEE.

Rice-Millers, General Merchants and Steamship Agents.

Dealers in gold leaf, Silver coins, exchange business &c. &c.

Sole Agents for Messrs. Bruusgaard Kiosterud & Co.'s China-Siam Steamship Lines between Bangkok, Hongkong, Swatow, Hoihow, Canton and Singapore.

Rice-Mills: Long Hong Lee, Kian Lee Chan and Guan Hong Lee.

Owners Chop Wang Lee Chan. Exchange business.

„ „ Kian Lee. Piece Goods Merchants, Importers and Exporters of Salt Fish

Singapore Branch. Tan Guan Lee. Shipping and Commission Agents.

Hongkong „ Kin Tye Lung „ „ „

Swatow „ Wang Lee Chan. Banking business.

Wang Lee, Kian Lee, Kin Tye Lung Hongkong, Kian Lee Chan Rice-Mill and Long Heng Lee Rice-Mill founded by Mr. Tan Cheu Chiw, father of Mr. Tan Lip Buay, the present proprietor, when Mr. Tan Chew Chiw was still of an early age. He retired at 54 years of age, after which time his son Mr. Tan Lip Buay took over charge of the business, and from that time Mr. Tan Lip Buay has also established Wang Lee Chan, Guan Hong Lee Rice-Mill and Tan Guan Lee Singapore. Mr. Tan Cheu Chiw died at the age of 79 in Swatow in 1920 having been survived by his wife, Nang Noo, the mother of Mr. Tan Lip Buay.

PUSTAGARA & CO.

142-144, CHAROEN KRUNG ROAD,

BANGKOK, (SIAM).

TELEPHONE No. 176,
TELEGRAPHIC ADD:
"PUSTAGARA" BANGKOK.

CODES USED:
A. B. C. CODE 6th ED. AND BENLTEY'S COMPLETE PHRASE CODE.

Business: General Merchants, Importers, Commission Agents and Retailers.

Dealers in: Perfumery, Sundry, Sports and Fancy Goods; Glassware and Crockery; Ladies' and Gents' Outfitting and Stationery.

BANKERS:

The Siam Commercial Bank Limited.

(๑) รับสั่งสินค้าต่างประเทศ
(๒) ขายส่ง, ขายปลีกสินค้าทุกชนิด
(๓) เอเยนต์ส่งสินค้าต่างจังหวัด ทั่วพระราชอาณาจักร์

ประเภทสินค้า น้ำหอม, เครื่องแต่งตัวชายหญิง, แก้วเจียรนัย, เครื่องอลูมิเนียม, แบบเรียนไทย-อังกฤษ-ฝรั่งเศษ สินค้าแฟนซีทุกชนิด

โทรศัพท์ ๑๗๖

ห้างปุสดาคาร สามยอดถนนเจริญกรุง พระนคร

แม่สมบุญจี๋ฮั่วตึ๋ง

濟和堂金舖

เปนสถานที่จำหน่ายทองคำใบใหญ่ อย่างดี และ รับ ทำ รูปพรรณ ทุก ชนิด ได้ตั้งทำการมาเปนเวลา ๕๐ ปีเศษ จนเปนที่ไว้ใจนิยมเชื่อถือแก่มหาชนทั่วไปในประเทศสยาม ทั้งมีสัญญาว่าถ้าท่านซื้อไปใช้แล้วบุบฉลายหรือไม่พอใจ ก็อาจนำไปคืนได้ตามราคาทองประจำวัน โดยห้างยินดีต้อนรับเสมอเว้นแต่เงินค่าจ้างคืนไม่ได้ อนึ่ง ห้างนี้ยังได้ทำการรับซื้อขายเงินเหรียญนอกทุกชนิด กับรับซื้อเครื่องเพ็ชร์ เงิน ทอง รูปพรรณต่าง ๆ ด้วย ท่านมีความประสงค์ในกิจการที่กล่าวนี้ ขอเชิญมาตกลงกับที่ห้าง

แม่สมบุญ จี๋ฮั่วตึ๋ง เลขที่ ๓๕๓ สพานหัน พระนคร โทรศัพท์ ๓๔๖

本號自辦十足赤金葉各款銀圓免換巧造金銀首飾貨其價實童叟無欺如有足赤金字號永遠回換金照時價發還工銀不算貴客光顧祈移玉至新開港橋脚下左面第二間門牌三百五十三號

電話三百八十六號

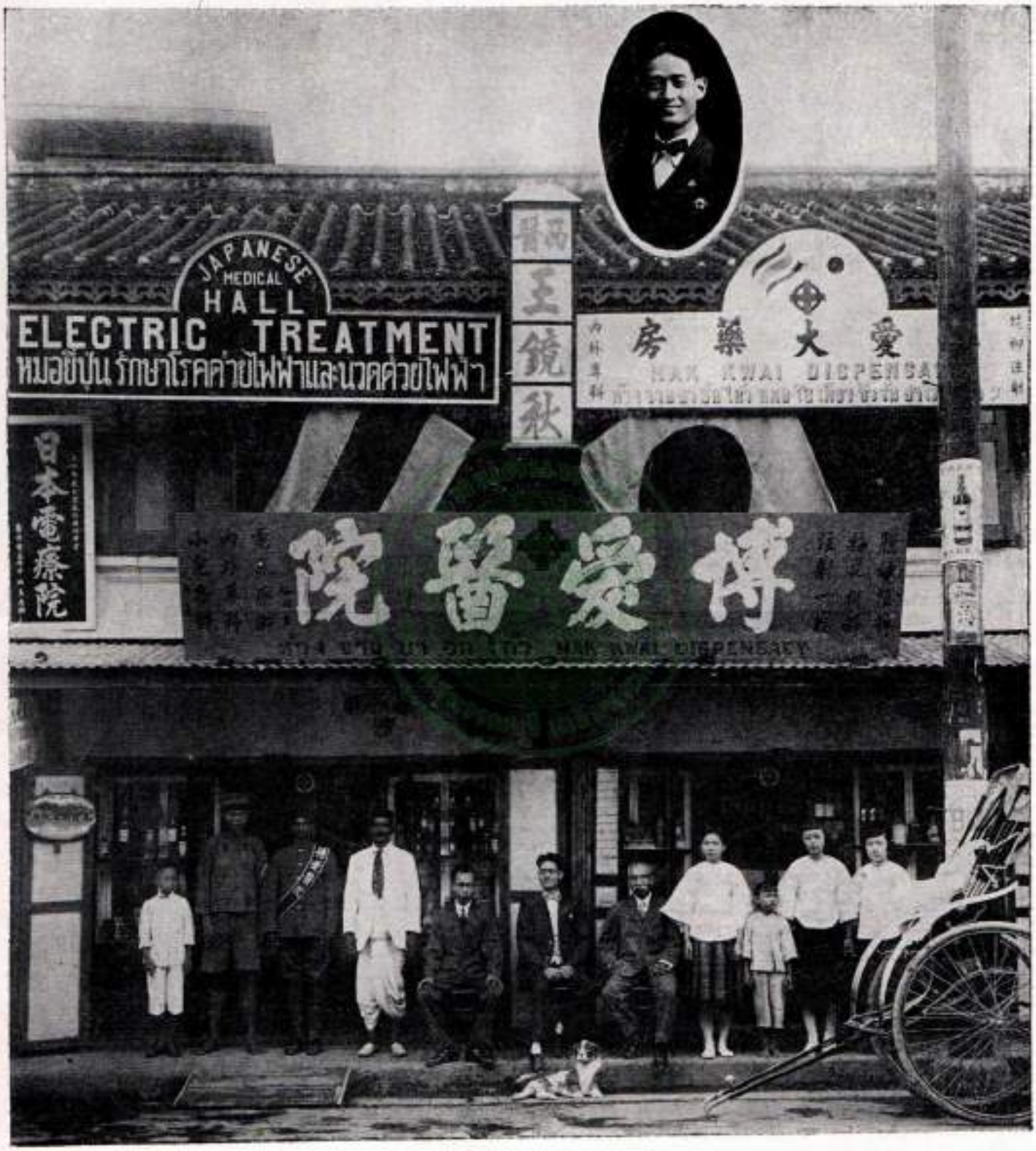
JAPANESE
MEDICAL
HALL
ELECTRIC TREATMENT
หมอชี่ปุ่น รักษาโรคด้วยไฟฟ้าและนวดด้วยไฟฟ้า
日本電療院
愛大藥房
NAK KWAI DISPENSARY

เลือกกชนิดยกดอกเปนภาพต่าง ๆ

เหมาะกับการทำลับแล มีที่อำเภอเมืองจันทบุรี

ทำขึ้นแสดงในงานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ โดยอุปการของหลวงระงับประจันตคาม (ไป๊ะ วัชรปาณ)

นายเรือโท ร. น. ส. นายอำเภอเมืองจันทบุรี

SUDDA DILOK.

(Choo Kwang Lee) Boribat Road, Bangkok.

Tile Manufacturers and Marble Moulders, Hardware and Brassware Merchants.

CEMENT WORKS:—Cement tiles, Mosaic tiles, Coloured tiles, Cement Posts, Cement Gutters and pipes.

IRONWARE.—Iron folding chairs, Iron Benches, Iron tables Iron doors.

SANITARY FITTINGS:—Water Closets, Washing Basins, Cocks, Oblong, Baths Oval Tubs; Brass, Iron, Lead and Galvanised Iron pipes and rubber hose of all sizes, tiles for Bathroom, etc.

BEVERAGE:—Fresh Beer (Nurse brand), Yellow Beer, Red Beer, John Robertson's Whisky "Grandeur Champagne."

RICE-MILL REQUISITES:—Camel Belting, Red Belting, White Belting, Emery, buckets, sieves for cargo and white rice pumps, etc.

IMPORT:—Hurricane Lanterns, fence lanterns, lamps of every description; iron wires (round and square) gramophones, kerosine stoves, penknives, razors, swords, bicycles, tricycles, hats, oil paints, wire galvanised wire nails, brass plates, toys, glassware, Chinaware, etc.

AGENTS:—In London, Birmingham, Hamburg, Berlin, Brussels, Rome, Tokyo, Osaka and Singapore.

Luang Maitri Wanich, (*Director*)

Nai You Min Choo, B. A. (*Manager*)

ห้าง สุธา ดิลก

ถนนบริพัตร์ จังหวัดพระนคร

พแนกช่างปูน

มีกระเบื้องปูนซีเมนต์

.. .. มุขีอีก (หินปลอม)

.. .. ลายและสีต่างๆ

เสารั้วและอ่างน้ำและเครื่องประกอบดิก

พแนกช่างเหล็ก

มีรั้วเหล็ก, เก้าอี้พับ, เก้าอี้สนาม, โต๊ะ และประตูเป็นต้น

พแนกเซ็นนิเตอร์รี่

มีถังเปล, อ่างล้างหน้า, ก๊อก, หม้อชักโครก, ฝักบัว, กระเบื้อง,ห้องน้ำ เป็บทองเหลือง - เหล็ก - ยาง - สังกะสี - ตะกั่ว นิเกิล ทุกขนาด

พแนกเครื่องใช้ โรงสี

ลายพานขนอูฐ, สายพานแดง-ขาว, น้ำเกลือ, ซีเมนต์, กากเพชร, กระพ้อ, ตะแกรง, ข้าวกล้อง, ข้าวขาว, และสูบน้ำ เป็นต้น

พแนกเครื่องตม

เบียร์สดตรานางพยาบาล, เบียร์เหลืองตราตม, เบียร์แดงตราไกเซ, วิสกี้ตราเหลือง ยี่ห้อยอนไรเบิดสัน, แชมเปญยี่ห้อกรานเดอร์

พแนกขายส่งและอิมปอร์ต

ตะเกียงเจ้าพยุ, ทนพยุ, แสงเดือน, จันทร์, ไดมวิ้ง-เรือและสาระพัดไดม, เหล็กกลม-แบน-แฉก-ฉ เหลี่ยมทุกชนิด ทีบเสียง, เตาฟู่, มีดพับ,มีดโกน, ดาบ, รถจักรยาน, รถ ๓ ล้อ, เสื้อหมวก, สีน้ำมัน, ตะปู, สังกะสี, ทองเหลืองแผ่น, ตู้กระจกเครื่องแก้ว, ถ้วย, ชาม, เตียง และเครื่องใช้ทุกอย่าง

เอเยนต์ฝ่ายยุโรปและเอเชียซึ่งทำการติดต่อ

ตรุงลอนดอน, เบอร์มิงแฮม, แฮมเบิก, เบอลิน, สตรวนเฮก, บรัดเซล และโรม โตกิโอ, โอซากา และสิงคโปร์

ผู้อำนวยการ หลวงไมตรีวานิช

ผู้จัดการ นายยูมินจู บี. เอ.

萬裕豐米較

BUAN YOO HONG RICE MILL.

Sellers of First Class Rice, Rice Exports.

Buyers of all kinds of Rice from Northern Line Railway,

and also distriouters, of modecines.

Any enquiries please refer to

Mr. TIT BUAN JOO CHAN. Charoon Bridge,

WAT SAM CHIN, HUA LAMPONG.

โรงสีไฟบ้วนยู่เฮง

ทำการสีข้าวอย่างดีที่ ๑ ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ และรับซื้อข้าวเปลือกทางรถไฟสายเหนือ จำหน่ายข้าวเปลือกข้าวสาร และสรรพสิ่งเครื่องยาต่าง ๆ ท่านต้องการเชิญติดต่อ และตกลงกับ นายตี๊ด เจ้าของยี่ห้อบ้วนยู่จั่นเชิงสพานเจริญสวัสดิ์ ตำบลวัดสามจีน หัวลำโพง โทรศัพท์ที่ ๑๑๐๘

นายตี๊ด เจ้าของ ผู้จัดการ

ตั้งโต๊ะกัง

เปนสถานที่จำหน่ายทองใบใหญ่ซึ่งสั่งตรงมาจากฮ่องกง และรับทำทองรูปพรรณทุกชนิด รับซื้อและขายเอกซ์เชญ (ฮ่วยตั๋ว) ติดต่อทางฮ่องกงและสิงคโปร์ เปนผู้สั่งเงินเหรียญนอกและทองปอนด์ต่าง ๆ ด้วยได้ตั้งมาประมาณ ๕๐ ปีเศษ เปนที่เชื่อถือและพอใจแก่มหาชนทุกชั้น ทองคำทุกแผ่นแลทุกหีบมีตราแลเครื่องหมายดังปรากฏในน่า LXXIX.

ตั้งโต๊ะกัง เลขที่ ๕๑๓๖ สำเพ็งตรอกโรงครามเลขที่ ๖๑๕ ถนนสำเพ็งเชิงสพานเจ็กฝ่อ โทรศัพท์เลขที่ ๘๓๓

TANG TOH KANG.

Established for 50 years.

Importers of gold leaf direct from Hongkong. Manufacturers of all kinds of jewellery and other objects.

Drafts bought and sold on Hongkong & Singapore.

TANG TOH KANG

Office: No. 5136, Sampeng, near Rong Kram Lane, Bangkok,

No. 615, Sampeng, Check Fo Bridge, Bangkok.

Telephone No. 933.

จักรวัฒนา

เปนสถานที่รับทำการซ่อมแซมเครื่องพิมพ์ต่าง ๆ มีเครื่องอาไหล่สำรองไว้พร้อมทุกชนิด มีใบสำคัญรับประกันทุกๆ เครื่อง และจำหน่ายสิ่งของต่างๆ

เชิงสพานถ่าน มุมถนนสระสรง ข้างวัดสุทัศน์ในพระนครกรุงเทพ ฯ

โทรศัพท์ ๑๑๕๐

นายยิ้ม ยันตวิทย์ เจ้าของแลผู้จัดการ.

Dr. K. Endo (Dental Surgeon)

Rajawongse Road,
Bangkok,
Siam.

นาย เค. เอนโด แพทย์ทำฟันประกาศนียบัตร์
สำนักงานถนนราชวงศ์ พระนคร.

ยี่ห้อโซ้วซุ่นหลีคุณกี่

ยี่ห้อโซ้วซุ่นหลีคุณกี่ ถนนบำรุงเมือง จังหวัดพระนคร ตึกหมายเลขที่ ๗๔๘-๘๐๐ โทรศัพท์เลขที่ ๑๓๗๘ เปนห้างรับสั่งขายส่ง แลจำหน่าย เครื่องลายคราม, ป้าน, ถ้วยชาม แลเบ็ดเตล็ด ลายคราม ทุกชนิด.

เถ้าแก่ฮะเซง
นายเองใช้ } สำเร็จประสงค์ เจ้าของ

ห้างขายยาอมรสาตร์ตราหงษ์

ของพระยาอมรสาตร์ประสิทธิศิลป์ แพทย์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ถนนเจริญกรุง เหนือสพานเหล็ก จังหวัดพระนคร

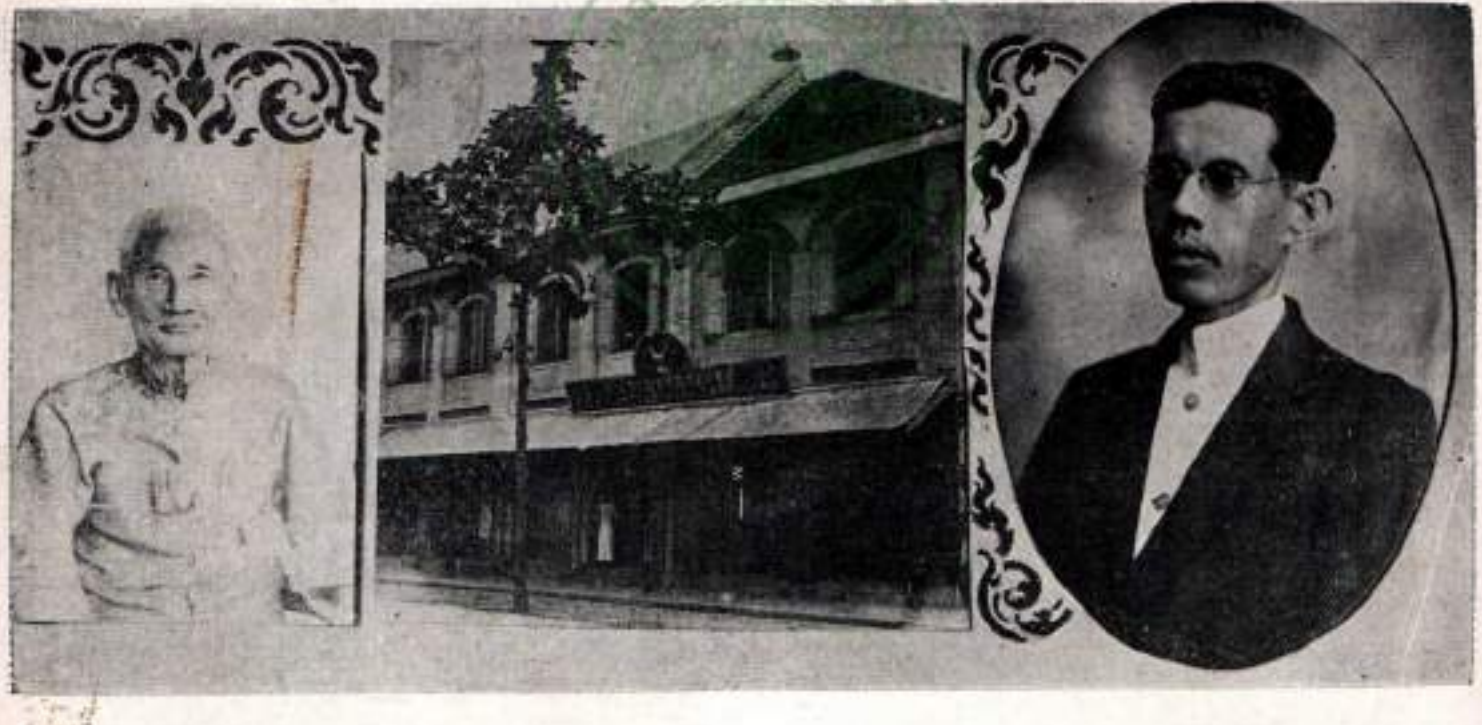

เสวกโทพระยาอมรสาตร์
ประสิทธิศิลป์

เลขที่ ๑๓๖

นายพันกาญจนสกิตย์
เจ้าของ

ถนนเจริญกรุง เหนือสามยอด

จังหวัดพระนคร

ประวัติหลักฐาน

การประกอบยาต่าง ๆ ได้อยู่ใน ความ ดูแลแก้ไข ของพระยาอมรสาตร์ประสิทธศิลป์ กับนายพันกาญจนสลิตย์ ตั้งแต่ต้นมา จนบัดนี้ คิดเป็น เวลา นาน ตั้ง ๒๐ ปีกว่า แล้ว ซึ่งนับว่า เป็นห้าง ขายยาไทยที่ตั้งมาเก่าแก่ก่อนบรรดาห้างขายยาอื่น ๆ จนมีมหาชนทุกชั้นนิยมเชื่อถือยาตราหงษ์ ทวีมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งเวลานี้ได้ขยาย การค้าขาย ออก ไปกว้างขวาง ใหญ่โต การทำยาผง ยาเม็ด ยาน้ำ ได้ทำด้วยเครื่องจักร์เลอียดอย่างปราณีตทันสมัยนิยม แลทั้งเนื่องด้วยความ ศักดิ์สิทธิ์ ของยาตราหงษ์ เปนยาที่ ได้ เคยทูลเกล้า ฯ ถวายเปนพระโอสถในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาแล้วถึง ๒ รัชกาล เช่น

๑) ยาสิทธิสาร เปนยาระบายตัดลมพรรดึกในกองอุจจาระผุก

๒) ยาน้ำอมรประสิทธิ์ เปนยาธาตุใช้ประจำหลังอาหารเสมอ จะช่วยทำการย่อยอาหาร แลแก้ธาตุพิการปวดท้องลงท้องโรคป่วงและโรคอหิวาต์

๓) ยาน้ำบรรจบธาตุ แก้ธาตุทั้ง ๔ วิปริต กำเริบหย่อนพิการ เปนยาบำรุงธาตุแท้ เมื่อรับประทานยาระบายแล้วใช้ยาขนานนี้ดีกว่ายาหม้อ

๔) ยาทรงพระกุมารเม็ด เปนยาประจำเด็กตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดาจนเติบโต แก้หละตาลทราง ต่าง ๆ

๕) ยาทรงพระกุมารน้ำเปนยาสำหรับเด็ก แก้ลำไส้แลธาตุพิการซึ่งให้ตกมูกเลือดแลแก้โรคตาลขะโมย

๖) ยาน้ำมันหูทิพย์ เปนน้ำมันยอนหูแก้โรคในหูทุกชนิด เช่นเปนฝีในหูมีอาการให้ปวดบวมแก้หูอื้อหูตึง แก้หูน้ำหนวกน้ำหนองนอกจากโรคในหู ยังแก้ได้เช่นตะปูตำ น้ำร้อนลวกหรือไหม้ตามผิวหนัง

G. YAMAGUCHI & CO.,

Importers & Exporters,

BANGKOK, SIAM.

HEAD OFFICE: YAWARAJ ROAD, BANGKOK.

Telegraphic Address: YAMAGUCHI, Bangkok.

CODES USED: A. B. C. 5TH-EDITION & BENTLEY'S

บริษัท ยี. ยา มา กู จี

สั่ง สิน ค้า เข้า และ ส่ง สิน ค้า ออก

จังหวัด พระ นคร ประเทศ สยาม

สำนักงาน : ถนน เยาวราช

นามโทรเลขย่อ : ยามากูจี, พระนคร

ใช้โค๊ด : เอ. บี. ซี. พิมพ์ ครั้งที่ ๕ และโค๊ด เบ็นตลี่

Hah Hong Rice-Mill

BANGKOK.

豐合火邱

โรงสีไฟฮะฮง

โรงสีฮะฮวด

Hah Huat Rice-Mill

PETCHABURI.

發合火邱

ห้างน่ำเซ่งฮวดบราเดอร์ส

行米發成南邱

NAM SENG HUAT BROTHERS.

Proprietors of Hah Hong Rice-Mill, Bangkok, and Hah Huat Rice-Mill, Petchaburi.

Exporters of rice. Importers of gunny-bags.

Wholesale and retail dealers in rice and its derivatives.

Commission Agents.

Enquiries and correspondence solicited by

NAM SENG HUAT BROTHERS

Tuk Deng,
Dhonburi.

Telephone No. 1073

KHOO NGO CHENG
KIM SENG SIDDHIGU
Managing Proprietors.

จำหน่ายเข้าสารร่ำ ปลายเข้า และกระสอบป่าน เป็นเอเย่นต์จำหน่ายเข้าเปลือกเข้าสารสินค้าต่างๆ แทนพ่อค้าและโรงสีไฟต่างจังหวัด มีเข้าสารขายส่งต่างประเทศราคาย่อมเยาว์.

เป็นเจ้าของ โรงสีไฟ ยี่ห้อฮะฮง และยี่ห้อฮะฮวด จังหวัดเพ็ชร์บุรี ท่านมีความประสงค์เชิญตกลงที่ห้างน่ำเซ่งฮวดตึกแดงธนบุรี โทรศัพท์ที่ ๑๐๗๓.

นาย คู่งอจิน
นายกิมสง สิทธิคุ

眞悟邱

เจ้าของผู้จัดการ

松錦邱

MOONA THAMBISAIBOO MARICAN
(M. T. S. MARICAN)

Diamond and Cloth Merchant and Commission Agent,

General Importer and Exporter.

2615 & 2617, Rachawongse Road.

BANGKOK, SIAM.

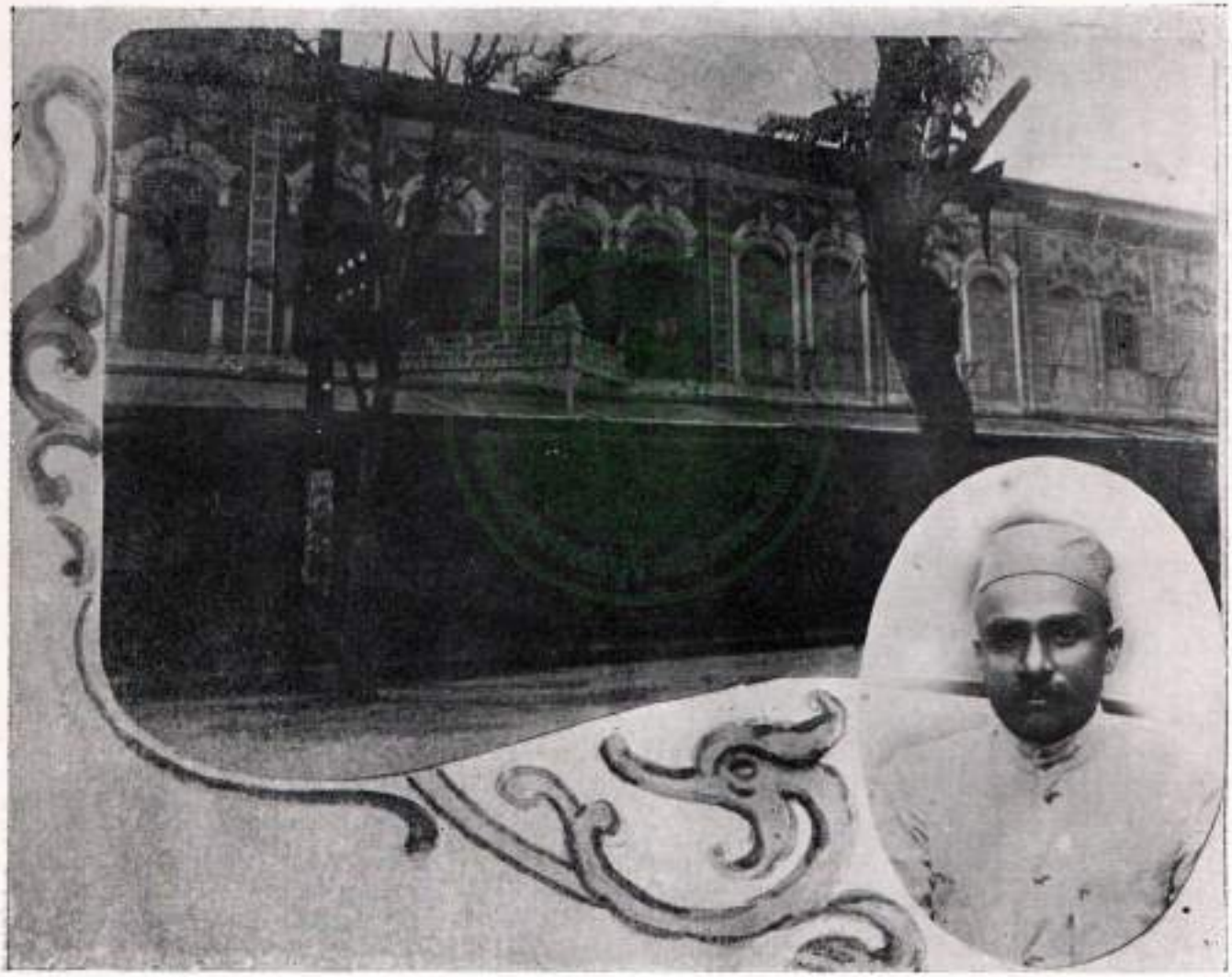

The firm of M. T. S. Marican was founded by the late Mr. Moona Thambisaiboo Marican of Karikal, French India. During the latter portion of the nineteenth century, Mr. M. T. S. Marican began his business career in dealing in diamonds, precious stones of Siam and other gems, and by his perseverance and keen business methods, worked up quite a large trade in Bangkok.

Subsequently, he opened the piece-goods line and established the business on a small scale in Wat Koh Street, and in addition thereto, he founded another firm in the same line in Rachawongse Road, which was then newly opened. At these two places, all sorts of woollen, linen, cotton and silk goods are being imported from all parts of the globe. Mr. Marican deals very considerably too in English flannels, velvets, serges and cottons and other fancy goods etc., etc. The goods are always sold wholesale and also enormous supplies are furnished to the Siamese military department, whenever required. The Wat Koh branch conducts retail business also. Mr. Marican does a vast business in piece-goods, in which he stands first amongst the Southern Indian community here.

Mr. Marican also conducts export business in rice and other Siamese products, if foreign importers place substantial orders with him. Mr. Marican's head-office is in his own native town in Karikal, where he owns considerable landed property including big buildings thereon. He also owns many buildings in Bangkok. Two branches have recently been opened in India, one in Madras in 1920 under the name of "Hajee Moona Thambisaiboo Marican Brothers & Co.," and the other in Rangoon in 1924 under the name of "Hajee Moona Thambisaiboo Marican Brothers Co." The attention of these two branches is devoted to Import and Export Business, mainly in piece-goods. Mr. Marican has dealings with all the six foreign exchange banks in Bangkok.

The late founder, Mr. M. T. S. Marican, went to India in 1901. In 1913, he admitted his son-in-law, Mr. Seena Kader Moheideen Saiboo Marican, as a partner in his firm and made a pilgrimage to Mecca in 1914, after which he was known as "Hajee Moona Thambisaiboo Marican". He died at his native place, Karikal, in August, 1920. From his arrival in India in 1901 up to his death in 1920, he never returned to Bangkok. After his death his two younger brothers, Messrs. Moona Mohamed Abdul Kader Marican and Moona Kader Moheideen Saiboo Marican, and his son-in-law, Mr. Seena Kader Moheideen Saiboo Marican looked after his business, and the first-named, Mr. Moona Mohamed Abdul Kader Marican, also died at Karikal, his native place, in 1924. The only surviving brother, Mr. Moona Kader Moheideen Saiboo Marican, and his son-in-law, Mr. Seena Kader Moheideen Saiboo Marican, are now the proprietors of the firm. The management is being conducted with the assistance of the sons and sons-in-law of all the brothers.

Mr. Marican's name and reputation have stood in Bangkok, the Straits Settlements, Karikal, in French India, and also in many places in British India, for the last thirty years or more.

BY APPOINTMENT TO H. M. THE KING

L. G. RIGANTI & CO.

COURT JEWELLERS AND WATCHMAKERS,

SIKAK PHYA SRI.

แอล. ยี. รกันตี และ บริษัท

ช่าง เครื่อง เพ็ชร์ พลอย และ ช่าง นาฬิกา ใน พระองค์

สี่ กั๊ก พระยา ศรี

"In these disturbing days of still rapid and great fluctuations in exchange, and, consequently in the value of commodities, then we affirm one of the most satisfactory forms for the investment of your floating capital is—jewellery. We offer you every opportunity to make this safe investment: but just come along and pay us a visit, and we can talk the matter over."

"We are jewellers and watchmakers by appointment to His Majesty the King, and He and members of the Royal Family have made purchases through us of English, French, Italian, American and Swiss products, and also of a choice array of articles of purely Siamese workmanship. In addition, we can supply marine and pocket chronometers, scientific and telegraphic apparatus, and artistic models in bronze, silver and ivory—in addition to articles of ordinary use, but of less value.

The firm was established in 1919 by its present proprietor, Mr. L. G. Riganti, who is both an expert watchmaker and jeweller, and has had some twenty years' experience in Siam. This private firm employs many assistants in its various branches, and it would be difficult for anybody to find that he could not get an order executed by some branch of the expert staff under this undertaking's competent control.

It may be mentioned, incidentally, that Messrs. L. G. Riganti & Co. have branches at La Chaux-de-Fonds, Geneva, and Berne, in Switzerland, at Pforzheim in Germany, and at Borgesesia in Italy.

ในยุคสมัยที่อาเอ๊กซเชนจ์กำลังปั่น ป่วน ขึ้นลง อย่างรวดเร็ว บัจจุบันนี้ ห้างนี้ขอรับรองกับท่านว่า ทรัพย์ประเสริฐของท่านเป็น เงินลอย ห้าง ตั้ง ใจ จะเปิด โอกาส ให้ ท่าน มี โอกาส ใช้ ทั่ว กันทุก คน ขอเรียน ท่าน มา แวะ เยี่ยม ห้าง ของ เรา นี้ เรา ยินดี ที่ แจงให้ ท่าน จน เป็น ที่ เข้า ใจ ตลอด

ห้าง นี้ เป็น ช่าง เพ็ชร์ พลอย และ ช่าง นาฬิกา ใน พระองค์ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว โดย พระ บรม ราชานุญาต พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว ตลอด จน เจ้า นาย พระ บรม วงศานุวงศ์ ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ฯ และโปรด ซื้อ ของ อังกฤษ, ฝรั่ง เศส, อิตาลี, อเมริกัน และ สวิทเซอร์แลนด์ จาก ห้าง เรา นอก จาก นี้ ยัง มี ของ ทำ ขึ้น ด้วย ฝีมือ ไทย แท้ ทรง ซื้อ ด้วย อีก หลาย อย่าง

ห้าง นี้ มี เครื่อง โครโนเม็ตร์ เรือ โครโนเม็ตร์ กระเป๋า จำหน่าย, เครื่อง ใช้ ใน การ วิทยา ศาสตร์ และ โทรเลข หุ่น นาก ทำ เครื่อง เงิน ทอง รูป งาม ๆ เครื่อง รูป พรรณ เงิน และ งา ช้าง ใช้ กัน ทั่ว ไป งาม ๆ มาก มาย หลาย อย่าง ราคา ไม่ แพง เลย.

ห้าง นี้ ตั้ง ขึ้น เมื่อ พ. ศ. ๒๔๖๒ นาย แอล ยี. ร กัน ตี เป็น ผู้ จัด การ ตั้ง แต่ แรก ตั้ง สืบ มา จน ทุก วัน นี้ นาย ร กัน ตี ผู้ นี้ เป็น ผู้ ชำนาญ ทั้ง ใน พแนก นาฬิกา และ เครื่อง เพ็ชร์ พลอย ได้ มา อยู่ ใน กรุง เทพ ฯ นาน กว่า ๒๐ ปี ห้าง นี้ มี สาขา ออก ไป มาก มาย หลาย แห่ง ใช้ ช่าง ผู้ ชำนาญ ทำ การ อีก เป็น จำนวน มาก เพราะฉะนั้น ถึง แม้ ห้าง นี้ มี งาน มาก เท่าไร ๆ ก็ คง สามารถ สั่ง การ ไป ยัง ห้าง สาขาให้ ช่วย ทำ จน แล้ว สำเร็จ ตาม คำ สั่ง ได้ ทุก เมื่อ.

ห้างแอล.ยี. ร กันตี มีสาขาแยกตั้งอยู่ตามเมืองและจังหวัดเหล่า นี้ คือ:- ลาไชซ์-เดอร์-ฟูดส์, เยนวา, และเบอร์นนคร หลวง ของ สวิทเซอร์แลนด์, ปีฟอร์ไซม์ในเยอรมนีและทีบอร์เกสเซซิอาในอิตาลี.

諸君賜顧無任歡迎

住 遷京三角路耀華

力 街門牌一連十間

六 百零八號電話一

二 三六號

王豐興行

本 雜 床 磁
行 貨 椅 器
專 洋 佛 發
辦 銃 几 售
瓌 枝 江
球 木 西

HONG HENG STORE

TRADE MARK.

王豐興行

HONG HENG STORE.

JAWARAJ ROAD.

Wholesale, Retail and Commission Agents.

IMPORTERS OF

Ladies' and Gentlemen's Outfits, Silver and Electroplated Ware, Art Porcelain, Perfumery, Soaps and Toilet Preparations, Household Utensils, Bedsteads and Bedding, Photo Articles, Carpets, Runners and Rugs, Hitchcock Lamps and Clocks. Sporting Goods, Travelling Requisites, Camp Outfits, Bicycles, Guns and Cartridges, Mirrors and Plated Glass.

SPECIALITIES.

All kinds of Fancy Genuine Crystal Ware, Wristlet Watches, Jewellery and Rosewood Furniture.

INSPECTION INVITED.

TELEPHONE, NUMBER 1236.

Branches:—

Chiap Lee Hong, Pawnbrokers and Mortgage, Agents;
Lim Kee, Rice Mill, Hoa Heng, Spirit Distillers,

HENG THIAN NGO, SIAH THIEW } *Managing Proprietors.*

ห้าง ฮอง เฮง สโตร์

ถนนเยาวราช

ฟ่อค้าขายส่ง, ขายปลีก, เอเย็นต์รับสั่งสินค้า

เปนผู้สั่งสรรพวัตถุจากต่างประเทศ เช่นเครื่องแต่งกายของท่านสุภาพบุรุษ และท่านสุภาพสตรี เครื่องใช้ทำด้วยเงินแท้และชุบไฟฟ้า เครื่องถ้วยชามต่างๆ เครื่องหอมต่างๆ สบู่เครื่องแป้งน้ำมันใส่ผมทุกชนิด เครื่องใช้สรอยสำหรับบ้าน เครื่องปูที่นอนและเตียง กรอบใส่รูปต่างๆ พรมปูพื้น พรมเช็ดเท้า ตะเกียงลาน ตู้ถ่ายน์เซ็ฟ และนาฬิกาต่างๆ

มีเครื่องกีฬาหลายอย่างหลายชนิด เครื่องสำหรับเดินป่า เครื่องสำหรับตั้งเต็นต์ มีทั้งรถจักรยาน-ปืน-และกระสุนปืน กระจกเงาและกระจกแผ่นทุกชนิด

นอกจากนั้นยังมีเครื่องแก้วจารในอย่างดี นาฬิกาข้อมือ เพ็ชร์ นิลจินดา และเครื่องโต๊ะก๊าอี ซึ่งทำด้วยไม้แดงประดับมุข

โทรศัพท์เลขที่ ๑๒๓๖

สาขาของห้าง

เจียบ หลีฮง ร้านโรงรับจำนำ ทำการรับจำนำทุกสิ่ง
ลิมกี โรงสีไฟ ยี่ห้อฮั่วเฮง โรงต้มกลั่นสุรา

นายเทียนหงอ, นายเซียะทิว } เจ้าของ ผู้จัดการ

อาภรณ์สภาคาร

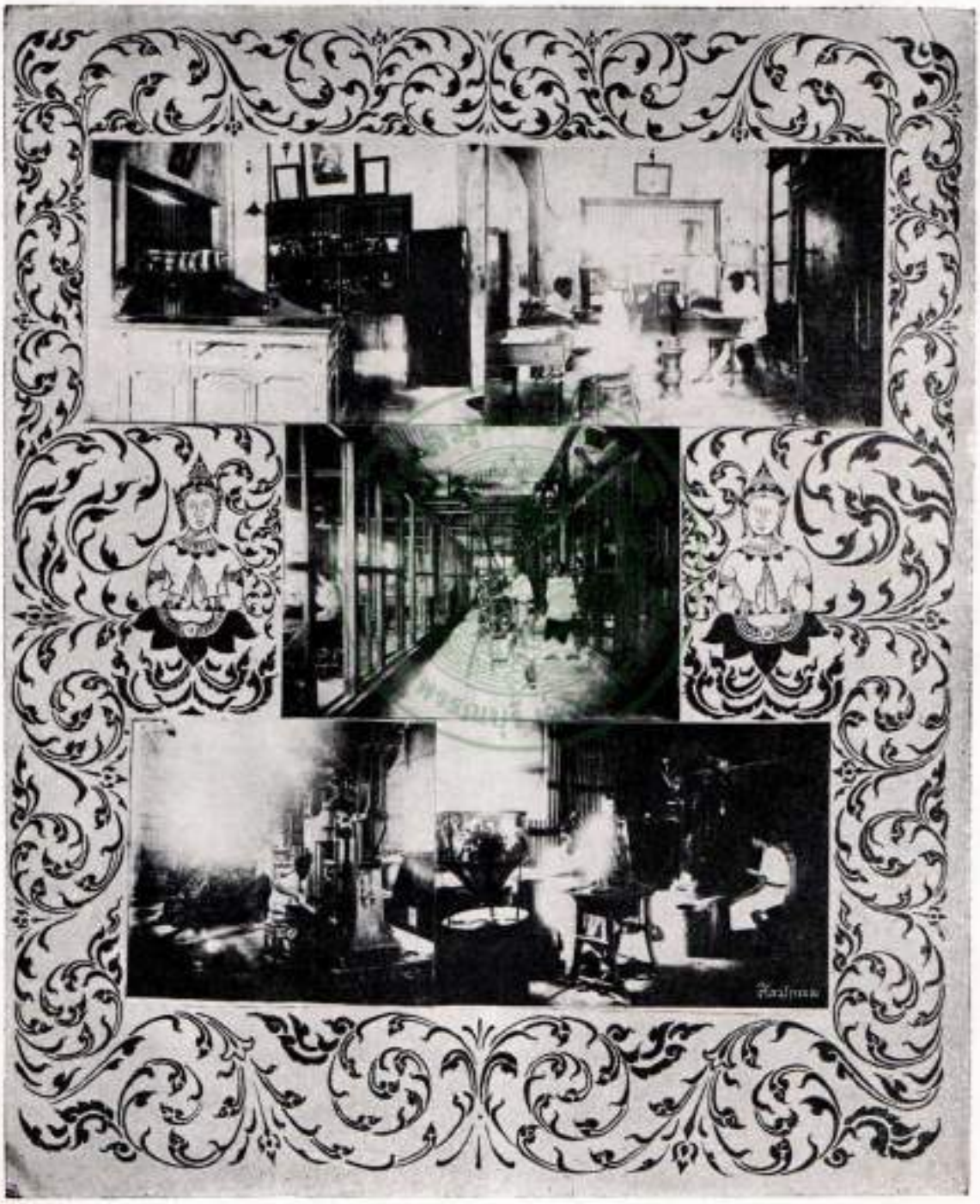

เปนที่รับจ้างทำเครื่องรูปพรรณ เพ็ชร์ พลอย เงิน ทองคำ นาก ทองคำขาว และโลหธาตุต่าง ๆ เช่นเครื่องทองเหลือง ทองแดง แร่ทองขาวเปนต้น กับรับชุบแช่ เงิน ทอง นาก โดยฝีมือปราณีตและเร็วทันตามต้องการทุกอย่าง ทั้งราคาค่าแรงก็ย่อมเยาว์ กับรับออกแบบเครื่องประดับกาย และเครื่องประดับห้องต่าง ๆ กับทั้งมีเครื่องหมายของข้าราชการกระทรวงต่าง ๆ เช่นตราข้อมือ เสื้อและดวงตารา ครุฑน่าหมวกกับเครื่องประดับกายข้าราชการ ในพระราชสำนักเช่นแถบเครื่องราตริสโมสร ดวงตาราสำหรับแผงคอ และข้อมือ หน้าหมวก เครื่องหมายแผงคอ ตุมตราพระมหามงกุฎทุกชนิดกับเครื่องประกอบเสื้อและหมวกเสื้อพราน เสื้อป่า ทุกกอง ขายปลีกและขายส่งด้วย.

ABHARANA SBHAGARA.

Manufacturers of high-class jewellery.

Gold, silver and nickel plating. Gilding and Silvering.

Guaranteed best workmanship.

Outfitters and Furnishers.

Court Tailors and cutters of military and civil uniforms.

BARROW, BROWN & CO., LTD.

CONTRACTORS TO H. S. M's GOVERNMENT.

ENGINEERS AND MERCHANTS.

Proprietors of Central Motors (Siam) Ltd.

Principal Agencies.

W. H. Allen Sons & Co. Ltd.
Campbell Gas Engine Co. Ltd.
Doulton & Co. Ltd.
Henry Simon & Co. Ltd.
Hoyt Metal Co. of Gt. Britain Ltd.
J. Stone & Co. Ltd.
John Dickinson & Co. Ltd.
Morris Motors Ltd.
Morris Commercial Cars Ltd.
Hadfields Ltd.
Soc. An. de Usines Renault.
The Distillers Agency Ltd.
Pyrene Co. Ltd.
Newton Chambers & Co. Ltd.
Morgan Crucible Co. Ltd.
General Fireproofing Co.
Red Hand Compositions Ltd.
Drewry Motor Rail Car Co. Ltd.
D. Anderson & Son Ltd.
Durant Motors Inc.
Vacuum Brake Co. Ltd.
Soc. An. des Moteurs Gnome et Rhone.
Goodyear Tire & Rubber Co.
John Exshaw & Co.

Telephone Nos. City Office 435.
Town ,, 1095.

ห้าง เซ่ง ชง

สินค้าทุกๆ ชนิด มีจำหน่าย ที่ห้างข้าพเจ้าทั้งสิ้น คือ เครื่องแต่งกาย ตั้งแต่หมวก ถึงรองเท้า ถ้าท่านขาดสิ่งไหน ไม่ต้องร้อนใจ มาถึงห้างข้าพเจ้าเป็นได้บริบูรณ์ สินค้าพิเศษที่ท่านจะซื้อได้ถูกที่สุดใน กรุงเทพฯ

ก็คือ บรรดาสรรพสิ่งต่างๆ ที่ทำด้วยหนัง การตัดเสื้อนอกนั้น มีสิ่งของเบ็ดเตล็ดจำหน่ายทุกอย่าง ท่านอย่าลืมว่าห้างใหญ่ที่ขายของถูกก็คือ ห้างเซ่งชง ถนนเจริญกรุง ในพระนคร

โทรศัพท์ ๔๔๖.

A. E. Lalee Store.

Specialities

Stationery, Furniture, Wearing Apparel, Rubber, Stamp-making.

Wholesale and Retail.

Prices moderate.

For further particulars please apply to.

A. E. Lalee, No. 2215, Behind Purabha Palace.

Bangkok.

Telephone No. 776.

ห้าง เอ. อี. เลลี

มีเครื่องเขียน เครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย ขายปลีกและส่ง ราคาย่อมเยาว์ กับรับจ้างทำตรายางต่างๆ ด้วย ต้องการเชิญถามที่

เอ. อี. เลลี เลขที่ ๒๒๑๕

หลังวังบูรพา พระนคร

โทรศัพท์ ๗๗๖.

KWANG HAP SENG

RICE MILL

BUKALO, SIAM.

華火盛合廣

Mr. Goh Kim Mui, Proprietors

Established 1920

Mr. Tan Teck Seng,
Manager.

KWANG HAP SENG
RICE MILL
(Wharf No. 17 West)
HEAD OFFICE, BUKALO.
Export, Shipping & Milling Department.

Mr. Goh Ew Hoon,
Vice-Manager.

Cable Address :—"HAPSENG BANGKOK".

Codes used:—A. B. C. 5th Edition, Bentley's and Private.

Millers and Exporters of every kind of Siam Rice and Shipping Agents.

We invite correspondence from ship-owners who desire effecient Agents.

BRANCH HOUSES:—

GOH HAP SENG, 1404,

Song Wad Road, BANGKOK, SIAM.

General Importers and Wholesale Merchants.

TECK CHI TUNG,

Lantern Street, BANGKOK, SIAM.

KWANG MUI SENG, 48A,

Bonham Strand West, HONGKONG.

General Importers, Exporters, Shipping and Commission Agents.

GOH KWANG MUI BANK,

Yong Mua Street, SWATOW, CHINA.

โรงสีไฟกวางฮับเส็ง

บุคโล จังหวัดธนบุรี

สยาม

นายโงวกิมมุ้ย เจ้าของ

สร้างขึ้นแต่ พ. ศ. ๒๓๖๓

โรงสีไฟกวางฮับเส็ง

ท่าจอดเรือที่ ๑๗ แม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตวันตก

สำนักงาน บุคโล

พแนกสินค้าขาออก—เรือกลไฟ—แลโรงสีไฟ

นายตันเต็กเส็ง ผู้จัดการ

นายโงอิวฮุน ผู้จัดการ รอง

โทรเลขย่อ ฮับเส็งบางกอก

โค๊ดที่ใช้ เอ. บี. ซี. พิมพ์ครั้งที่ ๕ แบนดลี แลโค๊ดลับ

สีข้าวแลส่งข้าวสยามไปขาย แลเปนเอเยนต์เรือไฟ ถ้าเจ้าของเรือไฟต้องการเอเยนต์ที่ดี เชิญมีจดหมายมาตกลง.

สาขา ยี่ห้อโงฮับเส็ง ๑๔๐๔ ถนนทรงวาด พระนคร

สั่งของทุกอย่างมาขาย แลขายส่ง

ยี่ห้อ เต็กใช้ติ้ง ตรอกโรงโคม พระนคร

โรงขายยาจีน กวางมุ้ยเส็ง ๔๘ A ถนนบอนแฮม ฮ่องกง สั่งของเข้ามาขายทุกอย่าง ส่งของออกไปขาย เปนเอเยนต์เรือไฟ แลเอเยนต์ขายของ.

โงกวางมุ้ยแบงก์ ถนนย่งฮัว ซัวเถา เมืองจีน

TELEGRAHIC ADDRESS,
ABDULRASID.
Codes:—A. B. C. 5TH & 6th EDITIONS.
SCHOFIELD'S ECLECTIC PHRASE,
BENTLEY'S.
PRIVATE.

Established 1876.

TELEPHONE No. 584.

A. R. SALEHBHAI & CO.

Wholesale Paper Merchants, Stationers & Commission Agents.

2665/2677, RAJAWONGSE ROAD,
BANGKOK. (SIAM)

IMPORTERS
and
Wholesale Dealers
in all kinds of
White and Coloured
Writing and
Printing Papers,
Inks,
Bookbinding Cloths,
Printing Machinery,
Hardware,
Cutlery,
Colours & Varnishes,
Hosiery,

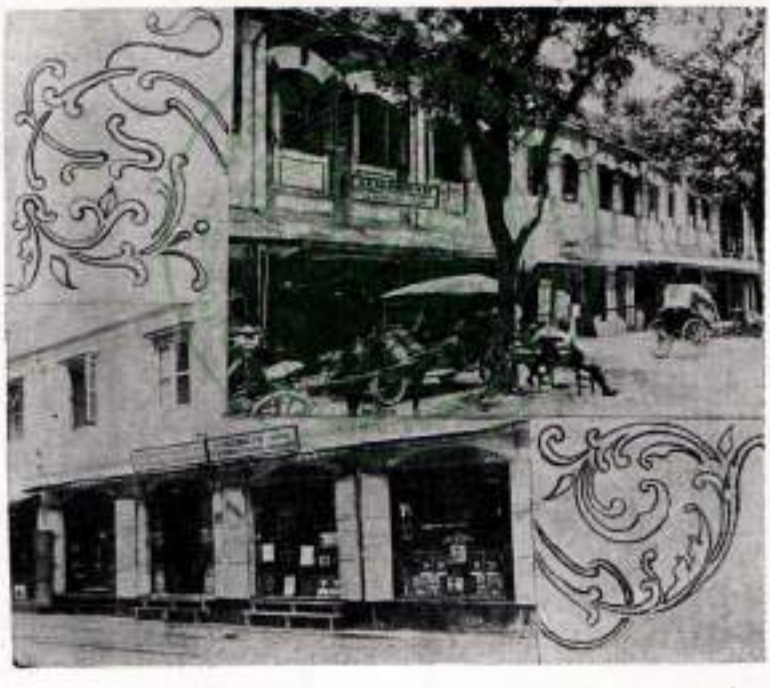

Embroideries and
Nottingham Laces,
Perfumery,
Japanese Goods,
Special line in
Stationery Sundries.

Retail Branch,
Bamrung Muang Road.

Fancy Goods
Always in Stock
From
Celebrated Makers.

Partners:—M. CAMBERALLY, A. A. R. SALEHBHAI,
ALIASGER G. HAIDER, GAZAMFERALLY G. HAIDER.

เอ. อาร์. ซาเละ ไบ แอนโก.

(ประมวญโทรเลข เอ. บี. ซี. เบนตลีส์ แลไปรเวด. ทะเบียนโทรเลข อับดุลรซิด)

เปนเอเยนต์ สั่งของต่างประเทศต่าง ๆ ทุก ชนิด, กับจำหน่ายเครื่องเขียนแลเครื่องพิมพ์ ตลอดจนเครื่องประกอบในห้องหนังสือ.
ทั้งมีกระดาษสีแลกระดาษ ต่าง ๆ ทุกอย่าง มีหมึกพิมพ์แลหมึก ต่าง ๆ ทุกชนิด กับผ้าแลหนังหุ้มปก.

สำนักงาน ถนน ราชวงษ์ ตอน ริม น้ำ โทรศัพท์เบอร์ ๕๘๔ สาขา ถนน บำรุง เมือง สพาน ช้างโรงมี โทรศัพท์ เบอร์ ๒๘๕๓

KWANG YOU TEUNG.

(堂) (裕) (廣) ห้าง กวง ยู่ ตึ๋ง

Established for 40 Years in Siam.

Dealers in silk coats and trousers and Shanghai silk Panungs in different shades of colour. Prices moderate, and guaranteed not to be dearer than others.

Inspection cordially invited.

KWANG YOU TEUNG,

No. 571, Sampeng, South of Rajawongse Road,

BANGKOK.

NAI CHOO SUE PIAN,

Proprietor.

ได้ตั้งทำการจำหน่าย เสื้อกางเกงแพรๆ สีต่างๆ ม่วงเชี่ยงไฮ้ มาเปนเวลา ๔๐ ปีเศษ เปนที่นิยมเชื่อถือของมหาชน ทุกชั้น เพราะได้เลือกสรร แต่แพรม่วงที่ดีจริงจากเชี่ยงไฮ้ ราคาไม่แพงกว่าที่อื่น แม้ท่านจะไม่ซื้อ ห้างก็ยินดีต้อนรับท่านในเมื่อท่านแวะเยี่ยม.

กวงยู่ตึ๋งเลขที่ ๕๗๑ ถนนสำเพ็ง ตอนใต้ราชวงศ์ พระนคร.

นายจุ๊ซือเบี่ยน เจ้าของ

TELEPHONE NO. 621.

THONG SOON CHIANG.

ESTABLISHED: 1903.

RAJAWONGSE ROAD,

Bangkok, Siam.

General Exporters, Importers, Commission Agents and Wholesale Piece Goods Merchants.

Telegraphic Address:
"THONGSOONCHIANG, BANGKOK."

Branches:—Thong Thye Chiang, Sampeng St., Sundry Piece Goods
Dealers:—Lee Min Dyeing Factory, Klong Toi Road.
Lee Hwa Weaving Factory, Klong Toi Road.
Thong Soon Chiang, Rajawongse Road,
Aniline Colours & Dyes.
Dealers:—Sub-Aents of Actien-Gesellschaft fur
Anilin-Fabrikation, Berlin.
Thong Thye Chiang Chan, Exporters of every kinds of
Siamese Produce, Rajawongse Road, Bangkok.

Codes Used: A. B. C. 5th Edition
Bentley's 5 Letters,
Lieber's Standard.
Private.

Importers of:—Yarns, a speciality, Blankets, Limbrics, Voiles, Brocades, Art Silk Fancies, Poplins, Shirtings, Flannelettes, Embroideries, Blotch Prints Lawn Prints, Tinted Ground Prints, Satin Striped, Cambrics, Khaki & White Drills, Handkerchiefs, Felt Hats Sarongs, Melton, etc. etc. etc.

Agencies for all suitable lines solicited. and small consignment of goods suggested to test the suitability for the market here.

LEE MIN DYEING FACTORY.

KLONG TOI ROAD.

Bangkok, Siam.

The first established and only Dyeing Factory in the Kingdom of Siam.

We dye every kind of Cotton. Woolen and Textile products, and Yarns (a speciality) of every description. We undertake to dye any shade required, irrespective of small or large order All dyeing processes are done throughout with **MACHINERY**, and only first-class dyes are used. We guarantee fast colours, quick delivery and reliable service.

Orders' receiving Depot:—

THONG SOON CHIANG,

RAJAWONGSE ROAD,

Bangkok, Siam.

THONG THYE CHIANG.

Sundry Piece Goods Dealers.

Telephone No. 372.

Bangkok, Siam.

CORRESPONDENCE INVITED.

ตั้งห้าง แต่ พ. ศ. ๒๔๔๖

ท่งซุ่นเชียง

ถนนราชวงษ์, พระนคร

ส่งสินค้าออกไปขาย – ส่งสินค้าเข้ามาขาย

นายน่าขายของ – ขายผ้าขายส่ง

สาขา ยี่ห้อ ท่งไท้เชียง ถนนราชวงษ์

ส่ง สินค้า สยาม ออกไป ขาย

ยี่ห้อ หลีมิน คลองเตย โรง ย้อม ผ้า แล แพร

ยี่ห้อ หลีหัว คลองเตย โรง ทอ ผ้า

ยี่ห้อ หลีมิน โรง ย้อม ผ้า คลองเตย

เปนโรง ย้อม ผ้า ที่แรก ที่ ตั้ง ขึ้นใน กรุงสยาม แต่ โรง เดียว ย้อม ผ้า ย้อม สักหลาด ย้อม ด้าย ย้อม ทุก ๆ สิ่ง ย้อมได้ ทุก ๆ สี ไม่ว่า น้อย หรือมาก ย้อม ด้วย เครื่องจักร์ ทั้ง หมด แลใช้ สี อย่างดี ที่ ๑ ทั้ง นั้น สัญญาได้ ว่า ย้อม แล้ว สีไม่ตก แลได้ เร็วทันใจ.

รับสั่ง ย้อม ที่ ท่ง ซุ่น เชียง ถนน ราชวงษ์

ยี่ห้อ ท่งไท้ เชียง ขาย ผ้า ทุก ๆ ชนิด

โทรศัพท์ เลขที่ ๓๗๒ พระนคร

เชิญ มี จดหมาย ถาม

LONG HENG CHAN RICE MILL

KLONG BANG LUANG (DHONBURI)

LIM HENG CHAN
RICE MILL
BAN MAI, BANGKOK.

TRADE MARK

HUA HENG CHAN
RICE MILL
KLONG BANG LUANG,
DHONBURI

EXPORT

Exporters of Siam Rice A1. Only selected grains bought and milled under expert supervision.

"GREEN EAGLE" BRAND RICE

Well-known in China, Hongkong, Singapore, Penang, United States of America, and Europe for its superior quality.

AWARDED FIRST PRIZE
at the Exhibition held in Singapore in 1922.

Correspondence, enquiries and orders solicited.

IMPORT

YOU LONG:—*Songwad Resd!*

Established over 40 years.

Importers of silk piece-goods, brass-ware and other products from China and Hongkong.

NAI LOW SEO KANG
NAI LOW TIAK CHUEN
Joint Managing Proprietors.

โรงสี ไฟ ล่งเฮงจั้น คลองบางหลวง, ธนบุรี

โรงสี ไฟ ลิ่มเฮงจั้น บ้านใหม่, พระนคร

โรงสี ไฟ ฮั่วเฮงจั้น คลองบางหลวง, ธนบุรี

พแนกขาออก ทำการสีข้าวชนิดอย่างดีที่ ๑ ในประเทศสยาม ได้เลือกคัดแต่ข้าวเปลือกที่ดีแท้ และทำการสีอย่างระมัดระวังทุกสิ่งทุกอย่าง โดยความประณีตบรรจง.

ข้าว "แซเอง" ตรานกอินทรีเขียว ได้แพร่หลายเป็นที่นิยมชมเชย และได้รับเกียรติยศว่าเป็นข้าวชั้นที่ ๑ จากมหาชนทุกชั้นในประเทศจีน, ฮ่องกง, สิงคโปร์, ปีนัง, สหรัฐมลายู และในนานาประเทศ มีประเทศยุโรปเป็นต้น.

ได้รับรางวัลชั้นที่ ๑ ในการแสดงพัดลกรรมที่จังหวัด สิงคโปร์ เมื่อปี พ. ศ. ๒๔๖๕ (ค. ศ. ๑๙๒๒) ท่านผู้ใดมีความประสงค์อยากทราบรายละเอียด หรือจะทำการซื้อขายติดต่อ ขอโปรดตามมายังร้านข้างบนนี้ จะยินดีรับรองและชี้แจงให้ทราบทุกเมื่อ.

พแนกขาเข้า ยี่ห้อฮุ่งล้ง ถนนทรงวาด, พระนคร. ตั้งมาได้ ๔๐ ปีเศษ ทำการสั่งสินค้าต่างๆ จากประเทศจีน, ฮ่องกง, และวางตั้ง คือ แพร ผ้าต่างๆ เครื่องทองเหลือง และของใช้อื่นๆ อีกมากอย่าง.

นายโลเซี่ยวกัง แล นายโลเตี๊ยกชวน
เป็นเจ้าของ และ ผู้จัดการ

ห้าง สรรพานิช สโตร์

TRADE MARK

เครื่องหมายการค้าจีน

SUNPHANIT STORE

เป็นห้างจำหน่าย

ได้รับเลือกเครื่องไหล่ทุกชนิด ในประเทศสยาม และเป็นเอเย่นต์ ของห้างจำหน่ายได้รับเลือกชั้นดีเลิศชื่อ ห้างอร์มแฮนซัน. บรุเซ่ เอลี. เทิสตอน. ปาคมอร์. ไวล์ลอย.

秦山洋行

เป็นเอเย่นต์จำหน่าย

เบียร์สดสุรายาอาเมริกัน และสุราต่างประเทศชนิดดีที่สุดทุกอย่าง กับจำหน่ายเครื่องกระป๋องต่างๆ และน้ำหอมสบู่หอมของบริษัทที่มีผู้นิยมทั่วโลกทุกอย่าง

หลวงนรเสรจสนิธ.

เจ้าของ และ ผู้จัดการ

ห้างสรรพานิชสโตร์ ถนนเจริญกรุง ตอน๔ เหนือสามยอด เลขที่ ๓๑, ๓๓, ๓๕ ๓๗, ๓๙ ในพระนคร

ห้างนี้ตั้งอยู่ได้ด้วยความอาธรรย์มั่นคงมาตลอด ๒๐ปีเศษ และหลวงนรเสรจสนิธเป็นเจ้าของแต่ผู้เดียว การค้าขายของห้างได้ทำความติดต่อกับนานาประเทศ มีประเทศอังกฤษ. ฝรั่งเศษ. เบอรมัน. อะเมริกา. เดนมาร์ก. ฮอลันดา. โปรตุเกต. นอกจากทำการจำหน่าย ยังรับสั่งสินค้าต่างประเทศด้วย

Telephone No. 363

โทรศัพท์เบอร์ ๓๖๓

ที่อัดหัวคิว

โต๊ะบิลเลียดขนาดใหญ่ ฟุลไซล์

กระดานเดินแต้มบิลเลียด และเครื่องใช้ของบิลเลียด

รอกแขวนช็อต

เหล้ามาดาริน

นมข้น, นมสด
ตราหมี
กระป๋องใหญ่
และเล็ก

ที่เหน็บคิว

ก. ไม้คิว ข. ลูกบิลเลียด
ค. เชยรองคิว ง. เดารีดสักหลาด
จ. คิวขนาดต่างๆ

เชยรองคิว

เชอร์รี่บรั่นดี

Schütz- Marke

เบียร์ตราหรั่ง มูนิค

เหล้า
กรีมดีแมงต์

ห้างสรรพานิช
เปนเอเย็นต์

หลวงประกาศเภสัช

เจ้าของ **ห้องจัตตะมะโล** ตอนโรงหวยโทรศัพท์ ๗๕๑
มีพแนกต่าง ๆ ดังนี้

พแนกรักษา
๑. รับตรวจโรค
๒. ตรวจโรคทางเมมิวิทยา
๓. รับฉีดยาต่าง ๆ
๔. รับรักษาโรค

พแนกยา
๑. รับปรุงยาตามใบสั่งของแพทย์
๒. มียาต่าง ๆ จำหน่าย
๓. มียาฉีดใหม่ ๆ แปลก ๆ เสมอ
๔. มียาของแพทย์ที่ใช้ได้ผลดีใหม่ ๆ

พแนกเครื่องพยาบาล
๑. มีเครื่องมือแพทย์ต่าง ๆ
๒. มีเครื่องพยาบาลต่าง ๆ
๓. มีสบู่ น้ำหอม หัวน้ำมันต่าง ๆ

พแนกยาไทย
๑. มีเครื่องตอกยาเม็ด
๒. มีเครื่องส่มสไพล
๓. มียาที่ปรุงสำเร็จศักดิ์สิทธิ์ ต่าง ๆ
ตามตำหรับของท่านที่มีชื่อจริง ๆ

Luang Prakas Phasach

Proprietor of "CHATTAMALO" near Rong Huei Telephone No. 751

The different branches are:-

Consultation Branch

1. Examining of patients.
2. Analyzing of diseases.
3. Injections.
4. Curing of diseases.

Medicine Branch

1. Prescribing medicines.
2. Different kinds of medicines for sale.
3. New medicines for injections always in stock.
4. New patent medicines which have proved successful.

Medical Instrument Branch

1. Medical instruments of all kinds.
2. Soaps, scents, essences etc.

Siamese Medical Branch

1. Instruments for making pills.
2. Medicinal roots, barks, etc.
3. Ready made medicines of all kinds done according to prescriptions of well-known doctors.

W. MING FOR.

W. MING DOA.

THE BANGKOK HOUSE FURNISHING Co.

บางกอกเฮาส์ เฟอร์นิชิง

Cable Address : "FURNISHING" - Postal Address : Si-Phya Road. - Phone 917.

Cabinet and High-Class Furniture Manufacturers, Wholesale Furnishers.

IMPORTERS AND EXPORTERS.

GENERAL CONTRACTORS.

All furniture is made from thoroughly seasoned Teakwood (Highly polished)

Estimates and Plans Free.

Furniture made according to plans and specifications of the Clients.

OUANG EWE KEE

Established 20 years in Siam.

One of the biggest firms in Siam dealing in Tea.

Sole Agents of ANN KHOIO TEA, world-renowned for its excellent flavour and unrivalled in quality.

Purveyors of tea to merchants and notabilities, especially to the Lord Chamberlain's Department of the Ministry of the Royal Household.

Tea sold by our firm is of superior quality and is unsurpassed in flavour so if you want to get good tea, please come straight to us and get your supply from

OUANG EWE KEE

677 & 679 Sao Ching Cha Square

BANGKOK.

การ บริโภค น้ำ ชา ที่ ดี จริง

ไม่ปนไม่ปลอมแล้วย่อมเป็นประโยชน์ยิ่ง แก่อวัยวะของท่านทุก ๆ ส่วน

ยี่ห้ออ้องอิวกี่ เป็นห้างใหญ่จำหน่ายใบชาทุก ๆ ชนิด มาตั้ง ๒๐ ปีแล้ว ใบชาของยี่ห้อนี้เป็นใบชามีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่นิยมชมชอบของเจ้านายและข้าราชการทุก ๆ ชั้นตลอดจนสุภาพบุรุษสตรีพ่อค้าทบดีทั่วไป และได้เป็นผู้ส่งใบชาแก่สถาน ที่ราชการ อีกหลาย แห่งมีกรมมหาดเล็กหลวงเป็นต้น เพราะฉนั้นจึงพอจะคุยได้ว่าใบชาของห้างนี้คงต้องเยี่ยมกว่าใบชาร้านอื่น ๆ ทั้งหมด ยิ่งใบชาพันธ์อันเลอเลิศด้วยแล้วเป็นต้องขอพูดอย่างเต็มปากทีเดียวว่า เป็นที่ ๑ หาตัวจับไม่ได้ เพราะชาอันเลอของยี่ห้อนี้พระเจ้าแผ่นดินในประเทศจีนได้ทรงโปรดและยกย่องแล้วว่าดีจริงจนถึงกับได้พระราชทานนามยี่ห้อให้เป็นเกียรติยศด้วย ดังนี้ท่านไม่ควรจะไปหาใบชาที่ดีจริงในที่อื่นให้เสียเวลาอันมีค่าของท่านเลย เชิญตรงมาที่ห้างอ้องอิวกี่ ซึ่งมีตรามังกรเป็นเครื่องหมายเฉิด ท่านจะได้รับแต่ใบชาที่ดีแท้ไปรับประทานโดยไม่เสียเวลาของท่าน.

ห้างอ้องอิวกี่ ห้องเลขที่ ๖๗๗-๖๗๙.

ตำบลสี่กั๊กเสาชิงช้า จังหวัดพระนคร.

H. ABDUL RAHIM

GENERAL MERCHANT

OPPOSITE WAT RAJABOPHIT

BANGKOK, SIAM.

By Appointment

ตราพระราชทานฯ

ห้าง เอช. อับดุลราฮิม เยื้องหน้าวัดราชบพิธ กรุงเทพฯ

ขายของต่าง ๆ ได้เริ่มตั้งทำการค้าขายเมื่อปี พระพุทธศักราช ๒๔๑๕ และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งเป็นร้านหลวง ปีพระพุทธศักราช ๒๔๔๕.

豐合源

NGUAN HAH HENG.

RAJAWONGS ROAD, BANGKOK.

ง่วน ฮะ เฮง

ถนน ราชวงษ์ กรุง เทพ ฯ

GENERAL MERCHANTS
AND
IMPORTERS of SILK
OF
EVERY DESCRIPTION
FROM
SHANGHAI. CHINA.

จำ หน่าย สิน ค้า ต่าง ๆ

– และ –

เปนผู้สั่งแพรเชี่ยงไฮ้ ทุกชนิดเข้ามาจำหน่าย

ใน ประ เทศ สยาม